وەرگێڕاوی

ماموستا هەژار

قرآن کریم

ترجمهٔ کردی

استاد عبدالرحمن شرفکندی

«هه‌ژار»

مقابله و تصحیح: محمدهادی مرادی

ویرایش: محمّد ماجد مردوخ روحانی

بازنویسی: سیّد احمد سعادتی

طراحی حروف کردی: بَرزَوند رایانه

حروفچینی: ثریّا بابایی

خندان نوّابی

پرستو نیروندی

نمونه‌خوانی: محمّد ماجد مَردوخ روحانی

محمود مفتی

خوشنویسی: نسخ (متن عربی): عثمان طه

ثلث و رقعه: محمّد سعید غفوری

شکسته: افشین بهاری‌زر

نستعلیق: سعید قادری

تذهیب: بهرام مهربان گر دستان

ناشرین: انتشارات تازه نگاه، نشر احسان

لیتوگرافی: تندیس

چاپ و صحافی: چاپخانهٔ بزرگ قرآن کریم

بسم الله الرحمن الرحيم

سُورَةُ الفَاتِحَةِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾
وَآيَاتُهَا سَبْعٌ

سورەی فاتیحە

١ بە ناو خودا، کە دەهەندە و دلۆڤانە.

٢ سپاس بۆ خوا کە راهێنەری جیهانە.

٣ دەهەندەیە و دلۆڤانە.

٤ خاوەنی رۆژی پسلانە.

٥ ئێمە هەر تۆ دەپەرستین، پشتن هەر بە تۆ دەبەستین

٦ لە راستە رێی شارەزان کە:

٧ رێی ئەوانەی کە خۆت چاکەت دەگەڵ کردوون، نەک ئەوانەی
کە وە بەر تۆرەیی کەوتوون، نە ئەوانیش کە لارێ بوون.

---

٥ پشتن هەر... یا: هەر لە خۆت ئاریکاری داوا دەکەین.

٧ رێی ئەوانەی... یا: رێگەی ئەوانە کە بەهرەت پێ گەیاندوون.

٧ نە ئەوانیش... یا: نە ئەوانیش کە گومڕا بوون.

لە مەککە هاتووە و ٧ ئایەتە

سورة البقرة
بسم الله الرحمن الرحيم
الم ﴿١﴾ ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين ﴿٢﴾
الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلاة ومما
رزقناهم ينفقون ﴿٣﴾ والذين يؤمنون بما أنزل
إليك وما أنزل من قبلك وبالآخرة هم يوقنون ﴿٤﴾
أولئك على هدى من ربهم وأولئك هم المفلحون ﴿٥﴾
وآياتها ست وثمانون ومائتان

سورەی بەقەرە

بەناوی خوداکە بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم.

٢ ئەم کتێبە بێ هیچ گومانێ تێدانیە، بۆ ئەوانەی پارێزگارن رێنیشاندەرە.

٣ ئەوکەسانەی بڕوایان بە نادیار هەیە و نوێژ دەکەن و لەوەش کە پێمان داون دەبەخشن.

٤ ئەوانەش کە بەو کتێبەی لە مەرا بۆ تۆ هاتوە و بەوانەش کە بۆ پێغەمبەرانی بەر لە تۆ بڕی کراوە، بڕوان و لە هاتنی رۆژی پەسلانی، گومانیشیان نیە.

٥ ئەوانە پەروەرندەیان رێبەریانە و دیارە کە رزگارن.

لە مەدینە هاتوە و ٢٨٦ ئایەتە

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰٓ أَبْصَٰرِهِمْ غِشَٰوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓا۟ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُ ۗ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

٦ گەلی خودانەناسانیش بترسێنی، یان ترسیان وەبەر نەهێنی، وەکوٚ یەکە؛ ئەوان لە باوەڕی هێنان خوٚ دەبوێرن.

٧ لە خوداوە دڵ و گوێیان موٚر کراوەو پەردەیەکیش بە بەر چاویاندا کشاوەو بەشیان ئازاری بەژانە.

٨ لەم خەڵکەدا ئیوا هەیە، ئێژن: باوەڕمان بە خوداو بە ڕوٚژی سەڵا هێناوە؛ کە چی باوەڕیشیان نیە.

٩ ئەوان خوداو باوەڕداران فریودەدەن؛ کە هەر خوٚیان فریوداوەو پێش ناحەسن.

١٠ دڵیان دەغەزێکی هەیەو خوا دەغەزی پتر کردوٚن؛ لە سەر ئەم دروٚکردنە، بەشیان ئازاری بەژانە.

١١ ئەگەر کەسێ پێان بێژێ: لەم هەردە بەدفەڕی مەکەن! ئێژن: ئێمە چاکەکارین.

١٢ باش بزانن، کە خراپەکار ئەوانن؛ بەڵام بەخوٚیان نازانن.

١٣ هەرگاش یەکێ پێان بێژێ: ئێوەش سایری ئەمخەڵکە بڕوا بێنن، ئێژن: جا چوٚن ئێمە وەک ئەو نەفامانە بڕوابێنین؟ با بزانن، کە خوٚیان نەفامەکانن؛ بەڵام بەخوٚیان نازانن.

١٤ هەر وەختایەک دەگەنە خاوەن باوەڕان، دەڵێن: ئێمەش وەک ئێوە خاوەن باوەڕین. هەرگاش چوٚنە لای شەیتانەکانی خوٚیان، ئێژن: ئێمە وەل خوٚتانین؛ هەر گەمە بەمانە دەکەین.

١٥ خودا گاڵتە بەوان دەکاو بەریان بوٚ بەرهەڵدا دەکا، تا لەئەو سەرکێشیەدا سەرگەردان بن.

١٦ ئەوانە ڕاستەڕێیان دا بە گومڕاییو لە سەودادا تێ شکاون و ڕێگەی ڕاستیان بەدی نەکرد.

٩- حەسین: پێ زانین، هەست پێ کردن. ١٠- دەغەز: نەخوٚشی، ناساغی.

١١- هەرد: عەرد، زەمین، زەوی. ١٤- وەل: دەگەڵ، لەتەک.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ
بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ
حَذَرَ ٱلْمَوْتِ ۚ وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ ٱلْبَرْقُ يَخْطَفُ
أَبْصَٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوْا۟ فِيهِ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا۟ ۚ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ
وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟
ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

١٧ ئەمانە ڕاست بە مەرەدی کەسانێ چۆن، کە خەریکی پێ‌کردنی ئاگرێک بۆن؛ هەرکە ڕۆشنایی ئاگر دەوروبەری ڕۆشن کردن؛ خودا ڕۆناکیەکەی بردن و لە تاریکێکی وادا وێڵی کردن، هیچ ئاشتەبایان نەدەدیت.

١٨ کەڕن، کوێرن، لاڵ و پاڵن؛ ناتوانن بشگەڕێنەوە.

١٩ یانە [هەروەکۆ کەسانێ کە] بارانی بەلۆزەویان دەگەڵ هەورو چەخماخەدان لەو حەوایە بۆ بباریێ و بکەونە ناو تاریکایی؛ لە ترسی هەورەتریشقە، تلی لەگوێیان ڕابکەن، نەکا بمرن. خودا دەورەی لەم خوانەناسانە داوە.

٢٠ لەوانەیە برۆسکەی هەور کوێریان بکا. هەر شریخەی چەخماخە هات، دەکەونە ڕێ و هەرگا لێیان تاریک داهات؛ ڕادەوەستن. خۆ ئەگەر خوا بیویستایە، گوێ و چاوی لەکار دەخستن؛ خوا هەمۆ شتێکی پێدەکرێ.

٢١ ئەی خەڵکینە! هەر ئەو خوایە بپەرستن کە ئێوەو زۆری تریشی پێش ئێوە وەدی هێناوە. بەشکۆ خۆتان بپارێزن.

٢٢ ئەو خودایە هەردی بۆ کردۆن بە ڕایەخ، ئاسمانی بەرزکردەوەو ئاوێکی لەو حەوایەوە بۆ باراندن؛ هەمۆجۆرە بەروبوی - بەهۆی ئەو ئاوە- بۆ رواندن. دەیسا کە ئەوەو زانیوە، چۆن شەریکان بۆ ئەو خوایە پەیدا دەکەن؟

٢٣ ئەگەر لەمەی کە ئێمە بۆ عەبدی خۆمان ناردۆتەخوار بە گومانن و پێشتان وایە ڕاستی بۆچۆن، دەسا ئێوە وێڕای هاوباوەڕەکانتان بە گەلەکۆمەکی یەکتر - جگە لە خوا- سۆرەتێکی وەک ئەو بێژن.

٢٤ ئەگەر نەۆکرد- کە هەرگیز بۆشتان ناکرێ- سا بترسن لەو ئاگرەی دەستەچیلەی تەوەن و لەشی مرۆیەو هەر بۆ خودانەناسەکان هەڵکراوە.

١٧-مەرەد: حاڵ، بار، مەرە. **١٩-لۆزەو:** تەوژم، ڕێژنە. **تلی:** ئەنگوست، قامک، تلهی.

٢٤-تەوەن: بەرد، کوچک، کەڤر. **هەڵکراوە**، یا: سازکراوە.

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُوا۟ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ
رِّزْقًا ۙ قَالُوا۟ هَٰذَا ٱلَّذِى رُزِقْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَأُتُوا۟ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا ۖ
وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾
۞ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْىِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا
فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن
رَّبِّهِمْ ۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهِۦ كَثِيرًا ۚ
وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ
وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾
كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ۖ
ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ
ٱلَّذِى خَلَقَ لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

٢٥ بەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، موژدە بدە: باغاتێکی وایان دەبێ، جۆباریان بەبەردا دەڕواو لە هەر میوەیەک بچێژن، ئێژن: بەرێ ئەمە کرابوە بەشی مەو ئێستا وێنەیان هێناوە. ژنەکانیان لەوێ زۆر پاکو خاوێنن؛ تا هەتایەش هەر لە بەهەشتا دەمێنن.

٢٦ خودا لەوە شەرم ناکا مێشوولەو لە پێشکەش کەمتر بە نموونە بێنێتەوە. جا ئەوانەی بەباوەڕن، ڕوون دەزانن ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەیان ڕایە. ئەوانەی خودا نەناسن ئێژن: خودا لەم نموونە هێنانەوە چی گەرەک بوو؟ زۆرانی پێ گومڕا دەکاو فرەشیان شارەزا دەکا. هەر ئەوانە پێی تووشی گومڕایی دەبن کە لەڕێگایە لادەدەن.

٢٧ ئەو کەسانەی پەیمان دەگەڵ خوا دەبەستن و دەیشکێنن؛ ئەو شتەی خودا ویستوویە هەر بەساغی بیهێڵنەوە، دەپسێنن و لە عەردا بەدفەڕی دەکەن، هەر خۆیان زیانبار دەبن.

٢٨ چۆن لەو خوایە حاشا دەکەن کە لە نەبوو، ژیانی داوە بە ئێوەو لە پاشان دەتان مرێنێ و دیسان زیندوو دەکاتەوەو ئەوسا گشتوو بۆ لای ئەو دەگەڕێنەوە؟

٢٩ هەر خۆیەتی هەرچی لە زەمیندا هەیە، بۆ ئێوەی بەرهەم هێناوەو ئەوسا پەرژایە بەرزایی و حەوت نهۆمی لێ دروست کرد. هەر ئەویشە ئاگای لە هەموو شت هەیە.

٢٦- پێشکە: مێشوولە، توفانە، پەخشە، پێشی.   ٢٩- پەرژان: خەریک بوون.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِى بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

۳۰ ئەوکاتەی پەروەرندەی تۆ بە فریشتانی ڕاگەیاند: من دەمەوێ بریکارێک لە سەر زەمین دیاری بکەم؛ گوتیان: تۆ کەسێ وا دێنی لەوێدا خراپەبکاو خوێن بڕێژێ، کەچی ئێمە هەر شوکرانەی تۆ دەکەین و پەسنی پیرۆزی تۆ دەدەین؟ گوتی: ئەوی من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.

۳۱ خودا هەمۆ ناوێکی فێری ئادەم کرد. ئەوسا هەمۆ شتەکانی لەبەر فریشتەکان ڕاناو گوتی: ئەگەر ڕاستی بۆچۆن، ناوی ئەوانەم بۆ هەڵدەن.

۳۲ گوتیان: هەر تۆی لە کەمایەتی بەدۆری؛ ئێمە بەدەر لەوەی کە تۆ فێرت کردوین، هیچ نازانین. هەر بۆ خۆت زانای کارزانی.

۳۳ گوتی: ئەی ئادەم! دەسا تۆ ناوی هەمۆ ئەوانەیان بۆ هەڵبدە. وەختێ ئادەم هەمۆ ناوێکی بۆ هەڵدان، گوتی: من بە ئێوەم نەۆت کە هەر خۆمم هەر نهێنی لە عاسمانان و زەمیندان و هەرچی ئێوە وەیشێرن و بیدرکێنن، دەیانزانم؟

۳۴ فەرمانمان بە فریشتاندا، کڕنۆش لەبەر ئادەم بەزن. غەیرەز ئیبلیس هەمۆیان سوژدەیان بۆ برد؛ ئەو کە خۆی بە زلتر زانی، سوژدەی نەبردو سپڵە بۆ.

۳۵ گوتمان: ئادەم! خۆت و ژنت، لە بەهەشت نیشتەجێ بن و هەرچی لەهەرشوێنێ دەخۆن، نۆشی گیانۆ؛ هەر تخۆنی ئەو دار[ی هانا] مەکەۆن؛ چون [بەم کارە] لە ناهەقیکاران دەبن.

۳۶ شەیتان هەڵی خەڵەتاندن و لە بەهەشت دەری پەڕاندن. گوتمان: داوەزنە خوارەوە، خۆتان دوژمنی خۆتانن؛ تا ماوەیێ دیاریکراو، لە سەر زەمین ڕای ببوێرن.

۳۷ ئادەم لە پەروەرندەی ڕا چەند وشەیەکی پێگەییشت. ئەوسا تۆبەکەی قبۆڵ کرد. هەر خۆیەتی لە پەژیوانان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۳۵- هانا: ۱) پەنا، لەبەرپاڕانەوە بۆ دادپرسین؛ ۲) ئاوها، ئەوجۆرە.

داری هانا: داری قەدەغەی بەهەشت بۆ ئادەم.   **۳۷- دلۆڤان:** خاوەن بەزەیی.

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ
هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَآ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّـٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّـٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَـٰطِلِ
وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟
ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ
وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَـٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَـٰشِعِينَ
﴿٤٥﴾ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَـٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾
يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا
يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَـٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

۳۸ گوتمان: گشتۆ لە بەهەشت بڕۆنە خوارێ؛ ئەوسا ئەگەر لای منەوە ڕینوێنییێکتان بۆهات، ئەوانەی بکەونە شوێنی ڕێنوێنیم، نە لە هیچ شتێ دەترسن نە خەم دەخۆن.
۳۹ هەر کەسانیش خۆیان تۆشی هەڵەکەن و لە نیشانەکانی من حاشایە بکەن؛ دەبن بە یاری ئاگرو هەتا سەر هەر تیا دەبن.
۴۰ ئەی زارو زیچی ئیسرائیل! لەبیرۆ بێ چەندم چاکەدەگەڵ کردوٚن. پەیمانی من بەجێ بێنن؛ منیش پەیمانێ پێم داوْن، پێک دێنمو هەر تەنیا لە خۆم بترسن.
۴۱ بڕواو هەبێ بەوەی کە ناردوٚمەتەخوار، کە ئەمەش بەڕاست دەزانێ وائێستا لە لای ئێوەیە. مەبنە پێشەنگی ئەوانەی حاشا لەم کتێبە دەکەن؛ ناشێ نیشانەکانی من بە نرخێکی کەم بفرۆشن. سا هەر لەخۆم ترسۆ هەبێ.
۴۲ ڕاستی ڕەوا بە ناڕەوا دامەپۆشن. حاشاو لەو ڕاستیە نەبێ، کە بۆخۆتان ناسیوتانە.
۴۳ نوێژ بکەن و زەکات بدەن؛ دەگەڵ کڕنۆش بەرەکاندا کڕنۆش بەرن.
۴۴ ئاخۆ ئێوە کە فەرمان بەو مەردمە دەدەن چاکەی بکەن، خۆتانی لێ هەڵداوێرن و هەر خۆشۆ کتێب خوێنەوەن؟ دەسا چیتانە تێ ناگەن؟
۴۵ بۆ خۆڕاگریۆ بۆ نوێژان هانا بەرن؛ کە ئەم کارە زۆر دژوارە؛ مەگین هەر بۆ ئەو کەسانەی کە خۆیان بەزل نازانن؛
۴۶ ئەوکەسانەی سۆردەزانن تۆشی پەروەرێنیان دەبن و دەگەڕێنەوە بۆ لای خۆی.
۴۷ ئەی زارو زێچی ئیسرائیل! بیر لەو چاکە بکەنەوە کە من دەربارەتانم کرد؛ لە چاو خەڵکی هەمۆ دنیا پتر ڕێزم لە ئێوەنا.
۴۸ خۆش بپارێزن لەو ڕۆژەی کە کەس تاوانی ناچێتە سەر کەسی‌تر؛ نە بارمتەی تێدا هەیەو نە هیچ خۆکڕینەوەیەک؛ کەسیش دە هانای کەس نایە.

۴۴-هەڵواردن: جیاکردنەوە. ۴۶-سۆرزانین: دڵنیابوْن. ۴۸-بارمتە: گرۆ، شتێک لەباتی شتێکی‌تر بەئەمانەت دانان.

وَإِذْ نَجَّيْنَٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ فَأَنجَيْنَٰكُمْ
وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ
﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم
بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ
﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم مِّنۢ
بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
ٱلْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا
رَزَقْنَٰكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

٤٩ ئەوسا کە ڕزگارم کردن لە فیرعەون و داروەستەی، کە سەرەڕای جزیادانۆ، کوڕانی لێ سەر دەبڕین و ژنەکانی ساغ دەهێشتن؛ کە لەمەدا ئەزموٗنی زۆر مەزن هەبوٗ لە پەروەرندەتانەوە.

٥٠ ئەوساش کە ئێمە دەریامان بۆ قەڵاشتن و نەجاتن‌دان و ئەوانەی وەل فیرعەون بوٗن، هەموٗمان بە خنکاندن‌داو ئێوە تماشاو دەکردن.

٥١ ئەوساکەش کە دەگەڵ موٗسا، ژوانی چل‌شەوەمان دانا، ئێوە ئەو ناهەقیەتان کرد: پاش ئەو گوێرەکەتان پەرست.

٥٢ لە پاش ئەمەش لێتان خۆش بوٗین؛ بەشکوٗ شوکرانەبژێر بن.

٥٣ ئەوساش کە ئێمە بە موٗسا کتێب و هۆی بژاردن دا؛ بەشکوٗ ئێوە شارەزابن.

٥٤ ئەوساش موٗسا بە هۆزەکەی خۆی ڕاگەیاند: گەلۆ! بە گۆلک‌پەرستیوٗ ناهەقیتان لە خۆتان کرد؛ پەژیوانی لەلای بەدی‌هێنەرتانەوە دەربڕن؛ سا وەرن یەکتر بکوٗژن؛ لای بەدی‌هێنەرتانەوە ئەم‌کارە بۆتان چاترە. کە تۆبەی لێ قبوٗڵ کردن ؛ هەر ئەویشە لە پەژیوانان خۆش‌دەبێ و دلۆڤانە.

٥٥ ئەوساش کە بە موٗساتان گوت: ئێمە بڕوات پێ‌ناهێنین تا ئاشکرا خوا نەبینین؛ کە هەر لەبەر چاوی خۆتان بروسکەتان بەسەرداهات.

٥٦ لەپاش ئەوەی کە مردبوٗن سەر لەنوێ زیندون کردنەوە، شایەت شوکرانە بژێربن.

٥٧ هەوریشمان کردە سەیوانوٗ؛ گەزۆ و مەلی شێلاقەشمان بۆ هەناردن: بخۆن لەو بژیوە پاکەی بەشمان داوٗن. ئەوان ناحەقیێکیان لە ئێمە نەکرد؛ دەربارەی خۆیان ناحەق‌بوٗن.

٥٧- سەیوان: سابات، سایەبان. **شێلاقە:** کەڕەواڵە.

وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَٰيَٰكُمْ ۚ
وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ قَوْلًا
غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ رِجْزًا مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ
ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ
يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ ٱلَّذِى هُوَ أَدْنَىٰ
بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ
ٱللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّۦنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

٥٨ ئەوساش پێمان ڕاگەیاندن: بڕۆنە ناو شارەکەوە؛ هەر شتێکی دەخۆن و چی دەخۆنەوە، بە ئارەزۆی خۆتان بکەن. هەر لە دەرگا چۆنە ئەو دیو، سوژدە بەرن و بێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەرکی گرانمان مەخە سەر. ئەوسا مە لە گوناهانۆ خۆش دەبین و پاداشمان لە مەڕ کارچاکان پتر دەبێ.

٥٩ ئیتر لەڕێلادەرەکان - هەرچی بەوان سپێرابۆ - بەراوەژۆ ڕەفتاریان کرد؛ ئەوسا ئێمەش لە تۆڵەی ئەو بەدفەڕیەدا، بەڵایەکمان لە عاسمانەوە بۆ ناردن.

٦٠ ئەو هەڕەتەش کە وا مۆسا ئاوی بۆ پەیڕەوانی خواست. گوتمان: بە دارعاساکەی خۆت لەو بەردە دە! دوازدە کانی لێ هەڵقوڵی؛ هەر تیرەیەک جێی وەخواردنی خۆی زانی. سا لەوبەشەی خودا داویە بخۆن، وەخۆن، لە عەرزا بەدفەڕی مەکەن.

٦١ ئەو دەمەشتان لەبیر بێ کە گوتتان: موسا ئێمە بە یەکجۆرە خۆراک هەدا نادەین؛ لە پەروەرندەت بخوازە لەوەی زەوی دەیڕوێنێ، وەک سەوزەوات و خەیارو نیسک و سیرو پیواز، بۆمان بەرهەم بێنێ. گوتی: ئێوە خراپ بە چاک دەگۆڕنەوە؟ سەر بەرەژێر بچنە شارێک دڵخوازی ئێوە لەوێیە. بەڵام چونکە لە نیشانانی خودا حاشایان دەکرد، هەر لە ناهەق پێغەمبەرەکانیان دەکوشت، یاغی بۆن و ملیان لە دەس درێژی دەنا، وەبەر غەزەبی خوا کەوتن و چارەڕەشی و زەبۆنیان بۆ بڕیار درا.

٥٩- بەراوەژو: پێچەوانە، ئاوەژۆ، واژی.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْاْ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةً ۖ قَالُوٓاْ أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ ۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَٱفْعَلُواْ مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

٦٢ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئەو کەسانەش کە جوولەکەو فەلەو سایبی مەزەب بۆن، ئەگەر بە خواو ڕۆژی پەسڵان باوەڕیان بێ و ئاکار چاک بن، لەلای پەروەرندەیان ڕا پاداشی خۆیان پێ دەگاو نە هیچ ترسێکیان لەسەرە، نە خەم دەخۆن.

٦٣ ئەوساش کە ئێمە بەڵێنمان لێ وەرگرتن و کێوی تۆرمان بەسەرتانەوە بڵندکرد؛ گوتمان: هەرچی پێمان داوێ توندی بگرن، چی تێدا لەبیری مەکەن. شایەتا خۆبپارێزن.

٦٤ لەپاش ئەوە خۆتان لێ بوارد. ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا دەهاناتان نەهاتایە، ئێوە لە زیانباران بۆن.

٦٥ لەحاڵی ئەو کەسانەشتان خەبەردار بۆن کە وا لە ڕۆژی شەممەدا لەڕادەی خۆیان دەرکەوتن، پێمان گوتن: مەیمۆنی ترۆکراو بن.

٦٦ بە پەندێکێ وامان بردن، هاوچەرخان و دوای ئەوانیش، چاوترسێن کاو دەرسێک بێ بۆ پارێزگاران.

٦٧ بیر لەوجارەش بکەنەوە کە مۆسا بە هۆزەکەی گوت: خودا فەرمانۆ پێ دەدا کە ئێوە چێڵێک سەرژێ کەن. گوتیان: ئاخۆ دەتەوێ گاڵتەن پێ بدەی؟ گوتی: پەنادەبەم بە خوا کە لە ڕێزەی نەزانان بم.

٦٨ گوتیان: لە پەروەرندەی خۆت پرسیاربکە، چۆن چێڵێکە؟ گوتی: ئێژێ ئەو چێڵەیە کە نە پیری پەک کەوتەیەو نە کەم تەمەن؛ ناوەنجی یە. بە چیتان فەرمان پێدراوە دەبێ بیکەن.

٦٩ گوتیان لە پەروەرندەی خۆت پرسێ بکە پێمان بێژێ چڕەنگێکە؟ گوتی: ئێژێ چێڵێکی هێندە ڕەنگ زەردە، تواشاچی دڵخۆش دەکا.

٦٦- **پەند:** دەرسی تەمێ‌کردن. ٦٧- **چێڵ:** مانگا. **سەرژێ‌کردن:** سەربڕین.

قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ إِنَّ ٱلْبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّآ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ
تُثِيرُ ٱلْأَرْضَ وَلَا تَسْقِى ٱلْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا۟
ٱلْـَٰٔنَ جِئْتَ بِٱلْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَٱدَّٰرَٰٔتُمْ فِيهَا ۖ وَٱللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْىِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ
فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ
مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٧٤﴾ ۞ أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا۟ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
يَسْمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا
وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓا۟ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ
ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

٧٠ گوتیان: دیسان لە پەروەرندەت بپرسە با پێن بلێ چۆن چۆنیە؟ مانگا سەری لێ تێک داوین؛ ئەگەر خودا خۆی حەزبکا دەتوانین شارەزاببین.

٧١ گوتی: ئێژێ نە چێلێکی هەڤۆتی‌یە، جۆتی بکاو نە ئاودەکێشێ بۆ زەوی، هیچ پەڵەشی تێدانیە. گوتیان: ئێستا ڕاستەکەت بۆ خستینەڕو. ئیتر ئەوسا سەریان ژێ کرد؛ وەختیش بۆ ئەم کارە نەکەن.

٧٢ ئەوسا یەکێکتان کوشتبو، [لەسەر گوژەر] یەکتری‌تان تێوەدەدا، کە خودا بۆی وەدەرخستن ئەوی کە دەتان‌شاردەوە.

٧٣ ئەوسا گوتمان: پاژێک لە لاشی چێڵەکە لە لاکی کوژراوەکەدەن، خودا ئاوا مردۆ زیندۆ دەکاتەوەو ئاوا نیشانەکانی خۆی نیشان دەدا، بەشکۆ بتوانن تێ‌بگەن.

٧٤ لەپاش ئەمەش بۆنە دڵڕەقێکی وەها لە چەشنی بەرد؛ بگرە ڕەقتریش بۆ لە بەرد؛ چونکە تەختەبەردی وا هەن چەند جۆباری لەبەر دەڕۆن؛ هەیشە ترەک‌ترەک دەبێ‌و ئاوی لێوە فیچقە دەکا؛ هی‌واش هەیە لە ترسی خوا جاڵە دەبێ. خوا لە هەرکارێکی دەیکەن ئاگادارە.

٧٥ ئاخۆ ئێوە بەو هیوایەن کە باوەڕیتان پێ‌بێنن، کەچی دەستەیەک هەر لەوان وتاری خوایان دەبیست‌و لەپاش ئەوە تێی دەگەیین، دەیانگۆڕی‌و دەشیانزانی کە دەیگۆڕن؟

٧٦ هەرگایەکیش تۆشی باوەڕداران دەبن، ئێژن: باوەڕمان هێناوە. هەرگا دەگەنە یەکتری، پێان ئێژن: ئاخۆ ئێوە ئەو زانستەی خوا پێداون لای ئەوانی دەدرکێنن، تا بیکەنەبەڵگەی خۆیان لجەم پەروەرندەی ئێوە؟ دەئاخر تاکەی تێ ناگەن!؟

٧١- هەڤۆتی: ڕاهێنراو، فێرکراو. ٧٢- گوژەر: کوژراو. تێوەدان: ئالودەکردن.

٧٤- جاڵە: جارە، بەردی گلارەوەبۆ لە کێف.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

٧٧ بۆچی ئەمانە نازانن هەرچی نهێنی دڵیانەو هەرچی بە ئاشکرا دەیڵێن، خوا دەیزانێ ؟

٧٨ لەوانیشدا ئیوا هەن کە نەخوێندەن و بێژگە ئارەزۆ، لەکتێب سەردەرناکەن ؛ ئەمانە هەر لەخەیاڵات و گوماندان.

٧٩ سا هاوارە بۆ ئەوانە بە دەستی خۆ کتێبەکە دەنۆسن و پاشان ئێژن : ئەمە لەخواوە هاتوە، تا بە نرخێ کەم بیفرۆشن. هاوار لەوان لەوەی بە دەس نۆسیویانەو هاوار لەوان بۆ نرخێ گیریان کەوتوە.

٨٠ دەشڵێن : ئاگر تۆشمان نابێ ؛ مەگین چەند ڕۆژێ ، ئەویش کەم. بێژە : ئاخۆ خودا بەڵێنی پێداون - کە خودا لە بەڵێنی خۆی پاشگەز نابێ - یان هەر لە نەزانیەوە قسە لەسەر خودا دەکەن ؟

٨١ دیارە هەرکەس خۆی تۆشی خراپە بکاو خراپەکەی دەوری دابێ، ئەوانە یاری ئاگرن و تا هەتا هەر تێیدادەبن.

٨٢ ئەوانەش کە باوەڕدارو ئاکارچاک بۆن، بەهەشتین و هەر لەوێدا دەمێننەوە.

٨٣ ئەو سەردەمەش کە پەیمانن لە بەرەی ئیسرائیل وەرگرت : غەیرەز خودا نەپەرستن و چاکە دەگەڵ داک و باب و نزیکان و هەتیوو هەژاران کەن و بۆ مەردم قسەی باش بکەن ؛ نوێژبکەن و زەکات بدەن ؛ لەدوای ئەوە - کەمێک نەبێ - پشتۆتێ کردو خۆۆ لە پەیمانەکە بوارد.

٧٨- مەبەست لە «بێژگە ئارەزۆ»، ئەوەیە کە: هەر ئەوەندە لەکتێب(تەورات) تێگەیشتون کەخوایان لێ خۆش دەبێ و باب و کاڵیان - کەپێغەمبەر بۆن - تکایان بۆدەکەن. «کەششاف»

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
ثُمَّ أَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمْ تَظَٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ
وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ
بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنۢ
بَعْدِهِۦ بِٱلرُّسُلِ ۖ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ
بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ
ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟
قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

٨٤ پەیمانیشمان لێتان ئەستاند کە: هۆنی یەکتر مەڕێژن و خۆتان هەر لە زێدی خۆتان وەدەرمەنێن. پاشان بۆ ئەو پەیمانەشتان بڕیارۆداو بۆخۆشتان شایەتی دەدەن .

٨٥ لەدوای ئەوەش هەر خۆتان بۆن کوشتارۆ لە یەکتر دەکرد؛ بە پشتیوانی خەڵکی تر- بە تاوان و دەسدرێژی - هێندێ کە هەر لە خۆتانن، لە وڵاتیان وەدەردەنێن. کە لیشۆ بەدیل دەگیرێ، هەمۆتان خوێنەکەی دەدەن؛ کە هیچ بۆشتان ڕەوانیە دەریان بکەن. ئاخۆ ئێوە بە هێندێ لە ناوەرۆکی کتێبەکەو بڕوادەکەن ، لە هێندێکی حاشادەکەن؟ هەر کەس لەنگۆ ئەوە بکا دیارە لە ژیانی دنیادا ڕیسوادەبێ و لەو دنیاشا زۆر بە توندی ئازار دەدرێ. خودا لە هەمۆ کارێکتان ئاگادارە.

٨٦ ئەو کەسانە ژینی دنیایان کڕیوەو قیامەتیان لە نرخی داوە، ئیتر نە باری ئازاریان سۆک دەکرێ و نە کەس یاریدەیان دەدا.

٨٧ ئێمە خۆمان کتێبمان داوە بە مۆساو چەند پێغەمبەری تریشمان لە دوای ئەو نارد. چەند بەڵگەی زۆر ئاشکراشمان دا بە عیسای کوڕی مەریەم، لە گیانی پیرۆزی خۆشمان یاریدەن دا. هەتا ئێستا هەر پێغەمبەرێکۆ بۆ هات و شتێ وای گوت کە ئێوە لێتان خۆش نەهات، خۆتان لەو بەزلتر زانی و بە هێندێکتان گوت درۆزن و هێندێکیشیانۆ هەر کوشتۆن.

٨٨ گوتیان: دڵمان سەرپۆشی پێدا دراوە. نەخێر، ئەوان بەهۆی لە خودا لادانیان، بەر نەحلەتی خوادا کەوتۆن و بەدەگمەن بڕوا دەکەن.

٨٤- زێد: زاگە، نیشتمان. **٨٥- لەنگۆ:** لەئێوە.

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ وَكَانُواْ
مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم
مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾
بِئۡسَمَا ٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمۡ أَن يَكۡفُرُواْ بِمَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بَغۡيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ
﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤۡمِنُ بِمَآ
أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَيَكۡفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا
لِّمَا مَعَهُمۡۗ قُلۡ فَلِمَ تَقۡتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبۡلُ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ﴿٩١﴾ ۞ وَلَقَدۡ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾
وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ
مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱسۡمَعُواْۖ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا
وَأُشۡرِبُواْ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡعِجۡلَ بِكُفۡرِهِمۡۚ قُلۡ
بِئۡسَمَا يَأۡمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٩٣﴾

٨٩ هەرکاتێکی کتێبێکیان لە لایەن خوداوە بۆ دێ و ئەم کتێبەش دەسەلمێنێ کە ئێستا لەلای ئەوانەو لە پێشوۆشدا گەرەکیان بۆ بە سەر خودانەناساندا زاڵیان بکا، کەچی وختێ هات و ناسیان، بەگژیدادێن. دەسا کەسانێ دژ بەون، بەر نەحلەتی خودا کەون.

٩٠ ئای کە خۆیان بە نرخێکی خراپ فرۆشت! هەر چونکە خوا لە هەر عەبدێ لە عەبدانی وا حەزبکا بە چاکەی بخوێنێتەوەو فەرمانی خۆی بەو بسپێرێ، ئێرەیی بەو دەردەی بردن کە لێی بکەونە حاشایە؛ بەم کارەیان دوجار وەبەر غەزەب کەوتن؛ ئەو چاوچنۆکانە ئازارێکی ئابڕووبەریان دەبێ .

٩١ ئەگەر بێتو پێیان بێژن: بەوکتێبەی خودا ناردوێەتەخوارێ ، بڕواو هەبێ، ئێژن: ئێمە هەر بەو کتێبەی کە بۆ خۆن هاتۆتە خوار، بڕوادەکەین؛ کتێبیتر - با بڕواشی بە کتێبەکەی ئێمە هەبێ - ئێمە بە ڕاستی نازانین. بێژە: ئەگەر بڕواو هەیە، ئەدی بۆچی لە پێشودا پێغەمبەرەکانی خوداو [لە خوت و خۆڕایی] دەکوشت؟

٩٢ کاتێ مۆساش بە چەندین نیشانەی پتەو هاتەلاتان، کەچی دوای ئەو گوێرەکەیەکتان پەیداکرد، دەتانپەزست. ناهەقیتان لە خۆتان کرد.

٩٣ لەو کاتەشدا کە پەیمانن دەگەڵ بەستن و کێوی تۆرمان لەسەرتان بەرزکردەوەو پێمان گوتن: هەرچی لە ئێمەوڕا بۆدێ توندی بگرن و بیبیسن؛ گوتیان: بەڵی، بیستمان و گوێ نادەینێ. ئەوینی گۆڵکپەرستی وەهایان دەدڵ چەقیبو باوەڕی لەبیربردنەوە. بێژە ئەگەر بڕوادارن، بڕواکەتان تۆشی کاری گەلێ نالەباری کردون .

٩١- خۆن:خۆمان، وێمان.

قُلۡ إِن كَانَتۡ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةٗ مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَن يَتَمَنَّوۡهُ أَبَدَۢا بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمۡ أَحۡرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٖ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمۡ لَوۡ يُعَمَّرُ أَلۡفَ سَنَةٖ وَمَا هُوَ بِمُزَحۡزِحِهِۦ مِنَ ٱلۡعَذَابِ أَن يُعَمَّرَۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلۡ مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّجِبۡرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلۡبِكَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبۡرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوّٞ لِّلۡكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۖ وَمَا يَكۡفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُواْ عَهۡدٗا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ نَبَذَ فَرِيقٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ كَأَنَّهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾

٩٤ بێژە : ئەگەر بەڕاستانەو پێتان وایە لە خوداوە ماڵی ئەولا بۆ ئێوە تەرخان کراوەو بەشی کەسی تێدانیە ، دەسا داوابکەن بمرن .

٩٥ هەرگیز ئەو داوایە ناکەن ، چون دەزانن چیان کردوە ؛ خوداش ناهەقان دەناسێ .

٩٦ بێگومانە دەیانبینی لە هەمۆکەس لە دنیادا بۆ ژیانێ پاپا تژن ؛ تەنانەتی لەو کەسانەش کە شەریک بۆ خوا دەناسن . هەرکام لەوان پێ خۆشە هەزار ساڵ بژی .خۆ تەمەنی هەزار ساڵەش لە ئازار دوری ناخاتەو. خودا هەمۆ کردەیانی لەبەر چاوە .

٩٧ بێژە هەرکەس کە دوژمنی جوبرائیلە[بابزانێ :] هەر ئەوە کە ئەم قورئانەی - بە ئیزنی خوا- حەواڵەی دڵی تۆ دەکاو بە کتێبەکانی دیکەی ئاسمانیش باوەڕدەکاو ڕێشاندەرو مژدەدەرە بۆ ئەوانەی باوەڕدارن .

٩٨ هەرکێ دژی خوداو پێغەمبەرەکانیو فریشتانیو جوبرائیلو میکایل بێ ، خوداش دژ خوانەناسانە .

٩٩ دیارە ئێمە نیشانانی ئاشکران بۆ تۆ ناردوە ؛ ئەوانەی حاشای لێدەکەن ، هەر لەڕێ لادەرەکانن .

١٠٠ ئەدی بۆچی هەر جارێکی پەیمان دەگەڵ خوا دەبەستن ، هێندێک هەر لە ناو ئەواندا دێن هەڵیدەوەشێننەوە . زۆرینەشیان هەر باوەڕی پێناهێنن .

١٠١ دوای ئەمەی ئەم پێغەمبەرە خودا ناردویەتە ناویان ، بڕوای بەو کتێبەش هەیە کە لایانە ؛ دیسان هێندێک لەوانەی ئەهلی کتێبن ، لە کتێبی خوا خۆدەبوێرنو روی تێناکەن . هەر ئێژی نەشیان زانیوە .

٩٦- **پاپا:** تامەزرۆ، زۆر بە تاسەو داواکار.

وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتۡلُواْ ٱلشَّيَٰطِينُ عَلَىٰ مُلۡكِ سُلَيۡمَٰنَۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيۡمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحۡرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلۡمَلَكَيۡنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنۡ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحۡنُ فِتۡنَةٞ فَلَا تَكۡفُرۡۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنۡهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَزَوۡجِهِۦۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنۡ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡۚ وَلَقَدۡ عَلِمُواْ لَمَنِ ٱشۡتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنۡ خَلَٰقٖۚ وَلَبِئۡسَ مَا شَرَوۡاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمۡۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوۡاْ لَمَثُوبَةٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ خَيۡرٞۖ لَّوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقُولُواْ رَٰعِنَا وَقُولُواْ ٱنظُرۡنَا وَٱسۡمَعُواْۗ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٠٤﴾ مَّا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ وَلَا ٱلۡمُشۡرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ خَيۡرٖ مِّن رَّبِّكُمۡۗ وَٱللَّهُ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

١٠٢ کەوتۆنە شوێن ئەوشتانەی شایەتینی لە زەمانی پاشایەتی سولەیماندا بە ورتە دەیان خوێندەوە. سولەیمان خوانەناس نەبۆ؛ شایەتینی خوانەناس بۆن؛ خەڵکیان فێرەجادۆ دەکرد. ئەو زانستەش کە هاتبوە سەر هارۆت و مارۆتی جۆتەفرشتە لە بابلدا، هەر کەسێکیان فێری جادۆ بکردایە، پێشەکی تێیان دەگەیاند: ئێمە هەر بۆ جەڕباندنین، نەکەی خودات لەبیربچێ؛ هەر هێندەشیان لێ فێردەبۆن ژن و شۆ لێک جیاوەکەن؛ کە توانای ئەوەیان نەبۆ - بێ ئیزنی خوا - زیان لە هیچ کەسێ بدەن. هەر شتێکی وا فێردەبۆن کە زیان لە خەڵک بداو بۆ خۆیان سوودێکی نەبێ؛ دەشیانزانی کڕیارانی جادۆگەری لەو دنیا هیچ بەشیان نیە. ئای ئەگەر تێگەیشتبان دەیانزانی چۆن خۆیان خراپ دەفرۆشن.

١٠٣ ئەمان ئەگەر بڕوایان بە خودا هەباو پارێزگار بان، دەیانزانی کە پاداشی چاکتر وا لەلای خودایە.

١٠٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە مەبێژن «راعِنا»؛ بێژن: «تماشامان بکە» و گوێ بدەنێ. بۆ ئەو خودانەناسانە جەزرەبەی زۆر بەژان هەیە.

١٠٥ ئەوانەی ئەهلی کتێبن و دینی خۆیان لەدەس داوەو ئەوانەی خوا بە خاوەن شەریک دەزانن، حەز ناکەن هیچ شتێکی چاکتان لە پەروەرندەوڕا بۆ بێ. خوداش بە مەیلی خۆیەتی، لە هەر کەسێ خۆی حەزبکا - بەتایبەتی - بە چاکە دەیخوێنێتەوە. خودا خێوی چاکەو بەزەی هەرە زۆرو زەوەندەیە.

١٠٢- جەڕباندن: تاقی کردنەوە.   ١٠٤- وشەی «راعِنا» یانێ: چاک گوێمان بدەرێ؛ بەڵام جۆلەکەکان کاتێ دەگەڵ پێغەمبەرا(د) قسەیان دەکرد دەیانگوت: «راعِنو» کە عیبریەو بە مانای مرۆی زۆر خراپە! جا لەبەر ئەوە خودا فەرمانی دا کە بەجێ «راعِنا» بێژن: «اُنظُرنا» یانی تەماشامان بکەو هۆشت پێمانەوە بێت.

١٠٥- خێو: خاوەن، ساحێو.   زورو زەوەند: یەکجار زۆر.

۞ مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

۱۰۶ هەر ئایەتێک لەکاربخەین یان لە بیری ببەینەوە، ئایەتێکی لەو باشتر یان هەر وەک ئەوی ئەخەینەجێ. مەگەر نەتزانیوە خودا هەمۆ کارێکی پێ دەکرێ؟

۱۰۷ نەتزانیوە کە ئەم عەرزو عاسمانانە هەر مولّکی خوان، غەیرەز خوداش دۆستو هاریکارتان نیە؟

۱۰۸ ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ لە پێغەمبەرتان بپرسن، وەکۆ پێشۆ لە مۆسا پرسیارکرابۆ؟ هەر کەسێکیش بێ خودایی بە باوەڕ بگۆڕێتەوە، بەبێ‌گومان ڕێگەی ڕاسی لێ ون بوە.

۱۰۹ زۆر کەس لە خاوەن کتێبان - چونکە ئێرەییو پێ دەبەن - حەزێ دەکەن لەپاش باوەڕی هێنانۆ - کە لەلاشیان ئاشکرایە ڕاست کامەیە - پەژیوانۆ بکەنەوە. ئێوە چاویان لێ بپۆشنو لە هەڵەکانیان ببۆرن، تا فەرمانی خودا دەگا؛ خوا هەمۆ کاری پێ دەکرێ.

۱۱۰ نوێژبکەن و زەکات بدەن؛ هەرچاکەیەک بکەنە پێش باری خۆتان، لای خودا پێودەگاتەوە؛ هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.

۱۱۱ گوتیان: هەر تەنیا مۆسایی یان عیسایی دەچنە بەهەشت؛ ئەمە ئاواتی خۆیانە. بێژە: دەسا بەڵگەی خۆتانن نیشان دەن! ئەگەر پێۆوایە ڕاست دەکەن.

۱۱۲ بەڵێ، هەرکەس - بەبێ خەوش - هەمیشە روی لە خودابێو ئاکارچاک بێ، پاداشی خۆی لە پەروەرندەی وەردەگرێو ئەم کەسانە نە هیچ ترسێکیان دێتە سەر، نە خەم دەخۆن.

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

۱۱۳ جهۆ گوتیان : فەلەکان هیچ کارەیەک نین. فەلەش گوتیان: جۆلەکەکان لەسەر هیچن؛ کە هەر دولاش کتێب خوێنن. نەزانیش هەر ئەوەی دەڵێن کە ئەمانە پێان ئێژن. ئەوسا خودا ڕۆژی قیامەت بەوکارەیانە ڕادەگا کە کێشەیان لەسەری بۆ.

۱۱۴ کێ ناهەقترە لەو کەسەی ڕێگەنەدا ناوی خودا لە مزگەوتەکانی خوادا بهێندرێ و هەوڵیش بدا وێران ببن؟ نەدەبوایە ئەمانە هەر بچنەناویان مەگین بە ترس و لەرزەوە. بەشیان لە دنیا سۆکی یەو لە قیامەتیش ئازاری دژواریان هەیە.

۱۱۵ خۆرهەڵات و خۆرئاوا - هەرتک - هی خودان؛ ڕۆبکەنە هەرلایەکی، خوا لەوێیە ؛ زانستی خوا بەربڵاوەو ئاگادارە.

۱۱۶ گوتیان: خوا بۆ خۆی فرزەندی هەڵبژیوە. خودا لەوشتانە پاکە؛ بەڵکو هەرچی لە ئاسمانان و زەمینە، گش بۆ ئەوەو گشتی بەر فەرمانی ئەوْن.

۱۱۷ داهێنەری عاسمانەکان و زەمینەو هەرکە ویستی کارێ پێک بێ، فەرمان دەدا: ببە! دەبێ.

۱۱۸ لە هیچ نەزانەکان گوتیان: بۆچی خوا ئێمە نادوێنێ، یان بەڵگەیکمان بۆ نایە ؟ بەر لەوانیش هەر ئەم قسانەیان هەبوە. دیارە دڵیان لێکتردەکەن. ئێمە بەڵگەکانی خۆمان نیشانی ئەوانە داوە کە ئامادەن بیسەلمێنن.

۱۱۹ ئێمە تۆمان بە تێڕادیوی ناردوە کە مزگێنیش بدەی و بیشیان ترسێنی؛ دەربارەی دۆژەهیەکانیش بەرپرس نیت.

۱۱۶-هەڵبژین: هەڵبژاردن. ۱۱۹-تێڕادیوی: متمانەپێکردن، پێداپەرمیان.

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ
هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ
مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ
ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ
فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ
أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٢ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا
لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ١٢٣ ۞ وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ
فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ لَا
يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ١٢٤ وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ
وَأَمۡنٗا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ١٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا وَٱرۡزُقۡ
أَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ
فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٢٦

١٢٠ ئەم جوولەکانەو فەلانە، تا نەچیە سەردینی ئەوان، هەرگیز خۆشیان لەتۆ نایە. بێژە: ڕێی ڕاس هەر ڕێی خوداس. ئەگەر تۆ پاش ئەوزانستەی بۆت هاتوە، شوێن ئارەزوی ئەوان کەوی، ئیتر خودا دۆستایەتیت ناکاو تازە نایەتە یاریدەتەوە.

١٢١ ئەو کەسانەی کە کتێبمان پیان داوەو وەک پێویستە دەیخوێننەوەو دیارە بڕوایان پێی هەیە، ئەوی بڕواشی پێ نەکەن لە ڕێزەی زیانبارانن.

١٢٢ ئەی بەرەی سەربە ئیسرائیل! لەبیرمەکەن چەندم چاکە دەگەڵ کردن، لەچاو خەڵکی هەمۆ دنیا، پتر ڕێزم لە ئێوە نا.

١٢٣ ئەشێ بشترسن لەو ڕۆژەی کە ڕۆژی هەرکەس هەرکەسەو کڕینەوە لەو ڕۆژەدا باوی نیەو تکاکاری بەهرە ناداو کەسیش دەهانای کەس نایە.

١٢٤ ئەوسا خودا بە چەند وشە ئەزمۆنی ئیبراهیمی کرد؛ پێکی هێنان. گوتی: دەتکەم بە ڕێبەری خەڵکی دنیا. گوتی: ئەدی تۆرەمەکەم؟ گوتی: ناهەقیکارەکان وەبەر بەڵێنم ناکەون.

١٢٥ لەو کاتەشا بڕیارن دا ماڵی کابە مەکۆیەکی مەردم بێ بە دڵنیایی و جێی ئیبراهیم بکەن بە نوێژگەی خۆتان و ئیبراهیم و ئیسماعیلیشمان ڕاسپارد کە ماڵەکەم بۆ ئەوانەی لە دەورەی دەسوڕێنەوەو بۆ ئەوی هەر لەوێ دەبن و بۆ ئەوانەی کڕنۆش و سوژدەم بۆ دەبەن، پاکژ بکەن.

١٢٦ ئیبراهیم بە پاڕانەوە گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەم شارە بێ وەی بهێڵە؛ خەڵکەکەشی هەرکێ بە خواو ڕۆژی سەڵا بڕوای هێنا، لە بەروبۆ تەسەلیان کە. گوتی: هەرکێش حاشا بکا، وادەکەم سەردەمێکی کەم ڕای ببوێرێ، ئەوسا بەرەو ئازاری تینی ئاگرو چارەڕەشی بەڕێی دەکەم. ئای چ ئەنجامێ خراپە!

١٢٤- تۆرەمە: ڕەچەڵەک، نەژاد، بنەچەکە. ١٢٥- پاکژ: خاوێن، تەمیس.

١٢٦- بەروبۆ: بەهرەو داهاتی زەوی. تەسەل: تێر.

وَإِذۡ يَرۡفَعُ إِبۡرَٰهِـۧمُ ٱلۡقَوَاعِدَ مِنَ ٱلۡبَيۡتِ وَإِسۡمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلۡ مِنَّآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجۡعَلۡنَا مُسۡلِمَيۡنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةٗ مُّسۡلِمَةٗ لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُزَكِّيهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذۡ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسۡلِمۡۖ قَالَ أَسۡلَمۡتُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبۡرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعۡقُوبُ يَٰبَنِيَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوبَ ٱلۡمَوۡتُ إِذۡ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعۡبُدُونَ مِنۢ بَعۡدِيۖ قَالُواْ نَعۡبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗا وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلۡكَ أُمَّةٞ قَدۡ خَلَتۡۖ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَلَكُم مَّا كَسَبۡتُمۡۖ وَلَا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

١٢٧ لەودەمەشدا کە ئیبراهیم و ئیسماعیل بناغەی ماڵەکەی خۆیان بڵند دەکرد، دەیانگوت: پەروەرندەمان! لێن قبوڵکەی، تۆهەر بۆخۆت زۆر بیسەرو فرە زانای.

١٢٨ پەروەرێنمان! خۆت وابکەی هەتا سەر بەر فەرمانت بین؛ تۆرەمەشن وا رابێنە کۆمەڵێک بن لە فەرمانی تۆ دەرنەچن و رێوشوێنی تۆ پەرستیمان نیشان دەو تۆبەمان لێ قبوڵ بکە. تۆی تۆبە قبوڵ دەکەی و دلۆڤانی.

١٢٩ پەروەرێنمان! پێغەمبەرێکی هەر لەوان بەرێ بکە، تا نیشانەکانی تۆیان بەسەردا بخوێنێتەوەو لە کتێب و کارزانی دا رایان بێنێ و لە هەڵە بێ پەڵەیان کا. دەستەڵات داری لە کارزان، هەر بۆخۆتی.

١٣٠ کێی وا هەیە کە ئایینی ئیبراهیم بنێتەلاوە؟ جامەگین هەر خۆی گەوج بکا. ئێمە ئەومان لەم دنیا هەڵبژاردووەو لەودنیاشا والە رێزی پیاوچاکانا.

١٣١ وەختێ پەروەرندەی پێی گوت: وەرە خۆ بە من بسپێرە، گوتی: وا خۆم دایە دەستی راهێنەری هەمۆ دنیا.

١٣٢ ئیبراهیم بۆ کورەکانی و یەعقۆبیشی قەوینتی کرد: فرزەندانم! خوا ئەم دینەی بۆ ئێوە هەڵبژاردوە؛ ئەگەروایە، غەیربە موسوڵمانی مەمرن .

١٣٣ ئاخۆ ئێوە ئاگاو لێ بۆ کە لە گیانەلادا یەعقۆب بە رۆڵەکانی خۆی دەگوت: لەدوای من چی دەپەرستن؟ گوتیان: چی تۆ پەرستۆتە دەیپەرستین کە باب و باپیرانی تۆ، ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاقیش هەر ئەویان پەرست؛ کە خودای تاک و تەنیایەو ئێمەش خۆمان بەو دەسپێرین.

١٣٤ ئەوانە کۆمەلانێک بۆن کە ڕابردۆن، کردەوەیان بۆ خۆیانە. ئێوەش و کردەوەی خۆتان؛ کەس بۆ کرداری ئەوانۆ لێ ناپرسێ.

١٣٢- قەوینتی: راسپێری، سفارش.

وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ
حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ
مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
فَإِنْ ءَامَنُوا۟ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا
هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ
عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ
تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ ۗ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

١٣٥ گوتیان: ببنە جوٗ یان فەلە، تاکوٗ ریٚگا پەیدابکەن.بیٚژە: ئیٚمە لەسەر دینی ئیبراهیمین کەناهەقی بەجیٚ هیٚشتو بەرەو هەق هات؛ شەریکیشی بوٚ خودایە نەدەناسی.

١٣٦ ئیٚوە بیٚژن: ئیٚمە بە خواو بەوشتانەی کە بوٚمان هاتوٚتەخوارو بەوانەی کە ناردراون بوٚ ئیبراهیمو ئیسماعیلو ئیسحاقو یەعقوٗبو نەتەوەکانیو ئەوی بوٚ موٗساشو عیساش ناردراوەو ئەوشتانەی کە بە پیٚغەمبەران درا لە لای پەروەریٚنیانەوە، باوەڕمان کرد. ئیٚمە جیاوازی ناخەینە نیٚوان هیچ کامیٚک لەمانەو خوٚمان هەر بەو سپاردوە.

١٣٧ گەر ئەوانیش بەوەیَ کە ئیٚوە بڕواتان پیٚ هیٚناوە بڕوابیٚنن، ئەوە کەوتوٗنەتە سەرریٚ؛ بەڵام ئەگەر خوٚ ببویٚرن، ئەوان دژایەتیو دەکەن؛ خودا لە ئازاری ئەوان ئەتپاریٚزیٚو زوٚربیسەرو فرەزانا هەر خوٚیەتی.

١٣٨ رەنگیٚکە خودا ڕشتوٚیەو کیٚ هەیە لە خودا چاکتر ڕەنگ بڕیٚژیٚ؟ ئیٚمەش هەر ئەو دەپەرستین.

١٣٩ بیٚژە: ئیٚوە لەمەڕ خودا دەگەڵمان دەکەونە کیٚشە؛ کە پەروەرندەی ئیٚمەشو ئیٚوەش ئەوە؟ کردەی خوٚمان بوٚ خوٚمانو کرداری خوٚتان بوٚ خوٚتان؛ ئیٚمە بەدڵ دەیپەرستین؟

١٤٠ یا ئیٚژن کە: ئیبراهیمو ئیسماعیلو ئیسحاقو یەعقوٗبو نەوەی جوٗلەکە، یان مەسیحی بوٗن؟ بیٚژە: خودا چاکتر دەزانیٚ یان ئیٚوە؟ کیٚ لەوکەسە ناهەقترە، شایەتیەکی لەلا هەبیٚو لە خودای بشاریٚتەوە؟ خوداش لە هەمو ئاکارو ئاگادارە.

١٤١ ئەوانە کوٚمەڵانیٚک بوٗن ئیٚستا لەبەینا نەماون، چیان کردبیٚ بوٚ خوٚیان کرد؛ ئیٚوەش کار بوٚ خوٚتان دەکەن. هەرچی ئەوان کردوٗیانە ئیٚوەی لیٚ بەرپرس نابن.

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُوا۟ عَلَيْهَا ۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

١٤٢ لەم مەردمە، بێ ئاوەزەکانیان ئێژن: چی ئەوانی وەرگێڕا لەو ڕۆگەیانە کە بەرێ ڕۆیان تێدەکرد؟ بێژە: خاوەرو خۆرنشین موڵکی خودان؛ خوا هەرکێ خۆی مەیلی لێ بێ، دەیخاتە سەر ڕاستەڕێیە.

١٤٣ بەو ئاوایە ئێمە ئێوەمان کردوتە ئۆمەتێکی هەڵبژاردە؛ تا ئاگاو لە مەردم هەبێ و پێغەمبەریش چاوەدێریتان لێ بکا. ئەو ڕۆگەیەی پێشوُ بەرەو ئەم دەوەستای، ئێمە هەر بۆیەمان گۆڕی تا بزانین کێ دوای پێغەمبەر دەکەوێ و کێهە پاشگەز دەبێتەوە. هەر چەند کارێکی دژوار بوُ؛ مەگین بۆ کەسانێکی وا کە خودا شارەزای کردن. خودا ئەو بڕوای هەتانە تێکی نادا. خودا بەرانبەر بە مەردم زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

١٤٤ دیتوُمانی کە بەرەوحەوا دەڕوانی؛ ئێمە ڕوُت بەرەو ڕۆگەیەک وەردەگێڕین پەسەندت بێ. سا ڕوت بەرەو«مسجدالحرام» وەرگێڕەو لە هەرکوێش بن، هەر ڕوُبکەنە ئەوێوە. ئەوانەی ئەهلی کتێبن دەزانن کە ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەیان ڕایە. خوداش لە هەر کارێ بیکەن ئاگادارە.

١٤٥ ئەهلی کتێب هەر نیشانێکیان شان بدەی ڕوُ دەڕۆگەکەی تۆ ناکەن؛ ئەتۆش ئیتر ڕوُناکەیتە ڕۆگەی ئەوان. هەر بەم جۆرە هیچ کامیشیان ڕوُناکەنە ڕۆگەی یەکتر؛ ئەتۆش لەپاش ئەو زانستەی بۆت هاتوە، ئەگەر بەشوێن ئارەزوی ئەواندا بڕۆی، لە ناهەقیکاران دەبی.

١٤٢-ئاوەز: عەقڵ، فام.　　**١٤٣-کێهە:** کام؟، کێ؟

١٤٤-دیتوُمانی: ١) ئێمەی دیتوُە؛ ٢) تۆمان دیوە. لێرەدا بە مانا دوُوەمەکەیە.

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ وَإِنَّ
فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ ٱلۡحَقُّ مِن
رَّبِّكَۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَاۖ
فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٤٨﴾ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ وَمَا
ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ وَجۡهَكَ
شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ
شَطۡرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنۡهُمۡ فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِي وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ وَلَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَٱذۡكُرُونِيٓ
أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾

۱۴۶ ئەهلی کتێب - وەک کوڕانی خۆ دەناسن - ئەم پێغەمبەرە دەناسن. دەسەیکیشیان هەرچەند دەزانن هەق چیە، دەیشارنەوە.

۱۴۷ ئەمە ڕاستەو لەپەروەرندەی تۆڕایەو هەرگیز لە دۆدلان مەبە.

۱۴۸ هەر لایە شوێنێکیان هەیە ڕوی تێدەکەن. دەسا ئێوە بۆ چاکە کێ بەرکێ بکەن. لە هەرکوێ بن خوا لێکۆ کۆدەکاتەوە. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.

۱۴۹ لە هەر ئاقارێک دەرکەوتی، ڕۆ بکە «مسجد الحرام»؛ ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەی تۆڕایە. هەر کارێکیش ئێوە بیکەن خوا دەیزانێ.

۱۵۰ لە هەر شوێنێکەوە دەرچوی، هەر کابە بکە بە ڕۆگە. لە هەرجێ بۆن با ڕۆتان هەردەوێوەبێ، تا هیچ بەڵگەی دژی ئێوە بە دەس مەردمەوە نەبێ؛ جا مەگین ئەوی لاسارن‌و هەر حەز لە لاساری دەکەن. من دەمەوێ تەواو چاکەو دەگەڵ بکەم‌و دەمەوێ شارەزا ببن. ئێوە هیچ لەوان مەترسن؛ گەرەکە لە خۆم بترسن.

۱۵۱ وەکۆ ئەمەی پێغەمبەرێکمان لە خۆتان ناردەلاتان، نیشانەکانی ئێمەتان بەسەردا دەخوێنێتەوەو بۆ پاکی ڕاتان‌دەهێنێ‌و فێرتان‌دەکا لە کتێب‌و کارامەیی سەرتان دەرچێ‌و گەلێک شتی واو فێردەکا کە لە پێشدا نەودەزانین.

۱۵۲ سا ئێوە یادی من بکەن؛ تا منیش لەبیرتان نەکەم. هەر شوکرانەی من ببژێرن‌و لە چاکەی من حاشامەکەن.

۱۵۳ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! پەنابەرنە بەر نوێژان‌و خۆڕاگربن؛ خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.

۱۴۸-لێکۆ: لێکتان، لە یەکترتان.

وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَٰكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ
﴿١٥٥﴾ ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ
فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ
بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ
لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ
﴿١٥٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ
عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٦١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
﴿١٦٢﴾ وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

١٥٤ بەو کەسانەی لە ڕاهی خودا دەکوژرێن، مەڵێن: مردۆن؛ بەڵکە زیندۆن، بەڵام ئێوە پێ نازانن.
١٥٥ دیارە ئێمە جاروبارە بە هێندێک ترس و برچی بۆن و لەناو چۆن و کەم بۆنەوەی مالی دنیاو بەروبۆتان، دەتان ئەزمۆین. مژدەبدە بەو کەسانەی خۆڕاگرن.
١٥٦ ئەوکەسانەی کە تۆشی چۆرتمێک دەبن ئێژن: ئێمەش هەر ئی خواین و هەر بۆ لای ئەو دەچینەوە.
١٥٧ خێرو بێرو بەزەیی پەروەرندەیان بۆدەبارێ و شارەزا لە ڕێ ئەوانن.
١٥٨ سەفاو مەروە دۆ کێلەکی خواپەرستین. هەرکێ دەچێتە زیارەتی ماڵی خودا یان عەمرە بەجێ دەهێنێ، گەر تەوافی ئەو دوانەش بکا گوناهێکی نیە. هەر کەسێکش هەر بە ویستی دڵی خۆی ئەو خێرە بکا، خوا پێ زانەو لە کارەکەی ئاگادارە.
١٥٩ ئەو کەسانەی ئەو شتانەی لەو کتێبەدا هەیەو بۆ شارەزایی مەردمە، لەپاش ئەوەی ناردۆمانەتەخوارەوە، لە مەردمی دەشێرنەوە، وەبەر نەحلەتی خوداو هەمۆ نەفرین بێژان بکەۆن؛
١٦٠ جیا لەوانەی پاشان پەژیوان بۆنەوەو ئاکاری چاکیان ڕەچاو کردو وەشارتۆیان ئاشکرا کرد. لە پەژیوانان خۆش دەبم و هەر منیشم لە پەژیوانان دەبۆرم و دلۆڤانم.
١٦١ ئەوانە بۆنە کافرو بە کافری لە دنیا چۆن، دەکەونە بەر نەحلەتی خواو فریشتانو هەمۆ خەڵکی.
١٦٢ تاهەتا هەر گرفتاری ئەو نەحلەتەن؛ ئازاریان هیچ سۆک ناکرێ و وچانیشیان پێ نادرێ.
١٦٣ خودای ئێوە هەر خودای تاک و تەنیایە. بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ؛ هەر بۆ خۆشی دهەندەیەو دلۆڤانە.

١٥٦-چۆرتم: چەڵەمە، بەڵا و بەسەرهاتی خراپ.

إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ
وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِى تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ
بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ إِذْ يَرَوْنَ
ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ لَوْ أَنَّ
لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا۟ مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ
أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِى ٱلْأَرْضِ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُم
بِٱلسُّوٓءِ وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

١٦٤ لە سازدانی ئاسمانان و زەمین و هاتوچۆی شەو و ڕۆژان و لەو گەمیانەی لەدەریادا گەردش دەکەن و بەهرەیان بۆ مەردم هەیەو لە تەڤگەڕی بایەکان و ئەو هەورانەی لە دورِ عەرزو عاسماندا ڕاگیراون و لەو ئاوەی خوا لە حەواوە دەیبارێنێ - کە بەهۆی ئەو زەمینی لەپاش مردنێ بۆژاندەوەو هەموجۆرە زیندەوەری تێدا بڵاوکردۆتەوە - بەڵگەی زۆر هەن بۆ ئەوانەی کە تێدەگەن.

١٦٥ لەم مەردمە ئی وا هەیە هاوبەش بۆ خوا پەیدادەکەن و بەقەد خوا خۆشیان دەوێن. ئەوانەی خاوەن بڕواشن خودایان لە هەمۆشتێک خۆشتردەوێ. ئەو کەسانەی خودا بەڕاستی ناناسن، وەختێ چاویان بە جەزرەبەدان دەکەوێ، ئەوسا بۆیان دەردەکەوێ: هێزو توان هەمۆ هی خوایەو ئازارێ کە خودا دەیدا توندو تیژە.

١٦٦ لەودەمەدا کە ئازارو جەزرەبەیان دێتە بەرچاو، ڕێبەرەکان لە پەیڕەوەکانی خۆیان حاشادەکەن و پەیوەندیان لێک پچڕاوە.

١٦٧ پەیڕەوەکان ئەوسا ئێژن: ئای خۆزگە هەرجارێکی تر دەگەڕاینەوە سەر دنیا، هەتا وەک ڕێبەرەکانمان لێن بەحاشان، ئێمەش حاشان لێ دەکردن. خودا ئاوا کردەی خۆیان لێ دەکاتە کوڵ و کەسەر؛ بۆ هەمیشەش هەر لەناو ئاگردا دەبن.

١٦٨ ئەی خەڵکینە! لەو بەروبوی سەرزەمینە، کامی ڕەواو پاکە بخۆن؛ بەشوێن شەیتانیشا مەڕۆن؛ کە ئەو بۆتان دژمنێکی ئاشکرایە.

١٦٩ ئەو هەر فەرمانۆ پێ دەدا: کاری پیس و زۆر نالەبار ڕەچاوکەن و شتانی وا دەربارەی خودا بیێژن کە هەر ئاگاشۆ لێ نیە.

١٦٤- تەڤگەڕ: هێدی نەدەر، هەمیشە لە جۆڵەو بزوتندا. دورِ: ناوەند، ناوەڕاس.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَـٰتِ مَا رَزَقْنَـٰكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيْرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَـٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِى ٱلْكِتَـٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

١٧٠ ئەگەر بەوانە دەبێژن: هەر بە شوێن ئەوەدا بڕۆن کە لەخواوە ناردراوە، ئێژن: نەخێر، ئێمە هەر ئەوکارە دەکەین کە باب و باپیرەکانمان ڕەچاویان کرد. جا با بابو باپیریشیان هیچیان لە هیچ نەزانیبێ و ڕاستەڕێشیان هەر نەدیبێ!

١٧١ نەقڵی ئەو خوانەناسانە وەک نەقڵی ئەو ئاژاڵەیە کە دەنگ دەدرێ؛ جیا لە خوڕین و چڕینێ هیچ نابیسن. کەڕن، لاڵن، چاویان کوێرەو لە تلّپاتی تەڕیش ناگەن.

١٧٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو بژیوەی پێمان داوْن، کامی پاکە ئەوە بخۆن؛ شوکری خوداش بەجێ بێنن، ئەگەر هەرئەو دەپەرەستن.

١٧٣ تەنیا هەر لاکی مردارو گۆشت بەرازو خوێن و ئەوەی بۆ سەربڕین ناوی غەیرەز خوای لێ دێنن، لەسەرتان حەرام کردوە. بەلاّم هەرکێ لەناچاری و بێ ئارەزۆ، هەر بەشی تێربۆنی بخوا، هیچ گوناهێکی ناگاتێ؛ خوا لە گوناهان خۆش دبێ و دلۆڤانە.

١٧٤ ئەو کەسانەی ناوەرۆکی کتێبێ کە خوا ناردویە، دەشێرنەوەو بە نرخی کەم دەیفرۆشن، ورگیان لە ئاگر داخنن؛ خودا لە ڕۆژی سەلاّدا نایان دوێنێ و گونایان پاک ناکاتەوەو بەشیان ئازاری بەژانە.

١٧٥ ئەو کەسانە ڕێگەی ڕاسیان بە گومڕایی و بەخشینی خوایان بەجزیاگۆڕیگەسەو، دەبێ چەندە لەسەرئاگر خۆڕاگرن ؟!

١٧٦ ئەو [ئازارەش] بۆئەوەیە کەخوا بەحەق ئەم کتێبەی هەناردگە. ئەوانەش وا لەسەر باسی ئەمکتێبە کێشە دەکەن، گێرەوکێشەی دۆرودرێژیان تۆش دەبێ.

١٧١-لەتلّپاتی تەڕیش ناگەن: هیچ نافامن.

۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ
ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ
وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ۖ
وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَىۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ
بِٱلْأُنثَىٰۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ
إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ
بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ
يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ
إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ
وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ
بَعْدَ مَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

١٧٧ کاری چاک هەر ئەوە نیە ڕوٚ دەڕوٚژهەڵاتێ بکەن یان ڕوٚژاوا. چاک ئەمەیە باوەڕیتان بە خواو بە ڕوٚژی سەلایەو فرشتان و کتێب و پێغەمبەرانی خودا هەبێ و لەو سامانەی - هەر چەند زوٚریشو خوٚش دەوێ - بەشێ بدەن بە خزمان و هەتیوان و هەژاران و ڕێونگان و پارسەکان و عەبدانی پێ بکرنەوەو نوێژبکەن و زەکات بدەن؛ هەرگاش پەیمانێک دەبەستن نەی شکێنن؛ لە نەداری و گرفتاری و تەنگانەدا خوٚڕاگربن. مروٚی بەڕاستی ئەوانەن و دیارە لە خودا دەترسن.

١٧٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لە مەڕ ئەوانەی کوژراون توٚڵەمان بوٚ بڕیارداون: رزگار لە توٚڵەی رزگارو کوٚیلە لە توٚڵەی کوٚیلەداو مێوینە لەبری مێوینە؛ هەرکێش لە برای هاودینی خوٚی دەس لە خوێنگری هەڵگرێ، ئەبێ بەپێی دابی ڕوٚژ بجوٚڵێتەوەو بە خوٚشی خوٚی مەسڵەت بکا. ئەم بڕیارە لە پەروەرندەی ئێوەڕا سوٚک باری‌یەو بەزەیە دەرهەق بە ئێوە، هەرکێ لەمە خوٚببوێرێ، بەشی جەزرەبەی بەژانە.

١٧٩ ئەی خاوەن دڵانی وشیار! ژیانوٚ بە توٚڵەوە بەندە؛ بەشکوٚ خوٚتان بپارێزن.

١٨٠ بوٚۆ نوٚسراوە: هەرگا کەسێک لەنگوٚ هاتە سەر مردن و ماڵێکی لەپاش دەمێنێ، بە تەرزێکی خوداپەسند وەسیەت بکا کە باب و دایک و خزمانی، هەر کەسێ بەشی خوٚی پێ بگا. پارێزگاران پێویستە ئەم کارە بکەن.

١٨١ ئیتر هەر کەس پاش بیستنی وەسیەتەکە دەسکاری بکاو بیگوٚڕێ، ئەو کەسانەی کە دەیگوٚڕن، تاوانبارن. خودا بیسەرو زانایە.

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَـٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

١٨٢ هەرگا کەسێ هەستی پێکرد کە وەسیەتکار لەو وەسیەتەی کردویەتی ناهەق بوەو خۆی تۆشی گوناه کردوە، تێ بکۆشێ میراتگرانی پێک بێنێ، گوناح نیە. خودا لە گوناه دەبۆرێو دلۆڤانە.

١٨٣ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! بۆو نۆسراوە: رۆژۆبگرن - هەر وەک لەسەر پێشینەکانیشۆ نۆسرا - شایەت لە خودا بترسن.

١٨٤ چەند ڕۆژێکن [نە زۆر زێدە]، هەرکێ لەنگۆ لەش بەبارە یان ڕێبوارە با چەند ڕۆژی تر پێ ببێ. ئەو کەسانەش وا زۆر بە سەختی ڕۆژۆیان پێ ئەگیرێ، بەجێ رۆژو «فیدیە» یان لەسەرەو دەبێ خۆراکی هەژارێک بدەن. ئەر کەسێکیش خۆی حەزبکا خۆراکی زۆرتر ببەخشێ، بۆی باشترە. گەر ئێوە بتانزانیبا بەڕۆژۆبۆن بۆ ئێوە گەلێ چاترە.

١٨٥ مانگی ڕمەزان مانگێکە قورئان لەودا کل کراوە؛ کە ڕێ بە مەردم نیشانداو زۆر نیشانەی شارەزایی و هۆی لێکترهەڵوەژاردنی پاک و ناپاکی تێدایە. جا هەرکەسێ مانگی ڕمەزان دەبینێ، لەسەریەتی بەڕۆژۆبێ؛ هەرکەسێکیش لەش بەبارە یان ڕێبوارە، ئەو ژمارە لە ڕۆژانی دیکە پێ بێ. خوا سانایی ئێوەی دەوێو نایەوێ ئەرکۆ گران بێ. ڕۆژەکانی - تەواو - پێ بنو یادی خودا بکەنەوە؛ کە ئەو ڕێگەی نیشانداونو پێویستە شوکرانەی بکەن.

١٨٦ هەرگایەکی عەبدەکانم لەمەڕ من لە تۆ دەپرسن، من نزیکم؛ هەر کەس هانام وەبەربێنێ، بێ وەرامی ناهێڵمەوە. با ئەوانیش لە فەرمانی من دەرنەچن، بڕوای تەواویان بەمن بێ؛ بەشکۆ ڕێی ڕاست بەدی بکەن.

١٨٥- کل کردن: ناردن، هەناردن.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ
لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَٱلْـَٔـٰنَ بَـٰشِرُوهُنَّ
وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
ٱلْخَيْطُ ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ ٱلْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا۟ ٱلصِّيَامَ
إِلَى ٱلَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَـٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَـٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَـٰجِدِ ۗ
تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَـٰتِهِۦ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم
بِٱلْبَـٰطِلِ وَتُدْلُوا۟ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا۟ فَرِيقًا مِّنْ
أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ
بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَـٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ
وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَـٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَـٰتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

١٨٧ سەرجێیی ژنان کردنۆ، لە شەوانی ڕمەزان، بۆتان ڕەوایە؛ ئەوان کەل‌پەلی ئێون و ئێوە پۆشەنی ئەوانن. خودا لەوە ئاگادارە ئێوە بەرێ دەرهەق بەخۆتان غەیان بۆن؛ بەو پەژیوان بۆنەوەتان عافوی کردن و بەخشیونی. هەر لە ئێستاوە دەتوانن دەستیان دەگەڵ تێکەڵ کەن و هەرچی خودا لەچارەتانی نۆسیوە شوێنی کەون و بخۆن، وەخۆن تا ئەو دەمەی دەمەو بەیان هەودای سپی لە هەودای ڕەش دەناسنەوە. پاشان ڕۆژۆتان تەواوکەن هەتا شەوێ. هەر وەختێکی لەمزگەوتاندا مات دەبن، تخۆن ژنانتان مەکەۆن. ئەمانە سنۆری خودان نەچن تخۆنیان بکەۆن. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ مەردم ئاشکرا دەکا، شایەتا خۆ بپارێزن.

١٨٨ لە خواردنی ماڵی یەکتر - بە ناڕەوا - دۆرکەونەوە؛ مەشیدەن بە کاربەدەستان تا ڕێو هەبێ بە ناڕەوا ماڵی مەردمی تر بخۆن. بۆ خۆتان ئەمە دەزانن.

١٨٩ دەربارەی مانگ نوێ‌بۆنەوەش لێت دەپرسن. بێژە: بۆ زانینی وەخت و چۆنەحەجی مەردم بەهرە دەگەیێنێ. واش چاک نیە لەپشتەوە بچنە ناوماڵی خەڵکەوە؛ چاک ئەوەیە بپرینگێنەوەو لە درگاوە بچنە ناو ماڵانەوە. ترسیشو لە خودا هەبێ؛ بەشکۆ بتوانن ڕزگاربن.

١٩٠ ئێوە دەگەڵ ئەوانەدا کە شەڕ بە ئێوە دەفرۆشن، لەڕاهی خودا بجەنگن. نابێ دەس‌درێژی بکەن؛ خودا لە دەس‌درێژیکەران خۆشی نایە.

١٨٧- کەل‌پەل: کەل‌وپەل، جلک، لیباس، پۆشەنی. غەیان: غاین، خائین.

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ ۚ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِندَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ۗ كَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنِ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنِ انتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوا ۛ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

١٩١ لە هەرشوێنێ دەستۆکەوتن بیانکوژن. لەو شوێنەشیان وەدەربنێن کە ئێوەیان لێ وەدەرنا. سۆدرەییش زۆر لە کوشتنێ خراترە. لە دەوروبەری «مسجدالحرام»یشا نابێ شەڕیان دەگەڵ بکەن؛ مەگین ئەوان لەوێ شەڕتان پێ بفرۆشن؛ ئەگەر لەوێش شەڕیان بۆ ئێوە هەڵگیرساند، لە کوشتنیان ڕامەوەستن؛ پاداشی خودانەناسان هەر ئەمەیە.

١٩٢ ئەگەر دەس بەرداریشتان بۆن، خودا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٩٣ لە کوشتنیان وچان مەدەن تا ئاژاوە لە دنیا بنەبڕ دەبێ و دین هەر دینی خودا دەبێ؛ ئەگەر ئەوان دەسبەرداربۆن، دەست درێژی هەر لە دژی ناهەقانە.

١٩٤ مانگی شەڕبەس بەرانبەر بە مانگی شەڕبەس؛ شکاندنی هەر ڕێزێکیش تۆڵەی هەیە. سا هەر کەسێ دەس‌درێژی لە ئێوە کرد، ئێوەش هەر بە ئەندازەی ئەو دەس‌درێژی بکەنەوەو لە خودا ترستان هەبێ؛ خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.

١٩٥ماڵی خۆتان تا دەتوانن لەڕاهی خودا ببەخشن؛ خۆشتان بە فەتەڕات مەدەن بە دەستی خۆ. چاکەبکەن، خوا ئاکارچاکی خۆش دەوێن.

١٩٦ حەج و عەمرە هەر بۆ خودا بە تەواوی بەجێ بێنن. ئەگەر هەر ڕێگەشیان نەدان، ئەوسا چەندی بۆتان دەلوێ ئاژەڵ بکەنە قوربانی. هەتا ئاژەڵی قوربانی نەگاتە جێی دیاری کراو، سەر مەتاشن. کێش لە ئێوە لەش بەبارە یان ئازارێکی لەسەردا، لە بارتەقای بەڕۆژۆبێ یان خێرێک ببەشێتەوە، یان ئاژەڵێک بکاتەخێر هەر لەوێدا. هەرکاتیش ترسێکو نەما، هەرکێ ویستی بەهرە ببا، لە عەمرە تا کاتی حەجێ، هەر چەندێکی لە دەستی دێ، حەیوان بکاتە قوربانی. ئەگەر دەستیشی نەڕۆییشت، سێ ڕۆژ لە حەج بەڕۆژۆبێ؛ وەختێ گەڕاشنەوە حەو ڕۆژ؛ کە تێکڕایی دەبێتە دەڕۆژی تەواو. ئەم بەهرەبردنەش هەر بۆ کەسێکە خۆی ماڵی لە مەککەدا نەبێ. ئەبێ لە خودا بترسن، خودا لە تۆڵەساندنا توندو تیژە.

١٩١-سۆدەرەیی: فیتنەنانەوە. ١٩٥-فەتەڕات: بەلا.

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ
يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن
تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ
عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ
وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ
خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا
حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾
أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

١٩٧ هەڕەتی حەج چەندمانگی دیاری کراون. هەرکەسێکی لەوانەدا فەرزی حەجێ بەجێ بێنێ، تخوونی ژنان کەوتن و نێوونرتکە لێک هەڵدان و لە ڕێگەی خودا لادان و قسە بەزۆرانێدان و شەڕو هەرا- ببڕای ببڕای - لە حەجدا نین؛ هەرکارێکی چاکیش بکەن، خوا دەیزانێ. زەوادی ڕێگەشۆ پێ بێ؛ چاکترین توشە بۆ ئێوە، خۆ لەگوناح پارازتنە. گەرەک لە من ترسۆ هەبێ ئەی گرۆی خاوەن ئاوەزان!

١٩٨ ئەگەر لە ماوەی حەجیش دا ڕۆزی لە خوا داوابکەن، هیچ گوناهۆ لەسەر نیە. گەر لە«عرفات» داگەڕان، لە پەنا«مشعرالحرام» یادی ناوی خودا بکەن؛ کە دوای ئەوەی هیچ شارەزاییتان نەبۆ، خستنیە سەر ڕاستەڕێیە.

١٩٩ لە هەرکوێشدا خەڵک داگەڕان، ئێوەش لەوێ داگەڕێن و لە خودا بپاڕێنەوە بتانبەخشێ؛ خودا لە تاوان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٢٠٠ هەرگا ئێوە ڕێوشوێنی پێداویستۆ بەجێ هێنا، وەک یادی باب و باپیری خۆتان دەکەن - هەر ئاواو لەوە پتریش - یاد لە خودا بکەنەوە. لەوخەڵکەدا ئی وا هەیە هەر دەڵێ: پەروەرندەمان! لە دنیا کامڕەوامان کە. ئەوانە لە ڕۆژی سەڵا بەشیان نیە.

٢٠١ ئی واش هەیە ئێژێ: ئەی پەروەرندەمان! هەم لە دنیاو هەم لە سەڵا تۆشی خێرو خۆشیمان کەو لە ئازاری ئاگریش بمانپارێزە.

٢٠٢ جا ئەوان بەپێی کردەیان بەشیان دەبێ. خوا بەپەلە بە کاروباران ڕادەگا.

١٩٧-زەواد: تۆشە.

۞ وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ فِىٓ أَيَّامٍ مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِى يَوْمَيْنِ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُۥ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيُشْهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِى قَلْبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ ٱلْحَرْثَ وَٱلنَّسْلَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتْهُ ٱلْعِزَّةُ بِٱلْإِثْمِ ۚ فَحَسْبُهُۥ جَهَنَّمُ ۚ وَلَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْرِى نَفْسَهُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱدْخُلُوا۟ فِى ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾ فَإِن زَلَلْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأْتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِى ظُلَلٍ مِّنَ ٱلْغَمَامِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

٢٠٣ لە ڕۆژانی دیاری کراوا ناوی خوداو لە بیرنەچێ، هەر کەس دوڕۆژی پێش بخا گوناهێکی نایەتەسەر. هەر کەسێکیش خۆپارێزەو ترسی خودای لە دڵدایە - ئەگەر هێندێکیش دواکەوت - گوناهێکی لەسەر نیە. بیشیزانن کە هەمۆتان لای خواوە خڕ دەکرێنەوە.

٢٠٤ لەم خەڵکەدا ئیوا هەیە قسەوگفتی سەبارەت بە ژیانی دنیا بۆتۆ سەیرو سەر سوڕێنەو لە سەر ئەوی لە دڵیایە خوا بەشایەت دێنێتەوە؛ کەچی هەر ئەو لە دوژمناتی کردنا زۆر سەرسەختە.

٢٠٥ هەر کە لە تۆ دوورکەوتەوە، مل لە بەدفەڕی دەنێت و لە عەرزا خراپەدەکاو کێڵگەو ڕەسەن لە بەین ئەبا. خودا هەرگیز لە بەدفەڕان خۆشی نایە.

٢٠٦ کە پێی وترا: ئەشێ ترست هەبی لە خوا، دەمارزلی پتر بەرەو گوناه دەیبا. با جەهەندەمی لێ پڕبێ، جێ حەسانەوەیەکی زۆر خراپیشە.

٢٠٧ هی واش لەناو مەردم هەیە بۆ ڕەزای خوا گیان دەبەخشن. خودا دەگەڵ عەبدانی خۆی دلۆڤانە .

٢٠٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەمۆلاتان ئامادەی فەرمانبەری بن. پێ مەنێنە جێ پای شەیتان؛ ئاشکرایە کە شەیتان پێتان دوژمنە.

٢٠٩ پاش ئەوەی ئەو بەڵگە ئاشکرایانەتان بۆ هاتوە، ئەگەر بێتو هەڵخلیسکێن، دەبێ ئەوەندە بزانن کە خوا تواناو لەکارزانە.

٢١٠ ئاخۆ ئەوان چاوەنۆڕن خواو فریشتەکانی خودا لەناو سەیوانی هەوراندا بێنەلایان و کارەکە کۆتایی پێ بێت؟ هەمۆ کارێک هەر بەرەو خودا دێتەوە.

سَلْ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَٰهُم مِّنْ ءَايَةٍۭ بَيِّنَةٍۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
﴿٢١٢﴾ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّۦنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ
فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ
صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُمۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ
وَزُلْزِلُوا۟ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ ٱللَّهِۗ
أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلْ
مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ
وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

٢١١ لە بەرەی ئیسرائیل پرسە! چەند نیشانەی ئاشکرامان داوە بەوان؟ هەرکەس چاکەی دەگەڵ بکەین و پێ نەزانێ، با بزانێ خوا لە سزای پێ نەزانان توندو تیژە.

٢١٢ ژینی دنیا بۆ ئەوانەی خوانەناسن خەملیوەو ڕازاوەتەوەو گەمەی خۆیان بە خاوەن باوەڕان دەکەن؛ کەچی لە خودا ترسەکان ڕۆژی سەڵا وان لەسەری ئەوانەوە. خودا بۆ هەر کەسێ حەزکا، بێ ژمارە ڕۆزی دەنێرێ.

٢١٣ بەرێ مەردم هەمۆی چین و بەرەیەک بۆن. خودا پێغەمبەری ناردن مژدەدەرو ترسێنەر بن، کتێبی ڕاست و ڕەواشی ڕەگەڵ خستن تا ئەوشتەی بۆنە بنەمای کێشەیان، بۆیان یەکالاکەنەوەو پێکیان بێنن. هەر ئەوانەش بۆ یەکتریان نەدەسەلماند کە دەپێشدا کتێب بۆ ئەوان هاتبو، بەڵگەی ئاشکراشیان لابو؛ بەڵام ئێرەیی ناو خۆیان کارێکی وای کرد، پێک نەیەن. ئیتر خودا بە ئیزنی خۆی ڕێگەی ڕاستی نیشانی باوەڕداران داو تێیگەیاندن ئەوکێشە لەبەر چیکرا. خودا بۆ هەرکەس حەزبکا شارەزای ڕاستەڕێی دەکا.

٢١٤ ئاخۆ ئێوە لاتان وایە [بەهاسانی] دەچنە بەهەشت؟ کەچی هێشتا ئەوەی بەسەر پیشینانتانا هاتۆە، بەسەر ئیوا نەهاتوە. ئەوان تۆشی گەلێ تەنگانەو ئازارو نەداری و چەوسانەوە بۆن؛ زۆر بە توندی تەکان دران، تەنانەت پێغەمبەریش و یارانی باوەڕداریشی دەیانگوت کە: کەی خودا دەهانامان دێ؟ تۆ بزانە کە یاریدەی خوا نزیکە.

٢١٥ لێت دەپرسن: چێ ببەخشن؟ پیان بێژە: هەرشتی چاک کە دیبەخشن بیدەن بە دای و بابان و بەخزمانی نزیکتان و هەتیوان و هەژاران و ئەوانەی لە ڕێدا ماون. هەر چاکەیی ئێوە بیکەن، دیارە خودا پێ دەزانێ.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَكُفْرٌۢ بِهِۦ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَـٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَـٰعُوا۟ ۚ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَـٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَجَـٰهَدُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أُو۟لَـٰٓئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَآ إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَـٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ ٱلْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَـٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

٢١٦ خەزاتان لەسەر نوسراوە، هەرچەندە خۆشتان لێی نایە. رەنگە لە شتێک حەزنەکەن بەلام بۆتان وەخێرگەڕێ، رەنگیش هەیە ئاوات بۆ شتێ بخوازن کە ئاکامەکەی باش نەبێ؛ خوا دەزانێ و ئێوە سەری لێ دەرناکەن.

٢١٧ لێت دەپرسن: تۆشی شەڕبوُن لە مانگی شەڕبەسا چۆنە؟ بێژە: شەڕ لە هەیڤی وادا گوناهێکی زۆر گەورەیە و ڕێگەی بەرەو خوا بەستن و حاشا لە خودا کردن و ماڵی خوا بەڕێز نەگرتن، لێوەدەرنانی خەڵکەکەی - لە لای خودا - تاوانی هەرە مەزنە؛ ئاژاوەش بۆ شەڕنانەوە لە کوشتنێ خراپترە. ئەوان دەستۆ لێ بەرنادەن، هەر دەگەڵ ئێوە بەشەڕدێن هەتا - ئەگەر بۆیان بلوێ - ئێوە لە دینەکەی خۆتان وەربگێڕن. هەرکەسیش لە دین وەرگەڕێ و بە خودانەناسی بمرێ، رەنج خەساری دنیاش و قیامەتیش دەبن و دەکەونە ناو دۆزەقەوە و تاهەتا هەر تیادەبن.

٢١٨ ئەوانەی لە ڕێگەی خودا دەربەدەرن و باوەڕیان بە خودا هەیە و لەڕای خودا.چۆنە خەزا، بە هومێدن خوا بەچاکە وەیان خوێنێ، خودا لەوانە دەبوُرێ و دلۆڤانە.

٢١٩ لەمەڕ شەراب و قوماریش لێت دەپرسن؛ بێژە: تاوانیان گەورەیە و بۆ خەڵکیش بەهرەیان هەیە؛ تاوانەکە لە بەهرەکەیان زۆرترە. پرسی ئەوەشت پێدەکەن، چی لەڕێی خوادا بەخت کەن؟ بێژە: زێدە لە پێویستۆ. ئا بەم جۆرە خوا نیشانەکانی خۆیتان نیشان دەدا، شایەت ئێوە بتوانن بیربکەنەوە؛

٢١٧-هەیڤ: مانگ. بلوێ:دەست بدا.

فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأَخِرَةِ ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْيَتَٰمَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَٰنُكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ ٱلْمُفْسِدَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ ٱلْمُشْرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا۟ ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلْجَنَّةِ وَٱلْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِۦ ۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُوا۟ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلْمَحِيضِ ۖ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا۟ حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ وَقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا۟ ٱللَّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَٰنِكُمْ أَن تَبَرُّوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَتُصْلِحُوا۟ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

٢٢٠ هه‌م له دنیاو هه‌م له سه‌لا. لێت ده‌پرسن: ده‌رباره‌ی هه‌تیوان چۆن بین؟ بێژه: ئه‌گه‌ر به‌دڵسۆزی ئاگاولێ‌بن کاری چاکه. ئه‌گه‌ر ده‌گه‌ڵ ئێوه ده‌ژین، وه‌ک براو خۆشکی خۆتان بن. خوا ده‌زانێ کێ به‌دفه‌ڕه‌و کێ کارچاکه؛ ئه‌گه‌ر خودا مه‌یلی لێ‌با ئه‌رکی لێ گران ده‌کردن؛ خودا خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

٢٢١ خواستن‌و شوُپێ کردنی بت‌په‌رستان بۆ مێرو ژنی باوه‌ڕدار ڕه‌وا نیه، با زۆریشیان حه‌زلێ‌بکه‌ن؛ هه‌تا نه‌بنه خاوه‌ن‌باوه‌ڕ ناشێ بیانکه‌نه هاوسه‌رتان. که‌نیزو به‌نده‌ی باوه‌ڕدار بۆ هاوجوُتی، له مێرو ژنی ئازادی خودانه‌ناس هێژاترن. ئه‌وان گه‌ره‌کیانه ئێوه به‌ره‌وجه‌هه‌نده‌م ڕاکێشن؛ خواش گه‌ره‌کیه به‌ئیزنی خۆی له گوناهانتان ببوُرێ‌و بتانگه‌یێنێته به‌هه‌شت. خودا ئه‌م نیشانانه‌ی خۆی بۆ مه‌ردم ڕوُن ده‌کاته‌وه.

٢٢٢ له‌مه‌ڕ عوزری ژنانه‌وه‌ش لێت ده‌پرسن، بێژه: ئه‌ویش ئازارێکه؛ ئه‌و چه‌ند ڕۆژه‌ی خوێنیان هه‌یه، سه‌رجێیی ژنانوُ مه‌که‌ن؛ ڕاوه‌ستن تا پاک ده‌بنه‌وه. هه‌رگا له خوێن پابوُنه‌وه، له‌وجێ‌یه‌وه که خوا فه‌رمانی پێداون بۆیان وه‌زن. خوا له‌وکه‌سانه خۆشی دێ که له گوناح په‌ژیوانن‌و ده‌یانه‌وێ به پاک‌و خاوێنی بژین.

٢٢٣ ژنانوُ کێڵگه‌ی خۆتانن؛ له هه‌رکوێوه ده‌تانه‌وێ، بچنه کێڵگه‌ی خۆتانه‌وه؛ تۆشه‌یه‌کیش وه‌پێش خۆخه‌ن. ده‌بێ له خوداش بترسن، بیشیزانن ده‌گه‌ڵ خوا ڕوُبه‌ڕوُ ده‌بن. مژده‌ش بده به‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن.

٢٢٤ خودای مه‌که‌ن به که‌رسته‌ی سوێندی خۆتان؛ که ڕێگه‌ی چاکه‌و لێ‌ببڕێ‌و پارێزگاریو پێ‌نه‌هێڵێ‌و به کاری مه‌ردم ڕانه‌گه‌ن؛ خودا ئه‌ژنه‌وێ‌و زانایه.

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِيٓ أَيْمَٰنِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟ ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِيٓ أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِي عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

٢٢٥ خوا بۆ سوێندی سەرزارەکی گوناهو لەسەر نانوسێ؛ بەڵام ئەگەر لە تەهی دڵتانەوە بێ، خودا لێودەپرسێتەوە. خودا لە هەڵە دەبۆرێ و لەسەر خۆیە.

٢٢٦ ئەو کەسانەی سوێندێ لە ژنەکانیان دەخۆن کە ئیتر دەگەڵیان نەنوێن، دەبێ چوارمانگ چاوەنۆڕبن؛ ئەگەر گەڕاشنەوەلایان، ئەوسا خودا گوناهبەخش و دلۆڤانە.

٢٢٧ ئەگەر هەر لەسەر تەڵاقیش بڕیاریان دا، ئەوسا خودا دەبیسێ و ئاگاداریشە.

٢٢٨ تەڵاق دریاو لەسەریانە هەتا سێ جار لە بێ نوێژی پاک دەبنەوە چاوەنۆڕ بن. ئەگەر بڕوایان بە خوداو ڕۆژی هەستانەوە هەیە، ڕەوا نیە ئەو تۆڵەی خوا خستۆیەتە زگیانەوە بیشارنەوە. لەم بەینەدا ئەگەر بیانەوێ ڕێک‌کەوْن، بۆ دیسان هێنانەوەیان، مێردەکانیان شیاوترن. هەر وەک ئەرکی ژنانەیان لەسەرشانە، ژنەکانیش مافی ڕەوای خۆیان هەیە. پیاویش لەژنان پلەیەک بەرەژوورترن، خوداش خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

٢٢٩ تەڵاقی ژن دوْ کەڕەتە، ئەوسا یان ڕاگرتنێ باش و خوداپەسند، یان بەخۆشی و بێ‌هەرا، دەس لێک بەردانە. لەو ماڵەی کە پێتان داوْن ڕەوانیە هیچیان لێ وەربگرنەوە؛ مەگین ترسیان لەوە هەبێ کە نەتوانن سنوْری فەرمانی خودا بپارێزن. ئەگەر ترستان لەوە هەبوْ کە هەردوکیان سنوْری خوا ناپارێزن، هیچ گوناهی تێدا نیە ژنەکە خۆی بکڕێتەوە. ئەمانەن سنوْری خودا، لە سنوْری خوا دەرمەچن؛ ئەو کەسانەی لە سنوْری خوا دەردەچن ئەوانەن کە غەدرێ دەکەن.

٢٣٠ ئەگەر لەپاش ئەم دوجارەش تەڵاقی دا، ژنەکەی بۆ حەڵاڵ نیە تا ژنەکە دەچێ مێردێکی تر دەکا؛ ئەگەر لەومێردەی کردوْشیە تەلاق درا، ئەوساکە هیچ گوناهێکیان لەسەر نیە دوبارە بگەڕێنەوە بۆلای یەکتر؛ بەومەرجە کە وابزانن هەردوکیان بە تەرزێ ڕەوا - وەک خودا فەرمانی داوە - وێک هەڵدەکەن. ئەمانە سنوْری خودان، ڕوْنیان دەکاتەوە بۆ ئەو کەسانە وا حاڵی دەبن.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ ۚ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا ۚ وَٱذْكُرُوا۟
نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ
يَعِظُكُم بِهِۦ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾
وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ
أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْا۟ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ
مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ
حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ
وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ
وَٰلِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦ ۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ
فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ
أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ
ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

٢٣١ ئەگەر ژنۆ تەڵاق دان و ماوەی چاوەنۆڕیەکەیان بڕایەوە، یان بە تەرزێ خوداپەسند ڕایانگرن، یان بەرانبەر بە یاسای دین ئازادیان کەن. نەکا بەقەس ئازاردانیان، ڕایانگرن و لەهەق لادەن. هەرکەسێ وا ڕەفتاربکا ناهەقی لە خۆی کردوە. ئەوانە نیشانەی خودان، ناشێ بە گەمەی بزانن. با لەبیروبێ کە خودا چەندی چاکە دەگەڵ کردن. لەبیرمەکەن خوا ئەوکتێبەی بۆ ناردوۆن کە لەوێدا لە کارزانی سەرڕاست دەبن و بەو ئامۆژگاریتان دەکا. ئەشێ بترسن لە خوداو باش بزانن خودا هەمۆشت دەزانێ.

٢٣٢ هەرگا ژنانتان تەڵاق داو کاتی حەیەیان بەسەر چۆ - ئەگەر بە تەرزێکی ڕەوا وەل ئاوجۆتانی پێشویانا ڕێک کەوتن - ئێوە مەبنە بەر هەڵستی شۆکردنیان. کێ لە ئێوە بڕوای بە خواو بە ڕۆژی قیامەتێ هەبێ، ئەم ئامۆژگاریە پێک دێنێ؛ ئەمە بەسۆدی ئێوەیەو بەهرەی بۆ پاکیتان هەیە. خوا دەیزانێ و ئێوە سەری لێ دەرناکەن.

٢٣٣ دایکان دەبێ بەمنداڵیان دۆساڵی ڕەبەق شیربدەن. بۆکەسێکی کە بیەوێ بەتەواوی شیرێ بدا، لەم ماوەدا جلک و بژیوی دایکەکە - لەسەردابی موسوڵمانانی ئەوشوێنە - لەسەرباوکە. کەسیش لەتوانابەدەری لەسەرنیە. هیچ دایک و بابێ نابێ لەبەر ساوایان زیان بەیەکتر بگەینن. ئەگەر منداڵ بابی نەبۆ، میراتگران لەسەریانە جلک و بژیوی دایکەکەی فەراهەم کەن. جائەگەر داک و باب بەخۆشی و راوێژ، ویستیان [زۆتر] منداڵ لە شیر ببڕنەوە ، هیچ گوناهێکیان ناگاتێ . خۆ ئەگەر گەرەکیشتان بێ کەسێکی تر شیربداتە منداڵانتان - بەومەرجە بەپێ دابی رۆژ، کرێی تەواوی بدەنێ - هیچ گوناهتان نایەتەسەر. دەبێ لەخوداش ترسۆبێ . ئەوەندەش دەبێ بزانن هەرکارێکی ئێوە دەیکەن، خوا دەیبینێ.

٢٣٢- حەیە: ماوەیەکە بۆژنی شۆمردۆیا تەڵاق دراو دانراوە کەپاش ئەوە ئەتوانێ شۆبکا.

٢٣٣-رەبەق: بێ کەم و زیاد. تەخت و تەواو.

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ ٱلنِّسَآءِ
أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُوا۟ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ
وَلَا تَعْزِمُوا۟ عُقْدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ فَٱحْذَرُوهُ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ
مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا۟ لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلْمُوسِعِ
قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلْمُقْتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعًۢا بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ
﴿٢٣٦﴾ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ
لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّآ أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَا۟
ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ عُقْدَةُ ٱلنِّكَاحِ ۚ وَأَن تَعْفُوٓا۟ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ
وَلَا تَنسَوُا۟ ٱلْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

٢٣٤ ئەوانەی لێتان دەمرن و ژنیان لێ بەجێ دەمێنێ، ژنەکانیان هەتا چوارمانگ و دەڕۆژان چاوەنۆڕبن؛ لەوە بەولا خۆیان هەرکارێکی دەیکەن - هەر هێندە ناڕەوا نەبێ - بێڵن بیکەن؛ ئێوە گوناحتان ناگاتێ؛ خوداش لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

٢٣٥ هیچ گوناهیشتان ناگاتێ کە خواستنی ژنەکانی شۆمردوٚتان ئارەزۆبێ و ناڕاستەوخۆ پێیان بێژن، یان هەر لەدڵی خۆتاندا بڕیاربدەن دەیانخوازن. خوا دەزانێ کە باسیان هەر ئەدرکێنن. بەڵام نەکەن بەنهێنی بچنە ژوانێ؛ مەگین لەوێش خواپەسندانە بیان دوێنن. تا ماوەکە بەسەرنەچێ باسی مارەکردن مەکەن. دەبێ ئەوەندەش بزانن خوا دەزانێ ئێوە چیتان لە دڵدایە؛ لێی بترسن و بیشیزانن خودا لە گوناه دەبوٚرێ و لەسەرخۆیە.

٢٣٦ ئەگەر ژنۆ تەڵاق دەدەن، بەر لەوە دەگەڵیان بنوٚن و مارەیی‌تان هێشتا بۆ دیاری نەکردوٚن، چیان ناکەوێ و ئێوە گوناهتان ناگاتێ. بەڵام وا چاکە شتێکیان لە ماڵی خۆتان بدەنێ؛ دارا لە ئەندازەی خۆی و هەژاریش بە ئەندازەی خۆی؛ وا چاکە بۆ چاکەکاران.

٢٣٧ خۆ ئەگەر مارەییەکەتان بڕیبۆوەو هێشتا دەگەڵیان نەخەوتوٚن، تەڵاقتان دان، نیوەی مارەییان دەکەوێ، مەگین خۆیان پێوبەخشن یان ئەو کەسە پێوبەخشێ کە مارەبڕین بەدەست ئەوە؛ پێ بەخشینیش لە ئاکاری پارێزگاری نزیکترە. لەبیرمەکەن چاکە دەگەڵ یەکتر بکەن، خودا لە هەرکارێ دەیکەن چاوەدێرە.

٢٣٥- ڕاستەوخۆ: ڕوت و ڕاست، بێ سێ و دو.

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلْوُسْطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۖ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ ۚ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِى مَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحْيَٰهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَٰتِلُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۚ وَٱللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

٢٣٨ لە نوێژان و بەتایبەتی ئەو نوێژەی لە نێواندایە، ئاگاداربن؛ ئەشێ بۆ فەرمانی خودا ڕابوەستن.

٢٣٩ ئەگەر ترسێکو لەسەر بۆ - بەپیادەیی یان بەسواری - هەرگا ترسیشو بەسەرچۆ - چۆنی خودا فێری کردۆن - یادی بکەن کە لەپێشدا نەودەزانی.

٢٤٠ ئەوانەی لەنگۆ دەمرن و ژنەکانیان بەجێ دێڵن، ڕابسپێرن: هەتا ساڵێک مایەی گوزەرانەکەی دابین بکەن و دەری نەکەن؛ ئەگەر هەر بەخواستی خۆیان چۆنەدەرێ - بۆ کارێکی خوداپەسند - ئێوە گوناهتان ناگاتێ. خودا خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.

٢٤١ ژنانێ کە تەڵاق ئەدرێن، بەشی ڕەوای خۆیان هەیە؛ کە پێک هێنانی ئەم کارە، بڕیارە بۆ خوداترسان.

٢٤٢ هەر بەو پێیەش خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕۆن دەکاتەوە؛ شایەتا ئێوە تێ بگەن.

٢٤٣ ئەدی تۆ ئەوانەت نەدی بە هەزاران لەوکەسانەی ترسی مردن وای لێکردن زێدی خۆیان بەجێ بێلن؟ خوا فەرمانی پێدان: بمرن! لەپاشان زیندوی کردنەوە. خودا سەبارەت بە مەردم چاکەدەکا، بەڵام بەشی زۆری مەردم لە شوکرانە خۆدەبوێرن.

٢٤٤ لەڕای خودا بچنە خەزاو بزانن کە خوا بیسەرو ئاگادارە.

٢٤٥ کێ ماڵی خۆی بە دەستەواو دەدا بە خوا، هەتا ئەویش چەند ئەوەندەی بداتەوە؟ کەم بژیوی و فەرحانیش هەر بەدەس ئەوەو هەمۆش هەر دێنەوە لای ئەو.

٢٤٥- دەستەواو: دەستقەرز، یارمەتی یەکتردان بەنۆرە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ قَالُوا۟
لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ
هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟ ۖ
قَالُوا۟ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْا۟
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ
لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ
قَالُوٓا۟ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِٱلْمُلْكِ
مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ ۖ وَٱللَّهُ
يُؤْتِى مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

٢٤٦ نەت‌زانیوە چەندکەس لە نەجیم زادەکان - کە تۆرەمەی ئیسرائیل بوُن - لەپاش مۆسا، بە پێغەمبەرەکەی خۆیان وت: شایەکمان بۆ دیاری بکە تا لەڕای خوا خەزابکەین. گوتی: ئەگەر فەرمانی خەزاوُ بۆ دەرچێ، پێوُ وانیە خۆ دەبوێرن؟ گوتیان: جا چۆن لە خەزایە - لەڕای خوا بێ - خۆ دەبوێرین، کە دەشبینی ئێمەیان لە زێدی خۆمان وەدەرناوەو لە عەولادی خۆمانیان دوُرخستوُینەوە؟ کە بڕیاریان بۆ دەرکەوت بچنە خەزا، پشتیان تێکردو ڕایان‌کرد؛ هەر کەمێکیان مابوُنەوە. خوا ناهەقان باش دەناسێ.

٢٤٧ پێغەمبەریان پێانی وت: خودا بۆ پاشایەتیتان تالوُتی دیاری کردوە. گوتیان: کوا ئەو شایانی ئەم فەرمانەیە؟ کە ئێمە زۆر لەو شیاوترو بە دارایش زێدەترین. گوتی: خودا ئەوی لەسەر کردوُنە فەرماندە؛ زانست و قەلافەتیشی لە ئێوە پتر پێداوە. خوا حەزبکا پاشایەتی بە هەرکەسێ بدا دەیدا؛ زانستی خوا بەربلاوەو لە هەموُشت ئاگادارە.

٢٤٨ پێغەمبەرەکەیان وتی: درۆشمی پاشایەتی ئەو لە لایەن پەروەرندەوڕا، تابوُتێکە دڵنیابوُنی تێدایە؛ دەگەڵ هێندێک کەلەپوُری خانەدانی موساو هاروُن، فریشتە هەڵیان‌گرتوە. ئەمە بەڵگەیە بۆ ئێوە ئەگەربڕواوُ بە خوا هەیە.

٢٤٦- تۆرەمە: بنەچەکە، رەچەڵەک، نەژاد.   ٢٤٧- زێدە: زۆر، زاف.

٢٤٨- کەلەپوُر: بەجێماو لە مردگ.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُم
بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُۥ
مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهِۦ ۚ فَشَرِبُوا۟ مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ قَالُوا۟
لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ ۚ قَالَ الَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ
غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةًۢ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾
وَلَمَّا بَرَزُوا۟ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُوا۟ رَبَّنَآ أَفْرِغْ
عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ
دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم
بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو
فَضْلٍ عَلَى الْعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ اللَّهِ
نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

٢٤٩ وەختێ تالوت لەشکرەکەی خستەسەرڕێ، گوتی: خودا بە جۆبارێک گەرەکیە تاقیوکاتەوە، هەرکەسێ لێی بخواتەوە لە من نیە؛ هەرکێش چی لێ نەخواتەوە سەر بە منە؛ مەگین کەسێ هەر بە لاوێچ لێی هەڵێنجێ. کەمێک نەبێ هەمۆیان لێیان خواردەوە. ئەوسا خۆی و باوەڕدارانی یارانی لە جۆیەکە پەڕینەوە. گوتیان: ئەمرۆ لەوزەی ئێمەدا نیە کە دەروەستی جالوت و لەشکرەکەی بێین. ئەو کەسانەی بە هیوابۆن بە دیداری خودا بگەن، گوتیان: زۆرجار کۆمەڵێکەم - بە ئیزنی خوا- بەسەر کۆمەڵێکی زۆردا وەسەر کەوتۆن. خوا یاری خۆڕاگرانە.

٢٥٠ لە کاتێکا دەگەڵ جالوت و لەشکری تۆشی یەک بۆن، گوتیان: ئەی پەروەرندەمان! وابکە خۆڕاگربین و لە مەیدانێدا بچەقین و لە کەسانی خوانەناس وەسەرمان بخە.

٢٥١ ئیتر - مەیلی خودای لەسەر - دوژمنەکانیان ڕەتاندو جالوت بە دەستی داوۆد چو. خودا پاشایەتی و لەکارزانی پێداو هەرچی بۆخۆی پێویستی پێ بۆ، فێری کرد. ئەگەر خودا هێندێکانی لەو ئاپۆرە بە هێندێکان تەرت و تونا نەکردایە، ئەم زەمینە خراببو؛ بەلام خودا چاکەی لەسەر هەمۆ خەڵکی دنیا هەیە.

٢٥٢ ئەمانە نیشانەی خودان کە بەڕاستی هەر بۆ تۆی دەخوێنینەوە، کە بێگومان یەکێک لە پێغەمبەرانی.

٢٤٩-لاوێچ: لاکوێل، لالۆچ، لامشت. هەڵێنجان:هەڵکێشان.

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟ فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَٰعَةٌ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

٢٥٣ ئێمە لەناو پێغەمبەرانی خۆماندا هێندێکیانمان لە هێندێکان بەڕێزتر گرت؛ جا لەواندا ئی‌وا هەبوە کە خوائەوی دواندوە؛ پلەوپایەی بڕێکیشی بردۆتەسەر. چەند نیشانەن دا بە عیسای کوڕی مەریەم؛ بە گیانی پیرۆزی خۆشمان یاریدەن‌دا. ئەم‌خەڵکانە لەدوای ئەمەی ئەوگش پێغەمبەرە هاتن، سەرەڕای ئەو نیشانانەی بۆ ئەوان هات - ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با - شەڕی یەکتریان نەدەکرد؛ بەڵام ئەوان لەناو خۆدا پێک نەهاتن؛ بازێک بوٚنە خاوەن باوەڕ، بازێکی‌تر کەوتنە سەر بار خوانەناسی. ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با، نەیدەهێشت دەگژ یەک ڕاچن؛ بەڵام خودا بە خواستی خۆی کاران دەکا.

٢٥٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو بژیوەی کە پێم‌داوْن بەخت بکەن، پێش ئەوەی ڕۆژەکە دابێ؛ کە ئەوڕۆژە نە سەوداکردن دەمێنێ‌و نە تکاو نە دۆستایەتی؛ خوانەناسان ناهەقی لە خۆیان دەکەن.

٢٥٥ غەیرەز خودا هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ. هەرئەو هەمیشە زیندوەو بەسەر هەمۆشت ڕادەگا. نە خەنۆچکە دەیباتەوە، نە ڕادەزێ. هەرچی هەبێ لە ئاسمانان‌و زەمیندا هەر بۆ ئەوە. کێی وا هەیە هەتا - بۆ خۆی ئیزنی نەدا- بتوانێ تکای لا بکا؟ لەوەی ئێستا هەیەو دیارە، لەوەش پێش ئەمانیش بۆگەو بەرپێوارە، ئاگادارە. ناشتوانن بە هیچێک لە زانستی ڕاگەن؛ جا مەگین خۆی مەیلی لێ‌بێ. زانستی ئەو، عاسمانەکان‌و زەمینی داگرتۆەو پاراستنیان بۆ ئەو ئەرکێ‌گران نیە. هەرە پایەبەرزو مەزن، هەر خۆیەتی.

٢٥٦ لەم دینەدا بەزۆر داسەپاندن نیە. شارەزایی لە گومڕایی هاوێر کرا. هەرکێ لە تاغوٚت نەبانەو بڕوای بە خودا بهێنێ، هەنگڵێکی هێندە توندی بەدەستەوە، هەرگیز پسانی بۆ نیە. خوداش بیسەرو زانایە.

٢٥٤- بەخت: شانس، ئیقبال؛ **بەخْتکردن:** خەرج‌کردن.

٢٥٥- **ڕازین:** خەوتن، خەفتن، نۆستن، نفستن. ٢٥٦- **هاوێرکردن:** لێک جیاکردنەوە.

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ
أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى
بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى
كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَٱلَّذِى مَرَّ
عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْىِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِا۟ئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ
قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِا۟ئَةَ عَامٍ
فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى
ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

۲۵۷ خودا یاری گەلی خاوەن باوڕانەو لەناو تاریکستانەوە دەیانبا بەرەو ڕۆناکی. دۆستی خودانەناسانیش هەر تاغۆتە؛ لە ڕۆشنی دەریان دەخەن؛ بەرەوڕوی تاریکستانیان بەڕێ دەکەن. دەبێ بچنە ناو ئاگرو هەتا سەر هەر دەوێدا بن.

۲۵۸ تۆ ئەوکابرایەت نەدیبو کە چۆن خودا هێزو دەستەلاتی پێدا، جوابەجەنگی دەگەڵ ئیبراهیمدا دەکرد، سەبارەت بە پەروەرندەی؟ ئەودەمە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەی من کەسێکە ژینێ دەداو دەش‌مرێنێ. گوتی: منیش زیندو دێلمەوەو دەمرێنم. ئیبراهیم وات: پەروەرندەم خۆر لە خۆرهەلات رادێنی،[دادەی] ئەتۆ لە خۆرنشینەوەی بێنە. کاورای خوانەناس حەپەسا. خوا دەستەی ناهەقیکاران لە ڕێگە شارەزا ناکا.

۲۵۹ یان ئەوکەسەی بە لای گوندێکا ڕادەبرد کە بەسەر یەکدا تەپیبۆ. گوتی: کەی خودا دەتوانێ ئەمە زیندۆ بکاتەوە پاش مردنێ؟ ئەوسا خودا بۆ ماوەی سەدساڵ مراندیو لەپاشان زیندوی کردەوە. لێی پرسی: تۆ چەندت پێ‌چو؟ گوتی: رۆژێک یا خۆ کەمتریش لە ڕۆژێک. گوتی: نەخێر، ئەوا تۆ سەدساڵە مردوی؛ دە بڕوانە خواردەمەنیو خواردنەوەت نەگۆڕاوە؛ تماشای کەرەکەشت کە! گەرەکمانە بتکەینە پەندێک بۆ مەردم. لەم ئێسقانانە بڕوانە چلۆن تێکیان دەخەینەوەو دەناو گوشتیان هەڵدەکێشین. کاتێ ئەمەی بۆ دەرکەوت، گوتی: وا ئێستا دەزانم خوا هەمۆکاری پێدەکرێ.

وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيۡفَ تُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰۖ قَالَ أَوَلَمۡ
تُؤۡمِنۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطۡمَئِنَّ قَلۡبِيۖ قَالَ فَخُذۡ أَرۡبَعَةٗ مِّنَ
ٱلطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ إِلَيۡكَ ثُمَّ ٱجۡعَلۡ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٖ مِّنۡهُنَّ جُزۡءٗا
ثُمَّ ٱدۡعُهُنَّ يَأۡتِينَكَ سَعۡيٗاۚ وَٱعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٢٦٠﴾
مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ
لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنّٗا وَلَآ أَذٗى لَّهُمۡ
أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ
﴿٢٦٢﴾ ۞ قَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞ وَمَغۡفِرَةٌ خَيۡرٞ مِّن صَدَقَةٖ يَتۡبَعُهَآ
أَذٗىۗ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٞ ﴿٢٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُبۡطِلُواْ
صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ
وَلَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفۡوَانٍ عَلَيۡهِ
تُرَابٞ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٞ فَتَرَكَهُۥ صَلۡدٗاۖ لَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ
شَيۡءٖ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

٢٦٠ ئەوساش کە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەم! ئەتۆ مریان چلۆن زیندۆ دەکەیتەوە؟ نیشانم دە. گوتی: ئاخۆ تۆ هێشتا باوەڕت نیە؟! گوتی: بەڵێ، بەلام من گەرەکمە ئیتر بەتەواوی دڵنیابم. گوتی: دەسا چوارمەل بگرەو پەلپەلیان کەو بیانکە چوارکوت؛ هەر کوتێکیان بە سەر کەژێکەوە دانێ و بانگیان بکە، بە فڕکە دێنەوە بۆ لات. بشزانە خوا چەندە خاوەن دەستەلات و لەکارزانە.

٢٦١ بەسەرهاتی ئەوکەسانەی ماڵیان لە ڕاهی خودادا بەخت دەکەن، وەک بەسەرهاتی دنکێکە حەوت گوڵ دەداو هەر گوڵەی سەددانەی تێدا. خودا چەند ئەوەندە پاداش دەدا بەهەرکەس بیەوێ. خودا چاکەی یەکجار زۆرەو زۆر زانایە.

٢٦٢ ئەو کەسانەی ماڵ لەڕای خوا دەبەخشن و بەچاویان دا نادەنەوەو تۆشی ئازارێکیان ناکەن، خودا تێی هەڵدێنێتەوەو نە هیچ ترسێکیان لەسەرەو نە خەم دەخۆن.

٢٦٣ دواندنی نەرم و نیان و چاو لێ پۆشین، لەو خێرکردنە چاکترە کە ئازاری بەشوێنابێ. خودا ئاتاجی کەس نیەو [لەکاردا] بە کاوەخۆیە.

٢٦٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خێرەکانۆ بە منەت لەسەر کردن و ئازاردان، بە فیڕۆمەدەن. نەچن وەک ئەو کەسانە بن کە باوەڕیان بە خواو ڕۆژی سەلا نیەو بۆ ڕۆبینی لە ماڵی خۆیان دەبەخشن؛ ئەم کارەیان لەوە دەکا کە تاتەبەردێکی زۆر لۆس هێندێ خوڵی لەسەر بارەو بارانی توندی وێکەوێ و بیشواتەوەو هەر تاتێکی ڕۆت وەمێنێ. هیچ بەهرەیان لەو بەخشینە دەسگیر نابێ و خودا گرۆی خوا نەناسان لە ڕێگە شارەزا ناکا.

٢٦٢- هەڵدانەوە: بەرەوژۆر بردن؛ شین بۆنەوە دوای بڕین. ٢٦٣- بەکاوەخۆ: هێدی، لەسەرخۆ،

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ
لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ
فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ
لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا
لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم
بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ
﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ
وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

٢٦٥ ئەوکەسانەش کە لە چاکە دەگەڵ هەژاران کردندا، بەهومێدن خودا لە خۆ ڕازی کەن و دڵیان بە بڕوا پتەوبێ، خێرەکەیان وەک باغێکە لەسەر گردێک و بارانی پەڵەی لێبداو بەروبۆی دو ئەوەندە بێ؛ ئەگەر پەڵەشی لێ نەدا، نمەباران تێراوی کا. هەرکارێ کە ئێوە دەیکەن خوا دەیبینێ.

٢٦٦ کێو حەزدەکا ببێتە خاوەنی باغێک لە گش جۆرە خورماو ڕەزێک، شەقەجۆی بەناودا بڕواو هەمۆشیان هاتبنەبەرو پیریش بڕستی بڕیبێ و زارۆی سەروپێچکەی هەبن؛ لە ناخافڵ گڕەبایەکی لێ هەڵکاو بیسوتێنێ؟ خودا ئاوا نیشانەکانی نیشانی ئێوە دەدا، شایەت بیری لێ بکەنەوە.

٢٦٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەوشتانەی کە لە زەمین پێمان داون و پەیدای دەکەن، بەخت بکەن؛ نەک لە شتێ هێندە چرۆک کە بۆ خۆشتان ئەگەر چاوپۆشی لێ نەکەن، ناتانەوێ. بیشیزانن خودا ئاتاجی کەس نیەو هەر دەبێ تاریفی بکرێ.

٢٦٨ شەیتان ئێوە لە نەداری دەترسێنێ و بۆ خراپە هانۆدەدا. خواش بەڵێنی لێ خۆش بۆن و خۆشی ژیانۆ پێدەدا. فەرحانی وا لای خودایەو خۆی زانایە.

٢٦٩ لەکارزانی دەدا بە هەرکەس بیەوێ. بەهەرکەسیش لە کارزانی بدرێ، ئەوە خێری زۆری پێدراوە. ئامۆژگاریش بەهرە نادا مەگین بۆ خاوەن ئاوەزان.

٢٦٥-پەڵە: بارانی تێری دەخڵ.　　٢٦٦-شەقەجۆ: جۆباری گەورە کەئاوی هەمیشەو زۆرە.

٢٦٧-چرۆک: بێبایەخ، قەڵب.　　٢٦٨-فەرحانی: هەرزانی و شت زۆری.

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

٢٧٠ هەرماڵێکی دەیکەنە خێر یان دەقەبەڵ خودای دەکەن، خوا دەیزانیٔ و ئەوانەی خودانەناسن هیچ یاریدەدەریان نیە.

٢٧١ گەر بەئاشکرا خێربکەن کاریٔ خاسە؛ خۆ ئەگەر بەنهێنیش بیٔ و دەستی نەداری پیٔ بگرن، باشتریشەو گوناهتان لەسەر لادەبا. خودا لە هەرکاریٔ دەیکەن ئاگادارە.

٢٧٢ ئەرکی سەرشانی تۆ نیە ئەمانە بخەیە سەرریٔ؛ بەلاٚم هەرکەس خودا بۆخۆی مەیلی لیٔ بیٔ شارەزای راستەڕێی دەکا. هەرچی بەخێر دەیبەشنەوە بۆ خۆتانەو دیارە ئێوە هەر بۆ ڕەزامەندی خودا خێریٔ دەکەن . هەر شتیٔ بەخێری دەدەن تەواوی پێو دەدرێتەوەو هیچ ناهەقیو لیٔ ناکریٔ.

٢٧٣ ئەوانە خێریان پیٔ دەشیٔ کە لە خوداپەرستیدا بێدەرەتان ماونەتەوەو هێزی دەرکەوتنیان نیە کە بۆ خۆیان هەوڵیٔ بدەن؛ ئەوی ئاگایان لیٔ نیە، وادەزانن هیچ ئاتاج نین؛ چونکە حەیایان بەخۆیە. لە بیچمیان دەیان ناسیەوە؛ دەنا هەرگیز وەکوٚ پارسەکی دیکە نین گێرە بکەن. ئێوە هەرچی بەخێر لەوبارە بەخت کەن، خوا دەیزانیٔ.

٢٧٤ ئەوانەی بەشەو یان بەڕۆژ، بەنهێنی و بەئاشکرا لە ڕێگەی خودا خێردەکەن، لای خودا پاداشیان هەیەو نە هیچ ترسێکیان لەسەرەو نە خەم دەخۆن.

٢٧٢-دەیبەشنەوە: بەشی دەکەنەوە.	٢٧٣-گێرەکردن: چەقەکردن و چەنە لێدان.

ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِى
يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ
مِثْلُ ٱلرِّبَوٰاْ ۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ ۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ عَادَ
فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ
ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرْبِى ٱلصَّدَقَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَذَرُواْ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ
فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ
أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ
ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ
إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى
ٱللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

٢٧٥ ئەوکەسانەی نزۆل دەخۆن، راستبونەوەیان لەو دنیا، وەک ڕاپەڕینی کەسێکی شەیتان دەستی لێ‌وەشاندبێ، وەهایە. هەر چونکە ئەمانە ئێژن: مامەڵەش هەروەک نزۆلە. خودا سەودای ڕەوادیوەو نزۆلی پێ‌ناڕەوایە. سا هەرکەسێ ئامۆژگاری خودا دەبیەو دەس هەڵدەگرێ، لەوشتانەی لەمەوبەر دەستی داوەتێ دەبەخشرێو خودا بەکاری ڕادەگا. هەر کەسێکیش دیسان بچێتەوە سەری، دەبن بە یاری ئاگرو تاهەتا هەر تیادەبن.

٢٧٦ خودا پیتی نزۆل هەر کەم دەکاتەوەو پیتی خێرات پتردەکا. خودا ئەوانەی خۆش ناوێ پێ‌نەزان‌و گونابارن .

٢٧٧ ئەو کەسانەی بڕوایان بە خوا هێناوەو کاری چاک ڕەچاودەکەن‌و لە نوێژکردن‌و زەکات دان سستی ناکەن، پاداشیان وا لای خودایەو نەهیچ ترسیان دێتەبەرێو نە خەم دەخۆن.

٢٧٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەبێ لە خودا بترسن، ئەگەر بەڕاست باوەڕدارن، ئەوسۆتی هێشتا ماوتانە نەتانەوێ.

٢٧٩ ئەگەر دەستی لێ هەڵ‌نەگرن، سا بزانن ئێوە دەگەڵ خوداو پێغەمبەرەکەیدا شەڕێ دەکەن. ئەگەر دەستی لێ هەڵگرن، دەسمایەی خۆو بستێننەوە؛ ئیتر ئەوسا نە ئێوە ناهەقی دکەن نە ناهەقیتان لێ دەکرێ.

٢٨٠ ئەگەر قەرزاریش نەدار بۆ، ماوەی بدەن هەتا دەیبێ. ئەر بشزانن ، پێ‌بەخشینی بۆۆ چاترە.

٢٨١ ترسیشۆ لەو ڕۆژە هەبێ کە دەوهێننەوە لای خودا؛ ئەوێ ڕۆژێ هەرکەس هەرچی کردۆیەتی - بە تەواوی - دێتەوەڕێی‌و ناهەقی لە کەس ناکرێ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى
فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ
كَاتِبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ
ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ
مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ
مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ
أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْۖ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ
وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٢٨٢﴾

٢٨٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا بۆ ماوەیێ دیاری، قەرزێ دەگەڵ یەکتر دەکەن، بینوسن و با نۆسەرێ خوداپەسند بۆتان بخاتە ناو قاقەز. ناشێ نۆسەر لەم کارە تەنەخی بکا؛ با بنۆسێ وەک خوا فەرمانی پێداوە. هەرچی قەرزدار بۆی دەڵێ، ئەو بینۆسێ و ئەبێ ترسی خودای هەبێ و ئەولاوئەملای تێدانەکا. ئەگەر ئەو کەسەی قەرداره، کەم ئاوەزە یان بێ هێزە، یان ناتوانێ ئەوی پێویستە بنۆسرێ دەری ببڕێ، با سەرپەرستی ڕەوای ئەو لەباتی ئەو بیدرکێنێ و دۆپیاو لەخۆتان شایەت بن. ئەگەر دۆپیاو پەیدانەبۆن، با پیاوێک و دۆژنی وا کە ئێوەش لێیان ڕازی بن، لە کار ئاگاداربکرێن؛ تا ئەگەر یەکێ لەم دوانە لەبیری چو، ئەوی تر بیری خاتەوە. هەروەختێکی بۆ شایەتی دان بانکران، ڕەوانیە خۆببوێرن. لە نۆسینی ماوەی قەرز- کەم بێ یا زۆر- نابێ لەشگرانی بکەن و هەر بینوسن و مەوداکەشی دیاری بکەن. لەلای خودا ڕەواترەو بۆ شایەتی لەسەردانێ لەبارترەو لە دۆدلی نەهێشتنێ نزیکترە؛ مەگین وەختێ ئاڵوگۆڕتان دەست بەدەست و بەنەغد بێ؛ ئەوسا ئەگەر نەشی نۆسن قەیدێ ناکا. بەڵام دیسان لە وەختی دادوستەددا شایەت هەبن. ناشێ نە شایەتەکانتان نە نۆسەر زیانێ بکەن؛ گەر وانەکەن تاوان لەملی خۆتانەو ئەشێ لە خودا بترسن. خودا فێری کارتان دەکاو هەر خودایە لە هەمۆشت ئاگادارە.

٢٨٢-**تەنەخی کردن:** خۆبواردن. **قەردار:** قەرزدار، قەرزار. **لەشگرانی:** تەمبەڵی، لەش قورسی.

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

٢٨٣ ئەگەر لەسەر سەفەر بوون و نووسەرتان بۆپەیدانەبوو، ئەشێ بارمتە وەرگرن؛ جا مەگین لێک خاترجەم بن کە ئەوسا بارمتەی ناوێ. با قەرزدار ترسی خودای لەدڵدا بێ و قەرزەکەی خۆی بداتەوە. ئەو کەسانەی شایەتیشن خۆ لە شایەتی نەبوێرن. هەرکەسێکی لە شایەتی خۆببوێرێ، بە دڵ خۆی تووش گوناح دەکاو خوا بە گش کارتان دەزانێ.

٢٨٤ سەربە خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندایە. ئەوی لەناو دڵتاندایە - چ دەری خەن، چ وەیشارن - خوا لەوبارە لە ئێوە دەپرسێتەوە. هەرکێ بۆخۆی مەیلی لێ بێ، لێی دەبوورێ و هەرکەسێکیش خۆی حەزبکا، جزیای دەدا. هەر خودایە لەسەر هەموشت توانایە.

٢٨٥ ئەم پێغەمبەرەو ئەوانەی وەل ئەو باوەڕیان هێناوە، لێیان ڕوونە کە ئەوشتە لە لایەن پەروەرندەیان هاتۆتەخوارێ بۆ لایان؛ بڕوادەکەن بە خوداو فرشتەکانی و کتێبانی و سەرلەبەر پێغەمبەرانی و ئێژن: ئێمە بۆ هیچ لا لە پێغەمبەرانی فەرق و جیاوازی دانانێین؛ فەرموودەی خودامان بیست و پێکمان هێنا، ئەی پەروەرندەی هەمووان! بمان بەخشەو هەر دەگەڕێینەوە لای تۆ.

٢٨٦ خوا ئەرکی لەتوانا بەدەر، بەسەر کەسدا ناسەپێنێ؛ چاکەی بکا بۆخۆیەتی و خراپەشی دژی خۆیە. ئەی پەروەرندەی گلامان! ئەگەر شتێکمان لەبیرچۆ یان تیا بەهەڵە چووبین، لێمان مەگرە. ئەی پەروەرندەی هەمووان! ئەرکی ئەوەندە گرانمان مەخە سەرشان وەک ئەوانەی بەرلە ئێمە لەسەریان بوو. ئەی خودانی هەموولامان! ئەرکی وامان پێ مەسپێرە کە لەتوانامان بەدەربێ. تۆ هەر خۆت لێمان ببوورەو بەر بەزەیی خۆتمان بخەو بمانبەخشە. هەموو کاروبارێکی مە بەدەس تۆیەو سەریشمانخەی لەسەر ئەوانەی ناتناسن.

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ اللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَٰبَ
بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَىٰةَ وَالْإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن
قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٤﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ
شَىْءٌ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِى يُصَوِّرُكُمْ
فِى الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾ هُوَ
الَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَٰبِ
وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ۖ فَأَمَّا الَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ
مِنْهُ ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا اللَّهُ ۗ
وَالرَّٰسِخُونَ فِى الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ
إِلَّآ أُو۟لُوا۟ الْأَلْبَٰبِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ
لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ
النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٩﴾

ئالی عیمران

وەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

۱ ئەلیف، لام، میم.
۲ غەیرەز خودا هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ؛ هەر زیندووە و بەسەر هەمۆشت رادەگا.
۳ ئەم کتێبەی - بەڕاست - کە بۆ تۆ ناردوە، باوەڕ بەوکتێبانەش دەکا کە بەر لەوی لە خواوە بەرێ کراون؛ تەورات و ئینجیلیشی لە بەرا هەنارد؛
۴ تا رێ‌نیشاندەر بن بۆ خەڵک. فورقانیشی [لەوەودوا] نارد. ئەوانەی کە لە نیشانەکانی خودا حاشایان کرد، جەزرەبەیان زۆر بەژانەو خودا خاوەن دەستەڵاتی تۆڵەستێنە.
۵ هەرشتێکی لە زەمین یان لە ئاسمانان بێ، لە خودا وەشێراو نابێ.
۶ هەر ئەوە هەرچۆنێ حەزکا - هەر لە تۆلی دایکانوُدا- بیچمتان بۆ دیاری دەکاو بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن نابێ؛ هەر خۆشی دەستەلات‌داری لەکارزانە.
۷ هەر ئەویشە ئەم کتێبەی بۆ تۆ بەخەڵات ناردوە، کە لەوێدا ئایەتگەلێکی پتەو هەن کە ماکن بۆکتێبەکە؛ تێشیدایە وەک یەک دەچن و مانای جۆراوجۆر هەڵدەگرن. ئەوکەسانەی دڵی دەغەزداریان هەیە، هەر ئەوانە حەزلێ دەکەن کە خەڵکی پێ هەڵ‌دەخەڵەتێ و هەرچۆنی دڵیان دەیەوێ مانایان لێک دەدەنەوە کە غەیرەز خوا نایانزانن. ئەو کەسانەش کە زۆر زانان، ئەڵێن: بڕوامان پێ هەیەو ئەمانەگش لە پەروەرندەمانرایەو غەیرەز ئەو دڵ‌وشیارانە، بەوردی بیرناکەنەوە.
۸ ئەی پەروەرندەی گ‌لامان! لەپاش ئەوەی رێگەی ڕاستت نیشان‌داوین، دڵمان لە ڕێی خۆت لامەدەو وەبەر بەزەی خۆتمان بخە. بەخشندەی هەرەمەزن تۆی.
۹ پەروەرێنمان! هەر تۆی مەردم لەوڕۆژەدا - کە گومانی تێدانیە - لە یەکتر کۆدەکەیتەوەو بێ‌سۆ خوا پەیمان ناشکێنێ.

۴-فورقان: یەکێک لە ناوەکانی قورئانە؛ یانێ هەڵاوێری هەق لە ناهەق. ۹-بێ‌سۆ: بێ‌شک.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم
مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۗ
وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿١١﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغۡلَبُونَ
وَتُحۡشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدۡ كَانَ
لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ يَرَوۡنَهُم مِّثۡلَيۡهِمۡ رَأۡيَ ٱلۡعَيۡنِۚ وَٱللَّهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصۡرِهِۦ مَن يَشَآءُۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي
ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ
وَٱلۡبَنِينَ وَٱلۡقَنَٰطِيرِ ٱلۡمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلۡفِضَّةِ
وَٱلۡخَيۡلِ ٱلۡمُسَوَّمَةِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ وَٱلۡحَرۡثِۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلۡمَـَٔابِ ﴿١٤﴾ ۞ قُلۡ
أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيۡرٖ مِّن ذَٰلِكُمۡۚ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتٞ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿١٥﴾

١٠ ئەوێ ڕۆژێ ماڵ و عەولاد، دەهانای ئەوانە نایە کە خودایان نەناسیوەو چاری ناچار دەبنە دەستەچیلەی ئاگر؛

١١ وەک داروەدەستەی فیرعەون و ئەوانەی بەرلەوانیش بوّن؛ کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ زانی و خوا لەسزای تاوانی خۆیان گرتنی. خودا لە تۆڵەساندنا زۆر دژوارە.

١٢ بەو خوانەناسانە بێژە: بەم زوانە ژێردەکەون و هەربینا ڕەپێچەک دران بۆ جەهەندەم؛ کە جیٚ خەوێکی خراپە!

١٣ ئەمە بۆ ئێوە دەرسێک بوّکە دوّدەستە لەخۆتان دەگژیەک ڕاچوّن؛ دەستەیەکتان بۆ خودا بەشەڕدەهاتن و دەستەکەی تر لەدژی خودا دەجەنگین و زەق دەیاندی کە خواناسەکان دوٚهێندەی ئەمانن. دیارە خودا بەمەیلی خۆی هەرکەسێکی خۆی حەزبکا، سەری دەخا؛ ئەمەش پەندە بۆ ئەوانەی خاوەن فامن.

١٤ ئارەزوّی ژنان کردن و کوڕی زۆر پەیداکردن و دەس کەوتنی کۆمای زلی زێوو زێڕان و ڕەوەئەسپی بەدرۆشم و وڵسات و زەوی کێڵانێ، بۆ مەردم ڕازاوەتەوەو لە ژیانی دنیایەدا مایەی خۆشین؛ بەڵام وەختێ دێنەوە بەردەستی خودا، پێدەزانن کە زۆر لەوە باشتر هەیە.

١٥ بێژە: ئاخۆ گەرەکتانە پێتان بێژم لەمە باشترەکە چوّنە؟ بۆ ئەوانەی لە هەڵە خۆدەپارێزن، لەلای پەروەرێنیانەوە باغاتێکی وایان دەبێ، جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن و چەند ژنی پاک و بیٚگەردو سەرەڕای ئەو هەموٚ خۆشیەش، ڕەزای خودایان پێدەگا. خودا چاوی لە عەبدەکانی خۆی هەیە.

١٢-ڕەپێچەک دان: بەخۆشی و ناخۆشی بردن، خڕکردنەوەو دانەبەر.

١٤-درۆشم: نیشانەی تایبەتی. وڵسات: ئاژەڵ، ماڵات، دەوڵەت.

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا۟ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾

١٦ ئەوانەی کە دەڵێن: ئەی پەروەرندەمان! ئێمە بڕوامان پێت هەیە؛ سا تۆ لەگوناهن ببۆرەو لە جزیادانمان - بەئاگر - بپارێزە.

١٧ ئەو کەسانەی خۆڕاگرن و بەڕاستیانەو ئامادەی هەر فەرمانێکن و ماڵی خۆیان لەڕای خوا بەخت دەکەن و هەمۆڕۆژێ - سەرلەبەیان - لە خودا دەپاڕێنەوە لێیان خۆش بێ.

١٨ خودا بۆخۆی ئاگادارەو فرشتەکانی ئەویش و زانایانی بەئینسافیش باش دەزانن کە هیچ کەسێ غەیرەز خودا، شیاوی پەرستنێ نیەو هەر خۆیەتی بەدەستەڵاتی لەکارزان.

١٩ لەلای خودا دین ئیسلامەو ئەوانەی ئەهلی کتێبن لەو ڕاستەقینە دەزانن؛ بەڵام هەر لەبەر ئێرەیی - کە لەناو خۆیاندا هەیە - پێک نەهاتۆن. هەرکەسێکیش - بە هەرجۆرێ - لە نیشانەکانی خودا حاشا بکا، با تێبگەن کە خوا لە لێپرسینەوە زۆر بەلەزەو پێڕادەگا.

٢٠ ئەگەر کێشەت دەگەڵ دەکەن، تۆ هەر بێژە: من دەگەڵ پەیڕەوەکانم بە دڵی پاک ڕۆمان کردۆتە خوداوە. بەوکەسانەش کە بۆنە ئەهلی کتێب و بەو کەسانەش کە نەزانن، بێژە: ئاخۆ ئێوەش وەک مە خۆتان هەر بە خوا سپاردوە؟ جا ئەر خۆیان سپاردبۆ، ئەوا کەوتۆنە سەر ڕێگا. ئەگەر ڕۆیان لێ وەرگێڕای، تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە ڕابگەیێنی و خوداش بۆخۆی لە عەبدانی شارەزایە.

٢١ ئەوکەسانەی لە نیشانەکانی خوایان حاشاکردو پێغەمبەرەکانی خوایان - لە خوت و خۆڕایی - دەکوشت و ئەوانەیان لەناودەبرد کە فەرمانی چاکەیان بە مەردم دەدا، با بزانن کە جەزرەبەدانی بەژان بەشیان دەبێ.

٢٢ لە دنیاو قیامەتیشا هەرکارێ بیکەن فیرۆیەو هیچکەس دەهانایان نایە.

١٩- بەلەز: زۆ، بەپەلە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ
ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ
فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ
لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ
مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ
مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ
فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن
يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ
تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ
إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

٢٣ خۆ تۆ دیتت، ئه‌و که‌سانه که له کتێبی ئێمه‌دا به‌شێکیان پێگه‌یشتبوٚ، خۆیان گوتیان: به هه‌رحوکمێ خودا بیدا ئێمه ڕازین. که‌چی هێندێک له‌وانه پێی ڕازی نه‌بوٚن.

٢٤ هه‌ر چونکه ئه‌مان ده‌یانگوت: ئێمه ئه‌گه‌ر بشمانخه‌نه دۆژه‌هه‌وه، چه‌ندڕۆژێک پتر پێ ناچێ، ڕزگارده‌بین؛ به‌ودرۆیه بۆ دینی خۆیان هه‌ڵیان به‌ست، خۆیان پێ هه‌ڵخه‌ڵه‌تاندوه.

٢٥ سا ئه‌ورۆژه ده‌بێ له چبارێکدا بن، که بێگومان هه‌ر وه‌دی دێ و هه‌موٚیان کۆده‌که‌ینه‌وه‌و هه‌رکه‌س هه‌رچی کردوٚیه‌تی دێته‌وه‌ڕێی و ناهه‌قی له که‌س ناکرێ؟

٢٦ بێژه: خوایه! ئه‌ی خاوه‌ن هێزو ده‌سته‌ڵات! هه‌رکه‌س بۆخۆت مه‌یلت لێ بێ ده‌سته‌ڵاتی پێ ده‌ده‌ی و کێش تۆ حه‌زکه‌ی ده‌سته‌ڵاتی لێ ده‌ستێنی؛ هه‌رکه‌سێکی وه‌قه‌درخه‌ی و هه‌رکه‌سێ زه‌بوٚنی بکه‌ی، خۆت ده‌یزانی؛ چاکه هه‌ر به‌ده‌سته‌خۆته‌و تۆ له‌سه‌ر هه‌موٚشت توانای.

٢٧ شه‌و ده‌ناو ڕۆژ هه‌ڵده‌کێشی، ڕۆژ ده‌خه‌یه ناو شه‌وه‌وه؛ زیندوٚ له مردوٚ ده‌رده‌خه‌ی، مردوٚ له زیندوده‌ردێنی؛ هه‌رکه‌سێ خۆت مه‌یلت لێ بێ، بێ هه‌ژمار بژیوی ده‌ده‌ی.

٢٨ باوه‌ڕداران، با جگه له باوه‌ڕداران نه‌گرن به دۆست. هه‌رکه‌س له‌م فه‌رمانه ده‌رچێ، هیچ به‌شی به‌خواوه نیه. جا مه‌گین لێیان بترسن و له ناچاری پێیان بڵێن: دۆستی ئێوه‌ین. خوا ده‌یه‌وێ هه‌ر به‌ڕاستی له‌و بترسن و پاشه‌ڕۆژتان هه‌ر لای ئه‌وه.

٢٩ بێژه: ئه‌وه‌ی وا له‌دڵتانایه ئه‌گه‌ر بیشارنه‌وه یا ده‌ریخه‌ن، خواده‌یزانێ و له‌هه‌چێکیش له‌ئاسمانان و زه‌ویندا‌س، ئاگاداره‌و له‌سه‌رهه‌رشت توانایه.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنۢ بَعْضٍ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَٰمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

۳۰ لەو ڕۆژەدا کە هەمۆکەس کردەوەی چاک و خراپی لەبەر چاوی خۆی دەبینێ، ئاوات خوازە کە لە نێوان خۆی و کردەوەکانی دا مەودایەکی دوور بووایە. هەر بۆ خودا دەبێ خۆتان بپارێزن؛ خوا هەمیشە بەرانبەر بە عەبدانی خۆی دلۆڤانە.

۳۱ بێژە: ئێوە ئەگەر خوداتان خۆش دەوێ، شوێن من کەون هەتا خوداش خۆشی بوێن و لە گوناهانیشو ببورێ. دیارە خودا خەتابەخش و دلۆڤانە.

۳۲ بێژە: دەبێ بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بن. جا ئەگەر لەفەرمان دەرچوون، ئیتر خودا لە خوانەناسان حەزناکا.

۳۳ ئادەم و نوح و نەتەوەی ئیبراهیم و بەرەی عیمران، لە خوداوە لەناو خەڵکی هەمۆجیهان هەڵبژاردەن؛ خوا پتر ڕێزی لەوان نا.

۳۴ هەمۆلا هەر سەربەیەکن و خوا بیسەرو ئاگادارە.

۳۵ کاتێ کەیوانوەکەی عیمران گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەو منداڵەی کەوتۆتە تۆلی منەوە، من دەقەبەڵی تۆی دەکەم. بەهیوام لێم قبوڵ بکەی، بیسەرو ئاگادار هەرتۆی.

۳۶ ئەوسا کە بارەکەی دانا، گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەوا من مێوینەم دیوە - خوداش چاتر خەوەر دارە لەوەی دیویە - دیارە کچیش وەک کوڕ نیە. من ناوم لێ ناوە مریەم، ئەوا ئەویش و بەریشیم بە تۆ سپارد؛ کە لە شەیتانی نەحلەتی بیانپارێزی.

۳۷ پەروەرندەی ئەوپێشکەشەی گەلێ بەباشی لێ وەرگرت؛ کیژەکەی باش بەخودان کردو زەکەریای بۆ سەرپەرشتی وێ دانا. هەرجارێکی زەکەرییا لە میعراودا سەری دەدا، دەیدی بژیوی لەلایە. گوتی: مریەم! تۆ ئەم بژیوەت لەکوێ بۆ؟ گوتی: لەلایەن خوداوە بۆم هاتوە؛ خودا حەزکا بۆ هەرکەسێ ڕۆزی بێ هەژمار دەنێرێ.

۳۷- بەخودان کردن: بەخێوکردن، بارهێنان. میعراو: میحراوی مزگەوت.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥۖ قَالَ رَبِّ هَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةٗ طَيِّبَةًۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتۡهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٞ يُصَلِّي فِي ٱلۡمِحۡرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيَىٰ مُصَدِّقَۢا بِكَلِمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدٗا وَحَصُورٗا وَنَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَقَدۡ بَلَغَنِيَ ٱلۡكِبَرُ وَٱمۡرَأَتِي عَاقِرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمۡزٗاۗ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ كَثِيرٗا وَسَبِّحۡ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ﴿٤١﴾ وَإِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَٰمَرۡيَمُ ٱقۡنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسۡجُدِي وَٱرۡكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۚ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يُلۡقُونَ أَقۡلَٰمَهُمۡ أَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

۳۸ هەر لەوێ ڕا زەکەریا گازی لە پەروەرندەی کرد: ئەی خودانم! زارۆیەکی چاک و پاکم پێ ببەخشە؛ دەزانم تۆ پاڕانەوەی من دەبیسی.

۳۹ لەکاتێکا کە لەناو میحرابەکەدا نوێژی دەکرد، فریشتەی ئێمە بانگی کرد: خودا مزگێنیت پێدەدا، کوڕێکی ناو یەحیات دەبێ، کە هەمۆ فەرمۆدەی خودا دەسەلمێنێ و مرۆڤێکی گەورەو خۆڕاگر [لەژن] و، یەکێک لە پێغەمبەرە چاکەکان دەبێ.

۴۰ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا چۆن ئەمن کوڕم دەبێ، منی وا پیرو زورهان و ژنیشم لە زگ ویستاوە؟ گوتی: خودا، چی ئارەزۆبێ وادەکا.

۴۱ گوتی: ئەی پەروەرێنی من! خۆت نیشانەم بۆ دیاری کە. گوتی: نیشان بەونیشانەی هەتا سێ ڕۆژ ناتوانی مەردم بدوێنی؛ مەگین بە هیماو ئاشیرەت. لە ئێوارەو بەیاناندا، یادی پەروەرندەت بکەو لە پەسندانی مەوێستە.

۴۲ لەوکاتەشدا فریشتە بە مەریەمی گوت: خودا تۆی هەڵبژاردوەو پاک و خاوێنی ڕاگرتۆی ؛ تۆی لەچاو ژنانی دنیا بەڕێزتر گرت.

۴۳ ئەی مەریەم! تۆ لە فەرمانی پەروەرندەی خۆت دەرمەچۆ؛ بۆی بچۆرە سەر سوژدەوەو تۆش دەگەڵ کڕنۆش بەراندا کڕنۆش بەرە.

۴۴ ئەمە لەو دەنگ و باسەیە کە تۆ ئاگات لێ نەبۆن و ئێمە دەیخەینە دڵتەوە. هەروەها تۆ لەوێ نەبۆی کە قەڵەمیان تۆڕهەڵدەدان کێ سەرپەرشتی مەریەم بێ؛ ئەو کاتەش لەناو خۆیاندا کێشەیان کرد، تۆ لەناو ئەواندا نەبۆی.

۴۵ لەوکاتەدا فرشتەکان گوتیان: مریەم! خودا مژدەی بەڵێنێکی خۆت پێدەدا، کوڕت دەبێ و بەناو مەسیحی کوڕمەریەم ناو دەردەکاو لە دنیاش و لە قیامەتیش قەدری هەیەو یەکێک دەبێ لە نزیکەکانی خودا.

۴۴-تۆڕهەڵدان: هاویشتن، فڕەدان.

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنِّى قَدْ جِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ أَنِّىٓ أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۖ وَأُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ وَأُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِى بُيُوتِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ۚ وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۗ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ ۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ ٱلْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

۴۶ لەبێشکەداو بە گەورەییش، قسە دەگەڵ مەردم دەکاو یەکێک لە پیاوچاکان دەبێ.
۴۷ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا چلۆن من کوڕم دەبێ، هیچ مرۆیەک تا وێستا تخۆنم نەبوە؟! گوتی: خودا هەرچی حەزکا بەدی دێنێ؛ هەرکە ویستی کارێک ببێ، هەر پێی ئێژێ: ببە! دەبێ.
۴۸ هەر بۆخۆشی فێری کتێب وەخوێندن و لەکارزانی و تەورات و ئینجیلی دەکا.
۴۹ دەشیکا بە پێغەمبەرێک بۆ سەر نەتەوەی ئیسرائیل.[پێیان ئێژێ:] ئەوا من لە پەروەرندەوڕا نیشانەم بۆ هێناون. هەر لە حەڕی شکلی مەلێک سازدەکەم و بەئیزنی خوا فوی تێدەکەم، دەبێتە باڵداری ڕاست و جگە لەوەش زگماک کوێرو پێست بەڵەکان چار دەکەم و بە ئیزنی خوا مردۆ زیندۆدەکەمەوەو هەرچی لەماڵۆدا دەیخۆن، هەچی تێشیدا ڕادەگرن، پێتان دەڵێم. ئەمانە بەڵگەو نیشانەن بۆتان، ئەگەر بڕوادار بن.
۵۰ بەو تەوراتەی - کەلەلامە - بەباوڕم و بە ئەرکی خۆمی دەزانم هێندێک شتۆ بۆ حەڵاڵ کەم کە لێتان حەرام کراوە. من نیشانەم لە پەروەرندەی ئێوەڕا بۆ هێناون؛ دەسا ئێوە لە فەرمانی من دەرمەچن و لە خودا ترستان هەبێ.
۵۱ پەروەرێنی من و ئێوە هەر خودایە؛ دەسا هەر ئەو بپەرستن؛ ئەمە ڕێگەیکی سەر ڕاسە.
۵۲ عیسا پاش ئەوەی تێگەییشت کە باوەڕی پێناهێنن، گوتی: کێ بێ لەڕای خودا یاریم بکا؟ حەواریەکان جوابیان داوە، کە: خۆمانین لەڕای خودا یاریدەرین. بڕوایان بە خودا هێناو تۆش شایەت بە، ئێمە خۆمان بەو دەسپێرین.

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ
ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ
ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ
إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ
فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ
فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا
لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾
ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ
مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ
لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿٦٠﴾
فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاْ نَدۡعُ
أَبۡنَآءَنَا وَأَبۡنَآءَكُمۡ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمۡ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمۡ
ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

۵۳ ئەی پەروەرندەی گـلامان! بەوشتەی تۆ بۆ ئێمەت نارد، بڕوامان کردو کەوتۆینە شوێن پێغەمبەرت؛ تۆ دەگەڵ شایەتەکاندا بمان نۆسە.

۵۴ ئەمان فێڵی خۆیان کردو خوداش فێڵی خۆی لێکردن؛ فێڵی خودا بە سەر هەمۆ فێڵێکدایە.

۵۵ ئەوسا خوا گوتی: ئەی عیسا! من بۆخۆمت دەبەمەوەو لە لای خۆم جێ بەرز دەبی‌و لەوانەت پاک دەکەمەوە کە باوەڕیان نەهێناوەو ئەوانەش کە پەیڕەوی تۆن، هەتا قیامەت زاڵیان دەکەم بەسەر بێباوەڕەکاندا. لەپاش ئەوە گشتۆ دێنەوە لای خۆم‌و بەو کێشەو گێرە ڕادەگەم کە لە نێوانتاندا ڕوی‌دا.

۵۶ بەڵام ئەوانەی باوەڕیان پێ نەهێنای، لە دنیاش‌و لە قیامەتیش بەتوندی سزایان دەدەم؛ کەسیش دەهانایان نایە.

۵۷ ئەو کەسانەش کە بڕوای تەواویان هەبوەو ئاکارچاک بۆن، خودا هەمۆ پاداشی خۆیان پێدەداو خوا ستەمکاری خۆش ناوێن.

۵۸ ئەوشتانەی کە بۆتۆمان خوێندۆتەوە، لە نیشانانی خودان‌و ڕێ شاندەرن بۆ کارزانی.

۵۹ نەقڵی عیساش - لەلای خودا- لەچەشنی نەقڵی ئادەمە؛ هەر لە گڵ دروستی کردو پاشان پێی گوت: ببە بە ئادەم! ئەویش بۆ.

۶۰ هەق لە پەروەرندەت ڕایەو خۆت لە ڕێزی دڵ بەگومانان دەراوێ.

۶۱ هەر کەسێکی پاش ئەوزانستەی بۆ تۆ هات، ویستی کێشەت دەگەڵ بکا، بێژە: وەرن با کوڕانمان‌و ژنانمان‌و یەکترین بان‌کەین‌و ئەوسا دەس‌کەینە لاڵەو نزاو نەفرینی خوا بنێرین بۆ ئەوانەی وا درۆزنن.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِىُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

۶۲ هیچ گومانت تێدا نەبێ، ئەوانەی بۆت باس کراون، هەمو ڕاستن. هیچ شتێکیش غەیرەز خودا نابێ هیچ کەس بیپەرستێ؛ هەر خودایە کە خاوەنی دەستەڵاتەو لەکارزانە.
۶۳ ئەگەر هەر خۆیان لێ بواردی، خودا بۆخۆی خراپەکاران دەناسێ.
۶۴ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب ! دەسا وەزن ئێمەو ئێوە لەسەر ئەو قسەیە سوربین، کە بۆ هەمۆمان وەک یەکە: غەیرەز خوا نەپەرستین، هاوکاری بۆ پەیدانەکەین، نەچین هێندێکمان هێندێکان - جیا لە خوا - بۆ پەرستن هەڵبژێرین. جا ئەگەر هەر خۆیان لێبوارد، پێان بێژە: ئێوە بە شایەتی دەگرم، کەوا ئێمە خۆمان بە خودا دەسپێرین.
۶۵ ئەهلی کتێب! ئێوە بۆچی دەربارەی ئیبراهیمەوە کێشەدەکەن؟ کە دەشزانن تەورات و ئینجیلیش - هەردوک - لەپاش زەمانی ئیبراهیم هاتۆنە خوار. دە ئاخر بۆچی تێ ناگەن!؟
۶۶ وامان دانا کە دەتوانن ئێوە لەسەر ئەوشتانە کێشەبکەن کە دەزانن. دەیسا چۆنە کێشە لەسەر شتێ دەکەن کە هیچی لێ حاڵی نەبۆن؟ هەر خودایە زانایە بە هەمۆشت و ئێوەش هیچی لێنازانن.
۶۷ ئیبراهیم نە مۆسایی بۆ نە مەسیحی؛ بەلام یەکتاپەرستێک بۆخۆی بە خودا سپارد بۆ؛ هیچ هاوکاری بۆ خودا پەیدانەدەکرد.
۶۷ ئەوکەسانەی لە هەمۆکەس لە ئیبراهیم نزیکترن، ئەوانەن کە ئەوسا شوێنی ئەو کەوتن و ئەم پێغەمبەرەو ئەوانەش کە بڕوایان پێهێناوە. خوداش یاری هەمۆ خاوەن باوەڕانە.
۶۹ هێندێک لە خاوەن کتێبان بەتەمابۆن ئێوە لە ڕێ کلابکەن؛ کەچی ئەمانە نازانن کە هەر ڕێ لە خۆ دەگۆڕن.
۷۰ ئەهلی کتێب ! بۆچی ئێوە حاشا لە نیشانەکانی خودا دەکەن؟ هەرچەندە دەشزانن ڕاستن.

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ
وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ
بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ
عِندَ رَبِّكُمۡۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ
عَلِيمٞ ﴿٧٣﴾ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ
ٱلۡعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ
يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ إِلَّا
مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لَيۡسَ عَلَيۡنَا فِي ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ
سَبِيلٞ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿٧٥﴾
بَلَىٰ مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ لَا
خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيۡهِمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٧٧﴾

٧١ ئێوە کە خاوەن‌کتێبن! چۆن ڕەوایە بە ناڕەوا دادەپۆشن‌و ڕاست‌و ڕەوا دەشێرنەوەو دەشزانن چکارێک دەکەن؟

٧٢ لەوانەی ئەهلی کتێبن هێندێک بە هێندێکان دەڵێن: ئێوە لە دانی بەیانی بڵێن: بڕوامان هێناوە بەوەی کە خودایە بۆ ئێوەی ناردوە؛ سەرلەنگۆرێ لێیان پەشیمان ببنەوە؛ بەشکۆ ئەوانیش وەگەڕێن.

٧٣ پێشیان وتۆن: باوەڕ هەر بەوانە بکەن کە لەسەر دینی خۆتانن. بێژە: هەر خوا ڕێگەی ڕاستن نیشان دەداو ئەو دەتوانێ - وەک پێشوٚ شارەزای کردن - کەسێکی‌تریش وەک ئێوە شارەزاکا. ئەگەر وتیان: کێشەکەمان دەبەینە لای پەروەرندەتان؛ بێژە: چاکە بەدەس خوایە، کێی حەزبکا بە چاکە دەیخوێنێتەوەو خاوەن چاکەی هەرەزانا هەر خودایە.

٧٤ هەر کەسێکی ئەو بخوازێ وەبەر بەزەیی خۆی دەخاو خودا چاکەی فرەو گرینگی لەلایە.

٧٥ هەر لەناو ئەهلی کتێبدا ئی‌وا هەیە، کلۆرێکی لەلا دانێ، بە دەس‌پاکی دەتداتەوە؛ ئیواش هەیە دینارێکی پێ‌بسپێرە، ناتداتەوە؛ جا مەگین بەجێی نەهێڵی‌و هەڵی‌پێچی. بەهانەکەشیان ئەمەیە: زیان گەیاندن بەو نەخویندەوارانە، بۆمە گوناهێکی نیە. درۆ بۆ خواش هەڵدەبەستن، دەشزانن درۆیەدەکەن.

٧٦ دیارە هەرکەس ترسێکی لە خودا هەبێ‌و بەڵێنی بەرێتەسەرێ، خوا پارێزگاری خۆش‌دەوێن.

٧٧ ئەوانەی پەیمانەکەیان دەگەڵ خوداو سوێندی خۆیان بە نرخێکی کەم دەفرۆشن، لەودنیا هیچ بەشیان نیەو خوداش لە ڕۆژی قیامەتا نایان‌دوێنێ‌و نایان‌دێنێ‌و گونایان پاک ناکاتەوەو بەشیان جەزرەبەی بەژانە.

٧٢- دان: کات، وەخت   سەرلەنگۆرێ: ئاخرو ئۆخری ڕۆژ، لای ئێوارێ.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ
مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ
وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ
وَٱلنَّبِيِّۦنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾
وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّۦنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ
وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ
بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ
قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾
فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾
أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

۷۸ هەر لەواندا هی‌واش هەیە، جۆرێک زمانیان دەگەڕێ گۆیا لە کتێبی خودا دەخوێننەوە، کە لە کتێبەکەشدا نیە. دەڵێن: ئەمە خوا گوتۆیە؛ کەچی خوداش نەیگوتوە. بۆ خۆشیان ئەوە دەزانن کە درۆیەو بەدەم خواوەی هەڵدەبەستن.

۷۹ هیچ مرۆیەک ئەمەی دەخۆڕا نەدیوە، کە خوا کتێبی دابێتێ‌و فێری کارزانی کردبێ‌و کردبێتی بە پێغەمبەر، پاشان چۆبێ‌و بەخەڵکی ڕاگەیاندبێ کە: ئێوە لەباتی خودا هەر عەبدایەتی من بکەن. ئەوانە هەر گوتۆیانە: ئێوە کە فێری کتێب‌و خوێندنەوەی بۆن، لەسەرتانە هەر پەروەرندەو بناسن.

۸۰ فەرمانی بەوە نەداوە کە فرشتەو پێغەمبەران بپەرستن. ئاخر چۆن دەبێ وەختێکی دینی خوداو سەلماندبێ، پێتان بڵێن: گەرەکە لە دین وەرگەڕێن؟

۸۱ [بێنەوەبیر] ئەوکاتە خواپەیمانی بەست دەگەڵ پێغەمبەرەکانا: ئەر من کتێب‌و زانستی لەکارزانیم بەئێوەداو پاشانەکە پێغەمبەرێک هاتەناوتان کە ئەوانەی لەلای ئێوەی بەڕاست زانی، دەبێ بڕوای پێ‌بێنن‌و یاریدەی دەن. ئەوسا گوتی: قبۆڵتان کرد؟ ئاخۆ ئێوە ئەوئەرکەم وەئەستۆدەگرن؟ گوتیان: بەڵێ، ئەوا وەعۆدەی خۆمان گرت. گوتی: دەسا بەشایەت بن؛ ئەوا منیش دەگەڵتانم.

۸۲ کەسانێ لەمە بەولاوە لە پەیمان پاشگەزبنەوە، دیارە لەڕێ لادەرن.

۸۳ ئاخۆ دینێک بێژگە دینی خوایان دەوێ؟ کەچی هەرچی لە ئاسمانان‌و زەویدا - چاروناچار - ملکەچی فەرمانی وین‌و دەشگەڕێنەوە بۆلای ئەو.

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْأَخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِى ٱللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟ أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

٨٤ بێژە: باوەڕمان هێناوە بە خواو بەوەی کە لەوڕا بۆمان هاتووەو بەو شتانەش کە لەلای پەروەرندەوە بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یەعقوب هاتبۆ؛ بۆ نەتەوەکەش هەر وەتر؛ بەو شتانەش کە بۆ عیساو مۆساو گش پێغەمبەرانی دی هات. ئێمە بەرانبەر بە کەسیان فەرق و جودایيمان نیەو خۆمان بە خودا دەسپێرین.

٨٥ هەر کەسێ بەدەر لە ئیسلام، هەر دینێکی دیکەی هەبێ، قبۆڵ نیەو لە دوارۆژا لە ڕێزەی زیانبارانە.

٨٦ جا چۆن خودا ئەو کەسانە دەخاتە سەر ڕاستەڕێگە کە پاش باوەڕی هێنان و شایەتی دان کە: «ئەم پێغەمبەرە ڕاستە» و چەندین نیشانەشیان دیوە، سەر لەنوێ حاشای لێدەکەن؟ خودا قەت ناهەقیکاران ڕزگارناکا؛

٨٧ جەزای ئەمانە نەفرینە لە خوداوەو لە فرشتانی خوداوەو لە هەمۆ خەڵکی دنیاوە؛

٨٨ تاهەتایە لەم نەفرینا دەمێنیەوەو ئازاریان لەسەر سۆک نابێ و ماوەپێدانیشیان نیە؛

٨٩ مەگین ئەوانەی لە دواجار - بۆ خۆ - پەژیوان دەبنەوەو ئاکاری چاک ڕەچاودەکەن؛ ئەوسا خودا گوناهبەخشەو دلۆڤانە.

٩٠ ئەو کەسانەی دوای بڕواهێنان وەرگەڕان و هەروا مان و پێوە چۆن، پەژیوانی تازە بەهرەیان بۆ ناداو چۆنەتە ناو گومڕاهیەوە.

٩١ ئەوانەی خوانەناس بۆن و هەر بە خوانەناسی مردۆن، هەر کامێکیان ئەگەر پڕی ئەم زەمینە زێڕیش بە بارمتە بدا، هەرگیز بەهرەی پێ ناگەینێ؛ ئەوانە ئازاری بەژانیان دەبێت و کەسیشیان دەهانا نایە.

لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ﴿٩٢﴾ ۞ كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ مِن قَبۡلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوۡرَىٰةُۗ قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ فَٱتۡلُوهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

۹۲ تا لەوشتەی کە ئێوە خۆشتان گەرەکە، نەبەخشن لەڕێی خودادا، هەرگیز هیچ خێرۆپێ ناگا. هەرشتێکیش بەخێر بیدەن لەڕای خودا، خوا دەیزانێ.

۹۳ هەمۆجۆرێ خواردەمەنی بۆ نەتەوەی ئیسرائیل ڕەواکراوە، مەگین ئەوەی کە ئیسرائیل بەر لەمە تەوراتی بۆ بێ، خۆی پارێزی لێکردوە. بێژە: ئەگەر ئێوە راستن، تەورات بێنن بیخوێننەوە.

۹۴ سا کەسانێ لەمە بەولا درۆ بە دەم خواوە بکەن، ئەوانە ناهەقیکارن.

۹۵ بێژە: هەرچی خودا گوتۆیە، ئەو ڕاستە؛ ئیتر ئێوە شوێن دینی ئیبراهیم کەون؛ کە خوای تاقانەی پەرستو هیچ هاوکاری بۆ نەناسی.

۹۶ یەکەمین ماڵ کە بۆ مەردم سازکراوە، هەر ئەوەیە وا لە مەککە؛ کە زۆر بەپیت و پیرۆزەو نیشانگەی خوداناسینە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.

۹۷ بەڵگەی دیاریدەر لەوێدا شوێنەواری ئیبراهیمەو هەرکەسێ پەنای پێ بەرێ، ناشێ لە هیچشت بترسێ. خوداحەجی بڕیارداوەبۆ هەرکەسێ کە بۆی بلوێ. هەرکەسێکیش حاشابکا، خوالە هەمۆ خەڵکی دنیابێ نیازە.

۹۸ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب! بۆچی لە نیشانانی خوا حاشادەکەن؟ خودا لە کردەوەی ئێوە ئاگادارە.

۹۹ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب! لەبەرچی باوەڕدارەکان لەڕێگەی خوا لادەدەن و گەرەکتانە ئەمڕێگایە لارو نارێک نیشان بدەن؟! خۆشتان باش ئاگاتان لێیەو خوداش لەوەی ئێوە دەیکەن، خافڵ نیە.

۱۰۰ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر بەقسەی هێندێک لەوانەی ئەهلی کتێبن، دەسخەرۆبن، لەپاش باوەڕی هێنانتان دەتانکەنەوە خوانەناس.

۹۷-بلوێ: دەس بدا.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمْ
رَسُولُهُۥ ۗ وَمَن يَعْتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدْ هُدِىَ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعْتَصِمُوا۟ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا۟ ۚ
وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ
فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
﴿١٠٣﴾ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا
تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ
وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ
فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبْيَضَّتْ
وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ ٱللَّهِ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ
ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۱ جا چۆن ئێوە حاشادەکەن! کەچی ئایەتانی خواتان بە سەردادەخوێنرێتەوەو پێغەمبەرتان لەناودایە؟ هەرکەس پشت بە خوا ببەستێ، کەوتۆتەسەر راستەڕێکە.

۱۰۲ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! چۆن پێویستە، ئاوا لە خوا بترسن و هەر بە موسوڵمانی بمرن.

۱۰۳ هەمۆلاتان دەس دەڕشتەی پەیمانی خوا وەرێنن و بڵاو مەبن. بیر لەوچاکە بکەنەوە کە خودا دەربارەی کردن: کە ئێوە دژ بە یەکتر بۆن، بەدڵ کردۆنی بە هۆگر؛ لەسایەی چاکەی ئەمەوە، ئێستا لێکتر بۆنە براو لەسەر لێواری ئاگر بۆن؛ هەر ئەوبۆ ڕزگاری کردن. خوا ئاوا نیشانانی خۆی بۆ ئێوەڕۆن دەکاتەوە؛ بەڵکۆ ڕێگا بدۆزنەوە.

۱۰۴ دەبێ لەنێو ئێوەدا کۆمەڵێک ببن، فەرمان بە چاکە بدەن و ڕێ لە خراپە ببەستن ؛ هەر ئەوانەش ڕزگاردەبن.

۱۰۵ نەکا وەک ئەوانە بکەن کە لێکتر جیابۆنەوەو لەدوای ئەوەی نیشانەی ئاشکرایان دیت، ئەوسا کێشەیان تێکەوت. بۆ ئەوانە ئازارێکی گەورە هەیە.

۱۰۶ لەوڕۆژەدا کە هێندێک ڕۆیان چەرمگەو هێندێکتر ڕەش داگەڕاون، ئەوکەسانەی ڕۆڕەشی ڕۆژی قیامەتن، پێان ئێژن: ئێوە دوای باوەڕی هێنان چۆن ببۆنەوە خوانەناس؟ سا لەو حاشاکردنەتان جەزرەبە گۆڕی گیانۆ بێ.

۱۰۷ ئەوانەش کە ڕۆچەرمۆگن، بۆ هەمیشە بەزەیی خودایان هەیەو تا هەتا هەر دەگەڵیانە.

۱۰۸ ئەمانە نیشانەی خودان، بەڕاستن و ئێمە بۆتی وەدەخوێنین. هیچگا خودا ناهەقی لە هیچکەس ناکا.

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمۚ مِّنْهُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّآ أَذًىۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ ٱلْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ ٱلنَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْمَسْكَنَةُۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُواْ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيْسُواْ سَوَآءًۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ وَأُوْلَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

١٠٩ هەرچێ لەناو ئاسمانان و زەمیندایە - گش لە گشتی - سەربە خوایە؛ سەر لەبەری کاروباریش هەر بۆ خوا دەگەڕێتەوە.
١١٠ ئێوە چاکترین کۆمەڵن لەناو مەردمی دنیادا سەرۆ هەڵدا؛ فەرمان بە چاکە دەدەن و ڕێ لە ناڕەوا دەبەستن. باوەڕیشتان بە خوا هەیە. خۆ ئەگەر ئەهلی کتێبیش بڕوایان بهێنابا، بۆیان چاکتربۆ. ئەوانیش ئی‌وایان تێدا کە بەبڕوان ؛ بەشی زۆریش لەڕێی خودا لایانداوە.
١١١ ئەوانیش - مەگین هەر بە دەم - دەنا هەرگیز ناتوانن بۆتان بەزەڕبن. ئەگەر دەگژیشۆ ڕابچن، زۆر زۆ پشتۆ تێدەکەن و ڕادەکەن و کەسیش دەهانایان نایە.
١١٢ لە هەرجێش بن، هەر ژێرچەپۆکی و زەبۆنی بۆتە بەشیان؛ جا مەگین هەر پەیمان دەگەڵ خوداو خەڵکا بگاتە فریایانەوە. تۆشی تۆڕەیی خوابۆنۆ مۆری زەبۆنیان بەسەردانراوە ؛ لەبەرئەوە لە نیشانەکانی خودا بەحاشابۆن و بەناهەق پێغەمبەرانیان دەکوشت و هەر نافەرمانی و دەسدرێژیان دەکرد .
١١٣ ئەهلی کتێب گش وەک یەک نین؛ کۆمەڵی وایان تێدایە کە ڕۆ بە خوا دەوێستن و بەشەوا ئایەتانی خوا دەخوێننەوەو سەر دەخەنە سەر سوژدەوە؛
١١٤ بڕوایان هەیە بە خوداو ڕۆژی‌سەلاو فەرمان بە چاکە دەدەن و ڕێگە لە خەراپە دەبرن و بۆ خێرکردن ملەدەکەن؛ ئەوانە لە پیاوچاکانن.
١١٥ هەرکارێکی چاک ڕەچاوکەن، بێ‌بەهرە نامێنێتەوەو خوا ئەوانەی لێی دەترسن، باش دەناسێ .

١١١-زەڕ: زەرەد، زەرەر.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا۟ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ وَمَا تُخْفِى صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَٰٓأَنتُمْ أُو۟لَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ عَضُّوا۟ عَلَيْكُمُ ٱلْأَنَامِلَ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا۟ بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا۟ بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ ٱلْمُؤْمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

١١٦ ئەوانەی خودانەناسن دارایی و ماڵ و منالْیان هیچ دەردێکیان دەرمان ناکا و لە لای خودا بەهرە نادا؛ جێگەیان هەر جەحەندەمە و هەتا سەر هەر لەوێ دەبن.

١١٧ هەرچی ئەوان بە ڕوبینی لە ژیاندا لە ماڵی خۆیان دەبەخشن، هەر وەکۆ ئەوشەختە وایە کە بۆ کێڵگەی ئەو کەسانەی ناهەقی لە خۆیان دەکەن، وەیشۆمەیە. خوا ناهەقی لێ نەکردوون؛ بەڵام ئەوان ناهەقی لە خۆیان دەکەن.

١١٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بێژگە خۆتان دەگەڵ کەسا مەبنە هامڕاز. ئەوان لە کارلێ تێکدانۆ درێغ ناکەن؛ هەر حەزدەکەن تۆشی ناڕەحەتیتان کەن. جگە لەوەی کە دژایەتی ئێوەیان بەدەمدا دێت، غەرەزێکی کە لە دڵی ئەواندایە فرەترە. ئەر تێ بگەن، زۆرنیشانەمان بۆئێوە دەرخستوە.

١١٩ ئاگادار بن! ئێوە ئەوانتان خۆش دەوێ و ئەوان خۆشیان لە ئێوە نای. ئێوە بڕواشتان بەو کتێبە - گشتی - هەس. هەروەختێکیش پێتان دەگەن، ئێژن: بڕوامان هێناوە؛ بەڵام هەر لێۆ تەکینەوە - لە کینەیێ کە هەیانە - سەرپەنجەی خۆیان دەگەزن. بێژە: دەک لەڕکان بمرن! خوا بەوەی والە دڵدایە باش دەزانێ.

١٢٠ تا چاکەیەکتان بێتەڕێ، خەمێ دەخۆن. ئەگەر تۆشی ناخۆشی بن، کەیفێ دەکەن. ئەگەر ئێوە خۆڕاگرو پارێزگار بن، گزی و فێڵیان هیچ زیان لە ئێوە نادا. خوا بە کردەیان دەزانێ.

١٢١ ئەوسا کە تۆ - سەرلە بەیان - کەس و کاری خۆت جێ هێشت و جێگەت بۆ خاوەن باوەڕان لە شەڕگەدا دیاری دەکرد، خودا دەیبیست و دەیزانی.

١١٧- ڕوبینی: مەرایی، ریا. ١١٩- لێوتەکینەوە: لێت جیابونەوە.

إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيَكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰٓ ۚ إِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦ ۗ وَمَا ٱلنَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُوا۟ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَأْكُلُوا۟ ٱلرِّبَوٰٓا۟ أَضْعَٰفًا مُّضَٰعَفَةً ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِىٓ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

١٢٢ لەوکاتەشدا کە دۆدەستە هەر لە خۆتان خەریکی ورەبەردان بۆن، هەر خودا دەهانایان هات. باوەڕداران کاروباریان دەبێ هەربە خوا بسپێرن.
١٢٣ وا دیتیشۆ کە خودا لە شەڕی بەدرا سەری خستن؛ هەر چەند کەم و بێ هێزیش بۆن. سا هەر لە خودا ترسۆبێ؛ بەشکەم شوکری بەجێ بێنن.
١٢٤ ئەوسا کە تۆ بە خاوەن باوەڕەکانت ڕاگەیاند: ئەگەر خودا سێ هەزار لە فریشتەکانی بۆ ئێوە بنێرێتە خوار، بێنە یاریو، بەستان نیە؟
١٢٥ بەڵێ ئەگەر خۆ ڕاگرن و ترستان لە خودا هەبێ، لە جەنگەی پەلاماردانی دوژمنۆدا، پەروەرندەو پێنج هەزار لە فرشتانی، بەدرۆشمۆ بەکۆمەکەوە دەنێری.
١٢٦ خودا هەر بۆئەوە مزگێنێک بەئێوەبدات و هەربۆئەوە دڵنیابن، ئەوکارەی کرد. سەرکەوتنیش هەر بە دەستی خودای خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.
١٢٧ خوا دەیەویست لەو ڕۆژەدا هێندێک لە خوانەناسەکان دەخوێنی خۆیان بگەوزن و ئەوی ماشن دەمکوت بن و بە ناهومێدی وەگەڕێن.
١٢٨ ئیتر لە شەڕ دۆڕاوەکان - چ لەوکارەی کردۆیانە پەژیوان بن و خوا بیان بۆرێ، یان لەسەر ناهەقیەکەیان ئازاریان بۆ بڕیاربدا - تۆ کارێکت بە کاری ئەواندا نیە.
١٢٩ هەرچی لەناو ئاسمانان و زەویدایە، بۆ خودایە. کێ حەزبکا لێی دەبۆرێ و کێش حەزکا ئازاری بدا، خۆی دەزانێ. خودا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.
١٣٠ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لە سۆت خواردن بتەکنەوەو چین لەسەر چین وەری مەگرن. لە خودا ترستان هەبێ، بەشکۆ بگەنە ڕزگاری.
١٣١ خۆشتان دۆرەپەرێز بگرن لەو ئاگرەی نێلڵ دراوە بۆ ئەوانەی خوا نەناسن.
١٣٢ بەر فەرمانی خوداو ئەم پێغەمبەرەش بن، بەشکۆ بەر بەزەیی کەون.

١٢٢- ورەبەردان: ١) زراوچون؛ ٢) ناهومێدبۆن. **١٢٧- گەوزان:** تل خواردن لەسەر تەنیشت؛ **لەخوێنی خۆداگەوزان:** برێتی لە خوێن ڕژان و کوژران.

۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ
عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا
فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ
لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ
مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ
مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ
فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ
﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾
وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ
﴿١٣٩﴾ إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ
وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾

١٣٣ پەلەبکەن بۆ گەیشتن بەبەخشینی پەروەرێنتان و بەهەشتێ کەهەراوی بەئەندازەی ئاسمانەکان و زەوینەو سازکراوە بۆئەوانەی لەخواترسن.
١٣٤ ئەوکەسانەی لە تەنگانەو فەرحانیدا، ماڵی خۆیان لە ڕێی خودا دەبەخشن و ڕکی خۆیان دەخۆنەوەو لە مەردم چاوپۆشی دەکەن؛ خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.
١٣٥ ئەوکەسانەی هەرگا کاری خراپ دەکەن، یان ناحەقی لەخۆ دەکەن، خودا لەبیرنابەنەوەو لەبەری دەپاڕێنەوە: لە خەتاکانیان ببوۆرێ؛ بێژگەخوداش کێ لەگوناهان دەبۆرێ؟ جا ئەوانە لەسەر کارێ کە زانیویانە هەڵەیە، پێداگر نین.
١٣٦ ئەوانە پاداشیان لەلای پەروەرێنیان لێبۆردنەو باغاتێکە کە جۆباران بەریاندا دەڕۆن و هەر لەو باغاتە دەمێننەوە. بەها! چەندە جوانە پاداشی ئاکارچاکان.
١٣٧ بەر لە ئێوە زۆر ڕێگاوشوێن تێپەڕیون. جائێوە لەم سەرزەمینە گەشتێ بکەن و سەرنجبدەن کەئاخری کاری هەقبەدرۆزانان بە کوێ گەیشت؟
١٣٨ ئەمە پەندی بۆ هەمۆخەڵک تێدایەو نیشانەیە لە خوداوەو بۆ ئەوانەی دەیانەوێ خۆپارێزبن ڕێ شاندەرە.
١٣٩ با سستی ڕۆتان تێنەکاو خەمیش مەخۆن. هەر ئێوەن کە سەر دەکەون، ئەگەر بڕواو بە خوا هەیە.
١٤٠ ئەگەر ئێوە بریندار بۆن، دوژمنیشتان وەک ئێوە بریندار بوە. ئێمە ئاوا لەناو خەڵکا زەمانە دەستاودەس دەکەین، هەتا خودا خاوەنباوەڕان بناسێ و کەسانێکیش بۆ شایەتی لەبەینتانا هەڵبژێرێ. خودا خۆشی لە ناهەقیکاران نایە.

١٣٣- هەراو: گوشاد، فرەهـ

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمۡ
حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدۡ كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ مِن
قَبۡلِ أَن تَلۡقَوۡهُ فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٌ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوۡ قُتِلَ
ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ وَمَن يَنقَلِبۡ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ
لِنَفۡسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ وَمَن يُرِدۡ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَن يُرِدۡ ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ نُؤۡتِهِۦ
مِنۡهَاۚ وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ قَٰتَلَ مَعَهُۥ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ فَمَا وَهَنُواْ لِمَآ أَصَابَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُواْ
وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ
إِلَّآ أَن قَالُواْ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسۡرَافَنَا فِيٓ أَمۡرِنَا وَثَبِّتۡ
أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

۱۴۱ هەتاخودا باوەڕداران هەڵاویرێو بێباوەڕان لەناوبەرێ.
۱۴۲ ئاخۆ ئێوە لاتان وایە هەر سەربەخۆ دەچنە بەهەشت؟ کەچی هێشتا خودا خەباتکاران و خۆڕاگرانی ئێوەی دیاری نەکردوە.
۱۴۳ بەر لەوە تۆشی مردن بن، ئارەزۆی مردنۆ دەکرد. سا ئەوا مەرگە هاتوەو ئێوە زەق تماشای دەکەن.
۱۴۴ موحەممەد پێغەمبەرێکەو چیتر نیە؛ لە پێش ئەویش زۆر پێغەمبەر هاتۆن و چۆن. ئەگەر بمرێ یان بکوژرێ، لە ئیسلام پاشگەز دەبنەوە؟ هەرکەش پاشگەزبێتەوە، زیانێک بە خودا ناگەینێ. خوا پاداشی سوپاسگوزارانی دەدا.
۱۴۵ هیچ کەسێکیش بەبێ ئیزنی خودا نامرێ. کە مردنی هەر کەسێکیش وەختەکەی بۆ داندراوەو لە لای خوداوە نۆسراوە. کێش هەر خۆشی لە دنیادا ئارەزۆبێ، خوا دەیداتێ؛ هەر کەسێکیش خۆشی ئەو دنیای گەرەکبێ، خودا ئارەزوی پێک دێنێ. ئەوانەش وا شوکر دەکەن، زۆ جەزایان دەدەینەوە.
۱۴۶ بەشی زۆر لە پێغەمبەران دەگەڵ گەلی خواپەرستانی هەڤاڵیان چۆنە خەزا، هەرچەند بەلای لەرێی خوادا تۆشی هاتن، نە هیچیانی سستەوەکرد نە زەبۆنی ڕوی تێکردن. لەوانەی کە خۆڕاگرن، خوا خۆشی دێ.
۱۴۷ هەر ئەوەندەیان ئەدرکاند، دەیانگوت: ئەی پەروەرێنمان! تۆ لە گوناهان و لە ئەندازە لادانمان ببۆرەو جێ‌هەنگاومان پتەوترکەو بەسەر خودانەناساندا زاڵمان بکە.
۱۴۸ ئەوسا خودا پاداشی ئەم دنیاو چاکەپاداشی ئەودنیای پێدان. خوا کارچاکانی خۆش دەوێ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾
بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِى
فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ
مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًاۖ وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۚ وَبِئْسَ
مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ
وَعْدَهُۥٓ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلْتُمْ
وَتَنَٰزَعْتُمْ فِى ٱلْأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَآ أَرَىٰكُم
مَّا تُحِبُّونَۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا وَمِنكُم
مَّن يُرِيدُ ٱلْءَاخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۖ
وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ
وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَٰبَكُمْ
غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُواْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْۗ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

١٤٩ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئەگەر ئێوە وەشوێن خوانەناسان کەوْن، بەرەوپاشوْ دەگێڕنەوەو توْشی زیانباری دەبن.

١٥٠ بزانن کە گەورەی ئێوە هەر خودایەو ئەو چاکتر یاریدەرە.

١٥١ ئەوانەش کە خوانەناسن، چونکە بێ‌ئەوە بەڵگەیان لە حەواوە بوْ هاتبێ هاوکار بوْ خودا دەناسن، ترسێ داوێژینە دڵیان؛ ئەنوایان لەناو ئاگرەو جێی ناهەقان خراپترین جێگە دەبێ.

١٥٢ خوا بەڵێنی بە ئێوە داو بەجێی هێنا: ئەوسا کە بەدەستوْری خوا دەتان‌کوشتن، تا ئەوکاتەی ئەو تالانەی بەتەمای بوْن هاتە بەرچاو، ئیتر کێشەوْ لەناو خوْتان لێ پەیدابوْ؛ لە فەرمان سەر پێچیتان کرد. ئیوا هەبوْ حەزی لە ماڵی دنیا بوْ، ئیواش هەبوْن خوْشی ئەودنیایان دەویست. پاشان هەر تا بتان‌ئەزموێ، لە شەڕیانی گێڕانەوە. وا ئەو هەلەش لێتان خوْش بوْ. خودا خاوەنی چاکەیە لەسەر خاوەن باوەڕەکان.

١٥٣ ئەوکاتەی کە ڕاتان‌دەکردو ئاوڕتان وەسەر هیچکەس نەدەداوە، پێغەمبەریش لەدواوە گازی دەکردن؛ چا خوا جەزای خەمی هەر بە خەم دانەوە. نەکا لەبەر ئەوەی وا لەدەستان چوەو ئەوەی کەوا توْشتان‌بوە خەفەت بخوْن. خودا لەو کارانەی دەیکەن ئاگادارە.

١٥١- ترسێ داوێژینە دڵیان: ترس ئەخەینە دڵیانەوە، ئەنوا: جێ حەسانەوە.

١٥٢- هەل: دەرفەت، فرسەت.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنۢ بَعْدِ ٱلْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً مِّنكُمْ ۖ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ ظَنَّ ٱلْجَـٰهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ مِن شَىْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْأَمْرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِىٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَـٰهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ فِى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ وَلِيَبْتَلِىَ ٱللَّهُ مَا فِى صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْا۟ مِنكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ إِنَّمَا ٱسْتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا۟ ۖ وَلَقَدْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقَالُوا۟ لِإِخْوَٰنِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ كَانُوا۟ غُزًّى لَّوْ كَانُوا۟ عِندَنَا مَا مَاتُوا۟ وَمَا قُتِلُوا۟ لِيَجْعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِى قُلُوبِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

١٥٤ پاش ئەوخەمە ئارامیەكی ناردە سەرتان، كە بریەتی لە ئۆقرەی خەولێكەوتن بۆ، بەسەر هێندیكانۆ داهات؛ هێندێكیشتان هەر تەنیا خۆتان لەبیربۆ. ئێوەش هەر وەک خوانەناسەكانی پێشین بیرو لە خوا دەكردەوە، دەیانگوت : ئاخۆ لەم كارە چن بۆ دەكرێ ؟ بێژە: گش كار بەدەست خودان. ئەوانە نهێنی دڵیان لە لای تۆ ئاشكرا ناكەن؛ ئێژن: ئەگەر بەدەستە خۆمان بوایە، ئێمە لێرە نەدەكوژراین. بێژە: ئێوە ئەگەر لە ماڵی خۆشتان بان، ئەوكەسانەی كوشتنیان لەسەر نۆسراوە، دەهاتنەوە جێی تخێلْ بۆنی جەندەكیان. خوا دەیەوێ دڵتان تاقی بكاتەوەو هەرچی لەدڵتاندا هەیە دەری هاوێ. خوا لە ڕازی دڵەكانتان ئاگادارە.

١٥٥ ئەوانتانە وا رایان كرد - لەو رۆژەدا كە دۆ كۆمەڵ گەیشتنەیەک - شەیتان هەڵی خلیسكاندن، لەبەر كارێ كە كردۆیان؛ خوایش بەخشینی. هەر خودایە كە لە گوناهان دەبۆرێ و لەسەر خۆیە.

١٥٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە وەک ئەوانە مەبن كە خودایان نەدەناسی و سەبارەت بە براكانیان - كە لە سەفەر یان لە شەڕی دوژمنان بۆن - دەیانگوت: ئەگەر ئەوانە لامان مابان، نە دەمردن، نە دەكوژران. هەر بۆیە بۆ خودا بیكا بە ئاخ و داخی سەر دڵیان. خودایە كە ژینێ دەداو دەشمرێنێ و هەركارێكی ئێوە دەیكەن، خوا دەیبینێ.

١٥٧ ئەگەر لەڕێی خودا بمرن، یان لەڕای خودا بەكوشت چن، دیارە لێ خۆشبۆنی خوداو بەزەیی ئەو زۆر چاكترە لەوشتەی كۆی دەكەنەوە.

١٥٤- تخێلْ بۆن: راست بەسەر عەرزا درێژبۆن. جەندەک: لاش، تەرم، كەلاک.

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى ٱلْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرْكُمُ ٱللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا ٱلَّذِى يَنصُرُكُم مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِىٍّ أَن يَغُلَّ ۚ وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَا ۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنفُسِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

۱۵۸ چ بمرن و چ بکوژرێن، بێگومانە کە لا ی خوا کۆدەکرێنەوە.

۱۵۹ لە بەزەیی خوداڕایە کە تۆ هێندە نەرم و نیانی دەگەڵیان؛ ئەگەر یەکێ دڵرەق و توندو تۆسن بای، بڵاوەیان لێ دەکردی. تۆ بیان بۆرەو لە لای خودا داوای بۆردنیان بۆ بکەو لە کار تەگبیریان پێ بکە. وەختێ لێ بڕای کارێ بکەی، هەر بەتەمای خوا تێکەوە؛ خودا ئەوانەی خۆش دەوێ کە خۆیان هەر بەو دەسپێرن.

۱۶۰ ئەگەر خوداو دەهانابێ، کەس بەسەرتاندا زاڵ نابێ؛ ئەگەر وازیشتان لێ بێرێ، کێیە پاشان پێیدەکرێ یاریدەو بکا؟ با هانای خاوەن باوەڕان هەر خودا بێ و خۆیان هەر بەوی بسپێرن.

۱۶۱ بۆ هیچ پێغەمبەرێ ناشێ دەگەڵ خەڵک، فێڵ و فەرەجان بنوێنێ؛ هەر کەسێکیش فێڵبازی و دەسبڕی بکا - بەو تەشقەڵەوە کە دەیکا - ڕۆژی قیامەت دەبیندرێ و ئەوسا هەر کەس لە بارتەقای کردەوەی خۆی سزادەدرێ و هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.

۱۶۲ ئاخۆ کەسێ هەر بۆ ڕەزای خوا کۆشیوە، وەک ئەوەیە کە خودای لە خۆی تۆڕەکرد؟ کە ئەنوای ئەم جەهەندەمەو چارەنۆسێ خراپی هەس.

۱۶۳ بۆ هەمۆ ئەو دوجۆنانە خودا چەندپلەی داناوەو هەر خۆی لە هەمۆکردەیان چاوەدێرە.

۱۶۴ باوەڕداران بەرمنەتی چاکەی خودان؛ کە یەکێک هەر لە خۆیانی ناردوە پێغەمبەریان بێ؛ نیشانەکانی خودایان بەسەردا دەخوێنێتەوەو بە پاکژی ڕایان دەگرێ و لە کتێب و کارزانیدا ڕایان دێنێ؛ کە دەپێشدا هیچیان لە هیچ نەدەزانی.

۱۶۵ ئاخۆ کاتێ زیانۆ لە دوژمن پێگەیشت - کە جارێکیش دۆئەوەندەو زیان لێدان - هیچ پرسیتان: زیانەکەمان لەچی بۆ؟ بێژە: لە خۆتانەوە بۆ، خوا بۆ هەمۆشت توانایە.

۱۵۹-: تۆسن: سەرکێش. ۱۶۱-بارتەقا: بەرامبەر، هەمبەر. ۱۶۳-جۆن: کۆمەڵە، دەستە، تاقم.

وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿١٦٦﴾ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ
يَوۡمَئِذٍ أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ
فِي قُلُوبِهِمۡۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ
وَقَعَدُواْ لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ
ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ
بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَيَسۡتَبۡشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمۡ يَلۡحَقُواْ
بِهِم مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿١٧٠﴾
۞ يَسۡتَبۡشِرُونَ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٧١﴾ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعۡدِ مَآ
أَصَابَهُمُ ٱلۡقَرۡحُۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ وَٱتَّقَوۡاْ أَجۡرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾
ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ فَٱخۡشَوۡهُمۡ
فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

١٦٦ هەرچی ئەو رۆژە تۆشتۆهات - وا دۆ کۆمەڵ بەیەک گەیین - [گشتی] بەئیزنی خودا بۆ، هەتا خاوەن باوەڕەکان نیشان بدا؛

١٦٧ تا دۆڕۆگەلیش بناسێ؛ پێیان وترا: ئێوەش وەرن لەرێی خودا خەزابکەن، یان ببنە هێزی بەرگری. گوتیان: ئەگەر بن زانیبا شەڕو بەسەردا سەپاوە، دیارە وەدۆتان دەکەوتین. ئەوێ رۆژێ لە بێدینی نزیکتر بۆن تا لە باوەڕی بە خودا. ئەو شتانەی بە دەم دەیلێن، ئەوە نیە کە ڕازەو لە دڵیاندایە؛ خوا لەوەی دەیشارنەوە ئاگادارترە.

١٦٨ ئەوانەی کەخۆیان نەچۆبۆنە خەزا، لەمەڕ هاوەڵانیان دەگوت: ئەگەر بەقسەیان کردباین نەدەکوژران. بێژە: سا ئەگەر ڕاست دەکەن، خۆ لە مردن بپارێزن.

١٦٩ ئەو کەسانەی لە ڕێی خودادا کوژراون، هەرگیز نابێ بە مردۆیان حیساب بکەن؛ هەر زیندۆن و خودا بژیویان دەداتێ؛

١٧٠ دڵیان خۆشە بەو چاکەیە کە خودا دەربارەی کردۆن. شادن بەوەش کە ئەوانەی وا نەگەیشتۆنە ئەمان و بەجێ ماون، هیچ ترسێکیان لەسەر نابێ و هیچ خەمێکیان لەبەر نابێ .

١٧١ دڵیان خۆشە بە نیعمەتی خوداو زیادەبەشانەی ئەو. بەوەش کە خوا پاداشی باوەڕدارەکان وندانا‌کا.

١٧٢ ئەو کەسانەی کە لەپاش برینداربۆنیش فەرمانی خواو پێغەمبەریان بەجێ هێنا، بۆ ئەوانیانە وا کاری چاکیان کردو لە خوا ترسان، پاداشێکی گەورە هەیە.

١٧٣ ئەو کەسانەی پێیان وتن: گەلە کۆمەگیو لێ‌کراوەو بەپانەوە دێنە سەرتان، ئەشێ ترسۆ لێیان هەبێ؛ باوەڕیان بەهێزتر بوەو گوتیان: ئێمە هەر خودامان بێ بەسمانەو چاکترین پشت و پەنامان تەنیا ئەوە.

١٧٣- بەپانەوە: بەتەواوی، بەڕاشکاوی.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَاتَّبَعُوا
رِضْوَانَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ
يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾
وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ
شَيْـًٔا ۗ يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوا
اللَّهَ شَيْـًٔا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوٓا
أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓا إِثْمًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَآ
أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ
عَلَى الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُلِهِۦ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا
يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا
لَّهُم ۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِۦ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ
وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

١٧٤ هاوڕێ‌دەگەڵ نیعمەت‌و چاکەی خودادا - بێ ئەوەی تۆشی زیان بن - گەڕانەوەو هەڵوەدای ڕەزای خودا بۆن ؛ هەر خوداشە چاکەی گرینگی بەدەستە.

١٧٥ لەڕاستیدا ئەوە شەیتانەو [گەرەکیە ئێوە] لەهاودەستانی خۆی بترسێنێ . ئێوە لەوان ترسۆ نەبێ‌و ئەگەر بڕوادارن دەبێ هەر تەنیا لە من بترسن.

١٧٦ بەوانە نیگەران مەبە کە بەپەلە لەدژی دین تێدەکۆشن ؛ ناتوانن هیچ زیانێکی لە خوا بدەن. خوا دەیەوێ کە ئەوانە لەو دنیا بەشێکیان نەبێ‌و تۆشی ئازاری دژوار بن.

١٧٧ ئەو کەسانەی لەباتی بڕوا بە خودا، بێ‌بڕوایی هەڵدەبژێرن، هیچ زیان لە خوا نادەن‌و جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.

١٧٨ با ئەوانەی خوانەناسن وا بیرنەبەن ئەو مۆڵەتەی دەیاندەینێ چاکە بۆیان؛ هەر بۆیە مۆڵەتیان دەدەین تا تاوانیان فرەوەبێ. ئازارێکی ئاوڕوبەریش بەشیان دەبێ.

١٧٩ خواهیچ کاتێ باوەڕدارانی لەبارودۆخێکا - وائێوەهەن - نەهێشتۆتەوە؛ مەگەر لەبەر ئەوەی ناپاکان لە پاکان هەڵاوێرێ. خودا ئێوە لە پێوار ئاگادار ناکا؛ بەڵام خودا لەناو پێغەمبەرانیدا، کێی بوێ هەڵی دەبژێرێ. دەبێ ئێوە بڕواو بە خواو بە پێغەمبەرەکانی بێ‌و ئەگەر ئەوباوەڕەو هێناو خۆشتان پاراست، پاداشێکی یەکجار گرینگۆ پێ‌دەدرێ.

١٨٠ ئەوانەی چنۆکی دەکەن لەو بەشەی خودا پێیداون، خەیاڵ نەکەن ئەم کارە بۆوان قازانجە؛ بەڵکۆ بۆخۆیان خراپە. ڕۆژی قیامەت دەبێتە تۆق دەملیاند و [با بزانن کە] ئاسمانان‌و زەمینیش هەر بۆ خودا دەمێننەوەو خودا لە هەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.

١٧٤- هەڵوەدابۆن: بۆمەبەستێک تەرەو ئاوارەبۆن.	١٧٩- پێوار: نادیار، نەدیار، نەلەبەرچاو.

لَّقَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٞ وَنَحۡنُ أَغۡنِيَآءُۘ
سَنَكۡتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتۡلَهُمُ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقّٖ وَنَقُولُ
ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ١٨١ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ
وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّامٖ لِّلۡعَبِيدِ ١٨٢ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ
ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيۡنَآ أَلَّا نُؤۡمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأۡتِيَنَا بِقُرۡبَانٖ
تَأۡكُلُهُ ٱلنَّارُۗ قُلۡ قَدۡ جَآءَكُمۡ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِي بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
وَبِٱلَّذِي قُلۡتُمۡ فَلِمَ قَتَلۡتُمُوهُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٨٣
فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدۡ كُذِّبَ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِكَ جَآءُو بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
وَٱلزُّبُرِ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُنِيرِ ١٨٤ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ
وَإِنَّمَا تُوَفَّوۡنَ أُجُورَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ فَمَن زُحۡزِحَ
عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدۡخِلَ ٱلۡجَنَّةَ فَقَدۡ فَازَۗ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ
إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ١٨٥ ۞ لَتُبۡلَوُنَّ فِيٓ أَمۡوَٰلِكُمۡ
وَأَنفُسِكُمۡ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَذٗى كَثِيرٗاۚ
وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ١٨٦

١٨١ خودا وتەی ئەوانەی بیست کە دەیانگوت: خوا هەژارەو ئێمە داراین. وا ئێمە ئەم گفتەیان و بەناحەق کوشتنی پێغەمبەرانیان بۆ تۆمار دەکەین و پێیان ئێژین: سا بچێژن دەردی بەئاگرسۆتانێ؛

١٨٢ چونکە ئێوە ئەو جۆرەکارانەو دەکرد؛ خودا هەرگیز غەدر لە عەبدی خۆی ناکا.

١٨٣ ئەوی گوتیان: «لە خواوە پێن سپێراوە کە باوەڕی بە هیچ پێغەمبەرێک نەکەین، مەگین ئەوەی بە حەیوانێ قوربانیەوە بێتە لامان، ئاگر بیخوا»، بێژە: ئەگەر قسەو ڕاستە، ئەدی بۆچی پێغەمبەرەکانی پێش من چەند نیشانەی ئاشکراشیان بۆ هێنان و ئەوەی ئێستاش ئێوە داوای دەکەن کردیان، کەچی ئێوە کوشتۆتانن؟

١٨٤ هەر وەک بڕوا بە تۆ ناکەن، لە پێغەمبەرانی پێش تۆش حاشیان کرد. هەرچەند بە بەڵگەی ئاشکراو نۆسراوگەل و کتێبی دیاریدەرەوە هاتنە لایان.

١٨٥ هەمۆکەسێک تامی مردنێ دەچێژێ؛ ڕۆژی سەڵاش هەقی خۆتان دەنێنەمشت. کێ لە ئاگر کلاکرێ و ببرێتە نێو بەهەشتەوە، دەیباتەوەو بەختەوەرە. ئەم ژیانەی سەر دنیایە تەنیا بنەمای فریوە.

١٨٦ ئێوە لە گیان و دارایی بەر تاقیکاری دەکەون و لەوانەی ئەهلی کتێبن و لەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دادەنێن، زۆر قسەی ناخۆش دەبیسن و ئازاری زۆریشتان دەدەن. جا ئەگەر خۆڕاگربن و لە ناڕەوا بەپارێزبن، کارێ جامێرانە دەکەن.

١٨٣- پێن سپێراوە: پێمان ئەسپێراوە. ١٨٦- جامێر: ئازا، بوێر.

وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكۡتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ وَٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦ ثَمَنٗا
قَلِيلٗاۖ فَبِئۡسَ مَا يَشۡتَرُونَ ١٨٧ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡرَحُونَ
بِمَآ أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحۡمَدُواْ بِمَا لَمۡ يَفۡعَلُواْ فَلَا تَحۡسَبَنَّهُم
بِمَفَازَةٖ مِّنَ ٱلۡعَذَابِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨٨ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٨٩ إِنَّ فِي
خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ لَأٓيَٰتٖ
لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٠ ٱلَّذِينَ يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا
وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمۡ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقۡتَ هَٰذَا بَٰطِلٗا سُبۡحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٩١
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدۡخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدۡ أَخۡزَيۡتَهُۥۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ
أَنصَارٖ ١٩٢ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعۡنَا مُنَادِيٗا يُنَادِي لِلۡإِيمَٰنِ أَنۡ
ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمۡ فَـَٔامَنَّاۚ رَبَّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرۡ عَنَّا
سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلۡأَبۡرَارِ ١٩٣ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا
عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخۡزِنَا يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّكَ لَا تُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ١٩٤

١٨٧ ئەوسا خودا بەڵێنی لەو کەسانە ساند کە کتێبیان بۆ هاتوە، بە مەردمی ڕاگەیێنن و نەیشارنەوە؛ کەچی ئەوان لە پەیمان پاشگەز بوٚنەوەو بە نرخێکی کەمیان فرۆت؛ ئای کە سەودای خراپیان کرد.

١٨٨ قەت وا مەزانە ئەوانەی دڵ خۆش ئەکەن بە کارێ کە کردوٚیانەو پێیان خۆشە بۆ کارێ کە نەیانکردوە تاریف بکرێن، لەجەزرەبە رزگار دەبن؛ جەزرەبەی بەژان بۆوانە.

١٨٩ لە عاسمانەکان و زەمیندا فەرمان، فەرمانی خودایەو خودا بەسەر هەموٚشتدا توانای هەیە.

١٩٠ لە ئافراندنی ئاسمانان و لە زەمینداو ئاڵوگۆڕی شەوو ڕۆژان، زۆر نیشانەی پتەو هەیە بۆ ئەوانەی کە خێوی دڵی وشیارن.

١٩١ ئەوانەی - چ بە وێستاوی و چ لەجێوە، بە دانیشتن، چ لەسەر تەنیشت ڕادەزێن - هەر یادی خودا دەکەن و لە سازدانی ئەم عاسمانان و زمینە ڕادەمێنن، دەڵێن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ ئەم دەزگایەت بەفیرۆ سازنەداوە، پاکی و بێ عەیبی بۆ تۆیە؛ هەر بۆخۆشت لە ئازاری بەئاگرمان بپارێزە.

١٩٢ پەروەرێنمان! هەرکەس تۆ بیخەیتە ئاگر، توٚشی شورەییت کردوە. ئەوانەی ناهەقیکارن، هیچ کەس دەهانایان نایە.

١٩٣ پەروەرێنمان! ئێمە بیستمان بانگ ڕایەڵێک گازی دەکرد کە باوەڕی بە پەروەرەندەتان بێنین. ئیمەش باوەڕیمان هێنا؛ سا بۆخۆت ئەی پەروەرێنمان! لە گوناهانمان خۆش ببەو هەر خراپەی کردوٚمانە، وەیکوژێنەو دەگەڵ ئەوانەی پیاوچاکن بن مرێنە.

١٩٤ پەروەرێنمان! ئەوشتانەش بە ئێمە ڕەوابینە کە لەزوان پێغەمبەرانتەوە بەڵێنت پێمان داوە؛ شەرمەزاری ڕۆژی قیامەتمان مەکە. تۆ لە هەرپەیمانێ بیدەی لاریت نیە.

١٩٠- خێو: خاوەن. ١٩١- ڕادەزێن: دەخەوْن، ئەخەفن، دەنوْن، ١٩٣- بانگ ڕایەڵ: ئەوی بانگ دەکا.

فَٱسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّى لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ ۖ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَأُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأُوذُوا۟ فِى سَبِيلِى وَقَٰتَلُوا۟ وَقُتِلُوا۟ لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ثَوَابًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿١٩٦﴾ مَتَٰعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَمَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱصْبِرُوا۟ وَصَابِرُوا۟ وَرَابِطُوا۟ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

سُورَةُ النِّسَاءِ

١٩٥ پەروەرێنیان ئاوا بەدەنگیانەوە هات، کە: من کردەی هیچ مرۆیەک - لە نێرو مێ - بەبێ پاداش ناهێڵمەوە؛ گشتۆ لەلای من چون یەکن. ئەو کەسانەی لە زێدی خۆ دەرکراون و لەڕای من ئازاریان دیوەو چۆنە خەزاو دژی منیان کوشتبێ یان بەکوشت چۆبن، بێگومانە گوناهیان دەکوژێنمەوەو لە پاداشی کردەوەیان دەیانخەمە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا؛ کە ئەمە چاکەی خودایە دەربارەیان؛ کە پاداشی هەرەباشیش وا لای خوایە.

١٩٦ هاتوچۆن و گڕوفڕی خوانەناسان لە وڵاتان، نەچێ هەڵت خەڵەتێنێ.

١٩٧ رابواردنێکی هنذکەو پاشان شوێنیان جەحەندەمەو جێیان گەلێک بێزەلەتە.

١٩٨ بەڵام ئەوانەی وا ترسیان لە پەروەرندەی خۆیانە، باغاتێکیان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕواو تاسەر تیادەبن و میوانداری لای خودایە. ئەوەی کە لە خواوە دەدرێ هەر بۆ پیاوچاکان ڕەوایە.

١٩٩ لەناو ئەهلی کتێبیش کەسانی وا هەن کە بڕوای بە خودا هەیەو بەو قورئانەی کە بۆ ئێوە هاتەخوارو بەو کتێبەی کە بۆ خۆیان ناردراوە، خاکەڕان لە هەمبەر خوداو بەڵگەو نیشانەکانی خوا بە نرخی کەم سەودا ناکەن؛ ئەوانە پەروەرندەیان پاداشی کاریان دەداتێ. خودا زۆر زۆ بە کاری هەر کەس ڕادەگا.

٢٠٠ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خۆڕاگربن، لە خۆڕاگریشا هەر لە پێشەوە بن. بۆ پاراستنی سنۆرگەل هەمیشە سازو تەیار بن. لە خواش ترسۆ هەبێ، بەشکەم رزگار ببن.

نیساء

١٩٧- هندک: کەم. بێزەلەت: خراو، بێفەڕ، نالەبار. ١٩٩- خاکەڕا: بێ دەعیە، خاکسار. هەمبەر: بەرانبەر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَآتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾ وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەی خەڵکینە! لە پەروەرندەکەی خۆتان ترسۆ هەبێ، کە هەر ئەوە ئێوەی هەر لە یەک کەسەوە خستۆتەوەو جۆتەکەشی هەر لەوکەسە خستۆتەوەو لەو دوانەوە پیاوی زۆرو ژنی زۆری وەدی هێنا. لەو خودایە ترسۆ هەبێ؛ بەناوی ئەو ئێوە یەکتری سوێنددەدەن؛ ئاگاو لە خزمانیش هەبێ. خوا هەمیشە چاوێرە بەسەرتانەوە.

٢ماڵی هەتیو بدەنەوە بە هەتیوان. ناپاک بە پاک مەگۆڕنەوەو ماڵی ئەوان تێکەڵ ماڵی خۆتان مەکەن؛ کە تاوانێکی مەزنە.

٣ ئەگەر لەمەڕ کیژە هەتیوەکانەوە، لەوە ترسان کە نەتوانن بە تەرزێکی حەق و ڕەوا دەگەڵیان بجۆڵێنەوە، دەتوانن وازیان لێ بێنن و ژنانی تر - چەندی خۆتان پێتان باشەو پێتان دەشێن - مارەبکەن؛ دوان بن یا سیان پێکەوە یا چواریش بن هەر ڕەوایە. ئەگەر ترسان کە نەتوانن ژنەکانتان وەکۆ یەک تماشابکەن، با یەکێک بێ یان وەل ئەوانە ڕابوێرن کە بۆنەتە موڵکی خۆتان. بۆ خۆ لە غەدر پاراستن، ئەمە ئاکارێ پەسندە.

٤ وەک پێشکەشێک مارەیی ژنەکان بدەن. ئەگەر ئەوان هەر بۆخۆیان شتێکیان لە مارەییەکە بەنگۆ بەخشی، بیخۆن و نۆشی گیانۆبێ.

٥ ماڵی خۆتان - کە خوا کردۆیەتە مایەی گوزەرانتان - مەدەنە دەست کەم ئاوەزان؛ [بەلام] جلک و بژیویان لەماڵی خۆتان دابین کەن و بە ڕۆی خۆشەوە بیاندوێنن.

٦ هەتیوان تاقی کەنەوە تا دەبنە گەنجێ ڕەسیدە؛ جا ئەر دیتان خاس و خراپ لەیەکتر جوێ دەکەنەوە، ئەوسا ماڵیان بدەنەوە. لە ترسی ئەوەشدا نەوا گەورە ببن - بەدەر لە ئەندازەو بەلەز - ماڵیان مەخۆن. کێ زەنگینە خۆ پارێزی، کێش نەدارە، هەر ئەوندەی کە پێویستی ژیانیەتی - بەدابی ڕۆژ - لێی هەڵگرێ. هەرکاتێکیش ماڵەکەیان دەدەنەوە، با شایەت ئاگایان لێ بێ. بۆ لێ پرسینەوەش هەر خودا بەسە.

٦- زەنگین: دارا، دەوڵەمەند.

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

۷ له کەلەپۆری دای و باب و خزمی نزیک - کەم بێ یان زۆر - نێرینه بەشی خۆی هەیەو مێوینەش تیا بەشدارەو بەشیان بۆ بڕیاردراوە.

۸ گەر له وەختی دابەشینی که لەپۆڕدا، کەس و کارو هەتیوان و بێ نەوایان لەوێ هەبۆن، لەماڵه شتێکیان دەنێ و به ڕوی خۆشەوە بیاندوێنن.

۹ ئەو کەسانەی لەپاش خۆیان مندالانی سەروپێچکەی بێ دەستەلات بەجێ دێلن، با له وەسیەت کردنێدا، ترسی خوایان له دڵدا بێ و شتێکی وا لەپاشه خۆیان ڕاسپێرن، هیچ ناهەقی تێدا نەبێ.

۱۰ ئەو کەسانەی به ناڕەوا دارایی هەتیوان دەخۆن، با بزانن که ئاگرێ دەخەنه هەناویانەوەو تۆشی ئاگرێکی بەهەڵپەو گڕ دەبن.

۱۱ خودا پێو ڕادەگەیێنێ: که لەپۆرتان با بۆ نێرینه دۆبەش و بۆ مێوینه نیوەی بەشی نێرینه بێ. گەر ژمارەی مێوینه له دوان پتر بۆن، دۆبەش له سێ بەشی میراتەکەئەبەن. ئەگەر مێوینه یەکێ بۆ، نیوەی کەلەپۆر بۆ ئەمە. ئەگەر مردۆ عەولادی لەپاش بەجێ ما، دای و بابی هەرکامێکیان شەش یەکیان لەماڵه هەیە. ئەگەر هیچ فرزەندی نیەو دای و بابی دەبێ میراتەکه بگرن، له سێ‌کوت کوتێک بۆ دایکه. ئەگەر مردۆ براو خوشکی بەجێ هێشتۆن، پاش دانەوەی قەرزو قوڵەو پێک هێنانی وەسیەتەکە، دایک شەش یەکی پێ دەبڕێ. ئێوە نازانن له بابانو فرزەندانۆ کامیان بۆ بەهرەپێدانۆ نزیکترن. بڕیارێکه له خواوه بۆو داندراوە. خودا زانای لەکارزانه.

۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن
لَّهُنَّ وَلَدٌۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْنَۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍۚ
وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌۚ
فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمۚ
مِّنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍۗ وَإِن كَانَ
رَجُلٌ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ ٱمْرَأَةٌ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ
وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُۚ فَإِن كَانُوٓاْ أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى ٱلثُّلُثِۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَآ
أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّۚ وَصِيَّةً مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ
﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٣﴾
وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ
نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

۱۲ لەو میراتەی لە ژنانۆ بەجێ دەمێنێ - ئەگەر هیچ فرزەندیان نەبۆ - لە دۆبەش بەشێکتان هەیە. ئەگەر عەولادیشیان هەبۆ، ئێوە چوار یەکۆ پێ دەبڕێ؛ پاش دانەوەی قەرزو قۆڵەو وەسیەتێ کە کردویانە. ئەگەر ئێوە مردن و عەولادۆ نەبۆ، ژنەکانۆ چواریەکی میراتۆ دەگرن. ئەگەر عەولادیشتان هەبۆ، ژنتان هەشت یەکیان پێ دەبڕێ؛ پاش پێک هێنانی وەسیەتتان و دانەوەی قەرزو قۆڵە. ئەگەر پیاوێ یاکو ژنێ مردو باب و فرزەندی لێ بەجێ نەماو برایەک یا خوشکێکی بۆ، هەریەک لەوان شەش یەکی کەلەپۆری هەس. ئەگەر لە یەکێک پتر بون، بە هەمۆیان سێ یەکی کەلەپۆر دەگا؛ پاش پێک هێنانی وەسیەت و دانەوەی قەرز. ناشێ وەسیەت بە جۆرێک بێ کە بە ئانقەست بەزەرەری کەلەپۆرگران تەواوبێ. ئەم بڕیارە لە خواوەیەو خوداش بۆخۆی ئاگادارو لەسەر خۆیە.

۱۳ ئەم دەستۆرانە سنۆرن خوا دایناوە. هەرکەسێکی بە فەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بێ، دەینێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر هەر تیادەبن و لەو پەڕی بەختەوەریدان.

۱۴ هەرکەسێکیش لە فەرمانی خواو پێغەمبەرەکەی دەرچێ و سنۆری خوا بە هیچ بگرێ، دەیخاتە دوڕ ئاگرەوەو هەتا سەر هەر لەوێ دەبێ و بەو پەڕی سۆکایەتیەوە ئازاردەدرێ.

۱۴-دوڕ: ناوەند، ناوەڕاست.

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي ٱلۡبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا ﴿١٥﴾ وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا وَأَصۡلَحَا فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٖ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧﴾ وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيۡرٗا كَثِيرٗا ﴿١٩﴾

۱۵ هەر ژنێکتان کە هەستۆکرد نامۆیان بەخۆ فێردەکەن، چوار کەسی خاوەن باوەڕیان بەرنەسەرێ - لەوعانەدا کە لێک جوت بۆن - وەختێ ئەوان هاتن شایەتیان لەسەر دان، هەر لەماڵدا قەتیسیان کەن تا بە مردن لەناودەچن یان تا خودا دەرەتانیان نیشان دەدا.

۱۶ ئەو جۆتەی لە ئیوەکە ئەوکارە دەکەن، ئازاریان دەن. ئەگەر پەشیمان بۆنەوەو دەستیان هەڵگرت و ڕێ چاکەیان گرتەبەر، ئێوە دەستیان لێ هەڵگرن. خوا لە پەژیوان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۱۷ خودا تۆبە هەر لەوانە قبۆڵ دەکا کە لەڕوی نەزانینەوە خراپەیان لێ ڕۆدەداو گورجێ پەژیوان دەبنەوە. خودا زانای لەکارزانە.

۱۸ ئیتر پەژیوان بۆنەوەی ئەوانە هیچ بەهرەی نیە کە لە وەختی گیانەڵاودا دەڵێن: ئێمە پەژیوانین. پەژیوانی ئەوانەشی قبۆڵ نیە کە بە خوانەناسی دەمرن. ئێمە بۆ وان ئازارێکی زۆر بەژانمان سازکردوە.

۱۹ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بۆتان ڕەوانیە ژنان بەزۆرداری بکەنە ماڵی میراتی. نابێ زۆریشیان بۆبێنن برێک لەوەی پێتان داون دیسان لێیان بستێننەوە؛ جا مەگین هەر بەئاشکرا کاری بێنامۆسی بکەن. بەتەرزێکی جوان و ڕەوا، دەگەڵیانا بجوڵێنەوە. ئەگەر خۆشتان نەهات لێیان، شتی وا هەن ئێوە حەزی لێ نەکەن و چاکەی زۆری لە خواوە بۆنگۆ تێدابێ.

۱۵-نامۆ: بێگانە، غەوارە، غەریبە. **قەتیس:** بێدەرەتان، گیرکردگ.

۱۸-گیانەڵاو: دەمی ئاویلکەدان، کاتی گیان دەرچۆن، گیانەڵا. **۱۹-بۆنگۆ:** بۆێوە.

وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا۟ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَـٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَـٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّـٰتُكُمْ وَخَـٰلَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَـٰتُكُمُ ٱلَّـٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَـٰعَةِ وَأُمَّهَـٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَـٰٓئِبُكُمُ ٱلَّـٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّـٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَـٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَـٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

۲۰ ئەگەر ویستۆ ژنی خۆتان بە ژنێکی دیکە وەگۆڕن، ئەگەر بە ژنەکەی پێشۆتان کلۆرێک دراوتان دابێ، نابێ لێیان بستێننەوە. گەرەکتانە بەبوختان و بەخۆتۆشی گوناحی ئاشکرا کردن بیستێننەوە!؟

۲۱ جاچۆنیان لێ دەستێننەوە، کە ئێوە بەیەکەوەبۆن و هەر لە جێ و بانێکدا خەوتۆن؛ خۆشیتان لە یەکتر دیوەو ئەوان پەیمانی پتەویان دەگەڵ ئێوەدا بەستۆە!؟

۲۲ ژنانێک مەخوازن کە باوانی ئێوە خواستۆیانن، مەگەر ئەوەی کە بۆریوە. چونکە سەرجێیی ئەمانە بە داوێن‌پیسی دادەندرێ و زۆر شۆرەییەو رێبازێکی زۆر خراپە.

۲۳ ئەوژنانەی پێو ناشێن و لەسەرتان حەرام کراون، بریەتین لە: دایک و کچ و خوشک و پلک و خاڵتیک و کچی براو کچی خوشک و ئەو ژنانەی بەساوایی شیری ئەمانۆ خواردوەو ئەو کیژەی هاوشیرتان بوەو خەسۆتان و ئەو کیژانەی خۆتان بەخودانۆ کردۆن و لەو ژنانەن کە ئێوە دەگەڵیان خەوتۆن؛ ئەگەر دەگەڵیان نەخەوتۆن قەیدی نیە. هەروەها ژنی کوڕیشتان؛ کە بەڕاستی ئەو کوڕە هەر لەخۆتان بێ؛ دۆخوشکیش پێکەوە هێنان ڕەوانیە؛ جا مەگین هەر لەپێشۆدا ئەمکارەو بەسەر هاتبێ. کە خوا لە هەڵە دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۲۲-بۆریو:رابردو. ۲۳-پلک: پۆر،خوشکی باوک. خاڵتیک: خۆشکی دایک.

۞ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۖ كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُم مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ ۚ فَمَا ٱسْتَمْتَعْتُم بِهِۦ مِنْهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَٰضَيْتُم بِهِۦ مِنۢ بَعْدِ ٱلْفَرِيضَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٤﴾ وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا أَن يَنكِحَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن فَتَيَٰتِكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِكُم ۚ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ مُحْصَنَٰتٍ غَيْرَ مُسَٰفِحَٰتٍ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ أَخْدَانٍ ۚ فَإِذَآ أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَٰحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى ٱلْمُحْصَنَٰتِ مِنَ ٱلْعَذَابِ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ ٱلْعَنَتَ مِنكُمْ ۚ وَأَن تَصْبِرُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

۲۴ ژنی بەشوێتان پێ ناشێ؛ مەگین ئەوانەی بۆنەتەماڵی خۆتان. لە خوداوە ئەم بڕیارەو بۆ نوسراوە. جیا لەمە ڕێودراوە بە دراوی خۆتان ژن بێنن؛ بەڵام بەپاکی بێ نە بە داوێن‌پیسی. لە بەرانبەر ئەو لەزەتەی لە ژنەکانی دەبینن، ئەو ماڵەی خودا بۆیانی بڕیارداوەو کرای خۆیانە لەسەرتان، ئێوە بیدەن. ئەگەر لەپاش دیاری کردنی مارەیی، لەنێو خۆتاندا پێک هاتن، هیچ گوناهێکۆ ناگاتێ و خودا زانای لە کاررزانە.

۲۵ کێش دەستەنگەو ئەو ماڵەی بۆ هەڵناسوڕێ کە ژنی خاوەن باوەڕی ئازاد بێنێ، بالەو کیژە باوەڕدارانە وابۆنەتە ئی خۆتان، مارەبکا. خوداش لەهەرکەس زیاتر لەبڕواتان ئاگادارە. هەمۆتان تیرەی یەکترن؛ بە دەستۆری خاوەنیان مارەیان بکەن. چۆن باوە لەناو خۆتاندا مارەییان بۆ ببڕنەوە. ئەوانیش با کەنیزانێ داوێن پاک بن، نە داوێن تەر؛ لەژێرەوە دۆستی نێرینەیان نەبێ. بەڵام ئەگەر لەپاش ئەوەی هاتنەبەر رکێفی ئێوە، دەستیان دەگەڵ پیاوی نامەحرەم تێکەڵ کرد، ئازاردانیان نیوەی ئەو ژنانە دەبێ کە شۆیان هەیەو ئازادن. ئەمە بۆ ئەو کەسانەیە رەبەنی ئازاریان دەدا. ئەگەر ئێوە خۆڕاگربن، بێ گومان بۆتان باشترە. خودا لە هەڵە دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۲۶ خوا گەرەکیە رێتان بۆ ڕۆن بکاتەوەو لە ڕێوشوێنی پیشینانیش شارەزاکاو پەژیوانیو لێ قەبۆڵ کا. خودا زانای لەکاررزانە.

۲۵- **هاتنە بەررکێف:** بریتی لە شۆیێکردن. **رەبەن:** سەڵت، بێ‌ژن.

وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ
عَنكُمۡۚ وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن
تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ﴿٢٩﴾ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ
عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ﴿٣١﴾
وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ
وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٗا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا مَوَٰلِيَ مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَـَٔاتُوهُمۡ
نَصِيبَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

٢٧ خودا دەیەوێ تۆبەتان لێ قبوڵ‌کا. ئەوانەش وا ئەکەونە شوێن هەواو هەوەس، دەیانەوێ - بەتەواوی - ئێوە لە ڕێگە لابدەن.

٢٨ خوا گەرەکیە ئەرکتان لەسەر سوُک بکاو مرۆش بە بێ‌هێزو پێزی دروست بوە.

٢٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ماڵ‌و دارایی یەکتری - لەخوت وخۆڕایی - مەخۆن؛ مەگین بە سەوداو مامڵەو بەڕازی بوُن لەناو خۆتان؛ کە ئەوسا پێتان ڕەوایە. بەهەق نەبێ نابێ یەکتریش بکوژن. خودا دەربارەی هەمۆتان دلۆڤانە.

٣٠ هەرکەسێکیش لە ناهەق‌و هەر بەنیازی دەسدرێژی ئەم جۆرە کارانە بکا، گرفتاری ئاری دەکەین. ئەم کارە لەلایەن خودا زۆر هاسانە.

٣١ ئەگەر ئێوە ئەوتاوانە زەلامانەی پێمان ڕاگەیاندوُن نەیکەن‌و خۆتان دوُرەپەرێز بگرن، هەڵەو پەڵەی دیکەتان لەسەر لادەبەین‌و دەتانبەینە شوێنێکی بەقەدرو عیزەت.

٣٢ نابێ ئاوات بە ئەوشتانە بخوازن کە خوا بەوانە هێندێک لەنگۆی بەرانبەربە هێندێکی تر سەرخستوە. پیاوان بەپێی کردەوەو کوششی خۆیان، ژنەکانیش بەرانبەر بە کردەوەیان [هەرکام] بەشی خۆیان هەیە. ئێوە دەبێ هەر لەبەر خودا وەپاڕێن، چاکەتان دەرباره بکا. خودا بۆخۆی لە هەمۆشت ئاگادارە.

٣٣ دای‌و باب‌و خزمە زۆر نزیکەکان‌و ئەو کەسانەی پەیمانۆ دەگەڵ گرێدان، هەرکا مردن‌و ماڵێکیان لەدوا مابۆ، با بەشی خۆیان پێ‌بگا. خودا لەسەر هەمۆشتی ئاگادارە.

ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعْضَهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَٰلِهِمْۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ
قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِى تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهْجُرُوهُنَّ فِى ٱلْمَضَاجِعِ
وَٱضْرِبُوهُنَّۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلًاۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ
بَيْنِهِمَا فَٱبْعَثُواْ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِۦ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَآ إِن
يُرِيدَآ إِصْلَٰحًا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيْنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا
﴿٣٥﴾ ۞ وَٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُواْ بِهِۦ شَيْـًٔاۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ
إِحْسَٰنًا وَبِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْجَارِ
ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْجَارِ ٱلْجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلْجَنۢبِ
وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن
كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
مِن فَضْلِهِۦۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾

٣٤ پیاوان بەسەر ژناندا دەستەڵاتیان هەس، کە خوا هێندێکی لەهێندێ هێزاتر بەدی هێناوە. دیارە پیاوان ئەرکی بەڕێ چۆنی ماڵیان لەسەرشانە. جا ژنانی باش ئەوانەن کە گوێ‌بیسن‌و - وەک خودا فەرمانی داوە - دوور لە شوویان شەرمی خۆیان دەپارێزن‌و ئاگایان لە ماڵێ دەبێ. ئەو ژنانەش لە ئەشقی بوونیان دەترسن، نسحەت کەن‌و جێگەیان لێ جیاکەنەوە؛ ئەگەر لێشیان بدەن، دەبێ. ئەگەر دێنەوە بەر فەرمان، ئێوە بیانوی ئازاردانیان مەدۆزنەوە. خودا جێ‌بەرزو زانایە.

٣٥ ئەگەر ترسان کە ژن‌و شوو لێک دوودڵن‌و وێک هەڵناکەن، کەیخودایەک لە کەس وکاری پیاوەکەو کەس‌و کارێکی ژنەکە بڵا بینە ناوبژیکەر؛ هەرگا هەردوک لا ڕازی بوون پێک‌بێنەوە، خودا پێکیان‌دێنێتەوە، خودا زاناو ئاگادارە.

٣٦ عەبدایەتی خوا بکەن‌و هیچ شت مەکەن بە شەریکی. دەربارەی دای‌و بابتان‌و خزمەکان‌و هەتیوان‌و هەژاران‌و هاوسای دیوار بە دیوارو هاوسای دوورو هەواڵی هەمیشەیی‌تان، ئەوانەی لە ڕێدا ماون‌و ئەوانەی بوونەتە موڵکتان، تا دەتوانن چاکەبکەن. ئەوکەسانەی لووت‌بڵندو خۆپەسندن، خودا هیچ کامی خۆش ناوێن.

٣٧ ئەو کەسانەی چکووسی دەکەنە پیشەو خەڵکیش بۆ ڕژدی هان‌دەدەن، ئەو بەشەی خودا پێیداون دەیشێرنەوە. [با بزانن کە] ئێمە بۆ پێ‌نەزانان ئازاری ئابڕووبەرەمان ئامادەیە.

٣٤- ئەشقی: یاخی، گوێ‌نەدەر بە یاساو ڕێ‌و شوێن. ٣٥- وێک هەڵناکەن: پێکەوە نایانکرێ، پێک‌نایەن. ٣٧- چکووسی: ڕژدی، نان‌نەخۆری.

وَالَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِن كُنتُم مَّرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

۳۸ ئەوکەسانەش کە بۆ ڕۆبینی لە مەردم،ماڵی خۆ بەخت دەکەن و باوەڕیشیان بە خواو ڕۆژی قیامەت نیە، [هەواڵەتی شەیتان دەکەن]؛ هەرکەسیش شەیتان یاری بێ، خراپترین یاری هەیە.

۳۹ چیان لێدەهات ئەمانە، باوەڕیان با بە خوداو بە ڕۆژی سەلاو ئەوسا لەوماڵەی کە خودا بەشی داون، بیانبەخشیبا؟ خوا بەکارو باری ئەوان باش دەزانێ.

۴۰ خوا بە سەنگی مێرۆلەی زەردی وردیلەش ناهەقی لە هیچ کەس ناکا؛ بەلام هەمبەر بە هەرچاکەیێکی بیکەن، دۆئەوەندە پاداش دەداو سەرەڕای ئەو پاداش دانەش خەلاتی گرینگیان هەیە.

۴۱ دەبێ چۆن بێ ئەگەر ئێمە لە هەرکۆمەڵێ هاوئایین یەکێکمان لێ هەڵبژاردن کە ببنە شایەت لە سەریان؛ تۆشمان کردە شایەتێک لەسەر ئەمانە؟

۴۲ ئەوێ ڕۆژێ ئەو کەسانەی لەڕێی خودا کلا بونو بەقسەی پێغەمبەریان نەکرد، حەزێ دەکەن ڕێکی ڕۆکاری زەوی بان؛ ناشتوانن هیچ قسەیێک لە خوا وەشێرن.

۴۳ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بە سەرخۆشی لە نوێژێ نزیک مەبنەوە، هەتا تێبگەن دەڵێن چی. بە لەش پیسیش نوێژێ مەکەن - مەگین وەختێ ڕاگوزەر بن - تا کاتێ کە خۆ دەشۆرن. ئەگەر - دنیابو - نەخۆش بۆن یان ڕێبواربۆن یان یەکێکتان لە سەر پێشاوێ هاتەوە یان تخۆنی ژنان کەوتن و دەستو بە ئاو ڕانەگەیشت، خۆڵێکی پاک پەیداکەن و ڕوخسارو دەستەکانتانی پێ بهەنۆن. خودا چاوپۆشیو لێدەکاو لێو دەبۆرێ.

۴۴ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە کە بەشێک لە کتێبی خودایان پێدراوە، چۆن ڕێ لەخۆ هەڵەدەکەن، دەشیانەوێ ئێوەش لە ڕێگە لابدەن؟

۴۳- هەنۆن: تێ ساوین و توند بەدەست ماڵین.

وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِأَعۡدَآئِكُمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيّٗا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرٗا ﴿٤٥﴾
مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ
سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَٱسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٖ وَرَٰعِنَا لَيَّۢا بِأَلۡسِنَتِهِمۡ
وَطَعۡنٗا فِي ٱلدِّينِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَا وَٱسۡمَعۡ وَٱنظُرۡنَا
لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَقۡوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٤٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ ءَامِنُواْ بِمَا نَزَّلۡنَا
مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبۡلِ أَن نَّطۡمِسَ وُجُوهٗا فَنَرُدَّهَا
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِهَآ أَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ كَمَا لَعَنَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلسَّبۡتِۚ وَكَانَ أَمۡرُ
ٱللَّهِ مَفۡعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا
﴿٤٨﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَآءُ
وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ
وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثۡمٗا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا
مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡجِبۡتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا ﴿٥١﴾

۴۵ خودا دوژمنانی ئێوە لە خۆتان باشتر دەناسێ، ئێوە هەر خودا یاریدەرتان بێ، بەسە.

۴۶ هێندێکەس لە جوولەکەکان، وتاری خوا دەگۆڕن و قسەی تری دەخەنە جێ. بە تۆش دەڵێن: بیستمان و گوێمان نەدا؛ تۆش ببیسە: دەک قەت گوێت لە ئێمە نەبێ! زمانیان دەلالچ دەگرن و تانە لە دینت دەدەن و بە تەشەر ئێژن: «راعنا». ئەگەر ئەمان بیانگوتایە: بیستمان و بەقسەت دەکەین و لیمان بیستی و دەبێ چاوێکت لیمان بێ، بۆیان چاکتر و ڕاستتر بو. بەڵام خودا لەسەر ئەو ڕێ گۆڕینەیان نەفرینی خۆی لێکردوون و لەوانە - کەمێکیان نەبێ - نایانەوێ بڕوابێنن.

۴۷ ئەی ئەوانەی لەپێشوودا کتێبی خوداو بۆ هاتبو! بڕوابینن بەمەی ئێمە ناردومانەتە خوارەوە؛ کە بڕوای بەوانەش هەیە وان لە کتێبەکەی ئێوەدا. بەر لەوەی دەموچاوگەلێ ساف بکەین و وەکی پشتی سەریان لێکەین، ئێوەش هەر وەک ئەوانەی شەمۆیان شکاند، بەر نەحلەتی ئێمە کەون و خوا بە هەرچی فەرمان بدا هەر وەدی دێ.

۴۸ خودا لەوانە خۆش نابێ کە بێژن هاوکاری هەیە. لەمە بەدەر هەرکێ خودا مەیلی لێ بێ، لیی دەبوورێ. ئەو کەسانەی دەڵێن: خوا هاوکاری هەیە، بوختانێکی گەورەیان لە دەم دەردەچێ و تاوانێکی مەزن دەکەن.

۴۹ تۆ لەوانەت نەڕوانیوە کە هەر خۆیان پاکانە بۆ خۆیان دەکەن؟ نازانن پاکانەی هەرکەس بە خودایە و هەر خودایە کە بەقەد هەودای باریکی ناوکەخورماش ناهەقی لە هیچ کەس ناکا.

۵۰ دە بڕوانە درۆی چلۆن بەدەم خواوە هەڵدەبەستن؛ تاوان لەمە ئاشکراتر [نەبوەو] نابێ.

۵۱ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە، کەوا بەشێک لە کتێبیان پێدراوەو بە بت و تاغووتێ بڕوایان هێناوە؟ ئێژن: ڕێ خوانەناسەکان لە ڕێگەی بڕوادارەکان سەرڕاسترە!؟

۴۶-راعنا: بڕوانە لاپەڕەی ۱۶؛ ئایەتی ۱۰۴. ۴۷-شەمۆ: شەممە، ڕۆژی وچاندانی جوو.

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ
يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ
ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾
فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا
﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ
جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ
لَّهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞ إِنَّ
ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ
ٱلنَّاسِ أَن تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا
بَصِيرٗا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي
ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ
تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴿٥٩﴾

۵۲ ئەوانە وەبەر نەحلەتی خودا کەوتوّن؛ هەرکێ خوا نەحلەتی لێ بکا، هیچ کەسێ دەهانای نایە.
۵۳ ئاخۆ ئەمان بەشیان بەمولّکەوە هەیە؟ ئەگەر بیشیانبێ، ئەوەندەی تێکولّی دەنکەخورمایەک بەهرەیان بۆ مەردم نیە.
۵۴ یان ئەوانە ئێرەیی بەمانە دەبەن کە خوا چاکەی دەگەلّ کردوّن؟ خۆ دیاریشە ئێمە بە بەرەی ئیبراهیم کتێبو کارزانیمان داو دەستەلاتێکی گەورەشمان پێ سپاردن.
۵۵ برێک بروایان پێ هێناو برێکتر رویان وەرگێرا؛ کە ئەوانە کلّی جەهەندەم [بەشیانەو] بەسیشیانە.
۵۶ ئەو کەسانەی لە نیشانەکانی ئێمە حاشادەکەن، لە دوارۆژدا بە ئاگر دەیانسوّتێنین هەتا پێستیان داپلۆخا، پێستیتریان بۆ دەگۆرین تا ئازار پتر بچێژن. خودا خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە.
۵۷ ئەوکەسانەش کە بوّنە خاوەنی برواو ئاکاری چاک رەچاودەکەن، دەیانبەینە باغاتی وا جۆباریان بەبەردا دەرواو هەتا سەر هەر تیادەبن؛ ژنانی پاک لە گش عەیبو سێبەری پریان دەدەینێ.
۵۸ خودا فەرمانو پێدەدا، هەرچی مالّی ئامانەتە بیاندەنەوە بە خاوەنیان؛ هەرگایەکیش بەکاری مەردم رادەگەن، بێ لاگریو بەیەکسانی پێ رابگەن. خودا زۆرباش ئاموژگاریتان بۆ دەکا. خودا هەموشتێک دەبیسێو هەموشتێکیش دەبینێ.
۵۹ ئەی گەلی خاوەن باوەران! بەر فەرمانی خوداو پێغەمبەری خوداو کاربەدەستانی خۆتان بن. هەرکاتێکیش لەسەر شتێ لەنێو خۆدا پێک نەهاتن، ئەگەر برواتان بە خوداو بە رۆژی قیامەتێ هەیە، کێشەی خۆتان حەواڵەی خواو پێغەمبەری خودا بکەن. ئەم کارە بۆتان باشترەو ئاکامی چاکتری هەیە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُوا۟ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

۶۰ ئەدی ئەوانەت نەدیوە، وایان خۆ هەڵخستۆتەوە، بەو قورعانەی بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوەو بەو کتێبەش کە بەرلە تۆ ناردراوە، بڕوا دەکەن؛ دەشیانەوێ کێشەیان بەرنە لای تاغوت؛ فەرمانیشیان پێدراوە: حاشای لێکەن. دیارە شەیتان وای گەرەکە بەیەکجاری لەڕێگەیان هەڵەبکا.

۶۱ ئەگەر بێتو پێیان بڵێن: وەرنە لای ئەم قورعانەوە کە خوا ناردویەتە خوارێو وەرنە لای ئەم پێغەمبەرە، دوڕازەکان دەبینی کە زۆر بە توندی ڕۆیان لە تۆ وەردەگێڕن.

۶۲ ئەدی چۆنە کە ئەوانە لەسەر کارێ خۆیان دەیکەن، هەرگا تۆشی بەڵایەک بوُن، دێنە لاتو بە خوا سوێندەخۆن کە: ئێمە بەنیازی چاکەکردنو نێوان خۆشی ئەو ئاکارەمان ڕەچاوکرد؟

۶۳ خوا دەزانێ ئەوانە چیان لەدڵدایە. ئەتۆ هەر وازیان لێ بێنەو نسحەتیان کەو تەرزێکی وایان بدوێنە، دڵیان بەرەو خۆت ڕاکێشی.

۶۴ هەر کەسێکمان بە پێغەمبەری ناردوە، بۆیە بوە کە بەخەڵک ڕابگەیێنێ، بە ئیزنی خوا دەبێ فەرمانی قبوڵکەن. جا ئەمانەش لەپاش ئەوەی کە ئەوغەدرەیان لە خۆکرد، گەر بهاتبانەوە لای تۆو داوای خودا لێ خۆشبوُنیان بکردایە؛ تۆیەکیش کە پێغەمبەری، داوای لەگوناه بوُردنت بۆ ئەوانە بکردبا، بێگومان ئەوسا دەیاندی کە خوا پەژیوانیەکەیان قبوڵ دەکاو دلۆڤانە.

۶۵ بەڵام نەخێر، سوێندەکە بە پەروەرندەی تۆ ئەمانە نابنە خاوەنی بڕوا مەگین وەختێ کە لە کێشەو هەرای نێوان خۆیانا بتکەنە قازیو لە دڵەوە بە هەر فەرمانێ تۆ بیدەی ڕەدایان بێو بە تەواوی ملکەچی بن.

۶۰- خۆ هەڵخستن: خۆنیشاندان، خۆخستنە بەرچاو. ۶۱- دوڕاز: دوڕو، مونافیق.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ ٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ أَوِ ٱخْرُجُوا۟ مِن دِيَٰرِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا۟ مَا يُوعَظُونَ بِهِۦ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّءَاتَيْنَٰهُم مِّن لَّدُنَّآ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَٰهُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ أُو۟لَٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ ٱلْفَضْلُ مِنَ ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟ جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَٰبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يَشْرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

۶۶ ئەگەر ئێمە بۆ ئەمانەمان نوسیبا، کوشتاری خۆبەخۆ بکەن یان لە وڵاتۆ دەرکەون - کەمیان نەبێ - نەیاندەکرد. کەچی ئەگەر وەکۆ نەسێحەتیان دەکرا کردبایان، بۆ ئەوان چاکی دەهێناو باوەڕیشیان بە خودا پتەوتر دەبو.

۶۷ ئەوسا ئێمەش لە لایەنی خۆمانەوە پاداشێکی مەزنمان بەوان دەبەخشی.

۶۸ واشمان دەکرد کە لە ڕێگەی ڕاستی ئێمەش شارەزابن.

۶۹ هەرکەسێکی بەرفەرمانی خوداو ئەم پێغەمبەرە بێ، دەبێتە هاوڕێی ئەوانەی خودا چاکەی دەگەڵ کردوُن؛ لە ڕێزەی پێغەمبەران و خودا پەرستانی ڕاستی و شەهیدان و پیاو چاکەکان؛ چ هاوریانێکی چاکیشن ئەمانە!

۷۰ ئەم چاکەیە خودا دەربارەیان دەکاو خوایان بەسە کە بە کردەیان دەزانێ.

۷۱ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەمیشە هۆشی خۆو هەبێ و ئامادە بن. دەستە دەستە، یان پێکەوەو بە تێکڕایی، بچنە خەزا.

۷۲ هێندێکی واتان دەناودان کە لەئانقەست خۆ وەدوا دەداو ناوگاتێ. ئەگەر ئەوسا ئێوە تۆشی چۆرتمێک بن، ئێژێ: خودا منی بە چاکە خوێندەوە کە من دەگەڵیاندا نەبۆم.

۷۳ ئەگەر ئێوە لەسایەی چاکەی خوداوە دەسکەوتێ باشۆ دەس کەوت، وەک کەسێکی کە دەپێشدا هەر یەکترو نەناسیبێ و دۆستایەتیتان نەبوبێ، ئێژی: خۆزی منیش ڕەگەڵیان کەوتبام؛ ئەوسا منیش لەو خێروبێرە گەورەیە بەشدار دەبۆم.

۷۴ با ئەوانەی بۆ قیامەتێ دەس لە دنیایە هەڵدەگرن، بچنە خەزا لەڕای خوادا. ئەوەش کە دەچێتە خەزا لەڕێی خودا، چ بکوژرێ و چ سەرکەوێ لەودنیا پاداشێکی گەورەی دەدەینێ.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ
ٱلظَّالِمِ أَهْلُهَا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ
نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓا أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّ كَيْدَ
ٱلشَّيْطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوٓا أَيْدِيَكُمْ
وَأَقِيمُوا ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ
مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ ٱلنَّاسَ كَخَشْيَةِ ٱللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ
كَتَبْتَ عَلَيْنَا ٱلْقِتَالَ لَوْلَآ أَخَّرْتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَٰعُ ٱلدُّنْيَا
قَلِيلٌ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا
تَكُونُوا يُدْرِككُّمُ ٱلْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَٰذِهِۦ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا
هَٰذِهِۦ مِنْ عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَّآ أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِ ۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن
سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

۷۵ بۆچی ئێوەناچنە خەزا لەڕای خوداو لەبەر هێزلێگیراوەکان ؟ لەبەر پیاوان و ژنان و منداڵانێ کە دەڵێن : ئەی پەروەرێنمان ! لەم شارە واخەڵکەکەی ناهەقیکارن ، رزگارن‌کەو لەلای خۆتەوە یارویاوەرێکمان بۆدیاری بکە!

۷۶ ئەوانەی خاوەن باوەڕن ، خەزا لەڕای خودا دەکەن . ئەوانەش کە خوانەناسن لە ڕێگەی تاغوت شەڕدەکەن . دەسا ئێوە بچنە شەڕی ئەوانەی دۆستی شەیتانن ، فێڵی شەیتان زەبۆن و بێ‌هێزوپێزە .

۷۷ ئاخو ئەوانەت نەدیوە ، پێیان گوترا : هەتا لە مەککەن شەرمەکەن ؛ نوێژبکەن و زەکات بدەن . کاتێ بیستیان خەزایان لەسەر نوسراوەو زانیان دەبێ بچنەشەڕێ ، ئەوەندەیان لەوخەڵکەی کە دەچنەگژیان ترس ڕێ‌نیشت ، کە لە خوداش هەر ئەوەندە ترساون و بگرە پتریش دەترسان ؟ دەیانگوت : ئەی پەروەرێنمان ! بۆچی خەزات بۆ نۆسیوین ، چی دەبۆ تا ماوەیەکی‌تر دوات خستباین ؟ بێژە : ژیانی دنیایە کەم و کورتەو بۆ ئەوانەی کە ترسیان لە خودا هەیە ، ژیانی ئەولا زۆر باشترەو بەقەد داوی زراوی ناو دەنکەخورما ، کەس ناهەقی لێ ناکرێ .

۷۸ لە هەرکوێ بن تەنانەت ئەگەر لە قەڵای زۆر قایمیش [خۆ وەشێرن] ، مردن دەتاندۆزێتەوە . هەرگا چاکەیان دێتەڕێ ، ئێژن : ئەمە لەخواوەیە . ئەگەر تۆشی ناخۆشیش بۆن ، ئێژن : ئەمە لەتۆڕا بۆ . بێژە : خۆشی و ناخۆشی هەر بەدەس خوایە . ئەرێ ئەم مەردمە چیانە ؟ وەکۆ دەهیچ قسەیەک تێ‌نەگەن وایە!

۷۹ تۆشی هەرچاکەیەک ببی ، لەخواوەیە . نالەباریشت بێتەڕێ ، بزانە کە لەخۆت‌ڕایە . تۆمان کل کرد کە بەسەر ئەومەردمەوە پێغەمبەربی . هێندەت بەسە کە خودا ئاگای لێت هەیە .

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ أَوِ ٱلۡخَوۡفِ أَذَاعُواْ بِهِۦۖ وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنۡهُمۡ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ مِنۡهُمۡۗ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٨٣﴾ فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا ﴿٨٤﴾ مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ يَكُن لَّهُۥ نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ سَيِّئَةٗ يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ فَحَيُّواْ بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ أَوۡ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

٨٠ هەرکەسێکی بەرفەرمانی پێغەمبەرە، دیارە بەرفەرمانی خوایە؛ هەرکەسیش خۆی لێ ببوێرێ، ئێمە بۆیەمان تۆ نەنارد کە لەسەریان چاوەدێربی.

٨١ [لەناویاندا کەسانێ هەن] ئێژن: ئێمە لە فەرمانی تۆ دەرناچین؛ بەڵام کە لێت دوردەکەون - پێچەوانەی فەرمانی تۆ - شەوانە راوێژێ دەکەن. هەر خەیاڵێ کەلەشەودا بەدڵیاندا رادەبورێ، خوا دەینوسێ. تۆ ئەشێ وازیان لێبێنیو خۆت هەر بە خودا بسپێریو کارسازت خودا بێ بەستە.

٨٢ ئاخۆ ئەمانە لە قورئان وردنابنەوەو[سەرنجی رانەکێشاون] ؟ ئەگەر قورئان کاری کەسێکیتر بوایە غەیرەز خودا، دیارە مەبەستی ناڕێکو دژ یەکتریان فرە تێدا پەیدادەکرد.

٨٣ هەرگایەکی سەبارەت بە هێمنایەتی، یان مەترسی، دەنگوباسێکیان پێدەگا، سەربەخۆ لە لای هەموکەس دەیکەنەقاو. گەر هەر لەلای پێغەمبەرو کار بەدەستەکانی خۆیان بیانگوتایە، دەیانزانی راستەقینەکەی کامەیەو ئەوجۆرە دەنگوباسانە لەکوێوە سەریان هەڵداوە. ئەگەر چاکەو بەزەیی خواتان نەبوایە، - کەمتان نەبێ - دەبونە پەیرەوی شەیتان.

٨٤ تۆ لەسەرتە لەرای خودا بچیەخەزاو تۆ هەر ئەرکی خۆت لەسەرە. دنەو هانەی باوەڕدارەکانیش بدە، شایەت خودا لە بەدفەڕیو زەبروزەنگی خوانەناسان بوپارێزێ. خودا لەوان بەگورترو ئازاترەو لە بەلابەسەرهێنانیش لەوان بەدەستوبردترە.

٨٥ هەرکێ بێتە تکاکارو تکای بۆ کاری چاکە بێ، خۆیشی بەشی تێدا هەیە. هەر کەسێکیش تکا بۆ خراپە بکا، ئەویش بەشی لە خراپەکە پێدەگا. خودا لەسەرهەمو شتێ توانایە.

٨٦ هەرکەسێکی چاکو خۆشیتان لێدەکا، ئێوە چاکتر چاکو خۆشی دەگەل بکەن؛ یان وەکو ئەو پەرسفەکەی بدەنەوە. خوا بە هەموشت رادەگا.

٨٦- پەرسف: جواو، وەرام.

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ
وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾ ۞ فَمَا لَكُمۡ فِي ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
فِئَتَيۡنِ وَٱللَّهُ أَرۡكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهۡدُواْ مَنۡ
أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ﴿٨٨﴾ وَدُّواْ لَوۡ
تَكۡفُرُونَ كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءٗۖ فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ أَوۡلِيَآءَ
حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ
حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡۖ وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوۡ جَآءُوكُمۡ
حَصِرَتۡ صُدُورُهُمۡ أَن يُقَٰتِلُوكُمۡ أَوۡ يُقَٰتِلُواْ قَوۡمَهُمۡۚ وَلَوۡ شَآءَ
ٱللَّهُ لَسَلَّطَهُمۡ عَلَيۡكُمۡ فَلَقَٰتَلُوكُمۡۚ فَإِنِ ٱعۡتَزَلُوكُمۡ فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ
وَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سَبِيلٗا ﴿٩٠﴾
سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأۡمَنُوكُمۡ وَيَأۡمَنُواْ قَوۡمَهُمۡ كُلَّ
مَا رُدُّوٓاْ إِلَى ٱلۡفِتۡنَةِ أُرۡكِسُواْ فِيهَاۚ فَإِن لَّمۡ يَعۡتَزِلُوكُمۡ وَيُلۡقُوٓاْ إِلَيۡكُمُ
ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
ثَقِفۡتُمُوهُمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكُمۡ جَعَلۡنَا لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿٩١﴾

۸۷ غەیرەز خودا هیچ شت بۆ پەرستن نابێ. لە ڕۆژی هەستانەوەدا - کە هاتنی بێگومانە - لێکترو کۆدەکاتەوە. جا قسەی کێ لە قسەی خودا ڕاسترە؟

۸۸ ئێوە چیتانە دەربارەی ئەودوڕوانە، خۆتان کردۆتە دوۆتاقم؟ لەبەر کارێ کردویانە، بەراوەژۆی کردونەوەو[بە خوانەناسی داناون]. ئاخۆ ئێوە گەرەکتانە کەسێ خوا ڕێگەی لێ گوم کا، ببخەنەوە سەر ڕاستەڕێ؟ هەر کەسێکە خودا ڕێگەی لێی بگۆڕێ، تۆ ناتوانی ڕێگایەکی بۆپەیداکەی.

۸۹ ئەو دوۆڕوانە - هەر وەک خۆیان بێدینن - گەرەکیانە ئێوەش لە دینۆ وەرگێڕن؛ ئەوسا وەکۆیەکتان لێ بێ. جا تا ئەوان لەڕای خودا خۆیان دەربەدەرنەکەن و وەلتان نەیێنە خەزایە، ئێوە دۆستایەتیان مەکەن. ئەگەر ئەم کارەشیان نەکرد، ئێوە لە هەرکوێ تۆشیان بۆن، ڕێی هەڵاتنیان مەدەنێ و فەراقی ڕەشیان لێ ببڕن. دەگەڵ هیچ کامیش لەوانە دۆستایەتیتان هەر نەبێ و یارویاوەر لەنێویانا هەڵمەبژێرن؛

۹۰ مەگین ئەوانەی پەیمانیان دەگەڵ کەسانێکدا هەیە، کە ئەوانیش بۆنە هاو پەیمانی ئێوە؛ یان ئەوانەی لەناچاری هاتۆنە بەر داڵدەی ئێوەو لەوناوەدا دۆدڵ ماۆن کە بەگژ ئێوەدا بچن یا تۆشی خزم کوشتن بن. ئەگەر خودا مەیلی لێ با، هێندەی دەستەڵات پێدەدان کە بەگژتاندا بچنەوەو سەریش کەون. ئەگەر خۆیان لە ئێوە دوۆرخستۆتەوەو بەگژتاندا نەهاتۆن و دەیانەوێ شەڕتان لەناودا نەمێنێ، خودا ڕێگەی پێ نەداون کە ئێوە دەستیان بۆبەرن.

۹۱ دەگەڵ گرۆیکی تریشا ئێوە روبەڕو دەبن کە دەیانەوێ هەم لەئێوەو هەم لەخزم و کەس و کاریان ئارخەیان بن؛ هەروەختێکی ئەوان لێیان بگێڕنەوە، بێ سێ ودوکردن دەچنەناو خزمەکانیان. جائەوانە ئەگەر لێتان نەتەکنەوەو دەس لە بەدفەڕی هەڵنەگرن، لە هەرکوێ بەگیروهێنان بیانکوژن و مەهێڵن لەدەستۆ ڕاکەن. ئەوا ئێمە لەسەر ئەوان دەستەڵاتی تەواومان داوە بە ئێوە.

۸۹- فەراقی ڕەش لێ برین: بڕێتی لە کوشتن. ۹۰- داڵدە: پەنا. ۹۱- ئارخەیان: خاترجەم.

وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٍ أَن يَقۡتُلَ مُؤۡمِنًا إِلَّا خَطَـًٔاۚ وَمَن قَتَلَ
مُؤۡمِنًا خَطَـًٔا فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤۡمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ
أَهۡلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُواْۚ فَإِن كَانَ مِن قَوۡمٍ عَدُوٍّ لَّكُمۡ
وَهُوَ مُؤۡمِنٌ فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤۡمِنَةٍۖ وَإِن كَانَ
مِن قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ
إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ وَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤۡمِنَةٍۖ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ
فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ مُتَتَابِعَيۡنِ تَوۡبَةً مِّنَ ٱللَّهِۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقۡتُلۡ مُؤۡمِنًا
مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ
ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلَا تَقُولُواْ
لِمَنۡ أَلۡقَىٰٓ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَٰمَ لَسۡتَ مُؤۡمِنًا تَبۡتَغُونَ
عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌۚ
كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبۡلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ
فَتَبَيَّنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

۹۲ هیچ باوەڕدارێ بۆی نیە باوەڕدارێکی‌تر بکوژێ، جا مەگین بە هەڵە چۆبێ. هەر کەسێکیش باوەڕدارەو، باوەڕداری بە هەڵە بەدەست کوژراوە، دەبێ لەبری ئەو کوشتنە کۆیلەیەکی خاوەن باوەڕ ئازاردبکاو خوێنباییشی بدا بە کەس و کارەکەی. جا مەگین پیاوەتی بکەن‌و پێی ببەخشن. ئەگەر کوشتە باوەڕدارەو سەربە هۆزی دوژمنتانە، ئەوی بەدەستی کوژراوە لەسەریەتی کۆیلەیەکی باوەڕدار ئازادبکات‌و[لە خوێنبایی وازبهێنن]. ئەگەر کوشتە لە هۆزێکی خوانەناسەو دەگەڵ ئێوەدا سوێندخۆرن، دەبێ خوێنباییەکەی بدرێ‌و بەندەیەکی باوەڕداریش ئازادبکا. ئەوکەسێکی ئەوکارەی لەدەس قەومیوەو ناتوانێ بەندە ئازادکا، لەسەریەتی دومانگی ڕەبەق لەسەریەک بەڕۆژوبێ. هەتا خودا پەژیوانی لێ قبولکا. خودا زانای لەکارزانە.

۹۳ هەرکەسێکیش هەر لەئانقەست خاوەن باوەڕێک بکوژێ، لەبری ئەوە تاهەتایە هەر لەناو جەحەندەم دایەو خودا لێی بەڕکداچوەو وەبەر نەحلەتی خستوەو ئازاردانێکی دژواری بۆ داناوە.

۹۴ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە وەختێ بۆ خەزا بەڕێدا دەڕۆن، هەموشتێک لێکدەنەوە. نەکەن لەبەر ژیانی دنیا، بەوەی کە فەرمانبەری خۆی دەربڕیوە، بێژن: تۆ خاوەن باوەڕنیت. ئێوە ئەگەر ماڵی دنیاتان گەرەکە، دەسکەوتی زۆر وا لای خودا. ئێوەش بەرێ هەر وابۆن‌و باوەڕیتان بەخوانەبو؛ خودا ئێوەی بە بەزەیی خۆی خوێندەوە. سا بەوردی لەکاری خۆ خوردبنەوە؛ خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۹۲- کۆیلە: عەبد، بەردە.   ڕەبەق: تەواوو بێ کەمایەسی.

لَّا يَسۡتَوِي ٱلۡقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ غَيۡرُ أُوْلِي ٱلضَّرَرِ وَٱلۡمُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلۡمُجَٰهِدِينَ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ عَلَى ٱلۡقَٰعِدِينَ دَرَجَةٗۚ وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلۡمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلۡقَٰعِدِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٖ مِّنۡهُ وَمَغۡفِرَةٗ وَرَحۡمَةٗۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمۡۖ قَالُواْ كُنَّا مُسۡتَضۡعَفِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ قَالُوٓاْ أَلَمۡ تَكُنۡ أَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٗ فَتُهَاجِرُواْ فِيهَاۚ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ لَا يَسۡتَطِيعُونَ حِيلَةٗ وَلَا يَهۡتَدُونَ سَبِيلٗا ﴿٩٨﴾ فَأُوْلَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعۡفُوَ عَنۡهُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورٗا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن يُهَاجِرۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُرَٰغَمٗا كَثِيرٗا وَسَعَةٗۚ وَمَن يَخۡرُجۡ مِنۢ بَيۡتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدۡرِكۡهُ ٱلۡمَوۡتُ فَقَدۡ وَقَعَ أَجۡرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَقۡصُرُواْ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنۡ خِفۡتُمۡ أَن يَفۡتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْۚ إِنَّ ٱلۡكَٰفِرِينَ كَانُواْ لَكُمۡ عَدُوّٗا مُّبِينٗا ﴿١٠١﴾

۹۵ ئەوبڕوادارانەی کە هەر لە ماڵی خۆیان دەمێنن - جیا لەوانەی نوقوستانن - دەگەڵ ئەوانەی دەچنەجەنگ لەڕای خوداو ماڵ و گیانیان لەڕیی ئەودا بەخت دەکەن، وەکۆیەک نین. خودا خەزاکارانی بەرامبەر بە خانەنشینان - بە پلەیەک - سەرخستوە. خوا بەڵێنی بە هەمولایەکیان داوە کە چاکەیان دەگەڵ دەکا؛ بەڵام ئەوی لە مەیدانی خەزادابن، لەچاو خانەنشینەکان پاداشێکی هەرەمەزنیان دەداتێ؛

۹۶ پلەوپایەگەلێکی زۆر- لەلای خواوە- هاوڕێ دەگەڵ لێخۆشبونو میهرەوانی. خوا بەخشندەو دلۆڤانە.

۹۷ ئەوکەسانەی هەر لەجێی خۆیان مانەوەو ئەو غەدرەیان لەخۆیان کرد، کاتێ فریشتەی گیانکێشان پێان دەڵێ: ئێوە لە چبارێکدا بۆن؟ دەڵێن ئێمە لە زەمیندا هێزو وزەلێگیراو بوین .پێان دەڵێن :مەگەر سەرزەوینی خودا هەراو نەبۆ تا لە زێدی خو کۆچکەن و بڕۆنە جێگایەکی تر؟ ئەمانە دۆزەهـ دەبێتە ئەنوایان و دواڕۆژی خراپیان هەس.

۹۸ جا مەگین ئەو مێرو ژن و زارۆ هێزلێگیراوانەی هیچ دەرەتانیان نەبۆبێ و بە ڕێگەشیان نەزانیبێ؛

۹۹ هیچ دۆرنیە خودا ئەمانە ببەخشێ. خودا چاوپۆشی لەلایەو بەخشندەیە.

۱۰۰ هەرکەسێکی لەڕای خودا لەماڵی خۆی هەڵوەدابێ، لەم زەمینە گەلێ شوێنێ حاوانەوەو فەرحانی بۆپەیدادەبێ. هەرکەسێکیش لە زێدی خۆی د ەربکەوێ و لەڕێی خوداو پێغەمبەری خودادا دەربەدەربوبێ و لە ئاوارەییدا بمرێ، خودا بۆخۆی دەستەبەری پاداشیەتی و خوا لە گوناهان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۱۰۱ ئەر چۆنە سەفەرو ترسان لەوە کە خوانەناسەکان تۆشی تەشقەڵەتان بکەن، هیچ گوناهێکۆ ناگاتێ نمێژتان هەڵبقرچێنن. بەڕاستی خوانەناسەکان بەئاشکرا دوژمنتانن.

۹۵-نوقوستان: نوقسان، نوخسان.

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ
مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟
مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟
فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ
عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ
أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ
وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾
فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ
جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ
كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟
فِى ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ ۖ إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا
تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ
ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

۱۰۲ ئەگەر ئەتۆش دەگەڵیان[دەسەفەردابوی] بۆخۆت نوێژت بۆ دابەستن، با هێندێکیان بەچەکەوە نوێژ لەدوای تۆوە دابەستن؛ ئەگەر لەسوژدەبۆنەوە بچنەدواوەو لەپشتەوە بۆپارێزن. ئەمجار ئەوانەی لەنوێژدا بەشدارنەبۆن ، بێنەپێش و نوێژێ دەگەڵ تۆ دابەستن و لەسەر هۆش بن لەچەکەکان و لەخۆیان. خوانەناسان بەئارەزۆن ئێوە ئاگاو لە چەک و ئەسبابتان ببرێ و لەپڕ پەلامارتان بدەن. ئەگەر باران تۆشی سەغڵەتیتان دەکا، یان نەخۆشن، ئەگەر چەکەکانۆ دانێن هیچ گوناهێکو ناگاتێ؛ بەڵام هەر دەبێ وشیاربن. دیارە خودا بۆ ئەوانەی دین دوژمنن، ئازاردانێ ئابرۆبەرەی سازکردوە.

۱۰۳ هەرگا لە نوێژێ بۆنەوە، بەپێوەو بەدانیشتن و کە لەسەر لایەک ڕادەکشێن، یادی خوداو لەبیرنەچێ. لەوەختی خاترجەمیش دا- کە هیچ ترشتان نەماوە - بەئاسایی نوێژەکانی خۆتان بکەن. نوێژ لەسەر خاوەن باوەڕان نوسراوێکە، وەختی بۆ دیاری کراوە.

۱۰۴- لە دانەپەی دوژمنا هیچ سستی مەکەن. ئەگەر ئێوە لەوان تۆشی ئازار دەبن، ئەوانیش - هەر وەکۆ ئێوە - لە ئێوە ئازاردەبینن. ئێوە هومیدو خودایە، ئەوان ئەمەشیان لانیە. خودا زانای لەکارزانە.

۱۰۵ ئەم قورعانەمان بۆ لای تۆ ناردۆتەخوار، کە هەرچی تێیدایە ڕاستە. سا تۆ بەهۆی ئەم قورعانە - وەک خودا ڕێی نیشان داوی - بە کاری مەردم ڕابگە، خۆشت مەکە بە لاگری گزیکاران.

۱۰۴-دانەپەی: وەدۆکەوتن.   ۱۰۵-گزیکار: فێڵباز، حیلەساز.

وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَٰدِلۡ
عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَثِيمٗا ﴿١٠٧﴾ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ
مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ جَٰدَلۡتُمۡ
عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعۡمَلۡ
سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا
رَّحِيمٗا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً أَوۡ إِثۡمٗا
ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ﴿١١٢﴾ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ أَن
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن
شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ﴿١١٣﴾

١٠٦ لەبەر خودا بپاڕێوە کە لێت خۆش بێ، خودا لە گوناە دەبوۆرێ و دلۆڤانە.
١٠٧ گێرەو کێشە لەسەر ئەو کەسانە مەکە کە دەگەڵ خۆیان غەیانن. خوا حەزناکا لەوکەسانەی زۆر غەیان و گوناهبارن.
١٠٨ شت لە خەڵک دەشارنەوە، خۆ ناتوانن لە خودا هیچ بشێرنەوە؛ خوداش دەگەڵیانە کاتێ کە شەوانە قسەگەلێ دەکەن کە پێ قادێ نیە. هەرکارێکی ئەوان دەیکەن، دیارە خودا ئاگای لێیە.
١٠٩ وا گریمان تا لەسەر دنیا ژیاون، توانیت لاگیریان لێ بکەی و لەسەر ئەوانە بەجواب بی؛ ئەدی کێ لە ڕۆژی سەڵا توانای هەیە - کە لە بەرانبەر خوداوە - لەسەر ئەوان بکاتەوە، یان کێ هەیە کارەکەیان وەستۆبگرێ؟
١١٠ هەرکەسێکیش کارێکی نالەبار بکا، یان غەدرێکی لە خۆی بکا، پاشان لە خودا بخوازێ کە بیبەخشێ، دەبینێ کە خوا لێی بوۆرو دلۆڤانە.
١١١ هەرکەس هەرگوناحێ بکا، گوناهەکەی زیان بە خۆی دەگەیێنێ و خودا زانای لە کارزانە.
١١٢ هەرکێ بەهەڵە یان بەقەست، تاوانێکی لێ ڕوۆبداو بیخاتە سەر بێگوناهێک، ئاشکرایە باری تاوانی، بوختانی لەسەرشانە.
١١٣ ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا دەهانای تۆ نەهاتایە، هێندێ لەوان قورمی خۆیان خۆش کردبو ڕێت لێ ونکەن. هەر خۆیانن کە ڕێگە لە خۆگوم دەکەن؛ ئەوۆ ناتانن هیچ زیانێک لەتۆ بدەن. خوا کتێبی بۆ ناردوی و لە کارزانینی فێرکردوی؛ زۆرشتی وای فێری تۆکرد کە تۆ پێشوۆ نەتدەزانین. چاکەی زۆر هێژاو گرینگت لەخواوە دەگەڵ کراوە.

١٠٧-غەیان: خاێن، غاین. ١٠٨-قادێ: رازی. ١١٣-قورمخۆش‌کردن: تەماتێکردن.

۞ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَىٰهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَٰحٍ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَٰنًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ ٱللَّهُ ۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَءَامُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَءَامُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيًّا مِّن دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

۱۱۴ زوربەی سرتەو چپەکەیان بەهرەی نیە، جا مەگین باسی خێراتو کاری ڕەواو پێک هێنانەوەی مەردم بێ. هەرکەس مەحزی ڕەزای خودا چپەبکا، لەدواڕۆژدا پاداشی گەورەی دەدەینێ.

۱۱۵ هەرکەسێکی لەپاش راستی بۆدەرکەوتن و شارەزابۆنی لەم دینە، پێچەوانەی پێغەمبەر بجوڵێتەوەو رچەیەک بگرێتەبەرێ کە ڕێی باوەڕداران نیە، ئێمە بەو ڕێیەیدا دەبەین کە خۆی هەڵی بژاردوە؛ تا دەیخەینە جەهەندەمو دواڕۆژی زۆر ناخۆش دەبێ.

۱۱۶ خودا لەوانە نابۆرێ کە شەریکی بۆ بناسن. لەوە پێوە لە هەر کەسێ بۆخۆی حەزکا، عافوی دەکا. هەرکەسێکی شەریک بۆ خودا دابنێ لەڕادەبەدەر گومڕایە.

۱۱۷ ئەوانە لەجیاتی خودا هانا دەبەنە بەر بەردو کرەکی وا کە زوربەیان ناوی مێوینەیان هەیەو دیارە هاوار دەبەنە بەر ئەوشەیتانەی کە سەربزێوی کردوەو دەرکراوە؛

۱۱۸ خوا بەنەحلەتی کردوەو ئەویش لەجوابا گوتۆیە: شەرتە لە عەبدەکانی تۆ بەشێک بۆخۆم گل دەمەوە؛

۱۱۹ دیاریشە لە ڕاستەڕێیان دەردەخەمو دڵیان پڕدەکەم لە ئاواتو بۆخۆم فەرمانیان پێدەدەم گوێچکەی وڵساتیان دادڕن و فەرمانیشیان بۆ دەردەخەم تەرحو بیچمی ئەوشتانەی خوا کردۆیە، تێکی بدەنو بیگۆڕن. جا هەر کەسێ خودای نەوێو دەگەڵ شەیتان ببێتەدۆست، دیارە چەند زیانمەند دەبێ.

۱۲۰ بەڵێ بەڵێنیان پێدەداو دەیانخاتە سەر ئارەزۆ. ئەو بەڵێنی کە شەیتان بەوانی دەدا، فریو نەبێ چیتر نیە.

۱۲۱ جێی ئەوانە جەحەندەمەو دەرەتانی تریان نیە.

۱۱۷- کرەک: بێ جوڵە، نەجۆڵ. سەربزێو: یاخی، عەشقی.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَتِ سَنُدْخِلُهُمْ
جَنَّتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ
اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ
وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَبِ مَن يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ
وَلَا يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَن
يَعْمَلْ مِنَ الصَّلِحَتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ
أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ
مِلَّةَ إِبْرَهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا
فِي السَّمَوَتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ
فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَبِ فِي يَتَمَى النِّسَاءِ
الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَن تَقُومُوا لِلْيَتَمَى
بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

١٢٢ ئەوانە کە بەبڕوان و ئاکارچاکن، دەیانبەینە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر تیادەبن. دیارە وادەی خودا هەقەو کێ لە خودا راسگۆترە؟

١٢٣ نە بە ئاواتی ئێوەیەو نە بە هەواو ئارەزوی ئەوکەسانەیە بە ئەهلی کتێب حەسێبن. هەرمرۆیەک کارێکی نالەبار بکا، بەوکارەی خۆی جزیا دەدرێ و جیا لەخوا هیچ کەسی بۆ پەیدانابێ دۆستی بێ و دەهاواری بێ.

١٢٤ هەرمرۆیەک - نێربێ یان مێ - هەر هێندە خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بێ، دەچنە بەهەشتەوەو بە ئەندازەی تڵیشی وردیلەی ناوکەخورمایەش ناهەقیان لێ ناکرێ.

١٢٥ چ دیندارێک دینی لەوکەسە چاترە کە خۆی بە خوا سپاردوەو چاکەکارەو کەتوتە شوێنی ئایینی ئیبراهیمی لە ناڕەوا لادەرو بەرەو هەق هاتوٚ؟ ئەو ئیبراهیمەی کە خودا ببوەدۆستی.

١٢٦ هەرشتێک لەئاسمانان و زەمیندایە، هی خودایەو هەر خودایە لە هەمۆشت ئاگادارە.

١٢٧ دەربارەی ژنەکانەوە لێت دەپرسن؛ بێژە: بەهۆی ئەم کتێبە - کە بۆتان دەخوێنرێتەوە - خودا جوابی ئەوپرسیارەو دەداتەوە. ئەو کیژانەی کە بەهەتیوی ماونەوەو ئەوماڵەی کە دەیانکەوێ، نایاندەنێ و گەرەکتانە لەخۆتانیان مارەبکەن، هەروەها ئەو منالانەی زەبۆن و بێ دەرەتانن، لە سەرتانە دەگەڵ هەمۆهەتیوان دا بەیەکسانی ڕەفتارکەن و ئێوە هەرکارێ چاک بکەن، لێتان ڕۆن بێ کە خودا لێی ئاگادارە.

وَإِنِ ٱمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنۢ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَآ أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۚ وَٱلصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ
ٱلْأَنفُسُ ٱلشُّحَّ ۚ وَإِن تُحْسِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسْتَطِيعُوٓا۟ أَن تَعْدِلُوا۟
بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا۟ كُلَّ ٱلْمَيْلِ
فَتَذَرُوهَا كَٱلْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِن تُصْلِحُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ ٱللَّهُ كُلًّا
مِّن سَعَتِهِۦ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾
وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾
إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأْتِ بِـَٔاخَرِينَ ۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ
ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

۱۲۸ ئەگەر ژنێک هەستی بەوە کرد مێردەکەی ئەشقی بوە یا نە روی لێ وەردەگێڕێ، قەیدێ ناکا هەولی لەهەڤهاتن بدەن؛ ئاشتبۆنەوە لەو دڕدۆنگیە باشترە. خۆشەویستی مالی دنیاش لەلای هەمۆکەسێ هەیە. جا ئەگەر چاکەی بکەن و خۆ لە هەڵە بپارێزن، خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۱۲۹ ئێوە هەرچەند هەولیش بدەن، قەت ناتوانن دەگەڵ ژنانی خۆتاندا بێ جیاوازی ڕەفتاربکەن. سا ئەوەندە لەخۆیان دۆر مەخەنەوە کە بیانکەنە هەڵپەساردەو تەخسیریان کەن. ئەگەر دەگەڵیان پێک بێن و خۆ لە گونا بپارێزن، خودا بۆردنی لەلایەو دلۆڤانە.

۱۳۰ خۆ ئەگەر هەر بەیەکجاریش دەس لێک بەردەن، خودا فەرحانی لەلایەو هەردوکیان بێ نیازدەکاو بەزەیی خودا هەراوەو هەر بۆخۆشی لەکارزانە.

۱۳۱ بۆ خودایە هەرشتێک لەعاسمانان و زەمیندایە. ئەو کەسانەی لەپێشوودا کتێبی ئێمەیان بۆهات، ئێوەشمان ڕاسپاردوە کە دەبێ لە خوا بترسن. خۆ ئەگەر حاشاشی لێ بکەن، دیسان هەرچی کە لەناو ئاسمانان و زەمیندایە بۆ خودایەو خوا هەمیشە هەر لە گش کەس بێ نیازەو هەر دەبێ پەسندی بدرێ.

۱۳۲ ئارێ هەرچی کە لەناو عاسمانەکان و زەویدایە، سەربەخوایە. هەر خودا کارسازبێ بەسە.

۱۳۳ ئەی مەردم! ئەگەر خوا حەزکا، گشتۆ تەرت وتونا دەکاو غەیری ئێوە لە جێگەو دادەمەزرێنێ و خودا ئەوکارەی لەدەس دێ.

۱۳۴ کێ لە ئێوە گەرەکیەتی لە دنیا خۆشی ڕابوێرێ، با تێ بگا کە خۆشی دنیاو قیامەتیش وا لای خوداو خوداش بیسەرو بینەرە.

۱۲۸-لەهەڤهاتن: پێک هاتن. دڕدۆنگ: دۆدڵ. ۱۲۹-هەڵپەسارده: بێکارکراوی بەئەمانەتی. تەخسیر: ژنێ کە مێردەکەی سەرجێی ناکا.

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَاۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُواْۚ وَإِن تَلْوُۥٓاْ أَوْ تُعْرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزْدَادُواْ كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًۢا ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَۚ أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلْعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلْكِتَٰبِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦٓۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْۗ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْكَٰفِرِينَ فِى جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

۱۳۵ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەیەکسانی وبێ جیاوازی [بەکاری مەردم رابگەن] و بۆخوداش شایەتی بدەن؛ هەرچەندە شایەتی دانۆ بەزیانی خۆتان و دایک و بابتان و خزمانیشۆ بێ. [ئەرشایەتی بۆدراوان] دارابن یاخۆ هەژاربن، خوا بۆ ئەوان دڵسۆزترە؛ مەکەونە شوێن ئارەزوتان، نەوا لەڕێگە لا بدەن. ئەگەر زمان بخەنەلا، یا خۆتان لە شایەتی دان بدزنەوە، لە هەرکارێ ئێوە دەیکەن، خوا هەمیشە ئاگادارە.

۱۳۶ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! وێڕای ئەوەی بڕواتان بە خوا هێناوە، ئەشێ بڕواو بە پێغەمبەرەکەی هەبێ و بڕواو بەو قورعانە هەبێ بۆ پێغەمبەری ناردوەو بڕواتان بەو کتێبەش بێ کە بەرلە قورئان ناردۆیە. هەرکەسێکیش لە خوداو فرشتەکانی و کتێبانی و پێغەمبەرەکانی خوداو ڕۆژی سەلا حاشابکا، لەڕادەبەدەر گومڕایە.

۱۳۷ ئەو کەسانەی هەوەڵجار بڕوایان هێناو پاشان پەشیمان بۆنەوە؛ دۆبارەبڕوایان هێناو بەشوێنیا حاشایان لێکرد، ئەوسا خودانەناسیان پتەوتربو، هەرگیز خودا نایانبەخشێ و ڕێگایەکیان نیشان نادا.

۱۳۸ مزگێنی بە بە دۆڕازان کە ئازارێکی زۆربەژان والەڕێیان.

۱۳۹ ئەوکەسانەی دەبنە دۆستی خوانەناسان و لە کۆمەڵ باوەڕداران دەتەکنەوە، ئاخۆ بەتەمان کە لای وان قەدرو حورمەتیان دەس کەوێ؟ با بزانن کە قەدرو ڕێز هەر لای خوا هەیەو هیچی تر.

۱۴۰ لەم قورعانا بەئێوەی ڕاگەیاندوە: هەرگایەکی پێتان زانی کەسانێک هەن لەوەختی قورئان خوێندنا دەس دەکەن بە گاڵتەو گەپ و بە درۆی هەڵبەستەی دەزانن، ئێوە نابێ - هەتا ئەوباسە نەگۆڕن - لەگەڵیاندا دابنیشن؛ دەنا ئێوەش ئەوسا وەکۆ ئەوان دەبن. دیارە خودا گش ئەوکەسانەی دوڕۆبن، وێڕای گەلی خوانەناسان لە دۆژەهـ کۆدەکاتەوە.

ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓا۟ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَـٰفِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوٓا۟ أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُم مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۗ وَلَن يَجْعَلَ ٱللَّهُ لِلْكَـٰفِرِينَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ يُخَـٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَـٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓا۟ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُوا۟ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَـٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَـٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْكَـٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَـٰنًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَٱعْتَصَمُوا۟ بِٱللَّهِ وَأَخْلَصُوا۟ دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَّا يَفْعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنتُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

۱۲۱ ئەوانە لێتان دەخەفتێن؛ سا هەرگا خوا ئێوەی سەرخست، ئێژن: ئێمەش هەر دەگەڵ ئێوەدا نەبوین؟ خۆ ئەگەر خوانەناسانیش لە بەشێکدا باوخۆشتربۆن، پێان ئێژن: هونەر هونەری ئێمە بو؛ ئێمە بەدڵ دەگەڵتان بوین؛ ئێمە نەنهێشت باوەڕداران بتان گەنێ و دەرۆستۆبێن. خودا دوایی و ڕۆژی سەلا بە کارو بارتان ڕادەگا. خودا هەرگیز هیچ ڕێگایەک نادا بە خودانەناسان کە دژی باوەڕداران بێ.

۱۲۲ بەدڵ دەغەلانی دوڕۆ دەیانەوێ خوا فریودەن، کەچی خوا دەیانخەڵەتێ. ئەگەر دەچن نوێژ دابەستن، بە تەوەزەلی هەڵدەستن؛ ڕۆبینی لە خەڵک دەکەن؛ کەمیان نەبێ کەمتر ناوی خوداش دێنن؛

۱۲۳ وازوازین لەم نێوانەدا؛ دۆدڵن بچنە لای ئەمان، یان خۆبدەنە لای ئەوان. کەسێ خوا ڕێی لێ بگۆڕێ، تۆ ناتوانی هیچ ڕێگەیەکی نیشان دەی.

۱۲۴ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەدەر لە خاوەن‌باوەڕان مەبنە دۆستی خوانەناسان. ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ بەڵگەیەکی بەئاشکرای دژی خۆتان بدەن بە خوا؟!

۱۲۵ دیارە ئەو کەسانەی دوڕۆن، وان لە قاتی هەرەبەرەژێری دۆژەهـ. تۆ ناتوانی یاریدەریان بۆ پەیداکەی.

۱۲۶ مەگین ئەوکەسانەی دوڕۆن، دەست لە دوڕۆیی هەڵگرن و تەواو پەشیمان ببنەوەو ڕێگەی چاکە بگرنەبەرو خۆیان بە خودا بسپێرن و بە دڵی پاک ببنە دینداری بەڕاستی. ئەوسا ئەویش وێڕای باوەڕداران دەبن و لە دوارۆژدا خودا بە باوەڕدارەکان پاداشی زۆر گرینگ دەدا.

۱۲۷ ئەگەر ئێوە بڕواتان بە خودا هەبێ و چاکەی ئەوتان دەچاودابێ، خوا چکاری بە ئازاری ئێوە داوە؟ خودا سوپاسی پێ‌زانان قبوڵ دەکاو لە هەمۆشت ئاگادارە.

۱۴۱-دەخەفتان بۆن: چاوەنۆڕی دەرفەت بۆن. **۱۴۳-وازوازی:** سەرسەری، کەسێ کە هەرکاتە لەسەر خەیاڵێکە. **۱۴۵-قات:** نهۆم.

۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلۡجَهۡرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ إِلَّا مَن ظُلِمَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبۡدُواْ خَيۡرًا أَوۡ تُخۡفُوهُ أَوۡ تَعۡفُواْ عَن سُوٓءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَلَمۡ يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ أُوْلَٰٓئِكَ سَوۡفَ يُؤۡتِيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٥٢﴾ يَسۡـَٔلُكَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيۡهِمۡ كِتَٰبٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ فَقَدۡ سَأَلُواْ مُوسَىٰٓ أَكۡبَرَ مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓاْ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهۡرَةٗ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلۡمِهِمۡۚ ثُمَّ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَعَفَوۡنَا عَن ذَٰلِكَۚ وَءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَهُمُ ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمۡ وَقُلۡنَا لَهُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُلۡنَا لَهُمۡ لَا تَعۡدُواْ فِي ٱلسَّبۡتِ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ﴿١٥٤﴾

۱۴۸ خودا پێ خۆش نیە هیچ کەس بەدەنگی بەرز قسەی ناحەز بدرکێنێ؛ مەگین غەدری لێکرابێ. خودا بیسەرو زانایە.

۱۴۹ ئەگەر ئێوە چاکەبکەن - ئەوچاکەیەو ئاشکرابێ یان نهێنی - یان لە کارێکی نالەبار چاوبپۆشن، خوا هەمیشە توانایە بۆ عافوکردن.

۱۵۰ ئەو کەسانەی دڵیان دژی خواو پێغەمبەرەکانیەتیو دیارە دەیانەوێ لە نێوان خواو پێغەمبەرەکانی فەرقێ دانێن، ئێژن: ئێمە باوەڕ بە هێندێکیان دەکەین، هێندێکیشیان بە جێگەی باوەڕ نازانین؛ گەرەکیانە لەم نێوانە ڕێگەیەک بۆخۆ پەیداکەن.

۱۵۱ بەڕاستی کە ئەمانە خودانەناسنو ئێمە بۆ ئەو خوانەناسانە ئازاری ئابڕوبەرەمان ئامادەس.

۱۵۲ ئەوانەش کە باوەڕیان هەس بە خواو پێغەمبەرەکانیو لەناویانا فەرقو جیاوازی دانانێن، لەدوارۆژا خودا پاداشیان دەداتێو لە گوناهانیان دەبۆرێو دلۆڤانە.

۱۵۳ ئەوانەی ئەهلی کتێبن، لێت دەخوازن کتێبێکیان[بەتایبەتی] لە ئاسمانەوە بۆ بێنی. هەر ئەوانە ئەوی لە مۆسایان دەویست، زۆر لەم کارەش گرینگتر بۆ. گوتیان: خوامان بە ئاشکرا پێ نیشان دە! لە سزای ئەم بەدفەڕیەدا بەر هەورەتریشقە کەوتن. جارێکیتر - پاش دیتنی گەلێک بەڵگەی بەئاشکرا - چۆن بۆنە گوێرەکە پەرست. چاوپۆشیمان لەوەشیان کرد؛ بەڵگەی دەستەڵاتداریمان دا بە مۆسا.

۱۵۴ بەهۆی پەیمانێ کە دایان، چیای تۆرن لەسەروان لە بەرزی ڕاگرت؛ پێمان وتن: بەسوژدەوە لەودەرکەوە بچنەژۆرێو پێشمان وتن: نابێ لە ڕۆژی شەممەدا دەستدرێژیۆ لێ ڕۆبدا؛ پەیمانێکی پتەویشمان لێی ستاندن.

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ
بُهْتَٰنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ
رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ
بِٱلْبَٰطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ
ٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ وَٱلْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ
أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۚ وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أُو۟لَٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

۱۵۵ ئەوسا لەسەر پەیمان شکاندنیان و خۆبواردنیان لە نیشانەکانی خواو هەر لەناهەق کوشتنی پێغەمبەرانیان و گوتنیان: «ئێمە دڵمان داخراوە»؛ [بەرنفرینی خۆمان خستن.] هەر خودا خۆی دڵی بەمۆر داخستبوْن. ئیتر بەشی کەمیان نەبێ، لە باوەڕهێنان بێبەشن.

۱۵۶ لەبەر لەڕێ خوا لادانو ئەو بوختانە گەورە بۆ مەریەمیان هەڵبەست؛

۱۵۷ لەبەر ئەوەش کە دەیانگوت: ئێمە عیسای کوڕی مەریەمن لەناوبرد - کە پێغەمبەری خودا بو - کەچی نە ئەوان کوشتیان، نە توانیان لەقەنارەی دەن؛ بەڵام سەریان لێ تێکچوْبو، نەیان ناسی و ئەو کەسانەی دەربارەی ئەم لەناو خۆدا کێشەیانە، لە ڕایەکەیان دوْدڵن لەوبارەوەو هەر پەیڕەوانی گومانن و بێگومان نەیان کوشتوە؛

۱۵۸ بەڵکو خوا بەرەوخۆی هەڵکێشایەوە. خوا هەمیشە خاوەنی دەستەڵات بوەو لەکارزانە.

۱۵۹ لەوانەی ئەهلی کتێبن، هەر کەسێکیان - بەرلە مەرگی - بڕوای بە عیسا دەهێنێ، دیارە [عیساش] ڕۆژی قیامەت دەبێتە شایەت لەسەریان.

۱۶۰ بەو ناهەقیەی کە لە جوْلەکان دەرکەوت و زۆرکەسیان لەرێگەی خودایە وەرگەڕان، لەو شتانەی بۆیان ڕەواکرابوْ، بێبەشمان کردن.

۱۶۱ هەروا بەهۆی سوْت خواردنیان، کە پێیان گوترابو: مەیخۆن و بەفیڕۆ دارایی مەردمیان دەخوارد؛ ئێمەش بۆ ئەو پێنەزانان و سپڵانە ئازارێکی گەلێ بەژانمان سازداوە.

۱۶۲ بەڵام زۆر زاناکانیان و بڕواداران - بەتایبەت ئەوکەسانە وا نوێژ بەباشی بە جێدێنن - هەروەها زەکات دەران و ئەوانەی کە بەخوداو بەڕۆژی سەلا خاوەنبڕوان و بەوەی بۆ تۆناردراوەتەخوارەوەو بەوەش واپێش تۆ ناردراوە، باوەڕیان هەس؛ بەئەوانە بەمزوانە پاداشێکی گرینگ دەدەین.

۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلٗا قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمٗا ﴿١٦٤﴾ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿١٦٥﴾ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ﴿١٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧٠﴾

۱۶۳ ئێمە فەرمانی خۆمانمان خستە دڵت، هەر وەک نوّح و پێغەمبەرانی دوای ویشمان وا تێگەیاند. خستیشمانە دڵی پاکی ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یەعقوب و نەوەکان و عیسا و ئەیوب و یونس و هارۆن و سولەیمان؛ زەبۆریشمان دا بە داوود.

۱۶۴ پێغەمبەرانی دیکەشمان بەرێ کردن؛ چ ئەوانەی کە دەپێشدا بۆن و چۆن و سەربهوردیانمان بۆ گوتوّی و چ ئەوانەی کە دەربارەیان نەمدواندوی. خوداش بۆخۆی - ڕاستەوخۆ - مۆسای دواندوە.

۱۶۵ گش لەگشتیان پێغەمبەری مژدەدەرو ترسێنەربۆن. هەتا لەپاش پێغەمبەران ئەوخەڵکە هیچ بەڵگەیەکیان لەلانەبێ بۆ لای خودا. خودا خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

۱۶۶ خودا بۆخۆی ئاگای لێیەو فرشتەکانیش هەمۆیان ئاگادارن، کە خودا بە زانستی خۆی ئەمەی بۆ تۆ ناردۆتەخوار. ئاگاداربۆنی خوا بەسە.

۱۶۷ ئەوانەی لە دین دەرچۆن و ڕێگەی خوداناسان دەبڕن، ڕێ لێ گوم بۆی لەڕادەبەدەر ئەوانن.

۱۶۸ ئەوانە لەڕێگەی خودا لایانداو ناهەقیان کرد؛ خودا نە لێیان خۆش دەبێ، نە ڕێگەیکیان نیشان دەدا؛

۱۶۹ مەگەر تەنیا ڕێی جەحەندەم، کە هەر تیا دەمێننەوەو ئەمەش لای خودا هاسانە.

۱۷۰ ئەی خەڵکینە! ئەم پێغەمبەرە بەرهەقەو لە لایەن پەروەرندەتانرا هاتۆە. دەسا باوەڕی پێبێنن قازانجتانە. ئەگەر لە قسەی خوداش دەرچن، باش بزانن هەرشتێک لە ئاسمانان و زەمیندایە، بۆ خودایەو خودا زانای لەکارزانە.

۱۶۴- سەربهورد: سەرگوروشتە، چیرۆکی رابوردە.

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ
عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ
ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ
وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسۡتَنكِفَ
ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ
وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ
إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ٱسۡتَنكَفُواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَلَا
يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٧٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ﴿١٧٤﴾
فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ
فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ﴿١٧٥﴾

۱۷۱ ئەی کەسانی ئەهلی کتێب! هەڵەڕۆیی لە دینی خۆتاندا مەکەن؛ جگە لە ڕاست دەربارەی خودا مەبێژن. ئاشکرایە کە مەسیحی کوڕی مریەم پێغەمبەری خودا بوە. خودا بە فەرمانی خۆیو هەر لە نەفەسی پیرۆزی خۆی هاویتیە ناو تۆلی مەریەم. دەسا ئێوە باوەڕتان بە خودا هەبێو بە پێغەمبەرانی ئەویش بڕوابێننو مەبێژن سێن. واز لەم قسانە بهێنن؛ کە بۆ ئێوە وا چاکترە. دیارە هەر خوایەکتان هەیەو ئەویش لەو تۆمەتە دوورە کە هیچ فرزەندێکی هەبێ. هەرچی لەناو ئاسمانانو زەمیندایە، هەر بۆ ئەوە. بۆ پێک هێنانی کاروبار هەر خۆی بەسە.

۱۷۲ مەسیح هەرگیز لەوە حاشای نەکردوە کە بەندەیەکی خودایە؛ فرشتانی نزیک بەخوداش، هەر وەتر. هەرکەسێکی بە کوێلایەتی خودا رازی نەبێتو بادی هەوایی بنوێنێ، هەربینا خوا هەمۆ لایەک لە لای خۆی کۆ دەکاتەوە.

۱۷۳ ئەوسا ئەوی خاوەن باوەڕو کارچاکن، سەرباری پاداشی خۆیان خودا پتر چاکەیان دەربارەدەکا. ئەو کەسانەش کە لە خودا لایانداوەو پیشەیان لوت بەرزی بوە، خودا تۆشی جەزرەبەی بەژانیان دەکاو لە خوا پێوە هیچ دۆستو هاریکارێکیان دەس ناکەوێ.

۱۷۴ ئەی خەڵکینە! لە پەروەرندەی ئێوەڕا بەڵگەیەکتان بۆهاتوەو ڕۆشنایییەکی ئاشکرامان بۆ ئێوە ناردۆتەخوارێ.

۱۷۵ جا ئەوانەی باوەڕیان بە خوا هێناوەو خۆیان هەر بەو سپاردوە، بە زوێکی زۆ دەیانخاتە بەر بەزەی خۆیو زیاتریش. دەشیانخاتە سەر ڕێگەی ڕاستی بەرەوخۆی.

۱۷۱- هاویتیە لە هاویشتن: خستن. ۱۷۲- هەروەتر: هەربەوجۆرە. کوێلایەتی: عەبدایەتی، بەندەگی.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي ٱلْكَلَٰلَةِ ۚ إِنِ ٱمْرُؤٌا۟ هَلَكَ لَيْسَ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَهُۥٓ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَتَا ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ ۚ وَإِن كَانُوٓا۟ إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۗ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿١٧٦﴾

سُورَةُ المَائِدَة

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَوْفُوا۟ بِٱلْعُقُودِ ۚ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَٰمِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّى ٱلصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُحِلُّوا۟ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ وَلَا ٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَلَا ٱلْهَدْىَ وَلَا ٱلْقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَٰنًا ۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَٱصْطَادُوا۟ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا۟ ۘ وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢﴾

١٧٦ لەمەڕ کەسێ کە باوک و فرزەندی نیەو دەمرێ، پرسیارت لێدەکەن؛ بێژە: خودا ئەو جوابەتان دەداتەوە: ئەگەر پیاوێ هیچ عەولادی نیەو دەمرێ و هەر تەنیا خۆشکێکی هەیە، نیوەی میراتەکەی دەبا. خۆ ئەگەر خوشکەکە بمرێ و هیچ فرزەندی لەپاش نەبێ، براکەی میراتێ دەبا. ئەگەر مردۆ پیاوێکەو دۆخوشکی لێمان، دۆبەش لە سێ بەشیان هەیە. ئەگەر چەندخوشک و چەندبرا لەپاش مردۆ بەجێ مابۆن و مردۆ فرزەندێکی نەبو، هەر نێرینەی دۆ ئەوەندەی مێوینە میراتێ دەگرێ. خوا بۆتان ڕۆن دەکاتەوە، نەوەکۆ لێتان تێک بچێ. خوا لە هەمۆشت زانایە.

مائیدە

ولەناو خودا کە دلەکو لوقانە

١ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! هەر بەڵێنێکی کە دەیدەن، پێکی بێنن. خواردنی گۆشتی وڵساتۆ بۆ ڕەوایە، مەگین ئەوەی کە پێتان ئێژن دەریاوێن. هەتا لەوەختی ئیحرامدان، ڕاوێ بە ڕەوا مەزانن. خودا چۆنی خۆی بیەوێ فەرمان دەدا.

٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو ڕێو شوێنەی خودا بۆ ئێوەی داناوە، کلامەبن. شەڕ لە حەرامەمانگاندا ڕەوانیە. هەر ئاژەڵێ ناوی قوربانی لەسەرە، یان قەلادەی لەملدا، دەستی بۆمەبەن. ئەو کەسانەش ئازارمەدەن کە بەتەمان لە ماڵی خوا ڕۆزیو ڕەزای خوا دەس بخەن. هەرگا لە ئیحرام دەرکەوتن، ڕاوکردنۆ بۆ ڕەوایە. رکی کۆنیش هەڵتان نەنێ، کە نەیانهێشت بە زیارەتی کابەی ماڵی خودا بگەن. لەسەر چاکەو پارێزگاری یارمەتی یەکتری بدەن؛ نەک لەسەر تاوان و غەدر. ئەشێ لە خودا بترسن، چونکە خودا نافەرمانان زۆر بەتوندی تەمێ دەکا.

١-وڵسات: ئاژەڵ.	دەریاوێن لە هاویتن: هاویشتن، فڕێدان.

حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحۡمُ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ
بِهِۦ وَٱلۡمُنۡخَنِقَةُ وَٱلۡمَوۡقُوذَةُ وَٱلۡمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ
ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيۡتُمۡ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسۡتَقۡسِمُواْ
بِٱلۡأَزۡلَٰمِۚ ذَٰلِكُمۡ فِسۡقٌۗ ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمۡ
فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِۚ ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ
عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ فِي
مَخۡمَصَةٍ غَيۡرَ مُتَجَانِفٖ لِّإِثۡمٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣
يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمۡۖ قُلۡ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ وَمَا عَلَّمۡتُم
مِّنَ ٱلۡجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُۖ فَكُلُواْ مِمَّآ أَمۡسَكۡنَ
عَلَيۡكُمۡ وَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ
٤ ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ
لَّكُمۡ وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ
مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٥

٣ لەسەرتان حەرام کراوە مردارو خوێن و گۆشتی بەرازو هەرئاژەڵێ کە لەوەختی سەرژێ کردندا ناوی غەیرەز خوای لێ بێنن و خەندقاوو بە لێدانێ تۆپێنراوو هەڵدێراوو بەشەقۆن تێهەڵدراوو هەرچی لاوڕ دڕیویەتی، مەگین بەرلە گیان دەرچۆنی فریای کەون و هەر چی لەسەر کێلەکەبەرداندا دادەنرێ و سەرژێ دەکرێ و هەرچی لە سەر قوماری تیر دابەش دەکرێ؛ کە هەرچی ئەمانەبکا، نافەرمانی خودا دەکا. ئەوا ئەمڕو ئەوانەی خوداناناسن لە زیان گەیاندن بەدینەکەی ئێوە، ناهومێد بۆگن؛ لە خۆم بترسن نەک لەوان. وا لەمڕۆوە دینەکەتانم تەواوکردو بەبێ کورتی و کەمایەسی چاکەم دەربارەی ئێوە کرد؛ ئیسلامیشم بۆ دینی ئێوە هەڵبژارد. کێش لەبرسان چاری نەبێ و نەیەوێ تۆشی گوناح بێ، ئەوسا خودا خەتاپۆشەو دلۆڤانە.

٤ لێت دەپرسن: کامەیە ڕەوایە بۆیان. بێژە: هەرشتێ کە پاکەو هەرنچیرێ کە جانەوەری ڕاوکەرتان - کە فێری ڕاوتان کردبێ وەک لەخوداوە فێری بۆن - بۆتان بگرن؛ لە گۆشتەکەیان بخۆن و ناوی خودای لەسەر بێنن و ترستان لە خودا هەبێ. خوا بەپەلە بەکاروباران ڕادەگا.

٥ وا لەمڕۆڕا هەموشتێکی خاوێنتان بۆ ڕەوایە ئەوشتانەش کەوا ئەهلی کتێب دەیخۆن پێورەوایە. هەر وەک خواردەمەنی ئێوەش بۆ ئەهلی کتێب ڕەوایە. ژنانی خاوەن باوەڕو ئازادو داوێنپاکیشتان بۆ ڕەوایەو ئەوژنە داوێنپاکانەش کە بەرلەئێوە کتێبیان پێدراوە؛ بەومەرجە کە مارەییەکانیان بدەنێ. خۆشتان دەبێ داوێنپاکبن نەداوێنپیس. دۆستی مێوینەشتان لەژێرەوەنەبێ. هەر کەش لەباوەڕی هێنان حاشابکا، کردەوەی بەفیرۆچوەو ڕۆژی سەلاش یەکێکە لە زیانباران.

٣-لاوڕ: جانەوەری کێوی. سەرژێکردن: سەربڕین. خەندقاو: خنکاو. شەقۆن: شاخ‌لێدانی حەیوان.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ
وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ
وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ
أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا
فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ
وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٦﴾
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم
بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ
شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ
أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٩﴾

٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر دێنە سەر ئەوبڕیارەی نوێژ بکەن، دەم‌و چاوو دەستەکانۆ هەتا سەر ئانیشکان بشۆن؛ دەستۆ بەتەڕی بمالن بەسەرتانداو پاکانیشتان تاهەردو گوێزینگ بشۆرن. ئەگەر تۆشی لەش پیسی بۆن، خۆتان خاوێن بکەنەوە. ئەگەر نەخۆش یان ڕێبوار بۆن یان یەکێکتان لەسەر پێشاوێ دێتەوە یان دەگەڵ ژنان وێک کەوتن‌و دەستو بەئاو رانەگەیشت، بە تۆزی پاکی سەر زەوی دەم و چاوو دەستەکانی خۆو بهەنۆن. خوا نایەوێ بتانخاتە تەنگانەوە؛ بەلام گەرەکیە خاوێنتان بکاتەوەو بەتەواوی چاکەتان دەربارەبکا؛ بەشکۆ شوکرانە بژێرن.

٧ ئەوچاکەیە لەبیرمەکەن کە خوا دەربارەی کردۆن‌و ئەو پەیمانەتان لەبیربێ کە دەگەڵ خواتان بەستوەو گوتۆتانە: بیستمان‌و بەر فەرمانین. ترسیشتان هەر لە خودا بێ؛ دیارە خودا هەرچی بەناو دلیشودابێ دەیزانێ.

٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بۆ خوا ڕاست‌و بێ‌خەش بن‌و بەهەقانەت شایەتی دەن. دوژمنی‌و قینی دەستەیێک هەلتان‌نەنێ بە هەقانەت ڕەفتار نەکەن. بەیەکسانی‌و بێ‌جیاوازی لەگەڵ خەلکا ڕەفتارکردن دەبێتە هۆی پترنزیکەوە بۆن بە پارێزگاری. لە خواش ترسۆهەبێ چونکۆ لە هەرکارێ ئێوە دەیکەن ئاگادارە.

٩ ئەوکەسانەی باوەڕداروئاکارچاکن، خودابەلێنی پێداون کەلە گوناهیان دەبۆرێ‌وپاداشێکی زۆرگرینگیان پێ‌دەبەخشێ.

٦ـ گوێزینگ: گوێزک، قاپی پا.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَـٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوٓاْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ ۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَلَقَدْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ ٱثْنَىْ عَشَرَ نَقِيبًا ۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّى مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيْتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ وَءَامَنتُم بِرُسُلِى وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ لَعَنَّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَٰسِيَةً ۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ ۙ وَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱصْفَحْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

١٠ ئەوانەش کە بوُنە خودانەناس و نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی، گشتیان هەواڵی ئاگرن.

١١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەو چاکەیەو لەبیرنەچێ کە خودا دەرباری کردن، کە ئەوجارە کۆمەڵێک لە دوژمنانۆ گەرەکیان بۆ دەسدرێژیتان بۆبکەن، خودا وای کرد کە ئەوان دەستیان نەوگاتێ. سا هەر لە خوا ترسوٗهەبێ و ئەشێ هەرکەس باوەڕی بە خودا هەیە، خۆی هەر بە خودا بسپێرێ.

١٢ خوا دەگەڵ بەرەی ئیسرائیل پەیمانی بەست. هەر لەخۆیان دوازدە کەسمان بۆ کوێخایەتی هەڵبژاردو خوا گوتی: بەڕاستی من دەگەڵ ئێوەم. ئەگەر ئێوە لەسەر نوێژو زەکاتدان هەمیشە سوٗربن، بە پێغەمبەرەکانیشم باوەڕتان بێ و قەدریان لای ئێوە هەبێ و ماڵی خۆتان بە دەستەواو بدەن بە خوا، ئەوا منیش کارەنالەبارەکانتان پاک و خاوێن دەکەمەوەو دەتانبەمە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا. هەر کەسیشتان لەمەولا ڕێ خوانەناسی بگرێتەبەر [با بزانێ] کە لە ڕاستەڕێ لایداوە.

١٣ ئەوسا لەبەر پەیمانبەرپێدانیان، وەبەر نفرینی خۆمان خستن و ئەوەندەمان دڵڕەش کردن، قسەکانی ناوەرۆکی پەیمانیان لە جێی خۆ نەهێشت؛ خۆیان شتیان لەجێ داناو زۆر لەوانەی کە فێری ئەوانکرابوُ، لەبیرەخۆیان بردەوە. هەتا ئێستاش - وەک دەبینی - خەیانەتکاریان هەر هەیە؛ مەگین کەمێک لەناویاندا. سا تۆ چاویان لێ بپۆشەو بیانبەخشە. خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.

١٢-دەستەواو: دەستقەرز. ١٣-ناوەرۆک: کاکڵی مەبەست.

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَهُمۡ فَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغۡرَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَاوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَسَوۡفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ كَثِيرٗا مِّمَّا كُنتُمۡ تُخۡفُونَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖۚ قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ ﴿١٥﴾ يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٦﴾ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗاۗ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٧﴾

۱۴ پەیمانمان لەو کەسانەش ساند کە گوتیان: ئێمە مەسیحین. لەو بڕیارەی کە دەگەڵ ئەوانمان دابۆ، خۆیان لە چەندبەشێکی بوارد. ئیتر ئێمەش کارێکمان کرد، شەڕو ئاژاوە لەناویان بەردەوام بێ هەتا قیامەت؛ لە جەزای ئەو کردەوانەی ئەوان کردیان. بەم زوانەش خودا ئاگاداریان دەکا لەوکارانەی وا دەیانکرد.

۱۵ ئەی ئەهلی کتێب! بزانن ئەوەی کە هاتۆتە لاتان پێغەمبەرێکی ئێمەیە؛ زۆر لەو مەبەستو باسو خواسەی کە ئێوە لە کتێبی خۆ حاشارۆدا، ئەو بۆتانی دەردەخاتو لێتانی ئاشکرادەکاو لە زۆرانیشی وازدێنێ. لەلای خواوە ڕۆناکیو کتێبێکی دیاریدەرتان بۆهاتۆە.

۱۶ بەو قورعانە، خوا ئەوانەی شوێنی ڕەزای ئەو دەکەوْن، دەخاتە سەر ڕێ هێمنیو بەئیزنی خۆی لە تاریکی دەریاندەخاو بەرەو ڕۆناکیان دەباو ڕێگەی ڕاستیان نیشاندەدا.

۱۷ ئەو کەسانەی گوتۆیانە: هەر خودا خۆی مەسیحی کوڕی مەریەمە، دیارە لە دین وەرگەڕاون. بێژە: ئەر خوا مەیلی لێبا مەسیحو دایکی مەسیحو هەرچی لە زمیندا هەیە لەناوبەرێ، کێ دەستی وەبەردەهێنا؟ موڵکایەتی ئەم عاسمانانو زەمینە سەر بەخوایەو چی پێ خۆش بێوەدی دێنێو هەر خودایە لەسەر هەمۆشت توانایە.

۱۵- حاشاردان: شاردنەوە، حەشاردان.　　حاشارۆدا: شاردتانەوە، حەشارتاندا.

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحْنُ أَبْنَٰٓؤُا۟ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُم ۖ بَلْ أَنتُم بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُوا۟ مَا جَآءَنَا مِنۢ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَآءَكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَٰقَوْمِ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْأَرْضَ ٱلْمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِى كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا۟ عَلَىٰٓ أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمَا ٱدْخُلُوا۟ عَلَيْهِمُ ٱلْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَٰلِبُونَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓا۟ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

١٨ جوولەکەکان و فەلەکان گوتیان: ئێمە عەولادو دۆستانی خوداین. بێژە: ئەدی چۆن لەسەر گوناهانتان ئازارتان دەدا؟ نەخێر، ئێوەش هەر مرۆن، وەکوو خەلکی دی کە خودا دروستی کردوون. هەرکەسێ خۆی کەیفی لێ بێ، لێی دەبوورێ و کێش بخوازێ جەزرەبەی بۆ قەراردەداو هەر بۆ خوایە مولکایەتی ئەم ئاسمانانەو زەمینەو هەرچی لەناویاندا هەیەو گەڕانەوەی هەمووش هەر بەرەولای ئەوە.

١٩ ئەی ئەهلی کتێب! پاش ماوەیەک کە پێغەمبەران نەهاتوون، ئەوا پێغەمبەری ئێمەو هاتۆتەلا، ناهەقتان بووڕوون کاتەوە. نەکابێژن: لە خوداوە موژدەدەرو ترسێنەرمان بۆ نەهاتوون؛ دەسا ئەوا مژدەدەرو ترسێنەرتان هاتۆتەلاو خوا بۆ هەمووشت توانایە.

٢٠ ئەو دەمانەش کە موسا بە هۆزی خۆی گوت: گەلۆ! دەبێ هەرگیز ئێوە ئەو چاکەیەی لەبیرنەکەن کە خودا دەربارەی کردوون، کە ئەو هەموو پێغەمبەرەی هەر لەناو خۆتان بۆناردوون، چەندین پادشای لە خۆتان پەیدا کردووەو ئەوشتەی بە ئێوەی داوە، بە هیچ کەسی لەم دنیایەدا نەداوە.

٢١ گەلۆ! بچنە ئەو سەرزەمینە پیرۆزەی خوا بۆ ئێوەی بڕیارداوەو بۆو نوسراوەو بەرەوپاش مەگەڕێنەوە. گەر لە پەیمان خۆببوێرن، بە زیانتان تەواودەبێ.

٢٢ گوتیان: موسا! گرۆیەکی زۆردارو ملهوڕ لە وێدان. تا ئەوانەی لێ دەرنەچن، ئێمە ناچینەناویەوە. ئەگەر ئەوان لەوشوێنانە بچنەدەرێ، ئەوساکە دەچینەناوی.

٢٣ دوپیاو لەوانە وا لەخوا دەترسان و بەر چاکەی خودا کەوتبوون، پێیان گوتن: لە دەروازەی شار بچنەژوورەوەو هێرشیان بۆبەرن؛ هەرگا پاتان خستە ئەودیو، سەرکەوتن بەشی ئێوەیە. ئەگەر ئێوە بڕواتان بە خودا هەیە، خۆتان بە خودا بسپێرن.

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَآ أَبَدٗا مَّا دَامُواْ فِيهَا فَٱذۡهَبۡ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَآ أَمۡلِكُ إِلَّا نَفۡسِي وَأَخِيۖ فَٱفۡرُقۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيۡهِمۡۛ أَرۡبَعِينَ سَنَةٗۛ يَتِيهُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱبۡنَيۡ ءَادَمَ بِٱلۡحَقِّ إِذۡ قَرَّبَا قُرۡبَانٗا فَتُقُبِّلَ مِنۡ أَحَدِهِمَا وَلَمۡ يُتَقَبَّلۡ مِنَ ٱلۡأٓخَرِ قَالَ لَأَقۡتُلَنَّكَۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقۡتُلَنِي مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٖ يَدِيَ إِلَيۡكَ لِأَقۡتُلَكَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ فَتَكُونَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتۡ لَهُۥ نَفۡسُهُۥ قَتۡلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ أَعَجَزۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِثۡلَ هَٰذَا ٱلۡغُرَابِ فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

۲۴ گوتیان: مۆسا! هەتا ئەوان لەوشوێنەبن، ئێمە هەرگیز زات ناکەین بچینە ئەوێ. ئەوا خۆت و پەروەرندەت بچن دەگژیان ڕابچن و چاریان بکەن؛ ئەوا ئێمە لێرە نیشتۆین چاوەنۆڕین.

۲۵ مۆسا گوتی: پەروەرندەم! تۆ دەزانی کە من دەستم هەر بەسەر خۆم و برایەکەمدا ڕادەگا[و ئەوانە بەقسەی من ناکەن] سا تۆ من و ئەو هۆزە نافەرمانە[ی من] لە یەکتری جیاکەوە.

۲۶ گوتی: ئەوا ماوەی چل ساڵ بەشیان لەم وڵاتە بڕاو لە زەمیندا وێلان و سەرگەردان دەبن. بۆ ئەم هۆزە نافەرمان و لەڕێدەرچۆگە خەم مەخۆ.

۲۷ هەروەها تۆ دەنگ و باسی ڕاستی ڕۆداوی نێوانی هەردوک کوڕانی ئادەمیان بۆ وەخوێنە؛ هەرکام قوربانیەکیان کرد، لە یەکێکیان قبوڵ کراو لەوی تریان وەرنەگیرا [ئەوی کە لێی وەرنەگیرا، هەڕەشەی لەوەکەی تر کرد] گوتی: من دەبێ بتکوژم. گوتی: خودا هەر لەوکەسەی قبوڵ دەکا کە ترسی لە خودا هەیە.

۲۸ گوتی: ئەگەر تۆش دەستم بۆ درێژبکەی کە بمکوژی، من دەستەوەکەری ناکەم تۆ بکوژم. من لە خودا - کە ڕاهێنەری دنیایە - ترسم هەیە.

۲۹ من دەمەوێ تاوانی کوشتنی من و تاوانی خۆت بێتە ملت؛ ئەوسا تۆ دەچیە دۆزەق و تاوانی ناهەق ئەمەیە.

۳۰ ئیتر دڵی هەڵینا کە برایەکەی خۆی بکوژێ. کوشتی و کەوتە ناو ڕیزەی زیانبارەکان.

۳۱ خوا قەلەڕەشەیەکی نارد، خەریک بو زەوی دەکۆڵی بۆ ئەمەی پێی نیشان بدا کە چۆن جەندەکی براکەی لە خاکا بشارێتەوە. گوتی: ئەی لەخۆم نەگبەتێ! چۆن نەمزانی وەک قالاو بجوڵێمەوەو لاشەی برای خۆم وەشێرم. [بەم کردەوەی] هاتە ڕیزەی پەشیمانان.

۲۸- دەستەوەکەری: دەست کردنەوە، بەگژدوژمناچۆن.

مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ كَتَبۡنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ
نَفۡسَۢا بِغَيۡرِ نَفۡسٍ أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا وَمَنۡ أَحۡيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحۡيَا ٱلنَّاسَ
جَمِيعٗاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا
مِّنۡهُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا
جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ
وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ
لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
﴿٣٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهِمۡۖ فَٱعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٣٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ أَنَّ
لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ
عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٣٦﴾

٣٢ هۆی ئەم کارە فەرمانێکمان بۆسەر بەرەی ئیسرائیل نارد، کە هەرکەسێ بێتاوانێکی بکوژێ - کە نە گوناهی کردبێو نە خراپەی لەزەویندا لێ ڕوٗ دابێ - وەک ئەمەیە کە گش خەڵکی سەرزەوی لەناوبردبێو هەر کەسێکیش بێتاوانێک ڕزگاربکا، وەک ئەمەیە کە هەمۆخەڵکی سەرزەوی لە مردن ڕزگار کردوە. پەیغەمبەرانیشمان گەلێ بەڵگەی ڕۆنو ئاشکرایان بردەلایان؛ بەڵام زۆریان - دوای ئەم گشتە - هەڵەڕۆو سنۆرپەڕێن بۆن.

٣٣ گۆڕی گیانی ئەو کەسانەی دژایەتی خوداو پێغەمبەری دەکەن، لەعەرزا دەبنە خراپکار، کوژرانە یان لەداردانە یان بڕینی دەستو قاچە پێچەوانە، یان لە وڵات دۆرخرانە؛ کە ئەم سزایە بۆ ئەوان ڕیسوابۆنە لە دنیاداو بەشیان لە ڕۆژی سەلادا جەزرەبەدانی بەژانە.

٣٤ مەگین ئەوانەی بەر لەوە گیرتان کەوٗن، لە کار پەژیوان ببنەوەو تۆبەبکەن. ئێوەش پێویستە بزانن کە لەپاش پەژیوان بۆنیان خودا لە گوناه دەبۆرێو دلۆڤانە.

٣٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەشێ لە خوا ترسۆ هەبێو ڕێ نزیکەوبون بە خواوە پەیداکەنو لە ڕای ئەوا بچنە خەزا؛ بەشکە تۆشی ڕزگاری بن.

٣٦ ئەو کەسانەی خوانەناس بۆن، ئەگەر هەرچی لە زەمیندا هەیەو ماڵەو هێندەی تریشی ڕەگەڵ خەنو بەهیوابن لە جەزرەبەی ڕۆژی سەلا ڕزگاریان کاو خۆیانی پێبکڕنەوە، جێگەناگرێو بە هیچ ناچێو ئازاری گەلێک بەژانیان هەر تۆش دەبێ.

٣٢-**هەڵەڕۆ:** نابەجێکار. **سنۆرپەڕێن:** لەڕادەلادەر. ٣٣-**گۆڕی گیان:** بریتی لەسزای کردەوەی خراپ.

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنْهَاۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقْطَعُوٓاْ أَيْدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلًا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعْدِ ظُلْمِهِۦ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفْوَٰهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ مِنۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهِۦۖ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَٱحْذَرُواْۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

٣٧ کۆشش دەکەن کە لەناو ئاگر دەربچن، بەڵام هەرچی هەوڵ بدەن بێ بەهرەیەو هەرگیز ناتانن دەرکەون و ئازارێکی بێ بڕانەوەیان دەبێ.

٣٨ هەر کەسێکی دزی بکا - نێربێ یان مێ فەرقی نیە - لە سزای دزی کردنێ دەبێ هەردو دەستیان ببڕن؛ کە ئەمە تەنبێ کردنە لە خواوە. خودا خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.

٣٩ هەرکەش دوای ناهەقیکردن پەژیوان ببێتەوەو ڕێگای چاکە بگرێتەبەر، خودا تۆبەی قبوڵ دەکاو خوا لێبورو دلۆڤانە.

٤٠ ئەدی تۆ خۆت نەتزانیوە ئەم ئاسمانان و زەمینە موڵکی خودان؟ هەرکەسێ خۆی مەیلی لێ بێ لێی دەبۆرێ و هەر کەسێکیش خۆی حەزکا ئازاری دەدا؟ خودا لەسەر هەموشتێک توانای هەیە.

٤١ ئەی پێغەمبەر! خۆت بەوانە دڵتەنگ مەکە کە بۆ لەدین وەرگەڕانێ پەلەیانەو دێنەلات و بە دەم دەڵێن: بڕوامان بە تۆ هێناوەو دڵیان بڕوای نەهێناوە. هەروەها لەوجۆلەکانەش خۆت تۆشی خەمباری مەکە، کە گوێ بۆ درۆ هەڵدەخەن، فێربۆن قسە لە خەڵکیتر دەبیسن و دەیقۆزنەوە، کە ئەوانەش هەرگیز نەهاتۆنە لای تۆ، جێگۆڕکێ بە قسەکان دەکەن؛ دەڵێن: ئەگەر فڵان قسەیان بۆ گوتن، وەریگرن، دەنا خۆی لێ بپارێزن. هەر کەسێکیش خودا ویستی جەزرەبەی بۆ ببڕێتەوە، تۆ ناتوانی لە خودای بێنیاز بکەی و هیچ کارێکی بۆ ڕێک بخەی. ئەمانە خودا نایەوێ دڵیان لە گوناه و پیسی بسڕێتەوە؛ بەشیان لە دنیا سۆکیەو لە قیامەتیش جەزرەبەیان دژوار دەبێ.

٤١- قۆزتنەوە: لەحەواوە گرتنەوە. جێگۆڕکێ کردن بە قسە: ماناو مەبەستی قسە بەئانقەست گۆڕین.

سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ
فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن
يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ
ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ
وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا
هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ لِلَّذِينَ
هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ
ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ
وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ
فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ
قِصَاصٞۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن
لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾

٤٢ بۆ درۆ، گوێ هەڵدەخەن و بە حەرام خواردنێ فێرن. جا ئەگەر جارێ دێنەلات، تۆ، بە نێوانیان ڕابگە یان خۆیان تێ مەگەیێنە. ئەگەر وازیشیان لێ بێنی، هیچ زیانێک لە تۆ نادەن. خۆ ئەگەر تۆ بە نێوانیشیان ڕابگەی، کێشەکەیان بێ لاگری و بەیەکسانی بۆ پێک بێنە. خودا پیاوی بێ دەغەزو ڕاستو ڕەوای خۆش گەرەکن.

٤٣ جا چۆن ئەوانە دێنەلات کە بە کێشەیان ڕابگەی، کە لای ئەمان تەورات هەیەو فەرمانی خودا دەوێدان، کەچی پاشان لە پێ ڕاگەیشتنەکەی تۆ خۆ دەبوێرن؟ خۆ ئەوانە بڕوادارنین.

٤٤ ئێمە کە ئەم تەوراتەمان ناردۆتە خوار، ڕۆناکایی و ڕێ نیشاندانی تێدایە. هەمۆ ئەو پێغەمبەرانەی کە هەر بەفەرمانی خوا بۆن، هەر بەهۆی ئەم، بەسەر هەمۆ کاروباری ئەوانەی کە مۆسایی بۆن ڕاگەیشتۆن. خوداناسانی بەڕاستی و زانا بلیمەتەکانیان گەلێک شتیان هەر لە کتێبی خوا لەبەربۆ؛ بە تەواویش ئاگادار بۆن کە ئەمە کتێبی خوایەو خودا لەوێدا پێی گوتۆن: نابێ لە خەڵک بترسن؛ ئەشێ هەر ترسۆ لە خۆم بێ و نەچن بەڵگەو نیشانەی من بە نرخێکی کەم بفرۆشن. هەرکەسێکی پێچەوانەی فەرمانی خوا فەرمان بدا، دژی خودا ڕاوێستاوەو لە دینی ڕاست وەرگەڕاوە.

٤٥ لە تەوراتدا بۆ ئەوانە بڕیارماندا، کە گیانێک لەباتی گیانێک، چاو بە چاوو کەپۆ بە کەپۆ، گوێ بە گوێ و ددان لەباتی ددانەو زەخمەکانیش تۆڵەیکیان هەس؛ کێ لە تۆڵە - بەخێری خۆی - وازبهێنێ، گوناهی پێ هەڵدەوەرێ. ئەو کەسانەی پێچەوانەی ئەو فەرمانە - کە لە خوداوە هاتوە - فەرمان بدەن، غەدرێ دەکەن و ناهەقن.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
ٱلتَّوْرَىٰةِ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلْيَحْكُمْ
أَهْلُ ٱلْإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِ ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ
بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا
عَلَيْهِ ۖ فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ
عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِى مَآ
ءَاتَىٰكُمْ ۖ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ
بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ
ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

٢٦ لەشوێن ئەوان عیسای کوڕی مریەممان نارد؛ کەباوەڕی بوو بەو تەوراتەی وابەرلەئەو هاتبوٚ. ئینجیلیشمان دا بە عیسا؛ کە ڕێنیشاندان و ڕوٚناکی تێدایەو بڕوای بە تەوراتیشە کە بەر لەم هاتبوە خوارێ و بوٚ ئەوانەی لەخوداترسن، پڕیەتی لە ئاموٚژگاری و ڕێگەی ڕاستیان نیشان دەدا.

٢٧ دەبێ ئەوانەی وا ئینجیلیان لەلایە، بەپێی ناوەروٚکی ئینجیل - وەک خودا ناردوٚیەتەخوار - فەرمان بدەن. ئەو کەسانەی لەو فەرمانانەی کە خودا ناردوٚیەتە خوار لابدەن، دیارە لە ڕێ لایانداوە.

٢٨ ئەم قورئانەشمان بە خەڵات بوٚ توٚ ناردوٚتە خوارەوە، کە هەرچی تێیدایە ڕاستە؛ بەکتێبە بەرینەکان بڕوای هەیەو چاودێریانە. ئیتر توٚ بە پێ ئەوەی خوا هەناردوٚیەتە خوارەوە، بە کاروباریان ڕابگەو بەلادان لەو هەقەی کەوا بوٚت هاتوە، مەکەوە شوێن ئاوات و ئارەزوٚی ئەوان. بوٚ هەرکوٚمەڵێک لە ئێوە ڕێوشوێنێکمان داناوە؛ ئەگەر خودا مەیلی لێبا، هەموی دەکردنە یەک ئوٚمەت. بەڵام ویستی خودا وابوٚ لەو شتانەی کە پێیداون بەتاقیتان بکاتەوە؛ دەسا ئێوەش لە کاری چاک پێکەوە کێبەرکێ بکەن. هەموٚلاتان دەگەڕێنەوە لای خوداو ئەوسا ئاگادارتان دەکا، کە لەسەر چی کێشەو لەناو پەیداببو.

٢٩ توٚش بەپێی ئەو فەرمانانەی لە خوداوە بوٚت هاتوٚتەخوارەوە، بە کاروباریان ڕابگەو دوای ئارەزوٚیان مەکەوە. خوٚتیشیان لێبپارێزە، نەوەکا فریوت دەن و لە هێندێک لەوفەرمانانەی کە لە ئێمەوە بوٚ توٚ هات، هەڵەت بکەن. ئەگەر هەر ڕوٚیان وەرگێڕا، سا بزانە کە خودا نیازی وایە لە بەرانبەر بازێک لە گوناهەکانیان توٚڵەیان لێبکاتەوە، زوربەی زوٚریش لەومەردمە لە ڕێ دەرچوٚن.

٥٠ ئاخوٚ ئەوان گەرەکیانە دابی زەمانی نەزانی بەرلەئیسلام بژیەننەوە! دەیسا لەلای ئەو کەسانەی والە بڕوای خوٚیانا هیچ شک و گومانێکیان نیە، کامە فەرمان لە فەرمانی خوا چاترە؟

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ يَقُولُونَ نَخۡشَىٰٓ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ أَوۡ أَمۡرٖ مِّنۡ عِندِهِۦ فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ ٥٢ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فَأَصۡبَحُواْ خَٰسِرِينَ ٥٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٥٤ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمۡ رَٰكِعُونَ ٥٥ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ هُزُوٗا وَلَعِبٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَٱلۡكُفَّارَ أَوۡلِيَآءَۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٥٧

٥١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەبنە دۆستی ئەم مۆسایی‌و مەسیحیانە؛ با ئەوان دوستی یەکتر بن. هەرکەسێکیش لە ئێوە ببێتە دۆستیان، ئەویش لەوان دەژمێردرێ. ئەوانەی لەسەر ناهەقین، خودا ڕێیان نیشان نادا.

٥٢ ئەو کەسانەی نەخۆشی لە دڵیاندایە، دەبینی کە بەلەزن بۆ چۆنەلایان؛ دەڵێن: ئێمە دەترسین تۆشی بەلا بین [بۆیە دۆستایەتیان دەکەین]. هیچ دوور نیە خودا ڕۆژێ سەرتان بخا، یا خۆ کارێکی‌تر بکا. ئەوسا ئەوان لەوڕازەی دەدڵیاندایە، تۆشی پەشیمانی دەبن.

٥٣ کەسانی خاوەن باوەڕیش ئەوسا ئێژن: ئاخۆ هەر ئەمانە نەبۆن بە سوێندان ڕەش دەبۆنەوە کە هەتاسەر دەگەڵتانن؟ ئەوکارە ئەوان کردیان بەفیڕۆچو؛ دواییەکەشی تۆشی خوسارو زیان بۆن.

٥٤ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! هەرکەس لەدینی خۆی پاشگەزببێتەوە، خوا لەمەولا کۆمەڵێ‌وا دەخاتەڕۆ، خۆشی بوێن؛ ئەوانیش خوایان خوش بوێ‌و لە حاندی خاوەن‌باوەڕان نەرم‌و نیان دەبزۆنەوەو لە بەرانبەر دین‌دوژمنان، سەربڵندو توندو تیژن؛ خەزا لەڕای خوا دەکەن‌و لە تەشەری سەرکۆنەکەران ناترسن. ئەمە زێدەخەلاتێکە لە خوداوە بە هەر کەسێ خۆی حەزبکا پێی دەبەخشێ. خوا زانایەو [لە بەخشین] زۆر دەس‌گوشادە.

٥٥ دۆستی ئێوە هەر خوداو پێغەمبەریەتی‌و ئەو دەستەی باوەڕدارانەن کە نوێژکەرو زەکات دەرن‌و بەرەو خودا لەکڕنۆشدان.

٥٦ هەرکەسێکیش دۆستایەتی وەل خوداو پێغەمبەری خواو ئەوانە بێ کە بۆنەتە خاوەن باوەڕ، سەربە خوان‌و هەرگرۆیە سەربە خوا بن، سەردەکەون.

٥٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە دەگەڵ ئەو کەسانەی گاڵتە بە دینتان دەکەن‌و لە ئەهلی کتێب حەسێبن - کە پێشو بۆیان هاتوە- و ئەو کەسانەی خوانەناسن، هەرگیز دۆستایەتی مەکەن. ئەگەر ئێوە بەڕاستی خاوەن باوەڕن، ئەشێ لە خودا بترسن.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَقَد دَّخَلُواْ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُواْ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُواْ يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُواْ بِمَا قَالُواْ ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ كُلَّمَآ أَوْقَدُواْ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا ٱللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

٥٨ هەرگا ئێوە بۆ نوێژکردنێ بانگ ئەدەن، ئەمانە گاڵتەی پێدەکەن؛ چونکە ئەمان کۆمەڵێکی بێئاوەزن و دەهیچ ناگەن.
٥٩ تۆ بەوانەی کە ئەهلی کتێبن بێژە: ئاخۆ هەر چونکە بڕوامان بە خوا هەیەو بڕوامان بەو قورعانەیە کە بۆ ئێمە ناردراوەو بڕوامان بەوانەش هەیە کە پێش قورئان لە خوداوە ناردراون، ئێوە ڕکتان لە ئێمەیە؟ ئێوەش خۆتان بەشی زۆرتان نافەرمانن.
٦٠ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ لەوانەو ئاگاداربکەم کە سزایان لە لای خواوە لەسزای وان خراترە؟ کەسانێکن بەر نەحلەتی خوا کەوتن و خودا غەزەبی لێگرتن و هێندێکیانی کردە مەیمۆن؛ هێندێکیانی کردە بەراز؛ کە ئەوانە عەبدایەتی بتیان دەکرد. شوێنی ئەوان لە گش جێیان خراپترەو لە هەمۆ لەڕێ لادەرێک گومڕاتربۆن.
٦١ کاتێ دێنەلاتان دەڵێن: مە باوەڕیمان هێناوە؛ کە چی ئەوان دڵ بەحاشا هاتنەژۆرو بە بێبڕوا وەدەرکەوتن. خوداش لەو شتانەی دەیانشاردەوە ئاگادارترە.
٦٢ زۆرێک لەوان دەبینی کە بۆ تاوان و دەستدرێژیو حەرامخۆری پێشەبڕکەی یەکتر دەدەن؛ ئاکاریان زۆر ناپەسندە.
٦٣ ئەدی بۆچی خواناسان و زاناکانیان، لە تاوان و حەرامخۆری هیچ دەستیان وەبەرناهێنن؟ دەسکردیان زۆر ناپەسەندە!
٦٤ جهو گوتیان: خودا دەستی بەستراوە. دەک دەسیان لە زنجیر خرێو بەنەحلەت بن، بۆ ئەوەی لە دەمیان دەرچۆ. [با بزانن] دەستی خودا زۆرگوشادن؛ چۆنی خۆی ئارەزۆبکا بەخت دەکا. ئاشکرایە ئەوەی لای پەروەرێنتەوە بۆت هاتوە، لە ئەندازەلادان و خودانەناسی زۆرێک لەوانە پتر دەکا. ئێمەش ئەوا هەتا ڕۆژی هەستانەوە، ڕکەبەریو دوژمنیمان خستە ناویان. هەرکاتێ کە ئاگری شەڕیان هەڵگرساند، خودا بۆخۆی کوژاندیەوە. تا لە هەردن، هەر بەدفەڕی پیشەیانەو دەیانەوێ خراپە بەڕێوە بەرن و خودا لە خراپەکاران خۆشی نایە.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَٰهُمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا۟ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا۟ وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

۶۵ ئه‌وانه‌ی ئه‌هلی کتێبن، ئه‌گه‌ر باوه‌ڕیان هێناباو دڵیان له خودا ترسابا، هه‌رگوناهێ کردبۆیان ئێمه لێمان ده‌سڕینه‌وه‌و ده‌ن‌بردنه ناو باغاتێک پڕ له خۆشی‌و به‌خته‌وه‌ری.

۶۶ ئه‌گه‌ر ئه‌وان ته‌ورات‌و ئینجیل‌و ئه‌وه‌ی له په‌روه‌ره‌ێنیانه‌وه بۆیان هاتوه، ته‌واو ده‌کاریان هێنابا، بێ سۆ‌له‌لای سه‌ریانه‌وه‌و له [زه‌مینی] ژێرپایان‌ڕا خواردنیان بۆ دابین ده‌کرا. ئه‌وانه کۆمه‌ڵانێکن، هێندێکیان مام‌ناونجینو زۆرینه‌یان به‌دکردارن.

۶۷ ئه‌ی پێغه‌مبه‌را هه‌رشتێکی له لایان په‌روه‌رنده‌ت‌ڕا بۆت هاتوه، ڕای‌گه‌یێنه؛ گه‌ر وانه‌که‌ی ڕاسپێریت پێک نه‌هێناوه. خوا له‌وخه‌ڵکه‌ت، کۆمه‌ڵی خودانه‌ناسان شاره‌زای ڕاسته‌ڕێ ناکا.

۶۸ بێژه: ئه‌هلی کتێب! ئه‌نگۆ هه‌تابه‌پێی ته‌ورات‌و ئینجیل‌و هه‌رچی له په‌روه‌رنده‌تانه‌وه بۆتان هاتۆته خواره‌وه، نه‌بزونه‌وه، ئێوه له‌سه‌ر هیچ [دینێک] نین. ئاشکرایه ئه‌وه‌ی لای په‌روه‌رێنته‌وه بۆت هاتوه، له ئه‌ندازه‌لادان‌و خودانه‌ناسی زۆرێک له‌وان، پترده‌کا. تۆ له‌به‌ر ئه‌و خوانه‌ناسانه، خه‌م مه‌خۆ.

۶۹ ئه‌وانه بڕوایان هێناو ئه‌وانه‌ش بونه جۆله‌که، سوببییان‌و فه‌له‌کانیش، هه‌رکامێکیان باوه‌ڕی هه‌بێ به خوداو ڕۆژی سه‌ڵاو ئاکاری چاک ڕه‌چاوبکا، نه هیچ ترسیان له‌سه‌ر هه‌یه‌و نه خه‌م ده‌خۆن.

۷۰ ئێمه له به‌ره‌ی ئیسرائیل به‌ڵێنمان ساندو زۆر پێغه‌مبه‌رمان بۆ ناردن. هه‌رکه‌س له‌و پێغه‌مبه‌رانه پێچه‌وانه‌ی دڵخوازی وان شتێکی بۆ بهێنابان، هێندێکانیان به درۆزن حسێب ده‌کرد؛ هێندێکیشیان هه‌ر به کوشتن له‌به‌ین ده‌برد.

۶۶ـ مام‌ناونجی: مام‌ناوندی، به‌ینابه‌ینی، نه‌زۆرنه‌که‌م. ۶۹ـ سوببی: هه‌ساره‌په‌رست.

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ
عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا
يَعۡمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ
ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ
ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ﴿٧٢﴾
لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ
إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ
إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٧٤﴾
مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ
ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ
ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ
يُؤۡفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

٧١ لایان وابو ئیتر بەڵایان تۆش نابێ؛ کوێرو کەڕبۆن نە دەیاندی نە دەیانبیست. پاشان پەشیمان بۆنەوە؛ خودا ئەو پەشیمانیەشی قبۆڵ کردن. دیسانەوە گەلێک لەوان کوێروکەڕبۆن خوداش ئاکاری دەدیتن.

٧٢ ئەو کەسانەی دەڵێن: خودا خۆی مەسیح کوڕی مەریەمە، دیارە لە دین وەرگەڕاون. کەچی مەسیح گوتۆیەتی: ئێوە ئەی بەرەی ئیسرائیل! ئەو خودایەی بپەرستن کە منی پەروەردەکردو ئێوەش ئەو پەروەراندویە؛ هەر کەسێکی شەریک بۆ خوا پەیدابکا، خوا بەشی لە بەهەشت دەبڕێ و جێی ئاگرەو هەر کەسێ ناهەقی بکا، هیچ کەسی دەهانا نایە.

٧٣ ئەوانەی کە گوتیان: خودا سێهەمینە لە سێ کەسان، بێ سۆ لەدین لایانداوە. جگە لە خودای تاقانە، هیچ کەس بۆ پەرستن ناشێ. ئەگەر بێتو دەس هەڵنەگرن لەوقسانە - ئەوانیانە کەوا لەدین لایانداوە - گرفتاری ئازارێکی بەژان دەبن.

٧٤ بۆچ ئەوانە پەشیمانی نابەنە بەر قاپی خوداو داوای بەخشینی لێ ناکەن؟ کە خوا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٧٥ مەسیحی فرزەندی مەریەم لە پێغەمبەرێک بەولاوە چیتر نیە، کە بەر لەویش فرەیەک پێغەمبەریتر هاتۆن و چۆن. دایکی ئەویش ژنێکی ڕاست و دروست بو؛ هەردوکیان خۆراکیان دەخوارد. دە بڕوانە چەند نیشانەی ئاشکرایان نیشان دەدەین. دیسان تۆ لەوە ڕامێنە، چۆنین لە هەقێ لادەدرێن؟

٧٦ بێژە: ئاخۆ غەیرەز خودا ئێوە دەچن شتانی وا دەپەرستن کە نە دەتوانێ زیانۆ پێ بگەیەنێ و نە پێی دەکرێ بەهرەی بۆ ئێوە تێدابێ؟ زۆربیسەرو فرەزاناش هەر خودایە.

٧١-ئاکار: ڕەوشت، ڕەفتار. ٧٥-ڕامان: ١)بیرکردنەوەو ماتبۆن؛ ٢)سەرسوڕمان.

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُوا۟ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓا۟ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا۟ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّوا۟ كَثِيرًا وَضَلُّوا۟ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُوا۟ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ خَٰلِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا۟ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِىِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨١﴾ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّا نَصَٰرَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

٧٧ بەوکەسانەی کە ئەهلی کتێبن، بێژە: بەناڕەوا هەڵەڕۆیی لە دینی خۆتاندا مەکەن؛ مەکەونە شوێنی ئارەزوی ئەوانەش کە بەر لەئیستە گومڕا بۆن و زۆرێکیشیان گومڕا کردو خوشیان لە ڕێی ڕاس کلا بۆن.

٧٨ ئەو دەستە لە بەرەی ئیسرائیلیٚ کە لە دین لایاندا، لەسەر زمانی داودو عیسای فرزەندی مەریەمڕا نەحلەت کران، چونکۆ فەرمانی خوایان بەجیٚ نەهێناو پیشەیان دەسدرێژی بۆ.

٧٩ لەو ڕەفتارەنالەبارە وادەیانکرد، بەرگرییان لەیەک نەکرد. ئای کە چەند خراپەیان کردا!

٨٠ تۆ زۆر لەوانە دەبینی دەبنە دۆستی خوانەناسان. چەن خراپە ئەو تۆشەی پێشی خۆیان خست: تۆشەی تۆڕەبۆنی خوداو هەر مانەوە لەئازاردا.

٨١ گەر ئەوانە بە خوداو بە پێغەمبەرو هەرچی بۆ ئەو هاتۆتەخوار، بە دڵ باوەڕیان هەبایە، دۆستی ئەمانە نەدەبۆن. بەڵام زۆرکەس لە ناو ئەوان بە فەرمانی خودا ناکەن.

٨٢ بیٚگومانە جوەکان و شەریک دانەران بۆ خودا، لە دوشمەنی دەگەڵ بڕواداروکانا سەر سەختترن. ئەو کەسانەش کە گوتیان: «ئێمە مەسێحین»، پتر بڕوادارەکانیان خۆش گەرەکە. چون بڕێکیان ڕەبەن و کەشەن و خۆ بەزل نازانن.

٨٢- ڕەبەن: سەڵتی تەرکەدنیا. کەشە: ئاخونی خاچ‌پەرستان.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ
الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ
وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ
اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ
أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا
أَيْمَانَكُمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

٨٣ هەرکا گوێ دەگرن لەوانەی کە لەخواوە بۆ پێغەمبەر ناردراون، دەیانبینی ئەسرین لە چاویان دەوەرێو چونکە لە ڕاستیەکە دەگەن، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەوا باوەڕیمان هێنا، سا تۆش ناومان وەل شایەتاندا بنۆسە.

٨٤ ئێژن: جا چۆن باوەڕ بە خوا ناهێنینو باوەڕ بەم ڕاستیە نەکەین کە ئێستا بە ئێمە گەیشت؟ کەچی هیوامان ئەمەیە، پەروەرندەی هەمولامان بمانخاتە ناو گرۆی پیاوچاکانەوە!

٨٥ لە هەمبەر ئەوقسانەدا ئەوان وتیان، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر تیادەبن. پاداشی ئاکارباشەکان هەر وادەبێ.

٨٦ ئەو کەسانەش کە دژ بە دین وەستانەوەو نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ زانی، دیارە جەحەندەم جێیانە.

٨٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەوشتانەی خوا بە ئێوەی ڕەوادیوەو پاکو باشن، خۆتانی لێ بێبەش مەکەن؛ لە ئەندازەش پتر مەچن، خودا ئەوانەی خۆش ناوێ کە لە ئەندازە دەردەچن.

٨٨ دەسا ئێوە لەوبژیوەی خودا بۆتانی داناوە، لەوەی وا پاکو ڕەوایە، بخۆنو نۆشی گیانۆ بێ؛ ترسیشۆ لەوخودایە بێ کە باوەڕیتان پێ هەیە.

٨٩ خوا بە سوێندی سەرزارەکیو دوڕ لە مەبەست بە گوناهبارتان دانانێ؛ بەڵام سوێندێ لە ناخی دڵتانەوە بێو نەیبەنەسەر، بە گوناهبارتان دادەنێو دەبێ لە بارتەقای ئەودا خواردن بدەن بە دەهەژار؛ لەوخواردنەی بەئاسایی دەیدەن بە خێزانی خۆتان. یان دەبێ جلکی دەهەژار باربۆ بدەن. یان کۆلەیەک ڕزگار بکەن؛ کەسێ کە ئەمانەی نەبو، با سێ ڕۆژان بەڕۆژوبێ. ئەمە قەرەبوی سوێنتانە کە بەئانقەست خواردبێتو. سوێندی خۆتان بپارێزنو بەجێی بێنن. ئاوا خوا نیشانەکانی خۆی بۆتان ڕۆن دەکاتەوە، کە ئێوە شوکرانەی بکەن.

٨٩- باربۆ: یارمەتیدانی پەک کەوتەو هەژار بەپوڵوماڵ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَٰمُ رِجۡسٞ
مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ
ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ
وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُواْ
ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَٱحۡذَرُواْۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا عَلَىٰ
رَسُولِنَا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ جُنَاحٞ فِيمَا طَعِمُوٓاْ إِذَا مَا ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّأَحۡسَنُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَيَبۡلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَيۡءٖ مِّنَ ٱلصَّيۡدِ تَنَالُهُۥٓ
أَيۡدِيكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ
ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٩٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡتُلُواْ ٱلصَّيۡدَ
وَأَنتُمۡ حُرُمٞۚ وَمَن قَتَلَهُۥ مِنكُم مُّتَعَمِّدٗا فَجَزَآءٞ مِّثۡلُ مَا قَتَلَ مِنَ ٱلنَّعَمِ
يَحۡكُمُ بِهِۦ ذَوَا عَدۡلٖ مِّنكُمۡ هَدۡيَۢا بَٰلِغَ ٱلۡكَعۡبَةِ أَوۡ كَفَّٰرَةٞ طَعَامُ
مَسَٰكِينَ أَوۡ عَدۡلُ ذَٰلِكَ صِيَامٗا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمۡرِهِۦۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا
سَلَفَۚ وَمَنۡ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنۡهُۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

٩٠ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! شەراب خۆری و قوماربازی و کێل پەرستی و گرێو لەسەر تیران کردن، لە کارەکانی شەیتانن؛ خۆتانی لێ بپارێزن، بەشکەم تۆشی ڕزگاری بن.
٩١ شەیتان مەبەستی ئەمەیە، بە شەراب خواردن و قومار ئاژاوەتان بخاتەناو، لە نمێژو یادی خودا وەتان گێرێ. ئاخۆ ئێوە دەس لەوکارانە بەردەدەن؟
٩٢ بەرفەرمانی خودا بن و بەر فەرمانی پێغەمبەر بن [لە سەرپێچیش] خۆپارێزن. ئەگەر لە فەرمان دەربچن، دەبێ ئەوەندە بزانن کە پێغەمبەر جگە لە پێ ڕاگەیاندن هیچی تری لەسەرنیە.
٩٣ بۆ ئەوانەی بۆنەتە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، لەسەر ئەمەی کە لە پێشدا خواردویانە گوناهیان نایەتەسەرێ. ئەگەر ئێستا خۆپارێزبن و بڕوایان بە خودا هەبێ و ئاکاری چاک ڕەچاوبکەن، لە دوارۆژیش خۆ لە گوناه بپارێزن و لەسەر باوەڕیان بمێنن و چاکەی بکەن، خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.
٩٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خوا دەربارەی ئەونچیرەی کە بەدەستان یان بە نێزە ڕاوی دەکەن، بەتاقیتان دەکاتەوە؛ هەتا وەکۆ بزانێ کێ بەنهێنی لێی دەترسێ. هەرکەسێکی لەو سنوورەی کە بۆتان دیاری کراوە پتر بچێ، بەشی ئازاری بەژانە.
٩٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەتا ئێوە لە ئیحرامدان، نابێ هیچ نچیرێ بوگژن. کێ لە ئێوە بەئانقەست نچیرێ بکوژێ لەئیحرامدا، لەسەریەتی ئاژەڵێکی - کە بارتەقای ئەونچیرەی ئەو بێتەوەو دومرۆی عادڵ لە خۆتان بارتەقایی بسەلمێنێ - بهێنێتەماڵی کابەو لەوێ بیکاتە قوربانی؛ یان بارتەقای ئەونچیرە، خواردن بدا بە هەژاران؛ یان بەرانبەر بە قەرسانی ئەونچیرە چەند ڕۆژ دانێن بەڕۆژوبێ؛ هەتا سزای ئەم کردەوەی خۆی بچێژێ. خودا لە کاری ڕابردۆ چاودەپۆشێ. هەر کەسیش تێ هەڵچێتەوە، خوا تۆڵەی لێ دەکاتەوە. خودا خاوەن دەستەڵات و تۆڵەسێنە.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۖ وَحُرِّمَ
عَلَيْكُمْ صَيْدُ ٱلْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلْكَعْبَةَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ
قِيَٰمًا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَٱلْهَدْىَ وَٱلْقَلَٰٓئِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُل لَّا يَسْتَوِى ٱلْخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ ٱلْخَبِيثِ ۚ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَسْـَٔلُوا۟
عَنْ أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْـَٔلُوا۟ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ
ٱلْقُرْءَانُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهَا ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ
سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا۟ بِهَا كَٰفِرِينَ ﴿١٠٢﴾
مَا جَعَلَ ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٍ وَلَا سَآئِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلَٰكِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

٩٦ راو و خواردەمەنی زریّ بۆئێوە رەواکراوە. ئێوەو رێبواران دەتوانن بیانکەنە بژیوی خۆتان. راوی بەژیش هەتا لە ئیحرامدا دەبن، رێو نیە دەستی بۆ بەزن. لەو خودایە ترسۆ هەبێ کە لای ئەو کۆدەکرێنەوە.

٩٧ خودا ماڵی کابە[یانێ] « بیت الحرام »ی کردۆتە هۆی پێکهێنانی کاری خەڵک ؛ هەروەها حەرامەمانگ و قوربانیە بێ‌نیشان و قەڵادە دەملەکانیش . ئەمە[هەمۆی] بۆئەوەیە تابزانن هەرچی لەناو ئاسمانەکان و زەویدان، خوا دەیزانێ و خودا لە هەموشتێکی ئاگادارە.

٩٨ دەبێ ئەوەندەش بزانن کە خودا لە سزادانداتوندو تیژەو هەر خوداشە کە لە گوناهان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٩٩ ئەرکێ لەسەر پێغەمبەرە هەر هێندەیە فەرمانی خوا ڕابگەرینێ. خودابۆخۆی لەوشتانەی کە ئێوە ئاشکرای دەکەن، لەوشتانەش دەیشێرنەوە، ئاگادارە.

١٠٠ بێژە: پیس و پاک وەک یەک نین؛ با زۆرایی پیسەکەش بۆت سەرسوڕێن بێ. کە وابو ئەی دڵ وشیاران! هەر لە خودا ترسۆ هەبێ، ئەگەر بە هیوای رزگارین.

١٠١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەوشتانە پرسیارمەکەن ئەگەر بۆتان رۆن کەنەوە، پێی تۆشی دلّمەندی دەبن. ئەگەر پرسەکەو هەڵگرن بۆ ئەو کاتەی کە قورئان دێتەخوارەوە، وەرامەکەو دەدرێتەوە. خوا لەو پرسیارە نابەجێگانەی ئێوە چاوی پۆشی؛ خودا لە گونا دەبۆرێ و لەسەر خۆیە.

١٠٢ کەسانێک لەپێش ئێوەشدا ئەم جۆرە پرسانەیان کردو هەر لەبەر ئەو پرسانە، لە رێکەی خودا لایاندا.

١٠٣ خودا سەبارەت بە « بەحیرە »و « سائیبە »و دەربارەی « حام »و « وەصیلە » هیچ بڕیارێکی نەداوە؛ بەڵام خودانەناسەکان - کە زۆربەیان بێ‌ئاوەزن - درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستن.

٩٦- زرێ: دەریا. ٩٩- راگەیاندن: بەگوێدادانی مەبەست.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُواْ حَسۡبُنَا مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَهۡتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَيۡكُمۡ أَنفُسَكُمۡۖ لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهۡتَدَيۡتُمۡۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ شَهَٰدَةُ بَيۡنِكُمۡ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ حِينَ ٱلۡوَصِيَّةِ ٱثۡنَانِ ذَوَا عَدۡلٖ مِّنكُمۡ أَوۡ ءَاخَرَانِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ إِنۡ أَنتُمۡ ضَرَبۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَأَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةُ ٱلۡمَوۡتِۚ تَحۡبِسُونَهُمَا مِنۢ بَعۡدِ ٱلصَّلَوٰةِ فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِي بِهِۦ ثَمَنٗا وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰ وَلَا نَكۡتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡأٓثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنۡ عُثِرَ عَلَىٰٓ أَنَّهُمَا ٱسۡتَحَقَّآ إِثۡمٗا فَـَٔاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَحَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَوۡلَيَٰنِ فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ لَشَهَٰدَتُنَآ أَحَقُّ مِن شَهَٰدَتِهِمَا وَمَا ٱعۡتَدَيۡنَآ إِنَّآ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِٱلشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجۡهِهَآ أَوۡ يَخَافُوٓاْ أَن تُرَدَّ أَيۡمَٰنُۢ بَعۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡمَعُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

١٠٤ ئـەگـەر پـێـان بـگـوترێ کـە :بـێـن بـەرەولای ئـەوەی خـودا هەناردۆیەتەخوارەوەو بێن بەرەو لای پێغەمبەرێ ، ئێژن : ئێمە هەرئەو ئایینەمان بەسە کە باب و باپیرەکانمان لەسەری بۆن؛ کە باب و باپیرانیشیان هیچ شتێکیان نەدەزانی و ڕێگەی ڕاستیان بەدی نەکردا

١٠٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هۆشتان بە خۆتانەوەبێ ئەگەر ئێوە بەڕاستی دەگەڵی خوا بن و شارەزابن ، لەڕێ لادەر زیانۆ پێ ناگەیێنن. هەمۆلا شۆ دێنەوە بەر قاپی خودا؛ ئەوسا ئاگادارۆ دەکا کە ئاکارتان چلۆن بوە.

١٠٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا یەکێ لە ئێوە تۆشی مەرگ دێ و دەیەوێ وەسیەتێ بکا، با لە خۆتان دۆکەس - کە جێگەی بڕوابن - بێن و لێی ئاگاداربن. ئەر لە سەفەریشدا بۆن و تۆشی بەڵای مەرگ هاتن، دۆکەسی تر لە وەسیەت ئاگادار بکەن . ئەگەر لەو دۆ شایەتانە بەگومان بۆن، هەتا دوای نوێژ ڕایانگرن و ئەوسا دەبێ سوێندێ بخۆن کە: بەخودا ئێمە دینمان بەماڵی دنیا نافرۆشین و شایەتیەکی کە دەبێ بۆ خودا بیدەین، نامانەوێ نەیدرکێنین؛ با قازانجی ئەو ڕاستی نەدرکانەشمان بە خزمانی خۆمان بگا. ئەگەر ئێمە لە درکاندنی بەڕاستی وەسیەتەکە - کە دەبێ بۆ خودای بێژین - خۆ ببوێرین، ئێمە پێی تاوانبار ببین.

١٠٧ ئەگەر دەرچۆ کە دۆشایەتەکەی پێشو خۆیان تاوانبارکردوە، ئەوساکە دۆشایەتیتر - کە لەودوانە نزیکتر لە مردوەکەبن - بێنەپێش و سوێندێ بخۆن کە: بەخودا ئەو شایەتی ئێمە دەیدەین، لە شایەتی دوەکانی پێشۆ ڕاست ترەو ئەگەر لە ڕاستی لابدەین، ئێمە لە ناهەقکارانین.

١٠٨ ئەم شێوەیە بۆ باش دەرکەوتنی ڕاستی نزیکترە؛ کە شایەتەکان دەترسن بە سوێندی ئەوانی دیکە، ئەو سوێندەی کە خواردویانە بەسەریاندا بدرێتەوەو لێیان هەڵوەشێنێتەوە. ئەشێ لە خوا ترسۆ هەبێ و چی دەیبیسن بیگرنەگوێ. خودا لە فەرمان خۆبوێران شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.

۞ يَوْمَ يَجْمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبْتُمْ ۖ قَالُوا۟ لَا عِلْمَ لَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾ إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱذْكُرْ نِعْمَتِى عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ بِإِذْنِى فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِى ۖ وَتُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ بِإِذْنِى ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِى ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى ٱلْحَوَارِيِّۦنَ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِى وَبِرَسُولِى قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَٱشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾ إِذْ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۖ قَالَ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا۟ نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَن قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿١١٣﴾

١٠٩ رۆژێ کە خوا گش پێغەمبەرەکانی خۆی کۆوەدەکاو ئێژێ: بێژن چۆنتان بە دەنگەوەهاتن؟ ئێژن: ئێمە هیچ ئاگاداریمان نیە، هەر تۆ لە هەمۆ نەدیاران ئاگاداری.

١١٠ [ئەودەمەشتان با لەبیربێ کە] خوا گوتی: ئەی عیسای فرزەندی مەریەم! وەبیرەخۆتی بێنەوە چەندم چاکە دەربارەی خۆت و دایکت کرد؟ من گیانی هەرەپیرۆزم ناردە یاریت، لە سەر بێشکەو بەگەورەییش دەتتوانی خەڵک بدوێنی. من لە لایەنی خۆمەوە فێری کتێب و کارزانی و تەورات و ئینجیلم کردی. ئەوساکەشت هەر لەبیربێ کە لە حەری بەئیزنی من شێوەی مەلێکت چێکردو فوت تێکردو بەئیزنی من بۆ بە باڵدارێک و دەفری. دیسان هەر بەئیزنی من بو تۆکوێرەکانی زگماک و نەخۆشینی بەڵەکیت خۆش دەکردەوەو بەئیزنی من مردوشت زیندۆکردەوە. ئەودەمانەش کە پاش ئەوهەمو نیشانە ئاشکرایەی کە پێم دابوی، هاتیە ناو بەرەی ئیسرائیل، نەمهێشت زیانت لێبدەن. ئەو کەسانەی کە بڕوایان پێت نەهێنا، دەیانگوت: ئەو نیشانانە هەمۆ جادوی ئاشکرانو هیچی‌تر نین.

١١١ ئەو کاتەش من - هەر بە هیمای تایبەتی خۆم - حەواریەکانم تێگەیاند: دەبێ بڕواو بە من هەبێ و بە پێغەمبەرەکەی منیش باوەڕبکەن. گوتیان: خوایە! تۆ شایەت بە کە بڕوامان پێ هێنای و هەر ملکەچی فەرمانی تۆین.

١١٢ کاتێ حەواریەکان گوتیان: ئەی عیسای فرزەندی مەریەم! ئەرێ پەروەرندەکەی تۆ لەدەستی دێ کە خوانێکمان لەحەواوە بۆ بنێرێ؟ گوتی: ئەگەر باوەڕیتان بە خوا هەیە لێ بترسن.

١١٣ گوتیان: ئێمە گەرەکمانە لە خوانی ئاوا بخۆین و دڵنیابین و باوەڕکەین کە هەرچی پێت گوتین ڕاستە؛ ئێمەش بێینە پاڵ ئەوانەی کە شایەتی بۆ تۆ دەدەن.

١١١- هیما: ئیشارەت، ئاشیرەت.

قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةً مِّنكَ ۖ وَٱرْزُقْنَا وَأَنتَ
خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّى مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۖ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ
مِنكُمْ فَإِنِّىٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِى
وَأُمِّىَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ
أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ ۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ ۚ تَعْلَمُ مَا فِى
نَفْسِى وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا
قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنتُ
عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ
عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ
وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ
يَنفَعُ ٱلصَّٰدِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾
لِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌۢ ﴿١٢٠﴾

١١٤ عیسای کوڕی مەریەم گوتی: ئەی خودای پەروەرندەمان! لەوحەوایە تۆ خوانێکمان بۆ بەڕێ کە، کە بۆ هەوەڵ و دواییمان جێژنەیەک بێ و نیشانەیەک بێ لە تۆڕاو لە ڕۆزی بێ بەشمان مەکە. تۆ چاکترین ڕۆزی‌دەری.

١١٥ خودا گوتی: من بۆ ئێوەی بەڕێ دەکەم؛ هەرکەس دوایە لە ئێوە حاشایەبکا، جەزرەبەیەکی وای دەدەم کە تا ئێستا لەناو خەڵکی دنیایەدا هیچ کەسێکم ئاوا جەزرەبەنەدابێ.

١١٦ ئەو کاتەش کە خودا گوتی: ئەرێ عیسای کوڕی مەریەم! تۆ گوتۆتە بەو مەردمە - غەیرەز خودا - دەبێ ئێوە من و دایکم وەک دۆخودا بپەرستن؟ گوتی: پاکی و بێ‌عەیبی هەر شیاوی تۆیە، من ڕێم ناکەوێ هیچ‌شتێ جگە لە ڕاستی ببێژم. ئەگەر ئەوقسەم کردبا خۆت دەتزانی. هەرچیەکیشم بە ناخی دڵدا ببوڕێ، تۆ دەیزانی؛ تەنیا منم کە دەربارەت هیچ نازانم؛ هەر تۆ لەهەمۆ نەدیاران ئاگاداری.

١١٧ تۆ چۆنت فەرمان بەمن‌دا، منیش هەر ئەوەم ڕاگەیاند. گوتم: خودا بپەرستن کە ئەمنیش و ئێوەشی پەروەراندوە. هەتا لە ناو ئەوانیش بوم، ئاگادارو چاوەنۆڕی باوەڕیان بوم؛ لەوساشەوە کە منت بۆ خۆت بردەوە، بۆخۆت هەر ئاگاداریان بوی. دیاریشە خۆت لە هەمۆشت ئاگاداری.

١١٨ گەر بتەوێ ئازاریان دەی، عەبدی خۆتن؛ گەر بشتەوێ لێیان خۆش بی، خۆت دەزانی و هەر بۆخۆتی کە دەستەڵاتت بەدەستەو لەکارزانی.

١١٩ خودا گوتی: ئەمرۆ ڕۆژێکە ڕاستەکان ڕاستیەکەیان بەهرەیان پێ دەگەیێنێ. ئەوان باغاتێکیان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر هەر لەوێ دەبن.

١٢٠ عاسمانەکان و زەمین و هەرچی لە ناویاندا هەیە - گش لە گش - مولکی خودایەو هەر خودایە لەسەر هەمۆشت توانایە.

سُورَةُ الأَنعَام

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ
وَٱلنُّورَۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِي
خَلَقَكُم مِّن طِينٖ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلٗاۖ وَأَجَلٞ مُّسَمًّى عِندَهُۥۖ ثُمَّ أَنتُمۡ
تَمۡتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِي ٱلۡأَرۡضِۖ يَعۡلَمُ سِرَّكُمۡ
وَجَهۡرَكُمۡ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ
ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمۡۖ فَسَوۡفَ يَأۡتِيهِمۡ أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٥﴾ أَلَمۡ
يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَا لَمۡ
نُمَكِّن لَّكُمۡ وَأَرۡسَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡهِم مِّدۡرَارٗا وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَنۡهَٰرَ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡ وَأَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا
ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوۡ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ كِتَٰبٗا فِي قِرۡطَاسٖ فَلَمَسُوهُ بِأَيۡدِيهِمۡ
لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ
عَلَيۡهِ مَلَكٞۖ وَلَوۡ أَنزَلۡنَا مَلَكٗا لَّقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

ئەنعام

وەناوخوداکەدەهەندەوەدلۆڤانە

١ پەسن و سوپاس بۆ خودایێ کە ئاسمانان و زەمینی چێ کردوەو تاریکایی و ڕۆناکاییش ئەو پەیدای کرد. ئەو کەسانەش کە حاشایان لە پەروەرندەیان هەیە، دێن لەپاشان شەریکی بۆ پەیدادەکەن.

٢ ئەو خودایەی کە ئێوەی لە قوڕ چێ‌کردو ماوەی ژینی بۆ داناوْن. ئەوکاتەشی بڕیارداوەو ناوی‌ناوە [کە لەژیان بێ‌بەش دەبن]. کەچی ئێوە دیسانەکە هەر دۆدڵن.

٣ لە ئاسمانان و زەمیندا خوا هەر ئەوەو لە نهێنی و ئاشکراتان ئاگادارەو هەرکارێک بیکەن دەیزانێ.

٤ هەرنیشانەیەک لەلایەن خوای پەروەرێنیانەوە بێ و بێتەلایان، ئیللا هەر حاشای لێ دەکەن و خۆیانی لێ دەبوێرن.

٥ ئەوا وەختێ ئەم ڕاستەشیان بۆ هات، بڕوایان پێ نەکرد. لە دواڕۆژدا ئەوانە ئاگادار دەبن لەوشتانەی ئێستا گەپی خۆی پێ دەدەن.

٦ ئاخۆ ئەمەندە نازانن کە ئێمە لەپێش ئەواندا چەندین بەرەمان قڕکردن؟ ئەو دەستەڵاتەش لەم زەمینە بەوانمان دابوْ، بەمانمان نەداوە. لە حەواوە کەیکەم و شەستەڕەهێڵە بارانەمان بۆ باراندن و وامان کرد کە لەسەر ڕوبارەکان دەژیان. کەچی هێند نافەرمانیان کرد قڕمان کردن و لەپاش ئەوان - لەجێی ئەوان - بەرەی ترمان دامەزراندن.

٧ ئەگەر ئێمە لەسەر کاغەز نامەیەکمان بۆ تۆ ناردبایە خوارەوەو بە دەست هەڵیان گلۆفیبا، ئەوانەی خودانەناسن هەر دەیانگوت: ببێ و نەبێ جادوْ نەبێ چی‌تر نیە.

٨ ئەوا دەشڵێن: ئەدی بۆچی خوا فرشتەی بۆ ئەو نەناردە خوارەوە؟ ئەگەر ئێمە فرشتەشمان بناردایە، بێ‌سۆ کارلەکار دەترازاو هیچ مۆڵەتیان پێ نەدەدرا.

٢-چێ‌کردن: دروْستکردن. ٧-هەڵگلۆفتن: لەدەستا گوْشین و فلێقاندنەوە.

وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا
يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِٱلَّذِينَ سَخِرُوا۟ مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾
قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ ٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ قُل لِّمَن مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُل لِّلَّهِ ۚ
كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿١٢﴾ ۞ وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِى ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ
وَلَا يُطْعَمُ ۗ قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ ۖ وَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ
رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ
رَحِمَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ
فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

۹ خۆ ئەگەر راسپاردەمان فرشتەش با، هەر دەبۆ جلکی پیاوێکی دەبەربکەین و ئەوجلەی ئەوان دەیپۆشن ئەو پۆشیبای.
۱۰ بەگەلێک لە پێغەمبەرانی بەرلەتۆ، رشخەن کراو رشخەنکەران تۆشی کارەکەی خۆیان بۆن.
۱۱ بێژە: ئێوە لەم زەمینە گەشتێ بکەن، تا بزانن دوارۆژی بێباوەڕەکان بە کوێ گەیشت.
۱۲ بێژە: هەرچی لە ناوی عاسمانەکان و زەمیندایە، ماڵی کێیە؟ بێژە: هەمۆ بۆ خودایە. خودا لەسەر خۆی نۆسیوە کە دەبێ خاوەن بەزەبێ. دیاریشە لە ڕۆژی قیامەت - کە بێگومانە هاتنی - گشتو لێک کۆدەکاتەوەو ئەوکەسانەی گیانی خۆیان دۆڕاندوە ئەوانن بڕواناهێنن.
۱۳ بۆ ئەویشە هەرشتێکی لە شەوگارو لە ڕۆژێدا، هەدا دەداو هەرخۆی بیسەرو زانایە.
۱۲ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ غەیرەز خودا هیچ کەسیتر بە سەروەری خۆ بزانم، کە ئاسمانان و زەمینی داهێناوەو ڕۆزی بە زیندەوەر دەداو خۆی لە بژیو بێنیازە؟ بێژە: فەرمان بە من درا کە یەکەمین بەرفەرمان بم. سا تۆ قەت لەوانە مەبە شەریک بۆ خودا پەیدا کەی.
۱۵ بێژە: ئەگەر نافەرمانی خودای پەروەرێنم بکەم، لە ئازاری ڕۆژە هەرەدژوارەکەی پڕمەترسی، ترسم هەیە.
۱۶ ئەوێ ڕۆژێ خوا لە هەرکەسێ وازبێنێ، ئەوە دیارە وەبەر بەزەیی خستوە؛ ئەمکارەش رزگاریەکی ئاشکرایە.
۱۷ ئەگەر خودا بەڵایەکت بەسەربێنێ، بەغەیرەز خۆی کەس لەسەرتی وەلانابا. گەر بەچاکەشت وەخوێنێ، هەر خۆیەتی هەموکارێکی پێدەکرێ.
۱۸ هەر خوداشە لەسەر هەمۆ عەبدەکانی دەستی دەڕواو هەر بۆخۆیەتی کارزانەو ئاگادارە.

۱۳- هەدادان: ئارامگرتن، داسەکنان.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا
الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ
آلِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُلْ لَا أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمُ ۘ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ
الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ
رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ
لَا يُؤْمِنُوا بِهَا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا
إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِنْ
يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ
فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

۱۹ بێژە: شایەتی دانی کێ لە هەمو شایەتی دانێک گرینگترە؟ بێژە: خودا شایەتە لە نێوانماندا؛ ئەو قورئانە ئەو بەخەڵات بۆ منی ناردە خوارەوە، تا بەهۆی ئەو ترس وەبەر ئێوە بنێم و هەرکەسێکیش کە پێدەگا. ئێوە شایەتی دەدن کە وەل خودا چەند خودایەکی تریش هەیە؟ بێژە: من شایەتی نادەم. بێژە: خودا هەر یەکێکەو من لە شەریک بۆ خوادانانی ئێوە دورو بێزارم.

۲۰ ئەهلی کتێب هەر وەک کوڕەکانی خۆیان باش دەناسن، پێغەمبەریش وا دەناسن. ئەوانەی خۆیان تۆشی خوسار کردۆە، بڕواناکەن.

۲۱ کێی وا هەیە لەوکەسانە ناهەقتربێ کە درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستن یا بە نیشانەکانی خوا باوەڕناکەن؟ دیاریشە هەرکێ ناهەق بێ، ڕزگارنابێ.

۲۲ ڕۆژی قیامەت کە گشتیان کۆدەکەینەوە، بەو کەسانەی کە شەریکیان بۆ خودا پەیدا کردبو، ئێژین: کوانێ بە خەیاڵ دەوگوت شەریکن دەگەڵ خودا؟ دە بیانهێنن.

۲۳ جائەوکاتە هیچ عوزرێکیان نابێ غەیرەز ئەوە بێژن: سوێند بە خودا کە ئێمەی پەروەراندوە؛ ئێمە هەرگیز هیچ شتێکمان نەکردۆتە شەریکی ئەو.

۲۴ بڕوانە چۆن درۆ لەسەر خۆشیان دەکەن! ئەوشتانەش کە ئەوان بە درۆ دەیانگوت، لەبەین چۆن.

۲۵ ئیوایان لە ناودا هەیە گوێت پێدەدا. بەڵام ئێمە پەردەیەکمان بەسەر دڵیان هەڵکێشاوە کە تێت نەگەن، گرانایی‌شمان خستۆتە ناو گوێچکەیان کە [نەبیسن] و هەرنیشانەیەک ببینن باوەڕناکەن. ئیواش هەیە کە دێنەلات جوابەجەنگیت دەگەڵ دەکەن؛ ئەو کەسانەی خوانەناسن ئێژن: ئەمە چیرۆکی پێشینەکانەو چیترنیە.

۲۶ هەر ئەوانە ناهێڵن خەڵک بێنەلای و بوخۆشیان خۆی لێ دۆردەگرن. ئەم کەسانە بەبێ ئەوەی هەستی پێبکەن هەر بۆ خۆیان لەبەین دەبەن.

۲۷ ئەگەر ئەوسا بیانبینی کە لەسەر لێواری ئاگر ڕاگیراون، ئێژن: خۆزی دیسان دەیانگێڕاینەوە، ئەوسا بە نیشانەکانی پەروەرندەن بڕوامان دەکردو ئێمەش لە ڕیزی باوەڕداران بۆین.

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا۟ يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا۟ لَعَادُوا۟ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوٓا۟ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا۟ يَٰحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا۟ عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا۟ وَأُوذُوا۟ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِن نَّبَإِى۟ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ ٱسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِى ٱلسَّمَآءِ فَتَأْتِيَهُم بِـَٔايَةٍ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى ٱلْهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٣٥﴾

٢٨ راستیش ناکەن، تەنیا هەر ئەوەیان بۆ ئاشکرابوە کەلەپێشا لەدڵدا حاشاریان دابو. ئەگەر بشگەڕابانەوە، ئەوکارانەی کە پێیان دەگوترا مەیکەن، هەر دەیانکرد. ئەمانە هەر درۆزنن.
٢٩ گوتیشیان: جگە لەم ژینەی سەر دنیامان چیتر نیەو ئێمە زیندونابینەوە.
٣٠ گەر بیان دۆنی لەوکاتەدا کە لە هەمبەر پەروەرێنیان ڕاگیراون، پێیان ئێژێ: ئاخۆ ئەمەو پێ ڕاست نەبو؟ ئێژن: بەڵێ، سوێندەکە بە پەروەرندەن ڕاستی ڕاستە. ئێژێ: دە ئازار بچێژن بۆ ئەو حاشایەی دەتانکرد.
٣١ ئەوکەسانە زیانمەند بۆن کە هیچ باوەڕیان نەدەکرد، دێنە بەر بارەگای خودا. تا ئەوساتەی لەپڕ سەلایان لێ ڕابو. ئیتر ئەوسا لەحاڵێکدا کۆڵەپشتی باری گرانی گوناهیان لەسەر پشتە، هەر ئاخ و داخ و پەکیانە؛ ئێژن: حەیفێ ئێمە چەندن درێغی کرد. سابزانە چەند بارەکەیان گران و نالەبارە.
٣٢ ژینی دنیا جگە لە گاڵتەو گەپ نیەو ماڵی ئەولا بۆ ئەوانەی لەخواترس و خۆپارێزن زۆر چاکترە. دەسا بۆ دەبێ تێ نەگەن؟!
٣٣ ئێمە دەزانین ئەو قسەی ئەوان دەیکەن بۆت دەبێتە هۆی دڵتەنگی. خۆ ئەوانە تۆ وەدرۆ ناخەنەوە؛ لەراستیدا ئەوناهەقیکارانە لەنیشانەکانی خودایە حاشادەکەن.
٣٤ فرە لە پێغەمبەرانی بەرلەتۆش - هەر وەک ئێستەی تۆ - بە درۆزن ژمێراون. وێڕای باوەڕپێ نەکران و ئازاردانیش، هەروا خۆڕاگر ماونەوە؛ هەتاکۆ یارمەتی ئێمەیان پێ گەییشت. سۆزی خوداش بەهیچکەسێک ناگۆڕدرێ و دیاریشە تۆ دەنگ و باسی پێغەمبەرانت زانیوە.
٣٥ ئەگەر تۆ لەلات گران دێ کە بە دەنگتەوە نەهاتۆن، سا ئەگەر لەتواناتدایە، ڕەهۆڵێکی لەم زەمینەدا بکۆڵە، یان پەیژەیەک کە پێی هەڵچی بۆ ئاسمان و بەڵگەیەکی پتەو بۆ ئەمانە بێنە [بڕوات پێ بکەن]. ئەگەر خوا خۆی مەیلی لێ با، هەمویانی شارەزای ڕاستەڕێ دەکرد. ئیتر ناشێ تۆ لە ڕیزەی نەزانان بی.

٣١-لێ ڕابۆن: هەستان، بەرزەوەبۆن. ٣٤-سۆز: پێمان، گفت.

۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ
قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا
مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا طَٰٓئِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمْثَالُكُم ۚ
مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾
وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ مَن يَشَإِ ٱللَّهُ
يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ
أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيْرَ ٱللَّهِ
تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا
تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ
إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ
﴿٤٢﴾ فَلَوْلَآ إِذْ جَآءَهُم بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا۟ وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ
وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا
نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَٰبَ كُلِّ شَىْءٍ
حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُوا۟ بِمَآ أُوتُوٓا۟ أَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

٣٦ هه‌ر ئه‌وانه گوێت لێده‌گرن که ده‌بیسن. مردووه‌کانیش خوا زیندوێیان ده‌کاته‌وه‌و پاشان گشتیان بۆ لای خۆی ده‌گه‌ڕێنه‌وه.

٣٧ ئێژن: بۆچی نیشانێکی له لایه‌ن په‌روه‌رنده‌یرا بۆ نه‌هاتۆته خواره‌وه؟ بێژه: خودا توانای هه‌یه هه‌ر به‌ڵگه‌یه‌ک [خۆی حه‌زبکا] به‌ڕێی‌بکا؛ به‌ڵام ئه‌وانه زۆربه‌یان لێ‌نه‌زانن.

٣٨ هه‌ر زینده‌وه‌رێ له عه‌رزا ته‌ڤگه‌ڕیه‌تی‌و هه‌ر مه‌لێ به باڵان ده‌فڕێ، هه‌مۆیان کۆمه‌ڵانێکن وه‌کۆ ئێوه. ئێمه له‌ناو ئه‌م کتێبه هیچ شتمان هه‌ڵ‌نه‌بواردوه؛ له‌دوارۆژیش گش ئه‌مانه له‌لای په‌روه‌رنده‌ی خۆیان کۆوه‌ئه‌کرێن.

٣٩ ئه‌و که‌سانه‌ی که نیشانانی ئێمه‌یان به‌درۆزانی، که‌ڕو لاڵن‌و له تاریکیدا خول ده‌خۆن. خودا به که‌یفی خۆی ده‌کا، له هێندێکان ڕێ ده‌گۆڕێ‌و هێندێکانیش ده‌خاته سه‌ر ڕاسته‌ڕێ‌یه.

٤٠ بێژه: ئه‌گه‌ر خوا به‌ڵایه‌کۆ بۆ بنێرێ یان ڕۆژی سه‌ڵاو لێ ڕابێ، ئاخۆ ئه‌وسا غه‌یره‌ز خودا هانا بۆ که‌سی‌تر ده‌به‌ن؟ ئه‌گه‌ر ڕاستن، ڕاستی بلێن.

٤١ نه‌خێر، ئه‌وسا هه‌ر هانا بۆ خودا ده‌به‌ن. ئه‌گه‌ر خودا خۆی حه‌زبکا، به‌ڵاتان له‌سه‌ر لاده‌باو ئه‌وشتانه‌تان له‌بیرده‌چێته‌وه که[ئێستا] به شه‌ریکی خودایان ده‌زانن .

٤٢ ئێمه بۆ سه‌ر گه‌لێک له گه‌لانی پێش تۆش [پێغه‌مبه‌رمان] به‌ڕێ‌کردوٌن. [ئه‌وکه‌سانه‌ی یاغی ده‌بوٌن] تۆشی به‌ڵاو نسیبه‌تانمان ده‌کردن، تابه‌شکێکو له‌به‌رمان بلاڵێنه‌وه.

٤٣ ده‌یسا بۆچی که به‌ڵاشمان به‌سه‌رهێنان، له‌به‌رمان نه‌پاڕانه‌وه؟ به‌ڵام ئه‌مان دلڕه‌ش بونو ، شه‌یتانیش کاره‌کانیانی وا له‌به‌ر ڕازاندبوٌنه‌وه [که هه‌ر له‌سه‌ر حاشایه مان].

٤٤ جا وه‌ختێ ئه‌وهه‌موٌ ئامۆژگاریانه‌یان - که کرابوٌن - له‌بیره‌وچوٌ، هه‌موٌ ده‌رگای به‌خته‌وه‌رین بۆکردنه‌وه هه‌تا که‌وتنه خۆشی‌و شادی ؛ ئه‌وسا له‌پڕو نه‌کاوێک به‌ر تۆڕه‌یی خۆمان خستن‌و هه‌موٌ ناهومێد مانه‌وه.

فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ۚ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَٰرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم
مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ
ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ
بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ
عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ ۖ
إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ۚ
أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوٓا۟
إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۙ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ
﴿٥١﴾ وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

٤٥ ئیتر ئەوسا ئەوکەسانەی پیشەیان هەر ناهەقی بو، دوابڕاوبۆن و سپاس بۆ خوای ڕاهێنەری هەمۆ دنیا.
٤٦ بێژە: بەمن بێژن ئەگەر خوا هەستی گوێ و سۆمای چاوتان لێ بستێنێ و لەسەر دڵگەلیشتانەوە مۆردابنێ، کێ دەتوانێ - بەدەر لە خوا - بۆداتەوە؟ دە بڕوانە ئێمە چلۆن نیشانەکان بۆ ئەوان شیدەکەینەوە؛ هێشتا هەر خۆی لێ دەبوێرن.
٤٧ بێژە: بەمن بێژن ئەگەر بەلای خودا لەپڕێک و بە نهێنی یان بە تەرزێکی ئاشکرا، تۆشتان ببێ، جیا لەوانەی غەدرێ دەکەن کێ قڕ دەبێ و تێداده‌چێ؟
٤٨ هەر پێغەمبەرێک دەنێرین پێی دەسپێرین مژدەدەرو ترسێنەر بێ؛ سا هەرکەسێ بڕوای هێناو ئاکاری چاکی ڕەچاوکرد، نە هیچ ترسی لەسەر هەیەو نە هیچ خەمێکیان دێتەبەر.
٤٩ ئەوانەوا نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ ئەژمارد، لە سزای ئەم نافەرمانیە، گرفتاری ئازاردەبن .
٥٠ بێژە: من بە ئێوەم نەگوت: کلیلداری گەنجینەکانی خوا منم؛ نەشمگوتوە: لە نادیاران ئاگادارم؛ پێشم نەگوتون: فریشتەم. تەنها من هەر ئەوە دەکەم کە خودا پێیڕاگەیاندوٚم. بێژە: ئاخۆ کوێرو چاوساغ وەکۆ یەکن؟ دەیسا بۆ بیرناکەنەوە؟
٥١ بەم قورئانە تۆ ئەوانە بترسێنە، کە لە ڕۆژی کۆبۆنەوە لە قاپی پەروەرندەیان نیگەرانن؛ کە لەو بەدەر نە هیچ دۆستیان گیردەکەوێ و نە تکاکار؛ بەشکو لە خودا بترسن.
٥٢ ئەوکەسانە مەتۆرێنەو دەریانمەکە کە گش شەوەکی و ئێواران هانا دەبەنە بەر خوای پەروەرێنیان و بۆ ڕەزای ئەو کۆشش دەکەن. تۆ هیچ کارت بە کاری ئەوان نەدایێ؛ ئەوانیش هیچ کاریان بەسەر تۆوە نیە. سا ئەگەر ئەمانە دەرکەی، غەدرێکە لەخۆتی دەکەی.

٤٦- بۆداتەوە: پێتانی بداتەوە. ٥١- قاپی: درگا، بارەگا.

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓا۟ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ ۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۖ أَنَّهُۥ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوٓءًۢا بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۚ قُل لَّآ أَتَّبِعُ أَهْوَآءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّى عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَكَذَّبْتُم بِهِۦ ۚ مَا عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦٓ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقُصُّ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوْ أَنَّ عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾ ۞ وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

۵۳ ئێمە ئاوا گەرەکمانە هێندێ لەوان بە هێندێکان تاقی وەکەین، هەتا بێژن: چلۆن خودا لەناوماندا هەر ئەمانەی وەبەر چاکەی خۆی خستوە؟ ئاخۆ خودا لەوان باشتر شوکربژێران ناناسێ؟

۵۴ هەرگا ئەوانە دێنەلات کە بە نیشانانی ئێمە بڕوادارن، پیان بێژە: دڵنیابن پەروەرێنتان هەر خۆی لەسەر خۆی نوسیوە بەر بەزەیی خۆیتان بخا؛ دیارە خودا هەرکەسێکی لە ئێوە - لە نەزانی خۆی - کاری خراپی لێ ڕۆداو پاشان پەشیمان بێتەوەو ئاکاری چاک ڕەچاوبکا، لە گوناحەکانی دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۵۵ ئێمە ئاوا نیشانەکانی خۆمانیان تەواو بۆ شی‌دەکەینەوەو دەمانەوێ ڕێبازی تاوانباران ڕۆن ببێتەوە.

۵۶ بێژە: من ڕێم پێ‌نەدراوە کە لە خودا بتەکمەوەو ئەوشتانە بپەرستم کە ئێوە دەیانپەرستن. بێژە: قەت من بە ئارەزوی ئێوە ناکەم. ئەگەر بێتو شوێن ئارەزوی ئێوەکەوم، دیارە ڕێگەم گومکردوەو لەڕاستەڕێ وەدەرکەوتوم.

۵۷ بێژە: وا من لەلایەن پەروەرێنمەوە، بەڵگەی پتەوم لەلایە؛ کەچی ئەوەی لای‌منتان بەدرۆ دانا. ئەوەش ئێوە بۆی بەلەزن، هیچی لە دەس مندا نیە. فەرمان هەر فەرمانی خوایەو هەر خۆی ڕاستیو بۆ باس دەکا. چاکتر لێک جوداکەرەوەش هەر خۆیەتی.

۵۸ بێژە: ئەگەر ئەوشتەی داوای دەکەن‌و بۆی بەپەلەن بە دەس من‌با، کاری نێوان من و ئێوە هەر لەزۆدا دوایی دەهات. هەر خوا باشتر ناهەقی‌کاران دەناسێ.

۵۹ هەمۆ کلیلی نهێنی و بەرپیواران وا لای ئەوە؛ لە خۆی بەدەر هیچ کەسێ ئاگای لێ نیەو هەرچی لەزریاو بەژدایە باش دەیزانێ؛ هیچ گەڵایەک لە هیچ شوێنێ بێ زانینی ئەو ناوەرێ. هەرچی دەنکەو لەتاریکایی زەویداو هەرچی تەڕە یان زوهایە، گشتی لەناو دەفتەرێکی ئاشکرایە.

۵۹-بەرپێوار: نادیار، داپۆشراو. زوها: وشک، زوا.

وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰٓ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ أَلَا لَهُ ٱلْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ ٱلْحَٰسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ تَدْعُونَهُۥ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَىٰنَا مِنْ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ ٱلْقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُم بَأْسَ بَعْضٍ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْأَيَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهِۦ قَوْمُكَ وَهُوَ ٱلْحَقُّ قُل لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ نَبَإٍ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ ٱلشَّيْطَٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ ٱلذِّكْرَىٰ مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٨﴾

۶۰ هەر خۆیەتی بە شەو هەستۆ لێ دەستێنێ و دەشزانێ لەناو ڕۆژا چیتان کردوە. جا بە ڕۆژ ڕاودەپەڕێنێ، هەتا ماوەی دیاری کراو بەسەردەچێ. لەپاشان دەچنەوە لای خۆی؛ ئەوسا ئاگادارتان دەکا کە لەپێشدا چۆکردوە.

۶۱ هەرخۆیە دەستەڵاتدار بەسەرعەبدانیا. پاسەوانانێکیشتان بۆبەڕێ دەکا. هەرگا وەختی مردنۆ دێ، پێمێردی خوا لە پێک هێنانی فەرمانی درێغ ناکا.

۶۲ پاشان دەیانگەڕیننەوەبۆ لای خودا ،کە سەروەری ڕاستەقینەی هەمۆیانە. بابزانن فەرمان هەر بە دەستی ئەوەو زۆتر لە هەر حیسابگەرێ بە حیسابی گش ڕادەگا.

۶۳ بێژە: کێ ڕزگارتان دەکا لە تاریکی بەژو دەریا؟ کە ئەوساکە بە نهێنیو بە ئاشکرا لەبەری دەپاڕێنەوە: ئەگەر خودا ئەمجارەش ڕزگارمان بکا، هەر شوکرانەی ئەو دەبژێرین.

۶۴ بێژە: خوا ڕزگارودەکا لەوتەنگانەو لە هەمۆ بەڵایەکی دیش؛ کەچی ئێوە شەریکی بۆ پەیدادەکەن.

۶۵ بێژە: خودا توانای هەیە کە لەلای سەرۆتانەوە یان لەلای ژێرپاتانەوە ئازارتان بۆ بەڕێ بکا؛ یان بتانکاتە چەنددەستەو تێکتان بەرداو ئازار لە یەکتر بچێژن. دە بڕوانە چۆن ئێمە نیشانەکانمان - جۆرەجۆرە - بەومەردمە نیشان دەدەین، بەشکۆ ئەوانە تێ بگەن.

۶۶ هۆزەکەی تۆ ئەم قورعانی وا ڕاستیشیان پێ درۆیە. بێژە: خۆ من نەبۆمە هەمەکارەتان.

۶۷ زۆر بە زۆ ئاگاداردەبن کە هەر باس و خەبەرێک جێگەی خۆی هەیە.

۶۸ هەرگا ئەوانە دەبینی دەربارەی نیشانەکانمان خراپ دەدوێن، تۆ ڕۆیان لێ وەربگێڕە تا باری قسە دەگۆڕن و قسە لەشتێکیتر دەکەن. گەر وا ڕویدا شەیتان لەبیری بردیەوە، هەرگا وەبیرت هاتەوە ئیتر وەل ناهەقیکاران ڕۆمەنیشە.

۶۱-پێمێرد: فریشتەی گیان گرتن، عیزرایل. ۶۸-ڕۆنیشتن: دانیشتن، ڕونان.

وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ وَذَكِّرْ بِهِۦٓ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَآ ۗ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أُبْسِلُواْ بِمَا كَسَبُواْ ۖ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَنَدْعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُۥٓ أَصْحَٰبٌ يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى ٱئْتِنَا ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۖ وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُ ۚ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ ٱلْحَقُّ ۚ وَلَهُ ٱلْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ ۚ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

٦٩ ئەوانەی خودێترسن و خۆپارێزن، هیچ ئوبالّی ئەوانەیان لەستۆ نیە. بەڵام دەبێ ئامۆژگاری [بۆ نالەبارەکان] بکەن، بەشکۆ لە خودا بترسن.

٧٠ تۆ وازبهێنە لەوانەی دینەکەیان بە گەمەو گاڵتە گرتوەو ژینی دنیا تەواوێک لەخشتەی بردوٚن. بەم قورئانە بیریان خەوە کە هەرکەسێک بکەوێتە زیندانی بێدەرەتانی کردەوەی خۆی - لە خوا بەدەر - هیچ کەسی دەهانای نایەو هیچ کەسیش تکای بۆ ناکا. هەرچی ماڵی دنیاش هەبێ و لەلای ئەو بێ لە قەرەبوی خۆیدا بیدا، قبوٚڵ ناکرێ. ئەوان لە سۆنگەی ئەو کارەی کردوٚیانەو بڕوایان بە خودا نەبوە، لە دۆزەهێ دەرناکەون و ئاوی کوڵیو دەخۆنەوەو جەزرەبەی بەژانیان هەیە.

٧١ بێژە: ئاخۆ گەرەکتانە - لە خوا بەدەر- هاوار بۆ شتانێک بەرین نە زەرەرێکمان لێدەدەن، نە بەهرەیان بۆمان هەیەو لەپاش ئەوەی شارەزای ڕاستەڕێگە بوٚین، سەرلەنوێ پاشگەزبینەوە؟ هەروەک ئەوەمان بەسەردێ کە شەیتان خەڵەتاندوٚیەو لەسەر زەوی سەرگەردانە. هێندێک هەواڵی وای هەیە کەپێی ئێژن: وەرەلامان لە ڕێگەت شارەزادەکەین. بێژە: ڕێی ڕاست هەر ڕێگەی ڕوٚبەخودایەو فەرمان بە ئێمە دراوە خۆ بدەینە دەس ڕاهێنەری دنیایە.

٧٢ فەرموشیە دەبێ نوێژبکەن؛ ترسیشوٚ لە خودا هەبێ؛ کە هەموٚتان لە لای ئەو خڕدەکرێنەوە.

٧٣ هەر خۆیەتی بۆ ڕاستی، ئەم ئاسمانانەو زەمینەی بەرهەم هێناوە. هەرڕۆژێکی بۆ دروست بوٚنی هەرشتێ فەرمان بدا: ببە! دەبێ. قسەی ڕاستەو لاری نیەو ئەوێ ڕۆژێ فوٚ بە کەڵەشاخدا دەکرێ، تەنیا خۆی دەستەڵات دارەو دیارو بەرپیوار دەزانێ و هەر خۆیەتی لەکارزان و ئاگادارە.

۞ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصۡنَامًا ءَالِهَةً إِنِّيٓ
أَرَىٰكَ وَقَوۡمَكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٧٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُرِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ
مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلۡمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ ٱلَّيۡلُ رَءَا كَوۡكَبٗاۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ
لَآ أُحِبُّ ٱلۡأٓفِلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلۡقَمَرَ بَازِغٗا قَالَ هَٰذَا
رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمۡ يَهۡدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمۡسَ بَازِغَةٗ قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ
أَكۡبَرُۖ فَلَمَّآ أَفَلَتۡ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ ﴿٧٨﴾
إِنِّي وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
حَنِيفٗاۖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَآجَّهُۥ قَوۡمُهُۥۚ قَالَ
أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي ٱللَّهِ وَقَدۡ هَدَىٰنِۚ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشۡرِكُونَ بِهِۦٓ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيۡـٔٗاۗ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيۡفَ أَخَافُ مَآ أَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا
تَخَافُونَ أَنَّكُمۡ أَشۡرَكۡتُم بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ عَلَيۡكُمۡ
سُلۡطَٰنٗاۚ فَأَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ أَحَقُّ بِٱلۡأَمۡنِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨١﴾

٧٤ بیر لەوکاتەش بکەرەوە کە ئیبراهیم بە ئازەری ئاپی خۆی گوت: ئەتۆ بۆچی ئەوبتانە دەپەرستی؟ ئەمن تۆشو گەلەکەشت دەبینم لەرێ لاۆداوە.

٧٥ [هەر ئەو دەمەش بو کە] ئێمە نیشانی ئیبراهیمن دا دام‌و دەزگای ئەم عاسمانان‌و زەمینە سەربە کێ‌یە، تا لە رێزی باوەڕداره ڕاستەکان بێ.

٧٦ کە شەوی بەسەردا هات‌و تاریک داهات، ئەستێرەیەکی بەدی کرد. گوتی: ئەمە پەروەرێنمە. هەر کە لەبەر چاو ئاوابو، گوتی: هەرچی ئاوابێ خۆشم ناوێ.

٧٧ وەختێ کە دیتی مانگ هەڵات، گوتی: ئەمە پەروەرێنمە. کە ئەویش لەبەر چاو نەما، گوتی: ئەگەر پەروەرێنی ڕاستەقانیم خۆی شارەزاییم پێ نەڵێ، منیش لە گومڕایان دەبم.

٧٨ کاتێ دیتی وا خۆر لە کەل سەردەکەوێ، گوتی: ئەمە لەوانی‌تر مەزن‌ترە، ڕەنگە پەروەرندەکەی من هەر ئەمە بێ. کە خۆریش کەوتە خۆرنشین، گوتی: گەلۆ! من لەوکارەۆکە شەریکان بۆ خودانی من دەناسن، تەکیمەوە.

٧٩ وا من - بەدڵپاکی - روم کردە ئەوکەسە کە ئاسمانان‌و زەمینی داهێناوەو لەوانەنیم شەریکی بۆ پەیدادەکەن.

٨٠ هۆزەکەی لەسەر ئەم باسە شەڕو کێشەیان پێ‌فرۆشت. گوتی: ئێوە چۆن دەگەڵ من دەربارەی خودایێکەوە کێشەدەکەن کە خۆی شارەزای کردوۆم‌و هیچ ترسێکم لەوانە نیە کە ئێوە دەیانکەنە شەریکی ئەو. هەرشتێکی پەروەرندەم حەزێ‌بکا هەروا دەبێ‌و زانستی پەروەرێنی من هەمۆشتی داگرتۆە. ئاخۆ ئێوە ڕانامێنن؟

٨١ جا چۆن‌دەبێ لەوبتانەی - کەئێوە دەیانپەرستن - ترسم‌هەبێ؟ کەچی ئێوە ترسۆ نیەو ئەوبتانە بە شەریکی‌خوادەزانن‌و هیچ بەڵگەیەکی پتەوتان بۆ نەهاتۆتەخوارەوە. ئەگەر ئێوە لە زانین هیچ بەشتان هەبا، دەتانزانی لەمن‌و لەنگۆ کامەلامان پتر شیاوی نەترسانە.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يَلْبِسُوٓا۟ إِيمَٰنَهُم بِظُلْمٍ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ وَإِخْوَٰنِهِمْ ۖ وَٱجْتَبَيْنَٰهُمْ وَهَدَيْنَٰهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَلَوْ أَشْرَكُوا۟ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ۚ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا۟ بِهَا بِكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ ۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقْتَدِهْ ۗ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٠﴾

۸۲ ئەو کەسانەی بڕوایان بە خودا هێناوە بڕواکەیان تێکەڵی ناحەقی نەکرد، دڵنیایی بۆ ئەوانەو شارەزای ڕای خودا ئەون.
۸۳ ئەمانە چەند بەڵگەیەک بوٚن کە دابوٚمانە ئیبراهیم، کە بەرانبەر بە هوٚزی خوی ڕابوەستێ. هەرکەسێ ئێمە حەزبکەین پلەی ڕێزی باڵادەبەین؛ بێگومانە پەروەرندەت لەکارزان و ئاگادارە.
۸۴ ئێمە ئیسحاق و یەعقوبمان هەر بەو بەخشی و هەموٚلامان شارەزای ڕای خوٚمان کردو، لەپێش ئەواندا نوٚحیشمان بەرەو خوٚمان ڕێ نیشانداو لەناو زاروزێچی ئەودا داودو سولەیمانیش و ئەییوب و یوٚسف و موٚساو هارۆنمان خستە سەرڕێگا. ئێمە ئاوا پاداشی باش بە کارچاکان دەدەینەوە.
۸۵ هەروەها زەکەریاش و یەحیاو عیسا، وێڕای ئەلیاس؛ هەموٚیان لە مێرخاسان بوٚن.
۸۶ ئیسماعیل و ئەلیەسەع و یوٚنس و لوٚتیش هەروەها؛ سەرلەبەریانمان لە خەڵکی سەرزەمینێ، زێدەتر قەدر لێناوە.
۸۷ لەباب و کاڵ و عەولادو برایانیان، بڕێکیانمان سەرخستن و شارەزای ڕای ڕاسمان کردن؛
۸۸ ئەم شارەزایی کردنە لەلای خوایە. لە هەرکەسێ لە عەبدانی مەیلی لێبێ، بەرەوخوٚی ڕێی نیشان دەدا. خوٚئەگەر شەریکیان بوٚخوا پەیداکربا، کردەوەیان سەرپاکی بەفێڕوٚ دەچوٚ.
۸۹ ئەوانە کەسانێک بون کە کتێبی خوٚمان پێدان و لە کارزانیمان ڕاهێنان و کردمانن بە پێغەمبەر؛ گەر ئەمانە لێیان بکەونە حاشایە، ئێمە ئەوکارە دەدەینە کوٚمەڵێ وا کە بڕوایان پێیان هەبێ و هیچگا حاشایان لێ نەکەن.
۹۰ ئەوانە کەسانێک بوٚن کە خودا ڕێنمونی کردن؛ توٚش هەر لە شوێن ئەوان بڕوٚ! بێژە: خوٚ من هیچ پاداشێکم لێو ناوێ، ئەم قورئانە هەر تەنیا ئاموٚژگاریەکە بوٚ هەموٚ خەڵکی دنیایە.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ
قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ
تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوا
أَنتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾
وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ
أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ
وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى
اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ
مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ
تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ
وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ
وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ
لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

٩١ ئەودەمەی واگوتیان: خودا هیچ شتێکی بۆ هیچ کەسێک نەناردوە، وەک پێویستە خوا بناسرێ، نەیان‌ناسی. بێژە: ئەی کێ ئەوکتێبەی ناردوە کە مووسا هێنای و رۆناکی و شارەزایی بو بۆ مەردم؟ کتێبێ کە پەڕەپەڕەی دەکەنەوەو بەشی کەمی نیشانی خەڵکی دەدەن و بەشی زۆری دەشارنەوە! بەوکتێبە شتگەلێکتان پێ فێرکرا کە نەخۆنە باب و کاڵتان نەوودەزانین. بێژە: هەر خودا ناردویە. تۆ ئیتر وازیان لێ بێنە با بە گاڵتەکردنەوە خۆ خەریک کەن.

٩٢ ئەم قورعانەشمان بە خەلات بۆتۆ ناردو ممبارەکەو ئەوانەیشی لە لا ڕاستە کە دەپێشدا ناردراون؛ تا تۆ بە هۆی ئەم قورئانە خەڵکی مەککەو دەوروبەری بترسێنی و ئەو کەسانەی بڕوایان بە قیامەت هەیە، دیارە باوەڕی پێ دێنن و هۆشیان بە نوێژەکانیشیانەوە هەیە.

٩٣ کێ لەوکەسە ناهەقترە درۆ بەدەم خواوە بکا؟ یابێژێ من لە خوداوە فەرمانم پێ ڕاگەیەنراوە؛ کە هەرگیز هیچ فەرمانیشی لەخواوە بۆ نەهاتوە؛ یان بێژێ منیش لە وێنەی ئەوانەی خودا ناردویە، دەتوانم بۆتان بنێرم؟ بریا وەختی ئاویلکەدان تۆ ناهەقیکارەکانت بدیبا کە فریشتە لێیان ڕاساوە، کە: گیانۆ لە قالب دەرخەن؛ وا ئەمرۆ لە تۆڵەی ئەوە کە درۆتان بەدەم خوداوە هەڵدەبەست و لەنیشانەکانی خودا حاشاودەکرد، ئێوە بە سۆکایەتیەوە ئازار دەدرێن.

٩٤ هەر وەک تاک تاکەو بەتەنیا لە پێشوودا، ئێوەمان وەدی هێناوە، هەر واش هاتۆنەوە لامان. هەرچیش ئێمە پێمان دابوون، لە دواتانەوە بەجێ‌ما. ئەو کەسانەش نابینن کە لاتان وابو تکاکارن و بە شەریکی خواتان زانین. دیارە ئێستا لە یەکتری جیابۆنەوەو چی بە خەیاڵ سازودابو، هەمۆتان لێ بەهیچێ چو.

٩١- کال یا کاڵ: باپیر، باواگەورە.

۞ إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهْتَدُوا۟ بِهَا فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ ٱلنَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَٰبِهٍ ۗ ٱنظُرُوٓا۟ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَيَنْعِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكُمْ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ وَخَرَقُوا۟ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتٍۭ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٌ ۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

٩٥ خودا دانەو دەنکی میوە دەقەڵێشێ . هەر ئەویشە زیندوّ لە مردوّ دەردەخاو مردوّ لە زیندوّ دەردێنێ . ئەمە خوایە، دەسا ئێوە چوّن [لەڕێگا] کلا دەکرێن ؟

٩٦ تێکوڵی شەوگار لادەداو سپێدەوّ بوّ دەخاتەڕوّ. شەوی بوّ ئوّقرە گرتن‌و خوّرو هەیڤی بوّ ژمارەی ئێوە سازدا. خودای خاوەن دەستەڵاتی زانا ئەم کارەی کردوە.

٩٧ هەر ئەویشە ئەستێرەی بوّ خستوّنەڕوّ؛ تابەوانە - لەتاریکی بەژ و زریا - رێ پەیداکەن . ئێمە بوّکەسانێ زانان، نیشانانمان بەروّنی شی کردوتەوە.

٩٨ هەر ئەویشە هەموّ ئێوەی لە تاقەکەسێک خستەوە؛ لە دوای ئەوە لە شوێنێک کوی کردوّنەوەو دای مەزراندوّن . بوّ ئەو کەسانەی تێدەگەن، نیشانانمان بەڕونی شی کردوّتەوە .

٩٩ هەر خوّیەتی لە حەواوە ئاوێکی بوّ ئێوە باراند، هەموّ ڕوەکمان پێ ڕواند؛ هەتا لە سەوزەگیاکەوە دەنک‌و کەلوی سواری یەک‌و لە کلّوّکی دارخورماوە هێشوی پڕو شوّڕەوەبوّ دەگەڵ باغاتێک لە ڕەزو زەیتوّن‌و بنەهەناری هاووێنەو لەیەک جیامان بەرهەم هێنا. وەختێ میوەیان پێدەگا سەیری بکەن ، کە لەواندا گەلێک نیشانەی خودا هەن بوّ کەسانێ کە بڕوایان بە خوا هەیە.

١٠٠ لە جنوّکان شەریکیان بوّ خوا پەیدا کرد؛ کە بوّخوّی دروستی کردوّن. لەو نەزانی کە هەیانە، خەیاڵ دەکەن دەبێ کوڕو کیژی هەبن. خودا پاک‌و بەرزترە لەوباسانەی ئەوان دەیکەن.

١٠١ داهێنەری ئاسمانەکان‌و زەمینە؛ چوّن دەبێ عەولادی هەبێ ؟ کە هیچ ژنی نەهێناوەو هەرچی هەیە هەموّ دەسکردی خوّیەتی‌و ئاگای لە هەموّشت هەیە.

٩٦- هەیڤ: مانگ.   ٩٩- کەلو: بەری گیا کە چەند دەنکی دەپاڵ‌یەکی تێدایە.

ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ
فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ﴿١٠٢﴾ لَّا تُدۡرِكُهُ
ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾
قَدۡ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنۡ أَبۡصَرَ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ عَمِيَ
فَعَلَيۡهَاۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ
ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿١٠٥﴾
ٱتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ وَأَعۡرِضۡ عَنِ
ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْۗ وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ
حَفِيظٗاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ
يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا
لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ
لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ أَنَّهَآ إِذَا
جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ كَمَا لَمۡ
يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَنَذَرُهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿١١٠﴾

١٠٢ هەر خودایە ئێوەی پەروەردەکردوەو بەغەیرەز ئەو هیچشت بۆ پەرستن نابێ ؛ هەمۆشتیش ئەو کردویە. لەسەرتانە عەبدایەتی ئەو بکەن و سەرپەرستی هەمۆشت هەر بۆخۆیەتی.
١٠٣ ئەو نایەتە بەرچاوانو هەمۆبینەرێک دەبینێ و کارناسک و ئاگادارە.
١٠٤ ئێوە لە پەروەرندەورا چاوی دڵتان پێدراود. هەرکەسێکی بە چاوی دڵ شت ببینێ، بە قازانجی تەواودەبێ. هەرکەسێکیش چاوی دڵی نابینایە، زیانبارەو من کێشکگری ئێوە نیم.
١٠٥ ئێمە نیشانەکان ئاوا جۆراوجۆر شی دەکەینەوە؛ هەتا لەئاکاما نەیژن خوەنەواری ! هەتا رۆنیشیان کەینەوە بۆئەوانەی کەتێدەگەن .
١٠٦ هەرفەرمانێ لە پەروەرندەورا بۆت دێ، پێکی بێنە؛ بەغەیرەز ئەو کەس بۆ پەرستنێ ناشێ. تۆ وازت لەوانە بێنە شەریک بۆ خوا پەیدادەکەن.
١٠٧ ئەگەر خودا مەیلی لێ با، شەریکیان پەیدانەدەکرد . ئێمە تۆمان نەکردۆتە پاسەوان بەسەریانەوەو نەبویتە هەمەکارەیان.
١٠٨ قسەی خراپ دەربارەی ئەوانە مەکەن کە داوا[ی یارمەتی]لەغەیرەزخوا دەکەن؛ چونکە ئەوانەی نەزانن، لەوانەیە لەبەردژایەتی خۆیان، خراپ لەمەڕ خودا بدوێن. ئاکاری هەردەستەیەکمان لەبەر چاو ڕازاندۆنەوەو لە ئاکامدا هەر دێنەوە بەردەستی پەروەرندەیان؛ ئەوسا ئاگاداریان دەکا کە چیان دەکرد.
١٠٩ بەسوێندەوە ڕەش بۆنەوە کە بەخودا هەر تاکەنیشانەیەکیان لە خواوە بۆ بێتەخوارێ، بڕوادێنن. بۆش نیشانان هەر لای خودان؛ کۆ دەزانن ؟ [من دەزانم] ئەگەر نیشانەشیان بۆبێ، باوەڕناکەن.
١١٠ هەروائەوان جاری یەکەم باوەڕیان بە قورئان نەکرد، [ئێمەش] دڵ و دیدەی ئەوان لەکاردەخەین. هەر وەک هەن وازیان لێ دێنین کە هەر بە نافەرمانیەوە سەرگەردان بن.

۞ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا ۚ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

۱۱۱ فرشتەشمان بناردایەو مردیەکانیش قسەیان دەگەڵ کردبان و هەمۆ شتمان لەڕوبەڕۆی ئەوانەوە خڕکردباوە، هێمان باوەڕیان نەدێنا؛ جا مەگین خوا مەیلی لێ با. بەڵام زوربەیان نەزان بۆن .

۱۱۲ ئێمە بۆ هەر پێغەمبەرێک دوژمنێکمان - لەنێوشەیتانەکانی بنیادەم و جندۆکە - دانا. هێندێک لەوان - بۆفریودان - قسەی ڕازاوەو درۆیان بە هێندێک تر رادەگەیاند . پەروەرندەت ئەگەر حەزی بکردایە، ئەو کارەیان بۆ نەدەکرا. لێیان گەڕێ با هەر درۆیان هەڵبەستن.

۱۱۳ با ئەوانەی بڕوایان بەو دنیا نیە، بەدڵ گوێ بۆ ڕاگرن و پەسندی کەن و هەرکارێ دەیکەن با بیکەن.

۱۱۴ ئاخۆ رەوایە غەیرەزخوا داوەرێکی پەیدابکەم ؟ هەر ئەویشە ئەم کتێبەی دۆر لە هەمۆ کەمایەسی بۆ ئێوە ناردەخوارەوە. ئەوانەی کتێبمان پێدان ، سۆر دەزانن کە خەڵاتەو لە پەروەرندەی تۆڕایەو گشتی ڕاستە. کەوایە تۆ هەرگیز لە دودڵان مەبە.

۱۱۵ قسەکانی پەروەرندەت - لەبێ لایەنگری و راستیدا - تەواوو بێ کەموکۆڕین؛ کەس ناتوانێ بیانگۆڕێ. زۆربیسەرو هەرەزاناش هەر خۆیەتی .

۱۱۶ ئەرگەر کەوتیە شوێنی قسەی زۆربەی ئەوانە وا لەم سەرزەوینەدان، لەرێگەی خودا لات دەدەن؛ چونکە هەمۆ بەشوێن خەیاڵدا دەڕۆن و هەرلە پڕوپۆچ خەریکن.

۱۱۷ پەروەرندەت زۆر لە خۆت باشتر دەزانێ کێن ئەوانەی لە رێی خودا لایانداوەو باشتریش لە تۆ دەزانێ کێ ڕێگەی ڕاستی لەبەرە.

۱۱۸ دەسا ئێوە ئەگەر بڕواو بە خودا هەیەو نیشانەکانی خوداتان لەلا ڕاستە، لە گۆشتی ئاژەڵێ بخۆن کە دەمی سەرژێکردنێ، ناوی خوای لەسەر هاتوە.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾ وَذَرُوا۟ ظَٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا۟ يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ قَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ صَغَارٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

۱۱۹ بۆچی ئێوە خۆتان لە گۆشتی ئەوانە دەپارێزن کە ناوی خوایان لەسەر دێ ؟ کە هەر خوداش بەتەواوی باسی ئەمانەی بۆ کردوون کە خواردنیان ناڕەوایە، - مەگین لەڕوی ناچاریەوە - زۆر لەوانە هەر بەئارەزوی خۆیان و لە نەزانی، مەردم لە ڕێگە لادەدەن . خودا خۆی ئاگادارترە لەو کەسانەی لە ئەندازە دەردەکەون.

۱۲۰ لە تاوانی بەئاشکراو نهێنی خۆبپارێزن؛ ئەوانەوا خۆیان تۆشی تاوان دەکەن ، سزای تاوانیان دەبینن .

۱۲۱ هەر ئاژەڵێ لە کاتی سەرژێ کردنێ ناوی خودای لەسەر نەیە، نابێ لە گۆشتەکەی بخۆن؛ ئەمە لە ڕێگەلادانە . شەیتانەکان دنەی دۆستانی خۆدەدەن، تاکێشەتان دەگەڵ بکەن. جا ئەگەر بەگوێیان کردن ، بێ گومان شەریکتان بۆخودا داناوە.

۱۲۲ ئاخۆ کەسێ کە مردوبۆ، ئێمە زیندوومان کردەوەو ڕوناکیەکمان خستەپێشی، بە سەربەستی لەناو خەڵکا بوخلێتەوە، وەک کەسێکە کە لەناو تاریکیدایەو هیچ دەرەتانێکی نیە؟ ئەو کەسانەی خوانەناسن کارەکانیان لەبەر چاوی خۆیان جوانە.

۱۲۳ هەر وا تاوانکارانی هەرکۆمەڵێکمان کردوتە خاوەن دەستەڵات، تا لەوێدا خەڵک فریودەن. لەڕاستیشا هەر فێڵ لە خۆیان دەکەن و هەست پێ ناکەن.

۱۲۴ هەرگا بەڵگەیەکیان بۆبێ، ئێژن: ئێمەش تا وەک پێغەمبەرانی خوا، ئەوبەڵگانەمان بۆ نەیە، نامانکرێ بڕوابێنین. خوداخۆی باشتردەزانێ چکەسێ بۆ پێغەمبەری هەڵبژێرێ. زۆری پێناچێ ئەوانەی تاوانباربون - لەبەر فێڵبازی و دەغەڵیان - لەلای خواوە سۆکی و ئازارێکی دژواریان تۆش دەبێ .

۱۲۱-شەیتانەکان. . یا: شەیتانەکان دەخوێننەگوێ دۆستانیاندا

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِۚ كَذَٰلِكَ يَجۡعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيمٗاۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ ۞ لَهُمۡ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمۡۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ قَدِ ٱسۡتَكۡثَرۡتُم مِّنَ ٱلۡإِنسِۖ وَقَالَ أَوۡلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلۡإِنسِ رَبَّنَا ٱسۡتَمۡتَعَ بَعۡضُنَا بِبَعۡضٖ وَبَلَغۡنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِيٓ أَجَّلۡتَ لَنَاۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثۡوَىٰكُمۡ خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي بَعۡضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضَۢا بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي وَيُنذِرُونَكُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَاۚ قَالُواْ شَهِدۡنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَاۖ وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ذَٰلِكَ أَن لَّمۡ يَكُن رَّبُّكَ مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا غَٰفِلُونَ ﴿١٣١﴾

١٢٥ هەرکەسێ خودا حەزبکا، بۆخۆی ڕێگەی نیشان دەداو بۆ بڕوا بە ئیسلامەتی دڵی گوشادی دەداتێ. کێش حەزبکا گومڕای بکا، هێندە نەفەس تەنگی دەکا، وەک بەرەوحەوا سەرکەوێ. خودا ئاوا ئەو کەسانەی بڕوا ناهێنن تۆشی ڕسوایی دەکا.

١٢٦ ئەمە ڕێکەڕێگەی پەروەرندەی تۆیە. بۆ ئەوانەی لە نسیحەت بەهرەدەبەن، نیشانانمان بەباشی ڕۆنکردۆتەوە.

١٢٧ ئەوکەسانە لە پەروەرندەی خۆیانڕا شوێنەکەیان ئەنوای هێمنایەتی دەبێو لە بەرانبەر کارەکەیان دۆستایەتی ئەویان هەیە.

١٢٨ لەو ڕۆژەدا کە هەموان کۆدەکاتەوە: ئەی دەستەوگرۆی جندۆکان! ئێوە زۆرینەی مرۆتان کردبوە پەیڕەوی خۆتان. دۆستەکانیان لە نێوان بەرەی مرۆدا ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! بڕێکمان لە بڕێکی تر بەهرەی برد تا گەییشتینە ئەو مۆڵەتەی کە بۆمانت دیاریکرد. گوتی: دەسا جێگەی هەتاهەتاییتان جەهەندەمە؛ مەگین خودا- بەکەیفی خۆی - بۆوبگۆڕێ. پەرەوەرندەت لەکارزانو ئاگادارە.

١٢٩ ئاوەهاینە بڕێک لە ناهەقیکاران - لە سۆنگەی ئاکارێ دەیکەن - دەخەینە ژێر دەستەڵاتی بڕێکتریان.

١٣٠ ئەی گەلی جنۆکەو مرۆ! مەگەر پەیغەمبەرانێکتان هەرلەخۆتان بۆ نەهاتن، کە لەنیشانەکانی من بەسەر ئێوەدا وەخوێننو لەم ڕۆژەتان بترسێنن؟ گوتیان: بەڵێ، شایەتی لە خۆمان دەدەین. ژینی دنیا فریویدان شایەتیان لەسەر خۆیاندا، کە خودایان نەناسیوە.

١٣١ بۆیە ئەمەمان ڕاگەیاند کە بزانن پەروەرندەت لە ناهەقی هیچ شارێکی قڕنەکردوەو خەڵکەکەی بێئاگا بۆبێ.

١٢٩-سۆنگە: لەبەر، بەهۆی.

وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ ٱلْغَنِىُّ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ بَعْدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَءَاتٍ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلْحَرْثِ وَٱلْأَنْعَٰمِ نَصِيبًا فَقَالُوا۟ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۖ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَٰدِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا۟ عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

۱۳۲ بۆ هەرکەسێ - بەرانبەر بە ئاکاری خۆی - پلەوپایەگەلێک هەیەو پەروەرێنت لەوەی دەیکەن خافڵ نیە.

۱۳۳ پەروەرندەت بێ نیازو دلۆڤانە. ئەگەر خۆی ئارەزۆبکا، ناتانهێڵێو حەزێ بکا، لەپاش ئێوە چینێکی‌تر لە شوێنی ئێوە دادەنێ؛ هەر وەک ئێوەی لە تۆرەمەی کەسانی‌تر خستۆتەوە.

۱۳۴ هەر بڕیارێ بۆتان‌درا، شک نیە هەر ئەوە دەبێو بەسەرودێو ناتوانن خوا بێ‌هێزو دەستەڵات بکەن.

۱۳۵ بێژە: گەلۆ! هەرچی لە دەستی ئێوەدێ، دریغ مەکەن؛ وا منیش هەروا خەریکی کاری خۆمم. لە ئاکامدا تێدەگەن کەئەنجامی [باشی] ئەودنیا بۆ کێ دەبێ . هەر چۆنێک بێ، خوا ناهەقان رزگار ناکا.

۱۳۶ لە[بەروبۆی ئەو] کێڵگەو وڵساتەی کە خوا بەدی‌هێناوە، بەشێکیان بۆخۆی دانا. جابەخەیاڵ گوتیان: ئەمە بەشی خوایەو ئەمەش هی بتەکانمانە. خۆبەهرەی بتەکانیشیان، نەدەکەوتە لای بەهرەی خوا؛ بەڵام بەهرەی خوا دەچوەلای بتەکانیان! ناشیرین داوەری دەکەن.

۱۳۷ بتەوانانی شەریک‌دانەر بۆخودا، وایانکرد کە زۆرێک لە هاوبیرەکانیان، کوشتنی فرزەندی خۆیان بەلاوە جوانو رەوابێ؛ تاکۆ لەبەینیان‌ببەنو دینەکەیان لێ تێکەڵو پێکەڵ بکەن. ئەگەر خودا کەیفی لێ‌با، ئەوان ئاوایان نەدەکرد. لێیان‌گەڕێ هەربوختانێ دەیکەن بیکەن.

۱۳۳-تۆرەمە: رەچەڵەک، بنەچەکە، تیرە، تایفە.

وَقَالُوا۟ هَٰذِهِۦٓ أَنْعَٰمٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَآ إِلَّا مَن
نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَٰمٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَٰمٌ لَّا يَذْكُرُونَ
ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهَا ٱفْتِرَآءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيهِم بِمَا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ
خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن
مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓا۟ أَوْلَٰدَهُمْ
سَفَهًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا۟ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفْتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِ ۚ
قَدْ ضَلُّوا۟ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ
أَنشَأَ جَنَّٰتٍ مَّعْرُوشَٰتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَٰتٍ وَٱلنَّخْلَ وَٱلزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهًا وَغَيْرَ
مُتَشَٰبِهٍ ۚ كُلُوا۟ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَءَاتُوا۟ حَقَّهُۥ يَوْمَ
حَصَادِهِۦ ۖ وَلَا تُسْرِفُوٓا۟ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾
وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ كُلُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ
ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

١٣٨ هەربەخەیاڵ دەیانگوت کە: ئەم ماڵات و کێڵگە قاخەن. بێ ئیزنی مە هیچکەس نابێ تامیان بکا. ئەم ماڵاتەش کەس نابێ سواری پشتیان بێ. هێندێک ماڵاتیشیان هەیە، لە وەختی سەرژێ کردندا ناوی خوای لەسەر ناهێنن و درۆ بەدەم خواوە دەکەن. خودا لەسەر ئەو درۆهەڵبەستنەیان تۆشی جەزرەبەیان دەکا.

١٣٩ دەشیانگوت کە: چی لە پزدانی ئەوئاژەڵانەدایە، بۆنێرینەی فرزەندی ئێمە ڕەوایەو بۆ ژنانمان ناڕەوایە! ئەگەر مردارەوەبۆش بێ، هەموان تێدا شەریک دەبن. بەمزوانە خوا سزای ئەمقسانەیان دەداتەوە. خودا هەر خۆی لەکارزان و زۆردانایە.

١٤٠ ئەوکەسانە - وا لەبەر گەوجی و نەزانی - فرزەندانی خۆیانیان کوشت، زیانیانباربۆن و بەبوختان کردن بۆ خوا، ئەو بژیوەی کە پێدابۆن، حەرامیان کرد؛ دیارە ڕێیان لێ تێکچوەو شارەزا نین.

١٤١ هەرئەویشە باغاتی وەدیهێناوە. هێندێک داربەستیان گەرەکەو هێندێکیان داربەستی ناوێ. داری خورماو مەزراو کێڵگەی بەدی هێنا، کە لە خواردنا لێک جیان. زەیتۆن و دارهەناریشی چێکردوە؛ کە بە ڕواڵەت وەک یەک و لە تام و ڕەنگا جیاوازن. هەرگا میوەیان پێدەگا، لێی بخۆن و لە ڕۆژی میوەچنیندا بەشی خوداش جوێکەنەوە بۆ هەژاران. کارێک مەکەن کە لە ئەندازە بەدەر بێ؛ خودا ئەوانەی خۆش ناوێ کە لە ئەندازە دەردەچن.

١٤٢ لەماڵاتیش برێکی بۆبارلێنان و برێکی بۆکوڵکەو خوری، بەدی هێنا. لەوەی وا خواکردویەتە رۆزی بۆتان، بخۆنو ڕێوشوێنی شەیتان مەگرنەبەر؛ چونکە شەیتان بەئاشکرا دوژمنتانە.

١٣٨- قاخە: قەدەغە، بقە.

ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍۖ مِّنَ ٱلضَّأْنِ ٱثْنَيْنِ وَمِنَ ٱلْمَعْزِ ٱثْنَيْنِۗ
قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلْأُنثَيَيْنِ أَمَّا ٱشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
أَرْحَامُ ٱلْأُنثَيَيْنِۖ نَبِّـُٔونِى بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٤٣﴾
وَمِنَ ٱلْإِبِلِ ٱثْنَيْنِ وَمِنَ ٱلْبَقَرِ ٱثْنَيْنِۗ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلْأُنثَيَيْنِ أَمَّا ٱشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ ٱلْأُنثَيَيْنِۖ
أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيْرِ
عِلْمٍۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُل لَّآ أَجِدُ
فِى مَآ أُوحِىَ إِلَىَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ
مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُۥ رِجْسٌ أَوْ
فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا
كُلَّ ذِى ظُفُرٍۖ وَمِنَ ٱلْبَقَرِ وَٱلْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلْحَوَايَآ أَوْ مَا
ٱخْتَلَطَ بِعَظْمٍۚ ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِبَغْيِهِمْۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿١٤٦﴾

۱۴۳ هەشت سەر ماڵاتی نێرومێ چێکردوە: مەڕو بەران، نێری و بزن. بێژە: ئاخۆ خوا نێرینەکانی حەرام کردوە؟ یان مێوینەکان؟ یان ئەوی وا لە پزدانی مێیەکاندا؟! بەڵگەم نیشاندەن، ئەگەر ئێوە راس ئێژن!

۱۴۴ [چواری دیکەش بریەتین لە:] لۆک و سایەو چێڵ و مانگا. بێژە: ئاخۆ خوا نێرینەکانی حەرام کردوە؟ یان مێوینەکان؟ یان ئەوی وا لە پزدانی مێیەکاندا؟ یان بۆخۆتان ئاگاداربوۆن کە خودا وای ڕاسپاردوۆن؟ سا کێ لەوە ناهەقترە درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستێ؛ کە بێ ئەوەی بۆخۆی زانستێکی هەبێ، تێبکۆشێ خەڵکی دیکەش گومڕابکا؟ خودا دەستەی ستەمکاران شارەزای ڕێگەی خۆی ناکا.

۱۴۵ بێژە: لەناو ئەوانەدا کە وا پێم ڕاگەێنراوە، شتێکی وا پەیداناکەم کە خواردنی لەکەسێک حەرام کرابێ، بێژگە لە مردارەوەبۆ یان خوێنی ڕژێندراو یان گۆشتی بەراز - کە پیسە - یان ئاژەڵێ کە بە ناوی غەیرەز خودا سەربڕاوە. هەر کەسێکیش - بە ناچاری و بەبێ مەیلی - لەوناڕەوایانە بخواو لە ئەندازەی تێربوۆنی خۆی پتر نەخوا، بێگومان خوا بەخشندەیەو دلۆڤانە.

۱۴۶ ئێمە هەمۆ زیندەوەری ناخۆن‌دارو پیوی گاو پەزمان، لەوانەی بوۆنە مۆسایی، حەرام کرد؛ مەگین پیوێ کە لەسەر پشتی ئەودوانە جێی‌گرتوە؛ یان ئەو پیوەی دەگەڵ ڕیخۆڵە کانیانە؛ یان ئەو پیوەی تێکەڵاوی پێشە بوە. بۆیەشمان ئەو سزایەدان، ناهەق بوۆن و لە ڕێگەی ئێمە دەردەچوۆن. دیاریشە ئێمە ڕاست ئێژین.

۱۴۴-لۆک: وشتری نێر. سایە: وشتری مێ.

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَٰسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ
بَأْسُهُۥ عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟
لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكْنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَىْءٍ ۚ
كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا۟ بَأْسَنَا ۗ
قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ ۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ ٱلْحُجَّةُ ٱلْبَٰلِغَةُ ۖ
فَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ
يَشْهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا ۖ فَإِن شَهِدُوا۟ فَلَا تَشْهَدْ
مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ ۞ قُلْ
تَعَالَوْا۟ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ
شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ
إِمْلَٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلْفَوَٰحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى
حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

۱۴۷ ئەگەر وتیان: تۆ ئەم قسانەت ڕاست نیە، بێژە: پەروەرندەی ئێوە خێوی دلۆڤانییێکی بەربڵاوەو تاوانبارانیش لەسزای لانادرێن.

۱۴۸ ئەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دەناسن، ئێژن: خودا مەیلی لێ با، ئێمەو باب و باپیرانمان، بت پەرستیمان نەدەکرد؛ هیچ شتیشمان لەخۆمان حەرام نەدەکرد. ئەوی بەرلەوانیش هەبوٓن، هەر بڕوایان بە پێغەمبەران نەهێنا، تا ئەوکاتەی کە جەزرەبەی ئێمەیان چەشت. بێژە: ئەگەر لە زانین شتێک شک دەبەن، بۆمان دەرخەن! بەلآم ئێوە هەر وەشوێن گومان دەکەون و هەر لەخۆوە قسەدەکەن.

۱۴۹ بێژە: بەڵگەی بەقەوەت هەر هی خودایە؛ ئەگەر بۆخۆی مەیلی لێ با هەموٓتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێ یە.

۱۵۰ بێژە ئەو شایەتانەتان بێنن وا شایەتی دەدەن: خوا ئەمەی حەرام کردوە. ئەگەر ئەوشایەتیەشیان دا، تۆ وەلیان شایەتی مەدەو مەچۆرە سەر ئارەزوی ئەو کەسانەی وا بە نیشانەکانی ئێمە بێ بڕوان و قیامەتیان لەلا درۆیەو هاوتا بۆ پەروەرندە یان پەیدادەکەن.

۱۵۱ بێژە: وەرن ئەوشتانەی پەروەرندەو لێی بەناڕەوا زانیون، من بۆتانی بخوێنمەوە، کە هیچ شتێک بە شەریکی خوا مەزانن. دەگەڵ دای و بابی خۆشتان چاکەبکەن. لەترسی لەبرسان مردن ،فرزەندی خۆتان مەکوژن؛ ئێمە بژیو بە ئێوەو بەوانیش دەدەین. بەئاشکراو بەنهێنی خۆ توٓشی خراپە مەکەن. کەسیش مەکوٓژن کە خودا کوشتنی حەرام کردوە؛ مەگین لەڕوٓی هەقەوە بێ. خوانەمانەی بەئێوە راسپاردوە، شایەتا ئێوە تێ بگەن.

۱۴۷- خێو: خاوەن،ساحێو.

وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۖ
وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا
وُسۡعَهَاۖ وَإِذَا قُلۡتُمۡ فَٱعۡدِلُواْ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۖ وَبِعَهۡدِ
ٱللَّهِ أَوۡفُواْۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ١٥٢
وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسۡتَقِيمٗا فَٱتَّبِعُوهُۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَتَّقُونَ ١٥٣ ثُمَّ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِيٓ
أَحۡسَنَ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ
رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ ١٥٤ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ
وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٥٥ أَن تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلۡكِتَٰبُ
عَلَىٰ طَآئِفَتَيۡنِ مِن قَبۡلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمۡ لَغَٰفِلِينَ
١٥٦ أَوۡ تَقُولُواْ لَوۡ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهۡدَىٰ مِنۡهُمۡۚ
فَقَدۡ جَآءَكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنۡهَاۗ سَنَجۡزِي ٱلَّذِينَ
يَصۡدِفُونَ عَنۡ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصۡدِفُونَ ١٥٧

۱۵۲ مەچنە قەرەی ماڵ و دارایی هەتیوان؛ مەگین بەچەشنێ کەباشتر [بپارێزرێ]؛ تا کاتێ کە خۆی پێدەگا. با پێوانەو تەرازوشتان بەرامبەربێ و کەم وکوڕی تێدانەبێ. ئێمە لەتوانایی بەدەر هیچ ئەرکێ ناخەینە سەرکەس. کاتێ [بۆ ناوبژی یان بۆ شایەتی‌دان] قسەدەکەن، عەداڵەتتان لە بەرچاوبێ؛ جا با دژی خزمی نزیکی خۆشتان بێ. پەیمانی خواش - بەتەواوی - بەجێ بێنن. خوائەمانەی بەئێوە راسپاردوە، شایەتا هەر لەبیرتان بێ.

۱۵۳ ئەمەیە ڕێگەی ڕاستی من؛ ئێوە هەر بەوڕێگابچن و مەچنە سەر ڕێگایانی تر، نەوا لەڕێگای ئەو دوورتان بخەنەوە. خوا ئەوانەی بەئێوە راسپاردوە، بەشکۆ خۆتان بپارێزن.

۱۵۴ کتێبیشمان دابە مۆسا، هەتا چاکەمان بەرانبەر بەوکەسە وا ڕێگای چاکەی گرتۆتە پێش، بێ کەم وکوڕی و تەواو بێ؛ تاباسی هەمۆشتێکیشمان کردبێ و ببێتە هۆی ڕێ‌شاندان و بەزەیی خوا. شایەتا بەدیداری پەروەرەندەیان بڕوا بکەن.

۱۵۵ ئەم کتێبە پیرۆزو پڕلەپیتەشمان ناردۆتەخوار. گشتۆ پەیڕەوی لەو بکەن و ترسیشتان لە خودا هەبێ، بەشکۆ بەزەیی پێۆدابێ.

۱۵۶ نەچن بێژن کتێب هەر بۆ دو کۆمەڵی بەرلەئێمە هاتۆتە خوارەوەو ئێمە هیچ ئاگامان لەزانستی ئەوان نەبۆە.

۱۵۷ یا خۆ بێژن: ئەگەر ئێمەش وەکۆ ئەوان کتێبمان بۆ بهاتایە، دیارە شارەزاییمان پتْر لەوان بۆ. ئەوا ئێستا لەلایەن پەروەرندەوڕا بەڵگەیەکی زۆر ئاشکراو شارەزایی و بەزەییتان بۆ هاتۆە. ئەمجار دەبێ کێ لەوکەسە ناهەقتربێ کە بە نیشانەکانی خوا بڕوانەکاو لە فەرمانی خۆبوێرێ؟ ئەوکەسانەی لەم کتێبە خۆدەبوێرن و بە نیشانەکانی ئێمە باوەڕناکەن، زۆر پێ‌ناچێ بەتوندی سزایان دەدەین.

۱۵۲-ناوبژی: ناوجی، نافبژی. ۱۵۵-بەزەیی پێۆدابێ: بەزەیی پێتاندابێ.

۱۵۷-پتْر: زیاتر، زێدەتر، فرەتر.

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ ۗ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَٰنُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِيٓ إِيمَٰنِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓا۟ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۚ إِنَّمَآ أَمْرُهُمْ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُۥ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ ٱلْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَآ ءَاتَىٰكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلْعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿١٦٥﴾

١٥٨ ئاخۆ ئەوان چاوەنۆڕی چشتێک دەکەن بێژگە ئەوە کە فریشتەیان بێتەلا ، یان پەروەرێنی تۆ[بۆخۆی] بێتەلایان ، یان بڕێ لە نیشانانی پەروەرندەی تۆیان بۆبێ ؟ ئەوێ ڕۆژێ کە ئەم جۆرە نیشانانە بێتەلایان ، هەرکەسێکی بەرێ بڕوای نەهێنابێ و ئاکاری چاکی نەبۆبێ ، بڕوا هێنان تازە بەهرەیان بۆ نادا. بێژە : ئێوە چاوەنۆڕ بن ، ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین.
١٥٩ ئەوکەسانەی دینەکەیان پەرژوبڵاو کردۆتەوەو دەستەی لێکترجیاوازیان پێک هێناوە ، پێویستە تۆ لەوان نەبی. خودا بەکاریان ڕادەگاو لەدواییدا ئاگاداریان دەکاتەوە لەو کردەوەی کردویانە.
١٦٠ هەرکەسێ چاکەیەک بکا ، دەئەوەندەی چاکە دەگەڵ دەکرێتەوە. کەسێکیش خراپەبکا ، بەئەندازەی خراپەکەی سزادەدرێ و کەس ناهەقی لێ ناکرێ.
١٦١ تۆ بێژە : پەروەرندەی من ، خستومیەسەر ڕاستەڕێگە ؛ سەردینێ کە پایەدارە : دینی ئەو ئیبراهیمە وا لەناحەق لایداوەو هەرگیز هیچ شەریکێکی بۆ خوا بڕیارنەداوە.
١٦٢ بێژە : من نمێژکردنم و پێک هێنانی ڕێوشوێنی حەج کردنم و ژین و مەرگم ، بۆ خودایە ؛ کە ڕاهێنەری دنیایە هەر خۆیەتی.
١٦٣ خودا هیچ شەریکی نیە. فەرمان وا بە من داروەو من لە ڕێزەی موسوڵمانان یەکەمینم.
١٦٤ بێژە : جا چۆن لە خوا بەدەر کەسێکیتر بە پەروەرندە بزانم ؟ کە هەر ئەوە ڕاهێنەری هەمۆشتێ. هەر کەسێکیش هەرکارێکی خراپ بکا ، هەربۆخۆی سزای دەبینێ. هیچکەس باری گرانی هیچ کەسێکیتر ناگرێتەکۆڵ. جێی گەڕانەوەی هەمۆتان والای پەروەرندەتانەو ئەوسا ئاگادارتان دەکا کە لەسەر چی پێکەوە پێک نەدەهاتن.
١٦٥ هەربۆخۆشی ئێوەی کردە جێ‌نشینانی زەوین و هێندێکانی بەرانبەربە هێندێکی تر ، چەن پلە بردەسەرەوە تا لەوشتانەی پێیداون بەتاقیتان بکاتەوە. پەروەرندەت بەپەلە تۆڵە دەستێنێ و هەر ئەویشە کە لە گوناهان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٥٨- چشتێک: شتێک، چتێک

سُورَةُ الأَعۡرَافِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيۡكَ فَلَا يَكُن فِي صَدۡرِكَ حَرَجٞ مِّنۡهُ لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَكَم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأۡسُنَا بَيَٰتًا أَوۡ هُمۡ قَآئِلُونَ ﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعۡوَىٰهُمۡ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٥﴾ فَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرۡسِلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٦﴾ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ﴿٧﴾ وَٱلۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّۚ فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَظۡلِمُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَۗ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿١١﴾

ئەعراف

وەناو خوداکەی کەلکەندەو دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم، صاد.
٢ کتێبێکە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوە، تا بەهۆی ئەو ترس وەبەر مەردم بێنیو خۆت تۆشی دڵتەنگی مەکە لەوبارەوە؛ ئەم کتێبە نسحەتیشە بۆ وانەی بڕوای پێ دێنن.
٣ هەرچی لەپەروەرندەتانەوە بۆتان ناردراوەتەخوارەوە، شوێنیکەوُن و بەغەیرەز ئەو مەکەونە شوێنی سەرپەرستانی دیکە. ئێوە زۆرکەم عیبرەت دەگرن.
٤ ئێمە خەڵکی چەندین شارمان قڕتێ خستن. وەختێ نیشانەی غەزەبی ئێمەیان بەسەردا دەهات - لەشەودا بو، یان نیوەڕۆ - دەسانەوە.
٥ کە دەیاندی ئێمە غەزەبمان لێگرتوُن، هەر ئەوەندەیان بۆ دەما بێژن: ئێمەین ناهەقیمان لە خۆمان کرد.
٦ ئێمە بێ سۆ پرسیاردەکەین، هەم لەوانەی پێغەمبەرمان بۆ ناردوُن و هەم لەوانەش بە پێغەمبەری ناردنمان.
٧ ئەوسا ئێمە - کەدەزانین - نۆک وبەدی بۆ هەمۆلا باس دەکەین و قەت لێیان بێ ئاگانەبوین.
٨ هەڵسەنگاندنی بەڕاستی، ئەوێ ڕۆژێ دێتەگۆڕێ. ئەو کەسانەی تای تەرازۆیان گران بێ، ئەوانە رزگارەکانن.
٩ ئەوکەسانەش کردەوەیان لە هەڵکێشانێدا سۆک بێ، زەرەریان لەخۆیان داوەو بە نیشانانی مەغەدریان کردوە.
١٠ ئێمە ئێوەمان لەم هەردە جێ کردەوە؛ هەر لەوێشدا بژیومان بۆ بڕیونەوە. کەمتان شوکرانەبژێرن.
١١ ئێمەین ئێوەمان سازداوەو لەپاشانا بەوشکڵەمان دەرێناون؛ پاشان بەفریشتانمان گوت: سەر بۆ ئادەم نەوی بکەن. هەمۆیان سەریان دانەواند ئیبلیس نەبێ؛ ئەو لە کۆڕی کڕنۆش بەران خۆی هەڵاوارد.

٧- نۆک وبەد: سەرلەبەر، بەتەواوی. ١١- هەڵاواردن: جیاکردنەوە.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾ فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

١٢ گوتی: کە فەرمانم پێدای، لەبەرچی تۆ سوژدەت نەبرد؟ گوتی: من لەو هێژاترم؛ منت لە ئاگر دروس کرد، ئەوت لە حەڕی سازداوە.

١٣ گوتی: لێرەوە داگەڕێ؛ لەم شوێنەدا ڕێت ناکەوێ بەسەر کەسدا فیزبنوێنی. سا لەم شوێنەدا مەمێنە، تۆ لە سوک و چرۆکانی.

١٤ گوتی: تا سەڵا ڕادەبێ، ماوەم بدە.

١٥ گوتی: وا تۆ لە ماوەدراوەکانی.

١٦ گوتی: چونکە لەڕێت لادام، منیش بۆیان ڕۆدەنیشم، ڕاستەڕێی تۆیان لێدەگرم.

١٧ ئەوسا لە پێش و پاشەوە بۆیان دەچم، ڕاست و چەپیشیان لێدەگرم؛ جا دەبینی زۆرینەیان شوکر ناکەن.

١٨ گوتی: لێرە برۆدەرێ! ناوزڕاوی ترۆکراو! دەبێ وێڕای ئەوانەی شوێن تۆ دەکەون، جەهەندەمتان لێ پڕبکەم.

١٩ ئەی ئادەم! تۆش وێڕای ژنت لە بەهەشت بحاوێنەوە، لە هەرکوێدا هەرچی دەخۆن بەئارەزوی خۆتان بکەن؛ هەر تخوێنی ئەوداری هانا مەکەون، دەنا ئێوە لە ناهەقیکاران دەبن.

٢٠ شەیتان کەوتە کڵێشەیان تائەو ئەندامەیان - کەپۆشرابوو - بێنێتە بەرچاویان. گوتی: خودا کە نەیدەهێشت لەو دارە نزیک ببنەوە، هەر بۆیە بوو کە ئێوە نەبنەفرشتە؛ یان هەمیشە هەر لە بەهەشتا بمێنن.

٢١ سوێندی بۆ هەردوکانیش خوارد کە: من بەدڵ ئامۆژگاریتان بۆ دەکەم.

٢٢ بە فریوان ئەوانی خستە تەماوە. لەدوای ئەوەی لە بەری دارەکەیان چەشت، عەیب و عاریان کەوتەدەشت و کۆششیان کرد بە گەڵای بەهەشت دایپۆشن. پەروەرندە گازی کردن: ئاخر من بە ئێوەم نەگوت تۆخنی ئەمدارە مەکەون؟ پێشم ڕانەگەیاندبوون بە ئاشکرا شەیتان دوژمنی ئێوەیە؟

١٣- چرۆک: بێ قابل. ١٦- ڕۆنیشتن: دانیشتن، ڕونان.

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَـٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا
تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَـٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا
يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ
ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَـٰبَنِىٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ
ٱلشَّيْطَـٰنُ كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ
إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَـٰطِينَ أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟
فَـٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا
هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَـٰلَةُ ۗ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلشَّيَـٰطِينَ
أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

٢٣ گوتیان: ئەی پەروەرندەمان! ناهەقیمان لەخۆمان کرد. ئەگەر تۆ لێمان نەبۆری و بەزەییت پێماندانەیە، بێ شک لە زیانبارانین.
٢٤ گوتی: داگەڕێنە خوارێ، ئێوە دوژمنی یەکترین. تا ماوەیەک جێگاو مایەی ژیانتان لە زەوی دەبێ.
٢٥ گوتی: دەوێدا دەژین و لەوێش دەمرن؛ هەر لەوێش دەوهێننەوەدەر.
٢٦ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! ئێمە جلکی وامان داونێ کە عەیب و عارتان داپۆشێ و جوانیشتان کا؛ چاکتر لەویش پۆشاکی خۆپارازتنە. ئەمەش یەکێ لە نیشانەکانی خوایە شایەتا بیربکەنەوە.
٢٧ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! شەیتان نەتانخەڵەتێنێ، هەر وەک باوک و دایکتانی لە بەهەشت بەدەرکردن داو جل و بەرگی لێ داڕنین تا شەرمی خۆیانیان پێیان نیشان بدا. شەیتان و دەستەو بەستەکەی لەلایکەوە دەتان بینن کە ئێوە ئەوان نابینن. ئێمە شایەتینیەکانمان کردۆتە دۆستی ئەوانەی بڕوایان بە خودا نیە.
٢٨ هەرگا کارێ خراپی ئابڕوبەرەیان لێ ڕۆدەدا، ئێژن: ئێمە باو باپیری خۆمان دیوە کە هەر ئاوایان کردوەو خودا فەرمانی پێداوین ئاوابکەین. بێژە: خودا بۆ کاری پیس فەرمان نادا. ئاخۆ ئێوە بەزمانی خوداوە شتێک هەڵدەبەستن کە نایزانن؟!
٢٩ تۆ بێژە: پەروەرندەم فەرمان بە بەرامبەری دەدا. لەهەر مزگەوتێکا ڕۆتان بەرەو خودا بکەن و بەدڵێکی پاک لەبەری بپاڕێنەوە. وەک بەرێ ئێوەی دروست کرد، گشتو بۆ لای ئەو دەچنەوە.
٣٠ هێندێکانی شارەزای ڕێگە کردوەو دەستەیێکیش هەر شیاوی گومڕابۆنن، کە ئەوانە لەبری خودا دەگەڵ شەیاتین بۆنەدۆست؛ لایان وایە شارەزا هەر بۆخۆیانن.

۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٞۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَأۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ﴿٣٤﴾ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾

٣١ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! هەرگا دەچن بۆ نوێژکردن، جلکی جوان دەبەربکەن؛ خواردنێ بخۆن و وەخۆن و لە ئەندازە دەرمەچن. خوا لەوانە خۆشی نایە لە ئەندازە دەردەکەون.
٣٢ بێژە: کێیە، جلکی جوان و خشلّ و بژیوی پاکژێ - کە خوا بە عەبدەکانی خۆی ڕەوادیوە - لای وایە کە ناڕەوایە؟ بێژە: ئەمانە شایانی ئەوکەسانەن کە لەژیانی دنیادا بڕوایان بە خوا هێناوەو ڕۆژی سەلّاش هەر تایبەتی بەخۆیانە. ئێمە ئاوا نیشانەکان بۆ ئەوانەی کە زانابن ڕۆشن دەکەین.
٣٣ بێژە: پەروەرندەم تەنیا ئەمانەی ناڕەوا دیوە: کاری خراپ بەئاشکراو بەنهێنی، بەناهەق لەرێگەلادان، بێ هیچ بەڵگەیەک شەریک دانان بۆخوداو ئاخافتن دەربارەی خودا، بەبێ زانین.
٣٤ لبۆ مەرگی هەر ئۆمەتێ، وەختێ هەیە؛ ئەگەر وەختی مردنیان هات، نە تاوێک دەکرێ پێش کەون، نە تاوێکیش دوادەکەون.
٣٥ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! هەرکاتێ کە پێغەمبەرانێ لەخۆتان دێتەلاتان تا نیشانەکانی منتان بۆ باس بکەن، ئەوانتانە خۆپارێزن و ئاکاری چاک ڕەچاودەکەن، نە ترسێکیان لەسەر هەیەو نە خەم دەخۆن.
٣٦ کەسانێکیش نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆداناو بە بادیهەوایی رویان لێ وەرگێڕا، ئەوانە یاری ئاگرن و لێی دەرناچن.
٣٧ کێ لەوانە ناهەقترە کە درۆ بەدەم خوداوە هەڵدەبەستن؛ یاخۆ بە نیشانەکانی بڕواناکەن؟ ئەوانە چی لە چارەیانا نۆسرابێ، دێتەرێیان؛ تائەوکاتەی کە فریشتە لە ئێمەوە دێتەلایان بۆگیان کێشان و دەپرسن: کوان ئەوانەی غەیرەز خودا هاناتان وەبەردەهێنان؟ ئێژن: خۆیان لێ‌گوم کردین. ئەوسا هەر خۆیان شایەتی لەخۆ دەدەن کە خودایان نەناسیوە.

٣١-وەخۆن: بخۆن، بخوەن.   ٣٢-پاکژ: پاک، خاوێن، تەمیس.

قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ
فِي ٱلنَّارِۖ كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ فِيهَا
جَمِيعٗا قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمۡ
عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ قَالَ لِكُلّٖ ضِعۡفٞ وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ ﴿٣٨﴾
وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ وَلَا يَدۡخُلُونَ
ٱلۡجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلّٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا
وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ
وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾

۳۸ ئـێژێ: وێڕای ئۆمـەتگـەلێ وا بـەرلـە ئـەنـگۆ لەبـەیـن چـۆن - لـەمرۆڤ و لەجندۆکە - بڕۆنە ناو ئاگرەوە. هەر ئۆمەتێک دەچێتە ناو، تۆک و نەفرین لە هاو ڕەوشتانی دەکا. وەختێ هەمۆیان لەوێدا کۆبۆنەوە، پەیڕەوانیان سەبارەت بە ڕێبەرانیان ئێژن : ئەی پەروەرندەمان! ئەوان سەریان لێ شێواندین ؛ دوئەوەندە لەئاگردا ئازاریان دە! ئێژێ: بۆگشت دوچەندانە، بەڵام ئێوە پێ‌نازانن.

۳۹ ڕێبەرەکان بە پەیڕەوکانیان ئێژن : ئـێوە هـیچـتان لـە ئـێمـە زیاترنـیە؛ دەبچێژن ئازاری ئەوکارانەی وا کردوتانە!

۴۰ ئەوانەوا نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ داناو بەفیزەوە لەوانە ڕویان وەرگێڕا، دەروازەکانی ئەزمێنیان بۆناکرێتەوەو ناچنەناو بەهەشتەوە هەتا وشتر بە کونی دەرزیدا نەچێ! ئێمە ئاوا سزای تاوانباران دەدەین.

۴۱ رایەخەکەیان ئاگرەو هەر هاڵاویش دای پۆشیون. ئەوانەی ناهەقی دەکەن، ئاوایان جەزرەبە دەدەین.

۴۲ ئەوانەی بڕوایان هێناو کارگەلی چاکیان رەچاوکرد - کە هیچ‌کەسیش ئەرکی لە وزەبەدەری ناخەینەسەر - دەیانبەینە بەهەشتەوەو هەتا سەر هەر لەوێ دەبن.

۴۳ کینەمان لە سینەیانا، داماڵیوەو لە بەهەشتا جۆباریان بەبەردا دەڕواو ئێژن: سوپاس بۆ خودایێ کە ئێمەی هێنایە ئێرە؛ ئەگەر خودا نەیهێنابایـن ئێمە کوا ڕێمان‌دەردەکرد؛ بێ گومان پێغەمبەرانی پەروەرێنمان بەهەق هاتن.[لەم کاتەدا] گازی دەکرێن: ئەو بەهەشتە پێودراوە، پاداشی کارێکە کەوا کردوتانە.

۳۸-تۆک: دۆعای شەڕ. ۴۲-وزە: تاقت، توان، قەوەت.

وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدۡ وَجَدۡنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقّٗا
فَهَلۡ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقّٗاۖ قَالُواْ نَعَمۡۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنُۢ بَيۡنَهُمۡ أَن
لَّعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا
عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيۡنَهُمَا حِجَابٞۚ وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ
رِجَالٞ يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ وَنَادَوۡاْ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ
لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ ﴿٤٦﴾ ۞ وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ تِلۡقَآءَ
أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ
وَمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ
ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ
﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا
مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا
وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ
لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ﴿٥١﴾

٤٤ بەهەشتیەکان گازی جەهەندەمیان دەکەن: ئەوا ئێمە ئەو بەڵێنەی پەروەرندەمان پێیداوین جێ بەجێ بۆ؛ ئاخۆ ئێوەش - وەک هەڕەشەؤ لێکرابۆ - هەر وا دەرچو؟ ئێژن: بەڵێ، بەسەرمان هات. ئەوسا یەکێ لەوناوەدا بانگ ڕادێڵێ: دەک هەرچی ناهەقیکارە بەرنەحلەتی خوداکەوێ؛

٤٥ ئەو کەسانەی لە ڕای خودا لادەدەن و وای نیشان دەدەن کە خوارەو بەڕۆی سەلا بێ باوەڕن.

٤٦ پەردەیەکیشیان لەناودا. پیاوانێک هەن لەسەر ئەعراف ڕاوەستاون، هەمۆکەسێ بەتەرح و بیچم دەناسن؛ دەنگ لەو بەهەشتیانە دەکەن - کە هێشتا نەچۆنەتە نێو بەهەشتەوە، بەڵام بەتەمان بیچنێ - سڵاوتان لێ بێ.

٤٧ هەرگا ئاوڕ لەوکەسانە دەدەنەوە کە دۆژەهین، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! لە گرۆی ناهەقیکاران دۆرمان بگرە.

٤٨ ئەوانەی لەسەر ئەعرافن لەو پیاوانە - وا بەبیچم دەیانناسن - بانگ دەکەن: گردەوەکۆیی و فیزو لەخۆبایی بۆنتان بەهرەی نەدان.

٤٩ هەر ئەوانەنین کە ئێوە سوێندو دەخوارد: بەر بەزەی خوداناکەون؟ دەسا بڕۆنە بەهەشت و نە هیچ ترسۆ لەسەر هەیە نە خەم دەخۆن.

٥٠ جەهەندەمی لە بەهەشتیەکان دەخوازن: لەوئاوە یا لەو ڕۆزیە خوا پێداون شتێکیش بەشیمە بدەن. ئێژن: خودا ئەم شتانەی بەشی بێ دینان نەداوە.

٥١ ئەوکەسانەی دینەکەیان هەر بەگاڵتەو گەپ دەزانیو ژیانی دنیا فریوی دان، هەر ئەوانە تۆش هاتنی ئەمڕۆیان لەبیربردەوەو لە نیشانەکانی ئێمە حاشایان کرد؛ ئێمەش ئەمڕۆ ئەوان لەبیردەبەینەوە.

وَلَقَدۡ جِئۡنَٰهُم بِكِتَٰبٖ فَصَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ عِلۡمٍ هُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ
يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأۡوِيلَهُۥۚ يَوۡمَ يَأۡتِي تَأۡوِيلُهُۥ يَقُولُ
ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّ فَهَل لَّنَا
مِن شُفَعَآءَ فَيَشۡفَعُواْ لَنَآ أَوۡ نُرَدُّ فَنَعۡمَلَ غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ
قَدۡ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٥٣﴾
إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا
وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ
وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا
وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَا وَٱدۡعُوهُ خَوۡفٗا وَطَمَعًاۚ إِنَّ رَحۡمَتَ
ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُرۡسِلُ
ٱلرِّيَٰحَ بُشۡرَۢا بَيۡنَ يَدَيۡ رَحۡمَتِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتۡ سَحَابٗا
ثِقَالٗا سُقۡنَٰهُ لِبَلَدٖ مَّيِّتٖ فَأَنزَلۡنَا بِهِ ٱلۡمَآءَ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ مِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِۚ كَذَٰلِكَ نُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

٥٢ ئێمە بۆوان کتێبێکمان هاوردوە، کە بە زانستەوە ڕوٚنمان کردوٚتەوەو ڕێنموٚنیو بەزەیە بۆ کۆمەڵێ کە بڕوابێنن.
٥٣ ئاخوٚ ئەمان هەر بۆ ئەوڕوٚژە دەڕوانن کە هەرچی لەم کتێبەدا، بە چاوی خوٚیان بی‌بینن؟ ئەوێ ڕوٚژێ کە ئاکام ڕوٚن دەبێتەوە، ئەوکەسانە وا لەپێشا ئەم ڕوٚژەیان لەبیرەخوٚ بردبوەوە، ئێژن: دیارە هەرچی پێغەمبەرەکانی خودا گوتیان، وەڕاست گەڕا؛ ئاخوٚ ئێستە کەس دەبێتە تکاکارمان؟ یاخوٚ دیسان بگەڕینەوە سەردنیا، خدەی خوٚمان بگوٚڕینو ئاکاری باشتر ڕەچاوکەین؟ ئەمان خوٚیان دوٚڕاندوەو ئەودروٚی کە هەڵیاندەبەست - سەرلەبەری - بەفیڕوٚچو.
٥٤ ڕاهێنەرتان خودایێکە ئاسمانەکانو زەمینی لە شەش ڕوٚژاندا دروس کرد. ئەوجارەکە لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی دامەزرا. ڕوٚژێ بەشەوێ دەپوٚشێو ڕوٚژیش بەلەز دەکەوێتە شوێنی شەوێ. خوٚرو مانگو ئەستێرانی بەدی هێناو هەر دەژێر فەرمانی ئەودان. ئافراندنو ڕاگەییشتن هەربۆئەوە. زوٚرو زەبەندەیە ودمی خودایێ کە ڕاهێنەری گش جیهانە.
٥٥ بەنهێنیو بەسەرکزی هەر پەروەرندەو لەبیربێو لەبەری بپاڕێنەوە. خودا ئەوانەی خوٚش ناوێ کە لە ڕێگەی ئەو لادەدن.
٥٦ خراپەش مەکەن لەم زەمینە دوای باش بوٚنی. بەترسەوەو بە هیوای توٚشی چاکەبوٚن لەبەر خوا بپاڕێنەوە. ئەوکەسانەی چاکەکارن، لە بەزەی خودا نزیکن.
٥٧ هەر خوٚیەتی پێش بارانە - کە بەزەیێکە لەخواوە - بایەکانو بەمزگێنی بۆ هەڵدەکا؛ کاتێ ئەو بایانە هەوری بارگرانیان بەرزەوەکرد، بەرەو وڵاتێکی مردو دەیخەینەڕێو ئەوسا ئاوی پێ دەنێرینە خوارەوەو بەئاوەکەی هەموٚجوٚرە بەروبوی زەمین دەڕوێنین. هەر بەم جوٚرەش مردوٚ زیندوٚدەکەینەوە؛ شایەت ئێوە بیر لەوانە بکەنەوە.

٥٣- خدە: ئاکار، ڕەوشت. ٥٤- زەبەند: فرە، زوٚر. زوٚرو زەبەند: یەکجار زوٚر. ودم: ممبارەکی، پیروٚزی.

وَٱلْبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذْنِ رَبِّهِۦ ۖ وَٱلَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَٰلَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ ۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾

۵۸ زەمینی باش - بەئیزنی راهێنەری خۆی - روەک بەباشی دەڕوێنێ. زەوی خراپ هەر دڕکودالّی بێکارەی لێ شین دەبێ. بەم تەرزە نیشانەکانمان بۆ ئەوکەسانە باس دەکەین سپاسکارن.

۵۹ ئێمە نوّحن ڕاسپاردە لای هۆزەکەی. گوتی: گەلۆ! دەبێ ئێوە عەبدایەتی خودا بکەن؛ کە غەیرەز ئەم ئێوە خودایەکتان نیە. من لەوڕۆژەو لێدەترسم کە ئازاردانی دژواری تێدا هەیە.

۶۰ پیاوماقوّلانی گەلەکەی [لەپەرسڤی ئەودا] گوتیان: هیچ گومانێکمان نیە تۆ تۆشی گومڕاییێکی ئاشکرابوّگی.

۶۱ گوتی: گەلۆ! من گومڕانیم ؛ ڕاسپاردەی راهێنەری هەمۆدنیام.

۶۲ راسپاردەکانی پەروەرندەم بەئێوە رادەگەینم و ئامۆژگاریتان دەکەم و ئەوی سەبارەت بەخودا من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.

۶۳ ئاخۆ ئێوە پێتان سەیربۆ کە پەندێک لەلای پەروەرندەتانەوە هات بۆپیاوێک هەرلە خۆتان؛ هەتا بتان ترسێنێتو خۆپارێزن؛ بەشکەم بکەونە بەر بەزە؟

۶۴ چی وتی بەدرۆیان داناو ئەوسا ئێمە خۆی و ئەوانەی وێڕای ئەو چۆبۆنە ناوگەمیەکەوە، رزگارکردو ئەوانەشمان لەئاودا بە خنکاندن دا، کە نیشانانی ئێمەیان پێ درۆبو. ئەوانە لەدلّدا کوێربۆن.

۶۵ هۆدیشمان کردە پێغەمبەر بۆ هۆزی عادی هاوتیرەی. گوتی: گەلۆ! عەبدایەتی خودا بکەن؛ بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. چیتانە لەخوا ناترسن؟

۶۶ پیاوماقوّلانی هۆزەکەی - کە خودایان نەدەناسی - گوتیان: ئێمە تۆ بە نەفام دەزانین و پێمان وایە تۆ لەدرۆزنەکانی.

۶۷ گوتی: گەلۆ! نەفام نیم، پێغەمبەرێکم؛ پەروەرندەی هەمۆ دنیا رای سپاردۆم.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوَعَجِبْتُمْ

أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْۚ

وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ

فِي ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةًۖ فَٱذْكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

﴿٦٩﴾ قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ

يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَاۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ

﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌۖ

أَتُجَٰدِلُونَنِي فِيٓ أَسْمَآءٖ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم

مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍۚ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ

ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٖ مِّنَّا

وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ وَمَا كَانُواْ مُؤْمِنِينَ

﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحٗاۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ

مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٞ مِّن

رَّبِّكُمْۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةٗۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ

فِيٓ أَرْضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٧٣﴾

۶۸ پەیامگەلی پەروەرێنم بە ئێوە رادەگەیێنم. من بۆ ئێوە ئامۆچیارێ دروسکارم.

۶۹ ئاخۆ ئێوە پێتان سەیربۆ کە پەندێک لەلای پەروەرندەتانەوە هات بۆ پیاوێک هەرلەخۆتان، هەتاوەکوُ بوُترسێنێ؟ لەبیرتان بێ، پاش هۆزی نوُح ئێوەی لەجێ دامەزراندن و قەلافەتی زۆرتریشی پێتان بەخشی. دەسا ئێوە نابێ ئەو هەموُ چاکەیەی خودا دەربارەتانی کرد، لە بیربکەن؛ بەشکوُ بکەنە رِزگاری.

۷۰ گوتیان: هاتوی [پێمان بێژی] تەنیا خوا بپەرستین و لەو خودایانە وازبێنین کە باب و باپیرەکانمان پەرستیانن؟ ئەگەر تۆ لە راستبێژانی، بە هەرچیمان دەترسێنی پێکی بێنە.

۷۱ گوتی: بێسۆ ئێوە توُشی ئازارو توُرەیی پەروەرێنتان بوُگن. جا چوُن ئێوە بۆ چەندشتێ کە خۆتان و باوانتان ناوتان لێناون و هیچ بەڵگەیەکی پتەوتان لەخواوە بوُنەهاتوە، جوابەجەنگیم دەگەلّ دەکەن؟ چاوەنوُرِبن؛ ئەوامنیش دەگەلّ ئێوە چاوەنوُرِم.

۷۲ ئێمە لەچاکەو بەزەیی خۆمانەوە هوُدو هاورِێکانی هوُدمان رِزگارکردو ئەوکەسانەش کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ داناو بێبرِوابوُن، یەک جێ بنەبرِمان کردن.

۷۳ بوُلای سەموُدیش سالّحی برای خۆیانمان بەرِێ کرد. گوتی: گەلۆ! عەبدایەتی خودا بکەن، بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. ئەوا لە پەروەرندەورِا ئەم وشترەو بەنیشانە بۆ هاتوە؛ لێگەرِێن با لە زەوی خوادا بچەرێ، هیچ زیانێکو بۆی نەبێ؛ دەنا توُشی ئازاری زۆر بەژان دەبن.

وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ ٱلْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قَالُوٓا۟ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلَ بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا بِٱلَّذِىٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا۟ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ ٱئْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّى وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

۷۴ لەبیرتان بێ پاش هۆزی عاد ئێوەی کردە جێنشین و لەسەر زەمین دای مەزراندن؛ لە پێدەشتان کۆشکانتان بەرزدەکردەوەو لەکێوەکانیشدا خانوُتان دەتاشی. نیعمەتی خواتان لەبیربێ و پێدامەگرن لەسەر بەدفەڕی لە هەردا.

۷۵ سەرگەورەکانی هۆزەکەی - ئەوانەی لەخۆبایی بوُن - لای کەمدەست و هەژارەکان و ئەوانەی بڕوایان هێنابوُ گوتیان: داخۆ ئێوە پێتان وایە سالّەح لای پەروەرێنیەوە ڕاسپێراوە؟ گوتیان: ئێمە باوەڕیمان پێ هێناوە.

۷۶ خۆ بەزل زانەکان گوتیان: ئێمە لەوەی کە بڕواتان پێ هێناوە، حاشادەکەین.

۷۷ لە فەرمانی خودای خۆیان وازیان هێناو وشترەکەیان پەل کرد. گوتیان: سالّح! ئەگەر ڕاستە پێغەمبەری، چۆنت هەڕەشە لێکردین بەجێی بێنە.

۷۸ زۆر بەتوندی بوُمەلەرزەیەکیان بۆهات؛ هەر لەناو مالّەکانیاندا هەموُ مردن.

۷۹ سالّح لەوان دوُرکەوتەوە، گوتی: گەلۆ! من پەیامەکانی خودام پێگەیاندن، زۆریشم نسیحەت کردن؛ بەلاّم ئێوە ئامۆچیارانتان خۆش ناوێ.

۸۰ لوُتیشمان نارد. ئەوسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: ئێوە کاری ئەوەندە شوُرەیی دەکەن، بەرلە ئێوە کەس لە دنیا نەیکردوە؟

۸۱ ئێوە بۆ خۆڕەحەت کردن - لەبری ژنان - پەلاماری پیاوان دەدەن. ڕاستی ئێوە بۆ بەدفەڕی لە ئەندازەوُ دەرکردوە.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا۟ بِكُلِّ صِرَٰطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنكُمْ ءَامَنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ فَٱصْبِرُوا۟ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾

۸۲ هۆزەکەی لوت وەرامیان هەر ئەوەندەبوو: لەشاری خۆتان دەریانکەن؛ ئەمانە کەسگەلێکن کە دەیانەوێ بە پاک و خاوێنی بژین!

۸۳ ئیتر خۆی وکەس و کاریمان رزگار کرد؛ هەرتەنیا ژنەکەی نەبێ، کە کەوتەتەک بەجێماوان.

۸۴ بارانێکمان بۆ باراندن ئەمما باران! دە بڕوانە پاشەڕۆژی ئەو تاوانبارانە چۆن بوو!

۸۵ بۆ «مەدیەن»یش شوعەیبن نارد، کە ئەویش هەر لەخۆیان بوو. گوتی: گەلۆ! عەبدایەتی خودا بکەن، بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. نیشانەیکی ئاشکراشتان لای پەروەرندەتانەوە بۆ هاتوە. با پێوانەو تەرازۆتان بەرانبەربێ و لەماڵی خەڵک مەدزنەوە. لە هەردیشا - دوای ئاوەدانکردنی - بەدفەڕی مەکەن. ئەگەر بڕواو بە خوا هەبێ ئەمە بۆ ئێوە باشترە.

۸۶ لەسەر هەمۆرێگایەکا دامەنیشن بۆترس وەبەرهێنانی ئەوکەسانە وا بڕوایان بەخوا هێناوە؛ بۆئەوە کە لەڕێگەی ئەو لایاندەن و رێگای ئەویان بەلارو چەفت نیشان بدەن. لەبیرتان بێ ئێوە کەم بوون، زۆری کردن؛ لێ بڕوانن پاشەڕۆژی بەدفەڕەکان بەکوێ گەییشت.

۸۷ ئەگەر هێندێک لە ئێوە بڕوای هێناوە بەوشتانەی کە منی پێ ڕاسپێراوەو هێندێکیشتان بڕوایان پێ نەهێناوە، خۆڕابگرن هەتا خودا بۆخۆی لەبەینی ئێمەدا داوەری کا. خۆشی چاترین داوەرە.

۞ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لَنُخْرِجَنَّكَ يَـٰشُعَيْبُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۚ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَـٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفْتَرَيْنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِى مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنْهَا ۚ وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّنَا ۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا ٱفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِٱلْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْفَـٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لَئِنِ ٱتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَـٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَـٰثِمِينَ ﴿٩١﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا۟ فِيهَا ۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ شُعَيْبًا كَانُوا۟ هُمُ ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَـٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّى وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۖ فَكَيْفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَـٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّبِىٍّ إِلَّآ أَخَذْنَآ أَهْلَهَا بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوا۟ وَّقَالُوا۟ قَدْ مَسَّ ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذْنَـٰهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

٨٨ گرەگرەکانی هۆزی - کە لە خۆیان بایی بوبون - گوتیان: شوعەیب! ئێمە تۆش و ئەو کەسانەش وەل تۆ باوەڕیان هێناوە، لە شاری خۆمان دەردەکەین؛ یان دێنەوە سەر دینی مە. گوتی: ئەگەر حەزیش نەکەین؟

٨٩ گوتی: ئەگەر بینەوە سەر دینی ئێوە، لە پاش ئەوە کە خودا لێی ڕزگار کردین، درۆمان بەدەم خوداوە هەڵبەستۆە. ڕەوانیە ئیتر بگەڕینەوە سەر ئەوئایینە؛ چا مەگین پەروەرندەمان مەیلی لێ بێ؛ زانستی ئەو هەمۆشتی داگرتۆتەوە؛ خۆمان بە خوا سپاردوە. ئەی خودای پەروەرندەمان! تۆ لە نێوان ئێمەو هۆزەکەماندا داوەری بکە؛ چاکترین داوەر هەر خۆتی.

٩٠ سەرزلەکانی هۆزەکەی - کەوا لە دین لایاندابۆ - گوتیان: ئەگەر پەیڕەوی شوعەیبێ بکەن، بێ‌سۆ تۆشی زەرەر دەبن.

٩١ ئیتر ئەوسا بۆمەلەرزەی وا بەتەوژم دای‌گرتن، کەهەمۆ لەماڵی خۆیاندا لەبەین چۆن.

٩٢ ئەو کەسانەی قسەکانی شوعەیبیان بەدرۆدانا، [وا لەبەین چۆن] دەتگوت هەر لەوێدانەبۆن. ئەوانەوا قسەکانی شوعەیبیان بەدرۆدانا، هەر بۆخۆیان زیانباربۆن.

٩٣ ئەوسا شوعەیب روی لێ‌وەرگێڕان و گوتی: گەلۆ! من پەیامەکانی پەروەرندەم بە ئێوە ڕاگەیاندوەو ئامۆژگاریشم لێکردن. دەسا چلۆن بۆ ئەوانەی خوانەناس بۆن، خەمێ دەخۆم؟

٩٤ ئێمە هەر پێغەمبەرێکمان بۆ هەر کۆمەڵێک ناردوە، بە نەخۆشی و ناگوزۆری بەتاقیمان کردۆنەوە؛ شایەتا بپاڕێنەوە.

٩٥ جاری دوایی ناخۆشیمان بە خۆشی بۆگۆڕیونەوە، تا هەمۆ شتیان زێدەبۆ. گوتیان: باب و باپیریشمان تۆشی خۆشی و ناخۆشیان بۆن. ئیتر لەپڕ - بەبێ ئەوەی هەست پێ بکەن - گرتمانن.

٩٤- ناگوزۆری: فەقیری و دەستەنگی.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْقُرَىٰٓ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَٰتٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا۟ فَأَخَذْنَٰهُم بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا بَيَٰتًا وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا۟ مَكْرَ ٱللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ أَهْلِهَآ أَن لَّوْ نَشَآءُ أَصَبْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ بِمَا كَذَّبُوا۟ مِن قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَٰسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَظَلَمُوا۟ بِهَا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرْعَوْنُ إِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾

٩٦ نیشتەجێی ئەو باژێڕانە ئەگەر خوایان بناسیباو خۆپارێزبان، دەروازەی بەرەکەتانمان لە ئاسمان و زەمینەوە بەڕۆیاندا دەکردەوە. بەڵام ئەوان نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی؛ لە سزای ئەم ئاکارەیان گرتمانن.
٩٧ ئاخۆ خەڵکی ئەوشارانە نەترسابۆن کە لەشەودا، بەڵای ئێمەیان تۆش ببێ و ئەوان لە جەنگەی خەودابن؟
٩٨ ئەو شارنشینانە داخۆ نەترسابۆن کە لە دەمی چێشتەنگاوداو لە جەنگەی گەمەکردندا، ئێمە تۆشی بەڵایان کەین؟
٩٩ ئاخۆ لەوە دڵنیابۆن لە مەکری خودا ڕزگارن؟ خۆ بەغەیرلە زیانباران، کەس لەمەکری خوا هەستی هێمنی ناکا.
١٠٠ ئەوکەسانەی ئەم عەرزەیان - پاش نەمانی خەڵکەکەی - بەمیرات بۆ دەمێنێتەوە، بەوەندەیان نەزانیوە ئەگەر حەزکەین - بەگوناهانێ کە دەیکەن - تۆڵەیان لێ‌دەکەینەوەو مۆریان لەسەردڵ دادەنێین؛ کە هەر نەتوانن ببیسن؟
١٠١ ئێمە بڕێک لە نەقڵی ئەو باژێڕانەت بۆباس دەکەین؛ ڕاست ئەوەیە پێغەمبەریان بەنیشانەی ئاشکراوە هاتەلایان؛ وەک لەپێشدا بڕوایان بەخودا نەبۆ، هەروا بێ‌باوەڕ مانەوە. ئاوا خودا مۆر دەخاتە سەردڵی لەدین لادەران.
١٠٢ زوربەی ئەوانەمان نەدی کە پەیمانی خۆ پێک بێنن؛ زۆرینەشیان لە ڕێزەی نافەرمانان بۆن.
١٠٣ پاش ئەوان بەچەند نیشانەی ئاشکرا مۆسامان ناردە سەر فیرعەون و سەرزلەکانی هۆزەکەی ، دژیان وێستان. سا بڕوانە پاشەڕۆژی ئەو بەدفەڕانە چلۆن بۆ.
١٠٤ مۆسا گوتی: ئەی فیرعەون! من ڕاسپاردەی ئەوکەسەم کە ڕاهێنەری گشت دنیایە.

حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِىَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِـَٔايَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا۟ إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا۟ ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ سَحَرُوٓا۟ أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا۟ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

۱۰۵ وارەوایە لەڕاستپێوە، دەربارەی خودا هیچ نەڵێم. لەپەروەرندەی ئێوەڕا نیشانەم بۆتان هێناوە. تۆ گەرەکە فرزەندانی ئیسرائیل وێڕای من کل کەی.

۱۰۶ گوتی: ئەگەر بەڕاستیتەو هیچ نیشانەت دەگەڵەخۆتا هێناوە، نیشانی بدە.

۱۰۷ مۆسا عاساکەی فرێدا؛ کەچی لەپڕ بۆ بە مارێک بەئاشکرا.

۱۰۸ دەستی خۆشی لەباخەڵیەوە وەدەرخست؛ لەبەر چاوی چاوەدێران سپیەکی بەبێ خەش دەرکەوت.

۱۰۹ سەرزلانی هۆزی فیرعەون گوتیان: ئەمە جادۆگەرێکی زۆرزانە.

۱۱۰ وای گەرەکە گشتۆ لەم وڵاتە دەرکا، خۆتان بەچی فەرمان دەدەن؟

۱۱۱ گوتیان: تۆ خۆیو براکەی گل بدەوە؛ دەستەیەکی کۆکەرەوەش بەرێ بکە بۆ شارەکان.

۱۱۲ تا جادوگەرانی زۆرزان بێنن بۆلات.

۱۱۳ جادۆگەرەکان لە فیرعەون کۆبۆنەوە. گوتیان: گەر ئێمە سەرکەوتین، تۆ دەبێ خەڵاتمان بکەی.

۱۱۴ گوتی: بەڵێ، ئێوە بێسۆ لەنزیکانی خۆم دەبن.

۱۱۵ گوتیان: مۆسا! تۆ داوێژی یان ئێمە پێش تۆ بهاوێین؟

۱۱۶ گوتی: ئێوە بهاوێژن. ئەوانەی ئەوان هاویتیان، چاوی حەشامەتەکەیان پێ خەڵەتاو لێیان ترسانو جادوی زۆر عاجباتیان کرد.

۱۱۷ خستمانە دڵی مۆساوە، کە: عاساکەت بهاوێژە. هەر لەجێوە هەمۆ جادۆکاریەکانی ئەوانی ماشی وهەڵ لۆشی.

۱۱۸ ئیتر کە ڕاستی هاتەڕۆ، پڕوپۆچی کردەوەیان چرۆک دەرچۆ.

۱۱۹ هەرلەوێدا تێشکانو بەکزیو زەبۆنی دامان.

۱۲۰ هەرچەندی جادۆگەر هەبۆن، کڕنوشیان کرد.

۱۰۵- **کل‌کردن:** ناردن، هەناردن، ڕەوانەکردن. ۱۱۶- **هاویتن:** هاویشتن، فڕێدان، خستن.

قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ
فِرۡعَوۡنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكۡرٞ مَّكَرۡتُمُوهُ
فِي ٱلۡمَدِينَةِ لِتُخۡرِجُواْ مِنۡهَآ أَهۡلَهَاۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ﴿١٢٣﴾ لَأُقَطِّعَنَّ
أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿١٢٤﴾
قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا
بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَاۚ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ
﴿١٢٦﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوۡمَهُۥ لِيُفۡسِدُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡيِۦ
نِسَآءَهُمۡ وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ
ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوٓاْ أُوذِينَا
مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمۡ
أَن يُهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَيَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ
بِٱلسِّنِينَ وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

١٢١ گوتیان: وا بڕوامان هێنا بە ڕاهێنەری گش دنیا؛
١٢٢ ڕاهێنەری مۆساو هارۆن.
١٢٣ فیرعەون وتی: بەرلەوە من ئیزنۆبدەم، ئێوە چۆن بڕواۆپێ‌هێنا؟ ئێوەی فێڵباز ویستۆتانە لەم‌شارەدا فێڵێک بکەن تا خەڵکەکەی لێ وەدەرنێن. سا لەدواییدا دەزانن.
١٢٤ پێچەوانە دەست‌و پێ‌یەکانۆ دەبڕم. لێشتان ڕۆن بێ گشتۆ لەقەنارەدەدەم.
١٢٥ گوتیان: ئێمە دەچینەوە بۆ لای پەروەرندەی خۆمان.
١٢٦ هەر بۆیە ڕکت لە ئێمە هەستاوەو سزامان دەدەی، چۆن کاتێ نیشانەکانی پەروەرندەی خۆمان هاتن، تەواو بڕوامان پێ هێنان. ئەی خودای پەروەرندەمان! خۆڕاگریمان بدەیەو بەباوەڕی پاکەوە بمان‌مرێنە.
١٢٧ سەرگەورەکانی هۆزەکەی فیرعەون گوتیان: چۆن تۆ لە مۆساو هۆزەکەی وازدەهێنی، ولاتت لێ‌بشێوێنن‌و دەس لە خۆت‌و پەرستوەکانی تۆ بەردەن؟ گوتی: بەم‌زۆ کوڕەکانیان دەکوژین‌و ژنانیشیان [بۆڕاژە] دەهێڵینەوە. ئێمە لەسەر ئەوان زاڵین.
١٢٨ مۆسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: هەر پشت بەخوا ببەستن‌و خۆڕاگربن؛ ئەم زەمینە هی‌خودایە؛ بە هەرکەسێ لە عەبدانی خۆی حەزبکا، پێی‌دەبەخشێ‌و دوا ڕۆژیش بۆ ئەوانەیە کە لە خودا ترسیان هەیە.
١٢٩ گوتیان: بەرلەوە کە تۆ بێی، چەوساینەوە؛ کە تۆش هاتوی، هەروا دەمان‌چەوسێننەوە. گوتی: دۆرنیە ئەوڕۆژەی پەروەرندەو دوژمنتان لەبەین‌بەرێ‌و ئێوە بکاتە جێ‌نشین لەم عەرزەداو بڕوانێ ئێوە چۆن دەکەن.
١٣٠ کارێکمان کرد کە لاگیرەکانی فیرعەون بکەونە قاتی‌و قڕیەوەو داهاتیان کەمتر دەس کەوێ، بەشکە بیرلەخۆبکەنەوە.

١٢٧-ڕاژە: کاربۆکردن، خزمەت.   ١٢٩-چەوسانەوە: ڕەنج‌دان، زەحمەت‌کێشان.

فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمۡ عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُواْ مَهۡمَا تَأۡتِنَا بِهِۦ مِنۡ ءَايَةٖ لِّتَسۡحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمُ ٱلطُّوفَانَ وَٱلۡجَرَادَ وَٱلۡقُمَّلَ وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ ءَايَٰتٖ مُّفَصَّلَٰتٖ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيۡهِمُ ٱلرِّجۡزُ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَۖ لَئِن كَشَفۡتَ عَنَّا ٱلرِّجۡزَ لَنُؤۡمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرۡسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُمُ ٱلرِّجۡزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمۡ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَأَوۡرَثۡنَا ٱلۡقَوۡمَ ٱلَّذِينَ كَانُواْ يُسۡتَضۡعَفُونَ مَشَٰرِقَ ٱلۡأَرۡضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۖ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلۡحُسۡنَىٰ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُواْۖ وَدَمَّرۡنَا مَا كَانَ يَصۡنَعُ فِرۡعَوۡنُ وَقَوۡمُهُۥ وَمَا كَانُواْ يَعۡرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

١٣١ ئەگەر تۆشی خۆشی دەبۆن، دەیانگوت: کاری خۆمانە. ئەگەر تۆشی بەڵاو چورتمیش دەهاتن، دەیانگوت کە: ئەمەشوٚمی موٚساو یارانی موٚسایە. خۆ دیاریشە ئەگەر چاکەو خراپەیە، لەخواوەیە. بەڵام زوربەیان نەزان بۆن.

١٣٢ دەیانگوت: هەرنیشانێکمان بەنیازی جادوٚلێکردن نیشان‌بدەی، ئێمە بڕوات پێ‌ناهێنین.

١٣٣ ئەوجار ئێمە چەندنیشانەی ئاشکرامان ناردەسەریان کە بریەتی لە لافاوو کوللەو ئەسپێو خوێنو بەق بۆ. بەڵام ئەوان دەمارزلیان نواندو گرۆیەکی تاوانبار بۆن.

١٣۴ لەپاش ئەوە کە ئەوبەڵایانەیان دی، گوتیان: موٚسا! لە پەروەرندەت وەپاڕێ - وەک پەیمانی بە تۆ داوە - ئەگەر بێتو بەڵامان لەسەر لابەرێ، شەرتە باوەڕیت پێ‌بکەینو تۆرەمەی ئیسرائیلیشت ڕەگەڵ بخەین.

١٣۵ بەڵام کاتێ بەڵامان لەسەر لابردن - تا ئەوماوە دیاری‌کراوە تێپەڕیانکرد - جارێ‌تر پەیمانەکەیان وەبەرپێدا.

١٣۶ جا تۆڵەمان لێکردنەوەو لەدەریادا قومـمان کردن. چونکە ئەوان نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆدانا؛ هەر بەلاشیانەوە نەچوٚن.

١٣٧ ئەوسا ئێمە خۆرهەڵاتو خۆرئاوای ئەو وڵاتەمان - کە بەرەکەتمان پێدابو - کردە بەشی ئەوانەی چەوسابۆنەوە. بەڵێنی هەرەپیرۆزی پەروەرندەت - بێ کەم وکوڕی - دەربارەی بەرەی ئیسرائیل هاتەجێ؛ لەباتی خۆڕاگرتنیان. هەرچی فیرعەونو یارانی دایان ناو بەرزیان کردەوە، هەموٚمان لێ‌تێک‌وپێک دان.

١٣١- چۆرتم: بەڵا و بەسەرهاتی خراپ. ١٣٣- بەق: بۆق، قورواق.
١٣۴- تۆرەمە: نەژاد، بنەچەکە، رەچەڵەک. ١٣٧- قوم‌کردن: نوقم‌کردن، خستنەژێرئاو، بریتی لە خنکاندن.

وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ فَأَتَوۡاْ عَلَىٰ قَوۡمٖ يَعۡكُفُونَ عَلَىٰٓ
أَصۡنَامٖ لَّهُمۡۚ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱجۡعَل لَّنَآ إِلَٰهٗا كَمَا لَهُمۡ ءَالِهَةٞۚ
قَالَ إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ١٣٨ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٞ مَّا هُمۡ فِيهِ وَبَٰطِلٞ
مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٣٩ قَالَ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِيكُمۡ إِلَٰهٗا
وَهُوَ فَضَّلَكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٤٠ وَإِذۡ أَنجَيۡنَٰكُم
مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ يُقَتِّلُونَ
أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن
رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ١٤١ ۞ وَوَٰعَدۡنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيۡلَةٗ
وَأَتۡمَمۡنَٰهَا بِعَشۡرٖ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗۚ وَقَالَ
مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي وَأَصۡلِحۡ وَلَا تَتَّبِعۡ
سَبِيلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ١٤٢ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ
رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي وَلَٰكِنِ ٱنظُرۡ
إِلَى ٱلۡجَبَلِ فَإِنِ ٱسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوۡفَ تَرَىٰنِيۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ
رَبُّهُۥ لِلۡجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكّٗا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقٗاۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ
قَالَ سُبۡحَٰنَكَ تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٤٣

١٣٨ بەرەبابی ئیسرائیلمان لە دەریایە پەڕاندەوە. ئەوسا تۆشی هۆزێک هاتن، هەرخەریکی پەرستنی بتگەلیان بۆن. گوتیان: مۆسا! خودایەکمان وەکۆ خوداکانی ئەوان بۆ پەیداکە! گوتی: ئێوە هۆزێکن کە هیچ نازانن.

١٣٩ ئەوئاکارەی ئەوان دەیکەن، بێبەهرەیەو هەرچی دەیکەن بەفیرۆیە.

١٤٠ ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ - غەیرەز خودا- پەرستوێکۆ بۆ پەیداکەم! کە هەر بۆخۆی لەچاو خەڵکی ئەم دنیایە، ئێوەی بەڕێزتر کردوە؟

١٤١ لەبیرمەکەن کە ئێمە ڕزگارمان کردن لە فیرعەون و دەستەوبەستەی، کە ئێوەیان زۆربەسەختی سزا دەدان؛ نێرینەکانیان دەکوشت و ژنەکانیان [بەیەخسیری] دەهێشتەوە. ئەوبەڵایەو لەلایەن پەروەرندەوڕا ئەزمۆنەکی پڕمەزن بۆ.

١٤٢ دەگەڵ مۆسا ژوانی سیشەوەمان دانا؛ دەی دیکەشمان بۆخستەسەر. بەم چەشنە ماوەی ژوانی پەروەرندەی، بوبە چل شەو. بەهارۆنی برای خۆی گوت: تۆ لەناو هۆزەکەمدا بەو لەجێی من بەو هەر کاری چاک ڕەچاوبکەو لەدوی خراپکاران مەچۆ.

١٤٣ کە مۆسا گەیشتە ژوانگە بۆ لای ئێمەو پەروەرندەی دەگەڵی کەوتە ئاخافتن، گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئارەزۆمە تۆ ببینم. گوتی: ناتوانی بمبینی؛ بەڵام لەم کەژە بڕوانە؛ ئەگەر لە شوێنی خۆی نەبزۆت، ئەوسا دەتوانی بمبینی. کە خۆی بۆ کەژەکە دەرخست، هەر بەجارێ کەژەکەی پریش پریش کرد. مۆسا بە بێهۆشی کەوت. وەختێ هاتەوە سەرەخۆ، گوتی: پاکی هەر بۆتۆیە، پەژیوانم؛ من لەخاوەن باوەڕاندا یەکەمینم.

١٣٨-بەرەباب: زاروزێچ، تۆرەمە.   ١٤٠-پەرستۆ: پەرستراو.

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبۡنَا لَهُۥ فِي ٱلۡأَلۡوَاحِ مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡعِظَةٗ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ فَخُذۡهَا بِقُوَّةٖ وَأۡمُرۡ قَوۡمَكَ يَأۡخُذُواْ بِأَحۡسَنِهَاۚ سَأُوْرِيكُمۡ دَارَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصۡرِفُ عَنۡ ءَايَٰتِيَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ لَّا يُؤۡمِنُواْ بِهَا وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلرُّشۡدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗا وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلۡغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡۚ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَٱتَّخَذَ قَوۡمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِنۡ حُلِيِّهِمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٌۚ أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمۡ وَلَا يَهۡدِيهِمۡ سَبِيلًاۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

١٤٤ گوتی: مۆسا! من تۆم - بە پەیامەکانم و ئاخافتنم - بەرانبەر بە خەڵکی دنیا، خستۆتە سەر؛ چم پێداوی، وەری بگرەو لە شوکرانەبژێران بە.

١٤٥ دەربارەی هەمۆکارێک و ئامۆژگاری بۆ گەلەکەی، هەمۆشتمان - بێ کەم وکوڕی - بۆ نوسی و بۆمان خستە سەر تەتەڵان. مۆسا! ئاگات لەوانە بێ و توندیان بگرەو فەرمان بە هۆزەکەت بدە با هەرەچاکیان وەرگرن. من زۆ پێتان نیشان دەدەم جێگەو ڕێگەی ئەوانەی سەرپێچی بکەن بەرەوکوێیە.

١٤٦ بەم زوانە روی ئەوانە وابەناحەق لەسەر زەمین فیز دەنوێنن، لە نیشانەکانی خۆم وەردەسوڕێنم؛ بەچەشنێک کە هەرنیشانەیەک ببینن، نەیسەلمێنن؛ یائەگەر ڕێی ڕاست ببینن پێیدا نەچن؛ بەڵام ئەگەر ڕێگای گومڕایی ببینن، بیگرنە بەر. چون ئەوانە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆداناو هەرگیز سەرنجیان نەدانێ.

١٤٧ ئەوکەسانە نیشانەکانی ئێمەو ڕۆژی پەسڵانیان بەدرۆدانا، کارەکانیان بەفیڕۆچۆ. ئاخۆ جگە لە بارتەقای کردەی خۆیان سزادەدرێن؟

١٤٨ لەپاش مۆسا هۆزەکەی ئەو - لە خشڵ و زەنبەری خۆیان - کۆتەڵی گوێرەکەیەکیان دروس کرد کە هەر دەیبۆڕاند! مەر نەیاندی ئەو گوێرەکە قسەیان دەگەڵا ناکاو ڕێگایان پێ نیشان نادا؟ بەڵێ کەوتنە [پەرستنی و] ستەمکاربۆن.

١٤٩ کاتێ تەواو پەژیوانی دایگرتن و دیتیان سەریان لێ شێواوە، گوتیان: ئەگەر پەروەرێنمان بەر بەزەیی خۆیمان نەخاو لە گوناهانمان نەبۆرێ، ئێمە لە زیانبارانین.

١٤٥- تەتەڵان: پارچەبەرد یان پارچەتەختەی پانکەڵە بۆ نۆسین، لەوح.

١٤٧- بارتەقا: بەرامبەر، هەمبەر. ١٤٨- کۆتەڵ: پەیکەر، هەیکەل.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِى مِنۢ بَعْدِىٓ ۖ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى ٱلْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ٱبْنَ أُمَّ إِنَّ ٱلْقَوْمَ ٱسْتَضْعَفُونِى وَكَادُوا۟ يَقْتُلُونَنِى فَلَا تُشْمِتْ بِىَ ٱلْأَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِى مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِأَخِى وَأَدْخِلْنَا فِى رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِهَا وَءَامَنُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلْغَضَبُ أَخَذَ ٱلْأَلْوَاحَ ۖ وَفِى نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَٱخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُۥ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَٰتِنَا ۖ فَلَمَّآ أَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّٰىَ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآ ۖ إِنْ هِىَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهْدِى مَن تَشَآءُ ۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا ۖ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْغَٰفِرِينَ ﴿١٥٥﴾

١٥٠ مۆسا وەختێ گەڕایەوە ناو هۆزەکەی، بەتوڕەیی و بەدڵپڕی تێی ڕاخوڕین کە: لەدوای من چەند جێنشینی خراپ بوٚن؛ ئاخر بۆچی ڕانەوەستان تا فەرمانی پەروەرندەتان پێدەگا؟ تەتەڵەکانی تۆرهەڵداو قژی برایەکەی کێشاو بەرەوخۆی برد. گوتی: ئەی دایک براکەم! هۆزەکەم هێزیان لێ سەندم؛ لەوانەش بۆ بشمکوژن! دژمنان بەمن خۆش مەکەو منیش دەگەڵ ناهەقکارەکان دامەنێ.

١٥١ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەخۆم و برام ببوٚرەو بەر بەزەیی خۆتمان بخە. تۆ لە گش خاوەن بەزەییان دڵسۆزتری.

١٥٢ ئەوکەسانەی کە بوٚنە گوێرەکەپەرست، بەر غەزەبی پەروەرندەیان دەکەون و لە ژیانی سەر دنیایە زەلیل دەبن. هەرکەس درۆیان هەڵبەستێ، ئێمە وایان سزادەدەین.

١٥٣ ئەو کەسانەش کە ئاکاریان خراپ بوە، پاشان پەژیوان ببنەوەو بڕوابێنن، پەروەرندەت لە گوناهانیان دەبوٚرێ و دلۆڤانە.

١٥٤ کاتێ مۆسا لە توڕەیی هێدی بوٚوە، تەتەڵەکانی چنیەوە؛ کە تێیاندا ڕێ‌شاندان و بەزیی بۆ بۆ ئەوانەی خودێ ترسن.

١٥٥ ئەوسا مۆسا حەفتاکەسی لەهۆزەکەی دەس‌نیشان کرد کە بێنە دیدەنی ئێمە. کاتێ بوٚلەرزە دایگرتن، گوتی: ئەی پەروەرندەکەم! ئەگەر مەیلت لەسەربایە هەر لەپێشدا دەت‌مراندین. ئاخۆ دەتەوێ بەوکارەی کە بێ‌ئاوەزان لە ئێمە کردویانە، تۆ هەموٚمان لەناوبەری؟ ئەمەش هەر ئەزموٚنی خۆتە؛ بە مەیلی خۆت کەسانێ گومڕادەکەیت و هێندێکانیش بەرەوخۆت شارەزادەکەی. گەورەمان تۆی، بمان‌بوٚرەو بەزەت پێماندابێتەوە. باشترین بەخشێنەر هەرتۆی.

۞ وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٥٦﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِن قَوۡمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٞ يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

١٥٦ لە دنیایەو لە قیامەتیش بەچاکە بمانخوێنەوە؛ ئێمە هاتوینەوە لای تۆ.
گوتی: هەرکێ ئازاربدەم کەیفی خۆمە. بەزەییشم هەمۆشتی داگرتۆە.
چاکەی ئەوانە دەنۆسم لە خراپە خۆپارێزن و زەکات دەدەن؛
ئەوکەسانەش کە بڕوایان بە خوا هەیە؛
١٥٧ ئەوانەوا دەکەونەشوێن ئەم پێغەمبەرەی کە ڕاسپاردەی خوایەو
نەیخوێندوەو لە تەورات و ئینجیلیش ناوی نوسراوەو هانەی چاکەیان
دەدات و ناهێڵێ خراپەبکەن؛ پاکژ بەڕەوا دەزانێ و گەماری پێ ناڕەوایەو
گرانایی زنجیریان لەسەر لادەبا؛ کە بەوانیان شەتەک دابۆن. ئەوانەی
بڕوای پێدەکەن، بەقەدرەوە لێی دەڕوانن؛ لە یاریدەی دانامێنن و
لەدوی ئەو ڕۆناکیە دەچن کە وێڕای ئەو ناردراوە؛ ئەوانە ڕزگارەکانن.
١٥٨ بێژە: خەڵکینە! بزانن ئەمن خودا ڕای‌سپاردۆمە لای ئێوە، گش‌لەگشتۆ.
ئەو خودایەی موڵکایەتی ئاسمانەکان و ئەم هەردەش هەر بۆ ئەوە؛
لەخۆی بەدەر هیچ‌شت بۆ پەرستن نابێ. گیان دەبەخشێ و گیان
دەستێنێ. دەسا ئێوە بەخوداو بە پێغەمبەری نەخوێندەوار بڕوابکەن؛
کە ئەویش خۆی باوەڕی بە خودا هەیەو بە هەرچی خودا گوتۆیە
بڕوادەکا. پەیڕەوی بن، شایەت شارەزای ڕێگەبن.
١٥٩ دەستەیەکیش لەهۆزی موسادا هەنە، بەڕاستی ڕێ دەنوێنن و
بەڕاستیش داوەری دەکەن.

١٥٧- **پاکژ:** خاوێن، تەمیس. **گەمار:** پیس، چڵکن. ١٥٨- **گش‌لەگشتۆ:** هەمۆتان، گشتان.
١٥٩- **هەنە:** هەن، هەیە.

وَقَطَّعْنَٰهُمُ ٱثْنَتَىْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ
إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ
فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْ ۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْغَمَٰمَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْمَنَّ
وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ ۚ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ
قِيلَ لَهُمُ ٱسْكُنُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ وَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ
لَكُمْ خَطِيٓـَٰٔتِكُمْ ۚ سَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾
فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَتْ
حَاضِرَةَ ٱلْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِى ٱلسَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ ۙ
لَا تَأْتِيهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

١٦٠ ئەوانمان بە دوازدەدەستە(دوازدە ئۆمەت) بەش بەش کردو ئەوکاتەش هۆزەکەی مۆسا داوای ئاوی وەخواردنیان لە مۆسا کرد، ئێمە مۆسامان تێگەیاند کە: بە دارعاساکەی دەستت لەوبەردەدە. دوازدەکانی لە بەردەکەوە هەڵقوڵین؛ هەردەستەیەی دەراوی خوێ ناسیەوە. هەوریشمان لەلای سەرۆیان کردە سەیوان؛ گەزۆشمان دەگەڵ شیلاقە بۆهەناردن: بخۆن لەوشتەپاکانەی کردومانەتە ڕۆزیتان. هیچ غەدرێکیان لێمان نەکرد؛ بەڵام خۆیان غەدریان لە خۆیان دەکرد.

١٦١ [لەبیرۆ بێ] ئەوکاتەش کەپیان گوترا: لەوشارەنیشتەجێ بن و لە هەرلایەک هەرچی دەتانەوێ بیخۆن. نزابکەن گوناهۆ لێ هەڵبوەرێ و لە درگاوە کە دەچنەژۆر، سوژدەبەرن؛ هەرهەڵەیێ کردوتانە دەتانبەخشین. بۆ ئەوانەی ئاکارچاکن، پاداشی زیاتریش دەدەین.

١٦٢ ئەوسا ناهەقیکارانیان ئەوقسەی پێان وترابۆ، گۆڕیانە بارێکی دیکە. ئێمەش لەسەر ئەو ناهەقی کردنەیان، بەڵایەکمان لە ئاسمانەوە بۆناردن.

١٦٣ دەربارەی ئەوبازێڕەی واکەوتبوە قەراخی دەریا لێیان پرسە، کە بە شەممە نافەرمانی خوایان دەکرد. چونکە لە ڕۆژی شەممەدا ماسیگەل سەراو دەکەوتن و ڕۆژێ کە شەممە نەبوایە، دیاریان نەبو. ئەو کەسانەی لە ڕێگەی خودا لادەدەن، ئێمە ئاوا دەیان ئەزمۆین.

١٦٠-دەراو: جێ خواردنەوەی ئاو.   سەیوان: سابات، سایەبان.
شیلاقە: گاوانی، سێرۆ، ریشۆڵە، رەشۆڵە.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا ۙ اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۖ مِّنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنَاهُم بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ ۚ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَّا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۗ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

۱۶۴ کە دەستەیەکیش لەخۆیان گوتیان: بۆچی ئێوە دەربارەی کەسانێ خودا گەرەکیە قڕیانکا یان بەتوندی ئازاریاندا، بەئامۆژگاری خەریکن؟ گوتیان: تا لای پەروەرندەتانەوە تۆشی شەرمەزاری نەبین و شایەت ئەوانیش بترسن.

۱۶۵ کە ئامۆژگاری کردنیان بەهرەی نەدا، ئەوکەسانەمان ڕزگار کرد کە دژی خراپە وێستان؛ زۆر بەتوندی ئازاری ئەوانەشمان دا کە ناهەقی پیشەبۆن و فەرمانیان بەجێ نەهێنا.

۱۶۶ کاتێ هەر ئەوکارەیان کرد کە پێیان گوترابۆ مەیکەن، گوتمان: ببنە مەیمۆن گەلی ترۆکراو!

۱۶۷ ئەوکاتەشۆ لەبیربێ کە پەروەرێنی تۆ رایگەیاند: دەیانکەمە بەرفەرمانی کەسانیوا کە تا قیامەت - بەتوندی - ئازاریان دەن. پەروەرندەت بەپەلە تۆڵەدەستێنێ و هەر بۆخۆشی لە گوناهکاران دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۱۶۸ لەزەمیندا کردمانن بە چەندین دەستەی لێکتر جیا. هێندێ لەوان بە چاک دەرچۆن؛ هێندێتر وەک ئەوان نەبۆن؛ بە خۆشیان و بە ناخۆشیانیشمان ئەزمۆن، سا بەشکۆ بگەڕێنەوە.

۱۶۹ ئەوسا جێ نشینانێکی بەدفەڕ هاتنە جێگایانو، کتێبەکە لای ئەوان بە کەلەپۆر ما؛ کە هەر بۆ تەماحی دنیا تێدەکۆشان. دەشیانگوت: ئێمە هەر زۆرزۆ عافو دەکرێین. ئەگەر دیسانیش لە شتێک دەستیان گیربا، وەریان دەگرت. مەر لەو کتێبەدا لەوان پەیمان وەرنەگیرا، لە ڕاستی بەولاوە دەربارەی خودا نەخێون؟ کە هەرچی تێشیدا هەبۆ خوێندبۆیان.ماڵی ئەولا بۆ ئەوانەی خۆپارێزن زۆر باشترە، هێشتا ئێوە تێ ناگەیەن؟

۱۷۰ ئەوکەسانەی کە بەرانبەر بەکتێب ڕەفتاردەکەن و نوێژیش دەکەن، ئێمە پاداشی ئەوانەی ئاکارچاکن وندا ناکەین.

۱۶۶-ترۆکردن: ۱) ئابڕۆبردن، ۲) دەرکردن بەسۆکایەتی. ۱۷۰-ونداکردن: گومکردن.

۞ وَإِذْ نَتَقْنَا ٱلْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٌ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُۥ وَاقِعٌۢ بِهِمْ
خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۛ شَهِدْنَآ ۛ أَن تَقُولُوا۟ يَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أَشْرَكَ
ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿١٧٤﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا
فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ
كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ
يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ
ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمُ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ ٱللَّهُ
فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

١٧١ ئەوکاتە کە کێوەکەمان وێنەی سەیوان بەسەریاندا ڕاهەنگاوت و لایان وابو هەر بەسەریاندا دەڕۆخێ[وتمان] : ئەوی داومانە پێتان پەیت بیگرن ؛ چی تێدایە لەبیرتان بێ ؛ دەشقەم خۆتان بپارێزن .

١٧٢ ئەوساش کە پەروەرندەی تۆ لە پشتی عەولادی ئادەم زاروزیچی بەرهەم هێنا ، لەسەر خۆیان شایەتی هەر بەخۆیان دا . گوتی : من پەروەرێنتان نیم ؟ گوتیان : بەڵێ ، ئێمە لەوە ئاگادارین . نەکا ڕۆژی سەڵا بێژن : نەمانزانی .

١٧٣ یان نەبێژن : ئەوکەسانەوا لەپێشدا شەریکیان[بۆخودا] دانا ، باب وباپیرانمان بۆن و ئێمە بەرەی دوای ئەوانین ؛ ئاخۆ ئێستا تۆ گەرەکتە لەسەر ئاکاری ناحەقان ئێمە قڕکەی ؟

١٧٤ نیشانەکان ئاوا ڕۆشن دەکەینەوە ، شایەتا بگەڕێنەوە .

١٧٥ دەنگ وباسی ئەو کەسەشیان بۆ وەخوێنە کە نیشانەکانی خۆمان پێ بەخشیبو ، خۆی لێ بواردن ؛ ئەوسا شەیتان وەدوی خۆی داو کەوتە ناو ڕێزی گومڕایان .

١٧٦ ئێمە گەر بمان ویستایە لەمانەڕا پایەبەرزیمان دەدایە ؛ بەڵام ئەو هەر خۆی بەعەرزەوە چەسپاندو پەیڕەوی ئارەزوی خۆی بو . نەزیلەی ئەو وەکۆ نەزیلەی سەگێکە بۆی بچی زمان دەردێنێ و لێشی گەڕێی زوان دەکێشێ . ئەم چیرۆکە بەسەرهاتی ئەوانەیە کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ دانا . تۆ لەوتەرزە باسانەیان بۆوەگێڕە ، شایەتا بیربکەنەوە .

١٧٧ چەن خراپە سەرگوروشتەی ئەوکەسانە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی و لەخۆیان ناهەقیان کرد .

١٧٨ هەرکەسێکی خودا خۆی شارەزای بکا ، ڕێگەی ڕاست دەگرێتەبەرێ و هەر کەسێکیش گومڕابکا ، لەڕێزەی زیانبارانە .

١٧١- پەیت: توند،سفت. دەشقەم: بەشکەم، بەڵکۆ. ١٧٢- زاروزیچ: تیرەو تایفە، بنەچەکە.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أَوَلَمْ يَنظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

١٧٩ ئێمە گەلێک لەجنۆکەو لەمرۆمان بۆجەهەندەم وەدی هێنا: دڵیان هەیەو پێی تێناگەن؛ چاویان هەیەو پێی نابینن، گوێیان هەیەو پێی نابیسن؛ ئەوانە وەکۆ ئاژەڵن؛ بگرە لەوان گومڕاترن؛ ئاگایان لە هیچشت نیە.
١٨٠ ناوی خودا، هەمۆیان ڕندو لەبارن؛ هەر بەوناوانە بانگی کەن. گوێمەدەنە ئەوکەسانەی ناوەکانی هەر بەئانقەست بۆدەگۆڕن. ئەمانە بۆ ئەوکارەیان سزادەدرێن.
١٨١ لەوانەدا کە ئێمە دروستن کردۆن، دەستەیەک هەن بەرەولای هەق ڕێشاندەرن و بەهەقیش داوەری دەکەن.
١٨٢ ئەوانەش کە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ دانا، وردەوردە - بێئەوەی بەخۆبزانن - بەرەو تێداچۆنیان دەبەین.
١٨٣ ماوەیەک مۆڵەتیان دەدەین، چونکە تەگبیرم پتەوە.
١٨٤ ئاخۆ بەبیریاندا نەهات هاوڕێکەیان تۆشی شێت بۆن نەهاتوە؟ ئاشکرایە ئەو لەترس وەبەرهێنەرێک بەدەر نیە.
١٨٥ ئاخۆ ئەوان لە دامو دەزگای پڕشکۆی عاسمانەکان و زەمین و هەرچی خوا دروستی کردۆن، ڕانەماون؟ وێشدەچێ بەم نزیکانە بە ئاکامی مەرگ بگەن. دەیسا لەپاش ئەم قورعانە بە کام قسە بڕوادەکەن؟
١٨٦ خوا ڕێ لە هەرکەس بگۆڕێ، هیچ ڕێبەری دەس ناکەوێ. وازیان لێ دێنێ با هەر وا لە سەربزێوی خۆیاندا سەرگەردان بن.
١٨٧ دەربارەی ڕۆژی سەڵاوە لێت دەپرسن: کەی وەدی دێ؟ بێژە: زانینی هەر تەنیا لەلای پەروەرێنی منە؛ بۆخۆی نەبێ کەس ناتوانێ وەختەکەی ئاشکرا بکا؛ هەڵێنانی بۆ ئەوانەی لەئاسمانان و زەمیندان، زۆر گرانەو لەنەکاوێک ئەوڕۆژە ڕۆتان تێدەکا. جۆرێک پرسیارت لێدەکەن وەک تۆ دەربارەی بزانی. بێژە: تەنیا هەر خودا بۆخۆی دەیزانێ؛ بەڵام زوربەی ئەم خەڵکە ئەمە نازانن.

١٨٠-ڕند: جوان، پێکەفتک. ١٨٤-ترس وەبەرهێنەر: ترسێنەر، بریێتی لە پێغەمبەر.

قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ وَلَوۡ كُنتُ أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ فَلَمَّا تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ فَلَمَّآ أَثۡقَلَت دَّعَوَا ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمۡثَالُكُمۡۖ فَٱدۡعُوهُمۡ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ يَبۡطِشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۗ قُلِ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ﴿١٩٥﴾

١٨٨ بێژە: ئەمن خاوەنی سوودو زیانی خودی خۆم نیم؛ جا مەگین خودا حەزبکا. گەر نادیارم زانیبان بەهرەی فرەم گیردەکەوت و زیانێکم تووش نەدەهات. من هەر تەنیا ترسێنەرو مژدەدەرم بۆ کەسانێ بڕوادەکەن.

١٨٩ هەر ئەو ئێوەی لە یەک کەس وەدی هێناوە؛ ژنەکەشی هەر لە ماکی ئەو پێک هێنا، کە لەوڕا بحەسێتەوە. وەختێ[ئادەم] وەل [دایکەوا] سەرجێیکرد، باردار بۆ بەبارێکی سووک. ماوەیەک پێوە گەڕا. کە هەستی بەقورس بوون کرد، هەرتک لە پەروەرندەیان پاڕانەوە: ئەگەر زارۆیێ هێژامان پێ ببەخشی، لە شوکرانەبژێران دەبین.

١٩٠ کە زارۆی هێژای پێ بەخشین، لەوەی کە خودا پێدابوون، چەندشەریکیان بۆپەیداکرد؛ کە خودا زۆر بەرزترە لەوەی کە شەریکی هەبن.

١٩١ چۆن ئەوانە دەکەن بە شەریکی خودا کە ناتوانن هیچشتێ دروست بکەن و خۆیان دەبێ دروست بکرێن.

١٩٢ توانایان نیە یارمەتی ئەوان بدەن و یاریدەی خۆشیان پێنادرێ.

١٩٣ ئەگەر ئێوەش بانگیان بکەن کە بێنە سەرڕاهی خودا، دواوناکەون. بانگیان بکەن یان دەنگ نەکەن، بۆ ئێوە هەر وەکوویەکە.

١٩٤ ئەوانەی کە - بەجێ خودا - ئێوە هانایان پێ دەبەن، عەبدگەلێکن وەک خوەتان. دەسا ئەگەر ئێوە ڕاستن، بانگیان بکەن با وەرامتان بدەنەوە.

١٩٥ ئاخۆ ئەوان دەتوانن لەسەرپا بڕۆن، یان دەستی ڕاسانیان هەیە، یان چاوی دیتنیان هەیە، یان گوێی بیستنیان پێوەیە؟ بێژە: بانگی ئەوهاوبەشانەتان بکەن، ئەوسا داوی فێڵانم بۆ بنێنەوەو ماوەم مەدەن.

١٩٥-ڕاسان: دەست بەرزکردنەوە بۆهەڕەشە.

إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩٦﴾ وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ ٱلۡعَفۡوَ وَأۡمُرۡ بِٱلۡعُرۡفِ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ تَذَكَّرُواْ فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ ثُمَّ لَا يُقۡصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمۡ تَأۡتِهِم بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ فِي نَفۡسِكَ تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَ ۩ ﴿٢٠٦﴾

۱۹۶ گەورەی من هەر خودایە کە ئەم کتێبەی ناردۆتەخوار؛ هەر بۆخۆشی سەپەرستی چاکان دەکا.

۱۹۷ ئەوکەسانەی - بەغەیرەز ئەو - ئێوە هانایان پێدەبەن، ناشیەن یاریدەتان دەن و یاریدەی خۆشیان پێ نادرێ.

۱۹۸ ئەگەر ئێوە بەرەو رێی ڕاستیان بانگ بکەن، لێونابیسن؛ دەبینی تواشات دەکەن و نەشیان دیتوی.

۱۹۹ چاو بپۆشەو فەرمان بە کاری چاک بدەو لەونەزانانە وازبێنە.

۲۰۰ هەرگایەکیش خەیالاتێکی خراپت لە شەیتان بەدڵدا بۆری، هەر پەنا بەخودابەرە؛ کە خۆی بیسەرو زانایە.

۲۰۱ ئەوکەسانەی پارێزگارن، هەرگا خەیاڵی خراپیان لەشەیتانەوە تۆش دەبێ، گورجێ یادی خوا دەکەن و بەرچاویان رۆن دەبێتەوە.

۲۰۲ براکانیشیان بۆ ئەوەی هەر گومڕابن، تێدەکۆشن و لە تەقالادانەکەیان کۆتانایەن.

۲۰۳ هەرگا هیچ نیشانەیەکیان نیشان نادەی، ئێژن: تۆ بۆ لەخۆتەوە رێکی ناخەی؟ بێژە: من هەر لەوانە پەیرەوی دەکەم کە لەلای پەروەرندەمڕا پێم ڕادەگا. ئەمانە چاوڕۆشن کەرن لە پەروەرندەی ئێوەڕاو ڕێ شاندەرن و بەزەیین بۆ ئەوکەسانەی بەباوەڕن.

۲۰۴ هەرگا قورئان دەخوێندرێ، کرِبن و گوێی لێ بدێرن؛ شایەت بەر بەزەی خوا کەون.

۲۰۵ هەمۆبەیانی و ئێواران، بەپاڕانەوەو ترسەوە - بەبێ ئەوە دەنگ هەڵێنی - یادی پەروەرندەت بکەو هەرگیز تۆ لەوانە مەبە کە بەبیریشیاندا نایە.

۲۰۶ ئەو کەسانەی لای پەروەرندەت پەسندن، بێ فیزن لە پەرستنی و پەسنی پاکی ئەو دەدەن و هەر بەرەوئەو سوژدەدەبەن.

سُورَةُ الأَنفَالِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ﴿٥﴾
يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلْمَوْتِ
وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ
وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٧﴾ لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

ئەنفال

وەناوخۆوکاکەدکەهێنەدوکاۆقانە

١ لەمەڕ دەسکەوتی جەنگەوە لێت دەپرسن، بێژە: تالآنی دوژمنان بۆ خوداو بۆ پێغەمبەرە. ئەگەر بڕواتان هێناوە، ئێوە ترسۆ لە خودا بێ و لەناو خۆتاندا پێک وەرن و بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بن.

٢ خاوەن بڕوا ئەوکەسانەن هەر کە ناوی خودا برا، دڵیان ترسی ڕێ دەنیشێ و کە نیشانەکانی ئەویان بۆوەخوێنن، بڕوایان بەهێزتر دەبێ و دەربەست خۆیان بەپەروەرێنیان دەسپێرن.

٣ ئەوانەن کە نوێژدەکەن و لەو بژیوەی بەشمان داون بەشی هەژارانیش دەدەن.

٤ باوەڕداری بێ‌کەمایەسی ئەمانەن کە لە پەروەرێنیانەوە پلەو پایەو لێ‌خۆشبۆن و بژیوی پەسندیان هەیە.

٥ هەر وەک ئەوەی پەروەرندەت - بەهەقانەت - تۆی لە ماڵی خۆت هێنادەر؛ هێندێکیش لە باوەڕدارەان ناڕازی بۆن.

٦ لەپاش ڕاستی ڕۆن بۆنەوەش، ئەوان کێشەت دەگەڵ دەکەن؛ وەک بەئاشکرا ببینن کە بەرەومردنیان داژۆن.

٧ ئەوسا کە خوا سۆزی پێدان کە یەکێک لەودۆکۆمەڵە بۆ ئێوەیە، ئێوە هەر ئارەزۆتان بۆ دەستە بێ دەستەلاتەکە بۆ ئێوە بن. خوداش ویستی هەرچۆنی خۆی گوتۆیەتی وەڕاست گەڕێ و خوانەناسان بنەبڕکا.

٨ تا ڕاستی سەقام گیربکاو پۆچ و چرۆک لەناوبەرێ؛ هەرچەند تاوانبارەکان حەزی لێ‌نەکەن.

٦- داژۆن لە ئاژۆتن: لێ‌خوڕین. ٧- سۆز: پەیمان، گفت، سۆز.

٨- سەقام‌گیربۆن: بەتەواوی دامەزران.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ
مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ
وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ
الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾
إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۚ
سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ
الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَن يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ
بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

٩ لەوکاتەشدا کە هاناتان بۆ پەروەرندەتان دەبرد، گوتی: ئەوا بەشوێن یەکدا هەزارفریشتە دەنێرم بۆ یاریتان.

١٠ خودا ئەوبەڵێنەشی هەربۆیە پێدان، هەتاکۆ موژدەیەک بێتۆ دڵگەلتان پێ ئۆقرەبگرێ. یاریدەش هەر لەخواوەیە. خودا خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

١١ ئەودەمەشتان هەر لەبیربێ وا ئەو سۆکەخەوەی لەلای خۆیەوە بۆهەناردن وبۆبە هۆی دڵنیاییتان. بارانیشی لەحەواوە بۆ باراندن تا خاوێنتان بکاتەوەو خەیاڵاتی شەیتانو لێ دوورخاتەوەو دڵگەرمتانکاو مەیدانێ بەجێ نەهێڵن.

١٢ خوا فریشتەی تێگەیاندن کە: خۆشم دەگەڵ ئێوەدام، غیرەت وەبەر خاوەن باوەڕەکان بێنن، منیش ترس وەبەر خوانەناسان دەنێم. سا ئێوە لەملیان دەن و هەمۆ ئەنگوستەکانیشیان بپەڕێنن.

١٣ چونکە ئەوان بەرهەڵستی خوداو پێغەمبەری وێستان. هەرکەسانێک دژی خوداو پێغەمبەر بن، خوا بەتوندی سزادەدا.

١٤ با بیچێژن! خوانەناسان بەئاگریش ئازاردەدرێن.

١٥ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! ئەر تۆشی خوانەناسان بۆن - با زۆریش بن - ئێوە لەبەریان هەڵمەیەن.

١٦ هەرکەس لەڕۆژێکی وادا خۆ لە شەڕێ بدزێتەوە - مەگین بۆ شەڕکردن لەشوێنێکیکەوە، یان بۆ یاریدەی یارانی - خودا لەخۆ تۆڕەدەکاو جێگەی لەجەهەندەم دەبێ و چارەنۆسی زۆر خراپە.

٩- **هانابردن:** پەنابردن بۆفریاڕەس. ١٣- **بەرهەڵست:** دوژمن، دژ.

١٥- **هەڵمەیەن لە هەڵاتن:** راکردن. ١٦- **چارەنۆس:** بەخت و هات.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمْ ۚ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ ٱلْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ
ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٨﴾ إِن تَسْتَفْتِحُوا۟ فَقَدْ جَآءَكُمُ ٱلْفَتْحُ ۖ
وَإِن تَنتَهُوا۟ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَعُودُوا۟ نَعُدْ وَلَن تُغْنِىَ عَنكُمْ
فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَأَنتُمْ
تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ ۞ إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلْبُكْمُ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَوْ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ
وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوا۟ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ ٱسْتَجِيبُوا۟ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۖ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَقَلْبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱتَّقُوا۟ فِتْنَةً لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مِنكُمْ خَآصَّةً ۖ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

١٧ ئەوان ئێوە نەتان کوشتن؛ خوا کوشتنی. کە هاویشتت، هاوێژەرەکە تۆنەبوی؛ خوا هاویشتی. ئەو دەیەویست باوەڕداران بە باشی تاقیکاتەوە. خودا بیسەرو زانایە.

١٨ بەڵێ، ئاوا خودا فێڵی دین دوژمنان پوچەڵ دەکا.

١٩ گەر دەتانەویست سەرکەون، وا سەرکەوتن؛ ئەگەر لە شەڕ بەسیش بکەن، قازانجتانە؛ ئەگەریش تێ هەڵبچنەوە، ئێمەش تێ هەڵدەچینەوەو با دەستەوبەستەتان زۆربن، هیچ بەهرە بۆ ئێوە نادا. خودا وەل باوەڕدارانە.

٢٠ ئەی گرۆی خاوەن باوەڕان! بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری بن و لە هەرشتێ ئەو پێتان ئێژێ و دەیبیسن، خۆمەبوێرن.

٢١ ئێوە وەک ئەوانەمەبن، گوتویانە: گوێمان لێیە، کەچی هەر نەشیان بیستوە.

٢٢ خراترین زیندەوەران لەلای خودا، ئەوکەڕو لاڵانەن کەوا هیچ تێناگەن.

٢٣ ئەگەر خودا بیزانیبا خێرێکیان دەباراندایە، کارێکی دەکرد ببیسن. خۆ ئەگەر گوێ بیستنیشی پێ بدابان، هەر ڕۆیان لێ وەردەگێڕاو خۆیان دەبوارد.

٢٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا خوداو پێغەمبەر لێو داوا دەکەن کارێ بکەن ئێوەی پێ بژۆژێنەوە، گورجێ بیکەن؛ ئێوەی پێ دەبۆژێنەوە. بشزانن خوا دەبێتە لەمپەر لەنێوان مرۆو دڵی؛ هەمۆلاشتان لەلای ئەو کۆدەکرێنەوە.

٢٥ لەو بەڵایەش خۆپارێزن کە تایبەتی ناحەقیکارانتان نیە. بشزانن کە تۆڵەی خودا توندوتیژە.

١٧- **هاویشتن:** هاویژتن، فڕێدان، تۆڕدان. **تاقی کردنەوە:** تەجربەکردن، ئەزمۆن، جەڕباندن.

١٩- **قازانج:** بەهرەی سەودا. **تێ هەڵچۆنەوە:** سەرلەنوێ کردنەوە، بەسەرگرتنەوە، لەسەرەو دەس پێکردن. ٢٤- **بوژانەوە:** وەکەیفکەوتن لەپاش لەڕی و کەساسی، زینگەوبۆن.

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ أَنتُمۡ قَلِيلٞ مُّسۡتَضۡعَفُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمۡ وَأَيَّدَكُم بِنَصۡرِهِۦ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَٰنَٰتِكُمۡ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٢٧﴾ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّكُمۡ فُرۡقَانٗا وَيُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَإِذۡ يَمۡكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثۡبِتُوكَ أَوۡ يَقۡتُلُوكَ أَوۡ يُخۡرِجُوكَۚ وَيَمۡكُرُونَ وَيَمۡكُرُ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا قَالُواْ قَدۡ سَمِعۡنَا لَوۡ نَشَآءُ لَقُلۡنَا مِثۡلَ هَٰذَآ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذۡ قَالُواْ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا هُوَ ٱلۡحَقَّ مِنۡ عِندِكَ فَأَمۡطِرۡ عَلَيۡنَا حِجَارَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ أَوِ ٱئۡتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمۡ وَأَنتَ فِيهِمۡۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمۡ وَهُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ ﴿٣٣﴾

٢٦ بیر لەودەمە بکەنەوە کە ئێوە لەم وڵاتەدا کەمێکی بێدەستەڵات بوُن؛ ترسوُ هەبوُ خەڵکیتر دەرتان بکەن و بێ جێ وڕێ بمێننەوە. پەنایدان و یاریدەی دان و سەرکەوتن و ڕۆزی پاک و ڕەوای پێدان؛ بەشکە شوکرانەبژێربن.

٢٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! دەگەڵ خوداو پێغەمبەر دەغەڵی مەکەن. ئەوشتانەش کە دەزانن ئامانەتن، غەیانەتی تێدامەکەن.

٢٨ بشزانن ماڵ و منداڵتان هۆی ئەزموُنن؛ پاداشی زۆر لای خودایە.

٢٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر لە خودا بترسن، ئامێری جیاکردنەوەی پاک و پیستان پێدەدات و لە خراپەتان دەبوُرێ. خودا زۆر چاکەی لەلایە.

٣٠ بیتەبیرت ئەوسا خودانەناسەکان ویستیان فێڵێکت لێبکەن، یان بەندتکەن، یان بتکوژن، یان دەرتکەن. ئەوان فێڵەکەی خۆیان کرد؛ خواش فێڵی کرد. خواش چاترین فێڵەزانە.

٣١ هەرگا نیشانەی ئێمەیان بۆوەخوێنن، ئێژن: بیسمان؛ ئەگەر حەزمان بکردایە، ئێمەش وەک ئەمەمان ئەوت؛ لە چەندچیرۆکی کەونارا بەدەر نیە.

٣٢ ئەوساش گوتیان: ئەی خودایە! ئەگەر بەڕاستیەو لە لایەن تۆوە هاتوە، لەحەواوە وەبەر تەوەن بارانمان دە یان ئازارێکی بەژانمان بۆبنێرە.

٣٣ هەتا تۆیان لەناودابی، خودا جەزرەبەیان نادا. هەتا داوای بوُردن لەگوناهیش بکەن، خودا هەر ئازاریان نادا.

٢٩-ئامێر: ئەسپاب، ئامراز. ٣٢-تەوەن: بەرد، کوچک، کەڤر.

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا۟ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ
وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
عِندَ ٱلْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ
بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُنفِقُونَ
أَمْوَٰلَهُمْ لِيَصُدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
ٱلْخَبِيثَ بَعْضَهُۥ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُۥ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُۥ
فِى جَهَنَّمَ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَـٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُل لِّلَّذِينَ
كَفَرُوٓا۟ إِن يَنتَهُوا۟ يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُوا۟
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَـٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ
لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ
ٱنتَهَوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْا۟
فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَىٰكُمْ ۚ نِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

٣٤ خودا چۆن ئازاریان نەدا، کە ئەوانە ڕێگەی « مَسْجِدُالْحَرام »یان لە زیارەت کەران گرتوەو هەڵیش ناگرن خاونی بن؟ خاوەنانی هەر دەبێ ئەو کەسانەبن کە ترسی خودایان هەیە؛ بەلاّم زوربەیان نەزانن.

٣٥ نوێژیان لەماڵی خودادا هەر بریەتی لە چەپڵەو فیتۆکێشانە. سا لەسزای ئەو بڕوا نەهێنانەدا، ئەشێ تۆشی ئازار ببن.

٣٦ ئەوانەی خودانەناسن، ماڵی خۆیان خەرج دەکەن ڕێگەی بەرەوخودا بگرن. ئەو ماڵ بەخەت کردنەیان دەبێتە کەسەرێک بۆیان و پاشان هەر ژێردەکەون. خڕوپڕی خوانەناسان لە دۆزەهـ کۆ دەکرێنەوە.

٣٧ هەتا خودا پاک و پیس لێک هەلاوێرێ و پیسەکان لەسەریەک دانێ و بەتێکڕایی کۆگایانداو بیانخاتە دۆزەهەوە؛ هەر خۆیان زیانبار بۆگن.

٣٨ بەخوانەناسەکان بێژە: ئێستاش ئەگەر دەس هەڵگرن، هەرچی پێشوُ کردوتانە عافودەکرێ. ئەگەریش تێ هەڵبچنەوە، بەسەرهاتی پێشینەکان دیارە چبوُ.

٣٩ وەلیان شەڕکەن هەتا ئاژاوە نامێنێ و دین گشتی دینی خوا دەبێ. سا ئەگەر تەمێ گرتۆبۆن ئەوسا هەرکارێکی بیکەن خوا دەیبینێ.

٤٠ ئەگەریش رویان وەرگێڕا، بابزانن کە گەورەتان هەر خودایە؛ گەورەی هەرەباشتان هەیەو چاکترین یاریدەرتانە.

٣٦- هەلاّواردن: لێک جیاکردنەوە، هاوێر. **کۆگادان:** بەسەریەکا دانان، خڕکردنەوە لەشوێنێکـ.

٣٨- هەڵچۆنەوە: لەسەرڕا دەست پێکردنەوە. **٣٩- وەل:** لەتەک، لەگەڵ.

۞ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ
يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذۡ
أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلۡقُصۡوَىٰ وَٱلرَّكۡبُ
أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡمِيعَٰدِ
وَلَٰكِن لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗا لِّيَهۡلِكَ مَنۡ
هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذۡ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلٗاۖ
وَلَوۡ أَرَىٰكَهُمۡ كَثِيرٗا لَّفَشِلۡتُمۡ وَلَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذۡ
يُرِيكُمُوهُمۡ إِذِ ٱلۡتَقَيۡتُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِكُمۡ قَلِيلٗا وَيُقَلِّلُكُمۡ
فِيٓ أَعۡيُنِهِمۡ لِيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗاۗ وَإِلَى ٱللَّهِ
تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ
فَٱثۡبُتُواْ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٤٥﴾

٤١ ئەگەر باوەڕتان بە خوداو باوڕیتان بەوەش هەیە کە ڕۆژی لێک هەڵواردن بۆ عەبدی خۆمان ناردەخوار، ئەوێ ڕۆژێ کە دۆکۆمەڵ تۆشی یەک بوون؛ دەبێ ئەوەندەش تێبگەن هەر تالانێکو دەس کەوت، پێنج یەکێکی بەشی خوداو پێغەمبەرەو بۆ خزمانو هەتیوانو هەژارانو ڕێبوارانە. خودا توانای بەسەر هەمووشتدا هەیە.

٤٢ وەختێ ئێوە لە داوێنەی نزیکترو ئەوان لە داوێنەی دورتر دامەزرابوون، کاروانیش لەخوار ئێوە بوو، ئەگەر کاتی پێکگەیشتنو دانابا، بێ سۆ لەسەر ژوانگە تووشی کێشە دەبوون؛ بەڵام دەبوو هەرچی خوا بڕیاری دابوو هەر ڕوبدا. تامردنو ژینی هەرکەس، بەبەڵگەی ئاشکراوەبێ. خوا دەبیسێو ئاگادارە.

٤٣ لەخەونتدا خودا ژمارەی ئەوانی کەم نیشان دای؛ ئەگەر زۆرایی ئەوانی نیشان دابان، لەترسان زراوتان دەچوو؛ لەناو خۆدا کێشەتان لێ پەیدادەبوو. بەڵام خودا ئێوەی پاراست، خۆی لە نهێنی دڵانیش ئاگادارە.

٤٤ ئەوساش کە تووشی یەک هاتن، لەبەر چاوتان ئەوانی کەمتر نیشان داو ئێوەشی کەم هێنایە بەرچاوی ئەوان. دەبوو خودا کارێ کە بڕیاری درابوو بێنێتەجێ. کاریش هەر دەچنەوە لای ئەو.

٤٥ ئەی گرۆی خاوەنباوەڕان! ئەگەر دەگەڵ دوژمنان ڕوبەڕو دەبن، خۆبگرنو گەلێک یادی خودا بکەن، شایەتا ئێوە سەرکەون.

٤٣- زراوچوون: دڵتۆقین، زاڵەترەک بوون.

وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ رِيحُكُمۡۖ وَٱصۡبِرُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرٗا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ﴿٤٧﴾ وَإِذۡ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلۡيَوۡمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّي جَارٞ لَّكُمۡۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلۡفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكُمۡ إِنِّيٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوۡنَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذۡ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمۡۗ وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٤٩﴾ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ﴿٥١﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٥٢﴾

٤٦ لە فەرمانی خوداو پێغەمبەر دەرمەچن. نەچن کێشەو لێ پەیدابێ و سست ببنەوەو هەمۆ هێزۆ لەبەین بچێ. خۆڕاگربن؛ خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.

٤٧ ئێوە وەک ئەوانە مەبن، بۆ خۆبینی و بۆ ڕۆبینی لەناو مەردم لە زێدەکەیان دەرکەوتن؛ دەیانەویست ڕێگەی خودا بەربەست بکەن. خودا لە هەمۆکارێکیان ئاگادارە.

٤٨ شەیتان ئاکاری ئەوانی ئەوکاتە لەبەر جوان کردن، گوتی: ئەمرۆ هیچ هێزێک دەرۆستۆنایە، منیش جێگەی هاناتانم. لە کاتێکا هەردوک لا لێک وەدەرکەوتن، پێ دزەی کردو بۆی دەرچۆ، گوتی: ئەمن وەل ئێوە نیم؛ من شتیوام دێتە بەرچاو کە بۆ ئێوە نادیارە؛ من لە خودا ترسم هەیە؛ تۆڵەی خودا زۆر دژوارە.

٤٩ دۆڕوان و ئەوکەسانەی دڵی دەغەزداریان هەیە، ئەوسا وتیان: ئەوانە بەدینەکەیان خەڵەتاون. هەرکەسێکی هەر خۆ بەخودا بسپێرێ، خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

٥٠ گەر ببینی ئەوسا خودانەناسەکان فریشتە دەیان مرێنن و دیم و پشتیان دەکوتنەوە[پێان ئێژن] : دەیسا دەردی بەئاگرسۆتان بچێژن.

٥١ ئەمە سزای ئەوکارانەی کە دەتانکرد؛ خودا هەرگیز غەدر لە عەبدی خوێ ناکا.

٥٢ [ئاکاریان هەر] وەک ئاکاری داروەستەی فیرعەون و ئەوکەسانەیە بەرلەوان بۆن؛ کە لە نیشانەکانی خوا حاشایان کرد. خواش لەسزای گوناهانیان وەبەر غەزەبی خۆی خستن. خودا بەهێزو توانایەو تۆڵەی ئەو گەلێ دژوارە.

٤٧- زێد: زاگە، جێگەی لەدایک بۆن. ٤٨- پێ دزە: پێدزکێ، کەم کەم خۆکشانەوە، باریکەوبۆن.

٥٠- دیم: دەموچاو، روخسار. ٥٢- تۆڵە: تۆڵ، حەق سەندنەوە.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٥٣﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٥﴾ ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ مَرَّةٖ وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ ﴿٥٨﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ ﴿٥٩﴾ وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦١﴾

٥٣ چونکە خودا دەرۆی چاکەی لە هەرگەلێ وەکردبێ، هەتا ئەوان بیری خۆیان نەگۆڕیبێ، قەت خودا لێی نەگۆڕیوْن. خوا بیسەرو زۆر زانایە.

٥٤ جا ئەوانە - وەک داروەدەستەی فیرعەون و پێشینیانیان - بەودەردەچوْن: بەنیشانەی خودای خۆیان باوەڕنەکرد؛ لەسۆنگەی گوناهەکانیان قڕمان کردن. هەرچی سەربەفیرعەونیش بوْن، بڕیارمان دا کە لەئاوێدا بخنکێن؛ کە سەرلەبەریان ناهەق بوْن.

٥٥ خراترین زیندەوەران لەلای خودا ئەوکەسانەن کە خودایان نەناسیوەو ئیتریش بڕواناهێنن.

٥٦ ئەوکەسانەی پەیمانت دەگەڵ بەستن و لەپاشانا هەمۆجاران پەیمانیان هەڵدەوەشێنن و هیچ ترسی خودایان نیە،

٥٧ جا ئەوانەت کە لەشەڕدا بەگیرهێنان، وێڕای ئەوانەش کە هاتوْن پشتیان بگرن، بڕەتێنە؛ بەشکۆ تەمێ گرتوْببن.

٥٨ گەر هەستت کرد کۆمەڵێ لەوسوێندخۆرانە غەیان دەرچوْن، تۆش وەک ئەوان سوێندیان بەسەردابدەوە. خودا غەیانی خۆش ناوێن.

٥٩ خوانەناسان وابیرنەبەن وەپێش کەوتوْن؛ ئەوان ئێمە نابەزێنن.

٦٠ تا بۆودەکرێ چەک و جبەخانەی شەڕو ئەسپی سواری پەیدابکەن؛ دوژمنی پێ بترسێنن؛ کە دوژمنانی خوداشن. غەیری وانیش دوژمنو هەن نایان‌ناسن، بەڵام خودا دەیان‌ناسێ. هەرماڵێکی لەڕاهی خودای بەخت کەن، خودا دەیبژێرێتەوەو هیچ ناهەقیو لێ ناکرێ.

٦١ ئەگەر داوای شەڕبەسیان کرد، قبوْڵی کەو هەر خۆت بەخودا بسپێرە؛ هەر خۆی گوێدێرو زانایە.

٥٣- دەرۆ: دەرفەتی رزگاربوْن، ریگەی نەجات. ٥٧- تەمێ گرتوْبوْن: سزادیتن لەسەرخەتاو تاوان.

٦١- گوێدێر: گوێدەر، بیسەر.

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿٦٥﴾ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٧﴾ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٦٨﴾ فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٩﴾

۶۲ گەر ویستیشیان فریوت دەن، بەستە کە خودات دەگەڵە. هەر ئەویش هاتەهاواری خۆت و خاوەن باوەڕان و یاریدەی دان.

۶۳ بەدڵ وانی کردە هۆگری یەکتری. ئەگەر هەرچی لەم سەرزەمینەدا هەیە، هەموت بەخت بکردایە، نەت دەتوانی وا لێکیان کۆبکەیتەوە؛ بەڵام خودا وا لێکی کردۆن بە هۆگر؛ هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

۶۴ ئەی پێغەمبەر! بۆ تۆو بۆ باوەڕدارانێ شوێنت کەوتۆن، خودا بەسە.

۶۵ ئەی پێغەمبەر! هانەی باوەڕداران بدە بچنەخەزا؛ ئەگەر ئێوە بیست کەس بن و خۆڕاگربن، هێزتان بەدۆسەدکەس دەشکێ؛ گەر سەدکەستان خۆڕاگربن، - بەئیزنی خوا - دۆهەزارکەس لە خوا نەناسان رادەنێن؛ چونکە ئەوان کەسانێکی بێ ئاوەزن.

۶۶ ئێستا خودا کە دەزانێ ورەو تواناتان کەم بوە، کاری بۆ هاسان‌تر کردن. ئەگەر ئێوە سەدکەس بن و خۆڕاگربن، دەرەقەتی دۆسەتان دێن. خۆ ئەگەر ئێوە هەزاری خۆڕاگربن - بەئیزنی خوا- دەرۆستی دۆهەزاریان دێن. خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.

۶۷ بۆ هیچ پێغەمبەرێک نەبوە دیلی هەبن؛ مەگەر وەختێ لەسەر زەمین بەتەواوی بۆبێتە خاوەن دەستەڵات. دەتانەوێ ماڵی دنیاتان دەس‌کەوێ، خوداش پاشەڕۆژی دەوێ. خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

۶۸ ئەگەر خودا ئەم ڕوداوەی پێشۆتر نەنۆسیبایە، لەمەی کە وەدەستۆکەوت ئازاری زۆرۆتۆش دەهات.

۶۹ ئەوتاڵانەی گرتۆتانە، حەڵاڵ و زەلاڵە بیخۆن؛ ترسیشتان لە خودا هەبێ. خودا لە گونا دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۶۳- وانی: ئەوانی. ۶۶- ورە: قەوەت، زۆر، هێز. دەرۆست هاتن: دەرەقەت هاتن.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ
فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۗ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٠ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدۡ خَانُواْ
ٱللَّهَ مِن قَبۡلُ فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٧١ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ
وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۭ
بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٧٢ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ ٧٣ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ
وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ حَقّٗاۚ لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٧٤ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ
بَعۡدُ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ
بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥

٧٠ ئەی پێغەمبەر! تۆ بەویەخسیرانە بێژە کە دەبەردەستی ئێوەدان: ئەگەر خودا ئاگای لێ بێ چاکەیەکتان لەدڵدایە، چاکتر لەوەی لێوسەنراوە، دەوداتەوەو لێوخۆش دەبێ. خودا لە گونا دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٧١ خۆ ئەگەر بەونیازەش بن کە درۆ دەگەڵتو بکەن، زۆ وەل خوداش ناڕاست بۆن و ئەتۆی زاڵکرد بەسەریانا. خودا زانای لەکارزانە.

٧٢ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و زێدی خۆیان جێ هێشتوەو لە ڕای خودا بە گیان و ماڵ خەزایان کرد، ئەو کەسانەش کە ئەمانیان حاواندەوەو ئاریکاربۆن، بۆنە کەس وکاری یەکتر. ئەو گرۆی باوەڕدارانەش کە هەر لە شوێنەکەی خۆیان ماونەتەوەو نەهاتنەدەر، هەتا ئەوانیش دەرنەچن، نابێ دۆستایەتیان بکەن. بەڵام گەر ئەوان دەربارەی دینەکەیان یاریدە لەنگۆ بخوازن، لەسەرتانە کە ئێوە کۆمەگیان بکەن؛ مەگین لەدژی ئەوانەی دەگەڵ ئێوە هاوپەیمانن. هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.

٧٣ بەرەی خودانەناسانیش دۆستی نزیکی یەکترین. گەر ئێوە - وەک من پێم گوتۆن - ڕەفتارنەکەن، بشێوێنی و خراپەی زۆر لەم سەرزەمینە ڕۆدەدا.

٧٤ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و لەوڵات ئاوارەبۆن و لەڕای خودا خەزایان کرد، ئەوانەش پەنایان دان و کۆمەگیان کرد، خاوەن باوەڕی بەڕاستن. خودا لەوانە خۆش بوەو بژیوی باش بۆ ئەوانە.

٧٥ ئەوکەسانەش کە پاشان بڕوایان هێناو بە ئاوارەیی دەرکەوتن و وێڕای ئێوە خەزایان کرد، لەخۆتانن. بەگوێرەی کتێبی خودا، خزم بۆ خزم لە نامۆ نزیکترە. خوا لە هەرشت ئاگادارە.

٧٢- حاواندنەوە: پەنادان. **لەنگۆ:** لە ئەنگۆ، لەئێوە. **٧٣- بشێوێنی:** ئاژاوە، بشێوە. **٧٥- نامۆ:** بیانی، بێگانە، غەوارە.

سورة التوبة

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾ فَسِيحُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ ۙ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخْزِى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلنَّاسِ يَوْمَ ٱلْحَجِّ ٱلْأَكْبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِىٓءٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ۙ وَرَسُولُهُۥ ۚ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْـًٔا وَلَمْ يُظَٰهِرُوا۟ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا۟ إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَٱحْصُرُوهُمْ وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

تەوبە

١ دەربڕینی بێزاریە لە خوداو پێغەمبەریەوە، لەو شەریکدانەرانە وا ئێوە بۆنە هاوپەیمانیان.

٢ هەتا چوارمانگ ڕێتان هەیە لەم زەمینەدا بگەڕێن؛ دەبێ ئەوەندەش بزانن کە ناتوانن خۆتان لە خودا ڕزگارکەن. خوا هەمۆ دوژمنانی دین ڕیسوادەکا.

٣ خوداو پێغەمبەری خودا لەڕۆژی حەجی مەزن دا، بە مەردم ڕادەگەیەنن کە خوداو پێغەمبەری خوا لە بتپەرستان بێزارن. ئەگەر پەشیمان ببنەوە، قازانجتانە؛ ئەگەریش قبوڵی نەکەن، لێتان ڕۆن بێ کە لە دەس خودا دەرناچن. مژدەش بدە بەوانەی خودانەناسن، بەشیان ئازاری بەژانە.

٤ غەیرەز بتپەرستانێ کە پەیمانۆ دەگەڵ بەستۆن و لەسەر پەیمانەکەیان لانەکەوتۆن و دژی ئێوە یاریدەی کەسیان نەداوە، هەتا ماوەی پەیمانەکە بەسەردەچێ، ئێوە پەیمانتان مەشکێنن. خوا پارێزگاری خۆش دەوێن.

٥ هەر کە مانگەحەرامەکان بڕانەوە، ئەو بتپەرستانەو لە کوێ وەدەس کەوێ، لە گرتن و بەندکردن و کوشتنیان دەس مەپارێزن و بۆسەیان بۆبنێنەوە. ئەگەر پەژیوان بۆنەوەو بۆنە نوێژکەرو زەکات دەر، ئەوسا دەستیان لێ هەڵگرن. خودا لە گونا خۆش دەبێ و دلۆڤانە.

٦ هەرگا یەکێک لەوکەسانەی بتپەرستن خۆی خستە بەر داڵدەی تۆوە، پەنای بدە؛ با گوتەی خودا ببیسێ. ئەوساکە بینێرە شوێنێ کە نەترسێ؛ چونکە ئەوانە نەزانن.

٥- بۆسە: داو، سیپە، رەبەت، مردەوزیندە. ٦- داڵدە: پەنا.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمْ عِندَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ فَمَا ٱسْتَقَٰمُوا۟ لَكُمْ فَٱسْتَقِيمُوا۟ لَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا۟ عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا۟ فِيكُمْ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ يُرْضُونَكُم بِأَفْوَٰهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨﴾ ٱشْتَرَوْا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ فِى مُؤْمِنٍ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخْوَٰنُكُمْ فِى ٱلدِّينِ ۗ وَنُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِن نَّكَثُوٓا۟ أَيْمَٰنَهُم مِّنۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا۟ فِى دِينِكُمْ فَقَٰتِلُوٓا۟ أَئِمَّةَ ٱلْكُفْرِ ۙ إِنَّهُمْ لَآ أَيْمَٰنَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوٓا۟ أَيْمَٰنَهُمْ وَهَمُّوا۟ بِإِخْرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

٧ کوا ئەوانەی بتپەرستن، ئەوپەیمانەی بەخواو پێغەمبەری دەدەن بەجێی دێنن؟ هەر ئەوانە هێشتا لەسەرپەیمان ماون، کە پێکەوە لەپەنا «مَسْجِدُالْحَرام» پەیمانۆ بەست؛ تا لەسەر پەیمانەکە مان، ئێوە پەیمان‌شکێن مەبن. خوا پارێزگای خۆش دەوێن.

٨ چۆن پەیمانێک! ئەوان هەرکاتێ بزانن پێودەوێرن، بەبێ ئەوەی گوێ‌بدەنە سوێندخۆری یان خزمایەتی، بەگژودادێن؟ هەر بە دەم دڵخۆشتان دەکەن، بەڵام نیازی خراپیان لەدڵدایە؛ زوربەیان تۆش‌و بەدفەڕن.

٩ نیشانەکانی خودایان بەنرخێکی هنذک فرۆت؛ ئەوسا ڕێگەی خودایان بەست. ئاکاری زۆر خراپ دەکەن.

١٠ لەمەڕ هیچ خاوەن‌باوەڕێک، هاوپەیمانی‌و خزمایەتی ڕەچاوناکەن؛ ئەمانە هەر دەستدرێژی پیشەیانە.

١١ سا ئەگەر لە بتپەرستی وازیان هێناو نوێژیان کردو زەکاتیان دا، ئیتر برای دینی ئێوەن. ئێمە ئەم نیشانانەمان بۆ خەڵکێ ڕۆن دەکەینەوە کە زانابن.

١٢ ئەگەر لەدوای پەیمان بەستن سوێندەکەیان هەڵوەشاندو تەوسیان دەدینەکەتان گرت، ئێوە لەیەل گەورەکانی خوانەناسان بەشەڕەوەرن؛ ئەوانن کە بێ‌پەیمانن، بەشکۆ دەستۆڵێ هەڵگرن.

١٣ ئاخۆ ئێوە بەگژ ئەوانەدا ناچن کە لە سوێند پاشگەزبۆنەوەو نیازیان وابۆ پێغەمبەر لەناو خۆ دەرکەن؛ دەس پێشکەریش [لەشەڕێدا] ئەوان کردیان؟ بۆ ئێوە لەوان دەترسن، ئەگەر باوەڕوهێناوە؟ بۆ لێ‌ترسان، خودا لەوان هێژاترە.

٩- هنذک: کەم، کێم، پێچەوانەی زیاد.　　١٢- تەوس: تیز، تانە، قسەی بەتێکولێ.

١٣- پاشگەز: پەشیمان، پەژیوان.

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَيُذۡهِبۡ
غَيۡظَ قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
﴿١٥﴾ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
وَلِيجَةٗۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ
أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ
أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾
إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ
أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١٨﴾ ۞ أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ
ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾

١٤ ئێوە دەگژیان ڕابچن؛ خودا هەر بە دەستی ئێوە ئەوان تۆشی ئازار دەکاو ژێریان دەخاو سەرۆدەخا بەسەریان داو کارێک دەکا کوڵی دڵی باوەڕداران دابمرکێ.

١٥ رکی دڵیان رادەماڵێ و خودا حەزکا، هەرکەسێکی لە گوناهان دەس هەڵگرێ، لێی وەردەگرێ. خودا زانای لە کارزانە.

١٦ پێتان وایە کەس خۆتان تێناگەیەنێ و خواش لەوانەی لە ئێوە چۆنە خەزایەو غەیرەز خوداو پێغەمبەرو باوەڕداران هیچکەسێ رازداریان نەبوە، بێ ئاگایە؟ خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

١٧ نوێژگەی خودا ئاواکردن بۆ بتپەرستان نەشیاوە. خۆیان ئێژن: خوا ناناسین؛ هەرچی دەیکەن فیرۆ دەچێ و هەتاسەر لە دوژەهـ دەبن.

١٨ هەر ئەوانە بۆیان هەیە نوێژگەی خودا ئاوابکەن، کە باوەڕیان بەخواو ڕۆژی سەڵا هەیەو نوێژدروستو زەکات دەرن و - لەخوا نەبێ - ترسیان لە هیچ کەسێ نیە. لەوانەیە ئەمانە ڕێزانەکان بن.

١٩ ئاو لەحەجاج بەشینەوەو سەرپەرشتی ماڵی کابە، پێتان وایە دەگەڵ کاری ئەوکەسانەی بۆ خودا چۆنەخەزایەو بڕوایان هەیە بە خوداو ڕۆژی سەڵا، وەکویەکە؟ لجەم خودا وەکویەک نین. خوا گرۆی ناهەقیکاران ناخاتە سەر ڕاستەڕێگە.

٢٠ ئەوی بڕوایان هێناوەو تۆشی ئاوارەیی بۆن و بۆ خودا چۆنە خەزایەو دەستیان لە ماڵ و گیانی خۆ هەڵگرتوە، لای خودا زۆر لە پێشترن و بەئاواتی خۆیان دەگەن.

١٥- راماڵین: راستەوراست ماشینەوەو پاککردنەوە.

١٩- بەشینەوە: بەخشینەوە، بەشەوکردن، دابەش کردن. لجەم: لەلای.

يُبَشِّرُهُمۡ رَبُّهُم بِرَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَرِضۡوَٰنٖ وَجَنَّٰتٖ لَّهُمۡ فِيهَا
نَعِيمٞ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ
عَظِيمٞ ﴿٢٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَابَآءَكُمۡ
وَإِخۡوَٰنَكُمۡ أَوۡلِيَآءَ إِنِ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡكُفۡرَ عَلَى ٱلۡإِيمَٰنِۚ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلۡ إِن
كَانَ ءَابَآؤُكُمۡ وَأَبۡنَآؤُكُمۡ وَإِخۡوَٰنُكُمۡ وَأَزۡوَٰجُكُمۡ وَعَشِيرَتُكُمۡ
وَأَمۡوَٰلٌ ٱقۡتَرَفۡتُمُوهَا وَتِجَٰرَةٞ تَخۡشَوۡنَ كَسَادَهَا وَمَسَٰكِنُ
تَرۡضَوۡنَهَآ أَحَبَّ إِلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٖ
فِي سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ ٱللَّهُ بِأَمۡرِهِۦۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ فِي مَوَاطِنَ
كَثِيرَةٖ وَيَوۡمَ حُنَيۡنٍ إِذۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡ كَثۡرَتُكُمۡ فَلَمۡ
تُغۡنِ عَنكُمۡ شَيۡـٔٗا وَضَاقَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡأَرۡضُ
بِمَا رَحُبَتۡ ثُمَّ وَلَّيۡتُم مُّدۡبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودٗا لَّمۡ تَرَوۡهَا
وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٦﴾

٢١ پەروەرێنیان مژدەی بەزەورەزای [خۆی و] باغاتی وایان پێدەدا کەدەوێدا خۆشی پایەداریان دەبێ.

٢٢ هەتاسەر هەر لەوێ دەبن. خودا پاداشی زۆرگەورەی لەلاهەیە.

٢٣ ئەی گرۆی خاوەن باوەڕان! ئەگەر باب و برای ئێوە لایان وابۆ ناباوەڕی لە باوەڕهێنان باشترە، ئێوە تخۆنیان مەکەون و خۆشتان نەوێن؛ هەرکەس لەنگۆ خۆشی بوێن، دیارە ناهەقیکارە.

٢٤ بێژە: ئەگەر باب و کوڕو براو ژن و خزمەکانوو ئەومالّەی پەیداوکردوەو کەل وپەلی بازرگانی - کە دەترسن لەبرەوکەوێ - و خانو بەرەی رندو دڵخۆشکەرەی خۆتان، پێ لە خوداو پێغەمبەرو خەزاکردن لەڕێی خوادا گرینگترە؛ چاوەنۆڕبن تا فەرمان لە خوداوە دێ. ئەوانەی لەڕێلادەرن، خودا شارەزایان ناکا.

٢٥ خودا لەگەلێک شوێناندا دەهاناوهات؛ رۆژی حونەینیش هەروەها؛ کە هەرچەندە بەزۆری خۆتان دەنازین، کەچی هیچ بەهرەی بۆنەدان؛ ئەم زەمینە گوشادەتان لێ تەنگ هەڵات. لە دواییدا هەمۆ پاشەکشەتان کردو بەرەودوا گەڕانەوە.

٢٦ پاشان خودا دڵنیایی بۆ پێغەمبەرەکەی خۆی و بڕواداران بەرێکردو زۆرپێشمەرگەشی دابەزاند کە نەودەدین. خوانەناسانی سزاداو سزای خودانەناسەکان هەر ئەمەیە.

٢٣- **تخۆن نەکەوتن:** توخن نەکەوتن، بەلادانەچۆن.　　٢٤- **کەل وپەل:** کەل پەل، ئەسپاباتی مالّ.

خانوبەرە: خانۆی گەورە.　　**رند:** باش، پەسند.

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ إِن
شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٢٨﴾ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ
﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى
ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ
يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ قَٰتَلَهُمُ
ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٣٠﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٣١﴾

٢٧ لەدوای ئەوەش هەرکێ خودا مەیلی لێ بێ پەژیوانی قبوڵ دەکاو خوا دەبوورێ و دلۆڤانە.

٢٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دەناسن ناپاکن، نابێ - پاش ئەمساڵ - لە «مَسْجِدُالْحرام» خۆ نزیک کەنەوە. ئەگەر لەئاتاجیش ترسان، خوا بخوازێ لە چاکەی خۆی هەمۆتان بێ نیازدەکا. خودا زانای لەکارزانە.

٢٩ وەل ئەوانەدا بجەنگن کە بەخوداو ڕۆژی سەلا بێ باوەڕن و هەرچی خواو پێغەمبەری خوا بەناڕەوایان زانیوە، ئەمان بەڕەوای دەزانن و نایەنە سەردینی ڕاستیش، تا ئەوکاتەی بەزەلیلی و بە دەستی خۆ، سەرانەی خۆ بەنکۆ دەدەن.

٣٠ جۆلەکەکان گوتیان: عوزەیر کوڕی خوایە. فەلەش گوتیان: مەسیح فرزەندی خودایە. ئەوقسانەی دەمی ئەوان ئەیدرکێنێ، وێنەی قسەی خودانەناسانی پێشۆن. خوا بیان کوژێ، چۆنین لەحەقێ لادەدرێن؟

٣١ لەبری خودا، مەلاکان و ڕەبەنەکانی خۆیان و مەسیحی فرزەندی مەریەمیان کردە خوا؛ فەرمانیشیان پێدرابۆ بێژگە لەخوای تاک وتەنیا نەپەرستن. لەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ. خودا بێ عەیبەو بەدۆرە لەوشتانەی بەهاوتای ئەوی دەزانن.

٢٨-ئاتاجی: کەمایەسی، ئیحتیاج. ٢٩-وەل: وەگەرد، لەتەک، لەگەڵ.

٣١-لەبری: لەجیاتی، بەجێگەی، لەجیای.

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ إِلَّآ
أَن يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ
أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ
كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ
وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ
عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ ۖ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ
تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُوا۟ فِيهِنَّ
أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَٰتِلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا
يُقَٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

٣٢ دەیانەوێ بە فوو دەمیان، تیشکی ڕۆشنیایی خودا وەکوژێنن؛ خوداش خۆی بڕیاری داوە کە ئەم تیشکەی هەر سەرکەوێ، جا با خودانەناسەکانیش حەزنەکەن.

٣٣ خودا بۆ ڕێ نیشاندان و ڕاگەیاندنی دینی ڕاست، پێغەمبەری خۆی ناردوە؛ تا گش دینەکانی دیکە بەرخۆی بدا؛ هەرچەند ئەوانەش حەزنەکەن کە شەریک بۆ خودا دادەنێن.

٣٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەلاچاک و ڕەبەنەکانی ئەوانە، بەشی زۆریان - لە هەوانتە - ماڵی ئەوخەڵکە دەخۆن و ڕێی خوداشیان نیشان نادەن. ئەوکەسانەی زێڕو زێو کۆدەکەنەوەو لەڕای خودا بەختی ناکەن، تۆ لەوئازارە بەژانەی تۆشی دێن ئاگاداریان کە.

٣٥ ڕۆژێ کە ئەم زێڕو زێوە بە ئاگری جەهەندەم سوردەکرێنەوە، توێڵ و کەلەکەو پشتیانی پێ داغ دەکرێ: دەردی ئەوشتە بچێژن کە بۆخۆتان سەریەکۆنان.

٣٦ لەو ڕۆژەوە خوا ئاسمانان و زەمینی داهێناوە، نوسیوەتی ژمارەی مانگەکان دوازدەن؛ لەچواریاندا شەڕ دەوەستێ. ئەمە ڕەوشتێکی ڕاستە، لەمانەدا ناهەقی لەخۆتان مەکەن. ئەگەر ئەم بتپەرستانە بەتێکڕایی بەگژودادێن، ئێوەش بەگەلەکۆمەگی بەگژئەواندابچنەوە؛ بیشیزانن خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.

٣٤-هەوانتە: خۆڕایی، لەهیچ وپوچ. تۆلەو ئازارەبەژانەی...یا: مرگێنی ئازاری بەژانیان بدەرێ.

إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ
فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ
لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ مَا لَكُمۡ إِذَا قِيلَ لَكُمُ ٱنفِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلۡتُمۡ
إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ أَرَضِيتُم بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ
فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ٣٨
إِلَّا تَنفِرُواْ يُعَذِّبۡكُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا
غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيۡـٔٗاۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٌ ٣٩ إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذۡ أَخۡرَجَهُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ ٱثۡنَيۡنِ إِذۡ هُمَا فِي ٱلۡغَارِ إِذۡ
يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَاۖ فَأَنزَلَ
ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ لَّمۡ تَرَوۡهَا
وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلسُّفۡلَىٰۗ
وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِيَ ٱلۡعُلۡيَاۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٤٠

۳۷ ڕاگویزان و ئالوگۆڕی ئەو مانگانە، دەبێتە هۆی زێدەبوونی خوانەناسیو خودانەناسەکانی پێ گومڕادەبن. لەساڵێکا شەڕ بە ڕەوا دەزانن و لەساڵێکا بە ناڕەوا؛ تاژمارەی مانگەڕەواو ناڕەواکان ئەوسا بەرانبەربێنەوەو لەئاکاما، ئەوەی خودا ڕەوای نەدیوە، ڕەوای کەن. دیارە شەیتان ئەوکردەوە نالەبارەی بۆجوان کردوون. خوا ئەوانەی دژی دینن، شارەزای ڕاستەڕی ناکا.

۳۸ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! چیتانە کە پێتان ئێژن: وەدەر کەون بۆ خەزا لەڕای خودادا، تەمەڵن و لەجێی خۆ نابزوون؟ ئاخۆ ژیانی دنیاتان لە قیامەتێ پێ خۆشترە؟! گوزەرانی سەردنیایە بەرانبەر بە گوزەرانی ئەودنیاتان شتێکی زۆر کەم بایەخە.

۳۹ ئەگەر نەڕۆنە خەزایە، لەخواوە توشی جەزرەبەی بەژان دێن و دەستەیەکی تازەبابەت دەخاتە شوێنەکەی ئێوەو لەم بارەوە هیچ زیانێکی پێ ناگەینن. خوا بۆ هەموشت توانایە.

۴۰ ئەر ئێوە یاریدەی نادەن، خودا بۆخۆی دەهانای هات: وەختێ خودانەناسەکان ئەویان دەرکرد، ئەودەمەش کە لە ئەشکەوتەکەدابوون و هەر یەکێک بوو لەدووکەسان، ئەوێ کاتیش بەهەواڵەکەی خۆی دەگوت: خەمت نەبێ! ئێمە خودامان دەگەڵە؛ ئۆقرەی لەخوداوە بۆهات و چەندین پێشمەرگەشی بۆنارد یاری بکەن؛ کە ئێوە نەتان دەدیتن. قسەی خودانەناسەکان وەبن کەوت و هەر قسەی خودا لەسەرە. خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

۳۷- ڕاگویزان: گویزانەوە، شتێک لە جێکەوە بۆجێیەکی تر بردن.   ئاڵو گور: پێک گۆڕینەوە.

۴۰- ئەشکەوت: غار، هلۆڵ و ڕەهۆڵ لە کێودا.   هەواڵ: دۆست، برادەر، ئاواڵ.

ٱنفِرُوا۟ خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّٱتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنۢ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ ٱلشُّقَّةُ ۚ وَسَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَوِ ٱسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَتَعْلَمَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِى رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ ۞ وَلَوْ أَرَادُوا۟ ٱلْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا۟ لَهُۥ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ ٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا۟ فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا۟ خِلَٰلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ ٱلْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّٰعُونَ لَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾

٤١ سۆکبار بن یان گرانبار بن، بۆ خەزایە ڕێ دابگرن و لە گیان و ماڵ بەخت کردن درێغ مەکەن. گەر بزانن هەر بەقازانجی خۆتانە.

٤٢ ئەگەر دەسکەوتی بێ ڕەنج و سەفەری سانا لەڕێ با، هاسان بەدوێت دا دەهاتن؛ بەڵام مەودای دوور و سەختیان، لا گران هات. دێن سوێندێ بە خودا دەخۆن کە: ئەگەر بمان توانیبا، ئێمەش دەگەڵتان دەهاتین. [بەوسوێندە] خۆ لەبەین دەبەن. خواش دەزانێ کە ئەمانە درۆدەکەن.

٤٣ خوا بت بەخشێ، بۆچ ئیزنت دان؟ ڕاوەستابای هەتا بۆت ڕۆشن بباوە، کام ڕاستن و دروزنەکانیش بناسی.

٤٤ ئەوانەی بڕوایان هەیە بە خوداو بە ڕۆژی سەلا، نایەن ئیزنت لێ بخوازن تا بەماڵ و گیان لەڕێی خوا خەزابکەن. خوا خۆپارێزان دەناسێ.

٤٥ هەر ئەوانە دێن کە ئیزنت لێ بخوازن، کە بڕوایان بە خواو ڕۆژی دوایی نیەو لەوناوەدا دوودڵ ماون و لەگومانی خۆیاندا هاتوچۆیانە.

٤٦ ئەگەر بیان ویستایە دەرچن، خۆیان بۆئامادەدەکرد؛ بەڵام خودا هاتنیانی پێ خۆش نەبۆ؛ ورەی لەدڵیان بردەدەر. پێیان گوتن: ئێوەش وێڕای بەجێ ماوان بەجێ مێنن.

٤٧ گەر وێڕای ئێوەش هاتبان بۆ خەزایە، کاریان لەئێوە تێک دەداو کێشەیان بۆدەنانەوەو ئاژاوەیان بەرپادەکرد؛ هێندێکیشتان لەناودا بوُن قسەکانیان لێ دەبیستن. خودا لە ناهەقیکاران بەئاگایە.

٤٢- سانا: ئاسان، نەدیژوار. ٤٣- ئیزن: ئیجازە، مەرەخەستی.

٤٦- وره: زراو، وراو، ئازایی، تین و تاوی دڵ.

لَقَدِ ٱبْتَغَوُاْ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُواْ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّي وَلَا تَفْتِنِّيٓۚ أَلَا فِي ٱلْفِتْنَةِ سَقَطُواْۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةُۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٞ تَسُؤْهُمْۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٞ يَقُولُواْ قَدْ أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّواْ وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَاۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ بِعَذَابٖ مِّنْ عِندِهِۦٓ أَوْ بِأَيْدِينَاۖ فَتَرَبَّصُوٓاْ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنفِقُواْ طَوْعًا أَوْ كَرْهٗا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْۖ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْمٗا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾

۴۸ بەرێش پشێویان نایەوەو کاری تۆیان بەراوەژۆ نیشان دەدا. هەتا کارەکە ڕاست هات و بەکوێرایی چاوی ئەوان فەرمانی خودا هاتەجێ.

۴۹ هەر لەوانەدا ئی‌وا هەن، دێن پێت ئێژن: ئیزنمان بدە با نەیەین؛ نەوەک تۆشی گوناهان بین. با بزانن کە هەر ئێستا کەوتۆنە ناو گوناهەوە. ئەوانەی خودانەناسن، دۆزەهـ دەورەیان لێدەدا.

۵۰ ئەگەر چاکەت بێتەڕێگە، ئەوانە پێیان ناخۆشە؛ ئەگەر تۆشی بەڵایەش بی، ئێژن: ئێمە هەر لەپێشدا مشۆری خۆمان خواردوەو بەدڵخۆشی خۆت لێ دۆرەپەێز دەگرن.

۵۱ بێژە: بێژگە ئەوەی خودا بۆی نۆسیبین تۆشمان نایە؛ هەر ئەو سەرووەری ئێمەیەو گەرەکە خاوەن‌باوەڕان هەر خۆ بەخودابسپێرن.

۵۲ بێژە: ئاخۆ چاوەنۆڕن جگە لە یەکێ لەودوانەی - کە هەردوکیان باشەکانن - شتێکی‌ترمان تۆش ببێ؟ ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین خودا هەر خۆی، یان بەهۆی ئێمە جەزرەبەۆ بۆبنێرێ. دەسا ئێوە چاوەنۆڕبن، ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین.

۵۳ بێژە: بەخۆشی خۆتان بێ یان بەزۆری ماڵ بەخت کەن، خودا لێتان قبۆڵ ناکا؛ چونکە ئێوە کۆمەڵێ لەڕێ لادەربۆن.

۵۴ بۆیەش هەرچی بەختی بکەن، خودا لێان قبۆڵ ناکا، چونکە ئەوان حاشایان‌کرد لە خوداو پێغەمبەرەکەی، نوێژەکانیان بە تەنبەڵی بەجێ دێنن و ئەومالەش کەوا دەیبەخشن، زۆر بەنابەدڵی دەیدەن.

۴۸- **پشێوی:** ئاژاوە، بشێوە.　　۵۰- **مشۆرخۆری:** بەتەگبیر خۆماندۆکردن بەکەسێ یان کارێکەوە.

۵۱- **گەرەکە:** پێویستە، ئەشێ.

فَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمۡ لَمِنكُمۡ وَمَا هُم مِّنكُمۡ وَلَٰكِنَّهُمۡ قَوۡمٞ يَفۡرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوۡ يَجِدُونَ مَلۡجَـًٔا أَوۡ مَغَٰرَٰتٍ أَوۡ مُدَّخَلٗا لَّوَلَّوۡاْ إِلَيۡهِ وَهُمۡ يَجۡمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنۡهُم مَّن يَلۡمِزُكَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنۡ أُعۡطُواْ مِنۡهَا رَضُواْ وَإِن لَّمۡ يُعۡطَوۡاْ مِنۡهَآ إِذَا هُمۡ يَسۡخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ رَضُواْ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤۡتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٦٠﴾ وَمِنۡهُمُ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلنَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٞۚ قُلۡ أُذُنُ خَيۡرٖ لَّكُمۡ يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَيُؤۡمِنُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡۚ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٦١﴾

٥٥ سەیرت نەیە لە دارایی‌و زاروزیچێ کە هەیانە؛ خوا دەیەوێ لەدنیادا بەمانە ئازاریان‌داو هەر بەخوانەناسی بمرن.

٥٦ بەسوێندەوە ڕەش دەبنەوە، دەڵێن: ئێمەش لەخۆتانین؛ درۆش دەکەن لەئێوەنین؛ بەڵام ئەوان گرویەکی ترسەنۆکن.

٥٧ گەر ئەنوایەک یان ڕەهۆڵێک یان ئەشکەوتێکیان شک بربا، بە هەڵەداوان بۆی دەچۆن.

٥٨ هێندێک لەوان لەسەدەقەبەشینەوەت بەگازندەن؛ ئەگەر بەشی خۆیان بدرێ، ڕازی دەبن؛ ئەگەر بەشیان بەرنەکەوێ، تۆڕە دەبن‌و بۆڵەدەکەن.

٥٩ ئەگەر ئەوان بەوبەشە ڕازی بۆنایە کە خوداو پێغەمبەری خوا دەیانداتێ‌و بیانگوتا: ئێمە هەر خودامان بەسەو بەم‌زوانە خوداو پێغەمبەری‌خودا لەچاکەی خۆ بەشمان‌دەدەن، چدەقەوما؟

٦٠ زەکات هەر دەبێ بدرێتە هەژاران‌و کەم دەستان‌و ئەوکەسانەی پێ‌ڕادەگەن؛ بەختیش بکرێ بۆ هۆگری نەیاران‌و ڕزگارکردنی کۆیلان‌و قەرزداران لەڕای خوداو لەڕێگابەجێ ماواندا. بڕیارێکە لەخوداوە؛ خودا زاناو لەکارزانە.

٦١ لەوانەدا ئی‌واش هەیە پێغەمبەر ناڕەحەت دەکەن؛ ئێژن: هەمۆشت دەبیسێ. بێژە: گوێ لەچاکە دەگرێ کە بەقازانجی ئێوەیە؛ باوەڕی بەخودا هەیە؛ بەباوەڕدارانی تریش بڕوای هەیەو بەزەییشە بۆئەوانەی لە ئێوە بڕواوهێناوە. ئەوکەسانەش کە پێغەمبەر عەزیەت دەدەن، تۆشی ئازاری بەژان دێن.

٥٧- ئەنوا: پەناو پەسیو، جێ حاوانەوەی شەو، شوێنی باران‌نەگر. هەڵەداوان: پەلەی زۆر.

٥٨- گازندە: تۆڕە، قەڵس. ٦٠- نەیار: دژمن، بێگانە. کویلە: عەبد، بەندە.

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ إِن كَانُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّهُۥ مَن يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدًا فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْخِزْىُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِى قُلُوبِهِمْ ۚ قُلِ ٱسْتَهْزِءُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ ۚ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةًۢ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ بَعْضُهُم مِّنۢ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِٱلْمُنكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا۟ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمْ ۗ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ هِىَ حَسْبُهُمْ ۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

۶۲ سوێندوو بە خودا بۆدەخۆن، کە ئێوەیان لێ ڕازی بن. با ئەگەر خاوەن باوەڕن، کارێ بکەن خواو پێغەمبەری خودایان لێ ڕازی بن.

۶۳ بۆ دەبێ نەیانزانیبێ هەرکەسێکی دژی خوداو پێغەمبەری خوا بوەستێ، تاهەتایە لەئاگری دۆژەهدایە؛ کە ڕیسوابۆنی گەورەیە؟

۶۴ ئەوانەی دوڕۆن دەترسن سەبارەت بەوان سوڕەتێک بێتە خوارێ، هەرچی لەدڵیاندا هەیە ئاشکرای کا. بێژە: ئێوە گاڵتەبکەن، ئەوەی خۆی لێ دەپارێزن خودا هەر ئاشکرای دەکا.

۶۵ خۆ ئەگەر لێشیان بپرسی: خەریکی چن؟ دەڵێن: ئێمە خەریکی گەپ وگاڵتە بۆین. بێژە: ئاخۆ گاڵتەو بەخواو پێغەمبەری خودا دەکرد؟

۶۶ داوای لێبۆردنێ مەکەن؛ ئێوە لەپاش بڕواهێنان بۆنە دژی ئیسلامەتی؛ ئەگەر ئێمە لەهێندێکانو خۆش ببین، دەبێ هێندێک ئازاربدرێن؛ لەبەر ئەوەی تاوانباربۆن.

۶۷ نێرو مێ لەم دۆڕوانە وەکویەکن؛ فەرمان بەخراپە دەدەنو ڕێگە لەبەر چاکە دەگرن؛ دەستی خۆشیان لە خێرکردن دەقۆچێنن؛ خودایان لەبیربردەوەو خوداش ئەوانی لەبیرکرد. ئەوانەی دوڕۆیی دەکەن، هەمۆیان لەڕێ لادەرن.

۶۸ بڕیاری خودا هەر وەک بۆ خودانەناسەکان هەیە، دۆڕوانی ژنو پیاویش دەگرێتەوە؛ بەتێکڕایی دەیانخاتە جەهەندەمو تاهەتا هەر تیادەبن؛ کە ئەمە بۆئەوان بەسە؛ بەر نەفرینی خواش کەوتۆنو ئازاردانیان بنەی نایە.

۶۷-لەبیرکردن: ژبیرکردن، لەهۆش بردنەوە. ۶۸-تێکڕایی: گش لەگش، سەرپاک، هەمۆ.

كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ
أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِخَلَٰقِكُمۡ
كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ
كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ
نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَقَوۡمِ
إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ
رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن
كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٧١﴾
وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

٦٩ وەک ئەوانەی پێش ئێوە بوُن، زۆر لە ئێوە بەهێزتر بوُن؛ ماڵو منداڵیشیان پتر. ئەوان لەوبەشەی کە بۆیان کەڵکیان وەرگرت؛ ئێوەش وەتر؛ هەروا ئەوانەی پێش ئێوەش، لە بەشی خۆ کەڵکیان وەرگرت. ئەنگۆ تۆشی پڕوپۆچ بوُن؛ هەروەک ئەوانە تۆشی بوُن. ئەوان لەدنیاو سەلادا کردەوەیان بەفیڕۆچوُ؛ هەر بۆخۆشیان زیانبار بوُن.

٧٠ ئاخۆ دەنگ وباسی نوُحو عادو سەمۆدو خەڵکی مەدیەنو موئتەفیکەو هاوچەرخانی ئیبراهیمیان پێ نەگەیوە، کە لەپێش واندا ژیاون؛ کە پێغەمبەرانی ئەوان بەچەندبەڵگەی ئاشکراوە چوُنەناویان؟ خوا ناهەقی لێ نەکردن؛ هەر بۆخۆیان ناهەقیان لەخۆیان کرد.

٧١ ژنو پیاوی باوەڕداردۆستی یەکترین؛ فەرمان بە چاکە دەدەنو بەر لە کاری کرێت دەگرنو نوێژدەکەنو زەکات دەدەنو بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری خودان. خوا ئەمانە وەبەر بەزەیی خۆی دەخا. خودا خاوەن دەستەڵاتو لەکارزانە.

٧٢ خوا بەڵێنی بەپیاوانو ژنانی بەباوەڕ داوە، باغاتێکیان خەڵات دەکا، جۆباریان بەبەردادەڕواو هەر دەوێدا دەمێننەوە. چەندین خانوی هەرەباشی لەناو باغاتی عەدن دا بۆداناون. رەزای خوداش، کە لە گشتی هێژاترە؛ دەسکەوتی مەزن ئەمەیە.

٦٩- کەڵک وەرگرتن: فایدەبردن، قازانج کردن. ٧١- کرێت: نالەبار، پیس و خراب.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْۚ
وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ
مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ
وَهَمُّواْ بِمَا لَمْ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنْ أَغْنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
مِن فَضْلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيْرًا لَّهُمْۖ وَإِن يَتَوَلَّوْاْ يُعَذِّبْهُمُ
ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ
مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنْهُم مَّنْ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنْ
ءَاتَىٰنَا مِن فَضْلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضْلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ
﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُواْ
ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ
ٱلْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ٱلَّذِينَ يَلْمِزُونَ ٱلْمُطَّوِّعِينَ مِنَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا
جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْۙ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

٧٣ ئەی پێغەمبەر! دەگەڵ خودانەناسان و ئەوانەی دوڕوویی دەکەن، بەشەڕوەرەو بەتوندو تیژی ڕەفتاریان دەگەڵ بکە. ئەنوای ئەوان جەهەندەمەو دواڕوژی دژواریان هەیە.

٧٤ سوێندێ دەخۆن کە بەخودا ئەوەیان نەدرکاندوە؛ کەچی قسەی خودانەناسانەیان کرد. دیارە لەپاش موسوڵمان بوُن لەدین پەشیوان بوُنەوە؛ خەیاڵیان دابوەسەرشتێ، بۆیان نەلوا پێکی بێنن. هەر بۆیەش ڕکیان بۆتەوە کە خوداو پێغەمبەری خوا بەوچاکەی دەگەڵی کردوُن، ناگوزوُری بۆ نەهێشتوُن. ئەگەر پەشیمان ببنەوە، هەر بەقازانجی خۆیانەو ئەگەر هەر ڕوُیان وەرگێڕا، خودا لەم دنیاو لەودنیا، ئازاری بەژانیان دەداو لەم هەردەدا، نە کەس دۆستایەتیان دەکا، نە یاوەریان دەس دەکەوێ.

٧٥ هێندێک لەنێو ئەوانەدا پەیمانیان دەگەڵ خودا بەست کە: شەرتە ئەگەر خودا لە چاکەی خۆی بەشمان بداتێ، ئێمەش خێرو خێرات دەکەین و دەچێنە ڕێزەی پیاوچاکانەوە.

٧٦ کە خوا کردی و لە چاکەی خۆی زێدەی دانێ، ڕژدایەتیان لەسەرکردو دیسان پشتیان هەڵکردو ڕوُیان وەرگێڕا.

٧٧ چونکە ئەوان پەیمانی خوایان شکاندو درۆیان لەیەل خوداکرد، دوڕوُیی هەر لەدڵیاندا هێشتۆتەوە، تا ئەو ڕۆژەی دێنەبەر بارەگای خودا.

٧٨ بۆنازانن خودا بەڕازیان دەزانێ و ئاگای لە سرتەشیان هەیەو خۆی لە هەرچی نادیارە، ئاگادارە.

٧٩ ئەوکەسانە تەوس دەگرنە بڕواداران‌ێ کە زێدە لە زەکات، خێراتێ دەکەن؛ تانەش دەدەن لەوانە وا هەر ئەوەندەیان دەس‌دەڕوا کە دەیبەخشن؛ ئەوسا گاڵتەشیان پێدەکەن. خودا گاڵتە بەمان دەکاو ئازارێ بەژانیان دەبێ.

٧٤-لوان: رەخسان، هەڵکەوتن. ٧٩-تەوس گرتن: تانەلێدان، تیزگرتن، تەشەروەشاندن.

ٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ أَوۡ لَا تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ إِن تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ سَبۡعِينَ مَرَّةٗ
فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۗ
وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ
بِمَقۡعَدِهِمۡ خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓاْ أَن يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُواْ لَا تَنفِرُواْ فِي ٱلۡحَرِّۗ قُلۡ نَارُ جَهَنَّمَ
أَشَدُّ حَرّٗاۚ لَّوۡ كَانُواْ يَفۡقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلۡيَضۡحَكُواْ قَلِيلٗا وَلۡيَبۡكُواْ كَثِيرٗا
جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٖ
مِّنۡهُمۡ فَٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ لِلۡخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخۡرُجُواْ مَعِيَ أَبَدٗا وَلَن
تُقَٰتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّاۖ إِنَّكُمۡ رَضِيتُم بِٱلۡقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٖ فَٱقۡعُدُواْ
مَعَ ٱلۡخَٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٖ مِّنۡهُم مَّاتَ أَبَدٗا وَلَا تَقُمۡ
عَلَىٰ قَبۡرِهِۦٓۖ إِنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُواْ وَهُمۡ فَٰسِقُونَ
﴿٨٤﴾ وَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَأَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم
بِهَا فِي ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ
أُنزِلَتۡ سُورَةٌ أَنۡ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ ٱسۡتَـٔۡذَنَكَ
أُوْلُواْ ٱلطَّوۡلِ مِنۡهُمۡ وَقَالُواْ ذَرۡنَا نَكُن مَّعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾

٨٠ لێ خۆشبۆنیان بۆ داوابکەی یان نەکەی، بێ بەهرەیە. ئەگەر تۆ حەفتا کەڕەتیش نزای بەخشینیان بۆبکەی، خوا هەرگیز لێیان خۆش نابێ؛ چون ئەوانە لە خوداو پێغەمبەرەکەی حاشادەکەن؛ خواش گرۆی لەڕێلادەران ناخاتەسەر ڕاستەڕێیە.

٨١ ئەوانەی بەوە دڵخۆشن کە لەماڵەخۆیان مان و لە هاوڕێبۆن دەگەڵ خوداو پێغەمبەری خۆیان بواردو نەیان ویست کە ماڵ و گیانیان لەڕاهی خودا بەخت کەن و دەیانگوت: لەم گەرمایەدا دەرمەکەوُن. بێژە: ئەگەر تێگەیشتنیان هەبوایە، خۆ ئاگری جەحەندەم زۆر گەرمترە.

٨٢ با کەم بخەنن و زۆر بگرین لەسزای ئەوکارانەدا کە دەیانکرد.

٨٣ ئەر خوا تۆی لە خەزا گەڕاندەوە بۆ لای هێندێک لەوان و لەتۆیان داواکرد ئیزنیان بدەی بچنەخەزا؛ بێژە: هەرگیز ناشێ دەگەڵمان دەرکەون و قەت دەگەڵ من ناچنەشەڕی هیچ دوژمنێک. ئێوە هەر سەرلەهەوەڵێ خانەنشینیتان نەقاند؛ ئێستاش هەر خانەنشین بن؛ وێڕای ئەوانەی مانەوە.

٨٤ هەرکەسێکیشیان لێ بمرێ، نابێ نوێژی لەسەربکەی و لەسەر گۆڕی ڕامەوەستە. ئەوان لە خواو پێغەمبەر حاشایان کردو کە مردن لەڕێ لادەربۆن.

٨٥ داهات و عەولادی زۆریان بەلاتەوە گرینگ نەبێ. خوا دەیەوێ هەر بەمانە لە دنیا جەزرەبەیان داو بەبێ دینی گیانیان دەرچێ.

٨٦ هەرگا سۆرەتێک دێتەخوار کە باوەڕ بە خوا بهێنن و لەتەک پێغەمبەرەکەیدا بچنەخەزا، خاوەن دەستەڵاتەکانیان دێن ئیزن لەتۆ دەخوازن و ئێژن: وازلە ئێمە بێنە، با ئێمەش لەماڵ بمێنین؛ وەک خانەنشینانی تر.

٨٣- نەقاندن: هەڵبژاردن، هەڵبژارتن. وێڕا: لەیەل، لەتەک، لەگەڵ.

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُۥ
جَٰهَدُوا بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ وَأُولَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْخَيْرَٰتُ ۖ
وَأُولَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَآءَ
ٱلْمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
﴿٩٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلْمَرْضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ
مَا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ مِن سَبِيلٍ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩١﴾
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوا وَّأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ
حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنفِقُونَ ﴿٩٢﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا
مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

٨٧ بەوە ڕازی بۆن وەل بەجێماوەکان بن؛ مۆریان بەسەردڵەوەیەو هیچ تێناگەن.

٨٨ بەلام پێغەمبەری خوداو ئەوانەی دەگەڵ ئەودانو باوەڕدارن، بە ماڵو گیان چۆنەخەزا؛ خۆشیو چاکی بۆئەوانەو ڕزگارەکانیش ئەوانن.

٨٩ خودا باغاتێکی بۆوان سازداوە کە جۆباریان بەبەردادەڕواو تا هەتایەی تێدادەبن. ئەمەیە دەسکەوتی گەورە.

٩٠ عارەبی دەشتەکی هاتۆن، بڕوبەهانە دەتاشن ئیزنیان بدەی[نەچنە خەزا]. ئەو کەسانەش کە حاشایان لەخواو پێغەمبەری هەیە، لەماڵەخۆیان ڕۆنیشتۆن. ئەوانە بۆنەخوانەناس - بەمزوانە - تۆشی ئازارێ تۆش دەبن.

٩١ لەسەر ئەوانەی بێهێزو لەش بەبارو ئەوانەی هێندە شک نابەن خێرات بکەن، سۆچێک نیە، ئەگەر ئەوان بۆ خوداو پێغەمبەرەکەی ئامۆژگاری مەردم بکەن. هیچ گلەیەک لەسەر چاکەکاران نیە. خودا لەگونا دەبۆرێو دلۆڤانە.

٩٢ هیچ گلەش لەوانە ناکرێ کە هاتنەلات هەڵیانگریو گوتت: چارەوای وام نیە هەڵتانگرێ. لە خەمباری فرمێسکیان دەچاوان تزاو گەڕانەوە؛ چونکە هیچی وایان نەبۆ بەختی بکەن.

٩٣ ڕێی گازندە هەر لەسەر ئەوکەسانەیە کە بۆدەنو مەرەخەسیت لێ دەخوازن؛ بەمە ڕازین دەگەڵ بەجێ ماوەکان بن؛ خودا مۆری بەسەر دڵیانەوە ناوەو هیچ تێناگەن.

٩٠- ڕۆنیشتن: دانیشتن، نیشتن، ٩٢- تزان: هاتن (بۆفرمیسک لەچاو). ٩٣- بۆدە: دەوڵەمەند.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ۚ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۚ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ رِجْسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۖ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَاتٍ عِندَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۚ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

٩٤ کاتێ ئێوە دەگەڕێنەوە بۆلایان، عوزرخواییتان لێدەکەن. بێژە: هیچ عوزری پێ ناوێ، ئێمە بڕواتان پێ ناکەین؛ لەمەڕ ئێوە خودا خەبەری پێداوین. خوداو پێغەمبەری خودا کردەوەکانتان دەبینن و لەئاکاما دەبرێنەوە بۆلای ئەوەی کە لە خویاو بەرپێواران ئاگادارە؛ ئەوسا خەبەردارتان دەکا کە چۆن کارێکتان کردوە.

٩٥ هەرگا ئێوە دەگەڕێنەوە بۆلایان، دێن و بەخواتان سوێنددەدەن کە خۆیان تێ نەگەیەنن. ئێوە وازلەوانە بینن، چونکە ئەوانە گەمارن و لەسزای کردەوەکانیان دوڕجەهەندەمە جێگایان.

٩٦ ملتان بۆ لەسوێندان دەنێن کە ئێوە لەخۆ ڕازی کەن؛ گەر ئێوەش لێیان ڕازی بن، خوا لە گرۆی لەڕێلادەر ڕازی نابێ.

٩٧ عارەبەکانی دەشتەکی لەمەڕ خودانەناسین و دوڕوییی، بێ ڕەزاترن و بۆ سنوور پێ نەزانینی هەرچی خودا بۆ پێغەمبەری ناردوە، کۆڵی‌ترن. خودا زانای لەکارزانە.

٩٨ هێندێک هەر لەودەشتەکیانە، هەرچی بیدەن وای دەزانن کە خاوەیان لێ سەنراوە؛ لێودەخەفتێن کە بەلایەکتان بەسەربێ؛ بەڵا هەر بەسەر خۆیان بێ. خودا بیسەرو زانایە.

٩٩ هەر لەناو ئەو دەشتەکیانەش ئی‌وا هەیە بڕوای بە خواو بە ڕۆژی قیامەتێ هەیەو هەرچی لەم ڕێیەدا دەیدا، بۆنزیکی لەخودایەو بۆ ئەمەیە کە پێغەمبەر بەنزا لەبیریان نەکا با بزانن کە هەربینا نزیک دەبنەوە لە خوداو دەیانخاتە بەربەزەی خۆی. خودا دیارە گوناه بەخش و دلۆڤانە.

٩٤- خویا: دیار، ئاشکرا. **بەرپێوار:** نادیار **٩٥- گەمار:** پیس، چڵکن. **دوڕ:** ناوەند، ناوەڕاست.
٩٧- کۆڵی: ناشی، لەکارنەزان. **٩٨- خاوە:** باج، پیتاک. **دەخەفتێن لە خەفتان:** چاوەنۆڕی دەرفەت بوون.
هەربینا: بەوزوانە.

وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ وَأَعَدَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي تَحۡتَهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ مُنَٰفِقُونَۖ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ مَرَدُواْ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعۡلَمُهُمۡۖ نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيۡنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٖ ﴿١٠١﴾ وَءَاخَرُونَ ٱعۡتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمۡ خَلَطُواْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ ٱعۡمَلُواْ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَءَاخَرُونَ مُرۡجَوۡنَ لِأَمۡرِ ٱللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيۡهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿١٠٦﴾

۱۰۰ خوا لەوانەی هەر پێشوٚ ئاوارەبوٚن و لەوانەش کە یاریدەربوٚن، لەوانەش کە لەچاکەدا دایانە سەر شوٚپی ئەوان، رازی بوەو ئەوانیش لە خوا ڕازین و باغاتێکی بوٚ سازداون جوٚباریان بەبەردادەڕواو تا هەتایە تێدادەبن و ئەمەیە دەسکەوتی گرینگ.

۱۰۱ لەوعەرەبە دەشتەکیانەی - کە لە دەوروبەری ئێوەن - هێندێکیان و هێندێکیش لە خەڵکی مەدینە دوٚڕون و هەر بوٚ دوڕوٚیی ڕاهاتوٚن؛ ئەتوٚ ئەوانە ناناسی، ئێمە زوٚر باشیان دەناسین. دوٚ جار ئازاریان دەدەین و لەدواییدا دەیانخەینە بەر جەزرەبەی هەرەدژوار.

۱۰۲ هیتریش هەن دانیان ناوە بە گوناهەکانی خوٚیاندا، کارێ باش و یەکێ خراپیان تێکەڵ کرد؛ شایەت خودا توٚبەیان لێ قبوٚڵ بکا. خودا لە گوناه دەبوٚرێ و دلوٚڤانە.

۱۰۳ لەداراییەکی هەیانە سەدەقەیان لێ وەرگرە، تا بەوە پاک و خاوێنیان بکەیتەوە. نزای باشیان دەرهەق بکە، نزای توٚ ئوٚقرەیە بوٚوان. خودا بیسەرو زانایە.

۱۰۴ چوٚن دەبێ نەیانزانیبێ خودا توٚبە لەعەبدی خوٚی قبوٚڵ دەکاو سەدەقەشیان لێ وەردەگرێ و خودا توٚبەقبوٚڵکارو دلوٚڤانە؟

۱۰۵ بێژە: دەسا وەکارکەون، کاری ئێوە بەزوێکی زوٚ لەلای خوداو پێغەمبەری و خاوەن باوەڕان دیارئەداو بەوزوانە دەبرێنەوە بوٚلای زانا بە نادیاری و دیاران؛ ئەوسا ئاگادارۆدەکا کە چوٚن کارێکتان کردوە.

۱۰۶ هێندێکیشیان چاوەڕێی فەرمانی خودان. جا یان جەزرەبەیان دەدا، یان توٚبەیان لێ وەردەگرێ. خودا زانای لەکارزانە.

۱۰۰-شوٚپ: شوێن‌پا. ۱۰۱-ڕاهاتن: فێربوٚن بەتەواوی، بارهاتن.

وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مَسۡجِدٗا ضِرَارٗا وَكُفۡرٗا وَتَفۡرِيقَۢا بَيۡنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَإِرۡصَادٗا لِّمَنۡ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبۡلُۚ
وَلَيَحۡلِفُنَّ إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّا ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ
﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمۡ فِيهِ أَبَدٗاۚ لَّمَسۡجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقۡوَىٰ مِنۡ أَوَّلِ
يَوۡمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِۚ فِيهِ رِجَالٞ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُواْۚ
وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ تَقۡوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٍ خَيۡرٌ أَم مَّنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٖ فَٱنۡهَارَ بِهِۦ فِي نَارِ جَهَنَّمَۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنۡيَٰنُهُمُ ٱلَّذِي بَنَوۡاْ رِيبَةٗ
فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾
۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱشۡتَرَىٰ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَنفُسَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُم
بِأَنَّ لَهُمُ ٱلۡجَنَّةَۚ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقۡتُلُونَ
وَيُقۡتَلُونَۖ وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ
وَٱلۡقُرۡءَانِۚ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِۚ فَٱسۡتَبۡشِرُواْ
بِبَيۡعِكُمُ ٱلَّذِي بَايَعۡتُم بِهِۦۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١١١﴾

١٠٧ ئەوانەش وا مزگەوتێکیان چێکردوە تا هۆی زیان و خوانەناسی و پزگ وبڵاوی نێوان باوەڕدارەکان بێ و تا ڕوانگەبێ بۆ ئەوانەی لەپێشوّدا دژی خوداو پێغەمبەری ڕاوەستابوّن، سوێندیش دەخۆن کە: جگە لەچاکەکردن نیازێکی ترمان نەبۆگە؛ خوا شایەتە کە ئەوانە درۆزنن.

١٠٨ هەرگیز لەوێدا نوێژمەکە. ئەو مزگەوتەی ڕۆژی بەرێ لەسەر هەستی خوداترسی دامەزرابێ، هێژاترە کە تۆ نوێژی تێدابکەی. لەوێندەرێ پیاوی وا هەن حەزدەکەن بەپاکی بژین؛ خوداشێ لە پاکان خۆشی دێ.

١٠٩ ئاخۆ کەسێ کە هیمی مزگەوتەکەی خۆی لەسەر هەستی خواپەرستی و ڕەزای خودا دارشتبێ هێژاترە، یان ئەوکەسەی کە بناغەی مزگەوتەکەی لەسەر لێواری کەندالّی فشەڵەو ڕوٌخەک داناوەو دەگەلّ ئەودا دەکەوێتە ناو ئاگرو کڵپەی دۆزەھ؟ خودا دەستەی ستەمکاران شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.

١١٠ ئەو خانوەی سازیان داوە، هەر مایەی دڵخورتیانە؛ جا مەگین ئەودلانەیان کوت کوت ببێ. خوداش زانای لەکارزانە.

١١١ خودا گیان و سامانی باوەڕدارانی کڕیوەو لەباتیاندا دەیانخاتە بەهەشتەوە. باوەڕدارانیش ئەوانەن کە لە ڕای خوا شەڕ دەکەن و دەکوژن و دەشیانکوژن. لەتەورات و لە ئینجیل و قورئانیشدا بەڵێنی وەها دراوە. سا کێ لە خوا بۆ پێک هێنانی بەڵێنی دروسترە؟ دەسا ئێوە بەوسەودایەو مزگێنی بەیەکتربدەن، کە دەسکەوتێکی زۆرگەورەو دەس کەوتوە.

١٠٩- هیم: بنەڕەت، بنچینە. کەندالّ: دادڕاوی زەوی لەئاو یان لە روخان. فشەڵە: فشەڵۆک، سست و شل و خۆنەگرتۆ. ڕوٌخەک: ڕوٌخە، نزیک بە ڕمان، لەسەر ڕوٌخان. ١١٠- دڵخورتی: دڵەڕەپێ، دڵەخورپێ، نیگەرانی.

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلۡعَٰبِدُونَ ٱلۡحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلۡأٓمِرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ
وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن
يَسۡتَغۡفِرُواْ لِلۡمُشۡرِكِينَ وَلَوۡ كَانُوٓاْ أُوْلِي قُرۡبَىٰ مِنۢ بَعۡدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ
ٱسۡتِغۡفَارُ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوۡعِدَةٖ وَعَدَهَآ إِيَّاهُ
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنۡهُۚ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ
﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا بَعۡدَ إِذۡ هَدَىٰهُمۡ حَتَّىٰ
يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ
لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۚ وَمَا لَكُم مِّن
دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿١١٦﴾ لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى
ٱلنَّبِيِّ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ فِي
سَاعَةِ ٱلۡعُسۡرَةِ مِنۢ بَعۡدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٖ
مِّنۡهُمۡ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّهُۥ بِهِمۡ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٧﴾

١١٢ تۆبەکارن، خواپەرستن، هەر پەسندی خودا دەدەن؛ ڕۆژوگرن، بەکرنوش و سوژدەبەرن، هانەی کاری چاک دەدەن و بەر لە ناڕەوا دەگرن و سنوری خوا دەپارێزن. مژدە بدە بەوانەی خاوەن باوەڕن.

١١٣ ڕەوانیە بۆ پێغەمبەرو ئەوانەی باوەڕدارن، داوای بوردن بۆ بت پەرستەکان بکەن - جا با خزمی نزیکیش بن - لەپاش ئەوەی سور دەزانن کە جەحەندەم جێگەیانە.

١١٤ کە ئیبراهیم داوای عافوکردنی بۆ ئاپی خۆی کرد، تەنیا بۆ بەجێ هێنانی بەڵێنێک بۆ کە پێی دابو. بەڵام کاتێ کە سور زانی دژی خوایە، ئیتر هیچ خۆی تێ نەگەیاند. بێگومان ئیبراهیم گەلێک لەخواترس و لەسەرخۆبو.

١١٥ پاش ئەوەی خوا کۆمەڵێکی خستە سەرڕێ، ئیترهەتا دیاری نەکا دەبێ لەچی بەپارێزبن، لەڕاستە ڕێیان دەرناخا. خودا هەمۆشت دەزانێ.

١١٦ خاوەن موڵکی عاسمانەکان و زەمینێ هەر خودایە. گیان وەبەر دێنێ و دەمرێنێ و جیا لەخودا، دۆست و یاریدەرتان نیە.

١١٧ خوا لە پێغەمبەرو ئەوانەی دەربەدەرن و ئەوانەی یاریدەدەرن و لەجەنگەی تەنگانەدا هەر پەیڕەوی ئەوبون، خۆش بوە. لەپاش ئەوەی هێندێک لەوان وەختابو دڵیان گومڕابێ * ، دیسان خودا عافوی کردن. خودا دڵسۆزی ئەوانەو دەگەڵیانا میهرەوانە.

١١٤- بەڵێن: سۆز، قەول، پەیمان. ئاپ: مام، مامۆ، برای باوک. ١١٧- وانە: ئەوانە.

* مەبەست لە گومڕابونی دڵ، لەڕێ لادانە.

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرۡغَبُواْ بِأَنفُسِهِمۡ عَن نَّفۡسِهِۦۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ لَا يُصِيبُهُمۡ ظَمَأٞ وَلَا نَصَبٞ وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا يَغِيظُ ٱلۡكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِۦ عَمَلٞ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةٗ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةٗ وَلَا يَقۡطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٢١﴾ ۞ وَمَا كَانَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةٗۚ فَلَوۡلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرۡقَةٖ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٞ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ وَلِيُنذِرُواْ قَوۡمَهُمۡ إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

١١٨ دەربارەی ئەوسێ کەسانەش خۆیان لە خەزا دزیەوە، تا وای لێهات ئەم زمینە هەراوەیان لێ وەتەنگ هات؛ خۆشیان تەنگانەیان هاتێ و تێگەییشتن هیچ پەنایەکیان نەماوە، مەگین هەر پەنا بەوبەرن. پاشان ئەوانیشی بەخشی کە بەرەوخودا وەگەڕێن. خودا تۆبە قبۆڵ دەکاو دلۆڤانە.

١١٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! با ترسۆ لەخودا هەبێ و لە ڕێزی ڕاستاندا بژین.

١٢٠ مەدینەیی و ئەوعارەبە دەشتەکیانەی لەدەوریانن، نەدەبوایە پێغەمبەری خودایان وەلا بنایەو خۆیان لەو هەڵاواردایە؛ چونکۆ هەرچی لە تینگی و لە مانگی و لە برسیەتی - کە لەڕای خودا تۆشیان دێ - و هەر هەنگاوێکی دەیهاوێن، خوانەناسان تۆڕەدەکاو هەرزەربەتێ لەدوژمنی دەوەشێنن، گشتی خودا بەچاکەیان بۆدەنۆسێ. خوا پاداشی چاکەکاران وندا ناکا.

١٢١ هەرچەندە ماڵ بەخت دەکەن، کەم و زۆری و لە هەرگەلێ‌یەک دەربازدەبن، خودا بۆیانی دەنۆسێ، تا پاداشی لەوەچاکتریان بداتێ.

١٢٢ نەپێویستە باوەڕداران هەمۆ تێکڕا وەدەرکەون؛ با لەناو هەرکۆمەڵگایەک دەستەیەکیان بچنەدەرێ، تا لەدین شارەزادەبن و کە گەڕانەوە ناو هۆزیان بیانترسینن، بەشکۆ خۆیان بپارێزن.

١١٨- ئەو سێ کەسە بریتین لە: «کعب بن مالک»، «هلال بن امیّة» وە«مرارة بن الربیع» کە لەبەرا خودا تۆبەی لێ قبولّ نەکردن؛ بەلاّم پاشان ئەوانیشی بەخشی.

١٢٠- مانگی: شەکەتی، ماندویی. ١٢١- گەلّی: دۆلّ، دەرە. دەرباز: ڕابردن، بواردن، بگاردن.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ رِجۡسًا إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوۡنَ أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم مِّنۡ أَحَدٖ ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿١٢٧﴾ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ عَزِيزٌ عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢٨﴾ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

سُورَةُ يُونُسَ

۱۲۳ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! دەگەڵ ئەو خوانەناسانەی هاوساتانن بەشەڕوەرن؛ با زەبرو زەنگۆ ببینن. بیشیزانن خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.

۱۲۴ ئی وایان دەناودا هەیە، تا سۆرەتێک دێتە خوارێ، ئێژێ: کێتان بڕوای پێ پتەوتزبوە؟ جا ئەوانەی بڕوایان بە خوا هێناوە باوەڕیان بەهێزتردەبێ و کەیفێ دەکەن.

۱۲۵ ئەوی دڵیشیان ساغ نیە، حاشا دێتە سەرحاشایان و بە خوانەناسی دەمرن.

۱۲۶ ئاخۆ ئەمانە نابینن کە ساڵانە کەرەتێک یان دۆکەرەتان دەکەونە بەر تاقیکاری؟ لەئاکامدا نە تۆشی پەژیوانی دێن نە پێی تەمێ گرتۆ دەبن.

۱۲۷ هەرگا سۆرەتێک دێتەخوار، هێندێک دەڕوانن هێندێکان: ئاخۆ کەس ئێوە دەبینێ؟ لەپاشان دەگەڕێنەوە. خوا دڵیانی وەرگێڕاوە؛ چونکە ئەمان لە دەستەی بێ ئاوەزانن.

۱۲۸ پێغەمبەرێک هاتەلاتان، لەخۆتانە؛ هەربەلایە بەسەرتان بێ، لای گرانە؛ زۆری دڵ لەسەرئێوەیە؛ دڵسۆزی باوەڕدارانەو دلۆڤانە.

۱۲۹ ئەگەر هەر ڕۆیان وەرگێڕا، بێژە: من هەر خودام بەسە، بە غەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ؛ کاری خۆم داوەتە دەست ئەو، هەر ئەویشە خودانی تەختی مەزنە.

یونس

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ رَجُلٖ مِّنۡهُمۡ أَنۡ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنَّ لَهُمۡ قَدَمَ صِدۡقٍ عِندَ رَبِّهِمۡۗ قَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٞ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ إِذۡنِهِۦۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلۡقِسۡطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلشَّمۡسَ ضِيَآءٗ وَٱلۡقَمَرَ نُورٗا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعۡلَمُواْ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلۡحِسَابَۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِي ٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

وەتاوخۆوكاكەكدى هنكدوكلوڤانه

١ ئه‌لیف، لام، ڕا، ئه‌مه چه‌ند نیشانه‌یه‌كن له كتێبی له‌كارزانیی و دوُر له‌گۆڕان.

٢ ئاخۆ مه‌ردم سه‌یرماون، پیاوێكمان هه‌ر له‌ناوخۆیان ڕاسپاردوه كه: ترسێ وه‌به‌ر مه‌ردم نێ و مژده‌بدا به‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن: پله‌ی به‌رزیان له‌لای په‌روه‌رێنیان هه‌یه؟ خودانه‌ناسه‌كان گوتیان: ئه‌م كابرایه ئاشكرایه جادوُگه‌ره.

٣ په‌روه‌رێنتان خودایه‌كه به‌شه‌ش ڕۆژان ئه‌م ئاسمانانه‌و زمینه‌ی چێ‌كردوه‌و ئه‌وسا له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمانڕه‌وایی خۆی دامه‌زراوه‌و به‌كاروباری ڕاده‌گا. كێ ده‌توانێ لای ئه‌و ببێته تكاكار، مه‌گین بۆ خۆی ئیزنی بدا؟ هه‌ر ئه‌و خودایه په‌روه‌رنده‌ی ئێوه‌یه؛ ده‌سا عه‌بدایه‌تی بكه‌ن. ئاخۆ ئێوه هیچ بیری لێ ناكه‌نه‌وه؟

٤ به‌ڵێنی خودا دروسته، ئێوه گشتوُ به‌ره‌وئه‌و ده‌گه‌ڕێنه‌وه. ئه‌وله‌پێشدا ده‌ئافرێنێ و پاشان ده‌یگه‌ڕێنێته‌وه؛ تا ئه‌وانه‌ی باوه‌ڕدارن و كرده‌وه‌ی ڕه‌وایان بوه - بێ جیاوازی - پاداشی خۆیان بداتێ؛ ئه‌وانه‌ش كه خوانه‌ناس بوُن - له‌سزای ناسوپاسیدا- ئاوی زۆر گه‌رم وه‌خوُن و جه‌زره‌به‌ی به‌ژانیان ده‌بێ.

٥ ئه‌و خۆیه‌تی خۆری كرده تیشك‌ده‌رو هه‌یڤی كرده تریفه‌دارو چه‌ند قوُناغی بۆدیاری كرد؛ تا هه‌ژماری ساڵه‌كان و حیسابتانی پێ‌بزانن. خوا به‌ڕاستی ئه‌مانه‌ی وه‌دی هێناوه. به‌ڵگه‌كان شی‌ده‌كاته‌وه بۆ ئه‌و كه‌سانه‌ی كه زانان.

٦ له هاموشۆی شه‌وورۆژو ئه‌وه‌ی كه له‌م عاسمانان و زمینه‌دا ئافراندوُنی، زۆربه‌ڵگه هه‌ن بۆ ئه‌وانه‌ی له خواترسن.

٣- چێ كردن: دروست كردن، ساز كردن.

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُوا۟ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱطْمَأَنُّوا۟ بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمْ ۖ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعْوَىٰهُمْ فِيهَا سُبْحَٰنَكَ ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَٰمٌ ۚ وَءَاخِرُ دَعْوَىٰهُمْ أَنِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠﴾ ۞ وَلَوْ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ ٱسْتِعْجَالَهُم بِٱلْخَيْرِ لَقُضِىَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا۟ ۙ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْقَوْمَ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِى ٱلْأَرْضِ مِنۢ بَعْدِهِمْ لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

٧ ئه‌و كه‌سانه‌ی دیداری ئێمه‌یان ناوێ و به ژینی دنیا ڕازین و له‌و باره‌وه خاترجه‌من، ئه‌وانه‌ش له‌به‌ڵگه‌كانمان هایان نیه،
٨ له‌سۆنگه‌ی كرده‌وه‌كانیان ئاگر دبێته جێگه‌یان.
٩ ئه‌و كه‌سانه‌ش كه بۆنه خاوه‌ن باوه‌ڕو ئاكارچاكن، به‌وباوه‌ڕه‌ی كه هه‌یانه خوا ڕێگه‌یان نیشان ده‌داو ده‌یانباته ناو باغاتێک پڕ له خۆشی و جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕۆا.
١٠ نزایان له‌به‌هه‌شتێدا هه‌ر ئه‌مه‌یه: خودایه! پاكی بۆتۆیه‌و خۆش و بێشیان هه‌ر سڵاوه. دوامین نزایان هه‌ر ئه‌مه‌س: سپاس بۆ خوای ڕاهێنه‌ری گش دنیایه.
١١ ئه‌گه‌ر هه‌ر وه‌ک مه‌ردم له‌خۆشی به‌له‌زن، خوداش بۆ زیان‌لێدانیان به‌له‌زبایه، دیاره ده‌مێک بۆ نه‌ده‌مان. ئێمه له‌وانه واز دێنین كه حه‌ز به‌دیدارمان ناكه‌ن؛ با هه‌ر له‌سه‌ركێشی خۆیاندا سه‌رگه‌ردان بمێننه‌وه.
١٢ مرۆ ئه‌گه‌ر به‌ڵایه‌ک پێسیری ده‌گرێ - له‌سه‌ر ته‌نیشت یا به‌ڕاكشان یان به‌پێوه - له‌به‌رمان ده‌پاڕێته‌وه. كاتێ به‌ڵان له‌سه‌رلادان، وه‌هاده‌ڕوا هه‌ر وه‌ک هیچ له‌به‌رمان نه‌پاڕابێته‌وه، بۆ به‌ڵایه‌ک تۆشی بوه! ئا به‌م جۆره كرده‌وه‌مان بۆ ئه‌وانه‌ی هه‌ڵه‌ڕۆن، ڕازاندۆته‌وه.
١٣ گه‌لێک به‌ره‌مان - له‌پێشۆدا - له‌به‌ین برد؛ كاتێ‌كه ناهه‌قیان كرد. پێغه‌مبه‌ران به‌نیشانانی دیاری‌یه‌وه هاتنه‌لایان، هه‌ر باوه‌ڕیان پێ نه‌هێنان. ئێمه ئاوا تاوانباران سزاده‌ده‌ین.
١٤ له‌پاش ئه‌وان ئێوه‌مان له‌م سه‌رزه‌مینه جێ‌نشین كرد؛ كه ببینین كرده‌وه‌ی ئێوه چۆن ده‌بێ.

٧- ها: ئاگا، خه‌به‌ر. **هایان نیه**: بێ خه‌به‌رن. ١٢- پێسیر: به‌رۆک، یه‌خه.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَـٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَآءَنَا ٱئْتِ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَـٰذَآ أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِيٓ
أَنْ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلْقَآيِٕ نَفْسِيٓ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِنِّيٓ
أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُل لَّوْ شَآءَ
ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ فَقَدْ لَبِثْتُ
فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَـٰتِهِۦٓ إِنَّهُۥ
لَا يُفْلِحُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَـٰٓؤُلَآءِ شُفَعَـٰٓؤُنَا
عِندَ ٱللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَلَا
فِي ٱلْأَرْضِ سُبْحَـٰنَهُۥ وَتَعَـٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ
ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَٱخْتَلَفُوا۟ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَقُلْ إِنَّمَا
ٱلْغَيْبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

۱۵ کاتێ به‌ڵگه‌ئاشکراکانی ئێمه‌یان به‌سه‌رداده‌خوێنرێته‌وه، ئه‌و که‌سانه‌ی به‌ئاواتی چاوپێکه‌وتنی ئێمه نین، ده‌ڵێن: قورئانێکی ترمان - به‌غه‌یره‌ز ئه‌مه - بۆبێره، یان بیگۆڕه. بێژه: له وزه‌مدا نیه که له‌خۆمه‌وه بیگۆڕم. من هه‌رچی له‌خواوه بۆم بێ، هه‌ر له‌وه په‌یڕه‌وی ده‌که‌م؛ ئه‌گه‌ر ئه‌من له فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی خۆم ده‌ربچم، ترسم هه‌یه له جه‌زره‌به‌ی ڕۆژامه‌زن.

۱۶ بێژه: گه‌ر خوا بیویستایه، بۆتانم نه‌ده‌خوێنده‌وه‌و هه‌ر فێریشی نه‌ده‌کردن. من به‌رله‌وه‌ش ته‌مه‌نێکم له‌ناوئێوه‌دا ڕابوارد، ده‌ی‌سا چۆنه که تێ‌ناگه‌ن؟

۱۷ کێ له‌وکه‌سه ناهه‌قتره درۆ بۆخوا هه‌ڵده‌به‌ستێ، یان نیشانه‌کانی خودای به‌درۆزانی؟ بێگومانه تاوانباران ڕزگار نابن.

۱۸ غه‌یره‌ز خودا شتانێ وا ده‌په‌رستن، نه زیانێکیان لێ ده‌ده‌ن نه به‌هره‌یان بۆیان هه‌یه؛ ده‌شڵێن ئه‌مانه لای خودا بۆمان ده‌بن به تکاکار. بێژه: ئاخۆ گه‌ره‌کتانه خوا له‌شتێک ئاگاداربکه‌ن که له‌ناو ئاسمانه‌کان‌و زه‌میندا پێی‌نه‌زانیون؟ خودا پاکه‌و به‌رزتره له‌وشتانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌ن به شه‌ریکی.

۱۹ هه‌مۆ مرۆ، یه‌ک تیره‌بۆن؛ پاشان لێک جیابۆنه‌وه. گه‌ر له‌پێشدا گفتی په‌روه‌رنده‌ت نه‌با، ئه‌وه‌ی که مایه‌ی کێشه‌یه له‌ناویاندا، ئێسته یه‌کالا کرابۆ.

۲۰ ده‌شڵێن: بۆچی په‌رجوێکی له‌لای په‌روه‌رنده‌یه‌وه بۆنه‌هاتۆته‌خواره‌وه؟ بێژه: زانستی نه‌دیاری بۆخودایه. ده‌سا ئێوه چاوه‌نۆڕبن، ئه‌وا منیش ده‌گه‌ڵ ئێوه له‌ڕیزه‌ی چاوه‌نۆڕانم.

۱۹-یه‌کالا: یه‌ک لاکردنه‌وه‌ی تێکه‌ڵاو.   ۲۰-په‌رجۆ: موجزات.

وَإِذَآ أَذَقْنَا ٱلنَّاسَ رَحْمَةً مِّنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِيٓ
ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ
﴿٢١﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمْ فِي ٱلْفُلْكِ
وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٞ
وَجَآءَهُمُ ٱلْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ لَا دَعَوُاْ
ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ
ٱلْحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَاۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾
إِنَّمَا مَثَلُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ
نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلْأَنْعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذَتِ ٱلْأَرْضُ
زُخْرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ أَنَّهُمْ قَٰدِرُونَ عَلَيْهَآ
أَتَىٰهَآ أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارٗا فَجَعَلْنَٰهَا حَصِيدٗا كَأَن لَّمْ تَغْنَ
بِٱلْأَمْسِۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْأٓيَٰتِ لِقَوْمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱللَّهُ
يَدْعُوٓاْ إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهْدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسْتَقِيمٖ ﴿٢٥﴾

۲۱ هەرگا لەپاش زیان دیتن - کە ئەومەردمە تۆشی دێن - لەئێمەوە تامی بەزەیی دەچێژن، بەلای ئەوان لەنیشانانی ئێمەدا گزی هەیە. بێژە: خودا لەسەر گزی بەلەزترەو هەرگزیەکی ئێوە دەیکەن، ئەسپاردەکانمان دەینوسن.

۲۲ هەر خۆیەتی لەناو دەریاو لەسەربەژا دەتانگێڕێ. هەرگا لەناو کەشتیدان و بە بای لەبار تەڤگەڕیانە، پێی دڵخۆشن؛ تا بای زۆر بەتوند هەڵدەکاو لەگش لاوە پێلیان بۆدێ و باش دەزانن کە هەمۆ دەوریان گیراوە؛ بەوپەڕی بڕوای پاکەوە لەخودا دەپاڕێنەوە: گەر تۆ لەمەمان ڕزگارکەی، لە سپاسگوزاران دەبین.

۲۳ هەرگا خودا نەجاتی دان - بەناهەقی - لەسەر زەوی یاغی دەبن. خەڵکینە! ئەم ناهەقیانە هەر زیانی بۆخۆتانەو بۆ خۆشی ژیان لەدنیایە؛ پاشان دینەوە لای ئێمەو ئەوسا ئاگادارتان دەکەین کە چۆدەکرد.

۲۴ هەڵبەت ژیانی ئەو دنیایە هەروەکۆ ئەوئاوە وایە کە لە حەوا دەیبارێنین و روەکی جوراوجۆری ئەم سەرزەمینەی پێدەڕوێ؛ ئەوشتانەی کە مرۆڤ و ئاژەڵ دەیخۆن. تا ئەوکاتەی زەمین ڕەنگاوڕەنگ دەبێت و خۆ جوان دەکاو خێوی زەوی لایان وایە لەدەستەلاتی واندایە. هەتا کاتێ فەرمانی ئێمەی دێتەسەر- جا بەشەو یان لەڕۆژێدا - ئاوا وەکۆ درەوکراوی لێدەکەین، هەر وەک دوێنێ هەر نەبۆبێ! ئێمە ئاوا نیشانان شیدەکەینەوە بۆوانەی بیردەکەنەوە.

۲۵ خودا بۆ ماڵی هێمنی گازی دەکاو هەرکەسێ ئەو خۆی حەزبکا، ڕێگەی ڕاستی نیشان دەدا.

۲۲- **تەڤگەڕ:** دانەسەکاو. **پێل:** شەپۆلی دەریا. ۲۵- **گازی کردن:** بانگ کردن، قاوکردن.

۞ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَسَبُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا۟ كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا۟ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

۲۶ بۆ ئه‌وانه‌ی چاکه‌ده‌که‌ن، چاکه‌ی ده‌که‌ین و زیاتریش؛ تۆزی ڕه‌ش و سۆکایه‌تی نانیشێته سه‌ر ڕوخساریان. ئه‌وانه به‌هه‌شتیه‌کانن؛ تاهه‌تایه تیاده‌بن.

۲۷ ئه‌وکه‌سانه‌ش کاری خراپیان کردوه، سزایان خراپه‌یه‌کی وه‌کوئه‌وه‌و سۆکایه‌تیش سه‌رباریانه‌و که‌س له‌خوایان ناپارێزێ؛ ئێژی ڕۆیان چه‌ند به‌تلێک له‌تاریکه‌شه‌و داپۆشیون. ئه‌مانه یاری ئاگرن؛ تا هه‌تایه تیاده‌بن.

۲۸ له‌ورۆژه‌دا که هه‌موان کۆده‌که‌ینه‌وه، پاشان به‌وکه‌سانه ئێژین که، شه‌ریکیان بۆخوازانی: ئێوه ده‌گه‌ڵ شه‌ریکانۆ له‌جێ مه‌بزۆن! ئه‌وسا لێکیان هه‌ڵداوێرین. شه‌ریکه‌کان ده‌یاندوێنن: ئێوه هه‌رگیز ئێمه‌تان نه‌په‌رستوه.

۲۹ له‌نێوان ئێمه‌و ئێوه‌دا خودامان شایه‌ت بێ به‌سه؛ ئێمه هیچ ئاگان لێ نه‌بوه که ئێوه په‌رستوتانین.

۳۰ هه‌ر له‌وجێ‌یه هه‌مۆکه‌سێک به‌ئه‌زمۆنا تێ‌ده‌په‌ڕێ؛ هه‌رکارێکی که له‌پێشدا کردویه‌تی دێته‌وه‌ڕۆ. ده‌یانبه‌نه‌وه لای خودای گه‌وره‌ی به‌ڕاستی هه‌مۆیان؛ هه‌ردرۆی هه‌ڵیان‌به‌ستبۆ به‌فیڕۆچۆ.

۳۱ بێژه: کێ‌یه له‌ئاسمان و زمینه‌وه ڕۆزیۆده‌دا؟ یان خاوه‌نی ئه‌م گوێ و چاوانه‌تان کێ‌یه؟ چکه‌سێکیش زیندۆ له‌مردۆ ده‌رده‌خاو مردۆ له‌زیندۆ ده‌ردێنێ و کێ‌یه به‌کاران ڕاده‌گا؟ زۆ ئێژن: خوا. بێژه: ده‌ی بۆ لێی‌ناترسن؟

۳۲ به‌ڵێ، هه‌ر خوا په‌روه‌رنده‌ی ڕاستیتانه؛ له‌پاش ڕاستی چ هه‌یه غه‌یره‌ز گومڕایی؟ ده‌ی چۆن له‌ڕاستی لاده‌درێن؟!

۳۳ ئا به‌م جوره وتاری په‌روه‌رنده‌ی تۆ له‌سه‌ر له‌ڕێ لاده‌ره‌کان وه‌ڕاست گه‌ڕا؛ که ئه‌وان بڕواناهێنن.

۲۷- به‌تلێ: پاژێک له شه‌و.

قُلۡ هَلۡ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبۡدَؤُاْ
ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلۡ هَلۡ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهۡدِيٓ
إِلَى ٱلۡحَقِّۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهۡدِي لِلۡحَقِّۗ أَفَمَن يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّيٓ إِلَّآ أَن يُهۡدَىٰۖ فَمَا لَكُمۡ كَيۡفَ تَحۡكُمُونَ ﴿٣٥﴾
وَمَا يَتَّبِعُ أَكۡثَرُهُمۡ إِلَّا ظَنًّاۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغۡنِي مِنَ ٱلۡحَقِّ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلِيمُۢ بِمَا يَفۡعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ أَن يُفۡتَرَىٰ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَتَفۡصِيلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ
فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ فَأۡتُواْ بِسُورَةٖ
مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾
بَلۡ كَذَّبُواْ بِمَا لَمۡ يُحِيطُواْ بِعِلۡمِهِۦ وَلَمَّا يَأۡتِهِمۡ تَأۡوِيلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾
وَمِنۡهُم مَّن يُؤۡمِنُ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن لَّا يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَرَبُّكَ أَعۡلَمُ
بِٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّي عَمَلِي وَلَكُمۡ عَمَلُكُمۡۖ
أَنتُم بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعۡمَلُ وَأَنَا۠ بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنۡهُم مَّن
يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَۚ أَفَأَنتَ تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوۡ كَانُواْ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤٢﴾

۳۴ بێژه: ئاخۆ له‌ناو ئه‌و شه‌ریکانه‌ۆدا ئی‌وا هه‌یه که له‌نوێ شتێک چێ بکاو له‌پاشان زیندوی کاته‌وه؟ بێژه: خودا پێشۆ بۆنه‌وه‌ر چێ ده‌کاو دوایه‌ش زیندۆی ده‌کاته‌وه. ده‌ی چۆن له‌ڕاستی لاده‌درێن؟

۳۵ بێژه: ئاخۆ له‌ناو شه‌ریکه‌کانۆدا ئی‌وا هه‌یه، که ڕێبه‌ری ڕاسته‌ڕێ بێ؟ بێژه: خودا به‌ره‌وڕاست شاره‌زاده‌کا. ده‌سا که‌سێک که ڕێبه‌ری ڕاسته‌ڕێ‌یه، هێژاتره شوێنی‌که‌ۆن، یان که‌سێکی بۆخۆی به‌ڕێگه نازانێ، مه‌گین ڕێگه‌ی پێ‌نیشان ده‌ن؟ چیتانه، چۆن پێ‌ڕاده‌گه‌ن؟

۳۶ زۆرینه‌یان هه‌ر له‌شوێن خه‌یاڵ وێل ده‌بن؛ خۆ خه‌یاڵیش له‌حاند ڕاستی چ ناهێنێ. خودا له ئاکاره‌کانیان ئاگاداره.

۳۷ ناگونجێ ئه‌م قورئانه هی خودا نه‌بێ و هه‌ڵبه‌ستراب‌ێ. ئه‌م قورئانه باوه‌ڕده‌کا به‌و کتێبه‌ی که‌وا له‌پێشدا هاتوه‌و ئێستا له‌به‌رده‌ستێ دایه‌و ڕوشنیشی ده‌کاته‌وه؛ هیچ گومانی تیدانیه له لایه‌ن په‌روه‌رێنی گش جیهان ڕایه.

۳۸ یا ئێژن: خوی هه‌ڵی به‌ستوه. بێژه: گه‌ر به‌ڕاستیتانه خۆتان و هه‌رکه‌سێکی تر - که ده‌توانن غه‌یره‌ز خودا گازی بکه‌ن - تاقه‌سوڕه‌تێکی وه‌ک ئه‌م وه‌دی بێنن.

۳۹ نه‌خێر ئه‌وان شتێک به‌درۆده‌زانن، که هیچی لێ‌تێ نه‌گه‌یۆن و بۆشیان لێک نه‌دراوه‌ته‌وه. ئه‌وانه‌ی پێش ئه‌مانه‌ش بۆن، به‌وده‌رده چۆن. سا بڕوانه دواڕۆژی ناهه‌قیکاران به‌کوێ گه‌یشت.

۴۰ له‌وانیشدا ئی‌وا هه‌یه بڕوای پێ‌یه‌و هه‌شیانه بڕوای پێ‌نیه‌و په‌روه‌رنده‌ت به‌دفه‌ڕان باشتر ده‌ناسێ.

۴۱ ئه‌گه‌ر ئێژن: تۆ درۆیان ده‌که‌ی، بێژه: ئاکاری من سه‌ربه‌منه‌و کرده‌ی ئێوه سه‌ربه‌خۆتان؛ ئێوه له‌کارم ته‌ریکن و منیش ته‌ریکم له‌و کاره‌ی ئێوه ده‌یکه‌ن.

۴۲ له‌ناویاندا ئی‌واش هه‌یه گوێت لێده‌گرن؛ ئاخۆ ئه‌گه‌ر هیچ تێ‌نه‌گه‌ن، تۆ ده‌توانی گوێ‌نه‌بیستان تێ بگه‌یه‌نی؟

وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنتُم بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ ۞ وَيَسْتَنبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

٤٣ تێشیاندایه لێت ده‌ڕوانێ؛ ئاخۆ تۆ گه‌ره‌کته - کوێران که چاوی دیتنیان نیه - شاره‌زاکه‌ی؟
٤٤ دیاره خودا - به‌هیچ ئاوا- ناهه‌قی له‌مه‌ردم ناکا؛ به‌ڵام مه‌ردم ناهه‌قی له‌خۆیان ده‌که‌ن.
٤٥ ڕۆژێ کۆیان ده‌کاته‌وه - هه‌ر وه‌ک تاوێک له ڕۆژێکدا مابێتنه‌وه - خۆ به‌یه‌کتر ده‌ناسێنن. بێگومانه زیانبارن ئه‌وکه‌سانه‌ی که بڕوایان به‌دیداری خودا نه‌بوه‌و شاره‌زای ڕێگه‌ش نه‌بۆگن.
٤٦ ئه‌ر ئێمه هێندێک له‌مانه‌ی به‌ڵێنمان پێیان‌داوه، شانت بده‌ین، یان بۆخۆشت ببه‌ینه‌وه، ئه‌وان هه‌ر دێنه‌وه‌لامان؛ ئه‌وسا خودا شایه‌ته له‌سه‌ر ئاکاریان.
٤٧ هه‌رتیره‌یه‌ک له بنیاده‌م پێغه‌مبه‌ری خۆیان هه‌بۆ. کاتێ پێغه‌مبه‌ره‌که‌یان هاته‌ناویان، بێ جیاوازی کاریان بۆ به‌ڕێوه‌چوه‌و هیچ ناهه‌قیان لێ نه‌کراوه.
٤٨ ده‌ڵێن: ئه‌گه‌ر قسه‌و ڕاستن، که‌ی ئه‌م به‌ڵێنه به‌جێ دێ؟
٤٩ بێژه: مه‌گین خودا حه‌زکا، ده‌نا من خۆم له‌قازانج‌و زیانی خۆشم نازانم. هه‌رکه‌سێ له هه‌رتیره‌یه‌ک مه‌ودایه‌کی دیارده‌ی بۆ دیاری کراوه؛ ئه‌گه‌ر مه‌ودایان تێ‌په‌ڕی، بۆ ساتێکیش دواناکه‌فن‌و پێش‌ناکه‌ون.
٥٠ بێژه: ئه‌گه‌ر له‌شه‌وێک یان له‌ڕۆژێکدا به‌ڵا و له‌خوداوه بۆبێ، تاوانکار په‌له‌ی چی‌ده‌که‌ن؟
٥١ ئه‌گه‌ر دواجار ده‌ناو به‌ڵای خودا که‌وتن - که زۆر په‌له‌تان بۆ ده‌کرد- ئه‌وسا بڕوا به‌خوا دێنن؟
٥٢ ئه‌وسا به‌وانه ده‌بێژن که به‌ناهه‌ق جوڵانه‌وه: ده بچێژن ئازاری له‌بنه‌نه‌هاتۆ؛ ئاخۆ جیا بۆ کارانێکی ده‌تانکرد، سزاده‌درێن؟
٥٣ لێت ده‌پرسن: داخۆ ڕاسته؟ بێژه: به‌ڵێ، سوێند به‌په‌روه‌رنده‌که‌م ته‌واو ڕاسته‌و ناتوانن له‌به‌ری ڕاکه‌ن.

وَلَوۡ أَنَّ لِكُلِّ نَفۡسٖ ظَلَمَتۡ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ لَٱفۡتَدَتۡ بِهِۦۗ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۖ وَقُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ وَهُمۡ
لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ
وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَتۡكُم مَّوۡعِظَةٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿٥٧﴾ قُلۡ بِفَضۡلِ ٱللَّهِ وَبِرَحۡمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُواْ هُوَ خَيۡرٞ مِّمَّا
يَجۡمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزۡقٖ
فَجَعَلۡتُم مِّنۡهُ حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا قُلۡ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمۡۖ أَمۡ عَلَى ٱللَّهِ
تَفۡتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ
لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ
وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُودًا إِذۡ تُفِيضُونَ
فِيهِۚ وَمَا يَعۡزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثۡقَالِ ذَرَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصۡغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

۵۴ هەرکێ ناهەقی کردبێ، گەر هەرچی لەزەمیندایەماڵی ئەو با، لەبارتەقای خۆیا دەیدا. کاتێک چاویان بە ئازار کەوت، پۆشمانی خۆیان وەشێرن. بەیە کسانی بەناویاندا ڕادەگەن و هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.
۵۵ باش بزانن هەرچی لەناو ئاسمانەکان و زەویدان، گش هی خودان. لێشتان ڕۆن بێ کە بەڵێنی خودا ڕاستە؛ بەڵام زوربەیان نازانن.
۵۶ خۆی ژین دەداو گیان دەستێنێ و هەر بەرەوخۆی دەوگێڕنەوە.
۵۷ ئەی خەڵکینە! لەلایەن پەروەرندەوڕا ئامۆژگاریەکۆ بۆگەیشت؛ چارەی دەردی دڵانیشەو ڕێ شاندەرەو بەزەییە بۆ باوەڕداران.
۵۸ بێژە: لەو چاکەو بەزەییە - کە خوا دەربارەی ئێوەی کرد - کەیف خۆش بن؛ کە ئەمە لە هەرشتێکی وەکۆی دەکەن هێژاترە.
۵۹ بێژە: ئاخۆ لەو بژیوەی کە خودا بۆی بەڕێ کردۆن، نۆڕیوتانە؟ کە بەڕەواو ناڕەوا دابەشۆکردن؟ بێژە: خودا ئیزنی پێدان یان بۆخودای هەڵدەبەستن؟
۶۰ ئەو کەسانەی درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستن، بەگومانیان دەبێ ڕۆژی قیامەت چۆن بێ؟ دیارە خودا خاوەن چاکەیە بۆ مەردم؛ بەڵام بەشی هەرەزۆریان ناسوپاسن.
۶۱ ئەتۆ لەهەر بارێکدابی و هەرچی لە قورئان بخوێنی و هەرکارێکی ئێوە بیکەن، ئێمە لێتان ئاگادارین، کاتێ خەریکی ئەو کارەن. هەرچی هەیە لەزەمین و لەعاسمانا - با لەسەنگی میرۆلەی هەرەوردیلەش یان وردتر یان درشتتر بێ - هیچیان لە پەروەرێنی تۆ پێوارنابێ و والە کتێبی دیاری دەردا.

۵۴- پۆشمانی: پەژیوانی، پەشیمانی.

أَلَآ إِنَّ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٦٢﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ لَا تَبۡدِيلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحۡزُنكَ قَوۡلُهُمۡۘ إِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًاۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦٥﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱلۡغَنِيُّۖ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ إِنۡ عِندَكُم مِّن سُلۡطَٰنِۢ بِهَٰذَآۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٦٨﴾ قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ ٱلۡعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ﴿٧٠﴾

٦٢ با تێبگەن کە ئەوانەی دۆستی خودان، هیچ ترسێکیان لەسەرنیەو خەمیش ناخۆن.
٦٣ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و خۆ لەگوناه دەپارێزن،
٦٤ مژدە بۆوان کە لەدنیاو لە قیامەتێ گفتی خودا گۆڕانی بەسەردانایە؛ ئەمەیە دەسکەوتی مەزن.
٦٥ قسەیان خەمگینت نەکا؛ هەمۆ دەستەڵات بەخوایەو هەر خۆی بیسەرو زانایە.
٦٦ با بزانن هەرکێ لەناو ئاسمانان و زەمیندایە، بۆ خودایە. کەسانێکیش کە هانایان - جگە لەخوا- دەبەنە بەرشەریکانی، وەدوی ئەوانە نەکەوتۆن؛ وەدۆی خەیاڵی خاو کەوتۆن و لەگومان نەترازاون.
٦٧ هەر خۆیەتی، شەوی بۆ ئێوە هێناوە کە تێیدا بحەسێنەوەو ڕوناکیشی دابەڕۆژێ؛ کە لەمەدا بەڵگە زۆرن بۆ ئەوکەسانەی ئەژنەوْن.
٦٨ گوتیان: خودا فرزەندی هەڵبژاردوە! خوا لەوتۆمەتانە پاکەو بێ‌نیازە. هی خۆیەتی هەرچی لەناو ئاسمانان و زەمیندایەو ئێوە هیچ بەڵگەتان بۆ ئەم قسە نیە؛ چۆن شتێکی کە نایزانن دەربارەی خودا دەبێژن؟
٦٩ بڵێ: ئەوی درۆ بۆخوا هەڵدەبەستن، ڕزگارنابن.
٧٠ رابواردنێکی هندکە لەدنیایە؛ لەدوایيدا دەگەڕێنەوە بۆ لامان لەپاش ئەوە، لەسزای حاشا کردنیان بەتوندی ئازاریان دەدەین.

٧٠- هندک: کەم. پێچەوانەی زیاد.

۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُم
مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ فَأَجۡمِعُوٓاْ
أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ ٱقۡضُوٓاْ
إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ
أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٧٢﴾
فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ خَلَٰٓئِفَ
وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُنذَرِينَ
﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوۡمِهِمۡ فَجَآءُوهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ
فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧٦﴾
قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمۡۖ أَسِحۡرٌ هَٰذَا وَلَا يُفۡلِحُ
ٱلسَّٰحِرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَلۡفِتَنَا عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلۡكِبۡرِيَآءُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا نَحۡنُ لَكُمَا بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٨﴾

٧١ تۆ بەسەرهاتەکەی نوحیان بۆ وە خوێنە، کە وا بەهۆزەکەی خۆی گوت: گەلوا ئەگەر مانەوەم و بیرهێنانی نیشانانی خوا لەمن ڕا لاو گران دێ، من خۆم بەخودا سپاردو ئێوەش دەگەڵ شەریکانۆ کاری خۆتان بکەنە یەک و کارسازیەکی وەها بکەن هیچ دودڵی تێدانەبێ. ئەوسا پەلامارم دەن و ماوەم مەدەن.

٧٢ ئەگەر نەشهاتنە ڕەدایە، من داوای هیچ پاداشتێکم لێ نەکردوٚن؛ پاداشم لەخودارایە. من فەرمانم پێدراوە ملکەچی بەربارەگای بم.

٧٣ هەر بەدرۆزنیان دەرێنا، ئەوسا خۆی و ئەوانەی کە دەگەڵیا بوٚن - لەگەمیەدا - نەجاتمان دان و کردمانن بە جێنشین لەسەرزەمین. ئەوانەشمان وەژێرئاوخست کە نیشانانی ئێمەیان باوەڕنەکرد. دە بڕوانە ئەوانەی ترسێندرابوٚن، چیان بەسەرهات.

٧٤ لەپاش ئەویش فریەمان لە پێغەمبەران بەنیشانانی دیاریەوە ناردە لای گەلانی خۆیان؛ بەلام نەهاتنە سەربڕوا بەوشتانەی کە لەکۆندا بڕوایان پێ نەهێنابوٚ. ئێمە ئاوا مۆر دەخەینە سەردڵی دەسدرێژیکەران.

٧٥ لەپاش ئەوان موٚساو هاروٚنمان بەرێ کرد وێڕای نیشانانی خۆمان، بۆ فیرعەون و سەرزلەکانی دیوانی. خۆیان گەلێک بەزل زانی و تاوانکاربوٚن.

٧٦ کاتێ ڕاستیان لەلای ئێمەوە پێگەیشت، گوتیان: ئەمە هەر بەئاشکرا جادوە.

٧٧ موٚسا گوتی: وەختێ ئەم ڕاستەو پێگەیوە، ئاخۆ بەمە ئێژن جادوٚ؟ کە جادوگەر ڕزگارنابن.

٧٨ گوتیان: ئاخۆ هەر بۆئەوە هاتیەلامان، کە لەوانەی باب و کاڵمان لەسەری بوٚن، وەرمان گێڕی و ئاغایەتی ئەم زەمینە بۆ ئێوە بێ؟ بەلام ئێمە باوەڕیمان پێتان نیە.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ٱئْتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُواْ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ أَلْقَوْاْ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ ٱلسِّحْرُ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبْطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصْلِحُ
عَمَلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ
ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِۦ عَلَىٰ
خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ
فِي ٱلْأَرْضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوْمِ إِن كُنتُمْ
ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ
تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا
بِرَحْمَتِكَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ
أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَٱجْعَلُواْ بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةً وَأَمْوَٰلًا فِي ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا ٱطْمِسْ عَلَىٰٓ أَمْوَٰلِهِمْ
وَٱشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

٧٩ فیرعەون گوتی: هەمۆ جادۆگەرەکانی فرەزانم لێ کۆوەکەن.
٨٠ کە جادۆگەرەکان هاتن، مۆسا گوتی: چیتان گەرەکە باوێژن، بیهاوێژن.
٨١ کە ئاویتیان، مۆسا گوتی: هەرچی ئێوە هاوردوتانە جادوەو خوا لێتانی پۆچەڵ دەکا. خودا کاری خراپکاران ڕاست ناهێنێ.
٨٢ خودا هەر وەڕاست گەڕانی بەڵێنەکانی شان دەدا؛ جا با تاوانبارانیش حەزی لێ نەکەن.
٨٣ بەغەیرەز چەند تازەلاوێک لە هۆزەکەی، هیچ کەسی تر - لەترسی رک لێ هەستانی فیرعەون و پایەبەرزانی دیوانی ئەو - نەیان وێرا بڕوایە بە مۆسا بێنن. فیرعەون لەو سەرزەمینەدا جێ بەرزێک و لەڕێزی هەڵەڕۆیان بۆ.
٨٤ مۆسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: گەلۆ! ئەگەر باوەڕیتان بەخوا هەیەو ملکەچی فەرمانی ئەون، سا پشتۆ هەر بەو بسپێرن.
٨٥ گوتیان: خۆمان بە خوا سپارد. ئەی پەروەرندەی هەمۆمان! مەمانخەرە بەر ئازارو بێگاری ناهەقیکاران.
٨٦ لەسۆنگەی بەزەیی خۆت ڕا، ڕزگارمان کە، لە کۆمەڵی خوانەناسان.
٨٧ مۆساو برایمان تێگەیاند، کە: ئێوە بۆ هۆزی خۆتان - لەمیسردا- چەند ماڵێک بکەن بەئەنواو ماڵانتان بکەن بەڕوگەو نوێژبکەن و مژدەدە بە باوەڕداران.
٨٨ مۆسا گوتی: ئەی پەروەرندەی گلامان! تۆ لەژینی دنیایەدا مایەی خەملێ و ماڵی دنیات دا بە فیرعەون و پیاوانی دیوەخانی. خودانێ مە! هەر تا ڕێگەی تۆ ونداکەن. خودانێ مە! ماڵیان لێ تەرت و تۆناکەو دڵیان پتر ڕەق و ڕەش کە بلا باوەڕی نەهێنن؛ هەتا جەزرەبەی زۆر بەژان بەچاوی خۆیان دەبینن.

٨٠- باوێژن لە هاویژتن: فڕێدان، تۆڕدان. ٨٨- خەملێ: ١) خشلێ، زەنبەر؛ ٢) رازانەوە.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَٱسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ
فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ
ٱلْغَرَقُ قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓا۟ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ
مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ ءَايَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
فَمَا ٱخْتَلَفُوا۟ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ
فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ
ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ
﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

٨٩ گوتی: نزاتان قبوڵ بۆ، ئێوە لەمەیدان دەرمەچن و مەکەونە شوێن ئەوکەسانەی کە نەزانن.

٩٠ وەچەو بەرەی ئیسرائیلمان لەدەریایە پەڕاندەوە. فیرعەون و لەشکرەکەشی - بۆ ناهەقی و دەستدرێژی - شوێنیان کەوتن؛ تا ئەوسا کە هات بخنکێ، گوتی: من باوەڕیم هێنا؛ هیچکەس بۆ پەرستن ناشێ، مەگین ئەوەی کە تۆرەمەی ئیسرائیل باوەڕیان پێیە؛ منیش لەتەسلیم بۆگانم.

٩١ جا تازە؟ تۆیەک لەپێشدا یاغی بۆی و لەڕیزەی خراپکاران بۆی؟

٩٢ ئەمرۆ لاشت - بە زرێتەوە - ڕزگاردەکەین، تا بۆوانەی لەپاشەتۆ دێن، پەندێک بێ؛ چونکە زۆری ئەم مەردمە لە نیشانەکانی ئێمە ئاگادارنین.

٩٣ ئیتر ئەوسا ئێمە بەرەی ئیسرائیلمان لەشوێنێک خۆش دامەرزاندو ڕۆزی پاک و چاکمان دانێ. هەتا زانستیان هاتەلا، کێشەیان لێ پەیدا نەبۆ؛ خودانی تۆ ڕۆژی سەلا پێ ڕادەگا کە لەسەر چی کێشەیان بۆ.

٩٤ گەر تۆ لەوەی بۆمان ناردۆیەتە خوارێ بەگومانی، سا بپرسە لەوکەسانەی بەر لەتۆ کتێبیان دەخوێند. هەرچی لەپەروەرندەت ڕا بۆت هاتوە، بێ شک ڕاستەو لەڕیزەی دۆدڵان مەبە.

٩٥ هەرگیز ناشێ لەوانەش بی کە نیشانانی خودایان بەدرۆدانا، ئەوساکە تۆش دەچیە ڕیزی زیانباران.

٩٦ ئەوکەسانەی گفتی پەروەرندەی تۆیان لێ هاتەدی، ئیتر باوەڕی ناهێنن.

٩٧ جا با هەمۆ نیشانەیەکیشیان بۆبێ، هەتاکۆ ئازاری بەژان بە چاوی خۆیان دەبینن.

٩٠-وەچە: رەچەڵەک، تیرەو تایفە.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّآ ءَامَنُواْ كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ ٱلْخِزْيِ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَأٓمَنَ مَن فِي ٱلْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًاۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۚ وَيَجْعَلُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُواْ مَاذَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَمَا تُغْنِي ٱلْأٓيَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِهِمْۚ قُلْ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمْۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾

۹۸ بۆچی هیچ شارێک نه‌بۆ كه خه‌ڵكه‌كه‌ی بڕوابێنن تا ئه‌وده‌مه‌ی كه بڕواكه‌یان به‌هره‌یان پێ بگه‌یێنێ؛ بێژگه له هۆزه‌كه‌ی یونس؟ كه كاتێ بڕوایان هێنا، ئازاری ئابڕۆبه‌ره‌مان، له‌سه‌ر دنیا لێ لادان و وان كرد كه هه‌تا ماوه‌یه‌ک خۆش ڕابوێرن.

۹۹ ئه‌گه‌ر خودا كه‌یفی لێ با، دیاره هه‌ركێ له‌م زه‌مینه‌ن، تێكڕا باوه‌ڕیان ده‌هێنا. ئاخۆ تۆ ده‌ته‌وێ به‌زۆر ئه‌م مه‌ردمه بڕوابێنن؟

۱۰۰ هیچ كه‌س نه‌بوه بڕوابێنی، مه‌گین هه‌ر به ئیزنی خودا. خوا كرێتی بۆ ئه‌وانه بڕیارداوه كه تێ ناگه‌ن.

۱۰۱ بێژه: به‌ری خۆ بده‌نێ له‌ئاسمانان و زه‌میندا چها هه‌یه؛ كه‌چی ئه‌م هه‌مۆ نیشانه‌و ترساندنه كارناكاته سه‌ر گرۆی بڕوا نه‌هێنان.

۱۰۲ ئاخۆ نه هه‌ر چاوه‌نۆڕی ڕۆژانێكن هه‌روه‌ک ڕۆژانی ئه‌وانه كه به‌رله‌وان بۆن و نه‌مان؟ بێژه: ده‌سا چاوه‌نۆڕبن، ئه‌وا منیش وێڕای ئێوه چاوه‌نۆڕم.

۱۰۳ پاشان پێغه‌مبه‌رانمان و ئه‌وانه‌ی بڕوایان هه‌یه، ڕزگارده‌كه‌ین؛ چون ئه‌وه ئه‌ركی ئێمه‌یه كه باوه‌ڕداران ڕزگاركه‌ین.

۱۰۴ بێژه: خه‌ڵكینه! گه‌ر ئێوه له‌دینی من به‌گومانن، من ئه‌وانه‌ی غه‌یره‌ز خودان و ئیوه ده‌یانپه‌رستن، ناپه‌رستم. به‌ڵام ئه‌من ئه‌وخودایه‌ی ده‌په‌رستم، ده‌ومرێنێ و فه‌رمانیش به من دراوه له‌ڕێزه‌ی باوه‌ڕداران بم.

۱۰۵ ڕۆش هه‌ر بكه ڕه‌وشتی خوداپه‌رستی و هه‌رگیز نه‌كه‌ی له‌ڕێزی بت‌په‌رستان بی.

۱۰۶ جگه له‌خوا هانا بۆ شتێ وا مه‌به كه نه به‌هره‌ی بۆتۆ هه‌یه و نه زیانی لێ ده‌بینی. ئه‌گه‌ر كردت، ئه‌وساكه له ناهه‌قانی.

۱۰۰- كرێتی: پیسی، خراپی.　　۱۰۱- به‌ردان: لێكۆڵینه‌وه.

وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سُورَةُ هُودٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أُحْكِمَتْ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا۟ مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾

١٠٧ خوداش ئەگەر تووشی زیانێکت بکا - بێژگە لەخۆی - هیچ کەسێ نیە لای بدا. ئەگەر چاکەشتی گەرەک بێ، کەس پێش بەچاکەی ناگرێ و هەر عەبدێکی ئەو حەزبکا، تووشی دەکا. هەر خۆی لەگوناه دەبوورێ و دلۆڤانە.

١٠٨ بێژە: خەڵکینە! وا ڕاستیو لەلایەن پەروەرندەتانەوە بۆهات. هەر کێ ڕێگەی ڕاست بەدی کا، شارەزابوون بۆخۆیەسی؛ هەرکەسێکیش گومڕاببێ، گومڕایی دژی خۆیەسی. من بریکاری کەستان نیم.

١٠٩ هەرفەرمانێ بۆت دەنێرین، شوێنی کەوەو خۆڕابگرە، هەتا خودا پێ ڕادەگاو خودا باشترین داوەرە.

هوود

وبناوی خوداکەی دلاوێنەوی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، ڕا. کتێبێکە بەڵگەکانی پتەوکراون و لەپاشان لەلایەن کارزانی زانا شیکراون.

٢ کە نابێ هیچ بپەرستن غەیرەز خودا؛ من لەخوداوە بۆ ئێوە ترسێنەرو موژدەدەرم.

٣ لە پەروەرندەی خۆتانیش داوابکەن، لێوببوورێ و بشگەڕێنەوە بۆلای ئەو، تا ماوەیەکی ناونراو ژیانی خۆشتان بۆدابین کاو دەگەڵ خاوەن هەرچاکەیەک چاکەی بکا. ئەگەر پشتیشوو هەڵبکەن، ترسم هەیە ڕۆژا مەزن سزاوبدرێ.

٤ بەرەوخوا دەگەڕێنەوەو خۆی هەمووشتی پێدەکرێ.

٥ تۆ بزانە کە ئەوانە سنگی خۆ خواردەکەنەوە تا لەخوداوە دیار نەبن؛ تۆ بزانە لەوکاتەدا خۆ بەجلکیان دادەپۆشن، ئەو دەزانێ چیە لەمەڕچی دەکەن و چی بەئاشکرا دەبێژن؛ خۆی لە ڕازی هەمووڵان ئاگادارە.

١٠٨-بریکار: نایب، وەکیل.

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُۥ
عَلَى ٱلْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِن قُلْتَ
إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِنۢ بَعْدِ ٱلْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِلَىٰٓ
أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُۥٓ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨﴾
وَلَئِنْ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَٰهَا مِنْهُ إِنَّهُۥ
لَيَـُٔوسٌ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ
مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓ إِنَّهُۥ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ بَعْضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ
وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدْرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَآءَ
مَعَهُۥ مَلَكٌ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٌ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

٦ لەم زەمینە هەرشتێ دەجوڵێتەوە گشتی رۆزی لەسەر خوایە؛ دەزانێ بنکەی لەکوێیەو لەکوێدا خۆی حەشاردەدا؛ سەرلەبەری لەنوُسراوی دیاریدایە.

٧ هەر ئەویشە کە ئاسمانان‌و زەمینی لەشەش ڕۆژا دروست کردو تەختی فەرمانڕەوایی ئەو لەسەر ئاو بوُ؛ تا بەتاقیتان کاتەوە، کاموُ ئاکاروُ چاکترە. گەر وتیشت: لە پاش مردن ئێوە زیندوُدەکرێنەوە، دیارە خودانەناسەکان ئێژن: ئەمە هەر بەئاشکرا جادوە.

٨ ئەگەر بۆ ماوەیێ کەمیش ئازاریان لێ وەدوابخەین، ئێژن: چی ڕێ پێ‌نەداوە؟ بزانن رۆژێ ئازاریان بگاتەلا، ئیتر لێیان ناوەگەڕێ، ئەوی گەمەیان پێدەهات دەوریان دەدا.

٩ گەر تامی خۆشیمان بەمرۆ چێژاندو پاشان لێمان ئەستاندەوە، بێ‌گومان لەناهومێدی مل لەناسوپاسی دەنێ.

١٠ ئەگەر پاشی لێ‌قەومانیش شادمانیمان پێ‌تاماند، هەڵبەت ئێژێ: قۆرتەکانم لێ‌ڕەویوُن. بەکەیفەو بەخۆی هەڵدەڵێ.

١١ مەگین ئەوی خۆڕاگرو ئاکارچاک بوُن؛ بەشی ئەوان بوُردن‌و پاداشی هەرە مەزن دەبێ.

١٢ وێدەچێ لە هێندێ فەرمان - کە بۆتۆ دێ - خۆببوێری‌و ببێتە مایەی دڵتەنگیت، کە پێت ئێژن: چما گەنجێ لە باڵاوە بۆی نەهاتۆتە خوارەوە؛ یان لانی‌کەم، فرشتێکی دەگەڵ نەهات؟ تۆ تەنیا ترسێنەرێکی‌و هەر خودایە کەچاودێری هەموُشتە.

٦ـ حەشاردان: شاردنەوە، داشاردن. ٨ـ ناوەگەڕێ: ناگەڕێتەوە.

أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِۦ مُفْتَرَيَٰتٍ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٣﴾ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ ٱللَّهِ وَأَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٨﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٩﴾

١٣ یان ئێژن: هەڵی بەستکە. بێژە: ئەگەر قسەو ڕاستە، دەسا ئێوە بەیارمەتی هەرکەسێ دەستۆدەکەوێ - غەیرەز خودا - دەسوڕەتی هەڵبەستە هەر وەک ئەم بێنن.

١٤ - ئەگەر لە پەرسقتان دامان، سا بزانن قورعان لەزانستی خواوە ناردراوەتە خوارەوە؛ کە هیچ شتیش شیاوی پەرستنێ نیە، مەگین هەر خۆی. ئاخۆ ئێوە دەیسەلمێنن؟

١٥ هەرکێ ژینی ئەم دنیایەو زەرق و بەرقی ئەوی دەوێ، ئێمە مزەی کردەوەیان - بەتەواوی - هەر لەم دنیایە دەدەینێو چیشیان لێ کەمەوەناکرێ.

١٦ ئەوانە هەر ئەوکەسانەن ڕۆژی سەڵا، غەیرەز ئاگر، بەشیان نیەو هەرچی لەزەمین کردیان بەفیڕۆچۆ.

١٧ ئاخۆ کەسێ لە پەروەرندەی خۆیەوە بەڵگەی ڕۆنی پێدراوەو شایەتێکیش لە خواوە بەشوێنیا هاتۆەو کتێبی مۆساش - کە بەرلەو پێشەواو جێ بەزەیی بۆ - باسی دەکا، [وەل ئەوانەی کە بێ‌بەڵگەن وەکۆ یەکن؟ ئەوانە بەڵگەیان هەیە] بەو قورئانە بڕوادەکەن. هەر کەسیش لەو کۆمەڵانە حاشای لێ‌بکا، جێی لەئاگر خۆش کراوە. سا تۆ لێی بەگومان مەبە، ئەمە ڕاستەو لەپەروەرندەی تۆڕایە؛ بەڵام زوربەی ئەم مەردمە باوەڕناکەن.

١٨ کێ لەوکەسە ناهەقترە درۆ بۆخوا هەڵبەستێ؟ گش ئەمانە لە بەرانبەر پەروەرێنیان ڕادەنێن و شایەتان شایەتی دەدەن کە ئەمانە بەدەم پەروەرندەی خۆیان ئەو درۆیانەیان هەڵبەست. دەبا ناهەقیکارەکان بەرنەحلەتی خودا کەون.

١٩ هەر ئەمانەن ڕێی بەرەوخوا دەبەستن و مەردمی پێ‌لا ڕێ دەکەن و خۆشیان بە ڕۆژی قیامەتێ بێ‌بڕوان.

أُوْلَٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُواْ مُعْجِزِينَ فِي ٱلْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن
دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلْعَذَابُ مَا كَانُواْ يَسْتَطِيعُونَ
ٱلسَّمْعَ وَمَا كَانُواْ يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ
فِي ٱلْأٓخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخْبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ
هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ مَثَلُ ٱلْفَرِيقَيْنِ كَٱلْأَعْمَىٰ
وَٱلْأَصَمِّ وَٱلْبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾
أَن لَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ
﴿٢٦﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوْمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا
مِّثْلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ
ٱلرَّأْيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَٰذِبِينَ
﴿٢٧﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحْمَةً
مِّنْ عِندِهِۦ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾

۲۰ ئەمانە لەم سەرزەمینە ناتوانن لەخودا ڕاکەن؛ لەخواش پێوە کەسیان بۆ دۆست دەس ناکەوێ. ئەو کەسانە دۆسەرە ئازاریان هەیەو نە توانیویانە ببیسن، نە توانیویانە ببینن.

۲۱ ئەوانەن کە خۆیان دۆڕاند؛ هەر درۆیەکیش هەڵیان بەست، بەفیڕۆ چۆ.

۲۲ هیچ گومان لەوەدانیە کە لەودنیا لە هەمۆکەس دۆڕاوترن.

۲۳ ئەوانەی خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆن و دڵیان بە پەروەرێنیان داسەکناوە، ئەوانەن دەچنە بەهەشتو تاهەتایەی تێدادەبن.

۲۴ نەزیلەی ئەم دۆتاقمە وەک نەزیلەی کوێرو کەڕو چاوساغو ژنەوندەیە؛ ئاخۆ ئەمانە چون یەکن؟ دەی بۆچی پەند وەرناگرن؟

۲۵ نۆحمان شاندە لای هۆزەکەی، کە: من بۆتان ترسێنەرێکی ئاشکرام.

۲۶ جگە لەخوا مەپەرستن؛ نیگەرانم نەوەک ڕۆژێ ئازاری بەژانۆ تۆش بێ.

۲۷ گرەگرەی هۆزەکەی - کە خوانەناس بۆن - گوتیان: وەک ئێمە دەت بینین، تۆش مرۆیەکی وەک خۆمان؛ ئەمانەش کە شوێن تۆ کەوتۆن، ڕۆتەوپۆتەی بێ ئاوەزن؛ نەشمان دیوە شتێکتان لەمە زیاتربێ؛ بەڵکۆ ئێمە پێمان وایە درۆدەکەن.

۲۸ گوتی: گەلۆا ئەگەر بێژم پەروەرندەم بەزەیی بەمنداهاتو خوێندومیەوەو نیشانەی ئەوم لەلایەو ئێوە ئاگاتان لێ نیە، چۆن دەبینن؟ ئاخۆ گەر خۆتان حەزنەکەن، دەکرێ ئێمە بەسەرتاندا بسەپێنین؟

۲۰-لە خواش پێوە: بێجگە لە خوا. ۲۴-نەزیلە: نەزیرە، چیرۆکی کورت. ۲۷- گرەگرە: پیاوماقوڵان.

وَيَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَمَآ
أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ
قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ ۚ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ
أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّى مَلَكٌ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِىٓ
أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيْرًا ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ إِنِّىٓ إِذًا
لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ
جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ
إِنَّمَا يَأْتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنفَعُكُمْ
نُصْحِىٓ إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ ۚ
هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ
قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَعَلَىَّ إِجْرَامِى وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾
وَأُوحِىَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ
فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

٢٩ گەلۆ! ئەوەندەش بزانن هیچ مزم لەئێوە ناوێ؛ پاداشی من لەسەر خوایەو ئەوانەی خاوەنباوەڕن دەریاننا‌کەم؛ بێ‌سۆ ئەوان دەگەڵ پەروەرێنی خۆیان دیدار دەکەن. بەڵام من دەبینم ئێوە کۆمەڵێکی بێ‌ئاوەزن.
٣٠ گەلۆ! ئەگەر من لەلای خۆمیان دەربکەم، کێ لەخوا ڕزگارم دەکا؟ ئاخۆ هیچ بیرناکەنەوە؟
٣١ پێشۆناڵێم من گەنجینەداری خودام؛ بە پیوارانیش نازانم؛ ناش‌بێژم فرشتەییێکم؛ ناشڵێم ئەوانەی کە ئێوە بەسۆکی لێان دەڕوانن، خوا چاکەیان دەگەڵ ناکا. خوا چاکتر دەزانێ چیان لەدڵدایە. ئەگەر وابم، ئەوسا یەک لەناهەقانم.
٣٢ گوتیان: ئەی نۆح! دەم‌بەدەمەت وەل کردین‌و جوابەجەنگیت فرەی خایاند؛ گەر ڕاست ئەکەی، هەرچی ئێژی بەسەرتان دێ، پێن بنوێنە.
٣٣ گوتی: خودا ئەگەر حەزکا، پێو دەنوێنێ‌و ناکرێ لەبەری بڕەۆن.
٣٤ هەرئامۆژگاریەکتان بکەم بەهرەنادا؛ ئەگەر خودا بڕیاربدا گومڕاوبکا. خۆی خودانی هەمۆتانەو هەر بۆلای ئەویش دەچنەوە.
٣٥ یان دەبێژن: خۆی هەڵیبەست. بێژە: ئەر هەڵمبەستوە، تاوانەکەی لەسەر خۆمە؛ منیش لەتاوانی ئێوە بەرکەنارم.
٣٦ بە نۆح ڕاگەیەندرابۆ، کە: لەناو هۆزەکەی تۆدا، جگە لەوانەی تا ئێستا باوەڕیان بە خوا هێناوە، کەسی‌تر بڕواناهێنێ‌و لەوئاکارەی کە هەیانە غەمگین مەبە.
٣٧ لەژێر چاوەدێری ئێمەو هانای ئێمە، کەمیە سازکەو لەمەڕ ئەوانە مەمدوێنە کە ناهەق بۆن، ئەوان دەبێ ژێرئاو کەۆن.

وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِىَ تَجْرِى بِهِمْ فِى مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى مَعْزِلٍ يَٰبُنَىَّ ٱرْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا ٱلْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَٱسْتَوَتْ عَلَى ٱلْجُودِىِّ ۖ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبْنِى مِنْ أَهْلِى وَإِنَّ وَعْدَكَ ٱلْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾

۳۸ خه‌ریکی گه‌میه‌سازدان بوُ؛ هه‌رچه‌ند خاوه‌ن پایه‌ومایه له هوٚزه‌که‌ی به‌لایدا ڕابربردنایه، حه‌نه‌کی خوٚیان پێده‌کرد. گوتی: ئه‌گه‌ر ئێوه گاڵته‌مان پێده‌که‌ن، به‌م زوانه هه‌ر وه‌ک ئێوه گاڵته‌ده‌که‌ن، ئێمه‌ش گاڵته‌تان پێده‌که‌ین.

۳۹ له‌مه به‌ولاوه تێده‌گه‌ن، کێ توٚشی ئازاری وا دێ ئابڕوی بچی‌و جه‌زره‌به‌ی له‌بنه‌نه‌هاتوٚی به‌سه‌ردابێ.

۴۰ تا ئه‌وکاته‌ی که فه‌رمانی ئێمه گه‌یی‌و ته‌ندوٚر به‌نهێم زایه‌وه؛ گوتمان: له‌گش نێرو مێوێ دوان هه‌ڵگره؛ ده‌گه‌ڵ که‌س‌وکاره‌که‌ت‌و هه‌رکێ باوه‌ڕی هێناوه؛ مه‌گین ئه‌وی به‌رێ بڕیاری بوٚدراوه؛ که هه‌موٚیان بێ‌باوه‌ڕ بوٚن، مه‌گین که‌میان.

۴۱ گوتی: له‌ناویدا سواربن! ڕه‌وانه‌بوٚنی‌و له‌نگه‌ری، به‌ناو خوایه؛ خودانی من به‌بوٚرینه‌و دلوٚڤانه.

۴۲ گه‌میکه ئه‌وانی ده‌برد، به‌ناو پێلی وادا ده‌چوٚ وه‌ک چیایان. نوٚح گاسی‌کرده کوڕێ خوٚ - که له‌شوێنێکی چه‌په‌ک بوٚ -: کوڕیژگه‌که‌م! وه‌ل ئێمه‌دا سواربه‌و ده‌گه‌ڵ خوانه‌ناسان مه‌به.

۴۳ گوتی: ئه‌من په‌نا به‌چیایه‌ک ده‌به‌م که له‌ئاوم ده‌پارێزێ. گوتی: ئه‌مڕوٚ هیچ پارازتن له‌فه‌رمانی خودا نیه؛ مه‌گین که‌سێ خوٚی به‌زه‌ی پێدابێته‌وه. شه‌پوٚل که‌وته‌نێوانیان‌و خرایه ڕیزی خنکاوان.

۴۴ ئه‌وجا گوترا: زه‌مین! ئاوت هه‌ڵقوڕێنه؛ به‌رزایی! به‌س ببارێنه. ئاو ڕوٚچوٚ به‌ناخی ئاخاو کار سه‌ری گرت؛ له‌سه‌ر جوٚدی له‌نگه‌ری گرت. وترا: تارن، ئه‌وانه‌ی ناهه‌قیکارن.

۴۵ نوٚحیش له‌به‌ر په‌روه‌رنده‌ی پاڕایه‌وه، گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رێنی من! کوڕم که‌س‌وکاری منه؛ به‌ڵێنی توٚش هه‌ر دێته‌جێ‌و توٚ له‌گش فه‌رمانڕه‌وایه‌ک لێزانتری.

۳۸- حه‌نه‌ک: گاڵته. ۴۰- نهێم: ته‌وژم. زانه‌وه: ئاوده‌رچوٚن له وشکانی.
۴۲- چه‌په‌ک: دوٚرله‌ڕێبازی گشتی. گاسی: گازی، بانگ. کوڕیژگه: کوڕی بچوک.
۴۴- ناخ: زوٚره‌وه‌ی هه‌رشت. (چوٚ به‌ناخی عه‌رزا). ئاخ: خاک. تار: هه‌ڵوه‌داو، دوٚرکه‌وته.

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيۡسَ مِنۡ أَهۡلِكَۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيۡرُ صَٰلِحٖۖ فَلَا تَسۡـَٔلۡنِ
مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۖ إِنِّيٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ ٤٦
قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا
تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٤٧ قِيلَ يَٰنُوحُ
ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ
وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ٤٨ تِلۡكَ
مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوۡمُكَ
مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ فَٱصۡبِرۡۖ إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ ٤٩ وَإِلَىٰ عَادٍ
أَخَاهُمۡ هُودٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرُهُۥٓۖ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُفۡتَرُونَ ٥٠ يَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
أَجۡرًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي فَطَرَنِيٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٥١
وَيَٰقَوۡمِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ
عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا وَيَزِدۡكُمۡ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمۡ وَلَا تَتَوَلَّوۡاْ
مُجۡرِمِينَ ٥٢ قَالُواْ يَٰهُودُ مَا جِئۡتَنَا بِبَيِّنَةٖ وَمَا نَحۡنُ
بِتَارِكِيٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوۡلِكَ وَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ٥٣

٢٦ گوتی: ئەی نوٗح! ئەم کوڕەت کەسی تۆ نیە؛ ئاکاری ناپەسندی هەس؛ هەرشتێ چی لێ نەزانی، داوامەکە؛ من ئامۆژگاریت لێدەکەم کە نەچیە ڕێزەی نەزانان.

٢٧ گوتی: ئەی پەروەرندەکەم! هەر خۆ بەتۆ دەپارێزم؛ داوای شتێکت لێ بکەم کە نایزانم؛ ئەگەر بەزەت پێمدانەیەو لێم نەبوٗری، یەکێکم لەزیانباران.

٢٨ وترا: ئەی نوٗح! بەسلامەتیو بەو پیتەوە - کە داومانە بەتۆو بە هاوسەفەرانت - دابوەزە؛ چینو بەرەکانی دوایەش، تا ماوەیەک مەودای ژیانیان ئەدەینێو پاشان توٗشی ئازاری بەژانیان دەکەین.

٢٩ ئەمانە لەو هەوالانەی بەرپێوارن - کە بەتۆی ڕادەگەیەنین - لەمەوبەر نە تۆ دەت زانین نە هۆزەکەت. خۆڕاگربە، دوارۆژ بۆ خودێ ترسانە.

٥٠ بۆ لای عادیش هوٗدمان نارد - کە برایان بوٗ - گوتی: گەلوٗ! پەرستندەی خودای تاک بن؛ بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە؛ ئێوە تەنیا هەر درۆیان دەنەخشێنن.

٥١ گەلوٗ! بۆ ئەم کارە مزێکم لێو ناوێ؛ پاداشی من لەسەر داهێنەری منە. ئاخۆ بۆ دەبێ تێ نەگەن؟

٥٢ گەلوٗ! داوای لێ بوٗردنیش هەر لەوبکەنو بەرەوئەو بگەڕێنەوە؛ کە لەوبەرزەوە بەڕێژنە بارانەتان بۆ بنێرێو پێزێتر بدا بەهێزتان. هەروا بەتاوانباری ڕوٗ وەرمەگێڕن.

٥٣ گوتیان: ئەی هوٗد! تۆ هیچ بەڵگەت لەخوداوە بۆنەهێناین؛ هەر بەقسەی تۆش، مە لە پەرستیوەکانمان دەس بەرنادەین؛ بڕوایەش بەتۆناهێنین.

٤٨- چینو بەرە: تیرەو تایفە. ٤٩- بەرپێوار: نادیار، داپۆشیاگ. ٥٢- پێز: هێز، قەوەت.

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعۡتَرَىٰكَ بَعۡضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٖۗ قَالَ إِنِّيٓ أُشۡهِدُ ٱللَّهَ وَٱشۡهَدُوٓاْ أَنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِن دُونِهِۦۖ فَكِيدُونِي جَمِيعٗا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلۡتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمۚ مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٦﴾ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦٓ إِلَيۡكُمۡۚ وَيَسۡتَخۡلِفُ رَبِّي قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَفِيظٞ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا هُودٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَنَجَّيۡنَٰهُم مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ ﴿٥٨﴾ وَتِلۡكَ عَادٞۖ جَحَدُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ وَعَصَوۡاْ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ ﴿٥٩﴾ وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ عَادٗا كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّعَادٖ قَوۡمِ هُودٖ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ وَٱسۡتَعۡمَرَكُمۡ فِيهَا فَٱسۡتَغۡفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٞ مُّجِيبٞ ﴿٦١﴾ قَالُواْ يَٰصَٰلِحُ قَدۡ كُنتَ فِينَا مَرۡجُوّٗا قَبۡلَ هَٰذَآۖ أَتَنۡهَىٰنَآ أَن نَّعۡبُدَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ ﴿٦٢﴾

٥٤ ئێمه هه‌ر ئه‌وه‌نده ئێژین: ڕه‌نگه هێندێک له‌وانه‌ی ده‌یانپه‌رستین، توٗشی توٗشیه‌کیان کردبی. گوتی: خوا به‌شایه‌ت ده‌گرم، ئێوه‌ش هه‌روه‌ها شایه‌ت بن له‌وی ئێوه ده‌یپه‌رستن به‌رکه‌نارم؛

٥٥ له‌غه‌یره‌ز خوا. سا هه‌موٗتان فێڵانم لێ‌بدوٚزنه‌وه‌و مه‌ودام مه‌ده‌ن.

٥٦ من خوٚم سپارد به‌وخودایه که منی په‌روه‌راندوه‌و په‌روه‌رنده‌ی ئێوه‌ش ئه‌وه. هه‌رشتێ ده‌جوٗڵێته‌وه، ژی‌و ژیاری له‌سه‌ر ئه‌وه‌و دیاره ڕێگه‌ی په‌روه‌رنده‌م ڕاسته‌ڕێ‌یه.

٥٧ ئه‌گه‌ر نه‌یێنه ڕه‌دایه‌ش، من به‌هه‌رچی راسپێراوم پێم‌گه‌یاندن؛ خودانی من مه‌ردمێ‌تر له‌شوێنی ئێوه داده‌نێ‌و هیچ زیانیشی لێ ناده‌ن. په‌روه‌رنده‌م چاوه‌دێری هه‌موٗشته.

٥٨ کاتێ فه‌رمانی ئێمه هات - له‌به‌زه‌یی خوٚمانه‌وه - هوٗدو ئه‌وانه‌ی ده‌گه‌ڵ ئه‌و هاوباوه‌ڕبوٗن، له جه‌زره‌به‌ی هه‌ره‌سه‌خت نه‌جاتمان دان.

٥٩ ئه‌وه‌ش عاشیره‌تی عادبوٗ، که سه‌باره‌ت به‌نیشانه‌ی په‌روه‌رێنیان حاشایان کردو له فه‌رمانی پێغه‌مبه‌ره‌کانی خوٚیان لایاندا. هه‌رکه‌سێکی بله‌وه‌زو لاساربوٗ شوێنی ده‌که‌وتن.

٦٠ له‌م دنیایه‌و له‌ڕوٚژی هه‌ستانه‌وه‌شدا، نه‌فرینیان هه‌ر به‌شوێنه‌وه. ئاگادار بن که هوٚزی عاد له‌مه‌ڕ په‌روه‌رنده‌ی خوٚیان به‌حاشا بوٗن. با بتارێن عاده‌کان که هوٚزی هوٗد بوٗن.

٦١ بوٚلای سه‌موٗدیش برایان ساڵحمان نارد. گوتی: گه‌لوٚ! هه‌ر خودای تاک بپه‌رستن؛ ئێوه به‌غه‌یری ئه‌و خودایه‌کتان نیه؛ ئه‌و له‌م خاکه‌ی وه‌دی هێنان‌و ویستی ئاوه‌دانی بکه‌ن؛ لێ‌بوٗردنی لێ بخوازن؛ پاشان به‌ره‌و خوٚی وه‌گه‌ڕێن. په‌روه‌رنده‌ی من نزیکه‌و ده‌فریاودێ.

٦٢ گوتیان: ساڵح! به‌رله ئێستێ جێگه‌ی هومێدی ئێمه بوی؛ ئاخوٚ ڕێ ناده‌ی ئه‌وانه‌ی باب‌و کاڵمان ده‌یانپه‌رست، بیانپه‌رستین؟ ئێمه له‌وه‌ی که توٚ ئێمه‌ی بوٚ بانگ ده‌که‌ی، به‌گومانین‌و دوٗدڵین.

٥٧- ڕه‌دا: قایل‌بوٗن، رازی‌بوٗن. ٥٩- بله‌وه‌ز: گوێ نه‌بیس، لاسار.

قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي مِنۡهُ رَحۡمَةٗ فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِنۡ عَصَيۡتُهُۥۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيۡرَ تَخۡسِيرٖ ﴿٦٣﴾ وَيَٰقَوۡمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗ فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٞ قَرِيبٞ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمۡ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٖۖ ذَٰلِكَ وَعۡدٌ غَيۡرُ مَكۡذُوبٖ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا صَٰلِحٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَمِنۡ خِزۡيِ يَوۡمِئِذٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُواْ سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجۡلٍ حَنِيذٖ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَءَآ أَيۡدِيَهُمۡ لَا تَصِلُ إِلَيۡهِ نَكِرَهُمۡ وَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۚ قَالُواْ لَا تَخَفۡ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمِ لُوطٖ ﴿٧٠﴾ وَٱمۡرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٞ فَضَحِكَتۡ فَبَشَّرۡنَٰهَا بِإِسۡحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ يَعۡقُوبَ ﴿٧١﴾

۶۳ گوتی: گه‌لۆ! ئه‌ر من له‌په‌روه‌رنده‌م‌ڕا به‌ڵگه‌ی ئاشکرام هێنابێ و وه‌به‌ر به‌زه‌ی ئه‌و که‌وتبم، ئه‌گه‌ر له‌فه‌رمانی ده‌رچم، کێ هه‌یه به‌فریام بگا؟ له‌نگۆش هیچم نایه‌ته‌به‌ر غه‌یره‌ز زه‌ره‌ر.

۶۴ گه‌لۆ! ئه‌مه وشتر خوایه‌و نیشانه‌یه‌که بۆ ئێوه؛ به‌ره‌ڵدای که‌ن له زه‌وی خودا بچه‌رێ و به‌خراپ ده‌ستی بۆمه‌به‌ن؛ ده‌نا ئازارێکی نزیک ده‌تانگرێ.

۶۵ که‌چی له‌ت و په‌تیشیان کرد. گوتی: سێ ڕۆژ له‌ماڵ خۆتانا ڕایبوێرن؛ ئه‌مه به‌ڵێنی [خودایه‌و] بێ‌درۆیه.

۶۶ هه‌ر که فه‌رمانی ئێمه هات، له‌به‌زه‌یی خۆمانه‌وه ساڵح و ئه‌و چه‌ند که‌سانه‌ی ده‌گه‌ڵ ئه‌وا هاوباوه‌ڕبوٗن، له‌ڕیسوابوٗنی ئه‌وڕۆژه نه‌جاتمان‌دان. په‌روه‌رنده‌ت خێوی هێزو ده‌سته‌ڵاته.

۶۷ ئه‌وانه‌ش که ناهه‌قیان کرد، ناره‌ته‌یێ وایان بۆهات، له‌ناو ماڵانی خۆیاندا ده‌مه‌وڕۆ هه‌ستیان لێ‌بڕا؛

۶۸ ده‌تگوت هه‌رله‌وێ نه‌ژیاون. بزانن که هۆزی سه‌موٗد له په‌روه‌رنده‌ی [مه‌زنیان] حاشایان کرد؛ هه‌ی له‌وه‌ش به‌ولا وه‌ترچن.

۶۹ ڕاسپارده‌کانی ئێمه‌ش مژده‌یان‌دا به‌ئیبڕاهیم؛ گوتیان: سه‌لام. وتی: سه‌لام. زۆر پێ‌نه‌چوٗ گۆلکێکی بریانی هاورد.

۷۰ وه‌ختێ دیتی ده‌ستیانی بۆدرێژناکه‌ن، کاره‌که‌یانی پێ به‌لاجه‌وی هات و ترسی ڕێ‌نیشت. گوتیان: تۆ ئه‌ندێشت نه‌بێ؛ ئێمه بۆلای هۆزی لوٗت به‌ڕێ کراوین.

۷۱ ژنه‌که‌ی - که هه‌لوێستابوٗ - که‌نی هاتێ. ئه‌وسا مزگێنیمان پێدا به‌ئیسحاق و سه‌ره‌ڕای ئیسحاق به یه‌عقوٗب.

۷۰-ئه‌ندێش: ترس، خۆف. ۷۱-که‌نی‌هاتن: پێکه‌نین، خه‌نین.

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٞ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٞ ﴿٧٢﴾ قَالُوٓاْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٞ مَّجِيدٞ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٞ مُّنِيبٞ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآۖ إِنَّهُۥ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٖ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعٗا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٞ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُواْ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِيٓۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٞ رَّشِيدٞ ﴿٧٨﴾ قَالُواْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقّٖ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ ءَاوِيٓ إِلَىٰ رُكْنٖ شَدِيدٖ ﴿٨٠﴾ قَالُواْ يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓاْ إِلَيْكَۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٖ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمْۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٖ ﴿٨١﴾

٧٢ ژنە گوتی: های لەمنێ! ئاخۆ منی پیرێژن منالم دەبێو ئەم شوەشم پیرەمێرە؟ بەڕاستی شتێکی سێرە!

٧٣ گوتیان: ئاخۆ فەرمانی خودات پێ سەیرە؟ خێزانی ئەم ماڵە! بەزەو پیتی خوداتان نسیوٗ بێ. پایەبەرزیو پێ هەڵگوتن هەر لەخۆی دەوەشێتەوە.

٧٤ ئیبراهیم - کە ترسی شکاو مزگێنیەکەشی پێگەیشت - لەسەر هوٗزی لوٗت سکاڵای دەگەڵ کردین.

٧٥ کە ئیبراهیم لەسەرەخۆو دڵنەرمو بەرەو خودا بوٗ.

٧٦ ئیبراهیم لەمە وازبێنە، فەرمانی خودات هاتکەو بێ گومانە بەڵایەکی بێگەڕانەوەیان بوٗدێ.

٧٧ کاتێ ڕاسپاردەکانمان گەینە لای لوٗت، بەگەیشتنیان دژداماو پێان کەوتە تەنگانەوەو گوتی: ئەمڕۆ کار دژوارە.

٧٨ هوٗزەکەی بەهەڵەداوان لێی وەکوٗبوٗن؛ دەپێشیشدا هەر کاریان بێناموٗسی بوٗ. گوتی: گەلوٗ! ئەم کیژانەم بوٗ ئێوەبن، پاکژترن؛ ترستان لە خودا هەبێو شەرمەزاری میوانەکانی خوٗم مەکەن. ئاخۆ پیاگێ ئاکارباشتان تێدانیە؟

٧٩ گوتیان: خوٗت ئەمەت زانیوە، هیچ کارێکمان بەکیژەکانی توٗ نیە؛ دیارە بوٗخوٗشت دەزانی چیمان دەوێ.

٨٠ گوتی: بریا هێزم بەئێوەبشکایە، یا خوٗ پەنام ببردایە بەجێ پەنایەکی حەستەم.

٨١ گوتیان: ئەی لوٗت! ئێمە ئەسپاردەی خوداتین؛ دەستی ئەمانەت پێناگا. توٗ دەگەڵ ماڵو خێزانت - لەچەند بەتلێکی شەوێدا- بکەونەڕێ؛ کەستان ئاوڕنەداتەوە؛ غەیری ژنت، کە هەرچی توٗشی ئەوان بێ، توٗشی ویش دێ. ژوانیشیان بەری بەیانە؛ ئاخۆ بەیان نزیک نیە؟

٧٣- هەر لەخۆی دەوشێتەوە: هەر بە خوەی ئەکەفێ، هەر شیاوی خۆیە.

٧٤- سکاڵا: ١)ڕازو نیاز؛ ٢) پاڕانەوە. ٧٨- هەڵەداوان: پەلەی زوٗر ٨١- بەتلێ: بەشێک لە شەو.

فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا جَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهَا
حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٖ مَّنضُودٖ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَۖ
وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٖ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ
شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ
وَلَا تَنقُصُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَۖ إِنِّيٓ أَرَىٰكُم بِخَيۡرٖ
وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٖ مُّحِيطٖ ﴿٨٤﴾ وَيَٰقَوۡمِ
أَوۡفُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا تَبۡخَسُواْ
ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ﴿٨٥﴾
بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم
بِحَفِيظٖ ﴿٨٦﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ أَن
نَّتۡرُكَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ
إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن
كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ
أُخَالِفَكُمۡ إِلَىٰ مَآ أَنۡهَىٰكُمۡ عَنۡهُۚ إِنۡ أُرِيدُ إِلَّا ٱلۡإِصۡلَٰحَ
مَا ٱسۡتَطَعۡتُۚ وَمَا تَوۡفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

٨٢ کە فەرمانی ئێمە گەییشت، ئەوجێمان سەرەونخۆن کرد. گزمۆلەقوڕی بەرداسان بەبێ ناوبڕ بۆباراندن.
٨٣ بەدروشمی پەروەرندەت هەمۆ نیشانەکرابۆن. بەلاًی ئاوا دەربارەی ناهەقیکاران هیچ دۆرنیە.
٨٤ بۆ مەدیەنیش شوعەیبی برایانمان [نارد]. گوتی: گەلۆ! خودای تەنیا بپەرستن؛ لەغەیری ئەو هیچ پەرستۆیەکتان نیە. لەکێشان و پێوانەدا گزی مەکەن. خۆش گوزەرانۆ دەبینم و من لەوڕۆژە ترسم هەیە ئازاری داگرتان بۆبێ.
٨٥ گەلۆ! کێشانەۆ پێوانەۆ بەرانبەربێ؛ شتیش کەم مەدەن بەخەڵک و لەدنیا لەسەر بەدفەڕی، پێ دامەگرن.
٨٦ ئەگەر بڕواتان بەخوابێ، هەرچی ئەو بۆو بێڵێتەوە بۆتان چاکەو چاوەدێریۆ بەمن نیە.
٨٧ گوتیان: شوعەیب! مەر نوێژەکەت هانەتدەدا ئێمە واز لەوشتە بێنین کە باب و باپیرانی مە دەیانپەرست، یان وەک خۆمان دەمانەوێ لەدارایی خۆماندا دەسکاری نەکەین؟ بەڕاستی کە تۆ پیاوێکی لەسەرەخۆو بەسەلیقەی.
٨٨ گوتی: گەلۆ! ئەگەر بێژم بەڵگەیەکی بەهێزم لەپەروەرندەمڕا لەلایەو هەر ئەویشە بژیوی باشی پێداوم، چۆن دەبینن؟ ئەگەر دڕۆ دەوێستم و ئێژم فلاًن کارە مەکەن، خۆنیازم ئەوە نیە کە خۆم بیکەم. نیازی من هەر ئەوەیە - تادەتوانم - [کاروبارتان] سامان بدەم. بە ئاوات گەیشتنیشم هەر بەخوایەو ژینی خۆم بەو سپاردوەو بەرەوخۆی دەگەڕێمەوە.

٨٢ـ گزمۆلە: خڕی چکۆڵە لە قوڕ.

وَيَٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثۡلُ مَآ أَصَابَ قَوۡمَ نُوحٍ أَوۡ قَوۡمَ هُودٍ أَوۡ قَوۡمَ صَٰلِحٖۚ وَمَا قَوۡمُ لُوطٖ مِّنكُم بِبَعِيدٖ ﴿٨٩﴾ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٞ وَدُودٞ ﴿٩٠﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَهۡطِيٓ أَعَزُّ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّاۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ﴿٩٢﴾ وَيَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَٰمِلٞۖ سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَمَنۡ هُوَ كَٰذِبٞۖ وَٱرۡتَقِبُوٓاْ إِنِّي مَعَكُمۡ رَقِيبٞ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا شُعَيۡبٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٩٤﴾ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ فِرۡعَوۡنَۖ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ﴿٩٧﴾

۸۹ گه‌لۆ! دژویستانی ئێوه له‌حاندی من تۆشی تاوانێکتان نه‌کا که ئه‌وبه‌لای هۆزی نۆح و هۆزی هۆدو هۆزی سالّح به‌سه‌ریان هات، به‌سه‌رۆبێ.
به‌سه‌رهاتی هۆزی لۆتیش له‌مێژنیه.
۹۰ ئێوه له‌په‌روه‌رنده‌تان داوابکه‌ن، لێوببۆرێ؛ پاشان به‌ره‌وخۆی وه‌گه‌ڕێن.
په‌روه‌رنده‌م دلۆڤان و میهره‌وانه.
۹۱ وتیان: شوعه‌یب! زۆر له‌وشتانه تێ‌ناگه‌ین که تۆ ئێژی؛ له‌ناو خۆمان بێ‌ده‌سته‌ڵاتت ده‌بینین. ئه‌گه‌ر له‌به‌رخاتری خزمانت نه‌با، به‌رده‌بارانمان ده‌کردی؛ تۆ ده‌رۆستی ئێمه نایه‌ی.
۹۲ گوتی: گه‌لۆ! ئاخۆ خزمه‌کانی منتان پێ له‌خودا گرینگتره، که خوداتان خستۆته پشت گوێتانه‌وه؟ هه‌ر کارێکی ئێوه ده‌یکه‌ن، په‌روه‌رنده‌م ده‌وره‌ی داوه.
۹۳ گه‌لۆ! ئێوه ئه‌وه‌ی له ده‌ستۆدێ بیکه‌ن؛ منیش وا خه‌ریکی‌کارم. له‌وه به‌ولاوه ده‌زانن کێ ئازاری ئابڕۆبه‌ره‌ی دێته‌سه‌رو کێ به‌درۆزن ده‌رده‌چێ. چاوه‌نۆڕبن؛ ئه‌وا منیش ده‌گه‌ڵ ئێوه چاوه‌نۆڕم.
۹۴ که فه‌رمانی ئێمه گه‌ییشت، له‌به‌زه‌یی خۆمانه‌وه شوعه‌یب و هه‌والّه‌کانی باوه‌ڕداریمان نه‌جات دا؛ ناهه‌قکارانیش نه‌عره‌تێک وای تاساندن که هه‌مۆیان ده‌مه‌وڕۆ پشۆیان بڕا؛
۹۵ ده‌تگوت هه‌ر له‌وێشدا نه‌بۆن. با بتارێن خه‌ڵکی مه‌دیه‌ن؛ وه‌کۆ هۆزی سه‌مۆد تاران.
۹۶ هه‌روا ئێمه مۆسامان به‌چه‌ندین نیشانه‌ی خۆمان و به‌ڵگه‌یه‌کی ئاشکرانارد،
۹۷ به‌ره‌و فیرعه‌ون و پیاوانی له‌دیوانی. ئه‌ویش هه‌ر گوێ به‌فه‌رمانی فیرعه‌ون بۆن؛ که فه‌رمانی فیرعه‌ونیش دژی ڕاستی بۆ.

۹۴-تاساندن: گێژوورکردن.

يَقْدُمُ قَوْمَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ ٱلنَّارَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْوِرْدُ ٱلْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا۟ فِى هَـٰذِهِۦ لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ بِئْسَ ٱلرِّفْدُ ٱلْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيْكَ ۖ مِنْهَا قَآئِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَـٰهُمْ وَلَـٰكِن ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ ۖ فَمَآ أَغْنَتْ عَنْهُمْ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِى يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ لَّمَّا جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾ وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلْقُرَىٰ وَهِىَ ظَـٰلِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُۥٓ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ ٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُوا۟ فَفِى ٱلنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَـٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾ ۞ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُوا۟ فَفِى ٱلْجَنَّةِ خَـٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۖ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾

٩٨ رۆژی سەلا وەپێش دەستەی خۆی دەکەوێ‌و هەموان دەباتە ناو ئاگر. چەند خراپە ئەوجێی ئەوانە دەیچنێ!

٩٩ لەم دنیاو لەڕۆژی داوییش، نەحلەتیان بەشوێنەوەیە. ئای لەوخەلاتە دزێوە!

١٠٠ ئەمانە چەندهەواڵێک بوٗن لەو شارانە کە بۆتۆی دەگێڕینەوە؛ هێندێک لەوانە هەرهەن‌و هێندێکیشیان لەبەین چۆگن.

١٠١ ناهەقیمان لێ‌نەکردن؛ بەلام ئەوان ناهەقیان دەربارەی خۆکرد. کاتێ فەرمان لەپەروەرندەی تۆڕا هات، ئەوانەی پەرستیویان بوٗن - جگە لەخوا- هیچ کارێکیان بۆنەکردن‌و - جیا لەزیان - هیچشتیان بۆزیادنەکردن.

١٠٢ ئاوایـنـەیە غـەزەبی پـەروەرنـدەی تـۆ، کـاتـێ شارانـێ دادەگرێ کە خەڵکەکەیان ناحەقن. ئەو ئازارەی خودا دەیدا، زۆر بەژان‌و زۆر دژوارە.

١٠٣ لەمانەدا بۆ ئەوانەی لەئازاری ڕۆژی پەسلانێ بترسن، پەندێ هەیە؛ کە ڕۆژێکە هەموٗ مەردم گش لەوێ کۆدەکرێنەوە؛ ڕۆژێکی دیارو بەرچاوە.

١٠٤ ئەو ڕۆژە وەدرەنگی ناخەین، مەگین بۆ ماوەیەکی کەم.

١٠٥ ڕۆژێ کەدێ، هیچ کەس بەبێ ئیزنی خودا متەق ناکا؛ لەناویاندا قەرەبەخت‌و بەختەوەر هەن.

١٠٦ سا ئەوانەی قەرەبەختن، لەئاگران بەئاخ‌و هەنیسک‌دانن.

١٠٧ هەر دەوێدا دەمێننەوە، هەتاکوٗ ئەم عاسمانانەو زمینە هەن؛ جا مەگین پەروەردگارت مەیلی لێ‌بێ. پەروەرندەت هەرچی خۆی بیەوێ دەیکا.

١٠٨ ئەوانەش کە بەختەوەرن، هەر لەبەهەشتێدا دەبن، هەتا ئەم ئاسمانانەو ئەم زەمینە هەن؛ مەگین ئەوەی پەروەرندەت مەیلی لێ‌بێ. بەخششێکە نابڕێتەوە.

٩٩- دزێو: ناحەز، ناشیرین.   ١٠٦- هەنیسک: خیسک، نزگەرەی بەدەم‌گریانەوە.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِۚ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
ءَابَآؤُهُم مِّن قَبْلُۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿١٠٩﴾
وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَٱخْتُلِفَ فِيهِۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ
﴿١١٠﴾ وَإِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَٰلَهُمْۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١١١﴾ فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْاْۚ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ
ٱلَّيْلِۚ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ
﴿١١٤﴾ وَٱصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا
كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْفَسَادِ
فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْۗ وَٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ مَآ أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

١٠٩ سا تۆ سەبارەت بەوەی وان دەیپەرستن، دڕدۆنگ مەبە. هەر ئەوانە دەپەرستن کە باب و کاڵی پێشۆیان پەرستیانن. ئێمەش بەبێ کەمایەسی بەشی خۆیانیان دەدەینێ.

١١٠ مە کتێبمان دا بە موساو کێشەی لەسەر هەڵاییسا. خۆ ئەگەر پەروەرندەی تۆ ئەوسا بڕیاری نەدابا، زۆ کێشەیان دەبڕایەوە؛ کە ئێستێکەش سەبارەت بەم، هەر دۆدڵ و بەگومانن.

١١١ بێگومانە پەروەرندەت قەرەبۆی کردەی هەمۆیان بەتەواوی دەداتەوەو هەر خۆی لەهەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.

١١٢ وەک فەرمانت پێدراوە، خۆڕاگرە! ئەوانەش کە لەتەک تۆدا بەرەو خودا وەگەڕاون، با هەروابن؛ سەرپێچیش لەفەرمان مەکەن! هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.

١١٣ رمۆدەی ئەوانەمەبن غەدرێ دەکەن؛ دەنا بەئاگر دەسۆتێن. غەیرەز خوداش هیچکەس دۆستایەتیۆ ناکاو ئیتر کەسیش پاشان یاریدەتان نادا.

١١٤ لە هەردوک ئالی ڕۆژێداو چەن بەتڵی سەرەتای شەوێ، نوێژێ بکە؛ چونکە چاکە خراپەیە لەبەین دەبەن. ئەمە پەندە بۆ ئەوانەی پەندگر بن.

١١٥ هەر خۆبگرە؛ بێسۆ خودا پاداشی چاکەکارەکان وندا ناکا.

١١٦ ئەم هەمۆ بەرەوچینانەی بەرلەئێوە هاتن و چۆن، چۆنە کەسێ وایان نەبۆن، ڕێگانەدەن لەزەمیندا خراپە بەڕێوەبچێ؟ مەگین کەمێک لەوانەی ڕزگارمان کردن لەنێویانا. ناهەقیکارەکانیش هەر کەوتنە شوێنی خۆشگوزەرانی خۆیان و تاوانبار بۆن.

١١٧ پەروەرندەت - بەناهەقی - چجار قڕانی نەخستە ئەو شارانەی ئاکار چاک بۆن.

١٠٩- دڕدۆنگ: دودڵ، بەگومان. ١١٣- رمۆدە: ئالودە، هۆگر. رمۆدەی... یا: مەچن بەرەولای ئەوانەی غەدرێ دەکەن. ١١٤- ئالی: تەرەف، رەخ، لا. ١١٧- چجار: هیچگا، هەرگیز.

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۚ وَجَآءَكَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَٰمِلُونَ ﴿١٢١﴾ وَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ ٱلْأَمْرُ كُلُّهُۥ فَٱعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

سُورَةُ يُوسُف

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ ٱلْقَصَصِ بِمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِۦ لَمِنَ ٱلْغَٰفِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّى رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِى سَٰجِدِينَ ﴿٤﴾

١١٨ پەروەرندەت ئەگەر حەزی بکردایە، خەڵکی دنیای گشتی دەکردە یەک ئاین؛ بەڵام بەناتەبایی هەر دەمێننەوە؛

١١٩ [جا] مەگین پەروەرندەی تۆ بەزەی پێیاندابێتەوە؛ کە هەر بۆیەی دروس کردوٚن. بڕیاری پەروەرندەشت هەر دێتەجێ، کە: جەهەندەم، لە جندۆکەو بنیادەم - هەمۆ - پڕدەکەم.

١٢٠ ئەم حەمکە دەنگ و باسانەی پێغەمبەرانت بۆ دەکەین، کە دڵداریت بدەینەوە. هەرچی لەمەدا بۆتو هات، ڕاستی ڕستەو بۆگەلی خاوەن باوەڕان ئامۆژگاری و بیرەوەری تێداهەیە.

١٢١ بەو کەسانەش کە باوەڕیان نیە، بێژە: هەرچی لەدەستۆدێ بیکەن؛ وا ئێمەش کاری خۆدەکەین.

١٢٢ چەمەڕاش بن، ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین.

١٢٣ هەرشتێکی بەرپێوارە - لەئاسمانان و زەمیندا - گش بۆ خودان؛ هەمۆکارێک هەر سەربەوە. سا تۆ هەر ئەو بپەرستەو چارەنۆست بەوبسپێرە. هەرکارێ کە ئێوە دەیکەن، پەروەرندەت لەهیچی بێ ئاگانیە.

یوسف

بەناوی خواکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، ڕا. ئەمانە چەندین نیشانەن لەکتێبی دیاری دەرەوە.

٢ قورئانێکە بەعارەبی ئێمە ناردمانە خوارەوە، شایەتا ئێوە تێبگەن.

٣ ئێمە وێڕای ئەم قورعانەی کە بەتۆن ڕاگەیاندوە، شیرین‌ترین چیرۆکت بۆوەدەگێڕین؛ کە دەپێشدا تۆ هەرئاگاشت لێ نەبوە.

٤ وەختێ یوسف بەباوکی گوت: بابۆ! من یازدە ئەستێرەو خۆرو هەیفم بەخەو دیتن، کە سەر بۆمن دەچەمێنن.

قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٦﴾ ۞ لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخۡوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿٧﴾ إِذۡ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٨﴾ ٱقۡتُلُواْ يُوسُفَ أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ وَتَكُونُواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۫نَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ لَئِنۡ أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿١٤﴾

٥ گوتی: ئه‌ی کوڕیژگه‌که‌ی خۆم! ئه‌م خه‌ونه‌ت لای براکانت مه‌گێڕه‌وه، نه‌وه‌ک گه‌ڕێکت پێ بکه‌ن؛ چونکه شه‌یتان بۆبنیاده‌م دوژمنێکی ئاشکرایه.
٦ ئه‌مه دیاره په‌روه‌رنده‌ت ویستۆیه هه‌ڵت‌بژێرێ‌و فێرت بکا مانای خه‌ونان لێک ده‌یه‌وه‌و ده‌رباره‌ی تۆو هه‌مۆخانه‌دانی یه‌عقوب، چاکه‌ی بێ‌که‌مایه‌سی بکا؛ وه‌ک ئه‌وچاکه‌ی سه‌باره‌ت به‌ئیبراهیم‌و ئیسحاقی باوانی تۆی کرد. دیاره په‌روه‌رنده‌ی تۆ هه‌ره زانای له‌کارزانه.
٧ له‌ڕابورده‌ی ناو یۆسف‌و برایانی، په‌ندی زۆرهه‌ن بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی ده‌پرسن.
٨ کاتێ گوتیان: دیاره یۆسف‌و براکه‌ی لای باوه‌مان له ئێمه خۆشه‌ویست‌ترن؛ خۆ ئێمه‌ش ده‌سته‌پیاوێکین. بێ‌گومانه بابی ئێمه به‌ئاشکرا گومڕابوه.
٩ یۆسف بوگژن، یان له‌شوێنێکا فڕێی‌ده‌ن؛ هه‌تا باوک ببێته تایبه‌ت به‌خۆتان. له‌پاش ئه‌ویش ئێوه ببن به‌کۆمه‌ڵێکی به‌رکه‌تی.
١٠ یه‌کێ له‌وان هه‌ڵیدایه: ئه‌گه‌ر کاره‌که‌ی هه‌ر ده‌که‌ن، له یۆسف کوشتن گه‌ڕێن‌و بیخه‌نه بن بیره‌که‌وه؛ کاروانچی هه‌ڵیگرنه‌وه.
١١ گوتیان: بابۆ! چۆنه که‌تۆ له‌مه‌ڕ یۆسف له‌ئێمه ئارخه‌یان نابی؟ خۆ ئێمه خۆشمان گه‌ره‌که.
١٢ سۆ ده‌گه‌ڵ ئێمه‌ی بنێره، گه‌شت بکات‌و گه‌پ بدات‌و خۆمان پارێزگاری ده‌بین.
١٣ گوتی: ئه‌گه‌ر بیبه‌نه‌ده‌ر، تۆشی کوڵ‌و که‌سه‌ر ده‌بم؛ ترسیشم هه‌س گورگ بیخواو ئێوه ئاگاتان لێ نه‌بێ.
١٢ گوتیان: ئه‌گه‌ر گورگ خواردی - که ده‌خۆرتین‌و پێکه‌وه‌ین - دیاره ئێمه زیانبارین.

٩- به‌رکه‌تی: هه‌ڵکه‌وته، هه‌ڵکه‌فتگ. ١١- ئارخه‌یان: خاترجه‌م.
١٢- سۆ: سبه‌ی، سۆزی. ١٤- خۆرت: لاو، جحێڵ.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِۦ وَأَجْمَعُوٓا أَن يَجْعَلُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَآءُوٓ أَبَاهُمْ عِشَآءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئْبُ ۖ وَمَآ أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ وَٱللَّهُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُۥ ۖ قَالَ يَٰبُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَٰمٌ ۚ وَأَسَرُّوهُ بِضَٰعَةً ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۭ بَخْسٍ دَرَٰهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِى ٱشْتَرَىٰهُ مِن مِّصْرَ لِٱمْرَأَتِهِۦٓ أَكْرِمِى مَثْوَىٰهُ عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا ۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ أَمْرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

١٥ کاتێ کە بردیانەدەرێ و بەگەلەکۆمەگی ویستیان بیخەنە بن بیرەکەوە، [ئیتر کاریان تەواو کردو] ئێمەش ئەومان تێگەیاند کە: تۆ لەم کارە ئاگاداریان دەکەیەوە؛ کە خۆیان هەستی پێ ناکەن.
١٦ ئێوارێ لەتاریکاندا، بۆ لای بابیان - بەگریانەوە - وەگەڕان.
١٧ گوتیان: بابۆ! چۆبۆین غارغارێنێ بکەین و یوسفیشمان لای کەل و پەلمان بەجێ هێشت؛ گورگ خواردی. هەرچەند ڕاستیشت پێ دەڵێین، بڕوایە بەئێمە ناکەی.
١٨ کراسەکەشیان هێنابۆ؛ خوێنە درۆزنەی پێوەبۆ. گوتی: دیارە دڵی خۆتان کارێکی لەبەر خەملاندون. خۆڕاگری بێ ناشکوری [چاری منە]؛ لەمەڕ ئەوانەش کە ئێژن، خودا دەهانامەوەدێ.
١٩ کاروانێ هات، ئاوکێشیان نارد، دۆڵچەی داهێشت: مژدە، ئەمە کوڕێژگەیە. وەکۆ کاڵا تاقەتیان کرد؛ خوا لەکاریان بەئاگابۆ.
٢٠ بەنرخێ کەم، بەچەند درەم فرۆتیان و نەشیان دەویست.
٢١ ئەوکەسەی لەمیسر سەندی، بە ژنێ خۆی وت: قەدری بگرە بەشکۆ قازانجی لێ بکەین؛ یان بیکەینە زارۆی خۆمان. بەم ئاوایە لەوهەردەدا یوسفمان زۆر باش دامەزراند؛ تا ئێمە فێریشی بکەین چۆن خەونان لێک بداتەوە. خوا لەسەر کاری خۆی زاڵە؛ بەڵام زوربەی ئەم مەردمە لێ نەزانن.
٢٢ وەختێ بۆبە پیاوێ تەواو، سەلیقەو زانستمان پێدا. ئێمە ئاوا پاداش بەکارچاکان ئەدەین.

١٨- خەملاندن: ڕازاندنەوە، لەبەرچاو جوانکردن.
١٩- تاقەتکردن: حەشاردان، شاردنەوەی شتێ لە خەڵک.

وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ
وَقَالَتۡ هَيۡتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّيٓ أَحۡسَنَ مَثۡوَايَۖ
إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا
لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ
وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَٱسۡتَبَقَا
ٱلۡبَابَ وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلۡبَابِۚ
قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَٰوَدَتۡنِي عَن نَّفۡسِيۚ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ
أَهۡلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٖ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ قَالَ إِنَّهُۥ
مِن كَيۡدِكُنَّۖ إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعۡرِضۡ عَنۡ
هَٰذَاۚ وَٱسۡتَغۡفِرِي لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ
﴿٢٩﴾ ۞ وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِي ٱلۡمَدِينَةِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا
عَن نَّفۡسِهِۦۖ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾

٢٣ ئەوژنە وا یۆسف لەماڵی ئەوا بۆ، تەمای تێکرد. دەرگاکانی لێگاڵەداو گوتی: بەلەز ئامادەبە. گوتی: ئەی پەنا بەخودا؛ ئەو ئاغامە، قەدری گرتۆم، [بێ ئەمەگانی داوێن پیس] کە ناهەقن، ناخەلەسێن.

٢٤ وێ پەلاماری ئەمی داو ئەمیش گەر بەڵگەی پەروەرندەی نەدیبا، ئاوقای دەبۆ. بۆئەمەبۆ کە خراپەو شۆرەیی لێوەپرینگێنین؛ ئەم یەکێ بۆ لەعەبدە دڵپاکەکانمان.

٢٥ بە کێ بەرکێ هەردۆ گەینە لای دەرگاکە؛ گجی یۆسفی لای پشتەوە دادڕی و لەبەردەری، تۆشی سەروەری وێ هاتن. گوتی: سزای کەسێ چیە دەگەڵ ماڵ و خێزانی تۆ، تەماداری شۆرەیی بێ؛ غەیر لە زینان یا جەزرەبەیەکی بەژان؟

٢٦ پەرسقی دا: وێ تەمای دەمن کردبۆ. یەکێ لەخزمەکانی وێ هەڵیدایە: گەر گجی ئەم لەلای پێشەوە دڕاوە، وێ ڕاست ئەکاو ئەم ڤڕۆیە؛

٢٧ گەر گجیشی لەپشتەوە دادڕاوە، وێ درۆی کرد، ئەو ڕاست دەکا.

٢٨ وەختێ دیتی کراسەکەی لەپشتەوە دادڕاوە، وتی: ئەمە لە هێندێک فێڵی ئێوەیە؛ فێڵی ئێوەش زۆر گەورەیە.

٢٩ یۆسف! واز لەم باسە بێنە. حورمێ! تۆش بۆردن لەخەتات داوابکە؛ کەتۆ لە خەتاکارانی.

٣٠ ژنانی شار قاویان داخست: ژنا عەزیز حەز لەخولامێ خۆ دەکا؛ لەدڵداریدا سۆتاوە؛ وادیارە تەواو لەڕێگە دەرچۆە.

٢٣- گاڵەدان: بەستن، داخستن (دەرگا). خەلەسین: رزگاربۆن.

٢٤- وێ: ئەوژنە. پرینگاندنەوە: سڕینەوە، پاکەوکردن. ٢٥- گجی: کراس.

٢٦- ڤڕۆ: درۆزن. ٢٩- حورمێ: وشەی بان کردنی ژن لەلای مێردەوە.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَـًٔا وَءَاتَتْ
كُلَّ وَٰحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ ٱخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُۥٓ أَكْبَرْنَهُۥ
وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنْ هَٰذَآ إِلَّا مَلَكٌ
كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِى لُمْتُنَّنِى فِيهِ وَلَقَدْ رَٰوَدتُّهُۥ عَن
نَّفْسِهِۦ فَٱسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا
مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجْنُ أَحَبُّ إِلَىَّ مِمَّا يَدْعُونَنِىٓ
إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّى كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلْجَٰهِلِينَ
﴿٣٣﴾ فَٱسْتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا رَأَوُا۟ ٱلْءَايَٰتِ لَيَسْجُنُنَّهُۥ
حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَآ
إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ ٱلْءَاخَرُ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَحْمِلُ فَوْقَ
رَأْسِى خُبْزًا تَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِۦ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِى رَبِّىٓ إِنِّى تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾

٣١ لەپاش ئەوەی تیزو تانەی ئەوانی بیست، لەدوی ناردن؛ گەلێ باڵگەو [خواردەمەنی] لادانان و هەر یەکەی چەقۆیەکیشی پێ سپاردن. گوتی: بۆیان وەرەدەرێ. هەرکە دیتیان حەپەسان و دەستەکانی خۆیان بڕی و گوتیان: ئەی نامەخوا! ئەمە مرۆنیەو بێ سۆ فرشتەیێ خۆشەویستە.

٣٢ وێ گوت: ئەمەئەوکەسەیە کە لەسەر ئەو سەردەنشی منتان دەکرد؛ ویستم ببێتە دۆستم و دەستم دەگەڵ تێکەڵ بکا، خۆی ڕاگرت و بۆم تاونەکرا؛ ئەگەر ئەوەی لەوم دەوێ بیکا، نەیکا، دەبێ بچێتە زیندانێ و وەک ئێسیرانی ڕابوێرێ.

٣٣ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! زیندانەکەم پێ خۆشترە لەوەی ئەوان لێم دەخوازن؛ ئەگەر تۆ گەڕی ئەوانەم لێ لانەدەی، دڵم دەچێ بۆلایان و یەکێک دەبم لەنەزانان.

٣٤ خودا نزای قبوڵ کردو گەڕی ئەوانی لێ لادا؛ کە خۆی بیسەرو زانایە.

٣٥ پاشان وایان بەباش زانی - دوای ئەو هەمو نیشانانەش - تا ماوەیەک زیندانی بێ.

٣٦ دو خولامیش دەگەڵ ئەو چونە زیندانێ. یەکیان گوتی: من خەونم دیت ترێ دەوشم. ئەودی گوتی: من لەخەوما نانم بەسەرسەرەوەیە، مەل لێی دەخۆن. خەونەکەمان بۆلێکدەوە؛ ئێمە دەتۆڕادەبینین کە لە خێرەومەندەکان بێ.

٣٧ گوتی: بەرلە ژەمەنانێ کە بۆتان دێ و پێش خواردنی، مانای خەونەکەو پێدەڵێم؛ کە ئەمەش لەو بەهرانەیە پەروەرندەم فێری کردوم. من ئاینی ئەوکەسانەم وەلانایە، کە نە بڕوایان بە خوایەو لاشیان وایە قیامەت نایە.

٣١- «تیزو تانە» یا: گزی و فێڵ. باڵگە: باڵشت. حەپەسان: واق وڕمان. ٣٢- تاوکردن: فریودان، لەخشتەبردن. ٣٦- دەوشین: گوشین.

وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ مَا كَانَ
لَنَآ أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ ذَٰلِكَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ عَلَيۡنَا وَعَلَى
ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ٣٨ يَٰصَٰحِبَيِ
ٱلسِّجۡنِ ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ
٣٩ مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ
وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۚ
أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٤٠ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا
فَيَسۡقِي رَبَّهُۥ خَمۡرٗاۖ وَأَمَّا ٱلۡأٓخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ
مِن رَّأۡسِهِۦۚ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ٱلَّذِي فِيهِ تَسۡتَفۡتِيَانِ ٤١ وَقَالَ لِلَّذِي
ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٖ مِّنۡهُمَا ٱذۡكُرۡنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ
ٱلشَّيۡطَٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِينَ
٤٢ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ إِنِّيٓ أَرَىٰ سَبۡعَ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ
سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖۖ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ أَفۡتُونِي فِي رُءۡيَٰيَ إِن كُنتُمۡ لِلرُّءۡيَا تَعۡبُرُونَ ٤٣

۳۸ من شوێن دینی باوانی خۆم، ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یه‌عقوب که‌فتگم؛ به‌ڕه‌وامان نه‌زانیگه هیچ شتێکی به شه‌ریکی خوا بزانین. ئه‌مه‌ش له‌چاکه‌ی خواوه‌یه که ده‌رباره‌ی ئێمه‌و مه‌ردمی کردگه؛ به‌ڵام به‌شی زۆر له‌مه‌ردم هه‌ر ناشکورن.

۳۹ ئه‌رێ ئێوه‌ی دۆهاوبه‌ندم! ئاخۆ چه‌ندین په‌روه‌رنده‌و پێ‌باشتره، یا خۆ خودای تاک‌و ته‌نیای زاڵ به‌سه‌ر هه‌مۆشتێکا؟

۴۰ ئه‌وانه‌ی ده‌یانپه‌رستن، چه‌ندشتێکی غه‌یره‌ز خودان، که‌خۆتان‌و باب‌و کاڵتان - سه‌ربه‌خۆ - ناوتان لێ‌ناون؛ هیچ به‌ڵگه‌یه‌کی پته‌ویان له‌خواوه له‌ده‌ستانیه. فه‌رمانیش هه‌ر هی خودایه‌و هه‌ر ئه‌ویش فه‌رمانی‌داوه که غه‌یره‌ز ئه‌و مه‌په‌رستن. دینێ که ڕاست‌و دروسته هه‌ر ئه‌مه‌یه، به‌ڵام زوربه‌ی خه‌ڵکی دنیایه نازانن.

۴۱ ئه‌ی هه‌ردوی هاوبه‌ندیخانه‌م! یه‌ک له‌ئێوه ده‌بێته مه‌یگێڕی خێوی؛ ئه‌وه‌که‌ی‌تر له‌دارده‌درێ، ئه‌وسا مه‌لان چینه‌ی له سه‌ریداده‌که‌ن. کارێکی که ده‌تانه‌ویست له‌ئه‌نجامه‌که‌ی بپرسن، وا زاندراو هه‌ر وه‌دیش دێ.

۴۲ به‌یه‌کێک له‌و دۆکه‌سانه‌ی بۆی دانابو ڕزگارده‌بێ، وتی: که ده‌چیه لای ئاغات، باسم‌بکه. شه‌یتان نه‌یهێشت له‌بیری بێ، له‌لای ئاغای باسی‌بکا؛ تا چه‌ندساڵێک له‌گرتۆخانه مایه‌وه.

۴۳ شا گوتی: له‌خه‌وما دیتم، حه‌وگای قه‌ڵه‌و حه‌وچێڵی له‌ڕ ده‌یانخواردن؛ حه‌وگوڵه‌ده‌خڵی شینیش وحه‌وتی دیکه‌ی وشکه‌ڵاتۆ. ئه‌ی دیوه‌خان نشینه‌کان! ئه‌م خه‌ونه‌م بۆلێکده‌نه‌وه، ئه‌گه‌ر لێکده‌ره‌وه‌ی خه‌ونن.

۴۱-خێو: خاوەن، ساحیب. ۴۳-چێڵ: مانگا.

قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمٖۖ وَمَا نَحۡنُ بِتَأۡوِيلِ ٱلۡأَحۡلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾
وَقَالَ ٱلَّذِي نَجَا مِنۡهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعۡدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأۡوِيلِهِۦ
فَأَرۡسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفۡتِنَا فِي سَبۡعِ بَقَرَٰتٖ
سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ
وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖ لَّعَلِّيٓ أَرۡجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
تَزۡرَعُونَ سَبۡعَ سِنِينَ دَأَبٗا فَمَا حَصَدتُّمۡ فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا
قَلِيلٗا مِّمَّا تَأۡكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ سَبۡعٞ شِدَادٞ يَأۡكُلۡنَ
مَا قَدَّمۡتُمۡ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّا تُحۡصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
عَامٞ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعۡصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي
بِهِۦۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرۡجِعۡ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسۡـَٔلۡهُ مَا بَالُ
ٱلنِّسۡوَةِ ٱلَّٰتِي قَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيۡدِهِنَّ عَلِيمٞ ﴿٥٠﴾ قَالَ
مَا خَطۡبُكُنَّ إِذۡ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفۡسِهِۦۚ قُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ
مَا عَلِمۡنَا عَلَيۡهِ مِن سُوٓءٖۚ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡـَٰٔنَ حَصۡحَصَ
ٱلۡحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفۡسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ
لِيَعۡلَمَ أَنِّي لَمۡ أَخُنۡهُ بِٱلۡغَيۡبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي كَيۡدَ ٱلۡخَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾

٤٤ گوتیان: هه‌ر خه‌ونه‌درۆزنه‌ن؛ ئێمه له‌م ته‌رزه‌خه‌ونانه سه‌ر ده‌رناکه‌ین.
٤٥ له‌و دۆکه‌سه ئه‌وه‌ی که ڕزگارکرابۆ - به‌دێروژوان - تازه وه‌بیری هاته‌وه؛
گوتی: ئه‌من بۆتانی لێکده‌ده‌مه‌وه؛ سا بمنێرن.
٤٦ یۆسف! مێری هه‌میشه ڕاست! حه‌وگای قه‌ڵه‌و حه‌وچێڵی له‌جه‌ر
ئه‌یانخۆن، حه‌وت وشۆی هێشتا هه‌ر شین‌و حه‌وتی دیکه‌ش
وشکه‌ڵاتۆن. ئه‌م خه‌ونه‌مان بۆلێکده‌وه؛ که من ده‌چمه‌وه لای مه‌ردم،
به‌شکۆ ئه‌وانیش تێ‌بگه‌ن.
٤٧ وتی: حه‌وساڵ له‌کشت‌وکاڵ وچان ناده‌ن؛ هه‌رچیه‌کی درۆتانه‌وه -
که‌مێک نه‌بێ که لێی ده‌خۆن - له وشۆی خۆیا بێڵنه‌وه.
٤٨ له‌پاش ئه‌مه حه‌وتی قاتی‌وقڕی دادێ؛ هه‌رچی پێشۆ بۆ ئه‌مانه‌تان
هێشته‌وه، هه‌مۆی ده‌خۆن؛ مه‌گین که‌مێ له‌وه‌ی قایم هه‌ڵیده‌گرن.
٤٩ له‌دوای ئه‌مه ئه‌مجاره ساڵێکی وا دێ، بۆ هه‌مۆکه‌س باران‌و ڕوه‌ک
مشه‌یه‌و له‌ودا مل له‌گوشین ده‌نین.
٥٠ شا گوتی: بۆمی بهێنن. کاتێ ڕاسپارده‌که هات، گوتی: وه‌گه‌ڕێ لای
ئاغات‌و لێی پرسه، ئه‌وژنانه‌ی که ده‌ستی خۆیانیان بری، نیازیان چبو؟
په‌روه‌رنده‌م له ده‌هۆیان ئاگاداره.
٥١ وتی: بۆچی گه‌ره‌کتان‌بۆ یۆسف بۆ خۆو ده‌سته‌مۆکه‌ن؟ گوتیان: خوا
به‌وڕۆژه‌نه‌کا، ئێمه کاری شۆره‌ییمان لێ‌نه‌دیوه. ژنا عه‌زیز هه‌ڵیدایه:
ئێسته ڕاستی ئاشکرابۆ؛ من ته‌ماحم ده‌و کردبۆ؛ هه‌رچی ئه‌و گوتۆیه
ڕاسته.
٥٢ [یوسف گوتی:] ئه‌مه‌ش بۆیه‌بۆ بزانێ، پاشه‌مله‌ش غه‌یانه‌تم پێ‌نه‌کردو
خودا ده‌هۆی ده‌غه‌ڵبازان ناخاته‌ڕێ.

٤٦- له‌جه‌ر: لاواز، داڵگۆشت. وشۆ: گوڵی ده‌خڵ. ٤٩- مشه: زۆر، فره، زه‌حف، بۆش.
٥٠- ده‌هۆ: گزی‌و فێڵ. ٥٢- پاشه‌مله: له پشته‌سه‌ر.

۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ﴿٥٤﴾ قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ ﴿٥٥﴾ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَآءَ إِخۡوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا تَرَوۡنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي بِهِۦ فَلَا كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتۡيَٰنِهِ ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٦٣﴾

٥٣ منیش هەرگیز هیچ پاکانە بۆخۆم ناکەم. نەوس هەمۆخراپەیەک بەپیاو دەکا؛ مەگین ئەوی پەروەرندەم بەزەیی پێدابێتەوە. پەروەرندەم خەتابەخش و دلۆڤانە.

٥٤ شا گوتی: بیهێننە لای من، وادەکەم هەر سەر بەمن بێ. کاتێ دواندی، گوتی: تۆ هەر لەمڕۆکەوە لەلای ئێمە بەڕێزیو جێگای باوەڕی.

٥٥ گوتی: بمکە بەسەرکاری نەغدینەو بەروبوی وڵات؛ چاوەدێری لێدەکەمو لێزانیشم.

٥٦ ئابەم جۆرە یوسفمان لەم سەرزەمینە [بەرێزەوە] جێ‌کردەوە؛ [خۆش‌نشینێک بو] لە هەرجێ خۆی ویستبای لەوێ دەژیا. هەرکێ ئێمە بمانەوێ بەربەزەییمانی دەخەین؛ پاداشی چاکەکارانیش وندناکەین.

٥٧ خۆ دیارە پاداشی ئەولاش هێژاترە بۆ ئەوانەی باوەڕدارو خۆپارێزن.

٥٨ برایانی یوسف هاتن؛ بۆ دیتنی وەژورکەوتن؛ ناسینیەوە؛ ئەوان ئەمیان نەدەناسی.

٥٩ دوای ئەمە باری بارکردن، گوتی: ئێوە برایەکی باوکیتان هەس، بۆمی بێرن؛ ئەی نەتاندی من خانەخوێی چاکمو پێوانەکەشم تەواوە؟

٦٠ ئەگەر ئەوم بۆنەهێنن، پێوانەو لەلای من نیەو لێشم نزیک مەکەونەوە.

٦١ گوتیان: بەفێڵ ئەو لەبابی دەستێنینو بێ‌خەم‌بە ئەم کارەدەکەین.

٦٢ خولامانی خۆی تێگەیاند: ئەو دراڤەی کەداویانە، بیخەنە ناوبارەکانیان؛ شایەت ئەگەر گەڕانەوە ماڵی خۆیان، بیناسنەوە؛ بەشکو ئەمجارەش بێنەوە.

٦٣ کە چونەوە لای باوەیان، گوتیان: باڤۆ! لەپێوانە بێ‌بەش کراین؛ سا تۆ بران وێڕای ئێمە ڕەوانەکە؛ دەشپێوینو ئاگاداریشی لێدەکەین.

٦٢-دراف: دراو، پارە، پول.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن قَبْلُ ۖ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟ مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا مَا نَبْغِى ۖ هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۖ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمْ ۖ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۖ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِى عَنْهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَىٰهَا ۚ وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

٦٤ گوتی: هەروەک جاری پێشوٚ براکەیم پێتان سپارد، ئەویش بسپێرم بە ئێوە؟ چاکتر پارێزەر خودایەو هەر خۆی لەهەموٚ دڵسۆزان دڵسۆزترە.

٦٥ کە بارەکانیان کردەوە، دراڤەکەیان دەسکەوتەوە کە بۆیان ناردرابۆوە. گوتیان: باڤۆ! چمان دەوی؟ ئەمە دەزمایەکەمانە کە بۆمان ناردراوتەوە. بژیوی خێزانمان دێنین؛ براکەشمان دەپارێزین؛ پێوانەی پشت وشترێکیش زیدە دێنین؛ ئەم پێوانەیە هندکە.

٦٦ گوتی: ڕەگەڵتانی ناخەم تا پەیمانم بەناوی خودا نەدەنێ، کە هەر دەبێ بۆم بیننەوە؛ مەگین گش درەتانێکوٚ لێگیرابێ. کاتێ کە پەیمانیان دایە، گوتی: خودا لەم بنارە ئاگادارە.

٦٧ گوتی: ئەی فرزەندەکانم! لەیەک درگاوە مەچنەناو، لەدەروازەی جیاجیاوە بچنەژوٚر؛ ئەمن ناتوانم هیچ شتێک لە قەزای خوا لە ئێوە دوٚر بخەمەوە؛ فەرمان هەر بۆخودایەو بەس؛ خۆم هەر بەوی دەسپێرم‌و کەسانێکیش کە ئەو بەکارسازدەزانن، با خۆیان هەر بەو بسپێرن.

٦٨ کاتێ لەوجێی - کە بابیان ڕای سپاردبوٚن - چوٚنە ژوٚرێ، ئەم کارەیان هیچ شتێکی لەئەوان دوٚر نەخستەوە، تەنیا هەر بوٚ نیازێک بوٚ کە لەدڵی یاقوٚبدابوٚ پێکی هێنا؛ ئەویش بۆخۆی لەوشتانەی کە فێرمان کرد زانایەک بوٚ؛ بەڵام زوربەی زۆری مەردم لێی نازانن.

٦٩ کاتێ لەماڵەکەی یوٚسف چوٚنە هوندور، براکەی خستە لای خۆی‌و گوتی: من برایەکەی تۆم؛ لەوەی کە ئەوان وایانکرد خەمگین مەبە.

٦٥ـ هندک: کەم، پێچەوانەی زیاد. ٦٦ـ بنار: گرم‌و قال، گفتوگۆ.

٦٩ـ هوندور: ئەندەرون، ژوٚرەوە.

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِى رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ وَأَقْبَلُوا۟
عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ
وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ
لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ
﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ
مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ أَخِيهِ ثُمَّ ٱسْتَخْرَجَهَا مِن
وِعَآءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
فِى دِينِ ٱلْمَلِكِ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓا۟ إِن يَسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُۥ مِن قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِۦ
وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

۷۰ گاڤا باری بۆبارکردن؛ زەرکا ئاوێی خستە دوڕباری براکەی؛ پاشان جارچیک جاڕی ڕاهێشت: کاروانینە! ئێوە دزیتان کردوە.

۷۱ ڕۆیان تێکردن و گوتیان: ئێوە چیتان لێ‌گوم بوە؟

۷۲ گوتیان: شەربەی ئاوی شامان لێ‌گوم‌بوەو هەرکەسێ بی‌هێنێتەوە، بارەحوشترێکی هەیە؛ منیش دەستەبەری دەبم.

۷۳ گوتیان: سوێندەکە بەخودا - خۆو دەزانن - ئێمە بۆیە نەهاتگین لەم هەردە بەدفەڕی کەین و دزی لەمە ڕوی‌نەداوە.

۷۴ گوتیان: ئەگەر درۆو لەسەر سوٚرەوەبۆ، سزاو چیە؟

۷۵ وتیان: هەرکێ لەباریدا پەیداکرا، هەر بۆخۆی سزای خۆیەتی؛ کە سزادانی ناهەقان هەر ئەمەیە.

۷۶ ئەوسا پێش باری براکەی باری ئەوانی پشکنی؛ پاشان لەباری براکەی هێنایەدەر. ئاوا فێڵمان بۆیوٚسف کرد. لەیاسای ئەو پاشایەدا نەدەبوایە براکەی گل بدرایەوە؛ مەگین خودا وا حەزبکا. هەرکەسێکی ئێمە حەزکەین پلەپلە باڵای دەبەین. لەبان هەموٚزانایێ زاناترێک هەس.

۷۷ گوتیان: ئەگەر ئەو ئێستاکە دزی دەکا، لەپێشوٚشدا برایەکی ئەو دزی کرد. یوٚسف ئەمەی دەدڵ گرت و لەوانی ئاشکرانەکرد. گوتی: حاڵی ئێوە لەوان خراترە؛ ئەوباسەش کە ئێوە دەیکەن، خوا لەنگۆی چاتر دەزانێ.

۷۸ وتیان: ئەی عەزیز! باوکێکی زورهانی هەس؛ لەجێگەی ئەو یەکێ لەئێمە گل دەوە؛ تۆ دەبینین لەڕێزەی خێرەومەندانی.

۷۰- گاڤا: کاتێک. زەرکا: ئاوخۆری، لیوان. دوڕ: ناوەند، نێوەڕاست.

۷۲- دەستەبەر: زامن. ۷۴- سوٚربوٚنەوە: ڕوٚن بوٚنەوە.

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ قَالَ كَبِيرُهُمۡ أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ أَبَاكُمۡ قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَۖ فَلَنۡ أَبۡرَحَ ٱلۡأَرۡضَ حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِيۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا وَمَا كُنَّا لِلۡغَيۡبِ حَٰفِظِينَ ﴿٨١﴾ وَسۡـَٔلِ ٱلۡقَرۡيَةَ ٱلَّتِي كُنَّا فِيهَا وَٱلۡعِيرَ ٱلَّتِيٓ أَقۡبَلۡنَا فِيهَاۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ فَصَبۡرٞ جَمِيلٌۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَنِي بِهِمۡ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ وَٱبۡيَضَّتۡ عَيۡنَاهُ مِنَ ٱلۡحُزۡنِ فَهُوَ كَظِيمٞ ﴿٨٤﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ تَفۡتَؤُاْ تَذۡكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوۡ تَكُونَ مِنَ ٱلۡهَٰلِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَشۡكُواْ بَثِّي وَحُزۡنِيٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٨٦﴾

۷۹ گوتی: ئەی پەنابەخودا ئەگەر ئێمە غەیرەز کەسێ کالای خۆمان لەلای ئەو دۆزیوەتەوە، گل دەینەوە. گەر وەبکەین، ئەوسا لەناهەقکارانین.

۸۰ کاتێ کە لێی ناهومێدبوُن، بۆسرتە چوُنە کەنارێک. گەورەکەیان هەڵیدایە: بۆ ئێوە نەتانزانیوە کە باوکتان پەیمانێکی بەناوی خودا لێ‌ساندن؛ لەوەپێشیش خراپەو لەڕادەبەدەر دەربارەی یوُسف کردوە؟ سا لەم هەردە دەرناکەوم هەتا بابم ئیزنم دەدا، یان خوا بڕیارم بۆدەدا؛ ئەو خۆی چاکتر لەهەرکەسێ پێ‌ڕادەگا.

۸۱ ئێوە بچنەوە لای بابتان؛ بێژن: بابۆ! کوڕەکەت دزی کردوە؛ شایەتیشمان نەدا مەگەر لەسەر ئەوەی کە زانیمان؛ ئاگاشمان لەنەدیار نەبوُ.

۸۲ لەمەردمی ئەوشارە کە ئێمەی لێ‌بوُین لەوکاروانەش کە دەگەڵیان هاتینەوە، پرسیاربکە؛ ئێمە بێسۆ ڕاست دەبێژین.

۸۳ گوتی: نەخێر، هەوای دڵتان کارەکەی لەبەرخەملاندوُن. [دیسانەکە] خۆڕاگری بێ ناشکوری؛ ئەوە خوایە بەشکوُ گشتیان بهێنێتەوە بۆلای من. خودا بۆخۆی ئاگادارو لەکارزانە.

۸۴ ئیتر ڕوی لەوان وەرگێڕاو گوتی: ئەی داخم بۆ یوُسفو لەسوێیانی تانە پەڕیە سەرچاوانیو هەروا پیشی دەخواردەوە.

۸۵ گوتیان: بەخودا سوێندەکە، تۆ قەت یوُسف لەبیرناکەی؛ لەوانەیە نەخۆشت خا یان بتکوژێ.

۸۶ گوتی: گازندەو دڵمەندیم هەر بۆخودا ئەدرکێنمو من لەخواوە گەلێ شتیوا دەزانم کە ئێوە لێی ئاگادارنین.

۸۴ـ سوێ: داخ و عەزرەت. ۸۶ـ گازندە: شکایەت. دڵمەندی: خەم و کەسەر.

يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ
مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ
﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ
وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ فَأَوۡفِ لَنَا ٱلۡكَيۡلَ وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ
إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾ قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم
بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذۡ أَنتُمۡ جَٰهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ
لَأَنتَ يُوسُفُۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ وَهَٰذَآ أَخِيۖ قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡنَآۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا
وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثۡرِيبَ عَلَيۡكُمُ
ٱلۡيَوۡمَۖ يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٩٢﴾
ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي يَأۡتِ بَصِيرٗا
وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن
تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

٨٧ رۆڵەکانم! بڕۆن، بەڵکە سۆراغێکی یوسف و براکەی بکەن؛ ناهومێدیش مەبن لە بەزەیی خودا؛ هەر ئەوانەی خوانەناسن، لەبەزەی خوا ناهومێدن.

٨٨ لەدوای ئەوەی گەیشتنەلای، گوتیان: ئەی عەزیز! هەم خۆمان هەم خێزانمان لە بێبژیوی کەلەلاین؛ کەمێکمان دراو هێناوە، بیکە سەدەقەی سەری خۆت، پێوانەی تەواومان دەیە؛ خوا پاداشی خێرەومەندان لەبیرناکا.

٨٩ گوتی: ئاخۆ پێوزانیوە چیتان بە سەر یوسف و براکەی هێنا؟ ئێوە بەڕاستی نەزان بوون.

٩٠ گوتیان: ئا توخوا بەڕاستە! یوسف خۆتی؟ وتی: بەڵێ، خۆم یوسفم و براکەشم ئەوەتانێ. خودا بەرمنەتی کردین؛ چونکوو هەرکێ خۆ پارێزو خۆڕاگربێ، دیارە خودا پاداشی ئاکارپەسندان وندا ناکا.

٩١ گوتیان: وەخودا سوێندەکە، خوا تۆی - بەرانبەر بەئێمە - سەر خستوەو ئێمە لەخەتاکاران بوین.

٩٢ گوتی: ئەمڕۆ گازندەو لەسەر نەماوە؛ خودا خەتاتان دەپۆشێ و هەر خۆی لەگش بە بەزەییەک دڵسۆزترە.

٩٣ ئەم کراسەی من بەرنەوە، بیخەنەسەر دیمی بابەم؛ چاوەکانی چادەبنەوە. هەموو کەس و کارێکیشتانم بۆبێنن.

٩٤ وەختێ کاروان ڕەوانەبوو، بابیان گوتی: ئەگەر نەیژن هاتەران پاتەرانی وت، من بۆنی یوسفم بۆدێ.

٩٥ گوتیان: بەخوا، تۆ هەر لەسەر ڕێ نەزانینی پێشووتی.

٩٣- دیم: دەم و چاو، ڕوخسار. ٩٤- هاتەران: قسەپەڕاندن. پاتەران: وڕاوە.

هاتەران پاتەران: قسەی بێ ماناو هیچ و پوچ، هەڵیت و پەڵیت.

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلْبَشِيرُ أَلْقَىٰهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَٱرْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ
أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟
يَـٰٓأَبَانَا ٱسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَـٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ
أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ٱدْخُلُوا۟ مِصْرَ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى ٱلْعَرْشِ وَخَرُّوا۟
لَهُۥ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَـٰٓأَبَتِ هَـٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَـٰىَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
رَبِّى حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِىٓ إِذْ أَخْرَجَنِى مِنَ ٱلسِّجْنِ وَجَآءَ بِكُم
مِّنَ ٱلْبَدْوِ مِنۢ بَعْدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيْطَـٰنُ بَيْنِى وَبَيْنَ إِخْوَتِىٓ ۚ إِنَّ
رَبِّى لَطِيفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ۞ رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِى مِنَ ٱلْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِى مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَنتَ وَلِىِّۦ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِى
مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ
نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوٓا۟ أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ
﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

٩٦ کەمزگێنیدەر هاتەبەر، هاویتیە سەر دەموچاوی؛ چاوەکانی چاک بۆنەوە. گوتی: من نەواتم پێتان، ئەوی من لەخوای دەزانم، لەزانستی ئێوە دوٚرە؟

٩٧ وتیان: باڤۆ! ئێمە لەڕێ لامانداوە، لەپەروەرێنت داواکە لێمان خۆش بێ.

٩٨ گوتی: هەر زۆ داوا لەپەروەرێنی خۆم دەکەم کە عافوٚتان بکاو هەر خۆی لەگوناه دەبوٚرێو دلۆڤانە.

٩٩ وەختێ گەهانە جەم یوٚسف، داکو بابی بردە نک خۆو گوتی: ئێوە وەرنەمیسرو - خودا ياربێ - هیچ نارەحەتیو تۆش نابێ.

١٠٠ دایو بابی وەبان تەختەوە نیشاندو هەموٚیان کرنوٚشیان بۆکرد. گوتی: باڤۆ! ئەمە خەونەکەی پێشوٚمە؛ پەروەرێنم ئاکامەکەی وەدیهێناو لەپاش ئەوەی شەیتان لە نێوانی منو براکانم بەدفەڕی کرد، زۆر چاکەی دەربارەکردوٚم؛ لەزیندانی دەرهێنامو هنگۆشی لەو سارایەوە هاوردەوە. پەروەرێنم، بۆ هەرکەسێکی خۆی حەزکا دلاوایەو بۆخۆی زانای لەکارزانە.

١٠١ ئەی خودانم! لەم ولاتە تۆ دەستەلاتت پێداومو فێرت کردم چلۆن خەونان لێکدەمەوە. وەدی هێنی ئاسمانەکانو زەمینێ! هەر تۆی لەدنیاو لە قیامەت گەورەی منی. لەسەر بڕوای تەواو بەخۆت، بممرێنەو بمگەێنەوە بە پیاوچاکان.

١٠٢ ئەمانە ئەو دەنگو باسانەی نادیارن کە بەتۆی ڕادەگەیێنین؛ ئەوسا ئەوان کاکەوبرالەی خۆیان کرد فێڵێ بکەن، تۆ هەر ئاگاشت لێنەبوە.

١٠٣ هەر چەندە زۆریش پاپابی، ئەم مەردمە زوربەیان بڕوا ناهێنن.

٩٩- **گەهانە:** گەیشتنە. **جەم:** لا، نک. ١٠٠- **هنگۆشی:** ئێوەشی. ١٠٢- **کاکەوبرالە:** راوێژو ڕێکەوتن بەنهێنی بۆمەبەستێکی ناپەسند. ١٠٣- **پاپا:** زۆر بەتاسەو داواکار.

وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوٓا۟ أَن تَأْتِيَهُمْ غَٰشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰٓ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسْتَيْـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا۟ جَآءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّىَ مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِى قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

۱۰۴ خۆ تۆ هەرگیز [بۆ ئەم کارە] پاداشێکت لەوان ناوێ و ئەمە تەنیا پەندێکە بۆ خەڵکی دنیا.

۱۰۵ چەندە زەحفن نیشانەگەل لەعاسمانان و زەمیندا؛ بەلایاندا ڕادەبرن و گوێی پێنادەن.

۱۰۶ بەشی زۆریان بڕوا بەخوا ناهێنن و هەر گەرەکیانە شەریکی بۆوەدۆزن.

۱۰۷ ئاخۆ ئەوان ئارخەیانن کە جەزرەبەی داپۆشەری خوایان بۆنای؟ یان گوزوگوممەت سەڵایان لێڕانابێ؛ کە هەر هەستیشی پێنەکەن؟

۱۰۸ بێژە: ئەمە ڕێگای منە؛ هەم خۆم و هەم ئەو کەسانەش شوێنم کەفتۆن - بە بەڵگەوە - بۆ خواناسی، گاسی دەکەم. خواش هەمیشە پاکە و تاکە و لەوانەنیم کە شەریکی بۆ پەیداکەم.

۱۰۹ پێشتر لە تۆش، هەر پیاوانێ لەخەڵکی باژێڕەکانمان - لەلایەن خۆمان - تێگەیاند. بۆچی نەچۆن لەم زەمینە گەشتێ بکەن، تا ببینن چارەنۆسی پێشینەکانیان چۆن بۆگە؟ بۆ ئەوانەی خودێ ترسن، ماڵی ئەو دنیا خاسترە. دەی‌سا بۆچە هەر تێناگەن؟

۱۱۰ تا ئەوسا کە پێغەمبەران ناهومێد بۆن، مەردمیش وایان‌دەزانی کە درۆیان دەگەڵ کردۆن؛ یارمەتی ئێمەیان بۆهات. ئەوانەش واحەزمان کرد، ڕزگار کران و توندوتیژیشمان لە هەمبەر تاوانباران ناوەگەڕێ.

۱۱۱ لە سەرگوروشتەی ئەمانە، پەند هەیە بۆ بەئاوەزان. واتەیکی هەڵبەستە نیە؛ بەڵکو [ڕاستە] باوەڕدەکا بەوەی لەبەردەستیدایە و شیکەرەوەی هەمۆشتە و ڕێ شاندەرەو بەزەییە بۆ ئەوکەسانەی بەباوەڕن.

۱۰۵- **زەحف:** فرە، زۆر.   ۱۰۷- **گوز و گوممەت:** لەپرونەکاو.   **ئارخەیان:** خاترجەم، بێ ترس و دودڵی.   ۱۰۸- **گاسی کردن:** بانگ کردن.   ۱۰۹- **«پێشتر لە تۆش...»** وەرامە بۆ ئایەتی ۲۴، سۆرەی موئمینۆن، (سەفحەی ۳۴۳) **«کەششاف»**   ۱۱۰- **ناوەگەڕێ:** ناگەڕێتەوە.

سورة الرعد

بسم الله الرحمن الرحيم

الٓمٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ۗ وَٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ
عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ
يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ
رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى مَدَّ ٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِىَ
وَأَنْهَٰرًا ۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ ۖ يُغْشِى ٱلَّيْلَ
ٱلنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ
قِطَعٌ مُّتَجَٰوِرَٰتٌ وَجَنَّٰتٌ مِّنْ أَعْنَٰبٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ
وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَآءٍ وَٰحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ
فِى ٱلْأُكُلِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾
۞ وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ
جَدِيدٍ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَغْلَٰلُ
فِىٓ أَعْنَاقِهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٥﴾

ڕەعد

وەناوخوداکەی دلۆڤانەی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم، ڕا. ئەمانە چەندنیشانێکی ئەم کتێبەن. ئەوەی لە پەروەرێنتەوە بۆتۆ هاتۆتەخوارەوە، دیارە ڕاستە؛ بەڵام زوربەی ئەم مەردمە بڕواناکەن.

٢ خودایێکە ئاسمانەکانی بەرزۆکرد، بێ هەستوندەک، کە لێودیارن؛ جا ئەوساکە نیشتە سەرتەخت. خۆرو هەیڤیشی خستەکار؛ هەریەکەیان بۆماوەیەکی دیارکراو دێن و دەچن. خۆی بەکاروبار ڕادەگاو نیشانان شی دەکاتەوە؛ بەشکۆ ئێوە لەدیداری پەروەرندەۆ بێگومان بن.

٣ هەر ئەمیشە ئەم زەمینەی ڕاخستوەو گەلێ کێوات و ڕوباری لێ ئافراندو ئەوگش بەروبۆەزۆرەشی - کە هەمۆی کردۆنە جۆتە - لە وێدا بەدی هێناوە؛ شەو بەسەرڕۆژ هەڵدەکێشێ. ئەمانە گشتی نیشانەن بۆئەوانەی ڕادەمێنن.

٤ لەم هەردەدا گەلێک پارچە بەپەنا یەکتری‌یەوە هەن. هەروەها باغاتی رەزو زەوی و زارو دارەخورمای لفی یەکترو لێک جودا؛ گش لەیەک ئاو پاراودەبن؛ [بەڵام] تام و چێژەی بڕێکیان بەرانبەربە بڕێکی تر وەسەردەخەین.

٥ ئەگەر تۆ سەیردەمێنی، سەیر وا لەقسەکانیاندا کە دەبێژن: ئاخۆ ئەگەر دەبینە ئاخ، سەرلەنوێ سازدەکرێینەوە؟ ئائەمانەن لەپەروەرندەکەی خۆیان حاشادەکەن؛ ئەوانە تۆقی ئاسنیان لەملدایەو ئەوانە یاری ئاگرن و تاهەتایەی تێدادەبن.

٣-ڕامان: بیرکردنەوە. ٤-پارچە: پاژ، لەت. ٥-ئاخ: خاک.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ ٱلْمَثُلَٰتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَىْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْكَبِيرُ ٱلْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ وَسَارِبٌۢ بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟ مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥ ۚ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِۦ وَيُرْسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمْ يُجَٰدِلُونَ فِى ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلْمِحَالِ ﴿١٣﴾

۶ به‌رله‌وه چاکه‌و پاداشت لێ بخوازن، به‌هه‌ڵپه‌وله‌ز، ئازارت لێ داواده‌که‌ن. به‌رله‌وانیش زۆری وا بوون تۆشی جه‌زره‌به کراون؛ گه‌رچی مه‌ردم سته‌مکاربن په‌روه‌رنده‌ت به‌خشنده‌یه‌و له تۆڵه‌شدا تووندوتیژه.

۷ خودانه‌ناسه‌کان ئێژن: ئه‌دی بۆچی له‌په‌روه‌رنده‌ی خۆیه‌وه به‌ڵگه‌یه‌کی پته‌وی بۆنه‌هاتگه؟ تۆ هه‌ر ته‌نیا ترسێنه‌رێکی‌و هیچی‌تر؛ بۆ هه‌رگه‌لێک له‌گه‌لانیش ئه‌شێ ڕێشانده‌رێک هه‌بێ.

۸ له تۆلی هه‌رمێچکه‌یه‌کدا هه‌رچی هه‌یه خوا ده‌یزانێ‌و ده‌زانێ چی دێته‌سه‌رێ‌و چیشی لێ‌که‌م ده‌بێته‌وه. هه‌مۆشتێک له‌لای ئه‌و ئه‌ندازه‌ی هه‌یه.

۹ له‌نه‌دیاران‌و له‌دیاران ئاگاداره‌و جێ‌به‌رزی هه‌ره‌مه‌زنه.

۱۰ هه‌رکێ له‌نگۆ په‌نامه‌کی قسه‌بکاو ده‌نگ هه‌ڵبڕێ، یان له‌شه‌ودا خۆ په‌ناداو له‌ناو ڕۆژی ئاشکرادا بێت‌وبچێ، لای ئه‌م گشتی وه‌کۆیه‌که.

۱۱ له پێشیه‌وه‌و له‌دوایه‌وه، فریه په‌یجۆری وای هه‌یه که به‌پێی فه‌رمانی خودا ده‌یپارێزن. خوا له هیچ گه‌لێک ناگۆڕێ، تا ئه‌وان دڵیان نه‌گۆڕن. ئه‌گه‌ر خودا گه‌ره‌کی بێ تیره‌یه‌ک تۆشی به‌لابن، هیچ له‌مپه‌ری نایه‌ته‌به‌رو خواش نه‌بێ، هیچ‌که‌س دۆستایه‌تیان ناکا.

۱۲ هه‌ر خۆیه‌تی - بۆ ترسان‌و ته‌ماداری - بروسکه‌تان به‌رچاودێنێ‌و هه‌وری پڕ داده‌وه‌ستێنێ.

۱۳ هه‌وره‌کان‌و فرشته‌کان - له‌سامی ئه‌م - هه‌میشه هه‌ر په‌سن ده‌ده‌ن. هه‌وره‌تریشقه‌ش ده‌نێرێ، کێ حه‌زبکا تۆشی ده‌کا؛ که‌چی ئه‌وان له‌مه‌ڕ خودا کێشه‌یانه‌و خوا له جزیادانا گه‌لێ تووندوتیژه.

۸-تۆل: یزدان. مێچکه: مێوینه. ۱۰-په‌نامه‌کی: به‌نهێنی، به‌دزیه‌وه. ۱۱-له‌مپه‌ر: به‌رگر، مانیع. ۱۳-«مِحال» به‌«فێڵه‌زانی»ش مانای لێدراوه‌ته‌وه.

لَهُۥ دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۖ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ إِلَّا كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٍ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا وَكَرۡهٗا وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩ ﴿١٥﴾ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِي ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ﴿١٦﴾ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ ﴿١٧﴾ لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُۥ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٨﴾

١٤ نزای هه‌قیش هه‌ر بۆ ئه‌وه [ته‌نها هاوار له‌خوابکه‌ن]. ئه‌وکه‌سانه‌ی گاسی غه‌یره‌ز خودا ده‌که‌ن، که‌سیان به‌ده‌نگه‌وه‌نایه. وه‌ک که‌سی وان که هه‌ر له دوُر ده‌ستی بۆ ئاو ڕابدێرێ و حه‌زبکا بێته‌ده‌میه‌وه‌و ناشیگاتێ. نزای خودانه‌ناسه‌کان گش پۆچه‌و به‌فیرۆده‌چێ.

١٥ هه‌رچیه‌ک هه‌یه له‌نێوانی ئه‌م عاسمانانه‌و زه‌وینه - خوانه‌خوایی - خۆیان و سێبه‌ره‌کانیان هه‌مۆبه‌یانی و ئێواران، گشتیان سوژده بۆخواده‌به‌ن.

١٦ بێژه: کێیه ڕاهێنه‌ری ئه‌م عاسمانان و زه‌وینه؟ بێژه: خودا. بێژه: ئاخۆ گه‌وره‌گه‌لێکتان بۆ خۆتان نه‌قاندوه، که قازانج و زیانی خۆشیان به‌ده‌س نیه؟ بێژه: ئاخۆ کوێرو بینا به‌رانبه‌رن؟ یاخۆ تاریکی و ڕۆناکی سه‌ربه‌سه‌رن؟ یان ئه‌وانه شتی‌وایان به‌شه‌ریکی خوا داناوه که وه‌کۆ ئه‌و چێکراویان چێ کردوه‌و، وه‌ک ئه‌وه‌یه که خودا دروستی ده‌کاو تیا سه‌ریان لێ‌شێواوه؟ بێژه: هه‌رشتێکی هه‌یه، گشتی ده‌سکاری خودایه‌و هه‌ر ئه‌میش تاک و ته‌نیایه‌و به‌سه‌ر هه‌مۆشت‌دا زاڵه.

١٧ له‌وحه‌وایه ئاوێکی داڕژاندوه، پڕاوپڕی بارستایی نه‌والان دێ؛ له‌هی که‌فێکی بڵندی هاته‌سه‌ر، هه‌ر وه‌ک ئه‌وکه‌فه‌ی به‌هۆی ئاگرده‌ماندنێ، دێته‌سه‌ر که‌رسته‌ی خشڵ و ئه‌سپابی‌تر. ئا به‌م ته‌رزه خوداش باسی ڕاست و ده‌غه‌ڵ ده‌خاته‌ڕۆ. جا که‌فه‌که له‌ناو ده‌چێ و هه‌ر ئه‌وشته‌ی که بۆ مه‌ردم به‌هره‌ی هه‌س ده‌مێنێته‌وه. خودا ئاوا نمۆنه ده‌هێنێته‌وه.

١٨ ئه‌و که‌سانه‌ی به‌ده‌نگی خوداوه هاتۆن، چاکه‌یان ده‌رباره‌ده‌کرێ. ئه‌و که‌سانه‌ش که به‌ده‌نگیه‌وه نه‌هاتۆن، ئه‌گه‌ر هه‌رچی له‌م هه‌رده‌دا هی‌ئه‌وان بێ و هێنده‌ی دیش و له‌باتی خۆیانی بده‌ن، زۆر به‌سه‌ختی ده‌که‌ونه به‌ر پرسینه‌وه‌و هه‌ر جه‌هه‌نده‌میان جێگایه؛ که خراپترین ئه‌نوایه.

١٦-قاندن: کوڵین، که‌ندن، هه‌ڵکه‌ندن. ١٧-نه‌وال: ده‌ره، دۆڵ. له‌هی: لافاو.

۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلْمِيثَٰقَ ﴿٢٠﴾ وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَٰمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُوا۟ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا مَتَٰعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

١٩ ئاخۆ کەسێ بڕوای وابێ ئەوەی لە پەروەرێنتەوە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوە هەمۆ ڕاستە، وەک ئەوەیە کە لەم بارە کوتوکوێرە؟ ئەم ڕامانە هەر بۆ خاوەن ئاوەزانە.
٢٠ ئەو کەسانەی پەیمانی خوا پێک دێنن و تازە لێی پاشگەزتابنەوە؛
٢١ ئەو کەسانەش کە هەودای نێوانی خۆیان دەگەڵ خودا - وەک خودا فەرمانی داوە - قوت ناکەن و لەپەروەرێنیان دەترسن و لە حیساب کێشانی دژوار نیگەرانن؛
٢٢ ئەوکەسانەش کە لەڕاهی ڕەزای خودا خۆیان گرت و- بەنهێنی و بە ئاشکرا- لەوبەشەی ئێمە پێمان دان، خێردەکەن و بەچاکە خراپەکانیان دەشۆنەوە؛ دوارۆژی خۆش بۆ ئەوانە.
٢٣ خۆیان و باب و کاڵیان و ژنەکان و تۆرەمەشیان - ئەوانەی خوداپەسند بن - لەباغاتی دور لەنەمان، دەچنەژۆرو فرشتە لەهەمۆلاوە دەچنەلایان.
٢٤ هەر لەسای هێمنیدابن، چونکە ئێوە خۆڕاگربۆن؛ پیرۆزتان بێ دوارۆژی ڕۆن.
٢٥ ئەو کەسانە کە پەیمانیان دا بەخوداو لەپاشان پاشگەزبۆنەوەو هەودای نێوان خۆو خودانی خۆیان پساند - کە خۆی فەرمانی پێدابۆن نەیپسێنن - و لە هەردا بەدفەڕی دەکەن، لەبەهرەی خودا بێبەشن و دوارۆژی دژواریان هەیە.
٢٦ هەر خودایە- چ زۆر چ کەم - بەهەرکەسێ خۆی حەزبکا، ڕۆزی دەدا. ئەوان بەژینی سەردنیا دڵیان خۆشە؛ ژینی دنیاش لەچاو ژیانی ئەودنیا ڕابواردنێکی هندکە.
٢٧ ئەوانەی خودانەناسن، ئێژن: بۆچە بەڵگەیەکی لەخواوە بۆنەهاتگە؟ بێژە: خودا هەر کەسێکی خۆی حەزبکا گومڕای ئەکاو هەرکەسێکیش بەرەو ئەو بگەڕێتەوە، شارەزای ڕاستەڕێی دەکا.
٢٨ ئەو کەسانەی کە باوەڕیان بە خوا هەیەو بەیادی خوا دڵیان ئارام دەبێتەوە، باش بزانن کە یادی خوا ئۆقرەو ئارامی دڵانە.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ طُوبَىٰ لَهُمۡ وَحُسۡنُ
مَـَٔابٖ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرۡسَلۡنَٰكَ فِيٓ أُمَّةٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهَآ أُمَمٞ
لِّتَتۡلُوَاْ عَلَيۡهِمُ ٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ وَهُمۡ يَكۡفُرُونَ بِٱلرَّحۡمَٰنِۚ
قُلۡ هُوَ رَبِّي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾
وَلَوۡ أَنَّ قُرۡءَانٗا سُيِّرَتۡ بِهِ ٱلۡجِبَالُ أَوۡ قُطِّعَتۡ بِهِ ٱلۡأَرۡضُ أَوۡ كُلِّمَ
بِهِ ٱلۡمَوۡتَىٰۗ بَل لِّلَّهِ ٱلۡأَمۡرُ جَمِيعًاۗ أَفَلَمۡ يَاْيۡـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۗ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُواْ قَارِعَةٌ أَوۡ تَحُلُّ قَرِيبٗا مِّن دَارِهِمۡ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ
وَعۡدُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٖ
مِّن قَبۡلِكَ فَأَمۡلَيۡتُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ فَكَيۡفَ كَانَ
عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنۡ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۗ وَجَعَلُواْ
لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلۡ سَمُّوهُمۡۚ أَمۡ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَم
بِظَٰهِرٖ مِّنَ ٱلۡقَوۡلِۗ بَلۡ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكۡرُهُمۡ وَصُدُّواْ عَنِ
ٱلسَّبِيلِۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ﴿٣٣﴾ لَّهُمۡ عَذَابٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَقُّۖ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ﴿٣٤﴾

٢٩ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، خۆشی لەوان؛ کە دوارۆژی باشیان هەیە.

٣٠ ئاوا تۆمان ڕاسپاردە ناو ئەوگەلە، کە بەرلەوان زۆرگەلی تر هاتوون و چوون؛ کە هەرشتێ لە ئێمەوە بەتۆ گەیوە، بۆئەوانی بخوێنیەوە؛ کەچی ئەوان لەخوای ڕۆزی دەری خۆیان حاشادەکەن. بێژە: ئەو پەروەرندەمەو بەغەیرەز ئەو کەس بۆ پەرستنێ نابێ و من خوم هەر بەو سپاردوەو هەر بۆلای ئەویش دەچمەوە.

٣١ ئەگەر قورئانێ واش هەبا کەژی لەجێ لابردبان، یان زەوی پێ لەت کرابا، یان مردوی وەقسەهێنابان، [هێمان باوەڕیان نەدێنا.] هەمۆکار هەر بەدەس خودان. بۆچی خاوەن باوەڕان ئەوە نازانن، ئەگەر خودا حەزی لێ با، گش مەردمی شارەزای ڕاستەڕێ دەکرد؟ خودانەناسەکانیش هەر - لەبەر کاروکردەوەیان - گرفتاری بەڵایەکی دژواردەبن؛ یان هەر لە پەنامالێ خۆیان ئەوبەڵایە دێتەسەریان؛ تا ئەوکاتەی بەڵێنی خودا دێتەجێ. دیارە خوداش بەڵێنی خۆی ناداتە پاش.

٣٢ بە پێغەمبەرەانی پێش تۆش گاڵتەکرا. ئەوکەسانەم مۆڵەتدا کە خوانەناس بون؛ تا لەئاکاما گرتمن؛ چۆن تۆڵەیەکم لێ ساندن!

٣٣ ئاخۆ ئەوی چاودێری کاروکردەوەی هەمۆکەسە [وەک ئەوەیە کە خەبەری لە هیچ نیە]؟ شەریک گەلێکیان بۆ خودا بڕیارداوە. بێژە دەسا ناویان هەڵدەن. یا خۆ ئێوە نیازو وایە ئەو لە شتێک - لەم زەمینە - ئاگادار کەن، کە نایزانێ؟! یا نە ئەمە وتەیەکی پڕوپۆچە؟ نەخێر، ئەوخوانەناسانە گزی خۆیان لەلا خەملاوەو لەڕێ ڕاستیش لادراون. هەرکەش خودا گومڕای بکا، هیچ کەسێ شارەزای ناکا.

٣٤ هەتا لەسەر دنیا دەژین، هەر تۆشی ئازارێ دەبن. دیارە جەزرەبەی دوارۆژیش دژوارترەو کەس ناتوانی لەخودایان بپارێزێ.

۞ مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ أُكُلُهَا دَآئِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ عُقْبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا ۖ وَّعُقْبَى ٱلْكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ ۖ وَمِنَ ٱلْأَحْزَابِ مَن يُنكِرُ بَعْضَهُۥ ۚ قُلْ إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ وَلَآ أُشْرِكَ بِهِۦٓ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَـَٔابِ ﴿٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَمَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾ يَمْحُوا ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٣٩﴾ وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ وَعَلَيْنَا ٱلْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَٱللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ ٱلْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلْكُفَّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٤٢﴾

٣٥ ئه‌و به‌هه‌شته‌ی به‌ڵێن وایه به‌ر خودێ ترسان بکه‌وێ، جۆباری به‌به‌ردا ده‌ڕۆن، خواردمه‌نی دوایی‌نایه‌و هه‌میشه سێبه‌ریش هه‌یه. ئائه‌مه‌یه ئاکامی له‌خوداترسان؛ پاشه‌ڕۆژی خوانه‌ناسانیش ئاگره.

٣٦ ئه‌وکه‌سانه‌ی ئێمه کتاومان پێداون، به‌وه‌ی که بۆتۆ هاتوه، دڵیان خۆشه. بڕێکیشیان بڕوا به‌بازێکی ناکه‌ن. بێژه: فه‌رمانم پێدراوه که خودا بپه‌رستم‌و که‌سی لێ‌نه‌که‌م به‌شه‌ریک؛ هاوار هه‌ر بۆ ئه‌وده‌به‌م‌و به‌ره‌وخۆی ده‌گه‌ڕێمه‌وه.

٣٧ ئێمه ئه‌م فه‌رمانه‌ی خۆمان به‌عه‌ره‌بی بۆتۆ هه‌نارد. ئه‌گه‌ر له‌دوای ئه‌و زانسته‌ی بۆت هاتگه، شوێن ئاره‌زوی ئه‌مان که‌وی، ئیتر نه خودا یارته‌و نه ئه‌ویش پارێزگارته.

٣٨ هه‌ڵبه‌ت پێش تۆش پێغه‌مبه‌رانمان هه‌ناردوٚن؛ ڕێکه‌شمان دان ژن‌و نه‌ته‌وه‌شیان هه‌بن. هیچ یه‌ک له‌وپێغه‌رانه‌ش نه‌یتوانیوه هیچ به‌ڵگه‌یه‌ک نیشان‌بدا، مه‌گین خودا ئیزنی دابێ‌و بۆ هه‌رکارێک وه‌ختێکی تایبه‌تی هه‌یه که نۆسراوه.

٣٩ له‌ناودان‌و هێڵانه‌وه، به‌سته به‌ویستی خودایه‌و ماکی هه‌مۆکتێبانیش وا لای ئه‌وه.

٤٠ یان هێندێکت له‌وه‌ی بۆمان بڕیارداون نیشان ده‌ده‌ین، یان بۆخۆنت ده‌به‌ینه‌وه. تۆ هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ت له‌سه‌ره ڕاگه‌یێنی‌و به‌حیساب ڕاگه‌یشتنیش له‌عۆده‌ی مه.

٤١ چۆن هێشتا نه‌یانزانیوه ئێمه دین‌و ئه‌م زمینه - له‌گش‌لا - که‌م ده‌که‌ینه‌وه‌و فه‌رمانڕه‌وا هه‌ر خودایه‌و که‌س ناتوانێ ده‌س ده‌کاری خودا بداو زۆر زۆ به حیساب ڕاده‌گا؟

٤٢ ئه‌وانی به‌رله‌مانه‌ش بۆن، گه‌لێک فێڵیان ده‌دیته‌وه؛ فێڵیش هه‌مۆ هی خودایه. خۆی ده‌زانێ هه‌رکه‌سێ چکارێک ده‌کاو هه‌ربینا خوانه‌ناسه‌کان تێکه‌یشتن که دواڕۆژ کێ ده‌یباته‌وه.

٣٩-له‌ناودان: له‌ناوبردن. ماک: بنچینه، هۆی دروست بۆن.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَسْتَ مُرْسَلًا ۚ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿١﴾ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

٢٣ ئەوانەی خودانەناسن، پێت ئێژن: تۆ پێغەمبەرنیت. بێژە: خوداو کەسێ کە زانستی کتاوی لەلایە، بۆ شایەتی نێوان منو ئێوە بەسە.

ئیبراهیم
وەناوخوداکەی دڵفراوان و دڵۆڤانە

١ ئەلیف، لام، را. کتێبێکە بۆ تۆمان ناردەخوارەوە، هەتا خەڵکی - بەئیزنی پەروەرندەیان - لەتاریکی بەرەورۆناکی وەگوێزی؛ ڕێگەی خاوەن دەستەڵاتی شایانی هەمۆپەسنێکیان نیشان بدەی.
٢ ئەو خودایەی هەرچی لەناو ئاسمانەکانو زەمیندان، گش هی ئەوْن. واوەیلا بۆ خوانەناسان لە جەزرەبەی زۆر توندوتیژ.
٣ ئەوانەی ژینی دنیایان لەهین ئەولا پێ‌باشترە، دەبنە لەمپەر لە ڕای خوداو گەرەکیانە خواروخێچ بێ؛ ئەوانە لە گومڕاییدا زۆر پێوە چۆن.
٤ هیچ پێغەمبەرێکمان نەنارد، مەگین بەزوان گەلەکەی خۆی؛ تاهەقیان بۆ رۆن‌کاتەوە. خودا هەرکەسێ حەزبکا گومڕای دەکاو کێشی بوێ شارەزای ڕاستەڕێی دەکاو هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٥ مۆساشمان وێڕای چەندبەڵگەی لەخۆمانەوە ڕائەسپارد، کە: هۆزی خۆت لەتاریکایی ڕزگارکەو بەرەورۆناکایی بەرە؛ ڕۆژەکانی خودایان وەبیربێنەوە؛ کە ئەم کارە بۆ هەمۆ خۆڕاگرێکی سوپاسگوزار زۆر پەندی باشی تێدایە.

١-وەگوێزی: بگۆزیتەوە. ٣-لەمپەر: بەرگر، مانیع. خواروخێچ: لارو گێر. ٥-وێڕا: دەگەڵ، پێڕا، وەل.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنجَىٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِى لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكْفُرُوٓا۟ أَنتُمْ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا۟ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۛ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَرَدُّوٓا۟ أَيْدِيَهُمْ فِىٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَقَالُوٓا۟ إِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ وَإِنَّا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى ٱللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ قَالُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾

٦ ئەوسا مۆسا بەهۆزەکەی خۆی ڕاگەیاند: ئەو چاکەیەی خودا دەربارەی ئێوی کرد، لەبیرمەکەن؛ کە لەدەستی فیرعەون و دارو دەستەکەی دەری هێنان؛ زۆر خراپ ئازاریان دەدان، کوڕەکانیان لێ سەردەبڕین، ژنەکانیان بەزیندوێی دەهێشتەوەو ئەمەش ئەزموێنێ گەورەبۆ لەلایەن پەروەرندەورا.

٧ پەروەرندەتان ڕای‌گەیاند: ئەگەر شوکرانەبژێربن، بۆۆ زیاد دەکەم؛ خۆ ئەگەر سەرپێچی بکەن، جەزرەبەم زۆر توند و تیژە.

٨ مۆسا گوتی: جا ئەگەر ئێوەو هەرکەسێ لەم عەردەیە ناسوپاس‌بن، خوا نیازی بەکەس نیەو هەر شیاوی تاریف کردنە.

٩ ئاخۆ ئێوە دەنگ‌و باسی ئەوانەتان نەبیستوە کە بەرلە ئێوە ژیاوْن؟ وەک هۆزی نوّح‌و هۆزی عادو سەمۆدو ئەوانەی لەدوی ئەوان بوْن؛ کە خوا نەبێ، هیچ کەسی‌تر نایانزانێ. پێغەمبەرەکانی ئەوان بەبەڵگەی زۆرئاشکراوە هاتنەلایان. گشتیان دەسیان خستە ناو دەمی خۆیان‌و گوتیان: ئێمە بەوشتانەی ڕاسپێراون باوەڕناکەین؛ لەوەش ئێمەی بۆبانگ دەکەن، زۆر بەگومانین.

١٠ پێغەمبەرەکانیان وتیان: ئاخۆ ئێوە لەداهێنی عەرزو عاسمانان بەشکن؟ بانگتان دەکا تا لەگوناحانۆ خۆش بێ‌و تا ماوەیەکی دیارکراو لێۆ ڕاوەستێ. گوتیان: ئێوە هەر بنیادەمەخۆمانەن؛ گەرەکتانە لەوانەی کە باب‌و کاڵمان دەیانپەرست، وەرمانگێڕن؟ سا هەر بەڵگەیێ پتەوتان لەجانتادا، پێن بنوێنن.

١٠-جانتا: خورجین. پێن:پێمان.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَن نَّأْتِيَكُم
بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
﴿١١﴾ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا ۚ
وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ
﴿١٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ
أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۖ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْأَرْضَ مِن بَعْدِهِمْ ۚ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَاسْتَفْتَحُوا
وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ
مِن مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ
وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن
وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۖ
أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَّا يَقْدِرُونَ
مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

١١ پێغەمبەرەکانیان وتیان: ئاریٚ ئێمەش بنیادەمێکین وەک ئێوە؛ بەڵام خودا لەهەرعەبدێکی خۆی حەزکا، بەچاکە دەیخوێنێتەوە؛ بۆمە ناشیٚ هیچ بەڵگەیەکتان بۆبێنین، مەگین خۆی ئێزنی لەسەر بیٚ. با هەرچی خاوەن باوەڕن، خۆیان بدەنە دەس خودا.
١٢ جا چۆن ئێمە خۆمان بەخودا ناسپێرین، کە هەر بۆخۆی ڕێگەی ڕاستی نیشان داوین؟ هەرئازارێکیشمان بدەن، خۆڕادەگرین. با ئەوانەش خوا بەپشتیوان دەزانن، خۆیان بدەنە دەس خودا.
١٣ ئەوانەی دژی خودا بوٚن، بەپێغەمبەرەکانیان گوت: ئێمە دیارە لەم سەرزەمینەی خۆمانتان وەدەردەنێین، یان دێنەوە سەری ئایینەکەی خۆمان. پەروەرێنیان تێیگەیاندن: ئێمە ناهەقیکارەکان گەرەک قڕکەین.
١٤ لەپاش ئەوان لەم عەرزەدا ئێوەی لیٚ دادەمەزرێنین؛ ئەمەش لەمەڕ کەسانێکە کە لەپایەبەرزی منو لە هەڕەشەی من دەترسن.
١٥ داوایان کرد خودا دەروێکیان لیٚوەکا. هەرکەسێکیش کە ملهوڕو لاسارێک بوٚ، ناهومێدبوٚ؛
١٦ لەدواشیەوە جەهەندەمەو ئەشیٚ زوٚخاو بخواتەوە.
١٧ فڕی دەکا بەڵام بەقێزوبێزەوەو لە گشلاوە مەرگی بۆدیٚ کە ناشمریٚو جەزرەبەی هەرەبەژانیش بەدوایەوە.
١٨ ئەوکەسانەی لەپەروەرێنەکەی خۆیان حاشادەکەن، نەقڵیان نەقڵی ئەوبوٚڵەیە کە لەڕۆژی ڕەشەبادا بای لیٚهەڵکا. لەوەش بەدەسیان هێناوە، ناتوانن بەهرەیەک ببەن. ئەمەیە لەڕیٚ لادانیٚ کە زۆر لەڕیٚ وەلاکەوتوٚن.

١٥-دەرو: دەرفەتی ڕزگاربوٚن. لیٚوەکا: لیٚ بکاتەوە. ١٧-فڕ: قوم لەتراودان، هەڵقوڕان.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ إِن يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ
﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟
إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ ٱللَّهِ
مِن شَىْءٍ ۚ قَالُوا۟ لَوْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ لَهَدَيْنَٰكُمْ ۖ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ
أَجَزِعْنَآ أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ ٱلشَّيْطَٰنُ
لَمَّا قُضِىَ ٱلْأَمْرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ ٱلْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ ۖ وَمَا كَانَ لِىَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍ إِلَّآ أَن دَعَوْتُكُمْ
فَٱسْتَجَبْتُمْ لِى ۖ فَلَا تَلُومُونِى وَلُومُوٓا۟ أَنفُسَكُم ۖ مَّآ أَنَا۠
بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ أَنتُم بِمُصْرِخِىَّ ۖ إِنِّى كَفَرْتُ بِمَآ
أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ ۗ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
﴿٢٢﴾ وَأُدْخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ ۖ تَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَٰمٌ ﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٢٤﴾

۱۹ تۆ نابینی خودای مەزن ئاسمانەکان و زەمینی هەر بۆڕاستی چێ کردوە؟ ئەگەر خۆی مەیلی لەسەربێ، ئێوە دەباو سەرلەنوێ ئی‌تر چێ‌دەکا.

۲۰ کە ئەم کارەش لەبەر خودا گران نیە.

۲۱ گشت لەگشتیان لەلای خودا کۆدەبنەوە. کەم دەستەکان بە باغرەکانیان ئێژن: ئێمە پەیرەوی ئێوە بۆین؛ ئاخۆ ئێوە پێتان دەکرێ لەسزادانی خودامان بپارێزن؟ ئێژن: ئەگەر خودا ئێمەی شارەزای ڕێ بکردایە، دیارە ئێمەش ئێوەمان ڕەگەڵ خۆدەخست. ئێستا بۆ هەمۆلایەکمان - لەسەر خۆبین یان بیکەین بەدادو هاوار - هیچ دەرەتانێک نەماوە.

۲۲ لەپاش کارلەکارترازان، شەیتان دەڵێ: خوا بەڵێنی ڕاستی پێدان، منیش بەڵێنی خۆم پێدان؛ بەڵام درۆم دەگەڵ‌کردن. هیچ زۆرێکیشم بەسەرتانەوە نەبۆ؛ غەیرەز ئەوە گازیم کردن، ئێوە بەدەنگمەوە هاتن. ئێوە سەرکۆنەی من مەکەن، سەرزەنشتی خۆتان بکەن؛ ناشتوانم دەفریاتان بێم؛ هەر وەک ئێوە ناتوانن بەفریام بگەن. لەمەش کە لەپێشودا منتان بەشەریکی خوا زانی، حاشام هەیە. بێگومانە ئەوانەی ناهەقیکارن، ئازاری بەژانیان دەبێ.

۲۳ ئەوکەسانەش کە بڕوایان بەخوا هەیەو ئاکارچاک بۆن، بەئیزنی پەروەرندەیان دەبرێنە ناوەند باغاتێک ڕۆباریان بەبەردا دەڕواو تاهەتایە لەوێ دەبن و هەر بەسەلام، خۆشی‌وبێشی لێکتردەکەن.

۲۴ نەودی خودا چلۆن مەسەل دێنێتەوە؟ قسەیەکی بەڕێ‌وجێ، بەشەنگەدارێک دەشبهێ، ڕەگی قایم داکوتاوەو لقی لەتەشقی ئاسمانە.

۲۱-باغر: لەخۆدەرچۆ، بەفیزوهەوا.　۲۲-سەرکۆنە: لۆمە، لۆمان.　۲۴-دەشْبهێ: تەشبێ دەکرێ.

تُؤْتِيٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينِۭ بِإِذْنِ رَبِّهَاۗ وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ ٱجْتُثَّتْ مِن فَوْقِ ٱلْأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱلْقَوْلِ ٱلثَّابِتِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَۚ وَيَفْعَلُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ بَدَّلُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا۟ قَوْمَهُمْ دَارَ ٱلْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَاۖ وَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّوا۟ عَن سَبِيلِهِۦۗ قُلْ تَمَتَّعُوا۟ فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٣٠﴾ قُل لِّعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ﴿٣١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلْفُلْكَ لِتَجْرِىَ فِى ٱلْبَحْرِ بِأَمْرِهِۦۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلْأَنْهَٰرَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ دَآئِبَيْنِۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

۲۵ بەئیزنی ڕاهێنەرەکەی خۆی چوارفەسڵە میوەی دەبێ. خوا نەزیلان بۆ ئەوخەڵکە دێنێتەوە، بەشکۆ پەندی لێوەرگرن.
۲۶ نەزیلەی قسەی نابەجێش، وەکو پنجێکی ناجسنە، کە لەزەمین هەڵکەنرابێ و هەر خۆی نەگرێ.
۲۷ خودا لە دنیاو سەلادا، بەقسەی پتەو بڕواداران توندوقایم دەکاتەوە. ناهەقیکارانیش لە ڕێگەلادەدا. خودا چۆنی بوێ دەیکا.
۲۸ ئەدی نەتدی ئەوکەسانەی ناشوکریان لەبەرانبەر چاکەی خودادا کردوەو گەلی خۆیان بەرەوهەڵدێری زۆر هەتەر ڕەتاندوە،
۲۹ لە دۆزەها هەڵدەچۆقێن؛ پیسترین بنکەیان هەیە؟
۳۰ هاوتاشیان بۆ خوا بڕیاردا، تا[خەڵکی]لەڕێی کلاکەن. بێژە: جارێ خۆش ڕابوێرن! چارەنۆستان ئاگردەبێ.
۳۱ تۆ بەعەبدەباوەڕدارەکانم بێژە نوژبکەن و لەوبژیوەی بەشمان داون - پەنامەکی و بەئاشکرا- خێرێ بکەن؛ بەرلەوە ئەوڕۆژە دابێ کە نە کڕین و فرۆشتنێ لەگۆڕێیەو نە دۆستایەتی و هەواڵێ.
۳۲ ئەو خودایەی ئاسمانەکان و زەمینی داهێناوەو لەحەواوە ئاوێکی داباراندوە، بەروبوی بژیوی ئێوەی پێدەڕوێنێ؛ گەمیەشی داوەتە دەستۆ - کە هەر بەپێی فەرمانی ئەو - لەزەریادا بێت و بچێ و ئەم هەمۆ ڕۆبارانەشی بۆڕام کردۆن.
۳۳ خۆرو هەیفی بۆ ئێوە خستۆتە بەرکار؛ وەستان و وچانیان نیە. ئەم شەوگارو ڕۆژگارەشی هەر بۆ ئێوە دەستەمۆکرد.

۲۶-نەزیلە: چیرۆکی کورت، سەرگوروشتە. ۲۹-هەڵچۆقین: هەڵبرژیان.

وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ ۚ وَإِن تَعُدُّوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ
لَا تُحْصُوهَآ ۗ إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ
قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَـٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِى وَبَنِىَّ
أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ ۖ
فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّى ۖ وَمَنْ عَصَانِى فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾
رَّبَّنَآ إِنِّىٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِى بِوَادٍ غَيْرِ ذِى زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ
ٱلْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةً مِّنَ ٱلنَّاسِ
تَهْوِىٓ إِلَيْهِمْ وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِى وَمَا نُعْلِنُ ۗ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ
فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى وَهَبَ لِى
عَلَى ٱلْكِبَرِ إِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ ۚ إِنَّ رَبِّى لَسَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾
رَبِّ ٱجْعَلْنِى مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِى ۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ
دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
ٱلْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَـٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
ٱلظَّـٰلِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ ٱلْأَبْصَـٰرُ ﴿٤٢﴾

٣٤ هەرچی لێتان خواستوە، پێی ڕەوادیون. ئەگەر بێنە سەر ژماری چاکەی خودا، لەژماردن دادەمێنن. بەڕاستیکە مرۆ گەلێ ناهەقیکارو سپڵەیە.

٣٥ کاتێ کە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەم! هێمنایی بدە بەم شارەو منو زارۆڵەکانیشم لە بتپەرستی دوورخەوە.

٣٦ پەروەرندەم! ئەوبتانە خەڵکێ زۆریان لەڕێ لادا؛ سا هەرکەسێ شوێن من کەوت، ئەو لەخۆمە؛ هەرکەسێکیش لێمیاخیبوٌ، ئەوسا ئەتۆ خەتابەخشێ دلۆڤانی.

٣٧ پەروەرندەی هەمۆلامان! من لەناو شیوێکی قاقرٍ، لەپەنا ماڵی پیرۆزت، یەکێ لە زارۆڵەکانم جێکردەوە. پەروەرێنمان! بۆ ئەوە کە نوێژان بکەن. دەسا تۆش کارێ وابکە خەڵک بەدڵ خۆشیبوێنو لەبژیویش بەشیان بدە؛ شایەتا شوکری تۆ بکەن.

٣٨ پەروەرێنمان! هەرچی نهێنیو ئاشکرای ئێمە هەبێ، تۆ دەیزانیو هەرچیەک هەیە - چ لەعەرز چ لەعاسمان - هیچی لەخودا گوم نابێ.

٣٩ شوکرانە بۆ ئەو خودایە کە - بەپیری - ئیسماعیلو ئیسحاقی بەمن بەخشیوە. پەروەرندەم، نزای نزاکار دەبیسێ.

٤٠ پەروەرندەم! کارێبکە منیشو فرزەندانیشم سوٌربین لەسەر نوێژخوێندنێ. پەروەرێنمان! دوعایەکەم قبوٌڵ بکە.

٤١ پەروەرێنمان! ڕۆژی ژمار کە دامەزرا، لەمنیشو دایو بابمو هەمۆخاوەن باوەڕانی دیکەش خۆش بە.

٤٢ پێت وانەبێ خودا لەکردەی زاڵمان بێئاگایە؛ بەڵام دەیان هێڵێتەوە تا ئەوڕۆژەی کە لەویدا هەمۆچاو مۆڵەق دەوەستن.

٣٧- شیو: دۆڵی تەنگە. قاقر: زەوینێ کەگیای لێ ناڕوێ.

٤٢- مۆڵەق: دەرپەڕیوی زەقو بێ جوٌڵە(زیاتر بۆ چاو دەیڵێن)

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْـِٔدَتُهُمْ
هَوَآءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ ٱلْعَذَابُ فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوا۟ رَبَّنَآ أَخِّرْنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ
ٱلرُّسُلَ ۗ أَوَلَمْ تَكُونُوٓا۟ أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم
مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِى مَسَـٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟
أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
لَكُمُ ٱلْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا۟ مَكْرَهُمْ وَعِندَ ٱللَّهِ
مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ ٱلْجِبَالُ
﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِۦ رُسُلَهُۥٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ
ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ ٱلْأَرْضُ غَيْرَ ٱلْأَرْضِ وَٱلسَّمَـٰوَٰتُ ۖ
وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
مُّقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ
وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِىَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَـٰذَا بَلَـٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا۟
بِهِۦ وَلِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا هُوَ إِلَـٰهٌ وَٰحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿٥٢﴾

٤٣ لەترسانا بەلەز دەچن؛ سەرو گەردنیان رەق‌بوە؛ چاوەکانیان ناتروکێنن‌و دڵیان بەتاڵ‌و حەتاڵە.
٤٤ هەڕەشە لەوخەڵکە بکە، لەوڕۆژە کە جزیادەدرێن. ناهەقکاران ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ هەر کەمێک مۆڵەتن‌دە هەتا بە دەنگتەوەبین‌و وەشوێن پێغەمبەران کەوین. ئاخر هەر بۆخۆتان نەبوُن کە لەپێشوُ سوێندوُدەخوارد، کە هەرگیز لەبەین ناچن؟
٤٥ هەر چوُنە جێگەی ئەوانەش کە ناهەقیان لەخۆدەکردو تێش‌گەیشتن کە چیمان بەسەروان هێناو زۆرنەزیلەشمان بۆگوتوُن.
٤٦ مەکری خۆیان دەکارهێناو مەکرەکەشیان لە خواوەبوُ؛ هەر چەند ئەومەکرەی ئەو کردیان، چیاشیان پێ هەڵدەتەکان.
٤٧ پێت وانەبێ خوا لەوبەڵێنانەی کە بەپێغەمبەرانی خۆی داوە، هیچگا پاشگەزدەبێتەوە. خودا خاوەن دەستەڵاتی تۆڵەستێنە.
٤٨ ڕۆژێ زەمین دەگۆردرێت‌و دەبێتە زەمینێکی‌تر؛ ئاسمانەکانیش هەروەها؛ ئەوسا هەموُ دێنە بەربارەگای خودای تاک‌و تەنیاو زاڵ بەسەر هەموُ شتێکا.
٤٩ ئەوێ ڕۆژی تاوانبارەکان دەبێنی بەزنجیر جەلەکراون.
٥٠ پۆشاکیان قەترانی ڕەشەو ڕوُیان ئاگر دای‌پۆشیوە.
٥١ هەتا خودا هەرکەسێکی - بەگوێرەی ئاکارێ کردی - جزیابدا. خودا - بەلەز- بەگش حیسابان ڕادەگا.
٥٢ ئەمە جاڕێکە بۆ مەردم تا بەوبۆنەوە بترسن‌و بیشیزانن کە ئەو خوایەکی یەکتایەو تا خاوەن ئاوەزەکانیش ئامۆژگاری لێ وەرگرن.

٤٩- جەلە: ماڵاتی پێکەوە بەستراو. ٥١- بەگوێرەی: بەرانبەربە.

سورة الحجر

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ رُّبَمَا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ كَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا۟ وَيَتَمَتَّعُوا۟ وَيُلْهِهِمُ ٱلْأَمَلُ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِى نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِٱلْمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَمَا كَانُوٓا۟ إِذًا مُّنظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى شِيَعِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُۥ فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّوا۟ فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾ لَقَالُوٓا۟ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَٰرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

حیجر

وەناو خوداکەی کەهەندەو دلۆڤانە

۱ ئەلیف، لام، را. ئەمانە بەڵگەو نیشانەی ئەم کتێبەن کە قورئانەو چاک و خراپ نیشان دەدا.
۲ هیچ دوُرنیە ئەوانەی خودانەناسن، ڕۆژێ بێژن: خۆزی موسوڵمان بوُینایە.
۳ لیان‌گەڕێ بخۆن و خۆش ڕابوێرن و ئارەزوٚ سەرگەرمیان بکا؛ زۆر ناخایەنێ دەزانن.
۴ ئێمە خەڵکی هیچ شارێکمان توُنانەکرد، مەگین پێشان دیاردەیەکیان بۆنوُسرابێ.
۵ هیچ‌تیرەیەک بەرلە ڕۆژی خۆی نامرێ و هەرگیز وەپاشیش ناخرێ.
۶ وتیشیان: کاورای کە ئەوشی «ئەم قورعانە بۆمن بەخەڵات هاتوە»، بەڕاستی تۆ پیاوێ لیوەی.
۷ ئەگەر قسەکانت ڕاستن، دەی بۆ فریشتەکان ناهێنی بۆلامان؟
۸ ئێمە فریشتە نانێرین مەگین بەهەق؛ جا ئیتریش قان نادرێن.
۹ مە خۆمان ئەم قورعانەمان ناردۆتەخوار، هەر ئێمەشین دەیپارێزین.
۱۰ بەرلەتۆش پێغەمبەرانمان ناردۆتە ناو کۆمەڵەکانی پێشوُنە.
۱۱ هیچ پێغەمبەرێک نەهات بۆلایان مەگەر، دایانە بەر گاڵتەو تەشەر.
۱۲ ئەمەش ئێمەین کە دەیخەینە دڵی تاوانبارانەوە.
۱۳ بڕوایە بەمە ناهێنن و شێوەی پێشینەکانیشیان هەر وابوُگە.
۱۴ تەنانەت ئەگەر دەرکێکیان لەم ئاسمانە بۆبکەینەوەو خەریکی سەرکەوتنێ بن،
۱۵ بێ‌شک ئێژن: ئێمە چاومان بەستراوەو دیارە جادوُمان لێکراوە.

۸- قان: موڵەت، دەرفەت.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٦﴾ وَحَفِظْنَٰهَا مِن كُلِّ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنِ ٱسْتَرَقَ ٱلسَّمْعَ فَأَتْبَعَهُۥ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَٰيِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَآئِنُهُۥ وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَسْقَيْنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمْ لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا ٱلْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا ٱلْمُسْتَـْٔخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَٱلْجَآنَّ خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰٓ أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣١﴾

١٦ لەم ئاسمانە چەند برجێکمان هەڵناوەو خەملاندوّمانە بۆ ئەوانەی سەیریّ دەکەن.
١٧ ئەوانەشمان لە گش شەیتانێکی ترۆکراو پاراست؛
١٨ مەگین ئەوەی کۆڵە دەکا؛ کە گڕئاگرێکی ڕۆناک ڕاوی دەنێ.
١٩ زەویشمان کردە ڕایەخ و کێواتیشمان هاویشتەناو. هەمۆجۆرە ڕوەکێکمان بەتەکۆزی تیا رواند.
٢٠ مایەی گوزەرانی ئێوەو بۆنەوەرانی جیالەنگۆ - کە ئێوە بژیویان نادەن - لەوێدا پێکمان هێناوە.
٢١ گەنجینەی هەمۆ شتێکیش لای ئێمەیەو ئەوەشمان هەر بە ئەندازەی دیاری کراو ناردۆتەخوار.
٢٢ بامان ناردن ئاوس بکەن؛ لەو هەواشە ئاومان هەناردو ئێوەمان پێ تێراوکرد. ناشتوانن ئەوئاوە لەلای خۆ ڕاگرن.
٢٣ هەر خۆمانین گیان بەخشین و گیان ئەستێنین؛ ئێمەش میراتبەری هەموّین.
٢٤ ئاگادارین لەوانەی بەرلەئێوە بۆن. دەشزانین کێن ئەوانی لەدوای ئێوە دێن.
٢٥ پەروەرندەت هەمۆیان کۆدەکاتەوە، هەر خۆی کارزان و زانایە.
٢٦ ئێمە مرۆمان دروست کرد، لەقوڕەڕەشەی بۆگەنیوی ڕەق هەڵاتۆ.
٢٧ لەمەوبەریش جنۆکەمان ئافراندوە، لەئاگرێکی بەهالاّو.
٢٨ کاتێ پەروەرندەت بەفریشتانی گوت: وا من مرۆم لە قوڕەڕەشەی بۆگەنیوی وشکەڵاتۆ چێ‌کردوە؛
٢٩ هەرگا ڕێک وپێکم کردو لەگیانی خۆم فوٗم پێدا کرد، ئێوە بۆ سوژدەبۆبردن داوەرنەوەو دەمەوڕۆبن.
٣٠ فریشتە گش سوژدەیان برد؛
٣١ مەگین ئیبلیس، ملی نەدا دەگەڵ سوژدەبەرەکان بێ.

١٨- کۆڵە کردن: گوێ گرتن لەقسەی خەڵک لەپەناوە.	١٩- روەک: هەرشتی کەلەزەوین شین دەبێ.
تەکۆزی: ڕێک و پێکی.

قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمۡ أَكُن لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ﴿٣٣﴾ قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ مُسۡتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ ﴿٤٨﴾ ۞ نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾

٣٢ گوتی: ئەی ئیبلیس! تۆ چیتە، دەگەڵ ئەم سوژدەبەرانە سوژدەنابەی؟
٣٣ گوتی: من چۆن سوژدەدەبەم بۆ مرۆیەک، لەقوڕەڕەشەی بۆگەنیوی ڕەق هەڵاتوت چێکردوە؟
٣٤ گوتی: سا لێرە دەرکەوە، تۆ [لەلای من] دەرکراوی.
٣٥ نفرەی خودا لەسەرتۆیە، تا ڕۆژی پێ ڕاگەیشتن.
٣٦ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! مەودام بدە تا ڕۆژێ زیندۆدەبنەوە.
٣٧ گوتی: بڕۆ، تۆ لەمۆڵەت دراوانی؛
٣٨ هەتا وەختی دیاری کراو.
٣٩ گوتی: ئەی پەروەرندەی‌من! هەر چونکە تۆ گومڕات کردم، لەڕوی زەمین خراپەیان وەها لەبەردەخەملێنم، گشتیان لەڕێ هەڵدەدەکەم؛
٤٠ مەگین عەبدە دڵ‌و دەرۆن پاکەکانت.
٤١ گوتی: ئەمە ڕێگەی ڕاسی بەرەومنە.
٤٢ عەبدانی من - جیا لەوانەی شوێن تۆکەوتۆن‌و گومڕابۆن - لەوانە نین تۆ بتوانی دەرۆستیان بێی.
٤٣ جەحەندەمیش جێ ژوانێکی هەموانی‌یەو،
٤٤ حەودرگای هەس. بۆ هەردرگایەک لەمانە پاژێکی لێ بەش کراوە.
٤٥ پارێزگاران لەباغات‌و کانیاوانن.
٤٦ بچنەژۆرەو بەهێمنی‌و خاترجەمی.
٤٧ هەرکینەیەک لەسینەیان بۆ، دان‌مالّی. دەبنەبراو لەبان تەختان هەمۆیان هەمبەر بەیەکن.
٤٨ لەوێدا نە ماندۆبۆنەو نە هەرگیز لێی‌دەردەکەون.
٤٩ خەوەر بدە بەعەبدانم، کە هەر خۆمم لەگوناهان دەبۆرم‌و دلۆڤانم.
٥٠ جەزرەبەشم زۆر بەژانە.
٥١ باس و خواسی میوانانی ئیبراهیمیشیان بۆبێژە.

إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟ لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِى عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِىَ ٱلْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا۟ بَشَّرْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْقَٰنِطِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَآ ۙ إِنَّهَا لَمِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا۟ بَلْ جِئْنَٰكَ بِمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَٱتَّبِعْ أَدْبَٰرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَٱمْضُوا۟ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذَٰلِكَ ٱلْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ أَهْلُ ٱلْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِى فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾ قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٠﴾

٥٢ کاتێ لێی چوونەژوورەوەو گوتیان: سەلام. گوتی مە لێتان دەترسین.
٥٣ گوتیان: ترست ڕێنەنیشێ؛ ئێمە مزگێنیت ئەدەینێ تۆ کوڕێ زۆرزانت دەبێ.
٥٤ گوتی: منێکی هێندەپیر، بەچیم مزگێنی دەدەنێ؟
٥٥ گوتیان: ئەو مژدەی پێماندای، ڕاستەو دەبێ و لەهێڤی بڕاوان مەبە.
٥٦ گوتی: کێ لەبەزەی خودا بێهومێدە، مەگین لەڕێ لادەرەکان؟
٥٧ گوتی: ئێوە ڕاسپاردەکان! کارتان چیە؟
٥٨ گوتیان: ئێمە بۆ سەر گەلێکی تاوانبار ناردراوین.
٥٩ مەگین خاو وخێزانی لوت، کە هەموویان ڕزگاردەکەین.
٦٠ غەیرەز ژنی، کەبڕیارمان داوە دەبێ جێ بمێنێ.
٦١ کاتێ کە ڕاسپاردەکان بوونە میوانی ماڵی لوت،
٦٢ گوتی: ئێوە کەسانێکن ناتان ناسین.
٦٣ گوتیان: بەڵام ئێمە شتێکمان هێناوە، کە ئەوانە لێی دودڵ بوون.
٦٤ ڕاستیمان بۆ تۆ هێناوەو ئێمە دیارە دروناکەین.
٦٥ کە چەندبەتلێک لەشەو بوری، تۆ خاو وخێزانت بەرەو خوت لە دوایان وەڕێ کەوە. کەسیش ئاوڕنەداتەوە، بۆکوێتان ڕێ نیشان دەدرێ، بووێ بچن.
٦٦ نوک وبەدی کارەکەمان لەپێش دانا؛ کە لەدەمی بەیان بەربوون ئەمانە دوابڕاودەبن.
٦٧ خەڵکی شاریش - وە هەلهەلەکێشانەوە - پەیایان بو.
٦٨ گوتی: ئەوانە میوانمن، ڕوزەردی ئەوانەم مەکەن.
٦٩ ترستان لەخودا هەبێ و ئابڕووم مەبەن.
٧٠ گوتیان: ئەدی پێن نەوتوی نابێ کەس تخوونت کەوێ؟

٥٥- هێڤی: هومێد ٦٦- نوک: چاک.

قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُشۡرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞۖ فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلۡ إِنِّيٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

٧١ گوتی: ئەوا کیژەکانم، چیتان دەوێ وەرن دەگەڵ وانی بکەن.
٧٢ دە بەگیانی خۆت سوێندەکە، ئەوانە لەبەر سەرخۆشی، سەرگەردان بوون.
٧٣ دەگەڵ گزینگی هەتاوێ شریخەو گرمە گرتنی.
٧٤ هەمۆمان ژێرورۆکردو بارانێکمان لەکەستەکێ - کە ببوەبەرد - لەسەر ئەمانە داباراند.
٧٥ بەڕاستی لەم ڕوداوەدا زۆر بەڵگە هەن بۆ ئەوانەی کەوشیارن.
٧٦ ئێستاش شوێنەواری ئەوان لەسەر ڕێکی ئاوەدانە.
٧٧ ئا لەمەدا نیشان زۆرن بۆ ئەوانەی بەباوەڕن.
٧٨ خاوەنانی بێشەو داریش هەروا لەسەر ناهەقی بوون.
٧٩ تۆڵەن لەوانیش کردەوە؛ کە هەردوکیان وان لەسەر کاروانەڕێیە.
٨٠ خەڵکی «حیجر»یش پێغەمبەرەکانی خۆیان بەدرۆزن لەقەڵەم دا.
٨١ نیشانەی خۆشمان بۆناردن، کە هیچیان لێ نەسەلماندن.
٨٢ لەکاواندا خانوگەلێکیان دەتاشی، هەتا لێان ئارخەیان بن.
٨٣ تا لەبەرە بەیانێکدا شریخەو گرمە گرتنی.
٨٤ هەرچی پەیدایان کردبۆ هیچ بەهرەیەکی بۆنەدان.
٨٥ ئاسمانەکان و زەوین و هەرچی لەناوئەودوانەیە، بۆ ڕاستیمان وەدی هێنان. ڕۆژی قیامەتیش هەر دادێ؛ سا تۆ گەرەک چاوپۆشی بکە بەپیشەو چاوپۆشیت بێ گازندەبێ.
٨٦ بێ گومان بە، هەر پەروەرندەت وەدی هێنی زانایە.
٨٧ ئێمە حەونیشانەکانی فاتیحامان داوە بەتۆو قورئانی گەورەش هەر وەتر.
٨٨ چاوت مەدە سەر ئەوشتەی کە داومانە بە دەستەگەلێ لەوانەو خەمیان مەخۆ؛ تۆ هەر باوەردارەکان بخە ژێربالّت.
٨٩ بێژە ئەمن ترسێنەری ڕوون کەرەوەم.
٩٠ هەر وەک ئەوەی هەناردمان بۆ بەشکەرەکان؛

٧٤- کەستەک: کلۆ، سندە. **٨٢- کاوان:** ١) شاخان، چیایانی بەردین؛ ٢) کێوان، چیایان؛ ٣) بستۆ، شانەشاخ.

ٱلَّذِينَ جَعَلُواْ ٱلْقُرْءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَٱصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَٰكَ ٱلْمُسْتَهْزِءِينَ ﴿٩٥﴾ ٱلَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَٱعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ ٱلْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمْرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ أَنْ أَنذِرُوٓاْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَٱلْأَنْعَٰمَ خَلَقَهَا ۗ لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَٰفِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

٩١ ئەو کەسانەی قورئانیان دابەش دابەش کرد.
٩٢ سوێندەکە بەپەروەرندەت، لەهەموان دەپرسینەوە.
٩٣ بۆ ئەوکارانەی دەیانکرد.
٩٤ هەرفەرمانێک بەتۆدەدرێ، ئاشکرای کەو لە بتپەرستان وازبێنە.
٩٥ ئەو کەسانەی گاڵتەی خۆیان بەتۆدەکرد، ئێمە لێخەتمان کردنەوە.
٩٦ ئەوکەسانەی - وێڕای خودا - شتیتریش دەپەرستن، لەدواییدا لێی تێدەگەن.
٩٧ ئێمە ئاگامان لێ هەیە کە تۆ لەگفتی ئەمانە دڵتەنگ دەبی.
٩٨ سا هەر شوکری پەروەرندەی خۆت لەبیربێ و لەڕیزەی سوژدە بەران بە.
٩٩ پەروەرندەت بپەرستە تا ئەوکاتەی کە شتە بێگومانەکەت لێ ڕوەدا.

نەحل

بەناوی خودا کە بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەوا فەرمانی خودا هات، پەلەی مەکەن. خودا پاکەو گەلێک لەوە بەرزترە کە بێژن هاوکاری هەیە.
٢ فرشتەکان وێڕای وەڵامەکانی ئەو - بەپێی فەرمانێ کە ئەیدا - دەنێرێتە خوارێ بۆلای هەرکەسێ لەعەبدەکانی کە خۆی حەزکا؛ گەفان لەخەڵکەکە بکەن کە: هیچ شتێ شیاوی پەرستنێ نیە جگە لەخۆم؛ دەبێ هەر لەخۆم بترسن.
٣ ئەم عاسمانانەو زەوینەی هەر بۆڕاستی داهێناوە. بەرزترەو دوورە لەوەی ئەوان دەیکەن بە شەریکی.
٤ بنیادەمی لەتنۆکێک بەرهەم هێنا؛ کەچی بۆتە دوژمنێکی بەئاشکرا.
٥ وڵساتیشی هەر بۆ ئێوە بەرهەم هێنا، کە گەرمایی و بەهرەیان بۆئێوە تێداو لێشیان دەخۆن.
٦ لاتان جوان و ڕازاوەن، کاتێک دەیانبەن بۆ لەوەڕو کاتێکیش دەیانهێننەوە.

٩٥-**لێخەت کردنەوە:** لەکۆڵکردنەوە. ٩٩-مەبەست لە **شتی بێ گومان**، مەرگە؛ چون هیچ شکی تێدانیە.
٢-**گەفان:** هەڕەشە. ٤-**تنۆک:** دڵۆپ، قەترە.

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا۟ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
ٱلْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ
وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى ٱللَّهِ قَصْدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ لَّكُم مِّنْهُ
شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنۢبِتُ لَكُم
بِهِ ٱلزَّرْعَ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلْأَعْنَٰبَ وَمِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ وَٱلنُّجُومُ
مُسَخَّرَٰتٌۢ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥٓ ۗ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى
سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا۟
مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

٧ گرانبارتان ڕادەگویزێ بۆ جێگەی وا کە بۆ ئێوە زۆر دژواردەبۆ بیگەنێ. پەروەرندەت زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

٨ ئەسپ و ئێسترو کەریشی، هەم بۆ سواری هەم بۆ خۆبەجوان ڕانانی ئێوە چێکرد. شتیوەهاش دروس دەکا کە نایزانن.

٩ خودا هەر هێندەی لەسەرە ڕێگەی ڕاست دەستنیشان بکا. ڕێگەی خێچ و خواریش هەیە. ئەگەر بۆخۆی بیویستبا، هەمۆتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێیە.

١٠ هەر خۆیەسی لەم حەوایە ئاوێکی بۆداباراندن کە ئێوە لێی ڤەدەخۆن و ڕوەکیشی پێ شین دەبێ و لەو ڕوەکە، وڵساتەکانۆ دەچەزن.

١١ هەر بەوئاوە چاندەمەنی و زەیتۆن و ڕەزو دارخورماو بۆ دەڕوێنێ و گش بەروبۆتان پێدەدا. ئەمە زۆر بەڵگەی تێدایە بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

١٢ شەوو ڕۆژی بۆڕام کردن؛ هەیڤ و خۆرو گش هەسارەش مل کەچی فەرمانی ئەون. لەمەشدا زۆر نیشانە هەن بۆ کەسانێ کە تێدەگەن.

١٣ لەم زەمینەش گەلێ شتی ڕەنگاوڕەنگی بۆ ئێوە وەدی هێناوە؛ لەمەدا نیشانە هەیە بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

١٤ هەر ئەویشە زەریای خستۆتە بەردەستۆ کە گۆشتی تازەی لێ بخۆن؛ خشڵیشی لێی بێننەدەرێ و بەخۆتانیەوە هەڵواسن. ئەوا دەبینی کە گەمیەش سنگی دەریا دەقەڵێشن؛ تا چاکەی ئەوتان دەس کەوێ و بەشکۆ شوکرانە بژێربن.

٧- **ڕاگویزتن:** شتێ لە جێکەوە بۆ جێگایەکی تر بردن، گوێزانەوە.	٩- **خێچ:** چەفت، لارو گێڕ.

١٠- **ڤەدەخۆن:** دەخۆنەوە.	١١- **بەروبۆ:** بەهرەی زەوین، داهاتی زەوی.

١٤- **هەڵواسین:** دالەقاندن، هەڵاواستن.

وَأَلْقَىٰ فِي ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَٰمَٰتٍۚ وَبِٱلنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
﴿١٦﴾ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن
تَعُدُّواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَٰتٌ غَيْرُ
أَحْيَآءٍۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۚ
فَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأٓخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ
﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَۚ إِنَّهُۥ
لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْۙ
قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوٓاْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۙ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۗ أَلَا
سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
فَأَتَى ٱللَّهُ بُنْيَٰنَهُم مِّنَ ٱلْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ ٱلسَّقْفُ
مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

١٥ کێوەهەڵەمۆتەکانی لەم زەمینە کردەلەنگەر، هەتا ئێوە نەلەرزێنیّ و چۆم و ڕێبازیشی شاندان، تا ئێوە ڕێو بدۆزنەوە.
١٦ نیشانەگەل دیکەش هەن و بەئەستێرەش ڕێ دەردەکەن.
١٧ ئاخۆ کەسێ لەچێکردنێ وەستایە، چلۆن وەک ئەوکەسە وایە، لەو بارە چی لەدەس نایە؟ ئاخۆ ئێوە پەند ناگرن؟
١٨ ئەگەر هەرچی چاکەی خودایە بژمێرن، لەژماردن دواییونایە. خودا لەگونا دەبۆرێ و دلوڤانە.
١٩ هەرشتێکی وەیشێرن و هەرچی ئاشکراشی بکەن، خوا دەیزانێ.
٢٠ ئەوشتانەش کە هانایان پێدەبەن و غەیرەز خودان، لیان نایە هیچ دروس کەن؛ هەر بۆ خۆشیان دروس دەکرێن.
٢١ مردوٚێکن گیانیان بەبەردانەکراوە؛ هەستیش ناکەن کەنگێ زیندوٚ دەکرێنەوە.
٢٢ خودای ئێوە هەر یەکێکە. ئەوکەسانەی بڕوایان بەدوارۆژنیە، دڵەکانیان دژباوەڕن و خۆشیان هەر بەزل دەزانن.
٢٣ بێگومانە خوا دەزانێ چی لەخودا دەشارنەوەو چی دەردەخەن. خودا لە خۆبەزل‌زانان خۆشی‌نایە.
٢٢ هەرگایەکی لێان پرسی: پەروەرێنتان کام مەبەستی ناردۆتەخوار؟ ئێژن: چیرۆکی پێشینان.
٢٥ دەسا با ڕۆژی قیامەت باری تاوانی خۆیان و ئەو کەسانەش هەڵگرن کە بە بێ‌زانست، ئەوان لە ڕێان لادەدەن؛ ئای چەند بارێ نالەبارە!
٢٦ ڕاستت دەوێ ئەوی لەپێش ئەمانەش بۆن، دەهۆبازبوٚن. خودا دام و دەزگایانی لەهیمەوە هەڵتەکاندو میچیشیان بەسەردا ڕماو لەشوێنێکەوە ئازاریان بۆدابارێ، کە هەر هەستیشیان پێ‌نەکرد.

١٥- **هەڵەمۆت:** زۆر بەرزو هەزار بە هەزار.

٢٦- **دەهۆباز:** فێڵباز.   **هیم:** بناغە، خیم، بنچینەی خانوٚ.

ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ إِنَّ ٱلْخِزْىَ ٱلْيَوْمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا۟ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوٓءٍۭ ۚ بَلَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ ۞ وَقِيلَ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا۟ خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْزِى ٱللَّهُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

٢٧ پاشان لەڕۆژی سەڵاشدا ئابڕۆیان پێوەناهێڵێ‌و دەڵێ: لەکوێن ئەو شەریکانەم کە ئێوە کێشەتان لەسەردەکردن؟ ئەوانەی ئەهلی زانستن، ئێژن: ئەمڕۆ ئابڕۆچۆن‌و بەدبەختی خوانەناسانە.

٢٨ ئەوکەسانەی کە پێ‌مێردی خودا گیانیان لێ دەستێنێ‌و ستەمیان لەخۆ کردوە، مل ڕادەکێشن‌و ئێژن: چی خراپن نەکردوە؛ بەڵێ، خودا خۆی دەزانێ کە ئێوە ئاکارو چۆن بۆ.

٢٩ سا لەدەرگای دۆژەهەوە بچنە ئەودیو، تاهەتایە هەر لەوێ‌بن. ئای کە جێی بادی هەوایان ناهەموارە.

٣٠ لە پاریزگاران دەپرسن: پەروەرندەو چی بەخەڵات ناردەخوارێ؟ ئێژن: هەرچی هەرەباشە. بۆئەوانەی لەدنیا خاوەن چاکەبۆن، چاکە هەیەو دیارە بارەگای ئەودنیاش زۆر باشترەو ئای کە ماڵی لە خوداترسان چەندخۆشە!

٣١ دەڕۆنە ناوباغاتێکی وا کە هەرگیز لەبەین ناچێ؛ جۆباریان بەبەردا دەڕوا؛ چی ئارەزۆکەن تیایە. خودا ئاواینە پاداشی خۆپاریزان دەداتەوە.

٣٢ ئەو کەسانەی فرشتە گیانیان دەکێشێ‌و چاک وپاک لەدنیا دەڕۆن؛ ئێژن: سلامی خواو لێ‌بێ‌و لەباتی کردەوەکانتان دە بچنە ناو بەهەشتەوە.

٣٣ ئاخۆ ئەو خوانەناسانە غەیرەز ئەوە کە فریشتان بێنەلایان، یان فەرمانی پەروەرندەتیان پێ‌بگا، چاوەنۆرێکی تریان هەس؟ پێشینەکانی ئەمانەش هەر ئەم ئاکارەیان هەبۆ. خوا ناهەقی لێ‌نەکردن؛ بەڵام هەر خۆیان ناهەقیان لەخۆیان کرد.

٣۴ سزای ئاکاری خراپیان هاتە ڕێیان؛ ئەوشتەی گاڵتەجاڕیان بۆ ئابلۆقەی‌دان.

٢٨- پێ‌ مێرد: فریشتەی گیان کێشان، عیزراییل.   ٢٩- بادی هەوا: بەدەعیەو دەمار، خۆبەزل زان.

٣۴- ئابلۆقە: دەورەدان، چواردەورگرتن.

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ نَّحْنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ ۚ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِن تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَىٰهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَن يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِى يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَىْءٍ إِذَآ أَرَدْنَٰهُ أَن نَّقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا۟ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

٣٥ ئەوکەسانەی شەریکیان بۆخوا پەیداکرد، گوتیان: ئەر خوا مەیلی لێ با، نە ئێمەو نەباب و کاڵمان، غەیرەز خۆی چن نەدەپەرست؛ هیچمان بێ فەرمانی ئەومان بە ناڕەوا نەدەزانی. ڕابردوەکانی ئەوانەش هەر ولۆبوُن. پێغەمبەران جگە لەڕاگەیاندنی بەئاشکرا، چی دیکەیان لەسەر هەیە؟

٣۶ بۆ ناو هەموٚ کۆمەڵەیەک پێغەمبەرێکمان بەڕێ کرد، کە خودا بپەرستن و لەشەیتان دوُرەپەرێزبن. بازێ لەوان خودا خۆی شارەزای کردن؛ هێندێکیشیان گومڕایی بە بەژنیان بڕا. دە لەسەر ئەرز بگەڕێن و تواشاکەن چارەنوُسی پێغەمبەر بەدرۆزن زانان بەکوێ گەیشت.

٣٧ هەرچەندە هەوڵ بۆ شارەزابوُنیان بدەی، گومڕایەکان، خوا ڕێگەیان نیشان ناداو کەسیش دەهانایان نایە.

٣٨ بەسوێندەوە ڕەش بوُنەوە، کە: وەخودا، خودا کەسێکی کە دەمرێ، تازە زیندوی ناکاتەوە. هەربەڵێنێ خودا بیدا، هەر دێتەجێ؛ بەڵام زوربەی ئەومەردمە دەوەناگەن.

٣٩ تاکوٚ خودا ئەوشتەی وا ئەوان کێشەیان لەسەرکرد، ئاشکراکاو با خوا نەناسان تێ بگەن کە ئەوان درۆیان دەکرد.

۴٠ مە هەرچی‌یەک بمانەوێ پەیداببێ، هەر هێندەیە کە پێی بێژین: ببە؛ دەبێ.

۴١ ئەوکەسانەی لەبەر زوڵمێ تەرەبوُن و ئاوارەی ڕاهی خودا بوُن، لەم دنیایە جێگەیێ باشیان ئەدەینێ و ئەگەر بۆخۆیان بیزانن، پاداشی ئەولاش باشترە.

۴٢ ئەو کەسانەی خۆڕاگربوُن و خۆیان هەر بەخودا ئەسپارد.

٣٥-ولۆ: بەم جۆرە. ٣۶-بازێ: برێ، تاقمێ.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۚ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ
ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٤٤﴾ أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ
أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ
فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ
رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ
يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ
﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ
وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ۩ ﴿٥٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ
ٱثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُم مِّن
نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ
إِذَا كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ﴿٥٤﴾

۴۳ لەپێش تۆشدا هەرکەسێکمان بەپێغەمبەری ناردوە - ئیللان و بیللان - پیاوبوەو بەفرشتەدا فەرمانی خۆمان بۆناردوێن. ئەگەر ئێوە نەوزانیوە، سالەوکەسانە بپرسن، کە کتێبیان خوێندۆتەوە.
۴۴ بەبەڵگەو نیشانانەوەو بەپەڕەنوسراوانەوە[ئەوانمان نارد]. وا بۆتۆش ئەمکتێبەن نارد، تا خەڵکی لێ تێ بگەیێنی و شایەتا بیربکەنەوە.
۴۵ ئاخۆ ئەوانەی بەفێڵبازی خەریکی بەدفەڕی بوێن، ئارخەیانن کە خوا نوقمی عەرزیان ناکا، یان لەشوێنێکەوە - کەهەر بیریشی لێ ناکەنەوە - ئازارێکیان بۆنابارێ؟
۴۶ یان لەڕێی هاتوچۆیاندا دەگیریان خاو نەتوانن خۆیان دەربازکەن؟
۴۷ یان کاتێ کە تۆشی ترسن، بیانگرێ؟ سا هەر پەروەرندەی تۆیە وا دڵسۆزو دلۆڤانە.
۴۸ داخوم بەچاو نەیاندیگە، کە هەرچێ خوا دایهاوردگە، سێوەریان بەڕاس و چەپا - بەمل کەچی - سوژدە بەرەوخوا ئەوەن؟
۴۹ هەرچی لەناو ئاسمانان و هەرچی لەناوزەویندا بزاوی هەیەو فریشتانیش، سوژدە بۆخودا دەبەن و باغریش نین.
۵۰ ترسیان هەیە لەپەروەرندەی بان سەریان؛ هەر فەرمانێکی بۆیان بێ، بەجێی دێنن.
۵۱ خوا وتۆیە: با دۆپەرستۆتان نەبێ، پەرستۆ تەنیا یەکێکەو ئەشێ هەر لەمن بترسن.
۵۲ هەرچیش لە ئاسمانەکان و زەویندا هەن، هەر هی ئەون و دینی هەمیشەییش هەر تایبەتی ئەوە. ئاخۆ دەبێ لەغەیرەز خودا بترسن؟
۵۳ هەر بەهرەیەک رۆۆتێدەکا لەخواوەیە؛ پاشان ئەگەر چورتمێکیشتان بەسەردێ، بەرەوئەو دەلالێنەوە.
۵۴ لەدوای ئەوە بەلاشی لەسەرلابردن، هێشتا کۆمەڵێک لەئێوە شەریک بۆپەروەرندەی خۆ پەیدادەکەن.

۴۶- دەرباز: رزگار. ۴۹- بزاو: جۆڵە. باغر: لەخۆدەرچوگ، بادی هەوا.
۵۱- پەرستۆ: مەعبود، پەرستراو.

لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَٰهُمْ ۗ تَٱللَّهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ
﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ
أَمْ يَدُسُّهُۥ فِى ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِٱلْءَاخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَلِلَّهِ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿٦٠﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَـْٔخِرُونَ
سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ
وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ
لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَٱللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن
قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
ٱلَّذِى ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

٥٥ هەر تا هەرچی پێمان داون حاشای لێ بکەن. سا ڕای بوێرن، زۆر ناخایەنێ تێدەگەن.
٥٦ لەوبژیوەش کە پێمان دان، بەشێکی دەدەن بەوانەی کە هیچ قازانج و زیانیان لێ نابینن. سوێند بەخودا، لەسەر درۆهەڵبەستنۆ لێ پرسینەوەتان دەبێ.
٥٧ کیژان بۆ خودا دادەنێن - کە ئەو لەوشتانە پاکە - بۆخۆشیان چی ئارەزۆکەن.
٥٨ هەرکاتێکیش مژدەی کچێ بۆ یەکێک لەمانە بچێ، ڕوخساری ڕەش هەڵدەگەڕێ و لەبەر خۆی پیش دەخواتەوە.
٥٩ لەمەینەتی ئەو هەواڵەی پێیدراوە، لە هۆزی خۆی تەرەدەبێ؛ ئاخۆ بەسۆکایەتی بەخێوی بکا، یان دەناخی ئاخی ڕاکا؟ ئای چەند خراپ پێ ڕادەگەن!
٦٠ ئەم کردەوە خراپانە هیوانەیە، کە باوەڕیان بەڕۆژی سەلایە نیە. نمۆنەی باشترین ئاکار، لای خودایەو هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٦١ ئەگەر مەردم لەسەر ناهەقی کردنیان خوداگیربان، لەم سەرهەردە جۆقەواریان لێ بڕابۆ؛ بەڵام دەیانهێڵێتەوە هەتا ڕۆژی دیاری کراو؛ ئەگەر ئەودەمەش وەختیهات، نە تاوێک وەپێشیان دەخا، نە دەشکرێ بمێننەوە.
٦٢ هەرشتێ پەسندی ناکەن، لایان وایە هی خودایە؛ زمانی فێرەدرۆشیان چاکەی دەداتە پاڵ خۆیان. بێ گومانە بەشی ئەمانە ئاگرەو بۆلای ئەوەش دەدرێنەبەر.
٦٣ سوێند بەخودا، بەرلەتۆش پێغەمبەرانمان بۆسەر گەلان بەڕێ کردن. شەیتان کردەوەکانیانی بۆخەملاندن؛ کەوا ئەمڕۆش دۆستی نزیکی ئەمانە، هەر شەیتانەو بەشیان ئازاری بەژانە.
٦٤ هەر بۆیە ئەم کتێبەمان ئەڕای تۆ هەناردەبەرۆ، کە بەکێشەی نێوان ئەمانە ڕابگەی و ڕێ شاندەرو بەزەیی بێ بۆ کەسانی خاوەن باوەڕ.

٦١- جۆقەوار: زینەوەر.

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةً لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٦٥ وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا
فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ ٦٦
وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرٗا وَرِزۡقًا
حَسَنًاۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٦٧ وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ
أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ٦٨ ثُمَّ كُلِي
مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا
شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ ٦٩ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ
ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ٧٠ وَٱللَّهُ
فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي
رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ
ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ٧١ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا
وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ٧٢

۶۵ خودا ئاوی لەوحەوایەوە داباراند؛ زەوی مردوی پیٚ ژیاندەوە. کە لەمەدا بۆ ئەوانەی گوێ بیس دەبن، نیشانەیە.

۶۶ لەوڵساتیشا بۆ ئێوە پەندێک هەیە: لەناوسکیان، لەنێوانی ڕیخ و خوێن ڕا، شیرێکی پاک و ڕەوانۆ دەرخوارد ئەدەین، بۆ ئەوانەی وەخۆرەوەن گۆارایە.

۶۷ لەبەرهەمی دارەخورماو رەزەکانیش، سەرخۆش کەرەو بژیوی باش رەنێودێنن. لەمەشدا نیشانە هەیە بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن.

۶۸ خوا مێشەنگوینی ڕائەسپارد، کە: لەکاوان و داران و ئەوشوێنی هەڵیدەبەستن، شوێنی ژینی خۆت هەڵبەستە.

۶۹ پاشان لەگش بەروبۆ بژیوت بمژە؛ ئیتر - بە ملکەچی - ڕێگەی ڕاهێنەری خۆت بگرەبەر. لەدەروٗنی تراوێکی هەمەڕەنگە دێتەدەرێ؛ مفای بۆ مەردم تێدایە؛ کە لەمەشدا بۆ کەسانێ ڕادەمێنن، نیشانەیە.

۷۰ خودا ئێوەی هەر لەنەبۆ دروس کردو پاشان گیانۆ لیٚ دەستێنیٚ. تێتاندایە دەبێتە پیری زمینگیر، تا لەپاش زانینی زۆر شت هیچ شتی لەبیر نەمێنیٚ. خودا زانایەو توانایە.

۷۱ خودا ڕۆزی هێندێکتانی لەهێندێکان پتر داوە. ئەوی پتریان پێدراوە، بەشی ژێردەستانی خۆیان نادەنەوە؛ کە لەوەشدا وەکۆ یەکن. ئاخۆ ئێوە لەبەهرەی خوا حاشادەکەن؟

۷۲ خودا هەر لەجسنی خۆتان جۆتەی دانیٚ؛ لەهاوجۆتان کوڕو نەوەی پیٚ بەخشیون و ڕۆزی پەسندی پێداون. چۆن بڕوایان بەو هیچ و پۆچانە هەیەو لە بەهرەی خوا حاشادەکەن؟

۶۶- ڕیخ: ڕەم، شیاکە، سەنێر. ۶۷- رەنێوهێنان: پێگەیاندن، پەروەردەکردن. ۶۸- کاوان: چیایان، کێوان. ۶۹- مفا: شفا، چابۆنەوە لە نەخۆشی.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضْرِبُوا۟ لِلَّهِ ٱلْأَمْثَالَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ۞ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَّمْلُوكًا لَّا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَمَن رَّزَقْنَٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا
فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُۥنَ ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ
أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ
مَوْلَىٰهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن
يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَآ أَمْرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ ٱلْبَصَرِ
أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَٱللَّهُ
أَخْرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَجَعَلَ
لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ مُسَخَّرَٰتٍ فِى جَوِّ ٱلسَّمَآءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

۷۳ غەیرەز خودا، شتی وەها دەپەرستن کە لەناو عەرزو عاسماندا هیچ بژیوێ شک نابەن کە بیاندەنێو هەر ناشتوانن.

۷۴ ئێوە نەزیلان بۆ خودا مەهێننەوە؛ خودا هەمۆشت دەزانێو ئێوەن کە هیچێک نەزانن.

۷۵ خوا نەزیلێک دێنێتەوە: بەنیەک هەیە هیچکارێکی لەدەس نایە؛ کەسێکیش هەس بژیوی باشمان داوەتێ، بەنهێنیو بەئاشکرا بەختیدەکا؛ ئاخۆ وەکویەک دێنەوە؟ سوپاس هەر شایانی خوایە؛ بەلاّم زوربەیان نەزانن.

۷۶ ئەمەش بەنەزیلە دێنێ: دۆمرۆ هەن؛ یەکیان لالّەو هیچکارێکی لەدەس‌نایەو سەرباری ئاغای خۆیەتیو بۆ هەرکویەکی بنێرێ، هیچ بەهرە ناهێنێتەوە؛ لەل ئەوکەسەی فەرمان بۆیەکسانی دەداو خۆیشی لەسەر ڕاستەڕێیە، چۆن چون‌یەکن؟

۷۷ هەرپیوارێ لە ئەرزو ئاسماناندایە، بۆ خودایە. هاتنی ڕۆژی سەلایەش وەک چاوترۆکانێ وایە؛ یا نزیکتر. خودا هێزی بەسەر هەموشتدا دەشکێ.

۷۸ خودا ئێوەی لەپزدانی دایکتانەوە وەدەرخست؛ کەچی هیچۆ نەدەزانی. چاو و گوێچکەو دڵی دانێ، بەشکۆ شوکرانەبژێربن.

۷۹ ئاخۆ پەلەوەر نابینن، کە لە تەشقی عاسمانێ ڕام کراون؟ غەیرەز خوا کێ ڕایاندەگرێ؟ کە لەمەدا نیشانەن بۆ باوەڕداران.

۷۴-نەزیل: مەسەل. ۷۵-بەنی: عەبد. ۷۶-لەل: لەگەلّ، لەتەک.

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمۡ سَكَنٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ
ٱلۡأَنۡعَٰمِ بُيُوتٗا تَسۡتَخِفُّونَهَا يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ إِقَامَتِكُمۡ
وَمِنۡ أَصۡوَافِهَا وَأَوۡبَارِهَا وَأَشۡعَارِهَآ أَثَٰثٗا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ
٨٠ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلٗا وَجَعَلَ لَكُم
مِّنَ ٱلۡجِبَالِ أَكۡنَٰنٗا وَجَعَلَ لَكُمۡ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ
ٱلۡحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأۡسَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ
عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُونَ ٨١ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٨٢ يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا
وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٣ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ
شَهِيدٗا ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ
٨٤ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ ٨٥ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ
قَالُواْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ
فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ لَكَٰذِبُونَ ٨٦ وَأَلۡقَوۡاْ
إِلَى ٱللَّهِ يَوۡمَئِذٍ ٱلسَّلَمَۖ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٨٧

٨٠ خودا خانوی بۆچێ‌کردوُن کە تیاندا بسێنەوە. ئەنواشی لە پێستی وڵسات بۆسازداون کە لە ڕوژی کۆچ کردناو لەکاتی مانەوەشتانا، سۆک بێ بۆتان. لەهریش‌و لواو مۆیان، کەل‌پەلی پێویستی ماڵ‌و کاڵا هەیە لەماوەی گوزەرانۆدا.

٨١ خوا لەوەی خولقاندویەتی، نسێ زۆری بۆ ئێوە وەدی هێناوەو لەکێوانیش پەسیوی بۆچێ کردوُن‌و جل‌و بەرگێکیشی بۆتان سازداوە کە لەکاتی شەڕو گەرمادا دەوپارێزێ. ئاوا خودا بەهرەگەلی خۆی بۆ ئێوە تەواودەکا؛ بەڵکۆ گوێ بەفەرمانی‌بن.

٨٢ ئەگەر هەر ڕۆیان وەرچەرخاند، ڕاگەیاندنی ئاشکرا، لەسەر تۆیەو هیچی‌تر نا.

٨٣ بە بەهرەی خودا دەزانن؛ کەچی حاشای لێدەکەن‌و زوربەیان ئەمەگ نەناسن.

٨٤ ڕۆژێ کە لەهەر کۆمەڵێک یەکێ بۆشایەتی دێنین، ئەوسا ئیزنی [ئاخافتن] بە خودا نەناسان نادرێ‌و عوزریشیان لێ ناپەزێرن.

٨٥ هەرگا ئەوانەی ناهەق بوُن، ئازارو جەزرەوەیان دی؛ نە لێیان سڤکتر ئەکرێ‌و نە هیچ وچانیان پێ‌دەدرێ.

٨٦ ئەو کەسانەی دەیانوت: خوا شەریکی‌هەن، هەرکە چاویان بەهاوبەشەکانیان کەوت، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەمانەن هاوبەشەکانمان کە جیا لەتۆ هانامان ئەبردەبەریان. ئەمان لە جواویانا ئێژن: ئێوە دەرەوان دەبێژن.

٨٧ ئیتر هەر لەوێ‌ڕۆژێدا ناچاردەبن ملکەچی فەرمانی خوابن. ئەوەش کەوا هەڵیان دەبەست، هەمۆ بە فیڕۆ دەردەچێ.

٨٠- ئەنوا: پەناو پەسیو. هری: خوری. لوا: بەرگن. ٨١- نسێ: سێبەر.
٨٣- ئەمەگ: وەفا، بەینەت. ٨٥- سڤک: سوک، هاسان. ٨٦- دەرەو: درۆ

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدْنَٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
ٱلْعَذَابِ بِمَا كَانُوا۟ يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِى كُلِّ
أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ
هَٰٓؤُلَآءِ ۚ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ
وَٱلْإِحْسَٰنِ وَإِيتَآئِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ
وَٱلْمُنكَرِ وَٱلْبَغْىِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمْ وَلَا تَنقُضُوا۟ ٱلْأَيْمَٰنَ
بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ ٱللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ
ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّتِى نَقَضَتْ
غَزْلَهَا مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَٰنَكُمْ دَخَلًۢا
بَيْنَكُمْ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِىَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۚ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ
ٱللَّهُ بِهِۦ ۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَلَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

٨٨ ئەوانەی خوایان نەناسی‌و ڕێگەی خوایان بەربەست ئەکرد، لەجەزای ئەوبەدفەڕیەدا کە دەیانکرد - قات لەبان قات - هەر ئازاریان پتر دەکەین.

٨٩ ڕۆژێ کە لەناو هەرگەلێ یەک لەخۆیان بەشایەت ڕاست دەکەینەوە، تۆ شایەتی ئێمەی بەسەر ئەمانەوە. ئەم کتێبەشمان بۆ ناردۆی، هەمۆشت ڕۆن دەکاتەوەو ڕێ نوێنی‌و دلۆڤانی‌و مژدەیە بۆ موسوڵمانان.

٩٠ خوا بەعەداڵەت‌و چاکەو بەخشین بە خزم‌و کەس‌و کار، فەرمان دەداو ڕێ‌نادا بە ئاکاری پیس‌و خراپەو دەسدرێژی. ئامۆژگاریتان لێدەکا بەشکۆ پەندی لێ‌وەرگرن.

٩١ ئەو پەیمانەش کە دەگەڵ خودای دەبەستن، بەجێ‌بێنن. سۆندەکانیشۆ مەشکێنن؛ پاش ئەوەی کە لێ‌بڕاون پێکیان بێنن‌و خوداتان بە چاودێری خۆتان داناوە. دیارە خودا های لەکردەوەتان هەیە.

٩٢ نەچن وەک ژنەکە بکەن، کە ریسەکەی - لەپاش کرژی - خاوکردەوەو پس‌پسی‌کرد، سوێندەکەتان بکەنە هۆی فریودانێ؛ بەو بەهانەی فلانەگەل لەگەلێ‌تر باوخۆشترن. دیارە خودا بەمە تاقیودەکاتەوە؛ تا لەڕۆژی قیامەتیشدا بۆتانی ڕۆشن بکاتەو، لەسەرچی پێک نەدەهاتن.

٩٣ ئەگەر خودا کەیفی‌لێ‌با، گش دەیکردن بەهاوئایین ؛ بەڵام کەسێ خۆی حەزبکا، گومڕای دەکاو لەکێش حەزکا، دەیخاتە سەر ڕاستەڕێیە. دیاریشە لێتان دەپرسن کە ئێوە چیتان کردوە.

٨٨- قات: ئەوەندە، لەئەندازە، بەرانبەر. **بەربەست:** لەمپەری سەرڕێگە، ڕێبەندان.

٩١- ها: ئاگا، خەبەر. **٩٢- پس پس:** زۆرپچڕاو، کوت‌کوت. **٩٣- تاقی کردنەوە:** تەجرەبەکردن، ئەزمۆن، جەڕباندن.

وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلَكُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفۡتَرِۢۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

٩٤ بەسوێندانۆ یەکتری لەخشتەمەبەن؛ نەکا پاتان پاش پتەوبۆنێ بخلیسکێ و لەبەر ڕێگەی بەرەو خودا بەستنپشتان، تامی بەڵا بچێژن و جەزرەبەی زۆرۆ لەسەربێ.

٩٥ پەیمانی خوا بەنرخی هندک مەفرۆشن؛ گەر تێبگەن، ئەوی کە لەجەم خوا هەیە زۆر باشترە.

٩٦ ئەوەی ئێوە لە لاتانە لەبەین دەچێ؛ ئەوی لەلای خودا هەیە، هەر دەمێنێ و ئەوکەسانەی خۆڕاگربۆن، لەبەرانبەر کردەوەیان - بەزیادەوە - بۆیان تێ هەڵدێنینەوە.

٩٧ هەر کەسێ کرداری باشەو بەباوەڕە - چ نێر، چ مێ - هەتا دەژی وادەکەین بەخۆشی بژی؛ دیاریشە باشتر لەوەی واکردۆیانە، ئێمە پاداشیان دەدەینێ.

٩٨ کاتێ قورئانێ دەخوێنی، هەر پەنابەخودابەرە لەشەیتانی تڕۆکراو.

٩٩ ئەو هیچ زۆرێکی نیە بەسەروانەوە کە بۆنە خاوەن باوەڕو خۆیان بەپەروەرندەیان ئەسپاردوە.

١٠٠ ئەو هەر بەسەر ئەوانەدا دەستی دەڕوا، کە خۆیان کردۆتە دۆستی و شەریک بۆخوا پەیدادەکەن.

١٠١ هەرگا ئێمە بەڵگەیەکمان بەبەڵگەیێ‌تر وەگۆڕی - خوداش خۆی چاکتر دەزانێ چی دەنێرێ - ئێژن: خۆت هەڵت‌بەستوە. نا وانیە! ئەوان زۆربەیان نازانن.

١٠٢ بێژە: گیانە پیرۆزەکە، بەڕاستی لەپەروەرندەتڕا هێناویە؛ هەتا خاوەن باوەڕەکان دڵنیاکاو ڕێ‌شاندەرو مژدەبێ بۆ ئەوکەسانەی موسوڵمانن.

٩٤-لەخشتەبردن: فریودان. **خلیسکان:** خزیان، ڕەت‌بردن لەسەر سەهۆڵ، شەمتین.

٩٦-تێ هەڵێنانەوە: قەرەبۆکردنەوە، جزیادانەوە.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٌ ۗ لِّسَانُ ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ ٱللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوا۟ ثُمَّ جَٰهَدُوا۟ وَصَبَرُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾

١٠٣ ئێمە ئەوەباش دەزانین ئەوان ئێژن: بنیادەمێ فێری دەکا. ئەوکەسەی ئەو نیازیانە لەعارەبی‌دا کۆڵیەو ئاشکراشە کە زمانی ئەم قورئانە بەعارەبی‌یەکی ڕەوانە.

١٠۴ ئەو کەسانەی بەبەڵگەکانی خودایی باوەڕناکەن، خودا شارەزایان ناکاو جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.

١٠۵ هەر ئەوانە درۆ بەدەم خواوە دەکەن، کە بە بەڵگەکانی خودا باوەڕناکەن. هەر بۆخۆشیان درۆزنن.

١٠۶ هەرکەس بڕوای بەخوا بۆبێ‌و لەپاشان حاشای لێ‌بکا، [سزادەدرێ] مەگین کەسێ ناچارکرێ‌و لەباوەڕی دڵنیابێ. بەڵام کەسێ بەحاشاکەی دڵی خۆش‌بێ، بەرتۆڕەیی خوا کەوتۆن‌و ئازاری زۆر دژوار دەدرێن.

١٠٧ چون ئەمانە گوزەرانی سەردنیایان لەدواڕۆژ پتر خۆش دەوێ؛ دیارە خوداش گرۆی خودانەناسان شارەزاناکا.

١٠٨ ئەمانە هەر ئەوکەسانەن خودا مۆری بەسەردڵیانەوەناوەو چاوی بێ‌سۆو گوێی کپ کردون؛ ئەمانەن بێ‌ئاگایەکان.

١٠٩ دیاریشە لەقیامەتێدا هەر ئەوانن زیانبارن.

١١٠ جا ئەوسا کە پەروەرندەت، لەوانە وا پاش ئەو ئەزمونە سەختانە، زێدی خۆیان بەجی هێشت‌و چۆنە خەزاو خۆڕاگر بۆن، پەروەرندەت - پاش ئەمانە - دیارە لەوانە دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

١٠٣- **کۆڵی:** ناشی، لەکارنەزان.

١١٠- **زێد:** ١) نیشتمان، مەڵوەن، شوێنێ کەمرۆی تێدا بحەسێتەوە؛ ٢) زاگە، جێگەی لەدایک‌بۆن.

۞ يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١١١ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا قَرۡيَةٗ كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا مِّن كُلِّ مَكَانٖ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ١١٢ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ ١١٣ فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَٱشۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ١١٤ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١١٥ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ١١٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١١٧ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُۖ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١١٨

١١١ لەو ڕۆژەدا کە هەر کەسێک هەر تەنیا کێشەی خۆیەتی و هەرکەس بەپێی کردەوەی خۆی، پاداشی تەواو وەردەگرێ و هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.

١١٢ خوا شارێکی نەزیلە هێناوەتەوە، کە زۆر هێمن و بێ وەی بۆن؛ لەهەمۆئاقارێکەوە فرە بژیویان بۆدەهات؛ کەچی لەم هەمۆ چاکەیەی کە خودا دەربارەی کردن، حاشایان کرد. لەبارتەقای ئەو کردارەی کە دەیانکرد، خودا دەبەرگی برسێتی و ترسی پێچان.

١١٣ پێغەمبەرێک هەر لەخۆیان هاتەلایان، هەمۆ بەدرۆزنیان زانی. جا چونکە هێندە ناهەق بۆن، هەمۆ تۆشی تۆشی هاتن.

١١۴ لەو بژیوەی خوا پێیداون، بخۆن، حەلاڵ و زەلاڵەو هەر شوکرانە بژێری بەهرەکانی بن؛ ئەگەر هەر ئەو دەپەرستن.

١١۵ خودا تەنیا هەر پارێزی بۆداناون لەمردارو گۆشت بەرازو خوێن و هەرچی ناوی غەیرەز خوای لێ دێنن. کێش ناچاربۆ، هەر ئەوەندە تێری بکاو ئیتر دەست درێژی نەکا؛ ئەوسا خودا گونابەخش و دلۆڤانە.

١١۶ بەدرۆ زمانۆ نەگەڕێ؛ کە ئەم ڕەواو ئەو ناڕەواس؛ هەر بۆ ئەوە بەدەم خواوە ڤڕ هەڵبەستن. ئەو کەسانەی درۆ بۆخوا هەڵدەبەستن ڕزگارنابن؛

١١٧ گوزەرانێکی هندک و ئازاری بەژانیان هەیە.

١١٨ بۆ ئەوانەی جۆلەکەشن، ئەو پارێزەمان داناوە کە دەپێشدا بەتۆمان گوت. ئێمە هیچگا ناهەقیمان لەوان نەکرد؛ ئەوان خۆیان ناهەقی لەخۆیان دەکەن.

١١٢-ئاقار: ١) شوێن و جێگە؛ ٢) دەوروبەر؛ ٣) مەڵبەندو ناوچە. بارتەقا: هەمبەر، بەرانبەر، باتەقا.

١١٣-تۆشی: سەختی، سەخڵەتی. ١١۶-ڤڕ: درۆ.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ ۚ ٱجْتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾ وَءَاتَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبْتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ ٱدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلْحِكْمَةِ وَٱلْمَوْعِظَةِ ٱلْحَسَنَةِ ۖ وَجَٰدِلْهُم بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا۟ بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُم بِهِۦ ۖ وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَٱصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

١١٩ بۆ ئەوانەی لەنەزانی خراپەیان لیٚ ڕۆدەداو لەپاشان دەپرینگێنەوەو دەبنە پیاوچاک، پەروەرندەت - پاش ئەمانە - گونابەخش و دلۆڤانە.

١٢٠ ئیبراهیم پێشەوایێکی بەرەو هەق چوگ و بەرفەرمانی خودابۆ؛ نە لەڕێزەی ئەوانەبۆ شەریک بۆخودا دەناسن.

١٢١ چاکەی خودای لەچاودابۆ؛ خواش بۆخۆی هەڵیبژاردو شارەزای ڕیگەی ڕاستیکرد.

١٢٢ لە دنیا بەهەرەمان دایەو لەو دنیاش لەبەرکەتیانە.

١٢٣ پاشان بەتۆمان ڕاگەیاند، کە: پەیرەوی ئایینی ئیبراهیمی بەرەوهەق چۆگ بە؛ ئەو وێڕای ئەوانە نەبۆ کە شەریک بۆخوا دادەنێن.

١٢۴ ڕێزگرتنی ڕۆژی شەممە بۆ ئەوانە بڕیاردرا کە کێشەیان لەسەردەکرد. پەروەرندەت ڕۆژی سەڵا دیارە بەو کێشە ڕادەگا کە لەناو ئەواندا ڕویدا.

١٢٥ بەکارزانی و ئامۆژگاری پەسند، مەردم بەرەوڕێگەی پەروەرندەت گازی بکەو بەچاکترین شێوە لەگەڵیانا بدوێ. پەروەرندەت لەو کەسانەی لەڕێگەی ئەو لایانداوە - لەگش کەس - ئاگادارترەو هەر خۆیشی باشتر دەزانێ کێ یە لەسەر ڕاستەڕێ یە.

١٢۶ ئەگەر تۆڵە دەستێننەوە، داربەداربێ و پترنەبێ؛ خۆ ئەگەر خۆڕاگریش بن، دیارە بۆ خۆڕاگرەکان زۆر باشترە.

١٢٧ خۆڕاگربە! دیارە خۆڕاگرتنیشت هەر بەخوایەو خەمیان مەخۆو لەوگزی و فێلانەش دەیکەن، دلتەنگ مەبە.

١٢٨ بێ سۆ خودا وێڕای خۆپارێزان و چاکەکارانە.

١١٩- پرینگانەوە: کشانەوە بەترسەوە، گەڕانەوە دواوە، سڵەمینەوە.(بۆ مرۆڤی دەڵێن)

١٢٢- بەرکەتی: هەڵکەوتە، شیاوی ڕیزلێگرتن.		١٢۶- داربەدار: نەزیاد نەکەم، بەرامبەر.

١٢٨- وێڕا: لەگەڵ، دەگەڵ، پێڕا، وەل.

سُورَةُ الإِسرَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ
إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا۟ مِن دُونِى وَكِيلًا ﴿٢﴾
ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾
وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ ۚ
وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾
إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَآءَ
وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا۟ مَا عَلَوْا۟ تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

ئیسراء

وەناوی خوداکەی کەهێندە بە دڵ لوتفانە

۱ پاکی و بێ عه‌یبی بۆکه‌سێ له‌شه‌وێکدا شه‌وڕۆیی به‌عه‌بدی خوی کرد؛ له‌«مَسْجِدالحَرام»ه‌وه تا «مَسْجِدالاقصی» (مزگه‌وته‌که‌ی ئه‌ولاتر)؛ ئه‌ومزمگه‌وته‌ی ئێمه پیت‌و پیرۆزیمان داوه به‌ده‌وروبه‌ره‌که‌ی؛ به‌ونیازه‌ی که هێندێک به‌ڵگه‌ی خۆمانی پیشان بده‌ین. هه‌ر خۆی بیسه‌رو بینایه.

۲ کتێبیشمان دا وه‌مۆساو کردمانه ڕێنوێنییێک بۆ به‌ره‌و هۆزی ئیسرائیل، که: غه‌یره‌ز من با بریکارێکتان نه‌بێ.

۳ ئه‌ی تۆره‌مه‌ی ئه‌وانه‌ی که ده‌گه‌ڵ نوحا هه‌ڵمانگرتن! به‌ڕاستی ئه‌و عه‌بدێ شوکرانه‌بژێربۆ.

۴ هه‌ر له‌ناو کتێبه‌که‌دا ئاگاییمان به تۆره‌مه‌ی ئیسرائیل‌دا، که: ئێوه له‌م سه‌رزه‌مینه - له‌دۆهه‌لدا- مل له‌به‌دفه‌ڕی ده‌نێن‌و زۆر به‌توندی بادی هه‌وایی ده‌نوێنن.

۵ هه‌رگا ئێکه‌م له‌م دوهه‌لانه هاته‌به‌ر، چه‌ندعه‌بدێکی هه‌ره‌ئازای خۆن ناردنه‌سه‌ر، گش ولاتیان لێ ئاژنین. ئه‌م بڕیاره‌ش جێ‌به‌جێ‌بۆ.

۶ له‌پاشان‌کارێ وامان‌کرد، ئێوه له‌وان به‌هێزتربن؛ هه‌ژماریشتان فره‌تربێ‌و به‌دارایی‌و زاروزیچیش یارمه‌تیمان پێ‌گه‌یاندن.

۷ ئه‌گه‌ر ئێوه چاکه‌بکه‌ن، چاکه‌ی ده‌گه‌ڵ خۆتان ده‌که‌ن؛ ئه‌گه‌ریش خراپه‌تان‌کرد، له‌خۆتانه. هه‌رکاتێکی به‌ڵێنی پاشین هاته‌جێ، دیسان ده‌نێرینه‌سه‌رتان، واتان لێکه‌ن په‌ژاره‌و خه‌م له‌ڕوخسارتانا دیاربێ‌و تا بشچنه مزگه‌وته‌وه - وه‌ک جاری پێشوشی چۆنێ - و هه‌رچێکیشیان ده‌سکه‌وێ ته‌فروتۆنای که‌ن.

۵-ئێکه‌م: یه‌که‌م. خۆن: خۆمان، خوه‌مان.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْإِنسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَكَانَ الْإِنسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَّنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

۸ به‌شکۆ په‌روه‌ندەی خۆتان بتانخاته به‌ربه‌زەیی. ئه‌گه‌ریش تێ هه‌ڵچنه‌وه، ئێمه‌ش تێ هه‌ڵده‌چینه‌وەو، دۆزه‌هیشمان کرده زیندان بۆگرۆی خودانه‌تاسان.

۹ بێگومانه ئه‌م قورعانه ڕێگایه‌کی پیشان‌ده‌دا له‌گش ڕیان سه‌رڕاستره. به‌و بڕوادارانه‌ش که‌وا ئاکار چاکن، موژده‌ده‌دا: پاداشێکی گه‌وره‌یان هه‌س.

۱۰ ئه‌وکه‌سانه‌ش که باوەڕ به‌دواڕۆژناکه‌ن، ئازارێکی زۆر به‌ژانمان بۆ سازکردوون.

۱۱ مرۆ چۆن ده‌بۆ بخوازێ چاکی بۆبێ، ئاواش ده‌یه‌وێ خراپی لێ بقه‌ومێ. مرۆ هه‌روابه‌له‌زبوه.

۱۲ شه‌وو ڕۆژمان به‌دوونیشانه نیشاندان: نیشانی شه‌ومان داکوژاند، نیشانی ڕۆژیشمان کرده هۆی دیتنێ؛ تا بگه‌ڕێن به‌شوێن ڕۆزی که په‌روه‌رنده‌تان ده‌یداو له‌ژماری ساڵه‌کان‌و ژماردنێ سه‌رو ده‌رچێ؛ هه‌مۆشتمان به‌وردی شی‌کردۆته‌وه.

۱۳ نامه‌ی ئاکاری هه‌ر که‌سمان - وه‌ک تۆق - له ئه‌ستۆی کردوه‌و ڕۆژی سه‌ڵا به‌نووسراوی سه‌رئاواڵه، شانی‌ده‌ده‌ین.

۱۴ نامه‌ی خۆت بخوێنه‌ره‌وه! ئه‌مڕۆ ئیتر هه‌ر خۆت حه‌سێوگه‌ری خۆتی.

۱۵ که‌سێکی شاره‌زای ڕێ‌بێ، شاره‌زایی بۆخۆیه‌تی؛ هه‌رکه‌سێکیش له‌ڕێ ده‌رچێ، هه‌ڵه‌بوون له‌دژی خۆیه. که‌س گرانایی که‌سێ‌تر ناگرێته‌مل. تا پێغه‌مبه‌رێش نه‌نێرین، جه‌زره‌به له‌مه‌ڕا نیه.

۱۶ هه‌رکه‌ویستمان شارێک قڕکه‌ین، ده‌وڵه‌تمه‌نه خۆشگوزه‌رانه‌کانی وان، دنه‌ده‌ده‌ین بۆ به‌دفه‌ڕی‌و خراپکاری‌و له ئاکاما ئازاریان بۆ واجۆده‌بێ؛ ئه‌وساکه تێکی ده‌هاڕین.

۱۷ زۆر به‌ره‌شمان له‌پاش نوح له‌ناوبردوه. بۆتۆ ئه‌وه‌نده به‌سه که په‌روه‌رنده‌ت له‌گوناحانی عه‌بدانی ئاگاداره‌و ده‌یانبینێ.

۱۵-له‌مه‌ڕا: له‌لای ئێمه‌وه. ۱۶-واجۆ: پێویست، لازم.

مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ
جَعَلۡنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصۡلَىٰهَا مَذۡمُومٗا مَّدۡحُورٗا ﴿١٨﴾ وَمَنۡ أَرَادَ
ٱلۡأٓخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ كَانَ
سَعۡيُهُم مَّشۡكُورٗا ﴿١٩﴾ كُلّٗا نُّمِدُّ هَٰٓؤُلَآءِ وَهَٰٓؤُلَآءِ مِنۡ عَطَآءِ
رَبِّكَۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُورًا ﴿٢٠﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ فَضَّلۡنَا
بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ وَلَلۡأٓخِرَةُ أَكۡبَرُ دَرَجَٰتٖ وَأَكۡبَرُ تَفۡضِيلٗا
﴿٢١﴾ لَّا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَقۡعُدَ مَذۡمُومٗا مَّخۡذُولٗا ﴿٢٢﴾
۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ إِمَّا
يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ
أُفّٖ وَلَا تَنۡهَرۡهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوۡلٗا كَرِيمٗا ﴿٢٣﴾ وَٱخۡفِضۡ
لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحۡمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرۡحَمۡهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرٗا ﴿٢٤﴾ رَّبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمۡۚ إِن تَكُونُواْ صَٰلِحِينَ
فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلۡأَوَّٰبِينَ غَفُورٗا ﴿٢٥﴾ وَءَاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ
وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ
كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورٗا ﴿٢٧﴾

١٨ هەرکەسێکی خۆشی هەر لەدنیا دەوێ، ئەگەر ئێمە بمانەوێ، ئاواتەکەی زۆ پێک دێنین؛ پاشان بەئابڕوونەماوی و دەرکراوی دۆژەهێکمان بۆداناوە، دەیبرژێنێ.
١٩ کێش خۆشی ئەودنیای دەوێ و - بەپێی توانا- بۆی دەکۆشی و باوەڕدارە، کۆششیان بەفیڕۆناچێ و لەبەرچاوە.
٢٠ هەمۆلایان - چ ئەوان و چ ئەمانە- لەخەلاتی پەروەرندەت بێ بەش ناکەین. خەلاتی پەروەرندەی تۆ هیچ لەمپەری لەبەرنیە.
٢١ دە بڕوانە، چۆن بازێکمان لەچاوبازێک سەرخستوە؛ دیارە کە لەدوارۆژیشدا پلەو پایەو سەرخستن لەمە زۆرترە.
٢٢ دەگەڵ خودا هیچ شتێ تر مەپەرستە، دەنا ئەوسا بە وەبەرتەشەر دراوی و دەرکراوی ڕۆدەنیشی.
٢٣ پەروەرێنت فەرمانی دا کە غەیرەز وی مەپەرستن؛ سەبارەت بە دای و بابیش چاکەبکەن. هەرگا یەکیان یان هەردوکیان - تالەلای تۆن - تۆشی تەمەنی پیری بۆن، هەرگیز ئۆفیشیان پێ مەڵێ و تێیان مەخوڕەو بەزمانی خۆشیان بدوێنە.
٢٤ بەبێ فیزی بیانخە ژێربالّی بەزەیی و بێژە: ئەی پەروەرندەی من! وەکۆ ئەمان منیان بەشلکی پێگەیاند، تۆش وەبەر بەزەی خۆتیانخە.
٢٥ خودانێ وە، لەخۆتان چێتر دەزانێ چیتان بەدڵدا دەبۆرێ؛ ئەگەر کردەوەتان چاک بێ، بۆ ئەوانەی لەگوناه دەپرینگێنەوە، بەبۆردنە.
٢٦ خزمت بەشی خۆی بدەرێ؛ هەژارو لەرێداماویش بێ بەش مەکە؛ تەواویش دەس بلاو مەبە.
٢٧ ئەوکەسانەی هەڵەخەرجن، دەگەڵ شەیتان دەبنە برا؛ شەیتانیش بۆ پەروەرندەی، بێ ئەمەگ و سپڵە دەرچۆ.

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ٱبْتِغَآءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ ٱلْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلْطَٰنًا فَلَا يُسْرِف فِّى ٱلْقَتْلِ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ مَالَ ٱلْيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥ ۚ وَأَوْفُوا۟ بِٱلْعَهْدِ ۖ إِنَّ ٱلْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا۟ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ ٱلْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ ٱلْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

٢٨ ئه‌رنه‌شتبو به‌شیان ده‌ی و چاوه‌نۆڕبۆی خودا له‌به‌زه‌ی خۆیه‌وه ده‌روێکت لێ بکاته‌وه ، به‌زمانێکی نه‌رم و نیان بیاندوێنه .
٢٩ ده‌سته‌کانت ده‌گه‌ردنت وه‌رمه‌هێنه‌و ته‌واویش پانیان مه‌که‌وه ، که به‌سه‌رکۆنه‌کراوی و عه‌زره‌ته‌وه ده‌مێنیه‌وه .
٣٠ په‌روه‌رنده‌ت به‌پانه‌وه‌و به‌ده‌ستنده ڕۆزی به‌هه‌رکه‌سێ بدا به‌سته به‌مه‌یلی خۆیه‌تی ؛ هه‌ر خۆیه‌تی له‌عه‌بدانی ئاگاداره‌و ده‌یانبینێ .
٣١ زارۆی خۆتان له‌ترسی له‌برسان مردن له‌ناومه‌به‌ن . ئێمه‌ین ڕۆزی ئه‌وانیش و ئێوه‌ش ده‌ده‌ین . کوشتنی وان ، هه‌ڵه‌کاریه‌کی مه‌زنه .
٣٢ تخۆنی زیناح مه‌که‌ون ؛ داوێن‌پیسی ئاکاری زۆر ناله‌باره‌و ڕێبازێکی ناهه‌مواره .
٣٣ بنیاده‌مێ که کوشتنی به‌ناڕه‌وا زاندراوه ، مه‌کوژن مه‌گین له‌سه‌ر هه‌ق . هه‌رکه‌سێکی به‌ناهه‌قی بێته‌کوشتن ، ده‌سه‌ڵاتمان دواه‌ته‌ده‌س خوێنگره‌که‌ی ؛ ناشێ له‌تۆڵه‌ساندنا هه‌ڵه‌ڕۆبێ و له‌وباره‌وه ئاریکاری بۆکراوه .
٣٤ نه‌چن تخۆن ماڵی هه‌تیوان بکه‌ون ، مه‌گین جۆرێ که باشتربێ ؛ هه‌تا پێده‌گاو تێده‌گا . په‌یمانیشتان به‌رنه‌سه‌رێ ؛ په‌یمان ، پرسینه‌وه‌ی هه‌یه .
٣٥ ئه‌گه‌ر پێوانه ده‌پێون ، با ته‌کوژبێ . کێشانه‌شتان به‌ته‌رازۆی به‌رانبه‌ربێ ؛ وا هه‌م بۆئێوه باشتره ، هه‌م ئاکامی په‌سندتره .
٣٦ مه‌که‌وه شوێن شتێکی‌وا که‌نازانی چیه‌و چۆنه ، چونکه گوێچکه‌و چاوو دڵیش ، گشتیان پرسیاریان له‌سه‌ره .
٣٧ به‌فیزه‌وه هه‌نگاو به‌سه‌ر هه‌ردا مه‌نێ ؛ تۆ ناتانی ئه‌م‌زمینه بقه‌ڵێشی و له‌درێژیشدا هه‌رگیز ناگه‌یه به‌نده‌نان .
٣٨ گش ئه‌مانه - خراوه‌کانیان - به‌لای په‌روه‌رنده‌ی تۆوه ناپه‌سه‌ندن .

٣٠- به‌پانه‌وه: به‌ته‌واوی و راشکاوی. ده‌ستنده: شت پێدان که‌م‌که‌م و به‌نه‌ژمار.
٣٧- به‌نده‌ن: هه‌وراز، بڵندی، به‌رزی.

ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومٗا مَّدۡحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم
بِٱلۡبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾
وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورٗا ﴿٤١﴾
قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٞ كَمَا يَقُولُونَ إِذٗا لَّٱبۡتَغَوۡاْ إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلٗا
﴿٤٢﴾ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
ٱلسَّبۡعُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ وَلَٰكِن
لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأۡتَ
ٱلۡقُرۡءَانَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ حِجَابٗا
مَّسۡتُورٗا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ
وَقۡرٗاۚ وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورٗا
﴿٤٦﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ
إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ﴿٤٧﴾ ٱنظُرۡ
كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ﴿٤٨﴾
وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا ﴿٤٩﴾

٣٩ ئەمانەش بەشێکن لەو لەکارزانیانە، کە پەروەرندەت بەتۆی ڕاگەیاندوە. وێڕای خودا پەرستۆی تر مەپەرستە؛ کە ئەوسا بە لۆمەکراوی و راونراوی تۆڕنەدرێیتە دوڕجەهەندەم.

٤٠ ئاخۆ پەروەرندەی ئێوە، بەتایبەتی کوڕی بەئێوە بەخشیۆن و فرشتە مێوینەکانیشی بۆخۆی دانا؟ قسەیەکی زۆرزل دەکەن.

٤١ ئێمە لەناو ئەم قورئانە زۆر شتمان شی کردۆتەوە هەتا ئەمان پەند وەرگرن، کەچی هەر ڕەوینەوەیان پتردەکا.

٤٢ بێژە: ئەگەر - بەو جۆرە ئەوان دەبێژن - وێڕای خودا خوایانێکی‌تر ببۆنا، ئەوسا پەیجۆر دەبۆن کەڕێی چۆنەلای خاوەنی تەختیان وەدۆزیبا.

٤٣ خوا لەکەمایەسیان دۆرەو زۆر بەرزترە لەوانەی کە ئەوانە باسی لێدەکەن.

٤٤ حەوت ئاسمانان و زەوین و هەرچی لەناو ئەواندایە، هەر پاکانەی خودا دەکەن. هەمۆ شتێک - بە پەسن‌دانەوە - پاکانەی ئەو دەکا؛ بەلام ئێوە پاکانەی ئەوان نابیسن. ئەو لەسەر خۆو بەبۆردنە.

٤٥ دەمێ کە قورعان دەخوێنی، ئێمە لەنێو تۆو ئەوانەی بەدواڕۆژ بڕوایان‌نیە، پەردەیەکی داپۆشێنەر ڕادەنگێوین.

٤٦ سەرپۆش‌گەلێکی وامان نایە بان‌دڵیان کە تێی‌نەگەن؛ گوهەکانیشیان کپ دەبن. هەرگا لەقورئانەکەدا ناوی پەروەرندەی تاکت بەدەمدا دێ، بەقینەوە پشت هەڵدەکەن.

٤٧ ئێمە باشتر دەزانین گوێ لەچی‌دەگرن، لەودەمەدا کە گوێ بۆتۆ رادەدێرن، ئەوکاتەش کە خەریکی سرتەکردنن. کاتێ ناهەقان دەبێژن: ئێوە هەر دەکەونە شوێنی مێرێکی جادو لێکراو.

٤٨ دە بڕوانە چۆن مەزمۆدەت لێ‌دەخوێنن، ئەوانە وا لەڕێ کلان، کە تازە ڕێگە دەرناکەن.

٤٩ دەشڵێن: ئاخۆ ئەگەر ئێسک و پروسکیش بین، ژنۆ دروست دەبینەوە؟

٣٩- دوڕ: ناوەڕاست. ٤٥- رادەنگێوین: دادەمەزرێنین. ٤٦- گوهـ: گوێ، گوێچکە.
٤٨- مەزمۆدە: نەزیلە، نەزیرە، مەسەل. ٤٩- ژنۆ: لەسەرڕا، سەرلەنوێ.

۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِى
صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ ٱلَّذِى فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ
فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰٓ أَن
يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ
وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل لِّعِبَادِى يَقُولُوا۟ ٱلَّتِى هِىَ
أَحْسَنُ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلْإِنسَٰنِ
عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ
يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِمَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ
وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾
وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

٥٠ بێژە: کوچک یان ئاسن بن،
٥١ یان چێبوێک کە لە خەیاڵی ئێوەدا زل دەنوێنێ. ئەوسا ئێژن: کێ زیندۆمان دەکاتەوە؟ بێژە: ئەوی یەکەم جار دروستی کردن. ئەوسا سەردەلەقێنن و ئێژن: کەنگێ؟ بێژە: شایەت بەم زوانە.
٥٢ ڕۆژێ کە بانگۆ لێدەکاو ئێوە بەپەسن دانەوەو سوپاسەوە پەرسڤی لێوەگەڕێنن و واتێدەگەن - کەمێک نەبێ - لەسەر دنیا نەماونەوە.
٥٣ تۆ بەعەبدانی من بێژەچی باشترە ئەوە بێژن؛ چونکە شەیتان سۆدرەیۆ لەنێودادەکا. ئەوشەیتانە بەئاشکرا دوژمنی جسنی عینسانە.
٥٤ پەروەرندەت بەئێوە ئاگادارترە. ئەگەر حەزکا بەربەزەیی خۆیتان دەخا؛ حەزیش بکا تۆشی جەزرەبەتان دەکا؛ تۆشمان نەناردۆتە لایان بریکاربی.
٥٥ پەروەرندەت بەوشتانەی لەئاسمانان و زمیندان، زاناترە. لەناو پێغەمبەرەکانیش هێندێکمان لەهێندێکی دی بەڕێزترگرت، زەبۆریشمان دا بەداوۆد.
٥٦ بێژە: هانا بەرن بۆ ئەوکەسانە وا - بەجێ خودا - بەپەرستۆتان دەزانین؛ کە ناتوانن بەلاۆ لەسەر وەلابەرن، پێشیان ناکرێ بۆ یەکی تری بنێرن.
٥٧ ئەوکەسانەی ئەوان هانایان پێ دەبەن، کامانیانە نزیکترن، بەدۆی هۆدا دەگەڕێن کە بگەن بە پەروەرینیان و هیوای بەزەیی ئەویانەو لەجەزرەبەشی دەترسن. جەزرەبەی پەروەرندەی تۆ هێژایە لێی بەپارێزبن.
٥٨ پیش هاتنی ڕۆژی قیامەت، هیچ ئاوەدانی نامێنێ تێکی نەدەین یان خەڵکەکەی تۆش ئازارێ بەژان نەکەین؛ کە هەر ئەمەش لەکتێبەکەدا نوسراوە.

٥١- چێ بۆ: درۆست کراو. ٥٢- پەرسڤ لێ وەگەڕاندن: جواب دانەوە.
٥٣- سۆدرەیی: شەڕهەڵخڕاندن.

وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرْسِلَ بِٱلْـَٔايَـٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلْأَوَّلُونَ ۚ وَءَاتَيْنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا۟ بِهَا ۚ وَمَا نُرْسِلُ بِٱلْـَٔايَـٰتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِ ۚ وَمَا جَعَلْنَا ٱلرُّءْيَا ٱلَّتِىٓ أَرَيْنَـٰكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلْمَلْعُونَةَ فِى ٱلْقُرْءَانِ ۚ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَـٰنًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَـٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِـَٔادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَءَيْتَكَ هَـٰذَا ٱلَّذِى كَرَّمْتَ عَلَىَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱذْهَبْ فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَٱسْتَفْزِزْ مَنِ ٱسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَوْلَـٰدِ وَعِدْهُمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَـٰنٌ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِى يُزْجِى لَكُمُ ٱلْفُلْكَ فِى ٱلْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

٥٩ ئێمە کە نیشانەکانمان نەدەناردن، هەر بۆیەبو پێشینەکان بەدرۆیان لەقەڵەم دەدان. ئاروانیشمان بەئاشکرا دابە سەمۆد؛ کەچی ناهەقیان دەگەڵ‌کرد. ئێمە هەر بۆ ترس وەبەرنان، نیشانەکان بەڕێ دەکەین.

٦٠ ئەوحەلەش کە بەتۆمان‌وت: پەروەرەێنی تۆ دەورەی لە مەردم داوە؛ خەونێکیش کە پێمان‌دیتی و ئەو دارەنەحلەتی‌یە کە لەقورعاندا باسی‌کراوە؛ گش بۆ ئەزمۆنی مەردم‌بۆ. ئێمە ئەوان دەترسێنین؛ کەچی ئەوان هەر پتر ملهوڕێ‌دەکەن.

٦١ کاتێ وتمانە فریشتان: سوژدە لەبەر ئادەم بەزن، سوژدەیان برد ئیبلیس نەبێ. گوتی: چۆن من سوژدە دەبەمە بەرکەسێ کە لەحەڕیت چێ‌کردوە؟

٦٢ گوتی: بەمن بیژە ئەم تەرح‌و دیدارەت ، لەمن بەزلتر زانیوە؟ ئەگەر هەتا ڕۆژی سەلا بەرم بۆبەرهەلابکەی، تۆرەمەکەی - کەمێک نەبێ - سەر لەبەری، دەبێ بخەمە ژێرچنگم.

٦٣ گوتی :بڕو! سا هەرکەسێ لەوان وەشوێن توبکەوێ، سزای هەمۆتان دۆژەهەو سزایەکی پڕبەپڕە.

٦٤ هەرکامێ تۆ پێی‌دەوێری، بانگی‌بکەو دنەی‌بدەو بەسوارو پیادەی خۆتەوە بگەسەری‌و ببە هاوبەش لەماڵ‌و زارۆڵەکانیان، سۆز بدەوان؛ سۆزی شەیتان تەنیا هەر خەڵەتاندنە.

٦٥ تۆ بەسەر عەبدانی‌مندا هیچ دەستەلاتێکت نیە؛ پەروەرندەت بریکاریانە، بەسیانە.

٦٦ پەروەرندەو لەحاند ئێوە دلۆڤانە. گەمیەتان لەزەریایەدا دەخاتەگەڕ تا لەسۆنگەی، بژیوی خۆتان دەس‌کەوێ.

٥٩- ئاروان: وشتر.	٦٠- ئەوحەلە: ئەوکاتە، ئەووەختە.	٦١- حەڕی: قوڕ، هەڕگ.

٦٤- سۆز: وادە، بەڵێن.	پێی‌وێران: دەرەقەت هاتن.

وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ ٱلْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِۦ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ ۞ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِىٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنَٰهُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا۟ كُلَّ أُنَاسٍۭ بِإِمَٰمِهِمْ فَمَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَن كَانَ فِى هَٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِن كَادُوا۟ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

٦٧ هەرگا لەناودەریایەدا تۆشی فەرتەنەیەک هاتن، هانا بۆ هەر کەسێک بەرن، بەرپێوارە، بەغەیرەز ئەو. هەر کە رزگاری کردن و چۆنە سەربەژ، ئاوڕیشی لێ نادەنەوە؛ مرۆ زۆر ئەمەگ نەناسە.

٦٨ ئاخۆ لەوە ئارخەیانن کە لە بەژەکە ڕۆناچن یان باهۆزتان لێ هەڵناکا، ئەوسا کەستان گیرنەکەوێ فریاۆکەوێ ؟

٦٩ یاخۆ لەوە ئارخەیان بۆن جارێکی تر ڕێتان دەوێ ناخاتەوە، ئەوسا بایەکی بەهێزتان لێ هەڵبکاو لەتۆڵەی پێ نەزانیتان نوقمۆ بکا؟ لەپاشانیش هیچکەستان بۆ پەیدانەبێ کە لەبەرانبەر ئێمەوە یاریدەۆ دا؟

٧٠ ئێمە ڕێزمان لەتۆرەمەی ئادەمگرت و لەوشکانی و لەزەریادا هەڵمان گرتن؛ ڕۆزی پاکژمان پێداون؛ لەچاو زۆر لەکردەی خۆمان زۆر پتر قەدرمان گرتۆن.

٧١ لەورۆژەدا کە هەرتیرەیەک لەمەردم - وێڕای نامەی کردەویان - گاسیدەکەین؛ هەرکێ نامەی دەدەستی ڕاستی نراوە، ئەمانە نامەکەی خۆیان دەخوێننەوەو بەقەی داوی زراوی ناو ناوکەخورماش هەقیان لێ زەوت ناکرێ.

٧٢ هەرکێش لەم دنیایە کوێرە، لەدواڕۆژیشدا کۆرەیەو پتریش ڕێگەی لێ گوم دەبێ.

٧٣ هێندەی نەمابو ئەمانە لەوفەرمانەی - کە ئێمە پێن ڕاگەیاندوی - کلاتکەن و شتێکی تریان بۆبێنی و درۆ بەزاری ئێمەوە هەڵ ببەستی؛ کە ئەوسا دەبۆنە دۆستت.

٧٤ ئەگەر خۆمان تۆمان توند ڕانەگرتایە، لەوانەبۆ کەمێک بەلای ئەواندا بێی.

٧٥ ئەگەر واش با، سۆر بزانە هەر لەژیندا دۆقات جەزرەبەمان دەدای؛ لەمەرگیشدا ئازارەکەت دۆسەرەبۆ. ئەوسا کەسی واشت نەبو - دەسەر مەڕا - بێتەهانات.

٦٧-فەرتەنە: ١) فرتونەک، تۆفان؛ ٢) برێتی لە وەیشۆمەو ئاژاوەو پشێوی. **٧١-داو:** هەودا، تاڵ. **زەوت:** ١) زەیت، زەفت، داگیرکردن؛ ٢) برێتی لەناڕەوا. **٧٥-دەسەر مەڕا:** لە بەرانبەر ئێمەوە.

وَإِن كَادُوا۟ لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا ۖ
وَإِذًا لَّا يَلْبَثُونَ خِلَـٰفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَن قَدْ
أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا ۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ
ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيْلِ وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ
قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِۦ
نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُل رَّبِّ
أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَٱجْعَل لِّى مِن
لَّدُنكَ سُلْطَـٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَـٰطِلُ ۚ
إِنَّ ٱلْبَـٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۙ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَآ
أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَـٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسًا
﴿٨٣﴾ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ
سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى
وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

٧٦ هێندەی نەمابوُ ئەوانە لەو سەرزەمینە بتخەنە تەنگانەوە، تاکوُ لەوێ وەدەرت نێن. ئەگەر واش با، بەشوێن تۆدا - دەمێک نەبێ - [ئەوانیش] تێدا نەدەمان.

٧٧ ڕێودانێکە[لە ئێمەوە]، کە بۆئەو پێغەمەرانەی بەرلەتۆش بوُن، ناردومانن؛ یاسای ئێمە گۆڕانی بەسەردانایە.

٧٨ لەوماوەی خۆر کلادەبێ هەتا تاریکانی شەوێ نوێژێ بکەو نوێژخوێندنی سپێدەشت هەر لەسەرە. نوێژخوێندنی سپێدە بەهەڕمەیە.

٧٩ لەشەویشدا بۆی هەستەوە؛ ئەمە زیادەنوێژی تۆبێ. بەشکێکم پەروەرندەی تۆ بتنێرێتە جێگایەکی پەسندکراو.

٨٠ بشپاڕێوە کە: ئەی پەروەرندەکەی من! ڕێکەم بەرەوڕاستی بەرەو بەرەوڕاستیم بەرێ بکە؛ هێزێکی ئاریکاریشم بۆدیاریکە.

٨١ بێژە: ئەوا ڕاستی هاتو چرۆک لە نەمانە.

٨٢ ئێمە وێڕای ئەمقورعانە، شتیواو بۆبەڕیدەکەین کە مفاو بەزەی تیدایە بۆ خاوەنباوەڕەکان و ناهەقانیش پترپێی زیانباردەبن.

٨٣ مرۆ هەرگا ئێمە بەهرەیکی دەدەینێ، پشت تێدەکاو بادیهەوایی دەنوێنێ؛ هەرگا بەلاشی بەسەرهات، تۆشی ناهومێدی دەبێ.

٨٤ بێژە: ڕەفتاری هەرکەسێ بەپێ ئاکاری خۆیەتی. پەروەرندەت زاناترە، کێ لەئێوە لەڕێکە شارەزاترە.

٨٥ لەتۆ دەپرسن: گیان چیە؟ بێژە: گیان هەر لەوانەیە کە پەروەرندەم دەیزانێ؛ ئێوە کەمێکتان لەزانست پێدراوە.

٨٦ ئەگەر ئێمە کەیفن لێبێ، هەرچیەکمان پێڕاگەیاندوی دەیبەینەوە؛ کەسیش نیە دژی ئێمە لەمەدا ئاریکات بێ.

٧٧- ڕێودان: ڕێوشوێن. یاسا: دامو دەستور، قانون.

٧٨- هەڕەمە: پڕایی. ٨٢- مفا: شفا، چابوُنەوە لە نەخۆشی.

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ فَضْلَهُۥ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُل
لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِى هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ
إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ
ٱلْأَرْضِ يَنۢبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ ٱلْأَنْهَـٰرَ خِلَـٰلَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ ٱلسَّمَآءَ كَمَا
زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِىَ بِٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾
أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِى ٱلسَّمَآءِ وَلَن نُّؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَـٰبًا نَّقْرَؤُهُۥ ۗ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّى هَلْ
كُنتُ إِلَّا بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ
ٱلْهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٤﴾ قُل لَّوْ كَانَ
فِى ٱلْأَرْضِ مَلَـٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

٨٧ جا مەگین پەروەرندەی تۆ بەزەیی پێتابێتەوە، کەزۆری چاکە لەسەرتە.

٨٨ بێژە: ئەگەر مرۆو جن، گش وەکۆبن، وێنەی ئەمقورئانە بێنن، لەشبی ئەو دادەمێنن؛ با هەمۆشیان پشتیوانی یەکتری بن.

٨٩ ئێمە لەهەربارێکەوە لەقورئاندا نەزیلەمان بۆمەردم هێناوەتەوە، بەڵام زوربەی ئەم مەردمە - حاشا نەبێ - هیچ نازانن.

٩٠ گوتیان: بڕوات پێناهێنین تا لەم عەرزە کانیەکمان بۆ هەڵدەقوڵێنی؛

٩١ یان باغێکی خورماو ڕەزت هەبێو کارێکی وابکەی کە جوباران لەناویانا فڕکەیان بێ؛

٩٢ یان - وەک خۆت خەیاڵت دەکرد - پاژپاژی ئەم عاسمانەمان بەسەردا دابوەرێنە؛ یا خوداو چەندفرشتەیەک بێنەو ڕوبەڕومان بکە؛

٩٣ یان ماڵێکت لەزێڕ هەبێ؛ یان بە ئاسماندا هەڵبچیو سەریشکەوی، باوەڕناکەین؛ تا کتێبێکمان دەگەڵ خۆت بۆدێنیو دەیخوێنینەوە. بێژە: پاکی هەر بۆپەروەرندەکەمە، ئاخۆ من چیم بل لەمرۆیێ پێغەمبەر؟

٩٤ تەنیا بیانوی ئەممەردمە - کە شارەزاییشیان بۆهاتو بڕوایان پێ نەکرد - ئەمەیە ئێژن: جا چۆن خودا مرۆیەکی بەپیغەمبەر ناودێردەکا؟

٩٥ بێژە: ئەگەر فرشتە بەئارخەیانی لەمهەردەدا ڕۆیشتبان، دیارە ئێمە لەئاسمانۆ پێغەمبەرێ فرشتەمان بۆدەناردن.

٩٦ بێژە: خودا بەسە بۆ شایەت لەنێوان ئێمەو ئێوە؛ هەر ئەو دەربارەی عەبدانی ئاگادارەو دەیانبینێ.

٨٨-شبی: وەکۆ، لەڕەنگی.	٩٣-بل بەجگە، بەغەیرەز، بێجگە.

٩٤-ناودێر: ناونراو.	٩٥-ئارخەیان: خاترجەم، دڵنیا.

وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَآءَ
مِن دُونِهِۦ ۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
وَصُمًّا ۖ مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَٰهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا
وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ ۞ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّىٓ إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
ٱلْإِنفَاقِ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ
إِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ
هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ
يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ لِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

۹۷ کەسێ خودا ڕێی نیشاندا، شارەزایە؛ گومڕاشی کا، غەیرەز خودا تۆ دۆستیان بۆ پەیداناکەی. ڕۆژی سەڵاش بەدەمەوڕویی و کۆرەیی و لاڵی و کەڕی، هەمۆیان کۆدەکەینەوە. ئەنوایان جەحەندەم دەبێ. هەتا ئاگر دێ دامرکێ، کڵەکە پتر نێڵ دەدەین.

۹۸ با ئەمە گۆڕی گیانیان بێ؛ چونکە ئەوان لەنیشتانەکانی مە حاشایان کردو گوتیان: ئاخۆ ئەگەر ئێسک و پروسکیش بوین، دیسان زیندۆ دەکرێینەوە؟

۹۹ ئاخۆ ئەوەندە نازانن، ئەوخودایەی ئاسمانەکان و زەمینی داهێناوە، دەتوانێ هی وەک ئەوانیش دروس بکا؛ ماوەیشی بۆدیاری کردۆن کە بێ‌گومانە هەر دەگا؟ بەڵام ناهەقیکارەکان هەر حاشاکردن دەزانن.

۱۰۰ بێژە: ئەگەر ئێوە خێوی گەنجینەکانی بەزەیی پەروەرندەی من بۆنایە، هێمان دەس ڕژدیتان دەکرد. مرۆ چکۆس و قرِنیسە.

۱۰۱ نۆنیشانەی ئاشکرامان دابەمۆسا؛ لەبەرەی ئیسرائیل پرسە، [ئەۆ دەزانن.] کاتێ گەیشتەبەرەوە، فیرعەون پێی‌وت: مۆسا! من وا خەیاڵ دەکەم ئەتۆ جادۆت لێکراوە.

۱۰۲ گوتی: تۆ خۆت سۆر دەزانی ئەم‌شتانە کەوا زەق لەبەر چاوانن، هەر داهێنەری زەوین و عاسمانەکان ناردۆنیەخوار. فیرعۆن! منیش لام‌وایە تۆ تێدادەچی.

۱۰۳ ویستی گەڕیان تێ‌هاڵێنێ و لەوسەرزەمینە دەریان‌کا، ئێمەش ئەم و خرِ ئەوانەی دەگەڵیابۆن، نوقمن‌کردن.

۱۰۴ لەپاش ئەویش بە بەرەی ئیسرائیلمان گوت: نیشتەجێ بن لەم ولاتەو هەردەمێکیش سەڵا ڕابو، ئەوسا گشتۆ پێکەوە کۆدەکەینەوە.

۱۰۰-چکۆس و قرِنیس: ڕژد و چنۆک. ۱۰۳-خرِ: هەمۆ، گش.

وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾
وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾
قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ
وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن
لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

سُورَةُ الْكَهْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجًا ۜ ﴿١﴾
قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّاكِثِينَ
فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

۱۰۵ ئەمەمان بەڕاستی ناردو بەڕاستیش هاتەخوارەوە؛ ئێمە تۆمان هەر بۆیە نارد مژدەدەرو ترسێنەربی.
۱۰۶ قورئانێکە بەجیاجیا ناردوٌمانە؛ تا هێدیکا بۆمەردمی بخوێنیەوەو بەرانبەر بەپێویستی ڕۆژ بەڕێمان کرد.
۱۰۷ بێژە: ئێوە بڕواتان پێ بێ یانەبێ، ئەوکەسانەی لەپێشوٌدا [لەمە] ئاگادارکرابوٌن، هەرگا بۆیان دەخوێننەوە ئەرزینگ دەخەنە سەرزەوی و سوژدەدەبەن.
۱۰۸ ئەشلێن: پاکی بۆ پەروەرندەی ئێمەیە، بەڵێنی پەروەرندەمان وا وەدی هات.
۱۰۹ دمەوروٌ خۆ تخێلْ دەکەن و دەگیرن و ئەمەش خۆبەکەمزانینیان پتردەکا.
۱۱۰ بێژە: هاوار لەخوابکەن یان هانا بەڕەحمان بەرن، هەر یەکێکە؛ ئەو ناوی زۆرپیرۆزی هەن. لەنوٚژتدا مەقیرێنەو مەش ورتێنە! شێوەیەکی ناونجی بۆخۆت ڕەچاوکە.
۱۱۱ بێژە: سوپاس بۆ خودایێ کە هیچ فرزەندێکی بۆ خۆی هەڵنەبژاردو لە موڵکیدا هیچ برابەشێکی نەبوەو بەناچاری هانای بەکەس نەبردوەو تاریفی گەورەیی بکە؛ تاریفێ کە هێژای ئەوە.

کەهف

بەناو خودای بەخشندەو دلۆڤانە

۱ شوکرانە بۆ ئەوخودایەی ئەمکتێبەی بۆ عەبدی خۆی ناردەخوارێ و هیچ نالەباری تێ نەخست. ۲ [کتێبێکی] زۆر پتەوە، تا لەسزای توندوتیژی - کە بینوێنێ - ترسێ وەبەر مەردم بنێ و بە ئەوخاوەن باوەڕانەی ئاکارچاکن مژدە بدا کە پادشای باشیان دەبێ؛ ۳ پادشای هەتاهەتایی. ۲ هەتا ئەوانەش بترسێنێ کە وتیان: خودا فەرزەندی بۆخۆی هەڵبژاردوە.

۱۰۶-**هێدیکا:** بە ئارامی. ۱۰۷-**ئەرزینگ:** چەناکە. ۱۰۹-**تخێلْ:** ڕاست بەسەر عەرزدا درێژبوٌک.
۱۱۰-**ورتە:** ورت، قسەی لەژێر لێوانەوە. **لەنوٚژتدا.** . . یا: لە نوٚژتدا دەنگت نە بەرز بێ نە نەوی.
۱۱۱-**برابەش:** شەریک، هاوبەش.

مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَآئِهِمْ ۚ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
أَفْوَٰهِهِمْ ۚ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ
عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا ﴿٦﴾ إِنَّا
جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ
أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾
إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً
وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ فِى
ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ لِنَعْلَمَ أَىُّ ٱلْحِزْبَيْنِ
أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِٱلْحَقِّ ۚ
إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا۟ فَقَالُوا۟ رَبُّنَا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا ۖ لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَٰٓؤُلَآءِ
قَوْمُنَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم
بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

٥ نه خۆیان چیان لێ زانیوه نه باب و باپیرانیشیان؛ قسێکی یه‌گجار زه‌لامیان له‌ده‌م ده‌رچۆ. هه‌رچی ئێژن له‌ڤڕ پیێوه، چی‌تر نیه.
٦ ڕه‌نگه تۆ بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی بڕوا به‌م کتێبه‌ناکه‌ن، خه‌مێ وابخۆی، تێ بچی.
٧ هه‌رچی له‌م سه‌رزه‌مینه‌یه ئێمه کردن به‌زه‌نبه‌ری تا بیان ئه‌زمۆین کامه‌یان کارچاکتر ده‌بن.
٨ ئێمه ئه‌وه‌ی وا له‌ڕوی ئه‌م زه‌مینه‌یه ده‌که‌ینه بیاوانێکی وشکارۆی قاقڕ.
٩ تۆ پێت وابو که یارانی غارو ره‌قیم، له‌نێوانی نیشانه‌کانی ئێمه‌دا سه‌مه‌ره‌یه؟
١٠ کاتێ لاوه‌کان په‌نایان بۆ غاره‌که‌بردو گوتیان: ئه‌ی په‌روه‌رێنی هه‌مۆمان! تۆبه‌ربه‌زه‌ی خۆتمان بخه‌و کاره‌که‌مان بۆ مه‌یسه‌رکه.
١١ له‌و غاره‌دا هه‌تاچه‌ندسالّ و زه‌مانان، گوێی هه‌مۆیانمان ئاخنی و [ده‌خه‌وراچۆن].
١٢ پاشان وه‌خه‌به‌رمان هێنان تا بزانین کام له‌دۆلا - هه‌ر به هه‌ژمار - سالّه‌کانی ئه‌م‌مانه‌وه‌یان له‌بیره.
١٣ ئێمه سه‌رگوروشته‌ی ڕاستی ئه‌مانت بۆوه‌ده‌گێڕین: چه‌ندخورتێک بۆن که به‌ڕاستی به‌هوه‌ڕیان به‌په‌روه‌رنده‌ی خۆیان هه‌بۆ؛ ئێمه‌ش پتر شاره‌زاییمان دابۆنێ.
١٤ ئازاییشمان خسته دلّیان، که ڕاپه‌ڕێن. ئه‌وسا وتیان: په‌روه‌رێنمان، په‌روه‌رێنی ئاسمانه‌کان و زه‌وینه. ئه‌گه‌ر بێژگه له‌ئه‌و هانا بۆ هه‌ر په‌رستوێک به‌رین، دیاره ئێمه له‌ڕاستی‌گوتن لانداوه.
١٥ ئه‌وانه‌ی له‌هۆزی ئێمه‌ن، به‌غه‌یره‌ز ئه‌و چه‌ندپه‌رستۆی تریشیان هه‌س. ئه‌دی چۆنه به‌لّگه‌یه‌کی ئاشکرایان بۆناهێنن؟ سا کێ له‌وه ناهه‌قتره که بوختانێ به‌خوا ده‌کا؟

٥- ڤڕ: درۆ ٨- وشکارۆی قاقڕ: بیاوان، زه‌وینێ واکه‌هیچی لێ شین نه‌بێ. ١٠- مه‌یسه‌ر: شیاوی ده‌سکه‌وتن به‌هاسانی. ١٣- خورت: لاو، جحێلّ. به‌هوه‌ڕی: باوه‌ڕ.

وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ وَيُهَيِّئۡ لَكُم مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا ﴿١٦﴾ ۞ وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ مِّنۡهُۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا ﴿١٧﴾ وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا وَهُمۡ رُقُودٞۚ وَنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ وَكَلۡبُهُم بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ بِٱلۡوَصِيدِۚ لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ فِرَارٗا وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا ﴿١٨﴾ وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ فَٱبۡعَثُوٓاْ أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ طَعَامٗا فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ وَلۡيَتَلَطَّفۡ وَلَا يُشۡعِرَنَّ بِكُمۡ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ يَرۡجُمُوكُمۡ أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ﴿٢٠﴾

۱۶ ئەگەر ئێوە لەوان و لەو چتگەلەی وا - غەیرەز خوا - دەیانپەرستن، هەڵبڕاون، سا بەم غارە پەنابەرن؛ پەروەرێنۆ وەبەر بەزەی خۆیتان دەخاو هۆیەکی واش دەڕەخسێنێ بەئاواتۆ بگەهێنێ.

۱۷ کە خۆر هەڵدێ، بڕوانی لەئالی ڕاستی ئەشکەوتەکەیانی داوە؛ لەدەمی زەردەپەڕیشدا، بەرەو چەپ لێیان لادەداو ئەوان لەگۆڕاییەکەدان. هەرکەس خوا شارەزای بکا، ئەوە شارەزا دبێتۆ هەر کەسێکیش گومڕابکا، دۆستێکی ڕێنمای بۆ نادوزرێتەوە.

۱۸ تۆپێت وایە کە بێدارن، کەچی خەوتۆن. ئێمە بەڕاستەو چۆپەدا هەڵگێڕوەرگێڕیان پێدەکەین. سەیەکەشیان لەلای ڕێسمەی دەرگاکەوە وەرکەوتبو. تۆئەگەر چۆبای بتدیبان، بەقاچاندن بەرەودوا دەگەڕایەوەو سەرتاپات ترس دای دەگرت.

۱۹ ئاواش وەخەبەرمان هێنان تا لەگەڵ یەکترا بدوێن. یەکیان وتی: چەند مانەوە؟ گوتیان: رۆژیک یان پاژە ڕۆژێک ماینەوە. گوتیان: پەروەرندەی ئێوە لەخۆتان چاتر دەزانێ چەند مانەوە. دە یەکێکی بەم دراوەو بنێرنە شار با ببینێ کام خواردەمەنی پاکترە، بژیویێکتان لەو بۆبێنێو بەزیتی ببزوێتەوەو هیچکەسیش پێتان نەزانێ.

۲۰ چونکۆ ئەگەر دەستیان‌کەون، یا بەردەبارانۆدەکەن، یادەتانبەنەوە سەردینی خۆیان و هەرگیز ڕزگاریتان‌نایە.

۱۶- **هۆ:** سەبەب، سۆنگە. ۱۷- **گۆڕایی:** جێگەی تەخت و ڕاست. ۱۸- **ڕێسمەی دەرگا:** بەر دەرک، پای درگا. **وەرکەوتن:** ڕاکشان، ڕازان، درێژەوەبۆن بۆخەوتن. **قاچاندن:** ڕاکردن، هەڵاتن.

۱۹- **دراو:** پۆڵ، پارە.

وَكَذَٰلِكَ أَعۡثَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ لِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَأَنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَا رَيۡبَ فِيهَآ إِذۡ يَتَنَٰزَعُونَ بَيۡنَهُمۡ أَمۡرَهُمۡۖ فَقَالُواْ
ٱبۡنُواْ عَلَيۡهِم بُنۡيَٰنٗاۖ رَّبُّهُمۡ أَعۡلَمُ بِهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ
أَمۡرِهِمۡ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيۡهِم مَّسۡجِدٗا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٞ
رَّابِعُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ وَيَقُولُونَ خَمۡسَةٞ سَادِسُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ رَجۡمَۢا
بِٱلۡغَيۡبِۖ وَيَقُولُونَ سَبۡعَةٞ وَثَامِنُهُمۡ كَلۡبُهُمۡۚ قُل رَّبِّيٓ أَعۡلَمُ
بِعِدَّتِهِم مَّا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا قَلِيلٞۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمۡ إِلَّا مِرَآءٗ ظَٰهِرٗا
وَلَا تَسۡتَفۡتِ فِيهِم مِّنۡهُمۡ أَحَدٗا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاْيۡءٍ
إِنِّي فَاعِلٞ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَهۡدِيَنِ رَبِّي لِأَقۡرَبَ مِنۡ هَٰذَا رَشَدٗا
﴿٢٤﴾ وَلَبِثُواْ فِي كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِاْئَةٖ سِنِينَ وَٱزۡدَادُواْ تِسۡعٗا
﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثُواْۖ لَهُۥ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
أَبۡصِرۡ بِهِۦ وَأَسۡمِعۡۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا يُشۡرِكُ
فِي حُكۡمِهِۦٓ أَحَدٗا ﴿٢٦﴾ وَٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن كِتَابِ
رَبِّكَۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلۡتَحَدٗا ﴿٢٧﴾

٢١ هەر بەم جۆرە وامان کرد پێیان بزانن کە بەڵێنی خودا ڕاستەو ڕۆژی سەڵاش بێ گومانە. دەربارەیان لەناوخۆدا ملیان لەڕاویژکردن نا؛ گوتیان: چاوەخانوێکیان لەسەر دروس کەن، پەروەرێنیان لەنگۆیان چاتر دەناسێ. ئەوانەی دەربارەی ئەمان قسەیان زۆرتر دەڕۆیی، گوتیان: دەبێ مزگەوتێکیان لەسەر بکەین.

٢٢ دبێن: سێن و بەبەشدارەکەوە چارن؛ ئەشلێن: پەنجن، بە سپلۆتەکەڕا شەشن. لە نەدیو خەیاڵات دەکەن تەنانەت بازێکیش ئێژن: حەوتن وێڕای سەیەکەیان دەبن بەهەشت. بێژە پێیان: پەروەرندەم چاتر دەزانێ چقاسن. کەمێکیان نەبێ بۆی نەچۆن، تۆ لەوبارە [بنارەکەیان ببیسەو] زۆر لەسەر باسەکە مەڕۆ؛ سەبارەت بەوانیش لە کەسیان مەپرسە.

٢٣ هەرگیز مەیژە: من سۆزی ئەمکارە ئەکەم،

٢٤ مەگین خواحەزکای دەگەڵ بێ. ئەگەر لەبیریشت نەما، یادی پەروەرندەت بکەو بێژە: بەشکۆ پەروەرندەم ڕێگایەکی نزیکتر لەمەم نیشان با.

٢٥ سێسەد ساڵان لەئەشکەوتەکە مانەوەو نۆساڵیشیان لێ زێدەکرد.

٢٦ بێژە: خوا باشتر دەزانێ چەند مانەوە؛ بەرپیواری ئەم عاسمانانەو زەمینە لەوڕا دیارە. پەک چ بیسەرو بینایە! بە غەیرەز ئەو کەسیان بەدۆست دەس ناکەوێ و کەس ناکا بەشەریک لەفەرمانی خۆیدا.

٢٧ ئەوەی بۆت هاتگە خوارەو لە کتێبی پەروەرندەت، بخوێنەوە. ناشێ هیچکەس وتاری خودا بگۆڕێ و لەغەیرەز ئەو هیچکەسێ دەهانات نایە.

٢١- چاوە خانو: ماڵۆچکە، ماڵێک وا تەنیا ژوورێکی بێ.   ٢٢- دبێن: ئێژن، دەڵین.
بەشدار: سەگ.   قاس: ئەندازە.   بنار: دەمەقاڵە.   ٢٦- بەرپیوار: نادیار، داپۆشراو.

وَٱصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُۥ عَن ذِكْرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ
أَمْرُهُۥ فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَن شَآءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن
شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۚ إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ
وَإِن يَسْتَغِيثُوا۟ يُغَاثُوا۟ بِمَآءٍ كَٱلْمُهْلِ يَشْوِى ٱلْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ
ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
لَهُمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ
فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ ۞ وَٱضْرِبْ
لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَٰبٍ وَحَفَفْنَٰهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا ٱلْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ
تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۚ وَفَجَّرْنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَنَا۠ أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

۲۸ تۆ هەر دەگەڵ ئەوانە بە کەسبەینان و ئێواران بۆ دیداری پەروەرندەیان بەنزان و تەنیا ڕەدای ئەویان دەوێ و چاو لەوانە هەڵمەبوێرە بۆ ژینی پڕزەرق و بەرقی ئەم دنیایە و گوێ لەمستی کەسێ مەبە کە نەمانهێشت دڵی یادی ئێمە بکاو هەر لەشوێن ئارەزوی خۆیە و کاری لەڕادە دەرچوە.

۲۹ بێژە : ئەمەیە بەڕاستی لەپەروەرندەتان ڕایە ؛ کێ بڕوای پێدەکا، بیکاو کێش بڕواناکا هەرنەیکا. ئێمە بۆ ناهەقیکاران کلێکی وامان نیڵ داوە، کەبڵێسەی هەروەکۆ کۆن دەورەی گرتۆن ؛ تا هاواری چارەدەکەن ئاوێکیان دەفریادەخەن وەک مسی تاواوە وایە ؛ دەموچاویان دەبرژێنێ و وەخواردنێکی کرێتە و ژیگەیێ زۆر نالەبارە.

۳۰ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن ،[بابزانن] ئێمە پاداشی کارچاکان وندا ناکەین.

۳۱ بۆ نشیمەن دەیانبەینە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا. پارچەی سەوزی تەنک و ستۆری ئاوریشم دەبەردەکەن و لەوێدا بەبازنەی زێڕ دەخەملێن و لەسەر تەختان پاڵ ئەکەفن ؛ ئای چەند پاداشێکی باشە و شوێنەکەیان چەند لەبارە!

۳۲ تۆ نەزیلەی دۆمرۆڤیان بۆوەگێڕە : دۆ ڕەزمان بەیەکێکیان داو بەدارخورما دەورەن گرتن و ناویشیانمان کردەمەزرا.

۳۳ ئەو دۆ ڕەزە بەری خۆیان بەبێ کەمایەسی دەداو لەناو هەرکان شەقەجۆیەکمان ڕاکێشا.

۳۴ دارایی دیکەشی زۆر بۆ ؛ کاتێ دەگەڵ هەواڵەکەیدا خەریکی گفتوگۆی بۆ. گوتی : ئەمن لەتۆدراوم زۆرترە و دەست و پیۆەندیشم پتر.

۲۹- **کۆن:** ڕەشماڵ، چادر. **کرێت:** خراپ. **کلێ:** جێگەی سواڵەت تێدا سۆر کردنەوە. **ژیگە:** جێ ژین. ۳۲- **ڕەز:** باغی ترێ، باخ هەنگور. ۳۴- **دەست و پیۆەند:** خزمەتکاران.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ
أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى
لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ
أَكَفَرْتَ بِٱلَّذِى خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلًا
﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ إِذْ
دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠
أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن
جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا
زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبًا ﴿٤١﴾
وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ
عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ
فِئَةٌ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلْوَلَٰيَةُ
لِلَّهِ ٱلْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ ٱلرِّيَٰحُ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

٣٥ بەنێو باغەکەیدا گەڕاو بۆخۆی ناهەقی لەخۆکرد. گوتی: هەرگیز پێم وانیە ئەمەم لەدەستی دەربچێ.
٣٦ باوەڕناکەم سەلاش ڕابێ. گەر هەر براشمەوە بۆ لای پەروەرندەم، دەزانم لەمەچاکترم دەس دەکەوێ.
٣٧ هەوالەکەی - کە خەریکی گفتوگۆ بۆ دەگەڵ ئەودا - پێگوت: ئەرێ چۆن تۆحاشات کرد لەوکەسەی تۆی لەئاخێ دروس‌کردو پاشان هەرلە دلۆپێک‌و دوایی کردۆتی بەپیاوێ؟
٣٨ بەلام من هەر [دەبێژم] کە ئەو خودایەو پەروەرندەمەو کەس ناکەم بە شەریک بۆ پەروەرندەم.
٣٩ وەختێ چۆیە ناوباغەکەت، بۆچی نەتگوت: ئەمە بەمەیلی خودایە؛ تواناییش هەر بەخودایە؟ ئەگەر ئێستە تۆ دەمبینی کە بەماڵ‌و زارۆڵە لەتۆ کەمترم،
٤٠ نابێ بەدۆری بزانی، پەروەرندەم لەباغی‌تۆم باشتریش بۆبڕەخسێنێ‌و بەلایەکیش لەحەواوە بەسەرباغەکەی تۆبێنێ‌و لێت ببێتە دەشتێکی بێرۆنی قاقڕ.
٤١ یان ئاوەکەی بەناخی‌ئاخدا ڕۆبچێ‌و نەتوانی تازە پەیدای‌کەی.
٤٢ هەمۆ بەروبۆی هەڵوەری‌و دارەکانی گشتی بەسەریەکاهاتن؛ کە بەیانی هاتەناوی، هەر دەستی‌خۆی دەشکاندەوە بۆ ئەوماڵەی لێی‌بەخت کرد. دەیگوت: بریا هیچ‌کەسێکم بەشەریکی پەروەرندەم نەزانیبا.
٤٣ لەخوابەدەر، هیچ‌دەستەیەکی وا نەبۆ بێنەیاری‌و بەبێ‌یاریدەدەر مایەوە.
٤٤ لەوێندەرێ یاریدەر هەر خودای هەقە؛ پاداشی باشتر دەدات‌و سەرنجامەکەش باشترە.
٤٥ نەزیلەیەکیان لەژینی سەردنیایە بۆبێنەوە؛ وەک ئاوێکە لەحەواوە دامان باراند، هەمۆتەرزە رووەکێکی تەڤ لهەڤی بەرهەم‌هێنا، سەرەنجامیش بۆبە پۆش‌و با پژگاندی. خوا بەسەرهەمۆشتاندا توانای هەیە.

٤٠- **بێرون:** چۆڵ و بیابان. **قاقڕ:** زەوینێ کە گیای لێ نەڕوێ.
٤٥- **تەڤ لهەڤ:** تێکەڵ‌پێکەڵ، لێکدراو.

ٱلْمَالُ وَٱلْبَنُونَ زِينَةُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ
خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ ٱلْجِبَالَ وَتَرَى
ٱلْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا۟
عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍۭ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ
أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيْلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلْكِتَٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا ۚ وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟
حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟
لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ
أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ
بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلْمُضِلِّينَ عَضُدًا
﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا۟ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلْمُجْرِمُونَ
ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا۟ عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

٤٦ ماڵ و مناڵ زەنبەری ژینی دنیان و ئەو کارە چاکانەش کەوا دەمێننەوە، پاداشەکەیان لە لای پەروەرێنتەوە هێژاترەو بێتریش جێگەی هومێدن.
٤٧ رۆژێ کەژان دەخەینەڕێ و تەختی‌بنیان بە ئاشکرایە دەبینی و هەمۆیان کۆدەکەینەوە، بێ‌ئەوە کەسیان وەمێنێ.
٤٨ لەبەرانبەر پەروەرندەت لەڕیزدەدرێن؛ وەک یەکەمجارمان چێ‌کردن، هەر ئاوا هاتۆنەلامان؛ لاشتان وابۆ لەژوانێکۆ وەکۆناکەین.
٤٩ دەفتەرەکە دێتەگۆڕێ؛ دەبینی تاوانبارەکان - لە بەر ئەوەی کەتیایە - ترسی زۆریان ڕێ‌نیشتوە؛ دەڵێن: هاوارە لەئێمە، ئەمە چتۆدەفتەرێکە! هەمۆشتێک - وردودرشت - سەرلەبەر تیانۆسراوە. ئەوساکردەوەی خۆیانی تیادەبینن. پەروەرندەت ناهەقی لەهیچ کەس ناکا.
٥٠ ئەوسا بە فریشتەکانمان گوت: سوژدە وەبەر ئادەم بەرن. سوژدەیان‌برد ئیبلیس نەبێ؛ بنەجن‌بۆ، لەفەرمانی پەروەرێنی سەرپێچی کرد. ئاخۆ ئێوە توخمی شەیتان و تۆرەمەی، بێ‌من دەکەن بە دۆستی‌خۆ، کە ئاشکرا دوژمنتانن؟ خوانەناس لەو یاربەیارە پیس تێ‌شکاون.
٥١ ئێمە لە چێکردنی ئەم ئاسمانان و زەوینەدا، هیچ‌پرسێکمان بەوان‌نەکرد؛ تەنانەت بۆ چێ‌کردنی خودی خۆشیان. هەرگیز ئەوی ڕێگە لەمەردم تێک‌دەدەن، نەم‌کردۆن بەیاریدەرم.
٥٢ رۆژێ ئێژێ: دەسا بانگ لەوانەبکەن کە بەخەیاڵ پێتان وابۆ شەریک منن؛ بانگیان دەکەن؛ کەنداڵێکی هەراومان کردە نێوانیان، هەر جوابیشیان نەدانەوە.
٥٣ تاوانباران ئاگریان بەچاوی‌خۆ دی؛ زانیان هەر تێی دەکەون و هیچ دەرەتانێکیان‌نیە .

٤٦- زەنبەر: زەمبەر، خشڵ.　　٥٠- بنەجن: لەتیرەی جن.
٥٢- کەنداڵ: دادڕاوی زەوی لە ئاو یا لە ڕۆخان.　　هەراو: بەربڵاو، گوشاد، فرەھ.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍۚ وَكَانَ
ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓاْ
إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُواْ رَبَّهُمْ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ
ٱلْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ
إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلْبَٰطِلِ
لِيُدْحِضُواْ بِهِ ٱلْحَقَّۖ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُواْ هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُۚ
إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًاۖ
وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى ٱلْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوٓاْ إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ
ٱلْغَفُورُ ذُو ٱلرَّحْمَةِۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُواْ لَعَجَّلَ لَهُمُ
ٱلْعَذَابَۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُواْ مِن دُونِهِۦ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾
وَتِلْكَ ٱلْقُرَىٰٓ أَهْلَكْنَٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم
مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبْرَحُ حَتَّىٰٓ
أَبْلُغَ مَجْمَعَ ٱلْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا
مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِي ٱلْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

٥٤ ئێمە لەناو ئەم قورئانە هەموجۆرە نەزیلەمان بۆمەردم هێناوەتەوە؛ مرۆش لەهەرشتێ پتر، وازی لەگێرە کردنە.

٥٥ ئەوەی نەیهێشت کە ئەو خەڵکە - پاش هاتنی ڕێنیشاندەر - بڕوابێنن و داوای بۆردن لە پەروەرندەیان بکەن، ئەوە بۆ کە: [چاوەنۆڕبۆن] یا بەدەردی ئەوانی پێشۆیان بچن، یان ڕۆبەڕۆ جەزرەبە بەگژیاندابێ.

٥٦ کەپێغەمبەران دەنێرین، هەر ئەوەندەیان لەسەرە مژدەدەرو ترسێنەربن. خوانەناسان هەر بەناهەق چەقە دەکەن، تا هەقی پێ لەبەین بەرن. ئەوان نیشانەکانی مەو ئەو کتێبە کەوا ترسی وەبەرناوْن، هەر بە گاڵتەو گەپ دەزانن.

٥٧ کێ لەوکەسە ناهەقترە چەندنیشانەی پەروەرێنی بۆ وەخوێندراو گوێ نەدایەو ئەوەشی لە بیربردەوە کە دەپێشدا کردویەتی. ئێمە پەردەن بەسەردڵیان هەڵکێشاوە کە تێنەگەن؛ گوێشمان هێندە گرانکردوْن کە نەبیسن. چەند بکۆشی شارەزای ڕێگەیان بکەی، هەرگیز بۆت ناکەونە سەرڕێ.

٥٨ پەروەرندەت گوناحبەخش و دلۆڤانە. ئەگەر هەرکێ کاری خراپی کردباو ئەویش بۆ لێپرسینەوە بیگرتبا، دەبوایە هەر گوزوگوممەت سزای دابان. بەڵام خستۆیەتە دەمی دیاری کراو؛ کە ئەو دەمەش هات، ناتوانن خۆ خەلاسکەن.

٥٩ ئەو شارانەش هەرگا ملیان لە زوڵم نا، قڕمان تێخستن و بۆ لەبەین بردنیان، قەیرانێکمان لبۆدانان.

٦٠ جارێ مۆسا بەلاوی بەردەستی خۆی گوت: من لێبڕاوم سەفەربکەم تا دەگەمە جەمسەری هەردو دەریاکان؛ یان لەوێش وێوەتر بچم.

٦١ وختێ گەینە ئەو جەمسەرە، ماساوەکەیان لەبیرکرد؛ ئەویش بەهەڵبزۆقینێ خۆی گەیاندەوە دەریاکە.

٥٤- **گێرە:** چەقە کردن و چەنەلێدان. ٥٨- **گوزوگوممەت:** لەپڕو ناکاو. ٥٩- **قەیران:** بەڵێن بۆ کات دیاریکردن. ٦٠- **جەمسەر:** جێگەی پێکەوە لکانی دۆشت. ٦١- **هەڵبزۆقین:** بەرزەوەبوْن و داکەوتنی لەدوای یەک و بەپەلە، هەڵتەک و داتەک.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا
هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَءَيْتَ إِذْ أَوَيْنَآ إِلَى ٱلصَّخْرَةِ فَإِنِّى نَسِيتُ
ٱلْحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيْطَٰنُ أَنْ أَذْكُرَهُۥ ۚ وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ
فِى ٱلْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَٱرْتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا
قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِندِنَا وَعَلَّمْنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ
عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ
مَعِىَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرًا وَلَآ أَعْصِى لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ
فَإِنِ ٱتَّبَعْتَنِى فَلَا تَسْـَٔلْنِى عَن شَىْءٍ حَتَّىٰٓ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا
﴿٧٠﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِى ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخَرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ
لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِى بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرْهِقْنِى مِنْ أَمْرِى عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا فَقَتَلَهُۥ
قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾

۶۲ که ده‌ربازبوْن موْسا به‌به‌رده‌سته‌که‌ی گوت: له‌وسه‌فه‌ره زوْرشه‌که‌ت بوْین، کانێ تاشتیا مه، وه‌رێنه.

۶۳ گوتی: ئه‌وسا که له‌په‌نا به‌رده‌که‌دا ده‌ساینه‌وه، دیتت چلوْن من ماساوه‌که‌م له بیرچوْ؟ دیاره شه‌یتان نه‌یهێشت وه‌بیرم بێته‌وه. ئه‌میش وه‌ک شتی سه‌مه‌ره ڕێگه‌ی ده‌ریای گرته‌به‌رێ.

۶۴ گوتی: ئێمه‌ش هه‌ر شتێکی وامان ده‌ویست. ئیتر به‌شوْپی خوْیاندا به‌چاوگێڕان، گه‌ڕانه‌وه.

۶۵ ئه‌وسا توْشیان هات به‌توْشی عه‌بدێک له‌عه‌بدانی ئێمه که به‌ربه‌زه‌ی خوْن خستبوو زانیاریشمان له‌خوْمانه‌وه پێدابوْ.

۶۶ موْسا پێی وت: ئاخوْ ده‌توانم دوات که‌وم و له‌وزانسته‌ی فێرکراوی منیش وه‌کوْ خوْت ڕابێنی؟

۶۷ گوتی: توْهه‌رگیز ناتانی ده‌گه‌ڵ منا ده‌ری به‌ری.

۶۸ نه‌مازه گه‌ر ئاگاداری کاریش نه‌بی، چوْن ده‌رده‌به‌ی؟

۶۹ گوتی: ئه‌گه‌ر خودا حه‌زکا، به‌خوْڕاگرم ده‌بینی و هیچ نافه‌رمانیه‌کت ناکه‌م.

۷۰ گوتی: ئه‌رگه‌ر شوێنم که‌وتی، هیچ شتێکم لێ مه‌پرسه هه‌تا بوْخوْم ده‌رباره‌ی باست بوْده‌که‌م.

۷۱ سا ڕوْیشتن تا هه‌ردو سواری گه‌میه‌بوْن؛ کونی تێکرد. گوتی: هه‌ر بوْیه کونت کرد خه‌ڵکه‌که‌ی له‌ئاوا قوم‌که‌ی؟ کارێکی ناشیرینت کرد.

۷۲ گوتی: ئاخر به‌توْم نه‌گوت توْ ناتوانی له‌گه‌ڵ منا خوْڕابگری؟

۷۳ گوتی: له‌مه‌ی له‌بیرم‌چوْ لێم ببوْره‌و گه‌لێکم سه‌خت لێ مه‌گره.

۷۴ وه‌ڕێ که‌وتن، توْشی کوڕیژگه‌یه‌ک هاتن، کوشتی. گوتی: چوْن گیانێ پاکت زایه‌کرد که بێ ئه‌وه‌ی که‌سی کوشتبێ؟ کارێکی زوْر نابه‌جێت کرد.

۶۲- **کانێ تاشتیامه، وه‌رێنه:** له کوێیه به‌رقلیانه‌که‌مان بیهێنه.   ۶۴- **شوْپ:** شوێن.

۶۸- **نه‌مازه:** نه‌خوازه، ناوازه.   ۷۱- **گه‌میه:** که‌شتی.   **قوم:** نوقم.

۞ قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِن
سَأَلۡتُكَ عَن شَيۡءِۭ بَعۡدَهَا فَلَا تُصَٰحِبۡنِيۖ قَدۡ بَلَغۡتَ مِن لَّدُنِّي عُذۡرٗا
﴿٧٦﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهۡلَ قَرۡيَةٍ ٱسۡتَطۡعَمَآ أَهۡلَهَا فَأَبَوۡاْ
أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارٗا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُۥۖ
قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ أَجۡرٗا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِي
وَبَيۡنِكَۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأۡوِيلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا
ٱلسَّفِينَةُ فَكَانَتۡ لِمَسَٰكِينَ يَعۡمَلُونَ فِي ٱلۡبَحۡرِ فَأَرَدتُّ أَنۡ أَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٞ يَأۡخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصۡبٗا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا ٱلۡغُلَٰمُ
فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِينَآ أَن يُرۡهِقَهُمَا طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗا
﴿٨٠﴾ فَأَرَدۡنَآ أَن يُبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرٗا مِّنۡهُ زَكَوٰةٗ وَأَقۡرَبَ رُحۡمٗا
﴿٨١﴾ وَأَمَّا ٱلۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيۡنِ يَتِيمَيۡنِ فِي ٱلۡمَدِينَةِ وَكَانَ
تَحۡتَهُۥ كَنزٞ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحٗا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن يَبۡلُغَآ
أَشُدَّهُمَا وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنزَهُمَا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ وَمَا فَعَلۡتُهُۥ
عَنۡ أَمۡرِيۚ ذَٰلِكَ تَأۡوِيلُ مَا لَمۡ تَسۡطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرٗا ﴿٨٢﴾ وَيَسۡـَٔلُونَكَ
عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا ﴿٨٣﴾

٧٥ گوتی: نه‌مگوت ناتوانی ده‌گه‌ڵ من هه‌ڵکه‌ی؟

٧٦ گوتی: ئه‌گه‌ر پاش ئه‌مجاره هیچ شتێکم له‌تۆپرسی، هاوڕێم مه‌به‌و هیچ‌گله‌ییشت لێ‌ناکه‌م.

٧٧ دیسان ڕۆیین، هه‌تا گه‌ینه خه‌ڵکی شارێ. زه‌وادیان لێ‌داواکردن؛ ڕازی نه‌بوُن ڕایانگرن. دیوارێکیان له‌وێنده‌رێ چاوپێ‌که‌وت، خه‌ریک بوُ به‌لاداده‌هات؛ ڕاستی کرده‌وه. گوتی: ئه‌گه‌ر بتویستبا کرای ئه‌م‌کاره‌ت وه‌رده‌گرت.

٧٨ گوتی: ئه‌وا له‌یه‌کتر جیاده‌بینه‌وه؛ وا ئێسته‌کێ نهێنی ئه‌وڕوُداوانه‌ت بۆباس‌ده‌که‌م، که نه‌ت‌ده‌توانی خۆبگری.

٧٩ گه‌میه‌که بۆهه‌ژارانێک بوُ، له‌ده‌ریا کاریان ده‌کرد؛ ویستم زه‌ده‌داری بکه‌م، که له‌م‌لایان پاشایه‌ک بوُ هه‌موُگه‌میه‌کی زه‌وت‌ده‌کرد.

٨٠ کوڕیژگه‌که‌ش دای‌و بابی باوه‌ڕداربوُن. ترسم بوُ ناچاریان بکا له‌فه‌رمانی خوا ده‌رچن‌و کافرببن.

٨١ ئێمه ویستن په‌روه‌رنده‌ی دای‌و بابی، به‌ڕۆڵه‌یه‌کی دڵ پاک‌و به‌زه‌دارتر بۆیان تێ‌هه‌ڵێنێته‌وه.

٨٢ دیواره‌که‌ش بوُ دوُکوڕیژگه‌ی سێوی بوُ له‌م‌باژێڕه؛ له‌ژێریدا گه‌نجێ هه‌بوُ سه‌ربه‌وان‌بوُ. باوکیشیان له‌مێرخاسان‌بوُ. په‌روه‌رنده‌ت ویستی ئه‌م‌دوانه پێ‌بگه‌ن‌و گه‌نجینه‌ی خۆیان ده‌رێنن؛ که‌به‌زه‌یه‌ک بوُ له‌لای په‌روه‌رێنته‌وه‌و من هیچم له‌خۆوه نه‌کرد. ئه‌مه‌بوُ که تۆ نه‌ت‌تانی خۆڕاگربی تا ده‌زانی.

٨٣ لێت ده‌پرسن: ئه‌دی زیل‌قه‌ڕنه‌ین چۆن‌بوه؟ بێژه: وا ده‌رباره‌ی ئه‌ویش شتێکتان بۆده‌خوێنمه‌وه.

٧٧-زه‌واد: توُشه.   ٨٠- کوڕیژگه: کوڕی بچوک.

٨١-تێ‌هه‌ڵێنان: قه‌ره‌بوُدانه‌وه.   ٨٢- سێوی: هه‌تیو.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ وَءَاتَيْنَٰهُ مِن كُلِّ شَىْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا
﴿٨٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى عَيْنٍ حَمِئَةٍ
وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ
فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُۥ جَزَآءً
ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰٓ
إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ
سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ ٱلسَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا
لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا۟ يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ
مُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰٓ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّى فِيهِ رَبِّى خَيْرٌ فَأَعِينُونِى بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِى زُبَرَ ٱلْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ ٱلصَّدَفَيْنِ
قَالَ ٱنفُخُوا۟ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارًا قَالَ ءَاتُونِىٓ أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا
﴿٩٦﴾ فَمَا ٱسْطَٰعُوٓا۟ أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ لَهُۥ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

٨٤ وامان‌کرد لەم‌زەمینەدا دەستی بڕواو گش هۆیەکیشمان بۆڕەخساند.
٨٥ سا بەشوێن مەبەستیدا چۆ،
٨٦ تا گەیشتە لای خۆرنشین؛ لای وابۆ لەناو کانی‌یەکی قوڕەڕەشە ئاوادەبێ. لەوئالی تۆشی هۆزێک بۆ. گوتمان: زیل‌قەڕنەین! دەتوانی ئازاربدەی و بۆشت هەیە چاکەیان لەگەڵابکەی.
٨٧ وتی: بەڵام هەرکەسێ ناهەقی بکا - لەدوارۆژا - ئێمە ئازاری دەدەین و پاشانیش دەبرێتەوە لای پەروەرندەی؛ ئەوسا ئەویش بەتوندی ئازاری‌دەدا.
٨٨ هەرکەسیش باوەڕی‌هێناو ئاکارچاک‌بۆ، پاداشی چاک بەشی‌دەبێ‌و کاری لەسەر هاسان‌دەکەین. ٨٩ دیسانیش ڕێگەی گرتەبەر.
٩٠ هەتا گەییشتە خۆرهەڵات. دیتی تیشکی بەسەر گەلێکدا دەبارێ کە جیا لەو هیچ‌ستارێکمان نەدانێ.
٩١ ئا بەم‌جۆرە هەرچی ئەو بیری بۆی‌دەچۆ، دەمانزانی.
٩٢ دیسانیش ڕێگەی گرتەبەر.
٩٣ تا گەیشتە ناو دۆچیا. لەپەنا دۆکەژەکەدا هۆزێکی‌دی، کە لەوانە نەبۆن لەهیچ زمانێکی حاڵی ببن.
٩٤ دواندیان، کە: ئەی زیل‌قەڕنەین! عاجوج ماجوج لەم‌وڵاتەدا بەدفەڕن؛ ئاخۆ باجێکت پێ‌بدەین کە لەنێوان ئێمەو ئەوان بەربەستێکمان بۆچێ‌بکەی؟
٩٥ گوتی: ئەوەی پەروەرندەم بۆی‌ڕەخساندۆم، هێزاترە؛ سا ئێوە بەهێز[ی خۆتان] یاریم‌بکەن، تا لەنێو ئێوەو ئەوانا بەربەندێکی وەدی‌بێنم.
٩٦ پاژەئاسنم بۆبێنن. وەختێ هەردو لاشانەکەی پڕکردەوە، گوتی: ئێوە بیدەمێنن؛ هەتاوەکۆ کردیە ئاگر. گوتی: ئەمجا پاقری تواوەم بۆبێنن، تا بەسەریا دابڕێژم.
٩٧ ئیتر تازە بۆیان نەلوا سەری‌کەون و نەشیان‌دەتوانی کونی‌کەن.

٨٦- ئالی: لا، تەرەف.   ٩٠- ستار: پۆشش.   ٩٥- بەربەند: سەد.   ٩٦- پاقر: مس.

قَالَ هَٰذَا رَحۡمَةٞ مِّن رَّبِّيۖ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّي حَقّٗا ﴿٩٨﴾ ۞ وَتَرَكۡنَا بَعۡضَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ يَمُوجُ فِي بَعۡضٖۖ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَجَمَعۡنَٰهُمۡ جَمۡعٗا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضۡنَا جَهَنَّمَ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡكَٰفِرِينَ عَرۡضًا ﴿١٠٠﴾ ٱلَّذِينَ كَانَتۡ أَعۡيُنُهُمۡ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكۡرِي وَكَانُواْ لَا يَسۡتَطِيعُونَ سَمۡعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن يَتَّخِذُواْ عِبَادِي مِن دُونِيٓ أَوۡلِيَآءَۚ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا جَهَنَّمَ لِلۡكَٰفِرِينَ نُزُلٗا ﴿١٠٢﴾ قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُم بِٱلۡأَخۡسَرِينَ أَعۡمَٰلًا ﴿١٠٣﴾ ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعۡيُهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ يَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ يُحۡسِنُونَ صُنۡعًا ﴿١٠٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ وَلِقَآئِهِۦ فَحَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فَلَا نُقِيمُ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَزۡنٗا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُواْ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَانَتۡ لَهُمۡ جَنَّٰتُ ٱلۡفِرۡدَوۡسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يَبۡغُونَ عَنۡهَا حِوَلٗا ﴿١٠٨﴾ قُل لَّوۡ كَانَ ٱلۡبَحۡرُ مِدَادٗا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّي لَنَفِدَ ٱلۡبَحۡرُ قَبۡلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّي وَلَوۡ جِئۡنَا بِمِثۡلِهِۦ مَدَدٗا ﴿١٠٩﴾ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَمَن كَانَ يَرۡجُواْ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدَۢا ﴿١١٠﴾

٩٨ گوتی: ئەمە بەزەییەکە لەلایەن پەروەرندەمڕا؛ جا هەرگا پەروەرندەی من بەڵێنەکەی بەجێگەییشت، گشتی دەکاتە گۆڕاییو بەڵێنی پەروەرندەیمن هەر وەدی دێ.
٩٩ ئەوێ ڕوژێ وادەکەین لەناو یەکترا پێل بدەنو دەکەڵەشاخ دەمێندرێو گشتیان لێک کۆدەکەینەوە.
١٠٠ هەر ئەورۆژە دۆژەهـ لەبەر خوانەناسەکان ڕادەنێین؛ چڕانانێ!
١٠١ ئەوانەی چاویان لەیادی من قۆچاوبۆ نەشیان دەتوانی ببیسن.
١٠٢ ئاخۆ خودانەناسەکان پێیان وایە - لەباتی من - عەبدەکانم بکەن بە سەرورەری خۆیان [هیچ قازانجێکیان دەداتێ]؟ ئێمە دۆژەهمان بۆ پەزێرایی لەو خوانەناسانە سازکردوە!
١٠٣ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ پێتان بڵێم، کێن ئەوانەی لەکردەوەکانی خۆیان زۆرتر زیانیان پێدەگا؟
١٠٤ ئەوکەسانەی تەقالایان لەژیانی سەردنیایەدا فێڕۆچوەو لاشیانوایە کارێکی چاکیان کردوە.
١٠٥ ئەوانە کەسگەلێکن کە لەنیشانانو دیداری پەروەرێنیان حاشایان کرد، ئیتر هەرکارێکی کردیان پۆچەڵ بۆگەو ڕۆژی سەڵاش هیچسەنگێکیان بۆدانانێین.
١٠٦ بەهۆی ئەوحاشاکردنەو گەمەیان بەپێغەمبەرو نیشانانم، جەهەندەم گۆڕیگیانیان بێ.
١٠٧ ئەوکەسانەش کە بۆنە خاوەنباوەڕو ئاکارچاک بۆن، جێ پەزێراییان باغاتی فیردەوسە. ١٠٨ هەمیشە هەر تیادەبنو نایانەوێ جێبگۆڕن.
١٠٩ بێژە: ئەگەر بۆنۆسینی وتاری پەروەرندەیمن دەریا هەمۆ مەرەکەف بێ، بەرلە دوایی پێ هێنانی وتاری پەروەرندەیمن، بێشک دەریا هەڵدەچۆڕێ؛ تەنانەت گەر هێندەیدیشی دەفریاخەین.
١١٠ بێژە: منیش هەر مرۆیەکم وەک ئێوە؛ لە خواوە فەرمانم بۆدێ کە: خودای ئێوە هەر یەکە. هەرکێ لەنگۆ بۆدیداری پەروەرندەی بەئاواتە، با کاری چاک ڕەچاوبکاو لەغەیرەز پەروەرندەی خۆی هیچکەسێکی نەپەرستێ.

٩٨- گۆڕاییی: تەختایی، زەوینی راست و تەخت.	١٠٦- گۆڕ: سزا، جزیا.

سورة مريم

بسم الله الرحمن الرحيم

كهيعص ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ ٱلْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

مەریەم

وەناوی خوداکەی کەهندە وکلۆڤانە

١ کاف، ها، یا، عەین، صاد.

٢ باسی چاکەی پەروەرێنتە سەبارەت بە زەکەریای خولامی خۆی.

٣ ئەوکاتە کە هانای بۆ پەروەرندەی برد بەدەنگێکی نزم و نەوی.

٤ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! من ئەوا پێشەم سیس بۆن و سەرم لەبەر[دەردی] پیری تروسکەی دێ. پەروەرندەم! تا لەبەزت پاڕاومەوە، هەرگیز لێت ناهومێ نەبۆم.

٥ من لەپاش خۆم لەخزمانم نیگەرانم؛ کەیوانوەکەشم نەزۆکە. سا تۆ لەلایەن خۆتەوە فرزەندێکم پێ ببەخشە؛

٦ با میراتی من و خانەدانی یاقوب بەرئەوکەوێ. پەروەرندەم! هێڤیمە تۆش پەسندی کەی.

٧ ئەی زەکەریا! ئێمە مزگێنی منالێک بەتۆ ئەدەین، وەناو یەحیا؛ کە پێشتر لەم، کەسن نەکردە هاوناوی.

٨ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا کوا من منالم دەبێ! لەبەر پیری کەلەلام و خێزانەکەشم نەزۆکە.

٩ گوتی :[فەرمان] هەر ئەمەیە و پەروەرندەکەی تۆ ئێژێ: ئەمە لەلای من هاسانە؛ ئاخر تۆشم لەبەرێدا هەر لەنەبوڕا دروس کرد.

١٠ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! نیشانێکم بۆدابنێ. گوتی: نیشان بەونیشانەی تا سێ شەوان - بێ وەی هیچ وەیێکت هەبێ - قسیە دەگەڵ مەردم ناکەی.

١١ ئەوسا لەمیحڕابەکەوە ڕۆویشتە لای هۆزەکەی و بەهیمایە تێی گەیاندن کە بەیانیان و ئێواران هەر پاکانەی خودابکەن.

٦- هێڤیمە: بەئاواتم. ١٠- بێ وەی: بێ ئەوەی. وەیێکت هەبێ: ئازارێکت هەبێ.

يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ﴿١٢﴾
وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ﴿١٣﴾ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ﴿١٤﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوتُ
وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا ﴿١٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتۡ
مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ﴿١٦﴾ فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا
فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا ﴿١٧﴾ قَالَتۡ إِنِّيٓ
أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ﴿١٩﴾ قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي
غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ
مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ﴿٢١﴾ ۞ فَحَمَلَتۡهُ فَٱنتَبَذَتۡ
بِهِۦ مَكَانٗا قَصِيّٗا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ
قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِي مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا ﴿٢٣﴾
فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ أَلَّا تَحۡزَنِي قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا ﴿٢٤﴾
وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ﴿٢٥﴾

١٢ ئەی یەحیا! کتێب توندبگرە. هەر لەزارۆکایەتیشدا لەکارزانیمان پێ بەخشی.
١٣ دەگەڵ دڵسۆزیو بێگەردی - لەلایەنی خۆمانەوە - کەسێکی خۆپارێزیش بۆ.
١۴ لەیەل دایوبابیشیدا خۆشڕەفتاربۆ؛ سەربزێویو لاساری نەبووەپیشەی.
١۵ سڵامی لێ بێ، ڕۆژێ کە لەدایک بووەو ڕۆژێ دەمرێو ڕۆژێ زیندوٚدەکرێتەوە.
١۶ لەمکتێبە باسی مەریەمیش بێنەگۆڕ؛ کاتێ دوٚر لە کەسوکاری، شوێنێکی خۆرەلاتی بۆخۆی هەڵبژارد.
١٧ لەنێوان خۆیو ئەماندا پەردەیەکی ڕاهەنگاوت. ئێمە ڕوٚحیخۆمان بۆنارد؛ بنیادەمێکی تەواوی هاتەبەرچاو.
١٨ وێ گوت: ئەمن پەنادەبەمەبەر خودا لەدەستی تۆ[سا]ئەگەر تۆ خۆپارێزی [لێم مەیەپێش].
١٩ ئەو گوت: ئەمن لەپەروەرندەیتۆوە ڕاسپێراوم فرزەندێکی پاکو خاوێنت پێ ببەخشم.
٢٠ وێ گوت: چۆن منالمدەبێ، کە هیچمرۆیەک لەپێشدا منی بەدەست نەگرتووەو هەرگیز داوێنتەڕیش نەبوٚم.
٢١ گوتی: فەرمان هەر ئەمەیەو پەروەرندەیتۆ وتوٚیە. ئەوە لەلایمن هاسانەو دەمانەوێ چاکەیەک بێ لەئێمەوەو نیشانەیەک بێ بۆ مەردم. ئەمفەرمانەش هەر دێتەجێ.
٢٢ دەناوتۆلی وێدا گۆراو بەوزگەوە خۆیگەیاندە شوێنێکی دوٚر.
٢٣ ژانی زانی، وێ بردەلای دارخورمایێ . گوتی: خۆزیا هەر بەرلەئێستا دەمردمو یەکجێ لەبیردەچوٚمەوە.
٢۴ لەخواروی وێڕا بانگیکرد: خەمت نەبێ، پەروەرندەت لەژێرتۆڕا جۆگەئاوێکی پێک هێنا.
٢۵ کۆتەرەی ئەودارخورمایەش بهەژێنە، خورمای تازەپێگەیشتوٚت بەسەردا دادەوەرێنێ.

١٧-**ڕاهەنگاوتن:** ڕایەڵ کردن، ڕاستەوراست درێژکردنی شتێک بەسەر بۆشاییدا.

٢٢-**گۆران:** دروست بۆنی بێچوٚ لەناو زگدا. ٢۵-**بهەژێنە:** ڕاتەکێنە، ڕاوەشێنە، بیتەکنە.

فَكُلِي وَٱشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِىٓ
إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾
فَأَتَتْ بِهِۦ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُۥ ۖ قَالُوا۟ يَٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا
فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ
أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى
ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّى عَبْدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِىَ ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلَنِى
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِى مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ يَجْعَلْنِى
جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ ٱلْحَقِّ
ٱلَّذِى فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَٰنَهُۥٓ ۚ
إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ
فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ
بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا ۖ لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلْيَوْمَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

٢٦ بەچاوی ڕوٚن بخوٚو وەخوٚ؛ هەرکەسێکیشت لەمرۆ چاوپێکەوت بێژەپێی: لەخوٚمگرتوە لەڕای خودا لەئاخافتن بتەکمەوەو ئیتر ئەمڕۆ هیچ مرۆیەکی نەدوێنم.

٢٧ هاتەوە ناوکەس وکاری و منالێک بەباوەشەوە. گوتیان: مریەم! قەت دەتۆمان وا ڕانەدیت ئەمسەمەرەت لێ ڕۆبدا.

٢٨ خوشکی هارۆن! تۆ نە باوکت پیاوخراوبۆ، نە دایکیشت داوێن تەڕبۆ.

٢٩ هیمای بۆمنالەکەکرد. وتیان: جاچۆن دەگەڵ ساوای سەربێشکەدا بئاخێوین.

٣٠ [منداڵەکە] وتی: من خولامی خودام؛ کتێبی بەخەڵات دامێ و منی کردۆتە پێغەمبەر.

٣١ لەهەرکوێش بم، پێوقەدەمم پیرۆزدەکاو ڕای سپاردۆم - هەتا زیندۆم - نوێژبکەم و زەکات بدەم.

٣٢ گوێ لەمستی دایکیشم بم؛ نەشی کردۆم بەملهوڕێکی سەربزێو.

٣٣ سلامم لێ بێ ڕۆژێ کە لەدایک بۆم و ئەوێ ڕۆژێ کە دەمرم و ئەوێ ڕۆژێش کە زیندۆ ڕادەکرێمەوە.

٣٤ قسەی دروست لەمەڕ عیسای کوڕی مەریەم، هەر ئەمەیە؛ کە ئەمان تیا دۆدڵن.

٣٥ لەخودا ناوەشێتەوە زارۆی هەبێ؛ پاکی و بێ عەیبی بۆئەوە. هەرگا ویستی کارێک ببێ، هەر پێی بێژێ: ببە! دەبێ.

٣٦ هەر خودایە پەروەرندەی من و ئێوە؛ سا هەر دەبێ بیپەرستن؛ ئەمە ڕاگەیکی سەرڕاستە.

٣٧ هێندێ لەودەستەوبەستانە لەناوخۆدا، دەستیان کردە کێشەو هەرا. جا واوەیلا بۆئەو خودانەناسانە، لەکاتی دیتنی ڕۆژەدژوارەکە.

٣٨ ڕۆژێ کە دێنە لای ئێمە گەلێک چاوزیت و گوێ سۆکن؛ بەلام ئەوڕۆ ناهەقەکان بەئاشکرا لەڕێگەی ڕاست لایانداوە.

٢٦- وەخۆ: بنۆشە، بخۆرەوە. لەخوٚگرتن: نەزرکردن. ئاخافتن: قسەکردن.

٢٩- بئاخێوین: قسەبکەین. ٣٢- سەربزێو: بزێتی لە یاخی.

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ فِي ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّي قَدْ جَآءَنِي مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِيٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَٱهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَٰمٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَٱذْكُرْ فِي ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

٣٩ لەوڕۆژی داخ و کەسەریان بترسێنە؛ کاتێ کارلەکار دەترازێ؛ کەچی ئەوان هەر بەخۆیان نەزانیوەو خۆیان لەباوەڕ بواردوە.
٤٠ ئەمزەمینەو هەرچی وا بەسەریەوەیە لەدواجاردا هەر بۆ ئێمە ئەمێنێت و سەرلەبەریان دەهێننەوە بۆلای خۆمان.
٤١ لەمکتێبە باسی ئیبراهیمیش بکە، کە [لەکارو وتاریدا] هەر راست و پێغەمبەریش بۆ.
٤٢ ئەوچاخە بەئاپی خۆی گوت: ئاپۆ! تۆ بۆ شتێکی وا دەپەرستی، نە دەبیسێ و نە دەبینێ و هیچ بەهرەیەک بەتۆ نادا.
٤٣ ئاپۆ! ئەوەی من دەیزانم تۆنایزانی؛ شوێنم کەوی، شارەزای راستەڕێت دەکەم.
٤٤ ئاپۆ! شەیتان پەرست مەبە. شەیتان لەفەرمانی خودا سەرپێچی کرد.
٤٥ ئاپۆ! من لەوە دەترسم، لەخواوە تۆشی ئازاربی و ببی بەدۆستی شەیتانێ.
٤٦ [گوتی:] ئاخۆ ئەی ئیبراهیم! تۆ بەبێزی لەوانەی دەیانپەرستم؟ ئەگەر دەست لەمە هەڵنەگری، بەردەبارانت دەکەم و تا ماوەیەکی درێژیش لەلام برۆ.
٤٧ گوتی: سڵام لەسەر تۆبێ؛ لەپەروەرێنم دەخوازم لێت ببۆری و ئەو دەگەڵە من بەڤیانە.
٤٨ من لەئێوەو لەوانەش بەغەیرەز خودا لەبەریان دەپاڕێنەوە، دۆرئەگرم و گازی پەروەرندەم دەکەم؛ بەشکۆ لەگازی کردنی پەروەرندەم، تۆشی قەرەبەختی نەبم.
٤٩ جا کە ئەوانەی وەلاناو وازی لەوشتانەهێنا کە ئەوان - بەغەیرەزخودا - دەیانپەرست، ئیسحاق و یاقۆبمان دایەو گشمان کردن بەپێغەمبەر.
٥٠ وەبەربەزەی خۆشمان خستن و واشمان کردکە زۆربەچاکە ناویان دەرچێ.
٥١ باسی مۆساش هەر لەمکتێبەدا بکە؛ کەبێ سۆ هەڵبژاردەو راسپاردەیەکی پێغەمبەر بۆ.

٤٢-ئەوچاخە: ئەوکاتە، ئەووەختە. ئاپ: مام. ئاپۆ: مامە. ٤٦-بەبێز: وەڕەز، جاڕز، جارس، بێزار.
٤٧- بەڤیان: میهرەوان.

وَنَٰدَيۡنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ وَقَرَّبۡنَٰهُ نَجِيّٗا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن رَّحۡمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا ﴿٥٣﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ﴿٥٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ خَرُّواْۤ سُجَّدٗا وَبُكِيّٗا۩ ﴿٥٨﴾ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ عِبَادَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا ﴿٦١﴾ لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا إِلَّا سَلَٰمٗاۖ وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ﴿٦٢﴾ تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِي نُورِثُ مِنۡ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّٗا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ﴿٦٤﴾

۵۲ له‌لای ڕاستی چیای تۆریش گازیمان‌کرد، له‌خۆشمان‌نزیک کرده‌وه که به‌نهێنی حاڵی‌که‌ین.
۵۳ هه‌ر له‌چاکه‌ی‌خۆشمانه‌وه هارۆنی‌برایمان پێ به‌خشی؛ که ئه‌ویش هه‌ر پێغه‌مبه‌ربۆ.
۵۴ له‌م‌کتێبه باسی ئیسماعیلیش‌بکه؛ ئه‌و ڕاست‌بۆ له‌به‌ڵێنیداو پێغه‌مبه‌رێ ڕاسپارده‌بۆ.
۵۵ که‌س‌وکاری بۆ نوێژکردن‌و خێرکردن هه‌ڵده‌پێچاو جێگه‌ی ڕه‌زامه‌ندی په‌روه‌رێنی خۆی بۆ.
۵۶ هه‌روه‌ها له‌م‌کتێبه‌دا له‌مه‌ڕ ئیدریسیش باخێوه؛ که‌ئه‌و هه‌ره‌ڕاست‌بێژێکی پێغه‌مبه‌ربۆ؛
۵۷ به‌پایه‌ی به‌رزیشمان گه‌یاند.
۵۸ ئه‌وانه له‌وپێغه‌مبه‌رانه‌ن که به‌رچاکه‌ی خواکه‌وتن؛ له‌ڕه‌گه‌زی بابه‌ده‌م‌بۆن‌و له‌وانه‌ش ده‌گه‌ڵ نۆحا هه‌ڵن‌گرتن‌و له‌تۆره‌مه‌ی ئیبراهیم‌و ئیسرائیل‌و له‌وکه‌سانه‌ی خۆمان شاره‌زان‌کردن‌و بۆخۆمان هه‌ڵمان‌بژاردن. هه‌رگا نیشانانی‌خوایان به‌سه‌ردا ده‌خوێنرایه‌وه، ده‌مه‌ورۆ ده‌که‌وتنه‌زه‌وی بۆسوژده‌و به‌کوڵ ده‌گریان.
۵۹ له‌دوای‌ئه‌وان که‌سانێ بۆنه‌جێگریان، به‌لای نوێژاندا نه‌چۆن‌و شوێن ئاره‌زوی خۆیان که‌وتن؛ ئه‌وانه به‌م‌زوانه تۆشی ئازارو خوسار ده‌بن؛
۶۰ مه‌گین ئه‌وی بروابێنێ‌و له‌گوناه بپرینگێته‌وه‌و ئاکارچاک‌بێ؛ ئه‌وانه ده‌چنه‌به‌هه‌شت‌و هیچ ناهه‌قی‌یان لێ‌ناکرێ.
۶۱ باغاتێ هه‌میشه‌خۆشه‌و له‌نه‌دیته خوا به‌ڵێنی‌به‌عه‌بده‌کانی‌خۆی‌داوه‌و به‌ڵێنی‌ئه‌و هه‌ر دێته‌جێ.
۶۲ چه‌ڵته‌ی لابه‌لا نابیسن‌و هه‌ر سلاوه‌و هه‌مۆبه‌یانی‌وئێواران ژه‌میان‌هه‌یه.
۶۳ ئائه‌مه‌یه ئه‌وبه‌هه‌شته‌ی که ده‌یبه‌خشین به‌عه‌بدانی‌خۆپارێزمان.
۶۴ به‌فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی‌تۆنه‌بێ ئێمه هه‌ر داناوه‌زینه‌خوار، هه‌رچی ئێستا له‌لامانه‌و هه‌رچی له‌دوامانه‌وه‌یه‌و هه‌رچی له‌م‌ناوه‌داهه‌یه هه‌ر بۆئه‌وه‌و په‌روه‌رنده‌ی تۆ هیچ‌شتی له‌بیرنه‌چوه.

۶۰- بپرینگێته‌وه: پاشگه‌زبێته‌وه. ۶۲- چه‌ڵته‌ی‌لابه‌لا: قسه‌ی‌قۆڕو خواروخێچ.

رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ
لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ
هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن
كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا
وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ۗ
وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

٦٥ ڕاهێنەری عاسمانەکان و زەمینەو هەرچی لەناویانداهەیە. سا تۆش هەر ئەوبپەرستەو دەبێ بۆپەرستنی ئەو خۆڕاگربی. ئاخۆ ئاگات لێیە هاوناوێکی هەبێ؟

٦٦ مرۆ ئێژێ: ئەگەر مردم، ئاخۆ وەک زیندوبوم بەرێ، هەروا دەم هێننەوەدەرێ؟

٦٧ ئەومرۆیە بۆ هیچ بیرێک ناکاتەوە، کە سەرەتا ئێمە ئەومان دروس کردو هیچیش نەبو؟

٦٨ سوێندەکە بەپەروەرێنت، هەر دەبێ دەگەڵ شەیاتین پێکەوە کۆیان کەینەوەو دەوراندەور لەجەهەندەم چۆک دابدەن.

٦٩ پاشان لەناو هەر گرۆیەک، ئەوی پتر دژی خودای ڕەحمان بۆگن، ئێمە جوێیان دەکەینەوە.

٧٠ دواجار دیارە هەر خۆمان باشتردەزانین کامەیان بۆ چۆنە دۆژەهـ هێژاترن.

٧١ هەمۆکەستان - ئیللاوبیللا - هەر دەبێ بچنەجەحەندەم، بڕیارێکە پەروەرندەی تۆ داویەتی و هەر دەبێ جێ بەجێ بێ.

٧٢ پاشان لەخوداترسەکان ڕزگاردەکەین. ناهەقانیش - دەستەوئەژنۆ - لەناویدا دێڵینەوە.

٧٣ هەرکاتێکی نیشانانی دیاریدەری ئێمەیان بۆوەخوێندرێ، خوانەناسان بەخاوەن باوەڕان ئێژن: کامەلاماڵی خۆشترەو دیوەخانی لەبارترە؟

٧٤ ئای کە چەندبەرەن پێش ئەوان لەناوبردۆن، کە لەوانە کەل پەلی ناوماڵ ڕێکترو بەدیمەن لەمان جوانتربۆن.

٧٥ بێژە: کەسێ لەگومڕاییدا تل دەدا، با خوا پەتی بۆشل بکاو وێڵی بکا؛ تا ئەوساتە کە دەبینن قەیرانێ بۆیان داناون سەروەختی هات؛ یان ئازاردانە یان سەلا. لەوەبەولاوە تێدەگەن کێ ماڵەکەی ناخۆشترەو کێ یاریدەری کەمترە.

٧٦ ئەوکەسانەی خودا شارەزای کردگن پتر شارەزایان دەکا؛ پەروەرندەت بۆخێرێ دەمێنێتەوە پاداشی باشتری هەیەو سەرەنجامیشی باشترە.

٧٥- **قەیران:** بەڵێن بۆکات دیاری کردن.

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِن كُلُّ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

٧٧ کاوراکەت دی، حاشای هەبو لە نیشانانمان و گوتی: لێم ڕۆنە ماڵ ومناڵم هەردەدەنێ؟
٧٨ ئاخۆ نهێنی دەزانێ یان لە خواوە بەڵێنێکی پێدراوە؟
٧٩ نەخێر، هەرچی ئەودەیڵێ ئێمە دەینوٚسین و ماوەی جەزرەبەدانی پتردەکەین.
٨٠ هەرچی ئێژێ لای ئێمە دەمێنێتەوەو خۆی بەتەنیا دێتەلامان.
٨١ بەدەرلەخوا، ئەوان پەرەستیوانێکی تریان پەرست، تابنەهۆی سەربەرزیان.
٨٢ نەخێر، حاشا لەپەرستنیان دەکەن و لەدژیشیان ڕادەوەستن.
٨٣ تۆ نەتزانی ئێمە شەیاتینیەکانمان ناردۆتە سەرخوانەناسان ختۆکەو هانەیان دەدەن؟
٨٤ هیچ پەلەیەکیان لێ مەکە، ئەوا ئێمە بەژماردن لەسەرئەوانی دەژمێرین.
٨٥ لەوڕۆژەدا کە ئێمە خۆپارێزەکان بەپانەوە دەبەینە دیداری خودا.
٨٦ تاوانبارانیش بۆ دۆزەق [وەکۆ گاگەل بۆ سەراو]، دەمتێنگ ڕەپێچەک دەدەین.
٨٧ ئەوانە دەستەڵاتی تکایان نیە، مەگین ئەوی لەخوا پەیمانی ساندبێ.
٨٨ وتۆشیانە: خودا بویتە خاوەن فرزەند.
٨٩ ئای کە قسەی ڕەقتان بەدەمداهاتوە!
٩٠ لەوانەیە لەو[قسەیە] ئاسمانەکان هەڵتەکێن و زەمین شەقباو کێوەکان لەبەریەک بچن؛
٩١ لەبەرئەوە گوتیان خودا فرزەندی هەس.
٩٢ لەخوداناوەشێتەوە کە هیچ فرزەندێکی هەبێ.
٩٣ هەرچی لەناو ئەمعاسمانان وزەمینەن - گش لەگشتی - بەخولامەتی دێنەلای خوا.
٩٤ سەرحیسابی هەمۆیانەو هەر بەهەژمار ژماردۆنی.
٩٥ سەرلەبەریان ڕۆژێ سەلا، تاک وتەنیا، دێنەلای ئەو.

٨٦-ڕەپێچەک دان: خرکردنەوەو دانە بەر، بەخۆشی و ناخۆشی بردن. ٩٤-سەرحیساب: ئاگادار.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ﴿٩٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ لِّمَن يَخۡشَىٰ ﴿٣﴾ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ﴿٤﴾ ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ﴿٦﴾ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ﴿٧﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴿٨﴾ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿٩﴾ إِذۡ رَءَا نَارٗا فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَۖ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ﴿١٢﴾

٩٦ ئەوانەی باوەڕیان هەیەو ئاکارچاکن، خوا دەیانکاتە خۆشەویست.
٩٧ ئێمە بۆیە ئەمقورئانەن بەزوانی خۆتی هێسانی ڕەوانەکرد، تا تۆ بەوی پارێزگاران دڵخۆشکەی و گەلی دوژمنی سەرسەخت، بترسێنی.
٩٨ چەندین بەرەن بەرلەمانەش قڕتێ خستوٚن؛ ئاخۆ هەست بەهیچیان دەکەی، یان نۆزەشیان لێ دەبیسی؟

تاها

وەناوخوداکەی دڵ‌هندوکلۆڤانە

١ طا،ها. ٢ ئەمقورعانەن بۆنەناردی کە تۆشی چەوسانەوەبی.
٣ تەنها بیرهێنانەوەیە بۆکەسێ کە ترسی هەیە.
٤ لەلایەنی داهێنەری ئەمزەمینو ئاسمانە بڵندانەوە هاتۆتەخوار.
٥ ئەوخودایەی لەسەرتەختی خۆی دامەزرا.
٦ هەرچی هەیە لەئاسمانانو زەمینداو هەرچیەکیان لەنێواندایە، گش بۆئەوەو هەرچی لەژێرخاکیشدایە.
٧ ئەگەر دەنگیشت هەڵبڕی، ئەو بەڕازو هێدیکاتریش دەزانێ.
٨ خوداییێکە لەغەیرەزئەو کەس بۆپەرستنێ نابێ؛ ناوەهەرەپیرۆزەکان هەر بۆئەوون.
٩ ئاخۆ سەرگوروشتەی مۆسات بۆهاتوە؟
١٠ ئەوکاتە ئاگرێکی دیو بەماڵو خێزانەکەی گوت: لێرە مەبزوٚن، من ئاگرێکم بەدیکرد؛ بەشکوٚ لەوێ خەتیرەیەکتان بۆبێرم؛ یان کەسێکم - بۆشارەزا - هەرلەوێ وەدەسبکەوێ.
١١ دەمێ گەیشتە بەرئێکر، گاسی لێکرا: ئەی مۆسا!
١٢ من، منم پەروەرندەی تۆم. شەکالەکانت باوێژە. تۆ وای لەناو شیوی پیرۆزی «توا»دا.

٩٧-هێسانی: ئاسانی. **٧-هێدیکاتر:** هێدی‌تر، نزم‌تر. **١٠-خەتیرە:** چڵۆسکە
١١-گاسی: بانگ. **١٢-شەکال:** جۆرێ کەوش. **باوێژە:** دەربێنە، فڕێدە.

وَأَنَا ٱخْتَرْتُكَ فَٱسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِىٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعْبُدْنِى وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكْرِىٓ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِىَ عَصَاىَ أَتَوَكَّؤُا۟ عَلَيْهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِى وَلِىَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَىٰهَا فَإِذَا هِىَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا
وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَٱضْمُمْ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ
مِنْ ءَايَٰتِنَا ٱلْكُبْرَى ﴿٢٣﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ
رَبِّ ٱشْرَحْ لِى صَدْرِى ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِىٓ أَمْرِى ﴿٢٦﴾ وَٱحْلُلْ عُقْدَةً مِّن
لِّسَانِى ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا۟ قَوْلِى ﴿٢٨﴾ وَٱجْعَل لِّى وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِى ﴿٢٩﴾ هَٰرُونَ
أَخِى ﴿٣٠﴾ ٱشْدُدْ بِهِۦٓ أَزْرِى ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِىٓ أَمْرِى ﴿٣٢﴾ كَىْ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ
أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰٓ ﴿٣٧﴾

١٣ هه‌ر خۆمم تۆم ده‌س‌نیشان‌کرد؛ سا گوێدێری ڕاسپێری‌به.
١٤ ئه‌من خودام، جگه‌له‌من خوای‌ترنیه؛ سا تۆ هه‌ر من‌بپه‌رسته‌و نوێژێ‌بکه تا وه‌بیرخۆتم‌خه‌یته‌وه. ١٥ ڕۆژی سه‌ڵا ها له‌ڕێدا؛ من ده‌مه‌وێ که جارێ ئاشکرانه‌بێ‌و بیشێرمه‌وه، تا هه‌رکه‌سێ به‌ره‌ی کۆششی ده‌س‌که‌وێ.
١٦ ئه‌وی باوه‌ڕی‌پێی‌نیه‌و شوێن ئاره‌زۆی خۆی که‌وتوه، نه‌کا تۆی لێ‌وه‌پرینگێنێ‌و به‌ڵای به‌لاته‌ت تۆش‌بوێ.
١٧ ئه‌ی مۆسا! ئه‌ی ئه‌مه چیه که له‌ده‌ستی ڕاستت‌دایه؟
١٨ گوتی: ئه‌مه عاساکه‌مه، وه‌به‌ر‌پشتی‌خۆی‌ده‌ده‌م‌و گه‌ڵای پێ داده‌وه‌ڕێنم بۆ ڕانه‌که‌م، چه‌ندئیشی دیشی پێده‌که‌م. ١٩ گوتی: مۆسا بیهاوێژه!
٢٠ که هاویشتی، له‌پڕ دیتی وا مارێکه‌و دشێڵه‌هێ.
٢١ گوتی: بیگره‌و ترست نه‌بێ؛ هه‌ر ئێستاکه ده‌یخه‌ینه‌وه ته‌رحی پێشۆی.
٢٢ ده‌ستیشت بخه‌باخه‌ڵت - به‌بێ‌ئازار - دێته‌ده‌رێ وه‌ک چۆڕی شیر؛[ئه‌میش] نیشانێکی‌تره. ٢٣ تا ئێمه له‌نیشانانی هه‌ره‌گرینگی خۆمانت نیشان‌بده‌ین. ٢٤ ڕێکه‌وه بۆلای فیرعه‌ون، یه‌کجار شۆی لێ‌هه‌ڵکێشاوه. ٢٥ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی‌من! پشۆدرێژترم‌بکه.
٢٦ کاریشم‌لێ‌سانابکه. ٢٧ گیریه‌کم له‌زماندایه، بۆم ڕه‌هاکه.
٢٨ تا ده‌ئاخافتنم‌بگه‌ن. ٢٩ له‌خزمانم ئاریکارێکم بۆدانێ.
٣٠ [مه‌به‌ست] هاڕۆنی برامه. ٣١ پشتی منی پێ‌پته‌وکه.
٣٢ بیشیکه شه‌ریک له‌کارم. ٣٣ تا ئێمه، زێده په‌سنی پاکی تۆبده‌ین.
٣٤ گه‌لێکیش یادی‌تۆبکه‌ین. ٣٥ تۆ چاوه‌دێریت لێ‌کردۆین. ٣٦ گوتی: مۆسا! هه‌رچی تۆ ویستت پێت‌درا. ٣٧ جارێ‌تریش تۆمان وه‌به‌رچاکه‌ی خۆخست.

١٨- دیشی: تریشی. ٢٠- ده‌شێڵه‌هێ: ده‌خزێ. ٢٤- شۆ: ئه‌ندازه‌و ژمار.
شۆی لێ هه‌ڵکێشاوه: له‌ئه‌ندازه لایداوه.

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ٣٨ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ
فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ
عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ٣٩ إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ
فَتَقُولُ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ
عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ
فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ٤٠
وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ٤١ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا تَنِيَا
فِي ذِكۡرِي ٤٢ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ٤٣ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا لَّيِّنٗا
لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ٤٤ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ
أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ٤٥ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ
٤٦ فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ
ٱلۡهُدَىٰٓ ٤٧ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ٤٨ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ٤٩ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ٥١

٣٨ کاتێ ئەوەی کەپێویست بۆ ئاویتمانە دڵی داکت ؛
٣٩ کە : بیخەرە داربەستەوەو بیهاوێژەرە ناوزێوە ؛ با زێش بیخاتە کەنارێ و دژێکی من - کە دوژمنێکی ئەویشە - بیگرێتەوە. ڤیانی خۆم خستە سەرتۆ، تا لەژێر چاوەدێری خۆم بپەروەرێی.
٤٠ کاتێ خۆشکت دەچۆودەیگوت : گەرەکتانە کەسێکتان بۆبدۆزمەوە کە بۆتانی بەخێوبکا ؟ ئا بەمجۆرە هێنامانیەوە لای داکت، کە چاوی پێت ڕۆن بێتەوەو خەمێ نەخوا. ئەی مۆسا! ئەمەش دەزانی، یەکیش بەدەستت زایەبۆ؛ لەوخەمەش رزگارمانکردی، چەندجاری دیش ئەزمۆمانی. چەندساڵێکیش لەناو خەڵکی مەدیەنا مای؛ پاشان لەسەر بڕیاری خۆن ئەوا هاتی. ٤١ من تۆمکردە تایبەتی خۆم.
٤٢ بەنیشانەگەل منەوە لەل براکەتا ڕێکەوەو لەوەبیرهێنانەوەی من سستی مەکەن. ٤٣ هەردوک هەڕنە نک فیرعەون، ئەو لەڕادەی دەرکردوە. ٤٤ نەرمونیانی بدوێنن، شایەتا بیربکاتەوە، یان بترسێ.
٤٥ وتیان : پەروەرندەی ئێمە! ترسن هەیە لێن دەرهەڵبێ و یان تەواو لەشۆری دەرکا. ٤٦ گوتی : هیچ ترسێکۆنەبێ، من لەل ئێوەم. ئەبیەم، چاویشم تێوەیە. ٤٧ سا بچنە لای و پێی بێژن : ئێمە هەرتک ڕاسپاردەی پەروەرندەی تۆین ؛ تۆ تۆرەمەی ئیسرائیلمان ڕەگەڵ بخەو[چیتر] مەیان چەوسێنەوە. وا بەڵگەشن لەئالی پەروەرندەت ڕا بۆهێناوی ؛ درود لەسەر ئەوکەسەش بێ، لە ڕاستەڕێ لانەکەوێ.
٤٨ بەئێمەراگەینراوە کە هەرکەسێ برِوا نەکاو پشتی تێکا، ئازاردەدرێ.
٤٩ گوتی : مۆسا! پەروەرندەی ئێوە کێیە ؟ ٥٠ گوتی : پەروەرندەی ئێمە ئەوکەسەیە کە بەهەمۆدەسکردی خۆی هەمۆ پێداویستیداوە، پاشانیش ڕێی نیشانداوە. ٥١ گوتی : بەرەو چینەکانی پێشۆ چۆن بۆن ؟

٣٨- ئاویتمانە: خستمانە. ٣٩- زێ: بەحر، دەریا. ڤیان: خۆشگەرەک بۆن.
٤٠- زایە: بڕیتی لە مردۆ (پیاوێکی لەدەستی زایەبۆ). ٤٣- هەڕنە: بڕۆنە. نک: لا.
٤٥- دەرهەڵبێ: تۆڕەبێ. لە دەرهەڵبۆن: تۆڕەبۆن لەپڕێکا. ٤٦- ئەبیەم: دەبیسم.
٤٧- ئالی: لا، تەرەف. ٤٨- پشتی تێکا: پشت هەڵکا، گوێ نەداتێ.

قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتٰبٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٣﴾ كُلُوا
وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِأُولِي النُّهَى ﴿٥٤﴾ مِنْهَا
خَلَقْنٰكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ
أَرَيْنٰهُ آيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوسَى ﴿٥٧﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ
فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
سُوًى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى
﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ
مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ
وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ﴿٦١﴾ فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا
النَّجْوَى ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنْ هٰذٰنِ لَسٰحِرٰنِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ
مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى ﴿٦٣﴾ فَأَجْمِعُوا
كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى ﴿٦٤﴾

۵۲ گوتی: له‌ده‌فته‌رێکدایه له‌لای په‌روه‌رنده‌مه‌وه‌و ئه‌و ده‌یزانێ. په‌روه‌رنده‌م نه هیچ شتی لێ‌گوم‌ده‌بێ‌و نه هیچیشی له‌بیرده‌چێ.

۵۳ که‌سێکه زه‌وی بۆکردن به‌ڕایه‌خ‌و ڕێبازگه‌لێکی بۆ ئێوه تێ هه‌ڵکێشاو، ئاوێکشی له‌وحه‌وایه‌وه داباراند، که زۆر جۆته‌ی جۆراوجۆری ڕوه‌کانمان پێ‌ده‌رهێنا. ۵۴ بخۆن‌و وڵساته‌که‌شتان بچه‌ڕێنن؛ که له‌مه‌دا زۆرنیشانه بۆ خاوه‌ن‌ئاوه‌زان هه‌یه. ۵۵ له‌زه‌ویمان به‌رهه‌م‌هێنان؛ دیسان ده‌تانخه‌ینه‌ناوی‌و جارێکی‌تر له‌وێتان ده‌رده‌خه‌ینه‌وه.

۵۶ ئێمه هه‌مۆنیشانه‌کانمان نیشان‌دا؛ ئه‌و هه‌ر بڕوای‌پێ‌نه‌کردو گوێی‌پێ‌نه‌دا.

۵۷ گوتی: ئه‌ی مۆسا! ئاخۆ تۆ هاتیه‌لامان، تا به‌جادۆت له‌عه‌رزی خۆمان ده‌رمانکه‌ی؟

۵۸ مه‌رجه ئێمه‌ش جادۆی وه‌ک ئه‌مه‌ت بۆبێنین. سا خۆت بۆ ئێمه‌و بۆ خۆشتان جێ‌ژوانێکی له‌ته‌ختانێ ڕه‌چاوبکه؛ نه‌مه‌و نه تۆ، هیچمان ته‌نه‌خی لێ‌نه‌که‌ین.

۵۹ گوتی: جێ‌ژوان له‌ڕۆژی ڕازانه‌وه‌بێ، له‌وه‌ختی چێشته‌نگاوێدا که مه‌ردم خڕده‌کرێنه‌وه.

۶۰ فیرعه‌ون[جڤاتی] جێ‌هێشت‌و فێڵی خۆی[گشت] کۆکرده‌وه‌و گه‌ڕایه‌وه.

۶۱ مۆسا به‌فێڵبازانی‌گوت: نه‌چن به‌ده‌م‌خوداوه درۆ هه‌ڵبه‌ستن؛ به‌جه‌زره‌به گشتۆ ته‌رت‌وتۆنا ده‌کا. کێ بوختانێ‌به‌خوابکا، ده‌م‌له‌پۆشه.

۶۲ لێ‌یان‌بۆ به‌مقۆمقۆو ملیان‌له‌سرته‌کردن‌نا.

۶۳ گوتیان: دیاره ئه‌وانه دۆجادۆگه‌رن، ده‌یانه‌وێ به‌جادۆیان له‌هه‌ردی خۆتان ده‌رکه‌ن‌و نه‌ریته هه‌ره‌باشه‌که‌و له‌ناوبه‌رن.

۶۴ فێڵی خۆتان کۆکه‌نه‌وه‌و پاشان هه‌مۆ به‌ڕێز وه‌رن. ئه‌مڕۆ هه‌ر که‌سێ سه‌رکه‌وێ، رزگارده‌بێ.

۵۳- رایه‌خ: راخه‌ر. روه‌ک: هه‌رچی له‌زه‌وین شین‌ده‌بێ. ۵۸- ته‌نه‌خی کردن: خۆلێ بواردن.
۵۹- چێشته‌نگاو: به‌رله نیوه‌ڕۆ، قاوه‌ڵتۆن. ۶۰- جڤات: کۆبۆنه‌وه. ۶۱- ده‌م‌له‌پۆش: ره‌نج‌به‌با، ناهمێ. ۶۳- نه‌ریت: خده‌وئاکار. مه‌به‌ست رێ‌وشوێنه.

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ
بَلْ أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ
﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِى نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟
كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ
لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

٦٥ گوتیان : ئەی مۆسا ! یان باوێ، یان ئێمە پێش تۆ داوێژین ؟
٦٦ گوتی : نا ئێوە باوێژن. لەپڕ مۆسا - لەجادۆی وان - وای گومان برد پەتەکان و عاساکانیان دێن و دەچن. ٦٧ مۆسا ئەوسا لەدڵی خۆیا کەمێک ترسا. ٦٨ گوتن : هیچ ترسێکت نەبێ، تۆ سەرتری.
٦٩ ئەوی لەدەستی ڕاستتدا بیهاوێژە، هەرچی ئەمان کردۆیانە قوتی دەدا. ئەوانەی ئەو کردۆیانە، تەڵەکەی جادۆگەرانە؛ جادۆگەران لەهەرکوێ بن سەرناکەون. ٧٠ جادۆگەر سوژدەیان بردو گوتیان : بڕوان بەوەهێنا مۆساو هارۆنی پەروەراند.
٧١ گوتی : بەرلەوە ڕێوبدەم، ئێوەبڕواتان پێ هێنا. دەرکەوت ئەو مەزنتانەو درزی جادۆگەری داداوان. سۆر بزانن هەمۆ دەستو پایەکانتان بەپێچەوانە دەبڕمو بەکۆتەرەی دارخورمایانو دادەکەم؛ سا تێدەگەن ئێشاندنی کێ توندترو پڕکێش ترە.
٧٢ گوتیان : لەدوای ئەونیشانانەی دیومانە، سوێند بەوکەسەی کە ئێمەی دروس کردوە، هەرگیز بۆتۆ دەسمان پێ لەوهەڵناگیرێ؛ سا هەرچیەکی لەدەستتدێ دریغ مەکە؛ تۆ هەر تەنیا لەژینی ئەم دنیایەدا دەستتدەڕوا. ٧٣ ئێمە بڕوان بەپەروەرندەن هێناوە؛ هەتاوەکۆ لەهەڵەکانمان ببۆرێ و لەوجادۆگەریەشمان خۆش بێ؛ کە تۆ بەسەرتاسەپاندین. خوا چاترەو هەر دەشمێنێ.
٧٤ هەرکەسێ بەتاوانباری بچێتەلای پەروەرندەی، دیارە بەشی جەهەندەمەو - نەمر، نەژی - تیادەبێ.
٧٥ هەرکەسیش خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بێ و بچێتەلای، ئەنوای ئەوان وان لەپلەبەرزەکانا.
٧٦ نشیمەنیان باغاتێکە جۆباریان بەبەردا دەڕواو تا هەتایە تیادەبن. ئەمەیە پاداشی پاکان.

٦٥- باوێ: باوێژە، فڕێدە.	**٧١- درزدان:** دەرس دان، فێرکردن.	**٧٤- مر:** مردن.
٧٥- ئەنوا: پەنا، پەسیو، جێ حاوانەوە.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِى فَٱضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى ٱلْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَٰفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ قَدْ أَنجَيْنَٰكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَٰعَدْنَٰكُمْ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا۟ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِى ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِى فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ۞ وَمَآ أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أُو۟لَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنۢ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ ٱلْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِى ﴿٨٦﴾ قَالُوا۟ مَآ أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَآ أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ ٱلْقَوْمِ فَقَذَفْنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٧﴾

٧٧ ئیتر بەمۆسان ڕاگەیاند، کە ویڕای عەبدەکانی‌من بەشەو بڕۆ، ڕێیەکی وشک‌وبرینگیان لەدەریا بۆڕەچاوبکە؛ نە نیگەرانی گرتن‌بەو نە بترسە.

٧٨ فیرعەون بەخۆو لەشکرەوە کەوتەدوًیان. پێلی دەریا هاتەسەریان‌و دای‌پۆشین.

٧٩ فیرعەونیش ڕێی لەگەلەکەی هەڵەکردو نەیکرا شارەزایان‌کا.

٨٠ ئەی وەچ‌و بەرەی ئیسرائیل! لەبەر چەنگی دوژمنۆ ڕزگارن‌کردن؛ بۆشمان‌دانان - لەلای ڕاستی چیای تۆریٚ - بگەنەلام؛ گەزۆو مەلی شێلاقەشمان بۆناردنەخوار.

٨١ لەوبژیوە پاکانەی پێمان‌دان، بخۆن؛ بەڵام هەڵەڕۆیی مەکەن؛ نەوەکا لێتان تۆڕەبم. هەرکەس تۆشی تۆڕەییم بێ، هەڵدێراوە؛

٨٢ هەرکەسێکیش تۆبەکارو باوەڕدارو ئاکارچاک‌و شارەزای ڕاستەڕێگەبێ، من دەیبەخشم.

٨٣ ئەریٚ مۆسا! ئەوە چۆنە لەهۆزەکەت بەلەزتربۆی؟

٨٤ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! پەلەم بۆ زۆ بگەم بەتۆ، هەتاوەکۆلێم ڕازی بی؛ وا ئەوانیش هان لەدوی من. ٨٥ گوتی: پاش تۆ ئێمە هۆزەکەتمان‌ئەزمۆ. سامری لەڕێی‌دەرکردن. ٨٦ ئەوسا مۆسا - بەتۆڕەیی‌و داخ‌لەدڵی - هاتەوە بۆناو هۆزەکەی. گوتی: گەلۆ! ئاخۆ پەروەرێنی ئێوە بەلێنی باشی پێ‌نەدان؟ بۆچی من زۆرم پێ‌چوە، یان هەر ویستۆ بەرتۆڕەیی پەروەرندەتان بکەون، وا پەیمانی منتان شکاند؟

٨٧ گوتیان: ئێمە بەخۆشی‌خۆ پەیمانەکەی‌تۆمان نەشکاند. چەندبار خشڵی گەلەکەیان لەکۆڵ‌نابۆین، ناچار ئاویتنە ناوبۆتە؛ هەروا سامریش تێی‌هاویشت.

٧٧- **نەنیگەرانی** ... یا: بێ‌ئەوەی کە نیگەرانی گرتنێ بی، یان بترسی.

٨٥- **ئەزمۆ**: تاقی‌کردنەوە. ٨٧- **بۆتە**: دەفرێ کە کانزای تێدا دەتاوێننەوە.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَٰرُونُ مِن قَبْلُ
يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى وَأَطِيعُوٓا۟
أَمْرِى ﴿٩٠﴾ قَالُوا۟ لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ
﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوٓا۟ ﴿٩٢﴾ أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ
أَفَعَصَيْتَ أَمْرِى ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِى وَلَا بِرَأْسِىٓ ۖ
إِنِّى خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ
قَوْلِى ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَٰسَٰمِرِىُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ
بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا۟ بِهِۦ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَٱذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُۥ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا ۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِى ٱلْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

٨٨ ئیتر کۆته‌ڵی گۆلکێکی بۆده‌رخستن که ئه‌یبۆڕاند. ئه‌وسا وتیان: ئه‌مه‌یه خودای ئێوه‌یه‌و خوای مۆساشه؛ [جا مۆسا ئه‌مه‌ی] له‌بیرچۆ.

٨٩ ئاخۆ ئه‌مانه نابینن، نه جوابێکیان ده‌داته‌وه‌و نه زیانێکی بۆیان هه‌یه‌و نه قازانجێ؟

٩٠ هارۆنیش به‌رێ پێی‌وتن: گه‌لۆ! هۆن بڤێ گۆلکێ خاپێنراون؛ په‌روه‌رێنتان ده‌هنده‌که‌ی ڕۆزیتانه. ده‌وه‌رن وه‌دوێ منکه‌ون‌و فه‌رمانی‌من به‌جێ بێنن.

٩١ گوتیان: لێی‌وه‌لاناکه‌وین، هه‌تا مۆسا ده‌گه‌ڕێته‌وه بۆلامان.

٩٢ گوتی: هارۆن! ئه‌گه‌ر دیتت ئه‌وانه له‌ڕێ‌لاکه‌وتن، چی نه‌یهێشت تۆ،

٩٣ شوێنم که‌وی؟ ئاخۆ تۆش له‌فه‌رمانی‌من سه‌رپێچیت‌کرد؟

٩٤ گوتی: ئه‌ی دایک‌براکه‌م! ریشم‌به‌رده‌و قژم‌مه‌گره. من له‌وه ترسام که بێژی: تۆ جوداییت خسته نێوان من‌و به‌ره‌ی ئیسرائیل‌و له‌سه‌ر قسه‌م ڕانه‌وه‌ستای. ٩٥ گوتی: سامری! ئه‌م‌کاره چبۆ کردت؟

٩٦ گوتی: شتێکم به‌دی‌کرد، که ئه‌وانی‌دی نه‌یاندی: له‌ده‌وسی ڕاسپارده‌که‌دا لاوێچه‌خۆڵێکم هه‌ڵگرت، ئه‌ویشم هاویشته‌ناوی. ئاوه‌هاینه نه‌فسم ئه‌وه‌ی بۆخه‌ملاندم.

٩٧ گوتی: ده‌سا برۆ گوم‌به! ئه‌شێ هه‌تا ژینت ماوه، هه‌ر بێژی توخنم مه‌که‌ون؛ چاره‌نۆسێکیشت هه‌یه هه‌ر دێته‌ڕێت. ده‌بش‌نۆڕه، ئه‌وشته‌ی تۆ ده‌ت‌په‌رست‌و ده‌ت‌گوت: قه‌ت به‌جێی‌ناهێڵم، چتۆ ئاگری ده‌ده‌ین‌و خۆڵه‌که‌شی له‌ده‌ریایه ده‌پرژێنین، به‌پرژاندن.

٩٨ په‌رستیوۆ هه‌رخودایه که هه‌مۆشتێک ده‌زانێ‌و هیچ‌شتی‌تر - له‌غه‌یره‌ز ئه‌و - هێژای په‌رستنێ نیه.

٨٨- **کۆته‌ڵ:** په‌یکه‌ر، هه‌یکه‌ل.   ٩٠- **هۆن بڤێ گۆلکێ خاپێنراون:** ئێوه به‌م گوێره‌که هه‌ڵخڵه‌تاون.

٩٤- **ریشم به‌رده‌و...** یا: تۆ ڕدێن‌و قژم مه‌گره.   ٩٦- **ده‌وس:** جێ‌پێ.   ٩٧- **بش‌نۆڕه:** بڕوانه، چاوی لێکه.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا
ذِكۡرٗا ﴿٩٩﴾ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا
﴿١٠٠﴾ خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ﴿١٠١﴾ يَوۡمَ يُنفَخُ
فِي ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ﴿١٠٣﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ
أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ﴿١٠٤﴾ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡجِبَالِ
فَقُلۡ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسۡفٗا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعٗا صَفۡصَفٗا ﴿١٠٦﴾
لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجٗا وَلَآ أَمۡتٗا ﴿١٠٧﴾ يَوۡمَئِذٖ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِيَ
لَا عِوَجَ لَهُۥۖ وَخَشَعَتِ ٱلۡأَصۡوَاتُ لِلرَّحۡمَٰنِ فَلَا تَسۡمَعُ إِلَّا هَمۡسٗا
﴿١٠٨﴾ يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ
قَوۡلٗا ﴿١٠٩﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ
عِلۡمٗا ﴿١١٠﴾ ۞ وَعَنَتِ ٱلۡوُجُوهُ لِلۡحَيِّ ٱلۡقَيُّومِۖ وَقَدۡ خَابَ مَنۡ
حَمَلَ ظُلۡمٗا ﴿١١١﴾ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا
يَخَافُ ظُلۡمٗا وَلَا هَضۡمٗا ﴿١١٢﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا
وَصَرَّفۡنَا فِيهِ مِنَ ٱلۡوَعِيدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ أَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ ذِكۡرٗا ﴿١١٣﴾

٩٩ ئا بەم جۆرە سەرگوروشتەی پێشینەکانت بۆئێژین. هەروەها ئەم قورعانەشمان لەخۆمانڕا داوەبەتۆ.
١٠٠ هەرکەسێ خۆی لێ نەبانکا، ڕۆژی سەڵا بارێکی گران هەڵدەگرێ.
١٠١ هەرگیز لەژێری دەرناچێ. ئای کە لەڕۆژی قیامەتا بۆئەوانە چەند بارێکی نالەبارە.
١٠٢ ئەورۆژە وا فوبەکەڵەشاخدادەکرێ، ئەوێ ڕۆژێ تاوانباران کۆدەکەینەو؛ کۆرەن و شین هەڵگەڕاون.
١٠٣ هێدیکا بەیەکتردەڵێن: دەڕۆژ نەبێ، نەماونەوە.
١٠٤ لەوشتەی ئەوان لێی دەدوێن، ئێمە پتر ئاگادارین. لەگشتیان هێژاتر ئێژێ: تەنیا هەر ڕۆژێک ماونەوە.
١٠٥ لەمەڕ کێوان لێت دەپرسن. بێژە: پەروەرندەکەی من هەر بە هاڕین دەیانهاڕێ؛ ١٠٦ دەیانکاتە دەشتێکی کاکی بەکاکی؛
١٠٧ نە هیچ کەندی تیادەبینی و نە هیچ کۆسپێ.
١٠٨ لەورۆژەدا وەدەنگ کەسێکەوەدەچن، کە بەهیچ بارا خوارنیە. لەبەر خودا هەمۆدەنگێک نەوی دەبێ؛ چپەچپ نەبێ نابیسی.
١٠٩ ئەوێ ڕۆژێ تکا [بۆکەس] بەهرەنادا، مەگین کەسێ خودا ئیزنی تکای بداو قسەکەشی پەسندبکا.
١١٠ ئەو دەزانێ چیان بەسەرهات یان بەسەردێ؛ هەر ئەمانن کەلەمەڕئەو هیچ نازانن.
١١١ هەمۆ مەردم لارەملی ئەوکەسەن کە هەر نامرێ و پایەدارە؛ کێ ناهەقێکی کردوە، ناهومێدە.
١١٢ هەرکەسیش خاوەن باوەڕەو ئاکارچاکە، ناترسێ کە پاداشەکەی زەوت کرێ یا کەمتربێ.
١١٣ هەر بەم تەرزەش قورئانێ بەعەرەبیمان ناردەخوارێ؛ گەلێک مایەی ترساندنێن تێ خستوە، بەشکو پێی بپرینگێنەوە یان خۆیان وەبیربێننەوە.

١٠٠-**نەبان:** گوێ نەدەر، بێ مبالات. ١٠٣-**کۆرە:** کوێر، هیچ نەبین. ١٠٦-**کاکی بەکاکی:** دەشتی زۆرڕاست وتەخت. ١١٣-ئاخر ئایە: **یاخۆ پەندێکیان بۆ بێنی.**

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۗ وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مِن قَبۡلِ أَن
يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ١١٤ وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ
إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ فَنَسِيَ وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا ١١٥ وَإِذۡ قُلۡنَا
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ ١١٦
فَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوّٞ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا يُخۡرِجَنَّكُمَا
مِنَ ٱلۡجَنَّةِ فَتَشۡقَىٰٓ ١١٧ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعۡرَىٰ ١١٨
وَأَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُاْ فِيهَا وَلَا تَضۡحَىٰ ١١٩ فَوَسۡوَسَ إِلَيۡهِ
ٱلشَّيۡطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلۡ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلۡخُلۡدِ وَمُلۡكٖ
لَّا يَبۡلَىٰ ١٢٠ فَأَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ١٢١
ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ ١٢٢ قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا
جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى
فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ١٢٣ وَمَنۡ أَعۡرَضَ عَن
ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
أَعۡمَىٰ ١٢٤ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا ١٢٥

١١٢ پایەبەرزە ئەوخودایە کە پاوشای ڕاستەقینەیە. تۆش بەرلەوەی ئێمە پێتی ڕاگەیێنین ،دبۆ [خوێندنی] ئەمقورئانە پەلەت نەبێ و بێژە: ئەی پەروەرندەی من! گەشە بەزانستم بدە.
١١٥ بەرلەئێستاش دەگەڵ ئادەم پەیمانن بەست؛ لەبیری کردوپێی نەکرا پێکی بێنێ.
١١٦ ئەوساش بەفرشتانمان وت: سوژدە لەبەر ئادەم بەرن. هەمۆیان سوژدەیان بۆبرد مەگین ئیبلیس؛ ئەو لەفەرمان سەرپێچی کرد.
١١٧ گوتمان: ئادەم! ئەمە هەم نەیاری تۆیە، هەم نەیاری ژنەکەتە؛ لەم بەهەشتەتان دەرنەکاو تۆشی قەرەبەختی ببی.
١١٨ [هەتا لێرەی] نە قەت ڕۆتی ڕۆت تێدەکا، نە برسێتی؛
١١٩ نە قەت تێیدا تۆنی دەبی، نە تاوان گاز.
١٢٠ شەیتان دنەی خراپەی دا. گوتی: ئادەم! گەرەکتە داری هەرمانت پێ بڵێم و ئەوی هەتە دوایی نەیە؟
١٢١ ئەوسا هەردوک لەبەری دارەکەیان خوارد. شەرمی خۆیان بۆدەرکەوت؛ خەریک بۆن بەگەڵای بەهەشت خۆداپۆشن. ئادەم لە فەرمانی پەروەرندەی لای داو، لەڕێ دەرچۆ.
١٢٢ پاشان پەروەرندەی، ئەوی هەڵبژاردو پەژیوانی قبۆڵ کردو ڕێی نیشاندا.
١٢٣ گوتی: هەرتکۆ سەربەرەژێر داخۆزنەژێر؛ سەرلەبەر دژی یەکترین؛ ئەر لەمن ڕا ڕێنوێنیتان هاتەلا، ئەوسا هەرکەس ڕێگەی منی گرتەبەرێ، ئیتر نە ڕێ هەڵەدەکا، نە تۆشی نەگبەتی دەبێ.
١٢٤ هەرکەسێکیش بەئامۆژگاری من نەکا، ژینی لەتەنگانەدایەو ڕۆژی سەلاش کۆرە لەگۆڕی دەردەخەین.
١٢٥ ئێژێ: ئەی پەروەرندەی من! بۆچی منت بەکوێری زیندۆکردەوە؟ خۆ من ئەوسا چاوم ساغ بۆن.

١١٧-نەیار: دشمن، دوژمن. **١١٩-تاوان گاز:** تاوبردۆ.
١٢٠-داری هەرمانت... یا: گەرەکتە داری هەرمان و مڵک وماڵی بێ بڕانەوەت پێ بڵێم؟
١٢٤-ژینی لەتەنگانەدایە یا: ژینێکی دژواری دەبێ. **کۆرە:** بەکوێری.

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ١٢٦ وَكَذَٰلِكَ
نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَدُّ
وَأَبۡقَىٰٓ ١٢٧ أَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ يَمۡشُونَ
فِي مَسَٰكِنِهِمۡۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ١٢٨ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامٗا وَأَجَلٞ مُّسَمّٗى ١٢٩ فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ
مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ وَقَبۡلَ غُرُوبِهَاۖ
وَمِنۡ ءَانَآيِٕ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَأَطۡرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرۡضَىٰ ١٣٠ وَلَا
تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيهِۚ وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ ١٣١ وَأۡمُرۡ أَهۡلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَاۖ لَا نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقٗاۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكَۗ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلتَّقۡوَىٰ
١٣٢ وَقَالُواْ لَوۡلَا يَأۡتِينَا بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ أَوَلَمۡ تَأۡتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي
ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ١٣٣ وَلَوۡ أَنَّآ أَهۡلَكۡنَٰهُم بِعَذَابٖ مِّن قَبۡلِهِۦ
لَقَالُواْ رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن
قَبۡلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخۡزَىٰ ١٣٤ قُلۡ كُلّٞ مُّتَرَبِّصٞ فَتَرَبَّصُواْۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ أَصۡحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ وَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ١٣٥

١٢٦ ئێژێ: هه‌ر وه‌ک تۆ نیشانگه‌ل ئێمه‌ت بۆهات و له‌بیره‌خۆتت برده‌وه، ئه‌مرۆش تۆ له‌بیرده‌چیه‌وه.
١٢٧ هه‌رکه‌سێکی به‌نیشانگه‌ل په‌روه‌رنده‌ی بڕوانه‌کاو له‌ئه‌ندازه‌ی خۆی لابدا، ئه‌شێ ئه‌م‌ده‌رده‌ی بده‌ینێ. دیاره جه‌زره‌به‌ی دوارۆژیش توندترو به‌مه‌وداتره.
١٢٨ مه‌گه‌ر بۆیان ده‌رنه‌که‌وتوه - به‌رله‌وان - هه‌ر له‌وشوێنه‌ی ئه‌وان پیا دێن و ده‌چن، چه‌ندبه‌ره‌مان له‌ناوبردن. هه‌ر له‌مه‌دا بۆ ئه‌وانه‌ی به‌ئاوه‌زن، زۆربه‌ڵگه هه‌ن.
١٢٩ گه‌ر به‌ڵێنێک به‌رله‌ئێستا له‌په‌روه‌رنده‌تڕا نه‌با، وه‌ختێکیش دیاری‌نه‌کرابا، جه‌زره‌به‌یان به‌سه‌رده‌هات.
١٣٠ له‌سه‌ر هه‌رچی ئه‌وان ئێژن، خۆڕاگربه. [هه‌مۆده‌مان] - پێش تاوهه‌ڵات، پێش خۆراوا - هه‌ر په‌سنی پاکی ئه‌وبده‌و له‌به‌تڵه‌کانی شه‌وێداو له‌هه‌ردوئالی ڕۆژێدا سه‌رگه‌رمی سوپاسی ئه‌وبه، به‌شکۆ به‌ئاواتت‌بگه‌ی.
١٣١ چاوت مه‌ده سه‌ر ئه‌وشته‌ی که‌داومانه به‌ده‌سته‌گه‌لێ له‌وانه؛ که ئه‌مه هه‌ر خۆشی ژیانی دنیایه‌و هه‌ر ویستۆمانه بیان‌ئه‌زمۆین. بژیوی په‌روه‌رنده‌ی تۆ چاترو به‌رده‌وامتره. ١٣٢ به‌که‌س‌وکاری‌خۆت بێژه نوێژان‌بکه‌ن؛ خۆشت وازی‌لێ‌مه‌هێنه. ئێمه ڕۆزین له‌تۆناوێ؛ خۆمان بژیو به‌تۆده‌ده‌ین. له‌دواییشدا پارێزگاری به‌هره‌ده‌دا.
١٣٣ وتیان: ئه‌ی بۆچ به‌ڵگه‌یه‌کی په‌روه‌رنده‌ن بۆ ناهێنێ ؟ ئه‌دی به‌ڵگه‌ی ئاشکرایان له‌نۆسراوانی‌پێشۆدا نه‌هاته‌لا ؟
١٣٤ ئه‌گه‌ر ئێمه به‌رله‌م‌قورئانه ئه‌وانمان به‌ئازارێک له‌ناوبردبا، ده‌یانگوت: ئه‌ی په‌روه‌رینڤمان! تۆ به‌ر له‌وه وا بێچاره‌و ڕیسوابین، بۆچی پێغه‌مبه‌رێکی خۆت بۆنه‌ناردین، تا به‌گوێره‌ی نیشانه‌کانی تۆ بکه‌ین ؟
١٣٥ بێژه: هه‌مۆ چاوه‌نۆڕن، سا ئێوه‌ش هه‌ر چاوه‌نۆڕبن؛ هه‌ربینا لێتان حاڵی‌بۆ: کێ ڕێگه‌ی ڕاستی له‌به‌ره‌و بۆ شاره‌زایی له‌سه‌ره.

١٣٠- به‌تڵ: به‌شێک له‌شه‌و. ئالی: ته‌ره‌ف، لا. ١٣٤- گوێره: گۆره، به‌رانبه‌ربه.

١٣٥- یا: که‌رێره‌وانی ڕێگه‌ی راست، کامانه‌ن و کێ له‌ڕێ شاره‌زا بۆه.

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا ٱسْتَمَعُوهُ وَهُمْ
يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
هَلْ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ ٱلسِّحْرَ وَأَنتُمْ
تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّى يَعْلَمُ ٱلْقَوْلَ فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍۭ بَلِ
ٱفْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِـَٔايَةٍ كَمَآ أُرْسِلَ ٱلْأَوَّلُونَ
﴿٥﴾ مَآ ءَامَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَآ ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
﴿٦﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ ۖ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ
ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا
لَّا يَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُوا۟ خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ
ٱلْوَعْدَ فَأَنجَيْنَٰهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

ئەنبیاء

ولەناو مەككەدا هاتۆتە خوارێ

١ خەڵک ئاگایان لێ نیە، ڕۆژی ژماریان نزیکەو هەر باوەڕیش ناکەن هەبێ.
٢ هەر پەندێکی تازەیان لە پەروەرێنیانەوە بۆبێ، دەی بیسن و گورجێ دەیکەنە گاڵتەجاڕ؛
٣ دڵ خافڵن. ئەوانەش ناهەقیان کرد، بەسرتەسرتەوە گوتیان: ئاخۆ ئەمەش مرۆیەک وەک خۆتان نیە؟ دەی چۆن ئێوە بەجادوٗ دەسخەڕۆدەبن کە بەچاوی خۆ دەبینن؟
٤ گوتی: پەروەرندەکەی من، لەهەر قسێ لەعەرزو عاسمانان بکرێ، ئاگادارەو هەر خۆی بیسەرو زانایە.
٥ گوتیان: خەونەدرۆزنەیە؛ نەخێر خۆی هەڵی بەستوە؛ دەشبێ هەر خۆی شاعرێک بێ. دەسا با نیشانەیێکمان نیشان بدا، وەک پێغەمبەرانی پێشوٗ.
٦ بەرلەوانیش ئەوشارانەی قڕمان کردن، هەر بڕوایان نەهێنابوٗ؛ ئاخۆ ئەمان بڕوادەکەن؟
٧ ئەومێرانەی بەرلەتۆش ڕامان سپاردوٗن - هەر وەکو تۆ - ئێمە وڵامان بۆناردن. سا ئەگەر ئێوە نازانن، لە خاوەن کتێبان پرسن.
٨ هیچ لەشی واشن پێ نەدان کە هیچ نەخۆن و نەمرن.
٩ پاشان هەموٗبەڵێنێکی - کە پێن دابوٗن - بەجێن هێنا؛ کە ئەوانیش و هەرکەسیش خۆمان ویستمان نەجاتن دان؛ هەڵەڕۆشمان قڕان تێ خست.
١٠ ئەوا ئێمە کتێبێکمان بۆئێوە ناردۆتەخوارێ، باسی ئێوەشی تێدایە. چیتانە کە هەر تێ ناگەن؟

٣-دەسخەرۆ: فریودراو، خەڵەتاو. **٧-وڵام:** پەیام، راسپێری.

٨-«نەمرین» یا: تەمەنی بێ بڕانەوەشیان هەرنەبوٗ.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ
دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا
لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ
عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
﴿١٨﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓا۟ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ
﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ
ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِىَ
وَذِكْرُ مَن قَبْلِى ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْحَقَّ ۖ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

۱۱ چەند باژێڕیشمان وێرانکرد ؛ چونکە ئەوانەی تیابوُن، ستەمکاربوُن ؛ لەپاش ئەوان خەڵکی ترمان لێ دامەزراند.

۱۲ هەر پێ حەسیان کەئێمە بەگژیان دادێین، لەپڕێکدا لەئاوایی ڕایان دەکرد.

۱۳ ئێوە رامەکەن و بگەڕێنەوە سەر خۆشگوزەرانی خۆتان و ماڵەکانتان ؛ بەڵکوُ پرسیارتان لێ بکرێ.

۱۴ وتیان : هەی ماڵ وێران خۆمان! دیارە کە ئێمە ناهەق بوُین.

۱۵ هەر دەربارەی ئەمە دەدوان، تا بەدەردی ساقەتەی دوُراومان بردن و دان مرکاندن.

۱۶ ئێمە ئاسمان و زەوین و هەرچی لەناو ئەواندایە بوٚ لەیستوٚک دروس نەکرد.

۱۷ ئەگەر ئێمە گەرەکمان با لەیستوٚکێک هەڵبژێرین، هەرلای خوٚمان هەڵمان دەبژارد. ئەگەر بمانویستایە ئەوکارە بکەین [هەر دەمانکرد].

۱۸ نەخێر، ئێمە گەرەکمانە پڕوپوُچ لەبەین بچێت و ڕاستی جێگەی بگرێتەوە. واوەیلا هەر بوٚ ئێوەیە لەوباسی خوداکردنەو.

۱۹ هەرچی لەعاسمانەکان و زەوی دایە، سەربەخوایە ؛ ئەوانەش کە لەلای ئەون، لەپەرستنی بەفیزنین ؛ فلیش نابن. ۲۰ بەشەوو ڕوٚژ هەر پاکانەی خوادەکەن ؛ سستی نازانن. ۲۱ ئاخوٚ ئەوان خواگەلێکیان لەمسەرهەردە دەسکەوتوە، مریان لەگوٚڕان وەژیەنێن؟ ۲۲ ئەر لەئاسمان و زەویدا - بێژگەلەخوا - خواگەلێکی تربوُنایا، بێ شک هەردوُکیان تێک دەچوُن. خودای پەروەرێنی تەخت، زوٚر پاکترە لە هەرچی ئەوان بوٚی دەڵێن. ۲۳ چی ئەو بیکا ناشێ پرسیاری لێ بکری و ئەوانن کە بەرپرسیارن. ۲۴ ئاخوٚ ئەوان - لەغەیرەزخوا - خوداگەلێکیان بوٚخوٚیان دیوەتەوە؟ بێژە : بەڵگەی خوٚتان بێنن ؛ ئەمە پەندە بوٚئەوانەی دەگەڵ مندان ؛ بوٚئەوانەش کە پێش من بوُن. بەڵام ئەوان - زوربەی زوٚریان - لەڕاستی سەریان دەرناچێ و لێی نەبانن.

۱۵- دوُراو: دروێنەکراو. **۱۶- لەیستوٚک:** لەیزتوٚک، ئامرازی گەمە. **۱۸- یا:** نەخێر، راستی بەرەو ناهەق دەهاوێژن، هەتا تێکی بشکێنێت و لەبەین بچێ. **۱۹- فل:** ماندوُ. **۲۱- وەژیەنێن:** زیندوبکەنەوە.

۲۲- هەردوُکیان، یانێ ئاسمان و زەوی.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ
بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم
بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ
وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ
﴿٢٨﴾ ۞ وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ
جَهَنَّمَۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا
مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ
رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ
يَهۡتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ
ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ
وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ
ٱلۡخُلۡدَۖ أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ
ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴿٣٥﴾

٢٥ بەرلەتۆش ئێمە هەر پێغەمبەرێکمان نارد، رامان سپارد، کە: هیچ پەرستیوێک بەغەیرەز من نیەو هەر تەنیا من بپەرستن.
٢٦ وتیشیان: خودا ڕۆڵەی هەس. نەخێر؛ ئەوانە عەبدانی ڕێزگیراون، خودا لەوشتانە پاکە.
٢٧ لەقسە پێشی ناکەون و هەر بەپێ فەرمانی ئەویش دەجوڵنەوە.
٢٨ لەوەی کە ئێستا دەیکەن و لەوەش کەوا کردویانە، ئاگادارەو هەرکەسێ خۆی ڕازی نەبێ، ناتوانن تکای بۆبکەن؛ وای لێ دەترسن، دەلەرزن.
٢٩ هەرکێ لەوان بێژێ: منیش خودایەکم بەغەیرەز ئەو؛ سزای ئەوکەسە دۆژەهەو هەر بەم جۆرەش خوانەناسان سزادەدەین.
٣٠ ئاخۆ خودانەناسان ئەمە نازانن، کە عاسمانەکان و زەمین یەکپارچەبوُن، ئێمە لێکمان هەڵوەشاندن. هەرجانەوەرێکیش هەیە، لەئاومان بەرهەم هێناوە؟ ئاخۆ هێشتا باوەڕناکەن؟
٣١ لەسەر زەویش کەژوکۆمان وەدی هێنا، نەوەکا وەیان لەرزێنێ و چەند ڕێبازمان لێ پێک هێنا بەڵکو ئەوان شارەزابن.
٣٢ ئاسمانیشمان کردەمیچێکی پارێزراو؛ کەچی ئەوان لەوگش نیشانانەی تێیدان، خۆدەبوێرن.
٣٣ هەر خۆیەتی شەوو ڕۆژو خۆرو هەیڤی دروستکردو هەریەک لە شوێنی خۆیاندا مەلەدەکەن.
٣٤ وامان نەکرد هیچ مرۆیەک بەرلەتۆ هەبێ و نەمربێ. ئاخر چۆن ئەگەر تۆ بمری، ئەوانە تاسەر دەمێنن؟
٣٥ هەمۆگیانێک تامی مردن هەر دەچێژێ. بەخراپەو بەچاکەبێ، بەتاقیتان دەکەینەوەو هەر دەوهێننەوە لای خۆمان.

٢٦- نیاز لە **ئەوانە**، فریشتەکانن؛ کە برێک بەفرزەندی خوایان دەزانین.

وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
أَهَٰذَا ٱلَّذِي يَذۡكُرُ ءَالِهَتَكُمۡ وَهُم بِذِكۡرِ ٱلرَّحۡمَٰنِ
هُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ مِنۡ عَجَلٖۚ سَأُوْرِيكُمۡ
ءَايَٰتِي فَلَا تَسۡتَعۡجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوۡ يَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمۡ وَلَا
هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلۡ تَأۡتِيهِم بَغۡتَةٗ فَتَبۡهَتُهُمۡ فَلَا
يَسۡتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ
بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنۡهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٤١﴾ قُلۡ مَن يَكۡلَؤُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ مِنَ
ٱلرَّحۡمَٰنِۗ بَلۡ هُمۡ عَن ذِكۡرِ رَبِّهِم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمۡ
لَهُمۡ ءَالِهَةٞ تَمۡنَعُهُم مِّن دُونِنَاۚ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَ
أَنفُسِهِمۡ وَلَا هُم مِّنَّا يُصۡحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلۡ مَتَّعۡنَا هَٰٓؤُلَآءِ
وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡعُمُرُۗ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَنَّا نَأۡتِي
ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَآۚ أَفَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾

٣٦ هەرکاتێ خوانەناسەکان تۆ دەبینن، گاڵتەی خۆیان بەتۆدەکەن: ئاخۆ ئەمە باسی بتەکانۆ دەکا؟ کەچی خۆشیان لەیادی [خودای] دەهندە حاشادەکەن.

٣٧ مرۆ لەپەلە چێبوە. هەربینا زۆ نیشانانیخۆم نیشاندان؛ ئیتر هیچ پەلەم لێمەکەن.

٣٨ ئێژن: ئەگەر بەڕاستانە، دەی کەی ئەمبەڵێنەو پێکدێ؟

٣٩ ئەگەر ئەوخوانەناسانە ئاگاداربان لەورۆژەی کە قەت ناتوانن ئاگر لەسەر سەروچاویانو لەپشتیان وەلادەنو کەسیش دەهانایاننایە، [ئیتر ئاوایان نەدەکرد].

٤٠ لەپڕ تێیانهەڵدەگەڕێو تۆشی واقوڕمانیان دەکا؛ ناتوانن خۆی لێلادەنو هیچ مۆڵەتیشیان پێنادەن.

٤١ ئەوگاڵتانە بەپێغەمبەرانی بەرلەتۆش هەر کراوە. جا ئەوسا گاڵتەجارەکان، سزای ئەوگاڵتەی دەیانکرد، دەوریگرتن.

٤٢ بێژە: کێیە - بەشەووڕۆژ - ئێوە لە [ئازاری] خودا بپارێزێ؟ نەخێر، ئەوان لەیادی پەروەرندەیان خۆدەبوێرن.

٤٣ یاخۆ ئەوان - غەیرەزئێمە - خواگەلێکی تریان هەیە، لەبەلایان بپارێزن؟! [ئەو خواگەلە] یاریدەی خۆشیان پێنادرێو ئێمەش پەنایان پێنادەین.

٤٤ بەڵکو ئێمە کارێکمان کرد کە ئەوانو بابو باپیرانی وانیش رایببوێرن، هەتاوەکوۆ تەمەنی زۆریان بردەسەر. ئەدی ئەوەندە نازانن ئێمە دێینو ئەمزەمینە - لە هەمۆلا - هەروا لێی کەمدەکەینەوە؟ ئاخۆ هەر خۆیان لەسەرن؟

٣٧- چێبوە: دروس بوە. هەربینا: بەوزوانە؛ لەنەکاو. ٤٠- واقوڕمان: گێژومەنگ بوُن.

قُلۡ إِنَّمَآ أُنذِرُكُم بِٱلۡوَحۡيِۚ وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا
مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتۡهُمۡ نَفۡحَةٞ مِّنۡ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ
ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ
مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ
﴿٤٧﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلۡفُرۡقَانَ وَضِيَآءٗ وَذِكۡرٗا
لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَهُم مِّنَ
ٱلسَّاعَةِ مُشۡفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَٰذَا ذِكۡرٞ مُّبَارَكٌ أَنزَلۡنَٰهُۚ أَفَأَنتُمۡ لَهُۥ
مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ إِبۡرَٰهِيمَ رُشۡدَهُۥ مِن قَبۡلُ وَكُنَّا
بِهِۦ عَٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِيٓ
أَنتُمۡ لَهَا عَٰكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُواْ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ﴿٥٣﴾
قَالَ لَقَدۡ كُنتُمۡ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٥٤﴾ قَالُوٓاْ
أَجِئۡتَنَا بِٱلۡحَقِّ أَمۡ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَل رَّبُّكُمۡ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ ٱلَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ
﴿٥٦﴾ وَتَٱللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصۡنَٰمَكُم بَعۡدَ أَن تُوَلُّواْ مُدۡبِرِينَ ﴿٥٧﴾

۴۵ بێژە: من هەر بەو فەرمانەی بۆم هاتوە، دەوترسێنم. بەڵام بانگ بەگوێی کەڕانداو ترساندنیان بەهرەی نیە؟
۴۶ خۆ ئەگەر هەر سۆزەیەکیان لەئازاری پەروەرندەت وەلەشکەوی، ئێژن: ئەی هاوارە لەمە، ئێمە هەر لەسەر ناهەق بوین.
۴۷ رۆژی قیامەت چەندین تەرازوی بەرانبەر وەکاردەخەین. ئەوسا بەقەد سەنگی تۆمی وردیلەی دانەخەردەلیش دەخەینەڕوو ناهەقی لەکەس ناکرێ. ئەوسا بەسە کە هەر خۆمان پێ ڕادەگەین.
۴۸ دیارە ئێمە هۆی هەڵواردنمان دا بەمۆساو هارون؛ کە ڕۆشنیو بیرەوەری تێدایە بۆخۆپارێزان.
۴۹ ئەوکەسانەی کە بەنهێنی لەپەروەرندەی خۆیان دەترسنو لەسەڵاڕابون دەلەرزن.
۵۰ ئەمەش پەندێکی پیرۆزە کە ناردومانەتە خوارێ. ئاخۆ ئێوە خۆتانی لێ نەبان دەکەن؟
۵۱ لەمەوبەریش ئیبراهیممان لەکاران شارەزاکردو هەمیشە لێی بەئاگابوین.
۵۲ لەودەمەدا کە بەئاپیو هۆزەکەی گوت: ئەم کۆتەڵانە چکارەن کە ئێوە دەیانپەرستن؟
۵۳ گوتیان: باڤ و کاڵی ئێمەش هەر ئەمانەیان دەپەرست.
۵۴ گوتی: ئەگەر ڕاستودەوێ، دیارە باب و کاڵی ئێوەش هەر وەکو خۆتان گومڕابون.
۵۵ گوتیان: ئاخۆ ڕاستێکت بۆهاوردگین، یان هەر گاڵتەمان پێدەکەی؟
۵۶ گوتی: پەروەرندەی ئێوە، پەروەرندەی ئاسمانەکانو زەمینە؛ کە خۆی دروستیکردونو منیش وێرای شایەتانم.
۵۷ سوێند بەخودا، هەر ئێوە پشت بکەنەوەو لێرە لاچن، دەبێ گەڕێک دەوبتانەو بهاڵێنم.

۵۲- **کۆتەڵ:** پەیکەر، هەیکەل. ۵۷- **گەڕتێ هاڵاندن:** تەشقەڵەپێکردن، شەڕپێ فرۆشتن.

فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا۟ مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا۟ سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا۟ فَأْتُوا۟ بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعْيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوٓا۟ ءَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا۟ عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾

٥٨ گشتی تیکەتیکەکردن، بتە مەزنەکەیان نەبێ؛ بەشکۆ بێنەوە بۆ لای ئەو.
٥٩ گوتیان: ئاخۆ کێ ئەمکارەی بەسەرخواکانمان هێناوە؟دیارە لە ناهەقان بوە.
٦٠ گوتیان: ئێمە بیستومانە لاوێک دەربارەیان دەدوا؛ کە ناویشی ئیبراهیمە.
٦١ گوتیان: بیهێنن با خەڵکیش چاویان لێ بێ ، شایەت ئەوانیش شایەت بن.
٦٢ گوتیان: ئاخۆ ئەی ئیبراهیم! تۆ ئەمکارەت دەربارەی بتەکانمان کرد؟
٦٣ گوتی: نەخێر، گەورەکەیان ئەمکارەیکرد؛ دەئەوەتانێ لێیپرسن، ئەگەر دەتوانن پەرسڤتان بدەنەوە.
٦٤ زۆر بەخۆداشکانەوەو ئەوسا گوتیان: دیارە خۆتان ستەمکارن .
٦٥ پاشان سەری خۆیان داخست: خۆت دەتزانی کە ئەمانە قسەناکەن.
٦٦ گوتی: ئاخۆ - غەیرەزخودا- ئێوە شتێ دەپەرستن کە نە هیچ بەهرەو پێدەدەن، نە زیانیشولێدەدەن؟
٦٧ بێزم لەئێوە هەستاوەو لەوشتانەش کە بەغەیرەزخودان و دەیانپەرستن. بۆ تێ ناگەن؟
٦٨ گوتیان: ئەگەر لەدەستۆدێ، بیسوٚتێنن و خوداکانۆ یاری بدەن.
٦٩ گوتمان: ئاگر! دەبێ ساردو بێزیان بی بۆ ئیبراهیم.
٧٠ ویستیان تەشقەڵێکی پێبکەن، زۆر زیانبارترمانکردن.
٧١ ئێمە ئەویش و لوٚتیشمان بەرەو ئەوعەرزە نەجاتدا کە بۆ هەموٚ خەڵکی دنیا پیت و پیرۆزیمان پێدا.
٧٢ ئیسحاقیشمان هەر پێبەخشی و یەعقوٚبیش زێدەبەشی بێ و هەموٚمان کردن بەمێرخاس.

٦٧- بێزهەستان: بێزاربوٚن. ٧٢- مێرخاس: پیاوچاک.

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ
الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ۖ وَكَانُوا لَنَا
عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ
الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَت تَّعْمَلُ الْخَبَائِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَاسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ
﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ
نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾
فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۚ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا
مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾
وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ ۖ
فَهَلْ أَنتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ
إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٨١﴾

٧٣ کردیشمانن بەپێشەوا - کە هەر بەفەرمانی ئێمە - شارەزایی مەردم بکەن و بەهەمۆشیانمان ڕاگەیاند لەکاری چاک نەوێستن و نوێژبکەن و زەکات بدەن و، گشتیان ئێمەیان دەپەرست.

٧٤ لۆتیشمان فێری کارزانی و زانستی کرد. رزگاریشمان کرد لەوشارەی بێ نامۆسی تێدادەکرا. خەڵکی ئەوێ کۆمەڵێکی خراپی لەڕێ لادەربۆن.

٧٥ وەبەر بەزەیی خۆشمان خست. ئەویەکێ لە پیاوچاکان بۆ.

٧٦ نۆحیش هەر وەبیربێنەوە کە لەوەپێش گازی کردین، ئێمە بەدەنگیەوە هاتین؛ خۆی و کەس وکارەکەیمان لەبەڵای گەورە نەجات دا.

٧٧ لەبەرانبەر هۆزەکەیدا - کەنیشانانی ئێمەیان بەدرۆژمارد - فریای کەوتین. گەلێکی گەلێک بەدفەڕبۆن؛ هەمۆمان بەئاو خنکاندن.

٧٨ لەداۆدو سولەیمانیش باسێک بکە، کە بەسەر کێشەی کێڵگەیەک ڕاگەیشتن، ئەوسا کە ئاژەڵی گەلێک - کاتی شەوێ - پێی وەربۆن. ئێمە ئاگان لەپێ ڕاگەینەکەیان بۆ.

٧٩ سولەیمانمان تێگەیاند کە دەبێ چبکا؛ بەهەردوکان کارزانی و زانستیمان داو کێوەکان و مەلانیشمان کەوی کرد کەوێڕای داوود، هەر پەسندی خودا بدەن؛ ئەمکارەش لەئێمەڕابۆ.

٨٠ فێریشمان کرد زرێتان بۆ دروس بکا، تا لەشەڕدا بۆپارێزێ. ئاخۆ ئێوە شوکرێ دەکەن؟

٨١ بۆسولەیمان بای بەهێزمان دەستەمۆکرد، کە بەفەرمانی بگاتە ئەو زەمینەی ئێمە پیتمان تێ خستوەو ئێمە لەمەڕ هەمۆشتێک ئاگاداربۆین.

٧٨-وەربۆن: بەکۆمەڵ خەریکی کارێک بۆن.

وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعۡمَلُونَ عَمَلٗا
دُونَ ذَٰلِكَۖ وَكُنَّا لَهُمۡ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَأَيُّوبَ إِذۡ
نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾
فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَكَشَفۡنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرّٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَهۡلَهُۥ
وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ
﴿٨٥﴾ وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٨٦﴾ وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبٗا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ
فَنَادَىٰ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي
كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَنَجَّيۡنَٰهُ
مِنَ ٱلۡغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ
إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ
﴿٨٩﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ وَأَصۡلَحۡنَا
لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ
وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾

٨٢ لەشایەتینیش بازێکیان بۆئەو دەچۆنە بنئاویٚ و کاریتریشیان بۆدەکرد. هەرئێمەش دەمانپاراستن.
٨٣ یادێ لەئەییوبیش بکە؛ کاتێ کەگازی لەپەروەرندەی خۆیکرد، کە: تۆشی مەینەتێ هاتوم، ئەتۆش لەهەمۆدڵسۆزان دڵسۆزتری.
٨٤ نزامان لێقبۆڵ کردو وەزەنمان لەسەر لابردو خێزانەکەیمان پێداوەو هێندەیتریش وێڕای ئەوان. بەزەییبێ لەئێمەوەو پەندێکیش بێ بۆئەوانەی کە هەر ئێمە دەپەرستن.
٨٥ [یادیش بکە لە] ئیسماعیلو [لە] ئیدریسو زەلکیفل؛ کەهەمۆیان لەدەستەی خۆڕاگرانبۆن.
٨٦ وەبەر بەزەیخۆمان خستن، کە ئەوان لەپیاوچاکانبۆن.
٨٧ ماخۆی ماسیش بێنەوەبیر؛ ئەوسا بەتۆڕەیی ڕۆیو هەر پێیوابۆ ئێمە دەرۆستی ئەو نایەین؛ تا لەناو تاریکاییدا هاواریکرد: لەغەیرەز تۆ هیچخودایەکی شکنابەم، پاکیو بێعەیبی بۆتۆیە، من لەڕێزەی ناهەقانبۆم.
٨٨ سا دەهانای ئەویش هاتین، لەخەمەکەمان رزگارکرد. ئێمە ئاوا باوەڕداران رزگاردەکەین.
٨٩ باسێکی زەکەریاش بکە، کە هاواریبردە بەرپەروەرندەی خۆی: پەروەرندەم! هەر بەتەنێم مەهێڵەوەو تۆباشترینکەسێکی کە هەر دەمێنی.
٩٠ نزامان لێقبۆڵکردو یەحیامان بەبەخشش دایەو ژنەکەیمان چاککردەوە. ئەمان لەکاریچاکەدا بەهەڵپەبۆن؛ بەهومێدو بەترسەوە لەبەرمان دەپاڕانەوەو لەحاند ئێمە لارەملبۆن.

٨٤- وەزەن: ئازار. **٨٧- ماخۆ:** خاوەن.

وَٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾ وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوۡ كَانَ هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾

٩١ ئەوپیرەکەش کە وا شەرمی خۆی دەپاراست، ئێمە بەهۆی ڕۆحی خۆمان فوومان تێکرد؛ خۆی و کوڕەکەی ئەویشمان کردەنیشانەی ئاشکرا بۆ هەموو خەڵکی دنیایە.

٩٢ ئەمە ئایینی ئێوەیەو یەک ئایینە. منیش پەروەرندەی ئێوەم، ئەشێ هەر من بپەرستن.

٩٣ ئەمانە کارەکەی خۆیان لەناوخۆیاندا بەش بەش کرد. سەرلەبەریشیان بۆلای مە وەدەگەڕێن.

٩٤ هەرکەسێکی لەکاری چاکە خەریک بێ و بەباوەڕبێ، تەقالای بە فیڕۆناچێ و دیارە ئێمە بۆی دەنووسین.

٩٥ هەرشارێ کە قرمان تێ خست، تازە ناشێ بەرەودوا بگەڕێنەوە.

٩٦ هەتا ئەوسا درگا لەئاجوج باجوجان دەکرێتەوەو لەهەموو شوێنی بەرزەوە دادەگەڕێن.

٩٧ بەڵێنە ڕاستەکەش نزیک ببێتەوە، ئەوسا - لەپڕ - چاوی خودانەناسەکان دەردەپەڕی و ئێژن: واوەیلا لەخۆمان، ئێمە لەوە بێ ئاگابووین؛ نەخێر [ئاگاشیان پێدابووین] بەڵام خۆمان ناهەقیمان لەخۆمان کرد.

٩٨ ئێوە وێڕای ئەوانەی - لەغەیرەزخودا - دەوپەرستن، گش ئێزنگی جەهەندەمن و هەر دەبێ بچنەناویەوە.

٩٩ ئەگەر ئەوپەرستیوانە [وەک خۆیان ئێژن] خوابوونا، دیارە نەدەچوونە ناوی. ئێستا هەموو - تاهەتایە - هەر لەوێدان.

١٠٠ لەوێ هەنیسکان دەدەن و هیچ نابیسن.

١٠١ ئەوکەسانەی لەپێشوودا بڕیارن دا کە چاکەیان دەگەڵ دەکەین، ئەوان لەدۆزەهـ بەدوورن.

٩١- **پیرەک:** ژن. ٩٨- **ئێزنگ:** داری سوتان.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ
الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ
﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا
بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ
﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ
يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا
لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ
فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ
عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾
إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ
﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قَالَ
رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

سُورَةُ الْحَجِّ

١٠٢ كلّپەی كلّی جەهەندەمیان گوێ لێ نابێ و هەرچی ئارەزوی دلّیانە - هەتاهەتا - هەر هەیانە.

١٠٣ ترسە هەرەگەورەكە خەمباریان ناكا. فرشتانیش تۆشیان دەبن: ئەوا ئەمرۆ ئەورۆژەیە كە بەلّێنتان پێدرابو.

١٠٤ رۆژێ كە ئێمە ئاسمانێ لەچەشنی تۆماری قاقەز بۆنۆسینێ، هەلّدەپێچین. هەر وەک پێشوٚ دروسمانكرد، دیسان سازیدەكەینەوە. بەلّێنێكە لە ئێمەوەو هەر دەشیكەین.

١٠٥ لەزەبوٚردا، - كە لەپاش تەورات بوٚ - نوٚسین: ئەمزەمینە هەر بۆ عەبدەهێژاكانی مە دەمێنێ.

١٠٦ دیارە لەمانەدا بانگەوازێک هەیە بۆگەلی خوداپەرستان.

١٠٧ ئێمە هەر بۆیە تۆماننارد كە بەزەیی و چاكەیەک بی بۆ هەموٚخەلّكی دنیایە.

١٠٨ بێژە: من هەر پێمڕادەگەیەنرێ بێژم: خواتان یەكە. ئاخۆ ئێوە دەیسەلمێنن ؟

١٠٩ ئەگەر ڕوٚیان لێوەرگێڕای، بێژە: وا من بەگشتانم ڕاگەیاند، بەبێ جیاوازی؛ ناشیزانم ئەوی بەلّێنوٚ پێدراوە، زوٚ دێتەجێ یان ماوەیەک دەخایەنێ.

١١٠ هەرقسێكی بەئاشكرا بیدركێنن یا وەیشێرن، ئەو دەیزانێ.

١١١ ناشیزانم، شایەت ئەمە لەمەڕ ئێوە ئەزموٚنێک بێ و هەتا ماوەی دیاری كراو ڕای ببوێرن.

١١٢ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! تۆ چۆن ڕاستە [بەكاری ئێمە] ڕابگەو، پەروەرێنمان خودای ڕۆزی دەهندەیەو دەربارەی وتاری ئێوەش هەر لەو یارمەتی دەخوازین.

حەج

١٠٥-**نوٚسین:** نوٚسیمان.

١٠٦-**لەمانەدا:** هێمایە بۆئەوپەندو فەرمانانە كە لەمسوٚرەتەدان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمْۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيْءٌ
عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ
أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ
سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٌ
﴿٢﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ
شَيْطَٰنٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ
وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي
رَيْبٍ مِّنَ ٱلْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ
مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْۚ
وَنُقِرُّ فِي ٱلْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمْۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ
وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ
بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔاۚ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا
ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

وەرگێڕانی واتای سورەتی الحج

١ ئەی خەڵکینە! لەپەروەردگارتان بترسن، بۆمەلەرزەی ڕۆژی سەلا ڕوداوێکی زۆرگرینگە.

٢ ڕۆژێ چاوتان پێدەکەوێ، گ شیردەرێک شیرەخۆرەی لەبیردەچێ و هەرچی تۆلی لەزگدایە بەرداوێژێ. وادەزانن هەمۆ ئەوخەلکە سەرخۆشن؛ خۆ مەستیش نین، بەلام ئازار لەخوداوە زۆر دژوارە.

٣ هێندێ کەس هەن، بەبێ ئەوە هیچ تێگەیبن کێشەی لەمەڕ خوا دەکەن و دەکەونەدوی هەموشەیتانێکی بەدفەڕ.

٤ بۆشەیتان بڕیاردراوەو بۆی نۆسراوە، کە هەرکەس ببێتەدۆستی، دیارە ئەو لەڕێ لای دەداو بەرەو ئازاری ئاگری بەڕێ دەکا.

٥ ئەی خەڵکینە! ئەگەر لەزیندوبۆنەوە بەگومانن، سا بزانن ئێمە ئێوەمان دروس کرد، هەوەڵ لەئاخ، پاشان لە تنۆکەیێک و پاشان لەجەڵتەخوێنێک و پاشان لەپلەگوشتێکی بیچمپێدراو، یان پێ نەدراو، تا پێتانی بسەلمێنین. چیمان بوێ تا ماوەیەک دەخەینە ناوپزدانەوەو پاشان بەساوایی دەوهێنینەدەرێ؛ ئەوسا [ماوەتان پێدەدەین] هەتا دەگەنە توانایی. هێندێ لەئێوە دەمرن و هێندێکتان دەخرێنەپیری و کەلەلایی، هەتا هەرچی دەیزانێ لەبیری بکا. ئەمزەمینەش دەبینی - بێ هەست وخوستە - هەرگا بارانمان لێ باراند، بەخۆدادێ و گەشەدەکاو هەموجۆتێکی دیمەن جوان، ڕوەک لەخۆیدا دەڕوێنێ.

٢-**تۆل:** بێچوی ناوزگ. **بەرداوێژێ:** منداڵەکەی زیان دەکا.

٥-**ئاخ:** خاک. **جەڵتە:** خوێنی بەسیاگ. **بیچم:** شکڵ، تەرح.

پزدان: منالدان. **هەست وخوست:** دەنگ وبزوتن. **ڕوەک:** هەرچی لەزەوین شین دەبێ.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ
﴿٦﴾ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٞ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡعَثُ مَن فِي
ٱلۡقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى
وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ﴿٨﴾ ثَانِيَ عِطۡفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ لَهُۥ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَنُذِيقُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖۖ فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦۖ وَإِنۡ أَصَابَتۡهُ
فِتۡنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ
وَمَا لَا يَنفَعُهُۥۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدۡعُواْ لَمَن
ضَرُّهُۥٓ أَقۡرَبُ مِن نَّفۡعِهِۦۚ لَبِئۡسَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَلَبِئۡسَ ٱلۡعَشِيرُ ﴿١٣﴾
إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ
يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ فَلۡيَنظُرۡ هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهُۥ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

٦ ئەمە بەڵگەس کە بەڕاستی خودا هەقەو هەر ئەمیشە مریان زیندۆ دەکاتەوەو هەر ئەویشە لەسەر هەرشتێ توانایە.

٧ رۆژی قیامەتیش بێگومان هەروەدی دێو هەر خودا خۆی ئەوکەسانەی لەگڵکۆدان - هەمۆیان - دەردەخاتەوە.

٨ لەناوخەڵکا هیوا هەیە، لەمەڕ خودا کێشەدەکا، بێئەوەی چی لێ بزانێ؛ نە هیچ شارەزاییەهەیەو نە کتێبێ کە بۆی ڕۆشن بکاتەوە.

٩ بەفیز مل بەلاوەدەنێ، تاخەڵکی لەرێگەی خودا کلا بکا. لەدنیادا بەشی هەر سۆکایەتیەو ڕۆژی سەلاش لەئێمەوە ژانی سۆتانێ دەچێژێ.

١٠ ئەمە سزای ئاکارو کردارەکەتە؛ خوداش هەرگیز ناهەقی لەعەبدان ناکا.

١١ هەر لەم خەڵکەدا ئیوا هەن، بەدودڵی خواپەرستە؛ ئەگەر چاکەیەکی تۆش هات، بەوە لەخوا دڵنیایە؛ ئەگەر بەلاشی بەسەردێ، بەرەوپاش دەگەڕێتەوە. دنیاش و قیامەتیشی چۆ، دۆسەرە زەرەر ئەمەیە.

١٢ لەغەیرەزخوا، هانا بۆشتێ وادەبا، کە نە زیانی لێدەدا نە قازانجیشی پێدەدا. ئەوەیە لەرێ هەتلەبۆن.

١٣ هانا بۆ کەسێ وادەبا، زیانەکەی لەقازانجی نزیکترە. ئای چیارێکی بەدکارەو چهاودەمێ نالەبارە.

١٤ ئەوانەی خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕوا. دیارە خودا هەرچونێکی بوێ دەیکا.

١٥ کێ پێیوایە کە خوا لەدنیاو قیامەتیش دەهانای [پێغەمبەر] نایە، با بەپەتێک خۆی هەڵواسێ تا دەخنکێ؛ دەبابزانێ بەم فێڵە ئۆخەی دڵی دێ؟

٦-مریان: مردوگەل. ٧-گڵکۆ: گۆڕ. ١٢-لەرێ هەتلەبۆن: لەڕێ کلابۆن.

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يُرِيدُ
﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ
وَٱلْمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ
يَسْجُدُ لَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ
وَٱلنُّجُومُ وَٱلْجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ ٱلنَّاسِ ۖ
وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ ٱلْعَذَابُ ۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّكْرِمٍ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۩ ﴿١٨﴾ ۞ هَٰذَانِ خَصْمَانِ ٱخْتَصَمُوا۟
فِى رَبِّهِمْ ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ
مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ ٱلْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِۦ مَا فِى بُطُونِهِمْ
وَٱلْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟
أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ
﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

١٦ بەوئاوایەش ئەوقورئانەمان ناردەخوار، کەنیشانەگەلێکی رۆشنکەرەوەن. هەرکەسێکیش خوا بیەوێ، شارەزای بەرەوخۆی دەکا.

١٧ ئەوانەی بڕوایان هێناو ئەوانەی بۆنە جۆلەکەو سوببیو مەسیحیو مەجۆسیو ئەو کەسانەش شەریک بۆخودا دەناسن، دیارە خودا ڕۆژی سەلا بەکاری هەموان ڕادەگا. دیارە خودا لەهەمۆشت ئاگادارە.

١٨ تۆ نابینی ئەوکەسانەی وا لەناو عاسمانەکانو ئەوانەی لەزەمینداندو خۆرو هەیڤو ئەستێرەکانو کۆسارو درەختانو جانەوەرو زۆر لە مەردم سوژدە هەربۆخودادەبەن؟ زۆرێکیش ئازاریان بۆ بڕیاردراوە. خودا هەرکێ تۆشی سۆکایەتی بکا، تازە کەس ڕێزی لێنانێ. دیارە خودا هەرچی ئارەزوی بێ دەیکا.

١٩ ئەم دوانە لەسەر پەروەرندەی خۆیان کێشەیانە: ئەوانەی بۆنە خوانەناس، کراسێکی ئاگریان بەبەژنیبڕا؛ ئاوی گەرمی داتولێنیان لەسەررا بەسەردادەکرێ.

٢٠ هەر بەوئاوە قژکولاوە، هەناویان بەپێستیانەوە دادەبەلۆخێ.

٢١ بەرگورزی ئاسنیش دەدرێن.

٢٢ تا گەرەکیان بێ لەمەینەت ڕزگاربىن، هەس دەدرێنەوە بۆ ناوی: دەی ژانی ئاگر بچێژن!

٢٣ ئەوی باوەڕیان هێناوەو ئاکارچاکن، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕوا. خشلیان بازنەی لەزێڕومرواریەو بەرگی بەریان هەورەمیشە.

١٩-داتۆلێن لە تۆلانەوە: لەبەر زۆرکولێن لەبەریەک چۆن. **٢٠-قژکولاو:** کولاتو. **دادەبلۆخێ:** دەسۆتێو لادەچێ. **٢٢-هەس دان:** گەڕانەوەی گا لەسەر خەت. **٢٣-هەورەمیش:** هەوریشم.

وَهُدُوٓاْ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَهُدُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ ٱلَّذِي جَعَلۡنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلۡعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلۡبَادِۚ وَمَن يُرِدۡ فِيهِ بِإِلۡحَادِۭ بِظُلۡمٖ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٢٥﴾ وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ بِي شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ﴿٢٧﴾ لِّيَشۡهَدُواْ مَنَٰفِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡلُومَٰتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۖ فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ تَفَثَهُمۡ وَلۡيُوفُواْ نُذُورَهُمۡ وَلۡيَطَّوَّفُواْ بِٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمۡ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥ عِندَ رَبِّهِۦۗ وَأُحِلَّتۡ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡۖ فَٱجۡتَنِبُواْ ٱلرِّجۡسَ مِنَ ٱلۡأَوۡثَٰنِ وَٱجۡتَنِبُواْ قَوۡلَ ٱلزُّورِ ﴿٣٠﴾

٢٤ بەرەو وتاری پاکژو بەرەوڕێگەی خوداپەسند، ڕێگەیان نیشان دراوە.
٢٥ ئەوانەی خودانەناسن و دەبنە لەمپەر لەڕای خوداو ئەو «مَسْجِدُ ٱلْحَرَام»ەی کە کردوٗمانەتە [پەرسگە] بۆهەموٗخەڵک - چ نیشتەجێ و چ غەوارە - [توٗشی سزای دژوار دەبن]. هەرکەسێکیش لەوێ دەسدرێژی بکاو لەڕێ لادا، ئازارێکی زۆربەژانی پێ دەچێژین.
٢٦ ئەوحانە کە ئیبراهیم‌مان لەجێ ئەم ماڵە ئەنوادا، کە: نەکەی کەس بکەی بە شەریکی من و ماڵی‌من خاوێن‌کەرەوە، بۆ دەورەدەرو وێستاوو کڕنوٗشکەرو سوژدەبەران.
٢٧ بانگەوازی خەڵک‌بکە بێنەزیارەت؛ با بەپیادەیی‌و بەسواری، تەنانەت لەسەر چارەوێی لەجەریش‌ڕا، لەڕێی دوٗرودرێژیشڕا، بەتۆبگەن.
٢٨ با بێنە بەهرەبردنێ بۆخۆیان‌و لەچەندڕۆژی دیاری‌کراو، لەسەر وڵساتێ پێیداون، یادی ناوی خودا بکەن. خۆتان لەگوشتیان بخۆن‌و با ئەوکەسانەش لێی‌بخۆن کە تامەزرۆن‌و هەژارن.
٢٩ لەپاش ئەوە گەمار لەخۆ دورخەنەوەو نەدرەکانیان پێک‌بێنن‌و باخول‌بخۆن بەدەوری ماڵی کەونارا.
٣٠ ئا بەم‌جۆرەو هەرکەس دەستوٗراتی خودا بەڕێزبگرێ، لەلای پەروەرندەیەوە بۆی چاترە. پاتاڵیشتان بۆڕەوایە؛ مەگین ئەوی کە پێتان ڕادەگەیەنرێ. لەگەماری بتەکان دوٗرەپەرێزبن؛ لەدرۆش خۆ بپارێزن.

٢٦- حان: وەخت، دەم، کات. **ئەنوادان:** جێ‌کردنەوە، پەنادان.

٢٧- لەجەر: لاواز، داڵگۆشت. **٢٨- وڵسات:** ئاژەڵ، ماڵات.

٢٩- گەمار: چڵک. **نەدر:** نەزر. **کەونارا:** لەمێژینە، قەدیمی. **٣٠- پاتاڵ:** ئاژەڵ، وڵسات، ماڵات.

حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيۡرَ مُشۡرِكِينَ بِهِۦۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ فَتَخۡطَفُهُ ٱلطَّيۡرُ أَوۡ تَهۡوِي بِهِ ٱلرِّيحُ فِي مَكَانٖ سَحِيقٖ
﴿٣١﴾ ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ
﴿٣٢﴾ لَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلۡبَيۡتِ
ٱلۡعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٖ جَعَلۡنَا مَنسَكٗا لِّيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ
ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۗ فَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ
فَلَهُۥٓ أَسۡلِمُواْۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُخۡبِتِينَ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمۡ وَٱلۡمُقِيمِي ٱلصَّلَوٰةِ وَمِمَّا
رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلۡبُدۡنَ جَعَلۡنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ
ٱللَّهِ لَكُمۡ فِيهَا خَيۡرٞۖ فَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا صَوَآفَّۖ فَإِذَا وَجَبَتۡ
جُنُوبُهَا فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرۡنَٰهَا
لَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمۡ لِتُكَبِّرُواْ
ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ
يُدَٰفِعُ عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٖ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

۳۱ بە دڵی پاک بۆخودابن؛ شەریکی بۆپەیدامەکەن؛ هەرکەسێکی شەریک بۆخودا بناسێ، وەک ئەوەیە لەحەواوە هەڵدێراوەو مەل تێی ڕۆبێن، یان بایەک هەڵیداشتبێ بۆ شوێنێکی دوری چەپەک.
۳۲ دیارە هەرکەس ئەوپێودانەی خوادایناوە ڕێزلێ بگرێ، نیشانەیە، کە بەدڵ لەخوادەترسێ.
۳۳ تا ماوەیێ ناودێرکراو بەهرەی وڵساتۆ پێدەگا، ئەوسا جێی سەرژێکردنیان لای ماڵەکەوناراکەیە.
۳۴ بۆهەمۆخاوەن ئاینان یاسای قوربانیکردنمان دیاری کرد؛ تاوەکۆ لەسەر وڵساتێ کە بۆرۆزی پێمان داون، ئەوان ناوی خودابێنن. خوای ئێوە تاک و تەنیایە؛ خۆتان بدەنەدەست ئەم و مژدە بەو کەسانەبدە کە خۆیان بەکەم دەزانن.
۳۵ ئەوکەسانەی هەتا ناوی خودادەبیەن، دڵیان ترسی ڕێ دەنیشێ و هەرگا بەڵایان بەسەردێ، خۆڕاگرن و نوێژدەکەن و لەورۆزی ئێمە پێن داون، لەڕای خودای بەخت دەکەن.
۳۶ بۆمان دانان، کە وشتری قوربانی لەوانەیە کە بەریاسای خودادەکەوێ؛ ئێوەش بەهرەیان لێ دەبەن. تا بەپێوەن، ناوی خوایان لەسەربێنن. هەرگا لەسەرتەنیشت کەوتن و سەرژێ کران، لێیان بخۆن؛ تامەزرۆی شەرمێونیش و پارسەکی لێ بێ بەش مەکەن. ئێمە ئەوانەن بۆئێوە دەستەمۆ کرد، بەشکۆ شوکرانەبژێربن.
۳۷ گۆشت و خوێنی ئەوانە بۆخودا ناچێ؛ تەنیا هەستی ترسۆ لەخوایە بەو دەگا. ئەوانەی ئاوەهاینە بۆئێوە رام کرد؛ هەتا باسی مەزنایەتی و سوپاسی خودای خۆبکەن؛ کە ئەم ڕێگەی نیشان داون. مژدەش بەکارچاکان بدە.
۳۸ خودا لەسەر ئەوکەسانە دەکاتەوە کە باوەڕیان پێ هێناوە؛ چونکە خودا گش خەیانی پێ نەزانی ناخۆشدەوێن.

۳۱- هەڵداشتن: لەبەرزەوە فڕێدان. **چەپەک:** دوورلە ڕێبازی گشتی. **۳۲- پێودان:** رێ وشوێن و دەستوور. **۳۳- سەرژێکردن:** سەربڕین، هێمایە بۆقوربانی کردن. **۳۸- خەیان:** غەیان، خاین.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا۟ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن
يَقُولُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ
صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا ٱسْمُ ٱللَّهِ
كَثِيرًا ۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ
عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا۟ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا۟ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۗ
وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾
وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ
أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ فَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا
لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

٣٩ ئەوکەسانەی شەڕیان بەسەرداسەپاندون، چونکە ناهەقیان لێکراوە، دەتوانن تۆڵەی خۆوەکەن. خوداش دەتوانێ سەریان خا.
٤٠ ئەوانەی هەر لەناهەقی لەزێدی خۆیان دەرکران، گوناهیان هەر ئەوەندەبۆ کە دەیانوت: خودا پەروەرندەمانە. ئەگەر خودا هێندێکانی بە هێندێکان ڕاونەنابا، دێرو کلیساو کەنشتو مزگەوتەکان - کە لەواندا فرە ناوی خودا دەبرێ - وێران دەکران. خوا دەهانای ئەوانەدێ کە یاریدەی خودادەدەن؛ دیاریشە خوا زۆر بەهێزو دەستەڵاتە.
٤١ ئەوانەی وا ئەگەر لەم زەوینەدا دایانمەزرێنین، نمێژکەرو زەکاتدەرنو فەرمان بەچاکەدەدەنو بەرلەکاری خراپ دەگرن. سەرئەنجامی هەمۆ کاریش هەر بۆ خوایە.
٤٢ گەر ئەمانە ئەتۆ بەدرۆزن دەزانن، پێش ئەمانەش هۆزی نوحو عادو سەمۆد، هەر ئەمە پیشەیان بوە.
٤٣ دیسان هۆزی ئیبراهیمو هۆزی لۆتیش.
٤٤ خەڵکی مەدیەنیش هەروەها. مۆساش بەدرۆزنزاندرا. ئەوسا تاماوەیەک وازمان لەو خوانەناسانە هێنا، پاشان غەزەبملێگرتن، بەڵام چۆن غەزەب گرتنێک!
٤٥ ئای کە قرمان دەچەندشاری ناهەقان خست؛ داریان بەسەربەردادرا؛ دەوری چاڵاویان چۆڵکرا؛ کۆشکی پتەویان تێکدرا.
٤٦ ئاخۆ هێشتا بەزەویدا نەگەڕاون، تاببنە خاوەن دڵانو گوێچکەگەلێ کە پێ تێبگەنو ببیسن؟ لەڕاستیدا چاو کۆرنابن؛ ئەو دڵانە کوێردەبن کە جێیان لەناوسێنەکانە.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْا۟ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلْقَى ٱلشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا۟ بِهِۦ فَتُخْبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

٤٧ بۆ ئازاریێت لێ بەپەلەن؛ خوداش هەرگیز لەبەڵێنی پاشگەزنابێ. تاقەڕۆژێک لەکن پەروەرندەت، بەقەد هەزارساڵە کە ئێوە حیسابی دەکەن.

٤٨ بە زۆر شاران - کە ناهەق بۆن - مۆڵەتم داو لەپاشانا وەبەرتۆڕەیی خۆم خستن.

٤٩ بێژە: مەردم! ئەمن بۆئێوە تەنیا هەر ترسێنەرێکی ئاشکرام.

٥٠ ئەوانەی بڕوایان هێناو ئاکاری چاکیان رەچاوکرد، لێ خۆشبوٚن و بژیوێکی باشیان دەبێ.

٥١ ئەو کەسانەش کۆششیان کرد کە نیشانەکانی ئێمە گەشەنەکەن، پێشیان وابوٚ کە دەتوانن دەستەڵاتمان لێ بستێنن، ئەوانە یاری دۆژەهن.

٥٢ لەپێش تۆشدا ئێمە هەرچەند پێغەمبەرو ڕاسپاردەمان ناردوەو لەنیشانەکانی ئێمەی بەمەردم ڕاگەیاندوە - ئیللاوبیللان - شەیتان [بە هەلی زانیوەو لەخۆیەوە] شتێکی دەپاڵ ئاخنیوە. ئەوسا خودا فەندوفێڵەکەی شەیتانی پوٚچ کردوەو؛ لەدواجاردا نیشانەکانی خۆی پتەو کردوٚتەوە. خودا زانای لەکارزانە.

٥٣ هەتا وەبکا ئەوەی شەیتان هاویشتوٚیەتەناویەوە، ببتەمێملێ بۆئەوانەی دڵی دەغەزداریان هەیەو دڵیان ڕەقە. ناهەقان بۆ دژایەتی زۆر چوٚنەپێش.

٥٤ تا زاناکانیش بزانن، ئەمە ڕاستە[و] لەپەروەرندەی تۆڕایە؛ ئیتر بڕوای پێ بکەن و دلێشیان پێ دابمەرزێ. هەرکێ باوەڕیان پێی هەیە، بێ سۆ خودا شارەزای ڕاستەڕێی کردوٚن.

٥٥ ئەوانەی خودانەناسن هەتائێستاش لێ دوٚدڵن، تا - گوزو گومەت - سەلایان لێڕادەبێ؛ یان بەڕۆژێکی هومێدبڕ دەکەونە ناوئازارەوە.

٥٢- هەل: دەرفەت، فرسەت. ٥٣- مێمل: بەلا.

ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓا۟ أَوْ مَاتُوا۟ لَيَرْزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُۥ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ۞ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِىَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ ٱلْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

۵۶ ئەوێ ڕۆژێ هەر خودا فەرمانڕەوایەو بەکاری گشتان ڕادەگا. ئەوسا ئەوی خاوەن بڕواو ئاکارچاک بۆن، لەباغاتی پڕخێروبێر دادەمەزرێن.

۵۷ ئەوانەی خوانەناس بۆن و نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی، بەشیان جەزرەبەدانێکی ئاورۆبەرە.

۵۸ ئەو کەسانەش لەڕای خودا ئاوارەبۆن، پاشان کوژراون یان مردۆن، خودێ ڕۆزیکە گەلەک ڕند دەداتە وان. دیارە خودا دلاواتر لەهەمۆ ڕۆزی دەرێکە.

۵۹ هەر دەیانباتە ئەوشوێنەی کە خۆیان حەزی لێ‌کەن. خودا زانای لەسەرخۆیە.

۶۰ ئەگەر ناهەقی لێکراوێک بۆتۆڵەی خۆی دەس ببزێوێ و دیسان ناهەقی لێ‌بکرێ، بێ‌گومانە خودا کۆمەکی پێدەکا. خوا لێ بوردەو گونابەخشە.

۶۱ چونکە خودا شەو دەڕۆژێ هەڵدەکێشێ و ڕۆژیش دخاتە ناوشەوێ و هەر خۆی ئەبینێ و ئەژنەوێ.

۶۲ چونکۆ هەرخودایە راستەو، هەرشتێکی بەدەرلەو هانای بۆدەبەن، لەپڕوپۆچ بەدەرنیەو بالادەستی هەرەمەزن هەر خودایە.

۶۳ ئەی نەت‌دیوە خوا بارانی لەوحەوایەوە باراندو زەوی پێ کەسک هەڵگێڕا؟ دیارە خودا لەهەمۆ وردەکاریەک ئاگادارە.

۶۴ هەرچی لەو عاسمانانەیەو هەرچی لە زەمیندا هەیە،ماڵی‌ئەوەو خودا بۆخۆی بێ‌نیازەو هەر دەبێ تاریفی بکرێ.

۵۸- گەلەک ڕند: فرەباش. ۶۳- کەسک: سەوز.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ إِنَّ
اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ
ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ
فِي الْأَمْرِ ۚ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾
وَإِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ
فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ
مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ
بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن
ذَٰلِكُمُ ۗ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

۶۵ ئەی نەت‌دیوە، هەرچی لەزەمینـدا هەیە بۆئێوەی کەوی کردووەو گەمیەش هەر بەفەرمانی ئەو [لەدورِ] دەریادا ڕەوانەو، ئەم عاسمانەی ڕاگرتوە کە بەسەرعەرزا نەکەویّ، مەگین خۆی ئیزنی لەسەربیّ؟ بیّ‌سۆخودا بۆئەم خەڵکە، زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

۶۶ هەر ئەویشە ژی پیّدان‌و لەپاشان دەتان‌مرێنی، پاشان ژیو پیّدەداتەوە. راستی مرۆ ناسپاسە.

۶۷ هەرکۆمەڵێک ڕێو شوێنێکمان بۆداناوە، کە هەر بەوپێودانە بڕوا. سا نابیّ لەسەرئەم کارە ئەوان کێشەت دەگەڵ‌بکەن.تۆ هەر بەرەو پەروەرندەت گازی بکەو سۆر بزانە کە تۆ لەسەر ڕێگەی ڕاستی.

۶۸ ئەگەر کێشەشیان پێکردی، بێژە: خودا ئاگادارترە لەوکارەی ئێوە دەیکەن.

۶۹ خودا لەڕۆژی قیامەتا، ئەوشتانەو بۆ یەکالا دەکاتەوە کە لەسەریان کێشەتان بۆ.

۷۰ مەرتۆ نەت‌زانیوە هەرچی لە ئاسمان‌و زەویدایە خوا دەیزانیّ؟ ئەمە گش لەدەفتەردایەو ئەم‌کارە بۆ خوا هاسانە.

۷۱ شتی وەهای غەیرەزخودا دەپەرستن کە بەڵگەیەکی پتەوی بۆ نەناردۆتە خوارەوەو، خۆشیان هیچی لیّ نازانن‌و ناهەقانیش هیچ یاریدەدەریان‌نیە.

۷۲ کاتیّ نیشانەئاشکراکانی مەشیان بەسەردا دەخوێنرێتەوە، لەچرِوچاوی خودانەناسەکاندا، نیشانەی حاشادەبینی‌و لەوانەیە هێرش بەرنە سەرئەوانەی کە نیشانانی ئێمەیان بەسەردا خوێندۆنەتەوە. بێژە: ئاخۆ پێتان بێژم کە چی لەمە خراترە؟ ئەوئاورەی کەخوا بەڵێنی داوە بە بیّ‌باوەڕان؛ پەک لەوئاکامەخراوە!

۶۷- **پێودان:** ڕێوشوێن، دەستۆر. ۶۹- **یەکالاکردنەوە:** یەک‌لا کردنەوەی تێکەڵاو.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٞ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ
تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخۡلُقُواْ ذُبَابٗا وَلَوِ ٱجۡتَمَعُواْ لَهُۥۖ
وَإِن يَسۡلُبۡهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيۡـٔٗا لَّا يَسۡتَنقِذُوهُ مِنۡهُۚ ضَعُفَ
ٱلطَّالِبُ وَٱلۡمَطۡلُوبُ ٧٣ مَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓۚ إِنَّ
ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ٧٤ ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ٧٥ يَعۡلَمُ
مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٧٦
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱرۡكَعُواْ وَٱسۡجُدُواْۤ وَٱعۡبُدُواْ
رَبَّكُمۡ وَٱفۡعَلُواْ ٱلۡخَيۡرَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ۩ ٧٧
وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦۚ هُوَ ٱجۡتَبَىٰكُمۡ وَمَا جَعَلَ
عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمۡ إِبۡرَٰهِيمَۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ
ٱلۡمُسۡلِمِينَ مِن قَبۡلُ وَفِي هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيۡكُمۡ
وَتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِۚ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱعۡتَصِمُواْ بِٱللَّهِ هُوَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ فَنِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ ٧٨

سُورَةُ المُؤۡمِنُونَ

٧٣ هۆ خەڵکنۆ! مەسەلێک هێنراوەتەوە گوێ بۆبگرن: لەخوابەدەر، ئەوانەی هانای پێ دەبەن، ئەگەر هەمۆیان وەکۆبن، ناتانن مێشێ سازبدەن. ئەگەر مێشیش شتێکیان لێ بقاپێنێ، ناتوانن لێی بستێننەوە. داواکارو داواکراو چەند زەبۆنن!

٧٤ خوایان - وەک هێزای ناسین بێ - نەناسیوە. خودا یەکجار توانا و بەدەستەڵاتە.

٧٥ خودا لەناو فرشتەکان پەیامنێری هەڵدەبژێرێ و لەنێو مرۆشدا هەر وەتر. خودابیسەرو بینایە.

٧٦ لەوەی کە ئێستا دەیکەن و لەوەش کەوا کردۆیانە، ئاگادارەو هەمۆکاریش هەر دەچنەوە بەردەستی خوا.

٧٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! پەروەرندەو بپەرستن، کڕنۆش و سوژدەی بۆبەرن، چاکەش بکەن؛ لەوانەیە ڕزگاربن.

٧٨ بەدڵ وداو - وەک پێویستە - لەڕای خودا بچنەخەزا. ئەوهەر خۆی ئێوەی هەڵبژارد؛ لەم دینەشدا تۆشی زەحمەتی نەکردۆن؛ هەر ئاینی ئیبراهیمی باوەتانە؛ لەپێشداو لەم قورئانەشدا، هەرئەو ناوی نان موسوڵمان؛ تا پێغەمبەر بەشایەت بێ لەسەر ئێوەو ئێوەش شایەت بن لەسەر خەڵک. سا نوێژکەن و زەکات بەن و پشتۆ هەر بەخواببەستن؛ ئای چەن گەورەو یاریدەرێکی هێژایە.

مونمینون

٧٣- هۆخەڵکنۆ: ئەی مەردم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن
سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ
خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا
آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ
لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ بێ گومانە باوەڕداران، ڕزگارانن.
٢ ئەوکەسانەی لەنوێژیاندا خۆیان بەگەورە نازانن؛
٣ ئەوانەش کە لەقسەی پوچ دوری دەکەن؛
٤ ئەوانەش کە زەکات دەدەن؛
٥ هەر ئەوانەش کە شەرمی خۆ دەپارێزن؛
٦ مەگین لەهاوسەری خۆیان، یان ئەوی ملکی خۆیانن؛ کە نابێ سەرکۆنە بکرێن.
٧ هەرکێش جیالەمانەی بوێ، ئەو لەئەندازە لادەرە.
٨ ئەوانەش [لەڕزگارانن] کە ئامانەت و بەڵێنیان دەپارێزن؛
٩ ئەوانەش کە لەسەر نۆژخۆندنێ سوڕن؛
١٠ ئەمانە گشتیان بەشبەرن.
١١ ئەوکەسانەی کە بەشبەری بەهەشتن و تاهەتا هەر تیادەبن.
١٢ ئێمەین مرۆن لەقوڕێکی خۆشکراو دروست کردوە.
١٣ ئەوسا کردمانە تنۆکێک، لە بنکەیەکی پتەودا.
١٤ پاشان هەر لەوتنۆکەوە خوێنی‌پندرمان پێک هێناو لەوخوێنەوە پلەگۆشتێکمان سازکردو ئەوسا لەپلەگۆشتەکە هەستین چێکرد؛ هەستیەکەشمان خستەناوپۆشەنێ لەگوشت. لەپاشانا کرمانە چێ‌کراوێکی تر. دەس ڕەنگینی هەر بۆخوایە؛ کە هیچ وەستایە پێی‌ناگا.
١٥ لەئاکامدا هەمۆ تۆشی مردن دەبن.
١٦ رۆژی سەڵاش سەرلەنوێ زیندۆدەبنەوە.
١٧ ئێمەین کە ئەم حەوت نهۆمەن لەژۆرئێوەڕا پێک هێناو لەهەرچی دروستی دەکەین ئاگادارین.

١٤- **پندر:** توندەوەبۆی شل. **هەستی:** ئێسک، پێشە. **چێکردن:** درۆست کردن.

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍۭ
بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَٰبٍ
لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن
طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِى
ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ
غَيْرُهُۥٓ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى
بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ فِيهَا مِن
كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۖ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

١٨ لەوحەوایە بەئەندازە ئاومان [بۆتان] داباراندو جێگەمان لە زەمین پێداو هەر ئێمەشین کە دەتوانین لەبەین بەرین .
١٩ سا بەوئاوە هەر بۆئێوە باغاتێکمان لەدارخورماو لەڕەزان بەرهەم هێناوە، زۆر میوەجاتۆ دەداتێ و لێیان دەخۆن .
٢٠ دارێکیش هەر [لەسۆنگەی ئەو] لە تۆری سینایە دەڕوێ، کە رۆنێ بەرهەم دێنێت و پێخۆریشە بۆ خۆرایان .
٢١ دیارە وڵساتیش بۆ ئێوە هەر دەرسێکە: لەوەی کە وا لە دەرونیاندایە، پێتان دەنۆشێنین . لێیان دەخۆن و زۆریش بەهرەیان بۆوهەیە؛
٢٢ لەسەریان و لەسەر گەمی هەڵدەگیرێن .
٢٣ هەروەها نۆحیشمان نارده لای هۆزەکەی. گوتی: گەلۆ! تەنیا خوداپەرستن؛ بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆپەرستن ناشێ؛ دەسا بۆ هیچ ترسۆنیە؟
٢٤ گرەگرەی هۆزەکەی ئەو - کە خودایان نەدەناسی - گوتیان: ئەمە هەر بنیادەمەخۆمانەس؛ نیازی وایە خۆتان بەسەردا زل بکا. گەر خودا مەیلی لێبوایە، فرشتێکی دەناردەخوار؛ ئێمە لەباب و کالانیش شتی وامان نەبیستوە.
٢٥ ئەم پیاوە دیارە لێوەیە، تا ماوەیەک واباشە چاوێری بکرێ .
٢٦ گوتی: ئەی پەروەرندەی خۆم! وا بەدرۆزنم دەزانن، هەر بۆ خۆت دەهانام وەرە.
٢٧ ئیتر خۆمان تێمان‌گەیاند، کە: لەژێر چاوەدێری و فەرمانی ئێمە، گەمیە سازدە. جا کاتێ فەرمانمان هات و ئاو لەتەندوردا زایەوە؛ لەهەرجسنەی جۆتەیەکی بخەناوی. وێڕای خێزانەکەی خۆشت؛ مەگین ئەوی بڕیاری لەسەردراوەو لە مەڕ ئەوانەم مەدوێنە کە ناهەقەیان کردوە؛ چونکە لەخنکاوەکانن .

٢٠- خۆرایان: ئەوانی دەخۆن، ئەوانە وا ئەخوەن.   ٢٤- گرەگرە: پیاوماقوڵان.
٢٧- زایەوە: هەڵقوڵی؛ لەزانەوە: هەڵقوڵین.

فَإِذَا ٱسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلْفُلْكِ فَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى نَجَّىٰنَا
مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِى مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ
ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا
مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ ٱعْبُدُوا۟
ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ وَأَتْرَفْنَٰهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا
تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ
﴿٣٥﴾ ۞ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا
ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُۥ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ بِٱلْحَقِّ فَجَعَلْنَٰهُمْ غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾

٢٨ هەرگا خۆت و هاوڕێکانت لەسەر گەمیەکە جێتان گرت، بێژە: سوپاس بۆخوداێ کە لەکێشەی ناهەقان ڕزگاری کردین.

٢٩ بشلّێ: ئەی پەروەرندەی خۆم! لەشوێنێکی بەپیتم دابەزێنەو؛ تۆ لەهەمو میوانداران باشتر میوان بەخێودەکەی.

٣٠ لەمەشدا چەندنیشانە بوُن. دیارە ئێمەش ویستمان بەتاقیکەینەوە.

٣١ لەپاش ئەوان چینێ ترمان بەدی هێنا.

٣٢ هەرلەخۆیان پێغەمبەرێکمان بۆناردن، کە: تەنیا خوابپەرستن؛ کەسی تری واتان نیە کە بۆ پەرستن هێژابێ. مەر ناترسن؟

٣٣ پیاوماقوُلانی هۆزەکەی - کە خودایان نەدەناسیو دیداری ڕۆژی سەلایان پێ درۆبۆ؛ لەژینی سەردنیایەشدا خۆشگوزەرانین پێدابوُن - گوتیان: ئەمە مرۆیەکی لە خۆتانەو بۆ وەخواردن و خواردنیش وەک خۆتانە.

٣٤ ئەگەر وەشوێن مرۆیێ وەک خۆتان کەون، لێتان ڕوُن بێ زیانبارن.

٣٥ چۆن دەتوانێ بەلّێن بدا، هەرگا مردن و لاشەتان بوُ بەخۆلّ و چەند پێشەیەک، سەرلەنوێ زیندوُدەبنەوە؟

٣٦ باواش بلّێ، چۆن ئاوەز قبوُلّی دەکا؟

٣٧ ژینن لەوە پترنیە، لەسەردنیایە هەمانە. ئێمە هەردەمرین و دەژین؛ [هەرکە مردین] تازە زیندوُنابینەوە.

٣٨ ئەم کاورایە پەیدابوە درۆ بەناوخواوەدەکا؛ ئێمەش باوەڕی پێ ناکەین.

٣٩ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! وا بەدرۆزنم دەزانن؛ هەر بۆ خۆت دەهانام وەرە.

٤٠ گوتی: هەر زۆر بەزوێکی زوُ، یانە پەشیمان دەبنەوە.

٤١ ئەوسا - وەک هێژای خۆیان بوُ - نارەتە دایانی گرتوُ وەکوُ ئاومالّکن لێکردن. ناهەقان تەرت و تونابن!

٤٢ لەپاش ئەوان چەندبەرەی ترمان پێک هێنا.

٣٦-یا: ئەو بەلّێنەی پێتان دەدرێ، یەکجار دوُرە. **٣٧-«ئێمە هەر دەمرین و دەژین»** یانێ: بڕێکمان دەمرین و بڕێکیشمان بە دنیادێین و تا ماوەیەک دەژین؛ ئێتر پاش مردن ژیانێک نیە. **٤٠-یانە:** ئەمانە.

٤١-ئاومالّک: چیلکەو چالّێ کە لافاو دەیهێنێ. **نارەتە:** گوڕە بەدەنگی بەرز.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا
كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَـٰهُمْ
أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ
هَـٰرُونَ بِـَٔايَـٰتِنَا وَسُلْطَـٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ
فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَـٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا۟ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ
﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَـٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً وَءَاوَيْنَـٰهُمَآ إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ
﴿٥٠﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَـٰتِ وَٱعْمَلُوا۟ صَـٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَـٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ
فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِى غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا
نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ بَل لَّا يَشْعُرُونَ
﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُم
بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

٤٣ هەرکۆمەڵێ لەبنیادەم - کە دێتە وەختی مردنیان - نەوەپێش دەخرێن نەوەپاش. ٤٤ بۆ هەرکۆمەڵێک لەوانە پێغەمبەرمان بەڕێ کردوٗن، کە باوەڕیان پێ نەکردوٗن؛ بەشوێن یەکا بەدەردێکی وامان بردوٗن کە بەچیرۆک بیانگێڕنەوە. با دوٗرکەون ئەوانەی بڕواناهێنن.

٤٥ لەپاش ئەوان، موٗساو هاڕوٗنی برایمان وێڕای نیشانەکانمان و بەڵگەیەکی ئاشکرا نارد،

٤٦ بۆ لای فیرعەون و سەرزلانی هۆزەکەی؛ [بەڵام] خۆیان بەزل زانی و کۆمەڵێکی بەدەعیەبوٗن. ٤٧ گوتیان: جاچۆن بەدوٗمرۆی وەکەخۆن بڕوادەکەین و هۆزەکەیان [بەگشتی] کۆیلەی خۆمانن؟ ٤٨ هەر بەدرۆزنیان زانین و بۆ بەمایەی لەناوچوٗنیان. ٤٩ کتێبیشمان دابەموٗسا، بەشکێکم شارەزاببن. ٥٠ کوڕی مریەم و دایکیشی لەئێمەوە کران بەنیشانەیەک و لای گردێک دامان مەزراندن؛ کە جێ حەسانەوەو کانیاوێکی لێ بو. ٥١ ئەی کۆمەڵی پێغەمبەران! بژیوی پاکژ بخۆن و ئاکارچاک بن؛ لەهەرکارێ ئێوە دەیکەن ئاگادارم. ٥٢ دیارە ئەمە دینی وەیەو هەردینێکی یەکپارچەیەو ئەمن پەروەرێنی ئێوەم؛ سا هەر لەخۆم ترسوٗهەبێ. ٥٣ دینەکەیان لەناوخۆدا لەت وپارکرد. هەرکۆمەڵێکیش لەوانە، بەو پشکەی ئێستا هەیانە، دڵی خۆشە.

٥٤ لێیان گەڕێ تا ماوەیەک لەزەلکاوی نەزانی خۆدا ڕۆبچن. ٥٥ ئاخۆ ئەوان پیان وایە ئێمە کە بەماڵ و کوڕان یارمەتیان دەدەین، هەر بۆئەوەیەکە:

٥٦ پەلەمانە لەچاکەدەگەڵ کردنیان؟ نەخێر، ئەمانە نەزانن.

٥٧ ئەوانە کە لەترسی پەروەرندەیان توٗشی لێوەلەرزێ دەبن،

٥٨ ئەوانەش کە بە هەموٗ نیشانەکانی پەروەرێنیان باوەڕدەکەن،

٥٩ ئەوانەش کە هیچ شەریکێ پەیداناکەن بۆ پەروەرندەکەی خۆیان،

٤٤-یا: ئەوسا پێغەمبەرەکانمان - یەک لە دوای یەک - بەڕێ کردن. هەرجارە کە پێغەمبەرێک چوەلای کۆمەڵەکەی خۆی، قسەکانیان بە درۆژمارد. بە شوێن یەکا قڕمان کردن و کارێکمان کرد کە بە چیرۆک بیانگێڕنەوە. ٥٢- وە: ئێوە، ئەنگۆ. ٥٣- پشک: پاژ، پار، بەش.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾
أُوْلَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي الْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِالْحَقِّ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ
﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِي
تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ
بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ
ءَابَآءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ
﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَآءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ
كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَٰوَٰتُ
وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن
ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْـَٔاخِرَةِ عَنِ الصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾

۶۰ ئەوانەش کە هەچی لەڕای خودا داویانە، هەر دەیدەن؛ کەچی لەسامی گەڕانەوەیان بۆلای پەروەرێنیان، دڵەکوتەیان تۆش دەبێ؛

۶۱ ئەوانەن کە لەچاکەدا لەز دەکەن و بۆئاکاری چاک لەپێشن.

۶۲ ئەرکی پتر لەتوانا ناخەینە سەر کەس. کتێبێکیشمان لەلایە، هەرچی دەوێدایە ڕاستەو هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.

۶۳ بەڵام ئەمان دڵیان ئاگای لەمە نیەو خجڵی کارگەلی ترن.

۶۴ تا ئەودەمەی کە خۆشگوزەرانەکانیان گرفتاری ئازاردەکەین؛ لەپڕ دەست دەکەن بەهاوار.

۶۵ ئەمڕۆ ئیتر هاواروداد‌ی پێناوێ؛ ئێمە دەفریاتان نایەین.

۶۶ نیشانەکانی ئێمەتان بەسەردا دەخوێندرایەوە، هەمۆتان پێدزەتان بۆ.

۶۷ خۆتان زۆر بەزل دەزانی و لەشەونشینی خۆتاندا، هاتەران پاتەرانتان بۆ.

۶۸ ئاخۆ ئەوان لەموتەیە ڕانەماون، یان ئەوی بۆوان هاتوە، بۆ باب و کاڵی پێشویان نەهاتبۆ.

۶۹ یان پێغەمبەرەکەی خۆیان نەناسیبو، کە واحاشایان لێدەکرد؟

۷۰ یان دەبێژن: جن دەستی لێوەشاندوە. نەخێر، کە ئەو ڕاستی بۆ ئەوان هێناوە؛ کەچی زۆربەیان خۆشیان لەڕاستی نایە.

۷۱ ئەگەر ڕاستی شوێن ئارەزوی وان کەوتبا، بێگومانە ئاسمانەکان و زەمین و هەرچی دەناوئەواندایە، خرادەبۆن. بەڵکۆ ئێمە ئامۆژگاریمان بۆناردن؛ ئەوان لەئامۆژگاری خۆ دەتەکنەوە.

۷۲ یان تۆمزت لەوان‌دەوێ؟ خۆ مزی پەروەرندەی خۆت زۆر باشترەو باشترین ڕۆزی‌دەر ئەوە.

۷۳ تۆ هەر گەرەکتە بیانخەیە سەر ڕاستەڕێ.

۷۴ ئەوکەسانەش کە باوەڕیان بە ڕۆژی سەلایە نیە، هەر لەڕاستەڕێ لادەدەن.

۶۰- هێژ: هێشتا، بەوحاڵەشرا. ۶۱- لەز: پەلە. ۶۳- خجل: خەریک، سەرگەرم.

۶۶- پێ‌دزە: خۆکشانەوەی کەمکەم. ۶۷- هاتەران پاتەران: قسەی بێ‌ماناو هیچ و پۆچ. ۷۲- مز: پاداش.

۞ وَلَوْ رَحِمْنَٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّواْ فِي طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ فَمَا ٱسْتَكَانُواْ لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُحْيِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخْتِلَٰفُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُواْ مِثْلَ مَا قَالَ ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوٓاْ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبْعِ وَرَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

٧٥ ئەگەر بەر بەزەیی خۆشمان بخستنایەو ئەو بەڵایەشمان لادایە کە بەسەریانداهاتوە، ئەوانەهەر بەلاساری و سەرگەردانی دەمانەوە.
٧٦ تۆشی ئازاریشمان کردن؛ کەچی لەحاند پەروەرێنیان نە لەفیز داوەزین و نە ملیان لە پاڕانەوە نا.
٧٧ تا ئەوکاتە بەتوندی جەزرەبەمان دان؛ ئەوسا زانیان هومێد نەما.
٧٨ ئەو کەسێکە چاوو دڵ و گوێی بۆ ئێوە قەرارداوە. کەم شوکرانەبژێری دەکەن.
٧٩ هەر ئەویشە کە ئێوەی لەم زمینەدا چێ کردوەو هەر لای ئەو کۆدەکرێنەوە.
٨٠ هەر ئەویشە ژین دەبەخشێ و دەش مرێنێ؛ ئاڵوگۆڕی شەووڕۆژیش بەدەس ئەوە. دەی ئاخر تاکەی تێ ناگەن؟
٨١ نەخێر، ئەویش وەک ئەمانەی پێشوٚ ئێژن.
٨٢ ئێژن: ئاخۆ ئەر مردین و بوٚینە ئاخ و ئێسک وپروسکێک، دیسان زیندوٚدەبینەوە؟
٨٣ ئێمەو باب و کالمان - بەرێ - ئەم بەڵێنەمان پێدرا؛ ئەم قسانە گش چیرۆکی پێشونانن.
٨٤ بێژە: ئەگەر هیچ دەزانن، ئەم زەمینەو هەرچی لەناویدا هەیە، سەربەکێ یە؟
٨٥ هەموٚ دەڵێن: سەربەخوایە. بێژە: هیچ بیر ناکەنەوە؟
٨٦ بێژە: راهێنەری حەو عاسمانەکان و راهێنەری تەختی هەرەمەزن کێ یە؟
٨٧ ئێژن: گش دەسکاری خوایە. بێژە: بۆ هیچ ترسوٚنیە؟
٨٨ بێژە: دەستەڵاتی هەرشت بەدەس کێ یەو ئەردەزانن کێ یە، پەنای پەنابەرەو دژی ئەو پەنا نادرێ؟
٨٩ ئێژن: ئەمە هەر خودایە. بێژە: دەی چۆن دەخەڵەتێن؟

٨٢-**ئاخ:** خاک. **ئێسک‌وپروٚسک:** پێشەوپلاٚن.

بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن وَلَدٖ
وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنۡ إِلَٰهٍۚ إِذٗا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهِۭ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَٰلِمِ
ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ
إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجۡعَلۡنِي فِي ٱلۡقَوۡمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمۡ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾
ٱدۡفَعۡ بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ ٱلسَّيِّئَةَۚ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾
وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنۡ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ
رَبِّ أَن يَحۡضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ رَبِّ
ٱرۡجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّيٓ أَعۡمَلُ صَٰلِحٗا فِيمَا تَرَكۡتُۚ كَلَّآۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَ قَآئِلُهَاۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرۡزَخٌ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ
فِي ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾
فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنۡ
خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فِي جَهَنَّمَ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلۡفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمۡ فِيهَا كَٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

٩٠ بەڵكو ئێمەین كە ڕاستیمان بۆ هێناون و دیارە ئەوان درۆزنن.
٩١ خوا هەرگیز ڕۆڵەی بۆخۆ پەیدانەكردو هیچ خێویشی دەگەڵ نیە. دەنا ئەوسا هەرخێوێ هەرچی خۆی دروستی دەكرد، بۆخۆی دەبردو هێندێك بەسەر هێندێكانیاندا زاڵ دەبۆن. ئەو بەدۆرە لەوشتانەی ئەوان ئێژن.
٩٢ ئەو لەپیوارو ئاشكرا ئاگادارە؛ بەرزترە لەوەی دەیكەنە شەریكی.
٩٣ بێژە: ئەی پەروەرێنی من! ئەگەر ئەوەی كەوا بڕیاریان پێدەدرێ هەر نیشانی منی دەدەی،
٩٤ پەروەرندەم! ڕەگەڵ ناهەقانم مەخە.
٩٥ ئێمە هەرچی بۆ ئەوانی بڕیاردەدەین، دەتوانین نیشانتی بدەین.
٩٦ تۆ وەرامی خراپە بەچاكە بدە؛ ئێمە باشتر دەزانین ئەوان چ ئێژن.
٩٧ تۆ بێژە: ئەی پەروەرندەم! هانام بەتۆ، لە دنەدانی شەیتانان.
٩٨ هەر هاناش دەبەمە بەرتۆ؛ كە ئەوان دێن بەلامەوە.
٩٩ [ئەوان هەروان] تاكاتێ كە مردن دێتە سەر یەكێكیان، ئەوسا دەڵێ: ئەی پەروەرندەم! وەمگێڕە.
١٠٠ بەشكۆ ئەو ئاكارەچاكەی لێی نەبانبوم ئەوجار بیكەم. نەخێر، قسە بۆخۆی دەكا؛ تازە تا ڕۆژی قیامەتێ لەمپەرێكی زۆر گەورەیان لە پێشدایەو [گەڕانەوەیان بۆنیە].
١٠١ هەرگایەكیش دەكەڵەشاخ دەمێندرا، نە خزمایەتی لەنێوانیان دەمێنێ و نە كەسیان لەكەس دەپرسێ.
١٠٢ هەركەسێكی كێشانەی گرانتری بێ، ئەو دیارە لەڕیزی ڕزگارەكانە.
١٠٣ هەركەسێكیش لەكێشانە كەمی هێنا، ئەوانە دۆڕاوەكانن و لەدۆژەهدا دەمێننەوە.
١٠٤ دەم وچاویان بەئاگر هەڵدەپرۆزێت و لێوەكانیان هەڵدەچرچێ.

٩١- خێو: خاوەن، لێرەدا بریتیە لە خوا.   ١٠٤- هەڵچرچان: ١) چرچ ولۆچ تێكەوتن؛ ٢) سیس بۆن.

أَلَمۡ تَكُنۡ ءَايَٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُواْ رَبَّنَا غَلَبَتۡ عَلَيۡنَا شِقۡوَتُنَا وَكُنَّا قَوۡمٗا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡهَا فَإِنۡ عُدۡنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخۡسَـُٔواْ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذۡتُمُوهُمۡ سِخۡرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوۡكُمۡ ذِكۡرِي وَكُنتُم مِّنۡهُمۡ تَضۡحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيۡتُهُمُ ٱلۡيَوۡمَ بِمَا صَبَرُوٓاْ أَنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ كَمۡ لَبِثۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖ فَسۡـَٔلِ ٱلۡعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗاۖ لَّوۡ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ النُّورِ

١٠٥ مەر نیشانانی مەتان بەسەردا نەدەخوێنرایەوەو هەر بەدرۆتان دەژماردن ؟
١٠٦ ئێژن : ئەی پەروەرندەمان ! نەگبەت بڕستی بڕین و ئێمە خەڵکێکی گومڕا بۆین .
١٠٧ ئەی پەروەرندەی گلامان ! لێرەمان بهێنەدەرێ ؛ ئەگەر ئەمجاریش هەر وابۆین ، دیارە لەناهەقان دەبین .
١٠٨ ئێژێ : ناشێ من بدوێنن ، تا لەوێشدان نابێ هەر فزەتان لێ بێ .
١٠٩ هێندێکیش لەعەبدەکانم هەر دەیانگوت : پەروەرێنمان ! ئێمە باوەڕیمان هێنا ، تۆش بەزەییت پێماندابێ و لەگوناهەکانمان ببۆرە ؛ تۆ لە گش کەس دڵسۆزتری .
١١٠ ئێوە هەر گاڵتەوپێدەکرد ؛ هەتا ئەوان یادی منیان لە بیری ئێوە بردەوەو ئێوە بەوان پێدەکەنین .
١١١ وا من ئەمڕۆ پاداش ئەوخۆڕاگرتنەم پێ بەخشیون ؛کە هەر ئەوان ڕزگار دەبن .
١١٢ پێیان ئێژێ : چەندسالْ لەزەمین مانەوە ؟
١١٣ ئێژن : ئێمە هەر ڕۆژێک یان هێندێک لەڕۆژێ ماینەوە ؛ لەحیسابگەران بپرسە .
١١٤ ئێژێ : ئەگەر بۆزانیبا ، کەمێک نەبێ نەمانەوە .
١١٥ ئاخۆ ئێوە پێتان وابو بەگەمە دروستن کردون ، ناشۆهێننەوە لای خۆمان ؟
١١٦ پایەبەرزی بۆخودایە ، کە پاشای ڕاستەقینەیە ؛ هیچ پەرستیوێکیش بێژگە لە ئەو نیە ؛ هەر خۆیەتی پەروەرێنی تەختی هێژا .
١١٧ هەرکەسێکیش - وێڕای خودا - هانا بۆکەسێ‌تر بەرێ و بەڵگەشی لەدەستانەبێ ، پەروەرندەی دەیکێشێتە پای حەساب و ئەو پێ‌نەزانانە هەرگیز ڕزگارنابن .
١١٨ بێژە : ئەی پەروەرندەکەم ! تۆ بمبەخشەو بەزەییت پێمدا بێتەوە ؛ تۆ چاکترین دلۆڤانی .

نوور

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنزَلْنَٰهَا وَفَرَضْنَٰهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
﴿١﴾ ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِى فَٱجْلِدُوا۟ كُلَّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا مِا۟ئَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَلَا تَأْخُذْكُم
بِهِمَا رَأْفَةٌ فِى دِينِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ وَلْيَشْهَدْ
عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلزَّانِى لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ
مُشْرِكَةً وَٱلزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَآ إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا۟ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ
فَٱجْلِدُوهُمْ ثَمَٰنِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا۟ لَهُمْ شَهَٰدَةً أَبَدًا ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَٰجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَآءُ إِلَّآ أَنفُسُهُمْ
فَشَهَٰدَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٦﴾
وَٱلْخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرَؤُا۟
عَنْهَا ٱلْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ
﴿٨﴾ وَٱلْخَٰمِسَةَ أَنَّ غَضَبَ ٱللَّهِ عَلَيْهَآ إِن كَانَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٩﴾
وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

ویناو خوداکەی ئەهلەی دلۆڤانە

۱ سوُرەتێکە ناردومانەتە تەخوارەوەو [مەبەستەکانمان] کردۆتە ئەرکی پێویست ؛ چەن نیشانەی ئاشکراشمان تێدا ناردوتە خوارەوە، بەشکێکو پەند[ی پێ] بگرن.

۲ ئەگەر ئێوە باوەڕیتان بەخواو ڕۆژی سەلا هەیە، داوێن پیسانی مێرو ژن - هەریەکەیان - بەلێدانی سەدتازیانە تەمێ کەن. لە ئایینی سەربەخودا، بەزەیی هاتن بێ جێیە. با چەندکەسیش لەوانەی خاوەن باوەڕن، لەو لێدانە ئاگادار بن.

۳ مێری داوێن پیس هەر دەبێ ژنی داوێن تەڕ بخوازێ؛ یان ژنی بتپەرستی بێ. ژنی داوێن تەڕیش هەروا: یان مێرد بەداوێنپیس بکا، یان مێری بتپەرستی بێ و لەبۆ خاوەن باوەڕانیش ئەم کارە بەربەست کراوە.

۴ ئەو کەسانەش کە بوختانێ بۆ ژنی داوێنپاک دەکەن، چوار شایەتیش ناهێننن، هەشتاشەلاقیان لێبدەن. هەرگیز نابێ بەشایەتیان قبوُڵ بکەن ؛ ئەوانەنکە لەڕێی خودا لایانداوە.

۵ مەگین ئەوی پاش ئەمکارە پەژیوانی دەردەبرن و ئاکاری خۆیان چاک دەکەن. دیاریشە کە خوا لێبوردەی دلۆڤانە.

۶ ئەوکەسانەش کە بوختانی داوێنتەڕی بەژنانی خۆ دەکەن و غەیری خۆیان چەن شایەتی[تریان] نیـە، هەرکامێکیان دەبێ چوارجار خودای لێبەشایەت بگرێ کە لەمبارە درۆناکا.

۷ با بۆ جاری پێنجەم بێژێ: ئەگەر ئەم قسەم درۆیە، بەرنەفرینی خوداکەوم.

۸ ژنەکەش لە ئازاردانێ ڕزگاردەبێ، کە ئەویش هەتا چوارکەڕەت خوا بەشایەت بێنێتەوە کە مێردەکەی درۆدەکا.

۹ بۆ جاری پێنجەمین بێژێ: ئەگەر قسەی کابرا ڕاست بێ، بەر غەزەبی خودا کەوم.

۱۰ ئەگەر چاکەو دلۆڤانیو لەکارزانیو تۆبەپەزێری خوداتان نەبوُبایە، [ئێوە چتان بەسەردەهات ؟] .

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلۡإِفۡكِ عُصۡبَةٞ مِّنكُمۡۚ لَا تَحۡسَبُوهُ شَرّٗا لَّكُمۖ بَلۡ هُوَ
خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُم مَّا ٱكۡتَسَبَ مِنَ ٱلۡإِثۡمِۚ وَٱلَّذِي تَوَلَّىٰ
كِبۡرَهُۥ مِنۡهُمۡ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١١﴾ لَّوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ ظَنَّ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمۡ خَيۡرٗا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفۡكٞ مُّبِينٞ ﴿١٢﴾ لَّوۡلَا
جَآءُو عَلَيۡهِ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذۡ لَمۡ يَأۡتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ
عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ لَمَسَّكُمۡ فِي مَآ أَفَضۡتُمۡ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ وَتَقُولُونَ بِأَفۡوَاهِكُم مَّا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ
وَتَحۡسَبُونَهُۥ هَيِّنٗا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٞ ﴿١٥﴾ وَلَوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ
قُلۡتُم مَّا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبۡحَٰنَكَ هَٰذَا بُهۡتَٰنٌ عَظِيمٞ
﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثۡلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٧﴾
وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلۡفَٰحِشَةُ فِي ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٠﴾

١١ ئەوانەی ئەوبوختانەیان هەڵبەستبو، دەستەیەک هەر لەخۆتان بوُن. پێتان وانەبێ بۆ ئێوە خراپ دەبێ، بەڵکو قازانجە بۆ ئێوەو هەرکێش لەوان چەند لەم تاوانە بەشدارە، تاوانی لەسەر نوُسراوە. ئەوکەسەش کە بەشی زۆری ئەو گوناهەی وەئەستۆگرت، جەزرەبەی دژواری هەیە.

١٢ ژن و پیاگی خاوەن باوەڕ، بۆچی هەرگا ئەم دەنگۆیەو بەگوێ گەیشت، بەچاکیان لێک نەدایەوە بۆخۆیان و نەیانگوت کە ئاشکرایە ئەمە درۆی هەڵبەستەیە؟

١٣ ئەدی بۆچی چوارشایەتیان بوُنەهێنا؟ کە هەر شایەتیان نەهێنان؛ ئەوانە بەلای خوداوە درۆزنن.

١۴ ئەگەر خودا بەزەی پێتاندا نەهاتباو چاکەی دەربارە نەکردبان، ئێوە لەدنیاو قیامەتێ لەسەر درۆیە سازتان کرد- سوُربزانن - ئازارێکی یەکجار گەورەتان توُش دەبوُ.

١۵ کاتێ لەیەکتان دەبیست و هیچیشوُ لێ نەدەزانی، هەر بەدەموُدا دەهات و بە زمانوُ دەتانقوُزتەوەو لاتان وابو زۆر هاسانە؛ کە ئەم کارە لجەم خودا زۆرگەورەبوُ.

١۶ بۆچی وەختێ ئەوەتان بیست، نەتانگوت کە: ئێمە چیمان بەسەر ئەم قسانەداوە؛ پاکی و بێ‌عەیبی بۆ تۆیە؛ ئەمە توُمەتێ گەورەیە.

١٧ خودا نسیحەتۆدەکا؛ ئەگەر بڕواتان پێی هەیە، جارێکی‌تر بوختانی وا هەڵنەبەستن.

١٨ خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕوُن دەکاتەوە؛ خودا زانای لەکارزانە.

١٩ ئەوکەسانەی حەزێ دەکەن باسی کاری بێ ناموُسی لەناو باوەڕدارەکاندا ببێتە قاو، لەدنیاو لەقیامەتیشا جەزرەبەی بەژانیان دەبێ و خوا دەیزانێ و ئێوە ئاگاتان لێ نیە.

٢٠ ئەگەر چاکەو بەزەی خوداو میهرەوانی و دلۆڤانی ئەوتان نەبا، [دیارە توُشی ئازار دەبوُن] .

١٢- دەنگۆ: شایعە.   ١۵- قوُزتنەوە: لەحەواگرتنەوە.

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي
مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢١ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ مِنكُمۡ
وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٢٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ
ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٢٣
يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ
٢٤ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ
ٱلۡمُبِينُ ٢٥ ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ لِلۡخَبِيثَٰتِۖ
وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ
مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ
وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٢٧

٢١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەدەنە سەر شۆپی شەیتان. هەرکەسێ گاڤ لەجێگاڤی شەیتان دانێ، با بزانێ شەیتان هەر فەرمان بەکاری ناشیرین و کرێت دەدا. ئەگەر چاکەو بەزەی خوداو لەسەرنەبا، هیچ کەسێکتان هەرگیز پاک نەدەبوونەوە؛ بەلام خودا - لەهەرکەسێکی حەزبکا - گەماری لەسەر لادەباو خودا بیسەرو زانایە.

٢٢ با ئەوانەی لەناوتاندا دەوڵەمەندن، سوێندێ نەخۆن کە خزمان و هەژاران و ئاوارەکانی ڕای خودا بێبەش دەکەن. بلا چاویان لێ بپۆشن و لەهەڵەکانیان ببوورن؛ مەگەر ئێوە حەزناکەن خوا لەگوناهانۆ ببوورێ؟ خودا لەگونا دەبوورێ و دلۆڤانە.

٢٣ ئەوکەسانەی بۆژنانی باوەڕداری داوێنپاکی دوورەئاگا[سەربەخۆ] بوختان ڕێک دەخەن، لەدنیاش و لەسەلاشا، بەرنەحلەتن؛ جەزرەبەشیان زۆر دژوارە.

٢۴ ڕۆژێ دەبێ کە زمان و دەست و پایان، لەسەر هەرکارێ دەیانکرد دەبنەشایەت.

٢۵ ئەوێ ڕۆژێ چی لیان دەوەشێتەوە، خودا دەگەڵیانی دەکا. سا دەزانن خودا هەقی ئاشکرایە.

٢۶ کێ ناپاکن بۆناپاکان، یا پاکیشن بۆپاکانن. ئەمانە دوورن لەوانەی قسەیان بۆهەڵببەستن؛ [خودا] ئەوانەی بەخشیوەو بژیوی باشیان دەداتێ.

٢٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! جیالەوە ماڵی خۆتان بێ، سەر بەهیچ ماڵاندا مەکەن هەتا ئیزنێ نەخوازن و سلاو بۆخەڵکەکەی دانەخەن. ئەمە بۆئێو باشترەو شایەت پەندی لێوەربگرن.

٢١-شۆپ: شوێن پا. **گاڤ:** هەنگاو. **کرێت:**پیس و خراپ. **گەمار:**چڵک، پیساتی.

٢۵-لێوەشانەوە: شیانی کارێک یا جلکێک بۆکەسێ. ٢۶-مەبەست ژن و پیاوی پاک و ناپاکە.

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِن
قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا ۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾
قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ۚ
ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ
يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ
زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ
وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ
آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ
الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ ۖ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوا
إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

۲۸ ئەگەر کەسۆ تێدانەدیت، مەچنەژوورێ تا خاوەنی ئیزنۆدەدا. ئەگەر گوتیشیان: وەگەڕێن، پێویستە بگەڕێنەوە. ئەمە بۆ ئێوە باشترە. خودا لەهەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۲۹ هیچ سەرکۆنەو لەسەرنیە بچنە ماڵێک کە هیچ کەسی تێدانیەو کەلپەلی ئێوەی تێدایە. هەرچی ئێوە دەیشیرنەوەو خۆیای دەکەن خوا دەیزانێ.

۳۰ تۆ بەباوەڕداران بێژە؛ چاوداخەن و شۆرەیی خۆ بپارێزن. ئەمە بۆ ئەوان باشترەو خوداش ئاگای لەهەمۆ ئاکاریان هەیە.

۳۱ بە ژنانی باوەڕداریش بێژە با چاویان داخەن و شەرمی خۆیان بپارێزن و خشڵی خۆیان وەدەرنەخەن؛ مەگین ئەوانەی لەدەرێن. با سەرپۆشیان تا سەر پێسیر دابپۆشێ و خەملی خۆیان نیشان نەدەن، مەگین بەمێرد، یان بابۆیان، یا خەزوریان، یان فرزەندی نێری خۆیان، یان زڕکوڕیان، یان برا، یان برازایان، یان کوڕانی خوشکەکانیان، یان ژنانی هاوباوەڕیان، یان ئەونێری خولامیانن، یان ئەوپیاوی سەربەوانن و هەر نیازیان بەژن نیە، یان منداڵانێ نەگەیونە ئەو تەمەنەی وازیان بچێتە مێوینە. پاشیان بەزەویدانەدەن، کە بزانرێ چۆن خشڵێکیان وەشاردوە. هەمولاتان بگەڕێنەوە لای خودا، ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەشکوٚ گشتۆ ڕزگاربن.

۲۹-سەرکۆنە: سەرکۆ، سەرزەنشت، لۆمە. **کەلپەل:** ۱) جلک، لیباس؛ ۲) شتی ناوماڵ.

خۆیا: دیار، ئاشکرا، لەبەرچاو. **۳۱-پێسیر:** یەخە، بەرۆک.

وَأَنكِحُواْ ٱلۡأَيَٰمَىٰ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنۡ عِبَادِكُمۡ وَإِمَآئِكُمۡۚ إِن
يَكُونُواْ فُقَرَآءَ يُغۡنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿٣٢﴾
وَلۡيَسۡتَعۡفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغۡنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ
وَٱلَّذِينَ يَبۡتَغُونَ ٱلۡكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَكَاتِبُوهُمۡ إِنۡ
عَلِمۡتُمۡ فِيهِمۡ خَيۡرٗاۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ ءَاتَىٰكُمۡۚ وَلَا
تُكۡرِهُواْ فَتَيَٰتِكُمۡ عَلَى ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ أَرَدۡنَ تَحَصُّنٗا لِّتَبۡتَغُواْ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۚ وَمَن يُكۡرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعۡدِ إِكۡرَٰهِهِنَّ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
﴿٣٣﴾ وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖ وَمَثَلٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ ۞ ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشۡكَوٰةٖ فِيهَا مِصۡبَاحٌۖ ٱلۡمِصۡبَاحُ فِي زُجَاجَةٍۖ
ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوۡكَبٞ دُرِّيّٞ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٖ مُّبَٰرَكَةٖ زَيۡتُونَةٖ
لَّا شَرۡقِيَّةٖ وَلَا غَرۡبِيَّةٖ يَكَادُ زَيۡتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوۡ لَمۡ تَمۡسَسۡهُ نَارٞۚ
نُّورٌ عَلَىٰ نُورٖۚ يَهۡدِي ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَ
لِلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرۡفَعَ
وَيُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ ﴿٣٦﴾

٣٢ مێوینەی بێ مێردی خۆتان بەشوبدەن. عەبدو کەنیزی هێژاشتان بزەوجێنن. ئەگەر لەهەژارانیش بن، خودا بەدلاوایی خۆی هەموولا بێ نیازدەکا. بەخشینی خودا هەراوەو ئاگادارە.

٣٣ با ئەوانەی توانای زەماوەندیان نیە، خۆڕابگرن هەتا خودا- لەچاکەی خۆی - دەرویێکیان لێ دەکاتەوە [و کارەکەیان مەیسەردەکا]. ئەوانەش مالێ ئێوەن و دەیانەوێ پسوولەیان بۆبنوسرێ، ئەگەر خێرێکتان تێدا دین، با پسوولەو لەناودابێ و شتێکیشیان لەومالەی خودا پێیداون، پێ ببەخشن. نەچن کە نیزەکانیشتان - کە گەرکیانە پاک بژین - ناچار بکەن خۆ بفرۆشن؛ هەر هەتا مالی دنیاتان وەدەس کەوێ. هەرکەسیش ناچاریان بکا، خوداپاش ناچارکردنیان، گونابەخش و دلۆڤانە.

٣٤ ئەوا ئێمە چەندنیشانەی نیشاندەرمان بۆ ئێوە نارد، وێڕای چەندین سەرگوروشتەی ڕابردوەکانی پێش ئێوەو پەندێکیش بۆ پارێزگاران.

٣٥ خوا ڕۆناکی ئاسمانەکان و زەمینە. ڕۆناکی ئەو وەک تاقێکە چرای تێدا هەلکرابێ، چراکە لەجامێکدابێ، جامەکە وەک ئەستێرەیەک تروسکەی بێ و ماکی چرا لەزەیتۆنێکی ممبارەک دەس کەوتبێ؛ کە دارەکەی نە هەمیشە بەرەوڕۆژەو نە هەمیشە لەنزارە. تۆ ئێژی ڕۆنی چراکە- بەبێ ئاگرتخۆن کەوتن - تیشک دەدا؛ ڕۆناکی لەبان ڕۆناکی. خودا هەرکەسێ حەزبکا، ڕۆناکی خۆی نیشان دەدا. خودا بۆ مەردم نەزیلان دێنێتەوە. خوا بە هەمۆشت دەزانێ.

٣٦ لەناو مالانێکدا خودا ئیزنی داوە، کە دەستی ڕێزیان لەسەربێ و ناوی ئەویان تیا ببرێ، هەمۆ بەیانی و ئێواران هەر پەسنی پاکی ئەودەدەن:

٣٢- **بزەوجێنن:** ژنیان بۆ بێنن و بیاندەنە شۆ. ٣٣- **پسوولە:** نامە، کاغەز.

رِجَالٌ لَّا تُلۡهِيهِمۡ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيۡعٌ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ
ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوۡمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلۡقُلُوبُ وَٱلۡأَبۡصَٰرُ ﴿٣٧﴾
لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ
مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَعۡمَٰلُهُمۡ كَسَرَابِۭ
بِقِيعَةٖ يَحۡسَبُهُ ٱلظَّمۡـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمۡ يَجِدۡهُ شَيۡـٔٗا
وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوۡ كَظُلُمَٰتٖ فِي بَحۡرٖ لُّجِّيّٖ يَغۡشَىٰهُ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ مَوۡجٞ مِّن
فَوۡقِهِۦ سَحَابٞۚ ظُلُمَٰتُۢ بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡضٍ إِذَآ أَخۡرَجَ يَدَهُۥ لَمۡ
يَكَدۡ يَرَىٰهَاۗ وَمَن لَّمۡ يَجۡعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورٗا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ
ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلطَّيۡرُ صَٰٓفَّٰتٖۖ كُلّٞ قَدۡ
عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسۡبِيحَهُۥۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَفۡعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزۡجِي
سَحَابٗا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيۡنَهُۥ ثُمَّ يَجۡعَلُهُۥ رُكَامٗا فَتَرَى ٱلۡوَدۡقَ يَخۡرُجُ مِنۡ
خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٖ فِيهَا مِنۢ بَرَدٖ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ
وَيَصۡرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُۖ يَكَادُ سَنَا بَرۡقِهِۦ يَذۡهَبُ بِٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٣﴾

٣٧ پیاوانێ کە نە بازرگانی نە سەودا، یادی خوداو نوێژکردن و زەکات دانیان، لە بیرنابا؛ ترسی ئەورۆژەیان هەیە، کە لەوێدا دل و چاو گش وەردەچەرخێن.
٣٨ بۆئەوەی خوا لەبارتەقای کردەوەیان باشتر پاداشیان بداتێ و بەچاکەی خۆی لێشیان زیادکا. خودا هەرکەسێ حەزبکا، بەبێ هەژمار رۆزی دەدا.
٣٩ ئەوانەی خودانەناس بۆن، کردەوەیان وەک ئەو تراویلکە وایە کە لەبیاواندا هەیە؛ تینو وادەزانێ ئاوەو کە دەیگاتێ، ئەوسا دەزانێ هیچ نیە. بەڵام خودا لەنزیکی خۆی دەبینێ و حیسابی ئەنێتە مستی. خوا زو بەحیساب ڕادەگا.
٤٠ یان وەک لەتاریکستانێ، لەزەریایەکی بێ پەیدا، پێل لەسەرپێل دای پۆشن و لەلای ژۆرۆشی هەوربێ؛ تاریکایی بارە لەسەر تاریکایی و هەرگا دەستی خۆی دەربخا، لەوانەیە هەر نەی بینێ. هەرکەسێکی خوا رۆناکی نیشان نەدا، هیچ ڕۆناکایی شک نابا.
٤١ تۆ نەت دیوە کە هەرشتێ لەئاسمانان و زەمیندان، ئەومەلانەش کە لەحەوا لەنگەردەگرن، پەسنی پاکی خودادەدەن؟ گشتیان نزاو پەسنی خۆیان دەزانن و خوا لە کاریان ئاگادارە.
٤٢ موڵکایەتی عاسمانان و زەمینیش هەر هی خودایەو گەڕانەوەش بۆ لای خوداس.
٤٣ ئەتۆ نەت دیوە خودا هەورێک لەسەرەخۆ دەئاژوێ؛ پاشان چەند پارچەی لێک دەداو دەیانکا بەهەورێکی پڕ؟ ئەوسا تۆدەبینی دڵۆپەی بارانی لێ دێتەدەر؛ [هەر خوداشە] لەوحەوایە و لەوکێوانە - کە لەوێدان - تەیرۆکان دادەبارێنێ؛ هەرکەسێ ئەو مەیلی لێ بێ، بەری دەداو کێش حەزکا بەری ناکەوێ؛ بروسکەکەی لەوانەیە سۆما لەچاوان برفێنێ.

٤٠- **زەریا:** دەریا، بەحر. **پێل:** شەپۆلی ئاو، مەوج.
٤٣- **تەیرۆک:** تەرزە. **بەری دەدا:** بەهرەی پێدەدا.

يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٤﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن
يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٥﴾ لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ
وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم مِّنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ
يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ
أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾
إِنَّمَا كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ
أَن يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن
يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ
﴿٥٢﴾ ۞ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل
لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٥٣﴾

۴۴ ئاڵوگۆڕی شەووڕۆژان خودا دەیکا. کە لەمەشدا پەندێک هەیە بۆ هەرکێ خاوەن ئاوەزە.

۴۵ خودا هەموجانەوەری هەر لەئاو بەرهەم هێناوە. هەیە زگەخشکێ دەکاو، هەیە لەسەر دوێێ دەڕواو هەیە لەسەر چوارپەلانە. خوا هەرشتێ حەزێ بکا سازیئەدا. خودا بەسەر هەمۆ شتدا توانای هەیە.

۴۶ دیارە ئێمە چەن نیشانەی نیشاندەرمان ناردەخوارێ. خودا هەرکەسێکی حەزکا، شارەزای ڕاستەڕێی دەکا.

۴۷ ئەشڵێن: ئێمە باوەڕیمان بەخواو پێغەمبەر هێناوەو بەر فەرمانین. لەدوای ئەمەش بڕێکیان ڕۆ وەردەگێڕن؛ ئەوانە هەر بڕوادارنین.

۴۸ هەرگایەکیش بەرەوخوداو راسپاردەی بانگیان دەکەن، کە خۆی بەکاریان ڕابگا؛ کەچی دەستەیەکیان هەر خۆی لێ دەبوێرن.

۴۹ ئەگەر لەقازانجی وان بێ، دێنەلایو دەیسەلمێنن.

۵۰ ئاخۆ ئەمانە دەغەزیان لەدڵدایە، یان دودڵن، یان دەترسن خوداو پێغەمبەری خودا ناهەقیەکیان لێبکەن؟ نا، ئەوان خۆیان ناهەقن.

۵۱ بەڵام ئەوی باوەڕدارن، هەرکاتێ بانگ دەکرێن کە بێن بەرەو خوداو راسپاردەی، هەتا بەکاریان ڕابگا؛ گورجێ دەڵێن: بیستمانو بەرفەرمانین. ئەوانە دیارە ڕزگارن.

۵۲ هەرکەسێکی بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بێو ترسو شەرمی لەخوا هەبێ، ئەوان بردویانەتەوە.

۵۳ بەسوێندان ڕەش بۆنەتەوە، کە: بەخودا، هەرگا فەرمانیان پێبدەی بچنەخەزا، خۆناگرن. بێژە: هیچ سوێندی پێناوێ؛ فەرمانبەردارێکی خاس بن. هەرکارێکی ئێوە دەیکەن، خوا دەیزانێ.

قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا۟ ۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ
إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ كَمَا ٱسْتَخْلَفَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ ٱلَّذِى ٱرْتَضَىٰ لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِى لَا يُشْرِكُونَ بِى
شَيْـًٔا ۚ وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾
وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ
وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ وَلَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لِيَسْتَـْٔذِنكُمُ ٱلَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ وَٱلَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا۟ ٱلْحُلُمَ مِنكُمْ
ثَلَٰثَ مَرَّٰتٍ ۚ مِّن قَبْلِ صَلَوٰةِ ٱلْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ ٱلظَّهِيرَةِ
وَمِنۢ بَعْدِ صَلَوٰةِ ٱلْعِشَآءِ ۚ ثَلَٰثُ عَوْرَٰتٍ لَّكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ ۚ طَوَّٰفُونَ عَلَيْكُم بَعْضُكُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

۵۴ بێژە: بەرفەرمانی خوداو بەرفەرمانی پێغەمبەربن. جا کە هەر خۆشیان وەپاش‌دا، ئەو هەر ئەرکی خۆی لەسەرەو ئێوەش ئەرکی خۆتان هەیە. خۆ ئەگەر بەقسەی ئەوبکەن، شارەزاییەکە بۆخۆتان. پێغەمبەریش لەڕاگەیاندن بەولاوە هیچی‌تری لەسەرنیە.

۵۵ خوا بەوانەی لەئێوە بڕوایان هەیەو ئاکارچاکن، بەڵێنی‌دا: لەم‌زەمینە دەیانکاتە جێگەنشین؛ هەروەکوو چۆن ئەوانەی بەر لەوانی کردە جێ‌نشین. دینەکەشیان - کە خۆی پەسندی کردوە - هەر بۆیان دادەمەزرێنێ‌و ترسەکەشیان بۆدەکاتە دڵنیایی[تا] تەنیا من بپەرستن؛ هیچ شتێکیش بەشەریکی من نەزانن. هەرکەسێکیش لەمە بەولا سپڵەیی بکاتەپیشە، لەڕیزەی سەرچەوتەکانە.

۵۶ نوێژەکەتانیش بخوێنن‌و زەکات بەن‌و بەر فەرمانی پێغەمبەربن؛ بەشکوو بەربەزەی خواکەون.

۵۷ وامەزانن ئەوکەسانەی خوانەناسن، دەتوانن لەم زەمینە لەدەستن ڕاکەن؛ جێگەی ئەوانە ئاگرەو سەرئەنجامیان زۆرخراپە.

۵۸ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! با ئەوانەی خولام‌و کەنیزی ئێوەن، ئەوکەسانەش لە ئێوە کە بلۆق نەبوون، سێ جار ئیزنوو لێ‌بخوازن: لەپیش نوێژی بەیانی‌داو نیمەڕۆیان، کاتێ شمەکان دادەنێن‌و لەپاش نوێژی خەوتنانیش؛ کە ئەم سێ کاتە وەختی تەنیایی ئێوەس. لەپاش ئەوە، نە بۆ ئێوە قەیدێ دەکا، نە بۆ ئەوان، کە بەدەورو بەرتاندابێن؛ ئێوە پێکەوە تێکەڵن. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ئاشکرادەکا. خودا زانای لەکارزانە.

۵۸- شمەک: پۆشاک.

وَإِذَا بَلَغَ ٱلْأَطْفَٰلُ مِنكُمُ ٱلْحُلُمَ فَلْيَسْتَـْٔذِنُوا۟ كَمَا ٱسْتَـْٔذَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَٱلْقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ ٱلَّٰتِى لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَٰتٍۭ بِزِينَةٍ ۖ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا۟ مِنۢ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَٰنِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَٰمِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَٰلِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُۥٓ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا۟ جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُبَٰرَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

٥٩ هەرکاتێ منداڵەکانو بلۆقیان بۆ - ئەویش وەک ئەوانی بەرێ - گەرەکە ئیزن بخوازن. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ئاشکرادەکا. خودا زانای لەکارزانە.

٦٠ ئەوژنانەی وەختی شوویان بەسەرچوە، هیچ تاوانیان لە سەر نیە کە سەرپۆش لەسەرفڕێ دەن؛ بەڵام نابێ خشڵی خۆیان نیشان بدەن. بۆئەوان وەها باشترە پاک و شەرمێون بمێنن. خودا ئەژنەوێ و زانایە.

٦١ شەل و کوێران، لەش بەبارو بناوبوێران، خودی خۆشتان، هیچ تاوانۆ لەسەر نیە لەماڵ خۆتان یان باوکانتان، یان دایکانتان، یان لە ماڵی برایانتان، یان ماڵی سەربەخوشکانۆ، یا ماڵی ئاپ و پلکانۆ، یان لەماڵانی خاڵانۆ، یان میمانۆ، یان ئەو ماڵەی کلیلەکەی لای ئێوەیە، یان لە ماڵی دۆستی چاکۆ، خواردن بخۆن. هیچ گوناهیشتان ناگاتێ هەمۆتان پێکەوە بخۆن؛ یان هەرکەس بەتەنیا بخوا. هەرگاش دەچنە ماڵانەوە، سڵامی یەکتری بکەن؛ سڵامێکی پاک و پیرۆز لە لای خواوە. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕۆن دەکاتەوە، شایەتا ئێوە تێ بگەن.

٥٩- گەرەکە: پێویستە.   ٦٠- یا: ئەوژنە لە کارکەوتانەش کە بە هیوای شوو کردن نین.

٦١- بناوبوێر: نەخۆش، دەغەزدار.   ئاپ: مامۆ، مام.   پلک: خوشکی باوک، پور.

میم: خوشکی دایک، میمک.

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُوا۟ مَعَهُۥ عَلَىٰٓ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا۟ حَتَّىٰ يَسْتَـْٔذِنُوهُ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ فَإِذَا ٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمُ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجْعَلُوا۟ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ الفُرْقَان

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَـٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

۶۲ باوەڕدار هەر ئەوکەسانەن کە باوەڕیان بەخواوپێغەمبەری هێناو هەرکاتێکی بۆکارێکی بەکۆمەڵ ڕەگەڵی کەون، لاناکەون، هەتا ئیزنی لێ دەخوازن. ئەوکەسانە لێت دەخوازن ئیزنیان بدەی، ئەوکەسانەن کە باوەڕیان بەخوداو پێغەمبەرەکەی هاوردوە. هەرگا بۆکارێکی خۆیان هاتن ئیزنت لێ بخوازن، هەرکامێکیان ئیزن دەدەی، کەیفی خۆتەو بۆیان لەخوا داوای لێبوردنێ بکە. کە خوا لەگونا دەبوٌرێ و دلۆڤانە.

۶۳ گازی لەپێغەمبەرکردن وەک گازی کردن لەخۆتان حەسێب مەکەن. هەرکەسیش خۆی پەنادەداو پێدزەی دەربازبوٌنیەتی، خوا دەیزانێ. با ئەوانەی کە خۆیان لەفەرمانی ئەو دەدزنەوە، ترسیان هەبێ کە بەڵایەکیان بەسەربێ؛ یان وەبەر جەزرەبەیەکی بەژان کەوٌن.

۶۴ باش بزانن، هەرچی لەناو عاسمانانو زەویدایە، بۆخودایە. خودا هەم لە ئێستەی ئێوەو هەم لەوڕۆژەش کە دەبرێنەوە بۆ لای ئەو، ئاگادارە. ئەوساش ئاگاداریان دەکا لەوشتەی وا کردوٌیانەو خودا هەموٌشت دەزانێ.

فورقان

وەناوخوداکەدەکەدەکەدەکلۆڤانە

۱ مەزنایەتی بۆخودایێ ئەم فورقانەی بۆعەبدی خۆی ناردەخوارێ، تا ببێتە هۆی ترسانێ بۆهەموخەڵکی جیهانێ.

۲ ئەوخودایەی فەرمانڕەوای ئاسمانەکانو زەمینەو کەسی نەکردە ڕۆڵەی خۆی؛ لەفەرمانڕەواییشدا شەریکی نەبوەو هەموٌشتی لەڕادەی خۆی دروست کردو ئەندازەی گرت.

۶۳ـ پێدزە: خۆکشانەوەی کەم کەم. دەربازبوٌن: ڕزگاربوٌن.

وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ وَلَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا وَلَا يَمۡلِكُونَ مَوۡتٗا وَلَا حَيَوٰةٗ وَلَا نُشُورٗا ﴿٣﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٌ ٱفۡتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيۡهِ قَوۡمٌ ءَاخَرُونَۖ فَقَدۡ جَآءُو ظُلۡمٗا وَزُورٗا ﴿٤﴾ وَقَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٱكۡتَتَبَهَا فَهِيَ تُمۡلَىٰ عَلَيۡهِ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلٗا ﴿٥﴾ قُلۡ أَنزَلَهُ ٱلَّذِي يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٦﴾ وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأۡكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشِي فِي ٱلۡأَسۡوَاقِ لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٞ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوۡ يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٞ يَأۡكُلُ مِنۡهَاۚ وَقَالَ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَٰلَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِيٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيۡرٗا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَيَجۡعَل لَّكَ قُصُورَۢا ﴿١٠﴾ بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلسَّاعَةِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

٣ بەجێگەی ئەو چتگەلێکیان کردە خودا، کە ناتوانن شتێک چێ کەن؛ بۆ خۆشیان هەر چێ کراون. تەنانەتی قازانجو زەرەری خۆشیان بەدەس نیە؛ نە مردنیشیان بەدەستەو نە ژیانو نە ژینەوەی لەپاش مردن.

٤ خودانەناسەکان وتیان: ئەمە هەمۆی درۆی هەڵبەستەی خۆیەسیو کەسانێ‌تر لەمەدا یاریان داوە. ئاشکرایە هەرچی وتیان درۆیەو ناهەقی دەکەن.

٥ گوتیان: ئەمانە چیرۆکی پێشینانن؛ هەمۆ بەیانیو ئێواران بۆی دەڵێنو لەبەری دەنۆسێتەوە.

٦ بێژە: کەسێکە ناردویە، لەنهێنی عاسمانەکانو زەمینێ ئاگادارە؛ ئەویش لەگوناح دەبۆرێو دلۆڤانە.

٧ گوتوشیانە: ئەمە چۆن پێغەمبەرێکە خۆراک دەخواو بەبازاراندا دەگەڕێ؟ ئەدی چۆنە فرشتێکی دەگەڵ نەهات، کە وێڕای ئەو ترس وەبەر مەردم بێنێ.

٨ یان گەنجێکی بۆهاویژرابایە خوارێ، یان باغێکی هەبوایە لێی بخواردایە. ناهەقیکارانیش گوتیان: ئێوە هەر شوێن پیاوێ کەوتۆن سیعرو جادوی لێکراوە.

٩ دەبڕوانە چلۆن نەزیلەیان بۆ تۆ هێناوەو لە ڕێ لایان‌داو هەرچی دەکەن ڕێ دەرناکەن.

١٠ مەزنایەتی هەر بۆکەسێ ئەگەر حەزکا لەوەچاترت دەداتێ. باغاتێکت پێ‌دەبەخشێ جۆباریان بەبەرداده‌ڕواو چەندکۆشکیشت بۆدادەنێ.

١١ دیارە ئەوان قیامەتیان بە درۆژمارد؛ ئێمەش کڵی جەهەندەممان سازداوە بۆ هەر کەسێ کە قیامەت بە درۆ دەزانی؛

٩- نەزیلە: نەزیرە، مەزمۆدە، چیرۆکی کورت بۆگاڵتە.

إِذَا رَأَتۡهُم مِّن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظٗا وَزَفِيرٗا ﴿١٢﴾ وَإِذَآ
أُلۡقُواْ مِنۡهَا مَكَانٗا ضَيِّقٗا مُّقَرَّنِينَ دَعَوۡاْ هُنَالِكَ ثُبُورٗا ﴿١٣﴾
لَّا تَدۡعُواْ ٱلۡيَوۡمَ ثُبُورٗا وَٰحِدٗا وَٱدۡعُواْ ثُبُورٗا كَثِيرٗا ﴿١٤﴾ قُلۡ
أَذَٰلِكَ خَيۡرٌ أَمۡ جَنَّةُ ٱلۡخُلۡدِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۚ كَانَتۡ
لَهُمۡ جَزَآءٗ وَمَصِيرٗا ﴿١٥﴾ لَّهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَۚ
كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعۡدٗا مَّسۡـُٔولٗا ﴿١٦﴾ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ وَمَا
يَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمۡ أَضۡلَلۡتُمۡ عِبَادِي
هَٰٓؤُلَآءِ أَمۡ هُمۡ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ مَا كَانَ
يَنۢبَغِي لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِن مَّتَّعۡتَهُمۡ
وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكۡرَ وَكَانُواْ قَوۡمَۢا بُورٗا ﴿١٨﴾ فَقَدۡ
كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسۡتَطِيعُونَ صَرۡفٗا وَلَا
نَصۡرٗاۚ وَمَن يَظۡلِم مِّنكُمۡ نُذِقۡهُ عَذَابٗا كَبِيرٗا ﴿١٩﴾
وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمۡ لَيَأۡكُلُونَ
ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ وَجَعَلۡنَا بَعۡضَكُمۡ
لِبَعۡضٖ فِتۡنَةً أَتَصۡبِرُونَۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرٗا ﴿٢٠﴾

١٢ کە لەشونێکی دوورەوە دەیانبینێ، لرفەو نێڵەی کڵی ئاگریان دێتەگوێ.
١٣ هەرگایەکیش شەتەک دراو داوێژرێنە ناوجێگەی تەنگەبەرایی دۆژهەوە، منە بۆمردنێ دەکەن.
١٤ ئەمڕو ئیتر هەر مردنێ داوامەکەن؛ داوای گەلێ مردن بکەن.
١٥ بێژە: ئاخۆ ئەمە باشە، یان بەهەشتی هەمیشەیی؛ کە بەڵێنی بەخودێترسان دراوە، کە: پاداش و دوارۆژیانە؟
١٦ چی بخوازن لەوێ هەیەو هەروهەر تێدا دەمێنن. ئەم بەڵێنە لەپەروەرندەی تۆڕایەو هەر دێتەجێ.
١٧ لەورۆژەدا کە ئەمانەو ئەوانەی - لەغەیرەز خودا - دەیانپەرست، لەجێیەک کۆدەکاتەوە، دەپرسێ: ئاخۆ ئێوە بوُن ئەم عەبدانەمو لارێ کرد، یان خۆیان لەرێ کلابوُن؟
١٨ ئێژن: پاکانەی تۆدەکەین؛ ئێمە کەی ڕێمان دەکەوێ - بەدەرلەتۆ - کەسێ بکەینە دۆستی خۆ؛ بەڵام هەرخۆت بۆئەوان و باب و کالانی ئەوانیش ئەوەندەت بەربەرەڵداکرد، کە یادی تۆیان لەبیرچوُ، بوُنە گەلێکی وا بێ خێر.
١٩ ئەوا بۆ ئەو قسانەتان، ئێوەیان وەدرۆ خستەوە. خۆ ئێستا ئیتر ناتانن [ئازار لە خۆتان] لابدەن؛ یان هانادەرێ پەیاکەن؛ هەرکامیشتان ناهەقی‌کا، ئێمە ئازاردانی گەورەی پێ دەچێژین.
٢٠ لەپێش تۆشا هەر کەسێکمان بۆ پێغەمبەری ناردوە، هەموُ خواردنیان خواردوەو لەناو بازاڕان گەڕاون؛ هێندێکیشتانمان کردوّتە مایەی ئەزموُنی هێندێ‌تر. ئاخۆ ئێوە خۆڕادەگرن؟ وا پەروەرندەت دەبینێ.

١٢-لرفە: دەنگی گڕگڕی تەندوُر. نێڵە: ئاگری زۆر بە تەوژم. ١٣-منە: پەلە، لەز.

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ نَرَىٰ رَبَّنَاۗ لَقَدِ ٱسۡتَكۡبَرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ وَعَتَوۡ عُتُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٢١﴾ يَوۡمَ يَرَوۡنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشۡرَىٰ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُجۡرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ هَبَآءٗ مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ يَوۡمَئِذٍ خَيۡرٞ مُّسۡتَقَرّٗا وَأَحۡسَنُ مَقِيلٗا ﴿٢٤﴾ وَيَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلۡغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّ لِلرَّحۡمَٰنِۚ وَكَانَ يَوۡمًا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ عَسِيرٗا ﴿٢٦﴾ وَيَوۡمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيۡهِ يَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي ٱتَّخَذۡتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلٗا ﴿٢٧﴾ يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ أَتَّخِذۡ فُلَانًا خَلِيلٗا ﴿٢٨﴾ لَّقَدۡ أَضَلَّنِي عَنِ ٱلذِّكۡرِ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَنِيۗ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِلۡإِنسَٰنِ خَذُولٗا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ إِنَّ قَوۡمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ مَهۡجُورٗا ﴿٣٠﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا مِّنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيٗا وَنَصِيرٗا ﴿٣١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ﴿٣٢﴾

٢١ ئەوانەی کە بەهیوانین بەدیداری ئێمە بگەن، گوتیان: بۆچی فرشتەمان نەهاتەلا؟ یان پەروەرندەی خۆن نەدی؟ ئەوانە لەپاڵ خۆیاندا خۆیان بەزل دەزانن و سەربزێوی و فیزێکیان لێ پەیدابوە کە ئەوسەری دیاری نەبێ.
٢٢ ئەورۆژەی ئەوان فرشتان بەچاوی خۆیان دەبینن، کە فرشتە دەنگیان دەدەن: هەیدێ گوم بن! هیچ مژدەیەکمان لانیە کە بیدەین بەتاوانباران؛ پێشیان دەڵێن: مژدە لە ئێوە حەرامە.
٢٣ هەر کارێکی کردۆیانە ڕای دەنین و هەروەکۆ تۆزی بابردەڵەی پێدەکەین.
٢٤ ئەوێ ڕۆژێ ئەنواو جێگەی حەسانەوەی بەهەشتیەکان باشترینە.
٢٥ ئەوێ ڕۆژیش ئەزمان بەهەور دەقەڵەشێ و فریشتەکان - بەهەڕەمە - بەرەو زەمین بەرێ دەکرێن.
٢٦ ئەوێ ڕۆژێ فەرمانڕەوایی بەڕاستی بۆخودایەو بۆگەلی خودانەناسان، ڕۆژێکی پڕتەنگانەیە.
٢٧ لەورۆژشدا کە ناهەقکار بەدەستی خۆیدادەنۆسێ و ئێژێ: ئەیکاشکایە منیش وەل پێغەمبەر چۆبامەڕێ.
٢٨ ئەی مخابن، خۆزی هەرگیز نەبوبام بەدۆستی فلان.
٢٩ لە پاش ئەوەی کە ئەم قورعانەم پێگەیشت، هەر ئەو منی لێ کلا کرد؛ شەیتان هەمیشە مرۆ بەرەلا دەکا.
٣٠ پێغەمبەریش ئێژێ: ئەی پەروەرندەکەم! هۆزەکەم ئەمقورئانەیان وەپشت گوێ خست.
٣١ هەرواش بوە؛ ئێمە بۆ هەرپێغەمبەرێک دژمنێکمان - لەتاوانباران - بۆدانان. پەروەرندەت بۆشارەزایی کردن و هاریکاری بەسی تۆیە.
٣٢ خوا نەناسەکان دبێژن: بۆچی خودا بەتێکڕایی ئەم قورئانەی بۆ نەناردۆتەخوارەوە؟ هەر بۆئەمەبۆکە ئێمە دڵتی پێ دامەزرێنین و بەتەکۆزی و هێدیکا بۆتی وەخوێنین.

٢١- پاڵ: ئەندەرون (لەپاڵ خۆیدا تۆڕەیە). **٢٢- هەیدێ:** بڕۆ. لا چۆ. **٢٧- بەدەسدا نۆسان:** برێتی لەپەشیمانی کێشانی زۆر. **٢٨- مخابن:** حەیف، بەداخەوە. **٣١- هاریکاری:** کۆمەک، یارمەتی. **٣٢- تەکۆزی:** ڕێکوپێکی. **هێدیکا:** بە ئارامی.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾
ٱلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُو۟لَٰٓئِكَ شَرٌّ
مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
وَجَعَلْنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا ٱذْهَبَآ إِلَى
ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرْنَٰهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ
نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا۟ ٱلرُّسُلَ أَغْرَقْنَٰهُمْ وَجَعَلْنَٰهُمْ لِلنَّاسِ
ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟
وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا
لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا۟ عَلَى ٱلْقَرْيَةِ
ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ مَطَرَ ٱلسَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا۟ يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ
كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيْتَ
مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

٣٣ ئه‌گه‌ر ئه‌وان نه‌زیلانت بۆدێننه‌وه‌، ئێمه‌ ڕاستیت بۆدێنین‌و [نه‌زیله‌یه‌کی] پڕماناتر له‌ ئی‌وان.
٣٤ که‌سگه‌لێ که‌ ده‌مه‌وڕوٚ ڕاده‌کێشرێن بۆ جه‌هه‌نده‌م‌و هه‌رله‌وێ کۆده‌کرێنه‌وه‌، خراپترین جێیان هه‌یه‌و به‌ته‌واوی له‌ڕێ کلان.
٣٥ کتێبیشمان دا به‌ مۆساو هارۆنی براشیمان کرد به‌ وه‌زیری.
٣٦ ئه‌وسا گوتمان: بڕۆن بۆلای ئه‌و هۆزه‌ که‌ نیشانه‌کانی ئێمه‌یان به‌درۆ ژمارد؛ ڤێگاڤێ تێکمان شکاندن.
٣٧ هۆزی نۆحیش - کاتی به‌ پێغه‌مبه‌ران باوه‌ڕیان نه‌کرد - نوقمی بناومان‌کردن‌و کردمانن به‌نیشانه‌ بۆ مه‌ردم‌و ئازارێکی به‌ژانیشمان سازداوه‌ بۆ ناهه‌قه‌کان.
٣٨ عادو سه‌مۆدو خاوه‌نی چالاوه‌کانیش‌و گه‌لێ به‌ره‌وچینی نێوانیان [هه‌ر به‌وده‌رده‌ چۆن].
٣٩ بۆهه‌موانیان چه‌ندنه‌زیله‌مان هێناوه‌و له‌ئاکامدا ونجڕبه‌ونجڕمان کردن.
٤٠ خو ئه‌وانه‌ به‌وشاره‌دا ڕابردۆن که‌ بارانه‌ی به‌لامان بۆباراندۆن؛ مه‌گه‌ر به‌چاوی خۆیان ئه‌وه‌یان نه‌دی؟ به‌لام به‌هیوای زیندۆبۆنه‌وه‌ نه‌بۆن.
٤١ هه‌ر که‌ تۆیان چاوپێکه‌وت، ده‌تکه‌نه‌ گه‌پجاڕی خۆیان: هه‌ر ئه‌مه‌یه‌ که‌ خودا ڕای‌سپاردوه‌؟!
٤٢ له‌وانه‌بو له‌په‌رستیوه‌کانی خۆن لامان‌بدا، ئه‌گه‌ر خۆمان له‌سه‌ریان ڕانه‌گرتایه‌. دواجار - که‌ ئازارده‌بینن - پێده‌زانن که‌ کێ پتر له‌ڕێگه‌ی ڕاست هه‌ڵه‌بوه‌.
٤٣ تو ئه‌وکه‌سه‌ت دی که‌ هه‌رچی خوی حه‌زبکا ده‌یکاته‌ په‌رستیوی خۆی؟ ئاخۆ ئه‌تۆ بۆئه‌میش هه‌ر ده‌سته‌به‌ری؟!

٣٦- ڤێگاڤێ: ئه‌وجار، ئانجا، ئیمجا. ٣٩- ونجڕبه‌ونجڕ: شڕو شیتاڵ، ته‌واو دڕاو.
٤٣- ده‌سته‌به‌ر: زامن.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَالْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ
لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْـِۧىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ
مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ
وَجَٰهِدْهُم بِهِۦ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ
ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ
نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ ٱلْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

۴۴ یان پێت‌وایه که زوربه‌یان گوێ شل ده‌که‌ن و تێده‌گه‌ن؟ ئه‌وانه وێنه‌ی وڵساتن، بگره له‌ویش گومڕاترن.

۴۵ بۆ نه‌ت‌دیوه په‌روه‌رنده‌ت درێژه به‌سێبه‌رده‌دا؟ ئه‌گه‌ر خۆی حه‌زی‌کردبا، وای ده‌کرد له‌جێ نه‌بزوێ. خۆریشمان کردۆته به‌ڵگه‌ی.

۴۶ له‌ئاکامدا - که‌مه‌که‌مه - به‌ره‌وخۆنی ده‌به‌ینه‌وه.

۴۷ هه‌ر خۆیه‌تی که بۆئێوه شه‌وی کردۆته پۆشاک‌و خه‌وی بۆسانه‌وه[تان]و ڕۆژیشی بۆهه‌ڵسانه‌وه[تان] داناوه.

۴۸ هه‌ر ئه‌ویشه باکانی‌نارد، که مزگێنی به‌زه‌یی ئه‌وتان بۆبێنن؛ جا ئه‌وسا له‌وحه‌وایه‌وه بارانێکی پاک‌و خاوێنمان نارده‌خوار؛

۴۹ تا زه‌مینی هێزلێ‌بڕاو - به‌هۆی ئه‌م - زیندۆکه‌ینه‌وه‌و وڵسات‌و زۆر له‌وخه‌ڵکانه‌ی - که خۆمان دروستن کردۆن - تێراوبکه‌ین.

۵۰ ئه‌وه‌شمان هه‌ر جۆره‌جۆره له نێوانیانا دابه‌ش کرد، تا په‌ند بگرن؛ به‌ڵام زوربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه هه‌ر فێرن ناشکوری بکه‌ن.

۵۱ ئه‌گه‌ر بۆخۆن که‌یفن لێ‌با بۆهه‌ر شارێ که‌سێکی وامان ڕاده‌سپارد بیان‌ترسێنێ.

۵۲ سا تۆ هه‌رگیز به‌قسه‌ی خوانه‌ناسان مه‌که‌و به‌هه‌مۆ هێزو تواناوه هه‌ر به‌گژیانداوه‌ره‌وه.

۵۳ خوا که‌سێکه که دۆزه‌ریای به‌یه‌ک گه‌یاند؛ یه‌کێ شیرن، یه‌کێ شۆری ئامالّ تاڵه‌و له‌مپه‌رێک‌و به‌رگرێکی زۆر ئه‌ستۆری له‌نێوانیان به‌دی هێنا [که تخۆنی یه‌کترنه‌بن].

۵۴ هه‌ر خۆیه‌تی له [تنۆکێ] ئاو، مرۆیه‌کی وه‌دی هێناو کردیه ماکی تۆره‌مه‌و خزم‌په‌یدابۆن. په‌روه‌رنده‌ت هه‌مۆکارێکی پێده‌کرێ.

۵۵ غه‌یره‌ز خودا شتی‌وه‌ها ده‌په‌رستن که نه به‌هره‌یان پێده‌دا، نه زیانیشیان لێده‌دا. خوانه‌ناسان خۆده‌که‌نه پشتیوانی دژی په‌روه‌رنده‌ی خۆیان.

۴۴- وڵسات: ئاژه‌ڵ، ماڵات. ۵۰- ئه‌وه‌شمان: نیاز له ئه‌وه‌ش، ده‌کرێ باران بێ‌و ده‌شکرێ قورئان‌و وه‌حی بێ؛ خاوه‌نی «که‌شاف» مانای دوهه‌می به‌دڵه.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ﴿٥٦﴾ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱلۡحَيِّ ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ بِذُنُوبِ
عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۚ ٱلرَّحۡمَٰنُ فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ
خَبِيرٗا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسۡجُدُواْۤ لِلرَّحۡمَٰنِ قَالُواْ وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ
أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا۩ ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِي جَعَلَ
فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا وَقَمَرٗا مُّنِيرٗا ﴿٦١﴾ وَهُوَ
ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ لِّمَنۡ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوۡ أَرَادَ
شُكُورٗا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ
هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا ﴿٦٣﴾ وَٱلَّذِينَ
يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا ﴿٦٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا
﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ﴿٦٦﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ
لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ﴿٦٧﴾

٥٦ ئێمه تۆمان ته‌نیا بۆئه‌وه ناردوه، مژده‌ده‌رو ترسێنه‌ربی.
٥٧ بێژه: من بوئه‌و کاره هیچ پاداشێکم له‌نگۆناوێ، غه‌یره‌ز ئه‌وه: کێ پێ خۆش بێ، به‌ره‌و لای په‌روه‌رنده‌ی خۆی رێ ده‌ربکا.
٥٨ سا تۆ خۆت بده‌ده‌س که‌سێ که هه‌ر زینده‌وه‌و نامرێ و بۆشوکرانه‌ی، پێی هه‌ڵبڵێ و هه‌ر ئه‌و به‌سه که له‌گوناهی عه‌بدانی ئاگاداره.
٥٩ ئه‌وخودایه‌ی عاسمانه‌کان و زه‌مین و هه‌رچی له‌ناویاندا هه‌یه، به‌شه‌ش رۆژی داهێناوه. پاشان له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمانڕه‌وایی خۆی دامه‌زراوه؛ هه‌ر ئه‌ویشه خودای ڕه‌حمان، سا تۆ له‌وانه‌ش بپرسه که چازانن.
٦٠ هه‌رگا پێیان بۆترێ که: به‌ره‌وڕه‌حمان سوژده‌به‌رن، ئێژن: ڕه‌حمان چکه‌سێکه؟ ده‌ته‌وێ هه‌رکێ تۆبێژی، ئێمه کڕنۆشی بۆبه‌رین؟ سڵ بۆنیشیان پترده‌کا.
٦١ سه‌روه‌ری بۆئه‌وکه‌سه‌یه چه‌ندقۆناغی له‌عاسمانا دامه‌زراندو له‌ناو ئه‌مدا چرایه‌ک و هه‌یڤێکی تریفه‌داری جێ کرده‌وه.
٦٢ هه‌ر ئه‌ویشه نۆره به‌شه‌ووڕۆژ ده‌کا، هه‌تا که‌سێ گه‌ره‌کی بێ بیرکاته‌وه یان بیه‌وێ سوپاسکاربێ.
٦٣ عدبده‌ڕاسته‌کانی ڕه‌حمان ئه‌وکه‌سانه‌ن که بێ‌ده‌عیه ده‌چنه‌ڕێوه‌و هه‌ر کاتێکیش نه‌زانه‌کان بیاندوێنن، په‌رسڤی نه‌رم‌ونیانیان ده‌ده‌نه‌وه.
٦٤ ئه‌وانه‌شن که شه‌و تارۆژ، ڕوه‌و په‌روه‌رنده‌ی خۆیان سوژده ده‌به‌ن و وێستاون.
٦٥ ئه‌وانه‌شن که وا ئێژن: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی هه‌مۆمان! جه‌زره‌به‌دانی دۆزه‌خمان لێ دوڕخه‌وه؛ چونکه جه‌زره‌به‌ی جه‌هه‌نده‌م دوایی نایه.
٦٦ که به‌ڕاستی زۆر شوێنێکی ناله‌بارو زۆر ئه‌نوایه‌کی خراپه.
٦٧ ئه‌وانه‌شن که له‌کاتی ماڵ به‌خشینا، نه یه‌کجاری ده‌س بڵاون، نه ته‌واویش ده‌س‌قوچاون؛ هه‌ر له‌وناوه‌نده‌دا، ماون.

وَٱلَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَـٰعَفْ لَهُ ٱلْعَذَابُ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِۦ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَـٰلِحًا فَأُو۟لَـٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَـٰتٍ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَـٰلِحًا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ إِلَى ٱللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَٱلَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِٱللَّغْوِ مَرُّوا۟ كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا۟ عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَٰجِنَا وَذُرِّيَّـٰتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَٱجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ ٱلْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا۟ وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَـٰمًا ﴿٧٥﴾ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا۟ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

٦٨ ئه‌وانه‌شن که‌ وێڕای خوا، هیچ شتی‌تر ناپه‌رستن؛ که‌سێکیش ناکوژن که‌خوا ڕژتنی خوێنی به‌ ناڕه‌وا زانیوه‌؛ مه‌گین به‌هه‌ق؛ تووشی داوێن‌پیسیش نابن. هه‌رکێ ئه‌م‌کارانه‌بکا، تاوانی خۆی دێته‌وه‌ڕێی.

٦٩ ڕۆژی سه‌لا دوچه‌ندانه‌ ئازارده‌درێ و به‌ سۆکایه‌تی هه‌ر له‌وێدا ده‌مێنێ؛

٧٠ مه‌گین ئه‌وی تۆبه‌ده‌کاو باوه‌ڕدێنێ و ئاکاری چاک ڕه‌چاو ده‌کا؛ که‌ خودا خراپه‌کانیان به‌چاکه‌ بۆوه‌ده‌گۆڕێ و خوا لێ بورده‌ی دلۆڤانه‌.

٧١ هه‌ر که‌سێکی تۆبه‌بکاو ئاکاری چاک ڕه‌چاوبکا، به‌ڕاستی ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆلای خودا.

٧٢ ئه‌وانه‌شن که‌ به‌ درۆ، شایه‌تی ناده‌ن و هه‌رگا به‌لای‌کاری ناله‌باردا ڕاده‌بۆرن، مه‌ردانه‌ خۆی لێ‌لاده‌ده‌ن.

٧٣ ئه‌وانه‌شن که‌ هه‌رکاتێ نیشانه‌کانی په‌روه‌رنده‌یان وه‌بیرده‌خرێته‌وه‌، وه‌ک که‌ڕوکوێر ناوێستن [و گوێ پێده‌ده‌ن].

٧٤ ئه‌وانه‌شن که‌ ئێژن: ئه‌ی په‌روه‌رێنمان! ژن و منالانی وامان پێ‌ببه‌خشه‌، ببنه‌ مایه‌ی چاوڕۆنیمان؛ بشمانکه‌ پێشه‌وا بۆ خۆپارێزه‌کان.

٧٥ جا ئه‌وانه‌ له‌ پاداشی خۆڕاگرتنیان، ئۆده‌[کانی به‌هه‌شت]یان پێ‌ده‌درێت و له‌وێدا هه‌ر به‌ درودو سه‌لامه‌وه‌ ته‌کیانا ڕوبه‌ڕو ده‌بن.

٧٦ هه‌ر له‌وێدا ده‌مێننه‌وه‌؛ که‌ زۆر بنکه‌یه‌کی باشه‌و زۆر نشیمه‌نێکی خۆشه‌.

٧٧ ئه‌تۆ بێژه‌: په‌روه‌رنده‌م هیچ هه‌واڵتان لێ ناپرسێ، ئه‌ر له‌بری نه‌پاڕێنه‌وه‌و نه‌یپه‌رستن. ئه‌وا ئێوه‌ش باوه‌ڕیتان به‌و نه‌هێناو به‌م زوانه‌ گرفتاری سزاده‌بن و هه‌ر لێتان جوێ نابێته‌وه‌.

شوعه‌راء

٧٠-لێ بورده‌: گونابه‌خش.   ٧٧-له‌بری: له‌به‌ری، له‌ده‌رگای.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ فَسَيَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلْأَرْضِ كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩﴾ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۖ فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ طا، سین، میم.
۲ ئەمانە نیشانەکانی ئەمکتێبە دیاری دەرەن.
۳ لەوانەیە بەوخەمە خۆت لەبەین بەری، کە ئەوانە نایانەوێ بڕوابێنن.
۴ ئەگەر ئێمە حەزێ بکەین نیشانێکیان لەحەواوە بۆدەنێرین، کە ملیانی لەبەرکەچ کەن.
۵ هەرقسێکی تازەبابەت لەڕەحمانەوە بۆیان دێ، رویانی لێ وەردەگێڕن.
۶ [ئەوان] باوەڕیان نەهێنا؛ بەم زوانەش هەر دەنگوباسی ئەوەیان پێدەگەیێ، کە گاڵتەو گەپیان پێدەکرد.
۷ ئاخۆ زەمینیان نەدیوە، کە چەندجۆتەی ڕوەکی پڕلەبەهرەمان تێداڕواند.
۸ لەمەدا دەرسێ[باش] هەیە؛ بەڵام بەشی هەرەزۆریان بەبڕوانین.
۹ خۆ دیارە پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و دلۆڤانە.
۱۰ [بێنەوە بیر] ئەوکاتە کە پەروەرندەت بانگاوازی لەمۆساکرد، کە: بچۆلای کۆمەڵەی ناهەقیکاران؛
۱۱ بۆلای دارودەسەی فیرعەون. ئاخۆ ئەوانە ناترسن؟
۱۲ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ترسم هەیە کە بە ڤڕبێژم بزانن.
۱۳ دڵم تەنگ دەبێت و زمانم گۆناکا؛ ڕاسپێرە بۆلای هارۆن.
۱۴ ئەوانە تاوانێکیان لەسەر من هەیە، دەترسم هەر بشمکوژن.
۱۵ گوتی: نەخێر، قەت وانیە. سائێوە نیشانەکانی ئێمە بەزن؛ ئێمەش دەگەڵ ئێوەدا هەین و دەبیسین.
۱۶ سا بگەنە نک فیرعەون و بێژن: ئێمە پێغەمبەری پەروەرندەی گش جیهانین.
۱۷ تۆرەمەی ئیسرائیلێمان ڕەگەڵ بخە.
۱۸ [فیرعەون] گوتی: تۆ هەر منداڵەکە نەبوی کە ئێمە پەروەردەن کردی و چەندساڵێکیش لەناومان مای؟
۱۹ ئەوکارەشت کرد کە کردت؛ دیارە ئەتۆ لەڕیزەی ناسوپاسانی.

۱۲-ڤڕبێژ: درۆزن. ۱۳-گۆناکا: ناگەڕێ، نابزوێ ۱۶-نک: لا.

قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ
فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا
عَلَىَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ
﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾
قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ
لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ
أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ
فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ
﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ
لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

٢٠ گوتی: ئەوەم لەدەس قەوماو ئەوساکە لەگومڕایان بوٌم.
٢١ لەترسی ئێوە بازمدا؛ دوایە پەروەرندەی من، لەکارزانی پێ بەخشیم و منی خستە ڕێزەی پێغەمبەرانەوە.
٢٢ تۆ منەتی ئەوچاکەیەم لەسەردەنی، کە تۆرەمەی ئیسرائیلت - هەموٌ - کردۆتە عەبدی خۆت؟!
٢٣ فیرعەون گوتی: پەروەرندەی هەموجیهان وەچەئێژن؟
٢٤ گوتی: ئەگەر بیسەلمێنن، ڕاهێنەری ئاسمانەکان و زەمینەو هەرچی لە ناویاندا هەیە.
٢٥ لەدەوروبەری خۆی پرسی: گوێتان لێیە؟
٢٦ گوتی: پەروەرندەی ئێوەو پەروەرندەی باب و کالی پێشوتانە.
٢٧ گوتی: دیارە پێغەمبەرێ کە بۆئێوە ناردراوە، جن دەستی لێ وەشاندوە.
٢٨ گوتی: گەر ئاوەزتان هەبێ، ڕاهێنەری خۆرهەلاٌت و خۆراواو نێوانی وانە.
٢٩ گوتی: ئەگەر بەدەر لەمن بپەرستی، خاترجەم دەبەندێت دەکەم.
٣٠ گوتی: ئەگەر نیشانێکی بەئاشکرام بۆهێنابی؟
٣١ گوتی: ئەگەر لەڕاستانی ، کوا؟ بیهێنە.
٣٢ عاساکەی دەستی فڕێدا؛ ئاشکرا بوٌبەحەزیایەک.
٣٣ دەستیشی دەرخست، بۆوانەی لێیان ڕوانی سپی دەچو.
٣٤ بە سەرگەورەکانی دەوروبەر خۆی گوت: دیارە ئەمە جادوگەرێکی زانایە.
٣٥ گەرەکیەتی بەجاددوی خۆی، لەزێدی خۆتان دەرتان کا؛ ئێوە لەوبارە دەڵێن چی؟
٣٦ گوتیان: خۆی و براکەی لێرەبمێنن؛ تۆ بنێرە لەشاران خەڵکی وەکۆکەن.
٣٧ هەموٌ جادوگەری زانات بهێننەلا.
٣٨ ئەوساکە جادوگەرەکان لەڕۆژێکی دیاری کراو کۆکرانەوە.
٣٩ بەمەردمیشیان ڕاگەیاند: ئاخۆ ئێوەش کۆدەبنەوە؟

٢١- بازدان: لە ترسا هەلاٌتن.

٣٢- حەزیا: هەژدیها، حەفی. ٣٥- زێد: جێ بەدنیا هاتن، سەرزەوی.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالُوا۟ لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُوا۟ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ
﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا۟ حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا۟ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
﴿٤٥﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾
رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُۥ
لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا۟ لَا ضَيْرَ إِنَّآ
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ
أَوَّلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِىٓ إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ
﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَٰهَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

٤٠ ئەگەر ئەم جادوگەرانە بیبەنەوە، لەوانەیە ئێمەش وەشوێن ئەوان‌کەوین.
٤١ جادوگەران - کەهاتن - بەفیرعەونیان گوت: ئەگەر ئێمە بیبەینەوە چین‌دەدەیەی؟
٤٢ گوتی: دیارە ئەوسا ئێوە لەنزیکانی خۆم دەبن.
٤٣ مۆسا بەوانی ڕاگەیاند: چیتان ئامادەکردوە بۆهاویشتن، بیهاوێژن.
٤٤ جا ئەوساکە پەت و داردەستەکانیان فڕێ‌داو گوتیان: سوێندا بەگەورەیی فیرعەون، هەر بۆخۆمان دەیبەینەوە.
٤٥ ئەوسا مۆساش داردەستەکەی خۆی فڕێدا. گوزوگوممەت، هەمۆ فێڵی جادوگەرانی چنیەوە.
٤٦ جادوگەران [بەپانەوە] کڕنۆشیان برد.
٤٧ گوتیان: ئێمە بڕوامان کرد بەپەروەرندەی جیهانێ.
٤٨ پەروەرندەی مۆساو هارۆن.
٤٩ گوتی: بەرلەوە ڕێوبدەم، ئێوە بڕوتان پێ هێنا؟ دیارە هەر ئەو گەورەتانەو خۆی فێری جادوی کردگن. دوایی تێتان دەگەیەنم؛ دەستولاقو بەپێچەوانە دەبڕم‌و سەرلەبەرو لەدار دەدەم.
٥٠ گوتیان: منەتت بەپۆشێک؛ ئەوسا بەرەوپەروەرێنمان دەچینەوە.
٥١ هیوان‌وایە پەروەرندەن لەگوناهەکانن ببۆرێ؛ کە بەرلەگش ئێمە باوەڕیمان‌هێنا. ٥٢ ئێمە مۆسامان تێگەیاند: عەبدەکانم لەشەوێدا وەڕێ‌بخە، کە دیارە بەدۆتاندا دێن. ٥٣ فیرعەون وەکۆکەرانی نارد بۆ شارەکان. ٥٤ [وتی:] ئەوان کۆمەڵەیەکی هێندکن. ٥٥ بەڕاستی کە ئێمەیان تۆڕە کردوە. ٥٦ ئێمە هەمۆ وریایانین. ٥٧ ئیتر باغات‌و کانیاون پێ جێ هێشتن. ٥٨ وێڕای هەمو گەنجینەو خانوەخۆشەکان.
٥٩ هەر بەوجۆرە ئەم هەموەشمان دابەتۆرەمەی ئیسرائیل.
٦٠ هەر گزینگ لەسەرانی‌دا، دوایان‌کەوتن.

٤٥- گوزوگوممەت: لەپڕو ناکاو. **٦٠- گزینگ:** سەرەتای تاوی بەیانی.

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضْرِب
بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ ۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ
نَبَأَ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟
نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا
كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ
وَءَابَآؤُكُمُ ٱلْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّىٓ إِلَّا رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٧٧﴾ ٱلَّذِى خَلَقَنِى فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِى هُوَ يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ
﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِى يُمِيتُنِى ثُمَّ
يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِىٓ أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِى خَطِيٓـَٔتِى يَوْمَ ٱلدِّينِ
﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِى حُكْمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾

٦١ ئەوکاتە کە هەردوکۆمەڵ یەکتریان دی؛ هاوڕێیانی مۆسا گوتیان: پیس پێوەبوین.
٦٢ گوتی: نابێ هیچ بترسن، چۆن پەروەرندەم دەگەڵەو بەم زوانە دەروێکم لێ دەکاتەوە.
٦٣ ئەوسا مۆسامان تێگەیاند: بەعاساکەت لەزەریادە؛ زەریا قەڵشیو هەرلایەکی وەک چیایەکی مەزن بۆ.
٦٤ وامان کرد ئەوانی تریش هەر لەوێ نزیک بنەوە.
٦٥ مۆساو هەرکێ دەگەڵی بۆن، نەجاتن دان.
٦٦ پاشان ئەوانی دیکەمان بەخنکان دا.
٦٧ ئەم ڕوداوە بەڵگەیەک بو؛ زوربەی زۆریش هێشتا باوەڕیان نەهێنا.
٦٨ خۆدیاریشە پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و دلۆڤانە.
٦٩ ڕۆداوی ئیبراهیمیشیان بۆوەخوێنە.
٧٠ ئەوسەردەمەی کە بەئاپ و هۆزی خۆی گوت: ئەمە چیە دەیپەرستن؟
٧١ گوتیان: ئێمە بتانێک دەپەرستین و هەر وازیشیان لێ ناهێنین.
٧٢ گوتی: ئاخۆ ئەگەر هانایان بۆدەبەن، لێودەبیسن؟
٧٣ یاخۆ هیچ بەهرەۆ پێدەدەن؟ یان هیچ زیانۆلێدەدەن؟
٧٤ گوتیان: نەخێر، بەڵکو باب و کالی ئێمەش هەر ئەمانەیان دەپەرست.
٧٥ گوتی: ئاخۆ زانیوتانە چۆدەپەرست؟
٧٦ خۆتان وێراێ باب و کالانی پێشۆتان؟
٧٧ هەمویان دوژمنی منن؛ جگە لەڕاهێنەری حەمۆ دنیایە.
٧٨ ئەوی منی دروس کردو هەر ئەویش شارەزام دەکا.
٧٩ هەر ئەویشە خواردەمەنیم پێدەدات و ئاویشم دەفریادەخا.
٨٠ ئەگەر تۆشی نەساغیش بم، هەر خۆی چاکم دەکاتەوە.
٨١ هەر ئەویشە دەم مرێنێ و پاشان زیندوم دەکاتەوە.
٨٢ ئەوکەسەیە کە بەهیوام ڕۆژی سەڵا لەهەڵەکانم ببۆرێ.
٨٣ پەروەرندەم! خۆت فێری کارزانیم بکەو بمگەینە بە پیاوچاکان.

وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ
﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ
أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا
إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾
فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ
قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

٨٤ وەبکە لە ناو چینە دواییینەکانیشا ناوم بە چاکە دەربچێ. ٨٥ وابکە من لە بەشبەرانی بەهەشتی پڕلەخۆشی بم. ٨٦ لەئاپی منیش ببوێرە؛ کە ڕێگەی هەڵەکردبۆ. ٨٧ لەڕۆژی زیندوبوونەوەش ریسوام مەکە. ٨٨ ئەوڕۆژە کە ماڵو منالْ بەکارنایە. ٨٩ مەگین ئەوەی وەل دلێ پاک، بچێتە بارەگای خودا. ٩٠ کە بەهەشتیش بۆخۆپارێزان نزیکە. ٩١ جەهەندەمیش دەخرێتەڕۆ بۆگومڕایان. ٩٢ [کە ئەوڕۆژە] پیان ئێژن: لەکوێن ئەوی دەوپەرستن، ٩٣ لەغەیرەزخوا؟ ئاخۆ ئەو دێنەهاناتان، یان ئەوان هانادەخوازن؟ ٩٤ سا دەمەوڕو ئەوانیش و گومڕاکانیش دەوێ دەخرێن. ٩٥ لە شکرەکانی شەیتانیش - بەتێکڕایی - ٩٦ هەر لەوێدا - بەکێشە - دێن و دبێژن: ٩٧ سوێند بەخودا ئێمە ئاشکرا لا ڕێ بوین؛ ٩٨ کە ئێوەمان دەگەڵ داهێنەری جیهان بەرانبەرکرد؛ ٩٩ تاوانبارانیش ئێمەیان لەڕێ لادا؛ ١٠٠ ئێستاش نە تکاکارمان هەن، ١٠١ نە هەواڵێکی دڵسۆزیش. ١٠٢ خۆزی جارێ وەگەڕابایین، ئەوسا باوەڕیمان دێنا. ١٠٣ ئالەمەدا نیشانێکی [بەهێز] هەیەو بەشی زۆریان بێباوەڕبوّن. ١٠٤ دیاریشە پەروەرندەی تۆ هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتەو دلۆڤانە. ١٠٥ هۆزی نۆحیش بەوتەی پێغەمبەرانیان بڕوا نەکرد. ١٠٦ کاتێ نۆحی برای خۆیان گوتی: ئێوە مەر ناترسن؟ ١٠٧ من بۆتان پێغەمبەرێکی جێ باوەڕم. ١٠٨ دەسا لەخوابترسن و بەفەرمانی منیش بکەن. ١٠٩ پاداشێکم - بۆئەمکارە - لێتان ناوێ؛ پاداشی من پەوەرندەی جیهان دەیدا. ١١٠ ئیتر هەر ترسۆ لەخوابێ و بەگوێم بکەن. ١١١ گوتیان: چۆن بڕوات پێدەکەین؟ تۆ هەر ڕۆتەوپۆتەت لەدۆن!

١١١- ڕۆتە و پۆتە: هەژار و نەدار.

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ
﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ
مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾
وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾
وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

١١٢ گوتی: ئەمن چۆزانم کە ئەوان بەرێ چیان دەکرد؟ ١١٣ ئەر تێ بگەن، پەروەرێنم دەبێ بەکاریان ڕابگا. ١١٤ لەوانەنیم - بەهیچ ئاوا- باوەڕداران وەدەربنێم. ١١٥ من هەر تەنیا ترسێنەرێکی ئاشکرام.
١١٦ گوتیان: ئەی نوّح! ئەگەر لەمکارەت بەس نەکەی، ئەشێ سەنگەسارت بکەین. ١١٧ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! هۆزەکەی من هەر بڕوایان پێ نەکردم. ١١٨ سا تۆ لەنێومن و ئەوان ڕێگەیەکمان بۆبکەوە و من و ئەو باوەڕدارانەی دەگەڵ منن، ڕزگاربکە.
١١٩ ئەوسا خۆی و ئەوکەسانەی دەگەڵی بوّن، لە کەشتیە تژیکەدا نەجاتن دا.
١٢٠ ئەوانی تریش لەپاشان ئاوەوئاوچوّن و تونابوّن.
١٢١ لەمەشدا بەڵگەیەک هەیە؛ [بەڵام] زوربەیان هەر بڕوایان نەهێنا.
١٢٢ پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و دلۆڤانە.
١٢٣ هۆزی عادیش بەپێغەمبەرەکان بڕوایان نەهێنا. ١٢٤ کاتێ کە هوّدی برایان پێانیگوت: چۆنە هیچ ترسێکوّ نیە؟ ١٢٥ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێباوەڕم. ١٢٦ ترسوّ لەخودا هەبێت و لەفەرمانی من دەرمەچن. ١٢٧ [بۆئەمکارە] من هیچ پاداشم لێوناوێ؛ پاداشی من پەروەرندەی جیهان دەیدا. ١٢٨ ئاخۆ ئێوە لەهەر جێگایەکی بەرز، کۆشکی تەرز دروس دەکەن، کە هەر خەریکی کارگەلی پڕو پوّچ بن؟
١٢٩ کۆشک و قەڵای زۆرپتەویش دادەڕێژن، لاتانوایە هەر دەمێنن؟
١٣٠ هەرگا پەلاماریش دەدەن، ملهوڕانە هێرش دەبەن.
١٣١ سا لەخودابترسن و بەگوێم بکەن. ١٣٢ با ترسوّ لەوکەسە هەبێ کە لەوشتانەی دەیزانن، یاری کردوّن. ١٣٣ وڵسات و کوڕگەلی داونێ.
١٣٤ دەگەڵ باغات و کانیاویش. ١٣٥ ئەمن هەر لێو نیگەرانم، بۆئازاری ڕۆژی مەزن. ١٣٦ گوتیان: ئەگەر ئامۆژگاریمان بکەی و هیچ ئاموژگاریشمان نەکەی، لای ئێمە هەروەکۆیەکە.

١١٩-تژی: پڕ، لیپاولیپ. ١٢٠-یا: پاشان ئەوانی دیکەمان بەخنکان دا.

إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَٰهُمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟ نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

١٣٧ ئەمانە گش پروپوچی پێشینیانە. ١٣٨ کەس ئازاری ئێمە نادا. ١٣٩ ئەو هەر بڕوایان پێ نەکرد؛ ئەوسا ئێمەش قڕمان کردن. لەمەشدا بەلگەیەک هەبۆ؛ [بەلام] زۆری ئەوانە بڕوایان نەبۆ. ١٤٠ پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەلات و دلۆڤانە. ١٤١ هۆزی سەمۆد بڕوایان بەپێغەمبەرەکان نەهێنا. ١٤٢ وەختێ سالحی برایان پێانی گوت: چۆنە هیچ ترسێکتان نیە؟ ١٤٣ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێ باوەڕم. ١٤٤ سا لەخودابترسن و بەگوێم بکەن. ١٤٥ من پاداشی کاری خۆم لە ئێوە ناوێ؛ پەروەرندەی هەمۆ جیهان، بۆخۆی پاداشی من دەدا. ١٤٦ ئاخۆ هەروا لێودەگەڕێن، هەر لێرە دڵنیابژین؟ ١٤٧ لەباغات و لەکانیاوان؟ ١٤٨ کێڵگەکان و دارەخورمای خاوەن شکۆفەی نەرمونۆڵ؟ ١٤٩ هەر بە خۆشی و شادمانی مالان لەکاوان دەتاشن. ١٥٠ سا لەخودابترسن و بەگوێم بکەن. ١٥١ گوێش مەدەنە فەرمانی هەلەڕۆیەکان؛ ١٥٢ ئەوانەی لەم زەمینەدا هەرخەریکی خراپەن و کاری چاکیان لەدەس نایە. ١٥٣ گوتیان: ببێ و نەبێ، جادوت لێکراوە. ١٥٤ تۆش هەر مرۆی وەکۆ خۆمان. سا ئەگەر تۆ بەڕاستیتە، دە نیشانێکمان نیشان دە. ١٥٥ گوتی: ئەمە وشترێکە، کە نۆرە ئاوێکی هەیە و ئێوەش نۆرە ئاوێکتان هەس؛ لە ڕۆژێکی دیاری کراوا. ١٥٦ هیچ وەزەنیشتان بۆی نەبێ، دەنا تۆشی جەزرەبەی ڕۆژی مەزن دێن. ١٥٧ پەیان کردو سەریان بڕی و دوایە پەشیمان بۆنەوە. ١٥٨ ئازار هەمۆلای لێ گرتن. لەمەدا نیشانەهەبۆ؛ کەچی زۆریان بێباوەڕبۆن. ١٥٩ پەروەرندەت خۆی خاوەنی دەستەلات و دلۆڤانە.

١٣٩-زۆری: پرایی، زۆربە. **١٥٦-وەزەن:** زەرەرو زیان.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ
﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾
أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم
مِّنْ أَزْوَاجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا لُوطُ
لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم
مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ
لْئَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ ۞ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا
تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

١٦٠ هۆزی لوتیش قسەی پێغەمبەرەکانیان، بەدرۆژمارد.
١٦١ کاتێ کە لوتی برایان پێانی گوت: ئێوە بۆ هیچ ترسۆ نیە؟
١٦٢ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێ باوەڕم.
١٦٣ سا ترسۆ لەخوداهەبێ و بەگوێم بکەن.
١٦٤ بۆ ئەمکارە من هیچ پاداشم لێوناوێ؛پاداشی من پەروەرندەی جیهان دەیدا.
١٦٥ ئێوە بۆچی لەناو هەمۆخەڵکی دنیا پەلاماری نێران دەدەن؟
١٦٦ لەژنەکانیشو وازدێنن، کە خوا بۆئێوەی چێ کردون؟ ئێوە هۆزێکی لە ئەندازە لادەرن.
١٦٧ گوتیان: ئەی لوت! گەر لەمقسانە بەس نەکەی، سۆربزانە دەرتدەکەین.
١٦٨ گوتی: لەو ئاکارەی ئێوە یەکجار قەڵسم.
١٦٩ پەروەرندەم! لەم کارانەی ئەوان دەیکەن، من و خێزانم ڕزگارکە.
١٧٠ سا ئەویش و هەمو خاووخێزانیشیمان ڕزگارکرد.
١٧١ مەگین تاقەپیرێژنێک لەناو ئەوانا مایەوە.
١٧٢ پاشان ئەوەکانیترمان قڕان تێخست.
١٧٣ بارانێکی [بەلا] مان بۆداباراندن. چەند بەزەڕ بۆ بارانی ترسێنراوەکان.
١٧٤ ئا لەمەشدا بەڵگە هەبۆ؛ کە چی زۆریان بێباوەڕبۆن.
١٧٥ پەروەرندت هەر خاوەنی دەستەلاتەو دلۆڤانە.
١٧٦ خاوەن دەحلان قسەی پێغەمبەرەکانیان بە درۆ ژمارد.
١٧٧ کاتێ شوعەیب پیانی گوت: چۆنە هیچ ترسێکۆنیە؟
١٧٨ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێ باوەڕم.
١٧٩ سا لەخودا ترسۆ هەبێ و بەگوێم بکەن.
١٨٠ بو ئەمکارە من پاداشێکم لێوناوێ؛پاداشی من پەروەرندەی دنیادەیدا.
١٨١ ڕاستبن لەپێوانەپێوان و زیان بەکەس مەگەیەنن.
١٨٢ کێشانەشتان بەتەرازوی بەرانبەربێ.
١٨٣ شت لەمەردم مەدزنەوەو پادامەگرن لەسەر بەدفەڕی لە هەردا.

١٧٦-دەحل: بێشە، دارستان.

وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلْجِبِلَّةَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ
مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ
ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ ٱلظُّلَّةِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ
ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ
ٱلْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِىٍّ
مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً أَن يَعْلَمَهُۥ
عُلَمَٰٓؤُا۟ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَٰهُ عَلَىٰ بَعْضِ ٱلْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾
فَقَرَأَهُۥ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَٰهُ
فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ
ٱلْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا۟
هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَءَيْتَ
إِن مَّتَّعْنَٰهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

١٨۴ دەبێ بترسن لەوکەسەی ئێوەو کۆمەلانی پێشوی بەدی هێنا.

١٨٥ گوتیان: ببێ ونەبێ، جادوت لێکراوە.

١٨۶ تۆش هەرئەوا مرۆیەکی وەکی ئێمەو پێمان‌وایە تۆش هەر لە ڤرِبێژەکانی.

١٨٧ دەسا ئەگەر تۆ راست ئێژی، چەندپاژێکمان - لەئاسمان - بەسەردا باوێژەخوارێ.

١٨٨ گوتی: پەوەرندەم پتر ئاگای لەئاکارۆ هەیە.

١٨٩ ئیتر باوەریان نەهێنا، تا لەرۆژێکی هەوردا، گرِەبامان لێ‌هەلکردن؛ لەو رِۆژەدا ئەو بەلایە زۆرمەزن بۆ.

١٩٠ لەمەشدا نیشانەهەبۆ، کەچی زوریان بێ باوەرِبۆن.

١٩١ پەروەرندەت هەر خاوەنی دەستەلاتەو دلۆڤانە.

١٩٢ راهێنەری گش جیهانە؛ ئەم قورئانەی ناردۆتەخوار.

١٩٣ «روح‌الامین» هێنایە خوار،

١٩۴ بۆ سەردلت؛ تا تۆ لە ترسێنەران بی.

١٩٥ بەزوانێکی عەرەبی رِەوان‌و هاسان.

١٩۶ لەکتێبەکانی پێشۆشدا باسی هەیە.

١٩٧ داخۆ ئەمە بۆئەوان بەلگەیەک نیە؟ کە زاناکانی تۆرەمەی ئیسرائیلیش، هەر لەوە ئاگایان هەیە.

١٩٨ خۆ ئەگەر بمان‌ناردایە بۆلای عارەبی نەزانێک،

١٩٩ بۆ ئەوانەی وەخوێندبا، قەت باوەریان پێ نەدێنا.

٢٠٠ هەروەهاینە قورئانیشمان خستە دلی تاوانباران.

٢٠١ هەر برِواشی پێ‌ناهێنن، هەتا ئازاری زۆر بەژان بەچاوی خۆیان ببینن.

٢٠٢ لەنەکاویش دێتە لایان، کە هەر هەستیشی پێ‌ناکەن.

٢٠٣ ئەوساش ئێژن: ئاخو مۆلەتمان پێدەدرێ؟

٢٠۴ بۆ لەئازاردانی ئێمە، پەلەدەکەن؟

٢٠٥ تۆ پێم بێژە ئەر بێلین چەن‌سال رابوێرن،

٢٠۶ ئەمجار ئەو ئازارەی کە لێ ترسێنرابۆن، بێتەلایان؛

١٨۶-**ڤرِبێژ:** درۆزن. **١٨٩-تالە رۆژێکی.** . .یا: تا ئازاری رۆژی هەورە سادارەکە گرتیانی-

مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ ٢٠٧ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا
لَهَا مُنذِرُونَ ٢٠٨ ذِكۡرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٢٠٩ وَمَا تَنَزَّلَتۡ بِهِ
ٱلشَّيَٰطِينُ ٢١٠ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمۡ وَمَا يَسۡتَطِيعُونَ ٢١١ إِنَّهُمۡ
عَنِ ٱلسَّمۡعِ لَمَعۡزُولُونَ ٢١٢ فَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ ٱلۡمُعَذَّبِينَ ٢١٣ وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ ٢١٤ وَٱخۡفِضۡ
جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢١٥ فَإِنۡ عَصَوۡكَ فَقُلۡ إِنِّي
بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ ٢١٦ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ٢١٧ ٱلَّذِي
يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ٢١٨ وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ٢١٩ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ٢٢٠ هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ٢٢١ تَنَزَّلُ عَلَىٰ
كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ٢٢٢ يُلۡقُونَ ٱلسَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَٰذِبُونَ ٢٢٣
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلۡغَاوُۥنَ ٢٢٤ أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ فِي كُلِّ وَادٖ
يَهِيمُونَ ٢٢٥ وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ ٢٢٦ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ
بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٖ يَنقَلِبُونَ ٢٢٧

سُورَةُ النَّمۡلِ

٢٠٧ ئەوماوەی کە ڕای دەبوێرن، چ بەهرەیەکیان بۆدەدا؟
٢٠٨ هەرشارێکمان قڕکردبێ، سۆربزانە ترسێنەرانێکی بوە؛
٢٠٩ کە ئامۆژگاری وەرگرن و، ناهەقیمان نەکردوە.
٢١٠ شایەتینیش نەیان هێناوەتەخوارێ.
٢١١ نە لێیان دەوەشێتەوەو نە دەشتوانن.
٢١٢ دیارە ئەوان لە بیستن بێبەش کراون.
٢١٣ تۆ وێڕای خوا، هیچ شتێ تر مەپەرستە؛ دەنا لەوانەدەبی کە ئازاردەدرێن.
٢١٤ نزیکترین خزمی خۆشت بترسێنە.
٢١٥ باڵت شۆڕکە بۆ ئەو بڕوادارانەی کە شوێنت کەوتۆن.
٢١٦ جا ئەر بە گوێیان نەکردی، بێژە: من بێزارم لەوەی ئێوە دەیکەن.
٢١٧ هەرخۆشت بە خاوەن دەستەڵاتی دلۆڤان بسپێرە؛
٢١٨ ئەوکەسەی کە تۆدەبینێ، وا بەپێوە هەڵدەوەستی.
٢١٩ هاتوچۆشت دەگەڵ سوژدەبەرەکاندا [لە بەر چاویە].
٢٢٠ بیسەرو زاناش هەر ئەوە.
٢٢١ دەۆەوێ ئاگادارۆکەم شایەتینی دێنەلای کێ؟
٢٢٢ ئەوان لەلای درۆنەخشینی تاوانبار دادەبەزن.
٢٢٣ گوێ دەگرن و زۆر بە زۆریان درۆزنن.
٢٢٤ شاعیرانیش، کێ لەدۆیان دەچێ گومڕان.
٢٢٥ مەر نەتدیوە - بەشێواوی - سەربەهەر شیوێکدادەکەن؟
٢٢٦ ئەوان شتێ دەبێژن کە خۆیان نایکەن.
٢٢٧ مەگین ئەوانەی باوەڕیان بەخواهەیەو ئاکارچاکن و زۆر یادی خوایان کردوەو پاش ئەوەی چەوسێنرانەوە، هەر تۆڵەی خۆیان کردەوە. ناهەقانیش زۆرپێ ناچێ دەوەدەگەن کە سەرەنجام کێوەدەچن.

نەمل

٢١١-لێوەشانەوە: شیاوی کارێک بۆن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طسٓ ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
أَعْمَٰلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْعَذَابِ
وَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلْقُرْءَانَ مِن
لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِۦٓ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا سَـَٔاتِيكُم
مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
جَآءَهَا نُودِىَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِى ٱلنَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨﴾ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ ۚ
فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفْ
إِنِّى لَا يَخَافُ لَدَىَّ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ
سُوٓءٍ فَإِنِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ
مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ فِى تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ
﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

وەناوخوداکەی کەڵکدەری دلۆڤانە

١ طا ، سین . ئەمانە نیشانەکانی قورعانین و کتێبێکی دیاری دەرە .
٢ ڕێ شاندەرەو مژدەدەرە بۆ گرۆی خاوەن باوەڕان .
٣ ئەوانەی نوێژان دەکەن و زەکات دەرن و بە تەواوی بڕوایان بەودنیا هەیە .
٤ ئەوکەسانەی بڕوایان بەودنیانەبێ ، کردەیانمان لەبەرچاو ڕازاندۆنەوەو بە سەرلێ شێواوی ماۆن .
٥ بەش ئەوانە هەر ئازاردانی بەژانەو لەودنیاشا زیانی زۆر بۆئەوانە .
٦ تو ئەم قورئانەت هەر لە لای کارزانێکی زۆر زاناوە ، پێ فێردەکرێ .
٧ [بێنەوەبیر] ئەوکاتەش کە مۆسا بە خێزانی خۆی گوت : من ئاگرێکم لێ دیارە ؛ ئەوادەچم خەبەرێکۆ بۆدێنمەوە ؛ یان بزۆتێکی لێ دێنم ؛ بەشکۆ گەرمتان بێتەوە .
٨ وەختێ لێی نزیک کەوتەوە ، بانگ کرا : پیت و پیرۆزە ئەوکەسەی کە لەوێدایەو ئەوی لەدەورەی ئەویشەو پاکی و بێ عەیبی بۆخوایە ؛ کە خودانی گش دنیایە .
٩ ئەی مۆسا ! ئەوە منم ، خوای بەدەستەڵاتی لەکارزان .
١٠ چۆدەسەکەشت باوێژە ! کاتێ دیتی هەروەکۆ مارێک شێڵەها ، هەڵات بێ ئاوڕدانەوە . مۆسا ! ترست ڕێ نەنیشێ ، پێغەمبەران نابێ لەلای من بترسن .
١١ مەگین کەسێ کە وا ناهەقی کردوە ؛ ئەگەر ئەویش خراپەکەی بەچاکە گۆڕیبێتەوە ، دیارە کە من لێ بۆردەو دلۆڤانم .
١٢ دەسیشت بخەباخەڵت [و دەریخەوە] ؛ بەسپیەکی [وەک چۆڕی شیر] بە بێ زیان دیاری دەدا . وەل نۆبەلگە ، بچو بۆلای فیرعەون و دارو دەستەکەی ؛ کە ئەوانە کۆمەڵێکی نافەرمانن .
١٣ جا وەختێکیش نیشانە ڕۆنکەرەوەکانی ئێمەیان گەیشتەلا ، گوتیان : ئەمە جادویەکی ئاشکرایە .

٧-بزۆت: چڵوسک، داری نیوەسۆتاوی بەگڕ.   **١٠-شێڵەها:** ڕاخوشی، خزی بەسەر زەویدا. **شێڵەهان** یا **شێڵەهین:** خزین.

وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَٱنظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ عِلْمًا ۖ
وَقَالَا ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَٰنُ دَاوُۥدَ ۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ ٱلطَّيْرِ
وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ
لِسُلَيْمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ وَٱلطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾
حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْا۟ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمْلُ ٱدْخُلُوا۟
مَسَٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا
تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى ٱلْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ
ٱلْغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَا۟ذْبَحَنَّهُۥٓ
أَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍۭ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

١٤ هەرچەند لەدڵی خۆیاندا هەمۆیان بەڕاست دەزانی، خۆبەزل زانیو ناهەقی، بۆنەهۆی حاشاکردنیان. جا بڕوانە پاشەڕۆژی بەدفەڕەکان بەکوێ گەیشت!

١٥ هەر ئێمەش بۆین کە زانستمان دا بەسولەیمانو داوود. گوتیان: شوکور بۆخودایێ ئێمەی لەچاو زۆرێ لەعەبدە باوەڕدارەکانی خۆی، بەڕێزترکرت.

١٦ لەپاش داوود، سولەیمان بۆبەجێنشین. بانگەوازی کرد: خەڵکینە! ئێمە فێری زمانی مەلان کراوین؛ هەمۆشتێکیان پێداوین؛ دیارە ئەمەش چاکەیەکی ئاشکرایە.

١٧ سوپای سولەیمان - تێکەڵا و لەجندۆکەو مرۆو مەلان - دەنگ‌درابۆن، هەمۆ بەڕیز دەڕۆیشتن؛

١٨ تا گەینە بوهلی مێرولان. مرۆچەیەک دەنگی مێرولەکانیدا: بچنەوە ناوکونەکانۆ! تا سولەیمانو لەشکری - بەبێ ئەوە پێ‌بحەسێن - دەبەر پێیانودا نەبەن.

١٩ ئیتر کە ئەو ئەمانەی گوت، بزەی هاتێ. گوتی: ئەی پەروەرندەی من! وام ڕابێنە سوپاسی چاکەی تۆبکەم کە دەربارەی منو داکو بابمت کرد؛ ئاکاری چاکیواشم بێ، پەسندی کەی؛ هەر لەبەزەیی خۆشتەوە بمخەڕێزی عەبدەکارچاکەکانتەوە.

٢٠ چاوی بەمەلانداگێڕا، گوتی: چۆنە پەپوسێمانە نابینم، ئاخۆ خۆی دزیوەتەوە؟

٢١ لەسەر ئەمە ئەشێ سزای زۆری بدەم؛ یان ملیهەڵدەقرتێنم، یان بەڵگەیەکی ئاشکرا بۆمن بێنێ.

٢٢ ماوەیێ زۆری نەخایاند، هاتو وتی: من شتێکم دەس کەوتوە کە دەستەتۆ نەکەوتبو؛ وا من لە سەباوە هاتۆم، دەنگو باسێکی دروستم بۆهێناوی.

١٨- بوهل: دۆڵ، دەرە.

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا
عَرۡشٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ۩ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ سَنَنظُرُ
أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا
فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ بِسۡمِ
ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ
تَشۡهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ إِلَيۡكِ
فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً
أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿٣٥﴾

٢٣ من لەوێ ژنێکم دیوە پاشایە بەسەریانەوەو خاوەنی هەمۆشتێکەو تەختێکی زۆرگەورەی هەیە.

٢٤ دیتم کە خۆی و هۆزەکەی - بەجێ خودا - سوژدەدەبەنە بەرخۆرو شەیتان کردەوەکانی بۆخەملاندوًن و ڕێگەی هەڵەی نیشان داون و ڕێ دەرناکەن.

٢٥ [وەی کردوە] سوژدەبۆ خودایەک نەبەن کە پێواری ناو ئاسمانەکان و زەوی خۆیادەکاو، چی وەیشێرن و هەرچێکی ئاشکرای بکەن، ئەو دەیزانێ.

٢٦ ئەوخودایەی کە لەوبەدەر هیچ شت بۆپەرستن نابێ و ئەو پەروەرێنی تەختی هەرەمەزندە.

٢٧ گوتی: بەم زوانە دەڕوانین تابزانین بەڕاستت بۆ، یان تۆش هەر لە ڤڕبێژانی.

٢٨ ئەم نامەیەم بۆ بەرەو بۆیان باوێژەو ئەوسا تۆزێک دۆرەوکەوەو بنوارە پەرسڤیان چیە؟

٢٩ وێ گوت: ئەی پیاوماقۆڵەکان! نامەیەکیان بۆهاویشتۆم زۆرگرینگە؛

٣٠ کە لەسولەیمانەوەیەو بەناوی خودای دەهندەو دلۆڤانە.

٣١ نابێ خۆتان لەمن بەزلتربزانن، وەرنەلام و خۆتان بەدەستەوەبدەن.

٣٢ وێ گوت: ئەی پیاوماقۆڵەکان! ئیوە دەربارەی ئەم کارەم، بێژن چبکەم؟ هەتا ئێوە کۆنەبنەوە، بڕیاری هیچ کارێ نادەم.

٣٣ گوتیان: ئێمە هەم بەهێزین هەم زۆر بوێر، فەرمانیش هەر بەدەس خۆتە، تۆ بۆخۆت بڕوانە چفەرمانێک دەدەی؟

٣٢ وێ گوت: گەلی پادشایان بچنەناو هەرشارێکەوە، تێکی دەدەن؛ خەڵکەکەی - هەرکام بەگەورە ناوی هەبێ - سۆکایەتی بەسەردێنن و ئەوتەرزەکارانە دەکەن.

٣٥ ئەوا من دیاریەکیان بۆ دەنێرم؛ چاوەڕێم کە ڕاسپاردەکان بەچیەوە دەگەڕێنەوە.

٢٥-خۆیا: ئاشکرا. **٢٨-پەرسڤ:** جواب.

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ
ءَاتَىٰكُمۚ بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ﴿٣٦﴾ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم
بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ﴿٣٨﴾
قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ وَإِنِّي
عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ﴿٣٩﴾ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠ ءَاتِيكَ
بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ قَالَ هَٰذَا
مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشۡكُرُ
لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا عَرۡشَهَا
نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَآءَتۡ قِيلَ
أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ
﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ
﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ وَكَشَفَتۡ عَن
سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي
ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٤﴾

٣٦ وەختێ هاتەلای سولەیمان؛ گوتی: ئێوە دەتانەوێ بەماڵ یارمەتی من بکەن؟ ئەوی خودا داویەبەمن، لەوەی کە بەئێوەی داوە هێژاترە؛ بەڵام وادیارە کە ئێوە بەدیاری خۆتان دڵخۆشن.
٣٧ وەگەڕێ بچۆوەلایان، وا مە بەلەشکرێکەوە دێنە سەریان؛ کە ئەوان دەرۆستی نایەن. بەزەلیلی و سوکایەتیش لەوێندەرێ دەریان دەکەین.
٣٨ گوتی: ئەی گەلی دیوانێ! - بەرلەوە بێنەئامانێ - کێودەتوانێ تەختی ئەوژنەم بۆبێنێ؟
٣٩ لۆزەندەرێک لەجنەکان گوتی: ئەمن بەرلەوە لەجێی خۆت هەستی بۆتی دێنم؛ توانام بەسەریداهەیەو دەسپاکیشم.
٤٠ ئەوی کە لە کتێب شتێکی دەزانی، هەڵیدایە: هێندەی چاوت بتروکێنی بۆتی دێنم. کە لێ مەیزاند، وا لایەتی، گوتی: ئەمەش چاکەی پەروەرندەی منە، ویستی تاقیم بکاتەوە؛ ئاخۆ شوکرانە بژێرم یان پێ نەزان. هەرکەسێکی شوکربکا بۆخۆی دەکاو کێش سپڵەبێ، ئەوسایە پەروەرندەی من بێ نیازو دڵاوایە.
٤١ گوتی: تەختەکەی بگۆڕن؛ تابزانین دەتوانێ بیناسێتەوە یان بەسەری ناکاتەوە.
٤٢ کاتێ گەییشتەبەرەوە، وتیان: تەختەکەی تۆ وابوُ؟ گوتی: هەر ئێژی خۆیەسی؛ لەبەریشەوە دەتزانی و ئێمە هەر گوێ بەفەرمان بوُین.
٤٣ ئەوەی کە وێ - غەیرە لە خودایە - دەیپەرست، ئەوی [لەباوەڕی هێنان] گێڕابووەوە؛ چونکە پێشوُ لەڕێزەی خوانەناسان بوُ.
٤٢ پێی وترا: وەرەناو کۆشک. کە لێی ڕوانی، هەر پێی وابوُ ئاوێکی زۆرو زەبەندەو [داوەستاوەو] لنگی هەڵکرد. پێی وت: ئەم کۆشکە لەشوُشەی ڕۆن و حولی داڕژاوە. گوتی: خودانی ژیانم! من تائێستا ناهەقیم لەخۆم کردوەو لەئێستاوە - وەل سولەیمان - خۆم دەدەمە دەس ڕاهێنەری گش جیهان.

٣٩- **لۆزەندەر:** زەبەلاحی تەژە، زلحۆرت.   ٤٠- **مەیزاندن:** تماشا کردن، ڕوانین.
٤٤- **حولی:** بێ گرێ و زبری، ساف.   **حەموی ئاوە. . .یا:** ئاوێکی زۆرو زەبەندە.

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ فَإِذَا
هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ
بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ
عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ تِسۡعَةُ
رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُواْ
تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ مَا شَهِدۡنَا
مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا
وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ أَجۡمَعِينَ
﴿٥١﴾ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ
أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ
ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿٥٥﴾

٤٥ سالْحیشمان ڕاسپاردە هۆزی سەمۆد؛ کە هاوڕەگەزی خۆیان بۆ. کە: دەبێ خوداپەرست بن. کەچی ئەوان بۆنەدۆدەستەی دژی یەک.

٤٦ وتی: گەلْوا بەرلەوە تۆشی چاکەبن بۆ بەرەوخراپە دەچن؟ بۆ لەخودا داواناکەن عافوتان‌کا؟ بەلْکو بەزەی پێتاندابێ.

٤٧ وتیان: ئێمە تۆش و ئەوی لەگەلْ تۆشن، بەشوٚم‌و بێ‌فەڕ دەزانین. گوتی: چارەنۆسی ئێوە بەدەس خوایە؛ بەلاّم ئێوە هۆزێکن کە کەوتۆنەبەر ئەزموٚنەوە.

٤٨ لەوشارەدا نۆدەستەی [نەگونجاو] هەبۆن، کە ولاّتەکەیان تێک‌دەداو بۆ لابردنی بەدفەڕی هیچ تەقالایان نەدەدا.

٤٩ گوتیان: ئێوە سوێندبخۆن، ئێمە ئەمشەو خۆی‌و مالْ‌و منداڵیشی لەناودەبەین؛ بەخوێنگرانیشی ئێژین: کە ئەوخێزانە کوژراون، ئێمە ئاگامان لێ‌نەبوەو ڕاستیش دەکەین.

٥٠ خەریک بۆن کەتنێ‌بگێڕن؛ ئێمەش کەتنی‌خۆن پێکردن، بێ ئەوە هەستی پێبکەن.

٥١ سا بنۆڕە، سەرەنجامی کەتنەکەیان بەکوێ گەیشت: بەوانەوە کۆمەلْەکەی ئەوانیشمان لەبەین برد.

٥٢ ئێستا [جێ] ماڵە کانی‌وان - لەسەر ناهەقی‌کردنیان - چۆلْ وهۆلْەو دەرسێکیشە بو ئەوانەی کە دەزانن.

٥٣ ئەوکەسانەشمان ڕزگارکرد کە ببۆنە خوداناس‌و لێی دەترسان.

٥٤ لۆتیشیان وەبیربخەوە، کە وا بەهۆزەکەی خۆی وت: ئێوە چلۆن کاری بێ‌نامۆسی دەکەن، کەچی دەشزانن خراپە؟

٥٥ لەژنان وازۆهێناوەو پەلاماری پیاوان دەدەن؛ دیارە ئێوە زۆرکۆمەلْێکی نەزانن.

٥٠- کەتن‌گێڕان: ئاژاوەنانەوە.

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوٓاْ ءَالَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَٰهَا مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَٰسِىَ وَجَعَلَ بَيْنَ ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

٥٦ تەنیاوەرامی هۆزەکەی هەر ئەمەبۆ: خێزانی لوط لەشاری خۆتان دەربکەن؛ چونکە ئەوان چاویان لەداوێن پاکیە.
٥٧ سا ئەویش و خێزانیشیمان ڕزگارکرد؛ مەرژنەکەی، کە بڕیارمان دا بمێنێ.
٥٨ بارانێکمان بۆ باراندن ئەمماباران؛ بارانی ترسێنراوەکان چەن خرابو!
٥٩ بێژە: شوکرانە بۆخوداو درۆد لەسەر عەبدە هەڵبژاردەکانی. ئاخۆ خودا چاترە یا ئەوی دەیکەنە شەریکی؟
٦٠ یا ئەوکەسەی چاترە کە عاسمانەکان و زەمینی وەدی هێناو لەحەواوە ئاوی بۆ ئێوە ناردوە؟ گەلێک باخچەی بەدیمەنمان بەئاوەکەی شین کردوە، کە خۆتان نەتاندەتوانی دارەکانی بەرهەم بێنن؛ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ نەخێر دیارە گەلێکی لەهەق لادەرن.
٦١ یا ئەو کەسەی چاترە کە زەوی کردەجێی سانەوەو ئەوگش جۆبارو ڕۆبارەی تێداکێشاو کەژوکۆی لێ بەرهەم هێناو لەنێوان دۆدەریادا بەرزەکی دانا؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ نەخێر دیارە زوربەی ئەوانە نازانن.
٦٢ یا ئەوکەسەی چاترە کە هەر وەختێ هومێدبڕاوێک لەبەری بپاڕێتەوە، دەهانای دێ و لەچۆرتم ڕزگار[ی] دەکاو دەتانکاتە جێنشین لەم سەرزەمینە؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ ئەمانە کەم پەند وەردەگرن.
٦٣ یا ئەو کەسەی چاترە کە لە تاریکی بەژو دەریا، لەڕێ شارەزاتاندەکاو هەر ئەویشە ئەوبایانە بەڕێ دەکا کە مزگێنی خێروبێری ئەویان پێیە؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ خوا زۆر لەوەی بەرزترە کە دەیکەنە شەریکی ئەو.

٥٨- خرا: نالەبار. گەف: ترساندن بە قسە، هەڕەشە.
٦١- بەرزەک: بڵندایی نێوان تەختایی. ٦٣- بەژ: وشکانی، بەڕ.

أَمَّن يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ
أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾
قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ
فِي شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا
هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾
قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ
﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ
فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

٦٤ یا ئەو کەسەی چاترە کە بوٗنەوەر وەدی دێنێت و لەدواییدا دەیباتەوە؟ ئەدی کێ‌یە لەئاسمان و زەمینەوە بژیوتان بۆ بەڕێ دکا؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ سا ئەگەر پێو وایە ڕاستن، بەڵگەی خۆتان نیشان بدەن.

٦٥ بێژە: ئەوانە وا لە ئاسمانەکان و زەمیندا هەن - لەخوا بەدەر - لەبەرپێوار بێ خەبەرن. هەستیش ناکەن کەنگێ زیندوٗدەکرێنەوە.

٦٦ زانستەکەیان برناکا سەلاڕابێ، دودڵن دەبێ یان نابێ؟ ئەم چاوی دینەیان نیە.

٦٧ خودا نەناسەکان وتیان: ئاخۆ وەختێ ئێمەو باب و باپیرانمان بوٗینە خۆڵێک [بەزیندویی لە گۆڕ] دەمانهێننە دەرێ؟

٦٨ ئەوبەڵێنەی بەمەی دەدن، لەوەپێشیش بەباب و کالن دراوە؛ ئەمانە گش چیرۆکی پێشینەکانن.

٦٩ بێژە: گەشتێ بەم سەرزەمینەدابکەن، تاببینن سەرەنجامی تاوانباران بەکوێ‌گەیوە.

٧٠ خەمیان مەخوەو لەبەر گزیکاری ئەوان دڵتەنگ مەبە!

٧١ ئێژن: دەسا ئەگەر ڕاستن، ئەمبەڵێنەو کەی دێتەجێ؟

٧٢ بێژە: ڕەنگە ئەوبەڵێنەی - کەئێوە پەلەی لێدەکەن - زۆرلێتانەوە نزیک بێ.

٧٣ پەروەرندەت چاکەی زۆری بەسەر ئەو خەڵکەوە هەیە؛ بەڵام زوربەیان ناشکورن.

٧٤ پەروەرندەت لەهەرشتێ لەدڵیانداو نهێنیەو لەهەرشتێ دەیدرکێنن، ئاگادارە.

٧٥ هەر پێوارێ لەعاسمان و زەمیندایە- گش لەگشتی - لە کتێبێکی ڕوٗن‌کەرەوەدا نوٗسراوە.

٧٦ ئەم قورئانە بۆ تۆرمەی ئیسرائیلێ - لەمەڕ زوربەی ئەوشتانە کە لەسەریان هەرایانە - قسەدەکا.

٦٥- **بەرپێوار**: نادیار.

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُم
بِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى
ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ
إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن
تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا
وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو
قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ
يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَفَزِعَ
مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ ۚ
صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

۷۷ بێ سۆ بۆ خاوەن باوڕان، ڕێ شاندەرو بەزەویە.
۷۸ بێگومانە پەروەرندەت بەرانبەربە فەرمانی خۆی ، بەنیو ئەوانەڕادەگا. کۆڵ نەدەرو هەرەزاناش هەر خۆیەتی.
۷۹ دەسا خۆت بە خوا بسپێرە ؛ بەڕاستی تۆ وا لەسەر حەقی ئاشکرای.
۸۰ بانگەوازت بۆئەوانەی کە ڕۆ لەتۆ وەردەگێرن، وەک ئەوەیە مردوی گۆڕستان بدوێنی؛ یان بەگوێی کەڕدابخوێنی؛ کە لەوزەی تۆدانیە.
۸۱ تۆ ناتکرێ کوێران لە گومڕاییەکەیان ڕزگارکەی و بیانخەیە سەر ڕاستەڕێیە. تۆ هەر دەتوانی دەنگی خۆت بە ئەوانە بگەیەنی کە بەنیشانانی ئێمە بەبڕوان و ملکەچی فەرمانی خودان.
۸۲ هەر دەمێکیش بەڵێن[مان] بۆیان هاتەجێ، دەحبایەکیان لەم زەمینە بۆدەردەخەین، کە دەگەڵیان قسەدەکا[وپیان ئێژی :] مەردم بەدڵ نیشانەکانی ئێمەیان نەدەسەلماند.
۸۳ ئەوێ ڕۆژێ مە لەناو هەرتیرەیەکدا، تاقمێک لەوکەسانە وا باوەڕیان بە نیشانانمان نەدەهێنا کۆدەکەینەو؛ جا ئەوکاتە ڕێزدەکرێن و بەڕێ دەکرێن.
۸۴ هەتا دەگەنەبەرەوە، ئێژێ: ئێوە نیشانەکانی ئێمەتان - بێ ئەوە چیان لێ بزانن - بەدرۆزانی؟ ڕاستی ئێوە چیتان دەکرد؟
۸۵ هەر بە سزای ئەوە کە ناهەقیکار بۆن، وەبەر بەڵێنەکە کەوتن، هەر متەقیشیان لێ نایە.
۸۶ بۆ ئەوانە نەیان دەدی ئێمە شەومان داهێناوە، ئەوانی تێداوەحەسێن؛ ڕۆژیش هەمۆشت ببینن؟ لە مەشدا زۆر نیشانەهەن بۆ ئەوانەی بڕوادێنن.
۸۷ ئەوێ ڕۆژێ دەکەڵەشاخ دەمێندرێ، هەرکەس لەعاسمانەکان و زەمیندایە - گلا - ترسیان ڕێ دەنیشێ و بەزەلیلی دێنەبەربارەگای خودا؛ مەگین کەسێ کە بەرمەیلی خوداکەوێ.
۸۸ کێویشت وادێنەبەرچاو، کە هەر نابزۆن؛ کەچی وەک ڕەوینەوەی هەور دەڕەونەوە. ئەمەش کری خودایێکە هەمۆشتی زۆر بە چاکی چێ کردوە. هەرئەویشە لەکردەتان شارەزایە.

۸۵- متەق: فززە. ۸۸- کر: دەسکار. **چێ کردن:** دروس کردن، سازدان.

مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾
وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ
إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ
ٱلۡبَلۡدَةِ ٱلَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ
ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي
لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ
لِلَّهِ سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ القَصَص

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ
مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا يَسۡتَضۡعِفُ
طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ
ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٥﴾

٨٩ هەرکەسێ چاکەیەک بکا، لەوچاتری دێتەوەرێ و لەمەترسی ئەوێ ڕۆژێ ئارخەیانن.

٩٠ هەرکەسێکش کاری خراپی لێ ڕۆدا، لەپەورۆ دەخرێتەئاگر. ئاخۆ زیاتر لەقەرەبۆی کارەکەتان ئازارۆ بۆدەبرێتەوە؟

٩١ بەمن هەر فەرمان دراوە کە خودانی ئەم باژێرە - کە بۆخۆی ڕێزی لێناوە - بپەرستم. هەمۆشتێکیش لەوڕایەو فەرمانیشم پێدراوە لەڕێزەی موسوڵمانان بم؛

٩٢ هەروا، قورعانیش بخوێنم. جا کێ شارەزای ڕێگە بۆ، هەر بەقازانجی خۆیەتی و هەر کەش لە ڕێگە کلا بۆ، بێژە: من هەر یەکێکم لەترسێنەران.

٩٣ بێژە: سوپاس بۆخودایەو بەم زوانە ئەو نیشانەکانی خۆیتان نیشان دەداو دەیان ناسن. پەروەرندەت ئاگاداری هەمۆ کردەوەیەکتانە.

قەسەس

وەناوخوداکەی کەهنەوکلۆڤانە

١ طا، سین، میم.

٢ ئەمانە نیشانەکانی کتێبی ڕۆشن کەرەوەن.

٣ ئێمە بۆتۆ، بۆ [ئاگاداری] ئەوانەی بڕوادێنن، باسی مۆساو فیرعەون دەخوێنینەوە.

٤ بێسۆ فیرعەون لەوزەمینا بالادەس بۆ؛ خەڵکی ئەوێ کردبۆنە چەند دەستەیەک؛ هێندێکی هەر زەبۆن دەکرد، کوڕەکانی سەردەبرین و ژنەکانی ڕادەگرتن. لەبەدفەڕو بەزەڕان بۆ.

٥ بریارن دا ئەوانەی لەوزەمینەدا زەبۆنکران، بەچاکە وەیان خوێنین و بیانکەینە پێشەوا[ی خەڵک]؛ لەدواییشدا بۆخۆیان بمێنێتەوە.

٩٠-لەپەورو: دەمەورۆ. ٩١-باژێر: شار. ٤-زەڕ: زەرەد، زەرەر.

٥-بمینێتەوە: یانێ زەمین بۆخۆیان بمێنێتەوە.

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ
أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِى ٱلْيَمِّ وَلَا تَخَافِى
وَلَا تَحْزَنِىٓ ۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
فَٱلْتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ
فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا۟ خَٰطِـِٔينَ ﴿٨﴾
وَقَالَتِ ٱمْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّى وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ
فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِى بِهِۦ لَوْلَآ أَن
رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
لِأُخْتِهِۦ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِۦ عَن جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
﴿١١﴾ ۞ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰٓ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُۥ لَكُمْ وَهُمْ لَهُۥ نَٰصِحُونَ ﴿١٢﴾
فَرَدَدْنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

٦ لەوعەرزەدا جێگایان بۆخۆش بکەین و بە فیرعەون و هامان و لەشکرەکانیان ئەوشتانە نیشان بدەین، کە ئەوان لێیان دەترسان.

٧ بەدایەمۆسان ڕاگەیاند: شیری دەیەو، هەروەختێ لێی نیگەران بۆی، بیهاوێژە ناو دەریاوەو هیچ مەترسەو خەمیش مەخۆ؛ ئێمە بۆتی دێنینەوەو دەشیکەینە یەکێ لە پێغەمبەرەکان.

٨ دەستەوبەستەی فیرعەون ئەویان هەڵگرتەوە، تا ببێتەدوژمنیان و هۆی مەینەتیان. دیارە فیرعەون و هامان و دەس وپێوەندەکانیشیان بەخەڵەت چۆن.

٩ پیرەکا فیرعەون گوتی: بۆ من وتۆ دەبێتەمایەی چاوڕۆنی؛ وازلە کوشتنی بهێنن، بەشکۆ سۆدی بۆمان هەبێ، یان بیکەینە کوڕی خۆمان. کەچی هیچ ئاگاشیان نەبۆ.

١٠ ئیتر ئەوسا دایکی مۆسا هیچ هۆشی لەدڵدانەماو لەوانە بۆکە ئەوڕازە بدرکێنێ؛ کە هەر ئێمەش دڵی ئەومان واپتەوکرد تالەخاوەن باوەڕان بێ.

١١ بەخۆشکی گوت: شوێنی کەوە! بێ ئەوەی هەستی پێ بکەن، کارێکی کرد دۆراودۆر چاوی پێ بکەوێ.

١٢ هەر لەپێشدا وان بۆدانا مەمکی هیچ تایەنێک نەمژێ. وێ گۆ: ئاخۆ دەتانەوێ ماڵێکتان بۆ بدۆزمەوە کە بۆتانی بەخێوبکاو زۆر باشیشی پێ ڕابگا؟

١٣ ناردمانەوە لای دایکی، تا چاوی پێ ڕۆن بێتەوەو خەمێ نەخوا؛ تا بشزانێ کە بەڵێنی خودا ڕاستە؛ بەلام زوربەیان نازانن.

٩- **پیرەک:** ژنی پیاو. **پیرەکا:** ژنەکەی. **١٢- تایەن:** تایە، دایەن. **وێ گۆ:** ئەو گوتی.

وێ: پیتی ئیشارەت بۆ مێوینە: (**وێ** گوت: ژنەکە گوتی).

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسْتَوَىٰٓ ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ ٱلْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِۦۖ
فَٱسْتَغَٰثَهُ ٱلَّذِى مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِى مِنْ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ
فَقَضَىٰ عَلَيْهِۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِۖ إِنَّهُۥ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ
﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُۥٓۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ أَكُونَ
ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِى ٱلْمَدِينَةِ خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
ٱلَّذِى ٱسْتَنصَرَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُۥۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِىٌّ
مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّآ أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِٱلَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ
يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِٱلْأَمْسِۖ إِن تُرِيدُ إِلَّآ
أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾
وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا ٱلْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلْمَلَأَ
يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَٱخْرُجْ إِنِّى لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢٠﴾
فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢١﴾

١٤ وەختێ گەییە تافی جوانی و پیاوێ تەواوی لێ دەرچۆ، زانست و کارزانین دایەو ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین.

١٥ [جارێ] روی‌کردە شارەوە، بێ ئەوەی خەڵکەکەی ئاگایان لێ ببێ. لەوێ تۆشی دو پیاوان هات، پێکەوە مشت‌ومڕیان بۆ؛ یەکیان لەڕەگەزی خۆی و ئەوی تریان سەربەدوژمنەکانی بۆ. ئەوی هاوڕەگەزی خۆی بۆ، دژی کاورا نەیارەکە هانای پێ برد؛ مۆسا مستێکی تێ سرەواند، مرخەی بڕی. گوتی: دیارە ئەم‌کارە شەیتان پێمی‌کرد؛ کە ئاشکرا دوژمنەو ڕێگا دەگۆڕێ.

١٦ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەمن ناهەقیم لە خۆم کرد، عافوم‌بکە. ئیتر خودا خەتای بەخشی؛ کە ئەو لەخەتادەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٧ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەبەرانبەر ئەوچاکەی دەگەڵ منت کرد، بڕیار ئەدەم هەرگیزنەبمە پشتیوانی تاوانباران.

١٨ لەوشارەدا بەترسەوە شەوی بۆری و چاوەنۆڕبۆ. هەر ئەوکەسەی دوێنێ هانای پێ بردبۆ، دیسان هاواری بۆهێنا. مۆسا گوتی: دیارە تۆ لەڕێگەدەرچوی.

١٩ کاتێ بەرەوئەوکەسەچۆ کە دوژمنی هەردوکیان بۆ، گوتی: مۆسا! هەر وەک دوێنێ یەکێکت کوشت، دەتەوێ منیش بکوژی؟ تۆ گەرەکتە لەم هەردە ببیە ملهوڕو ناتەوێ لەوانەبی وا کاروباران سامان دەدەن.

٢٠ پیاوێک لەوپەڕی شارەوە بەهەڵداوان گەیشتێ، وات: ئەی مۆسا! سەر گەورەکان دەربارەی تۆ ڕاوێژدەکەن؛ گەرەکیانە تۆبکوژن. زۆ دەرکەوە، ئەمەت بەچاکە پێ دەڵێم.

٢١ بەترسەوە لەوێ ڕۆیی و بەنیگەرانی دەیڕوانی. گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەم کۆمەڵە ستەمکارە رزگارم کە.

١٤- کارزانین دایە: کارزانینمان پێدا. **١٥- مرخەی بڕی:** نەفەسی چنی. **٢٠- وات:** گوتی.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِۖ
قَالَ مَا خَطْبُكُمَاۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُۖ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا
تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْۖ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا
يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ
﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن
تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَۖ
وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَۚ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

٢٢ کاتێ بەرەومەدیەن دەچو، گوتی: بەشکۆ پەروەرندەم شارەزای ڕاستەڕێم بکا.

٢٣ کە هاتەسەر ئاوی مەدیەن، کۆمەڵێ لەخەڵکەکەی دیت ئاوهەڵدێنجن. لەولای ئەوان دوژنی دین [پەزێ خۆ] دوردەخەنەوە. گوتی: ئێوە خەریکی چن؟ گوتیان: هەتا شڤانەکان پەزەکانیان لە ئاودانێ نەهێننەوە، ئێمە پەزێ خۆ ئاونادەین؛ باوکی ئێمەش ئیختیارێکی زورهانە.

٢٤ ئەوسا ئاوی بۆهەڵێنجان؛ پاشان خۆی گەیاندەسێبەر. گوتی: ئەی پەرورندەی من! من ئاتاجی ئەوخێرەم کە بۆم دەنێری.

٢٥ یەک لەودوانە - کە بەشەرمەوە ڕێدەچو - هاتەلای و گوتی: باوکم بانگت دەکا تا بۆئاوێ کە بۆ ئێمەت هەڵێنجاوە، کرێت داتێ. وەختێ هاتو ڕوداوەکەی بۆ گێڕاوە، گوتی: ئیتر ترست نەبێ، لەکۆمەڵی ستەمکاران ڕزگارت بو.

٢٦ یەکێ لەوان گوتی: باوە! بەکرێی بگرە؛ چاترین ڕنجبەر ئەوەیە بەتاقەت و جێباوەڕبێ.

٢٧ گوتی: من خەیالْم وایە یەکێ لەودوکیژانەی خۆم بدەم بەتۆ؛ بەو مەرجە هەتا هەشت ساڵان ڕەنجبەرم بی. ئەگەر دەساڵت بردەسەر، کەیفی خۆتەو نامەوێ زۆریت بۆبێنم. گەر خوا حەزکا زودەزانی کە لەپیاوە باشەکانم.

٢٨ گوتی: ئەمە بڕیارێک بێ لەنێوانی من و تۆدا؛ هەرکام لەو دو ماوەم پەڕاند، نابێ ناهەقیم لێ بکرێ؛ خوداش لەسەر هەرچی ئێژین، بریکارە.

٢٣- هەڵدێنجن: هەڵدەگوزن؛ **لە: هەڵێنجان:** هەڵگوزان. **ئیختیار:** پیرو کۆنەساڵ.
زورهان: پیری لە کار کەوتە. **٢٦- بەتاقەت:** خاوەن هێز، توانا.

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓا۟ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّىٓ ءَاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِىَ مِن شَٰطِئِ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِى ٱلْبُقْعَةِ ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّىٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ مِنَ ٱلْءَامِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِ ۖ فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِى هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّى لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِىَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِىٓ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

٢٩ مۆسا کە ماوەکەی پەڕاندو خێزانی بردو ڕۆیی، ئاگرێکی لەئالی تۆرێ بەدی کرد. بەماڵ و منداڵی خۆی گوت: ڕابوەستن، من ئاگرێکم بەدی کرد؛ بەشکۆ لەوێ خەبەرێکوبۆ بهێنم؛ یان چۆڵێکۆ لەوئاگرە بۆ بێنمەوە؛ بەڵکۆ خۆ گەرمکەنەوە.

٣٠ وەختێ گەییشتە لای ئاگر، لای دەستی ڕاستی دۆڵەوە - لە شوێنە پیرۆزەکەدا - لە دارەکەوە بان کرا: ئەی مۆسا! من هەر خودی خۆم، ئەوخودایەم کە راهێنەری جیهانم.

٣١ عاساکەشت فڕێبدە! وەختێ دیتی لەچەشنی مارێ دەبزوێ، هەڵات و هیچ ئاوڕێکی نەدایەوە. ئەی مۆسا لێیوەرەپێش و ترشت نەبێ، هیچ زیانێکت پێ ناگا.

٣٢ دەستیشت بخە باخەڵت، چەرمۆی بێ زەرەر دێتەدەر؛ بۆ ئەوەش ترست نەمێنێ، دستت بنە ژێری باڵت. ئەم دوانە دۆبەلگەی ڕۆنن، لە پەروەرندت ڕا بۆلای فیرعەون و داروِدەستەکەی؛ ئەوان گەلێ نافەرمانن.

٣٣ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! من یەکم لەوان کوشتوە؛ لەوە دەترسم بمکوژن.

٣٤ برام هارۆن، لەمن زوان ڕەوانترە؛ سا ئەویشم دەگەڵ کل‌کە، یاوەرم بێ و قسەکانم بسەلمێنێ. من ترسم هەس پێم‌بێژن: تۆ درۆزنی.

٣٥ گوتی: وادەکەین براکەت پشتت‌بگرێ؛ بەنیشانەکانی خۆشمان دەستەلاتێکۆ دەدەینێ، دەستیان بەئێوەڕانەگا؛ ئێوە دوان و ئەوانی لەدوی ئێوەبن سەردەکەون.

٢٩- ئال: تەرەف، لا.   چۆڵ: چڵۆسک، داری نیوەسوتاوی بەگڕ.   ٣٤- کل کە: بنێرە.

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٍ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۖ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجْعَل لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَأَتْبَعْنَٰهُمْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ ٱلْأُولَىٰ بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

٣٦ کاتێ مۆسا وەل بەڵگە ئاشکراکانمان هاتەلایان، گوتیان: ئەمە بل ژجادۆ شتێ نیەو لەخۆوە ڕێکی خستوە؛ کە لەباوانی پێشوشمان ئەم شتەمان نەبیستوە.

٣٧ مۆسا گوتی: پەروەرندەم لەهەرکەس چاتردەزانێ کێ لجەم ئەو ڕێنوینی هاوردوەو کێ پاشەڕۆژ تۆشی بەختەوەری دەبێ. بێسۆ ناهەقیکارەکان ڕزگار نابن.

٣٨ فیرعەون گوتی: ئەی دیوەخان‌نشینەکان! وانازانم غەیرلەمن خوایەکتان هەبێ؛ سا هامان! تۆ خشتی کاڵم لەکڵدا بۆبخارێنە، قەڵایەکم بۆ دروس کە، تا لەوێرا بڕوانمە خوداکەی مۆسا؛ کە من تەواو لەڤڕبێژانی دەزانم.

٣٩ فیرعەون‌و لەشکرەکانی لەوزەمینە، هەر بەناهەق خۆیان بەزلتردەزانی‌و لایان‌وابۆ ناگەڕێنەوە لای ئێمە.

٤٠ سا فیرعەون‌و لەشکریمان وەگیرهێناو هەڵمانداشتنە دەریاوە. دەسا بڕوانە ئاکامی ناهەقیکاران چلۆن بۆ.

٤١ کردیشمانن بە پێشەوایانێک کەوا بانگ بۆ ئاگر ڕادەهێڵن‌و ڕۆژی‌سەڵاش هیچ کەس دەهانایان نایە.

٤٢ هەر لەم دنیایە نەحلەتمان وەشوێن خستن‌و ڕۆژی‌سەڵاش [ڕۆڕەش‌و] بیچم‌کرێتن.

٤٣ لەپاش ئەوەی چین‌وبەرەکانی پێشۆن قڕتێخستن، ئەو کتێبەن دابە مۆسا کە بۆمەردم ببێتە هۆی ڕۆشن بێنی‌و بەزەیی‌و شارەزای ڕێ بۆن؛ بەشکۆ بیرلەخۆکەنەوە.

٣٦- **بل:** بەجگە، بەغەیرلە. ٣٨- **بخارێنە:** سۆربکەرەوە. **خاراندن:** سۆر کردنەوەی هەڕی.
ڤربێژ: درۆزن. ٤٠- **هەڵداشتن:** فڕێدان. **کرێت:** بێ‌بەش لە جوانی.
٤٣- **پێشۆن:** پێشۆمان.

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ
مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
ٱلْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا۟
رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا۟
لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أُوتِىَ
مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا۟ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓا۟ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ
﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ فَٱعْلَمْ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ
هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

٤٤ ئەو سەردەمەی کە ئێمە ئەمکارەی خۆمان بەئەرکێک دانا بۆ مۆسا، نە تۆ لەلای خۆراواکەی [تۆر]ەوەبۆی، نە هیچ ئاگاشت لێ بوە.

٤٥ بەڵام ئێمە زۆر بەرەمان هێنایەڕۆ؛ تەمەنیشیان زۆر درێژ بۆ. تۆ ئەوکاتە لەناوخەڵکی مەدیەن نەبۆی، کە نیشانەکانی مەیان بۆوەخوێنی؛ بەڵام ئێمە هەر پێغەمبەرن دەناردن.

٤٦ لەودەمەشدا کە ئێمە گازی مۆسان کرد، تۆ لەنزیک تۆرێ نەبۆی؛ بەڵام ئەمە بەزەییەکە لەلایەن پەروەرندەت ڕا، کە ئەوانەی بەرلەتۆ کەسی وا نەبوە ترسێکیان وەبەربهێنێ؛ ئەتۆ ترسیان وەبەربێنی، شایەت بیرلەخۆکەنەوە.

٤٧ ئەگەر لەبەر ئەوە نەبا کە کاتێکی - لە سۆنگەی ئاکارەکانیان - تۆشی بەڵایە بن، بێژن: پەروەرێنمان! تۆ بۆچی پێغەمبەرێکت بۆنەناردین، تا پەیرەوی لەنیشانانی تۆ بکەین و لەڕێزی بەباوەڕان بین، [سزادانمان پێش دەخستن].

٤٨ بەڵام وەختێ ئەمڕاستەیان لەلایەن ئێمەوە بۆهات، گوتیان: بۆچی ئەوی بۆ مۆساهاتوە بۆ ئەم نەهات؟ ئەدی ئەوی لەوەپێش بەمۆسادرا، ئەمان حاشایان لێ نەکرد؟ گوتیان: ئەمە دۆجادۆن کە پشتی یەکتریان گرتوەو گوتیشیان: ئێمە لەهەرکان حاشامانە.

٤٩ بێژە: ئەگەر ئێوە ڕاستن، نۆسراوێک لەخواوە بێنن کە لە هەردوکانیان پتر ڕاستەڕێگە نیشان بدا؛ هەتا من شوێنی بکەوم.

٥٠ گەر پەرسڤیان نەدایەوە، سا بزانە کە ئەوانە پەیڕەوی ئارەزۆیانن؛ کێش خودا شارەزای نەکاو پەیڕەوی ئەلهای دڵی بێ، کەسی لێ گومڕاترنیە. خواش ناهەقان لەڕێگە شارەزا ناکا.

٥٠- پەرسڤ: وەڵام. ئەلها: هانا، ئارەزۆ، کەلکەلە.

۞ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ ٱلْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِۦ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾
أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا۟ وَيَدْرَءُونَ بِٱلْحَسَنَةِ
ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا۟ ٱللَّغْوَ
أَعْرَضُوا۟ عَنْهُ وَقَالُوا۟ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ
لَا نَبْتَغِى ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِى مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوٓا۟ إِن
نَّتَّبِعِ ٱلْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَآ ۚ أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ
حَرَمًا ءَامِنًا يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَىْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍۭ
بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسَٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّنۢ بَعْدِهِمْ
إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ
ٱلْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِىٓ أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا ۚ وَمَا
كُنَّا مُهْلِكِى ٱلْقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَٰلِمُونَ ﴿٥٩﴾

٥١ لەپەستا ئەو وتارەمان بۆ هەناردن ، بەشکۆ پەند[ی لێ] وەربگرن .
٥٢ ئەوکەسانەی کە بەرلەهاتنی قورعان ، ئێمە کتێبمان پێداون ، باوەڕیان بە قورعان هەیە .
٥٣ هەتا بۆیان وەدەخوێنن ، ئێژن : بڕوامان پێ هێناو بێ سۆ ڕاستەو لە پەروەرندەمان ڕایە . بەرلەوەش بێتەخوارەوە ئێمە قبوڵن کردبو .
٥٤ ئەوانە چۆن خۆڕاگربۆن ، دۆجار پاداشیان پێ دەدرێ . کاری خراپیش بەچاکە دەسڕنەوەو لەوبژیوەی پێمان داون ، خێران دەکەن .
٥٥ هەر کە وتاری هەرزەشیان بەگوێ دەگا ، لەگوێی خۆیانی دەرداوێن و ئێژن کە : ئێمە کاری خۆدەکەین و ئێوەش ئاکاری خۆوهەیە ، لەئێمەوە بێ وەزەنن ؛ کەیفن بەنەزانان نایە .
٥٦ تۆ ناتانی کەسێ بۆخۆت خۆشت بوێ شارەزای کەی ؛ بەڵام خودا کێ بخوازێ ڕێگەی ڕاستی نیشان دەدا . هەرخۆشی چاتردەزانێ کێ هێژای ئەم ڕێبازەیە .
٥٧ ئێژن : ئەر دەگەڵ تۆبین و پەیڕەوی دینەکەی تۆبین ، لەزێدی خۆن تەرەن دەکەن . ئەدی ئێمە لەشوێنێکی هێمنمان دانەمەزراندون ، کە هەمۆجۆرە بەروبۆی بۆدەنێرن و ئەم بژیوە لەمەڕایە ؟ بەڵام زوربەیان نەزانن .
٥٨ چەندە شاریشمان قڕکردن [کەخەڵکەکەی] بەخۆشگوزەرانی خۆیان سەرخۆش ببۆن . ئەمەش ماڵەکانیانە کە لە دوای ئەوان - کەمێک نەبێ - کەسیان لێ نیشتەجێ نەبوەو هەر بۆخۆمان ماونەتەوە .
٥٩ پەروەرندەت ئەوشارانەی قڕنەکردن ، تا لەناوەندی ئەوانا پێغەمبەری بۆ هەناردن ، نیشانەکانی ئێمەیان بەسەردا بخوێنێتەوە . هەرگیز ئێمە هیچ شارێکمان بەقڕنەدا ، مەرخەڵکەکەی ناهەق بۆبن .

٥١- لە پەستا: یەک لە دوێ یەک. ٥٥- دەرداوێن: فڕێ دەدەن. لە: هاویشتن: فڕێ دان.
وەزەن: ئازار. ٥٧- زێد: زاگە، جێگەی لەدایک بۆن. تەرەن دەکەن: دەمانکەنە دەرەوە.

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ فَمَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتُهَاۚ وَمَا عِندَ
ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدۡنَٰهُ وَعۡدًا حَسَنٗا
فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعۡنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ هُوَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
مِنَ ٱلۡمُحۡضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ
ٱلَّذِينَ أَغۡوَيۡنَآ أَغۡوَيۡنَٰهُمۡ كَمَا غَوَيۡنَاۖ تَبَرَّأۡنَآ إِلَيۡكَۖ مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا
يَعۡبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ
لَهُمۡ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ لَوۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ يَهۡتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ
فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبۡتُمُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَنۢبَآءُ
يَوۡمَئِذٖ فَهُمۡ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحٗا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلۡمُفۡلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ
يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُۚ سُبۡحَٰنَ
ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ
ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلۡأُولَىٰ وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٧٠﴾

٦٠ ئەوی بەئێوە دراوە هەر مایەی گوزەرانتانە لەدنیاداو زەمبەریەتی. ئەوەش کە لجەم خودایە، چاترەو زۆرتر دەمێنێ؛ ئاخۆ لەوەندەش تێ ناگەن؟
٦١ ئاخۆ کەسێ بەلێنی باشمان پێداوەو بۆشی پێک دێ، دەگەڵ کەسێ هەر لەدنیا ژیاندۆمانە، وەکویەکن؟ کە ئەمەشیان ڕۆژی سەلا دەهێنن بۆ جابدانەوە؟
٦٢ ئەوێ ڕۆژێ بانگیان دەکاو،ئێژێ:کوا شەریکەکانم،وەک ئێوە خەیاڵتان دەکرد؟
٦٣ ئەوانەی وەبەربڕیاری ئێمە کەوتۆن، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەمانە هەر ئەوانەن کە ئێمە لەڕێگەمان لادان؛ بۆیەش لەڕێگەمان لادان کە بۆخۆن ڕێن لێ تێکچۆبۆ. وا لەلای خۆت ئێمە حاشایان لێدەکەین. ئەوانە هەرگیز ئێمەیان نەدەپەرست.
٦٤ پێشیان ئێژن: شەریکەکانتان بانگ بکەن. بانگیان دەکەن؛ هیچ وەرامیان نادەنەوە. هەست بە جەزرەبەدان دەکەن، ئێژن: خوزیا لەشارەزایان بوینایە.
٦٥ هەرئەوڕۆژە بانگیان ئەکاو پێیان ئێژێ: چلۆن وەدەنگ پێغەمبەرەکانەوە چۆن؟
٦٦ ئەوێ ڕۆژێ لەهەوالان زەین کوێردەبن. لەو ڕۆژەدا نایانکرێ پرسێ بەیەکتریش بکەن.
٦٧ بەلام ئەوی کە پەژیوان بوەتەوەو بڕوای بەخودا هێناوەو ڕوی دەکاری چاک کردوە، لەوانەیە لەدەستەی ڕزگارەکان بن.
٦٨ پەروەرندەت هەرشتێکی مەیلی لێ بێ وەدی دێنێ و هەڵدەبژێرێ [بەلام] ئەوان هەقی بژاردنیان نیە. لەوشەریک بۆدۆزینەوەشیان، خودا پاکەو بەرزترە. ٦٩ هەر پەروەرندەت دەزانێ چیان لەدڵداپەناداوەو چیش ئاشکرا ئەدرکێنن. ٧٠ خوا هەرئەوەو لەغەیرەزئەو هێژای پەرستنێک نیە. لەدنیاش و لەقیامەتیش سوپاس هەرتایبەتی ئەوە؛ فەرمان هەر فەرمانی ئەوەو بۆ لای ئەویش دەبرێنەوە.

٥٩- زەمبەر: خشڵ. ٦٤- شەریکەکانتان: یانێ: ئەو بتگەلە- کە بە خەیاڵ- بە شەریکی منتان دەزانین.

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ
وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ
تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا
هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ
عَلَيْهِمْ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ مِنَ ٱلْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ بِٱلْعُصْبَةِ
أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ
﴿٧٦﴾ وَٱبْتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ ۖ وَلَا تَنسَ
نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ
وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

٧١ بێژە: چۆن بیردەکەنەوە ئەر خوا شەوتان هێندە لێ درێژکاتەوە، کە تاقیامەت نەبڕێتەوە؟ غەیرەزخودا کام شیاوی پەرستنێ هەس ڕوناکاییتان بۆبێنێ؟ مەر نابیسن؟!

٧٢ بێژە: ئێوە چۆن بیردەبەن ئەر خوا ڕۆژتان هێندە لێ درێژکاتەوە هەتا قیامەت بخایەنێ؟ غەیرەزخودا چپەرستیوێ دەتوانێ شەوێکتان بۆ دابێنێ کە ئێوە تێیدا هەدابدەن؟ مەرنابینن؟!

٧٣ لەبەزەیی خوداوەیە، کە شەوی بۆ هەدادان و ڕۆژی بۆ پەیداکردنی ئەو ڕۆزی‌یەی ئەو دەتانداتێ بۆدانان؛ بەشکەم ئێوە شوکرێ بکەن.

٧٤ ئەو ڕۆژە کە بانگیان دەکاو ئێژێ: کوا شەریکەکانم کە بەخەیاڵودا دەهات؟

٧٥ وەختێ لەناو هەر کۆمەڵێک یەکیان لێ‌دەکەینە شایەت، ئەوسا ئێژین: کوانێ؟ بەڵگەی خۆتان بێنن؛ جا تێدەگەن ڕاست هەر ئەوەیە لای خوایەو هەرچی کە هەڵیان‌دەبەست لە دەسیان دەچێ.

٧٦ قارۆن لەهۆزی مۆسابۆ، کە دەستی‌کرد بە ناهەقی‌کردن لێیان. هێندن گەنجینە دابۆیە، هەر تەنیا کلیلەکانیان گرۆیەکی زۆربەهێزی شەکەت دەکرد. کاتێ هۆزەکەی پێان‌گوت: غللۆرمەبە! خودا پیاوی لەخۆدەرچۆگی خۆش‌ناوێن؛

٧٧ بەوەی خودا بەتۆی‌داوە، بە شوێن ماڵی سەلاوەبە! بەشی خۆشت لەم دنیایە لەبیرمەکە! وەک خوا چاکەی دەگەڵ کردوی، چاکەی بکەو لەم عەرزەشدا مەکەوە شوێنی بەدفەڕی! خودا بەدفەڕی خوش ناوێن.

٧٣- هەدادان: ئوقرەگرتن، ئارام‌گرتن. ٧٦- غللۆر: بادی‌هەواو فیزن لەبەر دەوڵەمەندی.

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِىٓۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِۦ مِنَ ٱلْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًاۚ وَلَا يُسْـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ فِى زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا يَٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوتِىَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوْا۟ مَكَانَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُۖ لَوْلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ وَيْكَأَنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فَسَادًاۚ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

٧٨ گوتی: ئەوەی کە من هەمە، گشت لەزانستی خۆمڕایە. بۆچ ئەوەندەی نەزانیبوٚ کە پێش ئەویش خودا چەن چینی بەقڕدا؛ کە لەویش زۆر بەهێزترو بەدەست و پێوەندتریش بوٚن؟ لەو تاوانبارانە - لەمەڕ تاوانگەلیان - ناپرسنەوە.

٧٩ بەتەنتەنەو سەنسەنەوە [ڕۆژێ] هاتە ناوهۆزەکەی. ئەوانەی هەر بەئارەزوی ژینیدنیان، گوتیان: خۆزی مەش وەک قارۆن دەوڵەمەن باین؛ ئای لەو بەختەی ئەوهەیەتی!

٨٠ هۆزانەکانیش دەیانگوت: هەی ماڵ ویران! هەرکەسێ باوەڕی بەخودا هەبێت و ئاکارچاکبێ، ئەو خەڵاتی خوا دەیداتێ، زۆرچاکترەو ئەوخەڵاتەش هەر بەشی خۆڕاگرانە.

٨١ سا قارۆنمان بەماڵیەوە ڕۆبرد بەناخی زەمیندا. هیچ دەستەیەکیشی نەبوٚ کە لەخودای بپارێزێو خۆشی یاریدەی خۆی نەدا.

٨٢ ئەوکەسانەی دوێنێ خۆزگەیان پێدەخواست، ڕۆژی دوایی دەیانگوت: پەکوٚلەوسەیرە! وادیارە کە رۆزی عەبدان - زۆربێ یان کەم - بەستەبەمەیلی خودایەو ئەر خوا چاکەی بۆنەکردباین، ئێمەشی هەر لەناخی زەمین ڕۆ دەبرد. وا دیارە خودانەناسان رزگار نابن.

٨٣ ئێمە ماڵەکەی دوارۆژن هەر بۆئەوانە دادەنین، کە لەم عەرزە نایانەوێ خۆ بەزلتر بزانن و بەدفەڕیکەن. پاشە ڕۆژیش هەر بۆ خۆپارێزەکانە.

٨٤ هەرکێ کارێکی چاک بکا، چاکترلەوی دێتەوەڕێ؛ هەرکێش ئاکاری خرابن، هەر بەرانبەر بەکردەخراپەکانیان جزیادەدرێن.

٧٨-لەوتاوانبارانە...: یانێ خودا لە گوناهگەلیان ئاگادارەو نیازی بە پرسینەوە لەوان نیە.

٧٩-تەنتەنەو سەنسەنە: جەلال و شکۆ.

إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍۚ قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ تَرْجُوٓا۟ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ العَنكَبُوت

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَاۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

٨٥ ئەوکەسەی کە ئەمقورئانەی کردە ئەرکی سەرشانی تۆ، خاترجەمبە دتباتەوە ئەوشوێنەی بەڵێنی پێدای. بێژە: هەر پەروەرندەی من زاناترە کە کێ لەڕاستەڕێ دەڕواو کێ بەئاشکرا لەناو گومڕاییدایە.
٨٦ خۆ ئەر بەزەیی پەروەرێنت نەبوایە، تۆ هەر بە هیوا نەبۆی کە ئەم کتێبەت بۆکلکرێ؛ سا تۆش هەرگیز پشتیوانی لە خودانەناسان مەکە!
٨٧ لەدوای ئەوەش کە نیشانەکانی خودات بۆکلکرا، هەرگیز نابێ تۆ لەوانە هەڵەبکەن. هەر بەرەو پەروەرندەی خۆگازیبکەو هیچگا دەگەڵ ئەو بتپەرستانەمەبە.
٨٨ دەگەڵ خودا هانا بۆ هیچ پەرستیوێکیتر مەبە. بەغەیرەز ئەو پەرستیوێکیتر نیە. بەغەیرەزئەو هەمۆشتێ لەبەین دەچێ. فەرمان هەر فەرمانی ئەوەو هەر بۆ لای ئەو دەبرێنەوە.

عەنکەبوت

وەناو خوداکەی کە هەندەوکلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم. ٢ ئاخۆ مەردم لایان وایە هەرکەبێژن: ئێمە باوەڕمان هێناوە، ئیتر وازیان لێ دەهێنرێو تۆشی هیچ ئەزمۆنێ نابن؟
٣ ئێمە ئەوانەی بەرلەمانیشمان بەتاقی کردەوە. بێگومانە خوا ئەوانەی کە ڕاسیانگوت، ئەوانەش کە درۆزنن، دیاری دەکا.
٤ ئاخۆ ئەوانەی بەدکارن، وادەزانن ناکەونە بەرقەمچی ئێمە؟ خراپیان لێکداوەتەوە.
٥ هەرکەسێ هومێدی وایە بگا بەدیداری خودا، وەختێ کە خودادایناوە، هەربینا هات. بیسەروزاناش هەر ئەوە.
٦ هەرکەس دەچێتە خەزایە، خەباتێکە بۆخۆی دەکا. دیارە خودا لەهەمۆکەس بێنیازە.

٥- هەربینا: بەم زوانە، لەناکاو.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَآ ۚ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِىَ فِى ٱللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن شَىْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٤﴾

٧ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، خراپەکانیان دەسڕینەوەو باشتر لەوی کردوٚیانە، ئێمە پاداشیان پێدەدەین.

٨ ئێمە مرۆمان ڕاسپارد کە دەگەڵ داک و باوکی خۆی چاکەبکا. هەرگا ئەوان هەڵیان پێچای، هەر لەڕوی نەزانیتەوە شەریک بۆمن بڕیاربدەی، تۆ نابێ بەقسەیان بکەی. هەموٚلاتان هەر دەگەڕێنەوە لای خۆم؛ ئەوسا خۆم حاڵیتان دەکەم، ئێوە چکارێکتان دەکرد.

٩ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، ڕەگەڵ پیاوچاکانیان دەخەین.

١٠ لەمەردمدا ئی‌واش هەیە، ئێژێ: ئێمە باوەڕیمان بەخوا هەیە؛ هەرگاش لەسەر خوداناسین ئازاردرا، وادەزانێ ئازاری خەڵک وەکوٚ سزای خودا وایە. ئەگەریش لەپەروەرندەت یارییێک بێ، ئێژن: ئێمەشتان دەگەڵ بوٚین. مەر خوا لەوەی کە لەسینەی خەڵکی دنیادایە، ئاگادارتر نیە؟

١١ خودا بڕوادارەکان باش دەناسێت و دوٚڕازانیش باش دەناسێ.

١٢ خوانەناسان بەخاوەن‌باوەڕان دەڵێن: کەونە شوێنی ڕێگای ئێمە، ئوٚباڵی گوناهەکانتان وەمل دەگرین؛ کە ناشکرێ هیچ ئوٚباڵی گوناهانیان وەستۆبگرن؛ بێ‌گومانە کە ئەوانە درۆزنن.

١٣ باری‌گرانی خۆیان و باری گرانی خەڵکی‌دیش - وەل باری گرانی خۆیان - هەڵدەگرن و ڕۆژی قیامەت لەسەر ئەو بوختان‌کردنە، دەکەونە بەرپرسیارەوە.

١۴ ئێمە نوٚحمان ڕاسپاردە لای هۆزەکەی؛ هەزارساڵی پەنجاساڵ کەمیان لەناوما؛ چونکە هەر لەسەر ناهەق بوٚن، توٚفان ئەوانی ڕاماڵی.

١۴- راماڵین: راستەوڕاست بەرەوخۆدان و ماشتنەوە.

فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَصۡحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلۡنَٰهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ
﴿١٥﴾ وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا وَتَخۡلُقُونَ إِفۡكًاۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ لَكُمۡ رِزۡقٗا فَٱبۡتَغُواْ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزۡقَ
وَٱعۡبُدُوهُ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥٓۖ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُواْ
فَقَدۡ كَذَّبَ أُمَمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ كَيۡفَ يُبۡدِئُ ٱللَّهُ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿١٩﴾ قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ بَدَأَ ٱلۡخَلۡقَۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأٓخِرَةَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرۡحَمُ
مَن يَشَآءُۖ وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ
وَلَا نَصِيرٖ ﴿٢٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحۡمَتِي وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢٣﴾

١٥ ئێمە خۆی و هەرکێ لە گەمیەکەدابوون، نەجاتن دان. ئەمەشمان کردە بەڵگەیەک بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.

١٦ ئیبراهیمیش وەبیربێنە؛ کاتێ بەهۆزەکەی خۆی گوت: ئێوە خواپەرستن و لەوبترسن؛ ئەگەر بیزانن ئەمکارە هەر بەقازانجی خۆتانە.

١٧ لەبری ئەوەی ئێوە خوداپەرستن، بتگەلێک دەپەرستن و درۆی گەورەش هەڵدەبەستن. ئەوی دەیانپەرستن و غەیرەزخودان، خۆ ناتوانن رۆزیوبدەن. رۆزی لەخوا داواکەن و بیپەرستن و شوکری بکەن. هەمۆلاتان بۆلای ئەو دەگەڕێننەوە.

١٨ ئەگەر باوەڕ بەمن نەکەن، کۆمەڵانی بەرلەئێوەش هەبوون کە باوەڕیان نەکرد. ڕاسپاردە جگە لە ڕاگەیاندنی پەیامەکەی - بەئاشکرا - هیچی تری لەسەرنیە.

١٩ ئاخۆ هێندە ڕانەماون کە بزانن خودا چۆن شت وەدیدێنێ و پاش نەمان دەیهێنێتەوە؟ ئەمە لای خودا هاسانە.

٢٠ بێژە: گەشتێ لەم سەرزەمینە بدن و تماشاکەن، چێکرنی چۆن دەس پێکرد؟ پاشان [هەر] خوا ئافراندنی؛ پاشینیش وەدی دەهێنێ. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.

٢١ بەمەیلی خۆی، هەرکێ ئازاربدا دەیداو، هەرکەسێکیش خۆی حەزبکا وەبەربەزەیی خۆیدەخاو، هەر دەوهێننەوە بۆلای خۆی.

٢٢ لەعەرزو لەعاسمانێ بن، ناتوانن خۆڕزگاربکەن؛ غەیرەزخوداش هیچ هاناو یاریکارۆنین.

٢٣ ئەوکەسانەی باوەڕیان نەکرد بەنیشانانی خوداو بەدیداری، ناهومێد بوون لەبەزەمو جەزرەبەی بەژان بەشیانە.

١٥- گەمیە: کەشتی. **٢٠- چێکرن:** دروس کردن، سازدان.
ئافراندن: بەدی هێنان، خولقاندن. **پاشین:** دوایین.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٥﴾ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌۘ وَقَالَ إِنِّى مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّىٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْأَخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

٢٤ تەنیاوەرامی هۆزەکەی هەرئەمەبۆ، کە: بەکوشتن بیکوژن یان بیسوتێنن. خودا لەئاگری پاراست. ئەم رووداوە بۆئەوانەی خاوەن بڕوان، زۆرنیشانەی تێداهەیە.

٢٥ گوتی: ئێوە لەبری خودا بۆیە بوتان دەپەرستن، کە لەژینی دنیاییدا ئێوە یەکترتان خۆش دەوێ؛ پاشان لەڕۆژی قیامەتا حاشا لەیەکتر دەکەن و نەفرین بۆ یەکتر دەنێرن؛ جێشتان لە ئاگردا دەبێ و کەسیش یاریدەتان نادا.

٢٦ ئیتر لوت بڕوای پێ هێنا. گوتی: ئەوا من کۆچ دەکەم بەرەولای پەروەرندەی خۆم. هەر ئەو خاوەن دەستەڵاتەو لەکارزانە.

٢٧ ئێمە ئیسحاق و یەعقوبمان بەوی بەخشی و پێغەمبەری و کتێبیشمان کردە بەشی نەتەوەی ئەو؛ لەدنیادا پاداشی ئێمەی پێگەیشت و لەقیامەتیش ئەو لەپیاوە چاکەکانە.

٢٨ باسی لوتیشیان بۆبکە، ئەوسا کە بەهۆزەکەی گوت: ئێوە کاری ئەوەندە شورەیی دەکەن، لەدنیادا کەس بەرلەئێوە وای نەکرد.

٢٩ ئێوە سواری پیاوان دەبن و ڕێگریو کردوتە پیشەو لەدیوەخانی خۆتاندا ئاکاری ناشیرین دەکەن؟ تەنیا وەرامی هۆزەکەی هەر ئەمەبۆ: ئەگەر قسەکانت ڕاستن، ئازاری خوامان بۆ بێنە.

٣٠ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەسەر ئەوهۆزەبەدفەڕە، یاریدە لەتۆ دەخوازم.

٢٥-لەبری: لەجیاتی، لەباتی. ٢٧-«پاداشی ئێمەی پێگەیشت» یا: ئێمە پاداشیمان پێدا.

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُوٓا۟ إِنَّا مُهْلِكُوٓا۟
أَهْلِ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا۟ ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا۟ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ
وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ
أَن جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِىٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
وَقَالُوا۟ لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ
كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهْلِ
هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ
﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَا مِنْهَآ ءَايَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟
ٱللَّهَ وَٱرْجُوا۟ ٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى
دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَقَد تَّبَيَّنَ
لَكُم مِّن مَّسَٰكِنِهِمْ ۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ
أَعْمَٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُوا۟ مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

٣١ ئەوساش کە ڕاسپاردەکانمان مژدەیان برد بۆ ئیبراهیم، گوتیان: دەبێ خەڵکی ئەم شارە قڕبکەین، چونکە خەڵکەکەی ناهەقن.

٣٢ گوتی: لۆتیش هەرلەوێە. گوتیان: ئێمە باشتر دەزانین کێ لێیە، خۆی و خاوخێزانی - جگەلەژنەکەی - ڕزگاردەکەین؛ کە ئەو لە بەجێماوانە.

٣٣ وەختێ کە ڕاسپاردەکانمان چۆنەجەم لۆت، بەدیتنیان شڵەژاو تەنگانەی هاتێ. گوتیان: مەترسەو خەممەخۆ؛ ئێمە تۆش و خێزانەکەت - غەیری ژنت - ڕزگاردەکەین، کە ئەو لە بەجێماوانە.

٣٤ ئێمە بۆسەر خەڵکی ئەم شارە بەڵایەک - لەحەواوە - دەبارێنین، سزای لەڕێ لادانیان بێ.

٣٥ نیشانێکی ئاشکرامان لێ بەجێهێشت؛ بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

٣٦ بۆ مەدیەنیش شوعەیبی برای ئەوانمان ناردەلایان. گوتی: گەلۆ! ئەشێ خوداپەرستن؛ بەتەماش بن ڕۆژی سەڵا و لێڕادەبێ؛ لەم عەرزەشدا مل لەخراپکاری مەنێن.

٣٧ ئەوان بڕوایان پێ نەکرد. ئەوسا لەرزە وای داگرتن، کە لەماڵی خۆیاندا هەستیان لێبڕا.

٣٨ هۆزی عادو سەمۆدیشمان هەر بەقڕدان؛ کە لە شوێنەوارەکانیان ئەمەتان بۆ دەرکەوتوە. شەیتان کارەکانیانی جوان نیشان دان و ڕێی لێگرتن، دەشیانزانی [هەق لە ناهەق هەڵاوێرن].

٣٣- جەم: لا. تەنگانەی هاتێ: هەستی بە بێدەرەتانی کرد.

وَقَٰرُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ ۖ وَلَقَدْ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كَانُوا۟ سَٰبِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنۢبِهِۦ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ ٱلصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلْعَنكَبُوتِ ٱتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ ٱلْبُيُوتِ لَبَيْتُ ٱلْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَآ إِلَّا ٱلْعَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ ۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

٣٩ قارۆنیش و فیرعەونیش و هامانیش [هەربەودەردەچوٚن] . دیارە موٚسا گەلێ نیشانەی ئاشکرای بوٚیان هێنا؛ بەڵام خوٚیان - لەم زەمینە - لەخەڵکی بەزلترزانی. نەشیانتوانی بەدەس ئێمەوە دەربچن.
٤٠ ئێمە هەریەک لەوانەمان بەتاوانەکەی خوٚیان گرت. جا هێندێکیان بای زوٚرتوندی پڕلەچەومان ناردەسەریان؛ هێنیدکیشان نارەتەی زل دای‌گرتن و هێندێکیشمان بەناخی زەویداڕوٚبرد؛ هێندێکیشیانمان لەئاودا نوقم‌کردن. خوا ناهەقی لێ‌نەکردن؛ بەڵام خوٚیان ناهەقیان لە خوٚیان کرد.
٤١ ئەوکەسانەی غەیرەزخودا دوٚسگەلێکیان بوٚ خوٚیان پەیدا کردوە - گەربزانن - وەکوٚ کاکڵەموٚشانیان بەسەرهاتوە، کە خانوی بوٚخوٚی تەنیوە. دیارە خانوی کاکڵەموٚشان لەهەموٚماڵان سس‌ترە.
٤٢ خوا دەزانێ چین ئەوانەی غەیرەزخوٚی؛ کە ئەوان هانایان پێ‌دەبەن. هەرخوٚی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.
٤٣ ئەونەزیلانە بوٚ خەڵک دێنینەوەو زانایان نەبێ، تێی‌ناگەن.
٤٤ خوا ئاسمانان و زەمینی بە هەقانەت چێ‌کردوٚن. بێ گومانە ئەمە پەندە بوٚ ئەوانەی بڕوادارن.
٤٥ ئەوەی بوٚت بەڕێ‌کراوە - لەم کتێبە - بیخوێنەوەو نوێژی‌بکە؛ نمێژخوێندن [مروٚ] لە کاری ناشیرین و نارەوا دەپارێزێ. یادی خودا هێژاترەو خودا لەهەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

٤٠-چەو: زیخ، ورتکەبەرد. ٤٣-نەزیلە: مەسەل.

۞ وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِلَّا
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَأُنزِلَ
إِلَيۡكُمۡ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿٤٦﴾
وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ
إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ
وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ إِذٗا لَّٱرۡتَابَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلۡ هُوَ
ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ وَمَا يَجۡحَدُ
بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ
ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۖ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ
مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِقَوۡمٖ
يُؤۡمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ شَهِيدٗاۖ
يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾

٤٦ ئه‌گه‌ر ده‌گه‌ڵ ئه‌هلی‌کتێب ده‌که‌ونه وتووێژه‌وه، به‌وپه‌ڕی نه‌رم‌ونیانی قسه‌یان له‌ته‌کابکه‌ن؛ مه‌گین له‌ته‌ک ئه‌وانه‌یان که ناهه‌قی‌یان کردوه. ئێوه بێژن: به‌وقورعانه که بۆ ئێمه هاته‌خوارو به‌وکتێبه‌ی بۆئێوه هاتۆته‌خوارێ، بڕواده‌که‌ین؛ خودای ئێمه‌و خودای ئێوه هه‌ر یه‌کێکه، ئێمه خۆمان به‌و ده‌سپێرین.

٤٧ هه‌روه‌ها ئه‌م کتێبه‌شمان هه‌نارد بۆ تۆ؛ جا که‌سانێ ئێمه کتێبمان پێداون، ده‌یسه‌لمێنن. له‌وانیشدا [خه‌ڵکی مه‌ککه] ئی‌وا هه‌ن بڕوای پێ‌دێنن. غه‌یره‌ز خودانه‌ناسانیش، هیچ که‌س نیه به‌نیشانه‌کانی ئێمه بڕوای نه‌بێ.

٤٨ تۆ به‌رله‌وه قورعانت بۆ بێته‌خوارێ، نه‌ت‌ده‌توانی هیچ کتێبێکی وه‌خوێنی یان به‌ده‌ستی خۆت بینۆسی؛ ئه‌گه‌ر وابا، دڵ‌چه‌په‌ڵان گومانیان لێ‌په‌یداده‌بۆ.

٤٩ به‌ڵکۆ قورعان نیشانه‌گه‌لێ ئاشکراس له‌سینه‌ی ئه‌و که‌سانه‌دا، که‌زانستیان پێدراوه. غه‌یرله ناهه‌قیکارانیش، هیچ که‌س نیه به نیشانه‌کانی ئێمه بڕوای نه‌بێ.

٥٠ گوتیشیان: بۆ له‌په‌روه‌رنده‌ی خۆیه‌وه نیشان‌گه‌لی [تایبه‌تی] بۆ نایه‌ته‌خوار؟ بێژه: نیشانه‌گه‌لی وا لای خودایه، من هه‌ر ته‌نیا ترسێنه‌ری نیشانده‌رم، نه‌هیچی‌تر.

٥١ بۆیان ئه‌وه‌نده به‌س نیه که ئێمه ئه‌م کتێبه‌مان بۆ تۆ ناردۆته‌خواره‌وه‌و که بۆیان ده‌خوێنرێته‌وه؟ بێ گومانه که له‌مه‌دا- بۆ ئه‌وانه‌ی بڕوادێنن - بزی‌و ئامۆژگاری هه‌یه.

٥٢ بێژه: که خوا ئاگاداره له‌من‌و له‌ئێوه، به‌سه. هه‌رچی هه‌یه له‌ناو ئاسمانان‌و زه‌مین، ئه‌و ده‌یزانێ؛ ئه‌وانه‌ی بڕوایان به پڕوپۆچ هێناو، له خودایه حاشایان کرد، هه‌ر زیانیان له‌خۆداوه.

٥١- بزی: دلۆڤانی، به‌زه‌یی.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَآ أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ ٱلْعَذَابُ
وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ
مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٥٥﴾ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ أَرْضِى وَٰسِعَةٌ فَإِيَّٰىَ فَٱعْبُدُونِ
﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِينَ
صَبَرُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا ٱللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِن
سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم
مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

٥٣ داوات لێدەکەن کە زۆرزۆ وابکەی بەلایان بەسەربێ. ئەگەر وەخت‌و سەحاتی دیاری‌نەکرابا، ئازاریان بۆ دادەباری. هەربینا لەنەکاوێکدا تۆشیان هات‌و پێش‌ناحەسن.

٥٤ وا بەپەلە ئازاردانت لێ دەخوازن، کەچی بێ سۆ دۆژەهـ دەورەی لە خودانەناسان داوە.

٥٥ ئەوێ ڕۆژێ لەبان سەرو لەژێرپاوە ئازار دایان‌دەپۆشێت‌و پێان ئێژێ: دەسا سزای‌کردەوەی خۆتان بچێژن.

٥٦ ئەی ئەوانەی خاوەن بڕوان‌و خۆ بەعەبدم دەزانن! زەمینی من بەرفرەهە، هەر تەنیا من بپەرستن.

٥٧ هەمۆکەسێک [تالاوی] مەرگ دەچێژێ؛ لەپاشانا دەتان‌هێننەوە لای‌خۆمان.

٥٨ ئەوی خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆبن، لەبەهەشتا دەیانبەینە ناو ژوورگەلێک جۆباریان بەبەردادەڕواو تاهەتا هەر لەوێ‌دەبن. ئای چەن چاکە پاداشی خەباتکارەکان!

٥٩ ئەوانەی خۆڕاگربۆن‌و تەواو خۆیان داوەتەدەس پەروەرێنیان.

٦٠ ئای کە زۆرن تیرەی ئەو جانەوەرانە، بژیو بۆخۆ پەنانادەن. خودا بەوان‌و بەئێوەش ڕۆزی دەدا؛ بۆخۆی بیسەروزانایە.

٦١ ئەگەر تۆ لەمانەپرسی: کێ عاسمانان‌و زەمینی وەدی هێناو خۆرو هەیڤی دەستەمۆکرد؟ بێ‌گومان دەبێژن: خودا. دەسا چلۆن [لە ڕێگەی هەق] کلا دەکرێن؟

٦٢ خودا هەر چۆنی گەرەک بێ، ڕۆزی هەرکام لە عەبدەکانی خۆی کەم‌وزیاد دەکا. خوا بۆهەمۆشت زانایە.

٦٣ ئەگەر لەمانە بپرسی: کێیە وا لەوحەوایەوە بارانە دادەبارێنێ‌و هەر بەو ئاوە زەوی زیندۆدەکاتەوە پاش مردنێ؟ بێ‌گومان دەبێژن: خودا. بێژە: شوکرانە بۆخودا. بەلام زوربەی ئەمانە دەوانە ناگەن.

٥٦- بەرفرەهـ: بەرگوشاد، هەروا. ٥٨- ژوور: ئوتاق، ئۆدە. ٦١- دەستەمۆ: ڕام، کەوی.

وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ
لَهِىَ ٱلْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى
ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا
هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ
ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُۥ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ
جَٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ بَعْدِ
غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ
مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾
بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

٦٤ ئەم ژیانەی سەردنیایە، هەمۆ هەرگەپ‌وگاڵتەیەو چی‌ترنیە؛ ژیانی ڕاستەقینە هەر لەودنیایە؛ ئەگەر ئەوانە بیزانن.

٦٥ هەرگا سواری گەمیە دەبن، بەدڵی پاک لەبەرخوا دەپاڕێنەوە. ئەگەر خوا نەجاتی‌دان‌و گەیاندنیە سەروشکانی، دەڵێن: خودا شەریکی هەن.

٦٦ با لەوچاکەی ئێمە دەربارەمان کردوٚن، حاشابکەن؛ با ڕای‌ببوێرن‌و خوٚش‌بژین، لەپاشەڕوٚژا تێدەگەن.

٦٧ ئاخوٚ نابینن مەککەمان بوٚکردوٚنە شوێنی هێمن، کە خەڵکی دەوروبەریشیان دەڕفێندرێن؟ چوٚن ئەوانە بەپوٚچ بڕوایان هێناوەو چاکەی خودا لەبیردەکەن؟

٦٨ کێ لەوکەسە ناهەقترە دروٚبوٚخوا هەڵدەبەستێ، یان ئەگەر ڕاستیشی بوٚدێ پێی دروٚیە؟ ئاخوٚ بوٚ خودانەناسان جێ لەجەهەندەم نەماوە؟

٦٩ ئەوانەی لەڕای ئێمەدا چوٚنەخەزا، ئێمەش ئەوان بەڕێگەری خوٚماندا دەبەین. دیارە خودا لایەنگری کارچاکانە.

ڕوٚم

بەناوی خوداکەی بەخشندەوی دلوٚڤانە

١ ئەلیف، لام، میم. ٢ ڕوٚمی شکان.

٣ لەنزیکتر کەوشەنی ئەم سەرزەمینە. لەدوای ئەم ژێرکەوتنەیان جارێ‌تر سەردەکەونەوە؛

٤ لەماوەی کەمتر لەدەساڵ. پێش ئەوشکانەو لەدوایەش، هەمۆ کار کاری خودایەو ئەوێ ڕوٚژێ باوەڕداران کەیفێ دەکەن،

٥ بەیاریدە لەخوداوە. خودا حەزکا یاریدە بەهەرکەس دەدا. هەرخوٚی خاوەن دەستەڵاتەو دلوٚڤانە.

٦٥- گەمیە: کەشتی.

وَعْدَ ٱللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ ٱلْءَاخِرَةِ هُمْ غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِم ۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا۟ ٱلْأَرْضَ وَعَمَرُوهَآ أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ ۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا۟ وَكَانُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

٦ خودايه به‌ڵێني داوه‌و لێ په‌شيمان‌نابێته‌وه، به‌ڵام زوربه‌ی خه‌ڵك نازانن.
٧ له ڕواڵه‌تي ژيني دنيا ئاگادارن‌و هيچ ئاگاشيان له پاشه‌ڕۆژه‌كه نيه.
٨ ئاخۆ ئه‌وانه تاوێستا خۆيان به‌بيرياندا نه‌هات كه ئاسمانان‌و زه‌مين‌و هه‌رچي له‌ناوئه‌وانداية، هه‌ر به‌ڕاستي خودا به‌ره‌مه‌مي هێناون‌و ئاكامي بۆ دياری كردۆن؟ كه‌چي زۆربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه باوه‌ڕناكه‌ن كه ده‌گه‌ڵ په‌روه‌رنده‌يان هه‌ر ڕۆبه‌ڕۆ ده‌كرێنه‌وه.
٩ ئاخۆ هيچ گه‌شت‌وگوزاريان له‌م‌زه‌مينه نه‌كردوه، تابڕوانن پێشينه‌كاني ڕابردۆ - كه له‌مان تواناتربۆن‌و زه‌ويان كێڵاو ئاوه‌دان‌تريشيان كردو پێغه‌مبه‌رانيشيان به‌نيشانه‌گه‌لي ئاشكراوه هاتنه‌لايان - چيان به‌سه‌رهات؟ خودا غه‌دری لێ‌نه‌كردن؛ به‌ڵام خۆيان هه‌ر غه‌دريان له‌خۆيان كرد.
١٠ له‌ئاكاما ئه‌وانه‌ی خراپه‌يان كرد، خراتريان تۆش هاته‌وه؛ كه نيشانه‌كاني خوايان به‌درۆزاني‌و حه‌نه‌كي خۆيان پێده‌كرد.
١١ خوا ئه‌وخه‌ڵكه دروس ده‌كاو دواجاريش ده‌يهێنێته‌وه. سه‌ره‌نجاميش هه‌موان بۆلای ئه‌و دێننه‌وه.
١٢ ئه‌وڕۆژه سه‌ڵا ڕاده‌بێ، تاوانباران دژداماون‌و مته‌قيان له‌به‌ر ده‌رنايه.
١٣ ئه‌وشتانه‌ش به‌شه‌ريكي خوايان زانين، نايه‌ن تكايان بۆبكه‌ن؛ له‌و شه‌ريكانه‌شيان هه‌ر حاشايه‌ده‌كه‌ن.
١٤ ڕۆژێ كه قيامه‌ت هاته‌ڕۆ، ئه‌وڕۆژه به‌ش‌به‌ش ده‌بنه‌وه.
١٥ جا ئه‌وانه‌ی ئه‌وسا خاوه‌ن بڕوابۆن‌و ئاكاری په‌سنديان بۆبێ، جێگه‌يان له‌ناو باخچه‌يه‌و كه‌يف‌سازن.

١١- حه‌نه‌ك: گاڵته‌و گه‌پ. **١٢- دژدامان:** كزومات دانيشتن.
مته‌ق له‌به‌رده‌رنه‌هاتن: ده‌نگ لێ ده‌رنه‌هاتن، كڕو كپ بۆن.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلْأٓخِرَةِ فَأُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ وَيُحْيِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓاْ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةًۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

١٦ ئه‌وی خواشیان نه‌ناسیوه‌و به‌نیشانه‌کانی ئێمه‌و روبه‌ڕۆبوُنی قیامه‌ت بێ‌بڕوابوُن، ده‌یانهێننه‌پێش بۆئازار.

١٧ هه‌موُ به‌ره‌به‌یانان و سه‌ر له‌نگۆرێش په‌سنی پاکی خودا بده‌ن.

١٨ سوپاس بۆئه‌و له‌ئاسمانان و له‌زه‌مین، شه‌وانه‌ش و ده‌می نیوه‌ڕۆش هه‌ر وه‌تر.

١٩ زیندی له‌مردوُ ده‌رده‌خاو مردوُ له‌زیندوُ ده‌ردێنێ؛ زه‌ویش دوای ئه‌وه‌ی مردوه، گیانی وه‌به‌ردێنێته‌وه، ئێوه‌ش هه‌روا دێننه‌ده‌رێ.

٢٠ له‌نیشانه‌کانی ئه‌وه، که ئێوه‌ی له‌خوّڵ چێ‌کردو ئه‌وسا ناکاو بوُنه‌مرۆو له‌دنیا بڵاو بوُنه‌وه.

٢١ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وه که له‌خۆتان، ئاوجوُتی بۆ به‌رهه‌م‌هێنان؛ که پێیان بحه‌سێنه‌وه‌و خۆشه‌ویستی‌و ئه‌وینی خستۆته ناوتان. له‌مه‌دا بۆ که‌سانێ که به‌وردی سه‌رنجه بده‌ن، به‌ڵگه زۆرن.

٢٢ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وه داهێنانی ئه‌م عاسمانان و زه‌مینه‌و وێک نه‌چوُنی زمانی پێ‌ئاخافتن و ڕه‌نگ‌و ڕوُتان؛ که له‌مه‌دا به‌ڵگه‌زۆرن بۆ زانایان.

٢٣ هه‌ر له‌نیشانه‌کانیه‌تی: خه‌وی شه‌وان و ڕۆژانتان، گه‌ڕانتان بۆ ده‌س‌خستنی رسق‌و ڕۆزی؛ که‌هه‌ر له‌سایه‌ی ئه‌وڕایه. له‌مه‌دا به‌ڵگه‌ی زۆر هه‌یه بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی ده‌بیسن.

٢٤ هه‌ر له‌نیشانه‌کانیه‌تی: بروسکه‌تان پیشان‌ده‌دا ترس‌و هومێدی پێوه‌یه؛ له‌وحه‌وایه‌ش بارانوُ بۆ به‌ڕێ‌ده‌کا، تا زه‌مینی مردوی پێ‌زیندوُکاته‌وه. له‌مه‌دا نیشانه زۆرن بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی تێده‌گه‌ن.

١٧- سه‌رله‌نگۆر: دوای نیوه‌ڕۆ، عه‌سر.

٢٠- چێ‌کردن: دروس کردن، سازدان. ٢١- ئاوجوُت: هام‌جوُت، هاوسه‌ر.

٢٢- وێک نه‌چون: له‌یه‌ک نه‌چوُن. ئاخافتن: قسه کردن.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ
أَنفُسِكُمْ ۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى
مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ
أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾
بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَن يَهْدِى مَنْ
أَضَلَّ ٱللَّهُ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ
حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ
ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟
دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

٢٥ هەر لەنیشانەکانیەتی کە ئەم عاسمان‌وزەمینە، بەفەرمانی ڕاوەستاون. پاشان هەرگا- تەنیا یەکجار- لەم زەمینە بانگۆدەکا، ئێوە لەپڕ دەردەکەون.

٢٦ هەرکێ هەیە لەئاسمانان‌و زەمیندا، کری ئەون؛ گشتی بۆئەو بەرفەرمانە.

٢٧ خۆی ئەوخەڵکە وەدی دێنێ‌و دواجاریش دەیهێنێتەوە، کە بۆئەو هاسانتریشە. لەئاسمانان‌و زەمیندا نموونەی باشترین ئاکار لای خودایە. هەرخۆی خاوەن دەستەڵات‌و لەکارزانە.

٢٨ مەسەلێکی لە خۆتان بۆ هێناونەوە: ئاخۆ ئێوە لەوبژیوەی لەئێمەوە پێوگەییوە، بەنیەکانۆ دەکەنە هاوبەشی خۆتان؟ هەردولا وەکو یەک دەبن؟ هەر وەک ئێوە ترستان لەیەکتر هەیە، ئاواش ترسۆلەمان هەیە؟ ئێمە ئاوا نیشانەکان - پوخت‌و پاراو - بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن، دەخەینەڕوو.

٢٩ بەڵام ئەوانەی ناهەقن، هەرچی ئارەزوی خۆیانە لەدوی دەچن؛ چش نازانن. هەرکەسێکیش خودا ڕێگەی لێ‌بگۆڕێ، کێ‌دەتوانێ شارەزای کا؟ کەسیشیان دەهانا نایە.

٣٠ تۆ هەر ڕوو لەم‌دینە بکەو هەر بەرەوهەق هەنگاو بنێ؛ دینێکی بنەڕەتی‌یەو لەسروشتا خوا ئەوخەڵکەی هەر بۆ یەکتاپەرستی وەدی‌هێناوە. کاری خوداش گۆڕانی بەسەردا نایە. دینی‌پتەوو پایەدار هەر ئەمەیە؛ بەڵام زوربەی ئاپۆرەی مەردم نەزانن.

٣١ بگەڕێنەوە بۆلای‌و لێی بترسن‌و نوێژبکەن‌و لەڕیزەی ئەوانەمەبن شەریکی بۆ پەیدادەکەن.

٣٢ ئەوانە کە دینی خۆیان لەیەک جوداکردۆتەوەو دەستەدەستە بۆنەتەوە، هەردەستەیەک بەبیروباوەڕی خۆیان دڵیان خۆشە.

٢٦- کر: کردۆ، سازدراو.

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا۟ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم
مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ
ءَاتَيْنَـٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا۟ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَـٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا۟ بِهِۦ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا
ٱلنَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا۟ بِهَا ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَـَٔاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ
حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ ٱللَّهِ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا
لِّيَرْبُوَا۟ فِىٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرْبُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ۖ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن زَكَوٰةٍ
تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى
خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۖ هَلْ مِن
شُرَكَآئِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَىْءٍ ۚ سُبْحَـٰنَهُۥ وَتَعَـٰلَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِى ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

۳۳ ئه‌م مه‌ردمه گه‌ر به‌ڵایه‌كیان به‌سه‌ردێ، هانا ده‌به‌ن بۆپه‌روه‌رنده‌ی خۆیان و به‌ره‌وئه‌و ده‌گه‌ڕێنه‌وه. ئه‌گه‌ر دوایه تۆشی به‌خته‌وه‌ری كردن، ناكاو هێندێک [له‌و خۆشیه‌دا] شه‌ریک بۆ په‌روه‌رنده‌یان په‌یداده‌كه‌ن.

۳۴ ده‌با ئه‌وچاكه‌ی له‌بیركه‌ن كه ئێمه ده‌رباره‌ن كردوۆن. به‌ئاره‌زۆ ڕای ببوێرن، زۆرناخایه‌نێ ده‌زانن.

۳۵ ئاخۆ ئێمه به‌ڵگه‌یه‌كمان بۆ ئه‌مانه ناردۆته‌خوار كه ده‌رباره‌ی ئه‌و شتانه‌ی ئه‌وان ده‌یكه‌نه‌شه‌ریكم، قسه‌بكا؟

۳۶ هه‌رگا ئێمه به‌ومه‌ردمه تامی به‌خته‌وه‌ریمان چه‌شت، پێی‌شاد ده‌بن. ئه‌گه‌ر له‌سزای كرداری خراپیاندا تۆشی ناله‌باری هاتن، هیچ هومێدێكیان نامێنێ.

۳۷ ئاخۆ ئه‌وانه نازانن كه ناردنی بژیو به‌مه‌یلی خودایه؛ بۆیه‌كێ زۆر به‌ڕێده‌كاو بۆیه‌كێ كه‌م؟ بۆئه‌وانه‌ی به‌باوه‌ڕن، له‌مه‌دا زۆرنیشانه هه‌ن.

۳۸ كه‌وایه تۆبه‌شی خزم و هه‌ژارو ڕێبواری ئاتاج، وه‌لا بنێ و هه‌ر كه‌س به‌شی خۆی بده‌یه. ئه‌م ئاكاره په‌سن‌تره بۆئه‌وانه‌ی ڕه‌زای خودایان گه‌ره‌كه‌و ئه‌وانه ڕزگاره‌كانن.

۳۹ ئه‌وه‌ی به‌ناوی سۆئه‌یده‌ن كه له‌ناو ماڵی خه‌ڵكدا زێده‌ببێ، لجه‌م خودا زێده‌نابێ. [به‌ڵام] ئه‌و ماڵی كه به‌زه‌كات ده‌یده‌ن و ده‌تانه‌وێ خودا له‌خۆتان ڕازی كه‌ن، زۆرترتان پێ‌ده‌گاته‌وه.

۴۰ خودا هه‌ر ئه‌وكه‌سه‌یه كه ئێوه‌ی دروس كردو ئه‌وسا ڕۆزی پێدان؛ له‌پاشان ده‌تان‌مرێنێ و دیسان ده‌تانخاته‌وه ژین. ئاخۆ ئه‌وانه‌ی كه ئێوه كردوتانن به‌شه‌ریكی، ئه‌وكارانه‌یان پێده‌كرێ؟ خوا بێ‌عه‌یبه‌و له‌وه پایه‌به‌رزتره كه بڵێن: شه‌ریكی هه‌یه.

۴۱ گه‌نده‌كاری ئه‌م مه‌ردمه - له‌به‌ژو ده‌ریا - خۆی‌نواند. ده‌با سزای هێندێک له‌ئاكاره‌كانیان پێ‌بچێژێ؛ شایه‌تا بگه‌ڕێنه‌وه.

۳۹- **«زۆرترتان پێ‌ده‌گاته‌وه»**: هه‌روا كه دیاره پاچڤه‌ی ئه‌م پاژه تۆزێ ئازاده‌و دوٚر له له‌فزه؛ هۆی ئه‌مه‌ش «التفات»ێكه كه له ئایه‌ته‌كه‌دا هه‌یه‌و «التفات»یش - وا كه له زمانی عه‌ره‌بیدا هه‌یه - له زمانی كوردی و فارسیدا نیه.

قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

٤٢ بێژە: بەعەرزابگەڕێن، سابڕوانن؛ ئەوانەی بەرلەئێوەبوٚن، چیان بەسەر هات؟ بەشی زۆریان شەریکیان بۆخوادەزانی.

٤٣ دەسا تۆ ڕۆکە لەو دینە پایەدارە، بەرلەوڕۆژەی کە خودا بڕیاری داوەو هەر وەدی دێ. ئەوێ ڕۆژێ بڵاوەی دەکەن.

٤٤ هەرکێ خودای نەناسیوە، هەرزیانی لەخۆی داوە؛ کێش ئاکاری چاکی بوە، جێگەی خۆیان خۆش‌کردوە.

٤٥ هەتاوەکوٚ لە چاکەی خۆی، پاداشی بڕواداران و ئاکارچاکان بداتەوە. خودا خۆشی لەناشکوری‌کەران نایە.

٤٦ یەکێک لەنیشانەکانی ئەو ئەمەیە کە بایانی مزگێنی‌دەر بەڕێ‌دەکا تا لە بزی خۆی بەئێوە بچێژنێ. گەمیەش هەر بەفەرمانی ئەو بێن و بچن و لەسایەی دەهەندەیی ئەو، ڕۆزی خۆتان پەیدابکەن؛ بەشکوٚ شوکرانەبژێربن.

٤٧ بەرلەتۆش زۆرپێغەمبەرمان ناردەسەرگەلانی خۆیان و گەلێ بەڵگەی پتەویان بردەلایان. جا ئەوانەی دژیان وێستان، وەبەر تۆڵەی ئێمەکەوتن؛ ئەوی بڕواشیان پێکردن، هەرخۆمان یارمەتیمان دان.

٤٨ هەرخودایە ئەوبایانە بەڕێ‌دەکا، ئەوانیش هەور دەبزوێنن؛ ئەوسا هەر چۆنی گەرەک بێ، ئەو هەورانە لە ئەزمانا پرژوبڵاو دەکاتەوەو گەواڵ‌گەواڵیشیان دەکا. کەدەبینی لەوانەوە دڵۆپە دێتەخوارەوە؛ مەیلی بێنی و بۆهەرکامێ لەعەبدانی خۆی بنێرێ، دڵخۆش دەبن.

٤٩ کەچی بەرلەوە بارانیان بۆبباریێ، ناهومێدبوٚن.

٥٠ دەبڕوانە بەزەی خودا چی‌کردوە! زەوی مردوٚ لەنوێ زیندوٚدەکاتەوە. زیندوٚکرنەوەی مریانیش کاری ئەوە. هەرخۆی توانای بەسەر هەموٚشتدا هەیە.

٤٦-بزی: بەزەیی.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ ۖ فَهَٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

٥١ خۆ ئەگەر بایەک بنێرین بەرهەمیان زەرد هەڵبگێڕێ، بەشوێنیدا گازندەو ناشکوری دەکەن.
٥٢ تۆ ناتانی کارێک بکەی ئەم مریانە گوێت پێ بدەن. ئەگەر خۆ لەتۆ کەڕبکەن، هەرچەندە بانگیشیان بکەی، لێت نابیسن.
٥٣ ڕێ‌شاندەری کوێرانیش نیت، لەگومڕایی وەیانگێڕی. هەر ئەوانە لێت دەبیسن، بەنیشانانی ئێمە بڕوادەکەن و چیان پێ بڵێی لارەملٰن.
٥٤ خودا کە ئێوەی دروس کرد، لەسەرەتادا بێ‌هێزبوٗن؛ پاش بێ‌هێزی، گوڕی پێدان؛ لەپاشانا هێزوگوڕی لێ‌ستاندن و پیری کردن. بەمەیلی خۆی دەئافرێنێ، زاناو توانا هەرخۆیەتی.
٥٥ ڕۆژێ کە سەڵا ڕادەبێ، تاوانباران سوێندێ دەخۆن جیا لەساتێک نەمانەوە. ئاوا هەر شوێن درۆکەوتن.
٥٦ ئەوکەسانە بەزانست و باوەڕدارن، پێان ئێژن: هەر وەکوٗ خودا نوٗسیویە، تا ڕۆژی سەڵا ماونەوە؛ سا ئەمە ڕۆژی سەڵایە؛ بەڵام ئێوە نەوٗزانیوە.
٥٧ لەو ڕۆژەدا ئەوکەسانەی کەوا غەدریان کردوە، بەهانەیان قازانجیان پێ ناگەیەنێ و ڕێشیان نادرێ داوای لێ خۆشبوٗنێ بکەن.
٥٨ وائێمە لەم قورئانەدا هەموٗ جۆرە نەزیلەمان بۆ ئەوخەڵکە هێنایەوە. کەچی هەرگا نیشانەیەکیان بۆبێنی، بێ‌سۆ خودانەناسەکان، ئێژن: ئێوە لەقسەی پوٗچ بەولاوە چیترتان نیە.
٥٩ ئاوا خودا مۆردەخاتە سەردڵی ئەوکەسانەوە کە نایانەوی بزانن.
٦٠ سا خۆت بگرە، بەڵێنی خودا دێتەجێ؛ نەکا ئەوانەی دڕدۆنگن، تۆ لەڕێ هەق بترازێنن.

٥٨ـ نەزیلە: مەسەل. ٦٠ـ دڕدۆنگ: بەگومان، دوٗدڵ.

سُورَةُ لُقۡمَانَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ۝١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ۝٢ هُدٗى وَرَحۡمَةٗ
لِّلۡمُحۡسِنِينَ ۝٣ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ ۝٤ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ۝٥ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ
لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ۝٦ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسۡتَكۡبِرٗا
كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَا كَأَنَّ فِيٓ أُذُنَيۡهِ وَقۡرٗاۖ فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝٧
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ۝٨
خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ۝٩ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيۡرِ عَمَدٖ تَرَوۡنَهَاۖ وَأَلۡقَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ
بِكُمۡ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖۚ وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا
مِن كُلِّ زَوۡجٖ كَرِيمٍ ۝١٠ هَٰذَا خَلۡقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا
خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ۝١١

لوقمان

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ ئەلیف، لام، میم.

٢ ئەمانە نیشانەکانی کتێبی پڕ لە کارزانین؛

٣ ڕێ‌شاندەرو بەزەیین بۆ ئەوکەسانەی چاکەدەکەن؛

٤ ئەوانەی نوێژدەکەن و زەکات دەدەن و ڕۆژی‌سەڵا دەسەلمێنن؛

٥ ئەوانە پەروەرندەیان ڕیگەی ڕاستی وەبەرناون؛ ڕزگارانن.

٦ لەم‌خەڵکەدا ئی‌واهەیە کڕیاری قسەی بێتامەو لە نەزانی، دەیەوێ خەڵک لە ڕێگەی خوا کلابکاو دەیکاتە گاڵتەجاڕی خۆی. ئەوانەی ئەوکارە دەکەن، ئەشێ زۆربەسۆکایەتی ئازاربدرێن.

٧ هەرگا نیشانەکانمانی لەڕۆدا دەخوێنرێنەوە، بەفیزەوە پشتی‌ئەکاتە ئەولاوەو لەگوێن کەسێ کە هەردوگوێی گران‌بۆبن، وەکۆ نەی‌بیستبێ وایە. سا تۆ مژدەی ئازارێکی ژانەوی بەوکەسە بدە.

٨ ئەوانەی بڕوایان‌هێناو ئاکاری چاکیان ڕەچاوکرد، بەشی ئەوان باغاتی پڕخێروبێرە.

٩ هەتاسەر هەر لەوێ دەبن. بەڵێنی خوا هەر دێتەجێ؛ هەر خۆی خاوەن دەستەڵات‌و لەکارزانە.

١٠ ئاسمانەکانی لەوبەرزە وەدی‌هێنا، بەبێ ئەمەی هیچ ئەستوندەکێ ببینن. کێواتی خستە سەرزەمین کە لەرزە بەئێوە نەکا؛ هەمۆجۆرە جانەوەری دەوێدا بڵاوکردەوە. ئاوێکیشمان لەحەواوە بۆڕژاندن، کە لەوێدا جۆتەی گش جۆرە ڕوەکی بەبەهرەمان شین کردەوە.

١١ ئەمە کارەکانی خودا؛ دەسا ئێوە نیشانم‌دەن غەیرەخودا چیان‌کردوە. ئەوانەی لەدوی ناهەقین، بەئاشکرا ڕێ لەخۆیان هەڵە دەکەن.

٧-لە گوێن: هەروەکۆ.

وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا لُقۡمَٰنَ ٱلۡحِكۡمَةَ أَنِ ٱشۡكُرۡ لِلَّهِۚ وَمَن يَشۡكُرۡ فَإِنَّمَا
يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٞ ﴿١٢﴾ وَإِذۡ قَالَ
لُقۡمَٰنُ لِٱبۡنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَيَّ لَا تُشۡرِكۡ بِٱللَّهِۖ إِنَّ ٱلشِّرۡكَ
لَظُلۡمٌ عَظِيمٞ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ
وَهۡنًا عَلَىٰ وَهۡنٖ وَفِصَٰلُهُۥ فِي عَامَيۡنِ أَنِ ٱشۡكُرۡ لِي وَلِوَٰلِدَيۡكَ
إِلَيَّ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشۡرِكَ بِي مَا لَيۡسَ
لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ فَلَا تُطِعۡهُمَاۖ وَصَاحِبۡهُمَا فِي ٱلدُّنۡيَا مَعۡرُوفٗاۖ
وَٱتَّبِعۡ سَبِيلَ مَنۡ أَنَابَ إِلَيَّۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَٰبُنَيَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ
خَرۡدَلٖ فَتَكُن فِي صَخۡرَةٍ أَوۡ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَأۡتِ
بِهَا ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ ﴿١٦﴾ يَٰبُنَيَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأۡمُرۡ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱنۡهَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَۖ إِنَّ ذَٰلِكَ
مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرۡ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مَرَحًاۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ﴿١٨﴾ وَٱقۡصِدۡ فِي مَشۡيِكَ
وَٱغۡضُضۡ مِن صَوۡتِكَۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلۡأَصۡوَٰتِ لَصَوۡتُ ٱلۡحَمِيرِ ﴿١٩﴾

١٢ لوقمانیشمان له‌کارزانیدا ڕاهێنا، که: له‌سه‌رته هه‌ر شوکرانه‌ی خودابکه‌ی؛ هه‌رکه‌سێکی شوکرێ ده‌کا، شوکره‌که‌ی هه‌ربۆخوی ده‌کا؛ هه‌رکه‌سێکیش پێ‌نه‌زان بێ[با بزانێ] خودا له بێ‌نیازیدا شایانی تاریف‌کردنه.
١٣ کاتێ لوقمان - که خه‌ریکی ئاموژگاری کوڕه‌که‌ی بۆ - پێگوت: ڕوڵه‌م! که‌س مه‌که شه‌ریک بۆخودا، شه‌ریک بۆخودا بڕیاردان، ناهه‌قیه‌کی زۆرمه‌زنه.
١٤ ئامۆژگاری مرۆمان کرد سه‌باره‌ت به‌دای‌و بابی. دایکی که به‌و ئاوس بوه، چه‌ندی کوێره‌وه‌ری دیوه؛ له‌مه‌مک بڕینه‌وه‌شی دوساڵ وه‌ختی خایاندوه. که: تۆ سپاسی من بکه‌و سوپاسی دایکوبابت که، دواجار دێنه‌وه بۆلای من.
١٥ ئه‌گه‌ریش دنه‌ی تۆیان‌دا، شتێ‌بکه‌ی به شه‌ریکم - که خۆت هیچی لێ‌نازانی - فه‌رمانیان به‌جێ‌مه‌هێنه؛ له‌دنیادا به‌خۆشی ده‌گه‌ڵیان بژی‌و هه‌ر له‌شوێن ئه‌وانه‌بڕۆ که به‌ره‌ومن گه‌ڕاونه‌وه. له‌ئاکاما هه‌ر ده‌گه‌ڕێنه‌وه‌لای من، ئه‌وسا تێتان‌ده‌گه‌یه‌نم چۆکردوه.
١٦ کوڕێژگه‌ی خۆم! کرده‌ی به‌قاس تۆمی خه‌رده‌ل له سه‌رزه‌مین له‌ناو به‌ردێک، یان له‌ته‌شقی عاسمانان بێ، خودا ده‌یهێنێته گۆڕێ. خوا هه‌مۆشتی لێ‌دیاره‌و ئاگاداره.
١٧ کوڕێژگه‌ی خۆم! نوێژێ‌بکه‌و هانه‌ی کاری چاکه‌بده‌و به‌رله‌کاری خراپ بگره‌و چت به‌سه‌رهات، خۆڕاگربه؛ ئه‌مه له‌وکارنه‌یه خوا ویستۆیه‌تی.
١٨ به‌فیزه‌وه ڕۆ له‌خه‌ڵک وه‌رمه‌گێڕه؛ به‌لۆت‌به‌رزی له‌ڕێ مه‌ڕۆ. خودا ئه‌وانه‌ی خۆش‌ناوێ له‌ڕێگه خۆیان باده‌ده‌ن؛ شایی به‌خۆن.
١٩ شێنه‌یی به‌ڕێدابڕۆو به‌ده‌نگی نزم بپه‌یوه؛ چونکه ده‌نگی هه‌ره‌ناخۆش له‌که‌رانه‌وه ده‌رده‌چێ.

١٦- **قاس:** ئه‌ندازه. ١٨- **خۆیان باده‌دەن:** به لارولەنجەوە ئەڕۆن. **شایی به‌خۆبۆن:** به حاڵی خۆ کەیف‌ساز بۆن. ١٩- **شێنەیی:** لە سەر خۆیی. **بپەیوە:** قسە بکە؛ لە **پەیوین** یا **پەیڤین:** قسەکردن.

أَلَمْ تَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَسْبَغَ
عَلَيْكُمْ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟
مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ
ٱلشَّيْطَٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٢١﴾ ۞ وَمَن يُسْلِمْ
وَجْهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ ۗ
وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُۥٓ ۚ
إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ
﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾
وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ
ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِى ٱلْأَرْضِ
مِن شَجَرَةٍ أَقْلَٰمٌ وَٱلْبَحْرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ
مَّا نَفِدَتْ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلْقُكُمْ
وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

۲۰ ئاخۆ ئێوه نه‌تاندیوه خوا هه‌رشتێ له‌ئاسمانان و زه‌میندان، بۆ ئێوه‌ی که‌وی کردوه‌و به‌ئاشکراو به‌نهێنی به‌هره‌گه‌لی به‌سه‌رتانا رژاندوه؟ هه‌ر له‌وخه‌ڵکه‌ش که‌سی وا هه‌ن له‌سه‌رخودا کێشه‌ده‌که‌ن، بێ‌ئه‌وه‌ی چی لێ‌بزانن، یان خۆیان شاره‌زابۆبن، یان کتێبێک بۆیان رۆشن بکاته‌وه.

۲۱ ئه‌گه‌ر به‌وانه بگوترێ: ئه‌وی خودا ناردیه‌خوارێ ئێوه په‌یره‌وی لێبکه‌ن؛ ئێژن: ئێمه هه‌ر په‌یره‌وی ئه‌وشتانه‌ین که باوانمانی له‌سه‌ربۆن. باشه‌یتانیش بانگیان بکا بۆسه‌ر ئازاری به‌ئاگر.

۲۲ هه‌رکه‌سێک به‌دڵێکی پاک رِوی له‌خوابێ‌و ئاکارچاک بێ، دیاره ئاڵقه‌ی هه‌ره‌پته‌و ئه‌وگرتۆیه‌و ئاکامی هه‌مۆ کارێکیش به‌ره‌و خوایه.

۲۳ ئه‌وکه‌سانه‌ی حاشاده‌که‌ن، حاشایان غه‌مبارت نه‌کا. هه‌مۆ دێنه‌وه لای خۆمان؛ ئه‌وسا خه‌به‌ریان پێده‌ده‌ین که چیان ده‌کرد. خودا له‌رازی دڵانیش ئاگای هه‌یه.

۲۲ واده‌که‌ین که‌مێ رای‌بوێرن، پاشان ناچار به‌ره‌و ئازاری دژواریان راده‌کێشین.

۲۵ ئه‌گه‌ر له‌وانه بپرسی: کێ عاسمانان و زه‌مینی وه‌دی هێنا؟ ئێژن: خودا. تۆ بێژه: شوکر بۆخودا؛ به‌ڵام زوربه‌یان نه‌زانن.

۲۶ هه‌رشتێکی له‌عاسمانان و زه‌میندان، گش هی‌خودان. خوا له‌گشتان بێ‌نیازه‌و شایانی تاریف کردنه.

۲۷ هه‌رچی دار له‌م زه‌مینه‌هه‌ن ببنه‌قه‌ڵه‌م، مه‌ره‌که‌فیان له‌به‌حربێ‌و حه‌وت به‌حری دیش بێنه‌پاڵی، هێشتا قسه‌کانی خودا دوایی نایه. خودا خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

۲۸ ئافراندن و مراندن و ژیاندنتان له‌یه‌ک نه‌فه‌ر پترنیه، خودا ده‌بیسی‌و ده‌بینێ.

۲۰- به‌هره: نیعمه‌ت (به‌هره‌ی خودا زوره).

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَٱلظُّلَلِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْا۟ يَوْمًا لَّا يَجْزِى وَالِدٌ عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ السَّجْدَة

٢٩ بۆ نه‌تدیوه خوا شه‌و ده‌ڕۆژ هه‌ڵده‌كێشێ و ڕۆژیش ده‌شه‌و هه‌ڵده‌كێشێ؛ خۆرو هه‌یڤشیی كه‌وی‌كرد؟ هه‌ریه‌كه‌یان تاماوه‌یێ دیاری‌كراو له‌ته‌ڤگه‌ڕدان. خودا له هه‌ركارێ بیكه‌ن ئاگاداره.

٣٠ هه‌رده‌بێ به‌مه‌بزانن خودا ڕاسته‌و هانا بۆهه‌رشتێ به‌رن - له غه‌یره‌زئه‌و - كارێ پۆچه. پایه‌به‌رزی هه‌ره مه‌زن، هه‌ر خودایه.

٣١ تۆ نه‌تدیوه له‌سۆنگه‌ی چاكه‌ی خوداوه گه‌میه له‌دوورده‌ریادا له‌گه‌ڕاندایه؛ تا نیشانه‌كانی خۆیتان نیشان بدا؟ هه‌ر له‌مه‌دا زۆر به‌ڵگه‌هه‌ن بۆ هه‌مۆ خۆڕاگرانی شوكربژێر.

٣٢ هه‌ر كاتێكیش پێلی زلی وه‌ک هه‌وری پڕ، خۆیان به‌سه‌رهه‌ڵده‌كێشن، به‌دڵپاكی‌و بڕوای بێ‌غه‌ش له‌به‌ر خوا ده‌پاڕێنه‌وه. وه‌ختێ ڕزگاری كردن‌و گه‌ینه سه‌ربه‌ژ، هێندێ له‌وان مام‌ناونجین. هیچ كه‌س له‌نیشانه‌كانمان حاشای‌نیه، مه‌گین گه‌لی فریوبازانی پێ‌نه‌زان.

٣٣ ئه‌ی خه‌ڵكینه! ده‌بێ له‌په‌روه‌رنده‌تان ترسۆ هه‌بێ؛ ترسی ئه‌و ڕۆژه‌شتان هه‌بێ كه هیچ باوكێک ئوباڵی فرزه‌ندی خۆشی له‌سه‌ر نیه‌و هیچ فرزه‌ندێكیش بۆ بابی سودی نابێ. به‌ڵێنی خودا هه‌ر ڕاسته‌و نابێ هه‌رگیز ژینی دنیا فریوتاندا. نه‌شچن شه‌یتان به به‌خشنده‌یی خودا فریوتان‌بدا.

٣٤ زانستی ڕۆژی سه‌لایه لای خودایه؛ بارانه‌ش ئه‌و ده‌یبارێنێ‌و ده‌شزانێ تۆلی زگ‌پڕان چی‌تێدایه. كه‌س نازانێ كاری سبه‌ی ڕۆژێ چیه‌و كه‌س نازانێ له‌كامه‌سه‌رزه‌مین ده‌مرێ. خودا زاناو ئاگاداره.

سه‌جده

٣٢-پێل: شه‌پۆلی ئاو. به‌ژ: وشكی، وشكانی. مام ناونجی: به‌ینی زۆرو كه‌م؛ یانێ: دڵپاكی ناو گه‌میه‌كه‌یان نه‌ماوه‌و به‌ته‌وایش له‌بیریان نه‌چوه‌ته‌وه.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ
﴿٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۚ بَلۡ هُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوۡمًا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٖ مِّن قَبۡلِكَ لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٣﴾ ٱللَّهُ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ
ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا شَفِيعٍۚ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ يَعۡرُجُ
إِلَيۡهِ فِي يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥٓ أَلۡفَ سَنَةٖ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ
عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦﴾ ٱلَّذِيٓ أَحۡسَنَ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥۖ وَبَدَأَ خَلۡقَ ٱلۡإِنسَٰنِ مِن طِينٖ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلَ
نَسۡلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن مَّآءٖ مَّهِينٖ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ
مِن رُّوحِهِۦۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا
مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ أَءِنَّا لَفِي
خَلۡقٖ جَدِيدِۭۚ بَلۡ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ كَٰفِرُونَ ﴿١٠﴾ ۞ قُلۡ يَتَوَفَّىٰكُم
مَّلَكُ ٱلۡمَوۡتِ ٱلَّذِي وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ﴿١١﴾

وەناو خوداکەی دەهندەو دلۆڤانە

۱ ئەلیف، لام، میم.
۲ ئەم کتێبە لەڕاهێنەری دنیاوە ناردراوەو بێ‌گومانە.
۳ ئاخۆ ئێژن: هەر لەخۆوە ئەم درۆیەی هەڵبەستوە؟ بەڵکوو ڕاستەو لەپەروەرندەی تۆڕایە؛ تا بەهۆی ئەم، ترس وەبەرهۆزێک بێنی، کە بەرلەتۆ کەس ترسی وەبەرنەناوێ؛ بەشکوو بەڕێی ڕاست بزانن.
۴ ئەوخودایەی ئاسمانەکان‌و زەمین‌و هەرچی لەناو ئەودوەدا بەشەش ڕۆژ وەدی‌هێناوە؛ پاشان لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی خۆی دامەزراوە. غەیرەز ئەو، گەورەو تکاکارێکتان نیە. دەسا بۆ بیرناکەنەوە؟
۵ هەرچی کارە لەم ئاسمان‌و زەمینەدا پێکی‌دێنێ‌و لەڕۆژێکدا هەڵدەکشێتەوە بۆلای؛ کە بەپێی ژمارەی ئێوە هەزارساڵە.
۶ ئەوە زانا بەنادیارو دیاران‌و هەر خۆی خاوەن دەستەڵات‌و دلۆڤانە.
۷ ئەو کەسێکە هەمۆشتی - بەوپەڕی ڕێکی‌و لەباری - دروس کردو مرۆشی - لەسەرەتادا - لەماکی قوڕ وەدی هێنا.
۸ لەپاشان نەتەوەی ئەمی لەپالاوتەی چۆرەئاوێکی کەم‌بایەخ وەدی‌هێنا.
۹ ئەوسا ڕاستەوپاستەی کردو لەگیانی خۆی فوی‌پێداکرد؛ گوێچکەو چاوو دڵیشی داوەبەئێوە. کەمتان شوکرانە بژێرن.
۱۰ گوتیشیان: ئەگەر لەناخی هەردا گوم‌بوین، ئاخۆ دیسان دەژینەوەو لەنوێ دبینەوە مرۆ؟ دیارە ئەوان لە ڕوبەڕوبونەوەیان دەگەڵ پەروەرندەی خۆیان حاشادەکەن.
۱۱ بێژە: ئەوفرشتەی پێمێرد - کە ئێوەی دراوەتەدەست - دەومرێنێ‌و پاشان دەبرێنەوە بۆلای پەروەرندەو.

۷-ماک: هەر ڕەگەزو بنچینەیێ کە شتی لێ پێک‌هاتوە.   ۱۱-پێمێرد: ئیزرایل، مەڵکەمۆت.

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ
رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ
مِنِّى لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمْ
وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ
بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ
عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ
لَّا يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ
جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟
فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَقِيلَ
لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

١٢ کاتێ تۆ تاوانبارەکان بەسەرشۆڕی ببینیەوە، کە لای پەروەرندەیانن: ئەی پەروەرندەی گلامان! دیتمان و بیستمان و تەواو باوەڕمان هێناوە؛ سا تۆ بمانگەڕێنەوە؛ ئەمجارە کاری چاک دەکەین.

١٣ ئەگەر حەزمان بکردایە، هەمۆکەسمان بەرەوخۆ شارەزا دەکرد؛ بەڵام من بەلێنم داوە کە جەهەندەم - لەخێڵی جنۆکەو مرۆ - تژی دەکەم.

١٤ دەبچێژن! لەبیرتان چۆ کە تۆشی ئەمڕۆژە دەبن؛ ئێمەش ئێوە لەبیردەکەین و لەسۆنگەی ئەوکارانەدا دەتانکرد، تاسەر هەرئازار بچێژن.

١٥ هەرئەوانە بەنیشانەکانی ئێمە بڕوادەکەن، کە هەرگا ئەو نیشانەگەلیانە وەبیر بهێننەوە، خۆ دەخەنە سەر سوژدەوەو بەسوپاسەوە پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆیان ئەدەن و خۆیان بەزل نازانن؛

١٦ برکیان لە پێخەفەکانیان جاڕزدەبێ و بەترس و بەهومێدەوە هانا وەبەر پەروەرندەی خۆ دەبەن و، لەوبژیوەی پێمان داون خێرێ دەکەن.

١٧ کەس نازانێ لە بارتەقای ئەوکارانەی کردۆیانە چ پاداشێکی چاوڕۆشنەوکەریان بۆ تاقەت کراوە.

١٨ چۆن کەسێ بڕوای هێناوە، وەک ئەوەیە کە لەڕای خودا لای داوە؟ وەک یەکترنین.

١٩ بەڵام ئەوانەی وا خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆگن، لەپاداشی ئەوکارانەی کردۆیانە، ئەنوایان لەدوڕ باغاتە.

٢٠ ئەوکەسانەش کە لە ڕێگە لایانداوە، بلێسەی ئاگر شوێنیانەو تا بخوازن لێی دەربچن، دەیانهێیننەوە ناوئاگر. پێشیان ئێژن: دەبچێژن ژانی بەئاگر سۆتانێ، کە ئێوە بەدرۆتان زانی.

١٣-تژی: پڕ ١٦-برک: خاڵیگە، کەلەکە. جاڕز: بێزار. ١٩-دوڕ: ناوەڕاست.

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآئِهِۦ ۖ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا۟ ۖ وَكَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ
﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَسُوقُ ٱلْمَآءَ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلْجُرُزِ فَنُخْرِجُ
بِهِۦ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَٰمُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ ۖ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ ٱلْفَتْحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِيمَٰنُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَٱنتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الأَحْزَابِ

٢١ بێ‌گومانە ئێمە بەجگە ئازارە هەرەگەورەکە، ئازاری ئەم دنیایەشیان پێ دەچێژین؛ شایەتا بگەڕێنەوە.

٢٢ کێ لەوکەسە ناهەقترە، کە نیشانەکانی پەروەرندەی وەبیر بهێننەوە، پاشان وازی لێ بهێنێ؟ تۆڵە لەو تاوانبارانە دەکەینەوە.

٢٣ کتێبمان بە مۆساش داوە؛ کردیشمانە رێنیشاندەر بۆ زاروزێچی ئیسرائیل. سا تۆش لە روبەڕوبۆنی ئەم [قورئانە] بێ‌گومان بە.

٢٤ لەوانیشدا چەندکەسێکمان کردەڕێبەر، کە هەر بە فەرمانی خۆمان ڕێنوێنی مەردم بکەن؛ چونکە توانی خۆڕاگرتنیان تێدابۆ؛ بەتەواوی باوەڕیشیان بە نیشانانمان هێنابۆ.

٢٥ دیاریشە پەروەرندەی تۆ - ڕۆژی سەڵا - خۆی بەوکارانە ڕادەگا کە ئەوانە لەسەریان پێک نەدەهاتن.

٢٦ ئەو چەندین بەرەی مرۆیەی کە لەناوماڵەکانیاندا دەخولانەوەو ئێمە هەمۆمان قڕکردن، ئاخۆ ڕاستەقینەی بۆ ئەوان دەرنەخست؟ لەمەدا زۆر نیشانەهەن، مەر نابیسن؟!

٢٧ ئاخۆ ئەمانە نابینن کە ئێمە بۆ زەوی قاقڕ ئاو دەنێرین، ڕوەکی وای پێ شین دەکەین، تێرەخۆرەی خۆیان و ماڵاتیشیانە؟ مەر نابینن؟!

٢٨ ئێژن: ئەگەر قسەوڕاستە، ئەو سەرکەوتنە کەی دەبێ؟

٢٩ بێژە: ڕۆژی سەرکەوتنێ، خوانەناسان بڕواکەیان قازانجێکی بۆیان نابێ؛ هیچ مۆڵەتیشیان نادرێ.

٣٠ سا تۆ واز لەوانە بێنەو چاوەنۆڕبە؛ ئەوانیشە چاوەنۆڕن.

ئەحزاب

٢٧- قاقڕ: زەوینێ کە گیای لێ سەوز نابێ. ڕوەک: هەرچی لە زەوی شین دەبێ.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ مِن
رَّبِّكَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ
وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِى
جَوْفِهِۦ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔى تُظَٰهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمْ ۚ
وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَآءَكُمْ أَبْنَآءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُم بِأَفْوَٰهِكُمْ ۖ وَٱللَّهُ
يَقُولُ ٱلْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِى ٱلسَّبِيلَ ﴿٤﴾ ٱدْعُوهُمْ لِءَابَآئِهِمْ
هُوَ أَقْسَطُ عِندَ ٱللَّهِ ۚ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ فَإِخْوَٰنُكُمْ
فِى ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَآ أَخْطَأْتُم
بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا
﴿٥﴾ ٱلنَّبِىُّ أَوْلَىٰ بِٱلْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ ۗ
وَأُو۟لُوا۟ ٱلْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفْعَلُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِكُم
مَّعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

وەناوغوکاکەکەکەنکەوکلۆڤانە

۱ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! تۆ ترست هه‌ر له‌خودابێ و مه‌چۆ سه‌رقسه‌ی ئه‌وانه‌ی خواناناسن و ئه‌وانه‌ی دوڕوویی ده‌که‌ن. خودا زاناو له‌کارزانه.

۲ هه‌ر ئه‌و فه‌رمانه پێک بێنه، که لجه‌م په‌روه‌رێنه‌وه بۆت دێته‌خوار. خودا له‌هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن، ئاگاداره.

۳ هه‌ر خۆت به‌خودا بسپێره، خوا بریکارت بێ، به‌سه.

۴ خوا بۆ هه‌ناوی هیچ پیاوێ، جۆتێ دڵی دانه‌ناوه. ژنانیشتان، که‌بانگ ده‌که‌ن: «ئه‌تۆ وه‌کۆ دایکی خۆمی» نه‌یکردۆن به‌دایکی ئێوه. ئه‌و زڕکوڕه‌کانیشتانی نه‌کردۆته کوڕی ئێوه‌و ئه‌مه هه‌ر قسه‌ی خۆتانه‌و هه‌ر له‌زاری خۆتانه‌وه داکه‌وتوه. خودا ئه‌وی ڕاسته ده‌یڵێ و هه‌ر خۆی ڕێگه نیشان ده‌دا.

۵ هه‌ر به‌ناوی باوکی خۆیان بانگیان بکه‌ن؛ وا له‌بارتره لای خودا. ئه‌گه‌ر بابیشیان ناناسن، برای دینی و دۆستی ئێوه‌ن. ئه‌گه‌ر پێشۆش له‌مه‌دا به‌هه‌ڵه‌چۆبن، گوناهێکتان له سه‌ر نابێ. به‌ڵام ئه‌گه‌ر له دڵه‌وه‌و به ئانقه‌س بێ، [به‌رپرس ئه‌بن]. خودا له‌گونا ده‌بۆرێ و دلۆڤانه.

۶ پێغه‌مبه‌ر بۆ موسوڵمانان له‌خۆیانیش فه‌رزتره‌و؛ ژنه‌کانی پێغه‌مبه‌ریش دایکی موسولمانه‌کانن. وه‌ک له‌نۆسراوی خوادایه، خوێش و خزمان [بۆ میرات بردن له یه‌کتر] شیاوترن له‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن و له‌وانه‌ش که ئاواره بۆن؛ جا مه‌گین هه‌ر بتانه‌وێ چاکه ده‌گه‌ڵ یه‌کێ له دۆستانۆ بکه‌ن. ئه‌مه‌ش له نۆسراوه‌که‌دا خه‌ت دراوه.

۴- مه‌به‌ست له زڕکوڕ، لێره‌دا ئه‌وکوڕه‌یه که ژن و مێرد ئه‌یهێننه ماڵی خۆیان و ناوی کوڕی خۆیانی لێ ده‌نێن.

۶- خه‌ت‌دان: شت نۆسین.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَـٰقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَٰهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَـٰقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِّيَسْـَٔلَ ٱلصَّـٰدِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَـٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا
﴿٨﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَآءَتْكُمْ
جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَآءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ ٱلْأَبْصَـٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلْقُلُوبُ ٱلْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبْتُلِىَ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا۟
زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَـٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم
مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّآئِفَةٌ
مِّنْهُمْ يَـٰٓأَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَٱرْجِعُوا۟ ۚ وَيَسْتَـْٔذِنُ فَرِيقٌ
مِّنْهُمُ ٱلنَّبِىَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِىَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا
فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا۟ ٱلْفِتْنَةَ
لَـَٔاتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا۟ بِهَآ إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا۟ عَـٰهَدُوا۟
ٱللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ ٱلْأَدْبَـٰرَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ ٱللَّهِ مَسْـُٔولًا ﴿١٥﴾

٧ [بێنەوەبیر] ئەوێ‌کاتێ کە پەیمانمان لە پێغەمبەرەکان ئەستاند. لەتۆو نوّح و ئیبراهیم و مۆساو عیسای کوڕی مەریەم و لەهەمۆیان پەیمانی زۆر پتەومان ساند.
٨ تا لەڕاستان - سەبارەت بە ڕاسیەکەیان - پرسیار بکا؛ بۆ خودانەناسەکانیش ئازارێکی زوڕبەژانی سازکردوە.
٩ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! لەبیرمەکەن چۆن‌چاکەیەک خودا دەربارەی ئێوەی کرد؛ لەشکرگەلێکتان هاتەسەر؛ ئێمە بامان وێڕای چەن‌لەشکر بۆناردن؛ کە ئێوە نەتان‌دەدیتن. هەرچی ئێوە دەیکەن، خودا باش دەیبینێ.
١٠ لەودەمەدا کە لەژۆرو لەژێرەوە بۆتان هاتن، چاوتان ڕەشکەوپێشکەی دەکرد؛ دڵتان [وەتەپەتەپ کەوت‌و] گەییشتە قوڕقوڕاگەتان؛ زۆرخەیاڵی جۆراوجۆرتان لەخودا بەدڵدادەهات.
١١ لەوشوێنەدا ئەزمۆنی خاوەن‌باوەڕان هاتەگۆڕێ‌و بەلەرزینێکی زۆربەهێز، دڵی هەموان کەوتەلەرزە.
١٢ لەوعانەشدا ئەوکەسانەی دوڕۆبۆن‌و ئەوانەش کە دەغەزێکیان لەدڵدابۆ، هەر دەیانگوت: ئەوبەڵێنەی خوداو پێغەمبەر دەیاندا هەر بۆفریوی ئێمەبۆ.
١٣ هێندێک لەوان گازی دەکرد: ئەی دانیشتوانی مەدینە! ئێرە جێگای ئێوە نیە، دەی وەگەڕێن. هێندێکیشیان دەهاتن ئیزنیان لە پێغەمبەر دەخواست: کەسمان لەسەر ماڵەکانمان دانەناوە ئاگای لێ‌بێ. ماڵیان بێ‌پارێزگارنەبۆ، هەر نیازی ڕاکردنیان بۆ.
١٢ ئەگەر دەوری ماڵەکانیان لێ‌گیراباو بیانگوتایە: لەدین پەژیوان‌ببنەوە؛ هێندە زۆری نەدەخایاند، لەدین پاشگەزدەبۆنەوە.
١٥ ئەوان پێشتر پەیمانیان دابۆبەخودا، کە لەبەردوژمن نابەزن؛ دیارە پەیمان بەخودادان لێ‌پرسینەوەشی هەیە.

١٠-ڕەشکەوپێشکە: تەم‌و ڕەشایی هاتنەبەرچاو لەبەرترس‌و. . .

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ ٱلْمَوْتِ أَوِ ٱلْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَٱلْقَآئِلِينَ لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَٱلَّذِى يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا۟ فَأَحْبَطَ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا۟ ۖ وَإِن يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِى ٱلْأَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم مَّا قَٰتَلُوٓا۟ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

١٦ بێژە: راکردن لەمردن یان لەکوشتن، هیچ دادێکی ئێوەنادا؛ ئەوساکەش هەر کەمێکی‌تر لەدنیادا رایدەبوێرن.

١٧ بێژە: گەر خودا بخوازێ بەڵایەکتان بەسەربێنی، یان چاکەۆ دەربارە بکا، کێ دەستی‌وەبەردەهێنێ‌و دەوپارێزێ؟ غەیرەز خودا نە سەرووەریان دەس‌دەکەوێ‌و نە کەس یاریدەیان‌دەدا.

١٨ دیارە خودا خۆی دەزانێ چکەسانێ لەنگۆ دەبۆنە لەمپەرو کێش بۆن دەنگی براکانی خۆیان دەدەا: «وەرنەلامان». کەمتریشیان لەم شەڕەدا بەشداردەبۆن.

١٩ لەحاند ئێوە چاوچنۆکن؛ هەرگا ترسێ دێتە پێشێ، دەیانبینی هەر زەق لەتۆ دەڕوانن‌و چاویان سپی هەڵدەگەڕێ؛ وەک یەکێ لەترسی مردن بێ‌هۆش بۆبێ. وەختێ ترسیش بەسەردەچێ، گەزارەتان لێ‌دەکێشن؛ دەست بە زمان‌شڕی دەکەن‌و چاونەزێری تاڵانەکەن. ئەوانە هەرگیز باوەڕیان نەهێناوە؛ هەمۆکاریان لای خودا بەفیرۆچوەو ئەمەش لای خودا هاسانە.

٢٠ وائەزانن کە دوژمنە هاودەسەکان نەڕویشتۆن. خۆ ئەگەریش ئەوهاودەسانە بێنەوە، ئەمانە ئاوات ئەخوازن وەل عارەوە چۆڵ‌نشینەکاندا بان‌و هەر دەنگوباسی ئێوەیان بپرسیبا. ئەگەر لەناوتانیش مابان - کەمیان نەبێ - لەشەڕدا بەشدار نەدەبۆن.

٢١ بێ‌سۆ پێغەمبەری خودا سەرمەشقی چاکە بۆ ئێوەو بۆ هەر کەسێ کە بە خوداو ڕۆژی سەڵا هیوادارەو هەر خەریکی یادی خوایە.

٢٢ کاتێ کە خاوەن‌باوەڕان چاویان کەوتە ئەو دژمنە هاودەسانە، گوتیان: ئەمە هەرهەمانە کە خوداو پێغەمبەرەکەی بەڵێنیان بەئێمە داوەو هەربەڵێنێ خوداو پێغەمبەری بیدەن، ڕاست دەردەچێ‌و ئیتر بڕواو هەستی فەرمان‌بردنیان پتر گەشەی‌کرد.

١٨- لەمپەر: بەرگر، کۆسپ. ١٩- گەزارە: زمانی درێژ. چاونەزێر: تەماحکار.

مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَـٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن
قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِىَ
ٱللَّهُ ٱلصَّـٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ إِن شَآءَ
أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلْقِتَالَ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَـٰهَرُوهُم مِّنْ
أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ
وَدِيَـٰرَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ
ٱلْـَٔاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَـٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾
يَـٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَـٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَـٰعَفْ
لَهَا ٱلْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

٢٣ پیاوی واهه‌ن له‌ناوخاوه‌ن باوه‌ڕاندا، ئه‌و په‌یمانی به‌خوایاندا، پێکیان هێنا؛ جا له‌وانه هه‌یانه گیانی به‌خشیوه‌و هێندێکیشیان چاوه‌نۆڕن‌و تۆزقاڵێکیش [سۆزی خۆیان] نه‌گۆڕیوه.

٢٤ تاکۆ خودا چاکه‌ی ئه‌وکه‌سانه‌ی ڕاست‌بۆن بداته‌وه؛ ئه‌وکه‌سانه‌ش که دۆڕۆ بۆن - گه‌ر حه‌زبکا - ئازاریاندا، یان تۆبه‌یان لێ قبۆڵکا. خودا له‌گونا ده‌بۆرێ‌و دلۆڤانه.

٢٥ خودا دین‌دوژمنه‌کانی - وێڕای ئه‌وڕکه‌ی که‌بۆیان - کشانده‌وه‌و هیچ به‌هره‌شیان ده‌س نه‌که‌ۆت. له‌جه‌نگدا خاوه‌ن‌باوه‌ڕان خودایان لایه، به‌سیانه. خوا توانای به‌ده‌سته‌ڵاته.

٢٦ ئه‌هلی کتێبیش، ئه‌وانه‌ی پشتیوانی دوژمنان بۆن، له‌قه‌ڵای هێنانه‌خوارێ‌و ترسی خسته‌دڵیانه‌وه‌و هێندێ له‌وان به‌ده‌ستی ئێوه کوژران‌و هێندێکیشتان به‌دیل‌گرتن.

٢٧ زه‌ویه‌کان‌و خانوه‌کان‌و سامانیان‌و ئه‌وزه‌مینه‌ش که پاتان‌پێدانه‌نابۆ، خودا گشتی دابه ئێوه. خودا توانای به‌سه‌ر هه‌مۆشتدا هه‌یه.

٢٨ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! ژنه‌کانی خۆت بدوێنه: ئه‌گه‌ر ژین‌و زه‌مبه‌ری دنیاتان ده‌وێ، ده‌سا وه‌رن تا هه‌قی خۆتان بده‌مێ‌و به‌بێ‌گازنده‌و به‌خۆشی ڕاهیتان‌که‌م.

٢٩ ئه‌گه‌ریش خواوپێغه‌مبه‌رو ماڵی دواڕۆژتان گه‌ره‌که، خودا بۆ کارچاکه‌کانتان پاداشی گه‌وره‌ی داناوه.

٣٠ ئه‌ی هاوسه‌رانی پێغه‌مبه‌ر! هه‌رکه‌س له‌نگۆ خراپه‌یه‌کی ئاشکرای لێ ڕۆبدا، دۆسه‌ره جه‌زره‌به‌ی ده‌درێ؛ ئه‌مه‌ش لای خودا هاسانه.

٢٣- **سۆز:** گفت، په‌یمان. ٢٨- **زه‌مبه‌ر:** خشڵ، زیوه‌ر. **راهی‌کردن:** بریتی له ته‌ڵاق‌دان.

٣٠- **له‌نگۆ:** له‌ئه‌نگۆ، له‌ئێوه.

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ ۚ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

۳۱ هه‌رکامیشتان به‌رفه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی بێ‌و ئاکارچاک بێ، پاداشه‌که‌ی به دۆچه‌ندان پێده‌ده‌ین‌و بژیوێکی هه‌ره‌باشمان بۆ داناوه.

۳۲ ئه‌ی هاوسه‌رانی پێغه‌مبه‌ر! ئێوه وه‌ک ژنانی‌ترنین؛ ئه‌گه‌ر خۆتان ئه‌پارێزن، زۆر به‌خاوی قسه‌مه‌که‌ن؛ نه‌وه‌ک که‌سێ غه‌ره‌زێکی له‌دڵدابێ، قرمی خۆش‌کا؛ هه‌ر چۆن په‌سنده بپه‌یڤن.

۳۳ له‌ماڵ خۆتان ده‌رمه‌که‌ون‌و وه‌ک ده‌ورانی زه‌مانی نه‌زانی پێشۆ، خه‌ملی خۆتان نیشان‌مه‌ده‌ن. نوێژبکه‌ن‌و زه‌کات بده‌ن؛ له‌فه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ر ده‌رمه‌چن. ئێوه که خه‌ڵکی ئه‌م‌ماڵه‌ن، خوا گه‌ره‌کیه چه‌په‌ڵیتان له‌سه‌رلاباو پاک‌و خاوێنتان ڕاگرێ.

۳۴ هه‌رچی له‌نیشانانی خواو له‌کارزانی له‌ماڵتاندا بۆ ئێوه ده‌خوێنرێته‌وه، فێری‌بن‌و بیڵێنه‌وه. خوا هه‌مۆشتی لێ‌دیاره‌و ئاگاداره.

۳۵ پیاگ‌و ژنی موسوڵمان‌و مێرو پیره‌کی به‌باوه‌ڕ، پیاگ‌و ژنی فه‌رمانبه‌رو پیاوو ژنی قسه‌ڕاست‌و پیاوو ژنی خۆراگرو پیاوو ژنێ بێ فیزو خۆبه‌زل‌نه‌زان، پیاوو ژنی سه‌ده‌قه‌ده‌رو پیاوو ژنی ڕۆچه‌وان‌و پیاوو ژنی نامۆس پارێزو ژن‌و پیاوێ که زۆر یادی خودادەکه‌ن، له‌خوداوه لێخۆشبوۆن‌و پاداشێکی گه‌وره‌یان بۆداندراوه.

۳۲- **قرم:** ئاره‌زو، ئیشتیا. **بپه‌یڤن:** قسه بکه‌ن. له **په‌یڤین:** قسه کردن.

۳۳- **خه‌مل:** ۱) خشل، زه‌نبه‌ر؛ ۲) رازانه‌وه. ۳۵- **مێر:** پیاو. **پیره‌ک:** ژن. **ڕۆچه‌وان:** به‌ڕۆژۆ.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

٣٦ ئه‌گه‌ر خواو پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی فه‌رمانیان به‌ هه‌رکارێک‌دا، هیچ پیاوێک‌و هیچ ژنێکی خاوه‌ن‌باوه‌ڕ ناتوانن په‌سندی نه‌که‌ن. هه‌ر که‌سێکیش له‌ فه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ری ده‌رچێ، ڕێگه‌ی زۆر هه‌ڵه‌کردوه‌.

٣٧ ئه‌وسا ئه‌وی خودا چاکه‌ی ده‌گه‌ڵ کردو تۆش چاکه‌ت ده‌گه‌ڵ کردوه‌، تۆ پێت ئه‌وت: ده‌س له‌ ژنێ‌خۆ به‌رمه‌ده‌و ده‌بێ له‌ خودا بترسی. شتێکیشت له‌ دڵی خۆدا ده‌شارده‌وه‌، که‌ خوا هه‌ر ئاشکرای ده‌کرد. هه‌ر له‌ مه‌ردمیش ده‌ترسای؛ که‌چی خودا شیاوتربۆ لێ‌بترسی. جا کاتێ زه‌ید له‌ هاوجۆته‌که‌ی خۆی به‌ئاره‌زۆ گه‌ییشت، ئه‌ومان کرده‌ هاوجۆتی تۆ؛ هه‌تا خاوه‌ن‌باوه‌ڕه‌کان له‌ خواستنی ژنی زڕکوڕانی خۆیان - له‌ دوای ئه‌وه‌ ته‌ڵاقیان دان - لۆمه‌ نه‌کرێن، هه‌ر فه‌رمانێ خودا بیدا، ده‌بێ پێک‌بێ.

٣٨ بۆ پێغه‌مبه‌ر قه‌یدی نیه‌ کارێک بکا که‌ خوا بۆی برِیاری‌داوه‌. ڕه‌فتاری خودا ده‌گه‌ڵ پێغه‌مبه‌رانی ڕابردۆشدا هه‌روا بوه‌. خوا به‌هه‌رچی فه‌رمان‌بدا - بێ‌زیادوکه‌م - ده‌بێ بکرێ.

٣٩ ئه‌وکه‌سانه‌ی هه‌ر فه‌رمانه‌کانی خودا ده‌گه‌یێنن‌و له‌و ده‌ترسن؛ غه‌یره‌ز خوداش له‌ هیچ که‌سی‌تر ناترسن. خودا حه‌سێبگه‌ربێ، به‌سه‌.

٤٠ محه‌مه‌د بابی هیچ پیاوێک له‌ پیاوانی ئێوه‌ نیه‌. به‌ڵام ڕاسپارده‌ی خوایه‌و ئاخری پێغه‌مبه‌رانه‌و خودا هه‌مۆشت ده‌زانێ.

٤١ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! فره‌ یادی خوا بکه‌ن[و له‌یادی ئه‌و ڕامه‌وه‌ستن].

٤٢ هه‌مۆ به‌یانی‌و ئێواران له‌پاکی‌و بێ‌عه‌یبی خودا تاریف بکه‌ن.

٤٣ ئه‌و که‌سێکه‌ درۆد بۆئێوه‌ ده‌نێرێ؛ هه‌روه‌هاش فرشته‌کانی؛ هه‌تاوه‌کۆ له‌ تاریکی ده‌رتانبێنێ‌و به‌ره‌وڕۆناکیتان به‌رێ. خودا بۆ خاوه‌ن‌باوه‌ڕان دلۆڤانه‌.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَـٰمٌ ۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَـٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَـٰكَ شَـٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَـٰفِرِينَ وَٱلْمُنَـٰفِقِينَ
وَدَعْ أَذَىٰهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَـٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ
مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا ۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ
أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَٰجَكَ ٱلَّـٰتِىٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّـٰتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَـٰلَـٰتِكَ ٱلَّـٰتِى هَاجَرْنَ مَعَكَ وَٱمْرَأَةً
مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِىُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا
خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِىٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَـٰنُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾

۴۴ ئه‌وێ ڕۆژێ که دێنه‌به‌ر باره‌گاری ئه‌و، وه سه‌لام به‌خێریان دێنیو پاداشێکی پڕبایه‌خی بۆداناون.

۴۵ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! ئێمه بۆیه ناردۆمانی، شایه‌تو مزگێنیده‌رو ترسێنه‌ربی.

۴۶ به‌ئیزنی ئه‌و، خه‌ڵک بۆخوداپه‌رستی گازی بکه‌یو چرایه‌کی تیشکده‌ربی.

۴۷ به‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن مژده‌ش بده، که له لای خواوه به‌چاکه‌ی زۆرگه‌وره ئه‌خوێنرێنه‌وه.

۴۸ ئه‌وی خودانه‌ناسانو دوڕازه‌کان گه‌ره‌کیانه بیکه‌ی، مه‌یکه؛ گوێ به ئازاریشیان مه‌ده. هه‌ر خۆت به خودا بسپێره‌و خودا بریکاربێ به‌سه.

۴۹ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌نباوه‌ڕان! ئه‌گه‌ر ژنی باوه‌ڕدارتان ماره‌کردو به‌رله‌وه‌ی ده‌گه‌ڵیان بنۆن ته‌لاقتان‌دان، نابێ تا ماوه‌یه‌کی دیاری کراو قه‌تیسیان که‌ن؛ به‌شه‌که‌ی خۆیان بده‌نێو به ڕۆخۆشی ئازادیان که‌ن.

۵۰ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! ئێمه ئه‌و ژنانه‌تمان بۆ ڕه‌وادیوی، که ماره‌ییت پێگه‌یاندون؛ ئه‌وانه‌ش که له‌تالانێ ده‌سکه‌وتۆنو خودا کردۆنیه پشکی تۆ. هه‌ر وه‌ها دۆت مامه‌کانتو دۆت پلکانتو دۆت خاڵانتو کیژه‌کانی خوشکی خاڵت، که ده‌گه‌ڵ تۆ ئاواره‌بۆن، به‌تۆ ده‌شێن. هه‌ر ژنێکی باوه‌رداریش - به‌و مه‌رجه خۆی ببه‌خشێ به پێغه‌مبه‌رو پێغه‌مبه‌ریش گه‌ره‌کی بێ ماره‌یبکا - ئه‌مه‌ش هه‌رتایبه‌تی تۆیه؛ نه‌ک بۆ باوه‌ڕدارانیتر. ئێمه خۆمان زانیومانه که ده‌رباره‌ی ئه‌و ژنانه‌ی به‌وان ڕه‌وانو ئه‌وانه‌ی ده‌بنه که‌نیزیان، چلۆن بڕیارێکمان داوه، تا هیچ گیروگرفتێک بۆتۆ ڕۆنه‌دا. خودا له‌گونا ده‌بۆرێو دلۆڤانه.

۴۴- وه: ئه‌و. وه‌سه‌لام به‌خێریان دێنێ: ئه‌و به‌خێرهاتنیان پێ‌ئێژێ.

۵۰- پشک: به‌ش، پاژ، پار.

۞ تُرْجِى مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِىٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُ ۖ وَمَنِ ٱبْتَغَيْتَ
مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ
وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ
مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ
ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعْدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَٰجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ
حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ رَّقِيبًا
﴿٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتَ ٱلنَّبِىِّ إِلَّآ أَن
يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ
فَٱدْخُلُوا۟ فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَٱنتَشِرُوا۟ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ
ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى ٱلنَّبِىَّ فَيَسْتَحْىِۦ مِنكُمْ ۖ وَٱللَّهُ لَا
يَسْتَحْىِۦ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن
وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ
لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ
مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن
تُبْدُوا۟ شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

٥١ تۆ سەرجێیی هەرکامیان وەدوا بخەی و کامیان بانگ بکەیە لای خۆت، کەیفی خۆتە. ژنی تەخسیرکراویشت ئاشتکەیەوە، گوناهێکت نایەتە سەر. ئەم کارە باشتر دەبێتە هۆی ئەوە کە دڵخۆش بن و خەم نەخۆن و هەموویان ڕازی بن بەوەی کە پێت داون. خوا دەزانێ ئێوە چیتان بەدڵدادێ. خودا زاناو لەسەر خۆیە.

٥٢ دوای ئەمانەی - کە خودا پێی ڕەوادیوی - ژنانی ترت پێ ناشێن؛ بۆشت نیە ئەوژنانەت بەژنی تر بگۆڕیەوە؛ با دەلالی و جوانیەکەشیان دڵی تۆی بۆخۆی کێشابێ؛ مەگین ئەوانەی لەتالان بەرتۆ کەوتون. خودا بەسەر هەموشتدا چاوەدێرە.

٥٣ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەماڵەکانی پێغەمبەر مەچنەژوورێ، مەگین بۆ جەمێکی خواردن بانگکرابن؛ ئەگەر چوشن، نابێ وەختێکیوا بچن کە ئەو جەمە خۆراکە ئامادە نەبوە. هەر کە ژەمەنانەکەو خوارد، بڵاوەکەن و خۆ بەقسەوە خەریک مەکەن. ئەمکارەتان پێغەمبەری ئازار دەداو لەبەر ئێوە شەرم دەکا دەنگۆبدا. خودا لەقسەی ڕاستگوتن شەرم ناکا. هەر کاتێکیش داوای شتێک لەژنەکانی ناوماڵ دەکەن، لەپشت پەردەوە بخوازن؛ ئەم کارە لە دڵپاکی ئێوەو ئەوانیش نزیکترە. نابێ پێغەمبەری خودا لە ئێوە ئازارببینێ؛ ناشبێ دوای ئەو - تاهەتایە - ژنەکانی مارەبکەن؛ کە ئەمکارە لەلای خودا گوناهێکی زۆر گەورەیە.

٥٤ هەرشتێ ئاشکرای بکەن، یان وەیشێرن، خوا دەیزانێ.

٥١- تەخسیر: ژنێ کە مێرد سەرجێیی ناکا.　٥٢- دەلالی: جوانی و دڵڕفێنی.

٥٣- جەم: ژەم، هەلی نان خواردن.

لَّا جُنَاحَ عَلَيۡهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ
إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ
أَيۡمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا
﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيۡهِ وَسَلِّمُواْ تَسۡلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ
بِغَيۡرِ مَا ٱكۡتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحۡتَمَلُواْ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ﴿٥٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ يُدۡنِينَ
عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٥٩﴾ ۞ لَّئِن لَّمۡ يَنتَهِ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡمُرۡجِفُونَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ لَنُغۡرِيَنَّكَ
بِهِمۡ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٦٠﴾ مَّلۡعُونِينَۖ
أَيۡنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقۡتِيلٗا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا ﴿٦٢﴾

٥٥ ئەگەر ژنان لەڕۆی باوکو کوڕانیانو براو برازایەکانو خوشکەزاکانی خۆیانو لەدیتنی ئەوژنانەی کە لەسەردینی خۆیاننو هەروەها کەنیزەکانیان ڕۆنەپۆشن، قەیدی نیە. ئەشێ لەخودا بترسن، خودا بۆخۆی لەهەمۆشت ئاگادارە.

٥٦ خوداو فرشتەکانی خوا، پەسنی پێغەمبەرێ دەدەن؛ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! سا ئێوەش پەسنی بدەنو بەدڵو گیان سڵاوی خودای لێ بکەن.

٥٧ ئەوکەسانەی خوداو پێغەمبەری خودا ئازاردەدەن، بەرنەحلەتی خوداکەوتۆن، لەدنیاشو لەقیامەتێ، ئازاری پرسۆکایەتی بۆ داناون.

٥٨ کەسانێکی پیاووژنی خاوەنباوەڕ - بە بێئەوەی کارێکی خراپیان کردبێ - دەڕەنجێنن، بێ سۆ تۆشی بوختان و تاوانێکی ئاشکرا بۆگن.

٥٩ ئەی پێغەمبەر! ژنەکانتو کچەکانتو خێزانی خاوەنباوەڕان حاڵیبکە، با خۆیان بەچارشێوەکانیان داپۆشن؛ ئەمکارە باشتر دەبێتە هۆیئەوە کە بناسرێنو ئازار نەدرێن. خودا لەخەتا دەبۆرێو دلۆڤانە.

٦٠ خۆ ئەگەر دۆڕازەکانو ئەوکەسانەش غەرەزێکیان لەدڵدایەو ئەو کەسانەی لەناوشاری مەدینەدا [لەدژی دین] دەنگۆ بڵاو دەکەنەوە، دەس هەڵنەگرن، دەیانخەینە بەردەستی تۆو لەئاکامدا - بێجگە ماوەیەکی هندک - لەوشارەدا ناتوانن ببن بەهاوسات.

٦١ نەحلەت لەوانە کراوەو لە هەر کوێکا وەگیر کەون، دەگیرێنو هەر بە یەکجاری دەکوژرێن.

٦٢ شێوەی کاری خوا لەناو پێشینەکانی ڕابردۆشا هەروابوەو شێوەی کاروباری خودا گۆڕانی بەسەردا نایە.

٦٠- دەنگۆ: شایعە.

يَسۡـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِۖ قُلۡ إِنَّمَا عِلۡمُهَا عِندَ ٱللَّهِۚ وَمَا يُدۡرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمۡ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا
﴿٦٥﴾ يَوۡمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيۡتَنَآ أَطَعۡنَا ٱللَّهَ
وَأَطَعۡنَا ٱلرَّسُولَا۠ ﴿٦٦﴾ وَقَالُواْ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعۡنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ ءَاتِهِمۡ ضِعۡفَيۡنِ مِنَ ٱلۡعَذَابِ
وَٱلۡعَنۡهُمۡ لَعۡنٗا كَبِيرٗا ﴿٦٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
ءَاذَوۡاْ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُواْۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهٗا ﴿٦٩﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ﴿٧٠﴾ يُصۡلِحۡ
لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضۡنَا ٱلۡأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡجِبَالِ فَأَبَيۡنَ أَن يَحۡمِلۡنَهَا وَأَشۡفَقۡنَ مِنۡهَا وَحَمَلَهَا
ٱلۡإِنسَٰنُۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومٗا جَهُولٗا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمَۢا ﴿٧٣﴾

٦٣ مەردم دەربارەی قیامەتت لێدەپرسن؛ بێژە: هەر خودا دەیزانێ. تۆ چۆزانی؟ وێدەچێ بەم زوانەبێ.
٦٤ خودا نەحلەت لەو دین دوژمنانە دەکاو ئازاری لە جەهەندمدا بۆداناون.
٦٥ تاهەتا لەوێدادەبن و کەسیش نابێ بەدۆستو یارمەتیدەریان.
٦٦ ئەوێ ڕۆژێ دموچاویان لەئاگردا ئەمدیو ئەودیوی پێدەکرێ، ئێژن: خۆزی بەفەرمانی خوامان کرباو بەرفەرمانی پێغەمبەربایین.
٦٧ دەشڵێن: ئەی پەروەرندەمان! ئێمە وەدوی ئاغاکانو گەورەکانی خۆمان کەوتین؛ ئەوان ئێمەیان گومڕاکرد.
٦٨ ئەی پەروەرێنی هەمۆمان! دۆسەرە ئازاریانبدەو فرە بەنەحلەتیان بکە.
٦٩ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! ئێوە وەک ئەوانە مەبن کە ئازاری مۆسایان دا؛ ئەوسا خودا لەو بوختانەی بۆیان دەکرد، پاکانەی کرد؛ لای خوداش پیاوێ لەڕۆبۆ.
٧٠ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! هەر لەخودابترسنو قسەی ڕاستو پتەوبکەن؛
٧١ تا خودا کارۆ ڕاستبێنێو لەگوناهانتان ببۆرێ. هەر کەسێکی بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری خوابێ، بە سەرکەوتنێکی گەورە گەییشتوە.
٧٢ ئێمە ئەمئامانەتیەمان لەبەرانبەر ئاسمانەکانو زەمینو ئەو هەموکێوانە ڕانا، هیچیان دەخۆیان ڕانەدی بچنەژێریو لێی دەترسان. پاشان مرۆ وەستۆی خۆی گرت، کە نەیزانیو سەبارەت بەخۆی غەدری کرد.
٧٣ هەتا خودا پیاکو ژنەدوڕازەکانو ئەوانەی شەریکان بۆخوا دەناسن - نێرومێیان - ئازاربداو پەژیوانی هەمۆ کەسی باوەڕداریش - پیاوبن یان ژن - قبوڵبکا. خودا لەگونا دەبۆرێو دلۆڤانە.

٦٩- لەڕۆ: بەڕێز، بەقەدر.

سورة سبأ

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِى الْاٰخِرَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿۱﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ؕ وَهُوَ الرَّحِيْمُ الْغَفُوْرُ ﴿۲﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ؕ قُلْ بَلٰى وَرَبِّىْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا فِى الْاَرْضِ وَلَاۤ اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَاۤ اَكْبَرُ اِلَّا فِىْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿۳﴾ لِّيَجْزِىَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿۴﴾ وَالَّذِيْنَ سَعَوْ فِىْۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ﴿۵﴾ وَيَرَى الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِىْۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ وَيَهْدِىْۤ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿۶﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۙ اِنَّكُمْ لَفِىْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿۷﴾

سەبەء

بەناوی خودای بەخشندەو دلۆڤانە

۱ پەسن وسوپاس بۆ خودایێ کە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندان هەر بۆ ئەوەو لەودنیاش سپاس وپەسن هەر لەخۆی دەوەشێتەوە. هەر بۆ خۆشی لەکارزان و ئاگادارە.

۲ هەرچی دەچێتە ناوزەوی و هەرچی لەزەوی دەرکەوێ و هەرچی لەعاسمان داکەوێ و هەرچی لێیەوە سەرکەوێ، ئەو دەیزانێ و هەر بۆ خۆشی دلۆڤانەو خەتابەخشە.

۳ ئەوانەی خودا ناناسن، گوتیان: هەرگیز ڕۆژیسەلا بۆمە نایە. بێژە: سوێندم بەو خودایەی کەوا منی ڕاهێناوەو زانای هەمۆ نهێنیەکە، بێ شک سەلاو لێ ڕادەبێ. هەرشتێکی بەقورسایی مێرۆلە وردیلەیەک بێ، یان لەوچۆکتر یان مەزنتر لەنێوانی ئەم عاسمانانەو زەمیندان، تاقی لەلای ئەو گوم نابێ؛ گشتی لەناو نۆسراوەیکی ڕۆن‌کەرەوە هەڵگیراوە.

۴ تا هەرکێ خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆن، پاداشیان بۆ دیاری بکا. بۆئەوانە لێ‌خۆشبۆن و ڕسق و رۆزی پاکژ دەبێ.

۵ ئەوانەی کە تێدەکۆشن بەنیشانەکانی ئێمە باوەڕنەکرێ و خۆیان لە ئێمە ببوێرن، بەشی ئەوان جەزرەبەدانێ بەژانە.

۶ ئەوکەسانەش کە لەزانین بەش دراون، سۆردەزانن ئەوی بۆتۆ ناردراوە ڕاستەو ڕێگەی بەرەو خاوەن دەستەلاتی پەسن دراو نیشان‌دەدا.

۷ خوانەناسەکانیش ئێژن: ئاخۆ ئێوە گەرەکتانە پیاوێکتان بۆ دەس‌نیشان‌کەین، پێتان ئێژێ: ئەگەر ئێسک و پروسکیشتان بەربادبێ، سەر لەنوێ زیندۆدەبنەوە؟

۱- دەوەشێتەوە لە وەشانەوە: پێکەفتن. ۴- پاکژ: جێی تەرخان کراو.

أَفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةٌۢ ۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ
فِى ٱلْعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ
ٱلْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ
لَءَايَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ
يَٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ ۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنِ ٱعْمَلْ
سَٰبِغَٰتٍ وَقَدِّرْ فِى ٱلسَّرْدِ ۖ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ
وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ ٱلْقِطْرِ ۖ وَمِنَ ٱلْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
رَبِّهِۦ ۖ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٢﴾
يَعْمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَٰرِيبَ وَتَمَٰثِيلَ وَجِفَانٍ كَٱلْجَوَابِ
وَقُدُورٍ رَّاسِيَٰتٍ ۚ ٱعْمَلُوٓا۟ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِىَ
ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِۦٓ
إِلَّا دَآبَّةُ ٱلْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُۥ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلْجِنُّ
أَن لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ٱلْغَيْبَ مَا لَبِثُوا۟ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿١٤﴾

٨ ئاخۆ درۆی بەدەم‌خواوە هەڵبەستوە، یان شێت بوە؟ نەخێر، ئەوان کە بڕوایان بە ڕۆژی قیامەتێ نیە، لەئازاردا دەتلێنەوەو زۆر لەڕێ دوورکەوتوونەوە.

٩ ئاخۆ ئەمان لەپێشەوەو پاشەوەی خۆیان نەڕوانی، لەم عاسمان و زەمینەدا؟ ئەگەر ئێمە بمانەوێ وادەکەین زەمین قوتیاندا، یان چەندکوتێکی ئاسمانیان بەسەردا دەخەینەخوارێ. لەمەدا بەڵگەیەک هەیە بۆ هەرعەبدێ دەخوازێ بگەڕێتەوە.

١٠ ئێمە زێدەبەشێکمان دابۆ بەداوود: ئەی کێوەکان و باڵداران! ئێوەش وەل ئەو پەسنی پاکی خودا بدەن. ئاسنیشمان بۆ نەرم‌کرد.

١١ کەتۆ بالاپۆش لە ئاسن دروس بکە؛ گەوچن لەئەندازەدابن، با کارەکانتان هێژابن؛ خۆم کاری ئێوە دەبینم.

١٢ سولەیمانیش بامان بۆکەوی کردبۆ؛ تەنیا لەدانی بەیانی سی ڕۆژەڕێ و سەرلەنگۆرەش سی ڕۆژەڕێ ڕیگەی دەبڕی. بۆ ئەو، کانی مسیشمان تاواندبۆوە: چەند جنۆکەش - بەفەرمانی پەروەرندەی - لەبەردەستی کاریان دەکرد، هەرکێ لەوان خۆی بواردباو لە فەرمانی مە دەرچوبا، ئێمە ئازاری ئاگرمان پێ‌دەچەشاند.

١٣ چی دەویست ئەوەیان دەکرد. هەر لەکۆشک و تەلارەوە، تا کوتەڵ و بۆتی زلی وێنەحەوزو چەندین تیانی دابەستراو. ئەی ماڵ و خێزانی داوود! شوکرێ‌بکەن؛ لە عەبدەکانم کەمتریان شوکرێ‌دەکەن.

١٤ لەوکاتەشدا کە مردنمان بۆبڕیاردا، ئەگەر مۆرانە نەبوایەو دارعەساکەی نەخواردایە، کەس بەمەرگی نەدەزانی. کاتێ ڕەتی‌بردو کەوت، بۆ جنۆکەکان دەرکەوت، گەر پێوواریان بزانیبا، لەم ئازارە پڕسوکایەتیە دەرچوبون.

١١- **گەوچن:** هەرچی بە ئاڵقە چندرابێ. ١٢- **سەرلەنگۆرە:** سەرلەئێوارە. ١٣- **کوتەڵ:** پەیکەر، هەیکەل. **بۆت:** دەفر، کاسە. **تیان:** تیانە، مەنجەڵی گەورەی گوشاد. ١٤- **مۆرانە:** مۆریانە، جانەوەری دارخۆر. **ڕەت بردن:** تەکان خواردن لەپڕ. **پێوار:** نادیار، نە لەبەرچاو.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ ءَايَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلِ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ
﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجْزَىٰ إِلَّا الْكَفُورُ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِّدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ
اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

۱۵ جێگاو شوێنی خه‌ڵکی سه‌با نموٗنه‌بوٗن؛ دوٗ ڕیزه‌باغ له‌لای ڕاست‌و لای چه‌په‌وه. له‌م بژیوه‌ی په‌روه‌رنده‌تان پێداون، به‌شوکرانه‌وه لێی بخوٗن؛ ولاتێکی هێنده‌خوٗش‌و په‌روه‌رنده‌ی وا خه‌تاپوٗش!
۱۶ نافه‌رمانی خودایان کرد؛ ئه‌وسا ئێمه‌ش لافاوی ئاوی به‌ندێمان به‌ردا سه‌ریان؛ له‌جێی دوٗڕیزه‌باخه‌کان، میوه‌ی داری دارسیواک‌و گه‌زیچارو که‌مێ کنارمان بوٗهێشتن.
۱۷ ئه‌وان سپڵه‌ی پێنه‌زان بوٗن، ئه‌م به‌ڵایه‌مان بوٗناردن؛ ئاخوٗ ئێمه بوٗ که‌سانێ سپڵه‌نه‌بن، هیچ به‌ڵایان به‌سه‌ردێنین؟
۱۸ له‌ناو ئه‌وان‌و گوندانێ پیتی‌خوٗمان تێ‌خستبوٗن، چه‌ند دێیه‌کمان له‌پاڵ یه‌کتر ئاواکردو مه‌ودای نێوانیانمان به ئه‌ندازه دانا. ده‌سا به‌شه‌وان‌و ڕوٗژان - به‌بێ‌ترس - به‌ناویاندا ده‌ربازبن.
۱۹ گوتیان: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! مه‌ودای مزڵ تا مزڵمان - له‌سه‌فه‌ردا - بوٗ دوٗرترکه؛ که غه‌درێک بوٗ له خوٗیان کرد. ئه‌وسا گشتمان وه‌ها له‌یه‌کتردابڕی، بوٗنه‌په‌نده‌ی ڕوٗی زه‌مانه؛ که ئه‌مه‌ش چه‌ند به‌ڵگه‌یه‌ک بوٗ بوٗ هه‌موٗ خوٗڕاگرێکی سوپاسگوزار.
۲۰ شه‌یتان دی که گومانی سه‌باره‌ت به‌وان وه‌ڕاست گه‌ڕا، شوێنی که‌وتن؛ هه‌ر ده‌سته‌یه‌ک له باوه‌ڕداره‌کانیان مان.
۲۱ نه‌یده‌توانی شه‌یتان به‌سه‌ریاندا زاڵ‌بێ؛ ته‌نیا بوٗیه‌بوٗ بزانین کێ بڕوای به‌قیامه‌ت هه‌یه‌و کێش له‌واندا لێی‌دوٗدڵه. په‌روه‌رنده‌ت له‌هه‌موٗشت چاوه‌دێره.
۲۲ بێژه: ئێوه هاوار له‌وشتانه‌ی غه‌یره‌ز خودا بکه‌ن که به‌خه‌یاڵ به په‌رستوٗتان ده‌زانین؛ ئه‌وانه سه‌نگی مێروله وردیله‌یه‌ک، ده‌ستیان ناڕواو له‌سازدانی ئه‌م عاسمانانه‌و زه‌مینه به‌شیان نه‌بوٗه‌و یارمه‌تی خوایان نه‌داوه.

۱۶-**به‌ندێ:** سه‌د، به‌ربه‌ندی ئاو. **گه‌زیچار:** داری گه‌ز. **کنار:** داری نه‌بگ.

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُۥ ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا۟ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا۟ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ ۞ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ وَإِنَّآ أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُل لَّا تُسْـَٔلُونَ عَمَّآ أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَهُوَ ٱلْفَتَّاحُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِىَ ٱلَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِۦ شُرَكَآءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَلَا بِٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ٱلْقَوْلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لَوْلَآ أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

٢٣ تکاش لای ئه‌و به‌هره‌نادا؛ مه‌ر بۆ که‌سێک ئیزنی بدا. جا ئه‌و ده‌مه‌ی ترسی دڵیان داده‌مرکێ، پێیان ئێژن: په‌روه‌رنده‌ی ئێوه چی‌وت؟ ئێژن: ڕاستی‌و هه‌ر ئه‌ویشه هه‌ره‌پایه‌به‌رزی مه‌زن.

٢٤ بێژه: ئه‌ی کێ له ئاسمانان و عه‌رزه‌وه بژیو به ئێوه ئه‌گه‌ینێ؟ بێژه: خودا؛ ئێمه‌و ئێوه‌ش یان به‌ره‌وخودا شاره‌زاین، یان ئاشکرا له‌ڕێی خودا لامان‌داوه.

٢٥ بێژه: هه‌رگوناحێ بیکه‌ین، که‌س له‌نگۆ ناپرسێته‌وه؛ ئێوه‌ش هه‌رکارێکی ده‌یکه‌ن، که‌س له مه ناپرسێته‌وه.

٢٦ تۆ بێژه: په‌روه‌رنده‌مان لێکترمان کۆده‌کاته‌وه؛ پاشان هه‌رچلۆنێ ڕاسته، ئاوا به‌ناومان ڕاده‌گا. خۆی زانایه‌و هه‌رئه‌و به‌کاران ڕاده‌گا.

٢٧ بێژه: ئه‌وانه‌م نیشانده‌ن که به شه‌ریکیتان زانی، هه‌رگیز خوا شه‌ریکی نه‌بوه؛ به‌ڵکو هه‌ر خوا خۆی خاوه‌نی ده‌سته‌ڵات‌و له‌کارزانه.

٢٨ ئێمه تۆمان هه‌ربۆیه نارد که بۆ گش خه‌ڵکی سه‌رزه‌مین مژده‌ده‌رو ترسێنه‌ربی؛ به‌ڵام زوربه‌ی ئاپۆره‌ی مه‌ردم نازانن.

٢٩ ده‌شڵێن: ئه‌گه‌ر ئێوه ڕاستن، ئه‌م به‌ڵێنه که‌ی دێته‌جێ.

٣٠ بێژه: ڕۆژێ که بڕیاره له‌وێدا به‌یه‌کتر بگه‌ن، نه تاوێکتان وه‌دواده‌خه‌ن، نه تاوێکتان زوُترده‌به‌ن.

٣١ خودانه‌ناسه‌کان وتیان: ئێمه نه به‌م قورعانه بڕواده‌که‌ین‌و نه به‌وانه که به‌رله‌و به‌ڕێ کراون. گه‌ر تۆ ئه‌و ناهه‌ق‌پیشانه‌ت بدیتایه که له هه‌مبه‌ر په‌روه‌رنده‌ی خۆیانه‌وه ڕاگیراون، هێندێ ئاوڕ وه‌هێندێکیان ده‌ده‌نه‌وه‌و ده‌ئاخێون. ئه‌وانه‌ی بێ ده‌سته‌ڵات بوُن، به‌ده‌سته‌ڵات‌داره‌کانی خۆیان ئێژن: ئه‌گه‌ر ئێوه نه‌بوُنایه ئێمه بڕوامان ده‌هێنا.

٣١-ده‌ئاخێون:قسه ده‌که‌ن. له ئاخافتن: قسه کردن.

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ
عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ
تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ
هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٤﴾
وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي تُقَرِّبُكُمۡ عِندَنَا
زُلۡفَىٰٓ إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَزَآءُ ٱلضِّعۡفِ
بِمَا عَمِلُواْ وَهُمۡ فِي ٱلۡغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ يَسۡعَوۡنَ فِيٓ
ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ ﴿٣٨﴾ قُلۡ
إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ وَمَآ
أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٣٩﴾

۳۲ خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاته‌کانیش به‌بێ‌ده‌سته‌ڵاتان ئێژن: ئاخۆ ئێمه‌بوین نه‌مانهێشت ئێوه به‌ڕێی ڕاستا بڕۆن، پاش ئه‌وه‌ی که ڕێ‌نیشانده‌رتان هاته‌لا ؟ هه‌ر بۆخۆتان تاوانبار بۆن.

۳۳ ئه‌وسا بێ‌ده‌سته‌ڵاته‌کان له‌وه‌رامی ئه‌وانه‌دا - که خاوه‌ن ده‌سته‌ڵات بۆگن - ئێژن: ئێوه به‌شه‌وورۆژ هه‌ر گه‌ڕتان تێ‌ده‌هاڵاندین که ده‌بێ خوانه‌ناسین و چه‌ندین هاوتای بۆ په‌یداکه‌ین. کاتێ دیتیان بۆ ئازاردان، ئێمه خودانه‌ناسه‌کان - زنجیر له‌مل - راده‌کێشینه پای حه‌ساو، به‌دڵ په‌شیمان ده‌بنه‌وه. دیاره هه‌رکه‌س هه‌ر به‌رانبه‌ر کرده‌وه‌ی خۆی سزا ده‌درێ.

۳۴ هه‌تا ئێستا هه‌ر که‌سێکمان له پێغه‌مبه‌رانی خۆمان ناردۆته هه‌ر ئاوه‌دانیه‌ک، له ئێمه‌یان بترسێنێ، هه‌ر ئه‌وانه‌ی له‌وپه‌ڕی خۆشیدا ژیاون، گوتۆیانه: به‌وشتانه‌ی ئێوه پێی ڕاسپێراون باوه‌ڕناکه‌ین.

۳۵ گوتۆشیانه: ئێمه له‌مه‌ڕ ماڵی دنیاو عه‌ولاده‌وه له‌ئێوه پترمان هه‌یه‌و هه‌رگیز تۆشی ئازار نابین.

۳۶ بێژه: رۆزی، په‌روه‌رنده‌ی من ده‌ینێرێ؛ زۆروکه‌می به‌سته به‌مه‌یلی خۆیه‌تی؛ به‌ڵام زوربه‌ی ئه‌م‌خه‌ڵکه ئه‌مه نازانن.

۳۷ سامانیش و عه‌ولادی زۆر له‌وانه‌نین له‌ئێمه‌ۆ نزیک کاته‌وه، مه‌گین که‌سێ بڕوای به‌ئێمه هێنابێ و ئاکاری چاک ڕه‌چاوبکا؛ که له‌به‌رانبه‌ر کرده‌یان دۆسه‌ره پاداش ئه‌گرن و بێ‌ده‌غده‌غه له‌ئۆده‌کانی به‌هه‌شتا ده‌سێنه‌وه.

۳۸ ئه‌و که‌سانه‌ش که بۆ بێ‌بایه‌خ‌کردنی نیشانه‌کانی ئێمه کۆشش ده‌که‌ن و ده‌یانه‌وێ به‌ده‌س ئێمه‌وه ده‌ربچن، ئه‌شێ له‌ناو جه‌زره‌به‌دا بتلێنه‌وه.

۳۹ تۆ بێژه: په‌روه‌رنده‌ی من بژیوی عه‌بدانی ده‌دا، زۆروکه‌می به‌سته به‌مه‌یلی خۆیه‌تی و هه‌رچی لێشی به‌خێربده‌ن، بۆتان تێ‌هه‌ڵدێنێته‌وه‌و چاکترین ڕۆزی‌ده‌ر ئه‌وه.

۳۳- تێ‌ده‌هاڵاندین: تێ‌ده‌پێچاین. ۳۵- ناپۆره: کۆمای خه‌ڵک.

۳۷- ده‌سێنه‌وه: ده‌حه‌سێنه‌وه. ۳۹- تێ‌هه‌ڵێنانه‌وه: تۆڵه‌کردنه‌وه، پاداشی چاکه‌دانه‌وه.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا۟
يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا۟
يَعْبُدُونَ ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ
ٱلنَّارِ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ
قَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُكُمْ
وَقَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا
جَآءَهُمْ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَآ ءَاتَيْنَٰهُم مِّن كُتُبٍ
يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا۟ مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ فَكَذَّبُوا۟ رُسُلِى ۖ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ۞ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن
تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم
مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾
قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّى يَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

٤٠ له‌و ڕۆژه‌دا که هه‌موان کۆده‌کاته‌وه، ئه‌وسا به‌فریشتان ئێژی: ئاخۆ ئه‌مانه ئێوه‌یان په‌رستوه؟

٤١ ئێژن: هه‌رتۆی هیچ که‌مایه‌سیه‌کت نه‌بێ؛ هه‌رخۆت گه‌وره‌ی هه‌مۆمانی؛ ئێمه ئه‌وانه ناناسین؛ به‌ڵکۆ ئه‌وان جندۆکه‌یان ده‌په‌رست‌و به‌شی زۆریان باوه‌ڕیان به‌مان هێنابۆ.

٤٢ جا ئه‌وڕۆژه ئێوه ده‌رباره‌ی یه‌کتری نه‌هیچ به‌هره‌یه‌کتان هه‌یه‌و نه‌هیچ زیانێک. به‌وانه‌ش که غه‌دریان‌کردوه، ئێژین: بچێژن ئازاری ئاگر، که به‌درۆتان ده‌زانی.

٤٣ که نیشانه‌ی ئاشکرامان بۆ ئه‌وان ده‌خوێنرایه‌وه، هه‌ر ده‌یانگوت: ببێ‌ونه‌بێ ئه‌م‌پیاوه گه‌ره‌کیه‌تی له‌وشتانه‌ی باب‌وکالتان ده‌یانپه‌رست پێشتان بگرێ؛ گوتیشیان ئه‌مه درۆیه‌و ڕێکخراوه. ئه‌وکه‌سانه‌ی که خودایان نه‌ناسیوه، وه‌ختێ ئه‌م ڕاسته‌یان بۆهات، وتیان: ئه‌مه - ببێ‌ونه‌بێ - جادوێکی ئاشکرایه.

٤٤ ئێمه کتێبگه‌لێکیشمان نه‌دابۆنێ بیانخوێنن؛ به‌رله‌تۆش هیچ پێغه‌مبه‌رمان بۆنه‌ناردۆن که ترسێکیان وه‌به‌ربێنێ.

٤٥ پێشینه‌کانی ئه‌مانه‌ش - وه‌ک ئه‌مانه - بێ‌باوه‌ڕبۆن؛ ده‌یه‌کی ئه‌وشتانه‌شیان پێ‌نه‌گه‌یوه که ئه‌وسا به‌وانمان دابۆ. به‌ڵێ، حاشایان کرد له پێغه‌مبه‌رانم. سا من چۆن ده‌ردێکم پێدان!

٤٦ بێژه: من هه‌ر ئامۆژگاریه‌کتان ده‌که‌م: له‌به‌ر خودا یه‌که‌یه‌که‌و دوان‌دوان ڕاوه‌ستن‌و پێکه‌وه بیربکه‌نه‌وه؛ هه‌واڵه‌که‌تان هیچ شێتی تێدا نیه؛ ئه‌و هه‌رته‌نیا گه‌ره‌کیه‌تی له‌هاتنی ئازارێکی زۆربه‌ژانتان بترسێنێ.

٤٧ بێژه: من هیچ پاداشێکم لێتان ناوێ؛ ئه‌وی ده‌بۆ بیده‌ن به‌منیش بۆخۆتان؛ پاداشی من له‌سه‌رخوایه‌و هه‌رئه‌و - بۆخۆی - له هه‌مۆشت ئاگاداره.

٤٨ بێژه: بێ سۆ په‌روه‌رنده‌م هه‌ق ده‌نێرێ. [هه‌ر بۆخۆشی] چازانی نهێنیه‌کانه.

قُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ ٱلْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِن ضَلَلْتُ
فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِى ۖ وَإِنِ ٱهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِىٓ إِلَىَّ رَبِّىٓ ۚ إِنَّهُۥ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ فَزِعُوا۟ فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا۟ مِن
مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن
مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ
بِٱلْغَيْبِ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ فِى شَكٍّ مُّرِيبٍۭ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ فَاطِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِىٓ
أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ۚ يَزِيدُ فِى ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ
وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّاسُ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ خَٰلِقٍ غَيْرُ ٱللَّهِ يَرْزُقُكُم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

٤٩ بێژە: ڕاستی جێی پڕوپۆچی گرتەوەو چرۆک هیچ باوێکی نەماو تازە قەت ناگەڕێتەوە. ٥٠ بێژە: ئەگەر لەڕێگەی ڕاست کلابۆبم، وەباڵی دێتە ئەستۆی خۆم؛ ئەگەر شارەزاش بۆبێتم، هۆیەکەی ئەو فەرمانەیە کە پەروەرندەم بۆی ناردۆم؛ ئەوە دەبیسێ و نزیکە.

٥١ بریا[ئەوانەت] بدیبا، وەختێ ترسیان ڕێ‌نیشتوەو هیچ دەرەتانێکیان نیەو لەپەناوە دەگیر هاتۆن.

٥٢ ئەوسا ئێژن: ئەوا باوەڕمان پێ‌هێنا. کەی تازە لەوجێ دۆرەوە بەوڕادەگەن؟

٥٣ کە دەپێشدا باوەڕیان پێ‌نەهێناوەو لەدۆرەوەو - لە نەدیتە - هەر بوختانیان بۆ دەهاویشت. ٥٤ ئەوانە دۆر دەخرێنەوە لەوەی وا ئارەزۆی دەکەن؛ هەروا کە هاوڕیەکانیان - بەر لە ئەوان - بەو دەردە چۆن. ئەوان تۆشی گومانێکی زۆر دژواربۆن.

فاتیر

١ شوکرانە هەر بۆخودایە کە عاسمانان و زەمینی داهێناوەو فریشتانی دۆباڵ و سێ‌باڵ و چوارباڵی کردۆتە ڕاسپاردە. هەر چۆنی بۆخۆی حەزبکا، لە بەرهەمی زێدە دەکا. خودا لەسەر هەمۆشتێک توانای هەیە.

٢ هەرگا خودا دەرۆی خێرێ لەڕۆی مەردم بکاتەوە، کەس ناتوانێ گاڵەی بداو، ئەگەر ئەویش گاڵەی بدا - بەدەر لەخۆی - کەس ناتوانێ بیکاتەوە. هەرخۆی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە. ٣ ئەی خەڵکینە! لەبیرتان بێ خودا چەندی چاکە لەسەر ئێوە هەیە؛ ئاخو غەیرەز خودا، وەدی‌هێنێک هەیە کە لە ئەزمان و زەوینا بژیوی ئێوە دابین‌کا؟ بەغەیرەزخۆی هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ؛ چڵون لەڕێ کلا دەکرێن؟

٤٩- مانای نێزێک بەلەبزی ئەم ئایەتە ئاوایە: «بێژە: هەق هات، ئیتر ناهەق نەشتێک دەس‌پێدەکات و نەشتێکیش دەگێڕێتەوە» دیارە کە دەس‌پێنەکردن و نەگێڕانەوە بڕیتیە لە: لەبەین چۆن و نەمان. کە وابۆ کاکڵەی مانای ئایەتەکە هەر ئەوەیە کە مامۆستا نۆسیویەتی. ٢- گاڵەی بدا: بیبەستێ. لە: گاڵەدان: بەستن.

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَٱتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا۟ حِزْبَهُۥ لِيَكُونُوا۟ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا ۖ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَٰتٍ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ ۚ وَٱلَّذِينَ يَمْكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُو۟لَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَٰجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

٤ ئه‌گه‌ر به‌تۆ بڕواناکه‌ن، پێغه‌مبه‌رانی به‌رله‌تۆش هه‌ر به‌ درۆزن دانران. هه‌مۆکاریش هه‌ر بۆلای خوا ده‌برێنه‌وه.

٥ ئه‌ی خه‌ڵکینه! بێ‌سۆ به‌ڵێنی خوا ڕاسته؛ ژیانی دنیا نه‌کا بتانخه‌ڵه‌تێنێ‌و نه‌کا شه‌یتان به‌ به‌خشنده‌یی خوداتان فریوبدا.

٦ شه‌یتان دوژمنی ئێوه‌یه، سا ئێوه‌ش ببنه‌دوژمنی؛ ئه‌و هه‌ر بۆیه داروده‌سته‌ی گازی ده‌کا، تا له‌یارانی ئاگر بن.

٧ ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناس بۆن، ئازارێکی توندیان ده‌بێ. ئه‌وی باوه‌ڕیشیان هێناو ئاکاری چاکیان ڕه‌چاوکرد، له‌گوناه عافۆ ده‌کرێن‌و پاداشی هێژایان هه‌یه.

٨ ئاخۆ که‌سێ خراپه‌ی بۆجوان کراوه‌و بۆخۆی په‌سندی کردوه [وه‌کۆ که‌سێکه وانه‌بێ ؟] خوا حه‌زبکا، هه‌رکه‌سێ گومڕا ده‌کات‌و حه‌زیش بکا، شاره‌زای به‌ره‌وخۆی ده‌کا. نه‌کا له‌به‌ر خه‌می ئه‌وان، تێدابچی؛ خوا ده‌زانێ ئه‌وانه چکارێک ده‌که‌ن.

٩ هه‌ر خودایه ئه‌وبایانه به‌ڕێ‌ده‌کاو ئه‌وانیش هه‌ور ده‌بزوێنن؛ ئه‌وسا هه‌ور ده‌ئاژوێن به‌ره‌و سه‌رزه‌مینێکی مردۆ؛ زه‌وی مردۆ به‌وه زیندۆده‌که‌ینه‌وه؛ وه‌ژیاندنی پاشه ڕۆژیش هه‌رئاوایه.

١٠ که‌سێ قه‌درو ڕێزی ده‌وێ، ڕێزو قه‌در گشتی له‌ده‌ست خودادایه. وته‌ی باش هه‌ر به‌ره‌وئه‌و به‌ره‌ژۆر ده‌چێ‌و ئاکاری چاکیش هه‌ر به‌رزی ده‌کاته‌وه. ئه‌وکه‌سانه‌ش که فێڵ بۆخراپه ده‌که‌ن، به‌توندی سزا ده‌درێن‌و فێڵه‌کانیان به‌هیچ ده‌چێ.

١١ خودا ئێوه‌ی هه‌وه‌ڵ له‌گڵ، پاشانیش له تنۆکه‌یه‌ک وه‌دی هێنا؛ پاشان جۆته‌ی لێ‌پێک هێنان. چی له‌تۆلی مێوینه‌داو هه‌رچی له‌مێوینه ده‌زێ، ئه‌و ده‌یزانێ. کێ عومری درێژی ده‌بێ‌و کێ ته‌مه‌نی کورتی ده‌بێ، هه‌مۆ له‌ده‌فته‌ر نۆسراوه؛ ئه‌مه بۆخودا هاسانه.

٩-ئاژۆتن: به‌ڕێ‌کردن،هه‌ناردن. وه‌ژیاندن: ژیاندنه‌وه.

وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡبَحۡرَانِ هَٰذَا عَذۡبٞ فُرَاتٞ سَآئِغٞ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا
مِلۡحٌ أُجَاجٞۖ وَمِن كُلّٖ تَأۡكُلُونَ لَحۡمٗا طَرِيّٗا وَتَسۡتَخۡرِجُونَ
حِلۡيَةٗ تَلۡبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلۡفُلۡكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ
وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ
ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ كُلّٞ يَجۡرِي
لِأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ ٱلۡمُلۡكُۚ وَٱلَّذِينَ
تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمۡلِكُونَ مِن قِطۡمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن
تَدۡعُوهُمۡ لَا يَسۡمَعُواْ دُعَآءَكُمۡ وَلَوۡ سَمِعُواْ مَا ٱسۡتَجَابُواْ لَكُمۡۖ
وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكۡفُرُونَ بِشِرۡكِكُمۡۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثۡلُ خَبِيرٖ
﴿١٤﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ
ٱلۡحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَأۡتِ بِخَلۡقٖ جَدِيدٖ ﴿١٦﴾
وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٖ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ وَإِن
تَدۡعُ مُثۡقَلَةٌ إِلَىٰ حِمۡلِهَا لَا يُحۡمَلۡ مِنۡهُ شَيۡءٞ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰٓۗ
إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَۚ
وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفۡسِهِۦۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٨﴾

١٢ دۆدەریا هەن وەکویەک نین: ئەم شیرینەو تینوایەتی دەشکنێت و ڤەخارنی گۆارایە، ئەو شۆرێکی تاڵ و تفتە؛ لە هەرکانیش گۆشتی تازە بۆخارنێ پەیدادەکەن؛ زەمبەریشیان لێ دەردێنن کە پێیان بڕازێنەوە. دەشبینی گەمیە دەریایان دەقەڵێشن تا ئێوە لەسایەی ئەودا ڕۆزی بۆخۆ پەیداکەن و شوکرانەی لەسەر ببژێرن.

١٣ شەو دەخاتە ناو ڕۆژەوەو ڕۆژیش دەشەوێ ڕادەکا؛ خۆرو هەیڤیشی کەوی کرد؛ هەرکامی تاکاتی دیاردە دێن و دەچن. ئێوەی پەروەردە کردوەو پادشاهیش هەر لەئەو دەوەشێتەوە. ئەو شتانەی - غەیرەزخودا - ئێوە هانایان پێدەبەن، تەنانەتی تۆخڵی تەنکی دەنکی خورمایە شک نابەن.

١٤ گەر هاواریشیان بۆبەزن، هاوارەکەتان نابیسن؛ بیشی بیسن، ناشێن بەدەنگتانەوەبێن؛ ڕۆژی سەڵاش حاشادەکەن کە ئێوە پەرستۆتانن. غەیرەزخودا - کە هەمۆشتێک دەزانێ - کەس ناتانێ [لەوانە] ئاگادارت کا.

١٥ ئەی خەڵکینە! ئێوە بەخودا ئاتاجن؛ هەر خودایە بێ نیازەو هێژایە پەسندی بدرێ.

١٦ ئەگەر حەزکا، هەمۆتان لەبەین دەبات و سەرلەنوێ، دەستەیەکی تر پەیدادەکا؛ ١٧ ئەمەش لای خوا دژوارنیە.

١٨ هیچ کەس باری گوناهی کەس وەستۆناگرێ. ئەگەر بێتو گران بارێک لەبەر یەکی تر وەپاڕێ: شان بداتە بەربارەکەی - با خزمی نزیکیشی بێ - خۆ ناخاتە ژێرباری ئەو. تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە ئەوکەسانە بترسێنی کە نەدیتە لەپەروەرندەکەی خۆیان دەترسن و نمێژدەکەن. کێش دەیەوێ بەپاکژی بژی، هەر خۆی لەوپاکیە بەهرەدەباو چارەنۆسی هەمۆشیان هەر لای خودایە.

١٢-ڤەخارن: خواردنەوە. خارن: خواردن. زەمبەر: خشڵ. ١٣-تۆخڵ: تۆکڵ.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ
﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ
إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنْ
أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ
أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ
الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا
أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا
وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ
مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَٰلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ
وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

۱۹ کوێرو چاوساغ وەکۆیەک نین.
۲۰ تاریکایی و ڕۆناکاییش وەکۆیەک نین.
۲۱ بەرسێبەرو گەرمای تاویش وەکۆیەک نین.
۲۲ گیان لەبەران و بێ‌گیانیش هاووێنەنین. خودا حەزکا، وادەکا هەرکەس ببیسێ. تۆ ناتانی دەنگت بەوانەڕابگا کە خراونە ناوگۆڕەوە.
۲۳ تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە تزس وەبەر خەڵکی بێنی.
۲۴ ئێمە بەڕاستی تۆمان نارد مژدەدەرو ترسێنەربی. هیچ کۆمەڵتەیەکیش نەبوە کە تزس وەبەرهێنەریان بۆ نەچۆبێ.
۲۵ گەر ئەمانە تۆ وەدرۆدەخەنەوە، پێشینەکانی ئەمانەش پێغەمبەرانی خۆیانیان هەر بە درۆزن ژمێرا؛ گەرچی ئەوان بەنیشانەگەل پتەوو بەسیپارەو کتێبی ڕوناکی‌دەرەوە هاتنەلایان.
۲۶ ئەوسا خودانەناسانم بە غەزەب گرت. دەسا سزای من چلۆن بۆ؟
۲۷ ئاخۆ نەت‌دی، خودا ئاوی لەوبەرزەوە باراندوە، میوەجاتی هەمەڕەنگەمان پێ‌ڕواند؟ لەکێوانیش ڕێگەوبانی سپی وسۆری جۆراوجۆری بەڕەنگ جیای وەدی هێنان؟ ڕەشی وەک قەلەڕەشەشیان تێداهەیە.
۲۸ لە مەردم و جانەوەرو پاتاڵیشدا، هەروەهایە؛ ڕەنگیان لەیەکتر جودایە. لەناو عەبدانی خودادا هەر ئەوانەی فرەزانان لێی‌دەترسن. خودا خاوەن دەستەڵاتی خەتاپۆشە.
۲۹ ئەوکەسانەی کتێبی خوا دەخوێننەوەو نوێژدەکەن و لەوبژیوەی پێمان‌داون - بەنهێنی و بەئاشکرایی - خێردەکەن، بەهومێدی سەودایەکن هەرگیز لەبرەو ناکەوێ.
۳۰ تا بەرانبەر بەکۆششیان پاداشی خۆیان پێبداو لەچاکەی خۆی زێدەشیان بۆوەسەربخا. بێ گومانە ئەو خەتاپۆش و پێ‌زانە.

۲۴- کۆمەڵتە: کۆمەڵ. ۲۵- سیپارە: نامیلکەی گچکە، نۆسراوەی چکۆلە،

وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ هُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرٌۢ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا ٱلْكِتَٰبَ
ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ وَمِنْهُم
مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِٱلْخَيْرَٰتِ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلْفَضْلُ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾
وَقَالُوا۟ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَذْهَبَ عَنَّا ٱلْحَزَنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِىٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا۟ وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ
عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا غَيْرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعْمَلُ ۚ
أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُ ۖ
فَذُوقُوا۟ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ
غَيْبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

۳۱ هه‌رچی له‌ناو ئه‌م کتێبه به‌تۆمان ڕاگه‌یاندوه، ڕاسته‌و بڕوای به‌و کتێبانه‌ش هه‌یه که له‌خوداوه ناردراون. خودا له‌عه‌بده‌کانی خوی ئاگادارو چاوه‌دێره.

۳۲ جا ئه‌وسا ئه‌م کتێبه‌مان کرده میرات بۆ ئه‌وعه‌بدانه‌مان که هه‌ڵمان بژاردن. له‌ناو ئه‌وانیشدا که‌سانێک هه‌ن غه‌درێ له‌خۆ ده‌که‌ن؛ بڕێکیشیان مام‌ناوه‌نجین. هه‌ر له‌وانیش که‌سانێک هه‌ن - به ئیزنی خوا - سه‌باره‌ت به‌کاری چاکه پێشه‌بڕێ له هه‌والان ده‌بڕنه‌وه؛ که ئه‌مه زێده به‌شێکی زۆر هێژایه.

۳۳ ده‌چنه‌ناو باغاتێکه‌وه که نافه‌وتێن؛ له‌وێ ده‌یانڕازێننه‌وه‌و بازوبه‌ندیان له زێڕو مرواری ده‌بێ‌و پۆشاکیشیان له‌وێدا له هه‌ڤره‌میشه.

۳۴ ئه‌وسا ئێژن: شوکرانه بۆ ئه‌و خودایه‌ی که‌سه‌ری له‌سه‌ر نه‌هێشتین؛ به ڕاستی په‌روه‌رنده‌مان زۆر خه‌تاپۆش و پێ‌زانه.

۳۵ ئه‌و خودایه له‌چاکه‌ی خۆی ئێمه‌ی له ماڵی هه‌رمان‌دا نیشته‌جێ کرد. نه ڕه‌نجێ لێرا ده‌کێشین، نه تۆشی ماندویی ده‌بین.

۳۶ بۆ ئه‌وانه‌ش که له‌خودا حاشایان کرد، ئاگری جه‌هه‌نده‌م هه‌یه؛ نه ڕێی مردنیان پێده‌ده‌ن، نه جه‌زره‌به‌ی دۆژه‌هیان له‌سه‌ر سۆک ده‌کرێ. هه‌رکه‌سانێ به‌چاکه‌ی خودا نه‌زانن، ئێمه وایان سزاده‌ده‌ین.

۳۷ به‌زۆڕه‌زۆڕ له‌وێدا ده‌پاڕێنه‌وه: په‌روه‌رێنمان! له دۆژه‌ه بمانهێنه‌ده‌ر؛ له ئاکاری پێشوۆ په‌شیمان بۆینه‌وه؛ ئه‌م‌جاره کاری چاک ده‌که‌ین. ئه‌دی ئێمه ته‌مه‌نی وادرێژمان به ئێوه نه‌دا که هه‌رکه‌سێ بیویستایه، ده‌یتوانی په‌ندی لێ‌بگرێ؟ ترسێنه‌ریشتان هاته‌لا! ده ئه‌م‌ئازاره بچێژن. هه‌رکه‌سێ که ناهه‌قی‌کرد، هیچ‌که‌سی ده‌هانا نایه.

۳۸ خوا نهێنی ئه‌رزو ئاسمانان ئه‌زانێ‌و له‌ڕازی دڵی هه‌مۆکه‌س ئاگاداره.

۳۳- هه‌ڤره‌میش: هه‌ورێشم. ۳۴- که‌سه‌ر: خه‌م‌و خه‌فه‌ت.

۳۵- هه‌رمان: نه‌فه‌وتان، هه‌میشه‌بۆن. ۳۷- زۆڕه: ده‌نگی شیوه‌ن‌و هاوار.

هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمۡ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيۡهِ كُفۡرُهُۥۖ وَلَا
يَزِيدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ كُفۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ إِلَّا مَقۡتٗاۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
كُفۡرُهُمۡ إِلَّا خَسَارٗا ﴿٣٩﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
أَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ كِتَٰبٗا فَهُمۡ عَلَىٰ بَيِّنَتٖ مِّنۡهُۚ بَلۡ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعۡضُهُم بَعۡضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمۡسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ أَن تَزُولَاۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنۡ أَمۡسَكَهُمَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ
إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ﴿٤١﴾ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن
جَآءَهُمۡ نَذِيرٞ لَّيَكُونُنَّ أَهۡدَىٰ مِنۡ إِحۡدَى ٱلۡأُمَمِۖ فَلَمَّا جَآءَهُمۡ نَذِيرٞ
مَّا زَادَهُمۡ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ ٱسۡتِكۡبَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَكۡرَ ٱلسَّيِّيِٕۚ
وَلَا يَحِيقُ ٱلۡمَكۡرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهۡلِهِۦۚ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلۡأَوَّلِينَۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗاۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحۡوِيلًا
﴿٤٣﴾ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبۡلِهِمۡ وَكَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعۡجِزَهُۥ مِن شَيۡءٖ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمٗا قَدِيرٗا ﴿٤٤﴾

٣٩ هەر ئەو ئێوەی لەجێگەی پێشینەکانتان - لەم‌زەمینە - جێ‌کردەوە. ناسوپاسی ناسپاسان، هەر تۆرەیی پەروەرێنیان پتر دەکاو بێ ئەمەگی بێ ئەمەگان، هەر زیانیان زێدە دەکا.

٤٠ بێژە: ئەوانە - لەجێی خوا- پێتان، شەریکی خودابۆن، نیشانم دەن؛ لەم زەمینە کامەشتیان وەدی‌هێنا؟ یان لە وەدی‌هێنانی عاسمانەکاندا، کەنگێ هەمکاری خودابۆن؟ یا خود ئەمانە کتێبیان لای ئێمەوە بۆهاتووەو بەڵگەیە بەدەستیانەوە؟ نەخێر، ئەوانەی ناهەقن هەر بەڵێنی خڵەتاندن بە یەک دەدەن.

٤١ خودایە کە ئەم عاسمانان‌و زەوینەی ڕاگرتوەکە ناکەون؛ ئەگەر کەوتن - لەو بەدەر - کەسی وانیە ڕاگیریان کا. ئەو کاری بەشێنەیین‌و خەتاپۆشە.

٤٢ بەتوندی سوێندیان دەخواردن، کە: بەخودا سوێندەکەمان، ئەگەر ئێمە ترسێنەرێک لەخوداوە بێتەلامان، پتر لەهەر کۆمەڵێ‌تر ڕێگەی خودا دەگرینەبەر. کەچی وەختێ ترسێنەرێک هاتەلایان، فرەتر لە خوا دۆرەوکەفتن؛

٤٣ هەر لەبەر خۆبەزل‌زانین لە زەمین‌داو بۆ فڕو فێڵ؛ فڕوفێڵیش هەر یەخەی خاوەنی دەگرێ. ئاخۆ بێژگە چارەنۆسی پێشینەکان، چاوەنۆڕی شتێک‌تر هەن؟ ئەمە ڕێگەوشوێنی خوایەو قەت نابینی ڕێ‌وشوێنی خوا بگۆڕدرێ‌و جێ‌بەجێ بێ.

٤٢ ئاخۆ ئەوان لەزمیندا نەگەڕاون، تاببینن پێشینەکان - کە لەوانەش بەهێزتر بۆن - چیان بەسەرهات؟ هیچ‌کەس لەناو عاسمانەکان‌و زەمیندا پەیدانابێ کە هێز لە خودا بستێنێ؛ زاناو توانا هەر خۆیەتی.

٤١-شێنەیی: لەسەرخۆیی.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُوا۟ مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَـٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرًۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَـٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَىٰٓ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِىٓ أَعْنَـٰقِهِمْ أَغْلَـٰلًا فَهِىَ إِلَى ٱلْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَـٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكْرَ وَخَشِىَ ٱلرَّحْمَـٰنَ بِٱلْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا۟ وَءَاثَـٰرَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَـٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

۴۵ ئه‌گه‌ر خودا ئه‌م مه‌ردمه‌ی - به‌هۆی ئه‌وکارانه‌ی ده‌یکه‌ن - بگرتبا، له‌سه‌ر پشتی ئه‌م زه‌مینه جۆقه‌وارێکیش نه‌ده‌ما؛ به‌ڵام خودا مه‌ودای داوه تاماوه‌یێ دیاری‌کراو بمێننه‌وه؛ که‌نگێ ئه‌وماوه به‌سه‌رچۆ، خۆی ده‌زانێ عه‌بده‌کانی چیان کردوه.

یاسین

وه‌ناو خوداکه‌ی ده‌هنده‌ی دلۆڤانه

۱ یا، سین. ۲ سوێند به قورئان، که سه‌رله‌به‌ر کارزانیه.

۳ تۆ یه‌ک له پێغه‌مبه‌رانی. ۴ که‌وتۆیه سه‌ر ڕاسته‌ڕێگه.

۵ ئه‌م قورعانه هه‌ره خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی دلۆڤان ناردۆیه‌ته‌خوار.

۶ تا به‌هۆی ئه‌و تزس وه‌به‌رگه‌لێک بێنی که باب‌وکاڵی پێشۆیان که‌س له‌خوای نه‌ترساندون‌و بێ‌ئاگابۆن.

۷ به‌ڵێنی خوا زۆرینه‌یان ده‌گرێته‌وه؛ سا ئه‌وان بڕواناهێنن.

۸ ئێمه ملیان ده‌خه‌ینه ناو زنجیره‌وه‌و تاچه‌نه شه‌ته‌کیان‌ده‌ده‌ین، که ناتوانن بۆهیچ لایه‌ک سه‌ربزێون؛ چاوگه‌لیشیان داشۆڕیاگه.

۹ له‌مپه‌رێکمان له‌پێشیانه‌وه داناوه‌و له‌مپه‌رێک له‌پشتیانه‌وه؛ تارماییشمان هاویشته سه‌رگلێنه‌یان که نابینن.

۱۰ بۆ ئه‌وانه چ‌ترسیان وه‌به‌ربهێنی، چ‌نه‌هێنی، وه‌کۆیه‌که. هه‌رنابن به‌خاوه‌ن‌باوه‌ڕ.

۱۱ تزس وه‌به‌رهێنانه‌که‌ت هه‌ر بۆکه‌سێک باوی هه‌یه، په‌یڕه‌وی ئه‌م قورعانه‌یه‌و له نه‌دیته ترسی خودای له‌دڵدایه. سا تۆ مزگێنی پێبده عافۆ ده‌کرێ‌و پاداشی باشیشی هه‌یه.

۱۲ ئێمه خۆمان مریان زیندۆ ده‌که‌ینه‌وه‌و هه‌رکارێکی به‌زیندۆیی کردۆیانه‌و شوێنه‌واریان، گش ده‌نۆسین. هه‌مۆشتمان له کتێبیکی ڕۆن که‌ره‌وه - هه‌ر به هه‌ژمار - هه‌رژماردوه.

۴۵-جوقه‌وار: زینده‌وه‌ر، گیان‌له‌به‌ر. ۱۲-مریان: مردوان. مری: مردو.

وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿١٣﴾
إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٖ فَقَالُوٓاْ إِنَّآ
إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا وَمَآ أَنزَلَ
ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُواْ رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ
إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٧﴾
قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ وَلَيَمَسَّنَّكُم
مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٨﴾ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡۚ أَئِن ذُكِّرۡتُمۚ
بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ رَجُلٞ
يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٢٠﴾ ٱتَّبِعُواْ مَن
لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِي
فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن
يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا
يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّيٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي
يَعۡلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ﴿٢٧﴾

١٣ بەسەرهاتی خەڵکی ناو ئاواییەکەیان بۆوێنە بۆبگێڕەوە، کە پێغەمبەر چۆنەلایان.
١٤ ئەو دەمەی کە دۆکەسمان بۆبەڕێ کردن، کەسیان بڕوای پێ نەکردن. پێغەمبەری سێهەمیشمان ناردەلایان، یارمەتی ئەودوانەبدا. گوتیان: ئێمە بێ گومانە، بۆلای ئێوە نادراوین.
١٥ گوتیان: ئێوە هەر مرۆیەکن وەک خۆمان؛ خوا هیچی نەناردۆتەخوار؛ ئێوە کارتان درۆدانە.
١٦ گوتیان: پەروەرندەی ئێمە خۆی دەزانێ کە ئێمە بۆ لای ئێوە ڕاسپێراوین.
١٧ گوتیان: ئێمە هەرئەوەندەمان لەسەرە، پەیامی ئەو - بەئاشکرا - بەنگۆ بڵێین؛ نەهیچی‌تر.
١٨ گوتیان: پێوقەدەمی ئێوە بۆمە شۆمە؛ دەس‌هەڵنەگرن، بەردەبارانتان دەکەین و سەخت جەزرەبەتان دەدەین.
١٩ گوتیان: شۆمیۆ لەخۆتانە، ئاخۆ ئەگەر ئێوە ئامۆژگاری بکرێن [ئاوادەکەن]؟ بەڵکو ئێوە کۆمەڵێکن لەئەندازەی خۆ دەرکەوتۆن.
٢٠ پیاگێک لەوسەری شارەوە بەغاردەهات، گوتی: گەلۆ! بدەنە شوێن ئەوکەسانە ڕاسپیراون.
٢١ پەیڕەوی ئەمانەبکەن کە بۆخۆیان شارەزای ڕێگەی خودان و هیچ پاداشیان لێتان ناوێ.
٢٢ من بۆدەبێ ئەوکەسەی منی دروس کرد، نەیپەرستم؛ گشتۆ بۆلای ئەو دەچنەوە؟
٢٣ چۆن من دەچم - غەیرەزخودا - ئەوشتانە دەپەرستم، هەرگا خودا گەرەکی‌بێ بەڵایەکم بەسەر بێنی، تکای ئەوان هیچ بەهرەیەکم بۆناداو ناتوانن ڕزگارم بکەن؟
٢٤ ئەگەر وابێ، ئەوساکە من بەئاشکرا گومڕابۆگم.
٢٥ من بە پەروەرندەی ئێوە بڕوام هێنا؛ سا بژنەون.
٢٦ وترا: وەرەبەهەشتەوە. گوتی: بریا هۆزەکەشم بیزانیبا،
٢٧ کە ئەوکەسەی منی‌پەروەردەکردوە، لێم خۆش بوەو خستۆمیە ڕێزی بەڕێزان.

۞ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا
كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ
﴿٢٩﴾ يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ
﴿٣٢﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا
فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ
وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ
وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي
خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ
وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ
ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ
ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٤٠﴾

٢٨ دوای ئه‌و ئێمه هیچ له‌شکرمان - له‌عاسمان‌ڕا- نه‌نارده سه‌ر هۆزه‌که‌ی ئه‌و، [به‌رله‌مه‌ش] هه‌ر نه‌مان‌ده‌نارد.
٢٩ هه‌ر ته‌نیا نه‌عره‌ته‌یه‌ک بۆ، که له ناکاو گش دامرکان.
٣٠ مخابن بۆ ئه‌وعه‌بدانه، هه‌ر پێغه‌مبه‌رێکیان بۆهات، هه‌ر گاڵته‌و گه‌پیان پێکردۆن.
٣١ چۆن ئه‌مانه نه‌یاندیوه که چه‌ندین چین له‌مرۆمان - له‌پێش ئه‌مان - قڕکردوه‌و تازه نایه‌نه‌وه‌لایان؟
٣٢ بێ گومانه هه‌مۆلاشیان هه‌رده‌هێننه‌وه لای خۆمان.
٣٣ هه‌ر له‌زه‌وی ڕابمێنن، نیشانه‌ی بۆ ئه‌وان تێدا؛ به‌مردۆیی ئێمه زیندۆمان کرده‌وه‌و ده‌نکمان لێ به‌رهه‌م‌هێنا؛ که خۆراکه بۆئه‌مانه.
٣٤ هه‌ر له‌زه‌ویش چه‌ندین باغی خورمابن‌و ڕه‌زی زۆرمان وه‌دی هێناو چه‌ند کانیاومان لێ هه‌ڵقوڵاند.
٣٥ هه‌تاکۆ له میوه‌ی خوداو له ده‌سڕه‌نجی خۆیان بخۆن. ئاخۆ هێشتا شوکرناکه‌ن؟
٣٦ هه‌ر خودا پاک‌و بێ‌عه‌یبه، که جۆته‌ی هه‌مۆشتێکی وه‌دی‌هێنا؛ چ‌له‌وانه‌ی له‌م سه‌رزه‌مینه ده‌ڕوێن‌و چ‌له‌خۆیان، چ‌له‌وانه‌ش که نایزانن.
٣٧ بۆئه‌وانه، شه‌ویش یه‌ک له نیشانانه؛ ئێمه ڕۆژی لێ‌داده‌ڕنین‌و له ناکاو تاریکانیان به‌سه‌رداداێ.
٣٨ خۆریش به‌ره‌وبنه‌ی خۆی له‌گه‌ڕاندایه؛ که له خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی زاناوه‌یه، ئه‌و فه‌رمانه‌ی پێدراوه.
٣٩ هه‌یڤیش ئێمه بۆمان‌دانا به‌چه‌ند قۆناغا تێ‌په‌ڕێ؛ تا وای لێدێ، وه‌ک په‌لی که‌ونی وشکه‌ڵی داری‌خورما، دێته‌به‌رچاو.
٤٠ نه خۆر توانای هێنده‌ی هه‌یه بگابه‌مانگ، نه شه‌و وه‌پێش ڕۆژ ده‌که‌وێ. سه‌رله‌به‌ریش له ئاسمانێک مه‌له‌ده‌که‌ن.

٣٠-مخابن: به‌داخه‌وه، حه‌یف. ٣٨-بنه: بنکه، مه‌قه‌ڕ. ٣٩-هه‌یڤ: مانگ. که‌ون: کۆنه.

وَءَايَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِۦ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُوا۟ مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطْعَمَهُۥٓ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَآ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

٤١ ئه‌مه‌ش بۆیان نیشانه‌یه: هاوڕه‌گه‌زانی ئه‌وانمان له‌گه‌میه‌ی تژیکراودا هه‌ڵگرتۆه.
٤٢ وێنه‌ی ئه‌ویشمان داهێنا، که ده‌توانن سواری ببن.
٤٣ ئه‌گه‌ر حه‌زکه‌ین نوقمی بن‌ئاویان ده‌که‌ین و ئه‌وسا که هیچ فریاڕه‌سێکیان نابێت و ڕزگار ناکرێن.
٤٤ مه‌گین به‌زه‌یی ئێمه‌یان ده‌فریابێ و تاماوه‌یه‌ک به‌رخوردار بن.
٤٥ هه‌رکاتێکیش پێان بگوترێ: له‌وی له ڕوبه‌ڕوتانه‌و له‌وش له پشته‌سه‌رتانه، خۆپارێزبن، به‌شکۆ به‌ربه‌زه‌ی خواکه‌ون،[خۆده‌بوێرن] .
٤٦ هه‌رنیشانه‌یه‌کیان بۆبێ له‌لای په‌روه‌رێنیانه‌وه، ئیللا ده‌بێ ڕوی تێ نه‌که‌ن.
٤٧ کاتێکیش پێان بۆترێ: له‌وبژیوه‌ی خواپێداون، خێرێ بکه‌ن؛ خوانه‌ناسان به‌خاوه‌ن‌باوه‌ڕان ئێژن: ئاخۆ ئێمه خۆراک به‌که‌سێ ببه‌خشین ئه‌گه‌ر خودا مه‌یلی لێ‌با بژیوی بۆ دابین‌ده‌کرد؟ ئێوه هه‌ر له گومڕاهی‌دان.
٤٨ ده‌شڵێن: ئه‌گه‌ر قسه‌ڕاستن، ئه‌وبه‌ڵێنه، که‌ی به‌جێ‌دێ؟
٤٩ ئه‌وانه هه‌ر چاوه‌نۆڕی یه‌ک نه‌عره‌ته‌ن که له‌کاتێکدا خه‌ریکی هه‌راوکێشه‌ی ناوخۆیانن، ده‌یانگرێ.
٥٠ ناتوانن وه‌سیه‌تیش بکه‌ن؛ ڕێشیان نابێ بچنه‌وه ناو که‌س‌وکاریان.
٥١ فۆش به که‌ڵه‌شاخدا ده‌کرێ؛ ناگا گشت له گۆڕانه‌وه دێنه‌ده‌رو به‌ره‌و په‌روه‌رنده‌ی خۆیان به‌له‌ز ده‌ڕۆن.
٥٢ ئێژن: ئه‌ی هاوار به‌ماڵمان! کێ له‌ناو پێخه‌فه‌که‌مان ڕای‌په‌ڕاندین؟ ئه‌مه هه‌ر ئه‌و به‌ڵێنه‌یه خودادای و پێغه‌مبه‌ره‌کان ڕاستیان‌گوت.
٥٣ ته‌نیا هه‌ر یه‌ک نه‌عره‌ته‌یه‌و ناکاو هه‌مۆ لای ئێمه کۆده‌کرێنه‌وه.
٥٤ ئه‌وێ‌ڕۆژێ ناهه‌قی له‌که‌س ناکرێ و هه‌ر به‌رانبه‌ر به‌و کرده‌وه‌ی کردۆتانه، سزاده‌درێن.

٤١-تژی: پڕ.

إِنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ ٱلْيَوْمَ فِى شُغُلٍ فَٰكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَٰجُهُمْ
فِى ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ وَلَهُم
مَّا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَٰمٌ قَوْلًا مِّن رَّبٍّ رَّحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَٱمْتَٰزُوا۟ ٱلْيَوْمَ
أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ أَن لَّا
تَعْبُدُوا۟ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ ٱعْبُدُونِى ۚ
هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ
أَفَلَمْ تَكُونُوا۟ تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ
﴿٦٣﴾ ٱصْلَوْهَا ٱلْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ ٱلْيَوْمَ نَخْتِمُ
عَلَىٰٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا۟
يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰٓ أَعْيُنِهِمْ فَٱسْتَبَقُوا۟
ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنَٰهُمْ
عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى ٱلْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾
وَمَا عَلَّمْنَٰهُ ٱلشِّعْرَ وَمَا يَنۢبَغِى لَهُۥٓ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ
﴿٦٩﴾ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٠﴾

۵۵ ئه‌وانه‌ی ئه‌هلی به‌هه‌شتن، ئه‌وێ ڕۆژێ سه‌ریان گه‌رمه‌و له‌خۆشیدان.
۵۶ خۆیان ده‌گه‌ڵ ژنه‌کانیان، له‌به‌ر سێبه‌ر، له‌سه‌ر ته‌ختان، پاڵ‌که‌فتگن.
۵۷ له‌به‌هه‌شتا هه‌ر میوه‌یه‌ک‌و هه‌رشتێ داوای بکه‌ن، ئاماده‌یه.
۵۸ په‌روه‌رنده‌ی دلۆڤانیش - به‌له‌بزی خۆی - سلاوێکیان بۆده‌نێرێ.
۵۹ ئه‌ی ئه‌وانه‌ی تاوانبارن! ئێوه‌ش ئه‌مڕۆ، ئه‌شێ خۆتان جیاکه‌نه‌وه.
۶۰ ئاخر ئه‌ی تۆره‌مه‌ی ئاده‌م! من له‌پێشدا په‌یمانم ده‌گه‌ڵ نه‌به‌ستن که شه‌یتانێ نه‌په‌رستن؟ ئه‌و ئاشکرا دوژمنتانه.
۶۱ هه‌ر ته‌نیا خۆم بپه‌رستن؛ که ڕێگه‌ی ڕاست هه‌ر ئه‌مه‌یه.
۶۲ گه‌لێکی زۆری له‌ئێوه‌ی له‌ڕێ لادا؛ ئاخۆ هێشتا هه‌ر تێ‌ناگه‌ن؟
۶۳ ئه‌مه ئه‌م جه‌هه‌نده‌مه‌یه، که‌وا به‌ڵێنتان پێده‌درا.
۶۴ به‌هۆی پێ‌نه‌زانیه‌که‌تان، ئه‌مڕۆ ده‌بێ بچنه‌ناوی.
۶۵ ئه‌مڕۆ ئێمه مۆر ده‌خه‌ینه سه‌رده‌میان‌و ده‌ستیان ده‌گه‌ڵمان ده‌په‌یون؛ پاکانیشیان ده‌بنه شایه‌ت که کرده‌وه‌کانیان چبوه.
۶۶ ئه‌گه‌ر حه‌زکه‌ین، چاوه‌کانیشیان کوێرده‌که‌ین؛ به‌ره‌وڕێگا مله‌ده‌که‌ن. سا کوا سۆمای دینیان هه‌یه؟
۶۷ ئه‌گه‌ر حه‌زیشمان کردبا - هه‌ر له‌جێگه‌که‌ی خۆیاندا - ده‌مانکردنه شتێکی‌تر؛ ئه‌وساکه نه‌یانتوانیبا بێنه‌پێش‌و به‌ره‌ودواش نه‌گه‌ڕێنه‌وه.
۶۸ هه‌رکه‌سێکیش ته‌مه‌نی زۆری بده‌ینێ، ته‌رح‌و بیچمیشی ده‌گۆڕین. بۆچ ناتانه‌وێ تێ‌بگه‌ن؟
۶۹ ئێمه ئه‌ومان فێری شێعر نه‌کردوه‌و هیچ پێویستیشی پێ‌نیه. ئه‌مه ته‌نیا بۆ یادله‌خوداکردنه‌و قورئانێکه شێوه‌ژیان نیشان‌ده‌دا.
۷۰ تا ئه‌وانه‌ی به‌دڵ زیندوْن، له‌خودایان بترسێنێ‌و قسه‌ی خودا ده‌رباره‌ی خودانه‌ناسان به‌جێ‌بگا.

۵۸- له‌بز: فه‌رمایشت، قسه‌ی پیاوی گه‌وره. ۶۵- ده‌په‌یون: قسه‌ده‌که‌ن. له: په‌یوین یا په‌یڤین: قسه‌کردن.

أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَٰمًا فَهُمْ لَهَا
مَٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا
خَلَقْنَٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَنَسِىَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْىِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِىَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
﴿٧٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنتُم
مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
فَسُبْحَٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

۷۱ ئاخۆ هێشتا نه‌یاندیوه ئێمه به‌ده‌ستی توانامان پاتاڵمان بۆ به‌رهه‌مهێنان، ئه‌وان بۆنه‌ته خاوه‌نیان؟
۷۲ وا بۆشمان ده‌سته‌مۆکردوون، که ده‌توانن سواریان بن و لێیان بخۆن.
۷۳ هه‌ر له‌وانیش گه‌لێک جۆره به‌هره‌ده‌به‌ن؛ زۆرشتی ڤه‌خارنیشیان لێ وه‌رده‌گرن. هێشتا هه‌ر شوکرانه ناکه‌ن.
۷۴ غه‌یره‌زخودا شتگه‌لێکی تریان په‌رست؛ شایه‌تا ده‌هانایان بێن.
۷۵ ناشتوانن ده‌هانایان بێن؛ به‌ڵام ئه‌مان له‌خزمه‌تیان، بۆ پێشمه‌رگه‌یی ئاماده‌ن.
۷۶ وتاریان دڵته‌نگت نه‌کا؛ هه‌رشتێکی بیشێرنه‌وه‌و هه‌رشتێکی بیدرکێنن، ئێمه لێیان ئاگادارین.
۷۷ مرۆ چۆن هێنده نازانێ، که ئێمه له‌تنۆکێکمان ئافراندوه؛ که‌چی ئێستا دوژمنێکی ئاشکرایه.
۷۸ ئه‌و مه‌سه‌لێکی بۆ ئێمه هێنایه‌وه‌و ئافراندنی خۆی له‌بیرکرد؛ ئێژێ: ئێسک له‌پاش پوان، کێ زیندوویان ده‌کاته‌وه؟
۷۹ بێژه: که‌سێ هه‌وه‌ڵ‌جار دروستی کردوون، ئه‌و زیندوویان ده‌کاته‌وه؛ بۆ هه‌مو دروستکردنێک خۆی زانایه.
۸۰ ئه‌و که‌سێکه له داری شین، ئاگری بۆ په‌یداکردوون؛ ئێوه‌ش هه‌ر له‌م [ده‌سته‌چیله] ئار پێده‌که‌ن.
۸۱ ئاخۆ که‌سێ توانای هه‌بێ ئه‌م ئاسمانان و زه‌مینه‌ی داهێنابێ، توانای نیه وێنه‌یان دروس‌کاته‌وه؟ ئارێ له‌وزه‌یدا هه‌یه‌و وه‌دی‌هێنی فره‌زانا هه‌رخۆیه‌تی.
۸۲ هه‌رگا هه‌رشتێکی بوێ په‌یدابێ، به‌فه‌رمان پێی ئێژی: ببه! هه‌ر ده‌س به‌جێ په‌یداده‌بێ.
۸۳ پاکی و بێ‌عه‌یبی بۆ که‌سێ که هه‌موشت له‌ژێر فه‌رمانی ئه‌ودایه‌و، هه‌ر بۆلای ئه‌و دوهێننه‌وه.

سافات

۷۱- پاتاڵ: ئاژاڵ، مه‌ڕومالات.	۷۳- ڤه‌خارنی: شتی خواردنه‌وه.	ڤه‌خارن: خواردنه‌وه.
۸۰- شین: سه‌وزی تۆخ، ڕه‌نگی گیا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ﴿١﴾ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ﴿٣﴾ إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴿٤﴾ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ﴿٧﴾ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾ دُحُورًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿٩﴾ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿١٠﴾ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَم مَّنْ خَلَقْنَا ۚ إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّن طِينٍ لَّازِبٍ ﴿١١﴾ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٤﴾ وَقَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٦﴾ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿١٧﴾ قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٨﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢٠﴾ هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾ ۞ احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾ مِن دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٣﴾ وَقِفُوهُمْ ۖ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾

وه‌ناوخوداکه‌ی که‌ڵه‌ک کوڵوڤانه

۱ سوێند به‌وانه‌ی بۆ ڕیزبه‌ستن له‌لای یه‌کتر ڕاده‌وه‌ستن،
۲ سوێند به‌وانه‌ی له‌ ناڕه‌وا پێشی ده‌گرن،
۳ سوێند به‌وانه‌ی قورعان خوێنن، ۴ خودای ئێوه‌ هه‌ر یه‌کێکه‌.
۵ په‌روه‌رێنی ئاسمانه‌کان و زه‌مینه‌و هه‌رچی له‌ناویاندا هه‌یه‌و په‌روه‌رێنی ڕۆژلاتان. ۶ ئێمه‌ عاسمانی نزیکمان به‌ئه‌ستێران ڕازانده‌وه‌.
۷ له‌گش شه‌یتانێ نافه‌رمانیشمان پاراست. ۸ [ئیتر] له‌بالانشینان کوڵه‌ناکه‌ن و له‌ گش لاوه‌ ڕاوده‌نرێن. ۹ هه‌تا دوٚریان بخه‌نه‌وه‌و هه‌میشه‌ش ئازاریان هه‌یه‌. ۱۰ مه‌گین ئه‌وه‌ی - هه‌ر له‌پڕ - شتێ برفێنێ؛ ئه‌ویش بڵێسه‌ی گڕێکی شوێن ده‌که‌وێ. ۱۱ سا تۆ له‌وانه‌ بپرسه‌: ئاخۆ ئافراندنی ئه‌وان گرینگتره‌، یان ئه‌وانه‌ی ئێمه‌ وه‌دیمان هێناون؟ ئێمه‌ ماکی ئه‌وانیشمان له‌قوڕێکی پندری پێکه‌وه‌لکاو داڕژتوه‌.
۱۲ تۆ له‌وه‌دا سه‌یرماوی و ئه‌وان حه‌نه‌کێ خۆده‌که‌ن. ۱۳ ئه‌گه‌ر نه‌سیحه‌تیش بکرێن، نه‌سیحه‌ت ده‌گوێ ناگرن. ۱۴ هه‌ر نیشانه‌یه‌ک ده‌بینن، ده‌خوازن گه‌مه‌ی پێ بدرێ. ۱۵ ئێژن: ئه‌مه‌ جادوه‌و هیچی‌تر نیه‌.
۱۶ ئاخۆ ئێمه‌ - که‌ مردین و بوٚینه‌ خۆڵ و چه‌ند پێشه‌یه‌ک - ژنوٚ زیندوٚ ده‌کرێینه‌وه‌؟ ۱۷ وێڕای باب و باپیرانمان؟
۱۸ بێژه‌: ئارێ و، ئێوه‌ ملکه‌چ و زه‌بوٚنن. ۱۹ ته‌نیا تێ‌ڕاخوڕینێکه‌و ئه‌وسا هه‌ر خۆیان ده‌ڕوانن. ۲۰ ئێژن: هه‌ی ماڵ‌ویران خۆمان! ئه‌مه‌ ڕۆژه‌که‌ی سه‌لایه‌. ۲۱ به‌ڵی، ئه‌مه‌ ئه‌وڕوٚژه‌یه‌ که‌ پاک‌وپیس هه‌ڵداوێرن و ئێوه‌ بڕواتان نه‌ده‌کرد. ۲۲ ئه‌وانه‌ لێک کۆکه‌نه‌وه‌ که‌ ناهه‌قی پیشه‌بوٚن و لفی‌وان و ئه‌وانه‌ش که‌ ده‌یانپه‌رست، ۲۳ غه‌یره‌زخودا. ئه‌وسا ڕێگه‌ی جه‌هه‌نده‌میان پێ‌نیشان ده‌ن! ۲۴ ڕاشیان بگرن! ده‌بێ پرسیاریان لێ‌بکرێ.

۱- یا: سوێند به‌وانه‌ی به‌ ته‌کوٚزی ڕێزده‌به‌ستن. ۸- **کوڵه‌کردن:** کوڵه‌گرتن، گوی له‌ قسه‌ی مه‌ردم ڕاگرتن.
۱۱- **پندر:** کزر، نیوه‌ وشکه‌. ۱۲- **حه‌نه‌ک:** جه‌فه‌نگ، قسه‌ی گاڵته‌و گه‌پ.
۱۶- **ژنوٚ:** سه‌رله‌نوێ، دوباره‌. ۲۱- **هه‌ڵداوێرن:** لێک جیاده‌که‌نه‌وه‌.

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُوا بَل لَّمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ
بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿٣١﴾
فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا
لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾
فَوَاكِهُ وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ
﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ
﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ
الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

٢٥ چیتانه، بۆچی ده‌هانای یه‌کترنایه‌ن؟! ٢٦ ئه‌مڕۆ هه‌مۆ بێده‌نگ و مل‌که‌چ وێستاون. ٢٧ هێندێ له‌وان رۆ له‌ هێندێکان ده‌که‌ن و لێک ده‌پرسن. ٢٨ ئێژن: به‌نێوی خێرخوازی، ئێمه‌تان له‌ڕێگه لادا. ٢٩ ئێژن: نه‌خێر، هه‌ر خۆتان بڕواتان نه‌بۆ. ٣٠ زۆرێکمان له‌سه‌رتان نه‌بوه، به‌ڵکو خۆتان کۆمه‌ڵێکی سه‌ربزێو بۆن. ٣١ وا گفتی په‌روه‌رنده‌مان له‌سه‌ر ئێمه وه‌ڕاست گه‌ڕا؛ دیاره ده‌بێ بیشی چێژین. ٣٢ ئێمه ئێوه‌مان گومڕا کرد؛ خۆشمان هه‌ر ئه‌وسا گومڕا بۆین. ٣٣ گش ئه‌مانه - له‌ورۆژه‌دا - بۆ جه‌زره‌به‌دان هاوبه‌شن. ٣٤ ئێمه ئاوا جزیای تاوانباران ده‌ده‌ین. ٣٥ ئه‌گه‌ر به‌وانه ده‌وترا: غه‌یره‌زخودا هیچ‌شت بۆپه‌رستن ناشێ، خۆیان زۆر به‌زل ده‌زانی. ٣٦ ده‌شیان درکاند: ئێمه بۆ شاعیرێکی شێت چۆن وازدێنین له‌وانه‌ی په‌رستۆمانن؟! ٣٧ به‌ڵکۆ هه‌رچی ئه‌و هاوردی، هه‌مۆی ڕاسته‌و بڕواشی کرد به‌پێغه‌مبه‌رانی خودا. ٣٨ ئێوه بێ‌شک ئازاری به‌ژان ده‌چێژن. ٣٩ هه‌ر له‌باتی کاری خۆتان سزاده‌درێن. ٤٠ مه‌گین عه‌بده‌ڕاست و پاکه‌کانی خودا؛ ٤١ بژیوی باش بۆئه‌وان دیاری کراوه؛ ٤٢ میوه‌جاته‌و زۆریشیان ڕێزلێ‌ده‌گیرێ. ٤٣ له‌باغاتی پڕ له‌ هه‌مۆ خێروبێرێک. ٤٤ له‌ هه‌مبه‌ریه‌ک له‌سه‌ر ته‌ختان ڕۆده‌نیشن. ٤٥ له‌و باده‌یه‌ی که‌ له‌چاوه‌ی ڕه‌وان ڕادێ، پیاڵه‌یان پێداده‌گێڕن. ٤٦ وه‌ڕه‌نگ چه‌رمک، هه‌ر که‌یفه بۆ وه‌خۆره‌وان. ٤٧ هیچ سه‌رێشه‌ی تێدانیه‌و ئاوه‌زیشیان له‌به‌ر مه‌ستی له‌ده‌س ناده‌ن. ٤٨ ژنگه‌لێکی چاوگه‌وره‌یان له‌لاهه‌یه، له‌حاند نامۆ، چاوداده‌خه‌ن. ٤٩ لۆس و پاکژ وه‌کۆ هێکی ناوهێلێنن. ٥٠ بۆ وتوویژ ڕۆیان ده‌که‌نه یه‌کتری. ٥١ یه‌کێ له‌وناوه‌دا ئێژێ: ئه‌من هه‌مده‌مێکم هه‌بۆ.

٣٠-سه‌ربزێو: یاخی، ئه‌شقی. ٤٤-ڕۆده‌نیشن: داده‌نیشن. ٤٩-هێک: هێلکه. هێلێن: هێلانه.

يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِى سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّى لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِىٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

٥٢ لێی ده‌پرسیم: تۆش له‌وانه‌ی که باوه‌ڕیان به‌خواهه‌یه؟
٥٣ ئاخۆ ئه‌گه‌ر ئێمه‌مردین، بۆینه ئاخ و چه‌ند هه‌ستی‌یه‌ک، هه‌ر حیسابمان لێده‌کێشن؟
٥٤ پرسی: ئاخۆ هیچ ئاگایه‌کتان لێ‌هه‌یه؟
٥٥ ئه‌وسا خۆشی چاوی گێڕا، له‌دوڕ جه‌هه‌نده‌مدا دیتی.
٥٦ گوتی: به‌خوا، هه‌ر وه‌خت‌بۆ له‌به‌ینم به‌ری.
٥٧ ئه‌گه‌ر چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من نه‌بوایه، ئێستا منیش وێڕای تۆبوٌم.
٥٨ تۆ بزانه که ئێمه تازه نامرین؛
٥٩ جیا له مردنی پێشوٌمان. هیچ ئازاردانیشمان نیه.
٦٠ که ئه‌مه‌ش به‌خته‌وه‌ریه‌کی زۆر مه‌زنه.
٦١ ئه‌شێ بۆ پاداشی وه‌ها خه‌بات‌بکه‌ن، ئه‌و که‌سانه‌ی خه‌باتکارن.
٦٢ ئاخۆ ئه‌م په‌زێراییه هێژاتره، یاخۆ داره‌که‌ی ژه‌قنه‌موٌت؟!
٦٣ ئه‌ومان کردۆته به‌ڵایه‌ک، بۆ گرۆی ناهه‌قیکاران.
٦٤ ئه‌و دارێکه له‌دوڕ ته‌ختی دۆژه‌هه‌وه دێته‌ده‌رێ.
٦٥ به‌رێک ده‌دا، له‌هیچمی که‌لله‌سه‌رانی شه‌یاتین.
٦٦ دۆژه‌هیه‌کان له‌وده‌خۆن و عوٌریانی پێ ده‌ماسێنن.
٦٧ پاشان له‌سه‌ر ئه‌و خۆراکه لیخناوێکی هه‌ره‌گه‌رم ده‌خۆنه‌وه.
٦٨ پاشان هه‌ر گڕده‌خۆنه‌وه بۆ ناو دۆژه‌ه.
٦٩ ئه‌وان دیتیان که باو باپیرانیان گومڕان؛
٧٠ بۆیه وا - به‌هه‌ڵه‌داوان - به‌شوێن ئه‌واندا په‌ل‌ده‌بن.
٧١ به‌ر له‌وانیش زوربه‌ی زۆری پێشینه‌کانیان گومڕابوٌن.
٧٢ زۆریشمان ترس وه‌به‌رهێن نارده‌ناویان.
٧٣ ده‌بڕوانه - له‌دواجاردا - ئه‌وانه‌ی ترسێندرابوٌن، چیان به‌سه‌رهات.
٧٤ جیا له‌وانه‌ی به‌دڵپاکی خوایان‌په‌رست.
٧٥ نوٌحیش هاواری بۆهێناین؛ زۆرباشی ده‌فریاکه‌وتین.
٧٦ خۆی و که‌س و کاره‌که‌یمان له‌خه‌می گه‌وره ڕزگارکرد.

٥٣- ئاخ: خاک. **هه‌ستی:** ئێسک، پێشه. **٥٥- دوڕ:** نێوه‌ڕاست، ناوه‌ند. **٥٨- یا:** ئاخۆ ئێمه تازه نامرین؟ **٦٦- عوٌر:** ورگ، سک. **٦٧- لیخناو:** لیٚڵ، شلوێ. **٧٠- په‌ل‌ده‌بن:** به‌په‌له‌ده‌چن.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْأَخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْأَخِرِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّى سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا۟ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًۢا بِٱلْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوٓا۟ إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ لَهُۥ بُنْيَٰنًا فَأَلْقُوهُ فِى ٱلْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ إِنِّى ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِى مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَٰهُ بِغُلَٰمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ يَٰبُنَىَّ إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۷۷ ته‌نیا به‌ره‌و تۆره‌مه‌ی ئه‌ومان هێشته‌وه. ۷۸ وامان کرد به‌ره‌ی دوای ئه‌ویش، هه‌ر ناوی به‌چاکه به‌رزن. ۷۹ سڵاو له‌نوح له سه‌رانسه‌ری دنیادا. ۸۰ ئێمه ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ۸۱ ئه‌و یه‌کێ بۆ له‌وعه‌بدانه‌م که بڕوایان پێ هێناوم. ۸۲ پاشان ئه‌وه‌کانی‌ترمان وه‌بن ئاودا. ۸۳ ئیبراهیمیش له‌شوێن‌که‌وتوانی ئه‌وبۆ. ۸۴ ئه‌وسا به‌دڵی پاکه‌وه هاته‌لای په‌روه‌رنده‌ی خۆی. ۸۵ به‌ئاپی و هۆزه‌که‌ی خۆی گوت: ئه‌وه چین ده‌یانپه‌رستن؟ ۸۶ گه‌ره‌کتانه له‌بری خودا په‌رستنێ، ئه‌وشتانه بپه‌رستن؟! ۸۷ ئاخۆ ئێوه سه‌باره‌ت به په‌روه‌رێنی هه‌مۆدنیا بیروبڕواتان چلۆنه؟ ۸۸ ئه‌وسا هه‌ر خۆی ده‌ئه‌ستێرانی هه‌ڵڕوانی. ۸۹ گوتی: بێ‌سۆ من نه‌خۆشم. ۹۰ سا ئه‌وان لێی‌ته‌کینه‌وه‌و پشتیان تێکرد. ۹۱ په‌نامه‌کی خۆی گه‌یانده بته‌کانیان؛ لێی‌پرسین: ئێوه بۆناخۆن؟! ۹۲ چیتانه، بۆ قسان‌ناکه‌ن؟! ۹۳ په‌نامه‌کی به‌ده‌ستی ڕاست مستێکی تێ‌سره‌واندن. ۹۴ هۆزه‌که‌ی به‌هه‌ڵه‌داوان لێی‌وه‌کۆ بۆن. ۹۵ گوتی: ئاخۆ ئێوه شتێ ده‌په‌رستن، که هه‌ر خۆتان دای‌ده‌تاشن؟ ۹۶ که هه‌ر خوایه، ئێوه‌ش‌و کرده‌وه‌تانی وه‌دی هێنا. ۹۷ گوتیان: شۆره‌دیوارێکی بۆ هه‌ڵچنن؛ ئه‌وسا ده‌ئاگری باوێن. ۹۸ گه‌ره‌کیان‌بۆ گه‌رێکی تێ‌بهاڵێنن، ئێمه پتر ژێرمان خستن. ۹۹ گوتی: وا من ڕۆده‌که‌مه په‌روه‌رنده‌م؛ به‌م زوانه به‌ره‌وخۆی شاره‌زام ده‌کا. ۱۰۰ په‌روه‌رنده‌م! فرزه‌ندێکی ئاکارچاکم پێ‌ببه‌خشه. ۱۰۱ ئه‌وسا ئێمه به لاوێکی له‌سه‌رخۆ مژده‌مان پێدا. ۱۰۲ کاتێ گه‌یشته ته‌مه‌نێک که وێڕای ئه‌و خه‌بات بکا، گوتی: ئه‌ی کوڕیژگه‌که‌ی خۆم! من له‌خه‌ونم‌دا وام‌دیوه تۆ سه‌رده‌بڕم؛ خۆت چۆنی لێک‌ده‌ده‌یه‌وه؟ گوتی: بابۆ! هه‌رشتێ پێت سپێراوه به‌جێی‌بێنه؛ خوا حه‌زبکا، به‌م‌زوانه تێده‌گه‌ی که منیش له خۆڕاگرانم.

۹۷- شۆره: سۆر، دیواری ده‌وری ماڵ‌و حه‌سارو شار. باوێن: بخه‌ن. له: هاویشتن: خستن.

فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَٰدَيْنَٰهُ أَن يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ ٱلرُّءْيَآ ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْبَلَٰٓؤُا۟ ٱلْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَٰهُ بِإِسْحَٰقَ نَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَٰقَ ۚ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَٰهُمْ فَكَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَٰهُمَا ٱلْكِتَٰبَ ٱلْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٢٥﴾ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

۱۰۳ وەختێ هەردو بڕیاری خوایان سەلماندو لەسەر ئەنی تخێڵیکرد، ۱۰۴ گازین کردێ: ئەی ئیبراهیم! ۱۰۵ ئەوا خەونەکەت وەدی هات؛ ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین. ۱۰۶ دیارە ئەمە ئەزمونێکی ئاشکرا بۆ. ۱۰۷ ئێمە ئەومان بە قوربانیەکی هەرەگەورە کڕیەوە. ۱۰۸ وەشمان کرد بەرەی دوای ئەویش، هەر ناوی بەچاکەبەرن. ۱۰۹ سڵاو لەسەر ئیبراهیم بێ. ۱۱۰ ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین. ۱۱۱ بە ڕاستی ئەو یەکێ بۆ لە عەبدە بڕوادارەکانمان. ۱۱۲ مژدەی ئیسحاقیشمان پێدا، کە دەبێتە پێغەمبەرێکی ژێهاتی. ۱۱۳ بەرەکەتمان دا بەخۆیو بەئیسحاقیش. لەناو تۆرەمەکەیاندا هێندیکیان ئاکارچاک بۆنو تێشیاندا بۆن بەئاشکرا غەدریان لەخۆیان دەکرد. ۱۱۴ دەربارەی مۆساو هارۆنیش چاکەمان کرد. ۱۱۵ خۆیانو هۆزەکەیانمان لەچۆرتمیزل ڕزگارکرد. ۱۱۶ بۆخۆمان یاریدەمان دان کە سەر کەوتن. ۱۱۷ ئەوکتێبەشمان بەواندا، کە هەمۆشت دیاری دەکا. ۱۱۸ ڕێگەی ڕاستیشمان نیشاندان. ۱۱۹ وامان کرد لە دوارۆژیشدا هەر ناویان بەچاکەببرێ. ۱۲۰ سڵاو لەسەر مۆساو هارۆن. ۱۲۱ ئێمە ئاوا چاکەکاران پاداش دەدەین. ۱۲۲ هەردوکیان لەوعەبدانەم بۆن کە باوەڕیان پێهێناوم. ۱۲۳ بێگومانە کە ئەلیاسیش یەکێ لە پێغەمبەرانە. ۱۲۴ ئەوسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: بۆچ شەرم لە خوداناکەن؟ ۱۲۵ «بەعل» [بتە] دەیپەرستن؛ لەچاکترین وەدی هێنەر دەتەکنەوە؟ ۱۲۶ لە خواکە پەروەرێنتانەو پەروەرێنی باڤەکانی پێشۆشتانە.

۱۰۳-**ئەنی:** هەنیە، توێڵ. **تخێڵ کردن:** درێژەوەکردن بەسەر ئەرزا. ۱۰۴-**گازین کردێ:** بانگمان لێکرد. ۱۰۷-**کڕینەوە:** بریەتیە لەڕزگار کردن لە چۆرتم. ۱۱۲-**ژێهاتی:** هێژا، شیاو، لایق.

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ
نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا
لَّمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا
فِى ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْآخَرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم
مُّصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِٱلَّيْلِ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ
ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ
مِنَ ٱلْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَٱلْتَقَمَهُ ٱلْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ
كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِى بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾
۞ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً
مِّن يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَأَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ مِا۟ئَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾
فَـَٔامَنُوا۟ فَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَٱسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ ٱلْبَنَاتُ
وَلَهُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثًا وَهُمْ
شَٰهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ
ٱللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى ٱلْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

۱۲۷ سا باوه‌ڕیان پێ نه‌کردو دێنه به‌رلێ‌پرسینه‌وه.
۱۲۸ مه‌گین عه‌بده ڕاست و پاکه‌کانی خودا.
۱۲۹ وامان کرد له دواڕۆژیشدا هه‌رناوی به چاکه ببرێ.
۱۳۰ سڵاوی مه له‌سه‌ر ئه‌لیاس.
۱۳۱ ئێمه ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین.
۱۳۲ ئه‌و یه‌کێ بۆ له‌وعه‌بدانه‌م که باوه‌ڕی پێ هێناوم.
۱۳۳ لۆتیش له پێغه‌مبه‌ران بۆ.
۱۳۴ خۆی و که‌س‌وکاریشین وێکرا ڕزگارکرد.
۱۳۵ مه‌گین ته‌نیا پیرێژنێک که لای به‌جێ‌ماوه‌کان ما.
۱۳۶ پاشان هه‌مۆمان قڕکردن.
۱۳۷ بێ‌سۆ ئێوه لای به‌یانی، به‌لایاندا ڕاده‌بۆرن؛
۱۳۸ یان شه‌وانه. چۆن له‌وڕۆداوه تێ‌ناگه‌ن؟!
۱۳۹ یونسیش هه‌ر یه‌کێک بۆ له پێغه‌مبه‌ران؛
۱۴۰ که ڕای‌کرده ناوگه‌می پڕ.
۱۴۱ له‌پشک خستن به‌شداربۆ؛ ئه‌و دۆڕاندی.
۱۴۲ ئه‌وسا ماسیه‌کی زه‌لام، هه‌ڵی‌لۆشی‌و بۆخۆی سه‌رکۆنه‌ی خۆی ده‌کرد.
۱۴۳ سا ئه‌گه‌ر ئه‌و پاکی خودای نه‌گوتبایه،
۱۴۴ تا ڕۆژێ‌سه‌ڵا ڕاده‌بۆ، له‌ورگی‌دا ده‌مایه‌وه.
۱۴۵ فڕێمان‌دایه ده‌شتێکی چۆڵ‌و قاقڕ؛ نه‌خۆشیش بۆ.
۱۴۶ ئه‌وسا بڕکه‌ی کوندرێکمان له‌لا شین‌کرد.
۱۴۷ ناردمانه ناو سه‌دهه‌زاران یان زێده‌تر.
۱۴۸ هه‌مۆ بڕوایان پێ‌هێناو تا ماوه‌یه‌ک ژیانێکی خۆشمان پێدان.
۱۴۹ ده‌سا تۆ له‌وانه‌پرسه: توبێژی په‌روه‌رنده‌ی‌تۆ کیژی‌هه‌ن‌و ئی‌وان کوڕن؟!
۱۵۰ یان له‌وێ‌بۆن که ئێمه فرشته‌کانمان مێ دروس‌کرد؟
۱۵۱ باش بزانه، هه‌رچی ده‌یلێن هه‌ر درۆیان هه‌ڵده‌به‌ستن؛
۱۵۲ که: خودا منالّی بوه. بێ‌گومانه درۆزنن.
۱۵۳ ئاخۆ ئه‌و به‌جێ کوڕ، کچی بژاردوه؟

۱۴۶- کوندر: کۆله‌که.

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ
﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ
نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾
مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَٰتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا
لَهُۥ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ
﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُوا۟ لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا
عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا۟ بِهِۦ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ
سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ ٱلْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ
جُندَنَا لَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ
يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ
صَبَاحُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ
يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾
وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

سُورَةُ صٓ

۱۵۴ چیتانه، چۆن پێ ڕاده‌گه‌ن؟ ۱۵۵ ئاخۆ هیچ بیرناکه‌نه‌وه؟ ۱۵۶ یان به‌ڵگه‌یه‌کی پته‌وتان له‌لاهه‌یه؟ ۱۵۷ ئه‌گه‌ر قسه‌ی ئێوه ڕاسته، سا کتێبی خۆتان بێنن. ۱۵۸ جنۆکه‌یان ده‌گه‌ڵ خودا کرده‌خزم؛ جنۆکانیش باش‌ده‌زانن ئه‌وانه ده‌هێننه‌به‌رێ. ۱۵۹ خودا دوره له‌وباسانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌ن. ۱۶۰ مه‌گین ئه‌وی به‌دڵپاکی عه‌بدایه‌تی خودا‌ده‌که‌ن. ۱۶۱ سا وا ئێوه‌و ئه‌وانه‌ی ده‌یانپه‌رستن، ۱۶۲ که‌ستان بۆبت به‌فریو ناچێ؛ ۱۶۳ مه‌گین ئه‌وی ده‌چێته نێو دۆزه‌قه‌وه. ۱۶۴ له ئێمه‌دا هه‌رکامێکمان جێگه‌ی بۆ دیاری‌کراوه. ۱۶۵ ئێمه‌ین که بۆخواپه‌رستی ڕێزده‌به‌ستین. ۱۶۶ ئێمه‌ین هه‌رگیز له‌تاریفی ڕاناوستین. ۱۶۷ ئه‌وانیش خۆ هه‌ر ده‌یانگوت: ۱۶۸ ئه‌گه‌ر ئێمه‌ش له‌لایه‌ن پێشینانه‌وه، کتێبی خۆمان بۆ مابا، ۱۶۹ ئێستا له‌عه‌بده دڵپاکه‌کانی خوا بوین. ۱۷۰ له‌کتێبی خوا حاشایان کرد؛ زۆرناخایه‌نێ ده‌زانن. ۱۷۱ بێ گومانه به‌رێش قسه‌کانی ئێمه - سه‌باره‌ت به عه‌بده ناردراوه‌کانمان - به‌مه‌ردم ڕاگه‌یه‌نراوه: ۱۷۲ که هه‌ر ئه‌وان یاری ده‌درێن. ۱۷۳ دیاریشه هه‌ر سوپای ئێمه سه‌رده‌که‌وێ. ۱۷۴ سا تۆ وازیان لێ‌بێنه هه‌تا ماوه‌یه‌ک. ۱۷۵ جا بیانبینه؛ ئه‌وانیش خۆده‌بیننه‌وه. ۱۷۶ ده‌یانه‌وێ که زوتر ئازاریان بده‌ین؟ ۱۷۷ هه‌رکاتێکی بێته‌خوارو به‌ری ده‌رگایان لێ‌بگرێ، سپێده‌ی ترسێندراوان، ئه‌وسا گه‌لێ خراپ ده‌بێ. ۱۷۸ تۆ له‌وانه‌ش هه‌تا ماوه‌یه‌ک وازبێنه. ۱۷۹ جا ببینه، ئه‌وانیش خۆ ده‌بیننه‌و. ۱۸۰ پاکی بۆ په‌روه‌رنده‌ی تۆ؛ هه‌رخۆی خاوه‌ن‌ده‌سته‌لاته‌و له‌وقسانه‌ی که ئه‌وان ده‌رباره‌ی ده‌که‌ن، گه‌لێ دوره. ۱۸۱ سلاویش له پێغه‌مبه‌ران. ۱۸۲ سوپاسیش بۆ ڕاهێنه‌ری هه‌مو دنیا.

صاد

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓ ۚ وَٱلْقُرْءَانِ ذِى ٱلذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ فَنَادَوا۟ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوٓا۟ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ ۖ وَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ ٱلْـَٔالِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَٱنطَلَقَ ٱلْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ ٱمْشُوا۟ وَٱصْبِرُوا۟ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْـَٔاخِرَةِ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا ٱخْتِلَٰقٌ ﴿٧﴾ أَءُنزِلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ مِنۢ بَيْنِنَا ۚ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ مِّن ذِكْرِى ۖ بَل لَّمَّا يَذُوقُوا۟ عَذَابِ ﴿٨﴾ أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ ٱلْعَزِيزِ ٱلْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُم مُّلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ فَلْيَرْتَقُوا۟ فِى ٱلْأَسْبَٰبِ ﴿١٠﴾ جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ ٱلْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو ٱلْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿١٦﴾

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ صاد. بەم قورعانە کە پڕلە ئامۆژگاری‌یە[و دەبێ پەندی لێ وەرگیرێ].
۲ بەلاّم خودانەناسەکان، خۆیان بەزل دەزانن و هەر خەریکی دژایەتین.
۳ پێش ئەمانەش زۆر بەرەمان لەناوبردن؛ جا ئەوانە هاواریان‌کرد؛ بەلاّم دەرفەت لەدەس چۆبۆ. ۴ ئەمەیان پێ سەیربوە کە پێغەمبەرێکیان لەخۆیان بۆهاتوەو ترسی خوایان وەبەردەنێ؛ خودانەناسەکان گوتیان: بێ‌نەبێ، ئەم‌کابرایە جادوگەرێ درۆزنە. ۵ چۆن دەیەوێ لەجێی ئەو هەمۆبتانەی دەتانپەرست، هەر خودایەک بپەرستن؟ ئەمە زۆر شتێکی سەیرە. ۶ کەلەپیاوانیان کەوتنەرێ [وتیان پێیان:] بڕۆن و لەسەر ئەوانەی تائێستا پەرستۆتانن، لا مەکەون و خۆڕاگربن؛ بێ‌سۆ ئەمە ویستی مەیە. ۷ ئێمە لەدینەکەی تردا شتێ‌وامان نەبیستوە؛ ئەمە ڕاستی تێدانیەو هەلبەستەیە. ۸ چۆنە لەناو هەمۆماندا، قورئان هەر بۆئەو هاتوە؟ دودلیشن کە قورئان من ناردبێتم. هێمان ئازاری ئێمەیان نەچەشتوە. ۹ ئاخۆ ئەوان گەنجینەکانی بەزەیی پەروەرندەی بەدەستەلاّت و دلاّوای تۆیان لایە؟ ۱۰ یان ئاسمانان و زەمین و هەرچی لەناویاندا هەیە، دە بەردەستی ئەواندایە؟ دەسا با پەیژەدانێن و بێنەسەرێ. ۱۱ ئەوانە لەشکرێکن لە کۆمەلەکان کە لەوێندەرێ تێدەشکێن. ۱۲ بەرلەمانەش هۆزی نۆح و هۆزی عادو فیرعەونی چوارنیخەکێشیس هەر بروایان بە پێغەمبەران نەهێنا. ۱۳ هۆزی سەمۆد، هۆزی لۆت و خەلکی ناو لێرەوارەکەش، هەر لەو بێ‌باوەڕانە بۆن.
۱۴ گش ئەوانە پێغەمبەرەکانی خۆیان بەلاوە درۆزن بوەو هێژای تۆلەلێ‌ساندن بۆن. ۱۵ ئەوانە هەر چاوەنۆڕن تا لەنەکاو گرمینێ‌وا پەیدادەبێ، کەتەنانەت بەشی هەنیسک دانێکیش وچان‌نادا.
۱۶ هەر دەلێن: ئەی پەروەرێنمان! بەرلەوە ڕۆژی قیامەت بێ، پسۆلەی خۆمان بدەیە.

۱-یا: صاد. بە قورعانی خاوەن شکۆ.   **۱۳-لێڕەوار:** جەنگەلّ، دارستان.   **۱۶-پسۆلە:** بەش، بەهرە.
هێمان: هێشتان، هێشتا.

ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾
إِنَّا سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ﴿١٨﴾ وَٱلطَّيۡرَ
مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿١٩﴾ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ
وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٠﴾ ۞ وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ
ٱلۡمِحۡرَابَ ﴿٢١﴾ إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ
خَصۡمَانِ بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ
وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ
وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ
مَّا هُمۡۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ
۩ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ
﴿٢٥﴾ يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ
بِٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾

١٧ هەرچی دەیڵێن بابیڵین، تۆ خۆڕاگر بەو داوود وەبیرخۆت بێنەوە؛ کە عەبدێکی بەدەستەڵاتی ئێمە بۆ؛ لەهەرکارێ پەشیمانی ڕوی تێدەکرد، هەر پەنای بەئێمە دێنا.
١٨ کێواتیشمان فێرکردبو، کە وێڕای ئەو سەرلەنگۆرەو لەکاتی تاوهەڵاتندا، هەر تاریفی خودابکەن.
١٩ مەلانیش کۆمەڵ دەبۆن‌و گشتیان بەرەو ئەو دەهاتن.
٢٠ ئێمە فەرمانڕەواییمان بۆپتەوکرد؛ لەکارزانیندا بەشمان داو بەقسەی ئەو، هەمۆکێشە کۆتادەبۆن.
٢١ ئەتۆ دەنگ‌وباسی ئەو دادبەرانەت بیست، کە لەشۆرەی نوێژگەکەیەوە سەرکەوتن؟
٢٢ کە لەداوود وەژۆرکەوتن، لێیان ترسا. گوتیان: نیگەرانیت نەبێ، دۆ دادبەرین؛ یەک لەئێمە غەدری لەوی‌تر کردوە؛ چۆن ڕەوایە ئاوا بەناومان ڕابگەو لەدەستۆری خوا لامەدەو ڕاستەڕێمان نیشان بدە.
٢٣ ئەم برایەم نەوەدونۆ پەزی هەیەو من تەنیا پەزێکم هەیە. گوتی: بەمنی بسپێرەو، لەکێشەدا من دەرۆستی ئەو نەهاتم.
٢٤ گوتی: ئەو کە پەزەکەی تۆ دەخاتەناو پەزەکانی، غەدرێ دەکا. زۆر شەریکەماڵی‌تریش فێڵێ لەیەکتری دەکەن؛ مەگین ئەوی باوەڕیان بەخودا هەیەو ئاکارچاکن؛ ئەویش کەمن. داوود زانی ئەزمۆمانە؛ ئیتر تۆش پەشیمانی هات؛ سوژدەی بردو لەپەروەرندەی پاڕاوە کە بیبەخشێ. ٢٥ ئێمە لەوهەڵەی بەخشیمان؛ لەنزیکانی خۆمانەو گەڕانەوەی چاکی هەیە. ٢٦ ئەی داوود! جێ‌نشینیمان لەسەرزەمین داوە بەتۆ؛ بەتەرزێکی خوداپەسند، بەکاری مەردم ڕابگەو شوێن ئارەزۆی خۆت مەکەوە؛ کە لەڕێی خودا لات‌بدا. ئەو کەسانەی لەڕێی خودا دەردەکەون، چونکە قیامەتیان لەبیرچۆ، جەزرەبەی توندوتیژیان هەس.

١٨- **کێوات:** کۆساران. **سەرلەنگۆرە:** سەر ئێوارە. ٢١- **شۆرە:** سۆر، دیواری ماڵ‌و باغ‌و حەسار.
دادبەر: دادخوا. ٢٤- **ئەزمۆمانە:** تاقیمان کردۆتەوە.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ
﴿٢٨﴾ كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا
الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ
﴿٣٠﴾ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّي
أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾
رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا
سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ
لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّن بَعْدِي إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾
فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيَاطِينَ
كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَٰذَا
عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ
مَآبٍ ﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

٢٧ ئێمه‌ ئاسمان‌و زه‌ویمان - ئه‌وه‌ش كه‌ له‌ به‌ینیاندایه‌ - به‌خۆڕایی دروس نه‌كرد؛ ئه‌و كه‌سانه‌ی وا بیرده‌به‌ن، خوانه‌ناسن. های له‌وانه‌ی خوانه‌ناسن، بۆ ئه‌و ئاگره‌ی ده‌یچنێ! ٢٨ ئاخۆ ئێمه‌ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن‌باوه‌ڕن‌و ئاكارچاكن، هه‌روه‌ك ئه‌مانه‌ داده‌نێین كه‌ له‌م هه‌رده‌دا به‌دفه‌ڕن؟ یاخۆ ئێمه‌ خۆپارێزان وه‌ك گوناهباران ده‌ژمێرین؟
٢٩ ئه‌م‌قورعانه‌ پڕله‌پیت‌و پیرۆزه‌مان به‌خه‌ڵات بۆتۆ نارده‌خوار، تا له‌سه‌ر نیشانه‌كانی ڕابمێنن‌و خاوه‌ن‌دڵان ئامۆژگاری لێ‌وه‌رگرن.
٣٠ سوله‌یمانمان به‌خه‌ڵات به‌خشی به‌داوود. ئای كه‌چه‌ند عه‌بدێكی باش بۆ! هه‌میشه‌ هه‌ر ڕوی ده‌مه‌بۆ. ٣١ سه‌رله‌نگۆرێ وه‌ختێ ئه‌سپانی ڕه‌سه‌نیان له‌به‌ر چاوانی ڕادنا، ٣٢ گوتی: ئه‌وینی ڕه‌وه‌كه‌م یادی خودای له‌بیربردم؛ تا خۆر له‌ئاسۆ نه‌دیوبۆ. ٣٣ بیان‌گێڕنه‌وه‌. ئه‌وسا به‌تیخ، مچۆن‌و ملیان په‌ڕاندن [و كرانه‌خێر]. ٣٤ ئێمه‌ سوله‌یمانیشمان تاقی كرده‌وه‌و لاشه‌یه‌كمان هاویشته‌ بان كورسیه‌كه‌ی‌و دیسان هه‌رڕوی كرده‌ ئێمه‌. ٣٥ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌كه‌م! عافۆم‌بكه‌و سامانێكی وام بده‌یه‌ كه‌ له‌دوای من گیر هیچ كه‌سی‌تر نه‌كه‌وێ؛ به‌خشنده‌ی هه‌رگه‌وره‌ تۆی.
٣٦ ئێمه‌ش بامان بۆكه‌وی كرد؛ به‌فه‌رمانی ئه‌و - به‌نه‌رمی - بۆهه‌ركوێ‌یه‌ك بیویستایه‌ ده‌كه‌وته‌ڕێ.
٣٧ هه‌مۆ جسنه‌ شه‌یاتینی پاڵه‌ له‌ قوڕه‌كاریداو بینه‌كێشیش،
٣٨ هێندێ تریش - كه‌ تۆق‌له‌مل - هاتبۆنه‌ به‌رفه‌رمانی.
٣٩ سامانێكمان پێ‌به‌خشیوی كه‌ له‌ژماره‌ ده‌رچوه‌؛ سا تۆیان چاكه‌ی لێ‌بكه‌، یان ڕای‌بگره‌. ٤٠ سوله‌یمانیش له‌نزیكانی خۆمانه‌و گه‌ڕانه‌وه‌ی چاكی هه‌یه‌. ٤١ له‌ ئه‌یوبیش - كه‌له‌عه‌بدانی ئێمه‌بۆ- بیربكه‌وه‌. له‌وكاته‌دا كه‌ هاواری بۆ په‌روه‌رنده‌ی خۆی هێنا: ئه‌وا شه‌یتان منی تۆشی ئازارو له‌ش‌به‌باری‌كرد. ٤٢ پای خۆت بوكته‌ به‌ زه‌مینا، كه‌ ئه‌مه‌ سه‌رچاویه‌كه‌ بۆ مه‌له‌كردن ده‌ست‌ده‌داو چایگیشه‌، ده‌شكرێ لێی بخۆیه‌وه‌.

٣٠- روی ده‌مه‌بۆ: روی له‌ ئێمه‌بۆ. ٣١- سه‌رله‌نگۆرێ: سه‌ر له‌ ئێواره‌. ٣٢- ڕه‌وه‌: كۆمه‌ڵی له‌سپ‌و مایین. ٣٣- مچۆن: په‌ل، ده‌ست‌وپێ حه‌یوان. ٣٦- كه‌وی: ڕام. ٣٧- پاڵه‌: كرێكار، فه‌عله‌. بینه‌كێش: مه‌له‌وانێ كه‌ بتوانێ بچێته‌بن ئاو.

وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ
﴿٤٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَٱضْرِب بِّهِۦ وَلَا تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَٰهُ صَابِرًا ۚ
نِّعْمَ ٱلْعَبْدُ ۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَٱذْكُرْ عِبَٰدَنَآ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
أُو۟لِى ٱلْأَيْدِى وَٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٤٥﴾ إِنَّآ أَخْلَصْنَٰهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى
ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ ٱلْمُصْطَفَيْنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَٱذْكُرْ
إِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكْرٌ ۚ
وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ ٱلْأَبْوَٰبُ
﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾
۞ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ
ٱلْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَٰذَا ۚ وَإِنَّ
لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هَٰذَا
فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَءَاخَرُ مِن شَكْلِهِۦٓ أَزْوَٰجٌ ﴿٥٨﴾
هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا۟ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾
قَالُوا۟ بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ ۖ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٦٠﴾
قَالُوا۟ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِى ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾

٤٣ لەبەزیی خۆمانەوە، وردو درشتی خێزانیو هێندەی تریشمان پێ بەخشی؛ تا ببێتە بیرەوەری بۆ هەمۆ خاوەن ئاوەزان.
٤٤ قولێ تۆلی وردو زراو بگرەدەستتو پێ لێدە؛ با سوێندەکەت لێ نەکەوێ. ئێمە ئەومان بە پیاوێکی بەحەوسەلە هاتەبەرچاو؛ عەبدی چاک بۆ؛ بەڕاستی ئەو تۆبەکاربۆ. ٤٥ عەبدەکانمان: ئیبراهیمو ئیسحاقو یەعقۆبیش وەبیربێرانەوە؛ کە هەمۆیان خاوەن دەستو دلڕۆشن بۆن.
٤٦ چونکە هەمیشە قیامەتیان وەبیرخەلک دینایەوە، بۆنە دۆستی تایبەتیمان. ٤٧ ئەوان بەلای ئێمەوە لە هەلبژاردە چاکەکانن.
٤٨ ئیسماعیلو زەلکیفلو ئەلیەسەعیشت لەبیر نەچێ؛ هەمۆیان لەپیاوچاکانن. ٤٩ ئەمە بۆ بیرەوەریەکەو؛ ئەوانەی خودێ ترس بۆن، لەودنیا جێگەیان خۆشە. ٥٠ باغاتێکە نەمانی بەسەردانایەو دەرگایان بۆ کراوەتەوە. ٥١ لەوێ پالیان داوەتەوە؛ هەرمیوەو ڤەخارنێکی ئارەزۆکەن، داوای دەکەن.
٥٢ زۆرمێوینەی هاوتەمەنیان لەلاهەیە، لەڕوی نامۆ چاودادەخەن.
٥٣ ئەمانە هەر ئەوشتانەن کە بەلێنتان پێدرابۆ؛ ڕۆژی قیامەتێ دەودەنێ.
٥٤ ئەمە بژیوی ئێمەیەو هەرگیز وشکاویشی نایە. ٥٥ ئەمە ئاوا. ئەوکەسانەش کە لەڕێی ئێمە لادەدەن، دینەوەشوێنێ زۆرخراپ.
٥٦ دوردۆزەقەو شوێنێکی زۆر نالەبارە. ٥٧ با دەوێدا ئاوا کەلیو کێمو زۆخاو بخۆنەوە. ٥٨ هەر لەم تەرزە جەزرەبانە، چەندین وێنەی تریش هەیە.
٥٩ ئەم گرۆیەش کە هەربەزۆر دەگەل ئێوە دینەناوی؛ ئای بەخێرنەیەن! ئەوانیش ئەشێ هەر لە ئاگردابن. ٦٠ ئێژن: خۆتان بەخێرنەیەن! ئێوەن ئەم شوێنە خراپەو پێشەکی بۆمە ڕەچاوکرد. ئەنوایەکی زۆر خراپە!
٦١ ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! کێ پێشەکی ئەمەی بۆئێمە سازداوە، تۆ دۆسەرە بەئاگر جەزرەبەی بدە.

٤٤- زراو: لقی تازەلکدەکردگ. ٥٦- دورڕ: نێوەڕاست.

وَقَالُوا۟ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذْنَٰهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ ٱلنَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٌ ۖ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا۟ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِىَ مِنْ عِلْمٍۭ بِٱلْمَلَإِ ٱلْأَعْلَىٰٓ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِن يُوحَىٰٓ إِلَىَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى خَٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ ٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ يَٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَىَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ ٱلْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

٦٢ دەشڵێن: ئاخۆ ئەوپیاوانەی بەپیاوخراپمان دەژماردن، بۆچ نابینین؟ ٦٣ کە گاڵتەمان پێدەکردن؛ یان چاو لەدیتنیان کولە؟ ٦٤ ئەم کێشەی ئەهلی دۆزەهە ڕاستەو ئەشێ هەر وەدی بێ. ٦٥ بێژە: من خۆم هەر تەنیا ترسێنەرێکم؛ غەیرەز خودای تاک‌وتەنیای زاڵ بەسەر هەمۆشتێکدا، هیچ‌شت بۆپەرستن ناشێ. ٦٦ پەروەرێنی ئاسمانەکان‌و زەمینەو هەرچی لە نێوانیاندایە، کۆڵنەدەرو لێ بۆردەیە. ٦٧ بێژە: ئەمە خەبەرێکی زۆر گرینگە؛ ٦٨ کە ئێوە خۆی لێ دەبوێرن. ٦٩ کاتێ باڵانشینەکان بناشتیان لە ناو پەیدابۆ، من هیچم لێ‌نەزانیوە. ٧٠ بۆیە پێم ڕادەگەیەنرێ، چونکە دەبێ ترس وەبەر ئێوە بێنم. ٧١ کاتێ کە پەروەرێنی تۆ بەفریشتەکانی ڕاگەیاند: واخەریکم مرۆیەک لەقوڕ چێ‌بکەم؛ ٧٢ هەرگا لەشیم تەواوکردو لەگیانی خۆم فۆم‌پێداکرد، هەمۆتان سوژدەی بۆبەرن. ٧٣ ئەوسا فریشتەکان گشتیان سوژدەیان برد؛ ٧٤ ئیبلیس نەبێ. خۆی بەزل دی‌و سپڵەیی کرد. ٧٥ گوتی: ئەی ئیبلیس! چی‌نەیهێشت سوژدەبەریە بەرئەوەی دەستکردی خۆمە؟ ئاخۆ فیزت ڕێگەی نەدای، یان لەپایەبەرزەکانی؟ ٧٦ گوتی: دیارە من خۆم لەو چاکتردەزانم، من لەئاگر، ئەوت لەقوڕ وەدی‌هێنا. ٧٧ گوتی: لێرە بڕۆدەرێ، لەئێستەوە دەرکراوی؛ ٧٨ نەفرینی منت لەسەربێ، تا ڕۆژێ‌سەڵا ڕادەبێ. ٧٩ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! قانم بدە تا ڕۆژەکەی کە هەمۆ زیندۆ دەبنەوە. ٨٠ گوتی: تۆ یەکێ لەوانەی کە مەودایان پێدراوە؛ ٨١ هەتا ئەوڕۆژەو ئەوکاتەی دیاری‌کراو. ٨٢ گوتی: دەسا سوێند بەدەستەڵاتی تۆ، سەرلەبەریان گومڕادەکەم؛ ٨٣ مەگین ئەوانەی بەپاکی دەتپەرستن.

٦٦-لێبۆردە: گونابەخش. ٦٩-بناشت: دەمەقاڵە، کێشە. ٧٩-قان: دەرفەت.

قَالَ فَٱلْحَقُّ وَٱلْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَـٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعْدَ حِينٍۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلْكِتَـٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَـٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَّوْ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّٱصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ سُبْحَـٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٤﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيْلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّـٰرُ ﴿٥﴾

٨٤ گوتی: سا ڕاست هەرئەمەیەو هەرچی من دەبێژم ڕاستە.
٨٥ دڵنیابە، تۆش و هەمۆ ئەوکەسانەی شوێن تۆ کەوتۆن، جەهەندەمتان لێ پڕدەکەم.
٨٦ بێژە: من هیچ پاداشێکم لێتان ناوێ؛ لەوانەش نیم کە درۆ بەدەم خوداوە هەڵدەبەستن.
٨٧ ئەمە بیرەوەری و پەندە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.
٨٨ بێگومانە پاش ماوەیەک دەنگوباسی ڕاستی ئەوتان بەلاوە ڕۆن دەبێتەوە.

زومەر

وەناو خوداکەی دەهندەو دلۆڤانە

١ ئەمکتێبە لەخوای خاوەن‌دەستەڵات و لەکارزانەو هاتۆتەخوار.
٢ مە ئەمکتێبەمان بەڕاستی بۆتۆ نارد. سا تۆ هەر خوا بپەرستەو بەدڵپاکی هەر لە سەر دینەکەی ئەوبە.
٣ تۆ بزانە دینی پاکژ هەر هی خوایەو ئەوکەسانەی کە بەجێ ئەو گەورەگەلێکیان بۆخۆیان دیوەتەوە، ئێژن: ئێمە هەر بۆیە دەیانپەرستین، لەخوا نزیکمان‌کەنەوە. خودا بەو دوبەرەکایەتیە ڕادەگا، کە لەناو ئەواندا هەیە. دیارە خودا مرۆی درۆزنی سپڵە، بەرەوخۆی شارەزا ناکا.
٤ ئەگەر خودا بیویستایە فرزەندێ بۆ خۆ پەیداکا، لەوخەڵکەی دروستیان‌دەکا بەمەیلی خۆی هەڵی‌دەبژارد. پاکی و بێ‌عەیبی بۆ ئەوە. هەرئەوە خوای تاک‌وتەنیای زاڵ بەسەر هەمۆشتێکا.
٥ عاسمانەکان و زەمینی بەڕاست ئەو وەدی هێناوەو شەوێ دەڕۆژێ دەپێچێ و ڕۆژ دەشەوێ؛ خۆرو هەیڤیشی کەوی کرد؛ هەرکامی تا کاتی دیاردە دێن و دەچن. باش بزانن! بەدەستەڵات و خەتاپۆش هەرخۆیەتی.

٥- هەیڤ: مانگ. کەوی: ڕام.

خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْأَنْعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ ۚ يَخْلُقُكُمْ فِى بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِى ظُلُمَٰتٍ ثَلَٰثٍ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِن تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ عَنكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلْكُفْرَ ۖ وَإِن تَشْكُرُوا۟ يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾ ۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِىَ مَا كَانَ يَدْعُوٓا۟ إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ ﴿٨﴾ أَمَّنْ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ ٱلْءَاخِرَةَ وَيَرْجُوا۟ رَحْمَةَ رَبِّهِۦ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٩﴾ قُلْ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

٦ ئێوه‌ی هه‌ر له‌ تاقه‌که‌سێک هێنایه‌دی‌و ژنه‌که‌شی هه‌ر له‌ماکی ئه‌و دروس‌کرد. هه‌شت ولّفیشی له‌پاتالّ بۆ وه‌دی‌هێنان. ئێوه‌ش ئاوا دروس‌ده‌کا، که‌ له‌زگی دایکانودا - جار له‌دوجار - له‌سێ قۆناغی تاریکدا، هه‌لّگێڕ وه‌رگێڕتان پێده‌کا. ئه‌وه‌ خودای په‌روه‌رێنتان؛ فه‌رمان هه‌ر له‌ ده‌ستی ئه‌وداو له‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆپه‌رستن نابێ. جا که‌وایه‌ به‌ره‌وکوێتان وه‌رده‌گێڕن؟

٧ ئه‌گه‌ر به‌چاکه‌نازانن، خوا له‌ئێوه‌ بێ‌نیازه‌و به‌ پێ‌نه‌زانی عه‌بدانی ڕازی نابێ. ئه‌گه‌ر چاکه‌و ده‌چاودابێ، لێو ڕازی‌یه‌. که‌سیش باری‌گرانی که‌س وه‌ستۆناگرێ. له‌مه‌ولاوه‌ هه‌مۆلاتان بۆلای په‌روه‌رنده‌ی خۆتان ده‌هێننه‌وه‌و پێتان‌ئێژێ چیتان ده‌کرد. له‌نهێنی ناودلاّنیش ئاگاداره‌.

٨ ئه‌م مرۆیه‌ که‌ ته‌نگانێکی ده‌گاتێ، ڕۆ هه‌ر له‌خودا ده‌کات‌و له‌به‌ری ده‌پاڕێته‌وه‌. هه‌رکاتێکیش له‌خۆیه‌وڕا به‌هره‌یه‌کی به‌ئه‌و گه‌یاند، له‌بیرده‌کا که‌ ده‌پێشدا له‌به‌ری پاڕاوه‌ته‌وه‌و شه‌ریکانێک بۆ خودا ده‌دۆزێته‌وه‌، تا خه‌لّکی پێ گومڕابکا. بێژه‌: به‌وسپلّه‌ییته‌وه‌، که‌مێکی‌تریش ڕابوێره‌؛ بێ‌گومانه‌ تۆ له‌یارانی ئاگری.

٩ ئاخۆ ئه‌مه‌ وه‌ل که‌سێکا که‌ شه‌وگاران ڕۆ به‌خودا ڕاوه‌ستاوه‌و سوژده‌ ده‌باو به‌رفه‌رمانه‌و له‌ ڕۆژی‌سه‌لاّ ده‌ترسێ‌و هیوای وایه‌ به‌ربه‌زه‌یی په‌روه‌رنده‌ی خۆی بکه‌وێ، وه‌کوێه‌که‌؟ بێژه‌: ئاخۆ زاناو نه‌زان به‌رانبه‌رن؟ هه‌ر ئه‌وانه‌ی به‌دلّ زیندۆن، ده‌توانن بیربکه‌نه‌وه‌.

١٠ بێژه‌: ئه‌ی عه‌بده‌کانی من! ئه‌ی ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن‌بڕوان! له‌ په‌روه‌رنده‌و بترسن؛ بۆ ئه‌وانه‌ی له‌ژیانی ئه‌م دنیایه‌دا چاکه‌یان‌کرد، چاکه‌ هه‌یه‌و زه‌مینی خودا فره‌هه‌. بێ‌گومانه‌ ئه‌و که‌سانه‌ی خۆڕاگرن، به‌ ته‌واوی‌و به‌بێ‌حیساب پاداشی خۆیان وه‌رده‌گرن.

٦-ولّف: جۆت. ١٠-فره‌هه‌:گوشاد، به‌ربلاّو.

قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣﴾ قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِي ﴿١٤﴾ فَٱعْبُدُوا۟ مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِۦ ۗ
قُلْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَا
ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ ٱلنَّارِ
وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥ ۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ﴿١٦﴾
وَٱلَّذِينَ ٱجْتَنَبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ ۚ
فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُۥٓ ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٨﴾
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ ﴿١٩﴾
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُۥ حُطَٰمًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢١﴾

١١ بێژە: من پێم سپێراوە هەر یەک خودا بپەرستم‌و بەپاکژی هەر لەسەر دینەکەی ئەوبم.
١٢ فەرمانیشم پێدراوە کە یەکەمین موسوڵمان بم.
١٣ بێژە: ئەگەر لەفەرمانی پەروەرندەی خۆم دەربچم، لەجەزرەبەی ڕۆژێکی گەورە دەترسم.
١٤ بێژە: هەر خوداپەرستم‌و بەپاکژی لەسەر دینەکەی ئەو دەبم.
١٥ ئەوسا ئێوەش - غەیرەز خودا - چیتان پەرست، بەئارەزۆی خۆتان بکەن. ئەتۆ بێژە: هەر ئەوانە زیانبارن کە لەڕۆژی قیامەتێدا، خۆشیان‌و کەس‌وکاریشیان دەدۆڕێنن؛ دیارە ئەمە زیانێکی ئاشکرایە.
١٦ توێ لەسەرتوێ کڵپەی ئاگر - وێنەی چەتر - لەسەرئەمان داوێستاوە؛ لەژێریشیان هەر بەم‌تەرزە. خودا بەمە عەبدانی خۆی دەترسێنێ. ئەی عەبدانم! لێم بترسن.
١٧ ئەوکەسانەی لەپەرستنی بتەکان تەکیونەوەو، بەرەو خودا گەڕاونەوە، خۆشی لەوان. سا تۆش بە عەبدەکانی من مژدەبدە.
١٨ ئەوکەسانەی گوی لەقسان ڕادەدێرن‌و بەشوێن چاکتریاندا دەچن، ئەوان خودا ڕێی بەرەوخۆی نیشان‌داون؛ ئەوانە خاوەن‌ئاوەزن.
١٩ ئاخۆ کەسێ ئازاری بۆ بڕیاردرا، تۆ دەتوانی - کەسێ لەناو ئاگردابێ - ڕزگاری کەی؟
٢٠ بەڵام ئەوی مەترسی پەروەرندەیان لەدڵدایە، وان لەناو چەند ئۆدەیەکدا، چین لەسەرچین سازکراون، جۆباریان بەبەردادەڕوا. ئەمە بەڵێنی خودایە؛ خودا هەر بەڵێنێ بیدا، لێی پەشیمان نابێتەوە.
٢١ ئەدی نەتدی، خودا لەو بڵندایییەوە ئاو دەنێرێ و لە زەمیندا لە سەرچاوەکانەوە ڕەوانی دەکاو کشت‌وکاڵی هەمەڕەنگەی پێ دەڕوێنێ‌و پاش ماوەیەک زەردو وشک هەڵدەگەڕێ‌و ئەوسا دەیکاتە پۆش‌و پار؟ ئەوانەی خاوەن ئاوەزن، دیارە لەمە پەند وەردەگرن.

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ فَوَيْلٌ لِّلْقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾ ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ ٱلْحَدِيثِ كِتَٰبًا مُّتَشَٰبِهًا مَّثَانِىَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّقِى بِوَجْهِهِۦ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّٰلِمِينَ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلْخِزْىَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَآءُ مُتَشَٰكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

٢٢ ئاخۆ کەسێ خودا دڵی بۆئیسلام گوشادکردوەو دیارە بەرتیشکی بەزەیی پەروەرندەی خۆی کەوتوە، کەی دەبێ وەک ئەوانەبێ کە دڵڕەقن؟ هاوارە بۆ ئەوکەسانە دڵڕەقن لە یادی خودا؛ کە ئەمانە بەئاشکرا ڕێگەی خۆیان گوم کردوە.

٢٣ خوا چاکترین قسەی هەناردۆتەخوارێ: کتیبێ کە [قسەکانی لە جوانیا] وەکۆیەکن و هەر دوپاتەش دەکرێنەوە. ئەوکەسانەی ترسی پەروەرندەی خۆیان لە دڵدایە، لەبیستنی مچورکیان بەلەشێدادێ و پاشان دڵ و کەلەخیان - بەیادی خودا - ئوقرە دەگرێ. ئەمە ڕێنوێنی خوایە. کێ پێخوش بێ، بەرەو خۆی شارەزای دەکا؛ هەر کەسیش خوا گومڕای بکا، کەسی تر شارەزای ناکا.

٢٤ ئاخۆ کەسێ ناچاردەبێ سزای بەژانی پەسڵانێ، بەچارەی خۆی لەخۆ لادا، دەبێ چۆن بێ؟ بەناهەقانیش دەوترێ: دەبچێژن سزای کردەوەکەی خۆتان!

٢٥ پێشینەکانی ئەمانیش بڕوایان بەخوا نەهێنا؛ لەشوێنێکەوە ئازاریان بۆداباری کە هەر هەستیشیان پێ نەکرد.

٢٦ خودا دەردی سۆکایەتی لەم دنیادا پێ چەشاندن؛ گەربزانن، دیارە ئازاری ئەودنیا مەزن ترە.

٢٧ وا ئێمە لەم قورئانەدا بۆ ئەم خەڵکە هەمۆ جۆرە نەزیلەمان هێنایەوە؛ شایەت پەندی لێ وەرگرن.

٢٨ قورئانێکە بەعارەبێ و خێچ وخواری تێدانیە؛ بەشکۆ لەخودا بترسن.

٢٩ خوا دۆمرۆ بەنمۆنە دێنێتەوە: یەک خولامی چەندکەسی دژبەیەکترە، ئەوی تریان خولامی تاقەکەسێکە؛ ئاخۆ ئەمدوانە وەک یەکن؟ سوپاس بۆ خواس. بەڵام زوربەیان نەزانن. ٣٠ تۆش دەمری و ئەوانیش دەمرن.

٣١ پاشان لەڕۆژی قیامەتا کێشەی ئێوە دێتەوە لای پەروەرندەو.

٢٣-کەلەخ: لەش، تەن. ٢٤-چارە: دەمو چاو، رۆ. ٢٧-نەزیلە: مەسەل.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

۳۲ سا کێ لەوە ناهەقترە درۆ بۆخوا هەڵبەستێ و ئەم ڕاستەی کە بۆی هاتوە، نەی سەلمێنێ ؟ ئاخۆ بۆخودانەناسان لەدۆزەهدا جێگەنیە ؟

۳۳ ئەوکەسەی ڕاستەکەی هێناو ڕاستی سەلماند، ئەوانە لەخوا دەترسن.

۳۴ هەرچی خۆیان ئارەزۆکەن، پەروەرێنیان دەیانداتێ؛ پاداشی هەمۆ کارچاکان هەروا دەبێ.

۳۵ هەتا خودا خراترین کارێ کەوا کردویانە ببەخشێت و باشتر لەوەی کاری چاکیان پێک هێناوە، پاداشی خۆیان بداتێ.

۳۶ تۆ بەوانەی غەیرەزخودان، دەترسێنن؛ مەگەر هەر خودا بەس نیە کە ئاگای لەعەبدی خۆی بێ ؟ هەرکەسێکی خودا ڕێگەی لێ بگۆڕێ، کەس ناتوانێ ڕێبەری بێ.

۳۷ هەر کەسێکیش خودا شارەزای کردبێ، کەس ناتوانێ لە ڕێگەی خودا کلی کا. بۆچ نازانن خودا خاوەن دەستەڵات و تۆڵەسێنە ؟

۳۸ ئەگەر تۆ لەوانەپرسی: کێ ئەم عاسمانانەو هەردەی وەدی هێنا ؟ بێگومان هەر ئێژن: خودا. بێژە: ئێوە ئەوشتانەی - غەیرەزخودا - دیپەرستن، چۆن دەبینن ؟ ئەگەر خودا گەرەکی بێ، تۆشی بەڵایەکم بکا، ئاخۆ ئەوان بەڵای لەسەرمن لادەبەن ؟ یان ئەگەر خوا بەربەزەیی خۆیم بخا، ئەوان پێش لەوبەزە دەگرن ؟ بێژە: من هەر خودام بەسەو خۆسپێران، خۆیان هەر بە ئەو دەسپێرن.

۳۹ بێژە: گەلۆ! ئێوە کاری خۆتان بکەن، منیش وا کاری خۆم دەکەم؛ ئابەم زوانەش تێدەگەن:

۴۰ کێیە تۆشی ئازاری ئابڕۆبەرە دێ و جەزرەبەی لەبنەنەهاتۆی بەسەردا دێ.

إِنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَۚ قُلۡ أَوَلَوۡ كَانُواْ لَا يَمۡلِكُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُ ٱشۡمَأَزَّتۡ قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ إِذَا هُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ عَٰلِمَ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحۡكُمُ بَيۡنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوۡ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمۡ يَكُونُواْ يَحۡتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

۴۱ ئێمه‌ین كه ئه‌م كتێبه‌مان به ڕاسته‌كی بۆتۆ ڕه‌وانه كردوه؛ كه مه‌ردم له‌سۆنگه‌ی ئه‌وا شاره‌زابن. هه‌ر كه‌سێكی شاره‌زابێ، قازانجی هه‌ر به‌خۆی ده‌گاو هه‌ر كه‌سێكش له‌ڕێ‌لادا، دژی خۆی جۆلاوه‌ته‌وه‌و؛ تۆ بریكاری ئه‌وان نی.

۴۲ ئه‌وانه‌ی كه دێنه‌مردن، ئه‌وانه‌ش كه ده‌خه‌وڕاچون و نه‌مردۆن، خودایه گیانیان ڕاده‌گری. جا ئه‌و گیانانه - وا مه‌رگی بڕیارداون - هه‌رڕاده‌گرێ؛ ئه‌وی دیكه‌ش تاوه‌ختێكی دیاری كراو دێلێته‌وه. له‌مه‌دا زۆرنیشانه‌هه‌ن بۆ ئه‌وانه‌ی ڕاده‌مێنن.

۴۳ ئاخۆ غه‌یره‌ز خودا تكاكارگه‌لێكیان بۆ خۆیان په‌یدا كردوه؟ بیژه: گه‌رچی نه هیچ شتێكیان به‌ده‌سته‌و نه تێش ده‌گه‌ن؟

۴۴ بێژه: تكا - سه‌رله‌به‌ر - هه‌ر بۆخودایه؛ عاسمانه‌كان و زه‌مینیش هه‌ر سه‌ربه‌ون. له‌ئاكامدا هه‌ر بۆلای ئه‌و ده‌برێنه‌وه.

۴۵ هه‌رگا ناوی خودای یه‌كتا به‌یادبكرێ، ئه‌وكه‌سانه‌ی باوه‌ڕیان به‌و دنیانیه، دڵیان به‌وناوه ده‌شێوێ؛ ئه‌گه‌ر باسی غه‌یره‌ز خودایان لاده‌ڵێن، وه‌كه‌یف دێن.

۴۶ تۆ بێژه: ئه‌ی خودای مه‌زن! ئه‌ی داهێنه‌ری عاسمانه‌كان و زه‌مین! زانا به‌نه‌دیارو دیاران! تۆی به‌كاری عه‌بدانی خۆت ڕاده‌گه‌ی‌و ئه‌و كێشه‌ی له‌ناویاندا بۆ، كۆتای ده‌كه‌ی.

۴۷ ئه‌وكه‌سانه‌ی پیشه‌یان ناهه‌قی بوه، ئه‌گه‌ر هه‌رچی له‌م سه‌رزه‌مینه‌دا هه‌یه‌و هێنده‌ی‌تریش هی ئه‌وان بێ، ئه‌یكه‌نه بارته‌قای خۆیان، له جه‌زره‌به‌ی خراپی ڕۆژی سه‌لایه ڕزگاریان‌كا؛ ئه‌وسا شتێكی وه‌هایان - له‌خوداوه - دێته‌به‌رچاو، كه هه‌ر بیریشیان بۆی نه‌چوه.

۴۱- بریكار: وه‌كیل. ۴۷- بارته‌قا: هه‌مبه‌ر، به‌رامبه‌ر.

وَبَدَا لَهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ضُرّٞ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلۡنَٰهُ
نِعۡمَةٗ مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمِۭۚ بَلۡ هِيَ فِتۡنَةٞ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدۡ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَمَآ أَغۡنَىٰ
عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواْۚ
وَٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواْ
وَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ
لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾
۞ قُلۡ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسۡرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ لَا تَقۡنَطُواْ مِن
رَّحۡمَةِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ
﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ وَأَسۡلِمُواْ لَهُۥ مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَكُمُ
ٱلۡعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَٱتَّبِعُوٓاْ أَحۡسَنَ مَآ أُنزِلَ
إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَكُمُ ٱلۡعَذَابُ
بَغۡتَةٗ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفۡسٞ يَٰحَسۡرَتَىٰ
عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِي جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾

٤٨ ئەمەشیان بۆ ئاشکرا بۆ کە چەند خراپەیان دەکرد؛ ئەوشتانەی ئەوان گاڵتەیان پێدەکرد، دەوری گرتۆن.

٤٩ سا هەر وەختی مرۆ تۆشی بەڵایەک دێ، لەبەرمان دەپاڕێتەوە؛ پاشان ئەگەر بەهرەیەکمان پێگەیاندن، ئێژن: هونەری خۆمانە. هیچ نازانن ئەمە ئەزمۆنە بۆئەوان؛ بەڵام دیارە زوربەیان لە نەزانانن.

٥٠ ئەوانەی پێش ئەوانیش بۆن هەر ئەو قسەگەلیانە کرد؛ بەڵام هەرچی ئەوان کردیان، هیچ بەهرەیەکی بۆ نەدان.

٥١ ئەوسا سزای کاری خراپی خۆیان دی. ئەو کەسانەش کە لەناو ئەم مەردمەدا غەدر دەکەن، پاداشی خراپەی خۆیان دەدرێتەوەو ناتوانن خۆڕزگاربکەن.

٥٢ چۆن هێشتا نەیانزانیوە کە بژیو بەدەست خودایە؛ بەهێندێکان زۆر دەداو بە هێندێکان کەم؟ زور نیشانە لەمەدا هەن بۆ گەلێ کە بڕوای هەبێ.

٥٣ بێژە: ئەی عەبدەکانی من! ئەی ئەوانەی کە بە لادان لە ئەندازە، ناهەقیۆ لەخۆ کردوە! نابێ ئێوە لەبەزەی خوا ناهومێدبن، چۆنکە لە هەمۆ گوناهێک چاو دەپۆشێ؛ ئەو لێبۆردەو دلۆڤانە.

٥٤ وەگەڕێنەلای پەروەرندەی خۆتان و خۆتان هەر بەوی بسپێرن، بەرلەوە ئازارتان بۆبێ و کەسیش دەهاناتان نەیە.

٥٥ بکەونەشوێن ئەو دەستۆرەی پەروەرندەو بۆتانی ناردو لەهەمۆشت باشترە؛ بەر لەوە ئازارتان بۆبێ - لەنەکاوێک - کە هەر هەستیشی پێ‌ناکەن.

٥٦ نەکا ئەوسا کەسێ بڵێ: ئەی‌مخابن، من لەفەرمانبەری خودا درێغیم کرد؛ ڕەگەڵ گەپ‌پێدەران کەوتم.

٥٣-لێبۆردە: بەخشندە. **٥٦-مخابن:** حەیف، بەداخەوە.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِى لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾
أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِى كَرَّةً فَأَكُونَ
مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَآءَتْكَ ءَايَـٰتِى فَكَذَّبْتَ بِهَا
وَٱسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ
تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِى
جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟
بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ
خَـٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَّهُۥ مَقَالِيدُ
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ أُو۟لَـٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْخَـٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا
ٱلْجَـٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِىَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ
أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱللَّهَ
فَٱعْبُدْ وَكُن مِّنَ ٱلشَّـٰكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ
وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ وَٱلسَّمَـٰوَٰتُ
مَطْوِيَّـٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَـٰنَهُۥ وَتَعَـٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

۵۷ یان بـبـێـژێ: ئـەگـەر خـودا بـەرەوخـۆی ڕێـی نـیـشـان‌داـبام، مـنـیش لـە پارێزگاران بوم.

۵۸ یان وەختێ کە ئازاردەبینێ، ببێژێ: بریا بگەڕابامەوەو بچومایە ڕیزی ئاکارچاکانەوە.

۵۹ خـۆ گـەلێک لـەنـیشـانـانی مـنت بۆهـات؛ بـاوەڕیت پێـان نـەهات‌و لە خۆبەزل‌زانینی خۆت، چوِیە ڕیزەی پێ‌نەزانان.

۶۰ ڕۆژی قیامەت تۆ دەبینی ئەو کەسانەی درۆیان بۆ خوا هەڵدەبەست، ڕۆیان ڕەشە. ئاخۆ بۆ خۆبەزل‌زانان شوێنێک لە دۆزەهدا نیە؟

۶۱ ئەو کەسانەی خۆیان پاراست - لەبەر ئەوە بەڕێگەی ڕزگاریدا چون - خودا خۆی ڕزگاریان دەکا؛ نە توشی ناخۆشی دەبن، نە خەم‌دەخۆن.

۶۲ هەرچی هەیە هەموّ دەسکاری خودایەو ئاگای لە هەموشت هەیە.

۶۳ کلیل‌گەلی ئاسمانەکان‌و زەمینێ بەدەست ئەوە. هەر ئەوانە زیانبارن کە لەنیشانەکانی خوا حاشایان کرد.

۶۴ بێژە: ئاخۆ ئێوە لەمنتان گەرەکە غەیرەز خودا شتێکی‌تر بپەرستم؟ ئەی نەزانان!

۶۵ ئێـمە بەتـۆو بـەوانەش کـە بـەرلـەتـۆبوِن، ڕامـان‌گـەیـانـد؛ هـەرکـەسی‌تر بپەرستی، بێ‌گومانە کارەکەت لێ پوِچەڵ‌دەبێ‌و لەڕیزەی زیانبارانی.

۶۶ تەنها خودا بپەرستەو دەگەڵ شوکربژێران بە.

۶۷ خودایان - وەکو پێویستە- نەناسیوە. ڕۆژی سەڵا زەمین هەموّ وا لەناو مشتی ئەودایەو ئاسمانانیش بەدەستی ئەو پێچراونەوە. خـودا پاک‌و بەرزترە لەوشتانەی ئەوان دەیکەنە شەریکی.

وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ
إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ
﴿٦٨﴾ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْىٓءَ
بِٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾
وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ
هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٧١﴾ قِيلَ ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى
ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ إِلَى
ٱلْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ
خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ﴿٧٣﴾
وَقَالُوا۟ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ
نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٧٤﴾

٦٨ دەکەڵەشاخ دەمێندرا؛ ئەوسا هەرکێ لە عاسمانان و زەمینن، بێ هۆش دەبن؛ مەگین کەسێ خوا حەزبکا. جارێتر فوی پێداکرا، کەچی لەپڕ هەمۆیان ڕاستەوەدەبن و بەچاوی خۆیان دەیبینن.

٦٩ ئەم زەمینەش بەتیشکی پەروەرێنی خۆی ڕۆناکایی تێدەگەڕێ و کتێبی خوا دێتە گۆڕو پێغەمبەرو ئاگاداران دێنەبەرێ و چۆن ڕاستە، بەکاری هەموان ڕادەگەن و غەدر لە هیچکەس ناکرێ.

٧٠ هەرکەسێ هەرچی کردوە - بەتەواوی - پاداشی پێ‌دەگاتەوە. خودا هەر خۆی لە هەمۆ کردەوەکانیان ئاگادارە.

٧١ ئەو کەسانەی حاشایان لە خواکردوە، بۆ جەهەندەم بەکۆمەڵ ڕەپێچەک دەدرێن. هەر کە لێی نزیک بۆنەوە، دەرگاکانیان بۆ ڤەدەکەن؛ گزیرەکانی جەهەندەم پێیان ئێژن: ئاخۆ ئێوە پێغەمبەرتان - لەخۆتان - بۆ نەهاتبۆ، نیشانانی پەروەرێنتان بۆ وەخوێنن و ترسی تۆشبۆنی ئەمڕۆتان وەبەربێنن؟ ئێژن: بەڵێ، بەڵام بەڵێنی ئازاردان بۆ ئێمە کە خوانەناس بۆین، جێی خۆیەتی.

٧٢ ئێژن: لەدەرگای جەهەندەم بچنەژۆرێ و تاهەتا هەر لەوێدابن؛ جێگەی ئەوانەی بەفیزن، چەند خراپە!

٧٣ ئەو کەسانەش کە هەر لە پەروەرندەیان ترسیان بوە، دەستەدەستە بەرەو بەهەشت بەرێ دەکرێن و دەرگایان بۆ دەکرێنەوەو کاربەدەستانی بەهەشتێ پێیان ئێژن: درووود لەنگۆ، بەخێرهاتن، بچنە ژۆرێ و هەروهەر، هەر لەوێدابن.

٧٤ ئێژن: شوکرانە بۆ خودا، کە بەڵێنێ بەئێمەی دا، وەڕاست کەڕاو ئەو زەمینەی دا بە ئێمەو لەو بەهەشتا، کوێ ئارەزۆکەین لێی دەبین. ئەو پاداشەی دراوە بە خەباتکاران چەندە باشە!

٧١- ڕەپێچەک‌دان: خرکردنەوەو دانەبەر، بردن بەخۆشی و ناخۆشی. بۆ ڤەدەکەن: بۆیانی دەکەنەوە.

وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِى ٱلطَّوْلِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَٰدِلُ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَٰدَلُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾

٧٥ فرشتەکانیش دەبینی، لەدەوری تەخت خول دەخۆن و پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆیان دەدەن. هەرچۆن ڕاستە، وا بەناویان ڕاگەیشتۆن و ئێژن: سوپاس بۆ پەروەرندەی گش جیهان.

غافیر

وەناو خوداکەی دڵەندەو دلۆڤانە

١ حا، میم.

٢ ئەم کتێبە لەلایەن خوای خاوەن دەستەڵاتی چازانەوە ناردراوە؛

٣ کە لەگوناهان دەبۆرێ و پەشیمانی قبۆڵ دەکاو لە جەزرەبە توندوتیژە. چاکە هەر بەدەس خۆیەتی و جگەلەخۆی هیچ‌شت بۆپەرستن نابێ و هەمۆشت دێتەوەلای ئەو.

٤ غەیرەز خودانەناسەکان، هیچ کەسێ لەسەر نیشانەکانی خودا کێشەناکا. گەڕو خولیان بەشاراندا، نەکا تۆ هەڵخەڵەتێنێ.

٥ هۆزی نۆحیش پێش ئەمانەو چەند کۆمەڵیش لەدوای ئەوان، بڕوایان بەخوانەهێنا. هەر کۆمەڵێ پەلاماری پێغەمبەرەکەی خۆی داوە تا بیگرن و [ئازاری دەن]؛ بە قسەی هیچیش ویستۆیانە جێ بۆڕاستی نەهێڵنەوە. ئیتر بەغەزەب گرتۆمن؛ دەسا سزای من چلۆن بۆ.

٦ بەڵێنی پەروەندەی تۆ لەسەر هەمۆ ئەوانەی خودانەناس بۆن، وا هاتەجێ کە ئەوانە جەهەندەمین.

٧ ئەوکەسانەی تەختی خوایان هەڵگرتوەو ئەوانەی بەدەوری ئەودان، بەسوپاسی پەروەرندەیان خەریکن و بڕوایان هەر بەوی هەیەو داوای بۆردن بۆخاوەن باوەڕان دەکەن: ئەی پەروەرندی هەمۆمان! دیارە بەزەیی و زانینت هەمۆشتی داگرتوە؛ ئەوانەی دەگەڕێنەوەو پەیڕەوی ڕێگەی تۆدەبن، لەگوناهەکانیان ببۆرەو لەئازاری بەئاگریان بپارێزە.

رَبَّنَا وَأَدۡخِلۡهُمۡ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمۡ وَمَن صَلَحَ
مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلۡحَكِيمُ ٨ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
يَوۡمَئِذٖ فَقَدۡ رَحِمۡتَهُۥۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٩ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنَادَوۡنَ لَمَقۡتُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُ مِن مَّقۡتِكُمۡ
أَنفُسَكُمۡ إِذۡ تُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلۡإِيمَٰنِ فَتَكۡفُرُونَ ١٠
قَالُواْ رَبَّنَآ أَمَتَّنَا ٱثۡنَتَيۡنِ وَأَحۡيَيۡتَنَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَٱعۡتَرَفۡنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلۡ إِلَىٰ خُرُوجٖ مِّن سَبِيلٖ ١١ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِيَ
ٱللَّهُ وَحۡدَهُۥ كَفَرۡتُمۡۖ وَإِن يُشۡرَكۡ بِهِۦ تُؤۡمِنُواْۚ فَٱلۡحُكۡمُ لِلَّهِ
ٱلۡعَلِيِّ ٱلۡكَبِيرِ ١٢ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ
لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ رِزۡقٗاۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ١٣
فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ١٤
رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ ١٥ يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ١٦

٨ ئەی پەروەرندەی هەمۆمان! بیشیان‌نێرە ناوباغاتی هەمیشەیی، کە خۆت بەڵێنت پێداون؛ ئەوکەسانەش کە لەباوانی ئەوان‌و هاولفیانن‌و بەرەو تۆرەمەی ئەوانیش - کە ئاکاری چاکیان بۆە - وەل ئەوان بن؛ هەرخۆت خاوەن دەستەڵات‌و لەکارزانی.

٩ لەخراپەش بیانپارێزە. هەر کەسێکی لەخراپە بیپارێزی، لەو ڕۆژەدا بەربەزەیی تۆ دەکەوێ؛ کە ئەمەش سەرکەوتنێکی زۆرمەزنە.

١٠ هاوار لەوکەسانە دەکرێ کە خودایان نەناسیوە: بێ‌گومان تۆڕەیی خودا لەورکەی خۆتان هەتانە، گەورەترە؛ چونکە ئێوە بانگتان‌دەکەن باوەڕیو بەخودا هەبێ، کەچی ئێوە حاشادەکەن.

١١ ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ دۆجاران مراندۆتین؛ دۆجارانیش ژیانت بەبەردا کردۆین؛ پێ لەگوناهی خۆدەنین؛ ئاخۆ دەرەتانێک هەیە؟

١٢ ئەمەتان بۆیە بەسەردێ، چونکە هەرگا مەردم خوایان دەپەرست‌و هیچی‌تر نا،حاشاودەکرد؛ بەڵام کاتێ شەریکیان بۆ ئەو دادەنا، ئێوە باوەڕتان دەهێنا. فەرمان تەنیا بۆ خودای بەرزو مەزنە.

١٣ هەر ئەو نیشانانی خۆیتان بۆ دەنوێنێ‌و لەوحەوایە بژیوتان بۆ بەڕێ‌دەکا. تەنیا کەسێ لەو ئامۆژگاریە تێدەگا، کە ڕۆی هەر بەرەو خودابێ.

١٤ دەسا ئێوە بەدڵپاکی هەر هانا بۆخودابەرن و دینی پاکژتان بۆ ئەوبێ؛ جا با خودانەناسانیش پێ‌تۆڕەبن.

١٥ پلەی بەرز وا لای ئەون، خاوەن تەختە؛ بەفرشتەی تایبەتی دا وڵامی خۆی بۆ هەر کەسێ لە عەبدانی خۆی حەزبکا،بەڕێ دەکا؛ تا لەڕۆژێ - کە تۆشیان‌دێ - بیانترسێنێ.

١٦ ئەوێ ڕۆژێ - کە هەمۆیان دێنەوە دەر- هیچ‌شتێکیان لەخودا نهێنی نیە. لەو ڕۆژەدا فەرمانڕەوایی بۆکێ‌یە؟ هەر بۆ خودای تاک‌و تەنیای بەسەر هەمۆ شتدا زاڵە.

ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۚ لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡأٓزِفَةِ إِذِ ٱلۡقُلُوبُ لَدَى ٱلۡحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ وَلَا شَفِيعٖ يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعۡلَمُ خَآئِنَةَ ٱلۡأَعۡيُنِ وَمَا تُخۡفِي ٱلصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ يَقۡضِي بِٱلۡحَقِّۖ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَقۡضُونَ بِشَيۡءٍۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ ۞ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُواْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُواْ هُمۡ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانَت تَّأۡتِيهِمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَكَفَرُواْ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّهُۥ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَقَٰرُونَ فَقَالُواْ سَٰحِرٞ كَذَّابٞ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ مِنۡ عِندِنَا قَالُواْ ٱقۡتُلُوٓاْ أَبۡنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ وَٱسۡتَحۡيُواْ نِسَآءَهُمۡۚ وَمَا كَيۡدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ﴿٢٥﴾

۱۷ لەو ڕۆژەدا هەر کەس هەرچی کردۆیەتی، سزای کاری خۆی دەبینێ؛ ئەم ڕۆژە هیچ غەدرێک نیە. خودا بەلەز بەکاروباران ڕادەگا.

۱۸ تۆ لەو ڕۆژە بیانترسێنە کە لەنەکاو تۆشی دەبن. لەودەمەی کە هەمۆ دڵێک لە قوڕگان نزیک دەبنەوەو هەمۆ هەر پیش‌دەخۆنەوە. ئەوانەی ناهەقیکارن نە هیچ دۆستیان دەس‌دەکەوێ، نە کەسێ تکای بگیرێ.

۱۹ خواش دەزانێ کێ چاوی غەیانی هەیەو چیان لەدڵدا شاردۆتەوە.

۲۰ خوا بەڕاستی پێ‌ڕادەگا. ئەوانەی ئەوان هانایان دەبەنە بەر - غەیرەز خودا - هیچ کارێکیان لەدەس نایە. هەر خودایە کە بیسەریش‌و بینایە.

۲۱ ئاخۆ ئەوان بەزەمیندا نەگەڕاون، تا بزانن چارەنۆسی پێشینەکانی ئەوانە چتۆبوە؟ لەوانە بەهێزتربۆن‌و لەو زەمینە شوێنەواریشیان زۆرترە؛ لەتۆڵەی گوناهەکانیان خواگرتنی‌و کەس لەخودای نەپاراستن.

۲۲ کە ئەوانە پێغەمبەریان بەنیشانەی ئاشکراوە هاتبۆنەلاو بڕوایان پێ‌نەکردبۆن؛ ئەوێ چاخێ خواگرتنی. خوا توانایەو سزادانی توندوتیژە.

۲۳ [لەوبارەوە] بەچەندیشانەی خۆمان‌و بە بەڵگەیەک ئاشکراوە، مۆسامان نارد،

۲۴ بۆلای فیرعەون‌و هامان‌و بۆلای قارۆن. هەمۆ گوتیان: جادۆگەرێ درۆزنە.

۲۵ وەختێ لەلایەن ئێمەوە دینی ڕاستی بۆ دەرخستن، گوتیان: کوڕانی ئەوانەی وەل‌ئەو بڕوایان هێناوە، لە ناوبەرن‌و ژنەکانیان بەزیندویی بهێڵنەوە؛ بەڵام فێڵی خوانەناسان هەرگیز سەری‌نەگرتوە.

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُونِيٓ أَقۡتُلۡ مُوسَىٰ وَلۡيَدۡعُ رَبَّهُۥٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمۡ أَوۡ أَن يُظۡهِرَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡفَسَادَ ٢٦
وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ
لَّا يُؤۡمِنُ بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ٢٧ وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤۡمِنٞ مِّنۡ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ يَكۡتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقۡتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ
ٱللَّهُ وَقَدۡ جَآءَكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمۡۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا
فَعَلَيۡهِ كَذِبُهُۥۖ وَإِن يَكُ صَادِقٗا يُصِبۡكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي
يَعِدُكُمۡۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ ٢٨ يَٰقَوۡمِ
لَكُمُ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَ ظَٰهِرِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ
بَأۡسِ ٱللَّهِ إِن جَآءَنَاۚ قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَآ أُرِيكُمۡ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ
أَهۡدِيكُمۡ إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٢٩ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ
أَخَافُ عَلَيۡكُم مِّثۡلَ يَوۡمِ ٱلۡأَحۡزَابِ ٣٠ مِثۡلَ دَأۡبِ قَوۡمِ نُوحٖ
وَعَادٖ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعِبَادِ ٣١
وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ ٣٢ يَوۡمَ تُوَلُّونَ مُدۡبِرِينَ
مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ٣٣

٢٦ فیرعەون وتی: لێم‌گەڕێن مۆسا بکوژم؛ با ئەو هاواربۆ پەروەرندەی خۆی بەرێ؛ من دەترسم دینەکەتان بگۆڕێت‌و پشێوێنی لەم‌زەمینە بنێتەوە.
٢٧ مۆسا گوتی: هانادەبەمە بەرکەسێ - کە منیش‌و ئێوەشی پەروەراندوە - بمپارێزێ لە هەمۆ خۆبەزل زانێ کە باوەڕی بە ڕۆژی قیامەتێ نیە.
٢٨ پیاوێ لەخزمانی فیرعەون - کە باوەڕی بەخوا هەبۆ، بەڵام باوەڕەکەی خۆی ئەشاردەو - گوتی: ئێوە چلۆن پیاوێ وەها دەکوژن، ئێژێ: خوا پەروەرندەمەو لە پەروەرندەی خۆشی‌ڕا، چەند نیشانەی زۆرئاشکرای بۆ هاوردۆن؟ ئەگەر دەڵێن: درۆدەکا، وەباڵ درۆی بە ئەستۆی خۆی. ئەگەریش قسەی ڕاست دەکا، لەوانەی ئەو پێتان دەڵێ، هێندێکیانۆ هەر بەسەردێ؛ چونکە خودا مرۆی لەڕادەلادەری درۆزن شارەزا ناکا.
٢٩ گەلۆ! ئەمڕو فەرمانڕەوایی بۆ ئێوەس؛ لەم هەردەشا ئێوە زاڵن؛ ئەگەر خوا بەگژماندا بێ، ئەوسا کێ یاریمان دەکا؟ فیرعەون گوتی: چی خۆم بەچاکی دەبینم، هەر ئەوەتان پێش دەکەوم‌و هەر ئەو ڕێگەی کە من نیشانتانی دەدەم، ڕاستەڕێیە.
٣٠ کاورای خاوەن بڕوا گوتی: گەلۆ! من لەوە دڵخورتم ئەو بەڵایەی بەسەر خەڵکی‌ترهاتوە، بەسەرتان بێ؛
٣١ وەک ڕۆداوی هۆزی نوح‌و عادو سەمۆدو ئەوانەی پاش‌ئەوان بۆن. خوا نایەوی ناهەقی لە عەبدان بکا.
٣٢ گەلۆ! لێتان نیگەرانم لەو ڕۆژەدا لێوبقەومێ کە دەبێتە هاوارهاوار.
٣٣ ئەوێ ڕۆژێ کە هەمۆتان بەرەوپاش دەگەڕێنەوەو هەڕادەکەن؛ کەس ناتوانێ لەخودا ڕزگارتان بکا. هەر کەسێکیش خودا ڕێگەی لێ‌بگۆڕێ، هیچ‌کەس نایخاتەوە سەررێ.

٢٦- پشێوێنی: ئاژاوە.   ٣٠- دڵخورت: نیگەران.

وَلَقَدۡ جَآءَكُمۡ يُوسُفُ مِن قَبۡلُ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلۡتُمۡ فِي شَكّٖ
مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلۡتُمۡ لَن يَبۡعَثَ ٱللَّهُ
مِنۢ بَعۡدِهِۦ رَسُولٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ
مُّرۡتَابٌ ٣٤ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ سُلۡطَٰنٍ
أَتَىٰهُمۡۖ كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ
يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلۡبِ مُتَكَبِّرٖ جَبَّارٖ ٣٥ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ
يَٰهَٰمَٰنُ ٱبۡنِ لِي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ أَبۡلُغُ ٱلۡأَسۡبَٰبَ ٣٦ أَسۡبَٰبَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبٗاۚ
وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِۚ
وَمَا كَيۡدُ فِرۡعَوۡنَ إِلَّا فِي تَبَابٖ ٣٧ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ
ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُونِ أَهۡدِكُمۡ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٣٨
يَٰقَوۡمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا مَتَٰعٞ وَإِنَّ ٱلۡأٓخِرَةَ هِيَ
دَارُ ٱلۡقَرَارِ ٣٩ مَنۡ عَمِلَ سَيِّئَةٗ فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَاۖ
وَمَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ
فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ يُرۡزَقُونَ فِيهَا بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٤٠

٣٤ لەمەوپێشیش یوسف بەچەندین بەڵگەوە هاتەناوتان؛ کەچی ئێوە لەبەڵگەکانی دوودڵ بون، باوەڕیتان پێ نەهێنا. وەختێ کە مرد، گوتتان: ئیتر پاش ئەو خودا هیچ پێغەمبەرێ نانێرێ. دەسا ئاوا هەرکەسێک دوودڵی بکاو لە ئەندازەی خۆی دەربچێ، خودا ڕێگەی لێ دەگۆڕێ.

٣٥ ئەوکەسانەی کە بێ ئەوە بەڵگەیەکیان بۆ هاتبێ، لەمەڕ نیشانەکانی خوا کێشەدەکەن، لەلای خوداو باوەڕداران کاری زۆر نابەجێ دەکەن. خوا دڵی هەر خۆبەزل‌زانێکی زۆردار، وا مۆردەکا.

٣٦ فیرعەون گوتی: ئەی هامان! بچۆ قەڵایەک بۆمن سازکە، بەشکو بگەم بەو ئاسۆ دورەدەستانە؛

٣٧ ئاسۆکانی ئاسمانەکان؛ بڕوانمە خوداکەی موسا. منیش دەڵێم درۆدەکا؛ ئابەم جۆرە فیرعەون کاری گەندی خۆی بەجوان زانی‌و بوبە لەمپەری سەرڕێگەی. هەر فێڵێکی فیرعەون بۆخۆی دۆزیەوە، بە فیڕۆچو.

٣٨ ئەو کەسەی خاوەن‌باوەڕبو، گوتی: گەلۆ! شوێنم کەون، من ڕاستەڕێتان شان دەدەم.

٣٩ گەلۆ! ئەم ژینی دنیایە هەر سەرێکەو دەبڕێتەوە؛ ماڵی ئەولا یەکجاری‌یە.

٤٠ هەر کەسێ خراپەبکا، هەر بەئەندازەی خراپەی سزادەدرێ. هەرکەسیش ئاکاری چاک‌بن - چ نێر، چ مێ - و باوەڕی بەخودا هەبێ، ئەوانە دەچنە بەهەشت‌و بێ ژمارە هەموبژیوێکیان هەیە.

۞ وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى
ٱلنَّارِ ﴿٤١﴾ تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ
لِي بِهِۦ عِلۡمٞ وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ
أَنَّمَا تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ
وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ
﴿٤٣﴾ فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى
ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ
مَا مَكَرُواْۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ
يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۖ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ
ءَالَ فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي
ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا
لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ
﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ
قَدۡ حَكَمَ بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ
جَهَنَّمَ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٩﴾

۴۱ گەلۆ! چیمە، من دەمەوێ ڕزگارتان کەم، ئێوە لەمنتان گەڕەکە بچمە ئاگر؟

۴۲ دەتانەوێ لەخودا حاشابکەم‌و شتی وا بپەرستم‌و بیانکەم بە شەریکی خوا، کە هیچ زانستیم پێ‌نیە؛ کەچی من گەرەکمە ئێوە ڕۆبکەنە لای هەرەبەدەستەڵاتی گوناه بەخش.

۴۳ بێگومان ئێوە دەخوازن من شتێ‌وا بپەرستم کە لەدنیاو لەقیامەتێ هیچ کارێکی لەدەس نایە. هەمۆمان دەگەڕێینەوە بۆلای خوداو ئەوانەی لەقاس دەردەچن، هەر تۆشی جەهەندەم دەبن.

۴۴ جا ئەودەمە قسەی منتان دێتەوەبیر. کاری خۆم بە خوا دەسپێرم؛ خودا چاوی لەعەبدەکانی خۆی هەیە.

۴۵ خوا ئەوی لەئاکامی خراپی ئەو فێڵەی دەیانکرد، ڕزگار کردو هەرچی سەر بە فیرعەونێ بۆن، بەڵا دەناوەخۆی گرتن.

۴۶ هەمۆ سپێدەو ئێواران دەیانبەنە سەر ئاورو ڕۆژێ کە سەڵا ڕادەبێ [فەرمان دەدرێ]: سا دەستەو بەستەکەی فیرعەون، زۆر بەتوندی ئازاربدەن.

۴۷ کە ئەوسا لەناو ئاگردا کێشەدەگەڵ یەکتردەکەن. بێ‌هێزەکان بەخاوەن هێزەکان ئێژن: ئێمە شوێن ئێوەکەوتبۆین، ئاخۆ ئێوە پێتان دەکرێ بەجێ ئێمە لەو ئاگرە، بەشێک بۆخۆتان هەڵگرن؟

۴۸ بەهێزە لەخۆ باییەکان ئێژن: هەمۆ لەئاگرداین. خودا بەکاری عەبدانی وا ڕادەگا.

۴۹ ئەوکەسانەش کە چۆنەناو ئاگرەوە، لەگزیرەکانی ئاگر داوادەکەن: لەبەر پەروەرندەی خۆتان بۆن وەپاڕێن، ڕۆژێکمان لەو ئازارە بۆ کەم‌کاتەوە.

۴۳- قاس: ئەندازە.   ۴۹- بۆن: بۆمان، بۆئێمە.

قَالُوٓاْ أَوَلَمۡ تَكُ تَأۡتِيكُمۡ رُسُلُكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ قَالُواْ بَلَىٰۚ قَالُواْ فَٱدۡعُواْۗ وَمَا دُعَٰٓؤُاْ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٍ ﴿٥٠﴾ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيَوۡمَ يَقُومُ ٱلۡأَشۡهَٰدُ ﴿٥١﴾ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعۡذِرَتُهُمۡۖ وَلَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡهُدَىٰ وَأَوۡرَثۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡكِتَٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدٗى وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٥٤﴾ فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ سُلۡطَٰنٍ أَتَىٰهُمۡ إِن فِي صُدُورِهِمۡ إِلَّا كِبۡرٞ مَّا هُم بِبَٰلِغِيهِۚ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ أَكۡبَرُ مِنۡ خَلۡقِ ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَلَا ٱلۡمُسِيٓءُۚ قَلِيلٗا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

٥٠ ئێژن: ئاخۆ ئێوه پێغەمبەرەکانتان بەنیشانەی ئاشکراوه نەهاتەلا ؟ ئێژن: بەڵێ. ئێژن: دەی خۆتان وەپاڕێن؛ دیاره نزای خوانەناسان، بەشی هەر بەفیڕۆچۆنە.
٥١ بێ‌گومانە ئێمە پێغەمبەرانمان و ئەوکەسانەی کەوا بڕوایان هێناوە، لە ژیانی ئەم دنیایەداو لەو ڕۆژەش‌دا کە شایەتان ڕاس‌دەبنەوە، یاری دەکەین.
٥٢ ئەوێ ڕۆژێ کە ناهەقان پاکانەیان سودێکیان پێ ناگەیەنێ و گشتیان بە نەحلەت کراون و نالەبارترماڵیان هەیە.
٥٣ ئێمەهۆی ڕێنوێنیمان دابەمۆساو کارێکمان کرد کتێبەکە - بە کەلەپۆڕ - بۆ تۆرەمەی ئیسرائیل بمێنێتەوە.
٥٢ کە ڕێگەیان نیشان دەداو بیرەوەریە بۆ کەسانی خاوەن ئاوەز.
٥٥ خۆڕابگرە، بەڵێنی خودا دێتەجێ. بۆگوناهت داوای لێبوردنێ بکەو هەمۆ بەیانی و ئێواران - بەشوکرەوە - هەر پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆت بدە.
٥٦ ئەو کەسانەی لەمەڕ نیشانانی خودا کێشەدەکەن - بەبێ ئەوەی هیچ بەڵگەیان بۆ هاتبێ - جگە لە فیز، هیچ‌شتیان لەدڵدا نیەو هەرگیز بەئارەزۆ ناگەن. سا تۆ: پەنا بە خوا ببە؛ هەر خۆی بیسەرو زانایە.
٥٧ داهێنانی ئەم عاسمانان و زەمینە، لە وەدی‌هێنانی مەردم گرینگترە؛ بەڵام مەردم زوربەیان ئەمەنازانن.
٥٨ کۆرو چاوساغ وەکویەک نین؛ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، دەگەڵ خراپکارەکاندا نابن بەیەک. چ‌هەنذکن ئەوانەی بیردەکەنەوە.

٥٨- هەنذک: کەم

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٌ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدۡعُونِيٓ أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ يُؤۡفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ قَرَارٗا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءٗ وَصَوَّرَكُمۡ فَأَحۡسَنَ صُوَرَكُمۡ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلۡحَيُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدۡعُوهُ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَۗ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾ ۞ قُلۡ إِنِّي نُهِيتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِيَ ٱلۡبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّي وَأُمِرۡتُ أَنۡ أُسۡلِمَ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾

٥٩ هاتنی ڕۆژی سه‌لایه، هیچ گومانی تێدانیه؛ به‌ڵام زۆرینه‌ی ئه‌م خه‌ڵکه بڕواناکه‌ن.

٦٠ په‌روه‌رنده‌تان گوتۆیه: له‌به‌رم بپاڕێنه‌وه، ئه‌وسا به‌ده‌نگتانه‌وه دێم. ئه‌و که‌سانه‌ی - هه‌رله‌به‌ر خۆبه‌زل‌زانین - نایانه‌وێ بمپه‌رستن، به‌زه‌بوونی ده‌چنه دوڕجه‌هه‌نده‌مه‌وه.

٦١ هه‌رخودایه شه‌وی بۆ ئێوه په‌یداکرد، که تێیدا بحه‌سێنه‌وه‌و ڕۆژیشی بۆ دیتن دانا. خودا چاکه‌ی ده‌رباره‌ی مه‌ردم کردوه؛ به‌ڵام زوربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه ناسپاسن.

٦٢ ئه‌م خودایه ئێوه‌ی په‌روه‌رده کردوه‌و وه‌دی هێنی هه‌مۆشته؛ له‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆ په‌رستن نابێ. ده‌ی چۆن له هه‌ق کلا ده‌کرێن؟

٦٣ هه‌ر به‌م‌ته‌رزه ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌نیشانه‌کانی خودا حاشاده‌که‌ن، له‌وه‌ی ڕاسته کلا ده‌کرێن.

٦٤ ئه‌و خودایه سه‌رزه‌مینی بۆ ئێوه کرده‌نشیمه‌ن؛ ئاسمانیشی له‌سه‌ر به‌رز کردۆنه‌وه. ئه‌و بیچمی به‌ئێوه‌ی داوه، له هه‌مۆبیچمێک جوانتره. بژیوی باشی پێداون. هه‌ر ئه‌وه خوای په‌روه‌رێنتان. به‌رزی‌و پیرۆزی بۆ خودا، که په‌روه‌رێنی دنیایه.

٦٥ هه‌ر زیندوه‌و له‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ په‌رستۆیه‌کی نیه. ده‌سا ئێوه به‌دڵپاکی هه‌ر هانا بۆ خودا به‌رن‌و دینی پاکژتان بۆ ئه‌وبێ. سوپاس بۆخوای ڕاهێنه‌ری هه‌مۆ جیهان.

٦٦ بێژه: من پاش ئه‌و به‌ڵگانه‌ی له‌لایه‌ن په‌روه‌رنده‌مڕا بۆم هاتوه، ڕێم نه‌دراوه ئه‌وشتانه بپه‌رستم که [خوانین‌و] ئێوه هانایان پێده‌به‌ن؛ هه‌ر فه‌رمانم پێدراوه خۆم بسپێرم به‌ڕاهێنه‌ری گش جیهان.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ
يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا
قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
﴿٧٠﴾ إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾
فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ
مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ
نَكُن نَّدْعُو مِن قَبْلُ شَيْئًا كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾
ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾

٦٧ هەر ئەوە ئێوەی دروس کرد لەقوڕێک و لەپاشان لە تنۆکێک و پاشان لە خوێنێکی جەڵتەو پاشان دەتانهێنێتەدەر بەساوایی و پاشان بە خۆدادێن هەتا دەبن بە خۆرتێکی خورت و پاشان بەپیری دەگەن و هێندێکیشتان بەرلەوە پیربـبن دەمرن. هەتا دەگەن بە ئەو کاتەی کە بۆتان دیاریکراوە، شایەت [لەخۆتان] ڕامێنن.

٦٨ هەر خۆیەتی ژینێ دەداو دەش مرێنێ. هەرکارێکی گەرەکی بێ، هەر پێی ئێژێ: ببەو، دەبێ.

٦٩ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە کە لەنیشانانی خودا کێشەدەکەن، چلۆن ڕێ لەخۆ دەگۆڕن؟

٧٠ ئەوکەسانەی کە هەر بڕوایان نەهێنا بەم قورعانەو بەوشتانەی پێغەمبەرانمان بۆ ناردوٚن، زۆر ناخایەنێ تێدەگەن.

٧١ ئەوسا کە هەریەک چەند تۆقی دەملدایەو بەزنجیر ڕایان دەکێشن،

٧٢ بۆناو ئاوێکی زۆرگەرمو لەدوای ئەوە لەناو ئاگردا گڕدەگرن.

٧٣ ئەم جارە لێیان دەپرسن: کوان ئەوانە دەتانگوت: شەریکی خودان؛

٧٤ غەیرەز خودا. ئێژن: لەبەر چاومان ونن؛ خۆ ئێمە لەسەردنیاش بۆین، غەیرەزخوامان نەدەپەرست. خودا ئاوا خوانەناسان گومڕادەکا.

٧٥ سا ئەمە گۆڕی گیانتان بێ! چونکە ئێوە لەسەرزەمین بەناڕەوا کەیفۆدەکرد؛ بادی هەواییتان دەنواند.

٧٦ لەدەرگاکانی جەهەندەم بچنەئەودیوو تاهەتایە لەوێدا بمێننەوە. جێگەی خۆبەزل‌زانەکان چەند ناخۆشە!

٧٧ سا بوێستە، چونکە بەڵێنی خوا ڕاستە؛ یان هێندێکت لەو بەڵێنەی پێیان دەدەین، نیشان ئەدەین، یان مەرگت بەسەردا دێنین. [هەرچۆنێک بێ] هەمۆ لایەک هەر دەهێننەوە لای خۆمان.

٦٧- تنۆک: دڵۆپ. جەڵتە: خوێنی بەسیاک. خۆرت: لاو، جحێڵ. خورت: بەهێز، بەقەوەت.

٧٥- گۆڕ: سزا.

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ مِنۡهُم مَّن قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّن لَّمۡ نَقۡصُصۡ عَلَيۡكَۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ فَإِذَا جَآءَ أَمۡرُ ٱللَّهِ قُضِيَ بِٱلۡحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ﴿٧٨﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمَ لِتَرۡكَبُواْ مِنۡهَا وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَلِتَبۡلُغُواْ عَلَيۡهَا حَاجَةٗ فِي صُدُورِكُمۡ وَعَلَيۡهَا وَعَلَى ٱلۡفُلۡكِ تُحۡمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَأَيَّ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ أَكۡثَرَ مِنۡهُمۡ وَأَشَدَّ قُوَّةٗ وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَرِحُواْ بِمَا عِندَهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوۡاْ بَأۡسَنَا قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥ وَكَفَرۡنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ مُشۡرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمۡ يَكُ يَنفَعُهُمۡ إِيمَٰنُهُمۡ لَمَّا رَأَوۡاْ بَأۡسَنَاۖ سُنَّتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدۡ خَلَتۡ فِي عِبَادِهِۦۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾

٧٨ لەپێش تۆشدا گەلێ پێغەمبەرمان ناردن. سەربهۆردی هێندێکانمان بۆباس کردۆی؛ هەیشن کە باسمان نەکردۆن. هیچ پێغەمبەرێ ناتوانێ هەتا خودا ئیزنی نەدا، هیچ نیشانێک نیشان بدا. هەرگا فەرمانی خودا هات، دەبێ ڕاستی بەکاری مەردم ڕابگاو؛ هەرکێ لەسەر پڕوپۆچن، تێدادەچن.

٧٩ هەر خودایە وڵساتی بۆ پەیداکردن، هەتا ئێوە سواریان بن‌و لێیان بخۆن.

٨٠ گەلێک بەهرەی تریشیان بۆ ئێوە هەیە؛ ئەو نیازی لەدڵتاندا، لەسەریان پێکی دەهێنن‌و لەسەریان‌و لەسەرگەمیەش هەڵدەگیرێن.

٨١ زۆرێک لەنیشانانی خۆی، دەخاتە بەرچاوی ئێوە. ئێوە حاشا لەکام نیشانەی خوا دەکەن.

٨٢ ئاخۆ هەرگیز بەزەمیندا نەگەڕاون کە بزانن ئاکامی پێشینەکانیان بەکوێ گەیشت؟ کە لەمانە زۆرترو بەهێزتریش بۆن؛ شوێنەواریشیان لەهەردا پترماوە. سا هەرچی کۆیان‌کردەوە، هیچ بەهرەیەکی بۆنەدان.

٨٣ کە پێغەمبەرانی ئێمە بەنیشانەی ئاشکراوە چۆنەلایان، بەو هۆیە کە زۆر دەزانن، دڵیان خۆش بۆ؛ کەچی ئەوەی ئەوان گەمەیان پێدەکرد، دەوری لێدان.

٨٤ کاتێ دیتیان بەلای ئێمەیان دێتەسەر، گوتیان: ئیتر خوای تاقانە دەناسین‌و لەوشتانەی دەمانگوت: شەریکی خودان، حاشادەکەین.

٨٥ پاش دیتنی سزای ئێمە، بڕواهێنان قازانجی پێ نەگەیاندن. ئەمە ڕێ‌وشوێنی خودایە؛ دەربارەی هەمۆ عەبدانی هەر وابوە. لەوکاتەدا هەر ئەوانەی خوانەناس بۆن، زەرەریان کرد.

٧٨- سەربهۆرد: بەسەرهات، سەرگوروشتە.

سورة فصلت

بسم الله الرحمن الرحيم

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلٌ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢﴾ كِتَٰبٌ فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥ قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوۡمٍ يَعۡلَمُونَ ﴿٣﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعۡرَضَ أَكۡثَرُهُمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ﴿٤﴾ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ وَفِيٓ ءَاذَانِنَا وَقۡرٌ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٌ فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ ﴿٥﴾ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۗ وَوَيۡلٌ لِّلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ ﴿٨﴾ ۞ قُلۡ أَئِنَّكُمۡ لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩﴾ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا فِيٓ أَرۡبَعَةِ أَيَّامٖ سَوَآءٗ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿١٠﴾ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٞ فَقَالَ لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهٗا قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ ﴿١١﴾

فوسسیلەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ حا، میم.

٢ هاتۆتەخوار لەوکەسەوە کە دەهندەی دلۆڤانە.

٣ کتێبێکە نیشانانی بەڕوٚنی شیکراونەتەوە؛ بەزمانی عەرەبیە؛ بۆ گرۆی مرۆی دەیزانن.

٤ مژدەدەرەو ترسێنەرەو زوربەیان خۆیان لێ بواردو ئامادەنین کە بیبیسن.

٥ گوتیان: لەوەی کە تۆ بۆ ئەومان بانگ دەکەی، دڵمان پۆششی لەسەرەو گوێمان کەڕەو پەردەیەک هەس لەنێوانی ئێمە و تۆدا. تۆ خەریکی کاری خۆت بەو، ئێمەش کاری خۆمان دەکەین.

٦ بێژە: منیش مرۆیەکم وەکو ئێوە؛ خودا فەرمانم پێدەدا پێتان بڵێم: تەنیا خودایەکتان هەیە؛ ڕۆتان هەر بەرەو ئەم بکەن‌و داوای بۆردنی لێ‌بکەن. واوەیلا بۆ ئەو کەسانەی خودا بەتەنیا نازانن؛

٧ ئەوانە نە زەکات دەدەن، نە بڕوایان بە ڕۆژی قیامەتێ هەیە.

٨ ئەوانەی خاوەن‌بڕوان‌و ئاکارچاکن، هەروهەر پاداشیان هەیە.

٩ ئاخۆ ئێوە لەکەسێکی کە بەدۆ ڕۆژ ئەم زەمینەی وەدی هێنا، حاشا دەکەن‌و هاوتای بۆپەیدادەکەن؟ ئەوە کە ڕاهێنەری هەمۆ جیهانە.

١٠ کەژو کۆشی لەزەمین بەرزکردەوەو پیتی تێ‌خست؛ هەر لەماوەی چوارڕۆژاندا، بۆ هەرکێ بژیوی دەوێ - بەیەکسانی - بژیوی بۆدابین‌کردن.

١١ پاشان ڕوی‌نا لەبەرزایی، کە ئەوسا هەر تاریکان بۆ. بەوان‌و بە زەمینی‌گوت: خۆش یا ناخۆش، دەبێ بێنە بەر فەرمانم. گوتیان: وا بەخۆشی هاتین.

فَقَضَىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمْرَهَاۚ وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفْظًاۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَٰعِقَةً مِّثْلَ صَٰعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾ إِذْ جَآءَتْهُمُ ٱلرُّسُلُ مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُوا۟ لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً فَإِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا عَادٌ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَقَالُوا۟ مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةًۖ وَكَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِيٓ أَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيقَهُمْ عَذَابَ ٱلْخِزْيِ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَخْزَىٰۖ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَٰهُمْ فَٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَٰعِقَةُ ٱلْعَذَابِ ٱلْهُونِ بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَآءُ ٱللَّهِ إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَٰرُهُمْ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

١٢ ئەوساکە حەوت ئاسمانی لە دوڕۆژدا وەدی هێنا؛ هەر عاسمانەی فەرمانی کاری خۆی بۆنارد. نزیکتر ئاسمانیشمان بەچرایان ڕازاندەوەو پارازتمان. خاوەن دەستەڵاتی زانا بڕیاری ئەوکارەی داوە.

١٣ ئەگەر هەر قبوڵیان نەکرد، بێژە: بەو هەورەتریشقەو دەترسێنم کە هۆزەکەی عادو سەمودی وەبەردا.

١٤ ئەوسا کە پێغەمبەرەکان - چ ڕوبەڕو، چ پاشملە - لێیان نزیک دەبونەوە کە: غەیرەز خوامەپەرستن؛ وتیان: ئەگەر پەروەرێنمان مەیلی لێبا، فریشتەی دادەبەزاندن. ئێمە لەوەی کە ئێوەی پێ ناردراون، حاشادەکەین.

١٥ جا هۆزی عاد لەناڕەوا خۆیان لەو سەرزەمینەدا بەزل‌زانی. دەیانگوت: کوا؟ کێ لەئێمە بەهێزترە؟ نەیاندیبو ئەو خودایەی ئەوانی دروس کردوە گەلێک لەوان بەهێزترە؟ هەروا بەنیشانەکانمان بێ‌بڕوابون.

١٦ ئەوسا ئێمە ڕەشەبایەکی بە هێزمان - لەو ڕۆژانەدا کە شومن - ناردە سەریان؛ تا ئازاری ئابڕوبەریان - لە ژیانی ئەم دنیایەدا- پێ بچێژین. بێ‌گومانە سوکایەتی ئازاری ئەولاش زۆرترەو کەسیش دەهانایان نایە.

١٧ ئێمە ڕیگەی بەرەوخومان شانی هۆزی سەمودیش دا. لەباتی شارەزابونێ حەزیان‌کرد هەر نابینابن. ئەوسا لەسۆنگەی ئەوکاری کە دەیانکرد، هەورەتریشقە گرتنی و ئازاری ئابڕو بەرەیان لێ هاتەدی.

١٨ ئەو کەسانەشمان ڕزگارکرد کە ببونە خوداناس و لەگوناهـ خۆیان دەپاراست.

١٩ لەو ڕۆژەدا کە نەیارەکانی خودا بەرەوئاگر هەمویان کودەکرێنەوەو دەستەدەستە بەڕێ دەکرێن،

٢٠ وەختێ دەگەنەلای ئاگر، لە هەرکارێ کردویانە، گوێچکەو چەم‌و هەمو پارچەپێستی لەشیان، لەدژیان شایەتی دەدەن.

وَقَالُوا۟ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوٓا۟ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ
أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ
وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم
مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا۟ فَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن
يَسْتَعْتِبُوا۟ فَمَا هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ ۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ
قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوا۟ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ
ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَسْمَعُوا۟ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
وَٱلْغَوْا۟ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَذَابًا
شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآءُ
أَعْدَآءِ ٱللَّهِ ٱلنَّارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ ۖ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ
﴿٢٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلْجِنِّ
وَٱلْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

٢١ [بەگلەییەوە] پێستانی خۆیان دەدوێنن: چۆن دژمان شایەتیتان دا؟ ئێژن: خوا وەزمانی هێناین، کە دەتوانێ هەمۆشت بێنێتە قسە؛ هەر ئەویشە هەوەڵجار ئێوەی دروس کرد، دەشۆگەڕێننەوە لای ئەو.

٢٢ لەوبارەوە کە گوێ و چاوو گش پێستی ئەندامەکانتان شایەتیتان لەسەربدەن، هیچ خۆتان حاشارنەدەدا؛ بەڵام ئێوە پێتان وابۆ خوا لە زۆرێ لەوکارانەی ئێوە دەیکەن، بێ‌ئاگایە.

٢٣ دەربارەی پەروەرندەتان ئێوە واتان گومان دەبرد، کە تەرت‌وتونای کردن و چۆنە ڕێزەی زیانباران.

٢٤ ئەگەر ئەوان خۆڕاگرن، ئەوە ئاگر جێگەیانە. ئەر داوای لێ‌بۆردنیش کەن، هەرگیز لێیان قبۆڵ ناکرێ.

٢٥ دۆستی واشمان [لەدنیا] بۆ پەیداکردن، کاری ئێستەو ئایندەیان بۆخەملاندن. بۆ ئەمان و ئەو جنۆکەو مرۆڤانەی بەرلەوان بۆن، بەڵێنی خودا هاتەجێ؛ لەبەرئەوەی زیانباربۆن.

٢٦ خودانەناسەکان گوتیان: گوێ بۆ ئەم‌قورئانە مەگرن؛ قسەی بێتامی خۆتانی تێکەڵ بکەن؛ بەشکۆ بەسەریا سەرکەون.

٢٧ سا مەزج‌بێ ئەوکەسانەی خوانەناس بۆن، لە ئێمەوە جەزرەبەی دژوار بچێژن؛ لەوەی دەیانکرد، خراپتر ئازاریان دەین.

٢٨ سزای دوژمنانی خودا هەر ئەمەیە؛ لەسۆنگەی حاشاکردنیان لەنیشانەکانی ئێمە، ئاگری لەبنە نەهاتۆ ئەنوایانە.

٢٩ خودانەناسەکان گوتیان: ئەی پەروەرندەی گلامان! ئەو دۆکەسە لەجنۆکەو مرۆیەمان نیشان بدە، کە ڕێیان لە ئێمە گۆڕی؛ وەژێرپای خۆمانیان دەدەین با لەژێری ژێرەوەبن.

٢٢- حاشاردان: حەشاردان، شاردنەوە. ٢٨- سۆنگە: لەبەر، بەخاتر.

إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَـٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَبْشِرُواْ بِٱلْجَنَّةِ
ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِىٓ أَنفُسُكُمْ
وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾
وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَـٰلِحًا وَقَالَ
إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِى ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُ ۚ
ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ كَأَنَّهُۥ
وَلِىٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ
إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَـٰنِ نَزْغٌ
فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ ءَايَـٰتِهِ
ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُواْ لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُواْ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُواْ فَٱلَّذِينَ عِندَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾

۳۰ ئه‌وانه‌ش که گوتۆیانه: په‌روه‌رنده‌مان خودایه‌و له‌گفتیان لایان نه‌داوه؛ فرشته دێنه‌لایان و پێان ئێژن: نه بترسن، نه خه‌م بخۆن؛ مژده‌تان بێ گه‌یشتۆنه ئه‌و به‌هه‌شته‌ی که به‌ڵێنتان پێدراوه.

۳۱ ئێمه - له‌دنیاو له‌قیامه‌ت - دۆستی ئێوه‌ین؛ له‌به‌هه‌شتا هه‌رشتێ ئاره‌زۆی که‌ن و چی بخوازن، ئاماده‌یه.

۳۲ په‌زێرایی له‌لایه‌نی گوناه به‌خشی دلۆڤانه.

۳۳ کێ له‌وکه‌سه قسه‌ی به‌ڕێ‌وجێ‌تره، که به‌ره‌وخوا گازی ده‌کاو خۆشی ئاکاری په‌سنده‌و ئێژێ: منیش یه‌کێ له موسوڵمانانم؟

۳۴ چاکه‌و خراپه هه‌مبه‌رنین؛ تۆ هه‌میشه وه‌رامی چاکتر بده‌وه، ئه‌وسا که‌سێ که له‌گه‌ڵ تۆدا دوژمنه، ده‌بێته دۆستی نزیکت.

۳۵ ئه‌م ئاکاره‌ش هه‌ر تۆشی که‌سانێک ده‌بێ که بتوانن خۆڕاگربن؛ هه‌رکێش ئه‌و ئاکاره‌ی تۆش بێ، دیاره فره به‌خته‌وه‌ره.

۳۶ هه‌ر وه‌ختێ له‌شه‌یتانه‌وه دوچاری خه‌یاڵاتێک بۆی، گورجێ په‌نا به‌خوابه‌ره؛ که خۆی بیسه‌رو زانایه.

۳۷ شه‌وو ڕۆژو خۆرو مانگیش له‌نیشانه‌کانی ئه‌ون. نه به‌ره‌وخۆر سوژده به‌رن، نه به‌ره‌ومانگ؛ سوژده بۆ خودایه‌ک به‌رن که ئه‌وانی وه‌دی هێنا؛ ئه‌گه‌ر هه‌ر ئه‌و ده‌په‌رستن.

۳۸ ئه‌گه‌ر ئه‌وان فیزیان نواند، ئه‌وی لای په‌روه‌رنده‌تن - به‌شه‌وو ڕۆژ - هه‌ر په‌سندی ئه‌و ده‌ده‌ن و وه‌ڕه‌زنابن.

۳۸-وه‌ڕه‌ز: جاڕز، جاڕس، بێزار.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ ۗ أَفَمَن يُلْقَىٰ فِى ٱلنَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ٱعْمَلُوا۟ مَا شِئْتُمْ ۖ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَّا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا۟ لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥٓ ۖ ءَا۬عْجَمِىٌّ وَعَرَبِىٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هُدًى وَشِفَآءٌ ۖ وَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

۳۹ له‌نیشانه‌کانی ئه‌وه زه‌وی ده‌بینی مات بوه‌و هه‌ستی ده‌به‌ردا نه‌ماوه. هه‌رگا بارانمان لیٚباراند، ڕاده‌ژیٚو ده‌بوٚژیٚته‌وه. ئه‌وی زیندوٚی ده‌کاته‌وه، گیان به به‌ر مردوش‌دا ده‌کا. خودا توانای به‌سه‌ر هه‌موٚشتدا هه‌یه.

۴۰ ئه‌وانه‌ی که سه‌باره‌ت به نیشانانمان له‌وه‌ی ڕاسته، کلا ده‌بن، خوٚ له ئیٚمه ناشیٚرنه‌وه. ئاخوٚ کیٚ له‌کیٚ چاتره؟ ئه‌و که‌سه‌ی ده‌خریٚته ئاگر، یان ئه‌وکه‌سه‌ی ڕوٚژی قیامه‌ت بیٚترس دیٚ؟ چی خوٚتان حه‌زده‌که‌ن بیکه‌ن؛ ئه‌و له هه‌رچی ئیٚوه ده‌یکه‌ن، چاوه‌دیٚره.

۴۱ ئه‌وکه‌سانه‌ی ئه‌وکاته قورئانیان بوٚهات، دژی ویٚستان‌و بڕوایان پیٚنه‌هیٚنا؛ که کتیٚبیٚکی زوٚربه‌رزو جیٚگه‌ی ڕیٚزه.

۴۲ پڕوپوٚچ له‌ڕوٚی ناوه‌ستیٚ - چ‌ڕوبه‌ڕو، چ‌پاشمله - ئه‌مه کارزانیٚک ناردوٚیه که هه‌ر ده‌بیٚ په‌سنی‌بدریٚ.

۴۳ ئه‌وانه‌ی که به‌توٚی ئیٚژن، به پیٚغه‌مبه‌رانی پیٚش توٚش هه‌ر وتراوه. په‌روه‌رنده‌ت بیٚگومانه که ده‌توانیٚ گوناهکاران عافوٚبکاو بوٚشی هه‌یه ئازاری به‌ژانیان بدا.

۴۴ گه‌ر ئیٚمه ئه‌م قورعانه‌مان به‌عه‌جه‌می بناردایه، ده‌یانگوت: چوٚن نیشانی به‌ڕونی شی نه‌کراونه‌ته‌وه؟ خوٚی عه‌ره‌به‌و نیشانه‌کانی عه‌جه‌مین؟! بیٚژه: ئه‌مه بوٚ که‌سانیٚ که باوه‌ڕیان پیٚهیٚناوه، ڕیٚبه‌رو چاره‌ی ده‌ردانه؛ ئه‌وی بڕواشی پیٚناکه‌ن، گویٚ گرانن له‌بیستن‌و چاویان له‌دیتنی کویٚره؛ هه‌ر ئیٚژی له جیٚی دوٚره‌وه گازی ده‌کریٚن.

۴۵ کتیٚبیشمان دا به موٚسا، که له‌سه‌ری کیٚشه‌کرا. خوٚ ئه‌گه‌ر په‌روه‌رنده‌ی تو پیٚشوٚتر گفتی نه‌دابا، به‌کاریان ڕاده‌گه‌یشتن. بیٚسوٚ ئه‌وان لیٚی دوٚدلٚن‌و به‌دگومانن.

۴۶ هه‌رکه‌سیٚ کاری چاک ده‌کا بوٚخوٚی ده‌کاو که‌سیٚکیش خراپه‌ده‌کا، له‌دژی خوٚی کردوٚیه‌تی. په‌روه‌رنده‌ت غه‌در له‌عه‌بدانی ناکا.

۳۹-ڕاژان: دریٚژبوٚن، کیٚش‌هاتن. بوٚژانه‌وه: وه‌که‌یف که‌وتن پاش له‌ڕی‌و که‌ساسی.

۞ إِلَيۡهِ يُرَدُّ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِۚ وَمَا تَخۡرُجُ مِن ثَمَرَٰتٖ مِّنۡ أَكۡمَامِهَا
وَمَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ أَيۡنَ
شُرَكَآءِي قَالُوٓاْ ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٖ ٤٧ وَضَلَّ
عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَدۡعُونَ مِن قَبۡلُۖ وَظَنُّواْ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٖ ٤٨
لَّا يَسۡـَٔمُ ٱلۡإِنسَٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلۡخَيۡرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٞ
قَنُوطٞ ٤٩ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ رَحۡمَةٗ مِّنَّا مِنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ
لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ وَلَئِن رُّجِعۡتُ إِلَىٰ
رَبِّيٓ إِنَّ لِي عِندَهُۥ لَلۡحُسۡنَىٰۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِمَا عَمِلُواْ
وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ ٥٠ وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ
أَعۡرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٖ
٥١ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرۡتُم
بِهِۦ مَنۡ أَضَلُّ مِمَّنۡ هُوَ فِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ٥٢ سَنُرِيهِمۡ
ءَايَٰتِنَا فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ
أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ٥٣ أَلَآ إِنَّهُمۡ
فِي مِرۡيَةٖ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمۡۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٖ مُّحِيطُۢ ٥٤

٤٧ ڕۆژی قیامه‌تێ که‌ی ده‌بێ، ئه‌و ده‌یزانێ. به‌روبۆی هه‌مۆ ڕوه‌کێک که له‌شکۆفه دێنه‌ده‌رو هه‌ر مێوینه‌یه‌ک ئاوسه‌و چی له‌زگداو چی لێ ده‌بێ، ئه‌و ده‌یزانێ. ئه‌وێ ڕۆژێ که خودا بانگیان لێده‌کا: شه‌ریکه‌کانی من له‌کوێن؟ ئێژن: لای تۆ ئه‌یدرکێنین؛ که‌سمان ئاگامان لێ نیه.

٤٨ ئه‌وشتانه‌ی له‌پێشۆدا جێگه‌ی هاناوهاواریان بۆن، لێیان گوم بۆن‌و تێگه‌یشتۆن که هیچ ده‌ره‌تانیان نیه.

٤٩ مرۆ هه‌رچه‌ند نزابۆشتی باش بکا، وه‌ڕه‌ز نابێ. هه‌رگا خراپه‌شی تۆش هات، هیچ ئاواتێکی نامێنی‌و ناهومێده.

٥٠ ئه‌گه‌ر له‌پاش ده‌ردو مه‌ینه‌تێ تۆشی دێ، تامی خۆشیمان پێ چه‌شاند، ئێژێ: ئه‌مه له‌خۆم‌ڕایه‌و باوه‌ڕناکه‌م قیامه‌ت ڕابێ؛ خۆ ئه‌گه‌ر بشمبه‌نه‌وه بۆنزیک په‌روه‌رنده‌ی خۆم، سۆر ده‌زانم پتر چاکه‌م ده‌گه‌ڵ ده‌کا. جا ئه‌وانه‌ی دژی ئێمه‌ن، له‌هه‌رکارێ کردۆیانه، خۆمان ئاگاداریان ده‌که‌ین‌و جه‌زره‌به‌ی زۆر دژواریان پێ ده‌چێژین.

٥١ وه‌ختێ ئێمه ده‌گه‌ڵ مرۆ چاکه‌ده‌که‌ین، پێ‌نازانێ‌و فیزده‌نوێنێ‌و من‌منیه‌تی؛ هه‌رگاش خراپه‌ی تۆش ببێ، به‌پانه‌وه مل ده‌نێ له‌پاڕانه‌وه.

٥٢ بێژه: ئێوه به من بێژن، ئه‌گه‌ر ئه‌مه له خواوه‌بێ‌و ئێوه باوڕی پێ‌نه‌که‌ن، ده‌ی کێ له‌وه گومڕاتره هه‌تاسه‌ر لاساری بکا؟

٥٣ هاکا وامان کرد ئه‌وانه له‌ئاسۆکانی زه‌مین‌و عاسمانداو له‌خۆشیاندا نیشانه‌کانمان ببینن؛ هه‌تا لێان ڕۆن بێته‌وه که ئه‌و ڕاسته. ئاخۆ هێنده‌یان به‌س نیه، په‌روه‌رنده‌ت له‌هه‌مۆشت ئاگاداره؟

٥٤ باش‌بزانه که ئه‌وانه له‌دیداری په‌روه‌رنده‌یان دۆدڵن. باش‌بزانه خۆی ده‌وری له هه‌رشت داوه.

٤٧-«که‌سمان ئاگامان لێ نیه» یا: ئێمه هیچ شایه‌تێکمان له ناودا نیه.

سُورَةُ الشُّورَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذَٰلِكَ يُوحِىٓ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ ۚ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ ٱلْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِى ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن يُدْخِلُ مَن يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ۖ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلْوَلِىُّ وَهُوَ يُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾ وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّى عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾

شورا

وەناوخوداکەی دەهندەو دلۆڤانە

١ حا، میم. ٢ عەین، سین، قاف.

٣ خودای خاوەن دەستەلاتی زاناڵەکار، فەرمانی خۆی ئاوا بۆتۆو پێغەمبەرانی بەرلەتۆش بەرێ دەکا.

٤ هەرچی لەناو ئاسمانان و هەرچی لەزەمیندا هەیە، گش بۆئەوەو هەر خۆی جێ‌بەرزو مەزنە.

٥ لەوانەیە ئاسمانەکان دەرزبەرن و بەسەر یەکدا خرمەبکەن. فریشتانیش بەسوپاسەوە پەسنی پەروەرێنتان دەدەن؛ داوای بەخشین بۆ خەڵکی سەرزەمین دەکەن. باش بزانن ئەوە لەگوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٦ ئەوکەسانەی ئەوشتانەی غەیرەز ئەون، بەدۆستی خۆیان زانیون و خەریکی پەرستنیانن، خوا ئاگای لەکاریان هەیەو ئۆباڵیان لەستۆی تۆ نیە.

٧ هەروەهاینە قورئانێکی عەرەبیمان بۆتۆ هەنارد، هەتا تۆ بەو، ترس وەبەرخەڵکی مەککەو خەڵکی دەوروبەری بێنی و لەڕۆژی کۆبۆنەوەشیان بترسێنی؛ کە بێگومان هەر وەدی دێ. ئەوسا بەشێک بەهەشتین و بەشێکیان دەچنە جەهەندەم.

٨ ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با، گشتی دەکردە بەرەیەک لەئاییندا؛ بەلام هەر کەسێ خۆی حەزکا، وەبەر بەزەیی خۆی دەخا. ناهەقانیش دۆست و یاریکاریان نیە.

٩ ئاخۆ کەسیان غەیرەز خودا دیوەتەوە کە دۆستیان بێ؟ دۆستی ڕاستی هەر خۆیەتی و ئەو دەتوانێ مریان زیندۆبکاتەوەو توانای هەمۆشتی هەیە.

١٠ لەسەر هەرچی پێک نەهاتن، خودا بەناوتان ڕادەگا. ئەو خودایە منی پەروەردەکردوە؛ من خۆم هەر بەوسپاردوەو هەر ڕۆدەکەمەوە لای ئەو.

فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا
وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ أَزْوَٰجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾
۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى ٱلْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ ٱللَّهُ
يَجْتَبِىٓ إِلَيْهِ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا
تَفَرَّقُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
أُورِثُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِهِمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾
فَلِذَٰلِكَ فَٱدْعُ ۖ وَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ ۖ
وَقُلْ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٍ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ ۖ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

١١ وه‌دی هێنی عاسمانه‌كان و زه‌مینه‌و هه‌ر له‌خۆتان جوُته‌ی لێ به‌رهه‌م‌هێنان و له مالاتیش ولفی یه‌كتری دروس كرد تا زۆرتر په‌ره‌وُ پێ‌بدا. هیچ شتێ وێنه‌ی ئه‌ونیه؛ هه‌ر خۆی بیسه‌رو بینایه.

١٢ كلیلانی عاسمانان و ئه‌م‌زه‌مینه لجه‌م ئه‌وه. ڕۆزیش هه‌ر به‌مه‌یلی ئه‌وه بۆیه‌كێ فره‌ده‌نێرێ و بۆیه‌كێ كه‌م. ئاگای له هه‌موُشت هه‌یه.

١٣ ڕێگه‌یه‌كی له‌دینداری بۆنگۆكێشا، كه ئه‌سپاردی نوُحیش هه‌ر له‌و ڕێگه بڕوا. هه‌ر ئه‌مه‌شمان به‌فه‌رمان به‌تۆڕاگه‌یاند؛ ئیبراهیم‌و موُساو عیساشمان ڕائه‌سپارد، كه هه‌ر له‌سه‌ر ئه‌م دینه‌بن‌و مه‌شی‌كه‌ن به چه‌ندبه‌ره‌كی. ئه‌وه‌ی ئێوه به‌خه‌ڵكی ڕاده‌گه‌یێنن، بۆ ئه‌وانه‌ی شه‌ریك بۆ خواپه‌یداده‌كه‌ن، زۆردژواره. خودا هه‌ركێ خۆی بخوازێ، له‌ناو خه‌ڵكا ده‌یبژێرێ‌و هه‌ركه‌سێكیش به‌ره‌و ئه‌و بگه‌ڕێته‌وه، به‌ره‌و خۆی شاره‌زای ده‌كا.

١٤ نه‌ش ببونه ده‌سته‌ده‌سته، مه‌گین وه‌ختێ باسی ئه‌م‌دینه‌یان زانی. ئێره‌یی له‌ناو خۆیاندا له‌به‌ریه‌كی هه‌ڵوه‌شاندن. خۆ ئه‌گه‌ر په‌روه‌رنده‌ی تۆ زوُتر ماوه‌ی بۆ دیاری نه‌كردنایه، ده‌مێك بوُ كاریان كرابوُ. ئه‌وانه‌ی كتێبه‌كه‌شیان له‌پاش ئه‌وان بۆبه‌جێ‌ما، لێی كه‌وتنه بێ‌باوه‌ڕی‌و گومانه‌وه.

١٥ سا بۆئه‌مه، تۆ گازی له‌مه‌ردم بكه‌و هه‌روه‌ك فه‌رمانت پێدراوه، هه‌ر سوُربه له‌سه‌ر ئه‌م كاره‌و شوێن ئاره‌زوُیان مه‌كه‌وه. بێژه: من به هه‌ركتێبێ خودا ناردوُیه‌ته‌خوارێ، بڕوام هه‌یه؛ فه‌رمانیشم پێدراوه، به یه‌كسانی به‌كاروبارتان ڕابگه‌م؛ ئێمه‌و ئێوه خودا په‌روه‌رنده‌مانه؛ كرده‌وه‌ی خۆمان بۆخۆمان، كرده‌وه‌ی خۆتان بۆخۆتان؛ له‌نێوان ئێمه‌و ئێوه‌دا جێ بۆ به‌هانه نه‌ماوه؛ خوا هه‌موُمان له‌یه‌كتر كۆده‌كاته‌وه‌و چاره‌نوُسیش هه‌ر لای ئه‌وه.

١٥- گازی: بانگ.

وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ٱسۡتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمۡ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمۡ وَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ وَلَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٌ ١٦ ٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ وَٱلۡمِيزَانَۗ وَمَا يُدۡرِيكَ لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ قَرِيبٞ ١٧ يَسۡتَعۡجِلُ بِهَا ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِهَاۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مُشۡفِقُونَ مِنۡهَا وَيَعۡلَمُونَ أَنَّهَا ٱلۡحَقُّۗ أَلَآ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُمَارُونَ فِي ٱلسَّاعَةِ لَفِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٍ ١٨ ٱللَّهُ لَطِيفُۢ بِعِبَادِهِۦ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُۖ وَهُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ ١٩ مَن كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلۡأٓخِرَةِ نَزِدۡ لَهُۥ فِي حَرۡثِهِۦۖ وَمَن كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ ٢٠ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةُ ٱلۡفَصۡلِ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢١ تَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ مُشۡفِقِينَ مِمَّا كَسَبُواْ وَهُوَ وَاقِعُۢ بِهِمۡۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي رَوۡضَاتِ ٱلۡجَنَّاتِۖ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمۡۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ٢٢

۱۶ ئه‌مانه‌ی له‌مه‌ڕخوداوه بڕوبه‌هانه‌یان هه‌یه، له‌پاش ئه‌وه که به‌ده‌نگیشیه‌وه هاتوٌن، هه‌موٌ بڕوبه‌هانه‌یان له‌لایه‌ن په‌روه‌رنده‌یان بێ بایه‌خه‌و وه‌به‌رتوٌڕه‌یی که‌وتوٌن‌و به‌توندی جه‌زره‌به ده‌درێن.

۱۷ ئه‌و خودایه‌ی ئه‌م کتێبه‌ی بوٌڕاستی ناردوٌته‌خوارێ، ته‌رازوٌشی ده‌گه‌ڵ هه‌نارد. توٌ چوٌزانی؟ له‌وانه‌یه هاتنی قیامه‌ت نزیک بێ.

۱۸ ئه‌وانه‌ی باوه‌ڕیان نیه ئه‌وڕوٌژه‌دێ، په‌له له‌هاتنی ده‌که‌ن؛ ئه‌وکه‌سانه‌ش که باوه‌ڕییان هێناوه، لێی ده‌ترسن؛ ده‌شزانن که ئه‌وه ڕاسته. باش بزانن ئه‌وکه‌سانه‌ی له سه‌ڵاڕابوٌن دڕدوٌنگن، زوٌر له‌ڕێ دوٌرکه‌وتوٌنه‌وه.

۱۹ خودا ده‌رباره‌ی عه‌بدانی به‌ڤیانه. به‌هه‌رکه‌س خوٌی مه‌یلی لێ بێ، بژیوده‌دا. خاوه‌ن هێزو به‌ده‌سته‌ڵاتیش هه‌ر ئه‌وه.

۲۰ هه‌رکه‌سێکی داهاتی دوارۆژی بوێ، داهاتی پترده‌ده‌ینێ. کێش داهاتی له‌م دنیایه‌دا گه‌ره‌ک بێ، له‌م‌دنیا به‌شی ده‌ده‌ین‌و له‌ودنیا به‌شێکی نیه.

۲۱ ئاخوٌ ئه‌وان شتانێ‌وا به‌شه‌ریکی خوا ده‌زانن، که دینێکی وه‌هایان بوٌداهێنابن‌و خودا ئیجازه‌ی نه‌دابن؟ ئه‌گه‌ر بڕیاری یه‌کجاری ده‌رنه‌چوٌبا، کاره‌که‌یان ده‌بڕایه‌وه. ناهه‌قه‌کان جه‌زره‌به‌ی به‌ژانیان ده‌بێ.

۲۲ ئه‌و ناهه‌قانه ده‌بینی، له‌ئاکامی کرده‌وه‌ی خوٌیان ده‌ترسن؛ دیاره هه‌ر توٌشیشیان ده‌بێ. ئه‌و که‌سانه‌ش که بوٌنه خاوه‌ن‌باوه‌ڕو ئاکارچاک بوٌن، له‌سه‌یرانگای باخه‌کانداو‌و چی خوٌیان ئاره‌زوٌبکه‌ن، له‌ئالی په‌روه‌رنده‌یان پێیان ده‌گا. ئه‌مه‌ش به‌خششێ مه‌زنه.

۱۸- دڕدوٌنگ: دوٌدڵ. ۱۹- به‌ڤیان: میهره‌وان. ۲۲- ئالی: لا، ته‌ره‌ف.

ذَٰلِكَ ٱلَّذِي يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۗ قُل لَّآ
أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰۗ وَمَن يَقۡتَرِفۡ حَسَنَةٗ نَّزِدۡ
لَهُۥ فِيهَا حُسۡنًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ شَكُورٌ ٢٣ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
كَذِبٗاۖ فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ يَخۡتِمۡ عَلَىٰ قَلۡبِكَۗ وَيَمۡحُ ٱللَّهُ ٱلۡبَٰطِلَ وَيُحِقُّ ٱلۡحَقَّ
بِكَلِمَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٢٤ وَهُوَ ٱلَّذِي يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ
عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ٢٥
وَيَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۚ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞ ٢٦ ۞ وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ
لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٖ مَّا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ
خَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٢٧ وَهُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ مِنۢ بَعۡدِ مَا قَنَطُواْ
وَيَنشُرُ رَحۡمَتَهُۥۚ وَهُوَ ٱلۡوَلِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٨ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٖۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمۡعِهِمۡ
إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٞ ٢٩ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ فَبِمَا
كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ ٣٠ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ
فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٣١

۲۳ به‌مه خودا موژده به‌وعه‌بدانه‌ی ده‌دا، که بوونه‌خاوه‌ن باوه‌ڕو ئاکارچاک بوون. بێژه: ئه‌من مزه‌یه‌کم له‌نگۆناوێ، مه‌گین خۆش‌ویستنی خزمه‌نزیکه‌کان. هه‌رکه‌سیش چاکه‌یه‌ک بکا، پتر چاکه‌ی ده‌گه‌ڵ ده‌که‌ین. خودا له‌گونا ده‌بوورێ و به‌چاکه‌ی عه‌بدان ده‌زانێ.

۲۴ یان ده‌بێژن: درۆبۆ خوا هه‌ڵده‌به‌ستێ. ئه‌گه‌ر خودا مه‌یلی لێ بێ، مۆر به‌سه‌ر دڵته‌وه‌ده‌نێ. خودا- هه‌ر به‌فه‌رمانی خۆی - پووچ له‌ئارادا ناهێڵێ و ڕاستی له‌جێ، جێداده‌کا؛ ئه‌و له‌هه‌رچی به‌ناو دڵاندا ده‌بوورێ، ئاگاداره.

۲۵ هه‌ر ئه‌ویشه په‌ژیوانی له‌عه‌بدانی قبووڵ ده‌کاو له‌کاره‌خراپه‌کانیان چاوده‌پۆشێ و له هه‌موو کرده‌وه‌کانتان ئاگاداره.

۲۶ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن و ئاکارچاکن، نزایان لێ قبووڵ ده‌کاو له‌چاکه‌ی خۆی به‌شی زۆرتریان ده‌داتێ. بۆخودانه‌ناسه‌کانیش، جه‌زره‌به‌ی زۆردژوار هه‌یه.

۲۷ ئه‌گه‌ر خودا - بێ‌سه‌روبه‌ر - بژیوی بۆعه‌بدانی خۆی بناردبا، له‌زه‌میندا یاغی‌ده‌بوون؛ به‌ڵام هه‌ر به‌مه‌یلی خۆی و به‌ئه‌ندازه‌ی به‌ڕێ ده‌کا، که خۆی له‌عه‌بده‌کانی خۆی ئاگادارو چاوه‌دێره.

۲۸ هه‌ر ئه‌ویشه پاش ناهومێدبوون له‌باران، بارانه داده‌بارێنێ و دڵوڤانی خۆشی بڵاوده‌کاته‌وه. هه‌ر ئه‌وه بۆ مه‌زنایه‌تی ئه‌شێ هه‌ر په‌سندی بدرێ.

۲۹ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وون: داهێنانی ئه‌م ئاسمانانه‌و زه‌مینه‌و ئه‌و هه‌موو جانه‌وه‌رانه‌ی - که له‌نێوان ئه‌ودوانه‌دا- بڵاوی کردونه‌ته‌وه. هه‌رگاش بۆخۆی مه‌یلی لێ بێ، توانای هه‌یه هه‌موویان کۆبکاته‌وه.

۳۰ هه‌رگا تووشی به‌ڵایه‌ک بوون، به‌هۆی کرده‌وه‌ی خۆتانه؛ له‌زۆر گوناهه‌کانیشتان چاوده‌پۆشێ.

۳۱ ناشتانن له‌م سه‌رزه‌مینه، خۆ له‌خودا بدزنه‌وه. غه‌یره‌زخوداش، نه هیچ گه‌وره‌یه‌کتان هه‌یه، نه که‌سیش ده‌هاناتان دێ.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلْجَوَارِ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ ﴿٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ ٱلرِّيحَ
فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
﴿٣٣﴾ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا۟ وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ
يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَٰعُ
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ
ٱلْبَغْىُ هُمْ يَنتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ
يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ
﴿٤٣﴾ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِىٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَتَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ
لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

۳۲ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وٛن: ئه‌وگه‌میانه‌ی - که‌ چیائاسا - له‌ناوده‌ریا دێن و ده‌چن. ۳۳ ئه‌گه‌ر حه‌زکا، با ڕاده‌گریٚ و له‌سه‌ر ده‌ریا به‌قه‌تیسی ده‌مێننه‌وه؛ که‌ له‌مه‌دا بۆ ئه‌وانه‌ی خۆڕاگرو سوپاسکارن، به‌ڵگه‌ فره‌ن. ۳۴ یان له‌سزای کرده‌وه‌یان تۆشی نوقم بوٗنیان بکا. له‌ زۆریٚ له‌ گوناهانیشیان ده‌بوٗریٚ. ۳۵ تا ئه‌وه‌انه‌ش ده‌رباره‌ی نیشانه‌کانمان کێشه‌ده‌که‌ن، بزانن که‌ هیچ ده‌ره‌تانێکیان نیه‌. ۳۶ هه‌رچی به‌ئێوه‌ دراوه‌، هۆی ژیانه‌ له‌دنیایه‌. ئه‌وشته‌ش که‌ لای خودایه‌، بۆ ئه‌وخاوه‌ن باوه‌ڕانه‌ی هه‌ر به‌ په‌روه‌رنده‌ی خۆیان پشت ئه‌ستوٗرن، باشتره‌و به‌پێزتریشه‌. ۳۷ ئه‌وانه‌شن له‌تاوانی گه‌وره‌ دوٗرن و له‌کرده‌وه‌ی شوٗره‌یی ده‌پرینگێنه‌وه‌و له‌جه‌نگه‌ی توٗڕه‌بوٗنیاندا عه‌فوٗده‌که‌ن. ۳۸ ئه‌وکه‌سانه‌ش که‌ به‌ده‌نگی په‌روه‌ڕێنیانه‌وه‌ چوٗن و نوێژده‌که‌ن و کارگه‌لیشیان به‌ڕاوێژه‌و له‌و بژیوه‌ی پێمان‌به‌خشیون، ده‌به‌خشن. ۳۹ ئه‌وکه‌سانه‌ش ئه‌گه‌ر زۆرێکیان لیٚ بکریٚ، توٚڵه‌ی خۆیان ده‌که‌نه‌وه‌. ۴۰ سزا بۆ هه‌ر خراپه‌یه‌ک، خراپه‌یه‌کی وه‌ک ئه‌وه‌. کێش له‌توٚڵه‌ چاوبپۆشیٚ و کۆشش بۆئاشتی بکا، پاداشی له‌سه‌ر خودایه‌. بیٚ‌سۆ خودا ناهه‌قکارانی خۆش ناوێن. ۴۱ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌پاش ناهه‌قی لێکردن، توٚڵه‌ی خۆیان ده‌ستێننه‌وه‌، خه‌تابارنین. ۴۲ خه‌تا هه‌ر له‌وکه‌سانه‌یه‌ - ناڕه‌وا - ناهه‌قی له‌مه‌ردم ده‌که‌ن و ئاکاریان له‌وڵاتدا به‌ملهوڕیه‌. ئه‌وانه‌ ئازارێکی به‌ژانیان ده‌بیٚ. ۴۳ بۆ که‌سێکی خۆڕاگربیٚ و له‌توٚڵه‌ چاوپۆشی بکا، ئه‌مه‌ یه‌کیٚ له‌کاره‌ په‌سنده‌کانه‌. ۴۴ هه‌رکه‌سیٚ خوا لیٚی‌گۆڕیبیٚ، ئیتر که‌سی به‌شوێن‌ئه‌وا، نابیٚ به‌دۆست. تۆ ده‌بینی ئه‌وانه‌ی ناهه‌قیکارن، وه‌ختیٚ جه‌زره‌به‌ده‌بینن، ئێژن: ئاخۆ هیچ ده‌ره‌تانێکمان هه‌یه‌؟

۳۶- **پشت ئه‌ستوٗر:** خاترجه‌م، بیٚ‌نیگه‌رانی. ۳۷- **ده‌پرینگێنه‌وه:** دوٗری ده‌گرن. **له‌ پرینگانه‌وه:** دوٗری گرتن. **«ئه‌وانه‌شن ...»** یا: ئه‌وانه‌ش که‌ له‌ گوناهه‌ گه‌وره‌کان و له‌ کرده‌وه‌ شوٗره‌یه‌کان، دوٗر ئه‌گرن و له‌ جه‌نگه‌ی...

وَتَرَىٰهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ ۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ فِى عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ ٱسْتَجِيبُوا۟ لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۚ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ ۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِىَ بِإِذْنِهِۦ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ عَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

۲۵ کە دەیانبەنە سەرئاگر، دەیانبینی زۆر بەسەرکزی داماون و لەبنەوە چاوەچاویانە. خاوەن باوەڕانیش ئێژن: زیانباران ئەوکەسانەن کە خۆیان و کەس‌وکاریان، ڕۆژی‌سەڵا دۆڕاندوە. باش بزانن کە ئەو ناهەقی‌کەرانە، هەتاسەر هەر لەئازاردان.

۲۶ غەیرەزخودا هیچ‌کەس دەهانایان نایە. هەرکەس خودا گومڕای بکا، هیچ ڕێیەکی بۆنامێنێ.

۲۷ بەرلەوە رۆژێ بێ کە لەلای خوداوە هیچ گەڕانەوی بۆنیە، بەفەرمانی پەروەرندەی خۆتان بکەن. ئەوێ‌ڕۆژێ هیچ پەناتان دەس‌ناکەوێ و هیچ حاشاتان پێ‌ناکرێ.

۲۸ سا ئەگەر هەر خۆیان بوارد، ئێمە تۆمان بۆیەنەنارد لەسەر ئەوانە پاسداربی؛ تەنیا ئەوەندەت لەسەرە، مەبەستەکە ڕابگەیێنی. ئێمە هەرگا کارێک دەکەین مرۆ تامی بەزەیی ئێمە بچێژێ، خۆشیان لێ‌دێ و ئەگەر بەهۆی کردەوەخراپەکانیان دەکەونە چۆرتمێکەوە، هەر دەزانن پێنەزان‌بن.

۴۹ لەوئاسمانانەو زەمینە فەرمانڕەوا هەر خودایەو چی‌بخوازێ دروس دەکا؛ بەیەکێ کچ دەبەخشێت و بەیەکێ کوڕ؛ ئیتر بەمەیلی خۆیەتی.

۵۰ یان جڤیکی کوڕو کچانیان دەداتێ و مەیلی لێ‌بێ، هێندێکانیش نەزۆک دەکا. هەر خۆی زانایەو توانایە.

۵۱ هەرگیز خودا هیچ کەسێکی لەڕۆبەڕۆ، نەدواندوە. یان فەرمانی لەڕای دڵیەوە ناردوە، یان لەپشت پەردەوەبوە، یان قاسیدێکی ناردوەو ئیزنی‌داوە چی دەخوازێ بەدڵی ڕابگەیێنێ. هەر ئەو جێ‌بەرزو کارزانە.

۵۰- جڤی: دوانە، لفەدوانە.

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِىٍّ فِى ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِىٍّ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَآ أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

٥٢ هەر بەم جۆرەش، ئێمە لەفەرمانی خۆمان، گیانێکمان ناردە لای دڵت. تۆ دەپێشدا نەتدەزانی کتێب کامەو بڕوا چیە؟ بەڵام ئێمە ئەوەمان کردە مەشخەڵێک کە عەبدانمان - ئەوانەی خۆمان بخوازین - بەوە دەخەینە سەر ڕێگا. تۆش لەڕاستەڕێ، ڕێبەری.
٥٣ ڕێگە بەرەو ئەو خودایەی، هەرچی لەعاسمانەکان و هەرچی لە زەمینیشدایە، هەر بۆ ئەوە. باش بزانن! هەمۆکارێک هەر بۆلای ئەو دەچێتەوە.

زوخروف

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ حا، میم.
٢ بەم کتێبە٬کە هەمۆشت نیشان دەدا.
٣ بڕیارمان دا ئەم‌قورعانە عەرەبی بێ؛ بەشکۆ بتوانن تێ‌بگەن.
٤ ئەمەش لەماکی‌کتێبدا -لەلای‌ئێمە- گەڵی پایەبەرزەو پڕە لە کارزانی.
٥ هەرچەند ئێوە کۆمەڵێ بلەوەزیش بن، ئاخۆ ئێمە لەم بیرەوەریە وازدێنین.
٦ ئێمە فرە پێغەمبەرمان ناردۆتە لای کۆمەڵانی بەرلە ئێوە.
٧ هەرکەسیشمان بە پێغەمبەری بۆناردن، هەر گاڵتەیان پێکردوە.
٨ ئێمە زۆردارتر لەوانمان قڕکردوە؛ سەربهوردی پێشینەکان ڕابردوە.
٩ ئەگەر تۆ لەوانەپرسی: کێ عاسمانان و زەمینی وەدی هێنا؟ ئێژن: بێ‌شک خودای خاوەن‌دەستەڵاتی زانا دروستی کردۆن.
١٠ ئەو کەسێکە ئەم‌زەمینەی بۆئێوە کردەڕایەخ و ڕێگەی بۆپێدا کێشاون؛ شایەتا شارەزاببن.

٤- مەبەست لە **ماکی کتێب**: «لَوح محفوظ»ە، کە سەرچاوەیە بۆ هەمۆزانین و ئاگاداریەک سەبارەت بە جیهان.

٥- **بلەوەز**: لاسارو گوێ‌نەبیس.

وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ
كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُم مِّنَ ٱلْفُلْكِ وَٱلْأَنْعَٰمِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُۥا عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ
ثُمَّ تَذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا ٱسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا۟ سُبْحَٰنَ
ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا
لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا۟ لَهُۥ مِنْ عِبَادِهِۦ جُزْءًا ۚ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَىٰكُم
بِٱلْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّؤُا۟ فِى
ٱلْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى ٱلْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ
ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ۚ أَشَهِدُوا۟ خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ
شَهَٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم ۗ
مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ
كِتَٰبًا مِّن قَبْلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا۟
إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

١١ هه‌ر ئه‌ویشه له‌ئه‌ندازه ئاوی بارانی نارده‌خوار؛ سه‌رزه‌مینی مریمان پێ بوژانده‌وه. ئێوه‌ش وا ده‌خرێنه‌ده‌رێ.
١٢ هه‌ر ئه‌ویشه ئه‌م هه‌موٚ جفته‌ی دروس کرد؛ گه‌می و پاتاڵی وه‌هاشی بوٚئێوه وه‌دی هێناوه، سواریان ده‌بن.
١٣ ئه‌شێ هه‌رگا له‌سه‌رپشتیان حه‌سانه‌وه، ئه‌وسا چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌تان له‌بیربێ و بێژن: پاکی و بێ عه‌یبی بوٚ ئه‌وکه‌سه‌یه که ئه‌مه‌ی ڕامی ئێمه‌کرد؛ ده‌نا بوٚمان ڕام نه‌ده‌بوٚن.
١٤ ئێمه‌ش گشمان به‌ره‌و په‌روه‌رنده‌ی خوٚمان ده‌چینه‌وه.
١٥ فرزه‌ندیان له‌به‌نده‌کانی خوٚی بوٚدانا! ڕاستی مروٚ به ئاشکرا پێ‌نه‌زانه.
١٦ ئاخوٚ له‌ناو ئه‌وانه‌دا - که هه‌رخوٚی دروستیان ده‌کا - کچانی داوه به‌خوٚی و کوڕانیشی کردوٚته تایبه‌تی ئێوه؟!
١٧ که‌چی هه‌رگا، یه‌کێ له‌وان مژده‌ی ئه‌وه‌ی پێ بدرێ وا خوٚی پێ‌وایه بوٚ خودایه، ڕوخساری ڕه‌ش داده‌گه‌ڕێ و له‌ڕکان پیش ده‌خواته‌وه.
١٨ ئاخوٚ که‌سێ له‌خشڵا به‌خێوکرابێ و له‌شه‌ڕیشا نه‌خوٚیابێ، بوٚخواده‌بێ؟
١٩ ئه‌و فریشتانه‌ی هه‌موٚیان به‌نده‌ی خودان، به‌مێوینه‌یان داناون. ده‌بێ خوٚیان له‌وێ بوٚبن که ئێمه وه‌دیمان هێنان! شایه‌تیه‌که‌یان ده‌نوٚسرێ و لێیان ده‌پرسرێته‌وه.
٢٠ ئێژن: ئه‌ر خوا حه‌زی کربا، ئێمه نه‌مانده‌په‌رستن. له‌مه‌شدا دوٚره‌زانستن؛ هه‌ر دروٚیان هه‌ڵده‌به‌ستن.
٢١ ئاخوٚ ئێمه - به‌ر له‌قورئان - کتێبێکمان به‌وان داوه، که ئێستا بیکه‌نه به‌ڵگه؟
٢٢ به‌ڵکه ئێژن: باب و کاڵمان له‌سه‌ر ئاینێک ڕوٚیشتوٚن، ئێمه‌ش په‌یڕه‌وی ئه‌وانین.

١٢-**گه‌می:** که‌شتی. **پاتاڵ:** ئاژاڵ، ماڵات، وڵسات. ١٥-پاچقه‌ی «جُزء»،«پاژ»ه؛ که‌برێتیه له فرزه‌ند. ١٧-**«مژده‌ی ئه‌وه‌ی...»** مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه مژده‌ی به‌دنیاهاتنی مێوینه‌ی پێ بدرێ.
١٨-**نه‌خوٚیا:** نادیار. ٢٢-**کال یاکاڵ:** باپیر.

وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ قَٰلَ أَوَلَوْ جِئْتُكُم بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ ءَابَآءَكُمْ ۖ قَالُوٓا۟ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٢٩﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِٱلرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

٢٣ هەر بەمتەرزە بەرلەتۆش هەرپێغەمبەرێکمان ناردۆتە هەر ئاوەدانیەک کە لە ئێمەوە ترسیان وەبەرنێ، هەموٚ خۆشگوزەرانەکانی ئەوانە، گوتوٚیانە: باب‌وکالمان لەسەر ئاینێک ڕۆیشتوٚن، ئێمەش پەیڕەوی ئەوانین.
٢٤ گوتوٚیەتی: ئەدی ئەگەر من ڕێیەکتان نیشان‌بدەم کە لەڕێی باب‌و باپیرتان دروس‌تر بێ؟ گوتوٚیانە: ئێمە بەوەی ئێوە بۆی بەڕێ‌کراون، باوەڕناکەین.
٢٥ ئەوسا ئێمە توٚڵەمان لێ‌کردوٚنەوە. سا بڕوانە ئاکامی بێ باوەڕەکان بەکوێ گەییشت.
٢٦ ئیبراهیمیش بەئاپ‌و هۆزەکەی خۆی گوت: من بێزارم لەوەی ئێوە دەیپەرستن؛
٢٧ مەگین لە کەسێ منی‌دروس کردوە؛ کە خۆی ڕێگەم نیشان دەدا.
٢٨ کارێکی کرد ئەم وتارەی لەپاشەخۆی بۆ نەتەوەی هەر بمێنێ؛ شایەتا بپرینگێنەوە.
٢٩ ئەوانیش‌و باب و کالی ئەوانیشم لەژیان هەر بەهرەوەرکرد، تا ئەمڕاستەو پێغەمبەری ڕێ‌نیشاندەریان هاتەلا.
٣٠ وەختێ ڕاستەکەیان بۆهات،گوتیان:ئەمە جادوێکەو ئێمە بڕوامان پێ‌نیە.
٣١ گوتیشیان: بۆ ئەم قورعانە، بۆ پیاوێکی بەوەجی ئەم دوٚبازێژە نەهاتەخوار؟
٣٢ ئاخۆ ئەوان بەزەیی پەروەرندەی تۆ دابەش‌دەکەن؟ ئێمە بژیوی ئەوانمان لەسەر دنیا بۆبەش کردوٚن. هێندێکمان لەچاو هێندێکان پایەبەرزترکردوە، تا هێندێکیان ڕاژە بە هێندێکان بکەن. بەزەیی پەروەرندەی تۆ لەوشتەی کۆی‌دەکەنەوە، هێژاترە.
٣٣ خۆ ئەگەر بڕیاروانەبا، نابێ مەردم یەک تیرەبن، وامان‌دەکرد میچ‌وبان‌و پلەکانی ماڵەکانی ئەوانەی خودانەناسن، لەزێو بوایەو بەڕێزەپلەکاناندا سەریان‌کەون؛

٣١- بەوەج: پیاوی بەنرخ‌و قەدر.   ٣٢- ڕاژە: خزمەت، کاربۆکردن.   بازێڕ: شار.   ٣٣- پاژی ئەوەڵی ئەم ئایەتە ئاواش دەبێ: «ئەگەر لەبەر ئەوە نەبوایە کە مەردم گش بەرەو خودانەناسی بچن‌و ببنە کۆمەڵێکی یەکپارە، واماندەکرد. . »

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا وَإِن
كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا
فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ
بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلْيَوْمَ
إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ
ٱلصُّمَّ أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَمَن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾
فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى
وَعَدْنَٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ
إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ
وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ
أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ
رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

۳۴ هەمۆ درگای ماڵەکانیشیان لەزێوباو تەختی زێوینم دەدانێ، کە لە سەریان پاڵ‌دەنەوە؛
۳۵ شتی‌تری هەمەڕەنگەش. گشت ئەمانە هەر بۆ خۆشگوزەرانی ژینی ئەم دنیان؛ ماڵی ئەولاش پەروەرندەت هەر بۆ ئەوانەی داناوە کە لەخوای خۆیان دەترسن. ۳۶ هەرکەس لەڕاست یادی خودا حەزدەکا کوێرایی دابێ، هەمدەمێکی شەیتانی لێ پەیدادەکەین.
۳۷ ئیتر هەر ئەو هاودەمانە لەڕێگە هەڵەیان دەکەن؛ لاشیان‌وایە ڕاستەڕێ‌یان دیوەتەوە.
۳۸ تا ئەوکاتەی دێتەلامان؛ ئێژێ: خۆزی مەودای نێوانی من‌وتۆ، بەقەد نێوان خۆرهەڵات‌و خۆرنشین لەیەکتردوڕبا؛ چەند هەمدەمێ نالەباربۆی.
۳۹ ئیتر ئەمڕو [ئەم قسانە] دادۆنادا؛ چونکۆ ئێوە غەدرتان [لەخۆ] کردوە. ئەشێ گشتۆ پێکەوە جەزرەبەبدرێن.
۴۰ ئاخۆ گەرەکتە گوێ‌کپان لێت ببیسن؟ یاخۆ کوێران‌و ئەوانەی ئاشکرا لەگومڕاییدان شارەزای ڕاستەڕێ بکەی؟
۴۱ ئەگەر تۆ لەم‌ناوە لابەین، ئێمە دیارە تۆڵەیان لێ‌دەکەینەوە.
۴۲ یان ئەوشتەی بەڵێنمان بەوانەداوە، وادەکەین بۆخۆت بیبینی. ئێمە باشیان لەسەرزاڵین.
۴۳ لەسەر ئەوەی بەتۆڕاگەیەندراوە پێ‌دابگرە؛ کەتۆ لەسەر ڕێگەی ڕاستی.
۴۴ ئەم قورئانە بۆتۆش‌و بۆ هۆزەکەشت دەبێتە هۆی بیرەوەری‌و لەپاشانیش دەربارەی ئەم، لێو دەپرسن.
۴۵ لەو پێغەمبەرانەش پرسە کە بەر لەتۆ ناردراون: ئاخۆ مە بڕیارمان‌داوە - غەیرەزخودا - هیچ‌شتی‌تر پەرستۆبێ؟
۴۶ مۆساشمان وەل نیشانەکانمان هەنارده لای فیرعەون‌و پیاوەکاربەدەستەکانی؛ گوتی: من لە ڕاهێنەری گش‌دنیاوە ناردراوم.
۴۷ کاتێ نیشانەکانی‌مەی لەبەر ڕانان، لەپڕ هەمۆ لەتریقەی پێکەنینیان‌دا.

۴۵-پەرستۆ: پەرستراو.

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِىَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى مِن تَحْتِىٓ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِىَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

۴۸ هه‌رنیشانه‌یه‌کی خۆمان نیشانی ئه‌وانه ده‌دا، له‌نیشانه‌که‌ی پێشه‌وه گرینگتر بۆ. تۆشی ئازاریشمان کردن، به‌شکه‌مێ بگه‌ڕێنه‌وه.
۴۹ وتیان: ئه‌ی کاکی جادۆگه‌ر! له په‌روه‌رنده‌ت بخوازه، ئه‌و په‌یمانی به‌تۆی داوه پێکی بێنێ؛ ئه‌وسا باوه‌ڕت پێ دێنین.
۵۰ له‌پاش ئه‌وه‌ی به‌ڵاشمان له‌سه‌ر لابردن، ئه‌وان په‌یمان‌شکێنیان کرد.
۵۱ فیرعه‌ون بۆ ژێرده‌سته‌کانی جاڕی کێشاو گوتی: گه‌لۆ! ئاخۆ هه‌مۆ هه‌ردی میسرو ئه‌وچۆمانه‌ی به‌به‌رمن‌دا فڕکه‌یانه، موڵکی من‌نین؟ ئێوه خۆتان نه‌تاندیوه؟
۵۲ من چاکترنیم له‌م کاورایه که هیچ نمۆدێکی نیه‌و باش نازانێ قسه‌ش به‌ڕه‌وانی بکا؟
۵۳ ئه‌دی بۆچی گه‌وی زێڕی له‌حه‌واوه به‌سه‌ردا فڕێ‌نه‌دراوه، یان فریشته به‌گه‌ل ده‌گه‌ڵی نه‌هاتۆن؟
۵۴ زانی کاری ژێرده‌سته‌کانی شفکه؛ گش به‌فه‌رمانی ئه‌ویان کرد. ئه‌و هۆزێک بۆن له‌ڕێ لاده‌ر.
۵۵ که هه‌ر ئێمه‌یان ڕک‌هه‌ستاند، تۆڵه‌ی خۆمان لێ‌کردنه‌وه‌و سه‌ر له‌به‌رمان به‌خنکان‌دان.
۵۶ کارێکمان کرد ببنه چیرۆک‌و نمونه بۆئه‌وانی له‌دوایی دێن.
۵۷ ئه‌وده‌مه‌ش که سه‌ربهوردی کوڕی مریه‌م هاته‌گۆڕێ، هۆزه‌که‌ی تۆ له خۆشیان کردیان به‌هه‌را.
۵۸ گوتیان: ئاخۆ ئه‌وانه‌ی په‌رستۆمانن له‌و چاکترنین؟ ئه‌مه‌یان هه‌ر بۆ گێچه‌ڵێ هێنایه‌پێش، چون ئه‌مانه کۆمه‌ڵێکن شه‌ڕ ده‌فرۆشن.
۵۹ ئه‌و هیچ‌نه‌بۆ عه‌بدێک نه‌بێ؛ ئێمه چاکه‌مان ده‌گه‌ڵ‌کردو کردمان به‌نمۆنه‌یه‌ک بۆوه‌چ‌و به‌ره‌ی ئیسرائیل.
۶۰ خۆ ئه‌گه‌ر مه‌یلمان لێ‌بایه، چه‌ند فرشته‌یه‌کمان له‌ئێوه وه‌دی دێناو ده‌مانکردن به‌جێ‌نشین له‌سه‌رزه‌مین.

۵۳- گه‌و: بازنه، مۆچه‌وانه.	۵۴- شفک: سۆک.

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ
مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ
وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ
﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن
تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ
تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ
وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

٦١ ئه‌و یه‌کێکه له‌نیشانه‌کانی قیامه‌ت. شکت له‌هاتنی نه‌بیّ و په‌یڕه‌وی هه‌ر له‌من بکه‌ن؛ ئه‌مه ڕێگه‌یه‌کی ڕاسته.

٦٢ شه‌یتانیش ڕێگاو لیّ نه‌گریّ؛ ئه‌و ئاشکرا دوژمنتانه.

٦٣ ئه‌وساش عیسا به‌چه‌ندبه‌ڵگه‌ی دیاری ده‌ره‌وه هاتبوٚ، گوتی: من وا ڕێگه‌و شوێنی له‌کاررزانیم بوٚ هێناون؛ تابڕێکیش له‌وه‌تان بوٚ ڕوٚن‌که‌مه‌وه که له‌سه‌ری کێشه‌تانه؛ سا له‌خودا ترسوٚ هه‌بیّ و شوێن من که‌ون.

٦٤ په‌روه‌رنده‌ی من و ئێوه هه‌ر خودایه؛ بیپه‌رستن؛ ئه‌مه ڕێگه‌یه‌کی ڕاسته.

٦٥ جا کوٚمه‌ڵان کێشه‌یان له‌ناو په‌یدابوٚ. بوٚ ئه‌وانه‌ی غه‌دریّ ده‌که‌ن واوه‌یلایه له‌ئازاری ڕوٚژێکی توٚش.

٦٦ ئاخوٚ غه‌یره‌ز ڕوٚژی قیامه‌ت چاوه‌نوٚری چی‌ترده‌که‌ن؛ که له‌پڕ لیّان ڕوٚده‌داو پێش‌ناحه‌سن؟

٦٧ ئه‌ویّ ڕوٚژی یاران هه‌موٚ ده‌بنه نه‌یاری یه‌کتری؛ جامه‌گین خوٚپارێزه‌کان.

٦٨ ئه‌ی ئه‌وانه‌ی که هه‌ر خوٚمتان په‌رستوٚه! ئه‌ویّ ڕوٚژیّ نه ترسێکتان له‌سه‌ر هه‌یه، نه خه‌م‌ده‌خوٚن.

٦٩ ئه‌وی بڕوایان هێناوه به‌نیشانه‌کانی ئێمه‌و هه‌ر به‌رفه‌رمانی خوٚمان بوٚن،

٧٠ بچنه‌به‌هه‌شت؛ له ئێوه‌و له هاوسه‌رانوٚ خوٚش ڕاده‌بریّ.

٧١ به سینی و زه‌رکی زێوینه له ده‌وریانا دێن و ده‌چن. هه‌رچی دڵ ئاره‌زوٚی ده‌کاو چاو له‌زه‌تی لیّ ده‌بینیّ، تێداهه‌یه‌و ئێوه‌ش له‌وێدا نامرن.

٧٢ ئه‌مه هه‌ر ئه‌و به‌هه‌شته‌یه که به‌هوٚی کرده‌وه‌کانتان، وا بوٚ ئێوه ماوه‌ته‌وه.

٧٣ میوه‌ی زوٚری تێدا هه‌یه‌و بوٚئێوه‌یه‌و لیّان ده‌خوٚن.

٦٦_ حه‌سین: پیّ‌زانین، هه‌ست‌پێکردن.

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾
وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ
جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا
فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُم ۚ بَلَىٰ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ
ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ
ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ
إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن
شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ
لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

۷۴ تاوانبارانیش هەتاسەر لەئازاری جەهەندم دان و دەرناچن.
۷۵ هەرگیز وچانیان پی‌نادرێ و هەر لەوێدا بەناهومێدی داماون.
۷۶ هیچ غەدرێکمان لێ‌نەکردن؛ بەڵام خۆیان غەدریان لەخۆیان دەکرد.
۷۷ هانا دەبەن بۆگزیری جەهەندەمێ: پەروەرندەت ئەم ژینە چەرمەسەرەمان بۆ نەهێڵێ. ئێژێ: هەر لێرە دەمێنن.
۷۸ ئێمە ڕاستیمان بۆهێنان؛ بەڵام زوربەی زۆر لەئێوە ڕاستیو دەدزا.
۷۹ ئەگەر ئەوان لەسەرکاری خۆیان سوربوُن، ئەوا ئێمەش لەسەرکاری خۆمان سوُرین.
۸۰ ئاخۆ ئەوان پێیان وابۆ ئێمە نهێنی و سرتەیان لێ‌نابیسین؟ دەیبیسین و چەندێکیشمان ڕاسپاردوُن وان لەلایان و دەنوُسن.
۸۱ بێژە: ئەر خوا فرزەندی بێ، من یەکەمین کەسێکم کە دەیپەرستم.
۸۲ پەروەرێنی ئاسمانان و زەمین و عەرش، هیچ کەمایەسیەکی نیەو، بەدوُرە لەو تۆمەتانەی ئەوانە بۆی هەڵدەبەستن.
۸۳ لێان‌گەڕێ با هەر پڕوپوُچ بوێژن و خەریکی گاڵتەکردن بن؛ هەتا توُشی ئەو ڕۆژەدێن کە بەڵێنیان پێدراوە.
۸۴ هەر ئەویشە لە عاسمانێدا خودایەو لەزمینیشدا خودایەو هەر ئەویشە لەکارزانەو زۆر زانایە.
۸۵ پاکی و گەورەیی بۆکەسێ کە ئاسمانان و زەمین و چی لەناوئەم دوانەدایە، گش بۆئەوە؛ ئەو دەزانێ چوەختێ سەلاڕادەبێ و دەتانهێننەوە بۆلای ئەو.
۸۶ ئەوشتانەی غەیرەزخوان و ئەوانە دەیانپەرستن، نکارن ببنەتکاکار؛ مەرکەسانێ کە بەڕاستی و زانینەوە شایەتی بەن.
۸۷ ئەگەر لەخۆیان بپرسی، کێ ئەوانی وەدی هێنا، ئێژن: خودا. دەی چۆن لەهەق کلادەبن؟
۸۸ نزای ئەویش کە: ئەی پەروەرندەکەی من! ئەمانە دەستەخەڵکێکن ئامادەنین بڕوابێنن.
۸۹ سا تۆ لەوانە وازبێنەو بێژە: ئێستا بێ‌ترس بن، لەمەوبەولاوە دەزانن.

۷۸-دەدزا لە دزان: ناخۆش ویستن.	۸۶-نکارن: ناتوانن.

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ فِي لَيۡلَةٖ
مُّبَٰرَكَةٍۚ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفۡرَقُ كُلُّ أَمۡرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾
أَمۡرٗا مِّنۡ عِندِنَآۚ إِنَّا كُنَّا مُرۡسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦﴾ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ
إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٧﴾ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ رَبُّكُمۡ
وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ يَلۡعَبُونَ
﴿٩﴾ فَٱرۡتَقِبۡ يَوۡمَ تَأۡتِي ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٖ مُّبِينٖ ﴿١٠﴾ يَغۡشَى
ٱلنَّاسَۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١١﴾ رَّبَّنَا ٱكۡشِفۡ عَنَّا ٱلۡعَذَابَ
إِنَّا مُؤۡمِنُونَ ﴿١٢﴾ أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكۡرَىٰ وَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مُّبِينٞ ﴿١٣﴾
ثُمَّ تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَقَالُواْ مُعَلَّمٞ مَّجۡنُونٌ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَاشِفُواْ ٱلۡعَذَابِ قَلِيلًاۚ
إِنَّكُمۡ عَآئِدُونَ ﴿١٥﴾ يَوۡمَ نَبۡطِشُ ٱلۡبَطۡشَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ
﴿١٦﴾ ۞ وَلَقَدۡ فَتَنَّا قَبۡلَهُمۡ قَوۡمَ فِرۡعَوۡنَ وَجَآءَهُمۡ رَسُولٞ
كَرِيمٌ ﴿١٧﴾ أَنۡ أَدُّوٓاْ إِلَيَّ عِبَادَ ٱللَّهِۖ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ﴿١٨﴾

دوخان

وەناو خوکاکەدەکەڵدەو کەلۆقانە

١ حا، میم. ٢ بەم کتێبەی هەمۆشت ڕۆن دەکاتەوە،
٣ دەشەوێکی پڕلەپیت و پیرۆزیدا ئێمە ناردۆمانەتەخوار. ئێمە ویستمان ترس وەبەر مەردم بنین.
٤ هەر لەوێشدا هەرکارێکی سەبارەتە بەکارزانی، هاوێرکرا.
٥ فەرمانەو لە ئێمەڕایەو ئێمە ڕاسپاردە دەنێرین.
٦ بەزەییەکە لەئالی پەروەرندەتڕا. هەر خۆی بیسەرو زانایە.
٧ پەرروەرێنی ئاسمانەکان و زەمینەو هەرچی کە لەناویاندایە؛ ئەگەر باوەڕیتان هەیە.
٨ لەغەیرەز ئەو هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ. گیان وەبەربۆنەوەردێنێ و دەشمرێنێ. ئەو ئێوەی پەروەردەکردو پەروەرندەی باوانی پێشینەشتانە.
٩ کەچی هێشتا هەر لەناو دۆدلێدان و گەمەدەکەن.
١٠ چاوەنۆڕی ئەوڕۆژەبە کە ئاسمان دۆکەڵێکی ئاشکرای لێ پەیدادەبێ.
١١ ئازارێکی زۆر بەژانەو هەمۆخەڵکی دادەپۆشێ.
١٢ ئەی پەروەرێنی گلامان! ئەوپەتایەن لەسەر لا بە؛ ئێمە باوەڕیمان هێنا.
١٣ کوا ئەوانە گوێ لەئامۆژگاری دەگرن؟ پێغەمبەرێ هاتەلایان، هەمۆشتی تێگەیاندن.
١٤ پاشان ڕۆیان لێ وەرگێڕاو گوتیان: فێرکراوە، شێتە.
١٥ ئێمە تاماوەیەکی کەم، ئەم پەتایە وەلادەبەین؛ ئێوە دەگەڕێنەوە [سەر ڕێی پێشۆتان].
١٦ ئەوێ ڕۆژێ هەڵمەتە گەورەکە دەکەین، ئێمە تۆڵەدەکەینەوە.
١٧ ئێمە هۆزی فیرعەونیشمان بەرلەمان تاقی کردەوەو پێغەمبەرێکی بەڕێز[مان] هاتەلایان.
١٨ کە ئەم بەندەخودایانەم پێ بسپێرن؛ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێ باوەڕم.

٤-هاوێر کردن: لێک جیاکردنەوە. **٦-ئال:** لا،تەرەف.

١٢-ئەوپەتایەن: ئەوئازارەمان.

وَأَن لَّا تَعْلُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّىٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّى عُذْتُ
بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ لِى فَٱعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱتْرُكِ ٱلْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ
تَرَكُوا۟ مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ
كَانُوا۟ فِيهَا فَٰكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾
فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ وَمَا كَانُوا۟ مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ
نَجَّيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُۥ
كَانَ عَالِيًا مِّنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱخْتَرْنَٰهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم مِّنَ ٱلْءَايَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٌا۟ مُّبِينٌ
﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا مَوْتَتُنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا
نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ
خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَٰهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ
﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾
مَا خَلَقْنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

١٩ له‌حاند خودا خۆتان به‌زلترمه‌بینن؛ من بۆئێوه نیشانه‌یه‌کی ئاشکرام هاوردوه.
٢٠ من به په‌روه‌رێنی خۆم و ئێوه په‌ناده‌به‌م له‌وه که بمکوژن.
٢١ ئه‌ر باوه‌ڕیشم پێ‌ناکه‌ن، خۆتانم لێ دوورخه‌نه‌وه.
٢٢ دواجار هانای بۆ په‌روه‌رنده‌ی خۆی هێنا،که:ئه‌وانه کۆمه‌ڵێکی تاوانبارن.
٢٣ سا تۆ وه‌ل ئه‌م عه‌بدانه‌ی من به‌شه‌و بڕۆ؛ چون ئه‌وان دواتان ده‌که‌ون.
٢٤ به‌ئارامی له‌ده‌ریاکه بپه‌ڕه‌وه؛ که ئه‌و له‌شکره خنکاون.
٢٥ گه‌لێ کانی و باغاتیان له‌پاش به‌جێ‌مان.
٢٦ فره‌کێڵگه‌و کۆشک و سه‌رسه‌رای به‌نرخیش.
٢٧ خێروبێریکیش که‌تێدا له‌و په‌ڕی خۆشیدا ده‌ژیان.
٢٨ ئابه‌م‌جۆره‌و؛ دامان به گه‌لێکی دیکه.
٢٩ نه ئاسمان شینی بۆگێڕان، نه زمینیش. هه‌ر مۆڵه‌تیشیان پێ‌نه‌درا.
٣٠ تۆره‌مه‌ی ئیسرائیلیشمان له‌وئازاری پڕسۆکایه‌تی ڕزگارکرد:
٣١ له فیرعه‌ونێ؛ که خۆی زۆربه‌زل ده‌زانی و له‌وانه بۆ که له‌ئه‌ندازه ده‌رده‌چن.
٣٢ ئه‌وانیشمان به‌دانسته - له‌چاو خه‌ڵکی هه‌مۆ دنیا - به‌ڕێزترگرت.
٣٣ هێنده‌شمان نیشانه‌دانێ که ئاشکرا، بىن به‌مایه‌ی ئه‌زمۆنێ.
٣٤ وا ئێستا ئه‌مانه ئێژن:
٣٥ هه‌ر بۆ یه‌که‌مجار که ده‌مرین، تازه زیندۆنابینه‌وه.
٣٦ سا ئه‌گه‌ر به‌ڕاستیتانه، باوانه‌کانمان بۆبێنن.
٣٧ ئاخۆ ئه‌مانه باشترن، یاخۆ گه‌لی «توببه‌ع»و پێشینه‌کانیان؟ که قڕانمان تێ‌خستۆن؛ چون تاوانبار بۆن.
٣٨ ئێمه ئه‌م ئاسمانانه‌و زمینه‌و هه‌رچی له‌ناو ئه‌ودوانه‌دا، بۆگه‌مه‌مان سازنه‌داوه؛
٣٩ هه‌ر بۆڕاستی هه‌مۆمان وه‌دی هێناون؛ به‌ڵام زوربه‌یان نازانن.

١٩- حاند: حه‌نا، به‌رامبه‌ر. ٣٧- توببه‌ع: سه‌رناوی برێک له پادشایانی باشوری عه‌ره‌بستان بۆه.

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ مِيقَٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْىِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

۴۰ ژوانی هەمویان ڕۆژی هەڵاواردنە.
۴۱ ئەورۆژە دۆست لەمەڕ دۆستی هیچکارێکی لەدەس‌نایەو کەسیش دەهانایان نایە.
۴۲ مەگین کەسێ وەبەر بەزەی خوداکەوێ؛ کە هەرخۆی بەدەستەڵات و دلۆڤانە.
۴۳ بەری دارەکەی ژەقنەمۆت،
۴۴ خواردنی گوناهبارانە.
۴۵ کە چەشنی خڵتەی ڕۆن زەیتۆن، لەناو سکاندا دێتەکوڵ؛
۴۶ وەک کوڵینی ئاوی گەرم.
۴۷ سا بیگرن‌و ڕای بکێشن بۆناوەڕاستی جەهەندەم.
۴۸ ئەوساکەش هەر بۆئازاردان، ئاڤاکەلی بەسەرداکەن.
۴۹ دەبچێژە! تۆیەکی کە لەدنیادا هێزای خاوەن دەستەڵات بۆی.
۵۰ ئەوە ئەوشتە هاتەدی کە ئێوە لێی بەگومان بۆن.
۵۱ ئەوا خۆپارێزەکانیش وان لەشوێنێکی هێمندا.
۵۲ لەنێوانی کانیاوان‌و باغاتاندا،
۵۳ پارچەی ناسک‌و ئەستۆری لەهەڤرەمیش لخۆدەکەن؛ هەمۆ بەرانبەربەیەکن.
۵۴ زۆریش کیژی چاوکەژاڵی سپی وسۆڵمان بۆهاوسەری پێ‌بەخشیون.
۵۵ لەوێدا هەرمیویەکی بەدڵیانە، بەئارخەیانی دەخوازن.
۵۶ جگە لەمەرگی هەوەڵێ، لەوشوێنەدا تامی مردنێ ناچێژن‌و لەئازاری دۆزەهیشی پارازتگن.
۵۷ چاکەیەو پەروەرندەی تۆکردۆیەتی. ئەمەش بەختەوەریەکی زۆرگرینگە.
۵۸ هەر بۆیە وا بەهاسانی بەزمانی تۆمان بەرێ کرد، کە شایەت بیربکەنەوە.
۵۹ سا تۆ چاوەنۆڕی بکە، ئەوانیش وا چاوەنۆڕن.

جاسیە

۴۰- هەڵاواردن: لێک جیاکردنەوە. ۴۸- ئاڤاکەلی: ئاوەکوڵ. ۵۳- هەڤرەمیش: هەورێشم.
۵۵- ئارخەیانی: خاترجەمی، ئاسودەیی.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِى خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَٰتٌ
لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ
مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٌ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَ
ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِى عَنْهُم مَّا كَسَبُوا۟ شَيْـًٔا
وَلَا مَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا
هُدًى ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾
۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَكُمُ ٱلْبَحْرَ لِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن
فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى
ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

وەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

۱ حا، میم.
۲ ئەم کتێبە خاوەن دەستەڵاتی کارزان ناردۆیەتی.
۳ لە ئاسمانان و زەمیندا، بەڵگە زۆرن بۆکەسانی خاوەن باوەڕ.
۴ لە ئافراندنی خۆتان و بڵاوبۆنی جانەوەران، چەندبەڵگەهەن بۆ ئەوانەی لەبڕوادا بێ‌گومانن.
۵ لە هاتوچوی شەوو ڕۆژو لەو ڕۆزی‌یەی کە خودا لەو حەوایەوە بەڕێی دەکاو زەوی مردۆی بەوهۆیە زیندۆکردەوەو لەهەڵکردنی بایەکان، نیشانە هەن بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن.
۶ ئەمانە نیشانەی خودان کە بۆتی دەخوێنینەوەو هەمۆی ڕاستە. دەی‌سا لەپاش باسی خوداو باسی نیشانەکانی ئەو، بەکام قسە بڕوادەکەن؟
۷ های لەوکەسەی بوختان‌کەرو تاوانبارە!
۸ هەرگا نیشانەکانی خوای بەسەردا دەخوێنرێتەوە، خۆی دەیبیسێ. کەچی دوایە - بەهۆی لەخۆبایی‌بۆنی - پێ‌دادەگرێ‌و ئێژی هەر نەشی‌بیستوە. سا تۆ مزگێنی پێبدە کە ئازارێکی بەژانی بەردەکەوێ.
۹ ئەر شتێکیش لە نیشانەکانی ئێمە، فێرببێ گاڵتەی پێدەکا. ئازارێک بەشی ئەمانە کە تەواو ئابڕۆیان دەبا.
۱۰ دۆژەهیشیان وابەدواوە. نە ئەوشتەی لەدنیادا گیریان هێنا، نە دۆستانێک - غەیرەزخوا - هەڵیان بژارد، بەهرەیان پێدەگەیێنن. ئازارێکی زۆر سەختیش چاوەنۆڕیانە.
۱۱ ئەمە ڕێ‌نیشاندەرێکە. ئەوکەسانەش حاشا لە نیشانەکانی پەروەرندەی خۆیان دەکەن، ئازارێکی زۆردژوارو بەژانیان هەس.
۱۲ خوا کەسێکە دەریای بۆئێوە کەوی کرد، کە لەگوێرەی فەرمانی ئەو، گەمی لەناودا بگەڕێ‌و بۆچاکەی ئەو تێ‌بکۆشن؛ بەشکە شوکرانەبژێربن.
۱۳ هەرچی لەناو عاسمانەکان و زەمیندان، گش هی ئەون؛ ئەو بۆئێوەی کەوی کردۆن. کە لەمەدا نیشان زۆرن بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

۱۲- کەوی: ڕام.   ۱۳- ڕادەمێنن: تێدەفکرن.

قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَغْفِرُوا۟ لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجْزِىَ قَوْمًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَـٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَـٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَـٰتِ وَفَضَّلْنَـٰهُمْ عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَـٰهُم بَيِّنَـٰتٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ ۖ فَمَا ٱخْتَلَفُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَـٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا۟ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ وَإِنَّ ٱلظَّـٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۖ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَـٰذَا بَصَـٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجْتَرَحُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

۱۴ تۆ به‌باوه‌ڕداران بێژه: با ئه‌وکه‌سانه ببه‌خشن که بۆ ڕۆژه‌کانی خودا به‌هیوانین؛ تا به‌هه‌ر گرۆیه‌ک - به‌پێ کرده‌وه‌یان - پاداش بدا.

۱۵ هه‌رکه‌س کارێکی باش‌ده‌کا، بۆ خۆیه‌تی؛ هه‌رکه‌سیش خراپه‌ده‌کا، دژی خۆی کرد. پاشان ئێوه هه‌ر بۆلای په‌روه‌رنده‌تان ده‌برێنه‌وه.

۱۶ ئێمه کتێب‌و کارزانی‌و پله‌ی پێغه‌مبه‌رایه‌تیمان دابه تۆره‌مه‌ی ئیسرائیل؛ بژیوی پاک‌و چاکیشمان پێ‌گه‌یاندن. له‌چاو هه‌مۆ خه‌ڵکی دنیاش سه‌رمان خستن.

۱۷ سه‌باره‌ت به‌دینه‌که‌شیان زۆر نیشانه‌ی دیاری‌ده‌رمان پێ‌سپاردن. له‌ناوه‌خۆش گرفتاری کێشه نه‌بون، مه‌گین وه‌ختێ که له‌م دینه ئاگادار بۆن؛ ئه‌ویش هه‌ر له‌به‌ر ئێره‌یی نێوان خۆیان. په‌روه‌رنده‌ت ڕۆژی سه‌ڵا به‌وکارانه‌یان ڕاده‌گا، که له‌سه‌ری پێک نه‌هاتۆن.

۱۸ دواجار ئه‌تۆمان خسته سه‌ر ڕێگه‌وشوێنێک له‌م ئایینه؛ شوێنی که‌وه‌و شوێن ئاره‌زۆی ئه‌ونه‌زانانه مه‌که‌وه.

۱۹ ئه‌وان ناتوانن له‌خودات بێ‌نیازکه‌ن. ناهه‌قان دۆستی یه‌کترن؛ خواش دۆستی خۆپارێزانه.

۲۰ ئه‌م قورئانه سۆمای چاوه بۆ مه‌ردم‌و به‌زه‌یی‌و ڕێ‌نیشانده‌ره بۆ ئه‌وانه‌ی له‌بڕوادا بێ‌گومانن.

۲۱ ئاخۆ ئه‌وانه‌ی به‌دکارن، واده‌زانن ئێمه له‌ژی‌و مه‌رگیاندا وه‌ک ئه‌وانه‌یان داده‌نێین که بۆنه خاوه‌ن‌باوه‌ڕو ئاکارچاک بۆن؟ زۆر خراپی تێگه‌یشتۆن.

۲۲ خوا به‌ڕاستی ئه‌م عاسمانانه‌و زه‌مینه‌ی وه‌دی هێنا، تا هه‌رکه‌سێ چه‌ی کردوه، پاداشی وه‌رگرێته‌وه‌و ناهه‌قیشیان لێ‌ناکرێ.

أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

٢٣ ئاخۆ تۆ ئەوکەسەت دیوە کە ئارەزۆی خۆی دەپەرست؟ خودا - کە ئاگای لێ هەبۆ - ڕێی لێگۆڕیێ و گوێچکەو دڵیشی مۆر کردو لێڵایی خستە سەرچاوی. سا کێ هەیە لەپاش خودا، ڕیێ نیشان‌دا؟ دەی بۆچی بیرناکەنەوە؟

٢٤ هەروا گوتیان: بێژگە لەژینی دنیامان چیترنیە. هەر دەمرین‌و دەژینەوەو هەر سروشت دەمان‌مرێنێ. هیچ‌شتێ لەمەش نازانن؛ هەر لەخۆوە گومان‌دەبەن.

٢٥ هەرگاش نیشانە ئاشکراکانی مەیان بۆوە خوێنن، بڕوبیانۆ دەهێننەوەو ئێژن: ئەگەر قسەو ڕاستن، باب‌و کاڵمان بۆبێننەوە.

٢٦ بێژە: خودا ژیو پێدەداو لەپاشان دەتان‌مرێنێ‌و پاشان لە ڕۆژی قیامەتا - کە بێ‌گومانە هەر دادێ - هەمۆتان کۆدەکاتەوە. بەڵام زوربەی ئەم مەردمە های لێ‌نیە.

٢٧ دەستەڵاتی ئەم ئاسمانان‌و زەمینە هەر بەخوایە. ڕۆژێ کە سەڵا ڕادەبێ، ئەم تەرزە هەرزەوێژانە زەرەردەکەن.

٢٨ دەشبینی هەمۆتیرەیەک بەڕیز بەسەر چۆکداهاتۆن؛ هەرتیریەکیش بانگ‌دەکرێ، بۆدیتنی سیایی کردەوەکەی خۆی. . ئەوا ئەمڕۆ پاداشی کردەوەکانتان ئەدرێتەوە.

٢٩ ئەمە کتێبی ئێمەیە، کە بەڕاستی‌و بەزەرەدی ئێوە دەدوێ. هەرچی کردەوەی ئێوەش بۆ، ئێمە هەمۆمان دەنۆسین.

٣٠ سا ئەوانەی بەباوەڕو ئاکارچاک بۆن، پەروەرینیان دەیانخاتە بەربەزەیی؛ کە ئەمە بەختەوەریەکی زۆرگرینگە.

٣١ بەڵام خودانەناسەکان [پیان ئەوتری :] ئاخۆ نیشانەکانی منتان بۆ نەدەخوێنرایەوە کە خۆتان بەزل دەزانی‌و کۆمەڵێکی تاوانباربۆن؟

٣٢ هەرگاش وترا، کە بەڵێنی خودا ڕاستەو سەڵاڕابۆن هیچ گومانی تێدانیە، ئێوە وتتان: هەرنازانین قیامەت چیە؟ لامان خەیاڵێکی خاوەو دڵمان قنیاتی پێ‌نایە.

٢٤- «**هەردەمرین‌و ...**»: مەبەست ئەویە کە: ئێمە دەمرین‌و منداڵەکانمان دەمێننەوە. یا: بڕیک دەمرن‌و بڕێک دێنە دنیاوە. ٢٦- **ها:** خەبەر، ئاگا. ٢٩- **زەرەد:** زیان، زەرەر.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾
وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا
لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ ٱتَّخَذْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ
ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ فَٱلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾
فَلِلَّهِ ٱلْحَمْدُ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَرَبِّ ٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ
ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الأَحْقَاف

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ عَمَّآ أُنذِرُوا۟ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ ۖ
ٱئْتُونِى بِكِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ هَٰذَآ أَوْ أَثَٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن
لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ﴿٥﴾

۳۳ هه‌رکارێکی خراپیان له‌ده‌س هاتبۆ، ئاشکرا نیشانیان‌درا. ئه‌وشتانه‌ش حه‌نه‌کی خۆیان پێده‌کرد، ده‌وری لێدان.
۳۴ پێان وترا: وا ئه‌مرۆ له‌بیرتان ده‌که‌ین؛ هه‌ر وه‌ک ئێوه تۆش‌هاتنی ئه‌مرۆتان نه‌ده‌هاته‌بیر. جێتان له‌ناو ئاگردایه؛ هیچ‌که‌سیش یاریتان ناکا.
۳۵ چونکه ئێوه نیشانه‌کانی ئێمه‌تان کردبوه جێ گه‌مه‌ی خۆتان. ژینی دنیا ئێوه‌ی هه‌ڵخه‌ڵه‌تاندبۆ. ئیتر ئه‌مرۆ له‌ئاگر ده‌ریان‌ناخه‌ن‌و ڕێگه نیه داوای لێ‌بۆردنیش بکه‌ن.
۳۶ سا سوپاس هه‌ر بۆخودایه؛ راهێنه‌ری عاسمانه‌کانو زه‌مینو هه‌مۆ خه‌ڵکی جیهانیشه.
۳۷ له ئاسمانان‌و زمینیش، شکۆو گه‌وره‌یی بۆ ئه‌وه‌و هه‌ر خۆی خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

۱ حا، میم.
۲ ئه‌م کتێبه له‌خودای به‌ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه‌وه ناردا.
۳ ئه‌م ئاسمانانه‌و زه‌مینه‌و هه‌رچی له‌ناویاندا هه‌یه، بۆڕاستی وه‌دیمان هێنان‌و مه‌ودایان دیاری کراوه. ئه‌وکه‌سانه‌ش که خودایان نه‌ناسیوه، له‌چی ترسیان وه‌به‌ربێرن، خۆ ده‌بوێرن.
۴ بێژه: ئه‌وشتانه‌ی ئێوه - غه‌یره‌ز خودا - هانایان دەبه‌نه‌به‌رێ، چیان له‌م هه‌رده چێ‌کردوه؟ یان ئه‌گه‌ر له‌عاسمانه‌کان به‌شداربۆگن، نیشانم‌ده‌ن. گه‌ر ئێوه به‌ڕاستیتانه، کتێبێک به‌رله‌م [قورئانه] هاتبێ، یان قسه‌ی ده‌رباره‌ی زانست - که هه‌ر له که‌ونا‌راوه ماوه - بۆمی بێرن.
۵ کێش له‌وکه‌سه گومڕاتره هانا بۆ غه‌یره‌ز خوا ده‌با؟ بۆکه‌سێ که هه‌تا قیامه‌ت په‌رسفی پێ‌ناداته‌وه‌و هه‌ر ئاگاشیان له پاڕانه‌وه‌یان نیه.

۳۳- حه‌نه‌ک: جه‌فه‌نگ، گاڵته‌وگه‌پ.
۴- که‌ونارا: له میژینه، کۆن. ۵- یا: بۆکه‌س‌گه‌لێ که تا قیامه‌ت په‌رسفی پێ ناده‌نه‌وه.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

۶ هه‌رگا مه‌ردم هه‌مۆیان کۆده‌کرێنه‌وه، ئه‌وان ده‌بنه‌دوژمنیان و حاشاده‌که‌ن له‌وانه‌ی په‌رستۆیانن.

۷ هه‌رگا نیشانه‌ئاشکراکانی مه‌یان بۆ وه‌خوێنن - ئه‌وانه وا کاتێ قورئانیان بۆهات حاشایان لێکرد - ئێژن: ئه‌مه هه‌ر به ئاشکرا جادوه.

۸ یان دبێژن: هه‌ر بۆخۆی هه‌ڵی‌به‌ستوه. بێژه: ئه‌گه‌ر هه‌ر بۆخۆم هه‌ڵم‌به‌ستبێ، پێتان ناکرێ لای خودا هیچ بۆمن بکه‌ن؛ خوداش پتر ئاگاداره له‌و توانجه‌ی که ده‌قورعانه‌که‌ی ده‌گرن؛ هه‌ر ئه‌و به‌سه بۆ شایه‌تی له‌نێوان من و ئێوه‌دا؛ هه‌ر ئه‌ویشه گوناهبه‌خشی دلۆڤانه.

۹ بێژه: له‌ناو ئه‌و هه‌مۆ پێغه‌مبه‌رانه، من یه‌کێ نائاسایی‌نیم؛ ناشزانم له‌من یا له‌نگۆ چده‌قه‌ومێ. من هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م له‌سه‌ره په‌یڕه‌وی ئه‌و فه‌رمانه‌بم که پێم ڕاده‌گه‌یه‌ندرێ. من هه‌ر ته‌نیا به‌ئاشکرا ترسێنه‌رم و چی‌تریش نیم.

۱۰ بێژه: ئاخۆ چ‌ده‌لێن ئه‌ر[ئه‌م‌قورعانه] له‌خواوه‌بێ و ئێوه حاشای لێ‌بکه‌ن و یه‌ک له تۆره‌مه‌ی ئیسرائیلیش شایه‌تی‌بدا له‌سه‌ر وێنه‌که‌ی و بڕوابێنێ و ئێوه هه‌ر خۆبه‌زل زان‌بن؟! خودا خێڵی غه‌درکه‌ران به‌ره‌وخۆی شاره‌زاناکا.

۱۱ ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، بۆخاوه‌ن‌باوه‌ڕان ئێژن: ئه‌گه‌ر هیچ شتێکی باشی تێدا هه‌با، به‌رله ئێمه‌ی بۆنه‌ده چۆن. ئێستا که نه‌یگه‌یشتۆنێ، ئێژن: ئه‌مه درۆیه‌کی که‌ونارایه.

۱۲ له‌پێش ئه‌میش کتێبی مۆسا پێشه‌واو به‌زه‌یی بۆ. ئه‌م قورئانه ئه‌ویشی به ڕاست زانیوه‌و به‌ئه‌زمانی عه‌ره‌بی‌یه؛ تا ناهه‌قان بترسێنی و مژده‌بێ بۆ ئاکارچاکان.

۱۳ ئه‌و که‌سانه‌ی وتۆیانه: په‌روه‌رنده‌مان خودایه‌و له‌دوایيشدا هه‌ر له‌سه‌رقسه‌ی خۆیان مان، نه ترسێکیان له‌سه‌ر هه‌یه، نه خه‌م‌ده‌خۆن.

۱۴ ئه‌وکه‌سانه له‌قه‌ره‌بۆی کاره‌کانیان به‌هه‌شتین و هه‌تاسه‌ر هه‌ر تێیداده‌بن.

۸- توانج: تانه‌و ته‌شه‌ر   **۱۰- مه‌به‌ست له وێنه‌ی قورئان،** ته‌وراته.   **۱۱- که‌ونارا:** له‌مێژینه، زۆرکۆنه.

وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ
عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى
ذُرِّيَّتِىٓ ۖ إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ أَصْحَٰبِ
ٱلْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِى قَالَ
لِوَٰلِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِىٓ أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ ٱلْقُرُونُ مِن
قَبْلِى وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟
خَٰسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَٰتِكُمْ
فِى حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنْيَا وَٱسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ
بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

۱۵ ئێمە بەمرۆمان ئەسپارد کە دەگەڵ دایک‌و بابی خۆی چاکەبکا. دایکی بەتۆلی هەڵی‌گرت، ڕەنجی کێشا؛ کە داشی‌نا، ڕەنجی کێشا. هەڵگرتن و لەمەمک بڕینەوەشی سی‌هەیڤی برد؛ هەتا گەیشتە خورتانی‌و تەمەنی گەییشتە چل ساڵ؛ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! خۆت ڕام‌هێنە، سپاسی ئەو چاکەبکەم کە دەربارەی من‌و دایک‌و باوکْمت کرد؛ کاری وا هێژام فێربکە تۆڕازی کا؛ تۆرەمەشم لەکاری چاکە ڕابێنە؛ وا بەرەوتۆ گەڕامەوەو خۆم هەر بەتۆ ئەسپاردوە.

۱۶ هەرکەسیش وەک ئەوانەبن، ئێمە کارەباشەکانیان لێ وەردەگرین‌و لە گوناهیشیان خۆش دەبین‌و وەل بەهەشتیەکان دەبن. ئەوبەڵێنەی کە پێیان دراوە، ڕاستە.

۱۷ ئەومرۆیەش کە بە باب‌و داکی دەگوت: لام‌لێ‌لادەن! ئاخۆ بەڵێنم پێدەدەن جارێ‌تر زیندۆدەبمەوەو لەگۆڕ دەرم‌دەهێننەوە؟ چەند بەرەوچین لەپێش مندا هاتۆن‌وچۆن. داک‌و بابیش هەر پەنایان بەخوا دەبرد[وەدەیانگوت:] هەی ماڵ‌ویران بڕوابێنە! بەڵێنی خودایەو ڕاستە. ئەویش دەیگوت: ئەوشتانە هەر چیرۆکی پێشینانەو چی‌تر نیە.

۱۸ ئەوکەسانەش هەر بەدەردی کۆمەڵانێک - لەجندۆکەو مرۆیان - چۆن، کە بەرلەوان فەوتان‌و تۆش جەزرەبەی ئێمە هاتن‌و زیانباربۆن.

۱۹ ئێمە بۆ هەریەک لەوانە پلەوپایەمان داناوە. تا خوا بە هەرکەس بەگوێرەی کارو کردەوەی پاداش بات. ناهەقیشیان لێ‌ناکرێ

۲۰ ڕۆژێ بەرەی خوانەناسان بەرانبەر ئاگر ڕادەنین [پێان دەڵین:] خۆشی دنیاو دەرباز کردو بەباشی بەهرەتان لێ‌برد؛ ئەمڕۆش زۆر بەسۆکایەتی ئازار دەدرێن؛ چونکە ئێوە لەسەرزەمین - بەخۆڕایی - خۆتان زۆربەزل دەزانی‌و لەڕێگەی ڕاستۆ لادابۆ.

۱۵- هەیڤ: مانگ.　خورتانی: گەنجی، لاوەتی، جحێڵی.　تۆل: پێزە، پز، بێچوی هێشتا نەزاو.

۞ وَٱذۡكُرۡ أَخَا عَادٍ إِذۡ أَنذَرَ قَوۡمَهُۥ بِٱلۡأَحۡقَافِ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦٓ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَأۡفِكَنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمًا تَجۡهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوۡهُ عَارِضًا مُّسۡتَقۡبِلَ أَوۡدِيَتِهِمۡ قَالُواْ هَٰذَا عَارِضٌ مُّمۡطِرُنَاۚ بَلۡ هُوَ مَا ٱسۡتَعۡجَلۡتُم بِهِۦۖ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيۡءِۭ بِأَمۡرِ رَبِّهَا فَأَصۡبَحُواْ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمۡۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمۡ فِيهِ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعًا وَأَبۡصَٰرًا وَأَفۡـِٔدَةً فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم مِّن شَيۡءٍ إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢٨﴾

۲۱ برای عادیش وەبیر بێنە، کە لە ئەحقاف ترسی وەبەر هۆزەکەی‌نا: ئێوە نابێ غەیرەزخودا بپەرستن؛ من لەئێوە نیگەرانم کە لەرۆژی گەورەدا ئازاربببینن. بەر لە ئەوو لەپاش ئەویش ترسێنەران هاتن‌و چون.

۲۲ گوتیان: ئاخۆ هەر بۆیە هاتۆیەلامان، لامان‌بدەی لەوانەی دەیانپەرستین؟ ئەگەر لەقسەڕاستانی، ئەوهەڕەشەی لە ئێمەت کرد، بەجێی‌بێنە.

۲۳ گوتی: ئەویش خوا دەیزانێ؛ من بەچی ڕاسپێراوم، بەئێوەی ڕادەگەیەنم؛ بەڵام وەک من دەتانبینم، ئێوە کۆمەڵێ نەزانن.

۲۴ کاتێ لەلای شیوەکانیان هەورێکیان دی، گوتیان: ئەمە بارانمان بۆدەبارێنێ. بەڵکوُ ئەمە هەر هەمانە کە ئێوە بۆی بەپەلەبوُن؛ هەوری بایەو جەزرەبەدانی بەژانی لەگەڵدایە؛

۲۵ بەفەرمانی پەروەرندەی، هەمۆشت تێک‌وپێک دەدا. ئیتر کارێکیان بەسەرهات تەنیا هەر جێ‌ماڵەکانیان دەبیندرا. ئێمە پاداشی کۆمەڵی تاوانباران ئاوادەدەین.

۲۶ لەوشوێنەدا گوزەرانێکمان دابوُنێ، کە بەئێوەمان نەداوە. گوێ‌و چاوو دڵیشمان بەوانیش دابوُ؛ ئەوان لەگوێ‌و چاوو دڵیان هیچ بەهرەیان دەس نەکەوت؛ کە نرخێکیان بۆ نیشانەکانی خودا دانەدەناو ئەوەی حەنەکیان پێدەکرد، دەوری لیدان.

۲۷ فرە لەو بازێڕانەمان قڕتێ‌خستوُن کە هەر لەدەوری ئێوەبوُن. هەموُ جۆرە نیشانەمان بۆڕاناون، کە بەشکوُ بگەڕێنەوە.

۲۸ ئەدی بۆچی ئەوشتانەی غەیرەز خودا دەیانپەرست تا بەوهۆیە لەخوایان نزیک کەنەوە، هیچ دەهانایان نەهاتن؟ بەڵکوُ ئەوان لە دەسیان چون؛ ئەمەش لەو درۆیانەبوُکە بۆخۆیان هەڵیان بەستوُن.

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُوٓاْ أَنصِتُواْ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْاْ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ
﴿٢٩﴾ قَالُواْ يَٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿٣٠﴾ يَٰقَوْمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُواْ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن
ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ
فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ
فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰٓ
إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ
أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۖ قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُواْ ٱلْعَذَابَ بِمَا
كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُوْلُواْ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ
وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓاْ إِلَّا
سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

۲۹ هێندێکیش لەجندۆکانمان ناردەلای تۆ، کە گوێ لەم‌قورئانە بگرن؛ کاتێ هاتن، گوتیان: مات‌بن‌و گوێ‌بدەن. وەختێ بیستیان، هاتنەوە ناو خێڵەکەیان‌و ترسی خوایان وەبەرنان.

۳۰ گوتیان: گەلۆ! ناوەرۆکی کتێبێکیان بۆوەخوێندوین، کە پاش مۆسا ناردراوە؛ بە کتێبەکانی پێشۆشی بڕوا هەیە؛ هانە بۆڕاستی دەدات‌و شارەزای ڕاستەڕێ دەکا.

۳۱ گەلۆ! وەرن بەدەنگ ئەم کەسەوە بچن کە گازی بۆ خودا دەکاو بڕوای پێکەن. لەگوناهانۆ خۆش دەبێ‌و لە ئازاردانی بەژانتان دەپارێزێ.

۳۲ هەرکەسێکیش بەدەنگ ئەوکەسەوە نەچێ - کە بەرەوخودا بانگ دەکا- لەم زەمینە دەرەتانی دەس ناکەوێ‌و غەیرەزخودا هیچ کەسی دەهانانایە. کێش ئاوابن، دیارە ڕێیان لێ‌گۆڕاوە.

۳۳ ئاخۆ ئەوان نەیانزانی ئەوخودایە کە زەمین‌و ئاسمانانی وەدی‌هێناو لە وەدی‌هێنانیشیاندا تۆشی ناتەوانی نەبۆ، دەتوانێ زیندۆش کاتەوەو بش‌مرێنێ؟ ئارێ ئەو لەسەر هەمۆشت توانای هەیە.

۳۴ ئەوێ ڕۆژێ کە ئەوانەی خوانەناس بۆن، لای ئاگر ڕایان‌دەنێن[وپێیان دەڵێن]: ئاخۆ ئەم‌شتە ڕاست‌نیە؟ ئێژن: ڕاستە، سوێند بە پەروەرندەمان. ئێژێ: چونکە ئێوە هەر حاشاتان لێکرد، سا ئەو ئازارە بچێژن.

۳۵ تۆش هەر وەکۆ پێغەمبەرە لێ‌بڕاوو نەبەزەکان، سۆربە لەسەر کارەکەت‌و خۆڕاگربە؛ وەک ئەوانیش خۆڕاگربۆن. بۆ ئەوانەش پەلەت نەبێ؛ ئەو ڕۆژی بڕیاردراوە بێنەلامان، وادەزانن مانەوەیان هەر سەعاتێ لە ڕۆژێکی خایاندوە. ئەمەش پەندێکی تەواوە. ئاخۆکەسێک - بێژگە لە ڕێ‌لادەرەکان - بە جەزرەبە لەبەین دەچێ؟

محەمەد

۳۵-لێ‌بڕاو: مرۆی خاوەن ئیرادە. ئەوێ ڕوژی- یا:ئەوێ ڕۆژی، ئەوەی ببینن وابڕیاریان پێ‌دەدرێ، وادەزانن-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن
رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ
إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ
أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم
بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ
وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ
فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ ۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿١١﴾

وه‌ناوخوداکه‌ده‌که‌م که‌وده‌لاوڤانه

۱ ئه‌وانه‌ی دژی خوا بۆن‌و له‌مپه‌ریک بۆن له‌ڕێی خودا، هه‌مۆ کرده‌وه‌کانیانی لێ پۆچه‌ڵ کرد.
۲ ئه‌وانه‌یش که خوداناس‌و ئاکارچاک بۆن‌و به‌م قورئانه‌ش - که ڕاسته‌و له په‌روه‌رنده‌یانه‌وه بۆ محه‌ممه‌د به‌خه‌ڵات هاتۆته‌خوارێ - باوه‌ڕیان کرد، خودا هه‌مۆگوناهه‌کانیانی پۆشی‌و کاروباری ژیانیانی بۆ سامان‌دان.
۳ چونکه هه‌رچی دژایه‌تی خودایان کرد، شوێن کاری ناڕه‌واکه‌وتن. ئه‌وی خاوه‌ن باوه‌ڕیشن له‌دۆی ئه‌و فه‌رمانه ده‌چن؛ که به‌ڕاستی له په‌روه‌رنده‌یان‌ڕایه. ئاوا خودا چه‌ند نمۆنه بۆئه‌م خه‌ڵکه دێنێته‌وه.
۴ ئیتر هه‌رگا تۆشی ئه‌و بێ‌دینانه‌بۆن، له‌ملیان ده‌ن؛ پاش ونجڕونجڕ کردنیان شه‌ته‌کیان ده‌ن. ئه‌وسا یان هه‌ر به‌چاکه ئازادیان بکه‌ن، یا به‌رخوێنیان لێ‌بستێنن؛ هه‌تا شه‌ڕ کۆتایی پێ‌دێ. ئه‌گه‌ر خودا بیویستبا، بۆخۆی تۆڵه‌ی لێ‌ده‌ستاندن؛ به‌ڵام ویستی به‌یه‌کتریتان بئه‌زموێ. ئه‌وکه‌سانه‌ش که له‌ڕای خودا کوژراون، کرده‌یان به‌فیڕۆنادا.
۵ به‌م زوانه ڕێگه‌یان پێ نیشان‌ده‌داو کاروباری ژیانیان بۆ ته‌کۆز ده‌کا.
۶ ده‌شیانباته ئه‌و به‌هه‌شته‌ی که پێشه‌کی بۆی باس کردۆن.
۷ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ئه‌گه‌ر یاری خودابکه‌ن، خوداش یاریده‌تان ده‌داو له‌به‌ر نه‌یاران نابه‌زن.
۸ ئه‌وانه‌ش که دین دوژمنن، به‌شیان هه‌ر نه‌گبه‌تی ده‌بێ‌و کاره‌کانی لێ‌پۆچ کردۆن.
۹ چونکه ئه‌وان له‌مه‌ی که خودا ناردۆیه، خۆشیان نایه؛ ئه‌وسا ئه‌ویش کاره‌کانی لێ‌تێک‌داون.
۱۰ ئاخۆ ئه‌وان به‌زه‌میندا نه‌گه‌ڕاون، تا بڕوانن پێشینه‌کانی ئه‌وانه چیان به‌سه‌رهات؟ خودا ته‌رت‌و تونای کردن؛ بۆ له‌دین‌لاده‌ره‌کانیش هه‌رشتێکی ئاواهه‌یه.
۱۱ چونکه خودا سه‌روه‌ری ئه‌و که‌سانه‌یه که باوه‌ڕیان پێ‌هێناوه‌و ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، بێ‌سه‌روه‌رن.

۴- **ونجڕونجڕ کردن:** شڕو له‌ت‌وبه‌ت کردن. **به‌رخوێن:** فیدیه. ۵- **ته‌کۆزکردن:** سامان‌دان.

إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن
تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ ٱلْأَنْعَٰمُ
وَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِىَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ
ٱلَّتِىٓ أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم ﴿١٤﴾ مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ
ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَآ أَنْهَٰرٌ مِّن مَّآءٍ غَيْرِ ءَاسِنٍ وَأَنْهَٰرٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ
يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُۥ وَأَنْهَٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنْهَٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ۖ
وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَٰلِدٌ فِى ٱلنَّارِ
وَسُقُوا۟ مَآءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَآءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ
حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُوا۟ مِنْ عِندِكَ قَالُوا۟ لِلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًا ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ
ٱهْتَدَوْا۟ زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَىٰهُمْ تَقْوَىٰهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا
ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَآءَ أَشْرَاطُهَا ۚ فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَآءَتْهُمْ
ذِكْرَىٰهُمْ ﴿١٨﴾ فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَىٰكُمْ ﴿١٩﴾

۱۲ خودا خاوه‌ن باوه‌ڕانی ئاکارپه‌سند، ده‌نێرێته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕوا. ئه‌وانه‌ی نه‌شیان‌ناسیوه، له‌دنیادا ڕای ده‌بوێرن و ده‌له‌وه‌ڕێن؛ وه‌ک له‌وه‌ڕانی ئاژه‌ڵ و جێگه‌یان له‌ئاگردایه.

۱۳ فره باژێڕی واهه‌بوه له‌خه‌ڵکی باژێڕه‌که‌ی تۆ - ئه‌وه‌ی تۆیان لێ وه‌ده‌رنا - که‌ڵێک به‌هێزوگوڕتربوُن، قڕمان کردوُن؛ که‌سیش ده‌هانایان نه‌هات.

۱۴ ئاخۆ که‌سێ له په‌روه‌رنده‌ی خۆیه‌وه به‌ڵگه‌ی ڕوُنی بۆهاتبێ، وه‌ک که‌سێکه کرده‌وه خراپه‌که‌ی خۆی بۆ خه‌ملاوه‌و شوێن ئاره‌زوُی خۆیان که‌وتوُن؟

۱۵ ئه‌و به‌هه‌شته‌ی خودا به‌پارێزگارانی به‌ڵێن داوه، چۆن چۆنیه؟ چه‌ندین ڕوباری وای‌تێدا، ئاوه‌که‌یان شلوێ نابێ. چه‌ندڕوباری شیری تێدا، هه‌رگیز تامی‌نه‌گۆڕاوه. چه‌ندین ڕوباری شه‌رابی پێداده‌ڕوا، تا وه‌یخۆن که‌یفی‌پێده‌که‌ن. چه‌ند ڕوباریش له هه‌نگڤی پالاڤته هه‌ن. هه‌رمیوه‌یه‌کیش بخوازن، تێداهه‌یه؛ خۆشبوُنی په‌روه‌رنده‌شیان. چۆن ئه‌مانه ده‌بنه لنگه‌ی ئه‌وکه‌سانه که تاهه‌تا هه‌ر ده‌بێ له‌ئاگردابن و له‌سه‌ریانه ئاڤاکه‌لاندی وه‌خۆن و ڕیخۆڵه‌یان له‌ت‌وپه‌ت کا.

۱۶ هێندێکیان دێن گوێت لێده‌گرن؛ وه‌ختێ له‌لای تۆ ده‌رده‌چن، له‌زانیاره‌کان ده‌پرسن: ئێسته چی‌وت؟ خودا مۆری به‌سه‌ر دڵیانه‌وه ناوه‌و شوێن ئاره‌زوُی خۆیان که‌وتوُن.

۱۷ ئه‌وکه‌سانه‌ش که هاتوُنه‌سه‌ر ڕاسته‌ڕێ، پتر شاره‌زایان ده‌کاو ترسی خوایان پترده‌خاته دڵه‌وه.

۱۸ ئاخۆ ئه‌وان چاوه‌نۆڕن گوزوگومه‌ت ئێسته سه‌لایان لێ‌ڕابێ؟ئه‌وا ئێستا نیشانه‌کانی په‌یدابوُن؛ وه‌ختێ سه‌لاشیان لێ‌ڕابوُ، په‌ندی ئه‌وان سودی چیه؟

۱۹ سا بزانه غه‌یره‌زخودا هیچ شت بۆپه‌رستن نابێ. بۆ هه‌ڵه‌ی خۆت و پیاوان و ژنه‌کانی خاوه‌ن باوه‌ڕ، داوای لێ‌خۆشبوُنێ بکه. خوا له‌هه‌ڵگێڕوه‌رگێڕتان و له‌شوێنی هه‌میشه‌یی‌تان ئاگاداره.

۱۵-شلوێ: لێڵ. هه‌نگڤ: هه‌نگوین. ئاڤاکه‌لاندی: ئاوه‌کوڵ. ۱۸- گوزوگومه‌ت: کتوپڕ، ناخلاف.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ
مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ ۙ رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ ٱلْمَغْشِىِّ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ
﴿٢٠﴾ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ ۚ فَإِذَا عَزَمَ ٱلْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا۟ ٱللَّهَ
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا۟
فِى ٱلْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓا۟ أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰٓ أَبْصَٰرَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ
أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرْتَدُّوا۟ عَلَىٰٓ أَدْبَٰرِهِم
مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَى ۙ ٱلشَّيْطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ
لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لِلَّذِينَ كَرِهُوا۟ مَا نَزَّلَ
ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِى بَعْضِ ٱلْأَمْرِ ۖ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ
﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَٰرَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُوا۟ مَآ أَسْخَطَ ٱللَّهَ
وَكَرِهُوا۟ رِضْوَٰنَهُۥ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ
ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ ٱللَّهُ أَضْغَٰنَهُمْ ﴿٢٩﴾

۲۰ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن ئێژن: بۆچه سوٗره‌تێک نایێته خواره‌وه؟ ئه‌مجاره که سوٗره‌تێکی پته‌و هات و له‌مه‌ڕ خه‌زاوه باسی‌کرد، تۆ ئه‌وانه‌ی ده‌غه‌زێکیان له‌دڵدایه ده‌بینی وات لێ ده‌ڕوانن، وه‌ک که‌سێ له‌ترسی مردن تۆشی فێداری هاتبێ. بۆ ئه‌وانه واباشتره.

۲۱ [بۆئه‌وانه] به‌رفه‌رمانی و په‌یڤینی به‌جێ ورێیه [هێژاتره]. هه‌رگاش خه‌زا بڕیاردرا، ئه‌گه‌ر ئه‌وسا به‌رانبه‌ر به‌خودا ڕاست‌بن، هه‌ر به‌قازانجی خۆیانه.

۲۲ ئاخۆ ئه‌گه‌ر ده‌سته‌ڵاتو وه‌ده‌س که‌وت، له‌م زه‌مینه خراپه ڕێوه‌ده‌به‌ن و په‌یوه‌ندی خزمایه‌تیتان ده‌چڕێنن؟

۲۳ سا ئه‌وانه خودا به‌ر نه‌حله‌تی خستوٗن؛ گوێیان که‌ڕو چاوه‌کانی لێ کۆرکردوٗن.

۲۴ ئاخۆ ئه‌وان له‌وقورئانه ڕانامێنن، یان دڵیان گاڵه‌دراوه؟

۲۵ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌پاش له‌دین شاره‌زابوٗن وه‌رگه‌ڕاون، دیاره شه‌یتان دنه‌ی داون و کاره‌کانی بۆخه‌مڵاندوٗن.

۲۶ چون ئه‌وانه به‌وکه‌سانه‌ی که حه‌زیان له‌وشته‌نیه که خوا ناردوٗیه‌ته‌خوارێ، وتوٗیانه: ئێمه له‌بازه‌کارێکدا به‌قسه‌وده‌که‌ین. خوداش له‌وه‌ی ده‌یشارنه‌وه ئاگاداره.

۲۷ ده‌بێ چۆن بن ئه‌وسه‌رده‌مه‌ی فرشته گیانیان ده‌کێشێ و ده‌ڕوخسارو پشته‌وه‌یان ده‌سره‌وێنی؟

۲۸ چونکه ئه‌وان وه‌شوێن شتێکی وا که‌وتوٗن که خودای توٗڕه‌کردوه‌و به ڕه‌زای ئه‌و ڕازی نه‌بوٗن؛ ئه‌وسا ئه‌ویش کاریانی لێ پوچ‌کردون.

۲۹ ئاخۆ ئه‌وانه‌ی غه‌ره‌زیان له‌دڵدایه، لایان وایه خودا ڕک و کینه‌یان ئاشکراناکا؟

۲۱- **په‌یڤین:** قسه‌کردن. ۲۴- **گاڵه‌دان:** داخستنی درگاو په‌نجه‌ره.

وَلَوْ نَشَآءُ لَأَرَيْنَٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَٰهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِى
لَحْنِ ٱلْقَوْلِ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ
ٱلْمُجَٰهِدِينَ مِنكُمْ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبْلُوَا۟ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّوا۟ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ ٱلْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٣٢﴾
۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوٓا۟
أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا۟
وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا۟ وَتَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّلْمِ
وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا
ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ
وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَٰلَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِن يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ
تَبْخَلُوا۟ وَيُخْرِجْ أَضْغَٰنَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ
لِتُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ ۖ وَمَن يَبْخَلْ
فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ ٱلْغَنِىُّ وَأَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ ۚ وَإِن
تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا۟ أَمْثَٰلَكُم ﴿٣٨﴾

۳۰ ئه‌گه‌ر حه‌زمان بکردایه، ده‌مانهێنانه به‌رچاوت و ئیتر هه‌ر به‌ وردبوُنه‌وه‌ له‌ بیچمیان، باش ده‌وناسین. بێ‌گومانه به‌ڕاوێژی ئاخافتنیش ده‌یانناسی. خواش هه‌موُکاره‌کانتانی ئاگالێیه.
۳۱ به‌تاقیتان ده‌که‌ینه‌وه تا بزانین، کێ له ئێوه تێکوشاوه‌و کێتان خوُڕاگرتربوه. به‌راوردی ده‌نگ‌وباسی ئێوه‌ش ده‌که‌ین.
۳۲ ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناس بوُن و بوُنه له‌مپه‌ر له‌ڕای خوداو له‌دوای ئه‌وه زانیبوُشیان ڕێگه‌ی ڕزگاربوُن کامه‌یه، هه‌ر دژی پێغه‌مبه‌ر وه‌ستان، هه‌رگیز ئه‌وانه ناتانن زیان به‌خوابگه‌یه‌نن‌و به‌م‌زوانه کاره‌کانیان پوُچه‌ڵ ده‌کا.
۳۳ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! له فه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ر ده‌رمه‌چن‌و کارتان پوُچه‌ڵ مه‌که‌نه‌وه.
۳۴ ئه‌وانه‌ی له‌دین لایانداو بوُنه له‌مپه‌ر له‌ڕای خوداو دوایی به‌بێدینی مردن، هه‌رگیز خوا لیّان خوُش‌نابێ.
۳۵ سس مه‌بنه‌وه‌و داوای شه‌ڕویستانێ مه‌که‌ن؛ هه‌ر ئێوه به‌سه‌ر ئه‌واندان؛ ئێوه خوداتان ده‌گه‌ڵه‌و هه‌رگیز پاداشی خه‌باته‌که‌تان لێ‌که‌م‌ناکاته‌وه.
۳۶ هه‌رچی ژیانی دنیایه، هه‌موُ هه‌ر گاڵته‌وگه‌پێکه. ئه‌گه‌ر ئێوه بڕواو هه‌بێ‌و خوُپارێزبن، پاداشی خوُتان ده‌داتێ‌و هیچ ماڵێشتان لێ‌ناخوازێ.
۳۷ هه‌رچه‌ند زوُر به قیرسیچمه‌یش داوای ماڵێکتان لێ‌بکا، ڕژدی ده‌که‌ن‌و ڕکوُنیتان ده‌رده‌خا.
۳۸ باهه‌موُتان ئاگاداربن؛ بانگتان ده‌که‌ن که‌ماڵ له‌ڕای خوا به‌خت که‌ن. ئی‌واشتان ده‌ناوداهه‌یه ڕژدی ده‌کا؛ هه‌رکه‌سێکیش ڕژدی ده‌کا، ڕژدی ده‌رباره‌ی خوُی ده‌کا. خوا له‌گش که‌س بێ‌نیازه؛ ئیوه ژارو به‌له‌نگازن؛ ئه‌گه‌ر پشتیشی تێ‌بکه‌ن، چینێکی‌تر به‌ئێوه ده‌گوُڕێته‌وه، که هه‌رگیز وه‌ک ئێوه نه‌چن.

۳۰- **ڕاوێژ:** ده‌راوی ده‌م. ۳۷- **به قیرسیچمه‌یی:** به پێ‌داگرتنه‌وه، به چه‌قی. **ڕکوُنی:** قین وڕک.
۳۸- **ژار:** نه‌دار، هه‌ژار. **به‌له‌نگاز:** به‌سته‌زمان، بێچاره.

سورة الفتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
وَيَنصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَّعَ إِيمَانِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ
الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ
بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

فه‌تح

وه‌ناوی خوای که‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

۱ ئێمه‌ین که وه‌سه‌رمان خستی، به‌و سه‌رخستنه به‌رچاوه.

۲ هه‌تا خودا له‌هه‌ڵه‌کانی پێشوٗت و له‌و هه‌ڵانه‌ی له‌وه‌به‌ولاوه تۆشیان دێی، عافوٗت بکاو چاکه‌ی دوٗرله که‌مایه‌سیت ده‌گه‌ڵ بکاو ڕێگه‌ی ڕاستت نیشان بدا.

۳ تا خودا یارمه‌تیت بدا، به‌ته‌رزێ وا که ببیه‌خاوه‌ن ده‌سته‌ڵات.

۴ هه‌رئه‌ویشه ئۆقره‌و هه‌دای دابه‌دڵی ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕبوٗن؛ تا وێڕای بڕوای هه‌یانه، بڕوایان به‌قه‌وه‌ت تربێ. له‌شکرگه‌لی ئاسمانه‌کان و زه‌مینیش، هه‌موٗ به‌رفه‌رمانی خوان و خودا زانای له‌کارزانه.

۵ هه‌روه‌ها پیاوو ژنانی خاوه‌ن باوه‌ڕ به‌ڕێ‌کاته ناو باغاتێک، جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕواو هه‌تاسه‌ر هه‌ر له‌وێ ده‌بن و خه‌تاو ناله‌باره‌کانیان عافوٗ بکا. لجه‌م خودا، ئه‌م ڕوٗداوه سه‌رکه‌وتنێکی مه‌زن بوٗ.

۶ هه‌تاوه‌کوٗ ڕوٗبینانی پیاووژن و شه‌ریک بۆ خوداناسه‌کان، نێرومێویان - که سه‌با به‌خوا گومانی خراپیان ده‌برد - ئازاربدا. زۆرخراپیان لێ‌قه‌وماوه‌و خوا غه‌زبی لێ‌گرتوٗن و نه‌حله‌ت له‌هه‌موٗیان ده‌کاو جه‌هه‌نده‌می بۆداناون و دوارۆژێکی ڕه‌شیان هه‌یه.

۷ له‌شکره‌کان - له‌ئاسمانه‌کان و زه‌مین - هه‌موٗ به‌رفه‌رمانی خوان و خودا خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

۸ ئێمه تۆمان کل کردوه، ئاگادارو مژده‌ده‌رو ترسێنه‌ربی.

۹ ئه‌شێ ئێوه بڕوابێنن به‌خواو پێغه‌مبه‌ری خوداو له‌یاریده‌ی دریغ نه‌که‌ن و ڕێزی شایانی لێگرن و هه‌موٗ به‌یانی و ئێواران په‌سنی بده‌ن.

۴- **هه‌دا:** ئارام، سه‌که‌نین. ۶- **سه‌با:** سه‌باره‌ت، له‌مه‌ڕ، ده‌رباره‌ی. ۸- **کل کردن:** ناردن، هه‌ناردن.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۚ
فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ
اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُولُونَ
بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ اللَّهِ
شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ۚ بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ
أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ
وَكُنتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ
مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ ۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا
كَلَامَ اللَّهِ ۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِن قَبْلُ ۖ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

١٠ ئەو کەسانەی پەیمان لەگەڵ تۆ دەبەستن، بابزانن پەیمان دەگەڵ خوا دەبەستن. دەستی خودا دەسەردەستی ئەوان‌ڕایە. سا هەرکەسێ پەیمانی بەجێ نەهێنی، هەر خۆی لەپەیمان شکێنی زەرەردەکا؛ هەر کەسێکیش ئەو پەیمانەی - کە دەگەڵ خودا بەستۆیە - بەجێ‌بێنێ، لەدواڕۆژا پاداشی گەورەی دەداتێ.

١١ ئەو عەرەبە کۆچەرانەی دواکەوتبوُن، وەتۆئێژن: دارایی‌و ماڵ‌و خێزانمان نەیانهێشت بگەینە ئێوە؛ داوای بەخشینمان بۆبکە. سەرزارەکی شتێ ئێژن، کە لەدڵیانەوەنایە. بێژە: ئەگەر خوا زیانێک لە ئێوەبا، یان بەهرەیەکتان پێ‌بدا، کێ دەتوانێ دەس دەکاری خودابدا؟ بەڵکە خودا لەهەرکردەوەیێ دەیکەن، ئاگادارە.

١٢ نەخێر ئێوە پێتان وابوُ پێغەمبەرو باوەڕداران هەرگیز تازە نایەنەوە ناوماڵ‌و خێزانی خۆیان. هەر بەدڵیش ئەم خەیاڵەو بەشتێکی باش دەزانی. گومانێکی بێجاو دەبرد؛ دیارە ئێوە کۆمەڵێکی زۆر بێ‌خێر بوُن.

١٣ هەرکەسێکیش بڕوای نەبێ بەخواو پێغەمبەری خودا، ئێمە بۆ ئەو بێدینانە، کڵی ئاگرمان نیڵ‌داوە.

١٤ دەستەڵاتی ئەم عاسمانان‌و زمینە بەدەس خوایە؛ کێ حەزبکا عەفوێ دەکاو کێش حەزکا جەزرەبەی دەداو خوداش لەگوناه دەبوُرێ‌و دلۆڤانە.

١٥ هەر ئەوانەی دواکەوتبوُن، ئێستا ئێژن: هەرگا بەرەوتالانێک چوُن، لێمان گەڕین ئێمەش بەشوێن ئێوەدابێین. گەرەکیانە قسەکەی خودا بگۆڕن. بێژە: هەرگیز ئێوە لەشوێن ئێمە نایەن؛ خودا پێشەکی گوتۆیە. ئەوسا ئێژن: نەخێر دیارە لەحاند ئێمە چاوچنۆکن. نەخێر ئەوان کەم تێدەگەن.

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ
وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ
عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ
وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ
وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ
الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ اللَّهُ
مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ
النَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

۱۶ به‌و عه‌ره‌به کۆچه‌رانه‌ی - که پێشوۆ خۆیان‌دزیه‌وه - بێژه: هه‌ر له‌م به‌ینانه‌دا بانگتان‌ده‌که‌ن، بچنه سه‌رگه‌لێکی گه‌ڕناس؛ یان هه‌ر شه‌ڕتان ده‌گه‌ڵ ده‌که‌ن، یان خۆ به‌ده‌سته‌وه ده‌ده‌ن. جا ئه‌ر ئێوه به‌رفه‌رمان بن، له خوداوه پاداشێکی باش وه‌رده‌گرن؛ ئه‌گه‌ر خۆشتان‌بدزنه‌وه - وه‌ک پێشوۆ خۆتان‌دزیه‌وه - ده‌تانخاته به‌ر جه‌زره‌به‌یه‌کی به‌ژان.

۱۷ گازنده له‌کۆر ناکرێ؛ گله‌ییش له‌سه‌ر شه‌ل نیه؛ له‌ش به‌باریش قه‌یدێ ناکا. هه‌رکه‌سێکیش به‌فه‌رمانی خواو پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبکا، ده‌ینێرێته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕوا. هه‌ر که‌سێکیش خۆببوێرێ، جه‌زره‌به‌ی به‌ژانی ده‌دا.

۱۸ ئه‌و ده‌سته‌خاوه‌ن باوه‌ڕه‌ی که وا له‌ژێرداره‌که‌دا ده‌گه‌ڵتا بۆنه هاوپه‌یمان، خودایان لێ‌ڕازی بوه؛ ده‌یزانی چیان له‌دڵدایه. سا ئۆقره‌و دڵنیایی نارده‌سه‌ریان‌و به‌سه‌رکه‌وتنێکی نزیک پاداشی‌دان؛

۱۹ ماڵی تالآنی زۆریشیان ده‌س ده‌که‌وێ. خودا خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

۲۰ خوا به‌ڵێنی گه‌لێ تالۆی پێتان‌داوه که ده‌یگرن. به‌ڵام زۆتر ئه‌مه‌ی داپێتان‌و نه‌یهێشت ده‌ستی خه‌ڵکیتان بگاتێ‌و هه‌تا نیشانه‌یه‌کیش بێ بۆ خاوه‌ن‌باوه‌ڕه‌کان‌و بۆڕاسته‌ڕێ زۆرتر شاره‌زاتان بکا.

۲۱ تالآنێکی‌تریش هه‌یه، هێشتا ده‌ستان پێ‌نه‌گه‌یوه‌و خودا باشی ئاگالێیه‌و خوا هه‌مۆ کاری پێده‌کرێن.

۲۲ ئه‌گه‌ر ئه‌و دین‌دوژمنانه شه‌ڕیشیان وه‌ل بکردبان، سۆربزانن پشتیان ده‌کرده‌مه‌یدان‌و ڕایان‌ده‌کرد. له‌پاشانیش نه دۆستێکیان ده‌س ده‌که‌وت‌و نه که‌س ده‌هانایان ده‌هات.

۲۳ یاسایه‌که له‌خوداوه‌و له پێشوۆشدا هه‌ر وابوه‌و له‌و یاسای خودا دایناوه، هه‌رگیز گۆڕانێک نابینی.

۱۶- گه‌ڕناس: ئازا له شه‌ڕ، بوێر. **۲۰- تالۆ:** تالآن. **۲۳- یاسا:** قانۆن.

وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْهَدْىَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنَٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا۟ لَعَذَّبْنَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ وَكَانُوٓا۟ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا۟ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

۲۴ هه‌ر ئه‌ویش بۆ له‌ده‌ست ئه‌وانی پارازتن و ئه‌وانیشی له‌ده‌س ئێوه؛ وه‌ختێ له‌ئاقاری مه‌ککه خودا کردی‌و ئێوه به‌سه‌ریاندا زاڵ بۆن. ئێوه هه‌ر کارێکوده‌کرد، خودا ده‌یدیت.

۲۵ هه‌ر ئه‌وان بۆن که له‌ڕێگای دین لایانداو بۆنه له‌مپه‌رو نه‌یانهێشت بچنه کابه؛ ڕێشیان نه‌دا قوربانیه‌که‌تان - که گلیان‌دابۆه‌وه - بگاته شوێنی خۆی. [ئه‌گه‌ر ئیزنمان بدایه له مه‌ککه ده‌گزیان ڕاچن] له‌وانه‌بۆ زۆر مێروژنی باوه‌ڕدار - که ئێوه نه‌تان‌ناسیبۆن - ده‌به‌ر پێ‌یانودا بچن‌و بێ‌ئه‌وه خۆتان بزانن، ببنه موشکولۆزمه‌ی ئه‌وان. خودا هه‌رکێ خۆی حه‌ز ده‌کا، ده‌یخاته به‌ر به‌زه‌یی خۆی. ئه‌گه‌ر له‌وشوێنه لاچۆبان، بێ‌سۆ دین‌دوژمنه‌کانمان به‌ئازارێکی به‌ژان دوچارده‌کردن.

۲۶ ئه‌وسا که دین دوژمنه‌کان، بادی‌هه‌وایی نه‌زانانه‌یان دنواند، خودا ئۆقره‌و هێمنایه‌تی نارده‌خوارێ بۆ ناودڵی پێغه‌مبه‌ری‌و باوه‌ڕدارانی [یارانی] و وای کرد که خۆپارێزبن‌و بۆ ئه‌م‌کاره‌ش له هه‌مۆ که‌س شیاوترو هێژاتربۆن. خوا بۆ هه‌مۆشت زانایه.

۲۷ خوا ئه‌و خه‌ونه‌ی که پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی دیبوی، وه‌ڕاست گێڕا: خوا حه‌زکا به‌بێ‌هیچ‌ترسێک ده‌چنه‌ناو ماڵی کابه‌وه‌و پۆڕی خۆ کورت‌ده‌که‌نه‌وه، یان ده‌یتاشن. ئه‌وشتانه‌ی نه‌ۆزانیبۆ، ئه‌و ده‌یزانی. جگه له‌مه‌ش به‌وزوانه تۆشی سه‌رکه‌وتنێک ده‌بن.

۲۸ هه‌رخودایه که پێغه‌مبه‌ری خۆی ناردو ڕێنوێنی‌و دینی ڕاستیشی ڕه‌گه‌ڵ‌خست؛ تا به‌سه‌رهه‌مۆ دینێکا زاڵی بکا. خواش بۆ ئاگالێبۆن به‌سه.

۲۷-پۆڕ: مۆی سه‌ر.

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَرْفَعُوٓا۟ أَصْوَٰتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِىِّ وَلَا تَجْهَرُوا۟ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَٰلُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَٰتَهُمْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمْتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ ۚ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلْحُجُرَٰتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

۲۹ محه‌ممه‌د پێغه‌مبه‌ر خوداس ؛ ئه‌وانه‌ش که ده‌گه‌ڵ ئه‌ون، له‌به‌رانبه‌ر دین‌دوژمنان توندوتیژو له‌ناو خۆدا دلۆڤانن. له کڕنۆش‌و سوژده چاوت پێده‌که‌ون. هه‌ر به‌هێڤی ڕه‌زامه‌ندی‌و چاکه‌ی خودان. دروشمی سوژده‌بردنیان به‌ناو چه‌وانه‌وه هه‌یه ؛ وێنه‌شیان له‌ته‌ورات‌دایه‌و نموونه‌شیان له‌ئینجیلدا. شبێنراوه به‌چناوێک تیشه‌ی به‌ره‌ژوور هه‌ڵچوبێ‌و وه‌چی فره‌ی ده‌رکردبێ‌و ستوور بووبێ‌و له‌سه‌ر لاسک خۆی گرتبێ‌و وه‌رزێران سه‌یری بمێنن ؛ تا چاوچنۆکانی سپڵه‌ی پێی قه‌ڵس کا. ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕو ئاکارچاکن، خوا به‌ڵێنی لێبووردن‌و پاداشێ گه‌وره‌ی پێداون.

حوجورات
وه‌ناوخوداکه‌ده‌هێنده‌و دلۆڤانه

۱ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! نه‌چن وه‌پێش خواوپێغه‌مبه‌ره‌که‌ی که‌ون ؛ با ترستان له‌خودابێ ؛ خودا بیسه‌رو زانایه.

۲ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ناشێ ده‌نگتان سه‌رده‌نگی پێغه‌مبه‌ر که‌وێ. ده‌نگیش هێنده به‌رزمه‌که‌ن، وه‌ک وه‌ل یه‌کترا داخێون ؛ که کارتان لێ پووچه‌ڵ‌ببێ‌و خۆتان به‌خۆتان نه‌زانن.

۳ ئه‌وکه‌سانه‌ی لجه‌م پێغه‌مبه‌ری خودا ده‌نگیان نزم ده‌که‌نه‌وه، ئه‌وکه‌سانه‌ن خوا ده‌رباره‌ی پارێزگاری، دڵی تاقی کردوونه‌وه. لێ خۆشبوون‌و پاداشی مه‌زن بۆوانه.

۴ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌و دیوی هۆده‌کانه‌وه بانگت ده‌که‌ن، زۆربه‌یان ئاوه‌زیان نیه.

۲۹- **هێڤ:** ئاوات. **چناو:** کێڵگه، چێندارو، تۆمی وه‌شیاگ. **تیشه:** ڕه‌گی تازه ڕواوی ده‌غڵ.
لاسک: ساقه‌ته. به‌جێ «وه‌چی فره‌ی ده‌رکردبێ» ده‌شکرێ: هیزی دابێ‌و . . .
۲- **داخێون:** قسه‌بکه‌ن. ۳- **«خوا ده‌رباره‌ی ـــ»** یا: خودا دڵیانی بۆ پارێزگاری تاقی کردۆته‌وه.

وَلَوۡ أَنَّهُمۡ صَبَرُواْ حَتَّىٰ تَخۡرُجَ إِلَيۡهِمۡ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن جَآءَكُمۡ فَاسِقُۢ بِنَبَإٖ فَتَبَيَّنُوٓاْ
أَن تُصِيبُواْ قَوۡمَۢا بِجَهَٰلَةٖ فَتُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَا فَعَلۡتُمۡ نَٰدِمِينَ ﴿٦﴾
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ فِيكُمۡ رَسُولَ ٱللَّهِۚ لَوۡ يُطِيعُكُمۡ فِي كَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِي قُلُوبِكُمۡ وَكَرَّهَ إِلَيۡكُمُ
ٱلۡكُفۡرَ وَٱلۡفُسُوقَ وَٱلۡعِصۡيَانَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ﴿٧﴾
فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعۡمَةٗۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱقۡتَتَلُواْ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَاۖ فَإِنۢ بَغَتۡ إِحۡدَىٰهُمَا
عَلَى ٱلۡأُخۡرَىٰ فَقَٰتِلُواْ ٱلَّتِي تَبۡغِي حَتَّىٰ تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ أَمۡرِ ٱللَّهِۚ فَإِن فَآءَتۡ
فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا بِٱلۡعَدۡلِ وَأَقۡسِطُوٓاْۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ
﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٞ مِّن قَوۡمٍ
عَسَىٰٓ أَن يَكُونُواْ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا نِسَآءٞ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيۡرٗا
مِّنۡهُنَّۖ وَلَا تَلۡمِزُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ بِئۡسَ ٱلِٱسۡمُ
ٱلۡفُسُوقُ بَعۡدَ ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن لَّمۡ يَتُبۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١١﴾

۵ ئه‌گه‌ر خۆیان ڕاگرتایه هه‌تا ده‌رده‌چۆی بۆلایان، بێ‌شک بۆئه‌وان باشتربۆ. خوا ده‌شبۆرێ‌و دلۆڤانه.

۶ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا له‌فه‌رمان لاده‌رێک ده‌نگ‌و باسێکتان بۆدێنێ، به‌وردی لێی وردبنه‌وه؛ نه‌کا له‌ڕوی نه‌زانیه‌وه گه‌لێکان تۆشی زیان‌که‌ن‌و له‌کرده‌تان په‌ژیوان بن.

۷ پێویسته ئه‌مه‌ش بزانن که پێغه‌مبه‌ری خوداتان له‌ناودایه. ئه‌گه‌ر له زۆرکاراندا شوێنتان که‌وتبا، تۆشی ناره‌حه‌تی ده‌بۆن؛ به‌لام خودا ئه‌ڤینی بڕوابه‌دینی دابه ئێوه‌و ئه‌وه‌ی له دڵتانا خه‌مڵاند. بێ‌باوه‌ڕی‌و له‌ڕێ‌لادان‌و سه‌رپێچی له‌لاتان دزێوکردوه. له‌ڕێ شاره‌زا ئه‌وانه‌ن.

۸ ئه‌مه‌ش به‌خشش‌و چاکه‌یه له‌خوداوه‌و؛ خودا زانای له‌کارزانه.

۹ هه‌رگا له‌ناو باوه‌ڕداران دۆگرۆ ده‌گژیه‌ک ڕاچۆن، ئێوه ئاشتیان‌بکه‌نه‌وه؛ ئه‌گه‌ر یه‌کیان گه‌ره‌کی بۆ ناهه‌قی له‌وی‌تربکا، ئێوه‌ده‌گژ ئه‌وه‌ڕاچن که هه‌ر ده‌یه‌وێ شه‌ڕبکا؛ هه‌تا بۆ فه‌رمانی‌خودا مل که‌چ ده‌کا. ئه‌وسا - به‌بێ‌لایه‌نگیری - پێکیان بێنن‌و به‌یه‌کسانی به‌کێشه‌که‌یان ڕابگه‌ن. له‌و که‌سانه‌ی به‌یه‌کسانی پێ‌ڕاده‌گه‌ن، خوا خۆشی دێ.

۱۰ خاون‌باوه‌ڕ هه‌مۆیان هه‌ر برای‌یه‌کن؛ براکانتان پێکه‌وه ئاشت‌بکه‌نه‌وه. ئه‌شێ له‌خودابترسن؛ به‌شکۆ به‌ربه‌زه‌یی که‌ون.

۱۱ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! با هێندێکتان گاڵته به هێندێکان نه‌که‌ن؛ له‌وانه‌یه ئه‌وانه‌ی گه‌پیان پێده‌ده‌ن، له گه‌پ‌ده‌ره‌کان باشتربن. ژنیش هه‌روا؛ له‌وانه‌یه ئه‌وانه‌ی ده‌بنه‌گاڵته‌جاڕ، له‌وی گاڵته‌یان پێده‌که‌ن، په‌سندتربن. له سیله‌ی چاوداگرتن‌و ته‌شه‌ر ده‌یه‌کترگرتن‌و ناوو ناتۆره لێک هه‌ڵدان، ده‌س هه‌ڵگرن؛ چونکه له‌پاش بڕواهێنان، له‌ڕێ‌لادان، به‌دنێویه‌و ناپه‌سه‌نده. کێش په‌ژیوان نه‌بێته‌وه، له‌ڕێزه‌ی ناهه‌قه‌کانه.

۷-دزێو: ناله‌بار، ناشیرین. ۱۱-سیله: گۆشه‌ی چاو.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجْتَنِبُواْ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌ
وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَٰكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ۞ قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُواْ وَلَٰكِن
قُولُوٓاْ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾
إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُواْ
وَجَٰهَدُواْ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ
﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُواْ ۖ قُل لَّا تَمُنُّواْ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ
يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَٰنِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

۱۲ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن باوه‌ڕان! له زۆرێک له گومانان خۆبپارێزن. چونکه هێندێک گومانی واهه‌ن گوناهن. له‌کاروباری یه‌کتریش مه‌کۆڵنه‌وه. پاشه‌مله‌ش خراپه‌ی یه‌کتر مه‌بێژن. ئاخۆ که‌ستان وازی لێیه که گۆشتی برای خۆی به‌مردویی بخوا؟ دیاره قیزتان لێ دێته‌وه. ئه‌شێ له‌خودا بترسن. خوا په‌ژیوانی قبۆڵه‌و دلۆڤانه.

۱۳ ئه‌ی خه‌ڵکینه! هه‌ر له‌نێرومێیه‌که‌وه ئێوه‌مان وه‌دی‌هێناوه‌و کردوومانن به چه‌ندگه‌لێک‌و چه‌ندهۆزێک هه‌تا یه‌کتری بناسن. به‌ڕێزترینتان لای خودا، پارێزکارتره‌کانتانن. خوا زانایه‌و ئاگاداره.

۱۴ عه‌ره‌به‌کانی ده‌شته‌کی گوتیان: باوه‌ڕیمان هێنا. بێژه: هێشتا باوه‌ڕیتان نه‌هێناوه؛ به‌ڵام بێژن: خۆمان به‌ده‌سته‌وه‌داوه؛ هێمان بڕوای ئیسلامه‌تی نه‌چۆته ناو دڵتانه‌وه. ئه‌گه‌ر ئێوه به‌رفه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبن، له پاداشی کرده‌وه‌تان هیچ شتێ که‌م ناکاته‌وه. خودا له‌گونا ده‌بوورێ‌و دلۆڤانه.

۱۵ خاوه‌ن باوه‌ڕ ئه‌وکه‌سانه‌ن که بڕوایان به‌خواو پێغه‌مبه‌ری هه‌یه‌و تووشی دوودڵی نه‌بوونو به‌گیان‌ومالْ له‌ڕێی خودا تێکۆشاون‌و هه‌ر ئه‌مانه به‌ڕاستیانه.

۱۶ بێژه: ئاخۆ گه‌ره‌کتانه خودا له‌ودینه‌ی هه‌تانه، ئاگادارکه‌ن؟ که‌چی خوداش له‌هه‌رشتێ له ئاسمانان‌و زه‌میندان، ئاگاداره‌و خوا بۆ هه‌مووشت زانایه.

۱۷ هه‌رچونکه بوونه موسوڵمان، منه‌ت به‌سه‌ر تۆداده‌که‌ن. بێژه: ئه‌گه‌ر ڕاست ئه‌که‌ن خاوه‌ن‌باوه‌ڕن، له موسوڵمان‌بوونی خۆتان، منه‌ت به‌سه‌رمندامه‌که‌ن؛ به‌ڵام خودا منه‌ت له‌سه‌ر ئێوه ده‌کا، که ڕێگای بڕواهێنانی نیشان‌داون.

۱۸ هه‌ر نهێنی له عاسمانان‌و زه‌میندان، خوا ده‌یزانێ‌و هه‌رچی ده‌یکه‌ن ئه‌و ده‌یبینێ.

۱۲- پاشه‌مله: پاش‌مله، پشته‌سه‌ر.

سورة ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قٓ وَالْقُرْءَانِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوٓا أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ
فَقَالَ الْكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَٰلِكَ
رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ
حَفِيظٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِىٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ
﴿٥﴾ أَفَلَمْ يَنظُرُوٓا إِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا
وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ
وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ
مُّنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبَٰرَكًا فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ جَنَّٰتٍ
وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَالنَّخْلَ بَاسِقَٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ﴿١٠﴾
رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَٰبُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَٰنُ
لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَٰبُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ
﴿١٤﴾ أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِى لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

قاف

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ قاف، سوێند بەم قورئانە بەڕێزە، ٢ دیارە سەریان لەوە سوڕما کە ترس‌وەبەرهێنێکیان لەخۆیان بۆپەیدابوە؛ ئەوانەی خودانەناس بوُن، گوتیان: ئەمە شتێ سەیرە. ٣ ئاخۆ ئەگەر مردین‌و بوُینە مشتێ خۆڵ، [دەژینەوە؟] ئەم گەڕانەوەیە دوُرە. ٤ ئێمە هەرزوُ زانیومانە زەوی چەندیان لێ‌کەم‌دەکا؛ کتێبێکیشمان لەلایە هەموُشتێکی تێدایە.

٥ بەڵکوُ ئەوان کە ئەم‌ڕاستەیان هاتەلا، هەر باوەڕیان پێ نەکردو کارەکەیان لێ ئاڵۆزا. ٦ ئاخۆ ئەوان بۆ عاسمانیان نەڕوانیوە، کە بەسەریانەوەیە، چتۆ وەدیمان هێناوەو چلونمان ڕازاندۆتەوەو هیچ کەلێنی تێدانیە؟ ٧ ئەم هەردەشمان ڕاخستوەو کێوپارەمان تێ‌خستوەو جۆتەی هەموُ ڕوەکێکی بەردڵمان دەناودا ڕواند؛ ٨ تا چاوی‌دڵ ڕۆشن‌کات‌و ببێتە هۆی بیرەوەری بۆ هەرعەبدێک حەزبکا بگەڕێتەوە.

٩ لەوبەرزەوە ئاوێ بەپیت‌و بەهرەمان بەرەژێر نارد؛ فرەباغاتمان پێ‌ڕواند؛ ئەو لبەش کە درەو دەکرێ؛ ١٠ دارەخورمای بەرزەبالاش بەهێشوُی بزمارکوتەوە؛ ١١ بژیوە بۆ عەبدەکان‌و سەرزەمینی مریشمان پێ‌بوُژاندەوە؛ دەرکەوتنیش هەروەهایە. ١٢ بەرلەوانەش، هۆزی نوُح‌و خودانی ئاوی بیرەکەو سەموُدیش هەر بێ‌بڕوابوُن. ١٣ هۆزی عادو دەستەودایەرەی فیرعەون‌و هۆزی لوُتیش، ١٤ گرۆی خاوەن دەحلەکان‌و ژێردەستەکانی توببەعیش، هیچیان بە پێغەمبەرانیان باوەڕنەکرد؛ ئەوسا هەڕەشەکانی من وەڕاستگەڕا. ١٥ ئاخۆ ئێمە لە وەدیهێنانی پێشین ماندوُببوُین؟ بەڵکوُ ئەوان بەگومان‌بوُن کە دەتوانین سەرلەنوێ وەدی بهێنین.

٤-«هەموُسە» یا: هەموُشتێکی ڕادەگرێ. ٩-لب: دانە، دەنک. ١٠-بزمارکوت: جۆرێک هۆشە.
١٤-دەحل: بێشە،دارستان. ١١-مەبەست لە«دەرکەوتن» ژیانەوەی پاش مردنە.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَّقَدْ كُنتَ فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَٰذَا مَا لَدَىَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِى جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطْغَيْتُهُۥ وَلَٰكِن كَانَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا۟ لَدَىَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِٱلْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلْقَوْلُ لَدَىَّ وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾ مَّنْ خَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

١٦ دیاره ئێمه مرۆمان دروس‌کردووه‌و ده‌شزانین چۆن خه‌یالاّتی به‌دلّدادێ.
ئێمه بۆ ئه‌و له شاده‌ماری لاملی نزیکترین. ١٧ ئه‌وێ کاتێ له‌لای ڕاست‌و
چه‌پیشه‌وه جوّتێ فرشته ڕۆنیشتوّن[بۆی ده‌نوّسن]. ١٨ هه‌ر ورته‌ی
له‌ده‌م ده‌ربچێ، چاوه‌دێرێکی لاهه‌یه. ١٩ بوّرانه‌وه‌ی ئاویلکه‌دان،
وادیاری دا؛ هه‌ر ئه‌مه‌شه که تۆ نه‌ت‌ده‌ویست توّشی‌بی.
٢٠ فوّ به‌که‌لّه‌شاخاده‌کرێ؛ ئه‌وێ ڕۆژی؛ ده‌بێ هه‌ڕه‌شه وه‌دی‌بێ.
٢١ هه‌رکه‌سێ دێ، یه‌کێک وه‌پێشه‌خۆی داوه‌و یه‌کیکیش شایه‌تی‌ده‌دا.
٢٢ تۆ له‌مانه بێ هه‌والّ بۆی؛ وا سه‌رپۆشمان له‌سه‌ر لادای؛ چاوت ئه‌مڕۆ
زۆر بڕده‌کا. ٢٣ فرشته‌که‌ی هاوڕێی ئێژێ: وا له‌لای من ئاماده‌یه.
٢٤ به‌هه‌ردوکتان، هه‌موّسپلّه‌یه‌کی لاسار، باوێژنه ناو دۆژه‌هه‌وه.
٢٥ که به‌ری له‌چاکه‌گرت‌و له‌ڕێی لاداو خه‌لّکیشی وه‌گومان‌ده‌خست.
٢٦ که‌سێ بۆ که وێڕای خودا، شتی‌دیکه‌شی ده‌په‌رست. سا به‌توندی
بیانخه‌نه‌به‌ر جه‌زره‌به‌وه. ٢٧ ئه‌وی هاوڕێیه‌تی ئێژێ: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی
گلامان! دنه‌ی سه‌رپێچیم نه‌داوه؛ به‌لاّم هه‌رخۆی له‌وپه‌ڕی
گومڕاییدابوّ. ٢٨ ئێژێ: لای من کێشه‌مه‌که‌ن؛ من پێشه‌کی هه‌ڕه‌شه‌م
پێ‌ڕاگه‌یاندوّن. ٢٩ به‌لّێنی من گۆڕانی به‌سه‌ردا نایه‌و ناهه‌قی له‌عه‌بدان
ناکه‌م. ٣٠ ڕۆژێ ده‌بێ که به‌جه‌هه‌نده‌مێ ئێژین: ئاخۆ پڕبوّی؟ ئێژێ:
ئاخۆ پتریش هه‌یه؟ ٣١ به‌هه‌شتیش له‌خۆپارێزان نزیک بۆته‌وه‌و دوّرنیه.
٣٢ که ئه‌مه بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی به‌ره‌وخودا گه‌ڕاونه‌وه‌و خۆپارێزبوّن، سوّزدراوه.
٣٣ ئه‌وانه‌ی که به‌نهێنی له‌خودای خۆیان ترساون‌و به‌دلّێکی پاکه‌وه
هاتوّنه‌وه‌لای. ٣٤ هه‌موّتان بچنه‌ژوّره‌وه‌و بێ‌ترس بن؛ ئه‌مه‌یه ڕۆژی
هه‌رمانێ. ٣٥ هه‌رچی ئاره‌زوّشی بکه‌ن تێیدا هه‌یه‌و زێده له‌ویشمان
لاهه‌یه.

١٦-شاده‌مار: شاڕه‌گ. **١٩-ئاویلکه‌دان:** گیانه‌لاّ، گیان که‌نشت. **بوّرانه‌وه:** له سه‌رخۆچوّن.

٣٢-یا: که ئه‌مه هه‌ر ئه‌ویه وا به ئێوه به‌لّێن دراوه. بۆ هه‌ر تۆبه‌کارێکه‌وا سنوّری خوای پاراستوه.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي ٱلْبِلَٰدِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُۥ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى ٱلسَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ ٱلْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَٱسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ ٱلْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ ٱلصَّيْحَةَ بِٱلْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِٱلْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَٱلْحَٰمِلَٰتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَٱلْجَٰرِيَٰتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَٱلْمُقَسِّمَٰتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٌ ﴿٦﴾

٣٦ ئێمه گه‌لێک چین وبه‌ره‌ن - که ده‌پێش ئه‌وانه‌دابۆن - قرتێ‌خستۆن، له‌مانه‌ش به‌هێزتربۆن‌و زۆر ولاتیان پشکنیون؛ ئاخۆ ئه‌وان هیچ ده‌ره‌تانیان بۆره‌خسا؟

٣٧ ئه‌م وتاره بۆ هه‌رکه‌سێ دلّ زیندوه، یان باشی گوێ لێ‌ده‌دێرێ‌و بیریشی هه‌ر لەلای ئه‌وه، ده‌بێته هۆی په‌ندگرتن‌و بیرکردنه‌وه.

٣٨ ئه‌م ئاسمانان‌و زمینه‌و هه‌رچی له‌ناویاندا هه‌یه، به‌شه‌ش ڕۆژ وه‌دیمان هێناو هیچ ماندگیشمان تۆش نه‌هات.

٣٩ سا خۆبگره له‌به‌رانبه‌ر ئه‌وشتانه‌ی ئه‌وان ئێژن. هه‌ر په‌سنی پاکی په‌روه‌رنده‌ی خۆت بده؛ له‌پێش گزینگی هه‌تاوداو به‌ر له‌ده‌می ڕۆژاوابۆن.

٤٠ له‌شه‌ویشدا هه‌ر په‌سنی‌پاکی ئه‌وبده‌و دوای هه‌مۆ سوژده‌بردنیش.

٤١ هه‌رده‌مێکیش بانگ‌ڕاهێلێک له‌جێگایه‌کی نزیک‌ڕا گازی‌ده‌کا، گوێی بۆبگره.

٤٢ له‌وڕۆژه‌دا که نه‌عره‌ته‌ڕاسته‌که‌یان گوێ‌لێ‌ده‌بێ، ئه‌مه ڕۆژی ده‌رکه‌وتنه.

٤٣ ئێمه خۆمان ژی ده‌به‌خشین‌و ده‌مرێنین؛ وه‌گه‌ڕیش بۆلای ئێمه‌یه.

٤٤ ئه‌وێ‌ڕۆژێ که زه‌مین ده‌قه‌لّشێته‌وه‌و به‌له‌ز ده‌ریان‌ده‌هاوێژێ، ئه‌مه بۆ وه‌کۆکردنێ، لامان شتێکی هاسانه.

٤٥ ئێمه باشتر ده‌زانین ئه‌وان چ‌ئێژن؛ تۆ زۆردارێک نی له‌سه‌ریان؛ هه‌ر که‌سێکی له هه‌ڕه‌شه ترسی‌هه‌یه، به‌م قورئانه تۆ وه‌بیری بخه‌ره‌وه.

زاریات

وه‌ناو خوکاکه‌ی که‌هنکه‌وکلوقانه

١ به‌وبایانه‌ی ده‌توانن بلاوکه‌نه‌وه، ٢ به‌وهه‌ورانه‌ی گرانبارن، ٣ به‌وانه‌ی که به‌هاسانی ڕێ‌ده‌پێون، ٤ به‌وانه‌ی کاردابه‌ش که‌رن، ٥ هه‌ر به‌لێنێ که پێتانی ده‌ده‌ن، ڕاسته. ٦ ڕۆژی جه‌زا هه‌ر ڕۆده‌دا.

٣٨- ماندگی: ماندویی، شه‌که‌تی. ٤٣- وه‌گه‌ڕ: گه‌ڕانه‌وه. ٤٤- «ئه‌مه بۆوه کۆکرنێ...» یا: ئه‌مه وه‌کۆکردنێکه، که بۆئێمه هاسان ده‌بێ.

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ
أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرَّٰصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾
يَسْـَٔلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا
فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٍ
وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ
﴿١٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
﴿١٨﴾ وَفِيٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ ءَايَٰتٌ
لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِيٓ أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَآءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ
تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾
إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ
أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ
﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ
﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُۥ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ
﴿٢٩﴾ قَالُوا كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

٧ به‌وئاسمانه‌ی ڕێ‌ڕێ‌یه‌[و شه‌پۆلان ده‌دا] ، ٨ قسه‌و یه‌کتر ناگرێته‌وه. ٩ له‌قورئان ده‌ته‌کێته‌وه ، هه‌رکێ ته‌کێنراوه‌ته‌وه. ١٠ ده‌ک به‌کوشت‌چن ئه‌وانه‌ی درۆنه‌خشینن. ١١ ئه‌وانه که‌وتۆنه گێژاوی نه‌زانی‌و ئاگایان له هیچێک نیه. ١٢ پزس ده‌که‌ن: که‌نگێ ڕۆژی جه‌زایه دێ؟ ١٣ ئه‌وێ ڕۆژێ که ده‌یانخه‌نه سه‌رئاگر. ١٤ بچێژن ئه‌وئازاره‌تان که ئێوه بۆی به‌په‌له‌بۆن.
١٥ ئه‌و که‌سانه‌ی خۆپارێزن ، شوێنیان باغات‌و کانیاون. ١٦ هه‌رچی په‌روه‌رنده‌ی ئه‌وان بۆی‌داناون ، وه‌ری ده‌گرن؛ ئه‌وان پێشۆ ئاکارچاک بۆن. ١٧ شه‌وانه که‌متر ده‌خه‌وتن. ١٨ به‌ری‌به‌یان ، داوای لێ‌بۆردنیان ده‌کرد. ١٩ له‌ماڵیاندا به‌شێ هه‌بۆ بۆ پارسه‌کان‌و بێ‌به‌شان. ٢٠ له‌زه‌میندا به‌ڵگه زۆرن بۆ ئه‌وانه‌ی له بڕوادا بێ گومانن. ٢١ هه‌روه‌ها له‌ناو خۆشتاندا؛ ئاخۆ له‌خۆتان ناڕوانن؟ ٢٢ ڕۆزیتان‌و هه‌رچی به‌ڵێنتان پێده‌درێ ، له‌عاسمانه. ٢٣ سا سوێند به په‌روه‌رێنی ئه‌زمان‌و زه‌مین ، ئه‌مه ڕاسته؛ هه‌روه‌ک بۆخۆتان داخێون. ٢٤ ئاخۆ باسی میوانه‌به‌ڕێزه‌کانی ئیبراهیمت بۆهاتوه؟ ٢٥ کاتێ که لێی وه‌ژۆرکه‌وتن ، گوتیان: سه‌لام. گوتی: سه‌لام؛ ده‌سته‌یه‌کی نه‌ناسراون. ٢٦ په‌نامه‌کی خۆی گه‌یانده خاو خێزانی‌و گوێره‌که‌یێ چاقی هاورد. ٢٧ وه‌ختێ که لێی نزیک کردن ،گوتی: له‌به‌رچیه ناخۆن؟ ٢٨ ئه‌وساکه ترسێکی ڕێ‌نیشت. گوتیان: تۆنیگه‌ران مه‌به‌و بۆنی لاوێکی زانایان مزده پێدا. ٢٩ ژنه‌که‌ی به‌هاواره‌وه هات‌و پۆکێکی له‌خۆی ناو گوتی: من پیرێژنێکم بێ‌زک‌و زا.
٣٠ گوتیان: په‌روه‌رنده‌ی تۆ ئاوانه‌ی گوتوه ، ئه‌و خۆی کارزان‌و زانایه.

١٠- درۆنه‌خشین: درۆباز، درۆزن. ١٩- پارسه‌ک: گه‌دا، خوازه‌لۆک.

٢٣- داخێون: قسه‌بکه‌ن. ٢٩- پۆک: چه‌مۆڵه، پۆکاوڵ.

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلرِّيحَ ٱلْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا۟ مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱلْأَرْضَ فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

٣١ گوتی: ئەی ڕاسپاردەکان! کارتان چیە؟ ٣٢ گوتیان: ئێمە کل‌کراوین بۆسەر هۆزی تاوانباران. ٣٣ تا گزمۆلەقوڕی ڕەق‌بۆی وەک بەردیان لێ‌ببارێنین. ٣٤ پەروەرندەت هەمۆنیشانەی لێداون، بۆئەوانەی لە ئەندازە لایانداوە. ٣٥ ئەوسا باوەڕدارەکانمان لێ وەدەرنا. ٣٦ ئێمە غەیرەز تەنیا ماڵێک، خوداناسمان دەس‌نەکەوت. ٣٧ لەوشوێنەشدا نیشانەیەکمان بەجێ‌هێشت، بۆئەوانەی کە لە ئازاردانی بەژان ترسیان هەیە. ٣٨ لە بەسەر هاتی موساشدا، کە بە بەڵگەی ئاشکراوە بەڕێمان‌کردە لای‌فیرعەون. ٣٩ بەونیازە کە خاوەنی هێزوپێزە، بایەخی بەمۆسانەداو گوتی: جادوگەرێکە یان لیوەبوە. ٤٠ ئەوساکە خۆی‌و لەشکرەکەیمان گرت‌و فڕێمان‌دانە ناو دەریاوەو گلەییش لەخۆی کرا.

٤١ لەمەڕعادیش، گرەبامان ناردەسەریان. ٤٢ هەرشتێ کە هاتەبەری، وەک پێشەی پواوی لێکرد. ٤٣ دەربارەی هۆزی سەمۆدیش، کە پێان‌ڕاگەیەندرا: هەتا ماوەیەک ڕایبوێرن. ٤٤ لە فەرمانی پەروەرندەیان لایاندا؛ هەتا دیتیان وەبەر هەورەتریشقەیێ‌کەوتن. ٤٥ نەیانکرا ڕاست‌بنەوەو کەسیش دەهانایان نەهات. ٤٦ هۆزی نۆحیش - لەپێشۆڕا - [بەرغەزەبی ئێمە کەوتن] کە گەلێکی نافەرمان‌بۆن. ٤٧ ئەم ئاسمانەشمان بەهێزی خودی‌خۆمان وەدی‌هێناو بێ‌سۆ پەرەشی پێدەدەین. ٤٨ زەمینیش ئێمە ڕامان‌خست؛ ئای کە چەند ڕاخەری باشین. ٤٩ لە هەرشتێ جۆتێکمان وەدی‌هێناوە؛ بەشکۆ بیری لێ‌بکەنەوە. ٥٠ سا هەمۆتان بەڕاکردن بەرەوخوابن، کە لەوڕا من بەئاشکرا ترس وەبەر ئێوە دێنم. ٥١ وێڕای خوداش هیچ شتی‌تر مەپەرستن؛ ئەو بەمنی سپاردوە، بەئاشکرا ترسی ئەوتان وەبەربێنم.

٣٣- گزمۆلە: خڕی چکۆلە لە قوڕ.	٣٩- لیوە: لێوە، شێت.

كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ ﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٖ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرۡ فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٖ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطۡعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ ﴿٥٨﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبٗا مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ ﴿٥٩﴾ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الطُّورِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَٰبٖ مَّسۡطُورٖ ﴿٢﴾ فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ ﴿٣﴾ وَٱلۡبَيۡتِ ٱلۡمَعۡمُورِ ﴿٤﴾ وَٱلسَّقۡفِ ٱلۡمَرۡفُوعِ ﴿٥﴾ وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ ﴿٨﴾ يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ مَوۡرٗا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا ﴿١٠﴾ فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ يَلۡعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

۵۲ به‌رله‌مانه‌ش هه‌روابوه؛ هه‌رکاتی پێغه‌مبه‌رێکیان بۆ هاتوه، گوتۆیانه: یان جادۆگه‌ره، یان شێته.

۵۳ مه‌گه‌ر ئه‌وان یه‌کترینیان به‌و قسه ڕاسپاردوه؟ [نه،وانیه] به‌لکۆ ئه‌وان هه‌ر بۆخۆیان گه‌لانێکی نافه‌رمان بۆن.

۵۴ سا تۆ واز له‌وانه بێنه؛ که‌سیش سه‌رکۆنه‌ی تۆ ناکا.

۵۵ تۆ هه‌ر وه‌بیریان بخه‌وه؛ بیره‌وه‌ری به‌هره‌ده‌دا به‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن.

۵۶ من هه‌ربۆیه جندۆکه‌و مرۆم دروس کرد، بمپه‌رستن.

۵۷ من هیچ ڕۆزیم له‌وان ناوێ‌و نامگه‌ره‌که ئه‌وانه خۆراکم ده‌نێ.

۵۸ هه‌ر خودا ڕۆزی ده‌نێرێ‌و خودان هێزێکی پته‌وه.

۵۹ به‌هره‌ی ئه‌و غه‌درکه‌رانه‌ش وه‌ک به‌هره‌ی ئه‌وانه‌ده‌بێ، که هاوباوه‌ڕی خۆیان بۆن؛ ئیتر لێم به‌په‌له نه‌بن.

۶۰ واوه‌یلا بۆ خوانه‌ناسان، له‌و ڕۆژه‌دا که به‌ڵێنیان پێدراوه!

تۆر

وه‌ناوی خوداکه‌ی که‌هنده‌وه‌ی لۆڤانه

۱ به‌کێوی تۆر، ۲ به‌کتێبێ که نۆسراوه، ۳ له که‌وه‌ڵ، بڵاو بۆته‌وه؛ ۴ به‌ماڵه ئاوه‌دانه‌که، ۵ به‌وبانه‌ی بڵندکراوه، ۶ به‌وده‌ریایه‌ی بلق ئه‌دا، ۷ ئازاری په‌روه‌رنده‌ی تو هه‌ر ڕۆده‌دا؛ ۸ که‌سیش پێشی پێ‌ناگیرێ. ۹ له‌و ڕۆژه‌دا که عاسمان تێکه‌وه‌داوێ، ۱۰ هه‌مۆ چیا له ڕۆییندا په‌له‌ده‌که‌ن؛ ۱۱ ئیتر ئه‌و ڕۆژه هاواره له‌و که‌سانه‌ی بێ باوه‌ڕبۆن. ۱۲ ئه‌وانه‌ی که چۆبۆنه ناو پڕوپۆچ‌و گه‌پیان ده‌دا؛ ۱۳ له‌و ڕۆژه‌دا به‌ده‌ڵه‌کدان به‌ره‌و ئاگری دۆزه‌قیان ڕاده‌کێشن. ۱۴ ئه‌وه‌تانێ ئه‌و ئاگره‌ی بڕواتان نه‌ده‌کرد هه‌بێ.

۵۴- سه‌رکۆنه: لۆمه. ۵۸- خودان: خاوه‌ن.

۳- که‌وه‌ڵ: پێست. ۶- بلق: ده‌نگی کوڵینی ئاو. ۱۳- ده‌ڵه‌کدان: پاڵ پێوه‌نان.

أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ ١٥ ٱصۡلَوۡهَا فَٱصۡبِرُوٓاْ
أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٦
إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَعِيمٖ ١٧ فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ
وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ١٨ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَا
كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٩ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ وَزَوَّجۡنَٰهُم
بِحُورٍ عِينٖ ٢٠ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا
بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن شَيۡءٖۚ كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا كَسَبَ
رَهِينٞ ٢١ وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢٢ يَتَنَٰزَعُونَ
فِيهَا كَأۡسٗا لَّا لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ ٢٣ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ غِلۡمَانٞ
لَّهُمۡ كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ مَّكۡنُونٞ ٢٤ وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ يَتَسَآءَلُونَ
٢٥ قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ ٢٦ فَمَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ٢٧ إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلُ
نَدۡعُوهُۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ٢٨ فَذَكِّرۡ فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ ٢٩ أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ
ٱلۡمَنُونِ ٣٠ قُلۡ تَرَبَّصُواْ فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ ٣١

١٥ ئاخۆ ئەمە جادۆە، یان ئێوە کۆربۆنەو نابینن ؟
١٦ بچنەناوی ؛ هەڵبکەن یاخۆ هەڵنەکەن، وەکۆیەکەو هەر بەهۆی ئەوکارانەی کە کردوّتانە، سزادەدرێن.
١٧ ئەوانەی وا خودێترس بۆن، وان لەبەهەشت و خۆشیدا.
١٨ بەختەوەرن لەوشتانەی پەروەرێنیان پێی بەخشیون ؛ لەئازاری جەهەندەمیشی پارازتن.
١٩ لە هەمبەر کردەوەکانتان بخۆن و وەخۆن، نۆشتان بێ.
٢٠ لەسەرتەختی لەپەنای‌یەک، پاڵ کەفتۆن و کیژی سپی چاوبەڵەکمان پێ بەخشیون.
٢١ ئەوانەی باوەڕیان‌هێناو تۆرەمەشیان چۆنە سەرباوەڕی ئەوان، مە تۆرەمەی ئەوانیش وەک خۆیان دەبەینە بەهەشت و لەپاداشی کردەوەیان هیچ شتێ کەم‌ناکەینەوە. هەمۆکەسێ بارمتەی کاری خۆیەتی.
٢٢ هەرمیوەیەک و هەرگۆشتێ بۆخۆیان ئارەزوی دەکەن، پێمان‌داون.
٢٣ پیاڵە پێکتر دەگۆڕنەوەو نە هەرزەوێژی تێدایەو نە هۆی تۆشی گوناه بۆنێ.
٢٤ تازەلاوانی خولامیان بەدەورەدا دێن‌ودەچن ؛ هەر ئێژی دانەی‌مروایِن لەقاپۆڕدا.
٢٥ ڕۆ لە یەکتری دەکەن و پێکەوە وتو وێژیانە.
٢٦ ئێژن : ئێمە لەپێشۆدا لەناو کەس‌وکاری خۆمان نیگەران بۆین.
٢٧ ئیتر خودا خۆی چاکەی دەگەڵ کردین و لەئازاری گرەوهالاوی پارازتین.
٢٨ ئێمە بەرێ هاوارمان هەر لەوکردوە ؛ هەر ئەویشە خاوەن‌چاکەی دلۆڤانە.
٢٩ سا وەبیریان بخەرەوە - لەسایەی پەروەرندەت‌ڕا - تۆ نە فالّبینی نە دینی.
٣٠ یان پێت ئێژن : بویژێکەو چاوەنۆڕین هاکا شتێکی بەسەرهات.
٣١ بێژە : ئێوە چاوەنۆڕبن، ئەوا ئێمەش وەل ئێوەدا چاوەنۆڕین.

٢٠-یا:۔ کیژی سپی چاوبەڵەکیشمان کردوّتە هاوسەرینیان.	٢٤-قاپۆڕ: قابلۆخ، سەدەف.
٢٩-دین: شێت، دێوانە.

أَمۡ تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ
بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ مِّثۡلِهِۦٓ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ
﴿٣٤﴾ أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمۡ خَلَقُواْ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ
رَبِّكَ أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۜيۡطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ فَلۡيَأۡتِ
مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ ﴿٣٩﴾
أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ
يَكۡتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطٗا يَقُولُواْ سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ ﴿٤٤﴾ فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ
يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ وَسَبِّحۡ
بِحَمۡدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾

سُورَةُ النَّجۡمِ

٣٢ ئاخۆ له‌ڕوی خه‌ونه‌کانیانه‌وه ئیژن، یان هه‌ر خۆیان کۆمه‌ڵێکی بله‌وه‌زن؟ ٣٣ یان ئیژن: هه‌ڵی‌به‌ستوه. نه‌خێر، ئه‌وان بێ‌باوڕن. ٣٤ ئه‌گه‌ر ئه‌وانه ڕاست ده‌که‌ن، با وتارێ وه‌کۆ ئه‌م‌قورئانه بێنن. ٣٥ ئاخۆ ئه‌وان هه‌ر له‌نه‌بۆ هاتۆنه‌دی؟ یان خۆیان خۆیان درۆس‌کرد؟ ٣٦ یان ئه‌وانن ئاسمانه‌کان‌و زمینیان وه‌دی‌هێنا؟ نه‌خێر،دیاره ناسه‌لمێنن. ٣٧ یان گه‌نجینه‌ی په‌روه‌رنده‌ت وا لای‌ئه‌وان؟ یان هه‌رخۆیان هه‌مه‌کاره‌ن؟ ٣٨ یان په‌یژه‌یێ وایان هه‌یه بینێن‌و گوێ ڕابدێرن؟ کێ له‌وان کۆڵه‌ی کردوه، با به‌ڵگه‌یه‌کی ڕون بێنێ. ٣٩ ئاخۆ کیژه‌کان بۆخوان‌و کوڕه‌کانیش به‌شی ئێون؟ ٤٠ یان بۆمزه داوای شتێکیان لێده‌که‌ی، ئه‌وان له‌ژێری ده‌رنه‌چن‌و بۆیان زۆرگران بوه‌ستێ؟ ٤١ یان نهێنی وا لای خۆیان‌و ده‌نۆسن؟ ٤٢ یان ئه‌وانه گه‌ره‌کیانه فێڵێک بکه‌ن؟ خوانه‌ناسان خۆیان فێڵیان لێکراوه. ٤٣ یان بێژگه خوا په‌رستۆیه‌کی تریان هه‌س؟ خوا پاکتره له‌وشتانه‌ی که به شه‌ریکی داده‌نێن. ٤٤ گه‌ر بشبینن پارچه‌یه‌ک له‌م عاسمانه داده‌که‌وێ، ئیژن: هه‌ورێکی پڕپشته. ٤٥ سا تۆ له‌وانه وازبێنه، تا ئه‌وانه تۆشی ڕۆژی خۆیان ده‌بن؛ که ئه‌و ڕۆژه هه‌ستیان ده‌به‌ردا نامێنێ. ٤٦ ئه‌وێ ڕۆژێ حیله‌که‌یان هیچ به‌هره‌یه‌کیان ناداتێ‌و که‌سیش ده‌هانایان نایه. ٤٧ بۆ ئه‌وانه‌ی پیشه‌یان ناهه‌قی بوه، جگه‌له‌مه‌ش جه‌زره‌به‌یێ‌تریان هه‌یه؛ به‌ڵام زۆربه‌یان نازانن. ٤٨ بۆ فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ت خۆڕاگربه، تۆ به‌به‌رچاوی ئێمه‌وه‌ی؛ هه‌ر کاتێ له‌جێ ڕاده‌بی، په‌سنی په‌روه‌رنده‌ت بده. ٤٩ له شه‌ویشدا شوکری بکه‌و په‌سنی‌بده؛ له‌وده‌مه‌شدا که هه‌ساره ئاواده‌بن.

نه‌جم

٣٢- بله‌وه‌ز: لاسار، گوێ‌نه‌بیس.   ٣٨- کۆڵه کردن: گوێ‌ڕاداشتن.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنطِقُ
عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ ﴿٥﴾
ذُو مِرَّةٍ فَٱسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِٱلْأُفُقِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾
فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾
مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ﴿١١﴾ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ
نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ﴿١٥﴾
إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَأَىٰ
مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰٓ ﴿١٨﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنَوٰةَ
ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ
ضِيزَىٰٓ ﴿٢٢﴾ إِنْ هِىَ إِلَّآ أَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهْوَى ٱلْأَنفُسُ
وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلْهُدَىٰٓ ﴿٢٣﴾ أَمْ لِلْإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾ فَلِلَّهِ
ٱلْءَاخِرَةُ وَٱلْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِى
شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ ﴿٢٦﴾

وه‌ناوخودا که‌ که‌ هه‌ند ده‌و دلۆڤانه

١ به ئه‌ستێره، کاتێ به‌ره‌و ئاسۆ ده‌خزێ، ٢ یاره‌که‌تان نه گوم‌بوه، نه ڕێشی هه‌ڵه‌کردوه. ٣ به ئاره‌زۆی خۆی ناخێوێ. ٤ هه‌رچی ئێژێ، له‌خواوه تێگه‌یه‌نراوه. ٥ فرشته‌یێ فره توانا فێری کرد. ٦ فرشته‌یێ به‌ئاوه‌زو فره‌زانا، که به شکڵی خۆی ڕاوێستا. ٧ [هه‌وه‌ڵجارێ] له‌ئاسۆی هه‌ره‌به‌رزبۆ؛ ٨ له‌پاشا نزیک که‌وته‌وه‌و شۆڕوه‌بۆ؛ ٩ به‌قه‌د ماڵی دۆکه‌وانان یا نزیکتر؛ ١٠ ئه‌وسا خودا هه‌رمه‌به‌ستێ که‌واویستی به‌عه‌بدی خۆی ڕایگه‌ێنێ، پێی ڕاگه‌یاند. ١١ دڵی ئه‌و هه‌رچی دیتۆیه، درۆنه‌بوه. ١٢ ئاخۆ له‌سه‌ر ئه‌وی دیویه ئێوه کێشه‌ی ده‌گه‌ڵ ده‌که‌ن؟

١٣ بێ‌گومانه جارێکی دیکه‌شی دیوه، که ئه‌وساکه‌ش داپه‌ڕیوه؛ ١٤ له‌لای داره‌کناره‌که‌ی ئه‌وپه‌ڕه‌وه، ١٥ که له‌پاڵ شوێنی به‌هه‌شته. ١٦ له‌کاتێکا کناره‌که داپۆشیوه، ئه‌وی که ده‌بێ داپۆشێ. ١٧ سۆمای لێ نه‌گوێزتۆته‌وه‌و هیچ ڕه‌شکه‌وپێشکه‌شی نه‌کرد. ١٨ دیاره زۆریش له‌نیشانه گه‌وره‌کانی په‌روه‌رنده‌ی خۆی دیتوه. ١٩ ئاخۆ ئێوه هه‌ر لات‌و عوززاتان دیوه؟ ٢٠ سێهه‌میشیان که «مه‌نات»ه‌و یه‌کێ‌تر له‌بوته‌کانه؟ ٢١ ئاخۆ زارۆی ئێوه نێره‌و خواش کیژی هه‌س؟ ٢٢ ئه‌گه‌ر وابێ، به‌شکردنێ ناڕه‌وایه.

٢٣ ته‌نیا ئه‌وانه چه‌ند ناون که ئێوه‌و باب‌و باپیرتان، ئه‌وانه‌تان پێ‌ناوناون‌و خوداش هیچ به‌ڵگه‌ی پته‌وی له‌مه‌ڕ ئه‌وانه‌وه نه‌نارد. هه‌ر وه‌دۆی گومان ده‌که‌ون‌و ئه‌وه‌ی که دڵیان ده‌خوازێ؛ که‌چی له‌لای په‌روه‌رنده‌ی خۆشیانه‌وه ڕێگه‌یان نیشان‌دراوه. ٢٤ ئاخۆ مرۆ چی ئاره‌زۆ کا، بۆی پێک دێ؟ ٢٥ ئاخرین‌و هه‌وه‌ڵینیش هه‌ر بۆخودان. ٢٦ له‌و هه‌مۆ عاسمانانه‌دا، چه‌ند به چه‌ند فریشته‌هه‌یه؛ که‌سیان تکای لێ‌ناگیرێ؛ مه‌گین که‌سێ دوایی خودا ئیزنی‌بداو تکا بۆ که‌سێکی‌بکا که‌خۆی حه‌زکاو پێ‌ڕازی‌بێ.

١-یا: به ئه‌ستێره، ئه‌وده‌مه‌ی که ئاواده‌بێ. ٣-ناخێوی: قسه‌ناکا؛ له ئاخافتن: قسه‌کردن.

٩-ماڵ: مابه‌ینی هه‌ردۆک سه‌ری که‌وان. ١٤-کنار: داری نه‌بگ؛ یا: له‌لای «سدرة‌المُنتَهیٰ».

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ تَسۡمِيَةَ ٱلۡأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغۡنِي مِنَ ٱلۡحَقِّ شَيۡـٔٗا ﴿٢٨﴾ فَأَعۡرِضۡ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكۡرِنَا وَلَمۡ يُرِدۡ إِلَّا ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبۡلَغُهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ بِمَا عَمِلُواْ وَيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ بِٱلۡحُسۡنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَۚ إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلۡمَغۡفِرَةِۚ هُوَ أَعۡلَمُ بِكُمۡ إِذۡ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ وَإِذۡ أَنتُمۡ أَجِنَّةٞ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡۖ فَلَا تُزَكُّوٓاْ أَنفُسَكُمۡۖ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيۡتَ ٱلَّذِي تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعۡطَىٰ قَلِيلٗا وَأَكۡدَىٰٓ ﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلۡغَيۡبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمۡ لَمۡ يُنَبَّأۡ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبۡرَٰهِيمَ ٱلَّذِي وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيۡسَ لِلۡإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعۡيَهُۥ سَوۡفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجۡزَىٰهُ ٱلۡجَزَآءَ ٱلۡأَوۡفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلۡمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضۡحَكَ وَأَبۡكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحۡيَا ﴿٤٤﴾

۲۷ ئەو کەسانەی بڕوا بە پاشەڕۆژناکەن، فرشتەکان بەناوی کچان ناودەبەن. ۲۸ کە هیچیشیان لێنازانن؛ هەر وەشوێن گومان دەکەونو گومانیش جێی ڕاست ناگرێ. ۲۹ تۆ لەو مرۆیە وازبێنە کە لەیادی ئێمەکردن خۆ دەبوێرێو بەدەر لەژینی دنیایە، هیچیتری نەویستوە.
۳۰ هەر ئەوەندەی لێدەزانن. پەروەرندەت زاناترە کە کێ ڕێگەی لێ تێکچوەو کێش لەسەر ڕێگەی ئەوچوە. ۳۱ هەرچی لەناو ئاسمانەکانو زەمیندان، گش بۆ خودان؛ تا سزای ئەوانە بدا کە خراپەیان کردوەو چاکەی باشیش دەربارەی کارچاکان بکا. ۳۲ ئەوانەی خۆیان دوڕدەگرن لەگوناهانی مەزنو کاری کرێت؛ مەر گوناهی وردیلەبێ. پەروەرندەت بەخشینی زۆر بەرفرەهەو ئەویش ئێوە لەخۆتان باشتردەناسێ؛ وەختێ ئێوەی لەم هەردە پەیداکردوە؛ کە دەپێشدا پیزەیەک بوُن لەناوزگی دایکەکانتان. هیچ پاکانەی خۆتان مەکەن؛ بۆخۆی باشترتان دەناسێ کە کێ لەخودا ترساوە. ۳۳ ئاخۆ تۆ ئەو مرۆیەت دی کە پشتی هەڵکردو ڕۆیی؟ ۳۴ کەمی بەخشیو چرۆکی کرد. ۳۵ ئاخۆ بەنەدیار دەزانێو خۆی دەبینێ؟ ۳۶ یان لەوە ئاگا نەکراوە، لەڕۆپەڕەکانی موُسا چی نوُسراون؟
۳۷ یان ئیبراهیم، کە ئەرکی خۆی بە تەواوی بەجێهێنا؟ ۳۸ کە کەس ئۆباڵی کەسیتر وەستۆناگرێ؛ ۳۹ مرۆ بۆخۆی خەبات نەکا، هیچ پاداشێکی پێناگا. ۴۰ بۆ هەر کارێکیش ماندوُبێ، پاداشی خۆی هەر پێدەگا. ۴۱ لەپاشانیش - بەباشترین شێوە - پاداشی پێدەدرێ.
۴۲ گەڕانەوەش هەر بۆلای پەروەرندەتە. ۴۳ هەر ئەو دەخاتەخەنینو دەگریێنێ. ۴۴ هەر ئەویشە ژیان دەداو دەش مرێنێ.

۳۲-**کرێت:** پیسو خراپ. **بەرفرەهـ:** هەراو، پانو بەرین. **پیزە:** بێچوی ناوزک، تۆل. **۳۹-یا:** مرۆ بێژگە لەبەرهەمی تەقالای خۆی، هیچی بۆنامێنێتەوە. **۴۰-یا:** ئاکامی تەقالاکەشی، بەم زوانە دەبیندرێ.

وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ
عَلَيْهِ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُخْرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ
ٱلشِّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهْلَكَ عَادًا ٱلْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَا۟ فَمَآ أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾
وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَٱلْمُؤْتَفِكَةَ
أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾
هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلْأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلْءَازِفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِن
دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَٰذَا ٱلْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ
وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمْ سَٰمِدُونَ ﴿٦١﴾ فَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ وَٱعْبُدُوا۟ ۩ ﴿٦٢﴾

سُورَةُ القَمَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً يُعْرِضُوا۟
وَيَقُولُوا۟ سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا۟ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ ۚ
وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ ٱلْأَنۢبَآءِ
مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌۢ بَٰلِغَةٌ ۖ فَمَا تُغْنِ ٱلنُّذُرُ
﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَىْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

٤٥ هه‌ر ئه‌ویشه وڵفی نێرومێوینه‌ی وه‌دی هێناوه‌؛ ٤٦ له‌وتنۆکه‌ی که ڕژاوه.
٤٧ له‌سه‌ریه‌تی دیسان دروستی‌کاته‌وه. ٤٨ هه‌رئه‌ویشه هیچ ناگوزۆری نه‌هێشت‌و ده‌سمایه‌شی به ئێوه‌دا. ٤٩ هه‌ر بۆ خۆشی په‌روه‌رنده‌ی گه‌لاوێژه. ٥٠ هه‌ر ئه‌ویشه ئاسه‌واری عادی یه‌که‌می بڕیه‌وه.
٥١ له‌سه‌مۆدیش جۆقه‌واری نه‌هێشتوه. ٥٢ هۆزی نۆحیش - له‌به‌رێ‌دا - که له‌وانه ناهه‌قترو لاسارتربۆن. ٥٣ ئاوایی هۆزی لۆتیشی سه‌ره‌وژێرکرد.
٥٤ هه‌رچی ده‌بۆ به‌رخۆ بدرێ، وه‌بن خۆی‌دا. ٥٥ په‌روه‌رنده‌ت که ئه‌و هه‌مۆ چاکه‌ی هه‌یه، تۆ له‌کامیان به‌گومانی؟ ٥٦ ئه‌مه یه‌کێ له‌ترس وه‌به‌رهێنه‌رانه؛ وه‌ک ترسێنه‌رانی پێشۆ. ٥٧ ڕابۆنی سه‌لا نزیکه.
٥٨ غه‌یره‌زخودا که‌س په‌رده‌ی له‌سه‌ر لانادا. ٥٩ ئاخۆ ئێوه له‌م وتاره سه‌یرماون؟ ٦٠ پێکه‌نین‌تانه‌و ناگریه‌ن؟ ٦١ هه‌ر به‌گاڵته ڕای‌ده‌بوێرن.
٦٢ ده‌سا بۆخوا سوژده‌به‌رن‌و بیپه‌رستن.

قه‌مه‌ر

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ وا په‌سڵان نزیک که‌وته‌وه‌و هه‌یڤ بۆبه دۆ که‌رته‌وه. ٢ هه‌ر نیشانه‌یه‌ک ببینن، بڕواناکه‌ن‌و دبێژن: ئه‌مه جادوه‌و هه‌رهه‌یه. ٣ ئیتر بڕوایان نه‌هێناو شوێن ئاره‌زۆی خۆیان که‌وتن. هه‌رکاره‌ش شوێنی خۆی هه‌یه.
٤ ئه‌وه‌نده‌یان ده‌نگ‌وباسی به‌رێ بیستۆن، که ده‌بۆ ترسیان بێته‌به‌ر.
٥ ئه‌مه کارزانی ته‌واوه؛ به‌ڵام ئه‌م ترسێنه‌رانه به‌هره‌ناده‌ن! ٦ ساتۆ له‌وانه وازبێنه؛ ڕۆژێ بانگده‌ر بانگیان ده‌کا بۆ ڕۆداوێکی زۆرناخۆش.

٤٥- **وڵف:** جۆت. ٥١- **جوقه‌وار:** زینه‌وه‌ر، گیاندار. ١- **که‌رت:** پاژ، کوت، تیکه، پار.

خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾
مُّهۡطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِۖ يَقُولُ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوۡمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ ۞ كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٍ فَكَذَّبُواْ عَبۡدَنَا وَقَالُواْ مَجۡنُونٌ وَٱزۡدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغۡلُوبٌ فَٱنتَصِرۡ ﴿١٠﴾ فَفَتَحۡنَآ أَبۡوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنۡهَمِرٍ
﴿١١﴾ وَفَجَّرۡنَا ٱلۡأَرۡضَ عُيُونًا فَٱلۡتَقَى ٱلۡمَآءُ عَلَىٰٓ أَمۡرٍ قَدۡ قُدِرَ ﴿١٢﴾
وَحَمَلۡنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلۡوَٰحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجۡرِي بِأَعۡيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن كَانَ
كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَد تَّرَكۡنَٰهَآ ءَايَةً فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيۡفَ كَانَ
عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٍ
﴿١٧﴾ كَذَّبَتۡ عَادٌ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ
رِيحًا صَرۡصَرًا فِي يَوۡمِ نَحۡسٍ مُّسۡتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ
نَخۡلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ
لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرًا
مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَءُلۡقِيَ ٱلذِّكۡرُ عَلَيۡهِ
مِنۢ بَيۡنِنَا بَلۡ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعۡلَمُونَ غَدًا مَّنِ ٱلۡكَذَّابُ
ٱلۡأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرۡسِلُواْ ٱلنَّاقَةِ فِتۡنَةً لَّهُمۡ فَٱرۡتَقِبۡهُمۡ وَٱصۡطَبِرۡ ﴿٢٧﴾

۷ چاوشۆڕو کز، له‌گۆڕستان ده‌رده‌که‌ون؛ ئێژی کولله‌ن بڵاوبۆگن. ۸ هه‌ڵه‌داوان به‌ره‌وبانگده‌ره‌که ده‌چن. خودانه‌ناسه‌کان ئێژن: ئه‌مه ڕۆژێکی چه‌تۆنه. ۹ به‌رله‌مانه‌ش هۆزی نۆح باوه‌ڕیان نه‌بۆ. عه‌بدی ئێمه‌یان ناونابۆ درۆزن و گه‌فیان لێکرد. ۱۰ له‌په‌روه‌رنده‌ی پاڕاوه، که: من شکستم خوارده‌وه، هانام به تۆ. ۱۱ ئه‌وسا هه‌مۆ ده‌رگاکانی به‌رزاییمان بۆبارانێکی به‌لۆزه‌و خسته‌سه‌ریشت. ۱۲ له‌م زه‌مینه‌ش چاوه‌کانیمان تۆقاندن. ئاوگه‌ینه‌یه‌ک؛ به‌و ئه‌ندازه‌ی که بڕیاری بۆدرابۆ. ۱۳ ئه‌ومان به‌ئامیرێ هه‌ڵگرت، که له‌چه‌ند ته‌خته‌وبزماران لێک‌درابۆ. ۱۴ له‌ژێر چاوه‌دێری خۆمان وه‌گه‌ڕکه‌وت، بۆ پاداش دان به‌که‌سێ که به قسه‌کانی بێ‌باوڕبۆن.
۱۵ به‌جێمان هێشت که ببێته نیشانه‌یه‌ک. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟ ۱۶ ده‌سا چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ۱۷ ئه‌م قورعانه‌شمان ساناکرد که بیری لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟ ۱۸ عادیش باوه‌ڕیان نه‌هێنا؛ ده‌سا چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ۱۹ ئێمه له‌ڕۆژێکی شۆم‌دا، بایه‌کی ساردوبه‌هێزی بێ‌وچانمان نارده‌سه‌ریان.
۲۰ خه‌ڵکه‌که‌ی له‌جێ ده‌ردێنان؛ ده‌ت‌وت کۆته‌ره‌ی دارخورمان، به‌ڕیشه‌وه هه‌ڵکێشراون. ۲۱ ده‌سا چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ۲۲ ئه‌م قورئانه‌شمان ساناکرد که بیری لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟
۲۳ سه‌مۆدیش به‌ترسێنه‌ران بێ‌باوه‌ڕبۆن. ۲۴ وتیان: جاچۆن وه‌شوێن مرۆیه‌ک ده‌که‌وین، له‌خۆمان و به‌ته‌نیابێ؟ ئه‌گه‌ر وابێ، ئه‌وسا ئێمه له‌گومڕایی و ده‌به‌نگی‌داین. ۲۵ چۆن له‌ناو هه‌مۆ ئێمه‌دا، فه‌رمانی خوا هه‌ر بۆ ئه‌ودێ؟ به‌ڵکۆ پیاوێ درۆزنی خۆپه‌سنده. ۲۶ سبه‌ی ڕۆژێ پێده‌زانن کێ ڤڕبێژی خۆپه‌سنده. ۲۷ ئێمه سایه‌وشترێکیان بۆده‌نێرین که بیان‌ئه‌زمۆین. سا تۆ هه‌ر چاوه‌دێریان به‌و خۆت ڕاگره.

۹- **گه‌ف:** ۱) ترساندن به قسه، هه‌ڕه‌شه؛ ۲) گاڵته. ۱۱- **به‌لۆزه‌و:** خوڕ. ۱۲- **چاوه‌کانی:** سه‌رچاوکه‌، کانی. ۱۳- **ئامیر:** ئه‌سپاو، ئامراز. ۱۷- **سانا:** هاسان، ئاسان. ۲۴- **ده‌به‌نگ:** بێ‌ئاوه‌ز، گێل.
۲۶- **ڤڕبێژ:** درۆزن، بوختیان‌که‌ر.

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ
كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟
بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾
فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ
﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَٰهُمْ
أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ
فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ
﴿٤٦﴾ إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ
عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

۲۸ پێشیان بێژه که ئاوه‌که له‌ناویاندا به‌ش کراوه؛ هه‌رکه‌س له‌نۆره‌ئاوی خۆی ئاماده‌بێ. ۲۹ گاسی هه‌واڵی خۆیان‌کرد؛ ئه‌ویش هات به‌ده‌نگیان‌وه‌و په‌لی [وشتره‌که‌ی] قوت‌کرد. ۳۰ ده‌سا چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟
۳۱ نه‌عره‌ته‌یه‌کمان بۆناردن؛ وه‌ک پۆش‌وپاری بۆژۆیان لێ به‌سه‌رهات.
۳۲ ئه‌م قورعانه‌شمان ساناکرد که بیری لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟
۳۳ هۆزی لۆتیش هه‌مبه‌ربه ترسێنه‌ره‌کان بێ‌باوه‌ڕبوون.
۳۴ گێژه‌ڵۆکه‌ی زیخ‌و چه‌ومان نارده‌سه‌ریان؛ جگه‌له‌که‌س‌وکاری لوت - که سۆ زۆ ڕزگارمان کردن. ۳۵ له‌چاکه‌و به‌زه‌یی خۆن‌ڕا؛ ئاوا چاکه‌ی سوپاسکاران ده‌ده‌ینه‌وه. ۳۶ ترساندنی له‌زه‌بری هه‌ڵمه‌تی ئێمه؛ [به‌لام ئه‌وان] له‌وگه‌فانه به‌گومان بوون. ۳۷ ده‌یانه‌ویست کاری خراپ ده‌گه‌ڵ میوانانی بکه‌ن؛ سۆمای چاوانم لێ‌ساندن. ده‌بچێژن ئازارو هه‌ڕه‌شه‌کانم. ۳۸ ئه‌وسا له‌به‌ره‌به‌یاندا، ئازاری له‌بنه‌نه‌هاتۆ هاته‌سه‌ریان.
۳۹ سا بچێژن ئازارو هه‌ڕه‌شه‌کانم. ۴۰ ئه‌م قورئانه‌مان سانا کرد که بیری لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟ ۴۱ ترسێنه‌ران هاتیشنه‌لای ده‌سته‌ودایه‌ره‌که‌ی فیرعه‌ون. ۴۲ سه‌رله‌به‌ری نیشانه‌کانی ئێمه‌یان به‌درۆزانی. ئه‌وسا ئێمه گرتمانن، به‌گرتنی ده‌سته‌ڵاتداری توانا. ۴۳ ئاخۆ خوانه‌ناسی ئێوه له‌وه‌کانی‌تر چاترن، یان له‌ناوکتێبه‌کاندا پاکانه‌یان بۆ هاتگه؟ ۴۴ یان دبێژن: ئێمه گشمان پێکه‌وه‌ین‌و سه‌رده‌که‌وین؟
۴۵ هه‌ربینائه‌و ئاپۆره‌یه له‌شه‌ڕ شکاو، پشت بکه‌نه‌وه‌و ڕابکه‌ن. ۴۶ به‌ڵکه ده‌بێ له‌په‌سڵانیش کۆببنه‌وه؛ که باری ئه‌و حه‌سته‌م‌تره‌و تاڵتریشتان لێ ده‌بۆرێ. ۴۷ تاوانباران له ده‌به‌نگی‌و گومڕایی‌دان. ۴۸ ئه‌وێ ڕۆژێ که ده‌مه‌وڕۆ له‌ئاگردا ڕه‌کێش ده‌کرێن، ده‌بچێژن گڵپه‌ی ئاگری جه‌هه‌ندەم.
۴۹ ئێمه هه‌مۆ بۆنه‌وه‌رمان به‌ئه‌ندازه ئافرانده‌وه.

۲۹- **گاسی**: بانگ کردن. **قوت کردن**: بڕین. ۳۱- **بۆژۆ**: گیای بۆنگرتۆ که حه‌یوان نایخوا. شیاوی باسه خوالێ خوشبو مامۆستاهه‌ژار «بۆژۆ»ی به‌جێ «مُحْتَظِر» هێناوه، که به مانای په‌چه‌دروسکه‌ره. ئه‌گه‌ر وایه، پاچڤه‌ی ئه‌م پازه ئاواش ده‌گونجێ: وه‌ک پۆش‌وپاری په‌چه‌سازیان به‌سه‌رهات.
۳۴- **سۆ**: سوبح، به‌یانی زۆ. ۴۷- **ده‌به‌نگ**: بێ‌ئاوەز، نه‌فام.

وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ
أَشۡيَاعَكُمۡ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ
فِي ٱلزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ
فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ ﴿٥٤﴾ فِي مَقۡعَدِ صِدۡقٍ عِندَ مَلِيكٖ مُّقۡتَدِرِۭ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحۡمَٰنِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلرَّحۡمَٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ ٱلۡقُرۡءَانَ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ ﴿٣﴾
عَلَّمَهُ ٱلۡبَيَانَ ﴿٤﴾ ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٖ ﴿٥﴾ وَٱلنَّجۡمُ
وَٱلشَّجَرُ يَسۡجُدَانِ ﴿٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلۡمِيزَانَ
﴿٧﴾ أَلَّا تَطۡغَوۡاْ فِي ٱلۡمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُواْ ٱلۡوَزۡنَ بِٱلۡقِسۡطِ
وَلَا تُخۡسِرُواْ ٱلۡمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَٱلۡأَرۡضَ وَضَعَهَا لِلۡأَنَامِ ﴿١٠﴾
فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَٱلنَّخۡلُ ذَاتُ ٱلۡأَكۡمَامِ ﴿١١﴾ وَٱلۡحَبُّ ذُو ٱلۡعَصۡفِ
وَٱلرَّيۡحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ كَٱلۡفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ
مِن مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

۵۰ کاری ئێمه یه‌کجاره‌یه‌و هه‌ر له‌چاوتروکانێکدا کوتایی دێ.
۵۱ پێشوُش زۆری وه‌ک ئێوه‌مان قڕتێ‌خستوُن. ئاخۆ که‌س به‌بیریدادێ؟
۵۲ هه‌رکارێکی کردوُیانه، وا له‌ناو ده‌فته‌راندایه. ۵۳ که‌م و زۆری خه‌ت دراوه. ۵۴ خۆپارێزان له‌باغات‌و ده‌م‌چۆمانن. ۵۵ له‌نشیمه‌نی په‌سندو لای خونکاری به‌ده‌سته‌ڵات.

ره‌حمان

به‌ناوی خوای دڵاوای دڵاوان

۱ خوای دڵاوا،
۲ ئه‌م قورئانه‌ی ده‌رس داوه.
۳ مرۆی ئافراند؛
۴ له ئاخافتنی تێگه‌یاند.
۵ خۆرو هه‌یڤیش - به‌ئه‌ندازه - دێن‌و ده‌چن.
۶ گیاوردیله‌و به‌ساقه‌ته‌ش سوژده ده‌به‌ن.
۷ عه‌زمانی به‌رزکرده‌وه‌و ته‌رازوی دامه‌زراندوه؛
۸ که له‌ئه‌ندازه ده‌رنه‌چن.
۹ کێشانه‌تان به‌رانبه‌ربێ و نه‌کا ته‌رازوُتان سه‌رکا.
۱۰ ئه‌م هه‌رده‌مان بۆمه‌ردم وه‌دی‌هێناوه.
۱۱ میوه‌ی تێداو داره‌خورمای خاوه‌ن پشکۆژ.
۱۲ ده‌ندکی له‌ناو که‌لوُداو شینکه‌ی بۆن‌خۆش.
۱۳ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشا ده‌که‌ن؟
۱۴ مرۆی له‌حه‌ڕی زوهابوُی چه‌شنی سواڵه‌ت، وه‌دی هێنا.
۱۵ جنۆکه‌شی له‌بلێسه‌ی بێ‌دوُکه‌ڵ وه‌دی هێناوه.
۱۶ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن.

۵۳- یا: وردو درشتی نوُسراوه. ۱۱- پشکۆژ: خونچه. ۱۲- ده‌ندک: ده‌نک، دانه. که‌لوُ: به‌رگی ده‌نک له‌به‌ری گیا(که‌لوُی نۆک). شینکه: گزوگیای تازه‌ڕواو. ۱۴- زوهابوُ: وشکه‌وه‌بوُگ. سواڵه‌ت: پارچه‌ی شکاوی ده‌فری گلێن.

رَبُّ ٱلْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ ٱلْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا ٱللُّؤْلُؤُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ ٱلْجَوَارِ ٱلْمُنشَـَٔاتُ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَـٰمِ
﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ
وَجْهُ رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَـٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٢٨﴾ يَسْـَٔلُهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِى شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَـٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ
أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ ۚ لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَـٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا
شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَٱلدِّهَانِ
﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ
إِنسٌ وَلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

١٧ هەردوشوێنی خۆرهەڵات و خۆرنشینی ڕاهێناوە.
١٨ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
١٩ جەمسەری دۆدەریایانی گەیاندەیەک.
٢٠ بەرزەکێکیان لەنێواندا کە بەسەر یەکتردا نایەن.
٢١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندو حاشادەکەن؟
٢٢ لەهەردوکان مراری و مەرجان دەردەچن.
٢٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٢٤ گەڕۆکانی بەبادەوەی چیائاسا - لەدەریادا - کاری ئەوە.
٢٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندو حاشادەکەن؟
٢٦ هەرکێ ژینی لەسەرزەمینە، نامێنێ.
٢٧ هەر خودانی خاوەن شکۆی بەرزو بەڕێزت دەمێنێ.
٢٨ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٢٩ هەرکێ لەناو ئاسمانەکان و زەمینن، هەمۆکارێکیان هەر بەوەو ئەو گش ڕۆژێ بەکارێکەوە خەریکە.
٣٠ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٣١ ئێمە بەکارتان ڕادەگەین، ئەی گرۆی مرۆو جنۆکان!
٣٢ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٣٣ ئەی گرۆی جنۆکەو مرۆ! گەر توانیتان لەگش ئاسۆی عاسمانەکان و زەمینێ دەربازبن، دەسا بچن؛ ناشتوانن لێان دەربچن، مەگین بەدەستەڵاتەوە.
٣٤ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٣٥ گڕی بەدۆکەڵ و بێدوکەڵی ئاگر داتاندەگرێ؛ ئەوسا کەس دەهاناونایە.
٣٦ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٣٧ سا هەرکاتێ ئەم عەزمانە قەڵشی بردو بەڕەنگی گوڵ و کەوڵی سور هاتەبەرچاو،
٣٨ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٣٩ لەوڕۆژەدا هیچکەس - لەمرۆو جنۆکە - بۆگوناهێ کە کردۆیە، نایەتە بەرپرسینەوە.
٤٠ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟

١٩- جەمسەر: جێگەی پێکەوەلکانی دۆشت. ٢٠- بەرزەک: بڵندایی نێوان تەختایی.
٢٤- بادەوە: بایەوانی کەشتی. ٣٧- کەوڵ: چەرم.

يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ
﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٥﴾ وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيۡنَانِ
تَجۡرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ
زَوۡجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشِۭ
بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖۚ وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ
وَلَا جَآنّٞ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ ٱلۡيَاقُوتُ
وَٱلۡمَرۡجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلۡ جَزَآءُ
ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٣﴾ مُدۡهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا
عَيۡنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

٤١ تاوانباران بەتەحرو زەڕا دەناسرێن ؛ئیتر لەقژی سەریان و لەقاچەکانیان ئەنەوێن.
٤٢ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٤٣ ئەمە هەر ئەو دۆزەهەیە تاوانباران بڕوایان وانەبۆ هەیە.
٤٤ لەناویداو لەناو ئاوێکی کەلی دا دەخولێنەوە.
٤٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٤٦ بۆ هەرکەسیش لەپەروەرندەی ترساوە، دۆباغ هەیە.
٤٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٤٨ هەردو خاوەن درەختی بەپەلک و پۆپن.
٤٩ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٥٠ لەهەردۆدا دۆسەرچاوەی ڕەوان هەیە.
٥١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٥٢ گش میوەیەکیان تێدایە، کە هەمۆ ولفی یەکترن.
٥٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٥٤ لەسەر ڕایەخێ پاڵ کەفتۆن، کە ئاسەڕیان لە ئاوریشمی ئەستۆرەو بەری گەییشتۆی هەردوباغ، لەوان نزیک کەوتۆتەوە.
٥٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٥٦ کیژۆڵەی هێند داوێن پاکیان لەناودایە، کە بەرلەوان کەسێ - مرۆ یان جنۆکە - هەرگیز دەستی بۆ نەبردۆن.
٥٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٥٨ هێندە جوانن، ئێژی یاقۆت و مەرجانن.
٥٩ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٦٠ ئاخۆ پاداشی کاری چاک، غەیرەز چاکەدانەوەیە ؟
٦١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٦٢ غەیرەز ئەمان دۆ بەهەشتی تریش هەیە.
٦٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٦٤ کەسکی تۆخن، بەڕواڵەت ڕەش دەنوێنن.
٦٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٦٦ جۆتێ کانی لەواندا هەن، فیچقە دەکەن.
٦٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟

٤١- **زەڕا:** چڕو چاو، تەحرو دیدار.   ٤٤- **کەلی:** ئاوی کوڵ هاتۆ.   ٦٤- **کەسکی تۆخ:** یەکجار سەوز.

فِيهِمَا فَٰكِهَةٌ وَنَخۡلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
فِيهِنَّ خَيۡرَٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ
مَّقۡصُورَٰتٌ فِي ٱلۡخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾
لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٌ قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفۡرَفٍ خُضۡرٍ وَعَبۡقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ تَبَٰرَكَ ٱسۡمُ رَبِّكَ ذِي ٱلۡجَلَٰلِ وَٱلۡإِكۡرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الوَاقِعَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيۡسَ لِوَقۡعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ
﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ ٱلۡأَرۡضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ ٱلۡجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾
فَكَانَتۡ هَبَآءً مُّنۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَكُنتُمۡ أَزۡوَٰجًا ثَلَٰثَةً ﴿٧﴾ فَأَصۡحَٰبُ
ٱلۡمَيۡمَنَةِ مَآ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ مَآ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ﴿١٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلۡأٓخِرِينَ
﴿١٤﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوۡضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيۡهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾

۶۸ له‌ناویاندا میوه‌جات‌و داره‌خورماو هه‌نار هه‌یه‌.
۶۹ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن ؟
۷۰ له‌ناویاندان گه‌لێ کیژی ئاکارچاک‌و به‌دیمه‌ن جوان.
۷۱ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن ؟
۷۲ زه‌ری چاوڕه‌ش له‌ناو خێوه‌تاندا ده‌ژین.
۷۳ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن ؟
۷۴ که به‌رله‌وان هیچ مرۆوهیچ جنۆکه‌یه‌ک، هه‌رگیز ده‌ستی بۆنه‌بردوٚن.
۷۵ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن ؟
۷۶ له‌سه‌ر ڕایه‌خی که‌سک‌و جوان پاڵ‌ده‌که‌ون؛ که وێنه‌یان له‌دنیادا نه‌بینراوه‌.
۷۷ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن ؟
۷۸ ممباره‌که ناوی پاکی په‌روه‌رنده‌ت؛ خاوه‌ن شکۆو شایانی ڕێزلێ‌گرتنه‌.

واقیعه

به‌ناو خوداکه‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

۱ هه‌رگا ڕوٚداوه‌که ڕوٚی‌دا، ۲ که‌س ناتوانێ له‌و ڕوٚداوه حاشابکا. ۳ به‌رز ده‌کاو نزم ده‌کا؛ ۴ کاتێ زه‌وین ڕاده‌تڵه‌کێ به‌ڕاتڵه‌کان، ۵ که‌ژیش ده‌هاڕێن به‌هاڕین، ۶ له‌چه‌شنی تۆز بڵاوده‌بن، ۷ ئێوه ده‌کرێنه سێ‌تیره: ۸ تیره‌یه‌کیان ده‌ستی ڕاستی‌و به‌ختیارن. ۹ تیره‌ی تریان ده‌ستی چه‌پی‌و نه‌گبه‌تبارن. ۱۰ تیره‌یه‌کیش له‌پێشه‌وه‌ن، وه‌پێش که‌وتوٚن. ۱۱ که ئه‌وانه له‌ئێمه‌وه نزیک که‌وتوٚن. ۱۲ له‌باغاتی تژی له خۆشیدا ده‌ژین. ۱۳ به‌شێک له‌وانی پێشینه، ۱۴ که‌مێکیش له‌وانی پاشین، ۱۵ له‌سه‌ر ته‌ختی جه‌واهیربه‌ند، ۱۶ هه‌مبه‌ربه‌یه‌ک پاڵ ده‌که‌فن.

۷۲- زه‌ری: جوانی سپی پێستی ئامال زه‌رد. ۴- ڕاتڵه‌کان: جوٚلانی به توند. ۱۲- تژی: پڕ، لێواولێو.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ
﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَٰكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ
﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَٰلِ ٱللُّؤْلُؤِ
ٱلْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا
تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَٰمًا سَلَٰمًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِى سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ
﴿٣٠﴾ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا
مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّآ أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُنَّ
أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِّأَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ
وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا۟ يُصِرُّونَ
عَلَى ٱلْحِنثِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا۟ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ
ٱلْأَوَّلِينَ وَٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

١٧ تازەلاوی هەمیشەلاو، لەدەورەیان دێن و دەچن. ١٨ بە زەرک و بەتونگەو پیاڵە، بادەی ڕەوان لەسەر چاوەیان دەدەنێ. ١٩ نە لەخومار سەریان دێشێ و نە ئاوەزیش لەدەست ئەدەن. ٢٠ میوجاتیش، هەرکامی هەڵی دەبژێرن، ٢١ گۆشتی مەلیش، لەوانەی ئارەزۆی دەکەن، ٢٢ کیژی سپی چاوبەڵەکیش، ٢٣ هەمۆ ئیژی مراریـن لەنـاو قـاپـۆڕدا، ٢٤ پاداشی کردەوەیانە. ٢٥ کە لەوێدان، نە قسەی هەرزە دەبیسن، نە وتارێکی ناڕەوا. ٢٦ مەگین درووود لەیەکتر کەن و وەرامی پێ‌بدەنەوە. ٢٧ ئەوی تیرەی دەستەڕاستن؛ ئەوان چۆن بەختەوەرێکن؟ ٢٨ لای دارکناری بێ‌چقڵن. ٢٩ مۆزی پاڵ‌پێکەوەدراویش، ٣٠ سیبەرێکی بێ‌بڕانەوەش، ٣١ ئاویش هەروهەر ڕەوانە، ٣٢ میوەش زۆرو زەبەندەیە، ٣٣ نە دوایی دێ و نە پاوانە، ٣٤ نوێن و بانی بەرزو نەرم، ٣٥ ئێمە خۆمان کیژەکانمان بەتایبەتی بەرهەم هێنا؛ ٣٦ بڕیارمان بۆدان هەر کچ بن. ٣٧ شۆخۆشەویس، هاوتەمەنن، ٣٨ بەشی دەستەڕاستیەکانن. ٣٩ هێندێک لەوانی پێشینە؛ ٤٠ هێندێکیش لەپاشینەکان. ٤١ ئەوانەش کە دەستەی چەپن، تۆشی چ نەگبەتێک هاتۆن؟ ٤٢ وان لەناوەند گڕەباو ئاواکەلی‌دا. ٤٣ چڕەدۆکەڵ سێبەریانە. ٤٤ نە فێنکایی تێدا هەیە، نە لەبەری دەسێنەوە. ٤٥ چونکە ئەوان لەدنیا خۆش‌گوزەران بۆن. ٤٦ لەسەر گوناهانی گەورە پێداگر بون. ٤٧ ئەشیان وت: ئاخۆ گەر ئێمە بۆینە خۆڵ و چەندپێشەیەک، دیسان زیندۆدەکرێینەوە؟ ٤٨ یان باف و کالانی ئێمە؟ ٤٩ بێژە: بێ‌شک، ئەوی لەپێشۆدابۆن و ئەوانی لەدوایی هاتۆن، ٥٠ بەکۆمەڵ کۆدەکرێنەوە؛ لەژوانگەی ڕۆژێ کە دیاری‌کراوە.

٣٣-پاوان: قەدەغە. **٤٨-باف:** باوک.

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَءَاكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾
فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ
شُرْبَ ٱلْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَٰكُمْ فَلَوْلَا
تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ
ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ ٱلْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَٰلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
عَلِمْتُمُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ
﴿٦٣﴾ ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَٰهُ
حُطَٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ
﴿٦٧﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ ٱلْمُزْنِ
أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَٰهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ
﴿٧٠﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَآ أَمْ
نَحْنُ ٱلْمُنشِـُٔونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَٰهَا تَذْكِرَةً وَمَتَٰعًا لِّلْمُقْوِينَ
﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ فَلَآ أُقْسِمُ
بِمَوَٰقِعِ ٱلنُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

۵۱ ئه‌وسا ئێوه ئه‌ی گومڕایانی بێ‌باوه‌ڕ! ۵۲ ده‌بێ به‌ری داری زه‌قنه‌مۆتێ بخۆن. ۵۳ گه‌ده‌تانی لێ‌پڕبکه‌ن. ۵۴ ئه‌وسا ئاواکه‌لی به‌سه‌ر ئه‌ودا وه‌خۆن؛ ۵۵ وه‌کو چۆن وشتری تینۆ بێته‌سه‌رئاو. ۵۶ ڕۆژی ژمار وایان میوانداری ده‌کرێ. ۵۷ ئێمه ئێوه‌مان دروس‌کرد، سا بۆچی باوه‌ڕتان نه‌بۆ؟ ۵۸ ئاخۆ ئێوه ئه‌و ئاوی شاوه‌ته‌و دیوه، که ده‌یرێژن؟ ۵۹ ئاخۆ ئێوه وه‌دی‌دێنن، یانه ئێمه وه‌دی‌دێنین؟ ۶۰ ئێمه بڕیاری مه‌رگمان بۆتان داوه‌و که‌س وه‌پێش ئێمه ناکه‌وێ؛ ۶۱ که به‌چینێکی وه‌ک ئێوه وه‌تان‌گۆڕین و ته‌رزێکتان سازبده‌ینه‌وه، که ئێوه هایتان لێ‌نیه. ۶۲ خۆ ئێوه له‌دروست بۆنی یه‌که‌م‌جارتان ئاگادارن؛ ده‌ی بۆ هیچ بیرناکه‌نه‌وه؟ ۶۳ ئاخۆ ئه‌وتۆمه‌ی ده‌یچێنن، دیتوتانه؟ ۶۴ پێتان وایه ئێوه‌ن که به‌رهه‌می‌دێنن، یان ئێمه بۆتان ده‌ڕوێنین؟ ۶۵ گه‌ر ئێمه بمان‌ویستایه، ده‌مانکرده پۆشی به‌ربا؛ ئه‌وسا ئێوه سه‌یرۆده‌کرد. ۶۶ ده‌وگوت: ئێمه دۆڕاندمان؛ ۶۷ به‌ڵکو بێ‌به‌ش ماوینه‌وه. ۶۸ ئاخۆ ئه‌وئاوه‌تان دیوه، ده‌یخۆنه‌وه؟ ۶۹ ئاخۆ ئێوه له‌وهه‌وره‌وه ناردۆتانه، یان ئێمه بۆمان باراندۆن؟ ۷۰ گه‌رئێمه بمان‌ویستایه، دمانکردبه ئاوێکی‌تاڵ؛ ده‌یسا بۆ شوکرانه‌ناکه‌ن؟ ۷۱ ئاخۆ ئه‌و ئاگره‌و دیوه هه‌ڵیده‌که‌ن؟ ۷۲ ئێوه داری ئاگره‌که‌تان دروس کرد، یان ئێمه وه‌دیمان‌هێنا؟ ۷۳ ئێمه ئه‌ومان کرده هۆی بیره‌وه‌ری‌و به‌ڕێوه‌چونی ژیانی هه‌رده‌گه‌ڕان. ۷۴ سا تۆ ناوی په‌روه‌رنده‌ی مه‌زنی خۆت، هه‌ر به‌پاکی‌و دۆره‌که‌مایه‌سی بێنه. ۷۵ ده‌سا سوێندم به‌وشوێنانه‌ی ئه‌ستێره‌یان لێ هه‌ڵدین‌و ئاوا ده‌بن، ۷۶ بێ‌گومان - ئه‌گه‌ر بیزانن - ئه‌مه سوێندێکی گه‌وره‌یه.

۵۳- گه‌ده: سک، ورگ. ۶۱- های: خه‌به‌ر، ئاگا. ۷۳- هه‌رده‌گه‌ڕ: ته‌ره، چۆڵگه‌رد.

إِنَّهُۥ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَٰبٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا
ٱلْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ
أَنتُم مُّدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَآ
إِذَا بَلَغَتِ ٱلْحُلْقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَآ إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ
﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ
﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنْ أَصْحَٰبِ
ٱلْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَٰمٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ
ٱلْمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ
﴿٩٤﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الحَدِيدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُۥ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾
هُوَ ٱلْأَوَّلُ وَٱلْءَاخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

۷۷ بێ‌گومانه ئه‌مه قورئانی به‌ڕێزه.
۷۸ له‌ناوه‌ڕۆکی نوسراوێک وه‌شێراوه.
۷۹ غه‌یره‌ز پاکان که‌س ناتوانێ ده‌ستی لێدا.
۸۰ له‌داهێنه‌ری دنیاوه ناردراوه.
۸۱ ئاخۆ ئێوه به‌م قسه گه‌مه‌تان دێتێ؟
۸۲ ده‌یکه‌نه بژیوی خۆتان، که باوه‌ڕی پێ‌ناهێنن؟
۸۳ ئه‌دی ساتێ مردن قوڕقوڕاگه‌ی گرتوون،
۸۴ ئێوه‌ش چاوه‌نۆڕی مه‌رگن.
۸۵ ئێمه‌ش ئه‌وسا زۆر له‌نگۆی لێ‌نزیکترین؛ به‌ڵام هه‌ر ئێوه‌ن نابینن.
۸۶ ئه‌وسا ئه‌گه‌ر پێتان‌وایه ناکه‌ونه‌به‌ر پرسینه‌وه،
۸۷ ئه‌گه‌ر لاتان‌وایه ڕاستن، ده له‌مردنی وه‌گێڕن.
۸۸ به‌ڵام ئه‌وه‌ی نزیکی ئێمه‌یه‌و ده‌مرێ،
۸۹ له‌پاداشا ده‌سێته‌وه‌و، ده‌چته به‌هه‌شتی پڕخۆشی.
۹۰ ئه‌گه‌ریش له‌وکه‌سانه‌بۆ که ده‌گه‌ڵ ده‌سته‌ڕاستانن،
۹۱ درووود بۆتۆ، له‌وکه‌سانه‌ی ده‌سته‌ڕاستن.
۹۲ به‌ڵام ئه‌گه‌ر له‌وانه‌بۆ که باوه‌ڕیان نه‌هێناوه‌و گومڕابۆگن،
۹۳ له‌ئاواکه‌لی میوانن.
۹۴ ده‌شی‌به‌نه دۆژه‌هه‌وه.
۹۵ بێ‌گومان ڕاست هه‌رئه‌مه‌یه.
۹۶ سا تۆ ناوی په‌روه‌رنده‌ی مه‌زنی خۆت، هه‌ر به‌پاکی‌و دوره‌که‌مایه‌سی بێنه.

حه‌دید

وه‌ناوخوداکه‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

۱ هه‌رچی هه‌یه له‌عاسمانه‌کان‌و زه‌مین، گشتی په‌سنی خودا‌ده‌ده‌ن؛ ئه‌ویش خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.
۲ ئه‌م عاسمانانه و زمینه هه‌مۆ به‌رفه‌رمانی ئه‌ون. زیندۆده‌کاو ده‌ش‌مرێنێ‌و له‌سه‌ر هه‌مۆشت توانایه.
۳ پێشۆ ئه‌وه‌و، دوایی ئه‌وه‌و، له‌به‌رچاوه‌و نادیاره‌و، له هه‌مۆ شت ئاگاداره.

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ
عَلَى ٱلْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ
﴿٥﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُوا۟ مِمَّا جَعَلَكُم
مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَأَنفَقُوا۟ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾
وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ ۙ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ وَقَدْ
أَخَذَ مِيثَٰقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِۦٓ
ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِى مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ ٱلْفَتْحِ
وَقَٰتَلَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُوا۟ مِنۢ بَعْدُ وَقَٰتَلُوا۟ ۚ
وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَّن ذَا
ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ وَلَهُۥٓ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

٤ ئەم گش عاسمانان و هەردەی بەشەش ڕۆژان وەدیهێناو لەپاش ئەوە، لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی دامەرزا. هەرچی بەزەویدا ڕۆچێ و هەرچی لێی وەدەربکەوێ و هەرچی لەعاسمان دێتەخوار، هەرچی پیا سەردەکەوێ، ئەو دەیزانێ و لەهەر کوێ بن، دەگەڵتانەو خوا کردەوەتان دەبینێ.
٥ لە عاسمانان و زەمیندا دەستەڵات هەر بەدەست ئەوەو هەمۆکارێک دەبرێنەوە بۆلای خودا.
٦ شەو دەڕۆژێ هەڵدەکێشێ و ڕۆژێ دەناوشەو ڕادەکاو لەنهێنی هەمۆ دڵان ئاگادارە.
٧ بڕوابێنن بەخوداو پێغەمبەری خواو لەوماڵەی بۆی هێشتۆنەوە، لەڕای خودا بەخت بکەن. ئەوکەسانەی لەئێوە، خاوەن باوەڕن و ماڵ لەڕای خودا دەبەخشن، پاداشی مەزنیان هەیە.
٨ ئەدی چیتانە باوەڕی ناکەن بەخوا؟ کەچی پێغەمبەریش داواتان لێدەکا، تا بە پەروەرندەی خۆتان بڕوابێنن. ئەگەر باوەڕیتان هەبێ، ئێوە پەیمانۆ پێداوە.
٩ هەر ئەویشە چەندنیشانەی دیاریدەرەی بۆسەر عەبدی خوی ناردە خوار، تا لەتاریکی دەرۆخاو بەرەو ڕۆناکیتان بەرێ. کە خوا سەبارەت بەئێوە دڵسۆزێکی دلۆڤانە.
١٠ دەی چیتانە ماڵی خۆتان لەڕای خودا بەخت ناکەن؟ کە هەرشتێک لە ئاسمانان و زەویدان، هەر بۆ خودا دەمێننەوە. ئەوکەسانەی لەپێش گرتنی مەککەدا ماڵی خۆیان بەخت کردو دەگژ نەیارەکان ڕاچۆن، پایەی هەرەبەرزیان هەیە؛ دەگەڵ ئەوکەسە وەک یەک نین کە لە پاشان ماڵی خۆی بەخت کردوەو دەگژ دوژمنان ڕاچوە. کە هەمۆشیان خودا بەڵێنی پێداون چاکەیان دەربارەدەکا. خودا لەهەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.
١١ کێی وا هەیە وامێ ڕەوا بدا بەخوا تا چەند قاتی بداتەوەو پاداشی باشیشی هەبێ؟

يَوْمَ تَرَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِم بُشْرَىٰكُمُ ٱلْيَوْمَ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ٱرْجِعُوا۟ وَرَآءَكُمْ فَٱلْتَمِسُوا۟ نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُۥ بَابٌۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحْمَةُ وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَٱرْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ ٱلْأَمَانِىُّ حَتَّىٰ جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ مَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ ۖ هِىَ مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ ۞ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱلْمُصَّدِّقِينَ وَٱلْمُصَّدِّقَٰتِ وَأَقْرَضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

١٢ ڕۆژێک دێ که‌ تۆ دبینی مێروژنی خاوه‌ن‌باوه‌ڕ، تیشک‌دانه‌وه‌ی کرده‌یان پێش که‌وتوه‌و له‌لای ڕاستیانه‌وه‌ ده‌ڕوا. خۆشی له‌خۆتان ئه‌مڕۆکه‌ ده‌چنه‌ ناو باغاتێکه‌وه‌ جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕواو هه‌روهه‌ر، هه‌ر تیاده‌بن. ئه‌مه‌یه‌ به‌هره‌ی زۆرگرینگ.

١٣ ئه‌وێ ڕۆژێ دوڕازه‌کانی مێروژن، وه‌خاوه‌ن‌باوه‌ڕان ئێژن: ئێوه‌ لامان لێ‌بکه‌نه‌وه‌ تا تروسکێک له‌ڕۆناکیتان وه‌رگرین. پێان ئێژن: به‌ره‌ودوای خۆتان وه‌گه‌ڕێن، له‌وێ ڕۆناکی په‌یداکه‌ن. ئیتر ئه‌وسا شۆره‌یه‌کیان له‌نێوان ده‌بێته‌له‌مپه‌ر، درگای هه‌یه‌؛ له‌ژۆره‌وه‌ی به‌زه‌وی‌یه‌و له‌ده‌ره‌وه‌ی جه‌زره‌به‌یه‌.

١٤ بانگیان ده‌که‌ن: ئاخۆ ئێمه‌ش هه‌ر ده‌گه‌ڵ ئێوه‌دا نه‌بۆین؟ ئێژن: ئارێ؛ به‌ڵام ئێوه‌ خۆتان تۆشی به‌ڵاکردو چاوه‌نۆڕبۆن‌و دۆدڵی لێونه‌گه‌ڕاو به‌ئاره‌زۆ فریوتان‌خوارد؛ هه‌تا فه‌رمانی خودا هات؛ شه‌یتان ئێوه‌ی به‌خودا بادی‌هه‌واکرد.

١٥ ئیتر ئه‌مڕۆ‌نه‌ له‌ئێوه‌و نه‌ له‌وانه‌ی خوانه‌ناس بۆن، سه‌رانه‌و لێ وه‌رناگیرێ. جێو ئاگره‌و هه‌ر ئه‌ویشتان پێ‌ڕه‌وایه‌و چاره‌نۆستان زۆر خراپه‌.

١٦ بۆ که‌سانی خاوه‌ن‌باوه‌ڕ، ئاخۆ ئه‌وده‌مه‌ نه‌گه‌یوه‌ که‌ دڵیان بۆیادی خوداو بۆ ئه‌و ڕاسته‌ی ناردۆیه‌تی بکورکێنێ‌و به‌ده‌ردی ئه‌وانه‌ نه‌چن که‌ ده‌پێشدا ئێمه‌ کتێبمان دابۆنێ‌و ئه‌وسا له‌پاش ماوه‌کی زۆر، تۆشی دڵڕه‌قی هاتن‌و زۆربه‌یان له‌ڕێ لایاندا؟

١٧ ئه‌وه‌بزانن، که‌ خودایه‌ زه‌مین زیندۆده‌کاته‌وه‌، پاش مردنی. زۆرنیشانه‌ی ئاشکرامان بۆ ئێوه‌ ڕۆن‌کردۆته‌وه‌، به‌شکه‌می ئێوه‌ تێ‌بگه‌ن.

١٨ بێ‌سۆ پیاوان‌و ژنانی خێرومه‌ندو ئه‌وانه‌ش که‌ وامی‌ڕه‌وا ده‌ده‌ن به‌خوا، چه‌ند قاتیان پێده‌گاته‌وه‌و پاداشی باشیشیان ده‌بێ.

١٣- شۆره‌: دیوار به‌ده‌وری ماڵ‌و بێساندا، سۆر. به‌زه‌وی: به‌زه‌یی، ڕۆحم.

١٤- چاوه‌نۆڕبۆن: چاوه‌نۆڕی ئه‌وه‌ بۆن که‌ بڕواداران که‌ی تۆشی به‌ڵاو چۆرتم ده‌بن.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَۖ وَٱلشُّهَدَآءُ
عِندَ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ وَنُورُهُمۡۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ١٩ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ
ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞ وَزِينَةٞ وَتَفَاخُرُۢ بَيۡنَكُمۡ وَتَكَاثُرٞ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ
وَٱلۡأَوۡلَٰدِۖ كَمَثَلِ غَيۡثٍ أَعۡجَبَ ٱلۡكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ
مُصۡفَرّٗا ثُمَّ يَكُونُ حُطَٰمٗاۖ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٞ شَدِيدٞ وَمَغۡفِرَةٞ
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٞۚ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ٢٠
سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ
وَٱلۡأَرۡضِ أُعِدَّتۡ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ
ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢١ مَآ أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ
مِّن قَبۡلِ أَن نَّبۡرَأَهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ٢٢ لِّكَيۡلَا
تَأۡسَوۡاْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا تَفۡرَحُواْ بِمَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٍ ٢٣ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٤

۱۹ ئه‌و که‌سانه‌ی به‌خوا و پێغه‌مبه‌ره‌کانی باوه‌ڕده‌که‌ن، له‌ڕاستی لایان‌نه‌داوه. ئه‌و که‌سانه‌ش که له‌ڕای خودا کوژراون، وان لای په‌روه‌رنده‌یان‌و پاداشی خۆیان پێده‌گاو ڕۆشناکی خۆیان هه‌یه. ئه‌وانه‌ش که ناسپاسن‌و به‌نیشانه‌کانی ئێمه باوه‌ڕناکه‌ن، ئه‌وان یارانی ئاگرن.

۲۰ بزانن، ژی له‌دنیایه هه‌ر گه‌مه‌و بادی هه‌وایه‌و بۆخۆبه‌جوان نیشان دان‌و خۆ له‌سه‌ر یه‌کترڕانان‌و فره‌بۆنی عه‌ولادو داراییتانه‌و وه‌ک چناوێک به‌هۆی بارانه شین بوه‌و وه‌رزێری پێ‌خه‌نی بوه‌و به‌ره‌به‌ره‌وشک ده‌بێ‌و ده‌بینی زه‌رده‌هه‌ڵگه‌ڕاوه‌و له‌دواییدا بوه‌ته‌کاوکۆتی به‌ربا. له‌ولاش ئازاری دژوارو لێ‌خۆشبۆن‌و ڕه‌زامه‌ندی خودا هه‌یه. ژینی دنیا هه‌ر مایه‌ی خه‌ڵه‌تاندنه‌و چی‌تر نیه.

۲۱ ڕکه‌بکه‌ن بۆ به‌خشینی په‌روه‌رنده‌و ئه‌و به‌هه‌شته‌ش که پانایی، به پانایی ئه‌م عه‌زمان‌و زمینه‌یه‌و بۆ ئه‌وانه ئاماده‌یه که باوه‌ڕیان به خوداو پێغه‌مبه‌رانی خودا هه‌یه. ئه‌م چاکه‌یه له خواوه‌یه‌و ده‌رباره‌ی که‌سێکی ده‌کا که بۆخۆی مه‌یلی له‌سه‌ربێ. چاکه‌ی خودا زۆرگه‌وره‌یه.

۲۲ هه‌ر به‌ڵایه‌ک ڕۆده‌دا له‌م سه‌رزه‌مینه‌و هه‌ر به‌ڵایه‌ک که به‌سه‌رخودی خۆتان دێ - به‌ر له‌وه‌ی وه‌دی بهێنین - له‌ده‌فته‌رێکدا نۆسراوه‌و ئه‌مه لای خودا هاسانه.

۲۳ هه‌تا ئێوه بۆشتێ له‌ده‌ستۆده‌چێ، خه‌م نه‌خۆن و به‌ده‌سکه‌وتۆ دڵخۆش نه‌بن. خوا هه‌ر ئه‌وانه‌ی خۆش ناوێ که به‌فیزن‌و شانازی به‌خۆیان ده‌که‌ن:

۲۴ ئه‌وانه‌ی ڕژدی ده‌که‌ن‌و خه‌ڵکیش بۆڕژدی هان‌ده‌ده‌ن. هه‌ر که‌سیش لاساری ده‌کا، خودا ئه‌وسا بێ‌نیازه‌و هه‌ر شیاوی تاریف کردنه.

۲۰-چناو: تۆمی وه‌شیاگ. پاچفه‌ی ئه‌م‌پاژه واش ده‌بێ: «وه‌ک بارانێک شیناتیه‌که‌ی وه‌رزێری پێ خه‌نی بوه‌و»

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا ٱلْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ
بِٱلْغَيْبِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَٰهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ ۖ فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ ۖ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْإِنجِيلَ
وَجَعَلْنَا فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً
ٱبْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَٰهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ رِضْوَٰنِ ٱللَّهِ فَمَا
رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۖ فَـَٔاتَيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۖ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَءَامِنُوا۟ بِرَسُولِهِۦ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِۦ وَيَجْعَل لَّكُمْ
نُورًا تَمْشُونَ بِهِۦ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ
أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَىْءٍ مِّن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَأَنَّ
ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

۲۵ ئێمه پێغه‌مبه‌رانمان نارد به‌چه‌ند به‌ڵگه‌ی ئاشکراوه‌و وێڕای ئه‌وان، کتێب‌و هۆی هه‌ڵسه‌نگاندنمان نارده‌خوار؛ هه‌تا خه‌ڵک بێ‌جیاوازی له‌ناویه‌کا ڕه‌فتاربکه‌ن. ئاسنیشمان ناردۆته‌خوار، که هێزی برشتی زۆره‌و زۆر به‌هره‌ی بۆ مه‌ردم تێداو؛ تا خودا بۆخۆی بزانێ کێ له‌نه‌دیار دێته‌یاری خۆی‌و پێغه‌مبه‌ره‌کانی. دیاره خودا خاوه‌ن هێزو ده‌سته‌ڵاته.

۲۶ ئێمه نوح‌و ئیبراهیمیشمان به‌ڕێ کرد؛ پله‌ی پێغه‌مبه‌رایه‌تی‌و کتێبیشمان دابۆ به‌نه‌ته‌وه‌که‌یان. شاره‌زایان لێ‌هه‌ڵکه‌وت‌و له‌ڕێ‌لاده‌ریشیان زۆر بۆن.

۲۷ له‌پاشان به‌شوێن ئه‌واندا گه‌لێک پێغه‌مبه‌رمان ناردن؛ دوای ئه‌وانیش عیسای کوڕی مه‌ریه‌من ناردو ئینجیلمان پێ خه‌ڵاتکرد. دلۆڤانی‌و به‌زه‌یشمان خسته دڵی په‌یڕه‌وانی؛ ئه‌و ڕه‌به‌نیه‌ش که هه‌یانه ئێمه بۆمان نه‌نۆسیون، بۆخۆیان دایانهێناوه. ئه‌م کاره‌شیان بۆ ڕه‌زامه‌ندی خودابۆ؛ بۆشیان نه‌کرا وه‌ک پێویسته پێکی بێنن. جا ئه‌وانه‌ی له‌واندا خاوه‌ن باوه‌ڕبۆن، پاداشی خۆیانمان دانێ؛ زۆربه‌شیان له‌ڕێ‌لاده‌ربۆن.

۲۸ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ترسۆ له خواهه‌بێ‌و بڕوا به پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبێنن. خوا دۆسه‌ره چاکه‌تان ده‌رباره‌ده‌کاو تیرێژێکتان وه‌پێش ده‌خا؛ به‌هۆی ئه‌و به‌ڕێدا بڕۆن‌و له‌گوناهانۆ ده‌بۆرێ‌و هه‌ر ئه‌ویشه خه‌تاپۆش و دلۆڤانه.

۲۹ ئه‌هلی کتێب وانه‌زانن له‌وچاکه‌ی لای خوداهه‌یه، ئه‌وان هیچ‌شتیان به‌ده‌سته. چاکه هه‌مۆی لای خودایه‌و هه‌رکه‌سێ خۆی مه‌یلی لێ‌بێ به‌چاکه ده‌یخوێنێته‌وه‌و ئه‌وچاکه‌ی که لای خودایه، زۆرهێژایه.

۲۷- ڕه‌به‌ن: سه‌ڵت، بێ‌ژن.

سورة المجادلة

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّتِي تُجَٰدِلُكَ فِي زَوۡجِهَا وَتَشۡتَكِيٓ إِلَى ٱللَّهِ
وَٱللَّهُ يَسۡمَعُ تَحَاوُرَكُمَآۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ
مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمۡۖ إِنۡ أُمَّهَٰتُهُمۡ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔي
وَلَدۡنَهُمۡۚ وَإِنَّهُمۡ لَيَقُولُونَ مُنكَرٗا مِّنَ ٱلۡقَوۡلِ وَزُورٗاۚ وَإِنَّ
ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٞ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمۡ ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا قَالُواْ فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مِّن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۚ ذَٰلِكُمۡ تُوعَظُونَ
بِهِۦۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ
مُتَتَابِعَيۡنِ مِن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۖ فَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ فَإِطۡعَامُ سِتِّينَ
مِسۡكِينٗاۚ ذَٰلِكَ لِتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۗ
وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُواْ
كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿٥﴾ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا
عَمِلُوٓاْۚ أَحۡصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

موجادیله

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ خودا قسه‌ی ئه‌وژنه‌ی بیست که سه‌باره‌ت به‌مێرده‌که‌ی ده‌گه‌ڵ تۆ کێشه‌ی ده‌کردو گازنده‌ی لای خودا‌ده‌کرد. خودا ده‌یبیست که ئێوه وتووێژتان بۆ؛ خوداش بیسه‌روبینایه.

٢ ئه‌و که‌سانه‌ی له‌ناو ئێوه، به‌پیره‌کی خۆیان ئێژن: «تۆدایکمی»؛ ژنه‌کان نابن به داکیان؛ هه‌ر ئه‌و ژنانه داکیانن که دیویانن؛ ئه‌وان قسه‌ی خراپ ده‌که‌ن و بوختانه هه‌ڵی‌ده‌به‌ستن. خودا له‌گونا ده‌بۆرێ و خه‌تاپۆشه.

٣ جا ئه‌وانه‌ی به‌هاوجۆتی خۆیان ئێژن: «تۆدایکمی» و پاشی په‌شیمان ده‌بنه‌وه، به‌رله‌وه‌ی پێکه‌وه بنوێن، ئه‌شێ کۆله‌یه‌ک ئازادکه‌ن. خوا واۆ ئامۆژگاری ده‌کا. خودا له‌هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن ئاگاداره.

٤ هه‌رکێ نه‌یبۆ، با دۆمانگی یه‌ک له‌دویه‌ک، به‌ڕۆژۆبێ؛ به‌رله‌وه بگه‌ن به‌یه‌کتر. که‌سێ ئه‌مه‌شی نه‌توانی، خۆراک به‌شێست هه‌ژار بدا. ئه‌مه بۆیه که باوه‌ڕتان به خواو پێغه‌مبه‌ری هه‌بێ و ئه‌مه سنۆری خودایه. بۆ ئه‌وانه‌ش که خودایان نه‌ناسیوه، ئازارێکی به‌ژان هه‌یه.

٥ ئه‌وکه‌سانه‌ی دژایه‌تی خوداوپێغه‌مبه‌ری ده‌که‌ن، دوچاری ناچاری ده‌بن؛ وه‌ک ئه‌وانه‌ی به‌رله‌وان قه‌ره‌به‌خت بۆن. ئێمه گه‌لێک نیشانه‌ی زۆر ئاشکرامان ناردۆته‌خوار، ئه‌وی بڕوایان پێ‌ناکا، به‌شیان جه‌زره‌به دانێکی ئاوڕوبه‌ره.

٦ ئه‌وێ ڕۆژێ که خوا - تێکڕا - هه‌موان زیندۆ ده‌کاته‌وه، پیان ئێژێ چیان‌کردوه؛ خوا کرده‌یانی ژماردوه‌و بۆخۆیان له‌بیریان چوه. خوا له هه‌رشت ئاگاداره.

٢- پیره‌ک: ژن.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ
مِن نَّجْوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ
وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم
بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نُهُوا۟ عَنِ ٱلنَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَيَتَنَٰجَوْنَ بِٱلْإِثْمِ
وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ
بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِىٓ أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ
جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا
تَنَٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَتَنَٰجَوْا۟
بِٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلنَّجْوَىٰ
مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ لِيَحْزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا
إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا۟ فِى ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُوا۟ يَفْسَحِ
ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُوا۟ فَٱنشُزُوا۟ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

٧ ئاخۆ ئه‌تۆ نه‌تزانیوه که هه‌رشتێ له عاسمانان‌و زه‌وی بێ، خوا ده‌یزانێ؟ هه‌تا سێ‌که‌س به‌یه‌که‌وه چپه‌بکه‌ن، دیاره ئه‌و چواره‌مینیانه‌و پێنج‌بن ئه‌و شه‌شه‌مینیانه‌و که‌متربن‌و زێده‌تربن، له هه‌رکوێ بن، ئه‌و هه‌میشه ده‌گه‌ڵیانه‌و پاشان له ڕۆژی قیامه‌تێ، پێیان ئێژێ چه‌یان ده‌کرد. خودا هه‌مۆشت ده‌زانێ.

٨ ئه‌ی تۆ ئه‌وانه‌ت نه‌دیوه، پێیان وترا: چپه‌مه‌که‌ن؛ ئه‌وکاره‌ی که وتیان مه‌یکه‌ن، هه‌ر ده‌یکه‌ن‌و له‌ناره‌وا چپه‌یانه‌و گوناو سه‌رپێچی ده‌که‌ن‌و له‌قسه‌ی پێغه‌مبه‌ر ده‌رده‌چن؟ خۆ ئه‌گه‌ر تۆشی تۆش ده‌بن، ئه‌وسه‌لامه‌ی له‌تۆی ده‌که‌ن، له‌وسه‌لامه جیاوازه که خودا له‌تۆی کردوه. له‌پاڵ خۆیانیشدا ئێژن: ده‌ی بۆ له‌سه‌ر ئه‌م وته‌یه خودا جه‌زره‌به‌مان نادا؟ ده‌چنه جه‌هه‌نده‌م به‌سیانه‌و سه‌ره‌نجامیان زۆرخراپه.

٩ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا ئێوه چپه‌تان کرد، بۆ گوناه و ده‌س‌درێژی‌و نافه‌رمانی له‌پێغه‌مبه‌ر سرته‌مه‌که‌ن؛ چپه‌که‌شتان بۆچاکی‌و خۆپارێزی بێ‌و له‌وخودایه ترسۆ هه‌بێ که هه‌مۆتان له‌لای ئه‌و کۆده‌کرێنه‌وه.

١٠ سرته له‌شه‌یتانه‌وه‌یه، هه‌تا خاوه‌ن‌باوه‌ڕانی پێ‌خه‌مگین کا؛ هه‌ر چه‌ند به‌بێ‌ئیزنی خودا، هیچ زیانێکیان لێ‌نادا. با هه‌رکێ خاوه‌ن‌باوه‌ڕن، خۆیان به خودا بسپێرن.

١١ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا له‌کۆڕ پێیان‌وتن: جێگه‌وه‌که‌ن، جێگه‌وه‌که‌ن! هه‌تا خوداش جێگه‌ی ئێوه‌بکاته‌وه. گه‌ر گوتیشیان: ڕاسته‌وه‌بن، ڕاسته‌وه‌بن! خوا ئه‌وانه‌ی له‌نگۆ باوه‌ڕیان هێناوه‌و ئه‌و که‌سانه‌ش که له‌زانیاری به‌شدارن، به‌چه‌ندپله به‌رزتریان ده‌کاته‌وه‌و هه‌رکارێکی ئێوه‌بیکه‌ن، خوا ده‌یزانێ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَٰجَيۡتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ
صَدَقَةٗۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ
﴿١٢﴾ ءَأَشۡفَقۡتُمۡ أَن تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ صَدَقَٰتٖۚ فَإِذۡ لَمۡ تَفۡعَلُواْ
وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٣﴾ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا
غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مَّا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ وَيَحۡلِفُونَ عَلَى ٱلۡكَذِبِ
وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدًاۖ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿١٥﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمۡ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿١٦﴾ لَّن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ
ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيَحۡلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحۡلِفُونَ لَكُمۡۖ وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍۚ أَلَآ
إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٨﴾ ٱسۡتَحۡوَذَ عَلَيۡهِمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ فَأَنسَىٰهُمۡ ذِكۡرَ
ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱلشَّيۡطَٰنِ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ
﴿١٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾
كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغۡلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِيٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ﴿٢١﴾

١٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا ویستۆ سرتەوەل پێغەمبەربکەن، بەر لەسرتەکردنەکە خێرێک بکەن. ئەمە بۆ ئێوە خاسترو پاکژترە. گەر نەشتان بۆ، ئەوا خودا لێو دەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٣ ئاخۆ لەبەرتان گران‌هات بەر لەسرتە خێرێ بکەن؟ ئەگەر ئەمەشتان نەکردو خودا لەمە عافۆی کردن، دەسا ئێوە نوێژ بکەن و زەکات بدەن و بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بن. خوا لە هەمۆ کردەوەتان ئاگادارە.

١٤ ئاخۆ تۆ ئەوانەت نەدیت کە بۆنە دۆستی ئەوانەی خودا غەزەبی لێ‌گرتۆن؟ لە ئێوەنین؛ لەوانیش نین؛ بەدرۆ سوێند بە خوادەخۆن و دەشزانن کە درۆدەکەن.

١٥ خودا ئازاری دژواری بۆ ئەمانە سازکردوەو کارەکەیان زۆرخراپە.

١٦ سوێندیان کردوبوە مەتاڵێک بۆ خۆیان و بۆنە لەمپەری ڕێی خودا؛ سابۆیان ئازارێکی ئابڕوبەر هەیە.

١٧ نە سامان، نە ڕۆڵەکانیان - لە بەرامبەری خوداوە - ناتوانن هیچیان بۆبکەن؛ ئەوانە جەهەندەمین و هەتاسەر هەر لەوێ دەبن.

١٨ ڕۆژێ کە خوا گشتیان زیندۆدەکاتەوە، ئەوجار سوێندێ بۆ ئەو دەخۆن، وەکۆ بۆ ئێوە سوێند ئەخۆن؛ لاشیان وایە شتێکیان دەباراندایە. باش بزانن کە ئەمانە درۆزنن.

١٩ شەیتان لەسەریان زاڵ‌بوەو یادی خودای لەبیربردۆن؛ ئەوان کۆمەڵەی شەیتانن. باش بزانن کە هەر کۆمەڵەکەی شەیتان زیانبارن.

٢٠ ئەو کەسانەی دژایەتی خوداو پێغەمبەری دەکەن، لە هەمۆکەس زەبۆن‌ترن.

٢١ خودا خۆی بڕیاری داوە: بێ‌گومانە من و پێغەمبەرەکانم سەر دەکەوین. خوا توانای بەدەستەلاتە.

١٦-مەتاڵ: قەڵغان، سپەر. لەمپەر: بەرگر، مانیع.

لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الحَشْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن دِيَٰرِهِمْ لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱعْتَبِرُوا۟ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾

٢٢ تۆنابینی ئەوانەی باوەڕیان هەیە بەخوداو بە ڕۆژی‌سەلا ، نابێ هەرگیز بینە دۆستی ئەوکەسانەی پێچەوانەی خوداو پێغەمبەری خودان. تەنانەت ئەگەر باوکیشیان ، یان فرزەندیان ، یان برایان ، یان لە هۆزەکەی خۆیان بن ؛ کە ئەمانە خودا بڕوای لە دڵیان جێگیر کردوەو بەهێزێکی تایبەتی خۆی یاری کردوٌن ؛ دەیان‌نێرێتە باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن ؛ خودایان لێ‌ڕازی بوەو ئەوانیش لەخودا ڕازین. ئەوانە کۆمەڵەی خودان ؛ باش بزانن هەر کۆمەڵی خوا ڕزگارن.

حەشر

١ هەر بەپاکی‌و بێ‌عەیبی خودا هەڵدەڵێن ، هەرچی لە ئاسمانەکان‌و زەمیندا هەن ؛ هەر خۆی خاوەن دەستەڵات‌و لەکارزانە.

٢ کە هەر ئەوە کۆمەڵی پێ‌نەزانانی ، لەوانەی ئەهلی‌کتێب بوٌن - لە وەدەرنانی هەوەڵدا - لەزێدی خۆ تەرەکردن. ئێوە پێتان وانەبوٌ کە دەردەکەون ؛ خۆشیان وایان خەیاڵ دەکرد قەڵاکانیان لەخودایان دەپارێزێ. خودا لەشوێنێکی واوە پارێزی بردەسەر ئەوان ، کە لە خەیاڵیشیان نەبوٌ. وای تزس هاویشتە دڵیان ، ماڵی خۆیان بەدەستی خۆو بەدەستی خاوەن‌باوەڕان ، کاول دەکرد. سا ئێوە دەرس وەرگرن ، ئەی گرۆی خاوەن‌ئاوەزان!

٣ ئەگەر خودا ئاوارەیی لەسەر ئەوان نەنوٌسیبا ، هەر لەدنیا توٌشی ئازاری دەکردن و لەودنیاش بەشیان ئازاری بەئاگربوٌ.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ
ٱلۡعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعۡتُم مِّن لِّينَةٍ أَوۡ تَرَكۡتُمُوهَا قَآئِمَةً
عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيُخۡزِيَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنۡهُمۡ فَمَآ أَوۡجَفۡتُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ خَيۡلٖ وَلَا رِكَابٖ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ ﴿٦﴾ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ كَيۡ لَا يَكُونَ
دُولَةَۢ بَيۡنَ ٱلۡأَغۡنِيَآءِ مِنكُمۡۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٧﴾
لِلۡفُقَرَآءِ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأَمۡوَٰلِهِمۡ
يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلۡإِيمَٰنَ مِن قَبۡلِهِمۡ
يُحِبُّونَ مَنۡ هَاجَرَ إِلَيۡهِمۡ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمۡ حَاجَةٗ
مِّمَّآ أُوتُواْ وَيُؤۡثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ وَلَوۡ كَانَ بِهِمۡ خَصَاصَةٞۚ
وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفۡسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٩﴾

٤ ئەمەش چونکە ئەوان دژی خوداوپێغەمبەرەکەی بوُن. هەرکەش دژی خوداو پێغەمبەری ئەوبێ، تۆڵەی خودا زۆر دژوارە.

٥ هەردار خورمایەکتان بڕی، یان لێیگەڕان لەسەرڕەگی خۆ بمێنن، هەمۆی بەئیزنی خودا بۆ؛ تا ئەو لەڕێلادەرانە تۆشی سۆکایەتیبکا.

٦ هەرتالانێک لەدانیشتوُی ئەو گوندانە کە خوا دای بە پێغەمبەری، ئەوانەنین کە ئێوە بەسواری ئەسپ یان بەوشترەوە بۆی چوُن. بەلام خوا پێغەمبەرانی - ئەگەر حەزکا- لەسەر هەرکەسێ زاڵ دەکا. خوا بۆ هەمۆشت توانایە.

٧ هەرتالانێ لەدانیشتوُی ئەو شارانە خوا بۆ پێغەمبەری ناردوە، بۆ خوداو بۆ پێغەمبەریەو بۆ خزمەنزیکەکانو هەتیوانو هەژارانو ڕێبوارانە؛ نەک ببێتە سەرمایەی ئاڵوگۆڕکردن لەناو دەوڵەمەندەکانۆ؛ هەرچی پێغەمبەر دەوداتێ، لێی وەرگرن؛ لە هەرچیشتان بێبەش کا، دەستی بۆمەبەن. دەبێ لە خودابترسن؛ کە تۆڵەی خوا زۆردژوارە.

٨ [ئەو تالانە] بۆ ئەو هەژارە دوُرەولاتانەیە، کە لەماڵو زێدی خۆیان دەرکراون؛ چاوەنۆڕی بەهرەو ڕەزامەندی خوانو یاریدەی خوداو پێغەمبەرەکەی دەکەن؛ کە ئەمانە ڕاستەکانن.

٩ ئەو کەسانەش کە بەرلەوان لە مەدینە نیشتەجێبوُنۆ بەدڵ بڕوایان هێنا، حەز بەوئاوارانە دەکەن کە پەنایان پێهێناون و بە دڵیش ئێرەیی نابەن بەوەی کە بەوان دراوەو ئەوان لەپێشتر دەزانن، هەر چەند دەست تەنگیشیان هەیە. کەسانێکیش خۆ لەڕژدی دەپارێزن، ئەوانە ڕزگارەکانن.

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا
وَلِإِخۡوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا
غِلّٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى
ٱلَّذِينَ نَافَقُواْ يَقُولُونَ لِإِخۡوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ
ٱلۡكِتَٰبِ لَئِنۡ أُخۡرِجۡتُمۡ لَنَخۡرُجَنَّ مَعَكُمۡ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمۡ
أَحَدًا أَبَدٗا وَإِن قُوتِلۡتُمۡ لَنَنصُرَنَّكُمۡ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ
﴿١١﴾ لَئِنۡ أُخۡرِجُواْ لَا يَخۡرُجُونَ مَعَهُمۡ وَلَئِن قُوتِلُواْ لَا يَنصُرُونَهُمۡ
وَلَئِن نَّصَرُوهُمۡ لَيُوَلُّنَّ ٱلۡأَدۡبَٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾
لَأَنتُمۡ أَشَدُّ رَهۡبَةٗ فِي صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَٰتِلُونَكُمۡ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرٗى
مُّحَصَّنَةٍ أَوۡ مِن وَرَآءِ جُدُرِۭۚ بَأۡسُهُم بَيۡنَهُمۡ شَدِيدٞۚ تَحۡسَبُهُمۡ
جَمِيعٗا وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡقِلُونَ ﴿١٤﴾
كَمَثَلِ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَرِيبٗاۖ ذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ إِذۡ قَالَ لِلۡإِنسَٰنِ ٱكۡفُرۡ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾

١٠ ئه‌و که‌سانه‌ش که له‌دوای ئه‌مانه هاتوْن، ئیْژن: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! له‌ئیْمه‌و له‌وبرایانه‌مان وا پیْش ئیْمه باوه‌ڕیان هیْناوه، خوْش‌به؛ کینه‌ی ئه‌وانه‌ن مه‌خه‌دڵ باوه‌ڕداربوْن. ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی هه‌موْمان! توْی دڵسوْزی‌و دلوْڤانی.

١١ ئه‌دی نه‌تدی دوْڕاْزه‌کان به‌هاوسونفه‌کانی خوْیان - له‌وانه‌ی ئه‌هلی کتیْب‌و دژی دین بوْن - گوتیان: ئه‌ر ئیْوه ده‌رکران، بیْگومانه ئیْمه‌ش وه‌لتان ده‌رده‌چین و هه‌رگیز به‌زیانی ئیْوه گویْڕایه‌ڵی هیچ‌که‌سیْ نابین؛ ئه‌گه‌ر ده‌گژیشتان ڕاچوْن، ئیْمه یارمه‌تیتان ده‌ده‌ین. خواش شایه‌ته که ئه‌وانه دروْزنن.

١٢ دیاره ئه‌گه‌ر ده‌ریش‌کران، ئه‌وان ده‌گه‌ڵیان ده‌رناچن؛ ئه‌گه‌ر وه‌لیشیان بجه‌نگن، ئه‌وان یاریده‌یان ناده‌ن؛ خوْ ئه‌گه‌ر یاریده‌شیان ده‌ن، پشتیان تیْده‌که‌ن‌و هه‌ڵدیْن؛ له‌پاشانیش که‌سیْ ده‌هانایان نایه.

١٣ بیْ‌گومان دڵیان له‌ئیْوه پترده‌ترسیْ تا له‌خوا؛ چونکه ئه‌وان که‌سانیْکی وان تیْ‌ناگه‌ن.

١٤ به‌تیْکڕایی ئه‌وان به‌گژتاندانایه‌ن، مه‌گین له‌ناو ئه‌و شارانه‌ی قه‌ڵای زوْرپته‌ویان هه‌یه؛ یان له‌ودیو دیوارانه‌وه. ناکوْکی توند که‌وتوْته نیْوانیانه‌وه؛ توْ پیْت‌وایه به‌کوْمه‌ڵ یه‌کیان‌گرتوه، به‌ڵام دڵیان لیْک بڵاوه؛ چون ئه‌مانه مه‌ردمانیْکی نه‌فامن.

١٥ وه‌ک ئه‌وانه‌یان به‌سه‌ردیْ، که پیْش ئه‌وان - به‌م زوانه - ئاکامی کرده‌ی خوْیان چه‌شت. ئه‌وانه ئازاریْکی به‌ژانیان ده‌بیْ.

١٦ وه‌کوْشه‌یتان، کاتیْ به‌بنیاده‌می‌گوت: خوامه‌ناسه؛ وه‌ختیْ له‌خودا ته‌کیه‌وه، گوتی: لیْم نزیک مه‌به‌وه، من له‌وخودایه ده‌ترسم په‌روه‌ریْنی گش دنیایه.

فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِي ٱلنَّارِ خَٰلِدَيۡنِ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسۡتَوِيٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۚ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلۡمُؤۡمِنُ ٱلۡمُهَيۡمِنُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡجَبَّارُ ٱلۡمُتَكَبِّرُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡخَٰلِقُ ٱلۡبَارِئُ ٱلۡمُصَوِّرُۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ المُمتَحنَة

١٧ سه‌رئه‌نجامی هه‌ر دوکیان هه‌ر ئه‌وه‌یه که تاهه‌تایه، له ئاگردا ده‌مێننه‌وه. سزای ناهه‌قان ئه‌مه‌یه.

١٨ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ئه‌شێ له‌خودا بترسن؛ با هه‌رکه‌سێ بێنێته‌وه به‌رچاوی خۆی، بۆسبه‌ینێ چه‌ی وه‌پێشه‌خۆی خستوه‌و ترِستان له‌خودا هه‌بێ. خودا له هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن ئاگاداره.

١٩ نه‌چن وه‌کۆ ئه‌وانه‌بن که خودایان له‌بیرکردو خواش ئه‌وانی له‌بیره‌خۆیان برده‌وه. ئه‌وانه له‌ڕێ لاده‌رن.

٢٠ ئه‌وکه‌سانه‌ی جه‌هه‌نده‌مین، وه‌ل ئه‌وکه‌سانه‌ی به‌هه‌شتین، وه‌کۆیه‌ک نین. هه‌ر ئه‌وانه‌ی له به‌هه‌شتن، به‌خته‌وه‌رن.

٢١ ئه‌گه‌ر ئێمه ئه‌م‌قورئانه‌ن ناردبایه‌ته سه‌رکه‌ژێک، تۆ ده‌تدی که داهاتوه‌و له‌ترسی خوا له‌ت له‌ت بوه. ئه‌م نمونانه بۆ مه‌ردم دێنینه‌وه، به‌شکۆ ئه‌وان ڕابمێنن.

٢٢ ئه‌و خودایه‌کی ئه‌وتۆیه که غه‌یره‌زئه‌و که‌س بۆ په‌رستنێ نابێ؛ له نه‌دیارو له دیاران ئاگاداره‌و دلاوایه‌و دلۆڤانه.

٢٣ ئه‌و خودایه - که له‌وبه‌ده‌ر شیاوی په‌رستنێک نیه - پادشایه؛ له‌که‌مایه‌سی به‌دۆره؛ سه‌رچاوه‌ی هێمنایه‌تی، هێمنی ده‌ره؛ به‌سه‌ر هه‌مۆشت ڕاده‌گا؛ گش ده‌سته‌لات به‌ده‌س ئه‌وه؛ به‌سه‌ر هه‌مۆ شتدا زاڵه؛ هیچ شتێ ده‌رۆستی نایه. پاکه خودا له‌وشتانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌نه شه‌ریکی.

٢٤ هه‌ر ئه‌وه خودای وه‌دی‌هێنی داهێنه‌ری وێنه‌گه‌ر؛ ناوی هه‌ره‌جوان بۆ ئه‌وه؛ هه‌رشتێکی له عاسمانان‌و زه‌میندان، په‌سنی پاکی ئه‌وده‌ده‌ن‌و هه‌ر خۆیه‌تی به‌ده‌سته‌لاتی له‌کارزان.

مومته‌حینه

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمۡ أَوۡلِيَآءَ تُلۡقُونَ
إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلۡحَقِّ يُخۡرِجُونَ ٱلرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمۡ أَن تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ رَبِّكُمۡ إِن كُنتُمۡ خَرَجۡتُمۡ جِهَٰدٗا فِي سَبِيلِي
وَٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِيۚ تُسِرُّونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعۡلَمُ بِمَآ أَخۡفَيۡتُمۡ
وَمَآ أَعۡلَنتُمۡۚ وَمَن يَفۡعَلۡهُ مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١﴾ إِن
يَثۡقَفُوكُمۡ يَكُونُواْ لَكُمۡ أَعۡدَآءٗ وَيَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ وَأَلۡسِنَتَهُم
بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمۡ أَرۡحَامُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡۚ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَفۡصِلُ بَيۡنَكُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ﴿٣﴾ قَدۡ
كَانَتۡ لَكُمۡ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذۡ قَالُواْ لِقَوۡمِهِمۡ
إِنَّا بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمۡ وَمِمَّا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرۡنَا بِكُمۡ وَبَدَا بَيۡنَنَا
وَبَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةُ وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥٓ إِلَّا
قَوۡلَ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسۡتَغۡفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمۡلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۖ
رَّبَّنَا عَلَيۡكَ تَوَكَّلۡنَا وَإِلَيۡكَ أَنَبۡنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا
فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ وَٱغۡفِرۡ لَنَا رَبَّنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٥﴾

به‌ناوی خودای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

١ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن باوه‌ڕان! مه‌بنه دۆستی دوژمنانی من و خۆتان. ئێوه دۆستایه‌تیۆ به‌وان راده‌گه‌ینن؛ که‌چی ئه‌وان به‌ودینه‌ ڕاسته‌قینه‌یه که‌بۆ ئێوه هاتۆه، بڕوایان نیه[و] له‌به‌رئه‌وه به‌خودای په‌روه‌رنده‌تان به‌باوه‌ڕن، ئێوه‌و پێغه‌مبه‌ر له‌زێدی خۆ ده‌رده‌که‌ن. ئه‌ر بۆ خه‌زا له‌ڕای من و ره‌زامه‌ندیم ده‌رده‌که‌ون،[دۆستایه‌تی ئه‌وان مه‌که‌ن]. په‌نامه‌کی پێیان ئێژن: خۆشمان ده‌وێن؛ که‌چی ئه‌من له هه‌رشتێ ده‌یشێرنه‌وه‌و هه‌رشتێ ئاشکرای ده‌که‌ن، له خۆتان ئاگادارترم. کێ له‌نگۆ ئه‌وکاره‌بکا، ڕێگه‌ی ڕاستی لێ تێکچوه.

٢ ئه‌گه‌ر ده‌گیریان بکه‌ون، دوژمنایه‌تیتان ده‌که‌ن؛ بۆ ئازارتان ده‌ست‌وزمان وه‌کارده‌خه‌ن؛ حه‌زده‌که‌ن له‌دین وه‌رگه‌ڕێن.

٣ ڕۆژی سه‌لا، نه خزمانۆ نه جگه‌رگۆشه‌کانیشتان هه‌رگیز ده‌فریاتان نایه‌ن؛ لێکتان جودا ده‌کاته‌وه‌و چی بیکه‌ن خودا ده‌یبینێ.

٤ ئیبراهیم‌و ئه‌وکه‌سانه‌ی ده‌گه‌ڵ ئه‌و بۆن، بۆنگۆ نمۆنه‌ی زۆرباشن؛ که به‌هۆزه‌که‌ی خۆیان وت: ئێمه له‌نگۆو له‌وشتانه‌ی - له خوابه‌ده‌ر - ده‌په‌رستن، به‌دۆرین و باوه‌ڕمان به ئێوه‌نه‌ماو، تا هه‌تایه دوژمنایه‌تی‌و ڕکۆنی که‌وتۆته نێوانمانه‌وه؛ تا ئه‌وکاته‌ی ئێوه باوه‌ڕ به خودای تاقانه دێنن. جیاله‌وه که ئیبراهیم به‌ئاپێ خۆ گۆت: داوای خۆشبۆنت بۆ ده‌که‌م؛ ده‌رباره‌ی تۆ هیچی‌ترم بۆ ده‌گه‌ڵ خوداناکرێ. ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی گلامان! خۆمان به تۆ سپاردوه‌و هه‌مۆمان ڕۆمان ده‌تۆیه‌و وه‌گه‌ڕانی دوارۆژیش هه‌ر به‌ره‌وتۆیه.

٥ ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی هه‌مۆمان! مه‌مانخه‌به‌ر تیروتانه‌ی ئه‌وانه‌ی که تۆناناسن؛ له گوناهیشمان ببۆره؛ هه‌ر خۆت خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٧﴾ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُم
مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا
ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

٦ بێ‌گومانه ئه‌وانه نموٗنه‌ی باشن بۆ ئێوه‌و بۆ ئه‌وکه‌سه‌ی که هومێدی به‌خوداو رۆژی سه‌ڵا هه‌یه. هه‌ر که‌سێکیش خۆده‌بوێرێ، خودا په‌کی پێ‌ناکه‌وێ‌و هه‌ر شایانی په‌سن‌دانه.

٧ شایه‌د خودا له‌ناو ئێوه‌و ئه‌و که‌سانه‌ی دوژمنایه‌تیو ده‌کردن، دۆستایه‌تی دامه‌زرێنێ. خوا توانایه‌و خوا ده‌بوٗرێ‌و دلۆڤانه.

٨ خودا به‌رتان لێ‌ناگرێ که ئێوه ده‌گه‌ڵ ئه‌وانه‌ی به‌گژئێوه‌دا نه‌چوٗن‌و له‌زێد وه‌ده‌ریان نه‌ناون، چاکه‌یان ده‌رباره‌بکه‌ن‌و به‌یه‌کسانی ره‌فتاریان ده‌گه‌ڵدابکه‌ن. خوا مرۆی خاوه‌ن ئینسافی خوه‌ش‌گه‌ره‌که.

٩ ته‌نیا هه‌ر رێگه‌تان‌نادا ده‌گه‌ڵ ئه‌وانه ببنه‌دۆست که له‌سه‌ر دین، شه‌ریان ده‌گه‌ڵتانا کردو ئێوه‌یان له‌زێدی خۆتان ئاواره کرد. له‌سه‌ر ده‌رکردنی ئێوه‌ش، بوٗنه پشتیوانی یه‌کتر. هه‌رکه‌سیش ببیته دۆستیان، دیاره غه‌درێ له خۆده‌کا.

١٠ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ران! ئه‌گه‌ر ژنی به‌باوه‌ری ئاواره ده‌گاته‌لاتان، بیانخه‌نه به‌ر ئه‌زموٗنه‌وه. خوا له‌بیروباوه‌ریان ئاگادارتره. گه‌ر ناسیتانن به‌راستی بروادارن، بۆلای خودا نه‌ناسانیان مه‌نێرنه‌وه. نه ئه‌مان به‌وان ده‌شێن‌و نه ئه‌وانیش به‌مان ده‌شێن. هه‌رچیش به‌ختیان کردوه، بیانده‌نه‌وه. گه‌ر ئێوه ماره‌یان که‌ن‌و ماره‌یه‌که‌یان بده‌نێ، هیچ گوناهێکتان ناگاتێ. ژنانی خودانه‌ناسانیش لای خۆتان گل‌مه‌ده‌نه‌وه؛ هه‌ر چیتان لێ‌به‌خت کردوٗن بیسێننه‌وه؛ با ئه‌وانیش هه‌رچێکی به‌ختیان کردوه داوای بکه‌ن. ئه‌مه ده‌ستوٗری خودایه که به نێوانتان راده‌گا. خودا زانای له‌کارزانه.

١١ ئه‌گه‌ر ژنێکیشتان ره‌وی بۆلای خوانه‌ناسه‌کان‌و ئێوه تالانتان لێگرتن، به‌وکه‌سانه وا ژنه‌کانیان هه‌لاتوٗن، هینده‌بده‌ن که داویانه. ترسیشوٗ له‌وخودایه بێ که برواتان پێ‌هێناوه.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ يُبَايِعۡنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشۡرِكۡنَ
بِٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡرِقۡنَ وَلَا يَزۡنِينَ وَلَا يَقۡتُلۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأۡتِينَ
بِبُهۡتَٰنٖ يَفۡتَرِينَهُۥ بَيۡنَ أَيۡدِيهِنَّ وَأَرۡجُلِهِنَّ وَلَا يَعۡصِينَكَ
فِي مَعۡرُوفٖ فَبَايِعۡهُنَّ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُنَّ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
١٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ
قَدۡ يَئِسُواْ مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلۡكُفَّارُ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡقُبُورِ ١٣

سُورَةُ الصَّفِّ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ
١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ٢
كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ٣ إِنَّ
ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِهِۦ صَفّٗا كَأَنَّهُم
بُنۡيَٰنٞ مَّرۡصُوصٞ ٤ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ لِمَ
تُؤۡذُونَنِي وَقَد تَّعۡلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡۖ فَلَمَّا
زَاغُوٓاْ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ٥

١٢ ئەی پێغەمبەر! ئەگەر ژنانی باوەڕدار دێنەلاتو پەیمان دەدەن هیچ شتێکی - لەخوابەدەر - نەپەرستنو تۆشی دزیوحیزی نەبنو منالّی خۆیان نەکوژنو منالّیتر بەدرۆ نەکەنە منداڵ مێردەکانیانو بۆکاری چاک لەفەرمانی تۆ دەرنەچن، ئەوساکە تۆش پەیمانیان دەگەڵ ببەستەو لێ خۆشبۆنیان بۆ لەخودا داوابکە. خوا دەبۆرێو دلۆڤانە.

١٣ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! مەبنە دۆستی ئەوکەسانەی خودا غەزەبی لێگرتۆن، لەهاتنی ڕۆژی سەڵا ناهومێدبۆن؛ وەکۆ خودانەناسەکان لەمریەکانی گۆڕستان ناهومێدن.

سەف

بەناو خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ هەر شتێکی لەئاسمانانو زەمیندان، هەر پەسندی خوادەدەنو هەر ئەو خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە.

٢ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! بۆ داخێونو کردەوەی بەدۆدانیە؟

٣ خودا زۆر لەوە تۆڕەیە کە ئێوە شتێک بڵێنو ولۆنەکەن.

٤ خوا ئەو کەسانەی خۆش دەوێ کە بۆ خەزا لەڕای خودا، ڕیزدەبەستن؛ ئێژی دیواری قوڕقوشمە.

٥ کە مۆسا بەهۆزی خۆی گوت: گەلۆ! بۆچیم ئازار دەدەن، سۆر دەشزانن کە من پێغەمبەری خودام بۆ لای ئێوە؟ وەختێ ئەوان خۆیان لادا، خوداش دڵی وانی لادا. ئەوانەی لەڕێ دەردەچن، خودا ڕێگەی بەرەوخۆیان نیشان نادا.

٢-داخێون: قسە دەکەن. لە **ئاخافتن:** قسە کردن. **٣-ولۆ:** بەمجۆرەز **ولۆنەکەن:** ئەوی گوتۆتانە نەیکەن. **٤-قورقوشم:** سرپ.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا
جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ
ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ
عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰ تِجَٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ
طَيِّبَةً فِى جَنَّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ
مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوٓا۟
أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّـۧنَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ
قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ۖ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا۟ ظَٰهِرِينَ ﴿١٤﴾

٦ که عیسای کوڕی مه‌ریه‌میش گوتی: ئه‌ی به‌ره‌ی ئیسرائیل! ئه‌من پێغه‌مبه‌ری خودام بۆلای ئێوه؛ئه‌و ته‌وراته ده‌سه‌لمێنم که له‌پێش مندا هاتوه؛مژده‌ؤ لێ بێ پێغه‌مبه‌رێک له‌پاش من دێ وه‌ناو ئه‌حمه‌د. وه‌ختێ به‌چه‌ند نیشانه‌ی دیاری‌ده‌ره‌وه هاته لایان،گوتیان:ئه‌مه هه‌ر به‌ئاشکرا جادوه.

٧ سا کێ له‌وه ناهه‌قتره درۆ بۆخوا هه‌ڵده‌به‌ستێ، له‌وه‌ختێکا که بۆ ئیسلام گازی ده‌کرێ؟ خودا گرۆی غه‌درکاران به‌ره‌و خۆی شاره‌زاناکا.

٨ گه‌ره‌کیانه تیشکی خودا هه‌ر به‌فوی ده‌م وه‌کوژێنن. خواش تیشکی خۆی هه‌ر سه‌رده‌خا؛ جا با خودانه‌ناسانیش خۆشیان نه‌یه.

٩ ئه‌و خودایه پێغه‌مبه‌ری خۆی به‌ڕێکرد، بۆ ڕێبه‌ری‌و ڕاگه‌یاندنی دینی ڕاست، تا سه‌ری‌خا به‌سه‌ر هه‌مۆ دینه‌کاندا؛ جا با بت په‌رسته‌کانیش خۆشیان نه‌یه.

١٠ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ده‌تانه‌وێ مامڵه‌یه‌کتان پێ‌بێژم که له‌ئازارێکی به‌ژان ڕزگارۆکا؟

١١ بڕواو به‌خواو به پێغه‌مبه‌ری ئه‌و بێنن‌و به دارایی‌و گیانی خۆتان له‌ڕای خودا تێ‌بکۆشن؛ ئه‌مه بۆ ئێوه باشتره گه‌ر بیزانن.

١٢ له‌گوناهانۆ ده‌بۆرێ‌و ده‌تانباته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌ردا ده‌ڕواو خانوی زۆر خۆش‌و خاوێنتان له‌به‌هه‌شتی هه‌میشه‌ییدا ده‌داتێ؛ ئه‌مه ده‌سکه‌وتی گه‌وره‌یه.

١٣ شتێ‌تریش - که ئێوه حه‌زی‌لێده‌که‌ن - یاریده‌دانێ له خوداوه‌و سه‌رکه‌وتنێکی نزیکیش. ئه‌م مژده‌یه به‌باوه‌ڕداره‌کان بده.

١٤ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! یاریکارانی خودابن، وه‌کۆ عیسای کوڕی مه‌ریه‌م به‌یارانی حه‌واری گوت: کێ به‌ره‌وخوا ده‌بێته یاریده‌ری من؟ ده‌سته‌ی حه‌واریه‌کان وتیان : ئێمه یاریده‌ری خوداین. ئه‌وسا له به‌ره‌ی ئیسرائیل هێندێکیان بڕوایان هێناو هێندیکیش هه‌ر بێ‌باوه‌ڕمان. ئیتر ئێمه خاوه‌ن‌باوه‌ڕه‌کانیانن یارمه‌تی کرد، تا ده‌رۆستی دوژمنانی خۆیان هاتن.

٧- گازی ده‌کرێ: بانگ ده‌کرێ.

سورة الجمعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا ۚ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

جومعە

وەناو خوداکە کە هێندەو دلۆڤانە

١ هەرچی لەناوعاسمانەکان و زەمینە، پەسنی ئەو خودایە دەدەن کە پادشایەکی پاک و دوور لە هەمۆ کەمایەسی و بەدەستەڵات و کارزانە.

٢ هەر ئەویشە لەناو نەخوێندەواراندا پێغەمبەرێکی لە خۆیان بۆکل کردن، کە نیشانەکانی ئەویان بۆوەخوێنێ و لە کتێب و لە کارزانی ڕایان بێنێ؛ هەر چەند ئەوان لەپێشوودا لەو پەڕی گومڕاییدا بوون؛

٣ بۆ هێندێتریش لەمانە، وا هێشتا پێیان نەگەیشتوون. خودا خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

٤ ئەمە چاکەیە لەخواوە، حەزی لێبێ دەربارەی هەرکەسی دەکا. چاکەیێ کە لای خودایە، زوڕ هێژایە.

٥ سەر گوروشتەی ئەو کەسانەی تەوراتیان پێ هەڵگرتوون و لەبەردەرچوون، وەکوو نەقڵی ئەو کەرەیە کە چەندکتێبی لێبارە. سەر گوزەشتێ نالەبارە بۆ ئەوانەی لەنیشانەکانی خودا حاشایان کرد. خوداش ئەوانەی ناهەقن بەرەوخۆی شارەزاناکا.

٦ بێژە: ئەی ئەوانەی کە جوون! ئەگەر ئێوە پێتان وایە - زیاد لە مرۆ - هەر ئێوە دۆستانی خودان، دەسا ئەگەر گفتوو ڕاستە، مردنی خۆتان بخوازن.

٧ هێندیان خراپەکردوە، هەرگیز مردنێ ناخوازن. خوداش لەناهەقیکاران ئاگادارە.

٨ بێژە: ئەو مەرگەی کە ئێوە لێی ڕادەکەن، هەر دەوگاتێ و پاشان هەر دەتانبەنەوە لای زانای نەدیارو دیاران؛ ئەوسا هەر خۆی پێتان ئێژێ چیوکردوە.

٣-یانێ: هێشتا بە دنیا نەهاتوون.

٤-یا: خودا خاوەن چاکەی زۆرو زەبەندەیە.

٦-یا: بێژە ئەی ئەوانەی کە بوونە جوولەکە!

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نُودِىَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ ٱلْجُمُعَةِ فَٱسْعَوْا۟ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ وَذَرُوا۟ ٱلْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَٱبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا۟ تِجَٰرَةً أَوْ لَهْوًا ٱنفَضُّوٓا۟ إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمًا ۚ قُلْ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ ٱللَّهْوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِ ۚ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١﴾

سُورَةُ المُنَافِقُون

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ﴿١﴾ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَيْمَٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ ۞ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۖ وَإِن يَقُولُوا۟ تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۖ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۖ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ ٱلْعَدُوُّ فَٱحْذَرْهُمْ ۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُ ۖ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

٩ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌ر وه‌ختێ له‌ڕۆژی هه‌ینی بۆ نوێژی هه‌ینی بانگ ئه‌درێ، ئێوه به‌له‌ز به‌ره‌ویادی خودا بچن‌و کڕین‌و فرۆتن وێل‌که‌ن؛ گه‌ر بیزانن، ئه‌مه بۆ ئێوه خاستره.
١٠ هه‌رگا له‌نوێژی بۆنه‌وه، به‌هه‌ردێدا بلاوبن‌و بۆچاکه‌ی خودا بکۆشن‌و گه‌لێک یادی خودا بکه‌ن؛ شایه‌تا ڕزگاریتان بێ.
١١ هه‌رگا دیتیان مامڵه‌یه یان گه‌مه‌یه، به‌ره‌و ئه‌وێ بلاوده‌بن‌و تۆ به‌پێوه به‌جێ دێڵن. بێژه: ئه‌وی لای خودایه، له گه‌مه‌ش و له‌بازرگانیش چاتره‌و خوا چاکترین ڕۆزی‌ده‌ره.

مونافیقون
وه‌ناوخوداکه‌ی ده‌هنده‌ی دلۆڤانه

١ وه‌ختێ دوڕوو دێنه‌لای تۆ، ئێژن: شایه‌تیت بۆ ده‌ده‌ین که تۆ پێغه‌مبه‌ری خودای؛ خواش ده‌زانێ که تۆ پێغه‌مبه‌ری ئه‌وی‌و خوا گه‌واهه که - به‌ڕاستی - هه‌رچی دوڕوون درۆزنن.
٢ سوێندي خۆیان کردۆته قه‌ڵغان خۆیان‌و له‌مپه‌رن له‌ڕێگه‌ی خوداو ئاکاریان زۆر ناله‌باره.
٣ چونکه ئه‌مان، به‌رێ باوه‌ڕیان هێناوه‌و پاشان له‌دین لایانداوه، جا سه‌ردڵیان مۆرکراوه‌و ده‌هیچ ناگه‌ن.
٤ ئه‌گه‌ر چاویشت پێکه‌وتن، له‌قه‌لافه‌تیان سه‌یرت دێ. که ده‌ش‌په‌یڤن‌و تۆ قسه‌کانیان ده‌بیسی، ئێژی دارن به‌دیوار هه‌ڵپه‌سێراون. هه‌ر هه‌رایه‌ک له‌دژی خۆیان ده‌زانن. ئه‌وْ دوژمنن؛ تۆ خۆیان لێ بپارێزه. خوا بیانکوژێ؛ ئه‌مانه ڕوده‌کوێ ده‌که‌ن؟ *

٤-قه‌لافه‌ت: بیچم. ده‌ش‌په‌یڤن: قسه‌ده‌که‌ن.
هه‌ڵپه‌سێران: هه‌ڵسپێران. * یا: چلون له ڕێگه لاده‌درێن؟!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْاْ رُءُوسَهُمْ
وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ
أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ إِنَّ
ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
لَا تُنفِقُواْ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّواْ وَلِلَّهِ
خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ
مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنفِقُواْ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم
مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ
إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَن
يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّغَابُنِ

۵ خۆ ئه‌گه‌ر پێشیان بوترێ: وه‌رن پێغه‌مبه‌ری خودا داوای به‌خشینۆبۆده‌کا؛ سه‌رباده‌ده‌ن. ده‌شیانبینی فیزده‌نوێنن و خۆلاده‌ده‌ن.

۶ ئه‌گه‌ر ئه‌تۆ داوای به‌خشینیان بۆبکه‌ی، یان داوای به‌خشینیان نه‌که‌ی، بۆ ئه‌وان ته‌وفیری نیه. هه‌رگیز خودا نایانبه‌خشێ. خوا گرۆی له‌ڕێ‌لاده‌ران به‌ره‌وخۆی شاره‌زاناکا.

۷ هه‌ر ئه‌مانه‌شن که ئێژن: شتێ مه‌ده‌ن به‌وکه‌سانه‌ی که لای پێغه‌مبه‌ری خودان، هه‌تا بڵاوه‌ی لێده‌که‌ن. هه‌مۆ سامان‌و گه‌نجینه‌ی ئه‌م عاسمانان‌و زه‌مینه‌ش سه‌ر به‌خودان؛ به‌ڵام ئه‌و دوڕازانه هیچی تێ‌ناگه‌ن.

۸ ئێژن: ئه‌گه‌ر گه‌ڕاینه‌وه بۆمه‌دینه، بێ‌گومان به‌ده‌سته‌ڵاتان، ڕۆت‌و لاتی لێ‌ده‌رده‌که‌ن. ده‌سته‌ڵاتیش هه‌ر بۆخواو بۆپێغه‌مبه‌ری‌و ئاپۆره‌ی باوه‌ڕدارانه؛ به‌ڵام ئه‌و دوڕازانه هیچێ نازانن.

۹ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! سامان‌و زاروڵه‌کانتان یادی خواتان نابێ له‌بیر به‌رێته‌وه. ئه‌وانه‌ی وایان به‌سه‌ردێ، زیانبارن.

۱۰ له‌و بژیوه‌ش که ئێمه پێمان به‌خشیون، له‌ڕای خودای به‌خت بکه‌ن؛ به‌ر له‌وه‌ی یه‌کێ له ئێوه مردن ته‌ک به‌ته‌کیه‌وه‌داو، بێژێ: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من! بۆچی تاماوه‌یێ‌نزیک مه‌ودات نه‌دام، که ئه‌وسا خێران بکه‌م‌و له‌ڕیزی کار چاکه‌کان‌بم؟

۱۱ هه‌ر که‌سێکیش وه‌ختی مردنی هابتێ، خوا هه‌رگیز وه‌دره‌نگی ناخا. خودا له‌هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن، ئاگاداره.

ته‌غابون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۖ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ
وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ
فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا ۚ وَّاسْتَغْنَى
اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ
يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

۱ هەرچی هەیەو لەناوی ئەو ئاسمانانەو زمینەیە، پەسنی پاکی خودا دەدەن. هەر بۆ خۆی فەرمانڕەوایەو سپاس هەر بۆ ئەو ڕەوایەو بۆ هەموکارێک توانایە.

۲ هەر ئەویشە کە ئێوەی وەدی‌هێناوە. سا هێندێکتان باوەڕۆ پێ‌نەهێناوەو هێندێکیشتان بەبڕوایە. هەرکارێکیش ئێوە دەیکەن خوا دەیبینێ.

۳ عەزمانەکان و زەمینی بەڕاستی وەدی هێناوەو وێنەی بۆ ئێوە کێشاوەو شکلێ فرەجوانی دانێ و هەر بۆلای ئەویش دێنەوە.

۴ هەرچی لەناو عەزمانان و زەمیندایە ئەو دەیزانێ؛ هەرشتێکیش بشێرنەوەو ئاشکراکەن، ئەو دەیزانێ و خودا لەنهێنی دڵان ئاگادارە.

۵ ئاخۆ ئێوە دەنگ و باسی ئەوکەسانەۆ پێ‌نەگەیوە کە پێشۆ خودا نەناس بۆن، سزای کردەوەیان چەشت و تۆشی ئازاری بەژان بۆن.

۶ چونکە ئەوان پێغەمبەرەکانی خۆیان بەبەڵگەی دیاری دەرەوە هاتنەلایان. ئەوسا وتیان: جاچۆن مرۆ دەتوانن ڕی نیشان مە دەن؟ ئەوسا حاشایان‌کردو ڕویان‌وەرگێڕاو خوداش پەکی پێ‌نەکەوت و بێ‌نیازەو هەر شایانی پەسن‌دانە.

۷ ئەوانەی خوایان نەناسی، پێیان وابو هەرگیز زیندۆناکرێنەوە. بێژە: ئارێ سوێند بە پەروەرندەی خۆم، بێ‌سۆ زیندۆ دەکرێنەوە؛ پێشتان ئێژن کە چکارێکتان کردوەو ئەمەش لای خودا هاسانە.

۸ دەسا ئێوە بڕوابێنن بە خوداو بە پێغەمبەری و بەو ڕۆناکیە کە هەناردۆمانەتە خوار. خوداش لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۹ لەو ڕۆژەدا کە هەمۆتان - لە سەڵادا - کۆوەدەکا، ئەوە ڕۆژی تێشکانە. هەر کەسێ خاوەن‌باوەڕو ئاکار چاکە، هەر خراپەیە کردۆیە، ڕای‌دەماڵێ و دەینێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕواو هەتاسەر هەر تیادەبن. ئەمەیە دەسکەوتی گەورە.

۶- مە: ئێمە. نیشان مە دەدن: نیشان ئیمە بدەن.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَآ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ
ٱلنَّارِ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ أَصَابَ مِن
مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۚ فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَـٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ
إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ مِنْ أَزْوَٰجِكُمْ وَأَوْلَـٰدِكُمْ عَدُوًّا
لَّكُمْ فَٱحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِن تَعْفُوا۟ وَتَصْفَحُوا۟ وَتَغْفِرُوا۟
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَـٰدُكُمْ
فِتْنَةٌ ۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ
وَٱسْمَعُوا۟ وَأَطِيعُوا۟ وَأَنفِقُوا۟ خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ ۗ وَمَن
يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقْرِضُوا۟
ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَـٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَـٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سُورَةُ الطَّلَاقِ

١٠ ئه‌وكه‌سانه‌ش كه خودایان نه‌ناسیوه‌و نیشانه‌كانی ئێمه‌یان باوه‌ڕنه‌كرد، ئه‌وان یارانی ئاگرن‌و هه‌تاسه‌ر هه‌ر تیاده‌بن‌و چاره‌نۆسیان زۆرخراپه.

١١ كه‌س هیچ به‌ڵای به‌سه‌رنایه، مه‌گین خودا فه‌رمان بدا. هه‌ركێش بڕوای به‌خودابێ، دڵی شاره‌زای خۆی ده‌كاو خودا هه‌مۆشت ده‌زانێ.

١٢ به‌ر فه‌رمانی خودابن‌و پێغه‌مبه‌ر چی‌وت وابكه‌ن. خۆ ئه‌گه‌ر خۆشۆببوێرن، له سه‌ر پێغه‌مبه‌ری ئێمه، هه‌ر هێنده‌یه - به ئاشكرا - رابگه‌یێنێ.

١٣ خودای مه‌زن، به‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆ په‌رستن نابێ. باوه‌ڕداران با خۆ به خودا بسپێرن.

١٤ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هێندێک له‌ژنانی ئێوه‌و مناڵانۆ دژمنتانن؛ خۆتانیان لێ‌بپارێزن. ئه‌گه‌ر چاویان لێ ببۆشن‌و وازبێنن‌و بیانبه‌خشن، خوداش له‌گوناه ده‌بۆرێ‌و دلۆڤانه.

١٥ ئه‌و دارایی‌و مناڵانه‌ی هه‌تانن، مایه‌ی ئه‌زمۆنن. پاداشێ كه لای خودایه، ئه‌و هێژایه.

١٦ ده‌بێ له خودا بترسن تا ده‌توانن؛ گوێ‌ڕادێرو به‌رفه‌رمان‌بن؛ ماڵ له‌ڕای خودا ببه‌خشن، بۆتان چاكه‌و؛ ئه‌و كه‌سانه‌ی له‌ڕژدی خۆده‌پارێزن، ئه‌وانه ڕزگاره‌كانن.

١٧ ئه‌گه‌ر ئێوه وامێ ڕه‌وا به‌خودا ڕه‌وابیبنن، چه‌ندقات پێتان ئه‌داته‌وه‌و له‌گوناهانۆ خۆش ده‌بێ. هه‌ر خودا بۆ شوكر ده‌بێ‌و له‌سه‌ر خۆیه.

١٨ له‌په‌نامه‌كی‌و خۆیایان ئاگاداره؛ به‌ده‌سته‌ڵات‌و كارزانه.

ته‌لاق

١٨- خۆیا: ئاشكرا.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا۟
ٱلْعِدَّةَ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ
وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ
ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ لَا تَدْرِى لَعَلَّ
ٱللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا۟ ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنكُمْ
وَأَقِيمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ
بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ ۚ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَىْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَٱلَّٰٓـِٔى يَئِسْنَ
مِنَ ٱلْمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمْ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشْهُرٍ
وَٱلَّٰٓـِٔى لَمْ يَحِضْنَ ۚ وَأُو۟لَٰتُ ٱلْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ
وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مِنْ أَمْرِهِۦ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ
إِلَيْكُمْ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعْظِمْ لَهُۥٓ أَجْرًا ﴿٥﴾

وه‌ناو خودای که ده‌هند ده‌و لوڤانه

١ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! ئه‌گه‌ر ژنانۆ ته‌ڵاق دان، ماوه‌یه‌کیان بۆدیاری که‌ن و بیبژێرن. له خودای په‌روه‌رنده‌تان شه‌رم بکه‌ن. له ماڵ خۆیان ده‌ریان مه‌که‌ن؛ ده‌ریش نه‌چن. جا مه‌گین هه‌ر به‌ئاشکرا کارێکی شۆره‌یی بکه‌ن. ئه‌مه که‌وشه‌نی خودایه‌و هه‌رکێ له‌که‌وشه‌نی خودا به‌ولاترچێ، ناهه‌قی له‌خۆی کردوه. تۆ چزانی، له‌وانه‌یه له‌پاش ئه‌مه خوا شتێ‌تر وه‌دی بێنێ.

٢ سا هه‌رکاتێ ماوه‌که‌ی خۆیان به‌سه‌ربرد، ئه‌وسا به‌ته‌رزێکی په‌سند ڕایانگرن یان لێان جیاببنه‌وه؛ به‌شێوه‌یێ که له‌ناو خۆتاندا باوه. دۆکه‌سی ڕاست‌و دروستیش هه‌ر له‌خۆتان له‌م‌کاره ئاگادار بکه‌ن، که شایه‌تی بۆ خوابده‌ن. هه‌رکێ بڕوای به خواو ڕۆژی سه‌ڵاهه‌یه، به‌مه ئامۆژگاری ده‌کرێن. هه‌رکێش له خودا بترسێ، ده‌روێکی لێ ده‌کاته‌وه.

٣ له‌شوێنێکه‌وه بژیوی بۆده‌نێرێ که به‌خه‌یاڵیدانایه. هه‌رکێ خۆی به خوا بسپێرێ، ئه‌وی به‌سه؛ خوا به‌مه‌به‌ستی خۆی ده‌گا. دیاره خودا بۆ هه‌رشتێ ئه‌ندازه‌یه‌کی داناوه.

٤ ئه‌و ژنانه‌ۆ که له عوزرپێدا هاتن ناهمێن‌و ئه‌وانه‌ی که عوزر ناشۆن - ئه‌رشکتان بو - ئه‌شێ سێ‌مانگ چاوه نۆڕبن. ئه‌وانه‌ش که سکیان هه‌یه، ماوه‌ی چاوه‌نۆڕیه‌که‌یان دانانی سکه‌که‌یانه. هه‌رکێش له‌خودا بترسێ، خودا کاری هاسان ده‌کا.

٥ ئه‌مه فه‌رمانی خودایه بۆ ئێوه‌ی ناردۆته‌خوارێ. هه‌رکێش له‌خودا بترسێ، خه‌تاکانی داده‌پۆشێ‌و پاداشی گه‌وره‌ی ده‌داتێ.

١- که‌وشه‌ن: سنۆر.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا۟
عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِن كُنَّ أُو۟لَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا۟ عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ
فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۖ وَأْتَمِرُوا۟ بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن
تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ ۖ
وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَا ۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ
عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَٰهَا
عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾
أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ
قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَّسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ
لِّيُخْرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ
وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿١١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ
سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ
ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًۢا ﴿١٢﴾

٦ لە هەرکوێدا خوتان دەژین- بەرانبەر بەدەس ڕوێنتان - جێی ئەوانیش بکەنەوە. هێندەشیان زور بومەهێنن کە بیانخەنە تەنگانەوە. گەر منالیشیان لەسکدا، ئێوە لێیان بەخت بکەن تا سکەکەیان دادەنێن. ئەوسا ئەگەر شیریان دا بەمندالەکەو، کرای خویانیان بدەنێ و لەناو خوتان بەتەرزێ ڕەوا پێک وەرن. خو ئەگەر پێکیش نەهاتن، با یەکێ تر بوی شیربدا.

٧ کێ دارایە، لەدارایی خوی بەخت کاو کێش بژیوی کەم پێ گەیوە، لەوەندەی خودا پێداوە بەخت بکا. خودا ئەرک ناخاتە سەرکەس، مەگین لەوەندەی پێداوە. خوا زو لەپاش تەنگانە فەرحانی دێنێ.

٨ شارگەلی زور لەفەرمانی پەروەرندەی خویان و پێغەمبەرانی وەدەرکەوتن؛ ئەوسا پێمان بژاردنەوە؛ بژاردنەوەیێکی زور توندو ئازارمان دان بە ئازاردانێکی دژوار.

٩ ئیتر ئاکامی ئاکاری خویان چەشی و هەمو بەرهەمی کردەیان هەر زیان بو.

١٠ خودا بویان جەزرەبەی زور توندو تیژی ئامادە کرد. دەسا ئەی خاوەن ئاوەزان! ئەوانەی خاوەن باوەڕن، ئەشێ لەخودا بترسن. ئەوا خودا قورعانی بو ناردونەخوار.

١١ پێغەمبەرێکی ناردوە کە نیشانە ڕونکەرەوەکانی خواتان بووەخوێنێ، تا ئەوانەی بەباوەڕو ئاکارچاکن لە تاریکایی دەربخاو بەرەو ڕوشناکیان بەرێ و هەرکێش بە خوای بڕوا هەبێ و ئاکار چاک بێ، دەینێرێتە ناو باغاتێک جوباریان بەبەردادەڕواو هەر وهەر، هەر لەوێ دەبن. دیارە خودا بژیوێ باشی دەداتێ.

١٢ ئەو خودایەی حەوت عەزمان و وەک ئەوانەش، زەمینی وەدی هێناوە؛ فەرمانی بەنێوانیاندا دێت و دەچێ. تا بزانن خوا بو هەموشت توانایەو زانستی خوا هەموشتی دەورەداوە.

سُورَةُ التَّحْرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَٰنِكُمْۚ وَٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذْ أَسَرَّ ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَٰجِهِۦ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِۦ وَأَظْهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُۥ وَأَعْرَضَ عَنۢ بَعْضٍۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتْ مَنْ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٣﴾ إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوْلَىٰهُ وَجِبْرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلْمُؤْمِنِينَۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُۥٓ أَزْوَٰجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَٰتٍ مُّؤْمِنَٰتٍ قَٰنِتَٰتٍ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٍ سَٰٓئِحَٰتٍ ثَيِّبَٰتٍ وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَعْتَذِرُوا۟ ٱلْيَوْمَۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

ته‌حریم

وه‌ناو خوداکه‌ی که‌ هه‌نده‌وه‌ دلۆڤانه‌

١ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! بۆ ئه‌وشته‌ی خودا به‌تۆی ڕه‌وادیوه - بۆ دڵداری ژنه‌کانت - له‌خۆتی ناڕه‌واده‌که‌ی؟ خوا ده‌بۆرێ و دلۆڤانه‌.

٢ ئه‌وا خودا بڕیاری‌دا به‌هه‌ڵوه‌شانی سوێندانۆ. هه‌ر خودا مه‌زنی ئێوه‌یه‌و هه‌ر خۆی زانای له‌کارزانه‌.

٣ ئه‌وێ جارێ که‌ پێغه‌مبه‌ر لای برێ له‌هاوسه‌رانی قسێکی به‌سرته‌درکاند. جا وه‌ختی وێ ئه‌وه‌ی وت به‌ [هه‌وێکه‌ی] و خواش پێغه‌مبه‌ری تێگه‌یاند؛ پێغه‌مبه‌ر هێندێ له‌و نهێنیه‌ی گوت و له‌ هێندێکی وازی هێنا. وێ گۆ: ئه‌مه‌ کێ به‌تۆی گوت؟ گوتی: زانای ئاگادار پێی ڕاگه‌یاندم.

٤ باش ئه‌وه‌یه‌ که‌ هه‌ردوکتان به‌ره‌وخوا بگه‌ڕێنه‌وه‌. دیاره‌ دڵتان به‌ره‌و ناڕه‌وا لایداوه‌. گه‌ر له‌دژی ئه‌م ببنه‌یه‌ک، ئه‌وسا خودێ مه‌زنیه‌تی و له‌مه‌به‌ولا جوبرائیل و باوه‌ڕدارانی به‌رکه‌تی و فرشته‌کان، پشتی‌ده‌گرن.

٥ ئه‌گه‌ر ئێوه‌ ته‌لاق بدا، شایه‌تا په‌روه‌رنده‌ی ئه‌و ژنانی له‌نگۆ باشتری - له‌باتی ئێوه‌ - بداتێ؛ ژنانێکی گه‌رده‌نکه‌چی به‌ باوه‌ڕی به‌رفه‌رمانی له‌خراپه‌ په‌ژیوانی خواپه‌رستانی ڕۆژۆگر، له‌بێوه‌ ژنان و کیژان.

٦ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! خۆتان و که‌س‌وکاریشتان له‌و ئاگره‌ بپارێزن که‌ سۆته‌نی له‌ مه‌ردم و له‌ ته‌وه‌نه‌. فریشته‌ی به‌زه‌برو زه‌نگ و توندوتیژی پێ‌ڕاده‌گه‌ن؛ خوا چۆنیان فه‌رمان‌پێبدا، له‌ فه‌رمانی ده‌رناکه‌ون و هه‌رچی به‌وانی ده‌سپێرێ به‌جێی‌دێنن.

٧ ئه‌ی ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناس بۆن! ئه‌مرۆ ته‌وازی پێ‌ناوێ. دیاره‌ هه‌رچی کردۆتانه‌ هه‌ر له‌وه‌ جه‌زاتان ده‌درێ.

٣-وێ: پیتی ئیشاره‌ بۆ مێوینه‌؛ وێ‌گۆ: ئه‌و ژنه‌ گوتی. ٦-ته‌وه‌ن: به‌رد، کوچک، که‌فر.
٧-ته‌وازی: داوای بۆردن کردن، عوزخوازی.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ تُوبُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ
أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
مَعَهُۥ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَآ
أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَٱغْفِرْ لَنَآ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ
وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ
عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا
مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾
وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ
قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ
عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا
وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

۸ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەرەوخوا بگەڕێنەوە، گەڕانەوەی ڕاست و دروست؛ شایەتا پەروەرندەتان گوناهۆ لەسەر لابەرێ و بۆنێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا. لەو ڕۆژەدا خوا پێغەمبەرو ئەوانەی وەل ئەو باوەڕیان هێناوە، سۆک وهەناسە سارد ناکاو تیشکی ئەوان لەپێشیان و لەئالی ڕاستەیانەوە تەڤگەڕیەتی و ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! تیشکەکەمان بۆزیاترکەو لێمان خۆشبە؛ خۆت لەسەر هەمۆشت توانای.

۹ ئەی پێغەمبەر! وەل ئەو خودانەناسانەو ئەودۆڕازانە جەنگ بکە، زەبروزەنگیشیان نیشاندە. ئەنوای ئەوانە ئاگرەو چارەنۆسیان زۆر خراپە.

۱۰ خوا ژنی نۆح و ژنی لۆت - بۆ ئەوانەی خوانەناسن - بەنمونە دێنێتەوە. هەرتک لەبن دۆعەبدی چاکی ئێمە بۆن، غەیانەتیان دەگەڵ کردن. نەیانتوانی لەلای خودا هیچ شتیان دەربارەبکەن. وترا: ئێوەش بڕۆنە ناو ئاگرەوە، وێرای ئەوانەی دەیچنێ.

۱۱ خودا ژنەکەی فیرعەونیش - بۆ کەسانی خاوەن باوەڕ - بەنمونە دێنێتەوە. کە لەبەر پەروەرندەی خۆی پاڕایەوە: تۆ لەلای خۆت لەبەهەشتا ماڵێکم بۆ دیاری بکەو ڕزگارم کە لە فیرعەون و کردەوەی ئەو؛ لە کۆمەڵی ناهەقانیشم ڕاهیکە.

۱۲ مەریەمی کچی عیمڕانیش، ئەوەی شەرمی لەکاری شۆرەیی پاراست. ئەوسا ئێمە لەفۆی خۆمان تێمان دەماند؛ بەوتارو کتێبانی پەروەرندەی بڕوای هێناو لەڕیزەی فەرمانبەران بۆ.

۸- ئالی: لا، تەرەف. تەڤگەڕ: هەمیشە لە جۆڵەو بزوتندا. ۱۱- ڕاهی: ڕزگار.

سُورَةُ المُلْكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٍ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ ٱلْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلْنَٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيَٰطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ ٱلسَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَآ أُلْقُوا۟ فِيهَا سَمِعُوا۟ لَهَا شَهِيقًا وَهِىَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلْغَيْظِ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

مولك

وەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ مەزنایەتی و پایەبەرزی بۆ ئەوکەسەی، خونکاری بەدەس خۆیەتی و لەسەر هەمۆشت توانایە.

۲ ئەوە کە مردن و ژینی داهێناوە، تا ئێوە تاقی‌کاتەوە کامتان ئاکاری جوانترە. هەر ئەویشە لێبۆردەی خاوەن دەستەلات.

۳ ئەوکەسەی حەوئاسمانی چین‌لەسەرچینی سازداوە. لە دەسکاری ئەو خوایەدا هیچ نارێکی‌یەک نابینی. جارێکی‌تر تماشاکە، ئاخۆ قەلشێکی تێدایە؟

۴ دیسانەوە چاوی پێدابگێڕەوە. سۆمای چاوت بەداماوی و بەڕاماوی بەرەوخۆت دەگەڕێتەوە.

۵ ئێمە ئاسمانی دنیامان بە زۆر چرا ڕازاندەوە. کردیشمانن بە کەرستەی ڕاوەدۆنانی شەیتانان. ئازاری گرپەداریشمان بۆسازکردۆن.

۶ بۆ ئەوانەش کە بڕوایان بە پەروەرندەیان نیە، جەزرەبەی جەهەندەم هەیەو ئای چ ئەنجامێ خراپە!

۷ گەر دەیانهاوێنەناوی، نێلەنێلی جەهەندەمیان گوێ‌لێ‌دەبێ و هەر هەلدەچێ.

۸ وەختە لەداخا شەق بەرێ. تا جۆنێکی تێ‌داوێژن، گزیرەکانی جەهەندەم پێان ئێژن: ئاخۆ ئێوە ترسێنەرتان نەهاتەلا؟

۹ ئێژن: بەلێ، ترسێنەر هاتبوەلامان؛ ئەوسا باوەڕمان پێ‌نەکردو گوتمان: خوا هیچ‌شتی نەناردۆتەخوار؛ ئێوە بێ‌سۆ لەناو گومڕایی گەورەدان.

۱۰ ئەشلێن: ئەگەر گوێ‌بیس‌باین یاخۆ تێ‌گەیباین، نەدەبۆینە یارانی ئەم ئاگردانە.

۱۱ ئاوا گوناهانی خۆیان پێ‌لێ‌دەنێن. هەی لەئارادا نەمێنن ئەم هەوالانی دۆزەهە! ۱۲ ئەو کەسانەی - لەنەدیدە - لەپەروەرێنیان ئەترسن، لێ‌خۆشبۆن و پاداشێ گەورەیان هەیە.

۲-لێ‌بۆردە: گونابەخش. ۸- جۆن: دەستە، تاقم. ۱۱- پێ‌لێ‌نان: پێ‌هاتن، قبۆل‌کردن.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِۦٓ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِۦ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ
﴿١٥﴾ ءَأَمِنتُم مَّن فِى السَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ
تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى السَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَٰنُ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِى
هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَٰنِ إِنِ الْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ
﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ بَل لَّجُّوا فِى عُتُوٍّ
وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا
عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَٰرَ وَالْأَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِى ذَرَأَكُمْ
فِى الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

۱۳ ئێوه سرته قسه‌بکه‌ن، یان وه‌ده‌نگی به‌رزی بیژن، ئه‌و له‌ڕازێ که به‌دڵاندا ده‌بۆرێ ئاگاداره.
۱۴ ئاخۆ که‌سێ ئافراندویه، چۆن نازانێ ؟ وردیله‌بین‌و ئاگادار، هه‌ر خۆیه‌تی.
۱۵ ئه‌وه که ئه‌م زه‌مینه‌ی بۆ که‌وی کردوٚن؛ شانه‌وشان تێیدا بگه‌ڕێن‌و له‌بژیوه‌که‌ی بخۆن. هه‌ستانه‌وه‌ش بۆلای ئه‌وه.
۱۶ ئاخۆ ئێوه له‌وکه‌سه‌ی له‌عاسمانه ترسوٚنیه، که به‌هه‌ردا ڕۆتان به‌رێ‌و له‌پڕ زه‌وین بێته له‌رین ؟
۱۷ ئاخۆ ئێوه له‌وکه‌سه‌ی له ئاسمانه ترسوٚنیه، باڕنێکی زیخ‌و چه‌وتان لێ هه‌ڵ‌بکا؟ ئه‌وساکه زوٚ پێده‌زانن هه‌ڕه‌شه‌ی من چتۆبوه.
۱۸ خۆ به‌رله‌وانه‌ش هه‌ر هه‌بوٚن به‌نیشانه‌کانی منیان بڕوا نه‌بوه؛ سا چۆنیان به‌گژدا هاتم.
۱۹ ئاخۆ ئه‌وان ئه‌و مه‌لانه‌یان نه‌دیون که له‌سه‌روٚی ئه‌وانه‌وه له‌نگه‌ریانه‌و باڵ لێک ده‌ده‌ن ؟غه‌یره‌ز خودا کێ ده‌توانێ ڕاگیریان‌کا ؟خودا بۆخۆی له‌هه‌موٚشت چاوه‌دێره.
۲۰ ئاخۆ به‌غه‌یری ئه‌و کێیه سوپاو یاریده‌ده‌رتان بێ ؟ نه‌خێر خودانه‌ناسه‌کان [به‌خۆبینی] خه‌ڵه‌تاون.
۲۱ ئه‌دی کێ‌یه ئه‌وکه‌سه‌ی بژیوتان ده‌دا، ئه‌گه‌ر بژیوی لێ‌بڕین ؟ نه‌خێر ئه‌وان له‌سه‌ر خۆبه‌زل‌زانین‌و ڕه‌وینه‌وه پێ‌داگرن.
۲۲ ئاخۆ که‌سێ ده‌مه‌وڕوٚ به‌هه‌ردا ده‌خشێ چاکتر به‌ڕێگه‌ده‌زانێ، یان ئه‌وکه‌سه‌ی به‌ئاسایی به‌سه‌ر ڕاسته‌ڕێدا ده‌ڕوا ؟
۲۳ بێژه: ئه‌وه که ئێوه‌ی وه‌دی‌هێناوه‌و گوٚش‌و چه‌م‌و دڵی دانێ. ئێوه که‌متر شوکرێ ده‌که‌ن.
۲۴ بێژه: ئه‌وه که ئێوه‌ی له‌م‌زه‌مینه‌دا په‌رژوبڵاو کردوٚته‌وه؛ لای ئه‌ویش کۆده‌کرێنه‌وه.
۲۵ ده‌شڵێن: ئه‌گه‌ر ئێوه ڕاستن، ئه‌و به‌ڵێنه‌و که‌ی دێته‌جێ ؟
۲۶ بێژه: ته‌نیا خودا له‌مه ئاگاداره. من هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م له‌سه‌ره پێتان بێژم: ده‌بێ له خودا بترسن.

۱۵- که‌وی: ڕام. ۱۷- باڕن: گژه‌با، بای توند. چه‌و: ورتکه‌به‌رد.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ ٱلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ القَلَمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَييِّكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

۲۷ جا ئه‌وكاته‌ی له‌ نزیكه‌وه‌ ده‌یبینن، خوانه‌ناسان چڕوچاویان گرژده‌بێ و پێیان ئێژن: وا ئه‌مه‌یه‌ كه‌ ئێوه‌ داواتان ده‌كرد.
۲۸ بێژه‌: به‌ من بێژن ئه‌گه‌ر، خودا من و ئه‌وكه‌سانه‌ی له‌گه‌ڵ منن له‌ناوبه‌رێ، یان به‌ربه‌زه‌یی خۆێمان خا، ده‌ی‌سا كێ خودانه‌ناسان له‌ئێش‌وژان ده‌پارێزێ؟
۲۹ بێژه‌: ئه‌وه‌ خوای دڵاوا؛ باوه‌ڕیمان پێ‌هێناوه‌و خۆمان هه‌ر به‌وسپاردوه‌؛ ئه‌نگۆش هه‌ربینا زانیتان كێ ئاشكرا گومڕابوه‌.
۳۰ بێژه‌: به‌ من بێژن ئه‌گه‌ر ئاوه‌كه‌تان ڕۆچوٚ به‌ ناخی زه‌وینا، ئه‌وسا كێ ئاوی زه‌ڵاڵی ڕه‌وانتان ده‌فریاده‌خا؟

قه‌له‌م

وه‌ناوخوداكه‌ی كه‌ڵه‌نده‌وه‌لۆڤانه‌

۱ نوٚن، سۆند وه‌بنوٚس، به‌وه‌ش كه‌ دێته‌ نڤیسین، ۲ وه‌سای چاكه‌ی په‌روه‌رنده‌ت، تۆ لێوه‌نیت. ۳ تۆ پاداشێ واشت هه‌یه‌ دوایی نایه‌. ۴ ئاكاریشت فره‌ به‌رزه‌. ۵ زوٚ ده‌بینی، ئه‌ویش چاویان پێ‌ده‌كه‌فێ، ۶ كێ له‌ ئێوه‌ شێتایه‌تیتان تێدایه‌. ۷ بێ‌گومان په‌روه‌رنده‌ی تۆ چاتر به‌وانه‌ده‌زانێ كه‌ ڕاێ ئه‌ویان گوم‌كردوه‌؛ باشتریشی ئاگالێیه‌، كێن ئه‌وانه‌ی شاره‌زای ڕێن. ۸ سا تۆ ناشێ به‌ فه‌رمانی ئه‌و بێ‌باوه‌ڕانه‌ بكه‌ی. ۹ حه‌زده‌كه‌ن گه‌ر تۆ نه‌رم‌بێ، ئه‌ویش نیانی بنوێنن. ۱۰ نابێ گوێش به‌و كه‌سه‌ بده‌ی، كه‌ زۆر سۆندخۆره‌، خوێڕیه‌؛ ۱۱ هه‌ر تانه‌له‌خه‌ڵك ده‌داو قسه‌ بۆ ئه‌م‌و ئه‌و ده‌با؛ ۱۲ له‌كاری چاكه‌ له‌مپه‌ره‌؛ شه‌ڕفرۆشه‌، تاوان كه‌ره‌؛ ۱۳ ڕه‌زاقورسه‌، له‌پاش ئه‌مه‌ش زۆڵێكه‌ خۆی سه‌پاندوه‌؛ ۱۴ هه‌ر به‌وهۆیه‌ كه‌ زه‌نگینه‌و چه‌ند كوڕی هه‌ن، ۱۵ گه‌ر نیشانه‌كانی ئێمه‌ی بۆ وه‌خوێنن، ئێژێ: ئه‌مه‌ چیرۆكی پێشینه‌كانه‌.

۱۴- زه‌نگین: ده‌وڵه‌مه‌ن.

سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ
وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ
ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾
أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا
رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل
لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ
بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ
رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ
ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ
﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ
لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ
عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم
بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾
يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

١٦ بەم زوانە سەری بێڤلی داغ دەکەین. ١٧ ئێمە ئەوانەمان ئەزموٗ، وەک خاوەنانی باغەکەن بەرئەزموٗن‌دا، کە سوێندیان خوێند: سۆزی بەری باخەکەیان هەمۆدەڕنن. ١٨ «ئەگەر خواحەزکا»شیان نەوٗت. ١٩ ئەوساکە ئەوان خەوتبوٗن، لەلایەن پەروەرندەتڕا بەڵایەکی بۆداباری. ٢٠ ئیتر وەکۆ زەمینێکی سوٗتاوی قاقڕی لێ‌هات. ٢١ ئەوسا سۆزی، هەموٗ بانگی یەکتریان کرد: ٢٢ ئەگەر ئێوە میوەڕنن هەر بەیانی بگەنە سەرکێڵگەی خۆتان. ٢٣ ڕێوە چوٗن و پێکەوە چپەیان دەکرد: ٢٤ کە نابێ ئەمرۆ چ هەژار بێتەناو باخەکەی ئێوە. ٢٥ بڕیاریان‌دا مەرجەکەیان بەجێ بێنن؛ واشیان دەزانی دەتانن. ٢٦ وەختێ چاویان پێداگیڕا، وتیان: ڕێمان لێ تێکچوە. ٢٧ نەخێر، ئێمەین بەش‌بڕاوین. ٢٨ بە ئاوەزترینەکەیان گوتی: ئەدی پێم‌نەوٗتن بۆ پەسنی پاکی خوا نادەن!؟ ٢٩ گوتیان: ئێمە پەروەرندەی خۆمان بەدوٗر لە کەمایەسی دەزانین؛ ئێمە ناهەقیمان دەکرد. ٣٠ ئەوسا ڕوٗیان کردەیەک و سەرکۆنەی یەکتریان دەکرد. ٣١ وتیان: هەی ماڵ‌وێران خۆمان، ئێمە هەڵەڕۆییمان کرد.
٣٢ شایەتا پەروەرندەمان لەوە چاترمان بداتێ؛ ئومێدمان هەر بە پەروەرندەی خۆمانە. ٣٣ ئازاری[دنیا] ئاوایە. گەر بزانن، بێ‌گومان ئازاری دوارۆژ دژوارترە. ٣٤ بۆ ئەوانەی خۆپارێزن، لجەم پەروەرندەی خۆیان باغاتی پڕخۆشی هەیە. ٣٥ ئاخۆ ئێمە باوەڕداران وەکۆ بەدکاران دادەنێین؟ ٣٦ چیتانە؟ کۆ پێ‌ڕادەگەن؟ ٣٧ ئاخۆ کتێبێکتان هەیە کە لەوێدا دەیخوێننەوە؟ ٣٨ هەرچی خۆتان دەتانەوێ تێیداهەیە؟ ٣٩ یان سۆندێکتان لەسەرمانە کەهەتا ڕۆژی‌سەڵایە هەرچیتان‌دەوێ ئەوەبێ؟
٤٠ لێان پرسە: کێ دەستەبەری ئەم کارەس؟ ٤١ یان چەند شەریکێکیان هەیە؟ ئەگەر ڕاستن، با شەریکەکانیان بێنن. ٤٢ ئەوێ ڕۆژێ - کە لەتاوان - دەرپێ دەلینگان دەکەون و پێان دەڵێن سوژدەببەن و ناتوانن.

١٦- بێڤل: کەپۆ، لوٗت. ٤٠- دەستەبەر: زامن.

خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ سَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ سَنَسۡتَدۡرِجُهُم مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ إِذۡ نَادَىٰ وَهُوَ مَكۡظُومٞ ﴿٤٨﴾ لَّوۡلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعۡمَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ مَذۡمُومٞ ﴿٤٩﴾ فَٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَيُزۡلِقُونَكَ بِأَبۡصَٰرِهِمۡ لَمَّا سَمِعُواْ ٱلذِّكۡرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٞ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الحَاقَّة

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ وَعَادُۢ بِٱلۡقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٞ فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومٗاۖ فَتَرَى ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ ﴿٧﴾ فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ ﴿٨﴾

٤٣ چاودادەخەن و زەبۆنی دایاندەگرێ؛ کە ئەمانە ئەوساکە ساق وچاقیش بۆن، پێان وتۆن سوژدەبەرن.
٤٤ تۆ من بێڵە بۆ ئەوانەی بەم قورعانە باوەڕناکەن؛ کەم کەم بۆیان لەدۆدەدەم، کە هەر خۆشیان پێ نەحەسێن.
٤٥ مەوداو ماوەشیان پێدەدەم؛ فێڵم زۆر بەڕێ وجێیە.
٤٦ ئاخۆ تۆ کرایەی کارت لەوان دەوێ، کە لەژێرباری دەرنەچن؟
٤٧ یان تەتەڵەی نهێنیەکانیان لەلایەو بۆخۆیان خەتی لێدەدەن؟
٤٨ دەسا تۆ هەر بۆ فەرمانی پەروەرندەت خۆڕاگربە؛ نەچی وەک یارۆی ماسی بی، کە لە داخانا هەر پیشی دەخواردەوەو ئەوساکە دەپاڕایەوە.
٤٩ ئەر دلۆڤانی پەروەرندەی وەفریای نەکەوتایە، بێ سۆ بە سەرکۆنەکراوی فرێ ئەدرایە ڕۆتەنێک.
٥٠ ئەوسا پەروەرندەی، ئەوی هەڵبژاردو کردی بەیەک لەپیاوخاسان.
٥١ وەختێ خودانەناسەکان قورعانیان بیس، هەر وەختابو بە چاوانیان هەڵت دێرن. دەشیانگوت: بێ‌گومان دینە.
٥٢ کە هەر بیرەوەریەکیشە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.

حاقە

وەناو خوداکەی کەهنەکەوکلۆڤانە

١ کارەساتەکە ڕۆدەدا. ٢ کام کارەسات؟ ٣ تۆ چوزانی ئەوکارەساتە چلۆنە؟
٤ سەمۆدو عاد ڕوداوە دڵکوتەکەیان بەدرۆدانا. ٥ هۆزی سەمۆد بەنەعرەتێکی بێ وێنە، قڕانیان کرد. ٦ هەرچی هۆزەکەی عادیش بۆ، بەبایەکی هەرەبەهێز لەبەین چۆن. ٧ ماوەی حەوشەوو هەش ڕۆژان، بەبێ وچان، ناردیەسەریان. لەم ماوەدا لاشەیان لێ تخێڵ ببۆن؛ دەت‌وت کۆتەرەی دارخورمای ناوزڕاون. ٨ ئاخۆئەتۆ پاشماوەیەکیان دەبینی؟

٤٤-لەدۆدان: شل کردنی بەن و گوریس. ٤٧-تەتەڵە: پارچە تەختەیان پارچە بەردێ پانکەڵە بۆ لەسەرنۆسین. ٤٩-ڕۆتەن: زەوی گیالێ نەڕواو، قاقڕ. ٥١-دین: شێت، لێوە.

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوۡاْ رَسُولَ
رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ
﴿١١﴾ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ﴿١٤﴾
فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ
﴿١٦﴾ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ
﴿١٧﴾ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ
حِسَابِيَهۡ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿٢٢﴾
قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ﴿٢٣﴾ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَآ أَسۡلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡأَيَّامِ
ٱلۡخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُوتَ كِتَٰبِيَهۡ
﴿٢٥﴾ وَلَمۡ أَدۡرِ مَا حِسَابِيَهۡ ﴿٢٦﴾ يَٰلَيۡتَهَا كَانَتِ ٱلۡقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغۡنَىٰ
عَنِّي مَالِيَهۡۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلۡطَٰنِيَهۡ ﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلۡجَحِيمَ
صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلۡسِلَةٖ ذَرۡعُهَا سَبۡعُونَ ذِرَاعٗا فَٱسۡلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُۥ
كَانَ لَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿٣٤﴾

٩ فیرعەونیش و ئەوانەی بەرلەویش بوٚن و مەردمی شارە ژێرورِوکراوەکانیش، خەتایان کرد. ١٠ دژایەتی پێغەمبەری پەروەرندەی خۆیان دەکرد. سا گرتیانی، گرتنێ لەڕادەبەدەر. ١١ ئێمە - کاتێ لەهی هات و بواری برِی، لەوشتەدا کە بەسەر ئاودا دەگەڕێ - هەڵمانگرتن. ١٢ تا بیکەینە بیرهێنەرەوە بۆ ئێوەو ئەو گوێیانەی لەسەر هەستن، وەری بگرن.
١٣ ئەوسا هەرگا تەنیا جارێک دەکەڵەشاخ دەمێندرا، ١۴ ئەم زەمینەو کەژەکانیش هەڵگیران و یەکجارەکی تێک دەتەپێن، ١٥ سا ئەورۆژە بەسەرهاتەکە رۆدەدا. ١۶ ئەم عاسمانە قەڵش دەباو لەو رۆژەدا فشەڵەیە. ١٧ فرشتە دەچنەکەناران و تەختی پەروەرندەی تۆ، لەسەرسەری ئەوانەوە - لەو رۆژەدا - هەشت فرشتە هەڵیدەگرن.
١٨ ئەو رۆژە ئێوە ڕادەنێن و هەرچی بۆشاردنەوەیە لەئێوە حەشار نادرێ.
١٩ ئەوسا هەرکێ نامەی کردەی نرابێتە دەستی ڕاستی، ئێژێ: وەرن نامەکەی من بخوێننەوە. ٢٠ من سۆر دەمزانی کە توٚشی لێ‌پرسینەوە هەردەبم. ٢١ ئیتر ئەو لەناو ژیانێکی خۆشدایە؛ ٢٢ لە بەهەشتێکی بەرزایە؛ ٢٣ میوەی وا لەبەردەستایە. ٢۴ سا بخۆن و بخۆنەوە نۆشی گیانۆ؛ ئەمە بۆ ئەو کارانەیە کە لەڕۆژانی ڕابردۆ کردۆتانە. ٢٥ بەلاّم کەسێ کە نامەکەی دەنێنە لەپی چەپیەوە، ئێژێ: خۆزی نامەی خۆمم پێ‌نەدرایە. ٢۶ نەشم‌زانیبا دەربارەم چی‌تێدایە. ٢٧ خۆزی ئەوسا مردنم یەکجاری بوایە. ٢٨ سامانم بەهرەی بۆم نەبۆ. ٢٩ دەستەلاّتم وا لەبەین چۆ. ٣٠ سا بیگرن و زنجیری کەن. ٣١ ئەوسا بۆ دۆژەهی بەن. ٣٢ پاشان لەناو زنجیرێکی حەفتێ گەزی شەتەک دەن و ڕەکێشی کەن. ٣٣ ئەو باوەڕی بە خودای مەزن نەدێنا. ٣۴ بۆنان‌دان بەهەژارانیش هیچ کەسی دنە نەدەدا.

١١-لەهی: لافاو.

فَلَيْسَ لَهُ ٱلْيَوْمَ هَٰهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ المَعَارِج

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِّنَ ٱللَّهِ ذِى ٱلْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

۳۵ جا ئه‌مڕۆ لێروکانه‌دا، چدۆستی نین.
۳۶ خواردن نیه، مه‌گین کێماوی زامداران.
۳۷ نایخۆن، مه‌گین خه‌تاکاران.
۳۸ سا سوێنده‌که به‌وشته‌ی ئێوه ده‌یبینن،
۳۹ به‌وه‌ش که ئێوه نایبینن،
۴۰ ئه‌وه قسه‌ی ڕاسپێراوێ به‌رکه‌تی‌یه.
۴۱ نه وته‌ی هه‌ستیاریشه؛ که‌متر باوه‌ڕێ ده‌هێنن.
۴۲ وته‌ی فالگره‌وه‌ش نیه. که‌م وایه بیربکه‌نه‌وه.
۴۳ ناردراوه‌ته خواره‌وه، له وه‌دی‌هێنی گش جیهان.
۴۴ ئه‌گه‌ر هێندێ له‌قسه‌کانی به‌ده‌م‌ئێمه‌وه کردبا،
۴۵ گومان‌نیه، به‌هه‌مۆ توانا ده‌مانگرت.
۴۶ ئه‌وسا ڕه‌گی لاملیشیمان هه‌ڵده‌بڕی.
۴۷ که‌سیش له‌نگۆ نه‌یده‌توانی له‌مپه‌ری بێ.
۴۸ ئه‌م‌قورعانه بیره‌وه‌ریه بۆ ئه‌وانه‌ی خۆپارێزن.
۴۹ بێ‌گومان ئێمه ده‌شزانین تێتانداهه‌ن باوه‌ڕنه‌که‌ن.
۵۰ دیاره ئه‌مه حه‌سره‌تیشه بۆ ئه‌م خودانه‌ناسانه.
۵۱ که دیاریشه ڕاستێکه هیچ گومانێکی تێدانیه.
۵۲ تۆ به یادی ناوی په‌روه‌رنده‌ی گه‌وره‌ت، هه‌ر په‌سنی پاکی ئه‌و بده.

مه‌عاریج

وه‌ناوخوداکه‌ی ده‌هنده‌و دلۆڤانه

۱ یه‌ک داوای کرد ئازارێ‌بێ، ۲ بۆ له‌خودا به‌دۆره‌کان، هیچ له‌مپه‌ری نه‌یه‌ته به‌ر. ۳ له‌خوای خێوی چه‌ند پله‌وه. ۴ فرشته‌کان‌و جوبرائیل له ڕۆژێکا به‌ره‌وئه‌و پێ‌هه‌لاده‌چن، که ڕێی په‌نجاهه‌زارساڵه. ۵ تۆ خۆبگره به‌خۆ گرتنێکی په‌سند. ۶ ئه‌وان به‌دۆری ده‌بینن. ۷ ئێمه‌ش نزیکی ده‌بینین.
۸ ڕۆژێ عاسمان وه‌ک حه‌لاندی کانزاده‌بێ؛ ۹ که‌ژانیش وه‌ک هری ده‌بن؛
۱۰ ئاواڵ له ئاواڵ ناپرسێ؛

۴۱- هه‌ستیار: شاعیر.
۸- حه‌لاندن: تاواندنه‌وه. کانزا: هه‌رچی له کان په‌یداده‌بێ. ۹- هری: خوری، په‌شم.

يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَـٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُوا۟
مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞ إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا
﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا
ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱلَّذِينَ فِىٓ
أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَـٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَـٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ
ذَٰلِكَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَـٰنَـٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ
﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَـٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
﴿٣٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ فِى جَنَّـٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ
﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ
أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّا خَلَقْنَـٰهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

١١ له‌به‌ریه‌كتریان ڕاده‌نێن؛ تاوانبار فره‌حه‌زده‌كا - بۆ ڕزگاری له ئازاری
ئه‌وی ڕۆژێ - له‌باتی خۆی، كوڕه‌كانی، ١٢ هاوسه‌ریشی، براكه‌شی،
١٣ ئه‌و به‌شه له‌هۆزه‌كه‌شی - كه ئه‌و ده‌په‌نای خۆده‌گرن - ١٤ هه‌رچی
له‌سه‌رزه‌ویش هه‌یه، گشتی بداو ڕزگاربێ. ١٥ هه‌رگیز نابێ؛ ئه‌مه
بڵێسه‌ی ئاگره. ١٦ پێستی سه‌رو ئازای ئه‌نامی داده‌ڕنێ. ١٧ بانگێشتنی
كه‌سێ ده‌كا كه پشتی‌كرده دینه‌وه‌و ئاوڕی وێ نه‌دایه‌وه؛ ١٨ ئه‌وه كه
كۆی ده‌كرده‌وه‌و ده‌یخسته ناوسنۆقه‌وه. ١٩ بێ‌سۆ مرۆ بێ‌تابشت و زۆر
چاوچنۆك، چێ‌كراوه. ٢٠ هه‌ر تۆشی ناگوزۆری بۆ، هاوارده‌كا. ٢١ ئه‌گه‌ر
ده‌كه‌وێته خۆشیش، چكۆسێكه. ٢٢ مه‌گین ئه‌وانه‌ی نوژخۆنن؛ ٢٣ ئه‌و
كه‌سانه‌ی قه‌د نایه‌ڵن نوێژیان بچێ؛ ٢٤ ئه‌وی له‌سامانیشیاندا به‌شێك
هه‌یه، ٢٥ بۆپارسه‌ك و دۆره‌به‌شان؛ ٢٦ ئه‌وكه‌سانه كه بڕوایان به ڕۆژی
سه‌ڵایه هه‌یه؛ ٢٧ ئه‌وانه‌ش كه له‌ئازاری په‌روه‌رێنیان نیگه‌رانن؛ ٢٨ - كه
ئازاری په‌روه‌رێنیان، بۆئارخه‌یان‌بۆنێ نابێ - ٢٩ ئه‌وكه‌سانه‌ی كه جێ
شه‌رمیان ده‌پارێزن؛ ٣٠ مه‌گین له‌ڕوی ژنی‌خۆیان یان ئه‌وانه‌ی
كه‌نیزیانن؛ ئه‌وسا سه‌ركۆنه‌ناكرێن. ٣١ سا هه‌ركه‌سێ به‌ده‌رله‌مانه
بخوازێ، ئه‌وانه له‌قاس لاده‌رن. ٣٢ ئه‌و كه‌سانه‌ش كه ڕاگری ئامانه‌تی‌و
به‌ڵێنیانن؛ ٣٣ ئه‌و كه‌سانه‌ش شایه‌تی به‌ڕاستی ده‌ده‌ن؛ ٣٤ ئه‌و
كه‌سانه‌ش كه له‌سه‌رنمێژه‌كانیان چاوه‌دێرن؛ ٣٥ ئه‌وانه له‌ناو باخاندا
به‌ڕێزه‌وه وه‌رگیراون. ٣٦ ده‌ی ئه‌و بێدینانه چیانه؟ دێنه‌لات و
به‌مۆنێكه‌وه ده‌ڕوانن. ٣٧ ده‌سته‌ده‌سته له‌ئالی ڕاست و چه‌په‌وه.
٣٨ ئاخۆ هه‌ر یه‌كێك له‌مانه به‌ته‌مایه كه بچێته ناو به‌هه‌شتی به‌خێروبێر؟
٣٩ هه‌رگیز ناشێ؛ ئه‌وان بۆخۆیان ده‌زانن كه له‌چیمان دروس كردۆن.

٣١-قاس: ئه‌ندازه. ٣٦-مۆن: ڕوگرژی. ٣٧-ئالی: لا، ته‌ره‌ف.

فَلَآ أُقۡسِمُ بِرَبِّ ٱلۡمَشَٰرِقِ وَٱلۡمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيۡرًا مِّنۡهُمۡ
وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوۡمَ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمۡ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ
خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۚ ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمُ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ﴿٤٣﴾ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرۡ قَوۡمَكَ مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَهُمۡ
عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرۡكُمۡ
إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُۚ لَوۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوۡتُ قَوۡمِي لَيۡلٗا وَنَهَارٗا ﴿٥﴾ فَلَمۡ يَزِدۡهُمۡ دُعَآءِيٓ إِلَّا
فِرَارٗا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوۡتُهُمۡ لِتَغۡفِرَ لَهُمۡ جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ
فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ وَأَصَرُّواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ ٱسۡتِكۡبَارٗا
﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوۡتُهُمۡ جِهَارٗا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّيٓ أَعۡلَنتُ لَهُمۡ وَأَسۡرَرۡتُ
لَهُمۡ إِسۡرَارٗا ﴿٩﴾ فَقُلۡتُ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارٗا ﴿١٠﴾

۴۰ سا سوێند ئەخۆم بەدانەری خۆرهەڵات و خۆراوایان، ئێمە لە وزەماندایە،
۴۱ کە بیانگۆڕین و چاتریان بێنینە جێ؛ کەس پێشی ئێمەش ناکەوێ.
۴۲ سا تۆ لەوانە وازبێنە با هەر چەنەچەن بکەن و گەپێ بدەن، تا تووشی ڕۆژی خۆ دەبن کە وا بەڵێنیان پێ ئەدرێ.
۴۳ ئەوێ ڕۆژێ لەگۆڕستان دێنەدەرێ، هێندبەپەلەن ئێژی بەرەو بتان دەچن.
۴۴ چاوشۆڕن و سۆکایەتی دەوری داون؛ ئەمە ئیتر ئەو ڕۆژەیە کە وا بەڵێنیان پێدەدرا.

نوح

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ ئێمە نوحمان بەڕێ‌کردە لای هۆزەکەی، کە: هۆزەکەت بترسێنە بەرلەوە تووشی ئازاری بەژان ببن.
۲ وتی: گەلۆ! من بۆئێوە ترسێنەرێکی ئاشکرام و [پێوئێژم]:
۳ خوداپەرستی بکەن و لێی بترسن و بەگوێم بکەن.
۴ لەگوناهانۆ دەبوورێ و دەتان هێڵێ تا ماوەیی دیاری‌کراو؛ چون هەرگا خوا ئاکامی هات، وەدواناخرێ؛ بریا ئەوەتان زانیبا.
۵ وتی: ئەی پەروەرندەی من! بەشەوورۆژ بانگم‌کردن،
۶ بەڵام بەبانگ کردنی من، پتر لەپێشوو ڕەوەک بوون.
۷ هەر چەندی من تێم‌گەیاندن، کە تۆ لەگوناهیان ببووری، گۆشی خۆیان بەتبلەکانیان ئاخنی و خۆیانیان دەجلکان پێچاو پیان داگرت و خۆیانیان زۆر بەزل زانی.
۸ هەمیسان بەدەنگی بەرز بانگم کردن.
۹ لەدوایی‌یشدا، بەئاشکراو پەنامەکی تێم گەیاندن.
۱۰ هەر پێم‌گوتن: داوای بووردن لەپەروەرندەتان بکەن؛ ئەو بێ‌گومان زۆر لێبورە.

۷- تبل: قامک، تلی، ئەنگوس.

يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل
لَّكُمْ جَنَّٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ
طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن لَّمْ يَزِدْهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟
لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَٰلًا ﴿٢٤﴾
مِّمَّا خَطِيٓـَٰٔتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًۢا ﴿٢٨﴾

۱۱ تا لەحەواوە بارانێک پەلەدەرتان بۆ بنێرێ. ۱۲ بەدارایی و بە کوڕانیش یاریۆ بداو باغاتۆ بۆ پەیدا بکاو جۆبارتان بۆ وەدی بێنێ. ۱۳ چۆن لەشکۆی خوا ناترسن؟ ۱۴ کەچی ئێوەی پلەپلە وەدی هێنا. ۱۵ ئاخۆ بەچاو نەتاندیوە چتۆ خودا حەوبەرزایی - توێ لەسەرتوێ - ئافراندوە؟ ۱۶ لەناویاندا هەیڤی تریفەدار کردو خۆریشی کردەچرایەک. ۱۷ هەر خودایە ئێوەی لەم زەمینە رواند، بەڕواندن. ۱۸ پاشان دەۆباتەوە ناوی و دیسان دەرۆدەکاتەوە، بەدەرکردن. ۱۹ هەر خودایە هەردی بۆ کردۆن بەڕایەخ؛ ۲۰ کە هۆن لەڕێگە پان وبەرینەکانیا، بێن و بچن. ۲۱ نوح وتی: ئەی پەروەرندەم! ئەمانە لەمن یاخی بۆن؛ ئەمانە شوێن کەسێ کەوتۆن کە سامان و فرزەندانی - غەیرەز زەرەر - هیچی لەوان زێدەنەکرد. ۲۲ فێڵیشیان کرد؛ بەلام فێڵێکی جانانە. ۲۳ وتۆشیانە: لەوانەی پەرستۆتانن مەتەکنەوەو هەرگیز لە«وەدد» و لە«سواع» دەس بەرمەدەن؛ لە «یەغۆس» و «یەعۆق» و «نەسر»یش هەر وەتر. ۲۴ زۆریشیان گومڕا کردوە؛ دەتۆش - بەجگە لە گومڕایی - هیچێ لەم ستەمکارانە زێدە مەکە. ۲۵ بەرانبەر بە گوناهەکانیان، بەئاو خنکان؛ ئەوسا خرانە ناو ئاگر. ئیتر لەم خودایە بە دەر، یاریدەریان پەیدانەکرد. ۲۶ نوحیش وتی: پەروەرندەم! لەم سەر هەردە ئەو کەسانەی تۆ ناناسن، جۆقەواریان لێ مەهێڵە. ۲۷ چونکە ئەگەر بیانهێڵی، عەبدانت گومڕا دەکەن و هەر زارۆیەکیشیان ببێ، تاوانبارو سپڵەدەبێ. ۲۸ پەروەرێنم! من و داک وبابی من و ئەوانەی بەباوەڕەوە لەماڵمدان و پیاوەکان و ژنەکانی خاوەن باوەڕ عەفوبکەو ناهەقانیش بەجارێ تەرت وتۆناکە.

۱۳- ئەم ئایەتە ئاواش مانای دراوەتەوە: «چۆن لە ڕێزگرتنی خودا ناهومێدن؟» مەبەست ئەوەیە کە: بۆ ئاکاروڕەفتارتان وانیە کە ئومیدەواربن خودا لە ڕۆژی سەلادا، ڕێزتان لێ بگرێ؟ «تەفسیری کەششاف». **۲۰- هۆن:** ئێوە، ئەنگو. **۲۶- جوقەوار:** خاوەن گیان، گیان لەبەر.

سُورَةُ الجِنِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

جین

وه‌ناوخودا که‌ده‌کنده‌ودلۆڤانه

۱ بێژه: پێم ڕاگه‌یه‌نراوه، چه‌ند که‌سێ له جنۆکه‌کان گوێیان هه‌ڵخست؛ ئه‌وسا وتیان: ئێمه قورئانێ سه‌یرمان بیست. ۲ بۆ ڕاسته‌ڕێ‌یه ڕێبه‌ره‌و ئێمه باوه‌ڕمان پێ‌هێناو هه‌رگیز که‌سێ ناکه‌ینه شه‌ریکی خودا. ۳ زۆر بڵنده شکۆی په‌روه‌رێنی ئێمه؛ نه ژنی په‌یداکردوه نه فرزه‌ندێک. ۴ دیاره بێ‌ئاوه‌زه‌که‌مان ده‌رباره‌ی خوا قسه‌ی توڕره‌هاتی ده‌کرد. ۵ ئێمه پێمان‌وابۆ هیچ‌که‌س - له‌مرۆڤ و له‌جنۆکه - هیچ‌درۆیه‌ک به‌ده‌م‌خواوه هه‌ڵنابه‌ستن. ۶ ده‌شمانزانی پیاوانێ له‌به‌ره‌ی مرۆ، په‌ناده‌به‌ن به‌پیاوانێ له جنۆکه‌و سه‌رکێشیان پترده‌که‌ن. ۷ ئه‌وانیش - هه‌ر وه‌کۆ ئێوه - لایان‌وابۆ هه‌رگیز خودا هیچ‌که‌س زیندۆناکاته‌وه. ۸ ئێمه گه‌ینه ئه‌م عه‌زمانه، دیمان پڕه له‌پاسداری توندوتۆڵ‌و ئه‌ستێره‌گه‌لێ ڕاده‌خشن.
۹ ئێمه له چه‌ند شوێنێکه‌وه ڕۆده‌نیشتین کۆڵه‌بکه‌ین؛ هه‌ر که‌سێکی له‌مه‌به‌ولا کۆڵه‌بکا، مه‌شخه‌ڵێکی ده‌بینێ له‌بۆسه‌ی‌دایه. ۱۰ تێش نه‌گه‌یوین ئاخۆ ده‌رباره‌ی ئه‌وانه‌ی له‌زه‌میندان، بڕیاری خراپ داروه، یان په‌روه‌رێنیان ویستۆیه‌ ڕاسته‌ڕێان نیشان بدا. ۱۱ له‌ناو مه‌شدا کارچاک هه‌ن‌و تێشماندا هه‌یه وانیه؛ ئێمه گه‌لێ ڕێگه‌مان وه‌به‌رخۆداوُن. ۱۲ ئێمه له‌وه تێگه‌یشتۆین که له‌زه‌مین ده‌ره‌قه‌تی خودا نایه‌ین؛ ته‌نانه‌ت به‌هه‌ڵاتنیش له‌ده‌ستی ئه‌و ڕزگارنابین. ۱۳ وه‌ختێ ئێمه ئه‌م ڕێنیشانده‌ره‌مان بیست، باوه‌ڕی خۆمان پێ‌هێنا. هه‌ر که‌سێکیش بڕوای به په‌روه‌رنده‌ی بێ، نه له‌که‌مبۆنێ ده‌ترسێ، نه له‌غه‌درلێکردنێ.

۹- مه‌شخه‌ڵ: گڕی به‌رزی ئاگر.   بۆسه: که‌مین.

وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَأَلَّوِ ٱسْتَقَٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ
ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ
بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّى
لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَٰغًا
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ ۚ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ
مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا
يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ
يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟
رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

۱۴ وا هێندێکمان موسوڵمانین، هێندێکیشمان لە ڕێی لادەر؛ ئەوانەی کە موسوڵمانن، ڕێگەی ڕاستیان دیوەتەوە.
۱۵ ئەوانەش کە لە ڕێگەی ڕاس لایانداوە، دەبنە ئێزنگی جەهەندەم.
۱۶ گەر ئەوانیش هەر لەسەر ئەم ڕێگەیەبن، بێ گومانە لە ئاوێکی زەبەندە تێراوایان دەکەین.
۱۷ هەتا لەوێدا بیان ئەزمۆین، هەر کەسێکیش لەیادی پەروەرندەی خۆی کلابێ، ئازارێکی زۆر دژواری بەسەردێنێ.
۱۸ مزگەوتەکانماڵی خودان؛ دەگەڵ خودا، هاواری کەسی‌تر مەکەن.
۱۹ لەودەمەشدا کە عەبدی خودا هەڵوێستا نوژێ بکا، هەر وەخت‌بوُ لەسەری ببنە پارچەیەک.
۲۰ بێژە: ئەمن هەر هاوار لە پەروەرندەی خۆم دەکەم‌و کەسی لێ‌ناکەم بەشەریک.
۲۱ بێژە: من لەدەستم نایە زیانێکم بۆتان ببێ؛ یان بۆخەمە سەر ڕاستەڕێ.
۲۲ بێژە: من - بەدەر لە خودا - هەرگیز هیچکەس پەنام ناداو لای ئەونەبێ، هیچ ئەنوایەکی شک نابەم.
۲۳ جا مەگین ڕاگەیاندنێک لە خوداوەو گەیاندنی پەیامانی. هەر کەسێکیش نافەرمانی خوداو پێغەمبەری بکا، بەشی ئاگری دۆژەهە؛ تاهەتایە.
۲۴ تا ئەوکاتەی ئەوەیان دێتە بەرچاوان کە بەڵێنیان پێدراوە. جا دەزانن کێ یاوەری بێ‌هێزترەو لەژمارەشدا کەمترە.
۲۵ بێژە: هیچ ئاگام لێ‌نیە ئەوی بەڵێنوٚ پێ‌دەدرێ، نزیکە یان پەروەرندەم مەودایەکی بۆداناوە.
۲۶ لە نەدیاران ئاگادارەو نهێنی خۆی بۆ کەسێ ئاشکراناکا؛
۲۷ مەگین بۆ ڕاسپاردێکی لێی ڕازی‌بێ؛ ئەوسا لەپێش‌و پاشیەوە پاسەوانان بەڕێ دەکا.
۲۸ تا بزانێ بەدروستی پەیامگەلی پەروەرندەیان ڕاگەیاند. هەمۆشتیشیان دەزانێ‌و هەمۆشتی هەژماردوە.

۱۵- ئێزنگ: داری سۆتان، هێزم.

سُورَةُ المُزَّمِّل

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٢﴾ نِّصۡفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصۡ مِنۡهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوۡ زِدۡ عَلَيۡهِ وَرَتِّلِ ٱلۡقُرۡءَانَ تَرۡتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلۡقِي عَلَيۡكَ قَوۡلٗا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ هِيَ أَشَدُّ وَطۡـٔٗا وَأَقۡوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِي ٱلنَّهَارِ سَبۡحٗا طَوِيلٗا ﴿٧﴾ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلۡ إِلَيۡهِ تَبۡتِيلٗا ﴿٨﴾ رَّبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذۡهُ وَكِيلٗا ﴿٩﴾ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهۡجُرۡهُمۡ هَجۡرٗا جَمِيلٗا ﴿١٠﴾ وَذَرۡنِي وَٱلۡمُكَذِّبِينَ أُوْلِي ٱلنَّعۡمَةِ وَمَهِّلۡهُمۡ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيۡنَآ أَنكَالٗا وَجَحِيمٗا ﴿١٢﴾ وَطَعَامٗا ذَا غُصَّةٖ وَعَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٣﴾ يَوۡمَ تَرۡجُفُ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلۡجِبَالُ كَثِيبٗا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا عَلَيۡكُمۡ كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا وَبِيلٗا ﴿١٦﴾ فَكَيۡفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرۡتُمۡ يَوۡمٗا يَجۡعَلُ ٱلۡوِلۡدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرُۢ بِهِۦۚ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَفۡعُولًا ﴿١٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

موززه‌ممیل

وه‌ناو خوداکه‌ی که‌هنده‌وه‌کلۆڤانه

۱ ئه‌ی ئه‌وکه‌سه‌ی خۆت به‌جلکان داپۆشیوه! ۲ شه‌و هه‌سته‌وه؛ مه‌گین که‌مێ، ۳ له نیمه‌که‌ی؛ یان که‌مێکی لێ دابڕه؛ ۴ یان که‌مێکی ده‌سه‌ربخه. ئه‌م قورعانه‌ش به‌له‌سه‌رخۆیی بخوێنه‌و به‌ڕه‌وانی. ۵ به‌م زوانه ئێمه وتارێ گرانت ده‌خه‌ینه‌سه‌ر. ۶ شه‌ونخوونی بۆڕامانێ جێدارتره‌و بۆ وتاریش له‌بارتره. ۷ له ڕۆژیشدا مه‌ودای هات‌وچۆت درێژه. ۸ هه‌ر ناوی په‌روه‌رنده‌ی خۆت به‌یادبکه‌و له‌غه‌یره‌ز ئه‌و، له هه‌مۆشت بته‌که‌وه. ۹ په‌روه‌رێنی خۆرهه‌ڵات و خۆراوایه؛ به‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆ په‌رستن نابێ. هه‌ر ئه‌و به‌بریکار بگره. ۱۰ بۆ ئه‌وقسانه‌ش که ئه‌یکه‌ن، خۆڕاگربه. لێشیان لاده؛ به لالێدانێکی په‌سند. ۱۱ له‌منیش گه‌ڕێ ده‌گه‌ڵ ئه‌و بێباوه‌ڕانه‌ێ نازپه‌روه‌رده. تۆش مه‌ودایه‌کیان بده‌یه. ۱۲ بێ‌سۆ زه‌نجیری سه‌نگین‌و جه‌هه‌نده‌م له‌لای ئێمه‌یه. ۱۳ خۆراکێکی گه‌رۆگریش، ئازارێکی زۆر به‌ژانیش. ۱۴ له‌و ڕۆژه‌دا بۆم ئه‌له‌رزێ‌و که‌ژ ده‌هه‌ژێن، کێوه‌کان ده‌بنه گردولکه‌ی ڕه‌ملی خزۆک. ۱۵ ئێمه پێغه‌مبه‌رێکمان بۆئێوه کل کرد، شایه‌ت بێ به‌سه‌رتانه‌وه؛ هه‌ر وه‌ک بۆئالی فیرعه‌ون پێغه‌مبه‌رێکمان به‌ڕێ کرد. ۱۶ فیرعه‌ون به‌یا پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی نه‌ده‌کرد؛ ئه‌وسا ئێمه‌ش ئازارێکی به‌ژانمان دا. ۱۷ سا ئه‌ر ئێوه هه‌ر به بێ‌دینی مانه‌وه، چلۆن خۆتان ده‌پارێزن له‌و ڕۆژه وا منداڵه‌کانیش پیرده‌کا. ۱۸ عه‌زمانی پێ‌شه‌قارده‌بێ. به‌ڵێنی خواش هه‌ر دێته‌جێ. ۱۹ ئه‌م قورعانه بیره‌وه‌ریه‌که [بۆمه‌ردم]؛ کێ حه‌زبکا، به‌ره‌و په‌روه‌رنده‌ی خۆی ڕێگه ده‌رده‌کا.

۱۴- **بۆم:** زه‌مین. **هه‌ژان یا هه‌ژین:** شه‌کانه‌وه. ۱۵- **کل کردن:** ناردن، ره‌وانه کردن.

۱۶- **به‌یا کردن:** به قسه‌کردن، به گوێ گرتن.

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ ۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِى ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقْرِضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ المُدَّثِّر

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَٱصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِى ٱلنَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُۥ مَالًا مَّمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِءَايَٰتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأُرْهِقُهُۥ صَعُودًا ﴿١٧﴾

٢٠ پەروەرندەت ئاگادارە کە تۆو هێندێک لەو کەسانەی دەگەڵ تۆدان، نزیک دۆبەش لە سێ‌بەشی ئەو شەوگارەو نیوەیی و سێ‌یەکیشی، بۆ شەونوێژان هەڵدەستنەوە. هەر خوداشە کە ئەندازە بۆ شەو و ڕۆژان دادەنێ. ئەو دەزانێ هەرگیز بۆتان ناژمێردرێ. ئەوا چاوپۆشی لێکردن. دەسا هەر لە قورئانەکە - چەندی بۆو دەلوێ - بخوێنن. خوا دەیزانێ هێندێکو نەخۆش‌دەکەون؛ هێندێکیشتان بۆبژیوێ خودابیدا، بەولاتا بڵاودەبن؛ کۆمەڵێکیش لەڕای خودا دەچنە خەزا؛ سا چەندی بۆتان بۆزدەخوا، لێی بخوێنن. نوێژبکەن‌و زەکات بدەن‌و ماڵی خۆتان بەدەستەواو - بەدەستەواوێکی پەسند - بدەن بەخوا. هەر پێش بارێ بەڕێی بکەن، باشترەکەی لای خودا پێودەگاتەوە؛ وێڕای پاداشی گەورەتر. هەر بۆردن لەخوا بخوازن؛ خوا لەگوناهان خۆش دەبێ‌و دلۆڤانە.

موددەسسیر

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەی کەسێکی جلکت بەسەر خۆداداوە! ٢ ڕابە، تزس وەبەربێنە. ٣ ڕاش‌گەیێنە کە پەروەرندەت مەزنە. ٤ بەرگیشت خاوێن ڕاگرە. ٥ لە هەرچی ناپاکە دۆربە. ٦ مەش‌بەخشەو پێت وابێ بۆشە. ٧ بۆخاتری پەروەرندەت خۆڕاگربە. ٨ هەرکاتێکیش دەکە لەشاخ دەمێندرا، ٩ ئەو ڕۆژە ڕۆژێکی تۆشە؛ ١٠ بۆ بێدینان نەهاسانە. ١١ تۆ لێم‌گەڕێ بۆ ئەو کەسەی من تەنیا وەدیم هێناوە؛ ١٢ دارایی فرەشم دایە؛ ١٣ چەند کوڕێکیش کە ئاگاداری لێدەکەن؛ ١٤ هەمۆ کارێکم بۆ ڕێک خست؛ ١٥ هێشتا هەر چاوی لەوەیە بۆی پترکەم. ١٦ هەرگیز؛ چون بۆنیشانانمان لاساربوە. ١٧ تۆشی ئازارێ وای دەکەم، پێی هەڵبچێ.

٢٠- بۆز: لوان، ڕەخسان. ٦- بۆش: فرە، زۆر. یانی: پێت‌وابێ کە یەکجار زۆرت بەخشیوە.

إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ
﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدۡبَرَ وَٱسۡتَكۡبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ
يُؤۡثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا قَوۡلُ ٱلۡبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصۡلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ
مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبۡقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٞ لِّلۡبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيۡهَا تِسۡعَةَ عَشَرَ
﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلۡنَآ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةٗۙ وَمَا جَعَلۡنَا عِدَّتَهُمۡ إِلَّا فِتۡنَةٗ
لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيَسۡتَيۡقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَيَزۡدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِيمَٰنٗاۙ
وَلَا يَرۡتَابَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۙ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي
مَن يَشَآءُۚ وَمَا يَعۡلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا
وَٱلۡقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذۡ أَدۡبَرَ ﴿٣٣﴾ وَٱلصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحۡدَى
ٱلۡكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرٗا لِّلۡبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَتَقَدَّمَ أَوۡ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ
نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّٰتٖ يَتَسَآءَلُونَ
﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُواْ لَمۡ نَكُ مِنَ
ٱلۡمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
ٱلۡخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلۡيَقِينُ ﴿٤٧﴾

١٨ ئه‌و هه‌ر ڕاماو هه‌ڵی‌سه‌نگاند. ١٩ ئه‌ی مه‌رگی بێ؛ خۆی چۆنی لێکداوه‌ته‌وه؟ ٢٠ دیسان نه‌ژی؛ چۆنی بۆچوٚ؟ ٢١ له‌پاشانا تواشای کرد. ٢٢ ئه‌وسا که ڕوی گرژ کردو ترش هه‌ڵگه‌ڕا. ٢٣ له‌پاشان پشتی هه‌ڵکردو فیزی نواند. ٢۴ ئه‌وسا گوتی: ئه‌م قورعانه - ببی و نه‌بێ - جادوێکه له‌کۆنه‌وه ده‌یگێڕنه‌وه. ٢۵ ببی و نه‌بێ، ئه‌مه هه‌ر وته‌ی مرۆیه. ٢۶ به‌م زوانه ده‌یهاوێمه دۆزه‌قه‌وه. ٢٧ کوا ئه‌زانی دۆزه‌ق چیه؟ ٢٨ نه ده‌هێڵێ و نه وازدێنێ. ٢٩ پێستی مرۆ ڕه‌شه‌و ده‌کاو ده‌برژێنێ. ٣٠ نۆزده فرشته‌ی له‌سه‌رن. ٣١ ئێمه بێژگه له فریشتان، که‌سمان نه‌کردۆته کاربه‌ده‌ستی ئاگر. بۆیه‌ش ژماره‌که‌مان وا داناون تا خودانه‌ناسان بئه‌زموێن. تا ئه‌وانه‌ی که کتێبیان پێدراوه، هیچ گومانێکیان نه‌مێنێ. تا ئه‌وانه‌ش به‌باوه‌ڕن، باوه‌ڕیان له‌زێده‌یی بێ؛ ئه‌وکه‌سانه‌ش که کتێبیان پێدراوه‌و باوه‌ڕداران، دوٚدڵ نه‌بن. تا ئه‌وانه‌ی ده‌غه‌زێکیان له‌دڵدایه‌و ئه‌وانه‌ی خودێ‌نه‌ناسن، بێژن: خودا له‌م نمونه‌نیشاندانه چه‌ی ویستگه؟ ئاوا خودا هه‌رکێی بوێ گومڕای ده‌کاو کێی بوێ شاره‌زای ده‌کا. پێشمه‌رگه‌ی په‌روه‌رنده‌ی تۆش - له‌خوا به‌ده‌ر - که‌س ژماره‌یان نازانێ. باسی دۆزه‌ق هه‌ر به‌ته‌نیا بۆ بیره‌وه‌ری مرۆیه. ٣٢ نه‌چن باوه‌ڕی پێ نه‌که‌ن؛ سوٚند به‌م هه‌یڤه، ٣٣ به‌و شه‌وگاره‌ش که ڕاده‌کا، ٣۴ به‌وسپێده‌ی ڕوبه‌ندی خۆ وه‌لاده‌دا، ٣۵ ئه‌م ئاگره یه‌ک له‌به‌ڵا گه‌وره‌کانه؛ ٣۶ ترس وه‌به‌رمرۆهێنه. ٣٧ کێ له‌ئێوه مه‌یلی لێ بێ بێته‌پێشێ، یان بگه‌ڕێته‌وه دواوه. ٣٨ هه‌مۆکه‌سێک له‌گرۆی کرده‌ی خۆیدایه. ٣٩ جا مه‌گین ده‌سته‌ڕاستیه‌کان، ۴٠ له‌ناو باخان پرسێ له‌یه‌کتری ده‌که‌ن، ۴١ سه‌باره‌ت به‌گوناهباران: ۴٢ چی ئێوه‌ی ده‌دۆزه‌ق کێشا؟ ۴٣ ئێژن: ئێمه له‌ڕێزه‌ی نوێژکه‌ران نه‌بوێن؛ ۴۴ خۆراکیشمان به‌هه‌ژاران نه‌ده‌به‌خشی؛ ۴۵ له‌کۆڕی هه‌رزه‌بێژاندا، ئێمه‌ش له هه‌رزه‌وێژان بوێن؛ ۴۶ باوه‌ڕیشمان به‌ڕۆژی سه‌لایه‌نه‌بوٚ؛ ۴٧ تا مردنمان لێ میوان بوٚ.

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ
﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍۭ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ
كُلُّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
ٱلْءَاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾
وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ القِيَامَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ
ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ
يُرِيدُ ٱلْإِنسَٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ
﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ
أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَٰنُ
يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ
مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ
وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

٢٨ ئیتر تکای تکاکاران، هیچ بەهرەیەکیان بۆنادا. ٢٩ چیان بو، لە وەبیرهێنەوە ڕەوینەوە؟ ٥٠ دەت وت ئەوان گوڕە خەرگەلی ڕەڤۆکن، ٥١ کە لەترسی شێر هەڵاتوُن. ٥٢ بەڵکو هەریەک لەوانە وایان گەرەک بوُ نامەی وەکری بۆبێنن. ٥٣ هەرگیز، بەڵکو لەڕۆژی پەسڵان ناترسن. ٥٤ هەرگیز، دیارە ئەم قورعانە بیرهێنەرە. ٥٥ کێ کەیفی لێ بێ وەیخوێنێ. ٥٦ هیچ کەسیش نایخوێنێتەوە مەگین خودا مەیلی لێ بێ. خودا شیاوی لێترسانەو بۆ خەتابەخشیش هێژایە.

قیامەت

وەناوخوداکەی کەندەوەدلاوانە

١ سوێندەکەم بەڕۆژی سەڵا، ٢ سوێندیش دەخۆم بەوێژدانەکەی ڕەخنەگر، ٣ چۆن مرۆ واخەیاڵ دەکا ئێمە هەرگیز پێشەگەلی لەیەکدی کۆناکەینەوە؟ ٤ بەڵکو توانایمان هەیە سەرپەنجەکانیشی سازکەین. ٥ نەخێر مرۆ هەر دەیەوێ تاوان بخاتە پێشەخۆی. ٦ ئەو دەپرسێ: ڕۆژی سەڵا ڕابوُن کەیدێ؟ ٧ هەرگا چاو بەمۆلەق وەستا؛ ٨ مانگیش گیرا؛ ٩ خۆرو مانگیش لەیەکتر کۆکرانەوە؛ ١٠ مرۆ ئەو ڕۆژە دبێژێ: ڕێگەی دەرەتانێ کوانێ؟ ١١ هەرگیز، پەناگایەک نیە. ١٢ ئەوێ ڕۆژێ مەکۆلای پەروەرندەتە. ١٣ لەو ڕۆژەدا مرۆ هەواڵی پێدەدرێ، چی پێشەکی بەڕێ کردو چیشی لەدوا بەجێماوە. ١٤ نەخێر مرۆ بەوێژدانی خۆی دەزانێ؛ ١٥ باگەلێکیش بڕوبیانوُ بێنێتەوە. ١٦ تۆ زمانی لێ مەخەگەڕ، تا بەپەلە بیخوێنیەوە؛ ١٧ چونکە ئەرکی کۆکردن و وەخوێندنی لەسەرمەیە. ١٨ هەرگا ئێمە خوێندمانەوە، ئەوساکە تۆ لەدوایدا بیخوێنەوە. ١٩ لەپاشانیش شیکردنەوەی لەسەرمەیە.

٥٠- ڕەڤۆک: سڵکەرەوەک.　　٥٢- وەکر: کرایەوە.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾
إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾
كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِىَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَٱلْتَفَّتِ
ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ
﴿٣١﴾ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ
فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾
أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِىٍّ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ
ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

سُورَةُ الإنسَان

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ حِينٌ مِّنَ ٱلدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْـًٔا مَّذْكُورًا ﴿١﴾
إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَٰهُ سَمِيعًۢا
بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَا۟ وَأَغْلَٰلًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ
ٱلْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

۲۰ نەخێر، دیارە هۆن هەر دنیاتان خۆش دەوێ؛ ۲۱ دوارۆژیش وەلادەنێن. ۲۲ ئەوێ ڕۆژێ فرەڕۆهەن گەشەدەکەن؛ ۲۳ چاودەگێڕن بەرەو پەروەرندەی خۆیان. ۲۴ دیمیش هەنە ترش وتفتن؛ ۲۵ چاوەنۆڕن جەزرەبەی کەمەرشکێنیان بەسەربێنن. ۲۶ نەخێر، هەر بەخۆنازانێ تا مەرگ بەربێنگی دەگرێ. ۲۷ وتراویشە: کەسی فریاڕەسی کێیە؟ ۲۸ لێشی ڕۆنە چاخی جیابۆنەوەیە. ۲۹ لینگ ولەتەریش تێک هاڵان. ۳۰ ئەو ڕۆژەیە جێ‌هاژۆتن بەرەو پەروەرندەی تۆیە. ۳۱ نە هەرگیز بڕوای هێناوەو نە نمێژیشی کردوە. ۳۲ بەڵام وتۆیە درۆیەو خۆی بواردوە. ۳۳ پاشی - بەخۆبادانەوە - چۆ بۆلای کەس‌وکارەکەی. ۳۴ ئەمە بۆتۆ شیاوترو لەبارترە. ۳۵ جارێ‌تریش، ئەمە بۆتۆ شیاوترو لەبارترە. ۳۶ ئاخۆ مرۆ هەر لای وایە بەخۆڕایی ولی دەکەن؟ ۳۷ ئاخۆ ئەو دلۆپێک نەبۆ کە دەڕژێتە ناو تۆلەوە؟ ۳۸ دوایە بۆبە جەڵتەخوێن‌و دروستی کردو سازی دا؟ ۳۹ ئەوسا هەر لەو تنۆکەوە جۆتەی نێرومێوی چێکرد. ۴۰ ئاخۆ کەسێ وا ناتانێ مردۆ زیندۆبکاتەوە؟

ئینسان

وەناوخوداکەی کەمێنەی ئەم خودایە

۱ بێ‌گومانە ماوەیەک لەم ڕۆژگارە بەسەرمرۆدا تێپەڕی‌و ئەو شتێ نەبۆ باس بکرێ. ۲ ئێمە مرۆن لەتنۆکێکی ئاوێتە وەدی‌هێنا تا بیئەزمۆین؛ گوێ بیستن‌و سۆمای دیتنیشمان پێدا. ۳ خۆمان ڕێگەمان نیشاندا؛ جا یان شوکرانەبژێرە یان پێ‌نەزان. ۴ ئێمە زنجیرو تۆقێکی گەلێ زۆرو ئاگرێ بڵێسەدارمان بۆ بێ‌دینەکان سازداوە. ۵ ئاکارچاکان لەبادەیەک دەخۆنەوە، ئاویتەکەی لەچەمەی کافۆرەوەیە.

۲۰-هۆن:ئێوە،ئەنگۆ. ۲۴-تفت:تاڵ. ۲۸-چاخ:کات،وەخت. ۲۹-لەتەر:پۆز.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا
﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾ فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ
ٱلْيَوْمِ وَلَقَّىٰهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُوا۟ جَنَّةً وَحَرِيرًا
﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۖ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَـٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ
مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ﴿١٥﴾ قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا
﴿١٨﴾ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا
﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَـٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ
خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوٓا۟ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَـٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا
نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

۶ چه‌مه‌یکه عه‌بدانی خوا له‌و ده‌نۆشن؛ به‌فیچقه‌ش هه‌ڵی ده‌قوڵێنن.
۷ هه‌رچی له‌خۆده‌گرن ده‌یکه‌ن؛ ترسیشیان له ڕۆژێ هه‌یه که به‌ڵاکه‌ی بۆ گلا ئه‌ته‌نێته‌وه. ۸ له‌و خۆراکه‌ی که خۆیان حه‌زی لێده‌که‌ن، به هه‌ژارو به هه‌تیوو به دیل‌گیراوی ده‌به‌خشن. ۹ ئێمه - هه‌ر له‌ڕاهی خودا - ئه‌م خۆراکه‌تان ده‌ده‌ینێ، نه پاداشێکمان لێوده‌وێ نه شوکرانه‌ش. ۱۰ ئێمه ترسی په‌روه‌رێنی خۆمان هه‌یه له ڕۆژێکا که زۆر تۆش و نه‌گبه‌ت و پڕمه‌ترسی‌یه. ۱۱ خودا له‌به‌ڵای ئه‌و ڕۆژه پاراستنیو تۆشی گه‌شه‌و خۆشی کردن. ۱۲ چونکه ئه‌وان خۆڕاگر بۆن، له‌پاداشا به‌هه‌شت و حه‌ریری پێدان. ۱۳ له‌به‌هه‌شتا له‌سه‌ر ته‌خت پاڵ ئه‌که‌فن و نه تینی تاوێ ده‌بینن، نه سه‌رمایێ. ۱۴ سێوه‌ری دره‌خته‌کانی به‌سه‌ریانا شۆڕبۆنه‌وه‌و میوه‌که‌یان له‌به‌رده‌سته. ۱۵ به‌ده‌فری زێوو به‌چه‌ندین زه‌رکی مینا، به‌سه‌ریانه‌وه ده‌گه‌ڕێن. ۱۶ زه‌رکی زێوین که ڕاس به قاس سازیان داون. ۱۷ به‌وزه‌رکانه باده‌یێکیان پێ‌ده‌نۆشن، ئاویته‌که‌ی زه‌نجه‌فیله.
۱۸ چه‌مه‌یکه به‌ناویدا ڕه‌وان ئه‌بێ؛ ناونراوه به‌سه‌لسه‌بیل. ۱۹ لاوانێ - که هه‌ر به‌لاوی ده‌مێننه‌وه - به‌سه‌ریانه‌وه ئه‌گه‌ڕێن؛ گه‌ر بیان‌بینی وائه‌زانی مراری پڕژێندراون. ۲۰ گه‌ر ده‌یبینی، هه‌ر خێرو خۆشی ده‌بینیو قه‌ڵه‌مره‌وێکی زۆرگوشاد. ۲۱ پارچه‌ی ته‌نک و سفتی که‌سکیان ده‌به‌ردایه که له‌هه‌فره‌میش چێ‌بوه‌و به زۆر مۆچه‌وانه‌ی زێویش ڕازاونه‌وه‌و په‌روه‌رێنیان باده‌ی پاکی پێ نۆشاون. ۲۲ ئه‌مه پاداشی ئێوه‌یه‌و ته‌قه‌لاتان شایانی ڕه‌زامه‌ندی‌یه. ۲۳ ئێمه‌ین که ئه‌م قورئانه‌مان - ورده‌ورده‌و به‌ش به‌ش - بۆ تۆ هه‌ناردوه. ۲۴ سا خۆبگره بۆ فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ت؛ هه‌رگیز گوی له‌وانه مه‌گره تاوانبار یا پێ‌نه‌زانن.
۲۵ هه‌ر ناوی په‌روه‌رنده‌ی خۆت به‌یادبکه؛ هه‌مۆ به‌ره‌به‌یانان و ئێوارانیش.

۷-له‌خۆگرتن: له‌سه‌رخۆ پێویست کردن، نه‌ذر.	۱۹-مراری: مرواری، دوڕ.
۲۱-که‌سک: سه‌وز.	هه‌فره‌میش: هه‌وریشم.	مۆچه‌وانه: ده‌سبه‌ندی خشڵ.

وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَٱسۡجُدۡ لَهُۥ وَسَبِّحۡهُ لَيۡلٗا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمۡ يَوۡمٗا ثَقِيلٗا ﴿٢٧﴾ نَّحۡنُ خَلَقۡنَٰهُمۡ وَشَدَدۡنَآ أَسۡرَهُمۡۖ وَإِذَا شِئۡنَا بَدَّلۡنَآ أَمۡثَٰلَهُمۡ تَبۡدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿٣٠﴾ يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا ﴿٣١﴾

سُورَةُ المُرۡسَلَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡمُرۡسَلَٰتِ عُرۡفٗا ﴿١﴾ فَٱلۡعَٰصِفَٰتِ عَصۡفٗا ﴿٢﴾ وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشۡرٗا ﴿٣﴾ فَٱلۡفَٰرِقَٰتِ فَرۡقٗا ﴿٤﴾ فَٱلۡمُلۡقِيَٰتِ ذِكۡرًا ﴿٥﴾ عُذۡرًا أَوۡ نُذۡرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ ﴿٨﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتۡ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ نُسِفَتۡ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتۡ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوۡمٍ أُجِّلَتۡ ﴿١٢﴾ لِيَوۡمِ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٤﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمۡ نُهۡلِكِ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

۲۶ به‌شه‌ویش سوژده‌ی بۆبه‌ره‌و له‌درێژایی شه‌وگاریشدا هه‌ر په‌سنی پاکی ئه‌و بده. ۲۷ ئه‌وان حه‌زیان هه‌ر له‌دنیای بێ‌به‌قایه‌و ڕۆژێ‌گران ده‌خه‌نه پاش‌خۆیانه‌وه! ۲۸ ئێمه وه‌دیمان هێناون‌و هه‌مۆ ئازای به‌نده‌نیانمان داپێچاون؛ هه‌رگاش حه‌زکه‌ین، به‌چینێکی وه‌ک ئه‌وانیان وه‌ده‌گۆڕین. ۲۹ ئه‌مانه بیرهێنه‌رێکن، هه‌رکێ حه‌زکا ڕێگه به‌ره‌و په‌روه‌ره‌نده‌ی به‌دی ده‌کا. ۳۰ حه‌زکردنیش به‌نگۆنیه، جا مه‌گین خودا حه‌زبکا. زانای کارزان هه‌ر خۆیه‌تی. ۳۱ هه‌ر کێی حه‌زکا وه‌به‌ر به‌زه‌یی خۆده‌خاو بۆ ئه‌وانه‌ش که ناهه‌قن، جزیای به‌ژانی سازداوه.

مورسه‌لات

وه‌ناوغوکاکه‌ک ه‌ه‌ند ه‌وکلوڤانه

۱ سۆند به‌وانه‌ی - یه‌ک له‌دوای یه‌ک - ناردراون، ۲ به‌و با توندانه‌ش هه‌ڵده‌که‌ن، به‌هه‌ڵکردن، ۳ به‌وانه‌یش که ئه‌پرژێنن، به‌پرژاندن، ۴ به‌وانه‌ش به‌هه‌ڵوه‌ژاردن هه‌ڵداوێرن، ۵ به‌وانه‌ش که یادی خودا ده‌خه‌نه به‌ردڵانه‌وه، ۶ بۆ به‌هانه لێ قه‌تاندن یان ترساندن؛ ۷ که هه‌رچی سۆزو پێده‌درێ، هه‌ر دێته‌جێ. ۸ سا هه‌ر ده‌مێ ئه‌ستێره‌کان کوژانه‌وه، ۹ هه‌رگاش که‌لێن ده‌که‌وێته عه‌زمانه‌وه، ۱۰ هه‌رکاتێکیش که‌ژان هه‌ژان‌و تێک ڕۆخان، ۱۱ هه‌رگاش واده بۆ پێغه‌مبه‌ران داندرا، ۱۲ بۆ کامه‌ڕۆژ دواخراوه؟ ۱۳ بۆ ڕۆژی هه‌ڵاواردنێ. ۱۴ کۆ زانیوته ڕۆژی هه‌ڵاواردن چیه؟ ۱۵ ئه‌وێ ڕۆژێ هاواره له بێ‌باوه‌ڕان. ۱۶ ئه‌دی ئێمه پێشینه‌کانمان قڕنه‌کرد؟ ۱۷ هه‌ر ئه‌وه‌شمان ده‌گه‌ل پاشینه‌کانیان کرد. ۱۸ هه‌ر ئه‌وکاره‌ش به‌تاوانباره‌کان ده‌که‌ین. ۱۹ ئه‌وێ ڕۆژێ هاواره له‌بێ‌باوه‌ڕان.

۷- سۆز: گفت، قه‌ول. ۱۰- هه‌ژان: ڕاته‌کان، شه‌کانه‌وه.

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ
مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ ٱلْقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ
شَٰمِخَٰتٍ وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ
شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ
كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ جَمَعْنَٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ
لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى
ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔا
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

٢٠ ئاخۆ ئێوەن لەئاوێکی بێ‌بایەخ وەدی نەهێنا؟ ٢١ لەجێیەکی پتەودا جێن نەکردەوە؟ ٢٢ تا ماوەیی دیاری‌کراو؟ ٢٣ خۆتوانیمان؛ ئای کە چەندە چاکمان توانی. ٢٤ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لەبێ‌باوەڕان. ٢٥ ئەدی ئێمە زەمینمان نەکردەمەکۆ؟ ٢٦ بۆ ژیاوان و نەماوان؟ ٢٧ هەر لەوێشدا چەن چیای بەرزن دامەزراندو ئاوی خۆشن پێ‌نۆشاندن. ٢٨ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٢٩ وەڕێ‌کەون بەرەوشتێ کە بەدرۆتان دەزانی. ٣٠ ڕێوەبچن بەرەوسێبەری دۆکەڵێکی سێ‌چوکڵە؛
٣١ سایەناداو مرۆش لەگڕ وەلانادا. ٣٢ ماکی دۆکەڵ پریشکەی وا دەهاوێژێ کۆشک ئاسایی؛ ٣٣ هەر دەبێژی وشترانی بەرگن زەردن.
٣٤ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لەبێ‌باوەڕان. ٣٥ ئەمڕۆ ڕۆژێکە ناپەیڤن. ٣٦ ڕێگەی تەوازیشیان نادەن. ٣٧ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٣٨ ئەمڕۆ ڕۆژی هەڵاواردنە؛ ئێوەمان وەل پێشینان کۆکردەوە. ٣٩ سا ئەگەر فێڵێکتان هەیە، وەزن لەخۆمی دەکارکەن. ٤٠ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٤١ ئەوانەش کە خودێ‌ترسن، لە نێوانی سێبەران و کانیاوانن؛ ٤٢ میوەهاتیش هەر چەندی دڵیان دبێژە. ٤٣ ئەمەش پاداشی ئاکارۆ، سا بخۆن و بخۆنەوە؛ نۆشی‌گیانۆ. ٤٤ ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین. ٤٥ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٤٦ ئێوەش گرۆی تاوانباران! بخۆن و کەمێ ڕابوێرن. ٤٧ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٤٨ ئەگەر کەسێ پێان بێژێ: کڕنۆش بەرن، کڕنۆش نابەن.
٤٩ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٥٠ دەسا ئەوان - پاشی قورعان - بەکام قسە بڕوادەکەن؟

٢٥- **مەکۆ:** جێ کۆبۆنەوە. ٣٠- **چوکڵە:** سۆچ، گۆشە. ٣٥- **پەیڤین:** قسە کردن. ٣٦- **تەوازی:** عوزرخوازی.

سُورَةُ النَّبَإِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ مِهَٰدًا ﴿٦﴾
وَٱلْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَٰكُمْ أَزْوَٰجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا
فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنزَلْنَا
مِنَ ٱلْمُعْصِرَٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهِۦ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّٰتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ كَانَ مِيقَٰتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ أَبْوَٰبًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
ٱلْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطَّٰغِينَ
مَـَٔابًا ﴿٢٢﴾ لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَىْءٍ
أَحْصَيْنَٰهُ كِتَٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا۟ فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

نەبەء

وەناوهێنراوە بەهۆی بوونی وشەی نەبەء لە ئایەتی دووەم

١ لەچی لەیەکدی دەپرسن؟ ٢ لەدەنگ و باسەکەی مەزن؛ ٣ ئەوەی ئەوان لەسەری مشتومڕیانە. ٤ نەخێر [هیچ برسی پێناوێ] زۆ دەزانن.
٥ هەمیسان [پرسی پێناوێ] زۆ دەزانن. ٦ ئەدی ئێمە ئەمهەردەن نەکردە ڕایەخ ؟ ٧ کەژو چیاکانیش سینگان؟ ٨ ئێوەشمان جوت وەدی هێنا.
٩ خەویشتانمان کردەهۆی حەسانەوەتان. ١٠ شەویشمان دانا بۆپۆشاک.
١١ ڕۆژیشمان کردە هۆی ژیان. ١٢ لەسەرۆشتان حەوتی پتەومان دامەزراند. ١٣ چرایێ زۆر بە ورشەشمان وەدی هێنا.
١٤ لەوهەورانە - کە بارانەیان پێوەیە - ئاوی بەخوڕمان دارژاند؛ ١٥ هەتا دەخڵ و ڕوەکی پێ بخەینەڕۆ. ١٦ دارستانی چڕوپڕیش. ١٧ بێ سۆ ڕۆژی هەڵاواردن، کاتی بۆ دیاریکراوە. ١٨ هەر ئەوڕۆژەی دەکەلەشاخ دەمێندرا، ئەوسا پۆل پۆل پەیداو دەبێ. ١٩ ئەم عەزمانە دەکرێتەوەو دەرگادەرگا دەبێتەوە. ٢٠ کەژەکانیش لەشوێنی خۆ خزێنراون و گشتی بۆنە تراویلکە. ٢١ بێ شک دۆژەھ بەرەگەیە؛ ٢٢ بۆ سەربزێوەکان، جێ گەڕانەوەیە. ٢٣ لەوێدا بۆماوەیی زۆر قەتیس دەبن. ٢٤ لەوێدا نە خەو دەچێژن نە ڤەخارن . ٢٥ مەگین ئاوەکوڵ و زۆخاو. ٢٦ پاداشێکی هەمبەر [بەکردەوەکانیان]. ٢٧ چون ئەوان هیڤیدار نەبۆن لێ پرسینەوەیەک هەبێ. ٢٨ نیشانەکانی ئێمەیان - زۆر بەتوندی - بەدرۆ دانا. ٢٩ ژمارەی هەموشتیشمان هەر بەنۆسراوی لەلایە.
٣٠ سا بچەژن؛ ئەوی بۆتانی زیادئەکەین، هەر تەنیا جەزرەبەدانە.

٧-سینگان: جۆرێک بزماری دارین. ١٥-ڕوەک: هەرچی لەزەوین شین دەبێ.
١٧-هەڵاواردن: لێک جیاکردنەوە. ٢٠-تراویلکە: ڕەمڵ و زیخێ کە لەبەر تاو بریقەدەداو لە ئاو دەکا.
٢١-بەرەگە: بۆسە، کەمین. ٢٤-ڤەخارن: شتی خواردنەوە. وشەی: «بَرْد» هەم بە مانای فێنکی هاتوە، هەم بەمانای خەو.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً
حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ
مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ فَمَن
شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا
﴿٣﴾ فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ
﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَٰرُهَا
خَٰشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا
عِظَٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا۟ تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ
وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِٱلسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾

٣١ بۆ پارێزگارانیش جێگەی بە ئاوات گەیشتن هەیە: ٣٢ باغستان و ڕێزی ڕەزان. ٣٣ پۆلەکیژی مەمک خڕی هاوتەمەنیش. ٣٤ پیاڵەی پڕیش ٣٥ لەوێ هەوانتە نابیسن و یەکدیش ناخەنە درۆوە. ٣٦ خەڵاتی پەروەرندەی تۆ، بەخششی بەسەروبەرە. ٣٧ پەروەرێنی عاسمانەکان و زەمین و هەرچی لەناو ئەودوانەیە؛ ئەو خودایەی ڕۆزیدەرە، هیچیان ناشێن بیدوێنن و بیدوێنن. ٣٨ ڕۆژێکی کە جوبرائیل و فرشتەکان هەمۆ بەڕێز ڕاوەستاون؛ نائاخێون مەگین کەسێ لەورا ودمی پێدرابێ، ئەویش قسێکی چاک بکا. ٣٩ وێ ڕۆژێ ڕۆژی ڕاستیە؛ سا هەرکەسێ کە پێخۆشە، با ڕێبازی گەڕانەوە بەرەو لای پەروەرندەی خۆی بگرێتەبەر. ٤٠ ئێمە لەجەزرەبەیێکی کە نزیکە، ترسن وەبەرئێوەناوە. وێڕۆ مرۆ چاو بۆ ئەوشتە دەگێڕێ کە پێشەخۆی ناردۆیەتی. هەرکەسیش خودای نەناسی هەر دبێژە: ئەیکاشکایە ئاخ بومایە.

نازیعات
وەناو خوداکەی کەهەڵدەوەکلۆڤانە

١ سوێندەکە بەو هەسارانەی کە هەڵدێن و ئاوادەبن، ٢ بەوانەش کە لەئاسۆیێ بۆ ئاسۆیەکی تردەچن، ٣ بەوانەش کە وەک مەلەوان مەلەدەکەن، ٤ بەوانەش کە بۆ پێش بڕکێ پەلەدەکەن، ٥ سۆند بەوانەش کە تەڤبیری کاران دەکەن، ٦ لەوڕۆژەدا لەرزێن [زەمین] دەلەرزێنێ. ٧ ئیتریشی بەدۆدادێ. ٨ لەوروژەدا دڵانێک زۆر هەراسانن. ٩ چاوانیشیان سیس و کزن. ١٠ ئێژن: ئاخۆ دەمانگێڕنەوە سەرزەمین؟ ١١ لەپاش ئەوە کە چەندپێشەیێ کلۆربۆین؟ ١٢ ئێژن: ئیتر ئەگەروابێ، ئەم وەگەڕانە دۆڕانە. ١٣ کەچی ئەمە هەر کاری یەک نارەتەیە. ١٤ ئەوسا لەپڕ وەو بیاوانە ئەکەون. ١٥ ئاخۆ سەرگوروشتەی مۆسات بۆهاتوە؟

٣٥- هەوانتە: قسەی مفت و بێ قازانج. ٣٧- دوان: قسەکردن. دواندن: قسەلەگەڵ کردن.
٣٨- نائاخێون: قسەناکەن. ٥- تەڤبیر: تەکبیر، ڕاوێژ. ١٣- نارەتە: گورە، نەعرەتە. ١٤- وەو: لەو.

إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾
فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ
ٱلْءَايَةَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ
فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلْءَاخِرَةِ وَٱلْأُولَىٰٓ
﴿٢٥﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ ۚ بَنَىٰهَا
﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَىٰهَا ﴿٢٩﴾
وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا ﴿٣١﴾
وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ﴿٣٢﴾ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ
ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ
لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ
هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ
﴿٤٠﴾ فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا
﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ
مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾

سُورَةُ عَبَسَ

١٦ کە پەروەرندەی گاسی کرد لەشیوی پیرۆزی «طُوا». ١٧ بەرەو فیرعەوْن ڕێکەوە؛ ئەو لە ئەندازە دەرچوە. ١٨ پێشی بێژە: ئاخۆ توای پاک ببیەوە؟ ١٩ منیش بەرەو پەروەرێنت ڕێت شاندەمو لێی بترسی؟ ٢٠ ئەوسا بەڵگە هەرەگەورەکەی نیشان‌دا. ٢١ باوەڕێشی پێ‌نەکردو ئەشقیابو. ٢٢ لەپاشا پشتی تێکردو دەستی کردە تەقالادان. ٢٣ ئیتر خەڵکی کۆکردووەوە جارێ کێشا؛ ٢٤ وتی: ئەمن پەروەرێنی هەرەپایەبەرزتانم. ٢٥ ئەوسا خودا گیرۆدەی ئازاری پەسڵان‌و دنیای کرد. ٢٦ بێگومانە لەم‌باسەدا درزێ هەیە بۆ هەرکەسێ کە ئەترسێ. ٢٧ ئاخۆ چێکردنی ئێوە دژوارترە، یان ئەو ئەزمێنەی ئەو دروستی کردوە؟ ٢٨ قەوارەی بەرزکردوەو لەباری کرد. ٢٩ شەوەکەشی تاریک کردو چێشتەنگاویشی لێ‌دەرخست. ٣٠ لەپاش ئەوە ئەم هەردەی بە تلدانەوە پان کردوە. ٣١ ئاوی لێ هێنایەدەرو جێ لەوەڕی لێ پەیدا کرد. ٣٢ کێواتیشی بەپتەوی لێ دامەزراند. ٣٣ بۆ کام‌وڕەوا لێبۆنی خۆتان‌و بۆ ئاژەڵیشتان. ٣٤ هەرکاتێکیش بەڵا هەرەگەورەکە هات، ٣٥ لەوڕۆژەدا مرۆ وەبیری دێتەوە چی کردوە. ٣٦ جەهەندەمیش بۆ هەرکەسێکی دەبینێ، دێتە بەرچاو. ٣٧ جا هەر کەسێ کە سەربزێوی کردوەو ٣٨ ژینی دنیای بژاردوە، ٣٩ دیارە جەهەندم جێیەتی. ٤٠ بەڵام کەسێ لەگەورەیی پەروەرندەی خۆی ترساوەو لەئارەزۆی دڵی خۆی وازی هێناوە، ٤١ دیارە بەهەشت ئەنوای ئەوە. ٤٢ لێت دەپرسن: ڕۆژی سەڵا کەی‌و لەکوێ دادەمەرزێ؟ ٤٣ تۆ چۆن لەم بارەوە دەدوێی؟ ٤٤ هەر پەروەرندەی تۆ کاتەکەی دەزانێ. ٤٥ تۆ هەر تەنیا ترسێنەری بۆکەسێ‌کە لێی‌دەترسێ. ٤٦ ئەوێ ڕۆژێ کە دەیبینن، واتێدەگەن بەدەر لەئێوارەی ڕۆژێک یان چێشتانێ نەماونەوە.

عەبەسە

٢٦- درز: دەرس، پەند. ١٨- توای: گەرەکتە، دەتەوێ. ٣٣- کام‌وڕەوا: کامەران.

بسم الله الرحمن الرحيم

عبس وتولى (١) أن جاءه الأعمى (٢) وما يدريك لعله يزكى (٣) أو
يذكر فتنفعه الذكرى (٤) أما من استغنى (٥) فأنت له تصدى (٦)
وما عليك ألا يزكى (٧) وأما من جاءك يسعى (٨) وهو يخشى (٩) فأنت
عنه تلهى (١٠) كلا إنها تذكرة (١١) فمن شاء ذكره (١٢) في صحف مكرمة
(١٣) مرفوعة مطهرة (١٤) بأيدي سفرة (١٥) كرام بررة (١٦) قتل الإنسن
ما أكفره (١٧) من أي شيء خلقه (١٨) من نطفة خلقه فقدره (١٩) ثم
السبيل يسره (٢٠) ثم أماته فأقبره (٢١) ثم إذا شاء أنشره (٢٢) كلا لما
يقض ما أمره (٢٣) فلينظر الإنسن إلى طعامه (٢٤) أنا صببنا الماء صبا
(٢٥) ثم شققنا الأرض شقا (٢٦) فأنبتنا فيها حبا (٢٧) وعنبا وقضبا (٢٨)
وزيتونا ونخلا (٢٩) وحدائق غلبا (٣٠) وفكهة وأبا (٣١) متعا لكم
ولأنعمكم (٣٢) فإذا جاءت الصاخة (٣٣) يوم يفر المرء من أخيه (٣٤)
وأمه وأبيه (٣٥) وصحبته وبنيه (٣٦) لكل امرئ منهم يومئذ شأن
يغنيه (٣٧) وجوه يومئذ مسفرة (٣٨) ضاحكة مستبشرة (٣٩) ووجوه
يومئذ عليها غبرة (٤٠) ترهقها قترة (٤١) أولئك هم الكفرة الفجرة (٤٢)

وەناوخوداکەی لەخشندەو دلۆڤانە

١ گرژبو، ڕوشی وەرگێڕا! ٢ کە بێ چاوەکە هاتەلای. ٣ تۆ چوزانی ! بەشکەویستی پابێتەوە. ٤ یا پەندبگرێ و ئەوپەندە بەهرەی پێ بدا. ٥ کەچی ئەوی خۆی بەبێ نیاز دەزانێ، ٦ هەر بەووە خجلّ دەبی. ٧ ئەگەر پاکیش نەبێتەوە، گوناهێ لەسەرتۆ نیە. ٨ بەلاّم کەسێ بەهەلّەداوان دێتەلات، ٩ هەر ئەویشە ترسی هەیە. ١٠ تۆ خۆتی لێ دەخافلّێنی. ١١ قەت وامەکە! چون ئەم نیشانانە پەندن. ١٢ کێ حەزبکا ئاموژگاری لێ وەردەگرێ. ١٣ لەناوەندی لاپەڕەکانی هێژادا، ١٤ بەپاکژی هەلّگیراون. ١٥ بەدەستی ڕاسپاردەگەلی، ١٦ هەلّبژاردەی بەئەمەگ[نوسراوەتەوە] . ١٧ دەک ئەو مرۆیە بەکوش چێ، کە هیچی دەچاودا نیە. ١٨ لەچی دروستی کردوە؟ ١٩ لە دلۆپێک وەدی هێناو ئەندازەشی بۆ داناوە. ٢٠ پاشان ڕێگەشی بۆ خۆش کرد. ٢١ جا مراندی و لەگۆڕی نا. ٢٢ دواجار هەرگا مەیلی لێ بێ، دیسان زیندوی دەکاتەوە. ٢٣ بەلاّم نەخێرا بەچی فەرمانیپێداوە، هێشتا بەجێی نەهێناوە. ٢٤ دەی با مرۆ بڕوانێتە خۆراکی خۆی. ٢٥ ئێمە خۆمان ئاوەکەمان بۆڕژتوە، بەڕژاندن. ٢٦ پاشان ئەم هەردەشمان قەلاّشت، بەقەلاّشتن. ٢٧ ئەوسا دانەشمان لێ ڕواند. ٢٨ ڕەزو سەوزاییش هەروەتر. ٢٩ بنەزەیتون و دارخورماش. ٣٠ باغستانی چڕوپریش. ٣١ میوەو لەوەڕی چایەریش ٣٢ بۆبژیوی خۆتان و مالاّتەکەتان. ٣٣ هەرگاش گورژنی بەقەوهات. ٣٤ ئەوێ ڕۆژێ برا لەبرای ڕادەکا. ٣٥ لەدایکیشی ولە باویشی. ٣٦ لەهاوسەری و لەجگەرگۆشەکانیشی. ٣٧ لەو ڕۆژەدا هەرکەسێ کاری خۆی هەیەو نایپەرژێتە سەر کەسی تر. ٣٨ دیمی واهەن - لەوڕوژەدا - سورو سپی دیاری دەدەن. ٣٩ دەم بەپێکەنین و شادن. ٤٠ هێندێ ڕوش هەن - ئەوێ ڕۆژێ - تۆزی مەینەتیان لێ بارن. ٤١ قورم و سیان دای پۆشیون. ٤٢ ئەوانەن خوانەناسانی لەدین لادەر.

٦- خجلّ بون: خەریک بون، (پێوە) ماندو بون. ٣١- چایەر: لەوەڕگە. ٣٣- گورژن: گرمە.

٤١- قورم و سیان: ڕەشایی نیشتوی دۆکەلّ.

سُورَةُ التَّكْوِيرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَىِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِٱلْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ ٱلْجَوَارِ ٱلْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِى قُوَّةٍ عِندَ ذِى ٱلْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِٱلْأُفُقِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى ٱلْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الانفِطَارِ

تەکویر

وەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ وەختێ کە خۆر تۆپەڵکرا[و ڕەش هەڵگەڕا] ، ٢ وێجا هەمۆ هەسارەکان پەژمەران و وەرڕێندران ، ٣ کەژانیش لەشوێنی خۆیان خزێندران ، ٤ لەوکاتەشا وشترانی لەسەرزانێ بێخۆکران ، ٥ هەرگاش لاوِرو جانەور لەئاقارێکا کۆکران ، ٦ هەلێ هەمۆ دەریاکانیش هەڵچۆن و تێکەڵ بەیەک بۆن ، ٧ کاتێ هەمۆ گیانەکانیش ولفی یەک بۆن ، ٨ لەدۆتی زیندەبەگۆریش پرسیارکرا : ٩ بە کیژان گونەهـ گوژاوە ؟ ١٠ هەرگاش نامەی کردەوەکان کرانەوە ، ١١ کە ئاسمانیش وەلابرا ، ١٢ هەردەمێکیش کڵی دۆژەهێ نێڵدرا ، ١٣ بەهەشتیش وەنزیک خرا ، ١٤ هەمۆ کەسێ دەزانێ کە چی لەگەڵ خۆیا هێناوە . ١٥ سا سوێندئەخۆم بەو هەسارە گەڕۆکانەی ، ١٦ خول دەخۆن و دەگەڕێنەوە ناو لانە ؛ ١٧ بەم شەوە کە تاریک دادێ ، ١٨ بە سپێدە ، کاتێ هەناسەی پێدادێ ، ١٩ ئەم قورعانە - بێگومانە - قسەی ڕاسپێراوێکی زۆر بەڕێزە . ٢٠ زۆر بەهێزە ، لای خودێ تەخت ، جێدارە . ٢١ قسەی دەڕوا ، لەوێ جێگەی مەتمانەیە . ٢٢ هاوڕێکەشتان لێوە نیە . ٢٣ بێ سۆیە کە لەئاسۆیە بەڕۆشنی دیتۆیەتی . ٢٤ لە درکاندنی نهێنیش چکۆس نیە . ٢٥ ئەوی ئێژێ ، هیچی قسەی شەیتانی دەرکراو نیە . ٢٦ سا ئێوە بەرەوکوێ دەچن ؟ ٢٧ ئەم قورئانە هەر پەندە بۆ خەڵکی دنیا . ٢٨ بۆ هەرکامتان کە بیەوێ شوێنی ڕێگەی سەرڕاس کەوێ . ٢٩ بەویستنی خۆشتان نیە ، مەگین خودای پەروەرندەی گش جیهانێ ، خۆی حەزبکا .

ئینفیتار

٢- وێجا: ئەوسا. ٤- خۆ: خاوەن، خێو. ٥- لاوِر: جانەوەری کێوی. ٧- ولف: جۆت.
٩- کیژان: کام، کامە. ٢٤- چکۆس: رژد، چنۆک.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

سُورَةُ المُطَفِّفِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ هەرگا کە عەزمان قەڵەشا، ٢ کاتێکیش ئەستێران وەرین، ٣ هەردەمێکیش زەریا تەقین و لێک دران، ٤ هەرساتێکیش گۆڕستان ژێروڕۆکران، ٥ هەمۆکەسێ پێدەزانێ چەی پێش خست و چەی بەجێ هێشت. ٦ ئەی بنیادەم! چی تۆی لەحاند پەروەرندەی بەخشندەت بادی هەوا کرد؟ ٧ ئەوەی کە دروستی کردی و ئەندامەکانی وێختسی و ڕێکی کردی. ٨ بەهەر شکڵێکیش خۆی ویستی، دەری خستی. ٩ هەرگیز ئەمەۆ نایەتەبیر؛ بەڵکۆ ئێوە پرسینەوەو لا دەرەوە. ١٠ [وەل ئەوەشا] چەند پاسگرتان بەسەرەوە. ١١ خاوەن ڕێزن ،نڤیسیارن؛ ١٢ لەهەرکارێ ئێوە دەیکەن، ئاگەدارن. ١٣ بێ گومان ئاکارچاکەکان لە خۆشیدان. ١٤ بەدکارانیش جەهەندەمین. ١٥ ڕۆژی ژمار دێنەناوی. ١٦ ناشتانن خۆی لێ ببوێرن. ١٧ کۆزانیوتە ئەوڕۆژی ژمارە چیە؟ ١٨ هەمیسان تۆ کۆت زانیوە ڕۆژی ژمارێ چتۆیە؟ ١٩ ڕوژێکە کەس بۆ کەسی تر هیچ شتێکی لەدەست نایەو ئەوێ ڕۆژێ فەرمان هەر فەرمانی خوایە.

موتەففیفین

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ هاوارە لە کەمفرۆشان. ٢ ئەوکەسانەی بەپێوانە شتێ لەمەردم دەسێنن، ئەشێ هەمۆیان پێ بدەن. ٣ ئەگەر خۆشیان بۆیان پێوان، یان بەکێشانەیان پێدان، لێی کەم دەکەن. ٤ ئاخۆ ئەوانە نازانن کە هەر زیندۆدەکرێنەوە؟ ٥ بۆڕۆژێکی گەورەوگران؟ ٦ ئەوڕۆژەی کە هەمۆ مەردم بۆدیداری پەروەرندەی هەمۆ دنیا ڕادەوەستێن.

٩- دەرەوە: درۆیە. ١٠- پاسگر: کێشکچی. ١١- نڤیسار: نۆسەر.

كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْفُجَّارِ لَفِى سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَٰبٌ
مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿١١﴾
وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّآ إِنَّهُمْ
عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا۟ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ
﴿١٨﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ ٱلْمُقَرَّبُونَ
﴿٢١﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِى
وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ ٱلنَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾
خِتَٰمُهُۥ مِسْكٌ ۚ وَفِى ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ ٱلْمُتَنَٰفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِزَاجُهُۥ
مِن تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
أَجْرَمُوا۟ كَانُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِهِمْ
يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمُ ٱنقَلَبُوا۟ فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوٓا۟ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَآ أُرْسِلُوا۟ عَلَيْهِمْ
حَٰفِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَٱلْيَوْمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنَ ٱلْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

٧ نەخێر، باوەڕبەمەناکەن ؛ با بزانن سیایی ئەم بێ فەڕانە والە «سِجّین».
٨ کۆ زانیوتە «سِجّین» چیە؟ ٩ کتێبی نیشانە دارە. ١٠ لەوڕۆژەدا لە بێ باوەڕان هاوارە. ١١ ئەو کەسانەی ڕۆژی لێ پرسینەوەیان پێ درۆیە.
١٢ هەر ملهوڕی تاوابناریش ئەوەی بە لاوەدرۆیە. ١٣ هەرگا نیشانانی ئێمەی بۆ وەخوێنن، ئێژێ: ئەمە چیرۆکی پێشینەکانە. ١٤ کە واش نیە ؛ بەڵکوٗ ئەوان ژەنگی کارەکانی خۆیان بۆتە توێژێکی سەردڵیان. ١٥ هیچ وانیە! دیارە ئەوان لەوڕۆژەدا لە [بەزەیی] پەروەرێنیان، فرەدوٗرن.
١٦ لەئاکاما ئەوان - بێ سۆ - دەچنە دۆژەھ. ١٧ پێیان ئێژن: ئەمە هەوە کە ئێوە پێتان درۆبۆ. ١٨ بابشزانن سیایی ئاکارچاکەکان لە «علّیین»دا [نوٗسراوە]. ١٩ کۆ دەزانی «علّیین» چەس؟ ٢٠ کتێبێ نیشانەدارە.
٢١ هەرکێ نزیک بەخودابێ، دەیبینێ[و لێی ئاگادارە]. ٢٢ بەڕاستی ئاکارچاکەکان لەخۆشیدان. ٢٣ وەبان تەختەکانیانەوە چاودەگێڕن.
٢٤ لەچارەیان تەڕو بەلی خوشگوزەرانی دەزانی. ٢٥ بادەیەکی سەر بەمۆریان بۆڤەخارنێ دەدەنێ. ٢٦ مۆرەکەی سەری لەمیشکە؛ با ئەوی حەزی لێدەکەن، بۆشتێوا پێکەوە کێ بەرکێ بکەن. ٢٧ ئاوێتەشی لەتەسنیمە. ٢٨ چەمەیەکە، ئەوی نزیک خراونەوە، لەوسەرچاوە دەخۆنەوە. ٢٩ تاوانکاران - لەسەردنیا - بە دینداران پێدەکەنین.
٣٠ هەرگا بەلایاندا دەچوٗن، چاویان لەیەکتر دادەگرت. ٣١ هەرکاتێکیش دەچوٗنەوە لای کەسانیان، بەحەنەک دەیانگێڕاوە. ٣٢ کە چاویشیان پێدەکەوتن، دەیانگوت: ئەمانە گومڕان. ٣٣ هیچ‌کامیش ڕانەسپێرابوٗن کە دەبێ ئاگاداریان بن. ٣٤ وا ئەمڕۆش خوداناسەکان بەبێدینەکان ئەخەنن.

١٤- توێژ: پەترۆخە، قرتماخە. ٢٤- چارە: دموچاو، بیچم. تەڕوبەل: ناسک‌ولاو، تەڕو تازە.
٢٥- ڤەخارن: خواردنەوە. ٣١- حەنەک: جەفەنگ، گاڵتەوگەپ.

عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلۡ ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٦﴾

سُورَةُ الانشِقَاق

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ ﴿١﴾ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ
﴿٣﴾ وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ﴿٧﴾ فَسَوۡفَ يُحَاسَبُ حِسَابٗا يَسِيرٗا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ
إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورٗا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهۡرِهِۦ ﴿١٠﴾ فَسَوۡفَ
يَدۡعُواْ ثُبُورٗا ﴿١١﴾ وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا ﴿١٣﴾
إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا ﴿١٥﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ
بِٱلشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ﴿١٨﴾
لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَۤ ۩ ﴿٢١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ
﴿٢٢﴾ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونِۭ ﴿٢٥﴾

٣٥ لەبانی تەختەکانەوە چاودەگێڕن.
٣٦ ئاخۆ خودانەناسەکان پاداشی کردەوەی خۆیان وەرگرتوە؟

ئینشیقاق
وەناوەخوەکەی لە ڤەند وەکلۆڤانە

١ هەرگا عەزمان تەرەکی برد، ٢ فەرمانی ڕاهێنەریشی بەجێ هێناو دەبێ واش بێ. ٣ هەرگا زەمینیش ڕاخرا، ٤ هەرچی تێیدابۆ فڕێی داو هیچ شتی دەناودانەما، ٥ فەرمانی پەروەرێنی خۆی بەجێ هێناو دەبێ واش بێ. ٦ ئەی مرۆ! ڕەنجی زۆر دەدەی بگەی بەپەروەرێنی خۆت؛ سا تۆشی دێی. ٧ ئەوسا هەرکەس نۆسراوەکەی لەلای ڕاستیەوە پێ بدرێ، ٨ لەوەبەولا پرسیارێکی کەمو هاسانی لێدەکرێ.
٩ بەدڵخۆشیش دەچتەوەلای کەس‌وکاری. ١٠ بەڵام ئەوی نۆسراوەکەی لەئالی پشتیەوە بۆبێ، ١١ ئەو دواجار هاواری مەرگی خۆی دەکا.
١٢ دەشچێتەناو ئاگرێکی بەکڵپەوە. ١٣ ئەو لە ناو ماڵو منداڵیا زۆر بەکەیف بۆ. ١٤ ئەو پێی‌وابو کە هەرگیز ناگەڕێتەوە. ١٥ ئارێ پەروەرێنی ئاگای لەحاڵی بۆ. ١٦ سا سوێندەکە بە سۆرایی دەوری ئاسۆ، ١٧ بەم شەوگارەو بە هەرشتێ دایدەپۆشێ، ١٨ بەومانگە وەختێ پڕدەبێ، ١٩ ئێوە بێ‌شک لەبارێکەوە تۆشی بارێ‌تر دەبن. ٢٠ چیانە ئەمانە باوەڕێ هەرناهێنن؟ ٢١ هەردەمێکیش قورئانیان لەلا دەخوێنن، سوژدەنابەن؟
٢٢ نەخێر! خودانەناسەکان هەر بە درۆشی دەزانن. ٢٣ خواش لەوی لەدڵیاندایە [لەگش‌کەس] ئاگادارترە. ٢٤ تۆش مزگێنی بەمان‌بدە، تۆشی ئازاری بەژان دێن؛ ٢٥ مەگین ئەوی بەباوەڕو ئاکارچاک بن، کەپاداشیان دوایی نایە.

١٠-ئالی: لا، تەرەف.

سورة البروج

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَٰبُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّآ أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِى لَهُۥ مُلْكُ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِى تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ ﴿٢٢﴾

سورة الطارق

بوروج

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بەو عاسمانە بەکەلوانە، ٢ بەڕۆژە دیاری کراوەکەش، ٣ بە بینەرو بەوەش کە دێتەبەرچاوان، ۴ قڕان کەوتە نێوانی خەندەک لێدەران. ۵ هەر نێڵەی بۆ گڕی بەرزی ئاگربەران. ۶ خودی خۆشیان بەسەریەوە ڕۆنیشتبۆن. ٧ چاوەدێری ئەوکارەش بۆن کە دەربارەی باوەڕدارەکانیان دەکرد. ٨ تەنیا بۆیەش لەوانە بەرکداچۆبۆن، هەر چونکە خوای هەرە خاوەن دەسەڵاتی شایانی تاریف کردنیان پەرستبۆ. ٩ ئەوخودایەی ئاسمانەکان و زەمینی لەبەردەستەو لەهەمۆشت بەئاگایە. ١٠ بۆ ئەوانەی پیاوەکانی باوەڕدارو ژنەکانی باوەڕداریان خستبوە ناو ئاگرەوەو لەدواییشدا پەژیوان نەبۆنەوە، بێ لەئازاری جەهەندەم، تۆڵی شەواتەکەش هەیە. ١١ بۆ ئەوانەش کە دیندارو ئاکارچاک بۆن، باغاتێ هەس جۆباریان بەبەردادەڕوا. ئەمەیە دەسکەوتی مەزن. ١٢ بێگومان هەڵمەت بردنی پەروەرندەت زۆر حەستەمە. ١٣ ئەو هەر خۆی وەدی دەهێنێ و دوبارەشی دەکاتەوە. ١۴ هەر ئەویشە عافۆدەکاو بەڤیانە. ١۵ خودانی تەختی بەقەدرە. ١۶ زۆربەکارە بۆ هەرشتێ گەرەکی بێ. ١٧ ئاخۆ ئەتۆ هەواڵ و باسی شەڕکەرەکانت پێگەییشت؟ ١٨ لەشکرەکانی فیرعەون و هۆزی سەمۆد؟ ١٩ دیارە ئەوانی بێدینن لەمانە هەر حاشادەکەن. ٢٠ خواش لەلای پشتەویانڕا دەوری داوْن. ٢١ ئاشکرایە ئەم قورئانە زۆر بەڕێزە. ٢٢ لەتەتەڵەی هەرەبەرزی پاراستۆ[ڕۆنۆس کراوە].

١٧
ئایەت

تاریق

١- کەلو: برجی عاسمان ٣- یا: بەشایەت و بەشایەتی لەسەردراو، ۵- نێڵە: گڕی بەتەوزمی ئاگر. ئاگربەر: ئامادە بۆسۆتان. ١٠- بێ: جگە. تۆڵ: تۆڵە، قەرەبوی زلم ساندنەوە. شەواتە: تەواوسۆتان. ١۴- ڤیان: میهرەوانی.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِنْ كُلُّ
نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسٰنُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ
دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾
يَوْمَ تُبْلَى السَّرَآئِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾
وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ
يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَّأَكِيْدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

سُوْرَةُ الْأَعْلٰى

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلٰى ﴿١﴾ الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٢﴾ وَالَّذِيْ قَدَّرَ فَهَدٰى
﴿٣﴾ وَالَّذِيْٓ أَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿٤﴾ فَجَعَلَهٗ غُثَآءً أَحْوٰى ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنْسٰٓى ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۚ إِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ
لِلْيُسْرٰى ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿١٠﴾
وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ
فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿١٥﴾

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ بەوعەزمانەو بەوەی کە شەو خۆرادەنێ، ٢ کۆ دەزانی ئەوشەوگەردە کامەیانە؟ ٣ ئەستێرەکەی هەرەگەشە. ٢ هەرکەسێ گیانی دەبەردا، پاسەوانی هەر لەسەرە. ۵ با مرۆ لەخۆرامێنێ کە لەچی وەدی هاتوە. ۶ لە تراوێ فرکەدەکا. ٧ لەنێوان پشت و بەرملان دێتەدەرێ. ٨ خوا دەتوانێ جارێتر بیهێنێتەوە. ٩ لەورۆژەدا کە نهێنی خۆیادەبن. ١٠ ئەو نەهیچ هێزێکی هەیە، نە یاریکار. ١١ بەوحەوایەی ئاوهەڵدەگرێو دەیداتەوە، ١٢ بەوزەمینەش کە زۆر درزوکەلێنی هەن، ١٣ ئەم قورعانە هەمۆکێشە دەبڕێتەوە. ١۴ هیچ قسەی لاقردیش نیە. ١۵ ئەو خەریکن فێڵێک دەکەن. ١۶ وا منیش فێڵی خۆم دەکەم. ١٧ سا تۆ ماوەی ئەم دین دوژمنانەبدە، کەمێکیان لێ رابوەستە.

٩-خۆیا: ئاشکرا. ١۴-لاقردی: گاڵتەوگەپ.

ئەعلا

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ پەسنی ناوی پەروەرندەی هەرەپایەبەرزت بدە. ٢ ئەوە دنیای دامەزراندو لەباریکرد. ٣ بۆ هەرشت ئەندازەی داناو رێی نیشان دا. ۴ ئەوە چایەری خستەڕۆ. ۵ کردیە شینی ئامالّ ڕەش و پۆش و پاریش. ۶ ئێمە ئەوەت پێدەخوێنین، ئیتر تۆ لەبیرت ناچێ. ٧ مەگین شتێ خوا حەزبکا؛ ئەو لە ئاشکراو نهێنی ئاگادارە. ٨ لەبەریشت هاسان دەکەین، هەتا هاسانترین ڕیگە پەیدا بکەی. ٩ ئاموژگاری بکە، ئەگەر ئاموژگاری بەهرەبدا. ١٠ کەسێ لەخوا ترسی هەبێ، هەرزوو پەندی لێ وەردەگرێ. ١١ بەدفەڕەکەش هەر خۆی لێ دوور دەخاتەوە. ١٢ ئەو کەسەیکە دەچێتە ناو ئاری گەورە. ١٣ پاشان لەوێدا نە دەمرێ، نە زیندیشە. ١۴ دیاریشە هەرکێ پاک ژیا، ڕزگاربوە. ١۵ یادی نێوی پەروەرندەی کردو نوێژی بەجێ هێنا.

۴-چایەر: لەوەڕگە. ۵-ئامالّ: نزیک بە. ١٢-ئار: ئاگر

بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ هَٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الغَاشِيَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ ءَانِيَةٍ ﴿٥﴾ لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِن جُوعٍ ﴿٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِىُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

١٦ بەڵام ئێوە ژینی دنیا هەڵدەبژێرن. ١٧ کەچی لەولا، باشترو بەپێزتر هەیە. ١٨ دیارە ئەمە لەنوسراوە پێشینەکانیشدا هەیە. ١٩ نوسراوەیێ کە دراون بە ئیبراهیمو بەموسا.

غاشیە

وەناوخوداکەدەهێنەوەدلوڤانە

١ ئاخۆباسی بەڵای گەورەت بۆهاتوە، کە هەموشت دادەپۆشێ؟ ٢ ئەوێ ڕۆژێ گەلێ ڕوخسار بزرکاون. ٣ لەکارکردندا چەوساون. ٤ گرفتاری ئاورێکی سوتێنەر دەبن. ٥ قەخارنیان لەسەرچاوەی هەرەگەرمەوە بۆدێنن. ٦ هەرگیز بژیویان نادەنێ، مەگین لەدرکەشیلانێ. ٧ قەڵەوناکاو لەنێزیش بێنیازناکا. ٨ ڕوخساریش هەن خۆش وگەشن. ٩ ڕازین لەکردەوەی خۆیان؛ ١٠ لەبەهەشتی بەرزوتەرزا. ١١ کە لەوێدا قسەی پڕوپوچ نابیسن. ١٢ چەمەی ڕونو ڕەوانی فرەی تێدایە. ١٣ تەختی تێدا داندراون. ١٤ زەرکیشیان لەلادانراون. ١٥ باڵگەی نەرمیش ڕیزکراون. ١٦ زۆریش ڕایەخ ڕاخراون. ١٧ ئەمانە چۆن ڕانەماون، کە وشتر چلۆن چێبوە؟ ١٨ لەوعەزمانەش کە چۆن وا بلیند کراوە؟ ١٩ لەوکەژانەش کە چۆن وەها دامەزراوە؟ ٢٠ لەم زەمینەش چۆن وا هەراو ڕاخراوە؟ ٢١ سا تۆ ئامۆژگاری بکە، ئەتۆ هەرتەنیا پەندێری. ٢٢ تۆ لەسەریان نەبویە خاوەن دەستەڵات. ٢٣ مەر ئەوکەسەی ڕو وەرگێڕێ و نەیەوێ خودا بناسێ. ٢٤ ئەوسا خودا بە جەزرەبەیێ گەورەتر سزای ئەدا. ٢٥ بێگومانە کە هەمویان هەر بۆلای ئێمە دێنەوە. ٢٦ لەدواییدا خۆمان بەکاریان ڕادەگەین.

٢-بزرکان: ڕەنگ پەرین. ٧-نێزی: برچێتی، برسیەتی. ١٤-زەرک: شەربە، لیوان.
٢١-پەندێر: ئامۆژگاری کەر.

سُورَةُ الفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿١٨﴾ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾ وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٢٣﴾

فەجر

وەناوخوداکەکەلەدەوەلوڤانە

١ سۆندەکە بەبەری بەیان، ٢ لەشەوانیشدا بەدەیان، ٣ بەجۆت، بە تاک، ٤ بەو شەوگارە کە ڕادەبرێ، ٥ ئاخۆ سوێندی وەهاخواردن، بۆ خاوەن ئاوەز بەس نیە؟ ٦ خۆ دیتت کە پەروەرندەت چیکرد بەرانبەر هۆزی عاد؛
٧ بەرەی ئیرەم خێوی خانوی ئەستوونداری [تەرزو گوشاد]؛
٨ ئەومالانەی وێنەیان لەشارانیشدا چێنەکرابوو. ٩ هۆزی سەموودیش، ئەوانەی لەناو دۆڵو گەلیەکاندا بەردیان تاشی؛ ١٠ فیرعەونیش، خێوی کۆشکانی گەورەو بلند؛ ١١ ئەوانەی لە وڵاتاندا یاخی ببوون. ١٢ خراپ هەبوو، ئەوان زێدەتریشیان کرد. ١٣ ئەوساکە پەروەرندەی تۆ وەبەر قەمچی ئازاری دان. ١٤ بێ سۆکە پەروەرندەی تۆ، هەموو ئەوانە دەبینێ. ١٥ بەڵام مرۆ هەرکاتێکی پەروەرندەی دەیخاتەبەرئەزموونەوەو ڕێزی لێ دەگرێو بەهرەی پێدەگەینێ، ئێژێ :[ئەوا] پەروەرندەم قەدری گرتم. ١٦ ئەگەریش - هەر بۆئەزموونێ - پەروەرندەی بژیوی لێ کەمکردەوە، ئەوسا ئێژێ :پەروەرندەم سوکایەتی بەسەرهێنام.
١٧ نەخێر، بەڵکو ئێوە ڕێزلەهەتیو نانێن. ١٨ بۆ نان بەهەژار بەخشینیش، ئێوە هانەی یەکتر نادەن. ١٩ میراتیش بەهەڵپەدەخۆن.
٢٠ خۆشەویستنی ماڵیشتان لەئەندازە دەرکەوتوە. ٢١ نابێ وابێ! هەرگا زەمین زۆر بە سەختی تێکشکێنرێو، ٢٢ فەرمانی پەروەرندەت بێو فریشتەکانیش پۆل بەپۆل ڕیز ببەستن، ٢٣ دۆژە هیش بێننە پێشەوە، ئەوێ ڕۆژێ مرۆ خۆیوەبیردێتەوە؛ بەڵام ئەم وەبیرهاتنەوە، کوا بەهرەی پێدەگەینێ؟

٩- گەلی :دۆڵ، دەرە، شیو، بوهل. ٢٢- پۆل: کۆمەڵێک باڵندە.

يَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي قَدَّمۡتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٥﴾
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفۡسُ ٱلۡمُطۡمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرۡجِعِيٓ
إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةٗ مَّرۡضِيَّةٗ ﴿٢٨﴾ فَٱدۡخُلِي فِي عِبَٰدِي ﴿٢٩﴾ وَٱدۡخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ البَلَدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ
أَحَدٞ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيۡنَٰهُ
ٱلنَّجۡدَيۡنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ
بِٱلصَّبۡرِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيۡهِمۡ نَارٞ مُّؤۡصَدَةُۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشَّمۡسِ

٢۴ ئێژێ : خۆزی بۆژیانم چاکەم وەپێش خۆم خستبا. ٢٥ سا ئەورۆژە کەس
وەک ئەو جەزرەبە نادەن. ٢٦ کەسیش وەک ئەو بەزنجیر شەتەک
نادرێ. ٢٧ تۆش ئەی گیانی لەخەم ڕخسیوا ٢٨ بەدڵخۆشی بچۆوە لای
پەروەرندەت؛ چۆن ئەوت لەخۆ ڕازی کرد. ٢٩ سا تۆش ڕەگەڵ عەبدەکانی
من بکەوە. ٣٠ [وێڕای ئەوان] بچوە بەهەشتی منەوە.

بەلەد

وەناوخوداکەی کە هێندە دلۆڤانە

١ سۆندێ دەخۆم بەم باژێڕە، ٢ تۆش نیشتەجێی ئەم باژێڕەی؛
٣ بەباب و نەتەوەکەشی، ۴ ئێمە جسناتی مرۆمان دەگەڵ خەمان وەدی
هێنا. ٥ ئاخۆ ئێستا وابیردەبا هەرگیز کەس دەرۆستی نایە؟
٦ ئێژێ : سامانێکی زۆرم لەدەس‌داوە. ٧ ئاخۆ ولۆ خەیاڵ دەکا کە
هیچ‌کەس ئەوی نەدیوە؟ ٨ ئەدی ئێمە دۆدیدەمان پێ‌نەداوە؟
٩ زمانێکیش‌و جۆتێ لێو؟ ١٠ ڕێگەی هات‌و نەهاتیشمان نیشان‌نەدا؟
١١ وەلێکان ئەو خۆی لە ڕێگەی هەڵەت نەدا؟ ١٢ کۆ دەزانی مەبەس لە
ڕێی‌هەڵەت چیە؟ ١٣ ئازاد کردنی کۆیلەیە. ١۴ یا نان‌دانە، لە ڕۆژی
قاتی‌و قڕی‌دا. ١٥ بەهەتیوێکی بێکەسی نزیکی خۆی.
١٦ یان هەژارێکی خاکەسەر. ١٧ دیسان ئەبێ لەوانەش بێ کە بۆنەخاوەن
باوەڕو بۆ خۆگری‌و دلۆڤانی یەکتریان ڕاسپاردوە. ١٨ ئەوانە
بەختەوەرانن. ١٩ کەسانێکیش کە بەنیشانانی ئێمە بی‌بڕوابۆن، ئەوانە
بەدبەختەکانن. ٢٠ چارەنۆسیان ئاگرێ بێ‌دەرەتانە.

شەمس

١-باژێڕ: شار. ٧-ولۆ: بەم‌جۆرە. ١١-وەلێکان: وەلێ، بەلام.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا ﴿٣﴾
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا
﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ اللَّيْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ﴿٣﴾
إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ
﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ سوێند بەخۆرو بەتیشکی، ٢ بەم هەیڤەش کە بە دوێدادێ، ٣ سوێند بەو رۆژەش کە تیفتیفەی هەتاوەدا، ٤ بەو شەوەش کە دایدەپۆشێ، ٥ بەو عاسمانەو بەوەی ئەوی وەدی هێنا، ٦ بەو زەمینەو بەوەش کە وا پانی ڕاخست، ٧ بەگیانی مرۆسوێندەکەو بەوەش کە ڕێکی خستوە، ٨ ئەوسا هەمۆ تاوانباری و پارێزگاری دەویژدانی گەیاندوە. ٩ دیارە هەرکێ گیانی خاوێن ڕاگرتوە، ڕزگاربوە. ١٠ هەرکەسێکیش دەگوناهیەوە پێچاوە، دۆڕاندوێیە. ١١ هۆزی سەمۆد چون لەڕادە لایان‌دابۆ، باوەڕیان بەخودا نەبۆ. ١٢ کە لەهەموان چارەڕشتر ڕاستەوەبۆ. ١٣ ئەوسا پێغەمبەری خودا پێیانی‌وت: لە حوشترخواو لە ئاودانی ئاگاداربن. ١٤ جا باوەڕیان پێ نەکردو پەیان‌کرد. ئەوساکە پەروەرندەیان، لە سۆنگەی گوناهەکەیان، بەڵایەکی ناردە سەریان، هەمۆی ڕێکی زەوی کردن. ١٥ لەئاکامی ئەم‌کارەشی ترسی نیە.

٢-هەیڤ: مانگ.　٣-تیفتیفەدان: لاولوسەدان، جوان‌ولوس کردن.　١٤-پەی‌کردن: دەست‌وپابڕین.

لەیل

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ سوێند بەوشەوە کاتێ هەرشت دادەپۆشێ، ٢ بەوڕۆژەش کەم [لەسەردنێ] خۆڕادەنێ، ٣ بەوەش کەم کە نێرومێوی وەدی هێنا، ٤ خەباتێ‌وە جۆراوجۆرە. ٥ کێ لەئێوە دەبەخشێو لە خوداترسا، ٦ بە پاداشی هەرەباشیش بڕوای هەیە، ٧ بەرەو جێگەی سانەوە ڕێی هاسان دەکەین. ٨ بەڵام ئەوی ڕژدی کردو وتی: کارم بەکەس نیە، ٩ پاداشی هەرە باشیشی پێ درۆبۆ، ١٠ ڕێگە هەرە دژوارەکەی دەخەینەبەر. ١١ ئەگەر مردیش،ماڵەکەی سۆدی پێ‌نادا. ١٢ ڕێ نیشاندان لە سەر ئێمەس. ١٣ دنیاو سەلاش هی ئێمەیە. ١٤ لە ئاگری بڵێسەدار ئێوەم ترساند.

٢-دنێ: دنیا.

لا يصلىها إلا الأشقى ﴿١٥﴾ الذى كذب وتولى ﴿١٦﴾ وسيجنبها
الأتقى ﴿١٧﴾ الذى يؤتى ماله يتزكى ﴿١٨﴾ وما لأحد عنده من
نعمة تجزى ﴿١٩﴾ إلا ابتغاء وجه ربه الأعلى ﴿٢٠﴾ ولسوف يرضى ﴿٢١﴾

سورة الضحى

بسم الله الرحمن الرحيم

والضحى ﴿١﴾ واليل إذا سجى ﴿٢﴾ ما ودعك ربك وما قلى ﴿٣﴾
وللآخرة خير لك من الأولى ﴿٤﴾ ولسوف يعطيك ربك
فترضى ﴿٥﴾ ألم يجدك يتيما فآوى ﴿٦﴾ ووجدك ضالا
فهدى ﴿٧﴾ ووجدك عائلا فأغنى ﴿٨﴾ فأما اليتيم فلا تقهر
﴿٩﴾ وأما السائل فلا تنهر ﴿١٠﴾ وأما بنعمة ربك فحدث ﴿١١﴾

سورة الشرح

بسم الله الرحمن الرحيم

ألم نشرح لك صدرك ﴿١﴾ ووضعنا عنك وزرك ﴿٢﴾ الذى
أنقض ظهرك ﴿٣﴾ ورفعنا لك ذكرك ﴿٤﴾ فإن مع العسر يسرا ﴿٥﴾ إن
مع العسر يسرا ﴿٦﴾ فإذا فرغت فانصب ﴿٧﴾ وإلى ربك فارغب ﴿٨﴾

۱۵ کێ لە هەموان بێ فەڕترە، تێی دەکەوێ. ۱۶ ئەوی کە بڕوای نەکردو ڕوی وەرگێڕا. ۱۷ هەرکێش پارێزگارترینە، لێی دۆردەبێ. ۱۸ ئەوی ماڵی خۆی دەبەخشێ، هەتاوەکۆ پاک بێتەوە. ۱۹ بۆیەشی بەکەس نەبەخشی کە پاداشی بدرێتەوە. ۲۰ هەرویستویە ڕەزامەندی پەروەرندەی هەرەبەرزی بەدەس بێنێ. ۲۱ بەم زوانەش ڕازی دەبێ.

زوحا

وەناوخوداکەی کەهندەوەکلۆڤانە

ئایەت ۱۱

۱ سۆندێ دەخوم بەچێشتەنگاو، ۲ بەجەنگەی هەدادانی شەو، ۳ پەروەرندەت نە وازی لە تۆهێناوە، نە لێت قەڵسە. ۴ دیارە دوارۆژ بۆتۆ لە دنیا چاترە. ۵ بەم زوانەش پەروەرندەت چاکەی وەهات دەکەڵ دەکا، ڕازی دەبی. ۶ چما نە سێویەک بۆی، ئەو پەنای پێدای؟ ۷ دی گومڕایو ڕێی نیشاندای؟ ۸ دی هەژاریو لەئاتاجی دەری ختسی؟ ۹ سا تۆش هەتیو مەڕەنجێنە؛ ۱۰ دەرۆزەکەر مەتارێنە؛ ۱۱ تۆ هەر باسی چاکەی پەروەرندەت بکە.

۲-جەنگە: هەڕەت. هەدادان:داسەکەنان، ئارام گرتن. ۶-سێوی: منداڵی باب و دایک مردو.

ئینشیراح

وەناوخوداکەی کەهندەوەکلۆڤانە

ئایەت ۸

۱ ئەدی ئێمە تۆمان سینە فرەه نەکرد؟ ۲ قورساییشمان لەسەرشانانت لانەبرد؟ ۳ ئەوەی پشتی چەماندبۆی؟ ۴ ناوبانگیشتمان بەرزەوەکرد. ۵ لەپاش تەنگانە فەرحانین؛ ۶ ئارێ، لەپاش تەنگانە فەرحانی هەیە. ۷ هەرگا لەکارت قوتاربۆی، ڕاستەوەبە[بۆکارێکترا]. ۸ ئەوسا لەبەرپەروەرێنت بلاڵێوە.

۱-فرەه: گوشاد.

سورة التين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

سورة العلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّا إِنَّ الْإِنسَانَ لَيَطْغَىٰ ﴿٦﴾ أَن رَّآهُ اسْتَغْنَىٰ ﴿٧﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿٨﴾ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿١٠﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿١٢﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

تین

وه‌ناو خوداکه‌ی به‌خشنده‌و دلۆڤانه

۱ سۆند به‌ هه‌ژیر، به‌ زه‌یتۆنیش، ۲ سۆندیش به‌ تۆری سینایه‌، ۳ به‌م باژێڕه‌ش که‌ مه‌ترسی وه‌به‌رنایه‌، ۴ ئێمه‌ مرۆن له‌ڕێکترین شێوه‌دا وه‌دی هێناوه‌. ۵ پاشان گێڕاومانه‌ته‌وه‌ بۆ پله‌ی هه‌ره‌ به‌ره‌ژێر؛ ۶ مه‌ر ئه‌وانه‌ی باوه‌ڕدارو ئاکارچاک بۆن، که‌ پاداشیان دوایی نایه‌. ۷ [سا ئه‌ی مرۆ!] چی تۆی ده‌سخه‌رۆکردوه‌ که‌ ژینه‌وه‌ت پێ درۆیه‌؟ ۸ ئاخۆ خودا له‌ هه‌مۆ فه‌رمانڕه‌وایان باشتر به‌کاران ڕاناگا؟

عه‌له‌ق

وه‌ناو خوداکه‌ی به‌خشنده‌و دلۆڤانه

۱ وانه‌ به‌ناو په‌روه‌رنده‌ت! که‌ زینده‌وه‌ر کاری ئه‌وه‌. ۲ جسنی مرۆی له‌جڵته‌یێ وه‌دی هێنا. ۳ بخۆنه‌ که‌ خودانی‌تۆ له‌هه‌رکه‌س ده‌هنده‌تره‌. ۴ ئه‌وخودایه‌ی به‌هۆی بنۆسی ڕاهێنا. ۵ مرۆی له‌شتێ ڕاهێنا که‌ زۆتر پێی نه‌زانیبۆ. ۶ نه‌خێر، دیاره‌ مرۆ سه‌ربزێوی ده‌کا؛ ۷ کاتێ دیتی له‌خه‌ڵکی‌دی بێ‌نیازه‌. ۸ دیاره‌ بۆلای په‌روه‌رێنته‌ گه‌ڕانه‌وه‌. ۹ ئاخۆ ئه‌و[زه‌لامه‌ت] بینی به‌ری ده‌گرت، ۱۰ له‌ به‌نده‌یێ که‌ خه‌ریک بۆ نۆژی ده‌کرد؟ ۱۱ کو ئه‌بینی ئه‌گه‌ر له‌سه‌ر ڕاسته‌ڕێ‌با، ۱۲ یان فه‌رمانی به‌ له‌خوداترسی دابا؟ ۱۳ هیچ بیرت لێ‌کردۆته‌وه‌، ئه‌گه‌ر باوه‌ڕی نه‌هێناو ڕوی‌وه‌رگێرا،[خۆی تیاده‌با] ؟ ۱۴ مه‌گه‌ر ئه‌و نه‌یده‌زانی که‌ خودا ده‌بینێ؟ ۱۵ نا، ئه‌ر هه‌ر وازی نه‌هێنا، له‌ پێشه‌سه‌ری ده‌نه‌وین؛ ۱۶ پێشه‌سه‌ری درۆکه‌ری خه‌تاکاری. ۱۷ ده‌با ئه‌وسا هاوار بۆ یانه‌که‌ی به‌رێ. ۱۸ ئێمه‌ش گزیری دۆژه‌هی لێ ده‌نگ ده‌ده‌ین. ۱۹ هه‌رگیز په‌یڕه‌وی له‌ومه‌که‌و سوژده‌ به‌ره‌و نزیک به‌وه‌.

۱-وانه: بخوێنه.   ۲-جه‌ڵته: خوێنی به‌سیاگ.   ۳-ڕاهێنان: فێرکردن.

سُورَةُ القَدْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ البَيِّنَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

قەدر

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئێمەین کە ئەم قورعانەمان لە شەوی هەرەبەرێزدا ناردۆتە خوار.
٢ کۆ دەزانی ئەو شەوە بەرێزە کامە؟
٣ شەوێکە هێندە بە قەدرە، هەزارمانگ بارتەقای ناکا.
٤ لەو شەوەدا فرشتەکان و جوبرائیل - بەئیزنی پەروەرندەیان - دادەوەزن و هەمۆکار جێبەجێ دەکەن.
٥ هەر خۆشی و هێمنایەتیە هەتا بۆلێڵەی بەیانی.

بەیینە

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەوان ئەهلی کتێبانەی لەدین دەرچۆن، وەل ئەوانەی بتپەرست بۆن، نەدەترازان تا بەڵگەیێ ڕۆنیان بۆدێ.
٢ پێغەمبەرێک لە خوداوە چەند ڕۆپەڕێکی پاکژیان بۆ وەخوێنێ.
٣ گەلێک نۆسراوی بەنرخیان تیاهەیە.
٤ ئەوانەی ئەهلی کتێبن، لەبەریەک هەڵنەوەشابۆن؛ مەگین وەختێ ئەم بەڵگە ڕۆنەیان بۆهات.
٥ فەرمانیشیان هەر ئەوەندە پێدرابۆ کە ئەبێ خواپەرست بن و لەدین ئەودا دڵپاک بن و بەرەو هەقانەت بڕۆن و نوێژ بکەن و زەکات بدەن؛ کە ئەمە دینی دروستە.
٦ ئەو کەسانەی کەوا ئەهلی کتێب بۆن و لەدین دەرچۆن، دەگەڵ بتپەرستەکاندا تا هەتایە، لەئاگری جەهەندەمدان. ئەمان خراپترین کەسن.
٧ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، باشترین کەس هەرئەوانن.

جَزَآؤُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ رَبَّهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ الزَّلزَلَة

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلۡزِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ زِلۡزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخۡرَجَتِ ٱلۡأَرۡضُ أَثۡقَالَهَا
﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلۡإِنسَٰنُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوۡمَئِذٖ تُحَدِّثُ أَخۡبَارَهَا ﴿٤﴾
بِأَنَّ رَبَّكَ أَوۡحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾ يَوۡمَئِذٖ يَصۡدُرُ ٱلنَّاسُ أَشۡتَاتٗا
لِّيُرَوۡاْ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴿٦﴾ فَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٍ خَيۡرٗا
يَرَهُۥ ﴿٧﴾ وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ العَادِيَات

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَٰدِيَٰتِ ضَبۡحٗا ﴿١﴾ فَٱلۡمُورِيَٰتِ قَدۡحٗا ﴿٢﴾ فَٱلۡمُغِيرَٰتِ صُبۡحٗا
﴿٣﴾ فَأَثَرۡنَ بِهِۦ نَقۡعٗا ﴿٤﴾ فَوَسَطۡنَ بِهِۦ جَمۡعًا ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ
لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٞ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٞ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ
ٱلۡخَيۡرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ ۞ أَفَلَا يَعۡلَمُ إِذَا بُعۡثِرَ مَا فِي ٱلۡقُبُورِ ﴿٩﴾

٨ لەپەروەرندەیانەوە پاداشیان بەهەشتی عەدنە؛ جۆباری بەبەردادەڕواو هەمیشە هەر لەوێ دەبن. خودا لەوان ڕازی بووەو ئەوانیش لەخودارازین. کێ لە خودای خۆی ترساوە، ئەمەی دەبێ.

زیلزال

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ هەرگا زەمین بەبۆمەلەرزە توندەکەی هاتەلەرزین، ٢ ئەم زەمینەش گرانباری خۆی وەدەرخست، ٣ مرۆش پرسی: چی قەوماوە، بۆوادەکا؟ ٢ ئەوێ ڕۆژێ بەسەرهاتەکەی باس دەکا. ٥ کە فەرمانی پەروەرێنی بەجێ دێنێ. ٦ لەو ڕوژەدا مەردم بەپەرژوبڵاوی دێنە دەرێ تا هەرکەسە کاری خۆیان نیشان بدەن. ٧ سا هەرکەسێ بەسەنگایی مێرولەی هەرەوردیلە، چاکەی هەبوێ، دەیبینێ. ٨ هەر کەسێکیش بەقورسایی مێرولەی هەرەوردیلە، خراپەی بوێ، دەیبینێ.

عادیات

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ بەو چارەوای بەلینگدانێ دەنرکێنن، ٢ بەوانەش کە ژێری پایان ئاورینگ دێنن، ٣ سۆندبەوانەش بەریبەیان هێرش دەبەن، ٢ جا لەوێ تۆز هەڵدەستێنن، ٥ دەشکەنە ناو ئاپۆرەوە، ٦ ڕاستی مرۆ لەڕاستی پەروەرندەی خۆی پێنەزانە؛ ٧ خۆشی باش ئەمەدەزانێ. ٨ لە ئەوینی ماڵی دنیا گەلێ ڕژدە. ٩ ئاخۆ ئەوەندە نازانێ، کەی هەرکێ لە گۆڕستاندان دەرخران و بڵاو کران،

٢-ئاورینگ: پریشکە ئاگری وردیلە.   ٥-ئاپۆرە: کۆمای خەڵک پێکەوە.

وَحُصِّلَ مَا فِي ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ القَارِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّكَاثُرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

١٠ هەرچی لەناودڵانیشدایە زاندران،
١١ ئەوێ ڕۆژێ پەروەرندەی لە ئۆکوبەد ئاگادارە؟

قاریعه
وەناوخوداکەدەکەشندەوەلۆڤانە

١ ئەو دڵکوتە، ٢ دڵکوت چیە؟
٣ کۆت زانیوە دڵکوت چیە؟
٤ ئەو ڕوژە گش ئەو مەردمە وەک پەپۆلەی پرژاو دەبن.
٥ کێوەکانیش وەک خوری شیکراو دەبن.
٦ هەر کەسێکی تای تەرازوی داهاتوە،
٧ تۆشی ژیانی خۆش بوە.
٨ هەر کەسێکیش لەکێشانە سوکی هێنا،
٩ ئەوە ئەنوای «هاویە» یە.
١٠ کۆ زانیوتە لە «هاویە» مەبەس چیە؟
١١ ئاگرێکی بەنێڵەیە.

١١-نێڵە: گڕی ئاگری زۆر بەتەوژم.

تەکاسور
وەناوخوداکەدەکەشندەوەلۆڤانە

١ شانازیتان بەفرەیی[ماڵ ومنداڵ] ئێوەی بە خۆیەوە خافڵاند.
٢ تا هەمۆتان بۆنە میوانی گۆڕستان.
٣ زوڕ ناخایەنێ دەزانن.
٤ جارێ تریش، زۆر ناخایەنێ دەزانن.
٥ بەڵام ئەگەر ڕاستەقینەو بزانیبا،
٦ ئاشکرا دۆژەهتان دەدی.
٧ دیسانەکەش، هەر بە ئاشکرا دەتاندی. ٨ لە پاشان هەر لەوڕۆژەدا دەربارەی خۆشی دنیاوە لێودەپرسن.

سورة العصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

سورة الهمزة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٢﴾ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴿٣﴾ كَلَّا ۖ لَيُنبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٤﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

سورة الفيل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

عەسر

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

۱ سۆند بەهەڕەتی ئێوارە،
۲ مرۆ گشتی زیانبارە؛
۳ مەگین ئەوی بۆنەتە خاوەن باوەڕو کارچاک بۆن و یەکتریشیان بۆ کاری ڕاست دنەداوەو بۆ خۆگری ڕاسپاردوە.

هومەزە

۱ هەوارە لەهەرکەسێکی بەتەشەری خوسپکەرە؛
۲ ئەوی ماڵی کۆکردوەو دەیبژێرێ.
۳ خەیاڵ دەکا دراوەکەی لە مردنی دەپارێزێ.
۴ نانا،با وا خەیاڵ نەکا؛ بێ‌شک فڕێ‌دەدرێتە ناو «حوتەمە»وە.
۵ کا دەزانی نیاز لەو «حوتەمە» چیە؟
۶ ئاگرێکە خودا هەڵی‌گیرساندیە.
۷ بەسەر پەڕەی دڵاندا دێ.
۸ کە ئەمەیان بەسەردا گاڵەدراوە؛
۹ لە ئەستۆنەگەلێکی بەرزو بڵندا.

فیل

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

۱ ئەدی نەت‌دی پەروەرندت چپەندێکی بە سەرفیل سوارەکان هێنا؟
۲ ئەدی فێڵ و گزیەکانی هەمۆ لێ پوچەڵ نەکردن؟
۳ دەستە دستەە باڵداری هەناردە سەریان.
۴ گزمۆلەقوڕی وەک بەردیان تێدەگرتن؛
۵ تا بەدەردی کایەکی خوراوی بردن.

سورة قريش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ﴿٤﴾

سورة الماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سورة الكوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

قورەیش

وەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ بۆ پێکەوەمانی قورەیش،

٢ کە ساڵانە دوُجار دەچن بەرەو زۆزان و گەرمیان،

٣ با خودانی ئەم خانوە بپەرستن؛

٤ کە ئەوانی لەنیزی بێ نیاز کردو دڵنیای کردن نەترسن.

٤-نیزی: برسیەتی.

ماعوُن

وەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ ئاخۆ تۆ ئەو [زەلام]ەت دی ڕۆژی جەزای لادرۆبوُ؟

٢ هەر ئەویش بوُ کە هەتیوی [بێ دەرەتانی] ئەڕانی.

٣ بۆ نان دان بە هەژارانیش هانەنادا.

٤ هاوار بۆ ئەو نوێژکەرانەی،

٥ هۆش بە نوێژەکەیان نادەن.

٦ ئەوی دەستەی ڕوُبینانن،

٧ دەبنە بەرگر لە باربوُدان و زبارەش.

٦-ڕوبینی: ڕیا؛ ڕوبین: ڕیاکار. ٧-باربو: یارمەتی دانی هەژارو پەک کەوتە بە پوُل و ماڵ لەلایەن هاوساو هاوماڵانەوە. زبارە: ئاریکاری کۆمەڵ لەکاردا.

کەوسەر

وەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ ئێمە زۆرشتمان دابەتۆ.

٢ ساتۆ بۆ پەروەرندەی خۆت نمێژو قوربانی بکە.

٣ ئەوی لێت بە ناتۆرەیە، بۆ خۆی وەجاخی کۆرەیە.

سورة الكافرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

سورة النصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سورة المسد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾

کافیرون

لەناو خوداکەدا هاتۆتەوە خوارەوە

١ بێژە : ئەی خوانەناسەکان!
٢ ئەوی ئێوە دەیپەرستن، ناپەرستم.
٣ ئێوەش ئەوی دەیپەرستم، ناپەرستن.
٤ ئەوەش پەرستوتانە من ناپەرستم.
٥ ئێوەش ئەوی دەیپەرستم، ناپەرستن.
٦ دینی خۆتان بۆ خۆتان و منیش دینی خۆم بۆ خۆمە.

نەسر

لەناو خوداکەدا هاتۆتەوە خوارەوە

١ هەرکاتێ یارمەتی خودا گەییشتە ئێوەو سەرکەوتن،
٢ خەڵکیشت دی - گرۆگرۆ - دێنە ناو دینی خوداوە،
٣ هەر تاریف و شوکری پەروەرندەت بکەو داوای بوردنی لێ بکە. ئەو هەمیشە پەژیوانان قبوڵ دەکا.

مەسەد

١ ئەبولەهەب هەردودەستی شەلەبێ و عەمری نەمێنێ.
٢ نە سامانی و نە ئەوی پەیدای کردوە بەهرەی بۆدا.
٣ هەربینا، ئاگری بەگڕ ئەیسوزێنێ.
٤ ژنەکەشی دەستەچیلە بەکوڵ دێنێ.
٥ گورزەهۆنی سیرمەی دوبادی دەملدا.

٣-هەربینا: بەم زوانە. ٥-گورزەهۆن: جۆری گوریس. سیرمە: باریکەیەک لە چەرم.
دوباد: دۆجار بادراو.

سورة الإخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ﴿٤﴾

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

سورة الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾

ئیخلاس

بەناو خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بێژە: ئەو خودایە تاکە.

٢ خودایەکی بێ‌نیازو جێ نیازە.

٣ کەس لەونەبوەو ئەویش لەهیچ‌کەس نەزاوە.

٤ هەرگیز کەسیش نەیتوانیوە هەمبەری بێ.

فەلەق

بەناو خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بێژە: من خۆدەپارێزم، بە وەدی‌هێنی زا لەماک،

٢ لە وەزەنی هەرچی دوروستی کردوە؛

٣ لە ڕۆشەی شەو، کاتێ تاریکایی دادێ؛

٤ لە تۆشی جادۆگەرانێ پف دەکەنە چەندگرێیەک؛

٥ لە گێچەڵی ئێرەیی‌بەر، وەختێ‌کە ئێرەیی دەبا.

٢-وەزەن: ئازار   ٥-ئیرەیی: بەغێلی، حەسودی.

ناس

بەناو خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بێژە: من خۆدەپارێزم بە خودانی ئەم مەردمە،

٢ فەرمانڕەوای ئەم مەردمە،

٣ خودای [گەورەی] ئەم مەردمە،

٤ لەبەلای وازوازی‌هێنی خۆپەنادەر؛

٥ ئەوی دڵی ئەم مەردمە کرمێ دەکا؛

٦ لەجنۆکەو لە مەردمیش.

فهرس بأسماء السور وبيان المكي والمدني منها

عَلَامَاتُ الوَقْفِ وَمُصْطَلَحَاتُ الضَّبْطِ

- مـ تُفِيدُ لُزُومَ الوَقْفِ
- لا تُفِيدُ النَّهْيَ عَنِ الوَقْفِ
- صلى تُفِيدُ بِأَنَّ الوَصْلَ أَوْلَى مَعَ جَوَازِ الوَقْفِ
- قلى تُفِيدُ بِأَنَّ الوَقْفَ أَوْلَى
- ج تُفِيدُ جَوَازَ الوَقْفِ
- ∴ ∴ تُفِيدُ جَوَازَ الوَقْفِ بِأَحَدِ المَوْضِعَيْنِ وَلَيْسَ فِي كِلَيْهِمَا
- ○ لِلدَّلَالَةِ عَلَى زِيَادَةِ الحَرْفِ وَعَدَمِ النُّطْقِ بِهِ
- ○ لِلدَّلَالَةِ عَلَى زِيَادَةِ الحَرْفِ حِينَ الوَصْلِ
- ـْ لِلدَّلَالَةِ عَلَى سُكُونِ الحَرْفِ
- م لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُودِ الإِقْلَابِ
- ـً لِلدَّلَالَةِ عَلَى إِظْهَارِ التَّنْوِينِ
- ـٌ لِلدَّلَالَةِ عَلَى الإِدْغَامِ وَالإِخْفَاءِ
- و ى ن لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُوبِ النُّطْقِ بِالحُرُوفِ المَتْرُوكَةِ
- س لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُوبِ النُّطْقِ بِالسِّينِ بَدَلَ الصَّادِ
  وَلَمَّا وُضِعَتْ بِالأَسْفَلِ فَالنُّطْقُ بِالصَّادِ أَشْهَرُ
- ~ لِلدَّلَالَةِ عَلَى لُزُومِ المَدِّ الزَّائِدِ
- ۩ لِلدَّلَالَةِ عَلَى مَوْضِعِ السُّجُودِ . أَمَّا كَلِمَةُ وُجُوبِ السُّجُودِ
  فَقَدْ وُضِعَ تَحْتَهَا خَطٌّ
- ۞ لِلدَّلَالَةِ عَلَى بِدَايَةِ الأَجْزَاءِ وَالأَحْزَابِ وَأَنْصَافِهَا
  وَأَرْبَاعِهَا
- ﴿٤﴾ لِلدَّلَالَةِ عَلَى نِهَايَةِ الآيَةِ وَرَقْمِهَا .

نیشانەکانی ڕێنووسی خوێندنەوە

- . خاڵ (نوقتە)، نیشانەی دوای هاتنی ڕستە .
- : دووخاڵ (دوونوقتە)، نیشانەی باس لێکردن و لێکۆڵینەوە .
- ، ویرگول، نیشانەی وچانێکی کورت .
- ؛ خاڵ بەند (نوقتەبەند)، نیشانەی مابەینی ڕستە و نیوە ڕستە،
  یان مابەینی دوو ڕستە کە ماناکانیان پێکەوە تەواو دەبێ .
- « » گیومە، نیشانەی گێڕانەوەی مەبەستێک بە زمانی کەسێکەوە .
- ! نیشانەی سەرسوڕمان ـ نیشانەی ڕووی قسەلێ کردن .
- ؟ نیشانەی پرسیارکردن و بەجێ خاڵ، لە پاش ڕستەی پرسیاری.
- ؟! نیشانەی پرسیاری سەرسوڕهێنەر .
- ( ) پەرانتێز، نیشانەی مانالێدانەوە و ڕوون کردنەوە .
- [ ] کرۆشە، نیشانەی ڕستە یا مەبەستێک جیاکردنەوەی .
- ـــ کورتەخەت، نیشانەی جیاکردنەوەی مەبەستەکان .
- ... چەند خاڵ، نیشانەی کورت کردنەوەی مەبەست .
- ٥ نیشانەی وچانێکی سووک، کە وشەی لێ دەبێتە دووپارچە.

خەرمانانی ساڵی ١٣٦٨ی کۆچی - هەتاوی (١٩٨٩ی - ز) بۆکە مامۆستا هەژار - هەزار درۆدو رەحمەتی خودا، لەسەر گیانی پاک و رۆحی بەرزی - بڕیاری دا، پاش مێژۆەکەی ئەردەڵان، وەرگێڕانی قورئانی پیرۆز بەکوردی دەست پێ بکا.

پێشتر زۆرجاران دۆستان و بەردەستانی مامۆستا، بۆ ئەوکارە گەورەو گرانە، لێی پاڕابۆنەوەو رۆیان لێ خستبۆ؛ بەڵام هەمۆجارێ وەرامی ئەو بلیمەتە هەر ئەوەندە بۆ کە: «کاکە! ئەوە گاڵتە نیە.»

لەسەرەتای ئەو ساڵەدا(١٣٦٨) بەداخەوە، نەخۆشیەکانی سەریان هەڵداوە؛ خۆی دەیفەرمۆ؛ «هەستم بەمردن کردۆە؛ لەژیانیش زۆر وەڕەزم؛ بەڵام ئاوات و ئارەزۆ دوایی نایە. بریا ئەو مێژۆەشم تەواوکردایە.»

ــ قوربان! ئەگەر خودا بیکاو مەودا هەبێ، دڵی ئێمەش دێنیتە جێ؟

ــ جارێ بابزانین چۆن دەبێ.

بۆکەسێ مامۆستای ناسیبا، وەڵامیوا دڵخۆشیەکی گەورەبۆ.

ئەو قسە مایەوە بۆ مانگی خەرمانان؛ تا ئەودەم لێکدانەوەو ویکخستنی مێژۆ، دوایی هاتبۆ؛ وەرگێڕانیشی لەنیوە تێپەڕ ببۆ. جارێ کە لە خزمەتی بۆین، باسی وەرگێڕانی قورئان هاتەپێشێ. لەجوابی ئەوپرسیارەدا کە: باشە قوربان! ئەگەر تۆ ئەوکارە نەکەی، کێ بیکا؟ فەرمۆی:«نازانم چۆن دەبێ؛ بەڵام - لەسەرخودا - ئەمکارەم تەواوکرد، دەستیپێدەکەم. ئیدی چەندەم ماوە مابێ و چەندیشی تێدا سەرکەوم، خوا ئەیزانێ.»

ئای لەو خۆشیە! ئەی خودا تۆبڵەی؟ ئاخۆ ئەمجارەش مامۆستا بەوێنەیێ کە تا ئێستا دیتۆمانە، سەردەکەوێ؟

بەڵێ راستە تا ئەورۆ، زمان و وێژەی کورد - لە پەخشان و وەرگێڕاندا - هاوتای هەژارو بگرە چەندقات لەو خوارتریشی بەخۆوە نەدیوە، بەڵام «طاها حسین» گوتەنی:«قورئان، قورئانەو بەس»؛ بەڕاستی ئەمکتێبە بۆخۆی کارێکی جیاکارە. سەبارەت بە مێژۆ، رامیاری، ئابۆری، خدەو نەریت و حقۆق و... باس دەکاو ئەدەبیاتێکی یەکجار بەهێزو سەیری تێیدا خولقاوە. مامۆستا ئەوی تائێستا دەستی بۆ بردۆە وەریگێڕێ - فارسی یان عەرەبی - لە تەواویدا، قەڵەمەکەی خۆی بەقەوەت‌تر دیتۆەو بەسەرمەبەستەکەدا زاڵ بۆە. جا هەر بەو بۆنەوە شێوەی وەرگێڕانی ئازادی هەڵبژاردۆەو بە زەوق و رای خۆی، ئەگەر لە شوێنێکدا بەپێویستی زانیبێ، رازاندۆیەتەوەو لق و پۆی جوانی لێ زیاد کردۆە. ئەگەریش لە لایەکەوە چەوتی دیتبێ، راستیکردۆتەوەو زبڵ و زیادیەکی بەرچاوکەوتبێ، لێی سڕیوەتەوەو چۆنی ویستبێ، ئەسپی رەسەنی قەڵەمی، لەدەشتی پان و بەرین و رەنگین و زەنگینی وێژەوانی کوردیدا،تاوداوەو تێیدا گەڕاوە؛ لێرەدا ئەمباسانە نیە!

با ئەوەشمان لەبیر نەچێ، هەروا کە بۆ زانینی رادەی هێزو قەوەتی شان و باسکی پاڵەوانێک، دەبێ ئەزموێنێکی وای بۆ دانێین کە ئەوپەڕی زۆرو توانی خۆیمان بۆ دەرخا، دەنا بە تاقی‌کردنەوەی سۆک و هاسان، هیچمان بۆ رۆن‌نابێتەوە؛ سنوری بڕست و بڕشتی قەڵەمی مامۆستا هەژار لە وەرگێڕاندا، بەوی تا ئێستا کردۆیە، دەرناکەوێ. لە هەمۆ ئەوکارانەدا ئاشکرایە کە وەرگێڕاوەکە زۆر سەرکەوتوترەو نۆسراوەی ماکی هەر زۆ بەجێ‌هێشتوە. کە وابۆ وەرگێڕانی قورئان بەو قەڵەمە، هەلێکی تایبەتیەو قەت دۆپاتە نابێتەوە؛ ئاخر بە بڕوای خاوەنی قەڵەمەکە، ئەو قورعانە، لەتەشقی عاسمانەو دەستی کەسی ناگاتێ و بۆی نابێ لەچاوی ئەو، کاری خۆی لەبەرچاوبێ. بەو بڕوایە، ئێستا کە مامۆستا رەزای‌داوە خۆی لێبدا، دیارە ئەوی لە زەوق و زانین و هەست و توانین لایە، وەکاری دێنێ و هیچی تێدا بۆ هیچ کاتێکی‌ترو کارێکی‌تر، ناهێڵێتەوە.

بریا بمانزانیبا ئەم‌جارە چ فیکرێکی بۆدەکاتەوەو بماندیبا ئەم‌کارە چی لێ دەردەچێ.

پاییز لەنیوەیدابۆ، کاری مێژۆ دوایی هات؛ بەڵام مامۆستا تەواو خۆی ماندۆ کردبۆ؛ دڵەکوتەیەکی حەستەمی تۆش ببۆ؛ دۆجاریش خوێن رشابوەوە. وەک بڵەی ئەوهەمکە مەینەتەی سالانی عومری، وردە وردە لە ناخیدا بۆنەتە دمەڵێک؛ کەوا ئێستا دەمی‌کردۆتەوەو خوێن هەڵدەداتەوە. یان هەمۆ ئەو رۆداوە دڵتەزێنانەی رابردۆی ژیانی، کۆ بۆنەتەوەو رۆیان کردۆتە ناخی و ئەو دڵەکوتە حەستەمەیان بەرهەم هێناوە.

بەوحاڵەش لە سەرەتای سەرماوەزی ئەوساڵەدا، مامۆستا - لەسەر بڕیارێ کە دابۆی - کاری گەورەو گرانی وەرگێڕانی قورئانی بەزمانی کوردی دەسپێکرد؛ بەڵام چۆن دەسپێکردنێک؟! هەمۆرۆژێ تا سەری‌شەوان و هەمۆ شەوێ تا بەری‌بەیان، دەستی، قەڵەمەکەی لە ئامێز گرتبۆ؛ پێکەوە نۆسابۆن و بەسەر پەڕی قاقەزاندا سەمایان‌دەکرد؛ نە وچانێک و نە پشۆدانێک. ئەگەر کاتی ژەمەن ئەگەیشت، دادەمەعسۆم[1] نان و پێخۆرێکی لەسەر قاپێ دادەناو بەهێمنی لەپاڵ دەستیەوە دادەنیشت. پارۆێکی چکۆلەی بۆدەگرت و بەم وێنە چەن پارۆێک نانی دەخوارد؛ راستت دەوێ قەت نەیزانی سوێربۆ یان کەم‌خوێ، تاڵ‌بۆ یان شیرین، خۆش‌بۆ یان ناخۆش!

خواردنەکە بەم وێنە بەڕێوە دەچۆ؛ دژوار، پێک‌هاتن لەسەر سات و کاتی نۆستن بۆ. دوکتور دیانگوت: «لای کەم شەش ساعەت نۆستنی نیازەو لەوە کەمتر، زۆری زەرەر هەیە. سەعاتی یازدە تا پێنجی بەیانیش، باشترین کاتی خەوە.» خۆی دەیفەرمۆ: «هیچی وانیە! ئەگەر بەقسەی ئەو دوکتورانە بکەم، دەبێ لەترسی مردن، هەر دەخەو راچم و مردۆی زیندۆبم؛ تا ئەوکاتەی کە بەراستی دەمرم!»

پاش کێشەو رجایێکی زۆر، لەسەر چوارسەعات پێک‌هاتین؛ ئەویش تەنانەت تاقەشەوێکی بەڕێوە نەبردو هەمۆ شەوێک بەجۆرێک خۆی لە نۆستن دەبواردو خەریکی

---

١ - خێزانی بەوەفاو مێهرەوانی مامۆستا.

نۆسین دەبۆ. سەری شەو چورتێکی دەداو هەڵدەستاوە؛ ئەمجار تا کازێوەی بەیان باوێشکێکی نەدەدا.

ــ مامۆستا گیان! بۆ ئەمەندە خۆت ئازار دەدەی؟ باشتر نیە هێندێک هێدی‌تر خەریک بی؟

ــ برای بابم! هەوداکە ناسک بۆتەوەو مەودا زۆر نیە. توخوا لێم‌گەڕێن بەڵکۆ کارەکەم تەواوکەم.

بەم وێنە هێشتا گەلاوێژی ساڵی ٦٩ هەڵ‌نەهاتبۆ، دوایین کاری مامۆستا دوایی‌هات‌و هەر بەدەنگی‌خۆی لەسەرشریت تۆمارکرا.[١] یانێ کەمتر لە نۆمانگ!

کەسێ جارێ هەمۆ قورئانی خوێندبێ، دەزانێ کە هەر نۆسینەوەی سی‌جزمی، ساڵێک دەبا؛ بێرەدیار وەرگێڕانەوەی؛ ئەویش چتۆ وەرگێڕانێک؟! خوێنەری هێژا بەخوێندنەوەی تاقەدێڕێکی تێدەگا کە شتێکی ئاسایی نیەو تاقانەیەکی بەرکەتی‌و جیاوازە. لە زۆر شوێنان هەست‌دەکەی فریشتانیش چاویان لەدەستی مامۆستا بۆەو پاپا بۆگن بزانن پۆشەنی کوردی بە بەژنی ئەم ئایەتە، چۆن دەڕازێتەوەو لەزۆر شوێنان بێ‌شک‌دەبی تەنانەت خوداش ئافەرینی لێ‌کردۆە.

بەڵی وادیارە مامۆستا، بۆ ئەم ئاخرین بەرهەمەی، لە هەمۆ بیرو زانست‌و هزرو هەست‌و رۆح‌و گیانی، جەوهەرێکی پیرۆزی بەرهەم‌هێناوەو لەسەر قاقەزی رشتۆە؛ تا ببێتە هۆی مانەوەو پەرەساندنی زمانی کوردی‌و بەخۆداهاتنەوەو شانازی گەلی کورد. بۆیەش وای لێ بەپەلە بۆ، نەوەک تۆشی چورتمێک بێت‌و کارەکەی ناتەواو بمێنێتەوە.

لێرەدا بۆ لێکدانەوەو باشتر ناسینی ئەم دیاریەی مامۆستامان، پێویستە چاوێک بە دەوروبەرماندا بگێڕین‌و بزانین - بۆ وێنە - لە زمانی فارسیدا، وەرگێڕانی قورئان لە چ قات‌و قۆناخێکدایە:

ئەم‌کارە لەو زمانەدا، مێژوێکی هەزارو سەدساڵەی هەیە.[٢] لەم هەمۆساڵانەدا، زیاتر لە ٣٠٠ جار عەرەبی‌زانە قورئان‌ناسەکانی فارس، دەستیان بۆ ئەوکارە بردۆەو هەمۆجارێ تێکۆشاون پاچفەیەکی بێ‌هەڵەترو لەبارتر بەرهەم بێنن. بەتایبەت لەم چەرخەدا، چەن وێژەوانی عەرەبی‌زانی فارسی زمان، وەکۆ: «ابوالقاسم پاینده»، «مهدی الهی‌قمشه‌ای»، «محمّدمهدی فولادوند»، «عبدالمحمّد آیتی»، «ابوالقاسم امامی»، «بهاءالدین خرمشاهی»و... هەڵکەوتۆن کە هەرکام تا ئەوڕادەی لەوزەی زانست‌و قەوەتی قەڵەمیاندابۆە، لەم‌مەیدانەدا تێکۆشیۆن‌و وەرگێڕاوەیەکی تازەیان

١- مەبەست لەم کارە، ئەوەبۆ کە: لەکاتی نۆسینەوەو خوێندنەوەو بەرامبەرکردنەوەیدا، لە هەرکوێ پێویست بۆ، گوێ بۆ گفتی دانەرەکەی بگرین‌و وەک دەڵێن: نوێژی شکدار نەخوێنین. لەڕاستیشدا هەرچەند زۆر خراپ تۆمار کراوەو دەنگەکە زۆر کزو لاوازە، بەڵام بەهرەی فرەی پێ‌گەیاندین‌و هۆی دڵ‌دامەزرانێکی یەکجارگەورە بۆ.

٢- بڕوانە بۆ «قرآن کریم»، بهاءالدین خرمشاهی، لاپەڕەی ٦٦٦.

وەدی هێناوەو وەک نەهۆمێکی نوێ، لەسەر ئەو بناغە مێژینەیان داناوەو بەم جۆرە ئەو کۆشکە بەرزو بەرچاوەیان بەوێنەیەکی بڵێندترو لەبارتر رازاندۆتەوە. ئەڵبەت لە سەرۆی هەمۆانەوە، وەرگێڕاوەی جوان و بێ گرێ و رەوانی مامۆستای زانای زانستگا، ئوستاد «فولادوند»ە کە ماوەی سی (٣٠) ساڵ لە ژیانی خۆی لەسەر داناوەو پاشانیش کۆمەڵێک پێنج - شەش کەسی لە قورئان زانەکانی ئێران، سێ ساڵی رەبەق پێدا هاتۆنەوەو - وا کە نۆسیویانە - هەڵەو پەڵەیان لێ سڕیوەتەوەو لەساڵی ١٣٧٤ی کۆچی - هەتاوی (١٩٩٥ی - ز) لەچاپیانداوە.

بەڵێ راستە کە مامۆستا «فولادوند» هەمۆ کاری پێشینانی لەبەر دەستدا بۆەو تەنانەت - وەک خۆی دەفەرموێ - لەگەڵ پاچڤە ئینگلیسی و فەرانسی و ئوردوەکانیشدا بەرامبەری کردۆتەوەو تا ئەوڕادە پێ دڵنیایە کە دەڵێ:

«گربگویم سخنم الهام است پیش وحی ابدی بی‌ادبی است»

بەڵام بۆ کاری وا هەیەو شتێکی ئاساییە کە لەو وردەکاریانەدا، جاروبار پای قەڵەمی خلیسکابێ؛ یان پاژێک لە مەبەستەکە، خۆی لێ حەشاردابێ. کەوابۆ پێدا چۆنەوەولێکدانەوەی، لەلایەن چەن کەسی‌کەوە، بێ‌شک کارێکی پێویستەو مامۆستا «فولادوند» بۆخۆشی بەوکارە رازی بۆەو زۆریش سپاسی کردۆن. تازە بەوحاڵەش، تا ئەورۆ کە ئەو کتێبە سێ جار لە چاپ دراوەو هەرجارەش زۆر چەوتیان لێ سڕیوەتەوە، هێشتاش - ئەوی ئێمە دیتۆمانە - زیاد لە پەنجا هەڵەی وردو درشتی تێدا ماونەتەوەو بەرچاوی خۆی و گرۆی یارانی یاریدەری نەکەوتۆن.

کە ئەمەمان زانی، ئەگەر دیسان بیرێک لە بەرهەمەکەی مامۆستا هەژاری نەمرمان بکەینەوە، چەند تێ‌بینیەکی گرینگ خۆ دەنوێنن:

١ــ لەمێژۆی زمانی‌کوردیدا، مامۆستاهەژار بناغەدانەری وەرگێڕانی سی جزمی قورئانە.

٢ــ واکە گوتمان، مامۆستا لەبەر نەخۆشی و لەترسی ناتەواو مانەوەی کارەکە، زۆری لێ بە پەلە بۆ؛ هەشت - نۆ مانگ بۆ کاری وا، هێندە کورتە، ئەگەر کەسێ بڕواش نەکا، لۆمەی ناکرێ.

٣ــ بەداخەوە ناساغی و پاشان ئەجەل، مامۆستامانی ئەوەندە مۆڵەت نەدا، جارێکی پێدا بێتەوە؛ ناعیلاج ئەرکی گرانی ئەمکارە یەکجار دژوارە - لەسەر راسپێری خۆی - کەوتە سەر شانی مە.[1] راستەکەی ئەوەیە بەرێ نەماندەزانی کارەکە ئەوسەری لەکوێیەو بەدۆی خوێدا تاکوێمان دەبا.

١- ئاخرو ئۆخری گەڵارێزانی ساڵی ١٣٦٩ی کۆچی - هەتاوی (١٩٩٠ی - ز) بۆ کە چۆمە خزمەتی مامۆستا. داگیرسابۆ، لەسەریەک دەکۆخی و نەفەسی سوار ببۆ. هەر دانیشتم، فەرمۆی: «ماجید! ئەوا بە مەعسۆم و عەبدوڵڵاشم گوتوە (دادەمەعسۆم خێزانی و کاک عەبدوڵڵا برای مامۆستا): قەڵەمێکی سۆرم بە کاک هادی [مورادی] داوەو لێم داوا کردۆە بەدەس کۆلکەمەلاوە نەجاتم بدا! هەرکوێکی هەرچێکی پێدەکا، حەقی خۆیە. ئەتۆش لەسەرت بێ، «ئیدیت» و «ویرایش» و ئەو قسەقۆڕانەی خۆتی لێ زیادکەو چۆناوچۆنی ←

ئێمە چمان کردوٚە؟

بەشوێن کۆچی دوایی مامۆستادا، ئێمە کەسەر لەسەردڵ و ئەرک لەسەرشان ماینەوە؛ کەسەری ئەوەی کە: باش دەمانزانی چگەوهەرێکی بێ وێنەمان لەدەس داوەو تازە کوا دایکی رۆژگار - بۆ زمان و وێژەی ئەم گەلە بەستەزمان و لێقەوماوە- رۆڵەیەکی وەها بێنێتەوە؟ ئەرکی ئەوەش هەر نەماندەزانی چۆن دەس بۆ کاری ئەو قورعانە بەرین و لەکوێوە دەستی پێبکەین! هەر وشەیەکی شوێنەوارێکی ئەو قەڵەمەیەو هەر دێڕێکی یادگارێکی ئەو دەست و چاوانە؛ نە دڵ بڕوایی دەداو نە زەین هاوکاری دەکا.

هەرچۆنێک بۆ پاش ماوەیەک لێ بڕاین کە ئەم رچە بشکێنین و ناوی خودای لێ بەرین و خەریک بین. تا ئەودەم، کاک سەید ئەحمەد چوارجزمی نۆسیبوەوەو پێدابوێن و بەم شێوە دەستمان پێکرد:

١ــ بڕیارماندا - پێش هەمۆشتێ- بیخوێنینەوەو تێبگەین؛ دیارە تا باشی تێ نەگەییشتوین، ناتوانین دەست ببزێوین. جا ئەمە بۆخوی دۆباری لێ پەیدابۆ: دوای هێندێک خوێندنەوەو لەیەلیا ژیان، وا هۆگری بۆین، مەپرسە! دەبێ خۆت ببیە

←چاپیش، بۆخۆت دەزانی؛ ئەوە تازە کاری منی بەسەرەوە نەماوە.»

دلم لەرزاو ئاوم لەچاو تزا؛ زانیم هەستی بە شتێک کردوٚە، دەنا لەو هەمۆسالانەی بەردەستی بۆم، بۆ دانەدانەی کارەکانی دەیفەرمۆ: «نەکەی دەستێکی تێ بەری و من بێ خەبەربم.» بڕێ جار پێدەکەنی و بەگاڵتەوە هەڵیدەدایە: «دەبێ هەر بزانم چت کردوٚە؛ جا با نەشزانم چت کردوٚە!»

گوتم: جا قوربان ئاوا بۆ؟ تا خۆت بە رەوای نەزانی، هیچ کارێک نابێ و ناکرێ. جا چۆن بێ پرس و رەزای خۆت، کەسمان دڵی بڕوا دەدا لێی بڕوانێ و پێیدەکرێ دەستی بۆ بەرێ؟

فەرمۆی: «ئەوقسانەی ناوێ؛ جزمێکم دا بە کاک هادی، بەچاوی رخنەگری چاوێکی لێکاو لەگەڵ قورئاندا بەرامبەریکاتەوە؛ ئەوەتە هێناویەتەوەو دەبینم هەرکوێکی دەستی لەسەر ناوە، بەجێگەیەو هەر پێشنیارێکی هەیە، حیسابیە. ئێستا من سەفەرێکی دوٚرم لەبەرەو وێدەچێ زۆریشم پێ بچێ. با کاک ئەحمەد[سەعادەتی] بەو وێنە وەستایانەیە خۆی دەیزانێ، لەسەرڕا بینۆسێتەوەو ئێوەش کاری خۆتان بکەن. منیش ئەگەر گەڕامەوەو ماوەم مابۆ، کارەکەتان دەبینمەوە؛ ئەگەریش ئەجەل نەیهێشتم -کە پێم وانیە بمهێڵێ- بەگوێم بکەن، ئارخەیانم.»

سەرم داخست و تاسم کرد؛ زانی پیسی پێ پێکاوم، باری قسەکەی گۆڕی و چوە سەر قسەو باسی تر.

چەن رۆژ لەودوا مامۆستا چۆ بۆ ئورۆپاو نزیک سێ مانگێک مایەوە؛ لای مانگێکی لە نەخۆشخانە نۆستبۆ. هاتەوە چۆمە خزمەتی. زۆر وەڕەز بۆ؛ دەیفەرمۆ: «ئەوی پێم خۆشە، لێمیان قەدەغە کردوٚە. جا ئەگەر پیاو نەخوێنێتەوەو نەنۆسێ، ژیان کوا فلسێ دێنێ؟» ئەوجار لەبەر خۆیەوە ئەم بەیتەی «مەحوی» خوێندەوە:

«بەجێ ماوم لە یاران نابەجێ ماوم ئەجەل زوبە!
بەمردن لەم قوسوری ژینە ئیستیعفانەکەم چبکەم»

هەواڵی و لە حاڵی ئێمە بزانی. لەولاشەوە کەمەکەمەو بەرەبەرە، ویژەو گفتی وا خۆیان نیشاندایین، کە هەر نەمانشنەفتبوُن. ئەڵبەت زوربەی ئەمانە، بە تێگەیشتن لە مەبەستی ئایەتەکە، مانای خۆیان دەردەخستن؛ بەڵام ئەوی کە دڵی پێ دابمەزرێ، ناسینەوەی ریشەو رەتەوەی وشەکەیە: لەکوێ دەیڵێن؟ وتەی سوُرتر یا سوُکتری کامەیە؟و... کە ئەوە بوُخوُی کارێکی لێ دروُس بوُ: دوُزینەوەی مانای راستو پڕبەپڕی ئەو گفتانەو لەپای روُپەڕدا هێنانی؛ بوُ یاریدەی خوێنەرانو زوُترو باشتر تێگەیشتنیان. ئەوەش بزانین ئەگەر وشەیەک چەن مانای هەبوُە، لێرەدا هەر ئەو مانا یا ئەو مانایانەی هاتوُە کە مەبەستی رستەکەیەو کارمان بەسەر باقیەوە نەبوُە. زوُرمان پرسيو زوُریشی بوُگەڕاین؛ بەوحاڵەش - دوای ئەم هەمکە ساڵە - چەن وشە ماونەتەوە کە نایانزانینو بریتین لە: «بەلای بەلاتە»، «چوارنیخەکێش»، «داوەستاندن»و «یاربەیار».

جا ئەگەر خوێنەری زانا، شوێنو ناسنامەی ئەوانەمان بوُدەرخەنو بوُمانی بنێرن، چاکەیان لەبیر ناکەینو لە چاپی داهاتوُدا دیانوُسینو بوُ باشترین جواوەکانیش، لە بەرامبەر هەر وشەیەکەوە، بەرگێک لەم قورئانە پیروُزە - بەدیاری - دەنێرین.

ئەمجار ئەگەر جاروبارە، برێ وشەی ساناو ئاسایی دەبینی مانامان کردوُنەتەوە، یان دەبینی کە وتەیەکمان لەچەن لاوە هێناوە، هەر لەبەر ئەو مەبەستەیە.

٢ــ لێکدانەوەو بەرامبەرکردنەوەی یەک بەیەکی ئایەتە کوردیەکان، لەگەڵ قورعانو وەرگێڕاوە فارسیەکانو تەفسیرە عەرەبەکاندا.

خوێنەری زانا دەزانێ زوُر ئایەتیوا لە قورئانێدا هەیە کە قورعانزانەکان یەکجوُر مانایان لێنەداونەوە؛ ئێمە بوُ ئەم کارە، زیاتر لە دە تەفسیری جێمتمانەی عەرەبیو وەرگێڕاوەی هەرەباشی فارسیمان دیوە. بەتایبەت تەفسیری «کَشّاف»و «بَیضاوی»و «المَراغی»و «قاسمی»مان هەر دەبەر دەستێدابوُە.

٣ــ «ئیدیت» یان «ویرایش»ی ئەم وەرگێڕاوە: لەبەر ئەوەی ماموُستا لەم پاچڤەدا ئازاد نەبوُە، راستە لە زوربەی زوُریدا توانیویە رێزەکاری زانیاری، بە شیرینکاری ئەدەبی بنەخشێنێو ئەو دوانە - وەستایانەو زانایانە - وێکڕا تێکخا؛ بەڵام لەبرێ شوێنیشدا ئەوەی بوُ پێک نەهاتوُە. زیاد لەوە، جارو بارە رستەیەکمان بەرچاو دەهات کە دەگەڵ عەرەبیەکەیدا یەک نەبوُن. ئەڵبەت - وەک وتمان - ئەوە شتێکی ئاساییەو لە قەدرو قیمەتی ئەم کارە گەورە، کەم ناکاتەوەو کاری «ئیدیت» بەم بوُنەوە پەیدا بوُە. وەک دەڵێن: ئەگەر نوُسراوە، زیاتر لە دەیەکی نیازی بە گوُڕینو ئاڵوگوُڕ نەبێ، بوُ کار لەسەرکردن دەشێو تەنیا نوُسەرێ هیچ کاری بە «ئیدیتور» نیە، کە جارێ شتێکی نەنوُسیوە! بەڵام قەڵەمی ماموُستا جیاوازە؛ فیلم دەوێ وشەیەکی دەستبوُبەریو رستەی گشتەک خاوەونەبێو کار تێک نەچێ؛ بەس چار چیە؟

جارێکیتر لەسەرڕا پێدا هاتینەوەو لەگەڵ قورعان بەرامبەرمان کردەوە. کە

دەبینین، زوربەی ئەوانەی وا لە عەرەبیەکەیان ناکەن، فەرقەکەیان لە تۆکڵی رستە یان مەبەستەکەدایەو کاکڵی مانا هەر یەکە. ئەگەر وایە، چمانداوە لە تێکوڵ وەک یەک کردنەوەو چی تێدایە لەبەر ئەو شتە بێبایەخە، کارەکە تێک‌وەمەکان دەین؟ ئەوی تێگەیشتۆو زانایە، چاوی لەپوختەی مانایە؛ ئەوەش وا تێنەگەیشتوە، بەئێمە چاری ناکرێ.
ماوە باسی ئەو شوێنانە وا لەباری ماناوە، دەگەڵ قورعانەکە یەک نین. پاش سێ‌ودوو کردنێکی زۆر، هاتینە سەر ئەو بڕیارە، هەر لەو گەنجینە کەڵک وەرگرین وا ماموستا بۆمانی بەجێ‌هێشتوەو لەلامانە: دەریایەکی گەورە لە وشەو بێژەو مەتەڵۆک‌و لەبزو واتی وێژەیی‌و وێژەی تایبەتی‌و وتەی هەڵکەوتەو کوتەی پێشینان‌و قسەی نەستەق‌و نموونەی بێ‌وێنەی یەک‌گرتنەوەی وێژەوانی‌و هەستی ناسک‌و بیری قوڵ‌و قەڵەمی مەلەوان؛ کە بە کوردی‌و کورتی، زمانێکی بێ‌گرێ‌و پاراوی بەرهەم هێناوە. بۆچی ئێمە لەپاڵ ئەم زریا بێ‌بنە، دەم‌تینوو ناهمێ، پەنجە هەڵپێکین‌و دەسەپاچە داکەفین؟
جا وەرە بگەڕەو هەر لە لەبزو وێژەی ماموستا، ئی‌وا پەیداکە لێرەدا جێی خۆی بێ‌و غەوارە نەنوێنێ‌و غەریبی نەکا؛ واتە: ماناکە راست بێتەوەو کێشی رستەکە تێک نەچێ‌و تام‌و چێژەی تایبەتی واتەی ماموستاشی هەبێ.
ئەم‌کارە بەدەم هاسانەو کارێکی یەکجار گرانە؛ زۆرجار لەسەر تاقەوشەیەکی نەسوڵح، چەن‌رۆژان‌و بگرە حەوتۆ، راوەستاوین‌و لە راستیدا داکەوتۆین. زۆرجاریش لەبەر راست‌و پڕبەپڕ هێنانەوەی تاقەئایەتێک، لەسەرڕا هەموو قورعانە کوردیەکەمان پشکنیوە. مەگەر خوا بزانێ چەن‌جار ئاخمان لە ناخەوە هەڵکێشاوەو پڕبەدڵ «بریا ماموستا بوبا»مان گوتوە.

تایبەتیەکانی ئەم‌کارە

لەماوەی ئەو چەن‌ساڵەدا کە ئەم وەرگێڕاوە جوانە، ئاودەنگی ژیانمان بوە، چەن تێ‌بینیەکی جێ تێ‌ڕامانمان تێیدا دیوە؛ کە بریتین لە:
١ــ پێشەکی لەبیرمان‌بێ کە ئامانجی گەورەی ماموستا، پەرەدان بە زمان‌و فەرهەنگی کوردی بوو؛ بەوێنەیەک کە لە هەموو کارەکانیدا حەولی هەوەڵی پێک‌هێنانی زمانێکی یەک‌گرتوی پەرەساندوو بوو. یەکجار لە شەڕەگەڕەک‌و هەر خۆ بەکورد زانین‌و باقی کوردی ئەو وڵاتە پەرژو بڵاوە، بەچاوی غەوارە لێ‌ڕوانین وەڕەز بوو. کەسێ پێشەکی «شەرەفنامە»و «مەلای جزیری»و «هەنبانەبۆرینە»ی خوێندبێتەوە، لەم بڕوا بنەڕەتیەی ماموستا ئاگادارە.
لێرەشدا وێژەوانە دڵسۆزەکەمان، بەوێنەیەکی زۆر بەرچاو، شوێنی ئەو ئامانجەی گرتوەو بۆی تێکۆشاوەو تێیدا خۆی ماندوو کردوە. لە زۆر ئایەتان وشەی کرمانجی‌و هەورامی‌و لەکی‌و لوری هێناوەو هێندەش جوان‌و بەجێ لەناو رستەکەدا جێگیر بوگن، تۆ ئێژی شوێنی هەزارساڵەی خۆیانە! تەنانەت لە زاراوەی سۆرانیشدا، وتەی سنەو

سارالّ و لەیلاخ و هەوشارو تیلەکۆو هەوەتۆو کەلاتەرزان و خورخورەو بێلەوارو گاوەرۆی وا خونجاندۆەو وەها رستەکەی پێ رازاندۆتەوە - وەک گولّێ لە پۆپەی چلّێ - لەوە جوانترو خونجیلانەتر نابێ. زیاد لەوانەش زۆرن وشەی وا کە لە بنەڕەت هەریەکن؛ بەلاّم لەوشوێنانەی دۆرو نزیکی کوردستان، وەک یەکیان نالێن. لێرەشدا دەبینین قەلّەمەکەی مامۆستا، هەرتاوێ بارێکی لێ خۆش دەکاو هەرساتێ ناوێکی لێ دەنێ و تا ئەوجێگەی دەستی داوەو پێی‌کراوە، هیچیانی لەبیر نەکروە.

٢ـ ئەم کتێبە بە وێنەیەکی بێ‌وێنە، لە گوتەی نامۆ پارێزراوە؛ تائەوڕادە کە لە سەرانسەری ئەم شەشسەدو چەن سەفحەدا، پەنجا وشەی عەرەبی یان رۆژاوایی نادۆزیەوە.

لەبیرمان بێ کە دۆزمانی کوردی و فارسی - لەباری زمانناسیەوە - دۆچلّی لقێکن؛ وشەی وا کە رەسەنی هەردۆزمانەو تەنیا کەمێک لە وتندا جیاوازن، یەکجار زۆرن؛ کەوابۆ ناسینەوەی ریشەو بنەچەی فرەیەک لەو ویژەو واژە فارسی و کوردیانە، نەکارێکی وا هاسانەو نەش پێویستە. هەرچۆنێک بێ، وشەی وەها کە سۆر دیارە فارسیەو کورد نایژنی، لەم قورئانە بەکوردیە، بەدەگمەن چاوت پێکەوێ.

٣ـ لەقورئاندا وشەی وا هەن کە زۆرجاران دوپاتە کراونەتەوە. مامۆستا بۆ مانای فرەیەک لەمانە، یەک بەرامبەری دانەناوەو بە چەشنێکی زانایانە، لەزوربەی ئەو جێگایانە، وشەی وای بۆدابین کردوە، کە پڕ بەپڕی مەبەستی رستەکەیە. بەم وێنە جارێکی‌ترو جۆرێکی‌تر هێزو توانی زمانە شیرینەکەمانی پیشانداوە. بۆنمۆنە، وشەی «کافر» ئەم بەرانبەرانەی هەیە: «خوانەناس»، «سپلّە»، «دین‌دوژمن»، «خۆبەزل‌زان»، «لەدین‌لادەر»، «ناشکوری‌کەر»، «ئێرەیی‌بەر»، «لەرێ‌خوالادەر»، «بێ‌باوڕ»، «لەدین‌پەژیوان»، «پێ‌نەزان»، «حاشاکەر»و. . . یا بۆ وشەی «إذْ» لەسۆرەتی تەکویردا، «وەختێ»، «وێجا»، «لەوکاتەشا»، «هەلێ»، «کاتێ»، «هەرگاش»و «هەردەمێکیش»و« . . .ش»ی داناوە. جا ئەگەر خوێنەری هێژا، ئەم‌کارە لەل فارسیەکاندا لێک‌داتەوە، بۆی دەردەکەوێ و دەبینێ لەکوی یەکتر دەگرنەوە.

وشەی واش هەن کورد نیمانەو مامۆستاش گەرەکی نەوگە عەرەبیەکانی بنۆسێ؛ ناچار لەم شوێنانە - تاڕادەیەک - لەمانا دۆر کەتۆتەوە. وەک: «وَحی»، «عَدالَت»، «نِعْمَت»، «حُکم»و «نَفس»و. . .

٤ـ ئەوانەی کتێب و نامیلکەکانی مامۆستا هەژاریان - کەم یان زۆر - خوێندبێتەوەو هێندێکیش گوێیان وەزن و مۆسیقای کەلام لێکداتەوە، لەونۆسراوانەدا جۆرێک بەرامبەری و خۆش هاتنەوە لەسەر زارو زمانیان دیتۆەو بەرگوێ هاتۆە کە تایبەت بە خۆیەو جیا لە هۆنراوەو هەلّبەستە، لەهیچ پەخشانێکی‌کەدا بەرچاویان نەکەوتۆەو گوێیان لێ نەبۆە. لێرەشدا هەرهەوە؛ بەلاّم بەوێنەیەکی هەموانی و بەشێوەیەکی تانەیخوێنیەوە، نایزانی. بەلێ سەرانسەری ئەم پاچڤە، کێشدارەو مۆسیقای تایبەتی

هەیە؛ کێشێکی بێگرێ و ڕەوان، کە گوێی بە هەستی پێ دەسێتەوەو سەرنجی خوێنەری خاوەن زەوق و هونەر، بەرەوخۆی رادەکێشێ. لێرەدا - مشتێ لە دەشتێ - چەن ئایەتێک لەیەل «تەفعیل»ە کانیدا دێنینەوە:

ئەوجا گوترا	زەميناوت	هەڵقورێنە	بەرزايی بەس	ببارێنە	ئاورۆچۆبە	ناخی ئاخاو
- - - -	- - - U	U - U -	- - - -	U - - U	U - - -	- - - -
مفعولاتُن	مفاعیلُن	فاعِلاتُ	مفعولاتُن	مفاعیلُ	مفعولاتُ	مفعولاتُن
کارسەری گرت	لەسەرجۆدی	لەنگەری گرت	وتراتارن	ئەوانەی نا	هەقیکارن[1]	
- - U -	- - - U	- - U -	- - - -	- - - U	- - - U	
فاعلاتُن	مفاعیلُن	فاعلاتُن	مفعولاتُن	مفاعیلُن	مفاعیلُن	

ئەمانە چەن تایبەتیەکی ئەم وەرگێڕاوە بەرزەبۆن کە ئێمە رەچاومان کردۆن؛ خوێنەری زیرەک و زانا ئەر خۆی ببێتە ئاواڵی و بیخوێنێ و وردیکاتەوە، رەنگە زۆر نەخش و نیگارو شیرینکاری تریشی بەرچاو کەوێ. بەڕاستی وەختێ وەرگێڕاوەی مامۆستا لەپاڵ فارسیەکان - تەنانەت باشترینیشیان - دادەنێین، هەیهۆی دەوێ! و تازە تێدەگەین ئەم کارە چەندە سەرکەوتۆ و تاکوێ گەیشتۆە. ئاخ ئەگەر زمانەکەمان ئەوڕۆکە لە جیهاندا ناسرابا، بێ شک ئەم پاشین یادگارەی مامۆستا، نوبیلی ئەدەبی دەگرت.[2]

ئێستەش وا کە لەبەرچاوە، پاشەڕۆژ رۆشنەو بەم رۆداوە گەورەی ئەدەبیە، زمان و

---

١ - مامۆستای هەستیارو بەناوبانگ «دکتر محمّدرضا شفیعی‌کدکنی» لە کتێبی بایەخداری «موسیقی شعر»دا، مۆسیقای شیعرو هۆنراوەی کردۆتە چوار بەشەوە: ١) قەراخی، واتا: «ردیف» و «قافیه». ٢) دەرۆنی، واتا: هاودەنگ بۆن و وێک هاتنەوەی پیتە دەنگدارو بێدەنگەکان. ٣) تێکولی، واتا: کێشی عەرۆزی. ۴) مانایی، واتا: خشڵ و زەنبەرە «بدیعی»یەکان.
شیاوی باسە لەم وەرگێڕاوەدا، هەرچوار جۆری ئەو مۆسیقایانە دەبینین. زیاد لەوەش، وێک هاتنەوەی پیت و وشەی ئاخری رستە، واتا: «سجع»مان هەیە؛ کە تایبەت بە پەخشانەو لێرەدا، لە زۆر جێگایان خۆ وەبەرچاو دەخەنەوەو پاچڤەکە دەڕازیننەوە.
دیارە هەڵدەگرێ و پێویستە بۆ تەواو رۆشن بۆنەوەی ئەم خاڵە لەم وەرگێڕاوە، کتێبێ تایبەتی بنۆسرێ؛ کە هیواداریـن هەستیارانی زانامان، لەداهاتۆدا ئەم کارەشمان بۆبکەن.

٢ - فارس دەڵێن: «تاووس»ت دەوێ، دەبێ رەنجی هیندۆستان چۆنێ بکێشی؛ بۆ جوان و بێ‌گەردو گرێ گەیاندنی ئەم کتێبە بەدەستی خاوەنی خۆی - کە گەلی کوردە - سەردوگەرمی زۆرمان کێشاو تاڵ و سوێری زۆرمان چێژا؛ کەگێڕانەوەی لەم شوێنەدا ناگونجێ و بڕێکی هەر دەس لێ نەدانی چاترە!
بۆ وێنە، قەراربۆ چاپەمەنی «سرۆش» ئەم کتێبەمان بۆ چاپ‌کاو دوساڵیش مەودای بۆداندرا. چوارساڵان تێپەڕی‌کردو ئیجازەی چاپ وەرنەگیراو کارەکە هەروا مایەوە. ئەمجار لەوێ گژەبایەک هەڵیکردو گۆڕانێکی وای بەسەرهات، خۆم پێ نەگیرا؛ جێم هێشت و سرۆشی کوردی داخرا. لەسەر ئیزنی مامۆستاو بنەماڵەکەی، بڕیارمدا لە شوێنێکی‌تر چاپیکەم. لەو عانە کە لەیەل شوێنێکی جێ‌بڕوا پێک هاتبوین و کار خەریک بۆ جێ بەجێ ←

وێژەی کورد، لە هەمۆ داوی نەیاران دابین بۆەو تازە وا بنجی داکوتاوەو پۆی هەڵداوە، بەهیچ گێژەلۆکەو هەرەس و سێلاوێک، نانەوێ و لەبن نایە.

لە مێژۆی وێژەی جیهاندا، دانەدانەیەک شاکاری وا هەڵکەوتۆن کە تێپەڕینی ساڵ و مانگ، لەبیری نەبردۆنەوەو بۆنەتەهۆی مانەوەو پەرەساندنەوەی زمانەکیان. وەک: «دیوان حافظ»، «گلستان سعدی»، «فاوست گوتە»، «هەژاران هۆگۆ»، «کمدی الهی دانتە»، «رۆمانەکان شیکسپیر»و. . . ئێمە لەسەر ئەم باوەڕەین کە ئەم قورئانە کوردیە، یەکێکە لەو شاکارانە.

جا لەمێژە بەلای یەکجار گەورەی گیانی زمان و فەرهەنگەکەمان، خۆبەکەمزانین و لەخۆناهمێ بۆنمانە. زۆرمان دیۆن - لەبەر ئەودەردەگرانە - لەتەک مندالانیان بەکوردی قسەناکەن! ئێمە مردۆ، ئێوە زیندۆ؛ چاوی‌لێکەن چەن ساڵی‌تر، با ئەم‌قورئانە کوردیە ماوەیەک لەسەر دەست و دەم‌وزاری خەڵکەوە دەسەودەس و دەمەودەم بێ، کەس‌نابینی خودا گوێی ساقی پێدابێ و بیبیسێ و گەشەی پێ‌نەکاو بەشانازیەوە زاروزێچی خۆی تێ‌نەگەیێنێ و بۆ فێربۆنی و فێرکردنی، بەدڵ‌وگیان تێ نەکۆشێ.

ئێستەش ئێمەین و ئاواتێک و داخوازێک:

بەئاواتین گیانی پاکی مامۆستامان لێ رازی بێ و کارەکەمان هەر بەو وێنەبێ وا لێمانی خواستۆە.

لەخوای گەورەش داواکارین کە ئەم بەرهەمە پیرۆزە ببێتە هۆی یەک‌دڵی و بەختەوەری گەلەکەمان. رۆحی بەرزی مامۆستاشمان، بە رۆحم و بەزەی خۆی شادکا.

موحەممەدماجد مەردوخ‌روحانی   **موحەممەدهادی موڕادی**

بێ، بەرپرسی ئەودەمی سرۆش ناردیەسەرم کە: قورئانەکەی هەژارمان بدەیەوە.

سەرم سوڕما، چۆن ئەوی کە پێشتر بەڕاشکاوی دەیگوت: هیچ‌کارمان بەکوردی نابێ، ئێستا کەوتوینەوە بیری؟!

پاش قسەلێ‌کردنێکی زۆر، پێک‌نەهاتین؛ هەڕەشەو گورەشەش هیچی لێ شین نەبۆ؛ کارمان کێشایە مەحکەمە. چەن ساڵ لە قرچەی تاوسان و سۆڵەی زۆسان، شارەوشارکەو لە مەحکەمەدا حازربەو لەخوار کورسی قازی وەک پیاوکوژو تالانچی و تاوانبار، ڕەپ راوەستەو نۆرەی قسەت هات، بەکورتی قسە بکەو راگەیێنە کە دز نیت و قەتیش دزیت نەکردۆەو ئێستەش گیرودەی ئەمانەتێکی وەهای،چاوی گەلێکی لەشوێنە.

لە ئاکامدا ئەگەر قازی پیاوێ پیاوانە نەبایاو دەرگای دڵی لەسەر حەق‌خوازی و حەق‌بێژی داخستایا، لێم قەومابۆ؛ بەلام شوکور هێشتا پیاوەتی و جوامێری نەمردۆە. راستە دەلێن: ئەگەر نەترسی، هەر تاقەجارێ دەمری؛ کە ترسای، هەرساتێ جارێ.

بەم‌جۆرە لەمانگی گوڵانی ساڵی ٧٩(مەی ٢٠٠٠)، ئاوکرا بەمل ئاورا. ئەڵبەت ئەوەشمان لەبیربێ، تائەوکاتە کاکە هادی بەیەکجاری و جارجارەش من، لەسەر ئەو کارەپیرۆزە کاری خۆمانمان دەکردو گوێمان نەدەداچدەبێ.

ماجد

ژمارە: ٣٢٥٩٥٤
کات: ١٣٧٩.٩.٢

«وە ناو خودا کە دەهندەو دلۆڤانە»

مەخۆمان ئەم قورئانەمان ناردۆتە خوار، هەر ئێمەیشین دەیپارێزین

بەیاری خوا، سی جزمی ئەم کتێوە بیرۆزە، بەخەتی «عثمان طه» لەلایەن «یانەی چاودێری بەسەر چاپەمەنی قورئانی بیرۆز»ەوە، لەگەڵ خوێندنەوەی «عاصم» لەسەر گێڕانەوەی «حفص»دا، بەرامبەر کراوەو کارنامەی ژمارە «١٦٧»ی بۆ داندراوەو بەپێی ئەوە، لەلایەن «وەزارەتی رۆشنبیری ئیسلامی»ەوە بە چاپەمەنیەکانی «احسان» و «تازە نگاه» رێ دراوە، وەرگێڕاوەکەی مامۆستا هەژاری لە بەرامبەرنێن و بازدە هەزاری، لە ئەندازەی وەزیری، بۆ هەوەڵ جار، لە چاپخانەی گەورەی قورئانی کەریم، لە چاپ دەن.

دیارە بۆ لە چاپ دانەوەی، مادەی تایبەتی پێویستە.

ومن الله التوفیق
سیدمحمد موسوی
معاون فرهنگی
٧٩/٨/٣٠

تەلەفۆن / فاکس: ٧٥٣٣١١٩ - ٢١ (٩٨+)

(س.پ): ١٥٨١٥/٣٦٥٩

Tazenegah Press@Hotmail.Com